UNIVERSAL
LIBRARY
OU_206198
UNIVERSAL
LIBRARY

Osmania University Library

Call No T 294.1 S49V

Accession No T 538

Author శ్రీనివాసాచార్యులు, కందాడై

Title హరిదాస ఉపన్యాసములు

This book should be returned on or before the date last marked below

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయనమః

శ్రీవచనభూషణము

శ్రీమల్లోకాచార్య ప్రణీతము.

ఇయ్యది

విశదవాక్శిఖామణియగు

శ్రీమణవాళ మహామునులవారిచే రచియింపఁబడిన

వ్యాఖ్యానముతో సహా

కావ్యరత్న, వేదాంతరత్న, వేదాంతసిద్ధాంతవాచస్పతీత్యాది

బిరుదాంకితులును,

ఆంధ్ర శ్రీభాష్యకారులునగు

శ్రీమాన్ కందాడై శేషాచార్యులవారిచే

ఆంధ్రీకరింపఁబడి

స్వకీయ

వేదాంతముద్రాయంత్రమున

ముద్రింపఁబడి ప్రచురింపఁబడినది

MADRAS.

1925.

All Rights Reserved.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

శ్రీవచనభూషణము

సవ్యాఖ్యానమ్.

పొత్తు తనియన్గళ్.

అళగియమణవాళరు సాయించినది.

శ్రీశైలేశదయాపాత్రం ధీభక్త్యాదిగుణార్ణవమ్।
యతీన్ద్రప్రవణం వన్దే రమ్యజామాతరం మునిమ్॥

ఆళ్వాను సాయించినది.

లక్ష్మీనాథసమారమ్భాం నాథయామునమధ్యమామ్।
అస్మదాచార్యపర్యన్తాం వన్దే గురుపరమ్పరామ్॥
యోనిత్యమచ్యుతపదామ్బుజయుగ్మరుక్మవ్యామోహతస్తదితరాణి తృణాయ మేనే।
అస్మద్గురోర్భగవతోఽస్య దయైకసిన్ధోః రామానుజస్య చరణౌ శరణం ప్రపద్యే॥

ఆళవన్దారు సాయించినది.

మాతాపితా యువతయస్తనయావిభూతిః సర్వం యదేవ నియమేన మదన్వయానామ్।
ఆద్యస్య నః కులపతేర్వకుళాభిరామం శ్రీమత్తదఙ్ఘ్రియుగళం ప్రణమామి మూర్ధ్నా॥

భట్టరు సాయించినది.

భూతం సరశ్చ మహదాహ్వయ భట్టనాథ శ్రీభక్తిసార కులశేఖర యోగివాహాన్।
భక్తాఙ్ఘ్రిరేణుపరకాల యతీన్ద్రమిశ్రాన్ శ్రీమత్పరాఙ్కుశమునిం ప్రణతోఽస్మి నిత్యమ్

రహస్యార్థసంప్రదాయ తనియన్గళ్.

మణవాళమామునులు సాయించినది.

లోకగురుం గురుభిస్సహపూర్వైః కూరకులోత్తమదాసముదారమ్।
శ్రీనగపత్యభిరామవరేశౌ దీప్రశయానగురుం చ భజేహమ్॥

ఈయుణ్ణిమాధవప్పెరుమాళు సాయించినది.

లోకాచార్యాయ గురవే కృష్ణపాదస్య సూనవే।సంసారభోగిసన్దష్ట జీవజీవాతవే నమః॥

తిరువాయ్మొఴిప్పిళ్ళైసాయించినది.

లోకాచార్యకృపాపాత్రం కౌణ్డిన్యకులభూషణమ్।
సమస్తాత్మగుణావాసం వన్దే కూరకులోత్తమమ్॥

మణవాళమామునిసాయించినది.

నమశ్శ్రీశైలనాథాయ కున్తీనగరజన్మనే। ప్రసాదలబ్ధపరమప్రాప్య కైఙ్కర్యశాలినే॥
లోకాచార్యపదామ్భోజ రాజహంసాయితాన్తరమ్।
జ్ఞానవైరాగ్యజలధిం వన్దే సౌమ్యవరం గురుమ్।
శ్రీజిహ్వావదధీశదాసమమలమ శేషశాస్త్రవిదమ్।
సున్దరవరగురుకరుణాకన్దళిత జ్ఞానమన్దిరం కలయే॥

అఴకియమణవాళర సాయించినది.

శ్రీశైలేశదయాపాత్రం ధీభక్త్యాదిగుణార్ణవమ్।
యతీన్ద్రప్రవణం వన్దే రమ్యజామాతరం మునిమ్॥

శ్రీ వచనభూషణత్తనియన్గళ్.

పురుషకారవైభవఞ్చ సాధనస్య గౌరవమ్
తదధికారికృత్య మస్య సద్గురూపసేవనమ్।
హరిదయామహేతుకీం గురోరుపాయతాఞ్చ యో
వచనభూషణేఽవద జ్జగద్గురుం తమాశ్రయే॥

సాఙ్గాఖిలద్రవిడసంస్కృతరూపవేద సారార్థసఙ్గ్రహమహారసవాక్యజాతమ్।
సర్వజ్ఞలోకగురునిర్మిత మార్యభోగ్యమ్ వన్దే సదా వచనభూషణదివ్యశాస్త్రమ్॥

ఆకణ్ఠోత్కణ్ఠవైకుణ్ఠ ప్రియాణాం కణ్ఠభూషణమ్।
గురుణా జగతాముక్తం వ్యాప్తం వచనభూషణమ్॥

పేఱుతరువిక్కుమవళ్ తన్ పెరుమై యాఱు పెఱువాన్ ముఱైయవన్
కూఱుకురువైప్పనువల్ కొళ్వతిలైయాకియ కుణఙ్గవరుళ్ తాన్
మాఱిల్ పుకఴ్ నఱ్కురువిన్ వణ్మైయొడలామ్ వచనభూషణమతిల్
తేఱిడ నమక్కరుళ్ ముడుమ్బైయిఱైయవన్ కఴల్కళ్ శేర్ ఎన్మననే.

తిరుమామకళ్తన్ శీరరుళ్ శేర్న్తముమ్, తిరుమాల్ తిరువడి శేర్ వఴినన్మైయుమ్,
అవ్వఴియొఴిన్దనవనైత్తిన్ పున్మైయుమ్, మెయ్ వఴియూన్ఱియమిన్కోర్ పెరుమైయుమ్
ఆరణమ్వల్లవరమరుమ్ నన్నెఱిమైయుమ్, నారణన్ తాళ్ తరునఱ్కురునీతియుమ్,
శోతివానరుళ్ తూయమాకురువిన్, పాతమామలర్ పణివర్ తన్మైయుమ్.
తీతిల్వానవర్ తేవనుయిర్కళై యేతుమిన్ఱి యెడుక్కుమ్బడిమైయుమ్,

మన్నియశీర్చ్రముమ్ పరాకతియుమ్‌కురు వెన్నునిలైపెఱు మిఱ్ఱపొరుళ్ తన్నైయుమ్
అశైవిలావేత మతనుళ్నైత్తైయుమ్ వశనభూషణ వழியాలరుళియ
మత్రైయవర్ శికామణి వణ్‌పుకழ్‌ముడుమ్బై యిత్రైయవ నెజ్ఞో నేరులకారియన్
తేఱమలర్‌చ్చేవడి శిన్దైశెయ్‌పవర్ మానిల త్తిన్బమ తెయ్‌తివాழ్‌పవరే.

లోకాచార్యకృతే లోకహితే వచనభూషణే।
తత్త్వార్థదర్శినోలోకే తన్నిష్ఠాశ్చ సుదుర్లభాః॥

జగదాచార్యరచితేశ్రీమద్వచనభూషణే।తత్త్వజ్ఞానఞ్చతన్నిష్ఠాందేహినాథయతీన్ద్రమే

ఉలకాశిరియర్ తిరువడిగళేశరణమ్.

జీయర్ తిరువడిగళే శరణమ్.

శాఱ్ఱు మ్మొవాత ముసన్ధిక్కుమ్ కనియన్గళ్.

కోతిలులకాశిరియర్ కూరకులోత్తమతాతర్
తీతిల్‌తిరుమలైయాழ్వార్ శెழுఙ్గురవైమణవాళర్
ఓతరియపుకழ్ తిరునావుడైయపిరాన్ తాతరుడన్
పోతమణవాళముని పొన్నడికళ్ పోఱ్ఱువనే॥

వాழியులకాశిరియన్ వాழியవన్ మన్నుకులమ్
వాழிముడుమ్బై యెన్నుమ్ మానకరమ్—వాழி
మనమ్శూழ్న్ద పేరిన్బమ్ మల్కుమికునల్లార్
ఇనమ్శూழ్న్దిరుక్కుమిరుప్పు॥

ఓతుముడుమ్బై యులకాశిరియనరుళ్
ఏతుమఱవాత వెమ్బెరుమానే—నీతి
వழுవాచ్చిఱునల్లార్ మామత్రైయోన్ పాతమ్
తొழுవార్‌క్కువారాతుయర్.

పిళ్ళైలోకాచార్యర్ తిరువడిగళేశరణమ్.

జీయర్ తిరువడిగళే శరణమ్.

తిరునామము. ఆనందభైరవిరాగం - ఆదితాళం.

ఉపపల్లవి॥ ఎన్నిశాస్త్రములకైన । తనయెదుటనిల్వనివ్వదు॥

పల్లవి॥ అన్నిశాస్త్రములవంటిది గాదమ్మా
శ్రీవచనభూషణ మన్నిశాస్త్రముల మించినదోయమ్మా॥

చరణములు॥ సాంగాఖిల సంస్కృతద్రవిడ । రూపవేదార్థ సారసంగ్రహసారస్య
మిమిడి । పొంగి లోకగురుపుంగోక్తులెస । గంగనార్యభోగ్యంబై వెల
సిన దన్నిశాస్త్రములవంటిది గాదమ్మా॥

పురుషకారోపాయవైభవము । అధికారికృత్యసరణి సద్గురుసేవేఘనము
హరిదయామహిమయార్యసాధనము । పరమభోగ్యమని గురుతుగ దెలసిన
దన్ని శాస్త్రముల॥ ౨॥

వర్ణాశ్రమజన్యాద్యహంకృతిని । శ్రీహరిదాసుల వర్ణాదులెన్నే వారిధృతిని । తూర్ణ
ముగాబలుతునియలుజేయును । దివ్యమహిమగలదివ్యశాస్త్రమిది॥ అన్ని॥౩॥

భోగేచ్ఛనించుకయొద్దనెను । విహితవిషయత్యాగముజేయుటేవిధియనెను । ఆగమా
ర్థములుయన్నియేకమై బాగుమీఱశ్రీపతిగాను వెలసినదన్ని॥ ౪॥

విడువేయుగమైయున్నదనుచు । విలక్షణులకు నడిమ జేసేఘనులు । ఈడుదెలసి
బల్జోడుగూడిహరిని । యాడుచుబాడుచునతిశయించినది॥ అన్ని॥ ౫॥

ప్రకటప్రభావశాస్త్రమనుచు । దెలియకభువిని । నొకరు నీయర్థమిట్టిదనుచు । నక
లుషమతులను నన్నుబ్టాతలు యొకానొకరు నీయుర్విని గలరనె॥ అన్ని॥ ౬॥

పరదారధనేచ్ఛవద్దనెను। మమకహంకృతిని। పరనిందస్తుతులు మానుమనెను । పర
విరోధమునభక్ష్యభక్షణము సరిగిగూడదని చాటెనీశాస్త్రము॥ అన్ని॥ ౭॥

ఒప్పుగమూరంగేశునివంటి । రామానుజగురుని । కప్పగించెనన్నన్యుడనకొనక ।
అప్పటప్పటికి నరసిజూచినను । కుప్పతెప్పలుగ తేనియలూరును॥ అన్ని॥౮॥

మంగళహారతి.

శ్రీరాగం - అటతాళం.

మావరవర పురవరులకు మణవాళమహామునులకు
శ్రీవెలయుత్రిదండమునకు చెన్నగుకాషాయములకు॥ మావరవరపుర॥
రంగనాయకులకు సంతరంగిగోష్ఠిసల్పుసత్య । సంగులకితరవిషయ నిస్సంగు
లకు । శృంగారముగలవద సరసిజములకును జానువులకు । బంగారపు జంఘలకును
భాసిల్లెడు కటితటికిని॥ మావరవరపుర॥ ౧॥

ముజ్జగంబులనుభరించి ముద్దుగుల్కుచుండుచిన్నిబొజ్జకు తిరుమాలికలకువిపుల
వక్షంబునకు । సజ్జూపుయగు భుజద్వయంబులకు కరంబులకును । గొజ్జగివాసనలు
గొనుకోశ ముద్రహస్తములకు॥ మావరవరపుర॥ ౨॥

ఘనతజెందు బ్రహ్మసూత్రమునకు గళమునకును సమ్మతము । దనరునక్త్ర
మునకు తిరునయనములకు ముఖమునకును। మొనసితిరుముడికిని శిఖకుముందుశంఖ
చక్రములకు । మున్నుద్వాదశోర్ధ్వపుండ్రములకు శుభగిరీశులైన॥మావరవరపుర॥౩॥

విషయసూచిక.

ప్రథమప్రకరణము.

విషయము.	పుట సంఖ్య.
అవతారిక	1
శ్రీవచనభూషణమును రచియించుటకు భగవన్నియమనము	4
శ్రీవచనభూషణ శబ్దార్థము	5
మూలగ్రంథముయొక్క ప్రకరణవిభాగము	6
ఆరు అర్థములను ప్రతిపాదించునదియనియు, ఆరుప్రకరణములు గలదనియును సమర్థించుట	7
తొమ్మిదియర్థములను ప్రతిపాదించునదియనియు, తొమ్మిదిప్రకరణములు గలదనియును సమర్థించుట	8
రెండు అనుసంధానతనయములు ప్రవర్తించుటకు హేతువులఁ దెలుపుట	9
తిరువాయ్మొళివలెనే యీగ్రంథమున్ను ద్వయార్థవివరణమనుట	9
తొమ్మిది యర్థములను ప్రతిపాదించుపక్షమునను ద్వయవివరణమనుట	10
తక్కువ రెండురహస్యములనున్ను వివరించునదియనుట	10
ప్రమాణసారము	12
వేదము అపౌరుషేయమని ప్రతిపాదించుట	13
వేదశబ్దార్థము	15
వేదార్థవిచారము భగవదారాధనమనుట	15
అధికారభేదమునుబట్టి కర్మముల యుపయోగమునఁ గలభేదము	16
స్మృతీతిహాస పురాణంబులఁగొని వేదార్థమును నిర్ణయించునదియనుట	17
వేదముయొక్క పూర్వభాగార్థమును స్మృతులమూలమున నిర్ణయించునది యనుట	19
ఉత్తరభాగార్థమును ఇతిహాసపురాణంబులఁగొని నిర్ణయించునది యనుట	19
స్మృతులకంటెను పురాణంబులకంటెనున్ను ఇతిహాసంబులకుఁగల ప్రాబల్యము	21
పురుషకారవైభవము.	
శ్రీరామాయణమున పురుషకారభూతురాలగు పిరాట్టియొక్క వైభవము చెప్పఁబడినదనుట	25
మహాభారతమున ఉపాయభూతుండగు సర్వేశ్వరుని వైభవము చెప్పఁబడినదనుట	28
పురుషకారము కుండవలసిన లక్షణములు	33
విశ్లేషత్రయమునను కృపాదిత్రయప్రదర్శనము	35
సంశ్లేషవిశ్లేషసమయములయందు పురుషకారమగుటను తెలుపుట	41
సంశ్లేషవిశ్లేషదశలయందు పిరాట్టి పురుషకారమగు విధము	44
పిరాట్టి చేతనేశ్వరులను దిద్దుపాటుచేయునట్టివిధములు	46
ఉపాయవైభవము.	
మహాభారతమున ఉపాయవైభవము చెప్పఁబడినదనుట	59
పురుషకారోపాయ సాధారణవైభవము	59

ద్వితీయ ప్రకరణము.

విషయము.	పుట సంఖ్య.
ఉపాయాంతరములఁ ద్యజించుటకుఁ బ్రధానహేతువు స్వరూపవిరోధమనుట	169
ఉపాయాంతరము అజ్ఞుల కుపాయమనుట	170
ఉపాయాంతరము జ్ఞానుల కపాయమనుట	170
ఇందులకు హేతువులు	170
ఇందులకు ప్రమాణములు	171
ఇందులనుగురించి తిరుక్కురుకైప్పిరాన్ పిళ్లాన్ అనువారి శ్రీసూక్తి	173
ఉపాయాంతరము ఫలముకు సదృశము కాకపోవుట	175
ఉపాయాంతరముల నవలంబించుటలో నగు బాధకములను అనేకవిధములుగా నుపపాదించుట	175
వేదాంతశాస్త్రము ఉపాయాంతరములను మోక్షసాధనములనుగా విధించుటకు హేతువులు	178
ఉపాయాంతరము కష్టసాధ్యమనుట	183
ప్రపత్తికి ఉపాయాంతరములకుఁగల దోషము లెవ్వియును లేవనుట	184
ప్రపత్తికిఁగల సౌలభ్యమును పలువిధములుగా నుపపాదించుట	185
సిద్ధోపాయనిష్ఠుల వైభవము	192
చేతనుండు సర్వేశ్వరుని లభింపఁగోరునప్పుడు ప్రపత్తియున్ను ఉపాయముకాకపోవుట	192
సర్వేశ్వరుండు చేతనుని లభింపఁగోరునప్పుడు యీచేతనునికిఁగల పాతకములు ఆటంకములు కాకపోవుట	193
ఇందుల కుదాహరణములు	193
ప్రపత్తియును నొకప్పు డపరాధమగుట	194
ఇందులకు దృష్టాంతము	196
కృపవలనఁ గలుగు పారతంత్ర్యముకంటెను స్వాతంత్ర్యమువలనఁగలుగు పారతంత్ర్యమునకుఁగల ప్రాబల్యము	197
ఇందులకు వేదప్రమాణము	197
ఇందులకు దృష్టాంతము	198
చేతనేశ్వరులకుఁ గల రక్ష్యరక్షకత్వసంబంధ మెవ్వరిచేతను తొలగించుట కశక్యమనుట	202
ఇందులకు ప్రమాణములు	
ముగ్గురి యధికారులకున్ను పురుషకారమావశ్యకమనుట	204
తనకుతాను తలంచుకొను మంచి చెడుపగుట	209
ఇందులకు దృష్టాంతములు	207
శేషత్వపారతంత్ర్యములకులైనస్వబుద్ధిపూర్వకమగు దోషనివృత్తియును సర్వేశ్వరుని భోగము	208
కాటంకమనుట	209
ఇందులకు దృష్టాంతములు	210
పరమార్తుండగు ప్రపన్నుండు ఇంకను శరీరముతో నుండుటకు హేతువు భగవదిచ్ఛయనుట	213

విషయము.	పుట. సంఖ్య.
భగవంతునికి దివ్యదేశములన్నింటియందుఁగల ప్రీతి పరమాత్మడగు ప్రపన్నుని చరమ శరీరము విషయమునందుండుట	214
ఈతని చరమశరీరవాసము లభించుటకై భగవంతుండు దివ్యదేశములయందు వెంచేసియుండుట	215
చరమ శరీరవాసము లభించిననో, సర్వేశ్వరునికి దివ్యదేశములయందుఁ బ్రీతి తక్కువగుట	216
ఇందులకు ప్రమాణము	216
తాను తనకుఁ గలుగఁ జేసికొనునట్టి మేలుకంటెను సర్వేశ్వరుండు కలుగఁ జేయునట్టి మేలు శ్రేష్ఠమను విషయమున తిరుక్కురుకైప్పిరాన్ పిళ్లాన్ అనువారి శ్రీసూక్తినుదహరించుట	220
తనకుఁ దాను కలుగఁ జేసికొనెడి మేలు అపాయకరమని దృష్టాంతపూర్వకముగ నిరూపించుట	221
అహంకారమును, విషయాంతరములును ఈచేతనుని నశింపఁజేయునవి యనుట	222
ఇందులను గుఱించి పూర్వాచార్యుల అనుష్ఠానముల నుదహరించుట	223
ప్రతికూలానుకూలవిషయముల ప్రకార్యముఁ దెలుపుట	225
విషయాంతరములనుండి సుఖము నపేక్షించుటలోఁగల యపాయమును దృష్టాంత పూర్వకముగా నిరూపించుట	226
ఆర్తప్రపన్నుండు విషయ దర్శనమాత్రముననే ప్రాణములను విడనాడునని దృష్టాంత పూర్వకముగా నిరూపించుట	227
ఈ విషయమును గుఱించి నమ్మాళ్వారుల శ్రీసూక్తిని యుదహరించుట	228
శబ్దాదివిషయములఁ బ్రేమించునట్టి యజ్ఞాని, నాస్తికునివంటివాడనుట	228
అట్టివాడగు జ్ఞాని ఆస్తికనాస్తికుని వంటివాడనుట	228
కేవలనాస్తికుని దిద్దుపాటు చేయవచ్చుననుట	229
ఆస్తిక నాస్తికుని దిద్దుపాటుచేయుట యశక్యమనుట	,,
అహంకార విషయప్రావణ్యములు భాగవత విరోధమును గలుగఁ జేయునని యనుట	230
నామరూపములుండియు, భాగవత విరోధముగలవారు దగ్ధమైన వస్త్రము వంటివారనుట	230
భగవంతుడవతరించినట్టియవతారంబులన్నియును భాగవతవిరోధమును తొలగించుటకైయని యీవిషయమున నంజీయరు శ్రీసూక్తిని యుదహరించుట	231
భాగవతాపచారము లనేకవిధములని వాటిని క్రమముగ పేర్కొనుట	232
వాటిలో జన్మనిరూపణమొక్కటి	232
జన్మనిరూపణముయొక్క క్రౌర్యమును పలువిధములుగా నుపపాదించుట	233
భాగవతాపచారము కధికారి నియమము లేదనుట	236
అందులకుఁ బ్రమాణమును జూపించుట	237
భాగవతాపచారము విషయమున నిదర్శనములను జూపించుట	,,
ఈచేతనుండు చెడిపోవుటకు భాగవతాపచారమే చాలుననుట	241
భాగవతాపచార విషయమున జన్మవృత్తాది నియమము లేదనుట	242
జన్మవృత్తముల యుత్కర్షాపకర్షములు ఫలాఫలంబులకు హేతువులు కావనుట	247
ఫలాఫలంబులకు హేతువులు భగవత్సంబంధ తద్రాహిత్యంబులనుట	248

విషయము.	పుట సంఖ్య.
భగవత్సంబంధమున్నను నైచ్యానుసంధానము ఆవశ్యకమనుట	249
ఉత్కృష్టజన్మమున జన్మించినవారు అపకృష్టులమని తలంచుకొనినట్లయిన యే దోషము లేదనుట	250
నైచ్యము జన్మసిద్ధమనుట	251
శేషత్వానుకూలమగు ఉత్కృష్టజన్మము శ్రేష్ఠమనుట. ఇందులకు ప్రమాణములు	251
నికృష్టజన్మమువలనఁ గలిగిన దోషముపోవుట విలక్షణ సంబంధమువలనననుట	252
అట్టి సంబంధము కలుగుటకు జన్మాభిమానము బొత్తుగ పోవలయుననుట	252
ఇందులకు ప్రమాణములు	253
విలక్షణ సంబంధముయొక్క మాహాత్మ్యము	254
విలక్షణులగు భాగవతులవిషయమున నీచేతనునకుండవలసిన యధ్యవసాయము	254
భాగవతులను ఆచార్యసమానులనుగాఁ దలంచుకొనుటకు హేతువు	256
అట్లు తలంపక పోవుట యపచారమనుట	256
ఇందులను గురించిన ప్రమాణములు	256
భాగవతుల వైభవమును అనేకనిదర్శనములఁగొని నిరూపించుట	263
వసిష్ఠుని సంబంధము యొక్క వైభవము	263
శ్రీవిభీషణులవారికి శ్రీరామచంద్రుండొనర్చిన యాదరణ	264
జటాయువు చరమశరీరమునకు బ్రహ్మమేధసంస్కారమును శ్రీరామచంద్రుండొనర్చుట	265
ధర్మపుత్రులు విదురుని చరమశరీరమునకు బ్రహ్మమేధప్రకారము సంస్కారంబులొనర్చుట	265
ధర్మవ్యాధుని వాకిట కాచుకొనియుండి ఋషులు ధర్మసందేహంబులఁ బోగొట్టుకొనుట	267
శ్రీకృష్ణుండు విదురుని గృహమున నారగించుట	270
శ్రీరామచంద్రుండు శబరిపెట్టిన భోజనమును భుజించుట	271
మారనేరి నంబిగారి చరమశరీరమునకు పెరియనంబిగారు బ్రహ్మమేధ సంస్కారమొనర్చుట	272
భాగవతులుకాని వారిజన్మోత్కర్షను గురించిన నింద	273
భాగవతుండుకాక, కేవలము వేదార్థములనెఱింగి యున్నవాఁడు కుంకుమపువ్వును మోసికొని పోవు గాడిదవంటివాఁడనుట	274
భగవత్సంబంధమువిషయమున శ్రీకులశేఖరాళ్వారుల యనుష్ఠానము	,,
పెరియాళ్వారులయొక్కయును వారికుమార్తెయగు ఆండాళుయొక్కయును అనుష్ఠానములు	275
ఆఱువిధములుగ పరిశుద్ధమైనట్టి యాత్మకు పిరాట్టితో సామ్యము వచ్చుట	277
ప్రపన్నదిన చర్యాప్రకరణము	,,
తనకు, సంసారులు మొదలగువారిని జూచినప్పుడు ప్రపన్నుని కుండవలసిన యధ్యవసాయము	280
ప్రపన్నుడు సదాచార్యుని యనుగ్రహమువలన వృద్ధిపొందించుకొనవలసిన విషయములు	284

తృతీయ ప్రకరణము.

భగవంతునికి మంగళాశాసనముఁజేయుట స్వరూపవిరుద్ధము కాదని నిరూపించుట	291
ఈ విషయమునుగురించిన నిదర్శనములు	293
తక్కిన యాళ్వారులకంటెను పెరియాళ్వారులకుఁ గల వైలక్షణ్యమును అనేక హేతువులను బట్టి యుపపాదించుట	303

విషయము.	పుట సంఖ్య.
అనుకూలులయినవారి లక్షణములు	313
అనుకూలులయినవారితోఁగల సంబంధముయొక్క వైభవము	314
ప్రతికూలుల లక్షణములు	316
ప్రతికూలుల యుద్దేశ్యములలోఁగల భేదములు	317
ప్రతికూలుల కర్మములు నశించువిధము	322
ప్రపన్నుని కుండవలసిన వస్త్వాదులను పేర్కొనుట	328
భగవత్కైంకర్యమును తెలుసుకొను విధము	331
ఆచార్యకైంకర్యమును తెలిసికొను విధము	332
కైంకర్యము రెండు విధములనుట	332
కైంకర్యమును భక్తిమూలముగాఁజేయునియెడల భీతిమూలముగా నైనను చేయవలయుననుట	337
కైంకర్యము జేయునియెడల యధికారమును పోఁగొట్టుకొనుననుట	338
కైంకర్యమును ఫలసాధనముగానెంచక ఫలమునుగాఁదలంచునది యనుట	338
ఇందులను గుఱించిన వివరము	339
కైంకర్యపరులగు విదురాదుల యనుష్ఠానములు	340
కైంకర్యదశయందువలెపూర్వపుదశలయందును స్వరూపమును ప్రకాశింపఁజేసికొనవలయుననుట	341
పూర్వమందుండు దశలను క్రమముగ పేర్కొనుట	342
ఆయాదశలయందు పురస్కరించుకొనవలసిన వాటిఁదెలుపుట	343
అజ్ఞానము, పోవునటి విధములు	344
అజ్ఞానాదులకు హేతువులు	345
ఈతనికి నాల్గు దశలవలెనే నాల్గు గుణములు కలవనుట	346
నాల్గుగుణములఁ బేర్కొనుట	347
ఈ నాల్గును సర్వేశ్వరునికిన్ని కలవనుట	347
సర్వేశ్వరుని జ్ఞానాదులకు విషయములఁదెలుపుట	347
చేతనుని జ్ఞానాదులకు విషయములఁదెలుపుట	349
అకృత్యకరణ లక్షణము	350
భగవదపచార లక్షణము	351
భాగవతాపచార లక్షణము	354
అసహ్యాపచార లక్షణము	355
ఇవి యొకదానికంటె నొకటియెక్కువ క్రూరముగాను ఉపాయోపేయవిరోధులుగాను నుండుననుట	356
ఆచార్యునికి తనవిషయమునను శిష్యుని విషయమునను ఉండవలసిన యధ్యవసాయము	359
ఆచార్యునికి దృష్టాదృష్టఫలములు లభించువిధము	361
సాక్షాత్ఫలమున్ను ఆచార్యత్వమున్ను సిద్ధించు విధము	363
సరియయిన యధ్యవసాయము లేనట్లయిన ఉభయములకును స్వరూపసిద్ధి లేదనట	

విషయము. పుట సంఖ్య.

ఆచార్యాభిమానము విషయమగు ఆప్తోపదేశము 485
ఆచార్యాభిమానమే యుత్తారకమని నిరూపించుట 486
ఆచార్యాభిమాననిష్ఠుండు దుర్లభమగు భగవద్విషయముఁ గోరకూడదనుట 488
ఈతనికి పరత్వాదులన్నియును ఆచార్యుండే యనుట 489
ఈతనికి ప్రతికూలులు, అనుకూలులు, అనుభయులును వలానివారని తెలుపుట 492
ఈతని జ్ఞానానుష్ఠానంబుల సుప్రయోగము 494
ఈతనికి నిషిద్ధానుష్ఠానముతోఁ బాటు శాస్త్రవిహితములగు స్వభార్యాభోగాదులును
కూడదని యనుట 494
స్వరూపము చెడిపోకుండుటకై యీతని కుండవలసిన యవస్థ 498
ప్రాప్యభూమి ప్రాప్యాదు లీతనికవశ్యముగా నుండవలయుననుట 499
ఆచార్యుని విషయమున స్వగతపరగత స్వీకారోపాయములను గుఱించిన ప్రమాణములు 501
ఆచార్యాభిమానము స్వతంత్రోపాయమనుట 505
ఇందులకై యధికారిని నిర్ణయించుట 506
ఆచార్యాభిమానము గలుగఁ జేయునట్టి ఫలపరంపర 508
ఈ గ్రంథము ద్వయార్థ ప్రతిపాదకమనుట 512

తెనిగించిన శ్రీవైష్ణవ సంప్రదాయ గ్రంథములు.

శ్రీమదాంధ్ర శ్రీభాష్యము, శ్రీరామానుజబ్రహ్మసూత్రభాష్యమునకు తెనుగు 16-0-0

ఆచార్యహృదయము. పిళ్ళైలోకాచార్యులవారి తమ్ములగు అళకియ మణవాళప్పెరు మాళ్ నాయనార్ వ్రాయించిన దివ్యమయిన శ్రీవైష్ణవసిద్ధాంతగ్రంథము. ఇది శ్రీ మణవాళమహామునులు వ్రాయించిన వ్యాఖ్యానముతోఁగూడ తెనిగింపబడి ద్రావిడభాషలో నుండు మూలవ్యాఖ్యానములతోఁగూడ ముద్రింపఁబడినది, 8-0-0

స్తోత్రరత్నము. శ్రీయామునాచార్యులు రచియించిన స్తోత్రము. టీకాతాత్పర్య పీఠిక సహితము. ఇందు ప్రతిశ్లోకమునకు మధురంబులగు పద్యంబులును కలవు. 0-12-0

ఈశావాస్యోపనిషత్తు. శ్రీరామానుజ సిద్ధాంతపరములగు టీకాతాత్పర్యములతోను విపులమయిన పీఠికతోను గూడియున్నది. 0-8-0

కేనోపనిషత్తు. డిటో డిటో 0-8-0

అధ్యాత్మచింత. భగవద్విషయమునకు పన్నిరాయిరప్పడి వ్యాఖ్యానము వ్రాయించిన అళకియ మణవాళజయ్యరువారు వ్రాయించినది. ఇందు సులలితములగు శ్లోకములతో తిరు మంత్ర, ద్వయ, చరమశ్లోకార్థములును అర్చిరాది మార్గమును వివరింపఁబడినవి. ఇది చక్కగ తెనిగింపఁబడినది. 0-4-0

యతిరాజవింశతి. శ్రీ మణవాళమహామునులు రచియించిన స్తోత్రము, టీకాతాత్పర్య పీఠిక సహితము. ఇందు ప్రతిశ్లోకమునకును మధురంబులగు పద్యంబులును కలవు. 0-4-0

ముకుందమాల టీకాతాత్పర్యపద్యసహితము 0-8-0

కందాడై శేషాచార్యులు,
ప్రొప్రైటరు, వేదాంతముద్రాక్షరశాల, 88, యేడుబావులవీధి, మద్రాస్.

ప్రవేశము.

శ్రీ నంబిళ్ళగారి శ్రీపాదముల నాశ్రయించి వారియెడల యెక్కువ ప్రేమాతిశయములు గలవారగు శ్రీ వడక్కుత్తిరువీధిపిళ్ళగారి గర్భమున వారి యాచార్యుల వరప్రసాదముగ నొక్క కుమారుండు జన్మించెను. వీరికి పిళ్ళై లోకాచార్యులను పేరుపెట్టిరి. వీరు సకలశాస్త్రములను కరతలామలకముగాఁ జేసికొని ఈ శ్రీవచనభూషణమను గ్రంథమును రచియించిరి.

వీరి కాలమున సత్సంప్రదాయమనఁబడు తెన్నాచార్యసంప్రదాయము మిక్కిలి వృద్ధిలోనికి వచ్చినదాయెను. ఈ సంప్రదాయము విషయమున గ్రంథజాలమును బలపఱచుటకై శ్రీ నంబిళ్ళగారును, పెరియవాచ్చాఁబిళ్ళగారును, వడక్కుత్తిరువీధిప్పిళ్ళగారును దివారాత్రములు కృషిచేసి ఆళ్వారాదుల గ్రంథముల కెన్నియో వ్యాఖ్యానములను అరుంబదములనున్ను రచియించి భగవద్విషయము మొదలుగాఁగల యుద్గ్రంథరూపమగు గ్రంథజాలము నెంతయో బలపఱిచిరి.

పాశురములా! వేలకొలది. వాటికి వ్యాఖ్యానములా ఒకటికి పది. అరుంబదములా లెక్కలేవు. శ్రీ పిళ్ళ లోకాచార్యులవారికి వీటినన్నింటిని చూచిన తోడనే వీరి మనస్సున నొక సంశయము కలిగెను.

ఈ వేలకొలది పాశురముల నర్థముతో తెలిసికొనఁగలవాఁడెవ్వఁడు? వీటి వ్యాఖ్యానములను అరుంబదములనున్ను పరిశీలించే వాఁడెవ్వఁడు? జనుల కంత జ్ఞానమున్ను శక్తియున్ను లేవు. కాలమున్ను లేదు. ఇవ్వాళయున్నవాఁడు రేపుండుట సంశయము. లోకస్థితి యిట్లుండ, వీటినన్నింటిని చదివి, యవగాహనచేసికొని, జ్ఞానానుష్ఠానంబులను సంపాదించుకొని, వాటిమూలముగ మోక్షమును బొందవలయునన్న, అంత దుర్లభము వేఱొక్కటి లేదు. ఏమి చేయవలయునా? అని చిరకాలము యోచించి, యీ చేతనులకు ఉజ్జీవనార్థము ముఖ్యముగాఁ దెలియవలసినది అర్థపంచకము కదా? దానిని సులభముగా నొక్కమాటలో తెలుపునట్టివి తిరుమంత్ర,ద్వయ చరమశ్లోకములే. వీటి యర్థములఁ దెలిసికొని యందుల కనుగుణముగ ప్రవర్తించినట్లయిన, సూక్ష్మములో మోక్షమున్నట్లు, యీచేతనులు సులభముగా కడతేరగలరు. ఇట్లు తలంచి తిరుమంత్ర,ద్వయ, చరమశ్లోకముల యర్థములను వివరించునట్టి చిన్నచిన్న గ్రంథములను రచియించిరి. ఇవి ముముక్షుప్పడి మొదలగు పదునెనిమిది. తరువాతివారు యీయర్థములను రహస్యముగా ననుసంధించుకొనుచున్నందున నివి రహస్యములను పేరున ప్రసిద్ధినొందిన వాయెను. ఇట్టి చిన్నచిన్న రహస్యగ్రంథములను రచియించుటకు వీరే ప్రాథమికులు. తరువాత వీరినిచూచి వడకల సంప్రదాయమువారును ఇట్టిరహస్యగ్రంథములను రచియించుటకు మొదలిడిరి. వైష్ణవసంప్రదాయమున తిరుమంత్రాదుల కింతకుముందే ప్రాచుర్యమున్నను వీరికాలముననే వాటియర్థములను సక్రమముగ వివరించునట్టి ప్రత్యేక గ్రంథము లేర్పడినవి.

సత్సంప్రదాయప్రవర్తకులలో ప్రాథమికులగు శ్రీనంబిళ్లై పెరియవాచ్చాంబిళ్లై మొదలగు వారికిన్ని వీరికిన్ని గల తారతమ్యమేమనఁగా— వారు లోకస్థితిని జనులయొక్క జ్ఞానశక్తులనున్ను గమనింపక, గ్రంథజాలమును వృద్ధిపఱచుటనే ముఖ్యోద్దేశముగా నెంచి గ్రంథములపైని గ్రంథములను వ్యాఖ్యానములనున్ను వ్రాసి పోయిరి. వీరన్ననో, లోకస్థితినిన్ని జనులజ్ఞానశక్తులనున్ను గమనించి సూక్ష్మములో మోక్షమున్నట్లు సులభముగా జనులకు జ్ఞానానుష్ఠానుష్ఠానంబులను గలుగఁజేయుటయే ముఖ్యోద్దేశముగాఁ దలంచి, సారమును తెలుపునట్టివియగు చిన్నచిన్న స్వతంత్రగ్రంథములను వ్రాసిపోయిరి.

వీరు రచియించిన గ్రంథములలో కొన్ని జ్ఞానప్రతిపాదకములు. మఱికొన్ని యనుష్ఠానప్రతిపాదకములు. అనుష్ఠానప్రతిపాదకములగు గ్రంథములలో శ్రీవచనభూషణము ప్రధానమైనది. జ్ఞానప్రతిపాదకములగు గ్రంథములలో ముముక్షుప్పడి ప్రధానమైనది. కావున అందఱును తప్పక యీ రెండుగ్రంథములను తరుచుగ సేవించుట వాడుకలోఁగలదు.

తేనెటీగ యన్నిపుష్పములలోనుండు మకరందమునుగొనివచ్చి యొక తావునఁ జేర్చునట్లు వీరున్ను వేద, వేదాంత, స్మృతీతిహాసపురాణంబులలోను ఆళ్వారాదులు రచియించినట్టిప్రబంధములలోనునుండు సారభూతములైనట్టియర్థములనన్నింటిని యొకతావునఁజేర్చి యీ గ్రంథమును రచియించిరి. ఇట్టి విషయంబుల నన్నింటినిగొని యీగ్రంథమును రచియించినందు దీనికి శ్రీవచనభూషణమను పేరు సార్థకనామమని వేఱుచెప్ప నక్కఱలేదు, ఈ గ్రంథముయొక్క వైభవమును గుఱించి శ్రీ మణవాళమహాముసులే ఉపదేశరత్నమాలయందు తెలిపియున్నారు.

అన్నపుగ౾్ ముదుమ్బైయణ్ణలులగారియన్, ఇన్నరుళాల్ శెయ్దకలైయావైయిలుమ్,
ఉన్నిల్ తిగ౾్ వచనభూషణత్తుక్కొప్పదోర్ కలైయిల్లై, పుగ౾ల్లవివ్వార్త్తై మెయ్యిప్పో.

తా. అట్టి మహిమాతిశయముగల పిళ్ళలోకాచార్యులు కృపతో అనతిచ్చిన సకల ప్రబంధములలో శ్రీవచనభూషణము అను దివ్యమైన శాస్త్రముయొక్కమహిమ వేఱొక్కశాస్త్రమునకు లేదు, మేము ఇట్లు వచించుట వట్టి స్తోత్రముకాదు, ఇదివాస్తవమని.

మున్నమ్ కురవోర్ మొ౾ిన్దవచనఙ్గళ్ దన్నై మిగక్కొణ్డుకఱ్ఱోర్ దమ్ముయిర్క్కు,
మిన్నణియాచ్చేరచ్చమైత్తవరే శీర్ వచనభూషణమెన్నుమ్ పేర్, ఇక్కలైక్కిట్టార్ పిన్.

తా. సమస్తపూర్వాచార్యులు పాడించిన శ్రీసూక్తులను విశేషముగ అభ్యసించినవారియొక్క స్వరూపమునకు ప్రకాశకరమైన ఆభరణముగ దీనినిచేర్చియుంచి తర్వాత ఆపిళ్ళ లోకాచార్యులవారే శ్రీవచనభూషణమనెడు తిరునామమును, ఈ శాస్త్రమునకు ఉంచినవారైరని.

ఆర్ వచనభూషణత్తిన్ ఆ౾్ పొరుళెల్లామఱివార్, ఆరదుశొన్నేరిలనుట్టిప్పార్,
ఓరొరువరుణ్డాగిలత్తనైగాణుళ్ళమే, యెల్లార్క్కుమణ్డాదదన్రోవదు.

తా. శ్రీవచనభూషణమునందలి గంభీరమైన అర్థవిశేషములన్నిటిని దెలిసికొనువారెవరు అం

గూనఁజెప్పిన ప్రకారముగ నడుచుకొనవారెవరు? ఓమనసా! శ్రీదు చెప్పిన ప్రకారముగఁ దెలిసికొనుటయును నడుచుకొనుటయును అంతికని అశక్యమని.

ఉయ్యనినైవుడైయీర్ ఉఙ్గళుక్కుచ్ చొల్లుగిన్ఱేన్. వైయగురుమున్నమ్ వాయ్‌మొழிన్ద,
శెయ్యకలైయామ్ వచనభూషణత్తిన్ ఆழ్‌పొరుళై, కఱ్ఱదనుక్కాన నిలైయిల్ నిల్లుమ్ నీర్.

తా. ఉజ్జీవింపనిచ్ఛగలవారలారా పూర్వమందు శ్రీలోకాచార్యులు సాధించిన శ్రేష్ఠము గు శ్రీవచనభూషణమందలి అతిగంభీరమగు అర్థవిశేషములను అభ్యసించి దానికి అనుగుణమైన నిష్ఠయందు నేటనొందిన బుద్ధివిశేషము గలిగి నిలుతురుగాక.

దేశికర్ పాల్ కేట్ట శెழுమ్ పొరుళై, చ్చిన్దైదన్నిల్ మాశఱవే యూన్ఱమననం శెయ్‌గ,
ఆశరిక్క వల్లార్గళ్ తామ్ వచనభూషణత్తిన్ వాన్ పొరుళై, కల్లాదదెన్నోకవర్న్దు.

తా. ఆచార్యులసన్నిధిని తాము వినిన శ్లాఘ్యమైన అర్థములను మనస్సునందలి కల్మషము వదలి నిలుకడనొందునట్లు చింతనచేసి అనుష్ఠింప సామర్థ్యముగలవారలు అతిశయమగు శ్రీవచనభూషణార్థములను అభ్యసింపకుండుటకు కారణమేమని.

సచ్చమ్బిరదాయన్దాముడైయోర్ కేట్టక్కాల్, మెచ్చుమ్ వియాక్కియైదానుణ్డాగిల్,
నచ్చియదిగరియుమ్ నీర్ వచనభూషణత్తుక్కఱ్ఱమదియుడైయీర్, మత్తియత్తరాయ్.

తా. సత్సంప్రదాయముగల వారలందరును వినినపుడు మెచ్చునట్టి వ్యాఖ్యానములున్నయెడల జ్ఞానవంతులారా అట్టివానిని అపేక్షగలిగి సావకాశముగ మీరు అభ్యసింపవలయునని.

శీర్వచనభూషణత్తిన్ శెమ్బొరుళై, చ్చిన్దైదన్నాల్ తేఱిలుమాయ్ వాయ్‌కొణ్డు శెప్పిలుమాయ్,
ఆరియర్గాళ్ యెన్దనక్కు నాళుమినిదాగానిన్ఱదైయో, ఎన్దమక్కివ్విన్బమ్ ఏదామ్.

తా. అత్యంతశ్లాఘ్యమగు శ్రీవచనభూషణార్థములను మనస్సుతోఁదలచినను వాకా అనుసంధించినను నాలుగు. ఆర్యులారా! మాకెల్లప్పుడును మనోజ్ఞమగుచున్నది, ఆహా! మాకట్టియానందముగలుగునో యెఱుగనని.

వీరు మోక్షసాధనముగా నిగ్రంథముయొక్క తత్పరతుదిని నిర్ణయించినట్టి యాచార్యాభిమానమును గుఱించి కొంచము తెలుపవలసియున్నది. వీరి యభిప్రాయప్రకారము ఆచార్యుండనఁగ “అరియాతన వడయ పరివిత్త యాచార్యకృత్యైత్తైయుమ్” అని వీరే సాయించినట్లు తెలియనివాటిఁ దెలిపి శిష్యునికి మొదటినుండి తుదివరకును జ్ఞానానుష్ఠానంబులఁ గలుగఁజేసినవాఁడని యర్థము. శిష్యుండనఁగా తన సంశయములన్నింటిని పోగొట్టి తనకు మంచిజ్ఞానానుష్ఠానంబులఁ గలుగఁజేయునట్టి యాచార్యునివలన సర్వమును తెలిసికొని యాచార్యప్రీతికిగాను వాటినన్నింటిని బాగుగా ననుష్ఠించుకొనువాడని యర్థము.

ఆచార్యాభిమానమనఁగా—తానిచ్చిన విద్యను వృద్ధిపఱచుకొని తదనుగుణముగా ననుష్ఠించుకొనువాఁ డగుటంజేసి వానివిషయమున యాచార్యునికిఁగల ప్రీతివిశేషమని యేర్పడుచున్నది. ఇదియే శాస్త్రీయమగు శిష్యాచార్యసమాశ్రయణమని కేనోపనిషత్తు పీఠికయందు దానుండు తెలిపియేయున్నాఁడు.

ఈ గ్రంథకర్తకు పెరియాళ్వారన్నను శ్రీ మధురకవియాళ్వారన్నను యెక్కువ ప్రీతి. పెరియాళ్వారులు తక్కిన యాళ్వారులవలెనే స్వార్థపరులు కాకుండ, పరా

ర్థపరులై, భగవంతునికి మంగళాశాసనముఁజేసి యందుమూలముగ భగవంతునికి గలుగునట్టి యతిశయమే తమకొక ప్రయోజనమునుగాఁ దలంచియున్నందున తక్కినయాళ్వారులకంటెను వీరిని యెంతయో యెక్కువగా శ్లాఘించియున్నారు. కావుననే ఆచార్యులకు శిష్యునిదిద్దుపాటు చేయుటయనఁగా మంగళాశాసనపరునిగాఁ జేయుటయని పలుమారు వీరు తమగ్రంథమునఁ జెప్పియున్నారు.

ఈపైని చెప్పినప్రకారము పెరియాళ్వారుల విషయమున నెక్కువ యభినివేశమున్నట్లు, శ్రీ మధురకవులన్నను వీరికి యెక్కువ యిష్టము. తక్కిన యాళ్వారులు ఒకప్పు డొకమాటను మరియొకప్పు డొకమాటనున్ను చెప్పుచుందురు. వీరో "తేవుమత్తఱియేన్" అన్నట్లు ప్రాప్యప్రాపకములన్నియును తమ యాచార్యులగు శ్రీ నమ్మాళ్వారులేయని తలంచి వారినితప్ప వేఱొక విషయము నెఱింగి యుండరు. కావుననే, తక్కిన యాళ్వారుల శ్రీసూక్తులట్లుండగా, వీరియొక్క శ్రీసూక్తినిన్ని అనుష్ఠానమునున్ను ఆధారముగాఁగొని ఆచార్యాభిమానమే యుత్తారకమని నిరూపించినవారైరి.

పూర్వాచార్యులందఱిలో వీరి మతప్రకారము ఆచార్యాభిమాన నిష్ఠులగు శ్రీయామునాచార్యులవారినిన్ని శ్రీవడగునంబిగారినిన్ని తమయాభిప్రాయముతోనేకీభవించినవారినిగాఁగొని వారి నెంతయో యాదరించి గ్రంథమును ముగించినారు.

శ్రీమణవాళమహామునులవారు పరమకృపతో ఈగ్రంథమునకు వేంచేపుచేసిన వ్యాఖ్యానమును చదివినట్లయినను, ఆయా రహస్యార్థము లన్నియును వారివంటి మహనీయులకే గోచరములు కాని, యితరుల కంతగోచరములుకావని విశదపడును.

స్వవిషయము.

మన యాంధ్రదేశముననుండు వారలందఱికిన్ని మన పూర్వాచార్యులయభిప్రాయములను తేటతెల్లముగ తెలియఁజేయుటకై ద్రావిడభాషలోనుండు గ్రంథములనున్ను సంస్కృతభాషలోనుండు గ్రంథములనున్ను తెనిగించుట కారంభించి మొదట శ్రీభాష్యమును తెనిగించి ముగించి, అటుపిమ్మట శ్రీవైష్ణవసంప్రదాయమున నెక్కువ ప్రసిద్ధిఁగొందినవగు "శ్రీవచనభూషణ" "ఆచార్యహృదయ" గ్రంథములను వ్యాఖ్యానములతోఁగూడ తెనిగించి రెంటినిన్ని యేకకాలముననే ముద్రించుకొనుచు వచ్చితిని. అయితే గతసంవత్సరమున ఆరుమాసములు ఖాయిలాలోపడియుండి శరీరములో శక్తినంతయును కోల్పోతిని. కావున శ్రీవచనభూషణమును మాత్రమే ముందుగ ముగించినాడను. ఆచార్యహృదయమునున్ను క్రొద్దిదినములలో ముగించుటకై ప్రయత్నించుచున్నాఁడను. ఇట్లు,

కందాడై శేషాచార్యులు

శ్రీమతేరామానుజాయనమః.

పిళ్ళైలోకాచార్యర్ తిరువడిగళేశరణమ్.

పెరియజీయర్ తిరువడిగళేశరణమ్.

శ్రీవచనభూషణత్తుక్కు
పెరియజీయర్ తిరువాయ్మలర్న్దరుళియ
వ్యాఖ్యానత్తిల్ అవతారికై.

సకలవేదసఙ్గ్రహమాన తిరుమన్త్రత్తిల్, పదత్రయత్తాలుమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పడుకిఱ ఆకారత్రయముమ్ సర్వాత్మసాధారణమాకైయాలే, "యత్రర్షయః ప్రథమజా యేపురాణాః" ఎన్గిఱ

సకలవేదార్థములను సంగ్రహముగాఁ దెలుపునదియగు తిరుమంత్రమునందుండు *మూఁడుపదములచేతను ప్రతిపాదింపఁబడు మూఁడు ఆకారములును జీవులకందఱికిని సర్వసాధారణము అగుటంజేసి "యత్రర్షయః ప్రథమజా యే పురాణాః" (యజు. అచ్ఛి. ప. ౨౦) (ఏపరమపదమున సర్వమును సాక్షాత్కరించినవారును, అనాదిసిద్ధులును, పూర్వమును నవీనులు అనఁగా నింతకుపూర్వమనుభవించినవే యయినను రోజారోజా నూతనముగా భగవద్గుణముల ననుభవించునట్టి నిత్యసూరులు కలరో) అని చెప్పియున్నట్లు నిత్యసూరులవలెనే తక్కినజీవులందఱును శుద్ధసత్త్వమయమగు

---

* "ఓమ్ నమోనారాయణాయ" అనునది తిరుమన్త్రము. "ఓమ్" అనియు, "నమః" అనియు, "నారాయణాయ" అనియు నివి యందుండు మూఁడు పదములు. వీటిలో "ఓమ్" అనునది జీవుఁడు సర్వేశ్వరునికితప్ప వేఱొక్కనికి శేషభూతుఁడు కాఁదగడని తెలుపుచున్నది. దీనినే యనన్యార్హశేషత్వమందురు. "నమః" అనునది జీవునికి సర్వేశ్వరుఁడే శరణముగాని, వేఱొక్కఁడు శరణముకాడని తెలుపుచున్నది. దీనినే యనన్యశరణత్వమందురు. "నారాయణాయ" అనునది జీవుఁడు సర్వేశ్వరునికే భోగ్యమైన వస్తువుకాని వేఱొక్కనికి కాదని తెలుపుచున్నది. దీనినే యనన్య భోగ్యత్వమందురు. ఈపైని గనఁబఱచిన అనన్యశేషత్వ,అనన్యశరణత్వ, అనన్యభోగ్యత్వములే తిరుమంత్రమునందలి మూఁడు పదములచేఁ దెలుపఁబడిన మూఁడు ఆకారములు. ఇవి బద్ధముక్తావస్థలయందుండు జీవులందఱికిని సమానములయినట్లు "దాసభూతాస్స్వతస్సర్వే హ్యాత్మానః పరమాత్మనః" అను హారీత స్మృతివాక్యమువలనఁ దెలియుచున్నది.

నిత్యసూరికళోపాతి, శుద్ధసత్త్వమాన పరమపదత్తిలే, నిత్యాసఙ్కుచిత జ్ఞానరాయ్ క్కొణ్డు, నిరన్తర భగవదనుభవజనిత నిరతిశయానన్దతృప్తరాయిరుక్కైక్కు యోగ్యరాయిరుక్కచ్చెయ్ తేయుమ్, "అనాదిమాయయా సుప్తః" ఎన్గిఱపడియే, తిలతైలవద్దారువహ్నివత్ దుర్వివేచ త్రిగుణమరత్య యానాది భగవన్మాయా తిరోహిత స్వస్వరూపరాయ్. అనాద్యవిద్యా సఞ్చితానన్త పుణ్యాపుణ్య కర్మానుగుణమాక సురనర తిర్యక్ స్థావరాది జాతికళిలే తోఱుమ్, "మాఱిమాఱి ప్పలపిఱప్పుమ్ పిఱన్దు" దేహాత్మాభిమానముమ్, స్వస్వాతన్త్ర్యముమ్, అన్యశేషత్వముమాకిఱ పడుకుఴియిలే విఴున్దు, తత్తదనుగుణసాధ్య సాధనఙ్గళిలే మణ్డి, విలక్షణసుపక్ష ప్రతిసఙ్గమవిరతత్తై యేఱిట్టుక్కొణ్డు, ప్రాప్త శేషియాయ్ పరమప్రాప్య ప్రాపకభూతనాన సర్వేశ్వరన్ పక్కల్ అత్యన్తవిముఖరాయ్, గర్భ జన్మ బాల్య యౌవన వార్ధక మరణ నరకఙ్గళెన్గిఱ అవస్థాసప్తకత్తిలే, నిరన్తర వివిధ వివిధ దుఃఖఙ్గళైయను భవిత్తుక్కొణ్డు ఇప్పడి సంసారత్తిలే అనేకమ్ కాలమ్ జాయమానకాల భగవత్కటాక్ష విశేషత్తాలే రజస్తమస్సుక్కళ్ తలైమడిన్దు, సత్త్వమ్ తలైయెడుత్తు, మోక్షరుచి యుణ్డానాలుమ్, తత్త్వహిత పురుషార్థఙ్గళై యథావత్తాకవఱిన్దు ఉజ్జీవిక్క వేణ్డుకైయాలుమ్, అవైయెల్లామ్ శాస్త్రముఖత్తాలే యఱి

పరమపదమున * జ్ఞానసంకోచ మెన్నఁడును లేనివారై నిరంతరము భగవంతుని యనుభవించుట వలనఁగలుగు నిరతిశయానందముచే తృప్తులగుటకుఁదగినవారైయుండియును, "అనాది మాయయా సుప్తః" (మాండూ. ౨. ౨౧) (అనాదియగు మూలప్రకృతిచే మూయఁబడిన స్వరూపము గలవాఁడు) అని చెప్పియున్నట్లు, తిలలయందుండు తైలమువలెను దారువునందుండు అగ్ని వలెనున్న ప్రత్యేకముగాఁ దెలియరానిదియు, సత్త్వరజస్తమో గుణములతోఁగూడి యుండునదియు, జీవులచే నతిక్రమింప శక్యముకానిదియు, అనాదియగు మూలప్రకృతిమూలముగ స్వస్వరూపము తెలియనివారై, అనాదియగు నవిద్యామూలముగ సంపాదింపఁబడిన పుణ్యపాపకర్మముల కనుగుణముగ సుర, నర, తిర్యక్, స్థావరరూపములు గలజాతులయందును "మాఱిమాఱి ప్పలపిఱప్పుం పిఱన్దు" (ఒకటివిడువగా వేఱొకదానిలో పలుమారు జన్మించి) (తిరువాయ్. ౧.౬. ౧)అని నమ్మాళ్వారులు ప్రసాదించినట్లు పలుమాఱుజన్మించి దేహాత్మాభిమానము, స్వస్వాతంత్ర్యము, అన్యశేషత్వము అనఁబడు నొక గుంటలో (నరకములో) పడి అందుల కనుగుణములగు సాధ్యసాధనములయందు ప్రవేశించి "యోనాధుశయనం" (తి. వి. ౯౫) (దేనినైన నవలంబించి సర్వేశ్వరునుండి వేఱగుదు) నని నమ్మాళ్వారు సెలవిచ్చినట్లు, సర్వేశ్వరునుండి వేఱుచేయునట్టి యుక్తమైన నొక ప్రతిమనుపై బెట్టుకొని స్వాభావికమగు శేషియు, పరమప్రాప్యమును, పరమప్రాపకుడునగు సర్వేశ్వరుని యెడల విముఖులై, గర్భ, జన్మ, బాల్య, యౌవన, వార్ధక, మరణ, నరకములనఁబడునట్టి యేడు అవస్థలలో నెల్లకాలము విస్తృతములును, నానావిధములును, అనంతములునునగు దుఃఖములననుభవించుచుండునట్టి యీ సంసారులగు జీవులలో నెవరికైయున కొందఱికి జన్మింపఁబోవునప్పుడు కలుగునట్టి భగవత్కటాక్షవశమున రజస్తమోగుణములు క్షీణించి సత్త్వగుణము వర్ధిల్ల వారికి ముముక్షుత్వము కలిగినను, స్వరూప ఉపాయ పురుషార్థములను యథావస్థితముగఁ

---

* "అపహతపాప్మా" ఇత్యాది ప్రజాపతివాక్య ప్రకారము జీవులు సర్వేశ్వరునివలెనే అపహతపాప్మత్వాద్యష్టగుణములు గలవారైయున్నను, కర్మానుభవమునకై యాసంపాదించిన శరీర సంబంధమువలన వారి జ్ఞానము సంకోచవికాసములను పొందుచున్నది. ఇట్టి యీ జ్ఞానసంకోచమునే వేదాంతులు సంసారమందురు. ఇట్టి సంసారావస్థ నిత్యసూరులకెన్నఁడును లేదు. కావున వారు ఎన్నఁడును జ్ఞానసంకోచము లేనివారుగా చెప్పఁబడినారు,

యాప్పాన్ఱు ఉళవిల్, శాస్త్రజ్ఞళిల్ తలైయాన వేదమానదు "అనన్తా వై వేదాః" ఎన్గిఱ పడియే అనన్తమాయ్, స్వార్థనిర్ణయత్తిల్ సర్వశాఖాప్రత్యయ న్యాయాది సాపేక్షమాయిరుక్కైయాలే, అల్పమతికళుక్కు అవగాహిత్తు అర్థనిశ్చయం పణ్ణవొణ్ణాదపడి అశక్యమాకైయాలుమ్, [illegible] సాంగమాయ్ స్పష్టమాగ మహిమ సాక్షాత్కృత పరావరతత్త్వ విభాగరాన (వ్యాసాదులాన) మహర్షికళాలే ప్రణీతజ్ఞళాయ్, వేదోపబృంహణజ్ఞళాన స్మృతీతిహాసపురాణజ్ఞళియుమ్; సారాసారవివేక చతురరల్లాదార్క్కు అరియ తా [illegible] తెరియామైయాలుమ్, [illegible] సంసారచేతనర్ జీవిక్కుమాన సర్వేశ్వరన్ తానే ఆచార్యనాయ్ వెళియిట్టు [illegible] సకలవేదసారమాన రహస్యత్రయముమ్, అతిసఙ్గ్రహతయా అతిగూఢార్థజ్ఞళాకైయాలుమ్, [illegible] మయర్వఱ మతినల మరుళప్పెఱ్ఱు సకలవేదశాస్త్రతాత్పర్యజ్ఞరాయ్ కరతలామలకమాగ సాక్షాత్కరిత్త పరాఙ్కుశ పరకాలాదికళాన ఆళ్వార్కళ్ [illegible] ద్రావిడ [illegible] పాశురజ్ఞళాన దివ్యప్రబన్ధజ్ఞళుమ్ [illegible] అర్థదర్శనమ్పణ్ణ [illegible] యాలుమ్, [illegible] ఇప్పొழுదు ఉ

దెలిసికొనియె యుజ్జీవింపవలసియున్న [illegible], [illegible] శాస్త్రద్వారా తెలిసికొనవలయునన్న శాస్త్రములలో ప్రధానము వేదము. "అనంతా వై వేదాః" ([illegible]) అన్నట్లు వేదము అనంతమై తన యర్థమును నిర్ణయింపవలసినప్పుడు సర్వశాఖా ప్రత్యయ న్యాయాదులనపేక్షించియుండుటవలన స్వల్పబుద్ధిగల మనకు దానియర్థము లగ్రహింపనై వాటిని నిర్ణయించుట శక్యము కానందువలనను, ఆ వేదమును సంపూర్ణముగాఁ [illegible] తమ మహిమవలన పరావరతత్త్వ విభాగమును సాక్షాత్కరించినవారలగు (వ్యాసాది) మహర్షులచే రచియింపఁబడిన వియు, వేదార్థములను నిర్ణయించునవియునగు స్మృతీతిహాస పురాణముల తాత్పర్యాంశము సారాసార వివేకమున [illegible] ప్రజ్ఞయుగలవారికే తప్ప తక్కినవారికి తెలియరానందునను, [illegible], సంసారులగు జీవుల నుజ్జీవింపఁగోరి సర్వేశ్వరుఁడు స్వయముగ తానే యా చార్యుఁడుగాను నవతరించి బయలుపఱచినదియు, సకలవేదసారమును రహస్యత్రయము అతి సంగ్రహమగుటంజేసి యత్యంత గూఢార్థములుగలదై యుండుటవలనను, భగవంతుని నిర్హేతుక కటాక్షమువలన ప్రమాదయుక్తమైనదు లేని జ్ఞానమును లభించినవారును, సకలవేదార్థములను [illegible] సాక్షాత్కరించిన నమ్మాళ్వారు తిరుమంగయాళ్వారులు మొదలగు నాళ్వారులు ప్రసాదించిన [illegible] ములగు దివ్యప్రబంధములును, అల్పజ్ఞులగు వారిచే నర్థములఁ దెలిసికొనుటకు శక్యములుగాకుండుటవలనను, సర్వజ్ఞులఁ దెలియగోరువారి, ఈపై

---

* కొంతక, కొన్ని [illegible] శాఖలయందు విధ్యర్థవాదాక్యములు పఠింపఁబడినవి. ఈ కర్మలను పఠించునప్పుడు ఈ శాఖలలో నొక్కొక శాఖయందొక్కొక విశేషాంశము చెప్పఁబడి [illegible] శేషాంశము గానఁబడుచున్నది. [illegible] ఖ ప్రకారము నుష్ఠింపవలెనను [illegible] విలక్షణమను నియమములు [illegible] సర్వశాఖలయందును చెప్పఁబడిన సమస్తవిశేషములతోను వాటి ననుష్ఠింపవల సినదనియు, కొన్నిశాఖలయందును చెప్పఁబడిన విధ్యర్థవాదాక్యములు [illegible] లేనివి యనియును పూర్వమీమాంసా శాస్త్రమున నిర్ణయింపఁబడెను. అందువలన అనేక వేదశాఖలలో [illegible] నొక్క విషయమును గురించి [illegible] కొన్నింటిలో దానిని గురించిన కొన్ని విశేషాంశములు చెప్పఁబడక పోయినను, ఒక శాఖలో చెప్పబడిన విశేషములను మరియొక శాఖలో [illegible] కొనవచ్చునని యేర్పడుచున్నది. దీనినే సర్వశాఖాప్రత్యయ న్యాయమందురు. (పూర్వమీమాంసా శాస్త్రములో [illegible] అధ్యాయమున [illegible] సూత్రములను జూడుము.)

యున్నైయాలే, ఆళ్వార్గళుడైయ నిర్హేతుకకటాక్షలబ్ధ దివ్యజ్ఞానరాన నాథమునికళ్ తుడక్కమాక సత్సమ్ప్రదాయసిద్ధరాయ్ సకలశాస్త్రనిపుణరాయ్ పరమదయాళుక్కళాన పూర్వాచార్యర్కళ్ అన్దవేదాదికళిలర్థఙ్గళై సఙ్గ్రహిత్తు, మన్దమతికళుక్కుమ్ సుగ్రహమామ్పడి ప్రబన్ధీకరిత్తు ముపదేశిత్తుమ్ పోన్దార్కళ్.

అప్పడియే, సంసారిచేతనరిఴవు సహిక్కమాట్టాత పరమకృపైయాలే, తదుజ్జీవనార్థమాక త్తాముమ్ పల ప్రబన్ధఙ్గళు మరుళిచ్చెయ్త పిళ్ళైలోకాచార్యర్, ఆచార్యపరమ్పరాప్రాప్తఙ్గళాన వర్థఙ్గళిల్, అవర్కళ్ తాఙ్గళ్ గౌరవాతిశయత్తాలే రహస్యమాక ఉపదేశిత్తు పోన్దవైయాయ్, అరుమై పెరుమైకళైప్పఱ్ఱి, ఇదుక్కుమున్బు తాముమ్ ప్రకాశిప్పియామల్ అడిక్కొణ్డు పోన్దవైయుమాన వర్థవిశేషఙ్గళెల్లావఱ్ఱైయుమ్, పిన్బుళ్ళారుమిఴక్క వొణ్ణాతెన్గిఱ తమ్ముడైయ కృపాతిశయత్తుక్కుమేలే, పెరుమాళుమ్ స్వప్నత్తిలే తిరువుళ్ళమాయిరుక్కైయాలే, శ్రీవచనభూషణమాకిఱ ఇప్ప్రబన్ధముఖేన వెళియిట్టరుళుకిఱార్.

శ్రీవచనభూషణత్తై అరుళిచ్చెయ్వతఱ్కు భగవన్నియమనమ్.

మున్బే పేరరుళాళప్పెరుమాళ్, తమ్ముడైయ నిర్హేతుక కృపైయాలే, మణల్పాక్కత్తిలే ఇరుప్పారొరునమ్బియారై విశేషకటాక్షమ్పణ్ణియరుళి, తద్విషయమాయిరుప్పన శిలవర్థవిశేషఙ్గళై త్తామే యవర్కుస్వప్నముఖేన వరుళిచ్చెయ్తు, "నీర్ పోయ్ ఇరణ్డాఱ్ఱుక్కుమ్ నడువే వర్త్తియుమ్, ఇన్నుమ్ ఉమక్కివ్వర్థఙ్గళెల్లామ్ విశదమాక నామఙ్గే శొల్లుకిఱోమ్" ఎన్ఱు తిరువుళ్ళమాయరుళుకైయాలే,

---

గనఁబఱచిన హేతువులవలన నిరాశులై పోవలసిరాఁగా, ఆళ్వారుల నిర్హేతుక కటాక్షమువలనదివ్యజ్ఞానమును లభించినవారును, శ్రీనాథముని మొదలుగాఁగల సత్సంప్రదాయసిద్ధులును సకలశాస్త్రనిపుణులును, పరమ దయాళువులునగు పూర్వాచార్యులు ఆవేదశాస్త్రము మొదలగువాని యర్థములను సంగ్రహించి మందమతులకును సులభముగా బోధపడునట్లు చిన్నచిన్న గ్రంథములను రచియించిరి.

అట్లే సంసారులగు జీవుల కష్టములఁ జూచి సహింపజాలని పరమ కృపగలవారగుటచే వారలనుజ్జీవింపఁజేయుటకై అనేక గ్రంథములను రచియించిన శ్రీపిళ్ళైలోకాచార్యులవారు సంప్రదాయ సిద్ధములగు నర్థములలో వారువారు తమయర్థములవిషయమగు గౌరవాతిశయముమూలముగ రహస్యముగ నుపదేశించినవియు, వాటి సుపరూపమును మహాత్మునన్నుబట్టి తామయింతకుపూర్వము ఇతరులకుఁ దెలుపక రహస్యముగా నుంచుకొనిన యర్థములనున్ను వాటినన్నింటిని తమ యనంతరము తక్కినవారును నష్టపడకూడదని తమకు కృప గలుగుటయేగాక, అటుపైని పెరుమాళ్లును స్వప్నమున సెలవొసంగి నియమించుటవలన శ్రీవచనభూషణమనుప్రబంధము ద్వారా వాటినన్నింటిని కృపతో బయలుపరచినారు.

శ్రీవచనభూషణమును రచియించుటకు భగవన్నియమనము.

ఒకానొక సమయమున వరదరాజప్పెరుమాళ్లు మణల్పాకమను గ్రామమున నివసించునట్టి మణల్పాకనంబియను నొక భక్తునియెడల తమయొక్క నిర్హేతుకకృపవలన విశేషముగ కటాక్షించి ఆయన యుజ్జీవనమున కుపయుక్తములగు కొన్నిరహస్యార్థములను తామే స్వప్నమున ప్రసాదించి, "మీరు పోయి రెండునదులకు మధ్యను (తిరుకావేరికిని కొళ్లిడమునకును మధ్యనుండు శ్రీరంగమున) నివసింపుము. ఇంకను ఈయర్థములనన్నింటిని విశదముగాను మేము మీకక్కడనే తెలిపెదము." అనిచెప్పఁగా, అంతట అభక్తుఁడచటికేగి శ్రీరంగనాథుని సేవించుకొనుచు తన

వరిగ్గే వన్ద పెరియపెరుమాళై సేవిత్తుక్కొణ్డు, తమక్కు మున్బు అగ్గళిచ్చెయ్తవర్థఙ్గళైయుమ్, అశలఱియాతపడి యనుసన్ధిత్తుక్కొణ్డు ఏకాన్తమాన తిరుక్కోయిలిలే వర్తియానిఱ్క్కచ్చెయ్తే, తమ్ముడైయ శ్రీపాదత్తుక్కన్తరఙ్గరాన ముతలికళుమ్ తానుమాక పిళ్ళై, ఒరునాళన్గక్కోయిలిలే యాదృచ్ఛికమాక వెళున్దరుళి, అవ్విడమేకాన్తమాయిరుక్కైయాలే, రహస్యార్థఙ్గళై యవర్కళుక్కు నరుళిచ్చెయ్తుకొణ్డెళున్దరుళి యిరానిఱ్క, అవైతమక్కు పెరియపెరుమాళరుళిచ్చెయ్త వర్థవిశేషఙ్గళాయిరుక్కైయాలే, అవర్ పోరవిదరాయ్, ఉళ్ళిల్ నిన్ఱుమ్ పుఱప్పట్టువన్దు, పిళ్ళై శ్రీపాదత్తిలేవిళున్దు, "అవరోర్ నీర్" ఎన్న "అవశేతు?" ఎన్ఱుపిళ్ళై కేట్టరుళ, పెరియపెరుమాళ్ తమక్కివ్వర్థఙ్గళై ప్రసాదిత్తరుళినపడియైయుమ్, ఇద్దై త్తితే పోకవిట్టరుళినపడియైయుమ్, "ఇన్నుమ్ మక్కల్గ్గేవిశదమాక చ్చొల్లుకిరోమ్" ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తపడియైయుమ్ విణ్ణప్పమ్ శెయ్య, కేట్టు మికవుమ్ హృష్టరాయ్ అవరై యనుమభిమానిత్తరుళి, అవరుమ్ముత్తైక్కు అన్తరఙ్గరాయ్ వర్తిక్కునాళిలే, పెరుమాళ్ అవర్క్కు స్వప్నత్తిలే, "ఇవ్వర్థఙ్గళ్ మఱన్దుపోకాతపడి ఇవర్రై యొరు ప్రబన్ధమాకచ్చొన్నోమ్" ఎన్ఱు నీర్ పిళ్ళైక్కుచ్చొల్లుమ్" ఎన్ఱు తిరువుళ్ళమాక, అవర్ "ఇప్పడి పెరుమాళ్ తిరువుళ్ళమాయరుళినార్" ఎన్ఱు విణ్ణప్పమ్ శెయ్య, "అనాళప్పడి శెయ్కిఱోమ్" ఎన్ఱు తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి, అనన్తరమ్ ఇప్ప్రబన్ధమిట్టరుళినారెన్ఱు ప్రసిద్ధమిఱే.

రత్నప్రచురమానభూషణత్తుక్కు రత్నభూషణమెన్ఱు పేరామాపోలే, పూర్వాచార్యర్కళుడైయ వచనప్రచురమాయ్, అనుసన్ధాతాక్కళుక్కు ఔజ్జ్వల్యకరమాయిరుక్కైయాలే, ఇతుక్కు "వచనభూషణమ్" ఎన్ఱు తిరునామమాయిత్తు.

వ్యాఖ్యానావతారికై సంపూర్ణం.

కింతవుముంగ ప్రసాదించిన యర్థములను యితరులకు వినబడకుండ ననుసంధించుకొనుచు, ఏకాంతముగా నొక కోవిలలో నుండగా, ఒకదినమున శ్రీపిళ్ళైలోకాచార్యులవారు తమ కంతరంగులగు స్వాములతో గూడ ఆకస్మికముగా నాకోవిలలోనికి వచ్చి యచట యేకాంతముగానుండుటంజేసి కొన్ని రహస్యార్థములను తమతోవచ్చిన స్వాములకు నుపదేశింపుచుండగా నాభక్తుండును ఆయర్థములు తనకింతకుపూర్వము శ్రీవరదరాజపెరుమాళ్లు ప్రసాదించినవియే యగుటంజేసి మిక్కిలి యానందించి బయటికివచ్చి శ్రీపిళ్ళైలోకాచార్యులవారికి సాష్టాంగదండప్రణామంబు లాచరించి "వారెవరు? మీరు?" అనియడుగగా, శ్రీపిళ్ళైలోకాచార్యులవారును "అదియేమి" అనియడిగిరి. అంతట యాభక్తుండును వరదరాజపెరుమాళ్లు తనకీయర్థములను ప్రసాదించిన సంగతిని, ఈతావునకు పొమ్మని నియమించినసంగతిని, యచట నివసించుచుండెనని యానతిచ్చినసంగతినిన్ని విన్నవించగా, పిళ్ళైలోకాచార్యులవారు విని మిక్కిలి సంతోషించియాభక్తుని యెక్కువ గౌరవించిరి. ఇట్లు కొంతకాలము గడువగా నొకనాటిరాత్రి పెరుమాళ్లు ఈభక్తునికి స్వప్నమున సేవసాయించి "ఈయర్థములన్నియు మరుపు తగులకుండుటకై వీటిని యొక గ్రంథముగా రచియింపుమని పిళ్ళైలోకాచార్యులవారితో చెప్పుము" అని యానతియ్యగా ఈతడును పెరుమాళ్లు ఆనతిచ్చినవిషయమును ఆచార్యులవారికి కెరింగించిరి. తరువాత వారును "అట్లే చేయుదును" అనిచెప్పి తరువాతనే యీగ్రంథమును రచియించిరనెడివిషయ మందఱును యెఱింగినదియే.

రత్నములతో నిండియుండు భూషణమునకు రత్నభూషణమని పేరగునట్లు పూర్వాచార్యుల శ్రీసూక్తులతో నిండియుండునదియు, ఆయర్థముల ననుసంధించువారల కొక తేజస్సును గలుగజేయునదియునదియైనందునను దీనికి "వచనభూషణము" అని పేరుగలిగెను.

వాఖ్యానావతారిక ముగిసెను.

మూలత్తిన్ ప్రకరణ విభాగప్రకారమ్

ఇప్పిరబన్ధత్తిల్, “వేదార్థమఱుతియిడువతు” ఎన్నుమదక్కై, “అత్తాలే యతు ముఱ్పట్టతు” ఎన్నుమళవాక, వక్ష్యమాణార్థనిర్ణాయక ప్రమాణనిర్దేశమ్పణ్ణుకిఱతాకైయాలే ప్రబన్ధోపోద్ఘాతమ్.

“ఇతిహాసశ్రేష్ఠమ్” ఎన్నుమదక్కై “ప్రపత్త్యుపదేశమ్పణ్ణిఱ్ఱుమివళుక్కాక” ఎన్నుమళవుమ్ పాపరాన చేతనరుడైయ సర్వాపరాధఙ్గళైయుమ్ సర్వేశ్వరనై సహిప్పిత్తు రక్షిప్పిక్కైయే స్వరూపమాన పురుషకారవైభవముమ్, అన్దపురుషకారముమ్ మికైయామ్బడియాన ఉపాయవైభవముమ్ శొల్లుకిఱతు.

“ప్రపత్తిక్కు” ఎన్నుమదక్కై “ఏకాన్తీవ్యపదేష్టవ్యః” ఎన్నుమళవుమ్, ఇవ్వుపాయవరణరూప ప్రపత్తియినుడైయ దేశకాలాదినియమాభావమ్, విషయనియమమ్, ఆశ్రయవిశేషమ్, ఇత్తై సాధనమాక్కిల్ వరుమవద్యమ్, ఇతిన్ స్వరూపాఙ్గఙ్గళ్ ముతలానవఱ్ఱైచ్చేరచ్చొల్లి, ప్రపత్తవ్యనే ఉపాయమెన్ఱు సాధిక్కైయాలే, పూర్వోక్తోపాయ శేషమాకైయాల్ ఉపాయప్రకరణమ్. ఇతిల్ “ప్రాప్తిక్కు ఉపాయమవనే” ఎన్నుమళవుమ్ ప్రధానప్రమేయమ్, మేల్ ప్రాసఙ్గికమ్.

“ఉపాయత్తుక్కు” ఎన్నుమదక్కై “ఉపేయవిరోధికళుమాయిరుక్కుమ్” ఎన్నుమళవుమ్, ఉపాయత్తైక్కొణ్డు ఉపేయత్తై పెఱువానొరు చేతననుక్కు, ఉపాయోపేయాధికారప్రధానాపేక్షితఙ్గళైయుమ్, ఉపాయాన్తరత్యాగహేతుక్కళైయుమ్, మఱ్ఱుమ్ త్యాజ్యోపాదేయఙ్గళాయుళ్ళవఱ్ఱైయుమ్ విస్తరేణ శొల్లుకైయాలే, అధికారినిష్ఠాక్రమమ్ శొల్లుకిఱతు.

మూలగ్రంథపు ప్రకరణవిభాగము

ఈగ్రంథమున, “వేదార్థమఱుతియిడువతు” (వా. ౧) అనునది మొదలుకొని, “అత్తాలే యతుముఱ్పట్టతు” (వా. ౪) అనువరకును ఇందుప్రతిపాదింపఁబోవు విషయములను నిశ్చయించు ప్రమాణమును జూపించుటచే నీగ్రంథభాగము ఉపోద్ఘాతమును గుఱించినది.

“ఇతిహాసశ్రేష్ఠమ్” (వా. ౫.) అనునది మొదలుకొని “ప్రపత్త్యుపదేశమ్ పణ్ణిఱ్ఱుమివళుక్కాక” (వా. ౨౨.) అనువరకును అపరాధపడిన వారలగు నిచేతనులయొక్క సర్వాపరాధములను ఈశ్వరునిచే సహింపఁజేసి వారలను రక్షించుటయే స్వరూపముగాఁగల పురుషకారముయొక్క (పురుషకారభూతురాలగు పిరాట్టియొక్క) వైభవమును, అపురుషకారమునున్ను మించి యుండు ఉపాయముయొక్క (ఉపాయభూతుఁడగు సర్వేశ్వరునియొక్క) వైభవమును చెప్పఁబడినవి.

“ప్రపత్తిక్కు” (వా. ౨౩.) అని యారంభించి “ఏకాన్తీవ్యపదేష్టవ్యః” అనువరకును ఈయుపాయ వరణ రూపమగు ప్రపత్తికి దేశకాల నియమములు లేకుండుటయు, విషయనియమమును, ఆశ్రయ విశేషమును, దీనిని సాధనముగాఁ గొనినచో వచ్చెడి దోషమును, దీని స్వరూపాంగములు మొదలగువానిని చెప్పి ప్రాప్యవస్తువే ప్రాపకమునని నిరూపించుటచే పూర్వము జెప్పఁబడిన యుపాయమునకు సంబంధించినదియగు నీయుపాయమునుగుఱించిన ప్రకరణము. ఇచట “ప్రాప్తిక్కు ఉపాయమవనే.” (వా. ౭౮.) అనువాక్యమువరకును ప్రస్తుతవిషయమునుగురించి చెప్పఁబడినది. తక్కినది ప్రాసంగికము.

“ఉపాయత్తుక్కు” (వా. ౮౦) అనునది మొదలుకొని “ఉపేయవిరోధికళుమాయిరుక్కుం” (వా. ౩౦౭) అనువరకును, ఈయుపాయము నవలంబించి ఫలమును బొందఁగోరునట్టి యొక జీవునికి ఉపాయోపేయ విషయముల యెడల ముఖ్యముగాఁ గావలసిన వాటినిన్ని, ఉపాయాంతరములను త్యజించుటకుగానగు హేతువులను, మిగిలిన త్యాజ్యోపాదేయముల నన్నింటిని విస్తృతముగాఁ జెప్పుటచే నధికారి నిష్ఠాక్రమమును గుఱించి చెప్పఁబడియె.

“తాన్ హితోపదేశమ్ పణ్ణుమ్బోతు” ఎన్గిఱదుతొడఙ్గి, “ఉకప్పుముపకారస్మృతియుమ్ నడక్క వేణుమ్” ఎన్నుమళవాక, హితోపదేశసమయత్తిల్ స్వాచార్యపారతన్త్ర్యాదికళాన సదాచార్యలక్షణమ్, సచ్ఛిష్యలక్షణమ్, తదుభయర్ పరిమార్ఱమ్, తీమనమ్ కెడుత్త స్వాచార్యవిషయత్తిల్ శిష్యనుపకారస్మృతిక్రమమ్, ఇవఱ్ఱై చ్చొల్లుకైయాలే, సిద్ధోపాయనిష్ఠనాన వధికారియుడైయ స్వాచార్యానువర్తనక్రమమ్ శొల్లుకిఱతు.

“స్వదోషానుసన్ధానమ్ భయహేతు” ఎన్గిఱదుతొడఙ్గి, “నివర్తకజ్ఞానమభయహేతు” ఎన్నుమళవాక, ఇవ్వధికారిక్కు అద్వేషమ్ తుడఙ్గి ప్రాప్తిఫలమాన కైఙ్కర్య పర్యన్తమాక ఉణ్డాన పేఱుకళుక్కెల్లామ్ హేతువాయ్, స్వకర్మత్తాలే వరుమ్ భయనివర్తకమాన భగవన్నిర్హేతుకకృపా ప్రభావమ్ శొల్లుకిఱతు.

“స్వతన్త్రనై ఉపాయమాక త్తాన్ పఱ్ఱినపోతిఱే” ఎన్గిఱదుతొడఙ్గి మేలెల్లామ్ మిక్క వేదియర్ వేదత్తినుట్పొరుళాన చరమపర్వనిష్ఠైయై వెళియాక చ్చొల్లుకిఱతు.

“వేదార్థమఱుతియిడువతు” ఎన్గిఱదుతొడఙ్గి ఇవ్వర్థత్తిలే తలైక్కట్టుకైయాలే, ఇప్ప్రబన్ధత్తిల్ చరమప్రకరణ ప్రతిపాద్యమానవర్థమ్ వేదాన్త తాత్పర్యమెన్నుమిడమ్ సమ్ప్రతిపన్నమ్. శ్రీగీతైక్కు చరమశ్లోకమ్పోలే యిఱే, ఇప్ప్రబన్ధత్తుక్కు చరమప్రకరణమ్; అఙ్గు, సాధ్యోపాయఙ్గళై ఉపదేశిత్తుక్కొణ్డు పోన్దు, స్వస్వాతన్త్ర్యభీతనానవనుక్కు, అవఱ్ఱై త్తళ్ళి సిద్ధోపాయమ్ కాట్టప్ప

“తాన్ హితోపదేశమ్ పణ్ణుమ్బోతు” (సూ. ౩౦౮.) అనునది మొదలుకొని” ఉకప్పుముపకారస్మృతియుం నడక్కవేణ్డుం” (వా. ౪౬౫) అనువరకును హితోపదేశ సమయమున స్వాచార్యునికి పరతంత్రుడుగానుండుట మొదలగు సదాచార్య లక్షణమును సచ్ఛిష్యలక్షణమును, ఆయుభయుల నడవడికయును, దుర్మనస్సును పోగొట్టిన యాచార్యుని విషయమున శిష్యుని కుండవలసిన యుపకారస్మృతియు, వీటిని చెప్పుటచే నిచట సిద్ధోపాయనిష్ఠుడగు నధికారికి తన యాచార్యుని విషయమున వర్తించుకొను విధమును గురించి చెప్పబడియె,”

“స్వదోషానుసంధానం భయహేతు, (వా. ౩౬౬.) అనునది మొదలుకొని “నివర్తకజ్ఞానమభయహేతు” (సూ. ౪౦౬.) అనువరకును ఈయధికారికి అద్వేషము మొదలు కైంకర్యప్రాప్తి వరకును లభించునట్టి ఫలముల కన్నింటికిని హేతుభూతమును, తనయొక్క కర్మములవలనడి తనకు గలుగు భయమును పోగొట్టునట్టి భగవన్నిర్హేతుక కృపా ప్రభావమును గురించి చెప్పబడియె.

“స్వతన్త్రనై ఉపాయమాక తాన్ పత్తినపోతిఱే. (సూ. ౪౦౭.) అనునది మొదలుకొని పైని మిగుల వైదికులగువారి వేదములోని సారార్థమగు చరమపర్వనిష్ఠను గురించి చెప్పబడినది.

“వేదార్థమఱుతియిడువతు” (సూ. ౧.) అను ప్రారంభ వాక్యము మొదలుకొని యీ పైని గనబడుచిన విషయమునే యుపదేశించి ముగించుటచే ఈగ్రంథమునందలి చరమప్రకరణమునం బ్రతిపాదింపబడినయర్థమే వేదాంత శాస్త్రముయొక్క తాత్పర్యముగా నంగీకరింపబడు చున్నది. శ్రీభగవద్గీతలను చరమశ్లోక మెట్టిదియో, అట్టిదియే యీ ప్రబంధమునకు చరమ ప్రకరణము. అది యెట్లనిన, అచట సాధ్యోపాయములను (కర్మజ్ఞాన భక్తులను) ఉపదేశించుకొని పోయి, యాసందర్భమున స్వస్వాతంత్ర్యము ప్రాప్తించునేమోయని భయపడిన వానికి వాటిని

ట్టతు; ఇఙ్గు, సిద్ధోపాయత్తైచ్చొల్లిక్కొణ్డుపోన్దు, ఈశ్వరస్వాతన్త్ర్యత్తుక్కఞ్జినవనుక్కు, ప్రథమ పర్వత్తైత్తళ్ళి చరమపర్వమ్ కాట్టప్పట్టతు; ఆక ఇప్పడి ఆఱు ప్రకరణమాయ్ ఆఱర్థప్రతిపాదకమా యిరుక్కుమ్.

ఒన్బతు ప్రకరణమాయ్, ఒన్బతర్థ ప్రతిపాదకమా యిరుక్కుమెన్నవుమామ్. అన్దపక్షత్తి లుమ్ ప్రథమప్రకరణమ్ పూర్వవత్.

మేల్ «ప్రపత్తిక్కు» ఎన్గిఱదు తొడఙ్గి «భగవద్విషయప్రవృత్తిక్కేయుమ్» ఎన్నుమళవుమ్ పూర్వ ప్రకరణోక్తోపాయశేషమాకైయాలే ఉపాయప్రకరణమ్.

« ప్రాప్యాన్తరపరిత్యాగత్తుక్కుమ్ » ఎన్గిఱదు తొడఙ్గి, « ఆకైయాలే సుఖరూపమాయిరుక్కుమ్» ఎన్నుమళవుమ్ ఉపాయాన్తరదోషప్రకరణమ్. ఇప్ప్రకరణత్తిల్, ప్రపత్త్యుపాయ వైలక్షణ్యకథనమ్ ప్రాసఙ్గికమ్.

«ఇవనవనై ప్పెఱ నినైక్కుమ్పోదు» ఎన్గిఱదు తొడఙ్గి «ఇవైయెల్లామ్ పెఱ్ఱువిడుకైయాల్ శెయ్యవేణ్డియదాయిరుక్కుమ్» ఎన్నుమళవుమ్ సిద్ధోపాయనిష్ఠ వైభవప్రకరణమ్.

«ఇప్పడి సర్వప్రకారత్తాలుమ్» ఎన్గిఱదు తొడఙ్గి «ఉపేయ విరోధికళుమాయిరుక్కుమ్» ఎన్నుమళవుమ్ ప్రపన్నదినచర్యా ప్రకరణమ్.

తొలగించి సిద్ధోపాయమును (సర్వేశ్వరుండే యుపాయమనుగాను) ఉపదేశించి, వాఁడు స్వాతంత్ర్యముచేఁ దనకొని భయపడినవానికి ఈ ప్రథమపర్వమును (సర్వేశ్వరుండే యుపాయమనుదానిని) తొలఁగించి చరమపర్వమును (ఆచార్యుండే యుపాయమనుదానిని) ఉపదేశించెను. కావున ఈవైని గనఁబఱచిన ప్రకారము ఈగ్రంథము ఆఱుప్రకరణములు గలది. ఆఱు అర్థములను ప్రతిపాదించునదియును.

ఈగ్రంథము తొమ్మిదిప్రకరణములు గలదియునని సమర్థించుట.

ఈ గ్రంథము తొమ్మిది యర్థములఁ బ్రతిపాదించునది యనియు, తొమ్మిది ప్రకరణములు గలదియును చెప్పవచ్చును. ఈ పక్షమున మొదటి ప్రకరణము పూర్వము చెప్పిన రీతిగానే యుండునది.

తరువాత «ప్రపత్తిక్కు» (వా. ౨౩.) అనునది మొదలుకొని, «భగవద్విషయప్రవృత్తి శేషం» అనువరకును ఈ భాగము పూర్వము చెప్పఁబడిన యుపాయముతోఁ జేరినదియైనందున నిరుపాయ ప్రకరణము.

«ప్రాప్యాన్తర పరిత్యాగత్తుక్కుమ్» (వా. ౧౧౫.) అనునది మొదలుకొని «ఆకైయాలే సుఖరూపమాయిరుక్కుం» (వా. ౧౪౧.) అనువరకును ఉపాయాన్తరము నవలంబించుటవలనఁ గలుగు దోషములఁ దెలుపు ప్రకరణము. ఈప్రకరణమున ప్రపత్త్యుపాయమునకుఁగల వైలక్షణ్యముఁ జెప్పుట ప్రాసంగికము.

«ఇవనవనై ప్పెఱ నినైక్కుమ్పోదు» (వా. ౧౪౨.) అనునది మొదలుకొని «ఇవైయెల్లా యుమ్ పెఱ్ఱువిడుకైయాల్ శెయ్యవేణ్డియదాయిరుక్కుం» (వా. ౨౪౧.) అనువరకును సిద్ధోపాయము నవలంబించిన వారి వైభవమును తెలుపు ప్రకరణము.

«ఇప్పడి సర్వప్రకారత్తాలుమ్». (వా. ౨౪౩.)అనునది మొదలుకొని «ఉపేయ విరోధికళుమాయిరుక్కుం» (వా. ౩౦౭.) అనువరకును ప్రపన్నదినచర్యను తెలుపుప్రకరణము.

“తాన్ హితోపదేశమ్ పణ్ణుమ్బోదు” ఎన్నుతుడఙ్గి “చేతనరుడైయ రుచియాలే వరుకైయాలే” ఎన్నుమళవుమ్ సదాచార్యలక్షణప్రకరణమ్.

“శిష్యనెన్బదు” ఎన్నుతుడఙ్గి “ఉపకారస్మృతియుమ్ నడక్క వేణుమ్” ఎన్నుమళవుమ్ సచ్ఛిష్యలక్షణ ప్రకరణమ్.

“స్వదోషానుసన్ధానమ్” ఎన్నుతుడఙ్గి “నివర్తకజ్ఞానముభయహేతు” ఎన్నుమళవుమ్ భగవన్నిర్హేతుక విషయీకారప్రకరణమ్. “స్వతన్త్రనై” ఎన్నుతుడఙ్గి, మేలడఙ్గ చరమప్రాప్యప్రాపక ప్రకరణమ్.

ఇవ్విరణ్డు క్రమత్తైయుమ్ పఱ్ఱివిఱే “పేఱుతరువిక్కుమవళ్ తన్ పెరుమై” “తిరుమామగళ్ తన్” ఎన్గిఱ తనియన్గళిరణ్డుమ్ అవతరిత్తదు; ఆకైయాలిరణ్డు ప్రకారము మనుసన్ధిక్కక్కడవై యిల్లై.

ఇప్ప్రబన్ధన్దాన్, దీర్ఘశరణాగతియాన తిరువాయ్మొఴిపోలే ద్వయవివరణమాయిరుక్కుమ్. ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్, తిరువాయ్మొఴియిల్ ముదల్ మూన్ఱుపత్తాలే ఉత్తరఖణ్డార్థత్తైయుమ్, మేల్ మూన్ఱుపత్తాలే పూర్వఖణ్డార్థత్తైయుమ్ శొల్లి, మేల్ నాలుపత్తాలుమ్ ఉపాయోపయోగియాన గుణఙ్గళైయుమ్, ఆత్మాత్మీయఙ్గళిల్ తమక్కు నసైయఱ్ఱపడియైయుమ్, అవనోడు తమక్కుణ్డాన నిరుపాధిక సమ్బన్ధత్తైయుమ్, తాన్ప్రార్థిత్తపడియే పెఱ్ఱపడియైయుమ్ ప్రతి

“తాన్ హితోపదేశమ్ పణ్ణుమ్బోదు.” (వా. ౩౦౮.) అనునది మొదలుకొని, “చేతనరుడైయ రుచియాలే వరుకైయాలే”(వా. ౩౨౦.) అనువరకును సదాచార్యలక్షణమును తెలుపు ప్రకరణము.

“శిష్యనెన్బదు. (వా. ౩౨౧.) అనునది మొదలుకొని “ఉపకారస్మృతియుమ్ నడక్క వేణుం” (వా. ౩౪౫.) అనువరకును యోగ్యుఁడగు శిష్యునిలక్షణములఁ దెలుపు ప్రకరణము. “స్వదోషానుసంధానం” (వా. ౩౬౬) అనునది మొదలుకొని “నివర్తకజ్ఞానముభయహేతు” (వా. ౪౦౬) అనువరకును భగవన్నిర్హేతుక విషయీకారమును గురించిన ప్రకరణము. “స్వతన్త్రనై” (వా. ౪౦౭) అనునది మొదలుకొని తుదివరకును ఈపైని గనఁబడిన చరమప్రాప్య ప్రాపకములను గురించిన ప్రకరణము.

రెండుఅనుసంధానతనియలు ప్రవర్తించుటకు హేతువు.

ఈపైని గనఁబడిన రెండువిధములగు క్రమములను బట్టియే గదా “పేఱుతరువిక్కుమవళ్ తన్ పెరుమై” అనియు, “తిరుమామగళ్ తన్” అనియు నిట్లు రెండుతనియలు ప్రవర్తించినవి. కావున ఈపైని గనఁబడిన ప్రకారము రెండువిధములుగాను ననుసంధించుకొనినను భాధకములేదు.

తిరువాయిమొఴివలెనే ద్వయార్థమును వివరించునని యనుట.

ఈగ్రంథము దీర్ఘశరణాగతియగు తిరువాయ్మొఴివలెనే ద్వయమును వివరించునది. అది యెట్లనిన, తిరువాయ్మొఴియందలి మొదటి మూఁడుపత్తులచేతను ద్వయముయొక్క ఉత్తరఖండార్థమును, తరువాతి మూఁడుపత్తులచేతను పూర్వఖండార్థమునున్ను తెలిపి, పైనాలుగుపత్తులచేతను ఉపాయమనుటకు ఉపయుక్తములగు గుణములను, తన విషయమైగాని, తనతోఁ సంబంధించినవాని విషయమునఁగాని తనకెట్టి సంబంధము లేకుండుటను, సర్వేశ్వరునితోఁ దనకుఁగల నిరుపాధిక సంబంధమునున్ను, తానుప్రార్థించినవిధముననే లభించినవిధమును ప్రతిపాదించుటచే నందులకను

పాదిక్కైయాలే, తదనురూపాఙ్గఙ్గళై చ్చొల్లి త్తలైక్కట్టినాప్పోలే, ఇతిలుమ్, ప్రథమత్తిలే పురుషకారత్తైయుమ్, అనన్తరమ్ ఉపాయత్తైయుమ్, అనన్తరమ్ ఏతదుపాయాధికారి నిష్ఠైయైయుమ్ శొల్లుకైయాలే పూర్వఖణ్డార్థత్తైయుమ్ అవ్వధికారి నిష్ఠైయై శొల్లుకిఱవళవిల్ ఉపేయాధికారాపేక్షితఙ్గళై చ్చొల్లుకిఱ ఇతుక్కుప్పై ఉత్తరఖణ్డార్థత్తైయుమ్ శొల్లి మేల్ ప్రబన్ధశేషత్తాలుమ్, తదుపదేష్టావాన ఆచార్యనళవిల్, ఇవనుక్కుణ్డాక వేణ్డుమ్ ప్రతిపత్త్యనువర్తన ప్రకారఙ్గళైయుమ్, ఇవనుక్కు మహావిశ్వాసహేతువాన భగవన్నిర్హేతుక కృపాప్రభావత్తైయుమ్, వాక్యద్వయోక్తోపాయోపేయ చరమావధియైయుమ్ శొల్లి త్తలైక్కట్టుకైయాలే.

ఒన్ఱత్థ ప్రతిపాదకమాన పక్షత్తిలుమ్, పూర్వవాక్యత్తిల్ క్రియాపదోక్తమాన స్వీకారమ్ ఉపాయాన్తర త్యాగపూర్వకమాయల్లది నిల్లాదెన్ఱుమ్, దినచర్యైయుమ్ అప్పదత్తిఱ్పొరుప్పడుకిఱ వధికారిక్కే యుళ్ళతాకైయాలుమ్, సదాచార్యలక్షణమ్ ద్వయోపదేష్టావాన ఆచార్యనవ్వడి శొల్లుకిఱతాకైయాలుమ్, ద్వయవివరణమాక నిర్వాహిక్కక్కుఱైయిల్లై.

ఇప్పడి ద్వయవివరణమానవితిలే, ద్వయత్తిన్పోలే మఱ్ఱై రహస్యద్వయార్థఙ్గళుమ్ సఙ్గ్రహేణోక్తఙ్గళాయిరుక్కుమ్; ఎఙ్గనేయెన్నిల్;

వ్యా.—(అహమర్థత్తుక్కు) [వా. ౨౩] ఎన్ఱుతుడఙ్గి (అడియానెన్ఱిత్తే) [వా. ౨౮] ఎన్ను

రూపములగు నర్థములను ప్రసాదించి ముగించినట్లు, ఈగ్రంథమునను, ప్రథమమున పురుషకారమును, తరువాత ఉపాయమును, తరువాత ఈ రెంటిని యాశ్రయించునట్టి యధికారికిఁ గావలసిననిష్ఠనున్ను తెలుపుటచే పూర్వఖండముయొక్క యర్థమును, అట్టియధికారికిఁ గావలసిన నిష్ఠను చెప్పి ముగింపువరకు ఫలప్రాప్తియందధికారముండుటకుఁ గావలసినవాటిఁ జెప్పునట్టి యీసందర్భమున ఉత్తరఖండముయొక్క యర్థమును తెలిపి తక్కిన గ్రంథమున నట్టి యర్థముల నుపదేశించునట్టియాచార్యునివిషయమున నితనికుండవలసిన విశ్వాసముయొక్కయును అనువర్తనముయొక్కయును విధములను, ఈతనికి ఎక్కువవిశ్వాసము గలుగుటకు హేతుభూతమగు భగవన్నిర్హేతుక కృపయొక్క ప్రభావమునున్ను, వాక్యద్వయమునందును జెప్పఁబడిన ఉపాయోపేయములయొక్క చరమావధిని న్ని చెప్పి ముగించియున్నారు.

తొమ్మిదియర్థములను ప్రతిపాదించుపక్షమునను, ద్వయ వివరణమగుట

ఈగ్రంథము తొమ్మిది యర్థములను ప్రతిపాదించునదిగాను గొనఁబడిన పక్షమునను, ద్వయముయొక్క పూర్వవాక్యమునందలి క్రియాపదముచేఁ దెలుపఁబడిన స్వీకారమనునది, ఉపాయాంతరములను విడుచుకొనినఁనే తప్ప కలుగదనియును, దినచర్యయును ఆపదముచేఁ దెలుపఁబడినట్టి యధికారికే యుండునదైనందునను, సదాచార్యలక్షణముఁ జెప్పునపుడు దానిని ద్వయము నుపదేశించునట్టి యాచార్యునితోఁ బోల్చి చెప్పుటవలననున్ను, ఇది ద్వయార్థమును వివరించునదియని నిరూపింపవచ్చును.

తక్కిన రెండుమంత్రములను వివరించునది యనుట.

ఇట్లు ద్వయార్థమును వివరించునట్టి యీగ్రంథమున ద్వయమునందువలెనే తక్కిన రెండు రహస్యములును సంగ్రహముగాఁ జెప్పఁబడినవి. అదియెట్లనిన,

“అహమర్థత్తుక్కు” (వా. 23) అనునది మొదలుకొని “అడియానెన్ఱిత్తే” (వా. 28) అను

కళవాకవుమ్ (స్వరూపప్రయుక్తమాన దాస్యమి ఈ ప్రధానమ్) [వా. ౧౧౧] ఎన్నుమ్ ప్రణవార్థమ్ శొల్లప్పట్టతు.

(స్వయత్న నివృత్తి) (వా. ౭౧) ఇత్యాదియాలుమ్ (తన్నైత్తానే ముడిక్కైయావతు) (వా. ౧౫౦) ఎన్నుమ్ తుడజ్గి (ఇప్పడి సర్వప్రకారత్తాలుమ్) (వా. ౨౮౩) ఎన్గిఱత్తుక్కు క్కీళుళ్ళత్తా లుమ్ నమశ్శబ్దార్థమ్ శొల్లప్పట్టతు.

(పరప్రయోజనప్రవృత్తి) (వా. ౭౨) ఇత్యాదియాలుమ్, (ఉపేయత్తుక్కిళైయపెరుమాళై యుమ్) (వా. ౫౦) ఇత్యాదియాలుమ్, (కైజ్కర్యద్ధానా భక్తిమూలమల్లాతపోతు) (వా. ౨౫౧) ఇత్యాదియాలుమ్, తృతీయపదార్థమ్ శొల్లప్పట్టతు.

(అజ్ఞానత్తాలే) (వా. ౮౩) ఇత్యాదియాలుమ్, (ప్రాపకాన్తర పరిత్యాగత్తుక్కుమ్) (వా. ౧౧౫) ఇత్యాది యాలుమ్, ఉపాయాన్తరత్యాగత్తై సహేతుకమాక చ్చొల్లుకైయాలే, తత్త్యాజ్యతైయుమ్ త్యాగప్రకారముమ్ శొల్లుకిఱ పదద్వయార్థముమ్ శొల్లప్పట్టతు.

(ఇనుతనక్కు స్వరూపమ్) (వా. ౫౫) ఇత్యాదియాలుమ్, (ప్రాప్తిక్కుపాయమవన్ నినైవు) (వా. ౬౬) ఇత్యాదియాలుమ్, "మామేకమ్, శరణమ్" ఎన్గిఱపదజ్గళిలర్థమ్ శొల్లప్పట్టతు.

(ప్రపత్త్యుపాయత్తుక్కు) (వా. ౧౩౮) ఇత్యాదియాలే, "వ్రజ" ఎన్గిఱ స్వీకారలక్షణమ్ శొల్లప్పట్టతు.

(అవనివనై) (వా. ౧౮౩) ఎన్నుమ్తుడఙ్గి (స్వాతన్త్ర్యత్తాలేవరుమ్ పారతన్త్ర్యమ్ ప్రబలమ్)

వరకును, "స్వరూపప్రయుక్తమానదాస్యమి ఈ ప్రధానమ్" (వా. ౧౧౧) అనివరకు నీతావుల ప్రణవముయొక్కయర్థము తెలుపఁబడినది.

"స్వయత్న నివృత్తి" (వా. ౭౧) ఇత్యాది గ్రంథముచేతను "తన్నైత్తానేముడిక్కైయావతు" (వా. ౧౫౦) అనువాక్యము మొదలుకొని "ఇప్పడి సర్వప్రకారత్తాలుమ్" (వా. ౨౮౩) అను వాక్యమునకు పూర్వపు గ్రంథభాగమునను "నమః" అనుశబ్దముయొక్క యర్థము తెలుపఁబడినది.

"పరప్రయోజన ప్రవృత్తి" (వా. ౭౨) ఇత్యాదివాక్యములచేతను "ఉపేయత్తుక్కిళైయ పెరుమాళైయుమ్" (వా. ౫౦) ఇత్యాదివాక్యములచేతను "కైంకర్యంధాన భక్తిమూలమల్లాతపోతు" (వా. ౨౫౧) ఇత్యాదివాక్యములచేతను మూఁడవపదముయొక్క (నారాయణాయ) అనుపదము యొక్క) యర్థము తెలుపఁబడినది.

"అజ్ఞానత్తాలే" (వా. ౮౩) ఇత్యాదివాక్యములచేతను "ప్రాపకాన్తర పరిత్యాగత్తుక్కుమ్" (వా. ౧౧౮) ఇత్యాదివాక్యములచేతనున్ను ఉపాయాంతరత్యాగమును సహేతుకముగాఁ దెలుపుటం జేసి, వాటిఁద్యజించుటనున్ను త్యజించుపద్ధతినిన్ని తెలుపునట్టి రెండుపదములయొక్క ప్రరమశ్లోకమునందలి సర్వధర్మాన్—పరిత్యజ్య అను రెండుపదములయొక్క) యర్థము చెప్పఁబడినది.

"ఇనుతనక్కు స్వరూపం" (వా. ౫౫) ఇత్యాదివాక్యములచేతను, "ప్రాప్తిక్కుపాయమవన్ నినైవు" (వా. ౬౬) ఇత్యాదివాక్యములచేతను "మామేకం-శరణం" అనుపదములయొక్క యర్థము తెలుపఁబడినది.

"ప్రపత్త్యుపాయత్తుక్కు" (వా. ౧౩౮) ఇత్యాది వాక్యములచేత "వ్రజ" అను పదముచే దెలుపఁబడిన స్వీకారముయొక్క వైలక్షణ్యము తెలుపఁబడినది.

"అవనివనై" (వా. ౧౮౩) అనువాక్యము మొదలుకొని "స్వాతన్త్ర్యత్తాలేవరుమ్ పారతన్త్ర్యమ్

మూ॥ ౧॥ వేదార్థమ్

(వా. ౧౪౭) ఎన్ఱుమఱైవుమ్, సర్వపాపజ్ఞైయుమ్ తళ్ళియఙ్గీకరిక్కు మీశ్వరస్వాతన్త్ర్యత్తైయుమ్, (కృపాఫలముమనుభవిత్తే యఱవేణుమ్) (వా. ౪౦౨) ఎన్ఱు, ఫలసిద్ధియిల్ కణ్ణఴివిల్లామైయుమ్ శొల్లుకైయాలే, ఉత్తరార్థత్తిలర్థమ్ శొల్లప్పట్టతు.

ప్రకరణవిభాగప్రకారమ్ సంపూర్ణం.

ప్రమాణవిచారమ్.

(వేదార్థమిత్యాది) ప్రమాణానాన్తరమ్, ప్రమాణత్తైక్కొణ్డిఱే ప్రమేయత్తై నిశ్చయిప్పతు. అన్దప్రమాణఙ్గళ్, ప్రత్యక్షాదిరూపేణ అష్టవిధమాకచ్ చొల్లువర్కళ్. అతిల్ * "ప్రత్యక్షమేకంచార్వాకాః" ౧ ఇత్యాదియిఱ్ చొల్లుకిఱ బాహ్యర్ దృష్టికళైప్పోలన్ఱియే, ప్రత్యక్షానుమానాగమఙ్గళ్ మూన్ఱైయుమ్ ప్రమాణతయా అఙ్గీకరిత్తు, ఉపమానాది పఞ్చకత్తై

మూ॥ ౧॥ వేదార్థమును

ప్రబలం" (వా. ౧౪౭) అనువాక్యమునందు సర్వపాపములను తొలగించి యీచేతనునంగీకరించునట్టి యీశ్వరుని స్వాతంత్ర్యమును, "కృపాఫలము ననుభవిత్తే యఱవేణుమ్" (వా. ౪౦౨) అను వాక్యమున ఫలము సిద్ధించువిషయమై శోకింపకుమని చెప్పినందున చరమశ్లోకముయొక్క యుత్తరార్థముయొక్క యర్థమున్ను చెప్పఁబడినది.

ప్రకరణవిభాగప్రకారము ముగిసెను.

ప్రమాణవిచారము,

అవతారిక:—ప్రమాత (ఒకవస్తువును తెలిసికొనువాఁడు) ప్రమాణముఁగొనియే కదా (దానిఁ దెలుపుటకు సాధనమగు సాధనముఁ గొనియే కదా) ప్రమేయమును (తెలియఁదగు వస్తువును) నిశ్చయించును. అట్టి ప్రమాణము ఎనిమిది విధములని చెప్పుదురు. అందు మనవారు *"ప్రత్యక్షమేకంచార్వాకాః" (లోకాయతికులు ప్రత్యక్షముమాత్రమే ప్రమాణముగాఁ గొనుదురు) అని చెప్పియున్నట్లు

* చార్వాకులకు ప్రత్యక్షమొక్కటియే ప్రమాణము. ప్రత్యక్షమనఁగా చక్షురాదీంద్రియములద్వారా గలుగు జ్ఞానము. వైశేషికులకును బౌద్ధులకును ప్రత్యక్షానుమానములు ప్రమాణములు. ప్రత్యక్షాదిమూలముగాఁ దెలియవచ్చినట్టి ధూమాదులమూలముగ నగ్న్యాదులనూహించుట యనుమానము. సాంఖ్యులకు ప్రత్యక్షానుమానాగమములు ప్రమాణములు. ఆగమమనఁగా శాస్త్రమును ఆప్తవాక్యమును. నైయాయికులతో భూషణముతోవలంబులకు ఈపైమూఁడే ప్రమాణములు ఉదయనుని పక్షమున ప్రత్యక్షానుమానోపమాన శబ్దములు ప్రమాణములు. ఒకవస్తువునిఁజూచి యందుమూలముగ తత్సదృశమగు వస్తువుఁ దెలిసికొనుట యుపమానము. ప్రాభాకరునికి ఈనాలుగును అర్థాపత్తియును ప్రమాణములు. "దేవదత్తుఁడు పగలుభుజింపఁడు అయితే క్రొవ్వియున్నాఁడు" అంటిమేని భుజింపకపోతే క్రొవ్వియుండుట యసంభవముగాన, పగలుభుజింపకపోయినను రాత్రిభుజించునని యూహించుట యర్థాపత్తి యనఁబడును. భాట్టునికిని మాయావాదులకును ఈపైయైదును అనుపలబ్ధి

యుమ్ అవఱ్ఱిలే యథాయోగమ్ అన్తర్భవిప్పిత్తు, అవఱ్ఱిల్ ప్రత్యక్షమ్ ఇన్ద్రియగ్రహణయోగ్యార్థఙ్గళిలుమ్, అనుమానమ్ ప్రత్యక్షసిద్ధవ్యాప్తి గ్రహణానురూపమాక కతిపయపరోక్షార్థఙ్గళిలుమ్ ప్రమాణమాకవుమ్, అతీన్ద్రియార్థత్తిల్ శాస్త్రమే ప్రమాణమాకవుమ్ నిష్కర్షిత్తు, అతుతన్నిలుమ్ (౧) 'వేదే కర్త్రాద్యభావాద్బలవతి హి నయే స్త్వన్ముక్తే నియమానే తన్మూలత్వేన మానం తదితరదఖిలం జాయతే'' ఎన్గిఱపడియే స్వప్రామాణ్యత్తుక్కు మూల సాపేక్షమాన పౌరుషేయశాస్త్రత్తైప్పోలన్ఱు, స్వతఃప్రామాణ్యముడైయ వేదమే ప్రబలప్రమాణమాకవు మఱుతియిట్టిరుక్కుమ్ పరమవైదికరాకైయాలే, ఇప్రబన్ధత్తిల్ తామరుళిచ్చెయ్కిఱ వర్థఙ్గళెల్లామ్ వేదప్రతిపాద్యమెన్ను మిడమ్ తోన్ఱ, ముతలిలే వేదత్తై ప్రమాణమాక అఙ్గీకరిత్తుక్కొణ్డు, తదర్థనిర్ణయమ్ పణ్ణుమ్ క్రమత్తై ఇవ్వాక్యత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్.

అఖిలహేయప్రత్యనీకత్వ కల్యాణైకతానత్వఙ్గళాలే ఈశ్వరన్ అఖిలప్రమేయ విలక్షణ

వేదబాహ్యులగు కుదృష్టులవలెఁగాక, ప్రత్యక్షము, అనుమానము, ఆగమము ఈమూటిని ప్రమాణములనుగా నంగీకరించి తక్కిన ఉపమానాదుల నయిదింటిని సందర్భానుగుణముగ నామూడింటిలో నంతర్భవింపఁజేసి, వాటిలో ప్రత్యక్షమును ఇంద్రియముల ద్వారా తెలియవచ్చునట్టి పదార్థముల విషయమునను, అనుమానమును ప్రత్యక్షముగాఁ దెలియవచ్చువాటిఁ బోలియుండు కొన్ని యప్రత్యక్షములగు పదార్థముల విషయమునను, ప్రమాణముగానును, ఇంద్రియముల ద్వారా తెలియరానివాటి విషయమున శాస్త్రమునే ప్రమాణముగానును నిశ్చయించి, దానిలోను, ''వేదే కర్త్రాద్యభావాద్బలవతిహినయే స్త్వన్ముక్తే నీయమానే తన్మూలత్వేనమానం తదితరదఖిలం జాయతే'' (శ్రీరంగ. స్త. ౨. ౧౮) ''కర్తయును వానిమూలమూలముగా సంప్రాప్తించునట్టి ప్రమాదాదిదోషములును లేనిదైనందున స్మృతులు మొదలగు వానికంటెను ప్రబలమైనదగు వేదము సామాన్యముగాను విశేషముగానును నిన్ను ప్రతిపాదించునదిగాను గొనఁబడుటచే తదితరములగు స్మృత్యాది గ్రంథజాలమంతయును అట్టి వేదమునే యాధారముగాఁ గొని ప్రవర్తించినదియగుటచే ప్రమాణముగాఁగొనఁబడుచున్నది'' అని చెప్పియున్నట్లు, తాను ప్రమాణమగుటలో స్మృత్యాది పౌరుషేయ శాస్త్రముకంటెను స్వతఃప్రమాణమగు (తనకుతానే ప్రమాణమగు) వేదమునే ప్రబలప్రమాణమునుగాఁ దెలియఁజేయునట్టి పరమవైదికులగుటచే శ్రీపిళ్లై లోకాచార్యులవారు తామురచియించిన యీగ్రంథమునఁ బ్రతిపాదింపఁబడినట్టి యర్థములన్నియును వేదప్రతిపాదితములనెడి విషయమును సూచింపుచు ప్రథమమున, వేదమును ప్రమాణముగా నంగీకరించి, అట్టి వేదార్థములను నిర్ణయించునట్టి పద్ధతిని యీవాక్యమునఁ బ్రతిపాదించుచున్నారు.

వేదశాస్త్రము అపౌరుషేయమని ప్రతిపాదించుట.

సర్వేశ్వరుఁడు అఖిలహేయప్రత్యనీకుఁడును, కల్యాణగుణైకాశ్రయుఁడును నగుటచే తక్కిన

యును చేరి ఆఱు ప్రమాణములు. అనుపలబ్ధియనఁగా దెలియరాకుండుట. ఉ.—ఘటము కంటికి తెలియరాకుండుటయే యదిలేకపోవుటకుఁ బ్రమాణము. పౌరాణికులకు ఈపైయాఱును సంభవమును ఐతిహ్యమును చేరి యెనిమిది ప్రమాణములు. వేయియున్నవానివద్ద నూఱు తప్పకయుండుట సంభవము. చెప్పినవారు తెలియక, పెద్దలు వొప్పుకొనిన జనప్రవాదము ఐతిహ్య మనఁబడును. ఈవిషయమునే ''ప్రత్యక్షమేకం చార్వాకాః కణాదసుగతౌ పునః । అనుమానంచ తచ్చాపి సాఙ్ఖ్యాః శబ్దంచ తేఅపి। న్యాయైకదేశినోప్యేవ ముపమానంచకేచన। అర్థాపత్త్యాసహైతాని చత్వార్యాహ ప్రభాకరః॥ అభావషష్ఠాన్యేతాని భాట్టా వేదాన్తినస్తథా । సంభవైతిహ్యయుక్తాని తాని పౌరాణికా విదుః॥

నాఘిరుక్కుమాప్పోలే యిఱే, అపౌరుషేయత్వ నిత్యత్వాదిగళాలే వేదమ్ అఖిలప్రమాణవిలక్షణమాయిఱుక్కుమ్పడి, వేదత్తినుడైయ అపౌరుషేయత్వాదిగళ్, "వాచావిరూపనిత్యయా" ఇత్యాదిశ్రుతియాలుమ్, "అనాదినిధనా హ్యేషా వాగుత్సృష్టా స్వయమ్భువా, ఆదౌ వేదమయీ దివ్యా యతస్సర్వాః ప్రసూతయః" ఇత్యాదిస్మృతియాలుమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పడానిన్ఱతిఱే. ఇన్దశ్రుతిస్మృతికళ్ వేద నిత్యత్వత్తై చ్చొల్లుగైయాలే, తదపౌరుషేయత్వముమ్ సిద్ధమిఱే; అత ఏవ భ్రమవిప్రలమ్భప్రమాదాశక్తిరూపదోషచతుష్టయ సమ్భావనాగన్ధరహితమాయిరుక్కుమ్, పౌరుషేయత్వమిఱే అవై వరుకైక్కు మూలమ్. ఇప్పడి యిరుక్కైయాల్ ఇతుక్కు మేఱ్పట్ట శాస్త్రమిల్లై; ఆకైయాలే యిఱే "సత్యం సత్యం పునస్సత్య ముద్ధృత్య భుజముచ్యతే, వేదాచ్ఛాస్త్రం పరం నాస్తి న దైవం కేశవాత్పరమ్" ఎన్ఱు ఇతిహాసికర్గళుమ్ పౌరాణికర్గళుమ్ ఏకకణ్ఠమాక చ్చొల్లప్పట్టతు, ఇతినైక్కుఱిత్తుమల్లామ్ తిరుమఴిసైప్పిరాన్ యిఱే "మఱైయాయ నాల్వేదత్తుళ్" ఎన్ఱు నాన్ముకన్ తిరువన్దాదియిలరుళిచ్చెయ్తతు, అనన్తరప్పిన్ శెల్లువరాయ్ అభియుక్తాగ్రేసరరాన భట్టరుమ్, "ఆద్యో వేదః ప్రమాణమ్" ఎన్ఱారిఱే.

పదార్థములన్నింటికంటెను నున్న విలక్షణుఁడగునట్లు, వేదమున్ను అపౌరుషేయత్వము నిత్యత్వము మొదలగు గుణములు కలదియగుటంజేసి తక్కిన ప్రమాణములన్నింటికంటెనున్న విలక్షణమైనది గానుండును. వేదము అపౌరుషేయమును గలదియైనట్లు, "వాచావిరూపనిత్యయా" (యజు. కా. ౨ ప. ౬. ప. ౬౨) (బహువిధమైనదియు, నిత్యమునగు వాక్కులో మ్మాగుని తెలియుచుండగు) అని కూడ మొదలగు శ్రుతులవలనను "అనాది నిధనా హ్యేషా వాగుత్సృష్టా స్వయమ్భువా ఆదౌ వేదమయీ దివ్యాయతస్సర్వాః ప్రసూతయః" (ఏవాక్కువే సమస్తములగు జన్మములును తెలియవచ్చుచున్నవో, ఏది జన్మనాశములు లేనిదియో, ఏది తక్కిన ప్రమాణములకంటెను విలక్షణమైనదియో, వేదస్వరూపమును నగు ఈవాక్కు సృష్టికాలమున సర్వేశ్వరునిచే బయలుదేరఁబడినది) ఇత్యాది స్మృతులచేతను నున్న ప్రతిపాదింపఁబడినది గదా! ఇట్లే నిరూపింపఁబడిన శ్రుతిస్మృతులు వేదము నిత్యమని చెప్పుటచే నది యపౌరుషేయమనుటయును సిద్ధమేగదా! కావుననే యందు +భ్రమ, విప్రలంభ, ప్రమాద, అశక్తిరూపములగు నాలుగు విధములగు దోషములును ఇంచుకైనను నుండవనుట నేమాయని తలంచుటకును అవకాశములేదు. పిలనన, పౌరుషేయమగుటయే గదా యవి యుండుటకు మూలము. వేద విరోధి యగుటంజేసి దీనికి మించిన శాస్త్రమొక్కటియును లేదు. కనుక నే "సత్యం సత్యంపునస్సత్య ముద్ధృత్య భుజముచ్యతే। వేదశాస్త్రాత్పరంనాస్తి న దైవం కేశవాత్పరం" (హరివ, శేషధ. ౨. ౧౧) (వేదశాస్త్రమును మించిన శాస్త్రములేదు. కేశవునికంటె మించిన దైవములేదు. ఇది సత్యము. ముమ్మాటికి సత్యము. ప్రమాణముచేసి యిచ్చుచున్నాను) అనియిట్లు ఇతిహాస కారులును, పురాణకర్తలును ఏకకంఠముగా వక్కాణించియున్నారు. దీనియొక్క మాహాత్మ్యమునంతయును మనస్సులోనుంచుకొనియు గదా శ్రీనమ్మాళ్వారులంయు "సుడర్ మిగు సురుతి" (తిరువాయ్. ౧. ౧. ౭) (ప్రకాశమునతిశయించిన వేదము) అని దీనిఁ బల్కియున్నారు. వారికి తరువాతవచ్చినవారును, ప్రామాణికులలో ప్రముఖులుగా నెన్నఁబడినవారునగు భట్టరును "ఆద్యో వేదః ప్రమాణం" (శ్రీరంగ. స. ౨. ౨. ౧౯) (వేదము మొదటిప్రమాణము) అనిగదా తెలిపియున్నారు.

+ భ్రమము=భ్రాంతిమూలముగ విరుద్ధార్థములఁ జెప్పుట; విప్రలంభము=వంచనమూలముగ విరుద్ధార్థములఁ జెప్పుట. ప్రమాదము=అనవధానమూలముగ విరుద్ధార్థముఁ జెప్పుట. అశక్తి=సరియైన యర్థముఁ దెలిసికొనుటకు శక్తిలేమిఁజేసి విరుద్ధార్థముఁ జెప్పుట.

ఇత్తై వేదమెన్గిఱతు, ‘‘వేదయతీతి వేదః’’ ఎన్గిఱ వ్యుత్పత్తియాలే. బుభుత్సుక్కళాయ్ ఆస్తికరాయిరుప్పార్కుక్కు స్వార్థప్రకాశకమాయిరుక్కైయాలే. ఇప్పడియిరున్దుళ్ళ వేదన్దాన్, ప్రతిపాద్యార్థవిశేషత్తాలే భాగద్వయాత్మకమాయిరుక్కుమ్. అత్తై ఇవ్విడత్తిల్ ఉభయభాగసామాన్యవాచియాన వేదశబ్దత్తాలే సాకల్యేన శొల్లుకిఱతు.

(అర్థమ్) ఎన్ఱు పూర్వభాగ ప్రతిపాద్యమాన కర్మత్తైయుమ్, ఉత్తరభాగ ప్రతిపాద్యమాన బ్రహ్మత్తైయుమ్ శొల్లుకిఱతు.

పూర్వోత్తర మీమాంసైకళిల్ ‘‘అథాతో ధర్మజిజ్ఞాసా’’ ఎన్ఱుమ్ ‘‘అథాతో బ్రహ్మజిజ్ఞాసా’’ ఎన్ఱుమిఱే ఉపక్రమిత్తతు. అకైయాలే భాగద్వయత్తుక్కుమ్ ప్రతిపాద్యమ్, ఆరాధనరూపమాన కర్మముమ్, ఆరాధ్యవస్తువాన బ్రహ్మముమిఱే. కర్మత్తినుడైయ భగవదారాధనత్వమ్, ‘‘స ఆత్మా అఙ్గాన్యన్యా దేవతాః’’ ఎన్ఱు అగ్నీన్ద్రాది సకలదేవతైకళుమ్ భగవచ్ఛరీరభూతరాక శాస్త్రమ్ శొల్లుకైయాలే సిద్ధమిఱే. ఇవ్వాకారత్తైయఱిన్దు అగ్నీన్ద్రాది దేవతాన్తర్యామి సమారాధనమాక అనుష్ఠిక్కుమవన్ కళిడత్తిల్, ఇతినుడైయ భగవదారాధనత్వమ్ సుస్పష్టమాయిరుక్కుమ్. ఇవ్వాకారమఱియాతార్ అన్యదేవతామాత్రజ్ఞళై యుద్దేశిత్తుప్పణ్ణుమ్ కర్మముమ్, వస్తుగత్యా భగవదారాధనమాయ్త్తలైక్కట్టుమ్. ‘‘యేయజన్తి పితౄన్దేవాన్ బ్రాహ్మణాన్ సహుతాశనాన్, సర్వభూతా

వేదశబ్దముయొక్క యర్థము.

‘‘వేద’’ శబ్దమునకు ‘‘వేదయతీతి వేదః’’ అను వ్యుత్పత్తి. ‘‘విదజ్ఞానే’’ అని ధాతువు. తెలియఁజేయునది యనియర్థము. అనఁగా, తెలిసికొనవలయునని కోరికగల యాస్తికులకు తనయర్థమును ప్రకాశింపఁజేయునది యనుట. ఇట్టి వేదము అందు ప్రతిపాదింపఁబడునట్టి విషయములనుఁగలభేదమునుబట్టి రెండు భాగములుగలదిగా నుండును. అయినాను మొత్తముమీద రెండుభాగములను తెలుపునదియగు ‘‘వేద’’ అనుశబ్దముచే వ్యవహరింపఁబడుచున్నది.

వేదార్థవిచారము భగవదారాధన మనుట.

(అర్థము) అర్థమనఁగా పూర్వభాగమునఁ బ్రతిపాదింపఁబడు కర్మమున్ను ఉత్తరభాగమునఁ బ్రతిపాదింపఁబడు బ్రహ్మముననుట. కావుననే పూర్వమీమాంసను (పూర్వభాగముయొక్క యర్థవిచారమును) ‘‘అథాతో ధర్మజిజ్ఞాసా’’ (పూ. మీ. ౧. అ. ౧. పా. ౧. సూ) (తరువాతకర్మమును గురించిన విచారము) అనియు, ఉత్తరమీమాంసను (ఉత్తరభాగముయొక్క యర్థవిచారమును) ‘‘అథాతో బ్రహ్మజిజ్ఞాసా’’ (బ్ర. సూ. ౧. అ. ౧. పా. ౧. సూ) (తరువాత బ్రహ్మమును గురించినవిచారము) అనియును గదా ఆరంభించియున్నారు. కావున ఈరెండు భాగములయందును తెలుపఁబడునది యారాధనరూపమగు కర్మమును దానిచే నారాధింపఁబడువాఁడగు బ్రహ్మమును గదా! కర్మము భగవదారాధన రూపమైనట్లు ‘‘స ఆత్మా అంగాన్యన్యా దేవతాః’’ (సర్వేశ్వరుఁడాత్మ, తక్కిన దేవతలవయవములు) అను శాస్త్రవాక్యమున అగ్నీంద్రాది సకలదేవతలును భగవంతుని శరీరమని చెప్పియుండుటచే సిద్ధముగుచున్నది. ఈవిషయమును తెలిసికొనినవారికి, అగ్నీంద్రాదిదేవతలకంతరాత్మయగు వానిని సంతోషింపఁజేయుటకై కర్మముల ననుష్ఠించువారికే కర్మము భగవదారాధనమనెడి విషయము బాగుగా తెలిసియుండును. ఈ విషయము తెలియనివారు అగ్నీంద్రాదిదేవతలను మాత్రముద్దేశించి యనుష్ఠించునట్టి కర్మమున్ను పర్యవసానమున భగవదారాధనమే యగును. ఏలననఁగా, ‘‘యే యజన్తి పితౄన్ దేవాన్ బ్రాహ్మణాన్ సహుతాశనాన్

న్తరాత్మానం విష్ణుమేవ యజన్తితే ” ఎన్నక్కడవదిఱే. “ యేఽప్యన్యదేవతాభక్తా యజన్తేశ్రద్ధయాన్వితాః, తేఽపిమామేవకౌన్తేయ యజన్త్యవిధిపూర్వకమ్” ఎన్ఱు తానేయరుళిచ్చెయ్దానిఱే ఆకైయాలే ఎల్లాప్పడియాలుమ్ కర్మత్తుక్కు భగవదారాధనత్వమ్ సిద్ధమిఱే.

ఇప్పడి ఆరాధన రూపమాన కర్మముమ్ ఆరాధ్యవస్తువాన బ్రహ్మముమాకిఱ అర్థద్వయత్తైయుమఱియవే, త్యాజ్యోపాదేయ రూపసకలార్థఙ్గళైయుమ్ మఱియలాయిరుక్కైయాలే, భాగద్వయ ప్రతిపాద్యమ్ కర్మబ్రహ్మఙ్గళెన్గిఱతు. ఎఙ్గనేయెన్నిల్; కర్మన్దాన్ బుభుక్షుక్కళుక్కు ఐశ్వర్య సాధనమాయ్, ముముక్షుక్కళిల్ భక్తినిష్ఠర్కళుక్కు ఉపాసనాఙ్గమాయ్, ప్రపన్నర్కళుక్కు కైఙ్కర్యరూపమాయిఱే ఇరుప్పతు. ఇప్పడి యిరున్దుళ్ళ కర్మత్తిన్ వేషత్తై ఉళ్ళపడి యఱియవే, అనన్తస్థిరఫల బ్రహ్మప్రాప్తికామరాన సాధకర్కళుక్కు, ఇతు ఉపాసనాఙ్గత్వేనోపాదేయమ్, ఐశ్వర్యార్థికళుక్కు ఉపాదేయమాన వాకారత్తాల్ త్యాజ్యమెన్ఱఱియలామ్. అనన్యసాధనర్కళుక్కు ఇతుకొణ్డు సాధిక్కవేణ్డువతొన్ఱిల్లామైయాలే కైఙ్కర్యరూపేణోపాదేయమ్. ఉపాసకర్కళుక్కు ఉపాదేయమాన వాకారత్తాలే త్యాజ్యమెన్ఱఱియలామ్. బ్రహ్మత్తైయఱియుమ్పోతు, తత్స్వరూప రూపగుణ విభూతికళెల్లా మఱియవేణ్డుకైయాలే, విభూతిభూత చేతనాచేతనఙ్గళిన్ స్వరూపమఱియలామ్.

సర్వభూతాన్తరాత్మానం విష్ణుమేవ యజన్తితే” (దక్షస్మృతి) (ఎవరు పితృదేవతలను, ఇంద్రాదిదేవతలను, నిత్యాగ్నిహోత్రులను బ్రాహ్మణులనున్ను పూజించుచున్నారో, వారు సర్వభూతములలో నంతరాత్మగానుండునట్టి విష్ణువునే పూజించుచున్నారు.)అని చెప్పఁబడియె గదా “యేప్యన్యదేవతాభక్తా యజన్తే శ్రద్ధయాన్వితాః। తేపిమామేవ కౌన్తేయ యజన్త్యవిధిపూర్వకమ్”(భగీ.౯.అ.౨౩. శ్లో॥ (ఎవరు పరమాత్మకంటెను వేఱయినవారలగు ఇంద్రాదిదేవతలయెడల భక్తిగలవారై వారిని పూజించుచున్నారో. వారును, ఇది భగవదారాధనమనెడి జ్ఞానము లేనివారై నన్నే పూజించుచున్నారు.) అని భగవంతుఁడే స్వయముగ చెప్పియున్నాడు. కావున అన్నివిధములను కర్మము భగవదారాధనమని సిద్ధించుచున్నది.

అధికారిభేదమునుబట్టి కర్మములయుపయోగమునభేదము.

ఇట్లు కర్మము ఆరాధనమనియు, దానిచే సాధింపఁబడునది బ్రహ్మమనియు నీరెండువిషయములను తెలిసికొనియె గదా! త్యాజ్యములును ఉపాదేయములునగు సమస్తార్థములను తెలిసికొనఁగలము. కావున పైని గనఁబఱచినప్రకారము వేదముయొక్క రెండుభాగములలోనను ప్రతిపాదింపఁబడునవి కర్మము బ్రహ్మమునని యెఱుఁగునది. కర్మ మనునది లౌకికసుఖముల నపేక్షించువారికి ఐశ్వర్యము నిచ్చునదియు, ముముక్షువులలో, భక్తినిష్ఠులకు ఉపాసనాంగము గాను, ప్రపన్నులకు కైంకర్యరూపముగాను నుపయోగపడును. ఇవ్విధముగ నుండునట్టి కర్మముయొక్క స్వరూపమును వాస్తవముగాఁ దెలిసికొనినచో అనంత స్థిరఫలమును గోరునట్టి సాధకులకు (ఉపాసకులకు) వారియుపాసనమున కంగముగా గ్రహింపఁబడునది యగును. ఐశ్వర్యకాములు లీకర్మము నెట్టిస్వరూపమున గ్రహించుదురో, అట్టిస్వరూపమున నిది వీరికి త్యాజ్యమనియును ఎఱుఁగఁదగును. వేఱొకసాధనము నపేక్షింపనివారికి (ప్రపన్నులకు) దీనిఁగొని సాధింపవలసిన దద్దియును లేకుండుటంజేసి వారిచే నిది కైంకర్యరూపమున గ్రహింపఁబడిన దగును. అయితే దీని నుపాసకులు గ్రహించిన ప్రకారమ మిది వీరికి త్యాజ్యమని యెఱుఁగునది. బ్రహ్మమును తెలిసికొన వలయునన్న, వాని స్వరూపమును, ఆకారమును, గుణములను విభూతులను వీటినన్నింటిని తెలిసికొనవలసియుండుటంజేసి, యట్టి విభూతులగు చేతనాచేతన పదార్థముల స్వరూపములను తెలిసికొన వచ్చును.

మూ॥ అఱుతియిడువతు

అఖిల్ జ్ఞానానన్దలక్షణమాన చేతనస్వరూపవైలక్షణ్యమఱియాక వరుకిఱతాకైయాలే, కైవల్య త్తిన్ వేషముమఱియలామ్. బ్రహ్మత్తినుడైయ శేషిత్వ ప్రాప్యత్వఙ్గళై యఱియవే, తదనుభవాది కళ్ పురుషార్థమెన్ఱఱియలామ్. తదుపాస్యత్వ శరణ్యత్వఙ్గళై యఱియవే,తత్ప్రాప్తిసాధన విశేష ఙ్గళై యఱియలామ్. సాధ్యాన్తర సాధనాన్తరఙ్గళినుడైయ త్యాజ్యత్వత్తైయుమ్, బ్రహ్మత్తినుడైయ నిరతిశయ భోగ్యత్తైయుమ్, అనన్యసాధ్యత్వత్తైయుమ్,తత్ప్రకారతయా పరతన్త్రమాన స్వస్వ రూపత్తైయుమ దర్శిక్కవే, సుస్పష్టమాక వఱియలామ్. ఆక ఇప్పడియిరుక్కైయాలే భాగద్వయ త్తుక్కుమ ప్రతిపాద్యమ్,ఆరాధనస్వరూపమాన కర్మముమ్ ఆరాధ్యవస్తువాన బ్రహ్మముమెన్ఱు కొ ణ్డిరుక్కై. "త్వదర్చావిధిముపరి పరిక్షీయతే పూర్వభాగః। ఊర్ధ్వోభాగస్త్వదీహాగుణవిభవపరిజ్ఞాప నైస్త్వత్పదాప్తౌ" ఎన్ఱిఱె భట్టరరుళిచ్చెయ్‌తతు.

ఇప్పడి భాగద్వయ ప్రతిపాద్యఙ్గళాన ఇవ్వర్థఙ్గళై యఱుతియిడుకైయావతు,కర్మత్తినుడైయ స్వరూపాఙ్గ ఫలాదికళైయుమ్, బ్రహ్మత్తినుడైయ స్వరూపరూపగుణ విభూత్యాదికళైయుమ్ సంశయ విపర్యయమఱ నిర్ణయిక్కై, అతుతాన్ శెయ్యుమ్బోతు, సకలశాఖా ప్రత్యయన్యాయ

మూ॥ నిర్ణయించుట

అందులోను జ్ఞానానందస్వరూపమగు చేతన పదార్థములయొక్క స్వరూపవైలక్షణ్యమునుబట్టివచ్చు నది యగుటంజేసి యాసందర్భమున కైవల్యముయొక్క స్వరూపమునున్ను తెలిసికొనవచ్చును. బ్ర హ్మము శేషియనియు,ప్రాప్యమనియును తెలియుటచే నట్టి బ్రహ్మము ననుభవించుటయే పురుషార్థ మని తెలియఁ దగును. బ్రహ్మము ఉపాస్యమనియు,శరణ్యమనియును తెలిసికొనుటచే అట్టిబ్రహ్మ మును బొందుటకుఁగా నగు సాధన విశేషములనున్ను తెలియఁదగును. వేఱొక్క సాధ్యమును వే ఱొక్క సాధనమునున్ను విడువవలసిన దనియు, బ్రహ్మము తనకు మించిన భోగ్యవస్తు వెద్దియును లేనిది యనియు, అది వేఱొక్కదానిఁ గొని సాధింపఁ దగినది కాదనియు, అట్టి బ్రహ్మముకు శరీర భూతుఁ డగుటచే పరతంత్రుఁడుగా నుండుట యనెడి స్వస్వరూపమునున్ను గానిపించినతోడనే (సాధనాంతరాదులు త్యాజ్యములని)స్పష్టముగాఁ దెలియ వచ్చును.కావున ఈపైని చెప్పిన ప్రకా రము వేదముయొక్క రెండుభాగముల యందును ప్రతిపాదింపఁ బడునది ఆరాధన స్వరూపమగు కర్మమున్ను ఆరాధ్యవస్తువగు బ్రహ్మమునని చెప్పఁదగును. కావుననే శ్రీపరాశరభట్టరును "త్వద ర్చా విధిముపరి పరిక్షీయతే పూర్వభాగః। ఊర్ధ్వోభాగస్త్వదీహాగుణవిభవ పరిజ్ఞాపనైస్త్వత్ప దాప్తౌ" (వేదశాస్త్రముయొక్క పూర్వభాగము నీయొక్క యర్చనము విశదీకరించుచున్నది.ఉత్త రభాగము నీయొక్కగుణవిభవములఁ దెలుపుచు నంనుమూలముగ నిన్ను పొందించుటయం దుప యోగపడుచున్నది.) అని కదా ప్రసాదించియున్నారు.

ఇట్లు రెండుభాగములయందును ప్రతిపాదింపఁబడునట్టి యర్థములను నిశ్చయించుటయనునది కర్మముయొక్క స్వరూపము అంగములు ఫలము మొదలగువానిని,బ్రహ్మముయొక్క స్వరూపము రూపము గుణములు విభూతి మొదలగువానినిన్ని సంశయవిపర్యయములుగలుగకుండ నిర్ణయించుట.

మూ॥ స్మృతీతిహాస పురాణఙ్గళాలే.

త్తాలుమ్, సకలవేదాన్తప్రత్యయన్యాయత్తాలుమ్ శెయ్యవేణుమ్. అతిల్ సకలశాఖాప్రత్యయన్యాయమావతు - ఒరువాక్యత్తిలే ఓరర్థత్తైచ్చొన్నాల్, అతినుడైయ అఙ్గోపాఙ్గాదికళై వేఱాకవఱ్ఱై క్కాట్టుక, శాఖాన్తరఙ్గళిల్లావఱ్ఱైయుమ్ సఙ్గ్రహిత్తు, అవఱ్ఱై అఙ్గు శొల్లుకిఱ వర్థఙ్గళైయుమ్ జ్ఞానమ్పిఱన్దు, అవ్వర్థఙ్గళుక్కు అన్యోన్య విరోధఙ్గళైయుమ్ శమిప్పిత్తు, తనక్కభిమతమాన అర్థత్తోడే శేరుమవఱ్ఱైచ్చొన్నైక్కు. సకలవేదాన్తప్రత్యయన్యాయమావతు - ఒరు వేదాన్తత్తిలే ఒరువాక్యమోరర్థత్తై చ్చొన్నాల్, అల్లాత వేదాన్తఙ్గళిలుమ్ సఙ్గ్రహిత్తు అవఱ్ఱై శొల్లుకిఱ వర్థఙ్గళుక్కు అన్యోన్యవిరోధమ్ పిఱవాతపడి విషయవిభాగమ్పణ్ణి, తనక్కభిమతమాన వర్థత్తోడే శేరుమవఱ్ఱైచ్చేర్క్కై.

ఇతు తాన్ మహామతికళాన మహర్షికళుక్కేయుమ్, అల్లాతార్కు చ్చెయ్యప్పోకామైయాల్, ఉపబృంహణఙ్గళ్ కొణ్డే నిర్ణయిక్కవేణుమ్. అవైయావతే తన్నిర్ణాయకఙ్గళై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్మృతీతిహాస పురాణఙ్గళాలే) ఎన్ఱు. స్మృతికళావన - అత్తరాన మన్వత్రి విష్ణుహారీత యాజ్ఞవల్క్యాదికళాలే అభిహితఙ్గళాన ధర్మశాస్త్రఙ్గళ్. ఇతిహాసఙ్గళావన - పురావృత్త ప్రతిపాదకఙ్గళాన శ్రీమద్రామాయణ మహాభారతాదికళ్ ; పురాణఙ్గళావన - సర్గాదిపఞ్చలక్షణోపేతఙ్గళాన బ్రాహ్మ్యపాద్మ వైష్ణవాదికళ్.

మూ॥ స్మృతీతిహాస పురాణంబులం గొని.

ఆటినిర్ణయము చేయునపుడు సకల శాఖాప్రత్యయన్యాయమున సకల వేదాన్త ప్రత్యయన్యాయమునున్ను నొనరియే దానిఁ జేయవలయును. వాటిలో సకల శాఖా ప్రత్యయన్యాయమనఁగా, ఏదైన నొక వాక్యమున నొకయర్థమును జెప్పినట్లయిన, దానియొక్క యంగోపాంగములను బాగుగా తెలిసికొనుటకుగాను శాఖాంతరముల నన్నిటిని బరిశీలించి వానిలోఁ జెప్పఁబడునట్టి యర్థములఁ దెలిసికొని వాటికిఁగల పరస్పర విరోధములను శమింపఁజేసి, తన కభిమతమగు ప్రధానార్థముతో జేరునట్టివానిఁ జేర్చుకొనుట యని యెఱుఁగునది. సకల వేదాన్త ప్రత్యయన్యాయమనఁగా, ఏదైన నొక యుపనిషత్తునందలి యొకవాక్య మొకయర్థమును జెప్పినట్లయిన, తక్కిన యుపనిషత్తులనున్ను పరిశీలించి వానిచేఁ దెలుపఁబడు అర్థములకు పరస్పరము విరోధము పొసఁగకుండునట్లు విషయవిభాగమునుజేసి, తన కభిమతమగు నర్థముతో చేర్పఁదగినవానిఁ జేర్చుకొనుట యని యెఱుంగునది.

ఇది యొక్కువ బుద్ధిమంతులగు మహర్షులకుతప్ప తక్కినవారికి శక్యము గానందున నుపబృంహణగ్రంథములఁగొనియే దానిని నిర్ణయింపవలయును. ఆటి నిర్ణాయకగ్రంథము లెవ్వియనఁగా (స్మృతీతిహాస) ఇత్యాదివాక్యముచేఁ దెలుపుచున్నారు. స్మృతులనఁగా, అత్రులగు మనువు, అత్రి, విష్ణు, హారీతుఁడు యాజ్ఞవల్క్యుఁడు మొదలగువారిచే రచియింపఁబడిన ధర్మశాస్త్ర గ్రంథములు. ఇతిహాసములనఁగా పూర్వము జరిగినదానిఁ దెలుపునవియగు శ్రీమద్రామాయణము-మహాభారతము మొదలగుగ్రంథములు. పురాణములనఁగా, * సర్గాది పంచలక్షణములతో గూడియుండునవియగు బ్రాహ్మ్యపురాణము పద్మపురాణము విష్ణుపురాణము మొదలగునవి.

---

* పురాణలక్షణం — "సర్గశ్చ ప్రతిసర్గశ్చ వంశమన్వన్తరాణి చ । వంశానుచరితంచైవ పురాణం పంచలక్షణం॥"

౩. స్మృతియాలే పూర్వభాగత్తిలర్థమ్ ఉఱుతియిడక్కడవతు; మఱ్ఱైయిరణ్డాలుమ్ ఉత్తరభాగత్తిలర్థమ్ ఉఱుతియిడక్కడవతు.

వేదార్థమ్ ఉఱుతియిడువతు ఇవఱ్ఱాలేయెన్ఱు ఇప్పడి నియమేన వరుళిచ్చెయ్‌తతు-ఇవఱ్ఱై యొழிయ స్వబుద్ధ్యా నిర్ణయిక్కుమళవిల్, అల్పశ్రుతనానవనుక్కు విప్రతిపత్తి వరుమాకైయాలే, వేదకాలుష్య హేతువామెన్ఱు నినైత్తు. ఇన్నియమన్దాన్ "ఇతిహాస పురాణాభ్యాం వేదం సముపబృంహయేత్ । బిభేత్యల్పశ్రుతాద్వేదో మామయం ప్రతరిష్యతి" ఎన్ఱు బార్హస్పత్యస్మృతియిలుమ్ మహాభారతత్తిలుమ్ శొల్లప్పట్టతిఱే.

ఇవ్వుపక్రమ వాక్యప్రక్రియైయాలే, పురుషకార వైభవమ్ ముదల్ ఆచార్యాభిమాన పర్యన్తమాక, ఇప్రబన్ధత్తిల్ అరుళిచ్చెయ్‌కిఱ వేదార్థఙ్గళెల్లామ్, ఉపబృంహణఙ్గళ్ కొణ్డే నిశ్చయిత్తరుళిచ్చెయ్‌కిఱారెన్నుమిడమ్ తోఱ్ఱుకిఱతు; అతుతాన్ తత్తదర్థఙ్గళై అరుళిచ్చెయ్‌కిఱ స్థలఙ్గళిలే సమ్ప్రతిపన్నమ్.

ఆక ఇవ్వాక్యత్తాల్, సకల ప్రమాణఙ్గళిలుమ్ వేదమే ప్రబలప్రమాణమెన్నుమిడముమ్, తదర్థనిర్ణయమ్ పణ్ణుమ్ క్రమముమ్ శొల్లిఱ్ఱాయిఱ్ఱు.

అ * ఇవఱ్ఱిల్ ఎత్తాలే ఎన్దభాగత్తిలర్థమ్ ఉఱుతియిడక్కడవతెన్న అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (స్మృతియాలే) ఎన్ఱుతుడఙ్గి, ఉపబృంహ్యమాన వేదత్తుక్కు, ప్రతిపాద్యార్థ విశేషత్తాలే యిఱే భాగభేదముణ్డాయిఱ్ఱు; అప్పడియే ఉపబృంహణఙ్గళుక్కుమ్ ప్రతిపాద్యవిశేషత్తాలే భేదముణ్డి

---

౩. స్మృతిచే పూర్వభాగముయొక్క యర్థము నిర్ణయింపఁబడుచున్నది. తక్కినరెంటిచేతను ఉత్తరభాగముయొక్క యర్థము నిర్ణయింపఁబడుచున్నది.

వీటిమూలముగానే వేదార్థమును నిర్ణయించవలెననెడి నియమ మెందులకనఁగా వీటిని వదలి స్వబుద్ధిచే నిర్ణయించు పక్షమున స్వల్పజ్ఞానముగలవాని కచ్చటచ్చట విరుద్ధార్థములుతోచుటచే నదివేదశాస్త్రమున కొక కాలుష్యమును గలుగఁజేయునని తలంచి యిట్లు నియమింపఁబడియె. మఱియు "ఇతిహాసపురాణాభ్యాం వేదం సముపబృంహయేత్ । బిభేత్యల్పశ్రుతాద్వేదో మామయంప్రతరిష్యతి" (ఇతిహాసపురాణములఁగొని వేదార్థములను విశదపరచుకొనునది. ఏలననఁగా, ఈతఁడు నన్ను వంచించునని (అపార్థము చేయునని) స్వల్పజ్ఞానముగల వానినుండి వేదము భయపడుచున్నది) అని బార్హస్పత్య స్మృతియందును మహాభారతమునందునున్న యట్టి నియమము చెప్పఁబడినది.

పురుషకార వైభవము మొదలుకొని ఆచార్యాభిమానమువరకును ఈగ్రంథమునఁ బ్రసాదింపఁబడినట్టి యర్థములన్నియును ఉపబృంహణములఁగొనియే నిర్ణయింపఁబడినవనెడి యంశము మొదటినుండి యింతవరకును చెప్పినదానినుండి తోచుచున్నవి.

కావున ప్రమాణము లన్నింటిలో వేదమే ప్రబలమైన ప్రమాణమనెడు అంశమున్ను, అట్టి వేదముయొక్క యర్థమును నిర్ణయించునట్టి పద్ధతియును ఈవాక్యమువలనఁ దెలుపఁబడినది.

అవతారిక:—వీటిలో నేది యేభాగముయొక్క యర్థమును నిశ్చయించుననఁగా, "స్మృతియాలే" ఇత్యాది వాక్యముచేఁ దెలుపుచున్నారు.

ఇట్లు వివరింపఁబడునట్టి వేదశాస్త్రమునఁ బ్రతిపాదింపఁబడు అర్థములు భిన్నము లగుటంజేసియే|గదా దానియందును విభాగము గలిగెను. వివరింపఁబడునట్టి యర్థములకు భేద

టీ. అతిల్ స్మృతికళ్ పూర్వభాగోప బృంహణఙ్గళాకవుమ్, ఇతిహాసాదికళ్ ఉత్తరభాగోప బృంహణఙ్గళాకవుమ్ నిర్మితఙ్గళాకైయాలే, తత్తదుప బృంహణఙ్గళైక్కొణ్డే తత్తద్భాగార్థ నిశ్చయమ్ పణ్ణవేణ్డియిఱే యిరుప్పతు. అత్తైప్పఱ్ఱి ఆచారవ్యవహార ప్రాయశ్చిత్తాదికళుక్కు ప్రతిపాదకఙ్గళాన ధర్మశాస్త్రఙ్గళాలే, కర్మప్రతిపాదకమాన పూర్వభాగత్తిలర్థనిశ్చయమ్ పణ్ణక్కడవతు; భగవత్స్వరూప రూపగుణ విభూతిచేష్టితఙ్గళుక్కు ప్రతిపాదకఙ్గళాన ఇతిహాస పురాణఙ్గళాకిఱ మఱ్ఱై యిరణ్డాలుమ్, బ్రహ్మప్రతిపాదకమాన ఉత్తరభాగత్తిలర్థ నిశ్చయమ్ పణ్ణక్కడవ తెన్గిఱార్.

ఇప్పడి ఉభయవిధమాన ఉపబృంహణఙ్గళాలే ఉభయభాగార్థత్తైయుమ్ అఱుతియిడుకై యావతు-అనధీత శాఖాన్తరార్థఙ్గళుక్కుమ్ ప్రతిపాదకఙ్గళాన ఇవఱ్ఱాలే, అధీతశాఖార్థఙ్గళై అపేక్షిత విశేషఙ్గళోడేకూడ నిశ్చయిక్కై, స్మృతికళ్ తన్నిల్ బ్రహ్మ ప్రతిపాదనముమ్, ఇతిహాసాదికళిలే కర్మప్రతిపాదనము ముణ్డాయిరున్దతే యాకిలుమ్, స్మృతికళిల్ బ్రహ్మప్రతిపాదనమ్-కర్మఙ్గళినుడైయ తదారాధన రూపత్వ జ్ఞాపనార్థమాకవుమ్, ఇతిహాసపురాణఙ్గళిల్ కర్మప్రతిపాదనమ్ - కర్మఙ్గళినుడైయ ఉపాసనాఙ్గత్వ జ్ఞాపనార్థమాకవుమ్ ఆకైయాలే, ఇప్పడివకైయిట్టు చ్చొల్లక్కుఱైయిల్లై. "ప్రాయేణపూర్వభాగార్థ పూరణంధర్మశాస్త్రతః । ఇతిహాసపురాణాభ్యాం వేదాన్తార్థః ప్రకాశ్యతే" ఎన్నక్కడవదిఱే.

ముందుటంజేసి వివరణగ్రంథములను భేదము గలవి. వాటిలో స్మృతులు పూర్వభాగమును వివరించునవిగాను, ఇతిహాసాదులు ఉత్తరభాగమును వివరించునవిగాను నిర్మింపఁబడినవి యగుటచే నాయా వివరణగ్రంథములఁగొనియే యాయా భాగములయందలి యర్థములను నిర్ణయింపవలయును. అందువలన ఆచారవ్యవహార ప్రాయశ్చిత్తములను ప్రతిపాదించునవియగు ధర్మశాస్త్రములచే కర్మప్రతిపాదకమగు పూర్వభాగముయొక్క యర్థమును నిశ్చయింపఁదగును. భగవత్స్వరూపము, రూపము, గుణములు, విభూతి, చర్యలు మొదలగువానిఁ బ్రతిపాదించునవియగు ఇతిహాస పురాణము లనఁబడు తక్కిన రెంటిచేతను బ్రహ్మప్రతిపాదకమగు ఉత్తరభాగముయొక్క యర్థము నిశ్చయింపఁదగునని తెలుపుచున్నారు.

ఇట్లు రెండువిధములగు ఉపబృంహణ గ్రంథములచే వేదములయొక్క రెండు భాగముల యర్థములను నిశ్చయించుటయనఁగా, తాను చదివియుండని తక్కిన శాఖల యర్థములనున్ను ప్రతిపాదించునవియగు వీటిఁగొని ఇందుండు అవశ్యకములగు విశేషముల సహాయముతోఁగూడ తాను చదివి యున్నశాఖ యొక్క యర్థములను నిశ్చయించుట.

స్మృతులయందె (కొన్నిచోట్ల) బ్రహ్మప్రతిపాదనమును, ఇతిహాసాదులయందే కర్మప్రతిపాదనమున్ను గానఁబడుచున్నను, స్మృతులు బ్రహ్మమును ప్రతిపాదించుటయనునది కర్మములు బ్రహ్మముయొక్క యారాధనరూపములని తెలుపుటకుగాను, ఇతిహాసపురాణములు కర్మముఁ బ్రతిపాదించుట యనునది కర్మములు భగవదుపాసనమునకు అంగభూతములు (సహాయకములు) అనియును తెలుపుటకుగానును కావచ్చును. కావుననిట్లని గనఁబఱచిన ప్రకారము విభజించి చెప్పుట పొసగును కావుననే "ప్రాయేణపూర్వభాగార్థ పూరణంధర్మశాస్త్రతః । ఇతిహాసపురాణాభ్యాం వేదాన్తార్థః ప్రకాశ్యతే" (సామాన్యముగ వేదములయొక్క పూర్వభాగపు అర్థము స్మృతులనంబడు ధర్మశాస్త్రముచే ప్రతిపాదింపఁబడుచున్నది. దాని యుత్తరభాగపు అర్థము (ఉపనిషత్తుల యర్థము) ఇతిహాస పురాణములచే ప్రతిపాదింపఁబడుచున్నది.) అని చెప్పఁబడి యున్నది.

మూ॥ 3. ఇవ్వై యిరణ్డిలుమ్ ఇతిహాసమ్ ప్రబలమ్

3. * ఉత్తర భాగోపబృంహణద్వయత్తుక్కుమ్ తారతమ్యముణ్డో, తన్నిలొక్కుమో, ఎన్గిఱ శఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్. అన్ఱిక్కే, ఏకభాగవిషయమాన ఇరణ్డు ఉపబృంహణఙ్గళిలుమ్, ఇన్నదు ప్రబలమెన్ను మత్తైయుమ్ దర్శిప్పిక్కవేణుమెన్ఱు తామే తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱాగాకవుమామ్, (ఇవ్వై యిరణ్డిలుమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతానదు - శ్రేష్ఠభాగోపబృంహణతయా వన్దశేర్త్తియై యుడైత్తాన ఇవ్వై యిరణ్డిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్డు, ప్రామాణ్యత్తిల్ వన్దాల్ పురాణత్తిలుమ్, ఇతిహాసత్తుక్కు ప్రాబల్యముణ్డెన్గై.

పురాణత్తిత్కాట్టిల్ ఇతిహాసత్తుక్కు ప్రాబల్యమ్, పరిగ్రహాతిశయమ్, మధ్యస్థత్తై, కర్త్రాప్తతమత్వమ్, ఆకిఱ వినల్గళాలే. ఇవఱ్ఱిల్ పరిగ్రహమావదు-శాస్త్రపరిగ్రహమ్, "వేద వేద్యే పరే పుంసి జాతే దశరథాత్మజే । వేదః ప్రాచేతసా దాసీ త్సాక్షా ద్రామాయణాత్మనా" "మతిమన్థానమావిధ్యయేనాఽసౌ శ్రుతిసాగరాత్ । జగద్ధితాయ జనితో మహాభారత చన్ద్రమాః" "వ్యాసవాక్య జలౌఘేన కుధర్మతరుహారిణా ॥ వేదశైలావతీర్ణేన నీరజస్కా మహీకృతా" "బిభేతి గహనాచ్ఛాస్త్రా న్నర స్త్రీవాది వౌషధాత్ । భారతశ్శాస్త్ర సారోఽయమతః కావ్యాత్మ

---

3. ఈ రెంటిలో ఇతిహాసము ప్రబలము.

అవతారిక:—వేదముయొక్క యుత్తరభాగార్థమును నిశ్చయించునట్టి యీరెంటికిని భేద ముండునా? రెండును సమానములేనా? యని శంకింపఁగా, ప్రసాదించుచున్నారు. ఇంతియేకాక. ఒక్కటియే విభాగమును గుఱించినవియగు రెండు ఉపబృంహణములలో నేది ప్రబలమయినదో గాన్పించవలయునని తామే స్వయముగ తలంచి ప్రసాదించుచున్నారనియును చెప్పవచ్చును.

(ఇవ్వై యిరణ్డిలుమ్) శ్రేష్ఠమైనభాగముయొక్క యర్థమును వివరించుటచే వచ్చిన యతిశయముతోఁగూడిన యీరెంటిలో, ప్రామాణ్యవిషయమున, పురాణముకంటెను ఇతిహాసమునకు ప్రాబల్యము కద్దు.

పురాణముకంటెను ఇతిహాసమునకుఁగల ప్రాబల్యమనునది పరిగ్రహాతిశయము, మధ్యస్థత, కర్త్రాప్తతముండగుట యనునవి. వీటిలో పరిగ్రహమనఁగా శాస్త్రపరిగ్రహము, అదియెట్లనిన, స్కాందమున, "వేద వేద్యే పరే పుంసి జాతే దశరథాత్మజే । వేదః ప్రాచేతసా దాసీ త్సాక్షా ద్రామాయణాత్మనా" (వేదవేద్యుండగు పరమపురుషుండు దశరథునికుమారుండుగా నవతరింపఁగా, వేదము శ్రీమద్రామాయణరూపముగా బ్రహ్మచేఁ జేయఁబడెను) అనియు, "మతిమన్థానమావిధ్యయేనాఽసౌ శ్రుతిసాగరాత్ । జగద్ధితాయ జనితో మహాభారతచన్ద్రమాః" (ఎవనిచే బుద్ధిరూపమగు మన్థరపర్వతముతో శ్రుతిరూపమగు సముద్రమును చిలికి మహాభారతరూపమగు చంద్రుఁడు దీయఁబడెనో) అనియు, "వ్యాసవాక్యజలౌఘేన కుధర్మతరుహారిణా । వేదశైలావతీర్ణేన నీరజస్కా మహీకృతా" (వేదరూపమగు పర్వతమునుండి ప్రవహించునదియు, కుకర్మరూపమగు వృక్షములపెళ్ళగించి పడద్రోయునట్టిదియునగు శ్రీవ్యాసాచార్యుని వాక్యరూపమగు జలప్రవాహముచే జగమంతయును (భూపరాగరహితముగా) రజోగుణ రహితముగాఁ జేయఁబడినది) అనియు, "బిభేతి గహనాచ్ఛాస్త్రా న్నర స్త్రీ ద్రావిదౌషధాత్ । భారతశ్శాస్త్రసారోఽయ మతః కావ్యాత్మనాకృతః"

ణాకృతః” “విష్ణౌ వేదేషు విద్వత్సు గురుషు బ్రాహ్మణేషు చ। భక్తిర్భవతి కల్యాణీ భారతాదేవ ధీమతామ్” ఇత్యాదికళాలే పురాణవిశేషజ్ఞళిలే ఇతిహాసమ్ శ్లాఘిక్కప్పడానిన్ఱతిఱే.

మధ్యస్థత్తైయావతు - “యస్మిన్ కల్పేతు యత్ప్రోక్తం పురాణం బ్రహ్మణా పురా। తస్య తస్యతు మాహాత్మ్యం తత్స్వరూపేణ వర్ణ్యతే” ఎన్ఱు సర్వపురాణఙ్గళుక్కుమ్ ప్రవర్తకన్ బ్రహ్మావాయ్, అవనుక్కు యాతొరుకల్పత్తిలే గుణత్రయత్తిల్ యాతొరుగుణమ్ విఞ్జియిరున్దతు, అన్ద గుణానుగుణ దేవతైయుడైయ మాహాత్మ్యత్తై ప్పురాణత్తిల్ శొల్లుకైయాలే, పక్షపాతికళాయిరుక్కుమ్ పురాణఙ్గళ్ పోలన్ఱిక్కే, లౌకిక వైదిక సకలార్థనిర్ణయత్తిలే అధికృతఙ్గళాకైయాలే ఒరు విషయత్తిలుమ్ పక్షపాతమిన్ఱిక్కే యిరుక్కై.

కర్తురాప్తతమత్వమావతు - ప్రబన్ధకర్తావానవన్ యథార్థ దర్శన సామర్థ్యత్తైయుమ్ యథాదృష్టార్థవాదిత్వత్తైయుమ్ మికవుముడైయవనాయిరుక్కై. “అథేతిహాసపురాణయో రితిహాసో బలీయాంసః. కుతః-తేషాంపరిగ్రహాతిరేకాత్, సర్వత్ర మాధ్యస్థ్యేన భూతార్థ ప్రతీతేః. వచనసౌష్ఠవేన, కర్తురాప్తతమత్వావగతేశ్చ” ఎన్ఱుశొన్న పరిగ్రహాతిశయాదికళాలే పురాణాదిక

(జనుఁడు శీఘ్రమగు నాపథమునుండివలెనే గంభీరమగు శాస్త్రమునుండి భయపడును కావున వేద శాస్త్రముయొక్క సారభూతము భారతము కావ్యరూపముగాఁ జేయఁబడినది) అనియు. “విష్ణౌ వేదేషు విద్వత్సు గురుషు బ్రాహ్మణేషు చ। భక్తిర్భవతి కల్యాణీ భారతాదేవ ధీమతాం” (బుద్ధిమంతులగు వారికి భారతముచేతనే శ్రీమహావిష్ణువిషయమునను, వేదములవిషయమునను, విద్వాంసులవిషయమునను, బ్రాహ్మణుల విషయమునను, మంచిభక్తి కలుగుచున్నది) అనియు నిట్లు పైని గనఁబఱచిన పురాణవిశేషములయందు ఇతిహాసము కొనియాడఁబడినదిగదా!

మధ్యస్థత యనఁగా:—

“యస్మిన్ కల్పేతు యత్ప్రోక్తం పురాణం బ్రహ్మణా పురా। తస్య తస్యతు మాహాత్మ్యం తత్స్వరూపేణ వర్ణ్యతే” (చతుర్ముఖబ్రహ్మచే ఏయే కల్పమునందు ఏయే పురాణము సృజింపఁబడుచున్నదో, ఆయా పురాణమునందు ఆయా దేవతయొక్క ప్రభావము నాయా దేవతయొక్క స్వరూపముతోఁ గూడ వర్ణింపఁబడుచున్నది.) అని చెప్పియుండుటచే సర్వపురాణములకును ప్రవర్తకుండు చతుర్ముఖబ్రహ్మయై వానికి యేయే కల్పమున మూడుగుణములలో నెద్దియో యొక గుణము ప్రకాశించి ఆగుణమున కనుగుణమగు దేవతయొక్క మాహాత్మ్యమును ఆపురాణమున వర్ణించుటచే పక్షపాతయుక్తములగు పురాణములవలెఁ గాక, లౌకిక వైదిక సమస్త విషయములయందును ఉపయోగపడుచు ఒకవిషయమునను పక్షపాతము లేకుండుట యనునది: మధ్యస్థత యనఁబడుచున్నది.

కర్త యాప్తతముఁడగుట యనఁగా:—

ప్రబంధమును రచియించినవాఁడు (తాను ప్రతిపాదించు విషయములను) యథార్థముగాఁ దెలిసికొనుటకుఁ దగిన సామర్థ్యమును, తాను చూచినట్లుగానే తెలుపుటయును ఈరెంటిని ఎక్కువగా గలిగియుండుట.

“అథేతిహాస పురాణయోరితిహాసో బలీయాంసః కుతః? తేషాంపరిగ్రహాతిరేకాత్, సర్వత్ర మాధ్యస్థేన భూతార్థ ప్రతీతేః, వచనసౌష్టవేన కర్తురాప్తతమత్వ ప్రతీతేశ్చ” (ఇతిహాసపురాణములలో నితిహాసములు ప్రబలములు. ఏలననఁగా వాటికి పరిగ్రహాతిశయము కలదు. అవి యంతటను పక్షపాత రహితముగ జరిగిన విషయములఁ దెలుపునవి. వాటియందు వచనసౌష్టవముగలదు కర్తయును ఆప్తతముఁడు) ఇత్యాదివాక్యములయందు పరిగ్రహాతిశయాదులచే నితిహాసము పురా

మూ॥ ౮. అత్తాలే యతుమున్బట్టతు.

హాసప్రాబల్యమ్, సామాన్యేనతత్త్వనిర్ణయత్తిలే ఉడయ్యక్కొణ్డారాలుమ్; (అ) ‹‹మహాభారతమ్ హి పరిగ్రహాతిశేషావశిశమ్'' ఎన్ఱుతుడఙ్గి, ‹‹ధర్మేచార్థేచకామేచమోక్షేచభరతర్షభ। యదిహాస్తితదన్యత్ర యన్నేహాస్తి నతత్క్వచిత్'' ఇతి లౌకికవైదికసకలార్థనిర్ణయాధికృతత్వేన, క్వచిదపి అపక్షపాతిత్వాచ్చ, పురాణేభ్యో బలవత్తరమ్'' ఎన్నుమళవాక. పరిగ్రహాతిశయత్తాలుమ్ మధ్యస్థతైయాలుమ్ పురాణఙ్గళిఱ్కాట్టిల్ ఇతిహాసవిశేషమాన మహాభారతత్తుక్కుణ్డాన ప్రాబల్యమ్, శ్రీసహస్రనామభాష్యత్తిలే భట్టరాలుమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పట్టతిఱే.

౮ అత్తాప్రాబల్యత్తై యిశైవిక్కిఱార్, (అత్తాలే) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అన్ద ప్రాబల్యత్తాలే, ‹‹ఇతిహాసపురాణంపఞ్చమమ్'' ఎన్ఱుమ్, ‹‹ఇతిహాసపురాణాభ్యామ్'' ఎన్ఱుమ్, శ్రుతిస్మృతిగళిలే ఇరణ్డైయుమ్ శేరచ్చొల్లుమిడత్తిల్. ఇతిహాసమానతు పురాణత్తుక్కు మున్నేశొల్లప్పట్టతెన్గై. ద్వన్ద్వసమాసత్తిల్ ‹‹అల్పాచ్తరమ్''త్తిల్, ‹‹అభ్యర్హితమ్''త్తిల్ మున్బు దునతు; అతిల్ అల్పాచ్తరమన్ఱియిలే యిరుక్క, అతుమున్బట్టతు అభ్యర్హితత్వత్తాలే యిఱే;

మూ॥ ౮. అందుచే నది ముందు పేర్కొనఁబడినది.

ణముకంటెను ప్రబలమైనది యని యీవిషయమును సామాన్యముగ తత్త్వనిర్ణయమను గ్రంథమున శ్రీఉయ్యక్కొండారులు ప్రతిపాదించియున్నారు. మరియు భట్టరును ‹‹మహాభారతంహి పరిగ్రహవిశేషావసితం''(మహాభారతము పరిగ్రహాతిశయముగలది)అనువాక్యము మొదలుకొని ‹‹ధర్మేచార్థేచ కామేచ మోక్షేచభరతర్షభ। యదిహాస్తితదన్యత్ర యన్నేహాస్తినతత్క్వచిత్'' ఇతి లౌకికవైదిక సకలార్థ నిర్ణయాధికృతత్వేన, క్వచిదపిఅపక్షపాతిత్వాచ్చ పురాణేభ్యోబలవత్తరం'' (ధర్మమును గుఱించికాని, అర్థమును గుఱించికాని, కామమును గుఱించికాని యేది యిచట చెప్పఁబడినదో, అది యే వేఱొకచోటనైనను చెప్పఁబడినది. ఏది యిచట చెప్పఁబడలేదో అది వేఱొకచోటనైన నెచ్చటను గాన్పింపదు. ఇట్లు లౌకిక వైదిక సమస్తార్థములను నిర్ణయించుటలో నుపయోగపడునదియైనందునను, ఏవిషయముననూ పక్షపాతము లేనందునను,పురాణములకంటెను బలమైనది) అను వరకును పరిగ్రహాతిశయమును బట్టియు, మధ్యస్థతనుబట్టియు, పురాణములకంటెను ఇతిహాసమగు శ్రీమహాభారతమునకుఁగల ప్రాబల్యమును శ్రీసహస్రనామభాష్యమునఁ బ్రతిపాదించియున్నారు.

అవతారిక:—దాని ప్రాబల్యమును వివరించుచున్నారు.

అట్టి ప్రాబల్యమునుబట్టియే, ‹‹ఇతిహాసపురాణం పంచమం'' అనియు, ‹‹ఇతిహాసపురాణాభ్యాం'' అనియు నిట్లు శ్రుతి స్మృతులయం దీరెంటినిచేర్చి పేర్కొనునపుడు పురాణముకంటెను ఇతిహాసము ముందుగ పేర్కొనఁబడుచున్నది.

ద్వంద్వ సమాసమున స్వల్పాక్షరములుగల పదమునుగాని, పూజ్యమైన పదమునుగాని ముందుగాఁ బేర్కొనుట కద్దు. వాటిలో‹‹పురాణ''శబ్దము కంటెను ‹‹ఇతిహాస'' శబ్దము స్వల్పాక్షరములు కలదికాకుండ యుండగా, దీనిని ముందుగా పేర్కొనుటయును నది దీనికిఁగల పూజ్యతను బట్టియే కదా! అట్టి పూజ్యత దీనికుండుటకు మూలము దీనికిఁగల ప్రాబల్యమే యని యభిప్రాయము.

ఇన్దవళ్ళైక్కిత్తత్తుక్కుమూలమ్ అతిన్ ప్రాబల్యమెన్నుకరుత్తు. — అథవా ‘‘స్మృతీతిహాసపురాణఙ్గళాలే’’ ఎన్ను భాగద్వయోపబృంహణఙ్గళైయుమ్ సమస్తమాక చ్చొల్లుకిఱవిడత్తిల్. ‘‘ఇతిహాసాశ్చ పురాణానిచ ఇతిహాసపురాణాని, స్మృతయశ్చ ఇతిహాస పురాణానిచ స్మృతీతిహాసపురాణాని’’ ఎన్ఱిప్పడియివర్క్కు సమాసవివక్షైయాకైయాలే, అల్పాచ్తరమాన పురాణత్తుక్కుమున్నే ఇతిహాసత్తై అరుళిచ్చెయ్తతిఱ్కరుత్తై ‘‘ఇత్తైయిరణ్డిలుమ్’’ ఇత్యాదియాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱారాకవుమామ్. ఇన్దయోజనైయిల్ ‘‘అత్తాలేయతుమున్బుట్టతు’’ ఎన్గిఱవితుక్కు అన్దప్రాబల్యత్తాలే, ‘‘ఇతిహాసపురాణఙ్గళాలే’’ ఎన్గిఱవిడత్తిల్ పురాణత్తుక్కుమున్నే ఇతిహాసమ్ శొల్లప్పట్టతెన్ను పొరుళాకక్కడవతు.

ఆక వేదార్థనిర్ణయమ్ పణ్ణుమిడత్తిల్ తదుపబృంహణఙ్గళాలే పణ్ణవేణుమెన్నుమ్, అతిల్ పూర్వోత్తరభాగోపబృంహణఙ్గళిన్నదెన్నుమ్, ఉత్తరభాగోపబృంహణఙ్గళాన ఇతిహాసపురాణఙ్గళిల్ ఇతిహాసమ్ ప్రబలమెన్నుమ్ అరుళిచ్చెయ్కైయాలే, మేల్ తామరుళిచ్చెయ్యప్పుకిఱ వర్థఙ్గళుక్కు ప్రమాణమిరుఙ్గవిట్టరుళినారాయిఱ్ఱు.

పురుషకారవైభవమ్.

ముతలిలే (౧) ‘‘వేదార్థమ్’’ ఇత్యాదియాలే వేదతదర్థతదుపబృంహణఙ్గళై సాకల్యేనోపాదానమ్పణ్ణి, అన్దవేదత్తినుడైయ భాగవిభాగ తదుపబృంహణవిభాగఙ్గళుమ్ పణ్ణినారే యాకిలుమ్, చేతనరుడైయ ఉజ్జీవనత్తుక్కు అపేక్షితార్థఙ్గళైయరుళిచ్చెయ్య విచారిన్దవరాకైయాలుమ్, అతుతాన్ పూర్వభాగవేద్యమన్ఱిక్కే ఉత్తరభాగవేద్యమాకైయాలుమ్, పూర్వభాగత్తిల్ ముముక్షువుక్కు

అథవా—‘‘స్మృతీతిహాస పురాణంగళాలే’’ అని యిట్లు భాగద్వయముయొక్కయును ఉపబృంహణములఁజేర్చి చెప్పుటవలన వీరికి ‘‘ఇతిహాసాశ్చపురాణానిచ ఇతిహాసపురాణాని, స్మృతయశ్చ ఇతిహాసపురాణానిచ స్మృతీతిహాసపురాణాని’’అనియిట్లు సమాసవివక్షయుండుట గాన, స్వల్పాక్షరములుగల పురాణశబ్దమునకుముందుగ ఇతిహాసశబ్దము చేర్చుటకుఁ గారణమును ‘‘ఇత్తైయిరెండులుమ్’’ ఇత్యాది వాక్యముచే ప్రతిపాదించియుండియు నుండవచ్చును. ఇవ్విధమున నన్వయించుకొనుపక్షమున, (‘‘అత్తాలేయతుమున్బుట్టతు’’)అనువాక్యముకు (అత్తాలే=అ ప్రాబల్యముచే) ‘‘ఇతిహాసపురాణంగళాలే’’అనుటవలన పురాణశబ్దమునకు ముందుగా ఇతిహాసశబ్దము ప్రయోగింపఁబడినది) అని యర్థము చేసుకొనునది.

కనుక వేదార్థమును నిర్ణయించునపుడు ఉపబృంహణములఁగొనియే నిర్ణయింపవలయుననియు, వాటిలో పూర్వభాగార్థమును నిర్ణయించునవి యివి యనియు, ఉత్తరభాగార్థమును నిర్ణయించునవి యివి యనియు, ఉత్తరభాగార్థమును నిర్ణయించునవియగు ఇతిహాసపురాణములలో నితిహాసము ప్రబలమనియును చెప్పియుండుటచే నిఁక మీఁదు తాము ప్రసాదింపఁబోవునట్టి యర్థములవిషయమున ప్రమాణమును గాన్పించినారు.

పురుషకార వైభవము.

అవతారిక:—మొట్టమొదట ‘‘వేదార్థం’’ ఇత్యాది వాక్యములచే వేదమును, తదర్థములను తదుపబృంహణములను విస్తృతముగాఁ గాన్పించి, వేదముయొక్క భాగ విభాగములను తదుపబృంహణ విభాగములనున్ను చేసినవారే యయినను, చేతను లుజ్జీవించుటకుఁ గావలసిన యర్థములను ప్రసాదించుట కుద్యమించిన వారయినందునను, అవి పూర్వభాగమునుండి తెలియవచ్చునవికాక, ఉ

మూ॥ ౫. ఇతిహాసశ్రేష్ఠమాన శ్రీరామాయణత్తాల్

జ్ఞాతవ్యాంశ ముళ్ళతుమ్, ఉత్తరభాగార్థఙ్గళాన స్వరూపోపాయ పురుషార్థ ప్రతిపాదనస్థలఙ్గళిలే తత్తదనుగుణత్యాజ్యోపాదేయ కథనముఖేన జ్ఞాపిక్కలాయిరుక్కైయాలుమ్, ఉత్తరభాగార్థనిర్ణయత్తిలే ప్రవృత్తరాయ్, అతుతన్నిలుమ్ భగవత్స్వరూపరూపగుణ విభూతికళైయుమ్, భగవదుపాసనాదికళైయుమ్ పరక్కనిన్ఱు ప్రతిపాదిక్కుమ విడఙ్గళిల్, సారాసారవివేకపూర్వకమాక తాత్పర్యార్థఙ్గళై సఙ్గ్రహిత్తు, సంశయవిపర్యయమఱ చేతనర్కుక్క ప్రతిపత్తివిషయమామ్పడి యరుళిచ్చెయ్తు శెల్లుకిఱార్ మేల్.

౫. అతిల్ ప్రథమత్తిలే ఉత్తరభాగోపబృంహణద్వయత్తిల్ ప్రబలమాకచ్చొన్న ఇతిహాసఙ్గళిల్ వైత్తుక్కొణ్డు. శ్రీరామాయణత్తుడైయ ప్రాబల్యత్తై ప్రకాశిప్పియానిన్ఱుకొణ్డు, తత్ప్రతిపాద్య విశేషత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇతిహాసశ్రేష్ఠ మెన్ఱుతొడఙ్గి). శ్రీరామాయణత్తుక్కు ఇతిహాసశ్రేష్ఠత్వమావతు "వాల్మీకయే మహర్షయే సన్దిదేశాసనంతతః। బ్రహ్మణా సమనుజ్ఞాత స్సోఽప్యుపావిశదాసనే" ఎన్ఱు సర్వలోకపితామహనాన బ్రహ్మావాలే సమ్భావితనాన శ్రీవాల్మీకి భగవానాలే ప్రణీతమాకైయాలుమ్ "నతేవాగనృతాకావ్యే కాచిదత్ర భవిష్యతి" ఎన్ఱు బ్రహ్మ అనుగ్రహిక్కైయాలే ఇతిల్ శొన్నవర్థఙ్గళెల్లామ్ మెయ్యాకక్కడవతాకైయాలుమ్, "యావద్రామాయణకథాలోకేషు ప్రచరిష్యతి" ఎన్ఱు సకలలోక పరిగ్రహముణ్డాకైయాలుమ్, ఇతి

మూ॥ ౫. ఇతిహాసశ్రేష్ఠమగు శ్రీరామాయణమున

త్తరభాగమునుండి తెలియవచ్చునదియైనంగనను, పూర్వభాగమున ముముక్షువులచేఁ దెలియవలసిన యంశ మెద్దియయినయున్నను, దానిని, ఉత్తరభాగ ప్రతిపాదితములగు స్వరూపోపాయ పురుషార్థములఁ బ్రతిపాదించుతావుల తత్తదనుగుణములగు త్యాజ్యోపాదేయములఁ దెలుపునపుడు తన్మూలముగ తెలుపఁదగి యుండుటంజేసియును, ఉత్తరభాగార్థమును నిర్ణయించుటకై యవలంబించి, దానిలోను భగవత్స్వరూప రూపగుణ విభూతులను, భగవదుపాసనాదులనున్ను బాగుగ ప్రతిపాదించుతావులయందు సారాసారవివేక పూర్వకముగ తాత్పర్యార్థములను సంగ్రహించి, సంశయ విపర్యయములు గలుగకుండ జనులకు తెలియవచ్చువట్లు యిఁక మీఁదు ప్రతిపాదింపఁబోవుచున్నారు.

అవతారిక:—అందు, ప్రథమమున, ఉత్తరభాగముయొక్క యర్థమును నిర్ణయించునట్టి రెంటిలో ప్రబలమైనదిగాఁ జెప్పఁబడిన యితిహాస గ్రంథములలో నొక్కటియగు శ్రీరామాయణముయొక్క ప్రాబల్యమును తెలుపఁదలచి యందు ప్రతిపాదింపఁబడు విషయముఁ దెలుపుచున్నారు.

"వాల్మీకయే మహర్షయే సన్దిదేశా సనంతతః। బ్రహ్మణా సమనుజ్ఞాత స్సోఽప్యుపావిశదాసనే" (శ్రీవాల్మీకిమహర్షి వేంచేయఁగా వారికాసనముఁ గొనిరమ్మని యాజ్ఞాపించెను. శ్రీవాల్మీకి మహర్షి చతుర్ముఖ బ్రహ్మముయొక్క యనుజ్ఞచే నాసనమునఁ గూర్చుండెను) అని చెప్పియున్నట్లు సర్వలోక పితామహుఁడగు చతుర్ముఖబ్రహ్మముచే గౌరవింపఁబడిన వాఁడగు శ్రీవాల్మీకిమహర్షిచే రచియింపఁబడినది యగుటంజేసియును, "నతేవాగనృతాకావ్యే కాచిదత్ర భవిష్యతి" (ఈ కావ్యమున నీవు వ్రాసినది యొక్కటియును అబద్ధము కానేరదు) అని యిట్లు బ్రహ్మముయొక్క యనుగ్రహమువలన వీరు ప్రసాదించిన యర్థములన్నియును సత్యములేయయియుండవలెనని యున్నందునను, "యావద్రామాయణ కథాలోకేషు ప్రచరిష్యతి" (ఎంతవరకు రామాయణకథ లోకముల

మూ॥ శిఱైయిరున్దవళేఱ్ఱమ్ శొల్లుకిఱతు;

హాసాన్తరఙ్గళైప్పఱ్ఱ ప్రబలప్రమాణమాయిరుక్కై. ఇతుతన్నై నడువిల్ తిరువీథిప్పిళ్ళై భట్టర్ తత్త్వత్రయప్రబన్ధత్తిల్ ప్రమాణాధికారత్తిలే యరుళిచ్చెయ్తారిఱే. ఇన్నముమ్ ‘‘వేదవేద్యే పరే పుంసి’’ ఇత్యాదిప్పడియే సర్వస్మాత్పరనాన సర్వేశ్వరన్ సంసారిచేతనరక్షణార్థమాక ఇతరసజాతీయనాయ్ వన్దవతరిత్తాప్పోలే, సర్వప్రమాణోత్కృష్టమాన వేదముమ్, తదవతారగుణచేష్టితప్రతిపాదనముఖేన తదాశ్రయణరుచియై సంసారికళుక్కుణ్డాక్కి రక్షిక్కైక్కాక, శ్రీరామాయణరూపేణఅవతరిత్తతెన్ఱు శొల్లప్పడుకైయాలుమ్, ఇతినుడైయ వేఱ్ఱమ్ సమ్ప్రతిపన్నమ్.

పిరాట్టియోన్నాలే ‘‘శిఱై యిరున్దవళ్’’ ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తతు-అవళుడైయ దయాతిశయత్తై ప్రకాశిప్పిక్కైక్కాక; దేవదేవ దివ్యమహిషియాన తన్ పెరుమైయైయుమ్, శిఱైయిరుప్పిన తణ్మైయైయుమ్ పారాదే. దేవస్త్రీకళ్ శిఱైయై విడువిక్కైక్కాక తాన్ శిఱైయిరున్దవళు దయాపరవశైయాయిఱే. ప్రజై కిణఱ్ఱిలే విழున్దాల్ ఒక్కక్కుతిత్తెడుక్కుమ్ మాతావైప్పోలే, ఇచ్చేతనర్ విழున్దసంసారత్తిలే తానుమొక్కవన్దు పిఱన్దు, ఇవర్కళ్ పట్టతై త్తానుమ్పట్టు రక్షిక్కైయాలే, నిరుపాధికమాతృత్వసమ్బన్ధత్తాల్ వన్ద నిరతిశయవాత్సల్యత్తుక్కుమ్ ప్రకాశకమిఱేయితు.

మూ॥ చెరసాలలోనుంశిన యామెయొక్కమహిమ చెప్పఁబడినది.

యందు వ్యాపించునో) అనియును చెప్పియున్నట్లు దీనికన్నిలోకములయందును అంగీకారమున్నందునను, ఇది యితిహాసాంతరములకంటెను ఎక్కువ ప్రబలమైన ప్రమాణముగానుండుటయే దీనిని ఇతిహాసశ్రేష్ఠమని వ్యవహరించుటకు మూలము. ఈవిషయము శ్రీ నడువిల్ తిరువీధిప్పిళ్ళై భట్టరువారు తత్త్వత్రయ ప్రబంధమునందు ప్రమాణాధికారమున ప్రసాదించియున్నారు గదా! ఇంతియేకాక, అందఱికంటెను ఉత్కృష్టుండగు సర్వేశ్వరుండు సంసారులగు చేతనులను రక్షించుటకై ఇతరులతో సజాతీయుండైవచ్చి యవతరించినట్లు, ప్రమాణము లన్నింటిలో నుత్కృష్టమైనదిగా నెన్నఁబడు వేదమున్ను అట్టి సర్వేశ్వరుని యవతారములను, గుణములను, కార్యములనున్ను ప్రతిపాదించుచు నందుమూలముగ సంసారులకు వాని నాశ్రయించు విషయమున నాశను గలుగఁజేసి రక్షించుటకై శ్రీరామాయణ రూపముగా నవతరించినట్లు ‘‘వేదవేద్యే పరేపుంసి’’ఇత్యాదిశాస్త్రవాక్యములయందుఁ జెప్పియుండుటంజేసియును దీనియొక్క గౌరవము అందఱు నంగీకరించినదియే.

మూలమున ‘‘పిరాట్టి’’ అని పేర్కొనక, ‘‘చెఱసాలలోనున్న యామె’’ అని పేర్కొనుట యామెయొక్క దయాతిశయమును గాన్పించుటకుగానని యెఱుంగునది. దేవదేవుని దివ్యమహిషియగు తనయొక్క గొప్పతనమును, చెఱసాలలోనుండుటవలని ఎచ్చుచిన్నతనమునున్ను గమనింపక, దేవతాస్త్రీలను చెఱసాలనుండి విడిపించుటకుగాను తాను చెఱలో నుండుట యనునది యామె దయాపరవశురాలగుటంజేసియే కదా! ఉదాహరణము:—బిడ్డభావిలో పడినపైన తోడనే భావిలోదుమకినట్టి తల్లివలెనే, ఈచేతనులు పడియుండునట్టి సంసారమున తానును వచ్చి పుట్టి వాళ్లుపడు పాట్లు తానును పడి రక్షించుటంజేసి, యట్లు చెఱలో నుండుట యనునది యామెకు నిరుపాధికమాతృత్వమువలన నుండు నిరతిశయ వాత్సల్యమునున్ను ప్రకాశింపఁ జేయునది గదా!

ఇన్నగుణాధిక్యత్తై వెళియిడుకైక్కాక విఱే పరమాచార్యరాన నమ్మాழ్వార్ “తనిచ్చిఱైయిల్ విళప్పుత్తు కిళిమొழియాళ్” ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తతు. అవరుడైయ దివ్యసూక్తియిఱే ఇవరిప్పడి యరుళిచ్చెయ్కైక్కు మూలమ్. శిఱైయిరుప్పు తన్నై క్కురియావతు - కర్మనిబన్ధనమాకిలిఱే; ఆశ్రితరాన దేవర్కళుడైయ స్త్రీకళ్ శిఱైయైవిడువిక్కైక్కాక త్తన్ననుగ్రహత్తాలే తానేవలియచ్చెయ్తతాకైయాలే, ఏత్తత్తుక్కుడలామిత్తనైయిఱే యితు. సంసారికళోడొక్క గర్భవాసమ్ పణ్ణి ప్పిఱక్కిఱ అదితు. “పలపిఱప్పాయొళివరుమ్” ఎన్నుమ్పడి సర్వేశ్వరనుక్కు తేజస్కరమాకిఱతు, కర్మనిబన్ధనమన్ఱిక్కే అనుగ్రహ నిబన్ధనమాకైయిఱే; అనపిన్ను, ఇతువుమ్ అనుగ్రహ నిబన్ధనమాకైయాలే ఇవళుక్కు తేజస్కరమామిత్తనై. ఇత్తై రావణబలాత్కారత్తాలేవన్నతాక నినైప్పార్-ఇవళ్ శక్తివిశేషమఱియాత క్షుద్రరిఱే “శీతోభవ” ఎన్ఱవళ్ “నశ్యోభవ” ఎన్న మాట్టాళోత్తై; ఆకైయాల్, ఇతు తన్ననుగ్రహత్తాలే పరరక్షణార్థమాకచ్చెయ్త శెయలాకైయాలే, ఇతువే ఇవళ్ దయాదిగుణఙ్గళుక్కు ప్రకాశకమెన్ఱు తిరువుళ్ళమ్పత్తి ప్పిళ్ళైయాయిత్తు ఇవర్ “శిఱైయిరున్దవళ్” ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తతు. శ్రీరామాయణమెల్లామివళుడైయ వేత్తమ్ శొల్లుకిఱతెన్నుమిడమ్ “కావ్యం రామాయణం కృత్స్నం సీతాయాశ్చరితం మహత్” ఎన్ఱు శ్రీవాల్మీకి భగవాన్ తానే వాయోలైయిట్టువైత్తానిఱే. “శ్రీమద్రామాయణమపి పరం ప్రాణితి త్వచ్చరిత్రే” ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తారిఱే భట్టర్,

---

ఇట్లు యీయామెయొక్క గుణాతిశయమును బయలుపఱచుటకైయే గదా పరమాచార్యులగు శ్రీ నమ్మాழ్వారును “తనిచ్చిఱైయిల్ విళప్పుత్తు కిళిమొழియాళ్” (క్రూరమైన చెరలోనున్నప్పుడు ఎల్లరచే బొగడదగినదై చిలకపలుకులుగలది) అని ప్రసాదించి యున్నారు. వారి దివ్యసూక్తియే కదా వీరివ్విధముగ ప్రసాదించుటకు హేతువు. కర్మమూలకముగా వచ్చినచోఁగదా చెఱలోనుండుట చిన్నతన మనిపించుకొనుచున్నది. ఆశ్రితులగు దేవతలయొక్క స్త్రీలను చెఱనుండి విడిపించుటకుగాను తన యనుగ్రహముచే తనకుతానే చెఱలో ప్రవేశించెనుగాన, నది గౌరవమునకే హేతువగును. ఇంతియే. సంసారులతో సమానముగ గర్భవాసము చేసి జన్మించుట యనునది “పలపిఱప్పాయొళివరుమ్” (అనేకజన్మములనెత్తి ప్రకాశించువాడు) అని శ్రీనమ్మాழ్వారులు ప్రసాదించినట్లు సర్వేశ్వరునికి తేజస్కరమగును. అట్లగుట యది కర్మమూలముగఁ గలిగినది కాక, యనుగ్రహమూలకమగుటంజేసియే కదా అట్లగునేని, యిది కూడను ఈమెకు అనుగ్రహమూలముగ సంప్రాప్తమగుటంజేసి తేజస్కరమే కాఁగలదు. ఇంతియె. ఇది యీమెకు రావణుని బలాత్కారమువలనఁ గలిగినది యని తలంచువారు ఈమెయొక్క సామర్థ్యము నెఱింగియుండని నీచులు గదా! అగ్నిని “శీతోభవ=చల్లగానగుమా” అనినట్లె యీమె రావణుని “నశ్యోభవ=నశించుమా” అన నేరదా? కావున నిది యీమె తన యనుగ్రహమువలన పరులను రక్షించుటకై చేసినపని యగుటంజేసి యిదియే ఈమెయొక్క దయాదిగుణములను ప్రకాశింపఁజేయునని తలంపుతో శ్రీపిళ్లైలోకాచార్యులవారు మూలమున ఈమెను “చరలోనున్నయామె” అని పేర్కొని యుండిరి.

శ్రీరామాయణము నందంతటను ఈమెయొక్క మహిమ చెప్పఁబడినదనెడి యంశమును “కావ్యం రామాయణం కృత్స్నం సీతాయాశ్చరితం మహత్” (కావ్యమైన శ్రీరామాయణమందంతటను ప్రధానముగా జెప్పఁబడినది సీతాదేవియొక్క చరిత్రము) అనుటవలన శ్రీవాల్మీకులవారు స్వయముగానే తెలిపియున్నారు. “శ్రీమద్రామాయణమపి పరం ప్రాణితి త్వచ్చరిత్రే” (నీచరిత్రముండుటంజేసియే శ్రీమద్రామాయణము జీవముగలదియగుచున్నది) అనుటచే నీవిషయమును భట్టరును ప్రతిపాదించి యున్నారు.

మూ॥ మహాభారతత్తాల్ తూతుపోనవనేఱ్ఱమ్ శొల్లుకిఱతు.

అనన్తరమ్ మహాభారత ప్రతిపాద్యత్తై యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (మహాభారతత్తాలెన్తుతుడఙ్గి). ‘‘కృష్ణద్వైపాయనం వ్యాసం విద్ధి నారాయణం ప్రభుమ్। కోహ్యన్యో భువి మైత్రేయ మహాభారతకృద్భవేత్’’ ‘‘ఏవంవిధం భారతం తు ప్రోక్తం యేన మహాత్మనా । సోఽయం నారాయణస్సాక్షా ద్వ్యాసరూపీ మహామునిః’’ ఎన్ఱు భగవదావేశావతారమాయ్, ‘‘సహోవాచ వ్యాసః పారాశర్యః’’ ఎన్ఱు ఆప్తతమనాక ప్రసిద్ధనాయిరున్దుళ్ళ శ్రీవేదవ్యాస భగవానాలే ‘‘వేదానధ్యాపయామాస మహాభారతపఞ్చమాన్’’ ఎన్గిఱపడియే పఞ్చమవేదమాక ప్రణీతమాయ్, అనేక పురాణ ప్రశస్తమాయిరున్దుళ్ళ మహాభారతముమ్, శ్రీరామాయణత్తోపాతి ప్రబలప్రమాణమ్. ఇతువుమ్ నడువిల్ తిరువీతిప్పిళ్ళైభట్టర్ తామే యరుళిచ్చెయ్‌తార్; పెరియభట్టరుమ్ శ్రీసహస్రనామ భాష్యోద్ఘాతత్తిలే, ‘‘శ్రీరామాయణవన్మహాభారతం శరణమ్’’ ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్‌తారిఱే.

సర్వేశ్వరనైనాప్పోలే ‘‘తూతుపోనవన్’’ ఎన్ఱతు-అవనుడైయ ఆశ్రితపారతన్త్ర్యత్తై ప్రకాశిప్పిక్కైక్కాక. దేవదేవనాన తన్ పెరుమైయైయుమ్ శెయ్‌కిఱతొழిలిన్ తణ్మైయైయుమ్ పారాతే, పాణ్డవర్కళుక్కాక క్కழுత్తిలే ఓలై కట్టి త్తూతుపోయిన్ఱతు ప్రణతపారతన్త్ర్య

మూ॥ శ్రీమహాభారతమున దూత్యమునకుఁబోయినవాని మహిమ చెప్పఁబడినది.

అవతారిక:—తరువాత మహాభారతమునందుఁ బ్రతిపాదింపఁబడు విషయమును ప్రసాదించుచున్నారు.

‘‘కృష్ణద్వైపాయనంవ్యాసం విద్ధినారాయణంప్రభుం। కోహ్యన్యోభువి మైత్రేయ మహాభారతకృద్భవేత్’’(ఓ మైత్రేయుఁడా వ్యాసుఁడగు కృష్ణద్వైపాయనుని శ్రీమన్నారాయణునిగా నెఱుంగుము. వేఱొక్కండెవఁడు మహాభారతమును రచియింపఁగలఁడు) అనియు ‘‘ఏవంవిధం భారతం తు ప్రోక్తం యేన మహాత్మనా। సోఽయం నారాయణస్సాక్షా ద్వ్యాసరూపీ మహామునిః’’ (ఇవ్విధమగు భారతము ఏమహాత్మునిచేఁ జెప్పఁబడినదో, అతఁడు వ్యాసమహాముని రూపమును ధరించిన నారాయణుఁడే) అనియు నిపైని గనఁబఱచిన ప్రకారము భగవదావేశావతారుఁడై ‘‘సహోవాచవ్యాసః పారాశర్యః’’ (పరాశర పుత్రుఁడగు వ్యాసుఁడు చెప్పెను) అనియిట్లు ఆప్తతముఁడుగాను ప్రసిద్ధినొందిన శ్రీవేదవ్యాసునిచే ‘‘వేదానధ్యాపయామాస మహాభారతపంచమాన్’’ అన్నట్లు అయిదవ వేదముగాను రచియింపఁబడి అనేక పురాణములయందుఁ గొనియాడఁబడిన శ్రీమహాభారతమున్ను శ్రీమద్రామాయణమువలెనే ప్రబలమైన ప్రమాణము. ఈవిషయమును నడువిల్ తిరువీధిప్పిళ్ళై భట్టరున్ను ప్రసాదించియున్నారు. పెరియ భట్టరుకూడ శ్రీసహస్రనామభాష్యమున ‘‘శ్రీరామాయణవన్మహాభారతంశరణం’’ (శ్రీరామాయణమునవలెనే మహాభారతమును రక్షకము) అని ప్రసాదించియున్నారు.

మూలమున ‘‘సర్వేశ్వరుఁడు’’ అని పేర్కొనక ‘‘దూత్యమునకుఁ బోయినవాఁడు’’ అనియిట్లు పేర్కొనుట యతనికిఁగల యాశ్రిత పారతంత్ర్యమును గాన్పించుటకుగానని యెఱుంగునది. దేవదేవుండగు తనయొక్క గొప్పతనమును, తానుచేయు కార్యమువలని చిన్నతనమును గమనింపకయే పాండవులకుగాను దూత్యమును వహించిపోయినది, ఆశ్రితులయెడల తనకుఁగల పారతంత్ర్యము

రుచిపరవశనాయిత్తే. ఇతునా నివనుడైయ ఆశ్రయణసౌకర్యాపాదకమాన నీర్మైకుక్కుడలాయిరున్దుళ్ళ వాత్సల్యాదికళుక్కెల్లామ్ ప్రకాశకమాయిరుప్పతొన్నిత్తే. ఇన్ద గుణాధిక్యత్తిలే ఈడుపట్టిత్తే ‘‘ఇన్నార్ తూతనెననిన్నాన్’’ ఎన్నుమ్ ‘‘నుడైమన్నర్కడై నడన్దతూతా’’ ఎన్నుమ్ తిరుమజ్గైయాళ్వారరుళిచ్చెయ్‌తతు. అన్ద దివ్యసూక్తియిత్తే ఇవరిప్పడియరుళిచ్చెయ్‌కైక్కు మూలమ్, పేశిత్తే పేశుకైయిత్తే ఇవర్కళుక్కే స్వరూపమ్. తూతుపోనతు తన్మైత్రయావతు - కర్మవశ్యతైయడియాకవరిత్తే, ఇచ్చయాక ఆశ్రితవిషయత్తిల్ శెయ్‌కిఱతాక్కిచ్చియెల్లామ్ ఏఱ్ఱత్తుక్కుడలాయిత్తే యిరుప్పతు. ‘‘సఉశ్రేయాన్భవతి జాయమానః’’ ఎన్ఱు పరార్థమాక పిఱక్కైయాలే నిఱమ్ పెఱుమెన్ఱు శ్రుతిశొన్నవితు, పరార్థమాక త్తన్నిచ్చైయాలే శెయ్యుమవైయెల్లామివనుక్కు త్తేజస్కరమన్నపతుక్కుపలక్షణమిత్తే. ఇవన్ శెయ్‌త దూత్యత్తై మాధ్యహేతువాక నినైప్పార్, అఱివుకేడరిల్ తలైయానవర్కళిత్తనై; అఱివిల్ తలైనిన్నవర్కళ్, ‘‘ఎత్తిఱమ్’’ ఎన్ఱు మోహిక్కుమ్పడియాయిత్తే యిరుప్పతు; ఇప్పడియిగన్దుళ్ళ ఇన్నార్మైయిలేస్వరూపత్తై వెళియిడుకైక్కాకవాయిస్రు ఇవర్ ‘‘తూతుపోనవన్’’ ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్‌తతు. మహాభారతమెల్లామ్ ఇవనుడైయ వేస్వరూపమ్ శొల్లుకైయిలే తత్పరమాకైయాలే యిత్తే, మహాభారతకథై శొల్లత్తుడజ్గుకిఱవన్ ‘‘నారాయణకథామిమామ్’’ ఎన్ఱతు. ఆక ఇప్పురన్యాయత్తుక్కుమ్ ప్రధానప్రతిపాద్యజ్గళ్ ఇన్నతెన్నుమిడమ్ ప్రకాశిప్పిక్కప్పట్టతు.

నందలి రుచిచే పరవశుండైగదా! ఇది యొక్కటియే గదా వీని నాశ్రయించు విషయమున నొక సౌకర్యమును గలుగఁజేయునట్టి కారుణ్యమునకు సహాయకములగు వాత్సల్యాది గుణంబుల నన్నింటిని ప్రకటింపఁజేయునది. ఇట్టి గుణాతిశయవిషయమునఁ గలప్రీతిచేతనే కదా! శ్రీతిరుమంగైయాళ్వారులు ‘‘ఇన్నార్ దూతనెననిన్నాన్’’ (వీరిదూతయని పిలువఁబడువాఁడు) అనియు, ‘‘నుడైమన్నర్కడైనడన్దదూతా’’ (ఛత్రచామరాదులుగల దుర్యోధనాదులమధ్యను దూత్యమునకుఁబోయినవాఁడా) అనియును ప్రసాదించియున్నారు. వీరి దివ్యసూక్తియే గదా శ్రీపిళ్లైలోకాచార్యులవారిట్లు ‘‘దూత్యమునకుఁ బోయినవాఁడు’’ అని సాయించుటకు మూలము. ఒకరు సాయించినదానిని సాయించుటచే గదా! వీరికిగౌరవము. కర్మవశమున దూత్యమునకుఁ బోయినచోఁగదా యది యొక నీచత్వముగా నెన్నఁబడును. స్వేచ్ఛాపూర్వకముగాఁ దనయాశ్రితుల విషయమునఁ జేయుకార్యములన్నియును గౌరవమునకు సహాయకములై కదా యుండును. ‘‘స ఉ శ్రేయాన్భవతి జాయమానః’’ (అట్టివాఁడు అవతరించి శ్రేయస్సుగలవాఁ డగుచున్నాఁడు) అని యిట్లు పరులకుగాను జన్మించుటను శ్రేయస్కరముగాను శ్రుతి తెలుపుట యనునది పరులకుగాను తనయిచ్ఛచేఁజేయునవి యన్నియును యీతనికి తేజస్కరములుగా నుండుననుటకు దాఖలా గదా! ఈతఁడొనర్చిన దూత్యమును మాధ్యమునుగాఁ దలంచువారు మూర్ఖాగ్రేసరులు. జ్ఞానులో, దీనిఁదలంచి, ‘‘ఎత్తిఱం’’ (తి.౧.౩.౧)(ఏమాశ్చర్యమో!)అని మోహింపవలసినట్లుగానే కదా యుండును. ఇట్టి యీకౌశల్యముయొక్క మహిమను ప్రకాశింపఁజేయుటకై యే వీరు దూత్యమునకుఁ బోయినవాఁడు అని ప్రసాదించినారు. మహాభారతమంతయును ఈతని సమాచారముఁ దెలుపుటయే ముఖ్యవిషయముగాఁ గలదియగుటంజేసియే కదా మహాభారతకథఁ జెప్పఁబూనిన శ్రీవేదవ్యాసుఁడు ‘‘నారాయణకథామిమాం’’ (నారాయణుని వృత్తాంతమును చెప్పుచున్నాను) అని యారంభించినాఁడు. కావున ఈగ్రంథమునఁ బ్రతిపాదింపఁబడు విషయము లివ్వియనెడి యంశము ఈపైని చెప్పినదానిచేఁ దెలుపఁబడినది.

మూ॥ ఇవైయిరణ్డాలుమ్.

ఉపబృంహణముఖేన వేదాన్తతాత్పర్యత్తై నిష్కర్షిత్తు ఉజ్జీవనత్తుక్కుడలానవర్త్తై చ్చొల్లువతాకవిరే ఉపక్రమిత్తతు; అత్తిలిప్పోతు శొన్నవివర్ త్తాల్ వేదాన్తత్తిలెవ్వర్థజ్గళ్ శొల్లిత్తాయిత్తెన్న మాకాజ్క్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ మేల్, (ఇవై) ఎన్తుతుడజ్గి. అతావతు, ‘‘శిత్తైయిరున్దవశేత్తిరమ్’’ ‘‘తూతుపోనవనేత్తితు’’ ఎన్ఱ ఇవైయిరణ్డాలుమ్ అపరాధ భూయిష్ఠరాన చేతనర్ క్కాశ్రయణీయైయామళవిల్, అఖిలజగన్మాతావాన సమ్బన్ధత్తాలుమ్ కృపాదికళాలుమ్, నడువేపురుషకారంమ్ వేణ్డాతపడి తన్నాశ్రయిక్కలామ్పడియాయ్, అపరాధజ్గళైప్పార్త్తు చ్చీఱి, ‘‘క్షిపామి’’ ‘‘నక్షమామి’’ ఎన్నుమీశ్వర హృదయత్తై త్తిరుత్తి,అవర్ కళైయజ్గీకరిప్పిక్కుమ్ పురుషకారభూతైయానవళ్ వైభవముమ్, ఆజ్ఞాతిక్రమత్తాల్, పిన్నైయవళ్ తానే శితకుకైక్కిలుమ్, ‘‘ఎన్నడియార తుశెయ్యార్’’ ఎన్ఱు మఱుత్తలైత్తు త్తాజ్గళైయనాయ్‌నిన్ఱు రక్షిక్కు ముపాయభూతనానవన్ వైభవముమ్ శొల్లిత్తాయిత్తెన్ఱు ‘‘పురుషకారమ్’’ ఎన్నుమ్ ‘‘ఉపాయమ్’’ ఎన్నుమ్ ఇవర్త్తై నిరూపకమాకవరుళిచ్చెయ్‌తతు, పిరాట్టిక్కు ప్పురుషకారత్వముమ్, ఈశ్వరనుక్కుపాయత్వముమ్ అసాధారణమెన్ఱు తోన్ఱుకైక్కాక. ఇతుతన్నై ‘‘మత్ప్రాప్తిం ప్రతిజన్తూనాం సంసారే పతతామధః । లక్ష్మీః పురుషకారత్వే నిర్దిష్టా పరమర్షిభిః । మమాపిచమతం హ్యేత న్నాన్యథా

మూ॥ ఈరెంటిచేతను

ఉపబృంహణములద్వారా వేదాంతముల తాత్పర్యమును నిశ్చయించి ఉజ్జీవనమునకుఁ గావలసినవాటిని తెలియఁజేయుటకుఁగానే కదా యీగ్రంథము నారంభించినది. కావున ఈపైనిగనబఱచినదానివలన వేదాంతమునందలి యేయర్థములు చెప్పఁబడినవి యని యడిగితివేని యావిషయమును ‘‘ఇవై’’ ఇత్యాదివాక్యముచేఁ దెలుపుచున్నారు. అది యెట్లనిన, ‘‘చెఱనున్నఆమె మాహాత్మ్యము’’ అనియు ‘ దూత్యమునకుఁ బోయినవాని మాహాత్మ్యము’’ అనియుఁ జెప్పఁబడు వాక్యములయందును ఎక్కువ అపరాధపడియుండు యీచేతనులువచ్చి యాశ్రయించునపుడు, అఖిలజగన్మాతయగు సంబంధమువలనను కృపాదులవలనను మధ్యను వేఱొక్క పురుషకార మక్కఱలేకుండవచ్చి యాశ్రయింపఁ దగినదియు, అపరాధముఁజూచి ‘‘క్షిపామి’’ (త్రోసివేయుదును) ‘‘నక్షమామి’’ (క్షమింపను) అను వాఁడగు నీశ్వరుని హృదయమును దిద్దుపాటుచేసి అనఁగా వాని కోపముఁ బోగొట్టి వారిని యంగీకరింపఁ జేయునట్టి పురుషకారముయొక్క (పిరాట్టియొక్క) వైభవమును, ఒకవేళ సర్వేశ్వరుండంగీకరించినను, పిరాట్టి (పరీక్షార్థము) ఈపెయే వారియెడల నెద్దియైన నొకతప్పును గాన్పించినట్లయిన, ‘‘ఎన్నడియారతుశెయ్యార్’’ (పెరి.తి.౪౯.౨)(నాదాసులట్టిపనులఁ జేయరు)అన్నట్లు ఎదిరించి, తాను చలింపకయుండి రక్షించునట్టి యుపాయమగు వాని (సర్వేశ్వరుని) వైభవమును చెప్పఁబడినవి. మూలమున ‘‘పురుషకారమ్’’ అనియు ‘‘ఉపాయమ్’’ అనియు వీటిని నిరూపకములనుగాఁ జేర్చుట అనఁగా ప్రసిద్ధములగు లక్షణములనుగాఁ జేర్చుట యనునది పిరాట్టికి పురుషకారత్వమును సర్వేశ్వరునికి ఉపాయత్వమును అసాధారణములగుటను బట్టి (వారికిమాత్రమే యుండునవి యగుటనుబట్టి) యని యెఱుంగునది. ఈవిషయమే శ్రీపాంచరాత్రమున, ‘‘మత్ప్రాప్తిం ప్రతిజన్తూనాం సంసారే పతతామధః । లక్ష్మీః పురు

మూ॥ పురుషకారవైభవముమ్ ఉపాయవైభవముమ్ శొల్లిత్ తాయిఱ్ఱు.

లక్షణం భవేత్” ఎన్నుమ్, “అహం మత్ప్రాప్త్యుపాయో వై సాక్షాల్లక్ష్మీపతిస్స్వయమ్। లక్ష్మీః పురుషకారేణ వల్లభా ప్రాప్తియోగినీ। ఏతస్యాశ్చ విశేషోఽయం నిగమాన్తేషు శబ్ద్యతే” ఎన్నుమ్, “అకించనైకశరణాః కేచిద్భాగ్యాధికాః పునః। మత్పదామ్భోరుహద్వన్ద్వం ప్రపద్య ప్రీతమానసాః। లక్ష్మీం పురుషకారేణ వృతవన్తో వరాననే। మత్క్షమాం ప్రాప్య సేనేశ ప్రాప్యం ప్రాపకమేవ మామ్ లబ్ధ్వా కృతార్థాః ప్రాప్స్యన్తే మామేవానన్యమానసాః” ఎన్ఱు భగవచ్ఛాస్త్రత్తిలే తానే అరుళిచ్చెయ్ దానిఱే. మఱ్ఱై ప్పిరాట్టిమార్ క్కుమ్ సూరికళ్ ముదలాన తదీయర్ క్కుమ్, ఇవళ్ సమ్బన్ధమడియాక వన్దదు పురుషకారత్వమిఱే యుళ్ళదు; ఇవళుక్కుప్పోలే స్వతస్సిద్ధమన్ఱే. అదు ఇఱే “ఏతత్సాపేక్షసమ్బన్ధాదన్యేషా మమలాత్మనామ్। దేవీసూరిగురూణాంచ ఘటకత్వం నతు స్వతః” ఎన్ఱు దీపసఙ్గ్రహత్తిలే జీయరరుళిచ్చెయ్ దదు. ఉపాయత్వమున్ “కృష్ణం ధర్మం సనాతనమ్” ఎన్ఱు సనాతన ధర్మమాక చ్చొల్లప్పడుకిఱవవనుక్కు స్వతస్సిద్ధమాయ్, తదీయర్ క్కు తద్భక్తియడియాక వన్దదిఱే యుళ్ళదు; ఆకైయాల్ పిరాట్టిక్కు ప్పురుషకారత్వముమ్, ఈశ్వరనుక్కు

మూ॥ పురుషకారవైభవమును ఉపాయవైభవయమును చెప్పఁబడినవి.

ముకోత్యే నిర్దిష్టాపరమర్షిభిః। మమాపిచ మతం హ్యేతన్నాన్యథా లక్షణం భవేత్” (నన్నుపొందవలయునని కోరి సంసారమునఁబడునట్టి జీవులకుఁగాను పురుషకారముగా లక్ష్మి మహర్షులచేఁగాన్పింపఁబడినది. నాకు నదియిష్టము. ఆపెకు యిదియే లక్షణము తప్ప వేఱొక్కటి లక్షణము కాదు) అనియు, “అహం మత్ప్రాప్త్యుపాయో వై సాక్షాల్లక్ష్మీపతిస్స్వయం। లక్ష్మీః పురుషకారేణ వల్లభా ప్రాప్తియోగినీ। ఏతస్యాశ్చ విశేషోయం నిగమాన్తేషు శబ్ద్యతే” (లక్ష్మీపతియగు నేనే సాక్షాత్తుగ నన్ను పొందుటకుఁ గారణము. నాకు భార్యయగు లక్ష్మి నన్ను పొందించును. నాకన్న పిరాట్టికిన్న యిదియే విశేషము. నేను ఉపాయము. ఆపె పురుషకారము.) అనియు, “అకించనైకశరణాః కేచిద్భాగ్యాధికాః పునః మత్పదామ్భోరుహద్వంద్వం ప్రపద్య ప్రీతమానసాః లక్ష్మీం పురుషకారేణ వృతవన్తో వరాననే మత్క్షమాం ప్రాప్య సేనేశ ప్రాప్యం ప్రాపకమేవ మాం। లబ్ధ్వా కృతార్థాః ప్రాప్స్యన్తే మామేవానన్యమానసాః (కొందఱు నిరుపేదలును మఱికొందఱు భాగ్యవంతులు నన్నాశ్రయించి సంతోషించినవారై లక్ష్మిని పురుషకారముగా వరించుచున్నారు. ఓసేనేశుఁడా! వీరు నన్నే ప్రాప్యముగాను ప్రాపకముగాను గాని వేఱొక్క బుద్ధిలేనివారై కృతార్థులై నన్ను పొందుచున్నారు.) అనియును భగవంతుఁడే చెప్పుచున్నాడుగదా! తక్కిన దేవులకును నిత్యసూరులు మొదలగు భాగవతులకును ఈపే సంబంధమును బట్టియే పురుషకారత్వముగలదుగాని ఈపెవలెనే వారికి స్వతస్సిద్ధముగ పురకారత్వము లేదు. కావుననే “ఏతత్సాపేక్ష సంబంధాదన్యేషా మమలాత్మనాం దేవీ సూరిగురూణాంచ ఘటకత్వం నతు స్వతః” (తక్కిన దేవులకును నిత్యసూరులకును ఆచార్యులకును ఈపెను బట్టియే పురుషకారత్వము కలదుగాని వారికి స్వతస్సిద్ధముగ లేదు) అని తత్త్వదీపసంగ్రహమను గ్రంథమున జీయ్యర్ ప్రసాదించియున్నారు, “కృష్ణం ధర్మం సనాతనం” అన్నట్లు సనాతన ధర్మముగాఁ జెప్పఁబడినట్టి సర్వేశ్వరునికే స్వతస్సిద్ధమగు నుపాయత్వము కలదు తక్కినవారికది వానియెడల భక్తినిబట్టిగదా కలదు. కావున పిరాట్టికి పురుషకారత్వమున్ను ఈశ్వ

ఉపాయత్వముమ్ నిరూపకమాక త్తట్టిల్లై; ఇవ్వర్థత్తై వెళియిడుకైక్కాక వాయిన్ఱు ఇవరిప్పడి యరుళిచ్చెయ్దతు.

ఇప్పడి యుపబృంహణమాన ప్రబన్ధద్వయత్తాలుమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పడుకిఱ పురుషకారత్వముముపాయత్వముమ్, ఉపబృంహ్యమాన వేదాన్తత్తిలుక్తమాన స్థలమేతెన్నిల్, కఠవల్ల్యుపనిషత్సిద్ధమాన ద్వయత్తిల్ పూర్వవాక్యత్తిలే ఉభయముమ్ శేరఉక్తమిఱే.

ఇచ్చేతననుక్కు ఇరువరోడుమ్ సమ్బన్ధముణ్డాయిరుక్క ఈశ్వరసమాశ్రయణత్తుక్కు ఇవళ్ పురుషకారమాకవేణ్ణుకిఱ తెన్నెన్నిల్, మాతృత్వప్రయుక్తమాన వాత్సల్యాతిరేకత్తాలుమ్, అవనైప్పోలే కాఠిన్యమార్దవఙ్గళ్ కలన్దిరుక్కై యన్ఱిక్కే కేవలమ్ మార్దవమేయాయ్, పిఱర్కణ్ణుళీవు కాణమాట్టాత ప్రకృతియాకైయాలుమ్, విముఖరైయుమభిముఖరాక్కుకైక్కు కృషిపణ్ణుమవళాకైయాలుమ్, కుఱ్ఱవాళర్క్కుమ్ కూశామల్ వన్దు కాలిలే విழలామ్పడి యిథుసావళాయ్, పుంస్త్వప్రయుక్తమాన కాఠిన్యత్తోడే పితృత్వప్రయుక్తమాన హితపరత్తైయుముడైయనాయ్, కుఱ్ఱఙ్గళైప్పార్తుమపత్తాకక్కణక్కిట్టు ప్రాయశ్చిత్తఙ్గళై ప్పణ్ణుకైయాలే, కుఱ్ఱవాళర్క్కు మున్ శెల్లక్కూశక్కరిక్కుమ్పడి యిరుక్కుమీశ్వరనై, ఉచితోపాయఙ్గళాలే కుఱ్ఱఙ్గళై యఱుమైయు మఱప్పిత్తుక్కూట్టివిడుమవళుమాయిరుక్కైయాలే, అపరాధమేవడివాన విచ్చేతనన్ అవనై యాశ్రయిక్కుమళవిల్ ఇవళ్ పురుషకారమాకవేణుమ్, ఆకైయిఱే, అవనై ఉపాయమాకవరిక్క పఱ్ఱుకిఱవళవిల్ ఇవళై ప్పురుషకారమాక మున్నిడుకిఱతు.

అనన్తరమ్ పురుషకారత్తిన్పడియై విస్తరేణ ఉపపాదిక్కక్కోలి, ప్రథమత్తిలే పురుషకా

రునికి ఉపాయత్వమున్ను నిరూపకములగుట అనఁగా వారికవి యసాధారణములయిన విగుటకు బాధకము లేదు. అందువలననే మూలమున నట్లు ప్రసాదించియున్నారు.

ఇట్లు ఉపబృంహణములగు రెండుగ్రంథములయందును ప్రతిపాదింపఁబడునట్టి పురుషకారత్వమున్ను, ఉపాయత్వమున్ను ఉపబృంహ్యమగు వేదాంతమున నెచ్చట చెప్పఁబడినవిగాని యడిగితివేని, యివి కఠవల్ల్యుపనిషత్తునందుఁ జెప్పఁబడిన ద్వయముయొక్క పూర్వవాక్యమునఁ జెప్పఁబడినవిగదా! ఈశ్వరునికి చేతనులతోను సంబంధముండఁగా, వీరు ఈశ్వరునాశ్రయించుటలో పిరాట్టి పురుషకారము కావలసిన యావశ్యకమేమున్నదంటివేని, పిరాట్టి తల్లియగుటంజేసి చాల ఎక్కువ వాత్సల్యమును మార్దవమును(దయాగుణమును)గలది. సర్వేశ్వరునివలెనే కాఠిన్యమును మార్దవమును ఈ రెండును చేరియుండునది కాక, కేవలము మార్దవముగలది. ఇతరుల దుఃఖములఁ జూచి సహింపఁజాలని స్వభావముగలది. విముఖులై పోవువారికిన్ని అభిముఖులనుగాఁ జేయుటకై ప్రయత్నించునది. పాపులగువారు మాట్లాడకుండవచ్చి యాశ్రయింపఁదగినది. సర్వేశ్వరుఁడన్ననో, పురుషుఁడగుటచే స్వతస్సిద్ధమగు కాఠిన్యముతోఁగూడ పితయగుటచే నుండునట్టి హితదృష్టియునుగలవాఁడు. తప్పులను పదిపదిగా గుణించి ప్రాయశ్చిత్తదండనములను విధించువాఁడు. అపరాధులు దగ్గరకుపోవలయునన్న భయపడుదురు. ఈపె యట్టి యపరాధముల నన్నిఁటిని మరిపించి, యీ చేతనుని సర్వేశ్వరునితోఁ జేర్చునది. కావున అపరాధభూయిష్ఠుఁడగు ఈ చేతనుఁడు సర్వేశ్వరుని యాశ్రయించునప్పుడు పిరాట్టియొక్క పురుషకారము ఆవశ్యకము. కావున సర్వేశ్వరుని యుపాయముగాను వరించునపుడు ఈపెను పురుషకారముగాను ముందుంచుకొనునది.

అవతారిక:—అనంతరము పురుషకారముగు విధములను విస్తరముగ నుపపాదింపఁదలంచి,

9 మూ॥ ౯॥ పురుషకారమామ్బోతు కృపైయుమ్, పారతన్త్ర్యముమ్ అనన్యార్హత్వముమ్ వేణుమ్.

రత్వత్తుక్కు అవశ్యాపేక్షిత గుణఙ్గళై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (పురుషకారమామ్బోతు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. (పురుషకారమామ్బోతు) ఎన్ఱతు-పురుషకారమామిడత్తిలెన్ఱపడి. కృపైయావతు - పరదుఃఖాసహిష్ణుత్వమ్. పారతన్త్ర్యమావతు . పరాధీనత్వమ్. అనన్యార్హత్వమావతు - తద్వ్యతిరిక్త విషయానర్హత్వమ్. ఇవై పురుషకారత్తుక్కవశ్యాపేక్షితమానపడి యెన్నెన్నిల్, చేతనర్ సంసారత్తిల్ పడుకిఱ దుఃఖమ్ కణ్డు పొఱుక్కమాట్టామల్ ఈశ్వరనోడే ఇవర్కళై చ్చేర్క్కైక్కుడలాన యత్నమ్ పణ్ణుకైక్కు కృపై వేణుమ్; స్వతన్త్రనై వశీకరిక్కుమ్బోతు అనువర్తనత్తాలే వశీకరిక్క వేణ్డుకైయాలే పారతన్త్ర్యమ్ వేణుమ్; నమ్మై యొఴిన్ద వేఱొరు విషయత్తుక్కర్హమన్ఱియే నమక్కే యతిశయకరమా యిరుక్కుమ్ వస్తువాకైయాలే నమ్ కార్యమన్ఱో శొల్లుకిఱతు ఎన్ఱు, ఇన్నపడి విశ్వసిక్కైక్కుఉప్పాకైయాలే అనన్యార్హత్వమ్ వేణుమ్; ఆకైయాలివై మూన్ఱుమ్ పురుషకారత్వత్తుక్కవశ్యాపేక్షితమిత్తె.

ఈశ్వరకృపైయిఱ్ఱాట్టిల్ ఇవళ్ కృపైక్కు విశేషమెన్నెన్నిల్, ఈశ్వరనానాల్ నిరఙ్కుశ స్వతన్త్రనాయ్, నిగ్రహానుగ్రహఙ్గళిల్ ణ్ణుక్కుమ్ అవనాయ్, చేతనకర్మఙ్గళై నిఱుత్తుత్తీర్ప్పు సువనాకైయాలే, అవనుడైయ కృపై స్వాతన్త్ర్యత్తాలే అముఙ్గుకిడక్కుమ్ ఓరొరు దశైకళిలే

మూ॥ ౯॥ పురుషకారమగునపుడు కృపయును, పారతన్త్ర్యమును అనన్యార్హత్వమును కావలయును.

ప్రథమమున పురుషకారమగుట కవశ్యముగ గావలశిన గుణములను "పురుషకారమామ్బోతు" ఇత్యాదివాక్యముచే ప్రతిపాదించుచున్నారు.

మూలమున "పురుషకారమామ్బోతు" అనఁగా "పురుషకారమగునపుడు" అనియర్థము. "కృపై" అనఁగా పరులదుఃఖములఁజూచి సహింపఁజాలకుండుట. పారతన్త్ర్యమనఁగా, పరాధీనముగానుండుట. అనన్యార్హత్వమనఁగా వేఱొకవిషయమున కర్హముకానిదగుట. ఇవి పురుషకారమగుటలో నవశ్యముగ నేల కావలయునంటివేని, చేతనులీసంసారమునఁబడుదుఃఖములఁజూచి సహింపఁజాలక యీశ్వరునితో వీరిఁజేర్చుటకుఁ దగిన ప్రయత్నముఁ జేయుటకుగాను ఈపెకు కృపయుండియుండవలయును. స్వతంత్రుని వశపరచుకొనవలయునన్న ననువర్తనమువలన నే వశపరచుకొనవలయునుగాన, అందులకై యీపెకు పారతన్త్ర్యముండియుండవలయును. మనవిషయమున తప్ప వేఱొక్క విషయమున కర్హముకానిదై మనకే యొకమంచిని గలుగఁజేయునది యగుటంజేసి యీపెచెప్పునది మనపని కొఱకేయని తలంచి యీపె చెప్పినట్లు చేయుటకనుకూలమగుటంజేసి యనన్యార్హత్వమావశ్యకము. కావున నీపైని గనఁబఱచిన మూఁడు గుణములు పురుషకారమగుట కవశ్యము కావలశినవి,

ఈశ్వరుని కృపకంటెను ఈపెయొక్క కృపకుఁగల విశేషమెద్దియనఁగా—ఈశ్వరుఁడు నిరంకుశస్వతంత్రుఁడు. నిగ్రహానుగ్రహ సమర్థుఁడు. చేతనుల కర్మములను జూచి యింతయని నిశ్చయించి యనుభవింపఁజేయువాఁడు. కావున వాని కృపయనునది వానికిఁగల స్వాతంత్ర్యము

తన్నై యుడైయార్క్కు క్కావలాయిరుక్కుమ్; ఇవళ్ నిగ్రహైక శీలైయాకైయాలే, ఇవళుడైయ కృపైక్కు వేఱొన్ఱాల్ ఓరభిభవ మిల్లామైయాలే ఎప్పోతుమ్ మొఴుపడిప్పట్టిరుక్కుమ్; ఆకైయాలివళుడైయ కృపై కరైయఴిన్దిరుక్కుమ్. సమ్బన్ధత్తిల్ వ్యావృత్తిపోలే యాయిత్తు కృపైయిల్ వ్యావృత్తియుమ్. ఇప్పడి యిరుక్కైయాలే యిఱే ఇవళైయాశ్రయిప్పార్క్కు వేఱొరు పురుషకారమ్ తేడవేణ్డాతొఴికిఱతు. ఈశ్వరవిషయత్తిల్ ఇవళుడైయ పారతన్త్ర్యానన్యార్హత్వఙ్గళుమ్ స్వరూపప్రయుక్తమాన మాత్రమన్ఱిక్కే, «హ్రీశ్చ తే లక్ష్మీశ్చ పత్న్యౌ» ఎన్ఱుమ్ «విష్ణుపత్నీ» ఎన్ఱుమ శొల్లుకిఱ పత్నీత్వప్రయుక్తమాయుమ్, «అహన్తా బ్రహ్మణస్తస్యాః సాహమస్మి సనాతనీ» ఎన్ఱుమ్, «శ్రీవత్సవక్షా నిత్యశ్రీః» ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱ స్వరూపనిరూపకత్వాది సిద్ధమాన అనన్యత్వప్రయుక్తమాయుమిరుక్కుమ్; ఇప్పడియిరుక్కైయాలేయిఱే ఎల్లారుక్కుమ్ ఉడైయ మిథునశేషత్వముమ్, ఇవళోడొత్తిరుక్కుమ్ తదేక శేషత్వముమాయిత్తు. ఇన్ద అన్యధానేన ఘుణ్డాన సమ్బన్ధత్తాలే యిఱే, ఇవళుక్కు త్వానై పటికరుక్కుమిటిల్ పురుషకారమ్ వేణ్డాతొఴికిఱతు.

ఇమ్మూన్ఱు గుణత్తిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్డు కృపైయానతు—«శ్రిఞ్ సేవాయామ్» ఎన్గిఱ ధాతువిలే నిష్పన్నమాన శ్రీశబ్దత్తిల్ «శ్రీయతే» ఎన్గిఱ కర్మణివ్యుత్పత్తియిలుమ్, పారతన్త్ర్యానన్యార్హత్వఙ్గళుమ్, «శ్రయతే» ఎన్గిఱ కర్తరివ్యుత్పత్తియిలుమ్ నిత్యయోగ వాచియాన మతుప్పిలుమ్ సిద్ధమిఱే.

వలన సంకోచించినదై యెవరిని గను గొనక ప్రకాశించును. ఈమెయో, అనుగ్రహైక స్వభావముగాఁగలది. ఈమె కృపకు వేఱొకదానివలన సంకోచ మెద్దియును లేదు. కావున నది యెల్లకాల మొక్కనిధమైనదిగానే యుండును. కావున ఈమె కృప నిండుగా నుండునని యెఱుంగునది. చేతనుల కీశ్వరునితోఁగల సంబంధముకంటెను పిరాట్టితోఁగల సంబంధము విలక్షణమైనదయినట్లు వీరియందుఁగల కృపయును విలక్షణమైనది. ఇట్లుండుటంజేసియే ఈమెను ఆశ్రయించువారలు అంతకంటె వేఱొక్క పురుషకారము వెదకనక్కఱలేదు. ఈశ్వరుని విషయమున ఈమె యందుఁగల పారతంత్ర్యమును అనన్యార్హత్వమును నవి స్వరూపమును బట్టి యుండునవి మాత్రమె కాక, «హ్రీశ్చతే లక్ష్మీశ్చ పత్న్యౌ» (పురుషసూ) (భూమియును లక్ష్మియును నీ భార్యలు)» అనియు «విష్ణుపత్నీ» (శ్రీసూ) (విష్ణుపత్ని) అనియును చెప్పియున్నట్లు పత్నీత్వమును బట్టియును ఉండునవై «అహన్తా బ్రహ్మణస్తస్య సాహమస్మి సనాతనీ» (బ్రహ్మమునకు శక్తిగా నుండి యెల్లకాలము బ్రహ్మముతో నుండినది). అనియును, «శ్రీవత్సవక్షా నిత్యశ్రీః» (శ్రీవత్సము వక్షస్థలమునఁగలవాడును ఎల్లకాలము లక్ష్మిగలవాఁడును) అనియును చెప్పియున్నట్లు స్వరూపమును బట్టి యుండునదియు అనన్యత్వమును బట్టియును ఉండునవి. ఇట్లుండుటంజేసియే యందఱును మిథునమునకు శేషభూతులై ఈ పిరాట్టి యీశ్వరుని కొక్కనికె శేషభూతురాలు. వీరిద్దఱికి నింత సారూప్యముండుటంజేసియే ఈమె యీశ్వరుని వశపఱచుకొనుటకుఁగాను వేఱొక్క పురుషకారమక్కఱలేదు.

ఈపైని గనఁబఱచిన మూఁడు గుణములలో, కృపయనునది ద్వయమున «శ్రీమతే» అనుదానివలన «శ్రిఞ్ సేవాయాం» అను ధాతువునుండి నిష్పన్నమగు «శ్రీ»శబ్దముయొక్క «శ్రీయతే = ఆశ్రయింపఁబడునది» అను కర్మణివ్యుత్పత్త్యర్థమునను, పారతంత్ర్యానన్యార్హత్వములు «శ్రయతే = ఆశ్రయించునది.» అను కర్తరివ్యుత్పత్త్యర్థమునను నిత్యసంబంధమును తెలుపునది యగు «మతుప్» ప్రత్యయమునుండియును తెలియవచ్చునవి గదా.

మూ॥ ర॥ పిరాట్టి ముఱ్పడ ప్పిరిన్దతు-తన్నుడైయ కృపైయై వెళియిడుకైక్కాక;

ఇన్ద కృపాదిత్రయత్తైయుం మెల్లాయ మఱియుమ్బడి తానే వెళియిట్టరుళిన వైభవత్తై, శ్రీరామాయణత్తిల్ ఇవళుక్కు వన్దపట్ట విశ్లేషత్రయత్తాలుమ్ దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్, (పిరాట్టి) ఎన్ఱు తొడఙ్గి వాక్యత్రయత్తాలే.

(పిరాట్టి ఇత్యాది) అతావతు – "దేవత్వే దేవదేహేయం మనుష్యత్వే చ మానుషీ । విష్ణోర్దేహానురూపాం వై కరోత్యేషాత్మనస్తనుమ్" ఎన్ఱు అపడియే నాయకనాన సర్వేశ్వరనుడైయ తత్తదవతారానుగుణమాయ సజాతీయమాన విగ్రహపరిగ్రహమ్బణ్ణి వన్దవతరిక్కుమవళాకైయాలే, "రాఘవత్వేఽభవత్సీతా" ఎన్ఱు అపడియే అవన్ చక్రవర్తి తిరుమకనానపోదు తదనురూపమాక త్తానుమ్ జనకరాజన్ తిరుమకళాన పిరాట్టి, దణ్డకారణ్యత్తిలే ఎழுన్దరుళియిరుక్కచ్చెయ్తే, రావణన్ పిరిత్తానెన్ఱు వ్యాజత్తాలే ప్రథమం పెరుమాళై ప్పిరిన్దు లఙ్కైక్కు ఎழுన్దరుళిన్దదు, "దేవ్యా కారుణ్యరూపయా" ఎన్ఱు తిరునామసారస్యత్తాలే కారుణ్యమెన్ఱే సొల్లుమ్బడియాన తన్నుడైయ పరమకృపైయై ప్రకాశిప్పిక్కైక్కాకవన్ఱే. ఎద్దనేయెన్నిల్, దేవస్త్రీకళై శిఱైయైవిడువిక్కైక్కాకత్తాన్ శిఱైయిరుక్కైయాలుమ్; అవ్విరుప్పిలే తన్నై నలిన్దు పకలుమ్ తర్జనభర్త్సనమ్ పణ్ణియరువిత్తిన క్రూరరాక్షసికళై, రావణన్ పరాజితనాకవుమ్ పెరుమాళ్ విజయికళాకవుమ్ త్రిజటై స్వప్నమ్

మూ॥ ర॥ పిరాట్టి మొదట విశ్లేషించుట తనయొక్క కృపను బయలుపఱచుటకు గాను

అవతారిక:— ఈ కృపమొదలగు మూఁడు గుణములను అందఱికిని తెలియునట్లు తానే బయలుపఱచినట్టి వైభవమును శ్రీరామాయణమున ఈమెను గుఱించి చెప్పఁబడిన మూఁడు విశ్లేషములను బట్టి, "పిరాట్టి" ఇత్యాది వాక్యత్రయముచేఁ గాన్పింపఁబోవుచున్నారు.

("పిరాట్టి" ఇత్యాది) "దేవత్వే దేవదేహేయం మనుష్యత్వే చ మానుషీ । విష్ణోర్దేహానురూపాం వై కరోత్యేషాత్మనస్తనుం" (వి. పు. ౧. ౯. ౧౪౫.) (దేవతగా నవతరించినప్పుడు దేవశరీరిగాను మనుష్యుఁడుగా నవతరించినప్పుడు మనుష్యశరీరిగాను ఇవ్విధమున విష్ణువుయొక్క దేహమున కనుగుణమగు శరీరము ధరించునది) అని చెప్పఁబడియున్నట్లు నాయకుఁడగు సర్వేశ్వరునియొక్క ఆయా యవతారములతో సజాతీయమగు శరీరమును ధరించి యవతరించునదయైనందునను "రాఘవత్వేఽభవత్సీతా" అన్నట్లు సర్వేశ్వరుండు శ్రీరాముఁడుగా నవతరించిన తోడనే తానును అందుల కనుగుణముగ శ్రీజనకచక్రవర్తి కుమార్తెగా నవతరించినట్టి యీమె దండకారణ్యమున వేంచేసినప్పుడు రావణుండు పట్టితీసికొని పోయినాడనెడి యొక మిషతో మొదట పెరుమాళ్ళనువదలి లంకకుఁబోయి యుండుటయనునది "దేవ్యా కారుణ్యరూపయా" (లక్ష్మీశతం. ౭౮-౧౪.) (కారుణ్యస్వరూపిణియగు దేవితో) అన్నట్లు కారుణ్యమే యని పిలువఁదగినట్టి తనయొక్క పరమకృపను ప్రకాశింపఁజేయుటకు గానని యెఱుంగునది.

అదియెట్లనిన, దేవస్త్రీలను చెఱనుండి విడిపించుటకుగాను తాను చెఱలోనుండుట వలనను, అట్టి సమయమున తనను రేయుంబగళ్లు తర్జన భర్జనములచే నెక్కువశ్రమపెట్టిన క్రూరులగు రాక్షసస్త్రీలు, రావణుఁడు పరాజయమును బొంది పెరుమాళ్లు జయమును బొందినట్లు త్రిజటయను

మూ॥ నడువిల్ పిరిన్దతు

కణ్ణత్తాలే భీతభీతైకళాయ్ నడుఙ్గుకిఱవళై యిలే, "భవేయం శరణంహివః" ఎన్ఱు - పిఱ్ఱజ్ నోవు పడుమ్ సమయత్తుక్కు- నానిరున్దనే; నిఙ్గళ్ ఇఞ్జవేణ్డా ఎన్ఱు అభయప్రదానమ్ పణ్ణుకై యాలుమ్; అతు ఉక్తిమాత్రమాయ్ పోకామే, రావణవధానన్తరమ్ తనక్కు- శోధనమ్ శొల్లవన్ద తిరువడి, "ఇవర్ కళై చిత్రవధమ్ పణ్ణువిడికొట్ట్ తరవేణుమ్" ఎన్న, అవనోడే మన్ఱాడి "రాజసంశ్రయవశ్యానామ్" ఇత్యాదియాలే-అవర్కళ్ కుఱ్ఱత్తై గుణమాక ఉపపాదిత్తుమ్ "మర్షయామీహదుర్బలా" ఎన్ఱు పిఱర్ నోవుకణ్డు పొఱుక్కమాట్టాదిరుక్కుత్తుక్కు నెఞ్జురమ్ తనక్కిల్లామైయైయుమ్ ఉణర్త్తి "కార్యంకరుణమార్యేణ నకశ్చిన్నాపరాధ్యతి" ఎన్ఱు అవనుక్కు మిరఙ్గియల్లతు నిఱ్కవొణ్ణాతపడి ఉపదేశిత్తుమ్, ఇప్పడి యొరునిలై నిన్ఱు తానడియిల్ పణ్ణిన ప్రతిజ్ఞానుగుణమాక, అర్ద్రాపరాధైకళానవర్ కళై రక్షిక్కైయాలుమ్ తన్నుడైయ కృపైయై వెళియిట్టాళ్ ఇఱే.

(నడువిల్ తిరువ్యాగ్) నడువిల్ పిరివావతు-మీణ్డు పెరుమాళుడనేకూడి తిరువయోధ్యైయిలే ఏఱియరుళి తిరువయిఱువాయ్ త్తిరుక్కుమ్ కాలత్తిలే, "అపత్యలాభో వైదేహి మమాయంసముపస్థితః । కిమిచ్ఛసి సకామత్వం బ్రూహిసర్వంవరాననే" ఎన్ఱు - ఉనక్కుపేక్షైయేతెన్ఱు కేట్టరుళ, "తపోవనానిపుణ్యాని ద్రష్టుమిచ్ఛామిరాఘవ। గఙ్గాతీరనివిష్టాని ఋషీణాంపుణ్యకర్మణామ్ (ఫల

మూ॥మధ్యను విశ్లేషించుట

రాక్షసస్త్రీ) కలగఁగా, మిక్కిలి భయపడి నిగులుపడియుండు సమయమున, "భవేయం శరణం హివః" (రా. సు. ౫౮-౯౩.) (మిమ్ములను నేను కాపాడుదును) అన్నట్లు, "మీరు కష్టపడునట్టి సమయమున కొనకొనుటకు నేనుంటినిగదా! మీరు భయపడవద్దు" అనియిట్లు అభయప్రదానము చేసినందువలనను, ఆది మాటమాత్రముగ కాకుండ, రావణ వధానంతరము తనకు శుభవార్తంగొని వచ్చిన యాంజనేయుఁడు వారలను చిత్రవధఁజేయుట కుత్తరువియ్యమని యడుగఁగా వానితో నెదిరించి "రాజసంశ్రయవశ్యానాం" (ఒకరాజు నాశ్రయించి వాని వశమున నుండువారు" ఇత్యాది శ్లోకములఁ జెప్పియున్నట్లు వారల యపరాధములను గుణములనుగా నుపపాదించి "మర్షయామీహ దుర్బలా" (వారి కష్టములఁజూచి సహింపఁజాలని మనస్సుగలదానను) అన్నట్లు ఇతరులు దుఃఖపడు చుండగాఁజూచి నామనస్సు సహింపఁజాలదే యనుచు "కార్యంకరుణమార్యేణ నకశ్చిన్నాపరాధ్యతి" (తప్పక కరుణించవలసినది లోకమున నపరాధపడనివాడెవ్వఁడును లేడు.) అనుచు అతనికిని తప్పక రుణించియే తీరవలసినట్లు ఉపదేశించి, ఈ మనస్సుతోనే నిలిచియుండి తానుపూర్వమొనర్చిన ప్రతిజ్ఞానుగుణముగ ఆర్ద్రాపరాధులైనను వారిని రక్షించి తనకృపను బయలుపఱచినదాయెను.

(నడువిల్) ఇత్యాది. మధ్యను విశ్లేషించుటయనఁగా, పెరుమాళ్ళతోఁగూడ అయోధ్యాపట్టమున కాపురముచేయు సమయమున గర్భిణీగానుండగా "అపత్యలాభో వైదేహి మమాయం సముపస్థితః । కిమిచ్ఛసి సకామాత్వా బ్రూహిసర్వం వరాననే" (ఓజానకి! నాకు సంతానము కలుగుకాలము తటస్థించినది. నీవు దేనియందిచ్ఛయున్నదో దానినంతయును తెలుపుమా!) అన్నట్లు నీకేమియపేక్షయున్నది యని యడుగగా, ఆమె "తపోవనాని పుణ్యాని ద్రష్టుమిచ్ఛామిరాఘవ।

మూ॥ పారతన్త్ర్యత్తై వెళియిడుకైక్కాక;

మూలాశినాం వీర పాదమూలేషు వర్తితుమ్ । ఏష మే పరమః కామో యన్మూలఫలభోజిషు ॥ అప్యేక రాత్రం కాకుత్స్థ వసేయం పుణ్యకీర్తిషు” ఎన్ఱు, తనక్కుణ్డాన వనవాసవాఞ్ఛైయై విణ్ణప్పమ్ శెయ్య, అత్తైప్పర్ఱ పోక విడువారై పోలే లోకాపవాద పరిహారార్థమాక ప్పెరుమాళ్ కాట్టిలే పోక విడప్పోనతు. ఇప్పిరివుక్కు ప్రయోజనమ్- పెరుమాళ్ కట్టిలే వైత్తాలోడు కాట్టిలే విట్టాలోడు వాశియఱ అవరుడైయ నినైవై ప్పిన్ శెల్ల వేణ్డుమ్పడియాన తన్నుడైయ పత్నీత్వప్రయుక్తమాన పారతన్త్ర్యత్తై ప్రకాశిప్పిక్కై. గఙ్గైక్కరైయేఱినవనన్తరమ్ ఇళైయపెరుమాళ్ కనక్కక్లేశప్పట్టుక్కొణ్డు పెరుమాళ్ తిరువళ్ళమాయ్ విట్టరుళిన కార్యత్తై విణ్ణప్పమ్ శెయ్య, అత్తైక్కేట్టు మికవుమ్ ప్రలాపిత్తు “నఖల్వద్యైవ సౌమిత్రే జీవితం జాహ్నవీజలే। త్యజేయం రాఘవం వంశే భర్తుర్మా పరిహాస్యతి” ఎన్ఱాళ్ ఇ. ఇత్తాల్-అగ్ర్గ్రామ్మైయిల్ కనత్తాలె ముడిన్దు విట్టక్కు తేట్టమాక నిఱ్కచ్చెయ్ తేయుమ్ అతు శెయ్యమాట్టాతే పెరుమాళ్ నినైవైప్పిన్ శెన్ఱు, తన్ ప్రాణనై నోక్కిక్కొణ్డ

మూ॥ పారతంత్ర్యమును బయలుపఱుచుటకుగాను

గంగాతీరనివిష్టాని ఋషీణాం పుణ్యకర్మణాం । ఫలమూలాశినాం వీర పాదమూలేషు వర్తితుం। ఏష మే పరమః కామో యన్మూలఫలభోజిషు అప్యేకరాత్రం కాకుత్స్థ వసేయం పుణ్యకర్మసు” (ఓరామచంద్రా! గంగాతీరముననుండు పుణ్యాత్ములగు మహర్షులయాశ్రమములఁ జూడవలయునని కోరిక గలదు. ఫలమూలాశనులగు మహర్షుల శ్రీపాదముల సన్నిధిని వసింపవలయునని కోరికగానున్నది. మరియుఁ బుణ్యవంతులగువారి మధ్యను ఒక్కరాత్రియయినను నివసింపవలయుననియున్నది. యిదియే నాముఖ్యమైన కోరిక,) అని తనకుఁగల వనవాసేచ్ఛను విన్నవింపఁగా, అందులకుఁగాను పంపువానివలెనె పెరుమాళ్లును *లోకాపవాదను పోగొట్టుకొనుటకుగాను ఆమెను అరణ్యమునకుఁ బంపెను ఈ విశ్లేషమువలని ప్రయోజనమేమనఁగా, పెరుమాళ్లు అంతఃపురమున నుంచినను, అరణ్యమున నుంచినను ఎల్లకాలము నొక్క విధముగనే సదా పెరుమాళ్ళనే ధ్యానించుచు తాను పత్నియగుటం జేసి తనకుండవలశిన పారతంత్ర్యమును బయలు పరచినదాయెను. గంగాతీరముఁ జేరిన పిమ్మట లక్ష్మణస్వామి మిక్కిలి చింతపడ శ్రీరాములవారు సంకల్పించుకొనినదానిని (అడవిలో విడిచిరమ్మన్న విషయమును) విన్నవింపఁగా విని మిక్కిలి దుఃఖించి “నఖల్వద్యైవ సౌమిత్రే జీవితంజాహ్నవీజలే । త్యజేయంరాఘుసంవంశే భర్తుర్మాపరిహాస్యతి” (ఓలక్ష్మణా! నాభర్తయగు శ్రీరామచంద్రునినుండివచ్చిన రఘుసంతానము నాభర్తవంశము జరుగుచుండగనే ముగియకూడదను అభిప్రాయములో నేను ఇప్పుడే గంగలోపడి ప్రాణములను విడనాడకుంటిని) అన్నట్లు నదిలోఁబడి ప్రాణములవిడనాడవలయునని కోరికయున్నప్పటికిన్ని, అట్లుచేయక పెరుమాళ్ళయొక్క +యభిప్రాయప్రకారము జీవించి సహింపవలసినట్టి పారతంత్ర్యమును బయలుపఱచి

*రావణుఁడు తీసికొనిపోయిన సీతను తిరుగ శ్రీరామచంద్రుండు గొనివచ్చినాడను అపవాదమును.

+ భర్తయొక్క యభిప్రాయమనఁగా—“అపత్యలాభస్సంప్రాప్తః” అనుశ్లోకమున శ్రీరాములవారు పుత్రసంతానము లభింపవలయుననెడి యాశగలవారుగఁ దెలుపఁబడిరి. అట్టియభిప్రాయమును నెరవేర్పవలయుననెడి యుద్దేశముతో సీతాపిరాట్టి ప్రాణముల నెడబాయకుండెననియెఱుంగునది.

మూ॥ అనన్తరమ్ పిరిన్దతు.

తుక్కు వేణ్డుమ్బడియాన పారతన్త్ర్యత్తై యిఙ్గే ప్రకాశిప్పిత్తతు. పిఱర్ క్కాకజీవిక్క వేణ్డుమ్ పరతన్త్రర్క్కు ముడివుతేట్టమానాలుమ్ ముడియప్పోకాతే, «మాయుమ్వకై యఱియేన్ వల్ వినైయేన్ పెణ్పిఱన్దే» ఎన్ఱారిఙ్గే యాళ్వార్. ప్రథమవిశ్లేషత్తిల్ పత్తుమాసత్తుక్కుళ్ళే పడువ తెల్లామ్ పట్టవళ్ «పతిర్హి దేవతం నార్యాః పతిర్బన్ధుః పతిర్గతిః । ప్రాణైరపి ప్రియం తస్మాత్ భర్తుః కార్యంవిశేషతః» ఎన్ఱు తానరుళిచ్చెయ్తపడియే పతిచిత్తానువిధానమే నమక్కు స్వరూపమెన్నుమ్ పారతన్త్ర్యబుద్ధియాలేయిఱే అనేకసంవత్సరమ్ పొఱుత్తిరున్దతు; ఆక ఇప్పొழுదు యిప్పిరివిలే తన్నుడైయ పారతన్త్ర్యత్తై వెళియిట్టాళిఙ్గే.

(అనన్తర మిత్యాది) అనన్తరత్తిల్ పిరివావతు - మీణ్డు పెరుమాళ్ సన్నిధియిలే వన్దిరుక్కచ్చెయ్తే పిరిన్దు పిఱన్దకత్తిలే పుక్కవిట్టతు. ఇప్పిరివుక్కు ప్రయోజనమ్ - «అనన్యా రాఘవేణాహం భాస్కరేణ ప్రభా యథా» «అనన్యా హి మయా సీతా» ఎన్ఱు ఉభయసమ్మతమాన తన్నుడైయ అనన్యత్వప్రయుక్తమాన వనన్యార్హత్వత్తై సర్వసమ్మతమామ్బడి ప్రకాశిప్పిక్కై. ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్; పెరుమాళ్ అశ్వమేధమ్ పణ్ణియరుళానిఱ్కచ్చెయ్తే శ్రీవాల్మీకిభగవానుడైయ నియోగత్తాలే కుశలవర్కళ్ వన్దు శ్రీరామాయణత్తై ప్పాడిక్కొణ్డు తిరియానిఱ్క, అత్తై ప్పెరుమాళ్ తిరు

మూ॥ తరువాత విశ్లేషించుట

దాయెను. ఇతరులవలెగాను జీవించియుండవలసినవారలగు పరతంత్రులకు ప్రాణములను విడనాడుట యపేక్షితమె యయినను, అట్లుచేయక, «మాయుమ్వకై యఱియేన్ వల్ వినైయేన్ పెణ్పిఱన్దే» (తి. వా, ౫. ౪. ౩.) (క్రూరములగు పాపములు గల నేను స్త్రీయై పుట్టి మరణమును బొందునట్టి యుపాయము నెఱుంగనే?) అనియిట్లు శ్రీనమ్మాళ్వారులు ప్రసాదించియున్నారు, మొదటి వియోగమున పదిమాసములలోగా పడవలసినపాట్లు పడినట్టియీపె «పతిర్హి దేవతం నార్యాః పతిర్బన్ధుః పతిర్గతిః ప్రాణైరపి ప్రియం తస్మాత్ భర్తుః కార్యంవిశేషతః» (స్త్రీలకు పతియే దేవత, పతియే బంధువు పతియె గతి ప్రాణంబులకంటెనయినను పతికిష్టమైన కార్యమునే చేయవలయును) అని యిట్లు తాను చెప్పినరీతినే పతియొక్క ఇచ్ఛకనుగుణముగ ప్రవర్తించుటయే తనయొక్క స్వరూపమనెడి పారతంత్ర్య బుద్ధిచేతనే కదా యీపె అనేకసంవత్సరములు సహించియుండెను. కావున ఈపె యీ వియోగసమయమున తనపారతంత్ర్యమును బయలుపఱచినదాయెను.

తరువాతి విశ్లేషమెద్దియనఁగా—మరల పెరుమాళ్ళయొద్దకి వచ్చినప్పుడు తాను జన్మించినభూమిలోఁ ప్రవేశించుట. ఈవిశ్లేషమునకు ప్రయోజన మెద్దియనిన, «అనన్యా రాఘవేణాహం భాస్కరేణ ప్రభా యథా» (ప్రకాశము సూర్యునివిడిచియుండనట్లు నేనున్ను శ్రీరామచంద్రుని యెన్నఁడును విడిచియుండను) అని యీపెయును «అనన్యా హి మయా సీతా» (సీత యెన్నఁడు నన్ను విడిచియుండునదికాదు) అనియిట్లు పెరుమాళ్లును వీరుభయులు సమ్మతించినరీతిని తానెన్నఁడను పెరుమాళ్ళను విడనాడియుండుటయను అనన్యార్హత్వమును సర్వసమ్మతముగా ప్రకాశింపఁజేయుట.

అది యెట్లనిన, పెరుమాళ్లు అశ్వమేధయాగముఁజేయు సమయమున శ్రీవాల్మీకిమహర్షియాజ్ఞ వలన కుశలవులు వచ్చి శ్రీమద్రామాయణమును పాడుచు తిరుగుచుండగా, దానిని పెరుమాళ్లు అల

మూ॥ అనన్యార్హత్వత్తై వెళియిడుకైక్కాక.

చ్చెవికాత్తి సన్నిధియిలే యవర్కళై యుమ్ త్తు విశేషజ్ఞరెల్లారైయుమ్ కూట్టి అవర్కళ్ పాట్టుక్కేళా నిఱ్కుఅనాళిలే, అవర్కళై ప్పిరాట్టియినుడైయ పిళ్లైకళెన్ఱఱిన్ద వనన్తరమ్, పిరాట్టియుళవిలే తిరువుళ్ళమ్ శెన్ఱు, ‹‹తనక్కుఅ శుద్ధియాకిల్ కశుకవి త్తిగళిలే నాళైవన్దు ప్రత్యయముఖేన తన్ శుద్ధియై ప్రకాశిప్పిప్పాళాక'' ఎన్ఱు. దూతముఖేన పెరుమాళ్ మహర్షిక్కుమ్ పిరాట్టిక్కుమ్ అఱివిత్తువిడ, అప్పడియే శ్రీవాల్మీకిభగవానైమున్నిట్టుకొణ్డు అన్దమహాపరిషత్తిలే పెరుమాళ్ సన్నిధియిలేవన్దు ఒడుఙ్గి నిఱ్కచ్చెయ్తే, శ్రీవాల్మీకిభగవాన్ ఇవళ్ శుద్ధయెన్ఱు మికవుమ్ పలముకత్తాలుమ్ శొల్ల, పెరుమాళుమ్ ‹‹ఇవళ్ శుద్ధైయెన్ఱు మిడమ్ నానుమఱివేన్, మహర్షి శొన్నతువే పోరుమ్; ఆనాలుమ్ లోకాపవాద పరిహారార్థమాక ఒరుప్రత్యయమిత్తిరళిలే పణ్ణవేణుమ్'' ఎన్ఱు తిరువుళ్ళమానపడియాలే, ‹‹సర్వాన్ సమాగతాన్ దృష్ట్వా సీతా కాషాయవాసినీ । అబ్రవీత్ప్రాఞ్జలిర్వాక్యమధో దృష్టిరవాఙ్ముఖీ'' ఎన్గిఱపడియే కైయుమఞ్జలి పుడమాయ్ క్కవిழ్ త్తలైయిట్టుక్కొణ్డునిన్ఱు, ‹‹యథాహం రాఘవాదన్యం మనసాపిన చిన్తయే । తథా మే మాధవీ దేవీ వివరం దాతుమర్హతి । మనసా కర్మణా వాచా యథా రామం సమర్చయే । తథా మే మాధవీ దేవీ వివరం దాతుమర్హతి । యథైతత్సత్యముక్తం మే వేద్మి రామాత్పరం నచ । తథా మే మాధవీ దేవీ వివరం దాతుమర్హతి'' ఎన్ఱు శపథమ్ పణ్ణి, ‹‹తథాశ

మూ॥ అనన్యార్హత్వమును బయలుపఱచుటకుగాను.

కించి వారిని తనసన్నిధికి రప్పించి గానరసమును గుర్తెఱింగిన పండితులతోఁగూడి వారు పాడునట్టి పాటలను వినుచుండగా, వారు శ్రీసీతాపిరాట్టియొక్క పుత్రులని తెలియఁగానే పిరాట్టివైపు మనస్సుపోయి ‹‹ఆత్మసాక్షిగ తాను పరిశుద్ధురాలయినట్లయినచో, వెంటనే రేపునాఁడు ఈ సభయందు తన పరిశుద్ధతను నిదర్శన పూర్వకముగఁ దెలుపఱచుఁగాక'' అని పెరుమాళ్లు దూతద్వారా శ్రీవాల్మీకిమహర్షికిని శ్రీసీతాపిరాట్టికిని తెలియఁజేయఁగా, అప్పుడు యా వాల్మీకిమహర్షి దోడ్కొని యాసనకేగి పెరుమాళ్ల సన్నిధని కొలిచియుండ, ఆ మహర్షి యును ఆపె పరిశుద్ధురాలను విషయమును అనేకవిధములఁ జెప్పఁగా, నంతట పెరుమాళ్లు ‹‹ఈపె పరిశుద్ధురాలని నాకును తెలుసును మహర్షులగు మీరు చెప్పినదే చాలును అయితే లోకాపవాదను పోఁగొట్టుకొనుటకుగాను ఈ సభయందొక నిదర్శనమును గావింపవలయును'' అని యానతియ్యఁగా, సీతాపిరాట్టియును, ‹‹సర్వాన్ సమాగతాన్ దృష్ట్వా సీతా కాషాయవాసినీ అబ్రవీత్ప్రాఞ్జలిర్వాక్యమధో దృష్టిరవాఙ్ముఖీ । (కాషాయ వస్త్రమును ధరించియున్నట్టి సీతాదేవి యచటికి వచ్చినవారి నందఱిని జూచి చేతులు జోడించికొని, తలవంచుకొని భూమివంక చూచుచు నిట్లు చెప్పెను'' అని చెప్పియున్నట్లు చేతులు జోడించుకొని, తలవంచుకొని నిలిచియుండి ‹‹యథాహం రాఘవాదన్యం మనసాపి న చిన్తయే । తథా మే మాధవీ దేవీ వివరం దాతుమర్హతి'' (శ్రీరామచంద్రునికంటెను వేఱొక్క పురుషుని నేను మనస్సునను తలంపకయుంటినట్లయిన, యీ భూదేవి నాకు జాగానిచ్చుగాక!) అనియు ‹‹మనసా కర్మణా వాచా యథా రామం సమర్చయే తథా మే మాధవీ దేవీ వివరం దాతుమర్హతి'' (నేను మనోవాక్కాయములను శ్రీరామచంద్రుని విషయముననే వినియోగపఱచుచుంటి నేని, భూదేవి నాకు జాగానిచ్చుగాక!'' అనియు ‹‹యథైతత్సత్యముక్తం మే వేద్మి రామాత్పరం నచ తథా మే మాధవీ దేవీ వివరం దాతుమర్హతి'' (శ్రీరామచంద్రునికంటెను వేఱొక్కని నెఱుంగనని నేను చెప్పినది నిజమే యగునట్లయినచో, భూదేవి

పన్త్యాంత్వై దేహ్యాం ప్రాదురా సీన్మహాద్భుతమ్ । భూతలాదుత్థితందివ్యంసింహాసనమనుత్తమమ్; ధ్రియమాణం శిరోభిస్తు నాగైరమితవిక్రమైః । దివ్యందివ్యేనవపుషా సర్వరత్నవిభూషితమ్, తస్మింస్తుధరణీదేవీ బాహుభ్యాంగృహ్యమైథిలీమ్ । స్వాగతేనాభినన్ద్యైనామాసనేచోపవేశయత్। తామాసనగతాందృష్ట్వా ప్రవిశన్తీంరసాతలమ్ । పుష్పవృష్టిరవిచ్ఛిన్నా దివ్యాసీతామవాకిరత్ ” ఎన్ఱు, అవ్వళవిలే భూమియిల్ నిన్ఱుమ్ ఒరుదివ్య సింహాసనమ్ వన్దతోత్త, అతిలే శ్రీభూమిపిరాట్టి ఇవళై స్వాగత ప్రశ్నపూర్వకమాక ఎడుత్తుక్కైయాలే మెడుత్తుక్కొణ్డుపోయ్ వైక్క, ఆసనగతైయాయ్ క్కొణ్డు రసాతలత్తై ప్రవేశియానిఱ్క ఇవళైక్కణ్డు దివ్యపుష్పవృష్టి యిడైవిడామల్ ఇవళ్ మేలేవిழுన్దతెన్ఱైయాలే, ఇప్పిఱవిలే తన్నుడైయ అనన్యార్హత్వత్తై ప్రకాశిప్పిత్తాళిఱే.

ఆక,ఇవ్వవతారత్తిలివళుక్కు చొల్లప్పట్ట విశ్లేషత్రయత్తుక్కుమ్ హేతు,ఇగ్గుణఙ్గళై యిప్పడి వెళియిడుకైయాయిత్తు. ఇజ్జనత్తాకిల్, అనపాయినియాయ్, అకర్మవశ్యైయాయిరుక్కిఱ ఇవళుక్కు కర్మవశ్యరైప్పోలే ఇప్పడి పిరివువరుకైక్కు యోగ్యతైయిల్లైయిఱే. తన్నుడైయ పురుషకారత్తుక్కు యోగియాన గుణఙ్గళైయుమ్ పురుషకారత్వత్తైయుమ్ ప్రకాశిప్పిక్కైక్కాక వన్దవతారమిఱేయిత్తు. ఆకైయాలే “యదుతాన్యదుదాహరన్తి సీతావతారముఖమేతదముష్యయోగ్యమ్”

నాకుజాగానిచ్చుగాక ! అని శపథముచేయఁగా, “తథాశపన్త్యామ్ వైదేహ్యాం ప్రాదురాసీన్మహాద్భుతం । భూతలాదుద్ధితందివ్యం సింహాసనమనుత్తమం । ధ్రియమాణంశిరోభిస్తునాగైరమితవిక్రమైః। దివ్యందివ్యేనవపుషా సర్వరత్నవిభూషితం । తస్మింస్తుధరణీదేవీ బాహుభ్యాంగృహ్యమైథిలీం స్వాగతేనాభినన్ద్యైనామాసనేచోపవేశయత్ । తామాసనగతాందృష్ట్వా ప్రవిశన్తీమ్రసాతలం పుష్పవృష్టిరవిచ్ఛిన్నా దివ్యాసీతామవాకిరత్” (ఇవ్విధమున సీతాపిరాట్టి శపించుచుండఁగా, నచట నొక యెక్కువయద్భుతమును, దివ్యమును నగు సింహాసనము భూమిలోనుండి పైకివచ్చెను. అది యతి పరాక్రమముగల నాగుబాములచే శిరస్సున ధరింపఁబడినదై, దివ్యస్వరూపముతో రత్నాలంకృతమైనది. అంతట భూదేవి సీతాపిరాట్టిని కౌఁగలించుకొని స్వాగతమునిచ్చి యాసింహాసనముపై గూర్చుండఁబెట్టుకొనఁగానే యది భూమిలోనికిఁ జొచ్చు సమయమున నామెపై యాకాశమునుండి యవిచ్ఛిన్నమగు పుష్పవర్షము కురిసెను) అన్నట్లు,ఆసమయమున భూమిలోనుండి యొక సింహాసనముపైకిరాఁగా శ్రీభూమి పిరాట్టి యీమెను స్వాగత పూర్వకముగా కౌఁగలించుకొని తీసికొనిపోయి దానిపై గూర్చుండపెట్టగా నంతట యీమె దానిపై గూర్చుండిపట్టే యది భూమిలోనికిఁ జొచ్చుసమయమున నీమెపై విడువకుండ దివ్యపుష్పవర్షము కురిసెనని చెప్పియుండుటచే ఈ విశ్లేష సమయమున ఈమె తనయొక్క యనన్యార్హత్వమును బయలుపఱచినట్లు తెలియుచున్నది గదా!

కావున ఈయవతారమున ఈమె మూఁడు పర్యాయములు వియోగమును బొందుటకు హేతువు యీ గుణములను ప్రకాశింపఁజేయుటయేయాయెను. అట్లుకానిచో, ఎన్నఁడును విడిచియుండనిదియును, కర్మవశ్యురాలుకానిదియునగు ఈమెకు కర్మవశ్యులగు నితరులకువలెనే యిట్లు వియోగము సంప్రాప్తించుట తగదు గదా ! తనయొక్క పురుషకారమున కుపయుక్తములగు గుణములను పురుషకారత్వమునున్ను ప్రకాశింపఁజేయుటకు గాను నవతరించిన యవతారము కదా యిది! కావుననే “యదుతాన్యదుదాహరన్తి సీతావతారముఖమేతదముష్యయోగ్యం”(కారుణ్యాదిగుణంబు

మూ॥ ౯॥ సంశ్లేషవిశ్లేషఙ్గళిరణ్డిలుమ్ పురుషకారత్వమ్ తోఱ్ఱుమ్.

ఎన్ఱు భట్టరు మరుళిచ్చెయ్దతు. ఇప్పడి చేతనర్ పక్కలనుగ్రహత్తుక్కుడలాన కృపైయైయుమ్, ఈశ్వరన్ పక్కలిలుకి వశీకరిక్కైక్కుడలాన పారతన్త్ర్యాదికళైయుమ్ తానే వెళియిట్టతు శాస్త్రఙ్గళిలే కేట్కుమాత్రమన్ఱిక్కే అనుష్ఠానపర్యన్తమాక క్కాణ్గైయాలే ఇవళైప్పురుషకారమాకప్పత్తుమవర్కళుక్కు రుచివిశ్వాసఙ్గళ్ పిఱక్కైక్కు ఉఱుప్పాక.

ఏవమ్భూతగుణ విశిష్టైయాన ఇవళుడైయ పురుషకారత్వమ్ తోన్ఱుమిడత్తైయరుళి చ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (సంశ్లేషవిశ్లేషఙ్గళిరణ్డిలుమ్) పురుషకారత్వమావతు-ఘటకత్వమ్, అతు ఇవళుక్కు అవనోడుకూడియిరుక్కుమ్ దశైయిలుమ్, పిరిన్దిరుక్కుమ్ దశైయిలుమ్ ప్రకాశిక్కుమెన్నై. సంశ్లేషదశైయిలే ఇళైయపెరుమాళ్ కాట్టుక్కెழున్దరుళుకిఱపోతు పెరుమాళ్ నిఱుత్తిప్పోవ తాం తేడినవళవిలే, ఎన్నై క్కూడక్కొణ్డుపోక వేణ్డుమెన్ఱు «సభ్రాతుశ్చరణౌ గాఢం నిపీడ్య రఘునన్దనః। సీతామువాచాతియశాః రాఘవఞ్చ మహావ్రతమ్» ఎన్ఱుపడియే శరణమ్ పుకుకిఱవళవిలుమ్; పఞ్చవటియిలే ఎழున్దరుళినపోతు, నీరుమ్ నిழలుమ్ వాయ్త్తిరుప్పతోరుప్రదేశత్తైప్పార్త్తు పర్ణశాలైయైయమైయుమెన్ఱు పెరుమాళరుళిచ్చెయ్య, నమ్మతలైయిలే స్వాతన్త్ర్యత్తైవైత్తపోతే

మూ॥ ౯॥ పిరాట్టి ఈశ్వరునితో సంశ్లేషించియున్నదశయందున్ను విశ్లేషించియున్నదశయందున్ను ఈమెచేయు పురుషకారకృత్యము ప్రకాశింపుచున్నది.

లన్నియును మా శ్రీరంగనాచ్చియారుయందుఁ గలవు సీతాద్యవతారమును ఈమెకుఁగలదు) అని యిట్లు శ్రీరంగరాజస్తవమున భట్టరును ప్రసాదించియున్నారు. ఇట్లు చేతనుల ననుగ్రహించుటకుఁ గావలసిన కృపయును, ఈశ్వరుని కరిగించుండి వానిని వశపరుచుకొనుటకుఁ గావలసిన పారతంత్ర్యాదులనున్ను ఈమెయే బయలుపఱచుటకుఁ బ్రయోజన మెద్దియనఁగా, శాస్త్రములయందు వినియుండుట మాత్రమేకాక, అనుష్ఠానపర్యంతము చూపించుచు నందుమూలముగ నీ చేతలకు తనను పురుషకారముగాఁగొను విషయమున విశ్వాసముఁ గలుగఁజేయుటయని యెఱుంగునది.

అవతారిక:— ఇట్టి గుణములుగల యీమెయొక్క పురుషకారత్వము తెలియవచ్చునట్టి తావు లెవ్వియనిన «సంశ్లేషవిశ్లేషఙ్గళ్» ఇత్యాది వాక్యముచేఁ దెలుపుచున్నారు.

పురుషకారత్వమనఁగా ఘటింపఁజేయునది యగుట. అది యీమె పెరుమాళ్లతోఁ జేరియుండునప్పుడును, వానిని విడిచియుండునప్పుడును ప్రకాశించును. అది యెట్లనిన, పెరుమాళ్లతోఁ జేరియుండునప్పుడు, పెరుమాళ్లు అరణ్యమునకు వేంచేయు సమయమున శ్రీలక్ష్మణ పెరుమాళ్లను గృహమునునుంచి పోవుటకై తలంచఁగా, లక్ష్మణ పెరుమాళ్లు తనను కూడ తీసికొని పోవలయునని తలంచి «స భ్రాతుశ్చరణౌ గాఢం నిపీడ్య రఘునందనః। సీతామువాచాతియశాః రాఘవంచ మహావ్రతం» (యశోవంతుఁడగు లక్ష్మణపెరుమాళ్లు భ్రాతయగు శ్రీరామచంద్రుని పాదములను గట్టిగ పట్టుకొని సీతాపిరాట్టితోను శ్రీరామచంద్రునితోను నిట్లుపలికెను) అన్నట్లు శరణుజొచ్చిన సమయమునను, తరువాత పెరుమాళ్లు పంచవటికి వేంచేసినపుడు «మీరుపోయి మంచి నీటివసతిగల చల్లని ప్రదేశముఁజూచి యచట నొక పర్ణశాలను నిర్మింపుము» అని యానతియ్యఁగా, నాపై యీ

పెరుమాళ్ నమ్మైక్కైవిట్టారెన్ఱు విక్లబరాయ్ ‘‘ఏవముక్తస్తు రామేణ లక్ష్మణస్సంయతాఞ్జలిః। సీతాసమక్షం కాకుత్స్థమిదంవచనమబ్రవీత్ । పరవానస్మి కాకుత్స్థ త్వయి వర్షశతంస్థితే। స్వయన్తు రుచిరేదేశే క్రియతామితిమాంవద’’ ఎన్గిఱపడియే తమ్ముడైయ పారతన్త్ర్యత్తై పేఱుక్కైక్కాక క్కైయుమఞ్జలియుమాయ్ నిన్ఱు పేక్షిక్కుఱ వళవిలుమ్ పిరాట్టియై పురుషకారమాక మున్నిట్టు త్తమ్మపేక్షితమ్ పెఱుకైయాలుమ ; అసురప్రకృతియాన జయన్తన్ కాకరూపత్తైక్కొణ్డువన్దు జననిపక్కలిలే అకృత్యం ప్రవృత్తనాక, ‘‘కిమ్ప్రదహతి సరోషేణ పఞ్చవక్త్రేణభోగినా’’ ఎన్ఱు పెరుమాళ్ వర్మమేలే సీఱత్తైయుడైయరాయ్ బ్రహ్మాస్త్రత్తై ప్రయోగిక్క, ‘‘సపిత్రా చ పరిత్యక్తస్సురైశ్చసమహర్షిభిః। త్రీన్ లోకాన్ సమ్పరిక్రమ్యతమేవశరణంగతః’’ ఎన్గిఱపడియే ఎఙ్గుమ్ శుఱ్ఱి త్తిరిన్దవిడత్తిలుమ్ ఒరు పుకలిల్లామైయాలే పోక్కఱ్ఱు శరణమ్పుక, ‘‘సతంనిపతితంభూమౌ శరణ్యశ్శరణాగతమ్ వధార్హమపి కాకుత్స్థః కృపయాపర్యపాలయత్’’ ఎన్ఱుమ్, ‘‘పురతఃపతితం దేవీ ధరణ్యాంవాయసంతదా । తచ్ఛిరఃపాదయోస్తస్య యోజయామాస జానకీ ॥ తముత్థాప్య కరేణాథ కృపాపీయూషసాగరః। రరక్ష రామోగుణవాన్ వాయసందయయైక్షత’’ ఎన్ఱుమ్, శ్రీరామా

స్వాతంత్ర్యము నుంచినతోడనే పెరుమాళ్లు నన్నువిడిచివేసినారని తలంచి దుఃఖితుఁడైన లక్ష్మణ పెరుమాళ్లు ‘‘ఏవముక్తస్తు రామేణ లక్ష్మణస్సంయతాంజలిః । సీతాసమక్షంకాకుత్స్థ మిదంవచనమబ్రవీత్ ॥ పరవానస్మికాకుత్స్థ త్వయివర్షశతంస్థితే। స్వయం తు రుచిరే దేశే క్రియతా మితిమాం వద’’(ఇట్లు శ్రీరామచంద్రుఁడానతియ్యఁగా, లక్ష్మణపెరుమాళ్లు చేతులుజోడించుకొని శ్రీసీతాపిరాట్టి సాన్నిధ్యమున శ్రీరామచంద్రునితో నిట్లు పలికెను. ఓ కాకుత్స్థ నేను పరతంత్రుఁడను నీవు నూఱు వత్సరములున్నను స్వయముగ నీకు మనోహరమగు ప్రదేశమునుఁజూచి యందుఁట నిర్మింపుమనియాజ్ఞాపింపుము) అన్నట్లు తనయొక్క పారతంత్ర్యము లభించుకొనుటకై సాంజలియై నిలిచి ప్రార్థించు నప్పుడును సీతాపిరాట్టిని పురుషకారముగాను ముందుంచుకొని తన కోరికను నెరవేర్చుకొనుటవలనను, మహాక్రూరుఁడగు జయంతుఁడు కాకిస్వరూపముఁదాల్చివచ్చి సీతాపిరాట్టి విషయమున అకృత్యముఁ జేయుటకు ప్రయత్నింపఁగా, ‘‘కిమ్ప్రదహతిసరోషేణ పంచవక్త్రేణభోగినా’’ (కోపముతో నుండు అయిదుతలలుగల పాముతో నెవ్వఁడు ఆటలాడఁ గలఁడు?)అన్నట్లు పెరుమాళ్లు వానియెడల కోపించి తలను నఱుకుటకై బ్రహ్మాస్త్రమును ప్రయోగింపఁగా, ‘‘స పిత్రా చ పరిత్యక్తః సురైశ్చస మహర్షిభిః । త్రీన్ లోకాన్ సం పరిక్రమ్య తమేవ శరణంగతః’’ (అంతట వాఁడు తండ్రిచేతను దేవతలచేతను మహర్షులచేతనున్ను రక్షింప శక్యముకాక విడువఁబడినవాఁడై మూఁడులోకములకుఁ బోయి తుదకు శ్రీరామచంద్రుని నే శరణుఁజొచ్చెను) అన్నట్లు ఎచ్చట తిరిగినను రక్షకమద్ది యును దొరకనందున తిరిగి పెరుమాళ్లను శరణుజొచ్చఁగా ‘‘సతంనిపతితంభూమౌ శరణ్యశ్శరణాగతం। వధార్హమపికాకుత్స్థ కృపయాపర్యపాలయత్’’ (శరణాగతరక్షకుండగు శ్రీరామచంద్రుండు వధార్హుండైనను శరణుజొచ్చి భూమిమీఁదపడియుండు కాకాసురుని దయతోఁ పాలించెను) అనియు, ‘‘పురతః పతితం దేవీ ధరణ్యాం వాయసం తదా తచ్ఛిరః పాదయోస్తస్య యోజయామాస జానకీ॥ తముత్థాప్యకరేణాథ కృపాపీయూషసాగరః రరక్ష రామోగుణవాన్ వాయసందయయైక్షత’’(ఇట్లు కాకాసురుండు పెరుమాళ్లసన్నిధిని భూమిమీఁదపడఁగా శ్రీసీతాపిరాట్టి వాని శిరస్సును శ్రీరామచంద్రుని శ్రీపాదములమీఁదనుంచెను. దయామృతసముద్రుండగు శ్రీరామచంద్రుండు చేతితో వానిని లేవదీసి రక్షించి దయతోఁ జూచినవాఁడాయెను) అనియు నిట్లు శ్రీమద్రామాయణము పాద్మపురాణము

యుగపాదంబురాణ్గళిల్ శొల్లుకిఱపడియే, ఇవళ్ పురుషకారమాక ప్పెరుమాళ్ రక్షిక్కైక్కుయాలుమ్; విశ్లేషదశైయిలే "ఇహసన్తోనవాసన్తి సతోవానానువర్తసే। తథాహి విపరీతా తేబుద్ధిరాచారవర్జితా" ఇత్యాదియాలే విపరీతబుద్ధియాన రావణనై ప్పెరుమాళ్ తిరువడికళిలే శేర్క్కైక్కు విరకుపార్క్కైక్కుయాలుమ్; రావణవధానన్తరమ్ రాక్షసికళై చిత్రవధమ్ పణ్ణవతాక ఉద్యుక్తనాయ్ నిఱ్కుఱ తిరువడియైక్కుఱిత్తు, "పాపానాంవా శుభానాంవా వధార్హాణాంప్లవఙ్గమ। కార్యంకరుణమార్యేణ నకశ్చిన్నాపరాధ్యతి" ఎన్ఱు అవనిరఙ్గత్తక్కవార్త్తైకళైచ్చొల్లి అవర్కళపరాధఙ్గళై పొఱుప్పిక్కైయాలుమ్; ఉభయదశైయిలుమ్ ఇవళ్ పురుషకారత్వమ్ తోన్ఱానిన్ఱతిఱే.

తిరువడి రాక్షసికళై అపరాధానుగుణమ్ దణ్డిక్కుమ్పడి కాట్టిత్తరవేణుమెన్ఱవళవిల్, పిరాట్టి అవనువనే మన్నాడిరక్షిత్త విత్తనైయన్ఱో? "మాతర్మైథిలి రాక్షసీస్త్వయి తదైవార్ద్రాపరాధాంస్త్వయా రక్షన్త్యా పవనాత్మజాల్లఘుతరా రామస్యగోష్ఠీకృతా। కాకం తంచవిభీషణం శరణమిత్యుక్తిక్షమౌ రక్షతః సానస్సాన్ద్రమహాగసస్సుఖయతు క్షాన్తిస్తవాకస్మికీ" ఎన్ఱు పవనాత్మజనై నిమిత్తమాక రక్షిత్తాళెన్ఱన్ఱో భట్టరరుళిచ్చెయ్తతు, అవ్విడత్తిల్ పురుషీకరిత్తమైయెజ్ఞనేయెన్నిల్; బలాత్కారత్తాలన్ఱిక్కే అనుసారత్తాలే యపరాధఙ్గళైప్పొఱుప్పిక్కైయాలే పురుషకారత్వమెన్గిఱతు "తిరువడియైప్పొఱుప్పిక్కుమవళ్ తన్ శోల్వళ్ వరుమవనై పొఱుప్పిక్కచ్చొల్లవేణ్డావిఱే"

లయందుఁ జెప్పియున్న ప్రకారము ఈపె పురుషకారముకాఁగా పెరుమాళ్లు రక్షించుటవలనను, పెరుమాళ్లను విడిచియుండు సమయమున "ఇహసన్తోనవాసన్తి సతోవానానువర్తసే। తథాహి విపరీతా తే బుద్ధిరాచారవర్జితా" (ఓరావణా! ఈలంకాపట్టమున సత్పురుషులు లేరా? వారిని సేవాశ్రయింపవు. నీబుద్ధి విపరీతమైనదై మంచిచెడువడిక లేనిది) అన్నట్లు విపరీతబుద్ధిగల రావణుని పెరుమాళ్ల శ్రీపాదముల నాశ్రయింపఁజేయుటకై ప్రయత్నించినందునను, రావణవధానంతరము రాక్షసులను చిత్రవధఁజేయుటకై సన్నద్ధుఁడైన శ్రీయాంజనేయునితో "పాపానాంవా శుభానాంవా వధార్హాణాం ప్లవంగమ కార్యంకరుణమార్యేణ నకశ్చిన్నాపరాధ్యతి" (పాపాత్ములుగాని, పుణ్యాత్ములుగాని వధార్హులగువారి యెడల దయ చూడవలసినది. లోకమున అపరాధపడనివాఁడెవ్వఁడును లేఁడు) అన్నట్లు అతనిమనసు నుకరిగించునట్టివార్తలఁ జెప్పి వారియపరాధములను క్షమింపఁజేసినందునను ఈపైని గనఁబఱచిన రెండు సమయములయందును ఈపెయొక్క పురుషకారము స్పష్టముగాఁ దెలియుచున్నది. అయితే శ్రీయాంజనేయుఁడు రాక్షసస్త్రీలను అపరాధానుగుణముగ దండించుటకుగాను నాస్వాధీనము చేయుమని యడుగఁగా, పిరాట్టి వానిని నిరాకరించి రక్షించినది యింతియె కదా! మరియు భట్టరును "మాతర్మైథిలి రాక్షసీస్త్వయి తదైవార్ద్రాపరాధాంస్త్వయా రక్షన్త్యాపవనాత్మజాల్లఘుతరా రామస్యగోష్ఠీకృతా కాకం తంచ విభీషణం శరణమిత్యుక్తిక్షమౌ రక్షతః సానస్సాన్ద్రమహాగసస్సుఖయతుక్షాన్తిస్తవాకస్మికీ" (ఓతల్లీ జానకీ నీవిషయమున నిప్పుడే యపరాధములనొనర్చినవారలగు రాక్షసస్త్రీలను శ్రీయాంజనేయునినుండి రక్షించుటచే నీ చరిత్రము ముందటి శ్రీరాముని చరిత్ర బహుచిన్నదిగా చేయఁబడినది. కాకాసురుని శ్రీవిభీషణాళ్వానునిన్ని శరణాగతిచ్చినంతమాత్రమున రక్షించునట్టి నీయొక్క నిర్హేతుకమగు శాంతియనునది మహాపరాధులగు మమ్ములను సుఖముగానుంచుగాక!) అనుతావున ఆంజనేయుని నిమిత్తమున రక్షించినదియని గదా ప్రసాదించినారు. ఇట్లుండ, యీతావున పురుషకారమేమున్నదంటివేని, యిచట బలాత్కారమునఁగాక, అనుసరణమువలన నపరాధములను సహింపఁజేయుటయే పురుషకారము. దీని తాత్పర్యమేమనఁగా,

మూ॥ ౧౦॥ సంశ్లేషదశైయి లీశ్వరనై త్తిరుత్తుమ్; విశ్లేషదశైయిల్ చేతననై త్తిరుత్తుమ్.

ఎన్ఱు తిరువడి విషయమాగవుమ్ పురుషకారత్తై యరుళిచ్చెయ్ తారిత్తే ఇవర్ తామ్? అక్కైయాల్ ఇరణ్డుదశైయిలుమ్ ఇవళ్ పురుషకారత్వమ్ తోన్ఱుమెన్ఱుమాత్రత్తై చ్చొల్లుకిఱ ఇవ్వాక్యత్తిలే ఇతువుమ్ కూట్టక్కడవతు.

ఇవ్వుభయదశైయిలుమ్ ఇవళ్ పురుషీకరిక్కుమ్ ప్రకారమెన్నెన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సంశ్లేషదశైయిలిత్యాదినా). ఈశ్వరనై త్తిరుత్తుకైయావతు - అపరాధత్తైయే పార్త్తు «క్షిపామి» «నక్షమామి» ఎన్ఱిరుక్కుమవనై ప్పక్కలుళ్ళ రక్షాకరోన్ముఖనాక్కుకై. చేతననై త్తిరుత్తుకైయావతు - అకృత్యకరణాదిశీలనాయ్ భగవద్విషయ విముఖనాయ్ త్తిరికిఱవాకారత్తై ప్పక్కలైత్తు ఆశ్రయణోన్ముఖనాక్కుకై.

సంశ్లేషదశైయిల్ ఇత్తైయె పెరుమాళుక్కాక ఈశ్వరవిషయత్తిలుమ్, విశ్లేషదశైయిల్ రాక్షసికళుక్కాక త్తిరువడివిషయత్తిలుమ్ పురుషీకరిత్తమై, ఉభయదశైయిలుమ్ పురుషకారత్వమ్ తోన్ఱుమెన్ఱుమాత్రత్తుక్కు ఉదాహరణమాక్కలాయిరున్దాకిలుమ్, ప్రాకరణికమాన వర్థమ్ సంసారిచేతననైయుమ్ ఈశ్వరనైయుమ్ శేర విడుకైయాకైయాలే, ఇవ్వాక్యత్తుక్కిప్పడియే యర్థమాక

మూ॥ ౧౦॥ సంశ్లేషదశయందు ఈశ్వరుని దిద్దుబాటుచేయును.
విశ్లేషదశయందు చేతనుని దిద్దుబాటుచేయును.

ఆంజనేయునే సహింపఁజేసి యొప్పించునట్టి యీమె యీశ్వరుని యొప్పింపగలదని వేఱు చెప్ప నక్కఱలేదను విషయమును తెలుపుటకై శ్రీయాంజనేయుని నిమిత్తమునను ఈమె పురుషకారమొనర్చినసంగతిని వీరే తెలియఁజేసియున్నారు. కావున రెండు సమయములయందును పురుషకారము తెలియవచ్చునని తెలుపునట్టి యీ వాక్యమున నీవిషయమునుగూడ జేర్చుకొనవచ్చును.

అవతారిక;—ఈరెండు సమయములయందును ఈమె పురుషకారము చేయువిధము లెవ్వియనఁగా తెలుపుచున్నారు.

(సంశ్లేషదశయి లిత్యాది) ఈశ్వరుని దిద్దుపాటు చేయుటయనఁగా, అపరాధములనే చూచి «క్షిపామి» (త్రోసివేయుదును) «నక్షమామి» (క్షమింపను) అనెడి యధ్యవసాయమును తొలఁగించి అంగీకరించుటకు సన్నద్ధునిగాఁజేయుట. చేతనుని దిద్దుపాటు చేయుటయనఁగా, అకృత్యములఁజేయు స్వభావముగలవాఁడై భగవంతుఁడనేమాటయే లేని యధ్యవసాయమును తొలఁగించి భగవంతుని యాశ్రయించుటకు సన్నద్ధునిగాఁజేయుట. ఈమె పెరుమాళ్ళతోఁగూడయుండు నపుడు లక్ష్మణస్వామికిగాను పెరుమాళ్ళవిషయమునను, పెరుమాళ్ళనువిడిచియుండు సమయమున, రాక్షసస్త్రీలకుగాను ఆంజనేయుని విషయమునను, పురుషకారమొనర్చుటను ఉభయవేళలయందును పురుషకారము తెలియవచ్చుననుటకైమాత్రము ఉదాహరణముగాఁ గొనవచ్చునదిగానుండినను, ప్రకరణప్రసిద్ధమగు విషయము, ఈమె చేతనునిని యీశ్వరునిని పేరిద్దఱిని నొకరితో నొకరిని చేర్చునది యనుటయేగాన, ఈవాక్యమున కిదియే యర్థముగాఁ గొనవచ్చును.

క్కడవదు. అక్కైయాలే, ఈశ్వరనోడు తానుకూడియిరుక్కుమ్దశైయిల్, చేతననాశ్రయణోన్ముఖనాయ్ వన్దిరుక్కచ్చెయ్‌తే, పూర్వాపరాధత్తైప్పార్త్తు ఈశ్వర నఙ్గీకరియాతిరుక్కుమళవిల్ అవనుస్వాతన్త్ర్యత్తైత్తవిర్త్తు కృపాదిగుణఙ్గళైక్కిళప్పి ఇవనై యఙ్గీకరిక్కుమ్పడి యాక్కుకైయుమ్, పిరిన్దిరుక్కుమ్ దశైయిల్ ఈశ్వరనఙ్గీకారోన్ముఖనాయ్ వన్దిరుక్కచ్చెయ్‌తే, ఇచ్చేతనన్ కర్మగుణమాక విముఖనాయిరుక్కుమళవిల్, ఇవనై విముఖ్యత్తైప్పోక్కి యుపదేశత్తాలే విప్పిత్తు ఆశ్రయణోన్ముఖనాక్కైయుమ్, ఇవైయిరణ్డుమ్ శ్రీత్వత్తైయుమ్ తిరుత్తుకైయాదు.

ఆక, ఇప్పడి యఙ్గీకారవిరోధియాన స్వాతన్త్ర్యత్తైప్పోక్కి అఙ్గీకారత్తుక్కుడలానకృపాదికళై ఉణ్డావిక్కైయాలుమ్, ఆశ్రయణవిరోధియాన విముఖ్యత్తైప్పోక్కి ఆశ్రయణరుచ్యాదికళై జనిప్పిక్కైయాలుమ్, "శౄ హింసాయామ్" ఎన్గిఱ ధాతువిలుమ్ "శ్రీఞ్ విస్తారే" ఎన్గిఱ ధాతువిలుమ్ నిష్పన్నమాన శ్రీశబ్దత్తిల్ "శ్రృణాతి" "శ్రీణాతి" ఎన్గిఱ వ్యుత్పత్తిద్వయార్థము మిప్పిరాట్టియిలే తోన్ఱుకిఱదు. "శ్రృణాతి నిఖిలాన్ దోషాన్ శ్రీణాతి చ గుణైర్జగత్" ఎన్ఱు వ్యుత్పత్తిద్వయముమ్ చేతనపరమాకచ్చొల్లప్పట్టిరుక్కైయాలుమ్, "ఈశ్వరనైయుమ్" ఎన్గిఱ విభక్తిలుమ్ అన్వయిక్కుమ్ తోన్ఱుకైయాలే ఇప్పడి శొల్లక్కుడైయిదు.

గుణనిరూపణమ్ తిరుత్తువదు ఎవ్వాఱేయాలే యెన్నుమాకాఙ్క్షైయిలే మూదలిచ్చెయ్‌కిఱార్,

ఇటువలె జీవేశ్వరులను సంశ్లేషింపఁజేయుటయందుఁగాఁ, తాను ఈశ్వరునితోఁ గూడియుండు కాలమున, చేతనుఁడు ఈశ్వరుని నాశ్రయింపవలయునని రాఁగాఁ, వాని యపరాధములఁజూచి యీశ్వరుఁడంగీకరింపని సమయమున, వాని స్వాతంత్ర్యమును తొలగించి కృపాదిగుణములను ప్రకాశింపఁజేసి వీని నంగీకరింపఁజేయుటయునిన్నియు. ఈశ్వరుని విడిచియుండుకాలమున, ఈశ్వరుఁడు తానే స్వయముగ నంగీకరించుటకై వచ్చినను, ఈచేతనుండు స్వకర్మగుణముగ విముఖుండై యుండునప్పుడు వీని వైముఖ్యమును తొలగించి తగనుపదేశమువలన మరలఁగలుగఁజేసి యాశ్రయణోన్ముఖునిగాఁజేయుటయునని యెఱుంగునది.

ఇటువలె నిట్లు అంగీకార విరోధమగు స్వాతంత్ర్యమును తొలగించి యంగీకారోపయుక్తములగు కృపాదిగుణంబులఁ గలుగఁజేయుటవలనను ఆశ్రయణ విరోధమగు వైముఖ్యమును తొలగించి ఆశ్రయణోపయుక్తములగు రుచ్యాదులను కలుగఁజేయుటవలనను "శౄ హింసాయాం" అను ధాతువునుండియు, "శ్రీఞ్ విస్తారే" అను ధాతువునుండియును నిష్పన్నమైన ఈమె పేరగు "శ్రీ" శబ్దముయొక్క రెండువిధములగు వ్యుత్పత్తుల యర్థము ఈ తాయారునఁ దెలియవచ్చుచున్నది. "శ్రృణాతి నిఖిలాన్ దోషాన్ శ్రీణాతి చ గుణైర్జగత్" (సర్వదోషములను నశింపఁజేయును. గుణములచే జగత్తును వృద్ధిపొందఁజేయును) అన్నట్లు యీమెపేరిగనఁబడిన రెండు వ్యుత్పత్త్యర్థములును చేతనుని విషయములైనవిగా నే తెలియవచ్చినవి. "ఈశ్వరనైయుమ్ తిరుత్తుమ్—ఈశ్వరునిన్ని దిద్దుపాటుచేయును" అను తాత్పర్యమును యుక్తిప్రక్రియ చేతను వచ్చుటవలన నట్లు చెప్పఁదగును.

అవతారిక:—ఇద్దరినిన్ని దిద్దుపాటుచేయుట యెవ్విధమున ననఁగాఁ దానిఁ దెలుపుటకై.

మూ॥ ౧౧॥ ఇరువరైయుమ్ తిరుత్తువతు ముపదేశత్తాలే.

(ఇరువరైయు మెన్తుతుడఙ్గి). ఈశ్వరనై త్తిరుత్తువతు-"ఇచ్చేతననుడైయ యపరాధఙ్గళై క్కణ్ణక్కిట్టు నీరిప్పడి తళ్ళిక్కతవదైత్తాల్ ఇవనుక్కు వేఱొరు పుకలుణ్డో? ఉమక్కుమివనుక్కుముణ్డాన సంబన్ధ విశేషత్తైప్పార్త్తాల్ "ఉఱవేల్ నమక్కిఙ్గొఴిక్కవొఴియాతు" ఎన్గిఱపడియే కుడనీర్ వఴిత్తాలుమ్ పోకాతతొన్ఱన్ఱో? స్వామిత్వనివన్దనైలభిక్కై స్వామియాన ఉమ్ముడైయ పేఱాయన్ఱోవిరుప్పతు, "ఎతిర్ సూఴల్ పుక్కు త్తిరికిఱ ఉమక్కు నాన్ శొల్లవేణుమో? రక్షణాపేక్షనాయ్ వన్ద విననై రక్షియాతపోతు ఉమ్ముడైయ సర్వరక్షకత్వమ్ వికలమాకాతో? "అనాదికాలమ్ నమ్ముడైయ ఆజ్ఞాతిలఙ్ఘనమ్పణ్ణి నమ్ముడైయ శీఱ్ఱత్తుక్కిలక్కాయ్ పోన్దవిననై అపరాధోచితదణ్డమ్ పణ్ణాతే అత్తైప్పొఱుత్తఙ్గీకరిత్తాల్ శాస్త్రమర్యాదై కులైయాతో" ఎన్నిల్ తిరువుళ్ళత్తిలోడుకిఱతు, ఇవనై రక్షియాతే అపరాధానుగుణమాక నియమిత్తాల్ ఉమ్ముడైయ కృపాదిగుణఙ్గళ్ జీవిక్కుమ్పడియెన్? అవై జీవిత్తనాకిలు ఇవనై రక్షిత్తాలన్ఱో? "నియమియాతపోతు శాస్త్రమ్ జీవియాతు, రక్షియాతపోతు కృపాదికళ్ జీవియాతు, ఎన్ శెయ్వోమ్" ఎన్ఱఞ్జవేణ్డా, శాస్త్రత్తై విముఖర్ విషయమాక్కి కృపాదికళై అభిముఖర్ విషయమాక్కినాల్ ఇరణ్డుమ్ జీవిక్కుమ్, అవ

మూ॥ ౧౧॥ ఇద్దతని దిద్దుబాటుచేయుట యుపదేశముచేతనే.

(ఇరువరైయుమిత్యాది) ఈశ్వరుని దిద్దుబాటుచేయుట యెవ్విధముననఁగా— ఈ చేతనని యపరాధములను గుణించి మీరట్లు త్రోసివేసితిరేని, వీనికి వేఱొక్క యాశ్రయము కద్దా? మీకును వీనికిఁగల (శరీరశరీరిభావ) సంబంధమును జూచినట్లయిన, "ఉఱవేల్ నమక్కిఙ్గొఴిక్క వొఴియాతు" (తిరుప్పా. ౨౮.)(నీతోమాకుఁగల సంబంధము తొలఁగింప శక్యమైనదికాదు) అన్నట్లు * నీటికుండను పగలఁగొట్టినను పోనిదికదా! సాత్త్వను వీనిని లభించుటయనునది స్వామియగు నీయొక్క పనికాదా? (చేతనులను రక్షించుటకై) వారి వెనుకొనిపోవుచుండు నీకు నేను చెప్పవలయునా? రక్షింపుమని వచ్చినట్టి యీతనిని రక్షింపక పోతివేని నీయొక్క సర్వరక్షకత్వమునకు భంగము కలుగదా? నాయొక్క యాజ్ఞనతిక్రమించి నా నిగ్రహమునకు విషయమైనట్టి యీతనిని యీతని యపరాధానుగుణముగ దండింపక, సహించి యంగీకరించితివేని, శాస్త్రమర్యాదకు భంగము తప్పిపోదా? అని కదా మీయభిప్రాయము! అట్లగునేని, ఈతనిని రక్షింపక, అపరాధానుగుణముగ నియమించితివేని, నీయొక్క కృపాదిగుణంబులెట్లు జీవింపఁగలవు? ఈతనిని రక్షించితే కదా యవి జీవించును? యీతనిని అపరాధానుగుణముగ నియమింపకపోతివేని శాస్త్రము జీవించదే? ఈతని రక్షింపకపోతివేని కృపాది గుణంబులు జీవింపవే? యేమిచేయఁగలనని భయపడవలదు శాస్త్రమును విముఖుల విషయమున నుపయోగించుము. కృపాది గుణంబులను అభిముఖుల విషయమున నుపయోగింపుము. ఇట్లుచేసితివేని రెండును జీవింపఁగలవు. కావున దయచేసి యీతనిని రక్షింపుము. ఇవ్విధమున నుపదేశించుటచే పిరాట్టి పెరుమాళ్ళను దిద్దుబాటు చేయును.

---

* సంబంధము విడిపోయినదని తెలుపుటకుగాను ఒకఘటమునిండా నీళ్లుపోసి దానినియెత్తి పగలవేయుట యాచారము గలదు. ఈ యాచారము ఇప్పటికిని శవమును కాష్ఠముపై నుంచిన తరువాత కర్త యొక నీటికుండనుయెత్తి పగలవేయుచున్నాడు. ఈతావునను గూడ యీకర్మ యిట్టి సంబంధరాహిత్యమును తెలుపునదియేయని యెఱుంగునది. "స్వదాసమిచ్ఛేద్యః కర్తు మదాసం ప్రీతమానసః । స్కన్ధాదాదాయ తస్యాసౌ భిన్ద్యాత్కుంభం సహాంభసా" ఇత్యాది ప్రమాణము గలదు.

పిన్పు ఇవనై రక్షిత్తరుళీర్ ” ఎన్నుముపదేశత్తాలే, ఇవ్వుపదేశక్రమమ్, ఇవర్ తామరుళిచ్చెయ్‌త పరన్దపడియిలుమ్, అచ్చాన్పిళ్లైయారుళిచ్చెయ్‌త పరన్దరహస్యత్తిలుమ్ విస్తరేణ కాణలామ్.

“పితేవత్వత్ప్రియాం జనని పరిపూర్ణాగసి జనే హితస్రోతో వృత్త్యాభవతిచ కదాచిత్కలుషధీః। కిమేతన్నిర్దోషః క ఇహజగతీతిత్వముచితై రుపాయైర్విస్మార్య స్వజనయసి మాతాతదసినః” ఎన్ఱు అపరాధ పరిపూర్ణచేతన విషయమాక హితపరనాన సర్వేశ్వరన్ తిరువుళ్ళమ్ శీఱుమ్పడియాయుమ్, అద్దశైయిల్ “ఇచ్చీర్ గాత్తుక్కడి యెన్?” ఎన్పతు, “ఇవన్ తీరక్కళియచ్చెయ్‌తవపరాధమ్” ఎన్ఱు అవన్ శొన్నాల్, “మణల్ శోఱ్ఱిలే కల్ ఆయ్‌వారుణ్డో? ఇన్దజగత్తిల్ అపరాధమఱ్ఱిరుప్పారార్?” ఎన్పతాయ్ ఉచితోపాయఙ్గళాలే అపరాధఙ్గళై మఱప్పిత్తు పిరాట్టిశేర్క్కుమ్పడియాయుమ్ మరుళిచ్చెయ్‌కైయాలే, ఉపదేశత్తాలే ఈశ్వరనై త్తిరుత్తుమ్పడియై సఙ్గ్రహేణ భట్టరు మరుళిచ్చెయ్‌తారిఱే.

అవతారదశైయిలుమ్, “ప్రాణసంశయమాపన్నం దృష్ట్వాసీతాథవాయసమ్। త్రాహిత్రాహీతిభర్తారమువాచదయయావిభుమ్” ఎన్ఱు వాచామగోచరమాన మహాపరాధత్తైప్పణ్ణిన కాకత్తైత్తలైయఱుప్పతాకవిట బ్రహ్మాస్త్రత్తుక్కు ... కణ్ణళివుకొడుత్తు ప్పిరుమాన్ రక్షిత్తరుళినదుమ్ ఇవళుపదేశత్తాలే యెన్ఱుమిదమ్ పాద్మపురాణత్తిల్ శొల్లప్పట్టతిఱే.

ఇట్టి యుపదేశక్రమమును వీరు(శ్రీపిళ్లైలోకాచార్యులవారు)ప్రసాదించిన “పరన్దపడి” అను గ్రంథమునను, అచ్చాన్పిళ్లై ప్రసాదించిన “పరన్దరహస్యము” అను గ్రంథమునను విస్తృతముగఁ జెప్పఁబడినదిగాన నచట చూచుకొనవచ్చును.

“పితేవత్వత్ప్రేయాం జనని పరిపూర్ణాగసిజనే హితస్రోతో వృత్త్యాభవతిచ కదాచిత్కలుషధీః। కిమేతన్నిర్దోషః క ఇహజగతీతిత్వముచితైః। ఉపాయైర్విస్మార్యస్వజనయసి మాతాతదసినః” (శ్రీగుణ ౫౨) (ఓతల్లీ! నీభర్తయగు సర్వేశ్వరుఁడు తండ్రివలెనే పరిపూర్ణపాపముగల యీ చేతనుని విషయమున హితముఁ గోరువాఁడగుటంజేసి ఒకానొకప్పుడు కోపదృష్టి గలవాఁడగును. నీవో, “ఇదియేమి? ఈలోకమున దోషములు లేనివాఁడెవ్వఁడు?” ఇవ్విధమున నుచితములగు నుపాయములచే మరపించి రక్షింపఁజేయుచున్నావు. కావున నీవు మాతల్లివి.) అన్నట్లు అపరాధ పరిపూర్ణుండగు చేతనుని విషయమున హితపరుఁడగు సర్వేశ్వరుని తిరువుళ్ళము భారమగుటయు ఇట్లు కోపము వచ్చుటకుఁ గారణమేమి? అని యడుగఁగా “ఈతని తీరని పాపమే” అని బదులుచెప్పఁగా ఇసుకలో అన్నముతింటూ రాయివచ్చినదని చెప్పువారున్నారా? ఈలోకమున నపరాధపడని వారవ్వరు? అని యిట్లు ఉచితోపాయములతో నపరాధములను మరపించి పిరాట్టి యీచేతనుని పెరుమాళ్లతోఁ జేర్చునట్టి పద్ధతిని తెలుపుటచే ఈశ్లోకమున భట్టరును ఉపదేశముచే పిరాట్టి పెరుమాళ్లను దిద్దుపాటు చేయునట్టి విధమును సంగ్రహముగఁ బ్రసాదించినారు.

అవతార సమయమునను, “ప్రాణసంశయమాపన్నం దృష్ట్వాసీతాథవాయసం। త్రాహిత్రాహీతి భర్తారం ఉవాచదయయావిభుం” (పాద్మ) (ప్రాణములఁగోలుపోవునట్టి యవస్థలోనుండు కాకాసురుని చూచినదై శ్రీసీతాపిరాట్టి “రక్షింపుమా రక్షింపుమా” అని యిట్లుదయతో భర్తకుపదేశించినదాయెను) అన్నట్లు వాచామగోచరమగు మహాపరాధంబొనర్చిన కాకాసురుని తల నరుకుటకై వదలిన బ్రహ్మాస్త్రమునకు సాఫల్యముగాను వాని యొక కంటిని గుడ్డిచేసి పెరుమాళ్లు యీతనిని రక్షించుటయును ఈమె యుపదేశమువలననే యనెడి విషయము శ్రీపాద్మపురాణమునఁ జెప్పఁబడినది కదా!

ఇని చేశిననై త్తిరుత్తువతు—ఉన్నపరాధత్తిన్ కనత్తైప్పార్త్తాల్ ఉనక్కొరిడత్తిలుమ్ కాలూన్ఱ విడమిల్లై, ఈశ్వరనావాన్ నిరఙ్కుశస్వతన్త్రనాకైయాలే అపరాధఙ్గళై ప్పొత్తుమ్ పత్తాక కణ్ణక్కిట్టు అనుభవిప్పిత్తు ఈఙ్గ్రానిఱ్కుమ్, ఇవ్వనర్థత్తై త్తప్పవేణ్డిల్ అవన్ఱిరువడిగళిలే తలైశాయ్క్కైయొழియ వేఱువழియిల్లై; అపరాధ పరిపూర్ణనాన వెన్నై యావనఙ్గీకరిక్కుమో? దణ్డియానో? ఎన్ఱఞ్జవేణ్డా; అభిముఖ్యమాత్రత్తిలే అఖిలాపరాధఙ్గళైయుమ్ పొఱుక్కైక్కుమ్ భోగ్యమాగక్కొళ్ళుకైక్కుమ్ ఈడానగుణఙ్గళాల్ పుకళ్ళనెన్ఱు లోకప్రసిద్ధనాయిరుప్పానొరువన్, ఆనపిన్బు నీసుఖమే యిరుక్కవేణ్డాకిల్ అవనై యాశ్రయిక్కప్పార్" ఎన్ఱుమ్ పరమహితోపదేశత్తాలే,

అప్పడి యెన్నైకణ్డ్ మేనిన్నిల్, పాపిష్ఠనాయ్ వழికెడనడన్దు తిరికిఱ రావణనై క్కుఱిత్తు. «మిత్రమౌపయికం కర్తుం రామస్థానం పరీప్సతా । వధం చానిచ్ఛతా ఘోరం త్వయాఽసౌ పురుషర్షభః॥ విదితస్సహిధర్మజ్ఞశ్శరణాగతవత్సలః॥ తేన మైత్రీభవతు తే యదిజీవితుమిచ్ఛసి" ఎన్ఱు-పెరుమాళోడుణ్ణువప్పుఱక్కై కొణ్డు ఉనక్కు ప్రాప్తమ్ శెయ్యప్పార్త్తాయాకిల్ వழియడిప్పాన్క్కుమ్ తరైయిలే కాల్పావినిన్ఱు వழియడిక్కవేణ్డుమే, ఉనక్కొరిరుప్పిడమ్ వేణ్డియిరున్దాయాకిల్ మహారైస్పగ్రావేణామ్, అవరతల్లాతొరు స్థలమిల్లై కాణ్, ఎళిమైయాక ఎతిరికాలిలేమనిన్ఱ ఇవ్విరుప్పిరుప్పతిలాక్కట్టిల్ పట్టుప్పోకవమైయుమెన్ఱిరుక్కిఱాయో ఉన్నై ప్పద్ధతిమ్ పణ్ణామల్

ఇంక మీఁదు యీచేతనుని నిద్దుబాటుచేయుట యెట్టిదనిన నవఁగా, — నీయపరాధములఁ జూచినట్లయిన, నీకీలోకమున నెచ్చటను కాలుపెట్టుటకును జాగాలేదు. (గత్యంతరమెద్దియు గానఁబడదు) ఈశ్వరుఁడన్ననో, నిరంకుశ స్వతంత్రుం డగుటం జేసి యపరాధములను పదిపదిగా (ఒక్కటిన్ని తప్పకుండ) లెక్కపెట్టి అనుభవింపఁజేసి నశింపఁజేయువాఁడు. ఈయనర్థమును తప్పించుకొనఁగోరితివేని వానిని శరణుఁజొచ్చుటకన్న వేఱొక్క యుపాయములేదు. అపరాధ భూయిష్ఠుండగునన్ను వాడు రక్షించునా? దండింపఁడా? అని భయపడవద్దు. అభిముఖుఁడవయినంతమాత్రమున నఖిలాపరాధములను సహించుటకును వాటిని భోగ్యములనుగాఁ గొనుటకును కావలసిన గుణములు సంపూర్ణము గాఁగలవాఁడుగా నతఁడు లోకప్రసిద్ధుండు. కావున నీవు సుఖపడ గోరితివేని, యతని నాశ్రయించుటకై ప్రయత్నింపుము. ఇట్టి యుపదేశములచే నిట్టి యీచేతనుని నిద్దుబాటు చేయును.

ఇది యెట్టిదని విషయమునఁ దెలియవచ్చు నంటివేని—పాపిష్ఠుండై తప్పుదారిన పోవునట్టి రావణాసురునితో, «మిత్రమౌపయికంకర్తుమ్ రామస్థానం పరీప్సతా । వధంచానిచ్ఛతా ఘోరం త్వయాసౌ పురుషర్షభః । విదితస్సహిధర్మజ్ఞశ్శరణాగతవత్సలః । తేన మైత్రీభవతు తే యదిజీవితుమిచ్ఛసి" (స్థానమును గోరునట్టి నీకు శ్రీరామచంద్రునితో స్నేహముఁజేయుట యుచితము. మఱియు ఘోరమగు వధను గోరకపోతివేని నీవు శ్రీరామచంద్రునితో మైత్రిని చేసికొనుట యుచితము. ఈ పురుషోత్తముఁడగు శ్రీరామచంద్రుఁడు ధర్మజ్ఞుఁడుగాను, శరణాగతవత్సలుండుగానును ప్రసిద్ధిఁబొందినవాఁడు. కావున బ్రతుకఁగోరితివేని వానితో స్నేహముఁ జేయుదువుగాక) అన్నట్లు పెరుమాళ్లతో స్నేహము జేసికొనుటయే నీకు మంచిది. అట్లు చేయవా? దారిఁగొట్టు దొంగలును తా మొకతావుననిలిచియుండి గదా దారి గొట్టవలెను; నీకుండుట కొకజాగా కావలసియున్నను వాని నాశ్రయింప వలయును. వానిది కాని ప్రదేశ మెద్దియును లేదుసుమీ! దీనుఁడుగా శత్రువుకాళ్ల మీఁదపడితే లభించునట్టి స్థితికంటెను వాఁడు పట్టుకొని పోవుటయే మంచిది యని తలంచెదవా?

నల్లోర్కళైయాక కొళ్ళుమ్బోతు మవర్కేప్పర్ఱవేణుజ్ఞాన్, నాన్ పణ్ణిన వపరాధత్తుక్కు ఎన్నైయవర్ కైక్కొళ్వరో వెన్తిరుక్కవేణ్డా. అభిముఖ్యమ్పణ్ణినాల్ మున్బుశెయ్ త వపరాధత్తై ప్పార్త్తు చ్చీఱుమన్దస్వభావమవర్ పక్కలిల్లైకాణ్, అవర్ పురుషోత్తమర్కాణ్, శరణాగతి పరమధర్మ మెన్తఱియుమవరాయ్, శరణాగతదోషమ్ పారాత వత్సలరాక ఎల్లారు మఱియుమ్బడి కాణ్ పెరుమాళిరుప్పతు, నీ జీవిక్కవేణుమెన్తి చ్చిత్తాయాకిల్ అవరోడునక్కు ఉఱవుణ్డాక వేణుమ్" ఎన్తు ఇప్పడి అచ్చముఱుత్తి ఉపదేశిత్తాళిరే. అన్ఱు తిరుద్దాతొళిన్దతు ఇవళుడైయఉప దేశక్కుఱైయన్తె, అవనుడైయ పాప ప్రాచుర్యమిరే. ఇప్పడి ఉభయరైయుమ్ (ఉపదేశత్తాలేతిరుత్తు మ్) ఎన్నైయాలే, "శ్రు శ్రవణే" ఎన్గిఱధాతువిలే నిష్పన్నమాన శ్రీశబ్దత్తిల్ "శృణోతి", "శ్రావయతి" ఎన్గిఱ వ్యుత్పత్తికళిల్ వైత్తుక్కొణ్డు "శ్రావయతి" ఎన్గిఱ వ్యుత్పత్త్యర్థమ్ శొల్లప్పటతు. "శ్రావయతి" ఎన్గిఱ వితు ఈశ్వరవిషయమాకవే పూర్వర్కళ్ గ్రన్థఙ్గళిల్ పలవర్ట్రైలుమ్ కాణప్పట్టాలుమ్ "అథవా విముఖానామపి భగవదాశ్రయణోపదేశః శ్రావయిత్రీత్వమ్, శ్లో। విదితస్సహి ధర్మజ్ఞ శ్శరణాగతవత్సలః। తేన మైత్రీ భవతు తే యదిజీవితుమిచ్ఛసి॥ ఇతి రావణం ప్రత్యుపదేశాత్" ఎన్తు తత్త్వదీపత్తిలే చేతనవిషయమాకవుమ్ జీయరరుళిచ్చెయ్ కైయాలే, ఇవ్విడత్తిలుమ్ చేతనవిషయమాకవుమ్ శొల్లుక్కైయిల్లై.

నిన్ను చిత్రవధఁజేయక మంచిగానే చంపునప్పు ... వానినాశ్రయింప వలయును సుమీ! నే నొనర్చిన యపరాధములఁజూచి వారునన్నంగీకరింతురా! యని తలంపవద్దు. నీ వభిముఖుఁడవై వారివద్దకుఁబోతివేని (నీవాడననుచు నాశ్రయించితివేని) పూర్వ మొనర్చిన యపరాధములఁజూచి కోపించునట్టి నీచస్వభావము వారికిలేదు స... ఆతఁడు పురుషోత్తముండు. శరణాగతి పరమ ధర్మమని తెలిసినవాఁడు. శరణుజొచ్చినవారి ...లఁ గమని పనట్టి వాత్సల్యగుణము వారికున్న సంగతి యందఱు నెఱింగినదియే కదా! నీవు ... ంచితివేని, వారితో నీకు స్నేహముండవలయును. అని యిట్లు లజ్జవిడిచిచెప్పి యుపదేశించినది గదా!

రావణుండు దిద్దుపాటు కాకపోవుట యనునది యీమె యుపదేశముయొక్క లోపము కాదు అందులకుఁ గారణము వాని పాపప్రాచుర్యమే. మూలమున "ఇద్దఱిని యుపదేశముచే దిద్దుబాటు చేయును" అనుటచే "శ్రు=శ్రవణే" అను ధాతువునుండి నిష్పన్నమైన "శ్రీ" శబ్దముయొక్క "శృణోతీతి శ్రీః=విన్నదిగనుక శ్రీ యనిపేరు" అనియు, "శ్రావయతీతి శ్రీః=వినిపించునదిగనుక శ్రీ అనిపేరు" అని ... నిట్లు రెండువిధములగు వ్యుత్పత్త్యర్థములలో "శ్రావయతీతి శ్రీః" అను వ్యుత్పత్త్యర్థము ... బడినది. "శ్రావయతీతి శ్రీః" అను వ్యుత్పత్త్యర్థము ఈశ్వరవిషయమున (ఈశ్వరుని కుపదేశించు విషయమున) పూర్వీకుల గ్రంథములలో ననేకములలోఁ గానఁబడి యున్నను, (అథవా విముఖానామపి భగవదాశ్రయణోపదేశః శ్రావయిత్రీత్వం శ్లో॥ విదితస్సహి ధర్మజ్ఞః శరణాగతవత్సలః। తేన మైత్రీభవతు తే యదిజీవితుమిచ్ఛసి") (అథవా విముఖులగువారిని భగవంతుని నాశ్రయింపుమని యుపదేశించుటయును శ్రావయిత్రీత్వము కావచ్చును ఏలనఁగా "విదితస్సహి ధర్మజ్ఞ శ్శరణాగతవత్సలః। తేన మైత్రీభవతు తే యదిజీవితుమిచ్ఛసి" ఇత్యాదితావుల నట్టి యుపదేశము గానఁబడుచున్నది) అనుచు రావణుని కుపదేశించుటనుబట్టి "తత్త్వదీపము" అను గ్రంథమున నంజీయర్ దీనిని చేతనవిషయముననను అంగీకరించుటంజేసి యీతావున దీనిఁ జేతన విషయముననను చెప్పవచ్చును.

మూ॥౧౨॥ ఉపదేశత్తాలే యిరువరుడైయవుమ్ కర్మపారతన్త్ర్యమ్ కులైయుమ్.
మూ॥౧౩॥ ఉపదేశత్తాలే మీళాతపోతు, చేతననై యరుళాలే తిరుత్తుమ్;

ఇవ్వుపదేశత్తాల్ ఇరణ్డుతలైయిలుమ్ ఫలిక్కుమతెతెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉపదేశత్తాలే ఎన్దుతుడఙ్గి) అతావతు-ఇప్పడి యిరణ్డు తలైక్కుమ్ తత్తదనుగుణమాక ఇవళ్ పణ్ణుముపదేశత్తాలే పుణ్యపాపఙ్గళై వశత్తిలే యిట్టుప్పణ్ణు భగవద్విముఖనాయ్ త్తిరికైయాకిఱ చేతననుడైయ కర్మపారతన్త్ర్యముమ్, "ఇవన్ పణ్ణిన కర్మత్తై ప్రధానమాక్కి అతుక్కీడాక వే శిక్షిక్కనిఱ్కై" ఎన్ఱు ఇవనుడైయ రక్షణత్తిల్ విముఖనాయిరుక్కైయాకిఱ ఈశ్వరనుడైయ కర్మపారతన్త్ర్యముమ్ నివృత్తమామెన్నై. చేతననుడైయ కర్మపారతన్త్ర్యమ్ అనాద్యచిత్సమ్బన్ధకార్యమాన అవిద్యానిబన్ధనమ్, ఈశ్వరనుడైయ కర్మపారతన్త్ర్యమ్ నిరఙ్కుశస్వాతన్త్ర్యకార్యమాన స్వసఙ్కల్ప నిబన్ధనమ్; ఇవై యిరణ్డు మనాదిసిద్ధమాయ్ పోన్దవైయాకిలుమ్, మాతృత్వసమ్బన్ధత్తాలే చేతననుక్కు ఆప్తైయాయ్, మహిషీత్వసమ్బన్ధత్తాలే ఈశ్వరనుక్కు అభిమతైయుమానవివళ్, ఇరణ్డుతలైయుమ్ నెఞ్జిళకి యాశ్రయణాఙ్గీకారాభిముఖ్యముడైయాక పణ్ణుముపదేశత్తాలే నివృత్తమాక ర్కటవిల్లై.

ఇవ్వుపదేశత్తాలివర్కళ్ మీళాతపోతు ఇవళ్ శెయ్వతెన్నెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉపదేశత్తాలే మీళాతపోతెన్దుతుడఙ్గి), చేతనన్ మీళామైక్కడి-అనాదికాలమ్ "యానానుమ్ పత్తినిఙ్గుమ్" ఎన్ఱపడియే భగవద్విముఖనాయ్ సంసారప్రవణనాయ్ పోన్దవైయాల్ ...

మూ॥౧౨॥ ఉపదేశముచే నిద్దఱియొక్కయు కర్మపారతంత్ర్యము నశించును.
మూ॥౧౩॥ ఉపదేశముచే దిద్దుబాటుకానప్పుడు చేతనుని దయచే దిద్దుబాటుచేయును.

అవతారిక: — ఇట్లు ఉపదేశించుటవలన వీరిద్దఱికిని ఫలించునది యెద్దియనిన "ఉపదేశత్తాలే" ఇత్యాది వాక్యముచేఁ దెలుపుచున్నారు.

వీరిద్దఱికి వారివారికిఁ దగినట్లు యీపె చేయునట్టి యుపదేశమువలన, పుణ్యపాపవశమున భగవద్విముఖుండై పోవునట్టి యీజీవుని కర్మపారతంత్ర్యమును, ఈతఁడొనర్చిన కర్మమునే ప్రధానముగాఁగొని దానికిఁదగినట్లుగా శిక్షించుటకై ఈతనిని రక్షించువిషయమున విముఖుండైయుండు ఈశ్వరునియొక్క కర్మపారతంత్ర్యమును ఈరెండును నివర్తించును. చేతనుని కర్మపారతంత్ర్యమనునది అనాదికాలము అచేతనపదార్థ సంబంధమువలనఁ గలుగు నవిద్యను బట్టియుండునది. ఈశ్వరుని కర్మపారతంత్ర్యమనునది నిరంకుశ స్వాతంత్ర్యమూలకమగు స్వసంకల్పమును బట్టియుండునది. ఈ రెండును అనాదిగనుండునట్టివియైనను తల్లియగుటంజేసి యీచేతనుని కెక్కుడిష్టురాలును, భార్యయగుటంజేసి యీశ్వరుని కెక్కువ ప్రియురాలునగు ఈపె వీరిద్దఱి మనస్సును తిరుగదీసి వీరిలో చేతనుని యాశ్రయణోన్ముఖునిగాను ఈశ్వరుని యంగీకారోన్ముఖునిగానును తనయుపదేశముచేఁ జేయఁగలదు.

ఉపదేశమువలన వీరు స్వాధీనపడనియెడల ఈపె చేయునది యెద్దియనిన "ఉపదేశత్తాల్" ఇత్యాది వాక్యముచేఁ దెలుపుచున్నారు. యీజీవుఁడు విశదపడకపోవుటకు హేతువు "యానానుమ్ పత్తినిఙ్గుమ్" (దేనినైన నవలంబించి భగవద్విముఖుండగువాఁడు) అని నమ్మాళ్వారు లానతిచ్చినట్లు

మూ॥ ఈశ్వరనై యழகாలే తిరుత్తుమ్.

దుర్వాసనాదికళ్; ఈశ్వరన్ మిళా మైక్కడి అపరాధానుగుణ మిదనైశిక్షిక్కవేణుమెన్ను మభి సన్ధియాలే నిన్ఱనిలైయిలే కామల్ నిఱ్కుమ్పడియాన నిరఙ్కుశస్వాతన్త్ర్యమ్. ఇవ్వోహేతుక్కళాలే ఇరణ్డుకలైయుమ తన్నుడైయ ఉపదేశత్తాల్ స్వస్వకర్మపారతన్త్ర్యత్తిల్ నిన్ఱుమ్ మిళాత వళవిల్.

చేతననై యరుళాలే తిరుత్తుకై యావతు—“ఆయో! ఇవనుడైయ దుర్బుద్ధినీఙ్గి అనుకూలబుద్ధి గుణ్డాకవేణుమ్” ఎన్ఱు అవన్ఱిఅత్తిల్ తాన్ పణుకిఅ “ పజ్ఞయత్తాళ్ తిరువరుళ్ ” ఎన్గిఅ పరమ కృపైయాలే అవన్ పాపబుద్ధిపోయ్ భగవదభిముఖనామ్పడి పణ్ణుకై.

ఈశ్వరనై యழகాలే తిరుత్తుకైయావతు—“ఓఙ్గార్ణ్‌హా ఉనక్కు ప్పణియున్నోవిడు” ఎన్ఱు ఉపదేశత్తైయుతఱినవాన్, కణ్ణెప్పురట్టుతల్ కచ్చైనెకిழ్త్తల్ శెయ్తు తన్నழகాలే యవనై ప్పిచ్చేఱ్ఱి త్తాన్ శొన్నపడి శెయ్తల్లతు నిఱ్కమాట్టాతపడిపణ్ణి అఙ్గీకారోన్ముఖనాక్కుకై.

ఆక, “ పురుషకారమామ్పోతు ” ఎన్ఱుతుడఙ్గి ఇవ్వళవాక పురుషకారత్తుక్కపేక్షితమాన గుణవిశేషఙ్గళైయుమ్, అవైతన్నత్తానే వెళియిట్టపడిగళైయుమ్, సంశ్లేష విశ్లేషఙ్గళిరణ్డిలుమ్ పురుషీకరిక్కుమ్పడిగళైయుమ్, తత్ప్రకార విశేషఙ్గళైయుమ్ శొల్లిత్తాయిత్తు.

మూ॥ ఈశ్వరుని సౌందర్యముచే దిద్దుబాటుచే

భగవద్విముఖుఁడును విషయాంతర పరుఁడునై పోవుటవలన … దుర్వాసనాదులు. ఈశ్వరుఁడు స్వాధీనము కాకపోవుటచేఁ గాఁదా మెద్దియనఁగా, అప … గుణముగ నితనిని శిక్షింపవలయు ననెడి యభిప్రాయముతో పట్టినపట్టు విడువక యుండు … దగిన నిరంకుశ స్వాతంత్ర్యము. ఈ హేతువులనుబట్టి వీరిద్దఱను తమతమ కర్మపారతంత్ర్యమునుండి యీపె యుపదేశము మూలముగ విడుదల గానిపక్షమున, ఈపె యీ చేతనుని తన కృప … దిద్దుపాటు చేయును. అనఁగా “ఆయో ఇతని దుర్బుద్ధిపోయి అనుకూలబుద్ధి గలుగవలయు … వాడు దిద్దుబాటు … “సజ్జ యత్తాళ్ తిరువరుళ్” “పద్మవాసియగునట్టియీ … అని … అని శ్రీనమ్మాళ్వారులు ప్రసాదించినట్లు తాను జూపునట్టి పరమకృపచే వా … పై పరమకృప” … పాపబుద్ధిపోయి భగవదభిముఖుఁ … నసిగాఁ జే … యని యొప్పుంగునది.

సౌందర్యముచే నీశ్వరుని దిద్దుబా … బుచేయుట యనఁగా — “పో! నీపని కాదా యిది!” అనుచు ఉపదేశమును నిరాకరించి … తొలగించిగాని తన సౌందర్యముచే వానిని వ్యా … నతోడనే కీకంటిచూపుతోఁ జూచిగాని రవిక … వశము … తప్పుకట్టోనచ్చ వానినంగీ కారోన్ముఖునిగాఁజేయుట … మోహింపఁజేసి తాను చెప్పినట్లుచేసి తీరక … యని యొప్పుంగునది.

కావున “ పురుష కారమామ్పోతు ” అను వాక్యము మొదలుకొని యింతవరకును పురుష కారమగుటకుఁ గావలసిన గుణవిశేషములను, వాటిని తానే బయలుపఱచిన విధమును సంశ్లేషవిశ్లే షరూపములగు రెండు … లను పురుషకారమొనర్చుటను … పురుషకారమొనర్చునట్టి విధముల నున్ను చెప్పి ముగించి …

మూ॥ ౧౪॥ అఱియాత్తవర్థఙ్గళై అఱివిక్కుమవనై యఱివిత్తు ఆచార్యకృత్యత్తైయుమ్,

కృపాదికళై వెళియిట్టమై శొన్నపోతే శ్రీరామాయణత్తిల్ పురుషకారవైభవముక్తమాన పడియై యుపపాదిత్తారాయ్, మహాభారతత్తిల్ ఉపాయవైభవముక్తమానమైయై యుపపాదిక్కిఱార్ మేల్, (అఱియాత ఎన్ఱుతుడఙ్గి) అజ్ఞాత జ్ఞాపన మాచార్య కృత్యమిఱే, శరణ్య కృత్యమన్ఱే, అక్కైయిఱే "ఎన్నైప్పెత్త్రవత్తాయాయ్ త్తన్దైయాయ్" ఎన్ఱు ప్రియకరత్వ హితకరత్వఙ్గళాకిఱ మాతాపితృకృత్యఙ్గళై స్వయమేవ తమక్కుచ్చెయ్త ఉపకారత్తై యరుళిచ్చెయ్త వనన్తరమ్, ఆచార్యన్ శెయ్యుమ్ విశేషోపకారత్తైయుమ్ తానే తమక్కుచ్చెయ్తమైయై యరుళిచ్చెకిఱ వాళ్వార్ "అఱియాతనవఱివిత్త" ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తతు. ఇవ్విడత్తిల్ ఇవరరుళిచ్చెయ్కిఱవాక్యన్దాన్ అన్ద దివ్యసూక్తిక్కు సూచకమాయిఱే యిరుక్కిఱతు.

అఱియాతవర్థఙ్గళైయఱైవు వఱివిక్కైయావతు- తత్త్వవివేకమ్ తుడఙ్గి ప్రపత్తిపర్యన్తమాక అర్జుననుక్కు మున్బు అజ్ఞాతమాయిరున్ద వర్థఙ్గళైయెల్లా మఱివిక్కై. దేహాత్మాభిమానియాయ్ దేహానుబన్ధికళాన బన్ధుక్కళ్ పక్కలిలే స్థానే స్నేహత్తైప్పణ్ణి నిఱ్కిఱవివనై ప్రకృత్యాత్మవివేకాదికళాలే తెళివిక్క వేణ్డుకైయాలే, "నత్వేవాహంజాతునాసం నత్వంనేమే జనాధిపాః।నచైవన భవిష్యామ స్సర్వేవయమతః పరమ్ ॥ దేహినోఽస్మిన్ యథాదేహే కౌమారంయౌవనంజరా । తథా

మూ॥ ౧౪॥ తెలియనియర్థములను లెస్సగాఁ దెలుపునట్టి యాచార్యునికృత్యమును

ఉపాయవైభవమ్.

అవతారిక:—పిరాట్టి కి... లను బయలుపఱచిన విషయమును తెలుపునప్పుడు శ్రీరామాయణమున పురుషకారవైభవము ...డినదని యుపపాదించి తరువాత యిప్పుడు శ్రీమహాభారతమున ఉపాయవైభవము చెప్పఁబడిన... అఱియాత"ఇత్యాది వాక్యముచే నుపపాదించుచున్నారు తెలియఁదానిఁ దెలుపుట యాచ...ని పని కదా! అది శరణ్యుండగువాని పనికాదే! కావున నే శ్రీనమ్మాళ్వారులు "ఎన్నై ప్పెత్త్ర... వత్తాయాయ్ త్తన్దైయాయ్" (నన్నుకనిన తల్లియును తండ్రియును) అనుచు నిట్లు ప్రి...యుట హితముఁజేయుట యను నీ మాతాపితృకృత్యంబులఁజేయుట యను ...యనుఁ ... సర్వేశ్వరుఁడొనర్చినాఁడని చెప్పినపిమ్మట ... నుపకారముఁ తమ... స్వయముగ జేసినాడని తెలుపునట్టి వీరు ఆచార్యుఁడు చేయు...టి విశేషోపకారమునున్న ... ప్రసాదించి యున్నారు. ఈతావున శ్రీ "అఱియాతన వఱివిత్త" (తెలియనివాటిఁ దెలిపిన) ఆళ్వారి దివ్యసూక్తికి సూచకముగానే కదా పిళ్లైలోకాచార్యులవారు సాయించినవాక్యము శ్రీనమ్మాళ్... ...గా — తత్త్వవివేకము మొదలు యుండగలదు. తెలియని యర్థములను లెస్సగాఁ దెలుపుటయనఁ వన్నింటిని తెలియఁజేయుట. కొని ప్రపత్తిపర్యంతము అర్జునునికి ముందు తెలియని యర్థంబుల ...ధువులయెడల అనుచితమగు అది యెట్లనిన, దేహాత్మాభిమానియై, దేహమును బట్టియుండు ...బన్ధువు ...ప్రీతితోనుండు సమయమున ప్రకృత్యాత్మవివేకముఁ గలుగఁజేయవలసిన ... "నత్వేవాహంజాతు నాసం నత్వంనేమేజనాధిపాః । నచైవనభవిష్యామ స్సర్వేవయమతః పరం ॥ దేహినోఽస్మిన్ యథా దేహే కౌమారంయౌవనంజరా । తథాదేహాన్తరప్రాప్తిః ధీర స్తత్రనముహ్యతి ॥" (భ.గీ. ౨ అ.౧౨)

దేహాన్తరప్రాప్తి ర్ధీరస్తత్రనముహ్యతి” ఇత్యాదిక శ్లోకే ప్రకృత్యాత్మవివేకమ్ ఆత్మపరమాత్మ వివేకమాంకిఅ తత్త్వవివేకత్రైయమ్, “ అన్తవన్త ఇమేదేహా నిత్యస్యోక్తాశ్శరీరిణః । అనాశినోఽప్రమేయస్య తస్మాద్యుధ్యస్వభారత ” “ నజాయతేమ్రియతేవాకదాచిన్నాయం భూత్వాభవితావాన భూయః । అజోనిత్యశ్శాశ్వతోఽయం పురాణోనహన్యతే హన్యమానే శరీరే ॥ వాసాంసిజీర్ణాని యథావిహాయ నవానిగృహ్ణాతినరోఽపరాణి । తథాశరీరాణివిహాయ జీర్ణాన్యన్యాని సంయాతి నవానిదేహీ” ఇత్యాదిక శ్లోకే ఆత్మనిత్యత్వ దేహానిత్యత్వజ్ఞైయమ్ ప్రథమ ముపదేశిత్తు, అవనన్తైయ స్వాతన్త్ర్యభ్రమన్తై త్తవిర్ కైక్కాక, “భూమిరాపోఽనలోవాయుః ఖం మనోబుద్ధిరేవచ । అహఙ్కార ఇతీయం మే భిన్నా ప్రకృతిరష్టధా॥ అపరేయమితస్త్వన్యాం ప్రకృతింవిద్ధి మేపరామ్ । జీవభూతాం మహాబాహో యయేదం ధార్యతేజగత్” ఎన్గిఅపడిమే చేతనాచేతన శరీరనాయ్, “ సర్వస్యచాహంహృది సన్నివిష్టో మత్తః స్మృతిర్జ్ఞాన మపోహనఞ్చ ” ఎన్ఱుమ్,

---

౧౨ శ్లో) (ఓ అర్జునా ! నేను ముందొకప్పు డుండకపోయినదిలేదు. నీవును ఈ వచ్చినరాజులును ఇట్లే ముందుండియుండకపోలేదు. ఇంకమీఁదను వుండకపోము. ఈ యాత్మకు తన శరీరమున కౌమార యౌవన వార్ధక్యాద్యవస్థలుగలుగునట్లు దేహాంతరప్రాప్తియును గలుగుచున్నది. బుద్ధిమంతుఁడగువాఁ డావిషయమున భ్రమఁజెందఁడు) అని యిట్టిధముగ ప్రకృత్యాత్మ వివేకము (దేహాత్మలకుఁగల వైలక్షణ్యము) ఆత్మ పరమాత్మ వివేకమును తత్త్వవివేకమును “అన్తవన్తఇమేదేహా నిత్యస్యోక్తాశ్శరీరిణః । అనాశినోప్రమేయస్య తస్మాద్యుధ్య స్వభారత ॥ నజాయతే మ్రియతేవా కదాచిన్నాయంభూత్వా భవితావానభూయః అజోనిత్యశ్శాశ్వతోయంపురాణో। నహన్యతేహన్యమానే శరీరే । వాసాంసిజీర్ణాని యథావిహాయ నవానిగృహ్ణాతి నరోపరాణి । తథాశరీరాణివిహాయ జీర్ణాన్యన్యానిసంయాతి నవానిదేహీ” (భ. గీ. ౨. అ. ౧౭. ౨౦. ౨౧) (నిత్యుఁడును, నాశరహితుఁడును, చక్షురాదీంద్రియములకుఁ దెలియనివాఁడునునగు నీజీవునికిఁగల శరీరములు నాశయుక్తములు. ఈజీవుఁడు పుట్టువాఁడుగాని నశించువాఁడుగాని కాఁడు. ఇంతకుముందుండియిప్పుడు లేకుండఁగాని యింకమీఁద వుండబోవువాఁడుగాని కాఁడు. ఈతఁడు జన్మరహితుండు, నిత్యుండు శాశ్వతముగా నుండువాఁడు, చాలాకాలమునుండి యుండువాఁడు. ఈశరీరము నశించినను ఈతఁడు నశింపఁడు. మనుష్యుఁడు చినిగిన వస్త్రములను తీసివేసి క్రొత్తవస్త్రములను ధరించుచందంబున ఈ జీవుండును జీర్ణములయిన శరీరములను విడిచిపెట్టి క్రొత్తశరీరములలోఁ బ్రవేశించుచున్నాఁడు,” ఇత్యాదులచే నాత్మ నిత్యుఁడనియు దేహాదు లనిత్యములనియును ప్రథమమున నుపదేశించి, స్వతంత్రుండనను ఈ యాతని భ్రాంతిని తొలంగించుటకుగాను “భూమిరాపోనలోవాయుః ఖం మనో బుద్ధిరేవచ । అహంకార ఇతీయం మే భిన్నా ప్రకృతిరష్టధా। అపరేయ మితస్త్వన్యాం ప్రకృతింవిద్ధిమేపరాం । జీవభూతాం మహాబాహో యయేదం ధార్యతేజగత్” (భ. గీ. ౭. అ. ౪. ౫) (ఓ అర్జునా! పృథివీ, ఉదకము, అగ్ని, వాయువు, ఆకాశము, మనస్సు, బుద్ధి, అహంకారము, అనునవి నాయొనిమిది విధములుగల భిన్నమగు శరీరము. దేనిచే నీజగత్తు ధరింపఁబడుచున్నదో, అదియును నాయొక్క జీవభూతమగు శరీరము) అనియు నిట్లు చేతనాచేతన శరీరినై “ సర్వస్యచాహం హృదిసన్నివిష్టో మత్తస్స్మృతిర్జ్ఞాన మపోహనంచ” (ఓ యర్జునా నేనందఱియొక్క హృదయమున నుండువాఁడను. స్మరణమును, జ్ఞానమును, జ్ఞానసంకోచమును నావలననే

"ఈశ్వరస్సర్వభూతానాం హృద్దేశేఽర్జున తిష్ఠతి। భ్రామయన్ సర్వభూతాని యన్త్రారూఢాని మాయయా" ఎన్నుమ్ శొల్లుకిఱపడియే సర్వజన హృదయస్థనాయ్ నిన్ఱు, సకలప్రవృత్తి నివృత్తికళైయుమ్ పణ్ణువిక్కైయాలే తన్నుడైయ నియన్తృత్వత్తైయుమ్, అప్పడి సర్వనియన్తావాయ్ క్కొణ్డు సర్వస్మాత్పరనాయిరుక్కుమళవన్ఱిక్కే "పరిత్రాణాయ సాధూనాం వినాశాయ చ దుష్కృతామ్। ధర్మసంస్థాపనార్థాయ సమ్భవామి యుగే యుగే" ఎన్ఱు అవతారప్రయుక్తమాన తన్నుడైయ సౌలభ్యత్తైయుమ్; "సమోఽహం సర్వభూతేషు న మే ద్వేష్యోఽస్తి న ప్రియః" ఎన్ఱు తన్నుడైయ ఆశ్రయణీయత్వే సామ్యత్తైయుమ్; "ప్రకృతేః క్రియమాణాని గుణైః కర్మాణి సర్వశః। అహఙ్కారవిమూఢాత్మా కర్తాహమితి మన్యతే" ఎన్ఱు అహఙ్కారదోషత్తైయుమ్; "యతతో హ్యపి కౌన్తేయ పురుషస్య విపశ్చితః। ఇన్ద్రియాణి ప్రమాథీని హరన్తి ప్రసభం మనః" ఎన్ఱు ఇన్ద్రియ ప్రాబల్యత్తైయుమ్; "అసంశయం మహాబాహో మనో దుర్నిగ్రహం చలమ్" ఎన్ఱు అద్ప్రాబల్యత్తిల్ ముఱ్ఱై యిన్ద్రియఙ్గళై పఱ్ఱుమనస్సినుడైయ ప్రాధాన్యత్తైయుమ్ దర్శిప్పిక్కైయాలే ఆశ్రయణవిరోధికళైయుమ్ "తాని సర్వాణి సంయమ్య యుక్త ఆసీత మత్పరః। వశే హి యస్యేన్ద్రియాణి తస్య ప్రజ్ఞా ప్రతిష్ఠితా" ఎన్నుమ్, "యతో యతో నిశ్చరతి మనశ్చఞ్చలమస్థిరమ్। తతస్తతో నియమ్యైతదాత్మన్యేవ

గలుగుచున్నవి.) అనియు, "ఈశ్వరస్సర్వభూతానాం హృద్దేశేఽర్జున తిష్ఠతి। భ్రామయన్ సర్వభూతాని యన్త్రారూఢాని మాయయా" (ఓ యర్జునా! ఈశ్వరుఁడు అందఱియొక్క హృదయమునందుండి తనయొక్క జ్ఞానముచే నన్నిభూతములను యంత్రమునందుండు బొమ్మలను వలెఁ ద్రిప్పుచున్నాఁడు) అనియు నిట్లు సర్వజనుల హృదయమునందుండి యందఱి ప్రవృత్తులను గలుగఁజేయుటయనెడి తన నియంతృత్వమును, అట్లు సర్వనియామకుండై యందఱికంటెను శ్రేష్ఠుఁడై యుండుట మాత్రమే కాకుండ, "పరిత్రాణాయ సాధూనాం వినాశాయ చ దుష్కృతాం। ధర్మసంస్థాపనార్థాయ సంభవామి యుగే యుగే" (సాధువులను రక్షించుటకును దుష్టులను శిక్షించుటకును ధర్మమును స్థాపించుటకును నేను ప్రతియుగమున నవతరించుచున్నాఁడను) అన్నట్లు అవతరించుటనుబట్టియుండు సౌలభ్యమును "సమోఽహం సర్వభూతేషు న మే ద్వేష్యోఽస్తి న ప్రియః" (నేనందఱికిని సమానమే నాకు ఇష్టుఁడుగాని అయిష్టుఁడుగాని లేడు) అనుటచే నందఱికిని తాను సామ్యమున నాశ్రయణయోగ్యుండగుటను "ప్రకృతేః క్రియమాణాని గుణైః కర్మాణి సర్వశః। అహంకారవిమూఢాత్మా కర్తాహమితి మన్యతే" (ప్రకృతియొక్క గుణముల మూలముగ సమస్తకార్యములును చేయఁబడుచున్నవి. ఈజీవుఁడహంకారవశమున నేను చేయుచున్నానని తలంచుచున్నాఁడు) అనుటచే నహంకారరూపమగు దోషమును, "యతతో హ్యపి కౌన్తేయ పురుషస్య విపశ్చితః। ఇంద్రియాణి ప్రమాథీని హరన్తి ప్రసభం మనః" (ఓ యర్జునా! జ్ఞానియగువాఁడు మోక్షమునకై ప్రయత్నించుచున్నను, ప్రబలములగు నింద్రియములు మనస్సును స్వాధీనము జేసికొనుచున్నవి) అనుటచే నింద్రియ ప్రాబల్యమును, "అసంశయం మహాబాహో మనో దుర్నిగ్రహం చలం" (ఓ యర్జునా! నిశ్చయముగ మనస్సు చంచలమైనది దీనిని వశపఱచుకొనుట దుర్లభము" అనుటచే మనస్సుయొక్క ప్రాధాన్యమును జూపించుటచే భగవదాశ్రయణమునకు విరోధులగు వాటిఁదెలిపి, "తాని సర్వాణి సంయమ్య యుక్త ఆసీత మత్పరః। వశే హి యస్యేంద్రియాణి తస్య ప్రజ్ఞా ప్రతిష్ఠితా" (ఆయింద్రియముల నన్నింటిని జయించి నావిషయమున మనస్సు గలవాఁడై యింద్రియములను తనవశమున నుంచుకొనిన వానిజ్ఞానము స్థిరమైనది.) అను

T294.1TS49V TS38.

వర్తనయేత్ ” ఎన్ఱు ఆశ్రయణోపకరణఙ్గళాన బాహ్యాభ్యన్తర కరణఙ్గళై స్థాపనమాక నియమిక్కుమ్ ప్రకారత్తైయుమ్; “చతుర్విధా భజన్తేమాం జనాస్సుకృతినోఽర్జున । ఆర్తో జిజ్ఞాసురర్థార్థీ జ్ఞానీచ భరతర్షభ” ఎన్ఱు ఆశ్రయిక్కుమ్ అధికారికళుడైయ చాతుర్విధ్యత్తైయుమ్; “ద్వౌ భూతసర్గౌ లోకేఽస్మిన్ దైవఆసురఏవచ । దైవీసమ్పద్విమోక్షాయ నిబన్ధాయాసురీమతా ” ఎన్ఱు తన్నుడైయ ఆజ్ఞానువర్తన పరరానవర్కళ్ దేవర్కళ్, తదతిలఙ్ఘన పరరానవర్కళ్ అసురర్కళ్ ఎన్ఱు దేవాసుర విభాగత్తైయుమ్; “హన్త తేకథయిష్యామి విభూతీరాత్మనశ్శుభాః । ప్రాధాన్యతః కురుశ్రేష్ఠ నాస్త్యన్తో విస్తరస్యమే” ఎన్ఱుతొడఙ్గి ఇవ్విభూతియిల్ సమస్తపదార్థఙ్గళుక్కుమ్ వాచకమానశబ్దఙ్గళ్ తన్నళవిలే పర్యవసిక్కుమ్పడి ఇవఱ్ఱైయెల్లామ్ స్వప్రకారమాకక్కొణ్డు వ్యాపిత్తు నిఱ్కుమ్పడియైయుమ్; “దివ్యందదామితే చక్షుః పశ్యమేయోగమైశ్వరమ్ ” ఎన్ఱు దివ్యచక్షుస్సై కొడుత్తు, “పశ్యామి దేవాంస్తవ దేవదేహే సర్వాం స్తథా భూత విశేషసఙ్ఘాన్ । బ్రహ్మాణమీశం కమలాసనస్థ మృషీంశ్చ సర్వానురగాంశ్చదీప్తాన్ ” ఇత్యాదియాలే తన్నుడైయ విశ్వరూపత్తైక్కణ్డు పేసుమ్పడి పణ్ణుకైయాలే, తాను కిట్టినార్క్కు దివ్యజ్ఞానత్తైక్కొడుత్తు తన్పడి కాట్టి ఏర్పిప్పిక్కుమెన్నుమ్ మత్తైయుమ్; “మన్మనాభవ మద్భక్తో మద్యాజీ మాంనమస్కురు ।

టచే భగవదాశ్రయణమునకు నుపయుక్తములగు బాహ్యాభ్యంతరేంద్రియములను స్థాపనములో నుంచుకొనునట్టి పద్ధతినిన్ని “చతుర్విధా భజన్తేమాం జనాస్సుకృతినోఽర్జున । ఆర్తో జిజ్ఞాసురర్థార్థీ జ్ఞానీచ భరతర్షభ ” (భ్రష్టైశ్వర్య కాముడును, అపూర్వైశ్వర్య కాముడును, ఆత్మప్రాప్తి కాముండును, భగవత్ప్రాప్తి కాముండును నిట్లు నాలుగు తెగలవారగు పుణ్యాత్ములు నన్నాశ్రయించుచున్నారు) అనుటచే తన్నాశ్రయించునట్టి యాశ్రితుల చాతుర్విధ్యమునున్ను, “ద్వౌ భూతసర్గౌ లోకేఽస్మిన్ దైవఆసురఏవచ । దైవీసంపద్విమోక్షాయ నిబన్ధాయాసురీమతా”(దైవసృష్టియనినను, అసురసృష్టియనినను, రెండువిధములగు సృష్టులు కలవు. వాటిలో దైవసృష్టి మోక్షసంపత్తునకును అసురసృష్టి బంధమునకును నుండునవి) అనుటచే దేవతలు భగవదాజ్ఞనను వర్తించునట్టివారనియును అసురులు భగవదాజ్ఞ నతిక్రమించు వారనియును చెప్పుటచే దేవాసుర విభాగమునున్ను, “హన్త తే కథయిష్యామి విభూతీరాత్మనశ్శుభాః । ప్రాధాన్యతః కురుశ్రేష్ఠ నాస్త్యన్తో విస్తరస్యమే ” (ఓ యర్జునా! నాయొక్క విభూతులను నీకుఁ దెలియఁజేయ బోవుచున్నాను. ముఖ్యముగ వ్యాపించియుండు నా కంతములేదు) ఇత్యాది వాక్యములచే నీవిభూతియం దుండు పదార్థములఁ దెలుపునవియగు శబ్దములు మొత్తముమీద తన్నే తెలుపునట్లు వీటినన్నింటి లోను సంపూర్ణముగా తానువ్యాపించియుండు పద్ధతినిన్ని, “దివ్యందదామి తే చక్షుః పశ్య మేయోగ మైశ్వరం” (ఓ యర్జునా! నీకు దివ్యచక్షుస్సు నిచ్చెదను. నా యైశ్వర్యయోగముఁ జూడుమా) అనుటచే దివ్యచక్షుస్సు నిచ్చి, “పశ్యామిదేవాం స్తవదేవదేహే సర్వాం స్తథాభూత విశేషసంఘాన్ బ్రహ్మాణమీశం కమలాసనస్థం ఋషీంశ్చ సర్వానురగాంశ్చదీప్తాన్” (నీలోపల దేవతలను సమస్తములగు భూతసముదాయములను, కమలాసనుండగు చతుర్ముఖబ్రహ్మను రుద్రుని ఋషులను దేదీప్యమానములగు నాగుబాములను చూచుచున్నాను) అన్నట్లు తనయొక్క విశ్వరూపమునుజూచిదానిఁ జెప్పునట్లు చేయుటచే తాను ప్రేమించినవారికి దివ్యజ్ఞానమునిచ్చి తనస్థితిఁ గాన్పించుననియును, “మన్మనాభవ మద్భక్తో మద్యాజీమాం నమస్కురు । మామేవైష్యసియుక్త్వైవ మాత్మానంమత్ప

మూ॥ పురుషకారకృత్యత్తైయుమ్,

మానే వైష్యసి యుక్త్వైవ మాత్మానం మత్పరాయణః” ఎన్ఱు ఇప్పడి యిరుస్దుళ్ళ పరత్వసౌలభ్య యుక్తనాన తన్ తిరువడికళై ప్రాప్తిక్కైయాకిఱ పరమ పురుషార్థత్తుక్కు ఉపాయమాయిరుస్దుళ్ళ కర్మజ్ఞానరూపాఙ్గ సహితైయాన భక్తియైయుమ్; “మామేవయే ప్రపద్యన్తే మాయామేతాం తరన్తితే” “తమేవచాద్యం పురుషం ప్రపద్యే” “తమేవశరణంగచ్ఛ సర్వభావేన భారత” ఎన్ఱు అఙ్గ భక్త్యఙ్గమాన ప్రపత్తియైయుమ్; చరమశ్లోకత్తాలే అన్ద భక్త్యుపాయత్తిన్ దుష్కరత్వాదికళై యెణ్ణి శోకిప్పార్కుక్కు, సుకరముమాయ్ స్వరూపానురూపముమాన ఉపాయమ్ ప్రపత్తి యెన్నుమత్తైయుమ్ తానేయఱివిత్తరుళినాని ఱే; అక ఇప్పడి యర్థవర్గఙ్గళైయెల్లా మఱివిక్కైయాలే ఆచార్యకృత్యత్తై త్తానేఱ్ట్టుక్కొణ్డానెన్గిఱది.

ఇని పురుషకారకృత్యముమ్ శరణ్యనాన తన్నతన్ఱే, పిరాట్టికృత్యమిఱే, “మత్ప్రాప్తిం ప్రతిజంతూనాం సంసారేపతతామధః। లక్ష్మీః పురుషకారత్వే నిర్దిష్టా పరమర్షిభిః। మమాపి చమతం హ్యేతన్నాన్యథా లక్షణం భవేత్” ఇత్యాదికళాలే ఇతుతన్నై భగవచ్ఛాస్త్రత్తిలే తానే యరుళిచ్చెయ్దానిఱే.

ఇవనుక్కు తత్త్వజ్ఞానాదికళై యుణ్డాక్కి క్కొళ్ళవేణ్డుకైయాలే ఆచార్యకృత్యత్తైయేఱ్ట్టు క్కొణ్డానాకిల్ తాన్, పురుషకారకృత్యమేఱ్ట్టుక్కొళ్ళ వేణ్డువానేన్? అఙ్గీకరిత్తు విషయమై

మూ॥ పురుషకారకృత్యమును

రాయణః” (ఓ యర్జునా! ఎల్లప్పుడు నన్నె దలంచుచు, నన్నె ప్రేమించుచు నన్నారాధించుచు, నాకు నమస్కరింపుము. ఇట్లు నాయెందెల్లెడల నాసక్తి గలిగి నన్నె ధ్యానించునట్టి నీవు నన్నె పొందగలవు) ఇట్టి పరత్వ సౌలభ్యంబులుగల తనయొక్క పాదపద్మములఁ జేరుటయను పరమ పురుషార్థమునకు ఉపాయభూతములగు కర్మజ్ఞానములంగములుగాఁగల భక్తినిన్ని “మామేవయే ప్రపద్యన్తే మాయామేతాం తరన్తితే” (నన్నె శరణుజొచ్చువారు మాయ నతిక్రమించుచున్నారు) అనియు “తమేవచాద్యం పురుషం ప్రపద్యే” (అట్టి యాదిపురుషుని శరణు జొచ్చుచున్నాడను) అనియు, “తమేవ శరణంగచ్ఛ సర్వభావేన భారత” (ఓ యర్జునా! అన్నివిధముల నతని నే శరణు జొచ్చుమా) అనియు నిట్లు అభక్తి కంగముగాఁ గలిగియుండు ప్రపత్తినిన్ని అభక్తిరూపమగు నుపాయమును సాధించుట దుష్కరమని తలఁచి దుఃఖపడువారికి సులభమును స్వరూపానురూపమగు నుపాయము ప్రపత్తియనియును చరమశ్లోకముచే తానే స్వయముగఁ దెలిపి కృపచేసినాఁడు గదా! కావున నిట్లు తెలియని యర్థంబుల నన్నింటిని తెలుపుటచే నాచార్య కృత్యమును తనపై వేసికొనినాఁడని చెప్పఁబడినది.

ఇఁక పురుషకారకృత్యము శరణ్యుండగు తనది కాదు. అది పిరాట్టియొక్కపని గదా! “మత్ప్రాప్తిం ప్రతిజన్తూనాం సంసారే పతతామధః । లక్ష్మీః పురుషకారత్వే నిర్దిష్టా పరమర్షిభిః॥ మమాపిచ మతం హ్యేతన్నాన్యథా లక్షణం భవేత్” ఇత్యాదిశ్లోకముల ఈవిషయమును భగవచ్ఛాస్త్రమున భగవంతుఁడు స్వయముగాఁ జెప్పియున్నాఁడు గదా! అయితే యీచేతనునికి తత్త్వజ్ఞానాదులఁ గలుగఁజేయ వలసియున్నదిగాన, ఆచార్యునిపనిని తనపై బెట్టుకొన వలసియున్నది పరే. పురుషకారకృత్యము నేల పై బెట్టుకొనవలయును? అంగీకరించితే చాలదా? అంటివేని,

మూ॥ ఉపాకృత్యత్తైయుమ్ తానేయేఱిట్టుక్కొళ్ళుకైయాలే

యాలో? వెన్నిల్ అఙ్గీకారత్తుక్కు ఉదువు మవశ్యాపేక్షితమాకైయాలే; ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్; ఇవ్వుపాయత్తుక్కుప్పురుషసాపేక్షతై పోలే పురుషకారసాపేక్షతైయుముణ్డిఱే. ఇవ్వుభయసాపేక్షతైయుమ్, ఉపాయవరణరూపమాన పూర్వవాక్యత్తిల్ ప్రథమచరమ పదఙ్గళిలే కాణలామ్; శ్రీశబ్దత్తాలే పురుషకారత్తైయుమ్, ఉత్తమనాలే అధికారిగ్గైయుమిఱే శొల్లుకిఱతు; ఆకైయాలే చేతనర్ తన్నై ఉపాయమాకప్పఱ్ఱుమిడత్తిల్ స్వాపరాధ భయత్తాలే పిరాట్టియైప్పురుషకారమాక మున్నిడ, అవళ్ ఇవనపరాధ నిబన్ధమాన తన్ తిరువుళ్ళత్తిల్ శీఱ్ఱత్తైయాఱ్ఱిచ్చేర్ఱవిడ, కైక్కొళ్ళుకై ముఱైయాయిరుక్క, అఙ్ఙనన్ఱిక్కే, ఇవనపరాధ నిబన్ధనమాన తన్ తిరువుళ్ళత్తిల్ కలక్కత్తైయుమ్ తానే తణిత్తుక్కొణ్డు ఇవనైచ్చేర్త్తుక్కొళ్ళుకైయాలుమ్, అతు తాన్, శెయ్కిఱవళవిల్ అర్థిత్వనిరపేక్షమాకచ్చెయ్కైయాలుమ్, పురుషకారకృత్యత్తైయుమ్ తానే యెటుత్తుక్కొణ్డాన్ ఎన్గిఱతు.

ఇని ఉపాయకృత్యమ్ తన్నతాయిరుక్క అత్తైయుమ్ తానే యేఱిట్టుక్కొణ్డానెన్నతు—“త్వమేవోపాయ-భూతో మేభవ” ఎన్ఱు ఇవనర్థిత్తాల్ కార్యమ్ శెయ్యవమైన్దిరుక్క, నామే యివనుక్కుపాయమాయ్ అనిష్టనివృత్త్యాదికళై ప్పణ్ణక్కడవోమెన్ఱు తానేయేన్ఱుకొణ్డు “మామేకంశరణంవ్రజ-సర్వపాపేభ్యోమోక్షయిష్యామి” ఎన్గైయాలే; అల్లతు “ఉపాయోపేయత్వే తదిహ తవ

మూ॥ ఉపాయకృత్యమునున్ను తనపైబెట్టుకొనుటవలన

అంగీకరించుట కిదియును అవశ్యముగఁ గావలసినది. అదియెట్లనిన, ఈయుపాయమును వరించుటకు పురుషావశ్యకతయుఁబోలే పురుషకారావశ్యకతయును గలదు. ఈరెంటిని యపేక్షించియున్నట్లు, ఉపాయవరణముఁ దెలుపు పూర్వవాక్యమున (శ్రీమన్నారాయణచరణౌ శరణంప్రపద్యే” అనుతావున) ప్రథమ చరమపదములయందు (“శ్రీమతే” అను పదమునను “ప్రపద్యే” అనుపదమునను) చూడవచ్చును. ఏలననఁగా ఇందుండు “శ్రీ” శబ్దము పురుషకారమును “ప్రపద్యే” అను క్రియాపదమునందలి యుత్తమపురుష యధికారిని గదా! తెలుపునవి. కావునసే చేతనులు తనను ఉపాయముగాఁ గొను సమయమున, తామొనర్చిన యపరాధములవలన భయపడి పిరాట్టిని పురుషకారముగాను ముందుంచుకొనఁగా, ఆమె యీతని యపరాధముల మూలముగ ఈశ్వరుని మనస్సునంగల కోపమును బోగొట్టి యిద్దఱిని చేర్పఁగా సర్వేశ్వరుఁ డీతని నంగీకరించుట యుక్తమైయుండఁగా, అట్లుచేయక, యీతని యపరాధముల మూలముగ తన మనస్సునంగల కోపమును తానే పోగొట్టుకొని యీతనిఁ జేర్చుకొనుటవలనను, అందులోను ఈతఁడు ప్రార్థించకయే యిట్లొనర్చుటంజేసియును అనఁగా ఈహేతువులనుబట్టి పురుషకార కృత్యమునున్ను తనపై బెట్టుకొనినవాఁడని చెప్పఁబడినది.

ఉపాయకృత్యము తనదేకదా! ఇట్లుండ, దానినిన్ని పైబెట్టుకొనినవాఁడని యెట్లు చెప్పఁదగును? అంటివేని, “త్వమేవోపాయ భూతస్స్యాః” (నన్ను కడతేర్చువట్టి యుపాయముగా నగుమా) అని యీతఁడు కోరినపైని, చేయవలసియుండఁగా, మనమే యీతనియెడల యుపాయమై అనిష్టంబుల నన్నింటిని నివర్తించెదమని తనపైబెట్టుకొని “మామేకం శరణంవ్రజ” (నన్నొకనినే శరణుజొచ్చుము) “సర్వపాపేభ్యో విమోక్షయిష్యామి” (నేను నీపాపంబులనన్నింటిని విడ

తత్త్వం నతుగుణౌ” ఎన్గిఱవస్తువుక్కు ఉపాయకృత్యమ్ వన్దేఱియాన్ఱో; ఉభయలిఙ్గవిశిష్టత్తై యాలే ఉపాయోపేయత్వఙ్గళిరణ్డుమ్ స్వతస్సిద్ధమాయిఱే యిరుప్పతు. ఆన్ఱిక్కే, “ఉపేయమాన తన్నై ఉపాయమాక్కైయాలే ఉపాయకృత్యత్తై యేఱిట్టుక్కొణ్డాననెన్గిఱతు” ఎన్బారుముణ్డు, అతు, పాల్ మరున్దామాపోలే ఇవనుపాయమాయిడ మెఙ్గుముళ్ళతొన్ఱాకైయాలే, అర్జుననుక్కుప్పోలే అసాధారణమాకచ్చెయ్‌త తొన్ఱల్లామైయాలుమ్, “ఉపాయమ్” ఎన్ఱే వస్తువై నిర్దేశిత్తు తద్వైభవమ్ శొల్లుకిఱ ప్రకరణమాకైయాలుమ్ ఇవ్విడత్తుక్కు చితమన్ఱు; అనపిన్బు కీఴ్చ్చొన్న పడియే పొరుళాకవేణుమ్. ఆచార్యకృత్య మేఱిట్టుక్కొళ్ళుకిఱవళవిల్, “కార్పణ్యదోషోపహత స్వభావః పృచ్ఛామిత్వాం ధర్మసమ్మూఢచేతాః । యచ్ఛ్రేయస్స్యాన్నిశ్చితం బ్రూహితన్మే శిష్య స్తేహం శాధి మాం త్వాం ప్రపన్నమ్” ఎన్ఱివనర్థిత్వముణ్డాకైయాలే అన్యకృత్యత్తై త్తానేఱిట్టుక్కొణ్డమాత్రమే వివక్షితమాకైయాలుమ్, పురుషకారకృత్య మేఱిట్టుక్కొళ్ళుకిఱవళవిల్ అన్యకృత్యత్తై యేఱిట్టుక్కొణ్డమైయుమ్, అతు తన్నై అర్థిత్వ నిరపేక్షమాక ఏఱిట్టుక్కొణ్డమైయుమ్ వివక్షితమాకైయాలుమ్, స్వకృత్యమేఱిట్టుక్కొళ్ళుకిఱవళవిల్ అర్థిత్వనిరపేక్షమాకచ్చెయ్‌త

కొట్టెదను) అని యుపదేశించి యున్నాడు. అట్లు కాదన్న “ఉపాయోపేయత్వే తదిహాతవ తత్త్వంనతుగుణౌ” (రం. స్త.) (ఉపాయముగాను ఉపేయముగాను నుండుట నీయొక్క స్వరూపమేకాని, గుణముకాదు) అన్నట్లు ఈతనికి ఉపాయకృత్యము ఆగంతుకముకాదు గదా! ఈశ్వరతత్త్వమిట్లు రెండులక్షణములుగలది యగుటంజేసి దీనికి ఉపాయోపేయత్వములు రెండును స్వతస్సిద్ధములైయే కదా యుండగలవు. అయితే, ఉపేయమగు తనను ఉపాయముగాఁ జేయుటచే ఉపాయకృత్యమును పైబెట్టుకొనినాడని చెప్పఁబడియెనని తలంచువారును కలరు. కాని, యది, * పాలు మందయినట్లు, ఈతఁడు ఉపాయమగుట యందఱియెడల నుండుటచేతను, ఇప్పుడీతఁడర్జునునియెడల విశేషముగాఁజేసిన దేదియును లేకపోవుటచేతను, ఉపాయమనియే యతనిఁ బేర్కొని యతని వైభవముఁ దెలుపునట్టి ప్రకరణమగుటంజేసియును, వారు చెప్పునట్టియర్థ మీతావునఁ బొసగదు. కావున మొదట చెప్పినట్లుగానే యీవాక్యముయొక్క యర్థముండవలయును ఆచార్యకృత్యమును పైబెట్టుకొనునప్పుడు “కార్పణ్యదోషోప హతస్వభావః పృచ్ఛామిత్వాం ధర్మసమ్మూఢచేతాః । యచ్ఛ్రేయస్స్యాన్నిశ్చితం బ్రూహితన్మే శిష్యస్తేహం శాధిమాంత్వాం ప్రపన్నం” (భ. గీ. అ. ౨.) (కార్పణ్యరూపమగు దోషముచే నా స్వభావము బొత్తుగ చెడిపోయినది ధర్మమెద్దియో తెలియకయున్నది. నాకెద్ది శ్రేయస్కరమో, నీవే నిశ్చయించి తెలుపుము. శిష్యుండనై నిన్ను శరణుజొచ్చినాఁడ) అన్నట్లు అర్జునుండు కోరియుండుటంజేసి యిచట వేఱొక్కని కార్యమును తనపైఁ బెట్టుకొనుటమాత్రము వివక్షింపఁబడుటవలనను, పురుషకారకృత్యమును పైబెట్టుకొనినప్పుడు వేఱొక్కని పనిని తనపైబెట్టుకొనుటయు, దానినిన్ని యితరులడుగకయే తనపైబెట్టుకొనుట యిచటవివక్షితమగుటవలనను, తనపనిని తనపైబెట్టుకొనినాడనునపుడు వేఱొక్కఁడు కోరకయే యట్లుచేసియుండుట మాత్రమేయిచట వివక్షితమగుట వలననున్ను ఈపై

---

* పాలను సర్వసాధారణముగ నందఱును నిత్యము త్రాగుదురు. మందు ఎప్పుడోయొకప్పుడు యెవ్వండో యొక్కండు పుచ్చుకొనునది. ఇట్లుండ, పాలను మందుగాఁగొను నపుడు మందనెడి విశేష మెద్దియు లేనట్లని భావము.

మహాభారతత్తిలుపాయవైభవముమ్ శొల్లిర్ఱాయిర్ఱు.

మూ॥ ౧౪॥ పురుషకారత్తుక్కు ముపాయత్తుక్కుమ్ వైభవమావతు.

పళవే విశక్షిత మాకైయాలుమ్, (తానేయేఱిట్టుక్కొళ్ళుకైయాలే) ఎన్గిఱవితు కృత్యత్రయత్తిలుమ్ యథాయోగ మన్వయిక్కక్కడవతు.

ఆచార్య్యనజ్ఞాతజ్ఞాపనమ్పణ్ణ, పిరాట్టి పురుషీకరిక్క, వన్దు తన్నై ఉపాయమాకపర్ఱుమవనుక్కు అనిష్టనివృత్త్యాదికళైప్పణ్ణి క్కొడుక్క వేణ్డియిరుక్క, ఇవైయెల్లావర్ఱైయుమ్ తానే యేఱిట్టుక్కొణ్డతు వైభవమిఱే. (ఏఱిట్టుక్కొళ్ళుకైయాలే మహాభారతత్తి లుపాయవైభవమ్ శొల్లిర్ఱాయిర్ఱు) ఎన్నతు-ఏఱిట్టుక్కొణ్డమైయై ప్రతిపాదిక్కైయాలే శొల్లిర్ఱాయిర్ఱెన్నపడి.

౧౫. అక పురుషకారోపాయఙ్గళిరణ్డుక్కు మసాధారణ వైభవత్తై యరుళిచ్చెయ్తార్ కీళ్; ఉభయసాధారణ వైభవత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (పురుషకారత్తుక్కుమ్ ఎన్నతుడఙ్గి). ఇత్తల్ అసాధారణవైభవమ్ శొల్లుకైయాలే పురుషకారత్తైయు ముపాయత్తైయుమ్ తనిత్తనియే ఉపాదానమ్ పణ్ణి యరుళిచ్చెయ్తార్ కీళ్; ఇతు ఉభయత్తుక్కుమ్ సాధారణవైభవమాకైయాలే (పురుషకారత్తుక్కుమ్) ఎన్ఱు తన్త్రేణోపాదానమ్ పణ్ణి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్. ఉభ

మహాభారతమున నుపాయవైభవము చెప్పఁబడినది.

మూ ॥ ౧౪ ॥ పురుషకారముయొక్కయును ఉపాయముయొక్కయును వైభవమనునది.

గనఁబఱచినట్లు ‘‘తనపై బెట్టుకొనుట’’ యనునది యీమూఁడువిషయములతోను సమన్వయించును.

ఆచార్యుఁడు తెలియనివాటిఁ దెలుపఁగా, పిరాట్టి పురుషకారముఁజేయఁగా, వచ్చి తనను ఉపాయముగాఁగొని యాశ్రయించువారల యనిష్టములఁ బోగొట్టుట మొదలగు వాటిఁజేయుట తనకృత్యమైయుండుగా, వీటి నన్నింటిని తనపై బెట్టుకొనుట యొక వైభవమే కదా!

ఇట్లు సర్వేశ్వరుండు వీటిని తనపై బెట్టుకొనిన విషయము శ్రీమహాభారతమునఁ బ్రసాదించి యుండుటంజేసి యచట ఉపాయవైభవము చెప్పఁబడినదని యెఱుఁగునది.

ఉభయసాధారణవైభవమ్.

అవతారిక: — పురుషకారోపాయంబులలో నొక్కొక్కదానికిని విలక్షణమైన వైభవమును ఇంతకుముందు తెలిపియున్నారు. ఇఁకమీఁద ఆరెంటికిని పొదువయిన వైభవమును ‘‘పురుషకారత్తుక్కు’’ ఇత్యాది వాక్యముచేఁ దెలుపఁబోవుచున్నారు:—

ఇంతకుముందు పురుషకారోపాయములలో నొక్కొక్కదానియొక్కయును విలక్షణమగు వైభవముఁ దెలుపుటంజేసి యచట నొక్కొక్కదానిని ప్రత్యేకముగాఁ బేర్కొనియుండిరి. ఇప్పుడు చెప్పఁబోవునది రెంటికిని పొదువయినది యగుటంజేసి (పురుషకారముయొక్కయును ఉపాయముయొక్కయును)అని రెంటినిఁజేర్చి పేర్కొనుచున్నారు. ఈరెంటిలో నొక్కొక్కదాని

మూ॥ దోషత్తైయుమ్ గుణహానియైయుమ్ పార్త్తు ఉపేక్షియాతవళవన్ఱిక్కే, అఙ్గీకారత్తుక్కువై తన్నైయే పచ్చైయాక్కై.

యత్తుక్కు మసాధారణ వైభవమ్ శొల్లుగిఱ విడఙ్గళిల్, "ఇరువరైయుమ్ తిరుత్తునతు" ఇత్యాదియాలే శాబ్దమాక పురుషకార స్వరూపముమ్, "ఉపాయకృత్యత్తైయుమ్ తానే యేఱిట్టుక్కొళ్ళుకైయాలే" ఎన్నైయాలే ఆర్థమాక ఉపాయ స్వరూపముమ్ శొల్లప్పట్టతు; ఇఙ్గు ఉభయ స్వరూపకథన పూర్వకమాక వైభవత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (దోషత్తైయుమ్ గుణహానియైయుమ్ పార్త్తు ఉపేక్షియాతవళ వన్ఱిక్కే అఙ్గీకారత్తుక్కు వైతన్నైయే పచ్చైయాక్కై) ఎన్ఱు. దోషమావతు-అకృత్యకరణాది నిషిద్ధానుష్ఠానమ్; గుణహానియావతు-విహితాకరణమ్; ఇవై యిరణ్డైయుమ్, "మనోవాక్కాయైః" ఇత్యాదిచూర్ణైయాలే ఎమ్పెరుమానా రరుళిచ్చెయ్తారిఱే. "ఇదంకురు" "ఇదంమాకార్షీః" ఎన్ఱు విధినిషేధాత్మకమాన శాస్త్రఙ్గళ్ భగవదాజ్ఞా రూపమాయిఱే యిరుప్పతు. "శ్రుతిఃస్మృతిర్మమైవాజ్ఞా" ఎన్ఱు తానే యరుళిచ్చెయ్తానిఱే. ఏవమ్భూతశాస్త్రత్తిల్ నిషిద్ధత్తై చ్చెయ్కైయుమ్ విహితత్తై చ్చెయ్యామైయుమిఱే అనాదికాలమ్, "క్షిపామి" "నక్షమామి" ఎన్నుమ్ భగవన్నిగ్రహత్తుక్కిలక్కాయ్ పోరుకైక్కు క్కారణమ్. "ఇవై యిరణ్డైయుమ్ పార్త్తు పేక్షియాతవళవన్ఱిక్కే" ఎన్ఱతు-ఆశ్రయణోన్ముఖ చేతనగతఙ్గళాన ఇవ

మూ॥ దోషమును, గుణహానినిన్ని చూచి యుపేక్షించుటయే కాకుండ అంగీకారమునకు వాటినే భోగ్యములనుగాఁ గొనుట.

యొక్క విలక్షణమైన వైభవముఁ జెప్పునట్టి "ఇరువరైయుమ్ తిరుత్తునతు=ఇద్దఱినిన్ని దిద్దుబాటు చేయుట" ఇత్యాదితావుల పురుషకార స్వరూపము శబ్దప్రయోగ పూర్వముగా జెప్పఁబడినది. "ఉపాయ కృత్యత్తైయుమ్ తానే యేఱిట్టుక్కొళ్ళుకైయాలే = ఉపాయకృత్యమును తనపైబెట్టుకొనుటవలన" ఈతావుల ఉపాయ స్వరూపము అర్థతః తెలుపఁబడినది. ఈతావున రెంటియొక్కయును స్వరూపమును చెప్పుచు వాటి వైభవమును తెలుపుచున్నారు.

(దోషత్తైయుమ్ గుణహానియైయుమ్పార్త్తు ఉపేక్షియాతవళ వన్ఱిక్కే అఙ్గీకారత్తుక్కువైతన్నైయే పచ్చైయాక్కై). దోషమనఁగా అకృత్యకరణాది రూపమగు నిషిద్ధానుష్ఠానము. గుణహానియనఁగా శాస్త్రవిహితమైనదానిఁజేయకుండుట. ఈరెంటినిన్ని "మనోవాక్కాయైః" అనుచూర్ణికయందు శరణాగతిగద్యమున శ్రీరామానుజులవారు ప్రసాదించియున్నారు. "దీనిఁజేయుము" "దీనిఁజేయకుము" ఇట్లు విధినిషేధములఁ దెలుపునట్టి శాస్త్రమున్ను భగవంతునియాజ్ఞయే కదా! "శ్రుతిఃస్మృతిర్మమైవాజ్ఞా" అని భగవంతుఁడే యానతిచ్చియున్నాఁడు కదా! ఇట్టి శాస్త్రమువందు నిషేధింపఁబడినట్టి దానిఁ జేయుటయు, విధింపఁబడినదానిఁ జేయకపోవుటయును గదా! అనాదికాలముగ "క్షిపామి" (శిక్షించుదును) "నక్షమామి" (క్షమింపను) అని యిట్టి భగవన్నిగ్రహమునకుఁ గారణము. (ఇవై యిరణ్డైయుమ్పార్త్తు ఉపేక్షియాతవళవన్ఱిక్కే) అనఁగా, ఆశ్రయింప నుద్యుక్తుండగు చేతనుని కుండునట్టిఁ దోషంబులఁజూచి వీడక్కఱలేదని వదలిపెట్టక

౧౬॥ మూ॥ ఇరణ్డు మిరణ్డుమ్ కులైయవేణుమెన్నిరుక్కిల్
ఇరణ్డుక్కు మిరణ్డు ముణ్డాయిర్ఱాతామ్.

శ్రీ గైదర్శిత్తు ఇవనై వేణ్డోమెన్ను కైవిడాతే అఙ్గీకరిక్కుమ్ మాత్రమన్రిక్కే యొన్నపడి. అఙ్గీకారత్తుక్కువై తన్నైయే పచ్చైయాక్కైయాపతు-అప్పడిప్పట్ట దోషగుణహానికళ్ తన్నైయే ముఖమలర్న్దు అఙ్గీకరిక్కైక్కుఉపాధిన ఉపహారమాక కొళ్ళుకై. ఉపేక్షియామైక్కు హేతు-దయాక్షాన్తికళ్, పచ్చైయాకక్కొళ్ళుకైక్కు హేతు-వాత్సల్యమ్, శువడుపట్టతరైయిల్ పుక్కువ్వాత పశు తఱ్కన్ఱైయిల్ నిన్రుమ్ విఴున్ద కన్రినుడమ్బిల్ వఴుమ్బై భోగ్యమాక విరుమ్బుమాపోలే యిరుప్పతొన్రిఱే యితు; ఇగ్గుణత్తుక్కొప్ప తొరుగుణమిల్లైయిఱే; ఆకైయాలేయిఱే «నికరిల్ పుకళాయ్ » ఎన్రాళ్వారరుళిచ్చెయ్తతు; ఉడైయవరుమ్ « అపారకారుణ్య సౌశీల్య వాత్సల్య” ఎన్రు గుణాన్తరఙ్గళోడొక్క వరుళిచ్చెయ్తిరుక్కచ్చెయ్తే, ఇతిఱ్వ్యావృత్తితోన్ఱ మీళవుమ్ « ఆశ్రితవాత్సల్యైకజలధే ” ఎన్రారిఱే. ఇవ్వాత్సల్యన్దాఱ్ మాతృత్వసమ్బన్ధత్తాలే, ఈశ్వరనిలుమ్ పిరాట్టిక్కతిశయిత్తిఱే యిరుప్పతు; ఆకైయాలే ఇరువరుమ్ తామ్ తామఙ్గీకరిక్కుమ్ దశైయిల్, ఇచ్చేతననుడైయ దోషగుణహానికళై ప్పచ్చైయాకక్కొణ్డు అఙ్గీకరిప్పర్కళెన్నై.

ఇప్పడి పురుషకారము ముపాయముమ్ దోషగుణహానికళ్ కులైవతుక్కుమున్నే అఙ్గీకరిక్కుమతెఱ్? అవై కులైన్దే అఙ్గీకరిక్కక్కడవోమెన్రిరున్దాల్ వరువతెన్నెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

౧౬ ॥ మూ ॥ చేతనునియొక్క దోషగుణ హానులు పోయినంగాని అంగీకరింపము అని, పురుషకార భూతురాలగు పిరాట్టియును, ఉపాయ భూతుఁడగు ఈశ్వరుఁడును అనిన యెడల, ఆదోషగుణహానులు వారిద్దఱికిని సంభవించును.

యంగీకరించుటమాత్రమే కాదనుట. (అఙ్గీకారత్తుక్కువైతన్నైపచ్చైయాక్కై) అనఁగా, అట్టి దోషమును గుణహానినిన్ని సంతోషపూర్వకగా నంగీకరించుటకుఁదగినట్టి బహుమానముగాఁగొనుట. ఉపేక్షించియుండక పోవుటకు హేతువు దయయును సహనమును. భోగ్యముగాఁ గొనుటకు హేతువు వాత్సల్యము. కాలితో తొక్కిన గడ్డినియయితముతినుట కసహ్యపడునట్టి గోవు తనగర్భములోనుండి వచ్చిన దూడయొక్క శరీరమునందుండు మురికిని భోగ్యముగాఁ గొనుటయెట్టిదో, అట్టిది గదా ! యీ వాత్సల్య మనునది. ఈగుణమునకు సమానమగు గుణ మొక్కటియును లేదు. కనుకనే నమ్మాళ్వారును « నికరిల్ పుకళాయ్ ” (తి. వా. ౬. ౧౦. ౧౦.) (నిరుపమానమగు యశస్సు గలవాఁడవు) అని ప్రసాదించి యున్నారు. శ్రీరామానుజులవారును ఈవాత్సల్యగుణమును «అపారకారుణ్య సౌశీల్యవాత్సల్య” అను తావున నితరగుణములతోఁగూడ పేర్కొనియుండియు, దీనివైలక్షణ్యముఁ దలంచి, దీనిని «ఆశ్రితవాత్సల్యైకజలనిధే” అను తావునశరణాగతి గద్యమందు మరల పేర్కొని యున్నారు. ఇట్టి వాత్సల్య మనునది పెరుమాళ్లకంటెను మాతృత్వ సంబంధమునుబట్టి పిరాట్టి కెక్కువుండును. కావున వీరును తాము తమ యాశ్రితుల నంగీకరించునప్పుడు దోషమును గుణహానినిన్ని భోగ్యములైన వాటినిగాఁగొనియే యంగీకరించునది

అవతారిక:—ఇట్లు పురుషకారమగు పిరాట్టియును ఉపాయమగు సర్వేశ్వరుండును ఈ చేతనుని దోషమును గుణహానియును తొలంగిపోవుటకుముందే యీతని నేలయంగీకరింపవలయును?

(ఇరణ్డుమెన్ఱు తుడఙ్గి)ఇరణ్డు మెన్గిఱతు-పురుషకారోపాయఙ్గళై.ఇరణ్డుమ్ కులైయవేణు మెన్ఱిరుక్కై యావతు-ఇవనై యఙ్గీకరిక్కుమ్పోతైక్కు ఇవనుడైయ దోషగుణహానికళిరణ్డుమ్ పోయ్ క్కొళ్ళ వేణ్డుమెన్ఱు నినైత్తు ఆశ్రయణోన్ముఖనాన ఇవనై అఙ్గీకరియాతిరుక్కై. ఇప్పడి యిరుక్కైయిల్ ఇరణ్డుక్కు మిరణ్డుముణ్డాకై యావతు-పురుషకారత్తుక్కు ముపాయత్తుక్కుమ్ దోషగుణహానికళిరణ్డుమ్ వరుకై, ఎఙ్గనేయెన్నిల్; దోషమ్ వరుకైయావతు - “త్వంమాతా సర్వలోకానాం దేవదేవోహరిఃపితా” “అఖిలజగన్మాతరమ్” “పితాసిలోకస్య” ఎన్గిఱపడియే- సకలచేతనర్కుమ్ నిరుపాధికమాన తాయుమ్ తమప్పను మాకైయాలే ఇచ్చేతననుడైయ నన్మై తీమైకళిరణ్డుమ్ తఙ్గళతాప్పడియాన ఉఱవుణ్డాయిరుక్క, ఇచ్చేతననుడైయ దోషాదికళై ప్పార్త్తు అఙ్గీకరియామైయాలే తాదృశసమ్బన్ధత్తుక్కు క్కొత్తైవిళైకై. గుణహానివరుకైయావతు-ఇవనుడైయ దుఃఖమ్ కణ్డిరఙ్గామైయాలుమ్, ఇవనుడైయ దోషత్తై భోగ్యమాక క్కొళ్ళామైయాలుమ్ కృపా వాత్సల్యఙ్గళుక్కు హానివరుకై. అథవా-(ఇరణ్డుముణ్డాయిఱ్ఱతామ్) ఎన్గిఱ విడత్తిలుమ్, దోషగుణహానికళావన - అకృత్యకరణ కృత్యాకరణఙ్గళాకవుమామ్. పురుషకారత్తుక్కు అకృత్యకరణమావతు - ఈశ్వరనైయుమ్ ముట్పడ దోషమ్ కాణవొట్టాతతాగ. దోషాదికళ్ కులైన్దల్ అఙ్గీకరియే నెన్ఱిరుక్కై. కృత్యాకరణమావతు - ఇవనుడైయ దోషాదికళ్ పారాతే కైక్కొణ్డు ఈశ్వరనోడే శేర్ప్పిక్కైయాకిఱ స్వకృత్యత్తై చ్చెయ్యామై. ఈశ్వరనుక్కు అకృత్యకరణమా

అవి నశించిపోయిన తరువాత యంగీకరించెద మనుకొని కాచియున్నయెడల యేమి వచ్చును? అని యడుగఁగా నంగులకు సమాధానమును తెలుపుచున్నారు.

పురుషకారోపాయములకు వీరిద్దఱును ఈతని దోషమును గుణహానియును నశించినతరువాత యంగీకరించెదమని ఆశ్రయించుటకై వచ్చినట్టి యీతనిని యంగీకరింపక కాచియుండు పక్షమున, వీరిద్దఱికిని ఈప్పైరెండును సంప్రాప్తించును.

దోషమున్ను గుణహానియును సంప్రాప్తించుట యెవ్విధమున ననఁగా, తెలుపుచున్నారు. దోషము యెట్లువచ్చుననిన, “త్వంమాతా సర్వలోకానాం దేవదేవో హరిఃపితా” (వి. పు. ౯. ౧౨౬) (అందఱికిని నీవు తల్లివి దేవదేవుండగు సర్వేశ్వరుండు తండ్రి)అనియు “అఖిల జగన్మాతరం” (శ. ౪) (ఈసమస్త ప్రపంచమునకు తల్లియగు నిన్ను) అనియు, “పితాసిలోకస్య చరాచరస్య” (భ. గీ. ౧౧. ౪౩.) (స్థావర జంగమాత్మకమగు నీసమస్త ప్రపంచమునకును తండ్రివి) అనియును చెప్పఁబడినట్లు సమస్తచేతనులకు తల్లియును తండ్రియును నగుటంజేసి యీచేతనుని యొక్క మంచిచెడ్డలను రెంటిని తమవిగాను భావించుకొనవలసిన సంబంధ మున్నప్పటికిని, ఈ చేతనుని దోషంబులఁజూచి యంగీకరింపనందున, నట్టి సంబంధమునకు లోపముగలుగును. గుణహాని యెట్లువచ్చుననఁగా, ఈతని దోషంబులఁజూచి కనికరించక పోవుటవలనను, వీనిదోషంబులను భోగ్యముగాఁ గొనకపోవుటవలనను, కృపకును వాత్సల్యమునకును లోపము వచ్చును.

అథవా “రెండును సంప్రాప్తించును” అనుతావున దోషగుణంబులనఁగా, అకృత్యకరణ కృత్యాకరణములనియును అర్థము చేసికొనవచ్చును. పురుషకారము విషయమున అకృత్యకరణము (చేయకూడనిదానిఁ జేయుట) అనఁగా, మొట్టమొదట యీచేతనుని దోషములు ఈశ్వరునికి గానఁబడకుండ చేసి నట్టి యీపై దోషములు పోయినగాని యంగీకరింపకయుండుట. కృత్యాకరణము (చేయవలసినదానిఁ జేయకుండుట) అనఁగా, ఈతని దోషంబులఁ గమనింపక యీతనిఁగొని సర్వేశ్వరునితోఁ జేర్చుట యనఁబడు స్వకృత్యముఁ జేయమి. ఈశ్వరుని విషయమున అకృత్యకరణ

మూ॥ ౧౮॥ ఇరణ్డుమ్ కులైన్ద తెన్నిరుక్కిల్ ఇత్తలైక్కిరణ్డుముణ్డాయిఱ్ఱతామ్.

వతు - సంసారిచేతనరుడైయ తణ్మైగళై ప్పార్త్తుక్కైవిడాతే, స్వాభావిక సమ్బన్ధమే హేతువాక, అద్వేషమ్ తుడఙ్గి ఉణ్డాక్కక్కైక్కు, ఎతిర్ శూழల్ పుక్కు త్తిరికిఱ సర్వభూత సుహృత్తానతాన్, ఇచ్చేతననై యఙ్గీకరిక్కు మళవిల్ ఇవన్ దోషాదికళ్ కులైన్దాలొழియ అఙ్గీకరియేనెన్నిరుక్కై. కృత్యాకరణమావతు - ఇవనుడైయ దోషాదికళై ప్పారాతే కైక్కొణ్డు స్వకృత్యమాన అనిష్ట నివృత్త్యాదికళై ప్పణ్ణామై. ఇతుతాన్ చేతననుక్కుచ్చొన్న వకృత్యకరణాదికళైప్పోలే శాస్త్రత్తైప్పఱ్ఱ చ్చొల్లుకిఱవైయన్నే, ఇవర్కళ్ స్వభావత్తైప్పఱ్ఱ చ్చొల్లుకిఱవై యిత్తనై యిఱే. విముఖరైయుముట్పడ దోషగుణహానికళ్ పచ్చైయాక మేల్విழுన్దఙ్గీకరిక్కుమ్స్వభావరాన ఇవర్కళుక్కు, అభిముఖచేతనర్కళై యఙ్గీకరిక్కుమళవిల్, దోషాదికళ్ కులైయవేణుమెన్నిరుక్కైతాన్ ముతలిలే కూడామైయాలే, ఇవర్కళుక్కు ఇవైవరుకైక్కవకాశమిల్లైయిఱే. అయిరుక్కచ్చెయ్తే ఇప్పడి యరుళిచ్చెయ్తతు - ఇవ్వర్థ తత్త్వమఱియాతవర్కళుక్కు, ఆశ్రయణోన్ముఖనాన చేతనగతఙ్గళాన దోషగుణహానికళ్ కులైయవేణుమెన్నిరామల్ అవఱ్ఱుడనే యఙ్గీకరిక్కై ఇవర్కళుక్కవశ్య కరణీయమెన్ఱఱివిక్కైక్కాక.

౧౮. ఇప్పడి దోషాదికళ్ కులైన్దాలొழియ అఙ్గీకరియోమెన్నిరుక్కిల్ అత్తలైక్కు వైయిరణ్డువరుమెన్నుమిడమ్ శొల్లి, దోషాదికళ్ కులైయప్పట్టన్ఱో నమ్మైయఙ్గీకరిత్త తెన్నిరుక్కిల్

౧౮॥ మూ ॥ చేతనుఁడు, తన్ను ఇంతకాలమువరకును అంగీకరింపని పెరుమాళ్లను పిరాట్టియును ఇప్పుడు అంగీకరించుట, నాదోషగుణహానులు పోవుటను బట్టియె, అని తలంచిన యెడల, ఆదోషగుణహానులు అతనియందె వర్తించును.

మనఁగా సంసారులగు చేతనుల దోషంబులఁజూచి వారలను వదలిపెట్టక స్వభావసిద్ధమగు సంబంధమునుబట్టి యద్వేషము మొదలగువాటిఁ గలుగఁజేయుటకై చేతనులను వెతుక్కొనిపోవునట్టి సర్వభూత సుహృత్తగు తాను, ఈచేతనుని రక్షింప వలసినప్పుడు, యీతని దోషములు నశించిననేతప్ప రక్షింపకయుండుట. కృత్యాకరణమనఁగా ఈతని దోషంబులఁజూడక యీతని నంగీకరించి స్వకృత్యమగు ననిష్ట నివృత్తిం జేయమి.

పురుషకారోపాయముల విషయమునఁ జెప్పఁబడిన అకృత్యకరణ కృత్యాకరణములనునవి యీచేతనుని కుండునవిగాఁ జెప్పఁబడినవాటివలెనే శాస్త్రమునుబట్టి చెప్పఁబడినవి కావు. అయితే యవి వారి స్వభావమునుబట్టి చెప్పఁబడినవి. ఇంతియే. సాధారణముగ విముఖులైపోవువారి విషయమునఁగూడ వారిదోషములను భోగ్యముగాఁగొని, వారిపైబడి వారినంగీకరించునట్టి స్వభావముగల వీరికి అభిముఖులగు చేతనుల నంగీకరించునప్పుడు వారిదోషములు నశించినగాని వారి నంగీకరింపకయుండుట యనునది యెన్నఁడును లేనే లేదు. కావున వీరికవి సంప్రాప్తించుట కవకాశము లేనే లేదు. అయినను, అట్లు చెప్పుట యెందుల కనఁగా ఆశ్రయణోన్ముఖుండగు వాని దోషగుణహానులు నశింపవలయునని యుండక, వాటితోనే వాని నంగీకరించుటయనునది పురుషకారోపాయంబులకావశ్యకమని యిట్టితత్త్వ మెఱుంగనివారికి, తెలుపుటకుగా నట్లు చెప్పఁబడినది.

అవతారిక:— ఇట్లు దోషాదులు పోయిననేతప్ప యంగీకరింపమని యున్నట్లయినచో, వారికి (పురుషకారోపాయములకు) అవి రెండును (దోషగుణహానులు రెండును) వచ్చునని చెప్పి అటు

౧౮॥ మూ॥ రాక్షసికళ్ దోషమ్ ప్రసిద్ధమ్

ఇత్తలైక్కుత్తై యిరణ్డుమ్ వరుమెన్గిఱార్ మేల్ (ఇరణ్డుమ్ కులైన్ద తెన్ఱుతుడఙ్గి) ఇరణ్డుమ్ కులైన్ద తెన్నిరుక్కై యానతు-ఇత్తనై నాళుమ్ నమ్మై యఙ్గీకరియాతిరున్దవర్ కళ్ ఇన్ఱఙ్గీకరిత్తతు-నమ్దోషాదికళ్ కులైయప్పట్టన్ఱో, అతైయాల్ నమక్కివై కులైన్ద తెన్ఱనుసన్ధిత్తిరుక్కై. ఇప్పడియిరుక్కిల్ ఇత్తలైక్కిరణ్డుమ్ ఉణ్డాకైయావతు-అకృత్యకరణముమ్ కృత్యాకరణముమ్ వరుకై. ఎఙ్గనేయెన్నిల్; ఇగ్గధికారిక్కు, అనాదికాల మఙ్గీకరియాతవర్ కళ్ ఇన్ఱు నమ్మైయఙ్గీకరిత్తతు, నమ్ముడైయ దోష గుణహానికళిరణ్డుమ్ కులైన్దవాఱే యన్ఱో ఎన్ఱనుసన్ధిక్కై యకృత్యమాయిరుక్క అత్తైచ్చెయ్కై యాలుమ్; «నీశనేన్ నిఱైవొన్ఱుమిలేన్» «అమర్యాదః» «బుద్ధ్వాచనోచ» «అతిక్రామ న్నాజ్ఞామ్» ఇత్యాదిప్పడియే, నమ్ముడైయ దోషగుణహానికళిప్పోతళవాక ఒన్ఱుమ్ కులైన్దతిల్లై యెన్ఱుమ్, ఇప్పడియిరుక్కచ్చెయ్తే దోషాదికళ్ పచ్చైయాక నమ్మై యఙ్గీకరిత్తరుళువతే! ఎన్ఱు మనుసన్ధిక్కై కృత్యమాయిరుక్క అత్తైచ్చెయ్యామైయాలుమ్ ఇరణ్డుమ్ వరుమిఱే.

౧౮. ఇప్పడి పురుషకారముముపాయముమ్, దోషాదికళ్ పచ్చైయాక వఙ్గీకరిత్తవిడ ముణ్డో ఎన్నుమపేక్షయిలే, తత్తదఙ్గీకారమ్ పెఱ్ఱ రాక్షసికళుడైయవుమ్ అర్జుననుడైయవుమ్ దోష

మూ॥ ౧౮॥ రాక్షసస్త్రీలయొక్క దోషము ప్రసిద్ధము.

పిమ్మట దోషాదులు నశించినందువలననే కదా నన్ను అంగీకరించినారని తలంచినట్లయిన యీచేత నునికిని యీరెండును సంప్రాప్తించునని «ఇరండుమ్ కులైన్దతు» ఇత్యాది వాక్యముచేఁ దెలుపుచున్నారు.

ఇంతకాలమునుండి నన్ను అంగీకరింపకయుండిన వీరు యిప్పు డంగీకరించుట యనునది వారియొక్క దోషములు మొదలగునవి పోయినందుననే కదా! కావున మన కవియన్నియును పోయినవని యనుసంధించుకొనుచుండినట్లయిన, ఈచేతనునికి యీరెండును సంప్రాప్తించుటయనఁగా, వీడు అకృత్యకరణమును కృత్యాకరణమును నొనర్చినవాడగును. అదియెట్లనిన, ఈతనిని అనాది కాలముగా నంగీకరింపక యిప్పు డంగీకరించుట యీతనిదోషములు బొత్తుగ నశించుటచేతనే కదా! యని యీతం డనుసంధించుకొనుట యనునది యీతనికి చేఁగరాని పని. ఈతఁడు దీనిని చేయుట వలనను, «నీశనేన్ నిఱైవొన్ఱుమిలేన్» (తి. వా. 3. 3. ౮) (ఈష్యాది నూయాది దుర్గుణములు గలవాఁడను. భూతదయ మొదలగు సద్గుణములు లేనివాఁడను) అనియు, «అమర్యాదః» (మర్యాద తెలియనివాఁడను) అనియు, «బుద్ధ్వాచనోచ» (తెలిసి తెలియనివాఁడను) అనియు, «అతిక్రామన్నాజ్ఞామ్» (నీయాజ్ఞ నతిక్రమించినవాఁడను) అనియును ప్రసాదించినట్లు తనయొక్క దోషగుణ హానులలో నొక్కటియు నిప్పటికిని నశించలేదే యనియు, ఇట్లున్నను తనయొక్క దోషములను భోగ్యముగాఁగొని తన్నంగీకరించి రక్షించినారే! అని యివ్విధమున ననుసంధించుకొనవలసి యుండగా, దానిఁజేయక పోవుటయును ఈరెండును సంప్రాప్తించును.

అవతారిక:—ఇట్లు పురుషకారమగు పిరాట్టియును ఉపాయమగు సర్వేశ్వరుండును దోషాదులను భోగ్యముగాఁ గొనినవిషయ మెద్దియయిన గలదా? అని యడుగఁగా, అట్లంగీకరింపఁ బడినట్టి రాక్షసస్త్రీలయొక్కయు, అర్జునునియొక్కయును దోషంబులఁగాన్పించినట్లయిన నందులకు సమాధానము చెప్పినట్లగునని తలంచి మొదట రాక్షసస్త్రీల దోషంబులఁ గాన్పించుచున్నారు.

మూ॥ ౧౮॥ జితేంద్రియరిల్ తలైవనాయ్,

గళైదర్శిప్పిక్కవే, అతు సిద్ధిక్కుమెన్ఱు నినైత్తు, ప్రథమమ్ రాక్షసికళ్ దోషఙ్గళై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (రాక్షసికళెన్ఱుతుడఙ్గి). ఏకాక్షీ ఏకకర్ణీ ముతలాన ఏழுనూఱు రాక్షసికళుమ్, పరహింసైప్పణ్ణి తృప్తి యుణ్డాతే తడిక్కుమ్బడి ప్రకృత్యా పాపశీలైకళాయ్, పత్తుమాసమెురుపడిప్పడ తర్జన భర్త్సనమ్పణ్ణి నలిన్దు పోన్దవర్కళిఱే; (ఇవర్కళ్ దోషమ్ప్రసిద్ధమ్) ఎన్ఱతు - శ్రీరామాయణమ్ నడైయాడుమ్దేశత్తిలఱియాతారిల్లైయెన్ఱపడి. ఏవమ్భూతైకళానవర్కళైక్కుఱిత్తు «రాజసంశ్రయ వశ్యానామ్» «పాపానాంవా శుభానాంవా» ఎన్ఱు కుఱ్ఱత్తై గుణమాక ఉపపాదిత్తు తిరువడియోడే మన్ఱాడి రక్షిక్కైయాలే, దోషమే పచ్చైయాక వజ్ఞీకరిత్తమై ప్రసిద్ధమెన్ఱు కరుత్తు. గుణహాని శొల్లాతొழிన్దతు, దోషమేపచ్చైయామిడత్తిల్ గుణహాని పచ్చైయామెన్నుమిడమ్ శొల్లవేణ్డావిఱే యెన్ఱు కరుత్తు ఇవర్కళ్ తఙ్గళుక్కు గుణహానియావతు-ఇడైవిడామల్ నలిన్దుపోరుకిఱవిడత్తిల్ ఇవళుమ్ నమ్మోడొత్తి యొరు పెణ్బిఱన్దవళన్ఱో? ఎన్ఱాకిలుమ్ మఱన్దు మల్పమ్ నెఞ్జిరక్కముణ్డాతల్; «భవేయం శరణంహివః» ఎన్ఱతుక్కుప్పిన్బు నలికిఱవిడత్తిల్, అయ్యో! ఇప్పడి శొన్నవళన్ఱో? ఎన్ఱు శఱ్ఱుమ్ నెఞ్జుళుక్కుతల్ శెయ్యామై ముతలానవై.

ఇప్పడి దోషప్రచిది అర్జునఱ్ఱు పక్కలిల్లామైయాలుమ్, గుణప్రథైయుణ్డాకైయాలుమ్. ఇవనుక్కు దోషమేతెన్ఱిఱ శఙ్కైయై అనువదిత్తుక్కొణ్డు, తద్దోషఙ్గళై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (జితేన్ద్రి

మూ॥ ౧౮॥ జితేంద్రియములలో నగ్రగణ్యుండును

(రాక్షసికళ్) ఇత్యాది. ఏకాక్షీ, ఏకకర్ణీ మొదలగు ఏడువందల రాక్షసస్త్రీలును పరులను హింసించుటచే తృప్తిబొందునట్టి స్వభావము గలవారగుటంజేసి ఎక్కువ పాపశీలులును పది మాసములవరకు తర్జన భర్త్సనములఁ జేసినవారును గదా! వీరిదోషము ప్రసిద్ధము. అనఁగా శ్రీరామాయణముఁ జనువు దేశమున దీనిని తెలియనివారు లేరు. వీరి విషయమున «రాజసంశ్రయ వశ్యానాం» అనియు, «పాపానాంవాశుభానాంవా» అనియును చెప్పియున్నట్లు వీరిదోషములను గుణములనుగా నుపపాదించి శ్రీయాంజనేయునితో పోరాడి రక్షించుటచే ఈమె దోషములను గుణములనుగాఁగొనిన సంగతి ప్రసిద్ధమే కదా!

గుణహానినిగుఱించి యిచట చెప్పియుండ లేదు. దోషములనే భోగ్యములనుగాఁ గొనినప్పుడు గుణహానిని భోగ్యముగాఁగొను విషయమై యిఁక చెప్పవలసినది యేమున్నది? వీరికి గుణహానియనునది, ఈమెను విడవకుండ కష్టపెట్టు సమయమున, ఈమెయును మనవలెనే యొక స్త్రీ కాదా? అనియును మరచియైనను కొంచమున్న మనస్సు కరుగకుండుటయు, ఈమె «భవేయంశరణంహివః» (మిమ్ములను నేను రక్షింపఁ గలను) అని చెప్పినపిమ్మట కష్టపడునప్పుడు (అయ్యో ఇట్లు ఈమెచెప్పినది కాదా?) అని కొంచమైన కృతజ్ఞతను జూపింపకపోవుటయును మొదలగునవి

అవతారిక:—అర్జునుని విషయమున నిట్లు ప్రసిద్ధముగ దోషములు లేకపోవుటంజేసియు, అతని కనేకగుణంబులుండుటంజేసియును అతని విషయమున దోషంబులెవ్వియనెడిశంకను అనువదించుచు, దోషంబులఁ గాన్పించుచున్నారు.

జితేంద్రియులలోఁ బ్రథమగణ్యుఁడనఁగా «ఆభరణస్యాభరణం ప్రసాధనవిధేః ప్రసాధన విశేషః ఉపమానస్యాపిసఖే ప్రత్యుపమానం వపుస్తస్యాః» (విక్రమో) (ఓ స్నేహితుఁడా దానిశరీ

మూ॥ ఆస్తికాగ్రేసరనాయ్, “కేశవస్యాత్మా” ఎన్ఱు కృష్ణనుక్కు ధారకనా యిరుక్కుమ్ అర్జుననుక్కు దోషమేతెన్నిల్, బన్ధుక్కళ్ పక్కల్ స్నేహముమ్,

---

యరి లెన్ఱుతుడఙ్గి). “జితేన్ద్రియరిల్” ఎన్ఱతు- “ఆభరణస్యాభరణం ప్రసాధనవిధేః ప్రసాధన విశేషః। ఉపమానస్యాపిసఖే ప్రత్యుపమానంవపుస్తవస్యాః” ఎన్ఱుమ్ వైలక్షణ్యముడైయ ఊర్వశి వన్దు మేల్ విழ, ముఱైకూఱి నమస్కరిత్తు క్కడక్కనిన్ఱవనాకైయాలే, ఇన్ద్రియజయమ్పణ్ణి నారిల్ తనక్కు మేఱ్పట్టారిల్లాతవనెన్గై, (ఆస్తికాగ్రేసరన్) ఎన్ఱతు-ధర్మాధర్మ పరలోక చేతనే శ్వరాదికళుక్కు ప్రతిపాదకమాన శాస్త్రత్తిల్ ప్రామాణ్యబుద్ధి యుడైయవర్కళుక్కు మున్నడక్కుమవనెన్గై. (కేశవస్యాత్మా ఎన్ఱు కృష్ణనుక్కు ధారకనాయిరుక్కుమ్) ఎన్ఱతు- “అర్జునః కేశవస్యాత్మా కృష్ణశ్చాత్మా కిరీటినః” ఎన్ఱు అన్యోన్యమ్ ప్రాణభూతరా యిరుప్పర్కళ్ గైయాలే, ఇవనైప్పిరియిల్ కృష్ణన్ ధరిక్కమాట్టా నెన్నుమ్పడి అభిమత విషయమాయిరుక్కు మవనెన్గై.ఇప్పడి యిరుక్కుమ్ (అర్జుననుక్కు దోషమేతు) ఎన్ఱు శఙ్కైక్కు, (ఎన్నిల్) ఎన్ఱు తదనువాదమ్.

దోషఙ్గళ్ తన్నైచ్చొల్లుకిఱతు మేల్, (బన్ధుక్కళ్ పక్కల్ స్నేహముమ్ కారుణ్యముమ్ వధభీతియుమ్) ఎన్ఱు. ఇవఱ్ఱిల్ స్నేహకారుణ్యఙ్గళ్ దోషఙ్గళాకిఱతు-అస్థానకృతఙ్గళాకైయాలే; వధభీతిదోషమాకిఱతు - స్వధర్మత్తిలధర్మబుద్ధ్యావహనాకైయాలే. “అస్థాన స్నేహకారుణ్య ధర్మాధర్మధియాకులమ్” ఎన్ఱిఱే ఆళవన్దారరుళిచ్చెయ్తతు. “ధర్మక్షేత్రే కురుక్షేత్రే సమవేతా

మూ॥ ఆస్తికాగ్రేసరుండును “కేశవస్యాత్మా” అన్నట్లు కృష్ణునికి ధారకుండగు అర్జునునికి దోషమేదంటివేని, బంధువులవిషయమును స్నేహమును

రము ఆభరణమునకు నొకయాభరణమువంటిది.అలంకారపద్ధతికిని యొకయలంకారమువంటిది.ఉపమానమునకును ఒకయుపమానమువంటిది) అన్నట్లు ఎక్కువ విలక్షణస్త్రీయగు ఊర్వశివచ్చి పైనిపడగా,నీవు నాతల్లివి కాదా?యనిసంబంధముఁదెలిపి నమస్కరించి దూరముగా నిలిచియున్న వాడగుటంజేసి యర్జునుండు జితేంద్రియులలో తనకు మించినవారు లేనివాఁడు. ఆస్తికాగ్రేసరుఁడనఁగా ధర్మాధర్మపరలోక జీవేశ్వరులను ప్రతిపాదించునట్టి శాస్త్రము విషయమున ప్రామాణ్య బుద్ధిగలవారిలో మొదటివాఁడుగా నెన్నఁబడువాఁడనుట “కేశవస్యాత్మా” అని చెప్పియున్నట్లు కృష్ణునికి ధారకమైనవాఁడనఁగా “అర్జునః కేశవస్యాత్మా కృష్ణశ్చాత్మా కిరీటినః” (అర్జునుఁడు కృష్ణునికాత్మ కృష్ణుండు అర్జునునికాత్మ) అని చెప్పియున్నట్లు కృష్ణార్జునులు పరస్పరము ప్రాణభూతులుగానుండుటంజేసి కృష్ణుండు యాతనిని విడిచియుండ నేరనంత యిష్టుండనుట. ఇట్టియర్జునునికి దోషమేదంటివేని.

అవతారిక:—(బన్ధుక్కళ్) ఇత్యాదివాక్యముచేఁ దోషములఁ దెలుపుచున్నారు.

అవి బన్ధువుల విషయమున స్నేహమును, కారుణ్యమును, వధభీతియును, స్నేహకారుణ్యంబులు దోషంబులుగా నెన్నఁబడుటకు హేతువు వాటిని యనుచితమగు సమయమునః జూపించుట. వధభీతిని దోషముగా నెన్నుట స్వధర్మమున నధర్మబుద్ధిచే గలిగినందున. “అస్థాన స్నేహకారుణ్య ధర్మాధర్మధియాకులం” (అనుచితకాలమున స్నేహకారుణ్యములఁ జూపించువాఁడును ధర్మమును అధర్మముగాఁ దెలిసికొనినవాఁడును) అని కదా శ్రీయాళవందారులును ప్రసాదించియున్నారు.

మూ॥ కారుణ్యముమ్, వధభీతియుమ్,

యుయుత్సవః” ఎన్గిఱపడియే యుద్ధేచ్ఛైయాలే ఇరణ్డుతలైయుమ్ వన్దణైన్దు నిన్ఱపిన్బు యుద్ధమే కర్తవ్యమాయిరుక్క, అద్దశైయిలే, “నకాఙ్క్షే విజయంకృష్ణ నచరాజ్యంసుఖానిచ। కిన్నోరాజ్యేనగోవిన్ద కింభోగైర్జీవితేనవా ॥ యేషామర్థేకాంక్షితన్నో రాజ్యం భోగాస్సుఖానిచ। తఇమే ఉవస్థితా యుద్ధే ప్రాణాంస్త్యక్త్వాధనానిచ” ఇత్యాదిప్పడియే ఇవర్కళైక్కొన్ఱు నామ్ జీవిప్పతోరు జీవనముణ్డో? ఎన్ఱు బన్ధుక్కళ్ పక్కల్ పణ్ణిన స్నేహమ్ స్వవర్ణవిరుద్ధమాకైయాలే నిషిద్ధమిఱే. “తాన్సమీక్ష్య స కౌన్తేయ స్సర్వాన్బన్ధూనవస్థితాన్। కృపయాపరయావిష్టో విషీదన్నిదమబ్రవీత్” ఎన్నుమ్బడి అద్దశైయిల్ పణ్ణిన కారుణ్యముమ్ పశ్వాలమ్భనత్తిల్ కారుణ్యమ్బోలే నిషిద్ధమిఱే. “కథన్నజ్ఞేయమస్మాభిః పాపాదస్మాన్నివర్తితుమ్। కులక్షయకృతందోషం ప్రపశ్యద్భిర్జనార్దన” ఎన్ఱుతుడఙ్గి, “అహోబతమహత్పాపం కర్తుం వ్యవసితావయమ్। యద్రాజ్యసుఖలోభేన హన్తుం స్వజనముద్యతాః” ఎన్నుమళవుమ్ స్వవర్ణధర్మమాన వధత్తిలే అధర్మబుద్ధ్యా పణ్ణినభీతియు మప్పడియేయిఱే.

మూ॥ కారుణ్యమును, వధభీతియును

“ధర్మక్షేత్రే కురుక్షేత్రే సమవేతా యుయుత్సవః” (భ. గీ. ౧. ౧) (ధర్మభూమియగు కురుక్షేత్రమున యుద్ధమొనర్చుటకై సమకూడిరి.) అన్నట్లు యుద్ధేచ్ఛచే నిరుప్రక్కలవారును సన్నద్ధులై వచ్చియున్నప్పుడు, యుద్ధమే చేయవలసియుండ, అట్టి సమయమున, “నకాంక్షే విజయంకృష్ణనచ రాజ్యం సుఖానిచ। కిన్నోరాజ్యేనగోవింద కింభోగైర్జీవితేనవా ॥ ఏషామర్థే కాంక్షితంనోరాజ్యం భోగా స్సుఖానిచ। త ఇమేఽవస్థితాయుద్ధే ప్రాణాంస్త్యక్త్వా ధనానిచ” (భ. గీ. ౧. ౩౨) (ఓ కృష్ణా! నాకు జయమక్కఱలేదు రాజ్యమక్కఱలేదు. సుఖమక్కఱలేదు. రాజ్యమువలనఁగాని భోగమువలనఁగాని జీవితమువలనఁగాని యేమిప్రయోజనము? ఏలననఁగా, ఎవరికిగాను మనము రాజ్యమును భోగములను సుఖములనున్న కోరుచుంటిమో అట్టివీరు ధనమునున్న ప్రాణములనున్న ఆశింపక యుద్ధమునకు సన్నద్ధులై వచ్చియున్నారు.) అని చెప్పియున్నట్లు వీరినిజంపి మనము బ్రతికియుండుట యొక బ్రతుకా? అనుచు బంధువులవెపునఁజూపిన స్నేహము స్వవర్ణవిరుద్ధమగుటచే నది నిషిద్ధమైనది కదా? “తాన్సమీక్ష్య సకౌన్తేయస్సర్వాన్ బన్ధూనవస్థితాన్ కృపయాపరయావిష్టో నిషీదన్నిదమబ్రవీత్” (అంతట అర్జునుండు అచటకివచ్చిన బంధువులనందఱిని వీక్షించి యెక్కువ కృపగలవాఁడై దుఃఖించుచు నిట్లుచెప్పెను) అన్నట్లు అట్టిసమయమునఁజూపిన కారుణ్యమునువది యజ్ఞమునందుఁ జంపుటకుఁదెచ్చిన పశువువిషయమునఁ జూపు కారుణ్యమువలెనె నిషిద్ధమైనది కదా! “కథన్నజ్ఞేయమస్మాభిః పాపాదస్మాన్నివర్తితుం। కులక్షయకృతందోషం ప్రపశ్యద్భిర్జనార్దన” (గీ. ౧. ౩౯) (ఓ కృష్ణా! కులక్షయమువలన లభించునట్టి యీపాపము నివర్తించుటయెట్లో మనకెట్లు తెలియఁగలదు?) అని యారంభించి “అహోబత మహత్పాపం కర్తుంవ్యవసితావయం। యద్రాజ్యసుఖలోభేన హన్తుం స్వజనముద్యతాః” (గీ. ౧. ౪౫) (ఓ కృష్ణా! రాజ్యసుఖమునఁగల యాసక్తిచే మనము మనజనులను హింసించుట కుద్యుక్తులమైతిమి. అయ్యో! మనమెంతపాపము చేయఁదలంచితిమి) అనువఱకును చెప్పియున్నరీతిని స్వవర్ణధర్మమగు వధను అధర్మముగాఁ దలంచుటయు నట్టిదియే.

మూ॥ ౭౦॥ ద్రౌపదీ పరిభవమ్ కణ్డిరున్దతు కృష్ణాభిప్రాయత్తాలే ప్రధానదోషమ్

ఇవై యెల్లామ్ అప్రధానమ్, ఇన్నముమ్ ప్రధానదోషమ్ వేఱే ఎన్గిఱార్, (ద్రౌపదీ ఎన్ఱు తుడఙ్గి). మున్బు ద్రౌపదియై దుర్యోధనాదికళ్ పరిభవిక్కుమ్బడియై కణ్డిరుక్కచ్చెయ్దే, శూழలేతోழమై నినైత్తు ధర్మభీతియాలే పొఱుత్తిరున్దాలుమ్, "గోవిన్ద పుణ్డరీకాక్ష రక్షమాం శరణాగతామ్" ఎన్ఱు కృష్ణనై శరణమ్ పుకున్దపిన్బు పరిభవిక్కుమవళవిల్, భగవదాశ్రితరై ప్పిఱర్ పరిభవిక్కక్కణ్డాల్, శక్తనాకిల్ విలక్కవేణుమ్, అశక్తనాకిలిழవోడేయవ్వూరుకే పోకవేణుమ్ ఎన్నుమ్ విశేషశాస్త్ర మర్యాదైయైప్పార్త్తాతల్, తన్నళవిల్ కృష్ణనుక్కుణ్డాన స్నేహపక్షపాతఙ్గళైనినైత్తు, అవనై శరణమ్పుకున్దవళ్ పరిభవప్పడప్పార్త్తిరున్దాల్, అవళ్ముఖత్తిల్ నాళై విழிక్కుమ్బడి యెన్నాత్తాతల్ శడక్కెన ఎழுన్దిరున్దు విలక్కవిఱే అడుప్పతు. అత్తైచ్చెయ్యాతే మున్బత్తైయిఱ్ఱాక్కుట్టిల్ ఒరువిశేషమఱవిరున్దానిఱే, ఇతువే యాయిఱ్ఱు ఇవళ్ దోషఙ్గళెల్లావఱ్ఱిలుమ్ ప్రధానమాక కృష్ణన్ తిరువుళ్ళత్తిల్పట్టుకిడప్పతు, అత్తైప్పఱ్ఱ (కృష్ణాభిప్రాయత్తాలే ప్రధానదోషమ్) ఎన్గిఱతు. దోషత్తుక్కు ప్రాధాన్యమ్-కార్యత్తాలేయిఱే, అల్లాతవై పోలన్ఱిక్కే "నక్షమామి" ఎన్నుమ్బడియాన దోషమిఱే యితు.

మూ॥ ద్రౌపదిని పరిభవింపఁగా జూచి యూరకుండుట కృష్ణుని యభిప్రాయప్రకారము ప్రధానదోషము

అవతారిక:—ఇవియన్నియు అప్రధానము. ప్రధానదోషము వేఱొక్కటి గలదని తెలుపుచున్నారు,

(ద్రౌపది) ఇత్యాది. పూర్వము దుర్యోధనాదులు ద్రౌపదిని పరిభవించుచుండగాఁజూచి జూదములో నోడిపోయినదానిని తలంచి (అడ్డగించుట) అధర్మమనెడి భయముతో సహించియున్నను, "గోవింద పుండరీకాక్ష రక్షమాం శరణాగతాం" (ఓ శ్రీకృష్ణా! శరణుజొచ్చిన నన్ను రక్షింపుమా!) అన్నట్లు శ్రీకృష్ణుని శరణుజొచ్చినపిమ్మట పరిభవించునపుడు "భగవద్భక్తులను పరిభవింపఁగాఁ జూచినప్పుడు సమర్థుఁడయ్యేనేని అడ్డగింపవలయును. అశక్తుండయ్యేనేని దుఃఖించుచు నచటినుండి పోవలయును" అనెడి విశేషశాస్త్రమర్యాదను గమనించినైనను, తనవిషయమున శ్రీకృష్ణునికిఁగల స్నేహపక్షపాతంబులఁ దలంచి వానిని శరణుజొచ్చినయామె పరిభవింపఁబడుచుండగాఁజూచి యూరకున్నట్లయిన, వాని మనస్సుకు దుఃఖముగలుగునిన్నైనను తలంచి వెంటనే లేచి అడ్డగింప వలశియుండెను గదా. ఆట్లుచేయక ఎప్పటివలెనే యుండి యున్నాడు గదా! ఇదియే యీతని దోషంబులన్నింటిలోను, ప్రధానభూతమైనదిగాను శ్రీకృష్ణుని మనస్సునఁ బడియున్నది. ఈ హేతువుకుబట్టి మూలమున "నది కృష్ణుని యభిప్రాయప్రకారము" ప్రధానదోషమని చెప్పఁబడినది. దోషమును ప్రధానమైనదనుట దాని కార్యమునుబట్టియే గదా! తక్కిన యన్నింటివంటిదికాక, భగవంతుండు నేనిక క్షమింపనని చెప్పునట్టిది గదా యీదోషము.

మూ॥ ౨౧॥ పాణ్డవర్కళైయుమ్ నిరసిక్క ప్రాప్తమాయిరుక్క, వైత్తతు ద్రౌపది యుడైయ మఙ్గళసూత్రత్తుక్కాక.

ఇద్దోషత్తిన్ కొడుమైయై ఉపపాదిక్కిఱార్ మేల్, (పాణ్డవర్కళైయు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.— అన్ఱిక్కే, ఇద్దోషమైవర్క్కు మొవ్వాతో? అనపిన్పు ఇత్తనైయైయుమ్ నిరసిత్తుప్పోకడామల్ వైత్తతెన్? ఎన్గిఱశఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱారాకవుమామ్. మున్పట్టసఙ్గతిక్కు, అర్జుననై యెన్నాతే పాణ్డవర్కళై" ఎన్ఱతు-ఇద్దోషమైవర్క్కు మొక్కుమెన్ఱు తోన్ఱుకైక్కాక ఎన్ఱు యోజిక్కక్కడవతు; అనన్తరసఙ్గతిక్కు త్తానే తన్నడైయే శేరుమిఱే; పరిభవిత్త దుర్యోధనాది కళోపాతి పరిభవమ్ కణ్డిరున్ద ఇవర్కళుమ్ నిరసనీయరెన్గిఱతు-చళబ్దత్తాలే. (నిరసిక్క ప్రాప్తమాయిరుక్కవైత్తతు) ఎన్ఱతు-ఇవర్కళ్ శెయ్తకొడుమైక్కు త్తలైయఱుత్తు ప్పోకడవేణ్డియిరుక్క, ప్రాణనోడే యిరుక్కుమ్పడి వైత్తతెన్ఱపడి. (ద్రౌపదియుడైయ మఙ్గళసూత్రత్తుక్కాక) ఎన్ఱతు- అవళుక్కభిమతమాన మఙ్గళసూత్రమ్ పోకామైక్కాక వెన్ఱపడి. విరిత్తతలైకాణమాట్టాతవళ్ వెఱుఙ్గళుత్తు కాణమాట్టాళిఱే. ఇత్తాల్ ఆశ్రితరై ప్పరిభవిత్తారోపాతి అతుకణ్డిరున్దారుమ్ నిరసనీయరావరెన్నుమిడముమ్, అవర్కళ్ తాఙ్గళే ఆశ్రితర్క్కు విడవొణ్ణాతతొరు బన్ధముడైయ రాకిల్ అవర్కళుక్కాక అవనాలే రక్షిక్కప్పడువరెన్నుమిడముమ్ ప్రకటితమాయిత్తు.

మూ॥ ౨౧॥ పాండవులనున్ను నిరసింపవలసియుండఁగా, వారిని రక్షించినది ద్రౌపది యొక్క మంగళసూత్రముకుగాను.

అవతారిక —"పాండవర్కళైయుమ్" ఇత్యాదివాక్యముచే నీదోషముయొక్క క్రౌర్య మును ఉపపాదించుచున్నారు. అథవా— ఈ దోషము పాండుపుత్రుల కయిదుగురికిని సమానమే కదా! ఇట్లుండ వీరయిదుగురిలో నీతనినైనను నిరసింపకయుండుటకు హేతువేద్దియంటివేని అం దులకు సమాధానముఁ జెప్పుటకై యనియును కావచ్చును.

మూలమున "అర్జునుని" అనిచెప్పక "పాండవులను" అనిచెప్పుట యీదోషము అయిదు గురికిని సమానమని తెలుపుటకుగానని యెఱుంగునది. దీనిచే మొదటిప్రశ్నమునకు ఉత్తరము చెప్పఁబడినది. రెండవప్రశ్నము కుత్తరము తనంతటతానే తెలియనచ్చును. ద్రౌపదిని పరిభవిం చిన దుర్యోధనాదులవలె నట్టి పరిభవమును కన్నారచూచు చూరకుండునట్టి వీరును నిరసింపవలసిన వారేయని (పాండవులనున్ను) అనుటచేఁ దెలియుచున్నది. అట్లు వీరినిన్ని నిరసింపవలసియుండఁ గా, అనఁగా వీరు చూపిన క్రౌర్యమునకుగాను వీరితల నరకివేయవలసియుండఁగా, ప్రాణముతో విడిచినది ద్రౌపదియొక్క మంగళసూత్రమునకుగాను అనఁగా ఆమె కభిమతమగు మంగళసూత్ర ము పోకుండయుండుటకుగానని యర్థము. తల విరగపోసుకొనియుండఁగాఁ జూడని వాఁడు వట్టి మెడతోనుండఁగాఁ జూడ జాలడు గదా! భగవద్భక్తులను పరిభవించువారివలెనే అట్టి పరిభవమును జూచుచుండువారును నిరసింపవలసినవారే యనియు, అట్టివారేయాభక్తులతో విడదీయరానిసంబం ధము గలవారలగుపక్షమున నట్టి భక్తులనుబట్టి వారును భగవంతునిచే రక్షింపఁబడుదురనియును యిందుమూలముగ విశదము చేయఁబడినది.

మూ॥ ౨౦॥ అర్జుననుక్కు దూత్యసారథ్యజ్గళ్ పణ్ణినదుమ్ ప్రపత్త్యుపదేశమ్ పణ్ణినదుమ్ ఇవళుక్కాక.

అనాల్, ఇప్పడి నిరసరియానావనుక్కు ఇతిలో ఓర్ కెయ్ తిరుమ పరమరహస్యత్తై యుప దేశిత్తతు ఎఙ్గే శెయ్య? ఎన్న; అరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (అర్జుననుక్కిత్యాదియాల్). తూతుపోయిన్ఱతు ‹‹పాయ్ చ్చుర్ఱమ్ పేశిచ్చెన్ఱు పేతమ్ శెయ్ తు పూశల్ విళైక్కైక్కాక; (సారథ్యమ్పణ్ణిన్ఱు)-అయూథ మెడుక్కవొణ్ణాతు ఎన్ఱైయాలే, ‹‹కొల్లామాకోల్ కొలైశెయ్ తు పారతప్పోరెల్లాచ్చేనైయుమ్ మిరునిలత్తవిక్కైక్కాక, (ప్రపత్త్యుపదేశమ్పణ్ణిన్ఱు)- ‹‹నయోత్స్యమి’’ ఎన్నిరున్దవనై,‹‹కరిష్యే వచనం,తవ’’ఎన్నప్పణ్ణి యుద్ధేప్రవృత్తనాక్కైక్కాక; ఇవైయెల్లామ్ శెయ్ తతు-శరణాగతైయాన ఇవళ్ సఙ్కల్పత్తిన్పడియే దుర్యోధనాదికళై యుమ్ తుచ్చెయ్ తు ఇవళ్ కుళల్ ముడిప్పిక్కైక్కాకవిఱే. ఆక అర్జునన్ తిరత్తిల్ శెయ్ త దూత్యాదిత్రయము మివళుక్కాక చ్చెయ్ తానెన్ఱబడి.

‹‹ పాణ్డవర్ కళైయుమ్ ’’ ఎన్ఱుతుడఙ్గి ఇవ్వళవుమ్ కీళ్ చ్చొన్న ప్రధానదోష క్రౌర్య ముపపాదిత మాయిన్ఱు. ఆక ఇప్పడి అస్థాన స్నేహాదికళుమ్, శరణాగతై పరిభవమ్ కణ్డిరున్ద మహాదోషముమ్ ఇవనుక్కుణ్డాయిరుక్క, ‹‹సర్వగుహ్యతమం భూయః శృణు మే పరమం వచః । ఇష్టోఽసి మే దృఢ ఇతి తతో వక్ష్యామి తే హితమ్ । మన్మనా భవ మద్భక్తో మద్యాజీ మాం నమ

మూ॥ ౨౦॥ అర్జునునికి దూత్యసారథ్యంబులఁ జేసినదియు, ప్రపత్తి నుపదేశించినదియును ఈమెకుగానే

అవతారిక.— ఇట్లు నిరవింపవలశినవాఁడగు నీతనికై నిక్కృష్టకృత్యము లొప్పుటయు, పరమ రహస్యమగు ప్రపత్తి నుపదేశించుటయు నెందుకని యడిగితివేని (అర్జుననుక్కు) ఇత్యాదివాక్యముచేఁ దెలుపుచున్నారు.

(అర్జుననుక్కు) ఇత్యాది దూత్యమునకుఁబోయినది ‹‹పాయ్ చ్చుర్ఱమ్ పేశిచ్చెన్ఱు, పేతమ్ శెయ్ తు పూశలై విళైక్కైక్కాక’’అని పెరియాళ్వారు లానతిచ్చినట్లు కృతిమబంధుత్వమును తెలిపినదియు, భేదముఁగలుగఁజేసిదినయును యుద్ధమును నడిపించుటకుగానని యొఱుంగునది.సారథ్యముఁజేసినది దుర్యోధనుండు ఆయుధమెత్తవద్దనుటచే ‹‹కొల్లా మాకోల్ కొలైశెయ్ తు పారతప్పోరెల్లా చ్చేనైయు మిరునిలత్తవిక్కైక్కాక’’ అని నమ్మాళ్వారు లానతిచ్చినట్లు వధసాధనముకాని కొరడాను వధసాధనముగాఁజేసి సమస్తమగు సేనను భూమితోఁజేరునట్లు చేయుటకుగానని యొఱుంగునది.ప్రపత్త్యుపదేశముఁజేసినది యుద్ధముఁజేయనని నిశ్చయించుకొని నట్టి యర్జునుని యుద్ధముఁజేయుటకు సన్నద్ధునిగాఁ జేయుటకై యని యొఱుంగునది. వీటి నన్నింటిని చేయుట శరణుఁజొచ్చినట్టి యీమెయొక్క సంకల్పప్రకారము దుర్యోధనాదులను వధింపఁజేసి ఈమెతల ముడివేయించుటకై గదా! కావున అర్జునునివిషయమునఁ జేసినట్టి దూత్యము మొదలగునవి ఈమెకుగాను చేసినాడని తేల్చుచున్నది.

(పాణ్డవర్ కళైయుమ్) అని యారంభించి యింతవరకును ఇంతకుముందు చెప్పఁబడిన ప్రధాన దోషముయొక్క క్రౌర్యము ఉపపాదింపఁబడినది. కావున నిట్లు అయుక్తములగు విషయములపట్ల స్నేహాదులఁజూపించుటయు, శరణాగతయగు ద్రౌపదిని పరిభవించుచుండఁగాఁజూచి యూరకుండుటయను మహాదోషమున్ను ఈతనికుండియుండఁగా ‹‹సర్వగుహ్యతమంభూయః శృణు మే పరమంవచః ఇష్టోఽసి మే దృఢ ఇతి తతో వక్ష్యామి తే హితం,మన్మనా భవ మద్భక్తో మద్యాజీ మాంనమ

స్కురు మామేవైష్యసి సత్యన్తే ప్రతిజానే ప్రియో஽సి మే’’ ఎన్ఱు ఇవనళవిలుళప్పత్తోర్ ప్రీతియరుళిచ్చెయ్ కైయాలే - ఇవన్ దోషఙ్గళై ప్పచ్చైయాకక్కొణ్డు అఙ్గీకరిత్తమై ప్రసిద్ధమెన్ఱు కరుత్తు. గుణహాని శొల్లాతొழிన్దతు, దోషమ్ పచ్చైయామిడత్తిల్ గుణహాని పచ్చైయామెన్నుమిడమ్ కిముత్యన్యాయసిద్ధమాకైయాలే. ఇవన్దనక్కు గుణహానికళావన- “తస్మాద్యుధ్యస్వ భారత” ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తపోతే “కరిష్యే వచనం తవ” ఎన్ఱుమున్నిరున్దు స్వకృత్యమాన యుద్ధత్తై ప్పణ్ణామైయుమ్, కృష్ణశరణమ్ పుకున్దవళై ప్పరిభవిక్కవిట్టు ప్పార్త్తుక్కొణ్డిరున్దోమే! ఎన్ఱు అనుతాపలేశముమ్ శెశ్తిల్లామైయుమ్ తుడక్కమానవై.

దూత్యసారథ్యఙ్గళ్ పణ్ణినదుమ్ ప్రపత్త్యుపదేశమ్ పణ్ణినదు మివైయాక్క హాకిల్, ఇవన్ దోషత్తై ప్పచ్చైయాకక్కొణ్డఙ్గీకరిత్తానెన్నుమతు కూడాతేయెన్నిల్; అతుక్కు క్కుఱైయిల్లై; ఇవన్ కార్యార్థమాక ఇవనుక్కు ఇత్తిన్దాయెల్లామ్ శెయ్కిఱవిడత్తిల్, ఇవన్ దోషఙ్గళై ప్పార్త్తు ముకమ్ శుళిక్కామల్ ఉకప్పోడే శెయ్కైయాలే; అర్జుననుక్కిత్తు ఆచార్యకృత్యాదికళై యేఱిట్టుక్కొళ్ళుకిఱవళవిల్ అవన్ దోషత్తై ప్పచ్చైయాకక్కొణ్డుమ్, సారథియాయ్ ప్పరిచయక్కుళన్దనిన్ఱుమ్ శెన్ఱైక్కనుతలానవై యుణ్డాకైయాల్.

“అఱియాతవర్గళ్గై” ఇత్యాదియాలే ఆశ్రయణసౌకర్యాపాదకఙ్గళాన వాత్సల్యాదిగుణ

న్కురుమామేవైష్యసి సత్యం తే ప్రతిజానే ప్రియో஽సి మే (భ. గీ. ౧౮. ౬౫) (ఓ అర్జునా! అన్నింటిలో నెక్కువ గుహ్యమైనదియగు నావాక్యమును వినుము! నాకత్యంతము ఇష్టుండవని తలంచి నీకు హితముఁ దెలుపఁబోవుచున్నాను ఎల్లప్పుడు నన్నే చింతింపుము. నాకు భక్తుండుగానుండుము. నన్నే పూజింపుము నాకుదండము సమర్పింపుము. తరువాత నన్ను పొందగలవు ఇది సత్యము నాకిష్టుండవని ప్రతిజ్ఞ చేయుచున్నాను) అని యిట్లు ఈతనివిషయమున సంతోషించిచెప్పుటచే నీతనిదోషములను భోగ్యముగా గ్రహించినసంగతి ప్రసిద్ధమేయని భావము. ఈతనిగుణహానిని గుఱించి మాటలనుఁ జెప్పకపోవుట యేలననఁగా, దోషములనే భోగ్యముగాఁ గొనునప్పుడు గుణహానిని భోగ్యముగాఁగొనువిషయమై చెప్పవలసినది యేమున్నదని భావము. ఈతనివిషయమున గుణహాను లెవ్వియనఁగా, నీవు యుద్ధముచేయుమని చెప్పినతోడనే లేచి నీయిష్టముప్రకారము చేసెదనని స్వకృత్యమగు యుద్ధమును చేయకపోవుటయు, శ్రీకృష్ణునిశ్శరణుజొచ్చిన ద్రౌపదిని పరిభవించుచుండఁగాఁజూచి ఊరక చూచుచుంటిమేయను అనుతాపము కొంచమైనను లేకుండుట మొదలగునవి.

దూత్యసారథ్యములను చేసినదియు, ప్రపత్త్యుపదేశముఁ జేసినదియును ఈమొత్తమునే చేసియున్నట్టివయిన, ఈతని దోషంబులను భోగ్యముగా గ్రహించి చేసినాడని చెప్పకూడదే యంటివేని, యందుల కొద్దియును భంగములేదు. ఏలననఁగా ఈమె కార్యముననుగాను ఈతనివిషయమున నన్నింటిని చేయునప్పుడు ఈతని దోషంబులఁగని ముఖము మాడ్చుకొనక సంతోషముతోఁ జేసెను. మఱియు అర్జుననివిషయమై యాచార్యకృత్యమును తనపైఁబెట్టుకొనినప్పుడు అతని దోషంబులను భోగ్యముగాఁ గొనియున్నాఁడు. మఱియు, సారథిగాఁ భేదము నెంచక కలిసిమెలిసి యుండియున్నాఁడు.

(తెలియని యర్థములఁ దెలిపి) (వా. ౧౮) ఇత్యాదివాక్యములచే నాశ్రయణ సౌకర్యముఁ గలుగఁజేయునట్టి వాత్సల్యాదిగుణంబులు సూచింపఁబడినవి. ఈతావున (దూత్యసారథ్యంబులఁ

ఙ్గళ్ సూచితమ్; ఇఙ్గే "దూత్యసారథ్యఙ్గళ్ పణ్ణిర్ఱుమ్" ఎన్గిఱవిత్తాలే "అస్మాన్ వేత్థపరాన్ వేత్థ వేత్థార్థం వేత్థభాషితుమ్। యత్త్వదస్మద్ధితంకృష్ణ తత్తద్వాచ్య స్సుయోధనః" ఎన్గిఱపడియే కార్యాకార్యజ్ఞవాన తాన్ పోనాలల్లతు కార్యసిద్ధి యుణ్డాకాతెన్ఱు ఇత్తలైయై రక్షిక్కైక్కాక త్తాన్ తూతుపోనపడియుమ్, ఆయుధమెడుక్క వొణ్ణాతెన్గైయాలే సారథ్యత్తిలే ప్రవృత్తనాయ్ క్కొణ్డు తేర్ క్కాలాలే ప్రతిపక్షత్తైయళియచ్చెయ్తపడియుమ్ శొల్లుకైయాలే, ఆశ్రిత కార్యాపాదకఙ్గళాన జ్ఞానశక్త్యాదికళ్ సూచితమ్; ఇన్నముమ్. "ప్రపత్త్యుపదేశమ్ పణ్ణిర్ఱుమ్" ఎన్గైయాలుమ్, చరమశ్లోకత్తిల్ "మామ్ - అహమ్" ఎన్గిఱపదఙ్గళాల్ శొల్లప్పడుకిఱ ఉభయవిధ గుణముమ్ సూచితమిఱే; ఆకైయాల్ పురుషకారవైభవమ్ శొల్లుకిఱవిడత్తిలే శ్రీమత్పదార్థమ్ ప్రకటితమానవోపాతి, ఉపాయవైభవమ్ శొల్లుకిఱవిడత్తిలే నారాయణపదార్థమ్ ప్రకటితమ్;ఉపాయత్వమ్ శొల్లుకైయాలే "చరణౌశరణమ్" ఎన్ను మతువుమ్ సూచితమ్.

ఆక "ఇతిహాసశ్రేష్ఠమ్" ఎన్ఱు తుడఙ్గి ఇవ్వళవుమ్ శ్రీరామాయణ మహాభారతోక్తఙ్గళాన పురుషకారోపాయవైభవఙ్గళ్, తత్తత్స్వరూపఙ్గళోడే విశదమాక ప్రతిపాదిక్కప్పట్టతు.

జేయుటయు) ఇత్యాదివాక్యములచే "అస్మాన్ వేత్థ పరాన్ వేత్థ వేత్థార్థం వేత్థ భాషితుమ్। యద్యదస్మద్ధితం కృష్ణ తత్తద్వాచ్యః సుయోధనః" (భార. ఉద్యో. ౭౧. ౯౨) (ఓకృష్ణా మాస్థితిగతుల నెఱుంగుదువు శత్రువుల స్థితిగతుల నెఱుంగుదువు. ఏమిచెప్పవలయునో దానిఁగూడ నెఱుంగుదువు. కావున మాకెద్ది హితంబో దానినిగుఱించి సుయోధనునితో మాట్లాడుమా) అన్నట్లు యుక్తాయుక్తంబుల నెఱింగియుండు తాను స్వయముగఁబోయిననే తప్ప పనికాదనితలంచి యాతనిని రక్షించుటకై తాను దూత్యమునకుఁబోయినదియు, ఆయుధమెత్తకూడదని దుర్యోధనుండు చెప్పుటచే సారథ్యమునఁ బూనుకొని చక్రముచే శత్రువును కొట్టించినదియును ఆశ్రితుల కార్యములఁ గడతేర్చునట్టి జ్ఞానశక్త్యాదులీతనికిఁగలవని సూచింపుచున్నవి.

ఇంకను, "ప్రపత్త్యుపదేశమ్ పణ్ణిర్ఱుమ్" అనువాక్యముచేత చరమశ్లోకమునందుండు "అహమ్ - మామ్" రెండుపదములచేతను చెప్పఁబడిన రెండువిధములగు గుణములును సూచింపఁబడినవి. కావున పురుషకార వైభవముఁ జెప్పుతావున ద్వయమందలి "శ్రీమత్" పదముయొక్క యర్థము ప్రకటితమైనట్లు, ఉపాయవైభవముఁ జెప్పుతావున *"నారాయణ" అను పదముయొక్క యర్థము ప్రకటితమైనది. ఉపాయత్వమును జెప్పుటచే "చరణౌశరణం" అనునదియును సూచితమైనది.

కావున "ఇతిహాసశ్రేష్ఠమ్" (వా. ౫) అనువాక్యము మొదలుకొని యింతవరకును శ్రీరామాయణ మహాభారతములయందుఁ జెప్పఁబడిన పురుషకారోపాయ వైభవములు వాటిస్వరూపములతోఁగూడ విశదముగాఁ బ్రతిపాదింపఁబడినవి.

---

* నారాయణ శబ్దమునకు "నారములనఁబడు ఆత్మల కాశ్రయమనియు, నారములనఁబడు ఆత్మలే యాశ్రయము గాఁగలవాఁడనియు నిట్లు తత్పురుష బహువ్రీహి సమాసార్థములు రెండు గలవు. వీటిలో తత్పురుష సమాసార్థమువలన నాశ్రయింప సులభుఁడనెడి యర్థము తేలుచున్నది. బహువ్రీహి సమాసార్థమువలన నాత్మలలో నంతరాత్మగానుండి వాటిని తనసంకల్పప్రకారము ప్రవర్తింపఁ జేయువాడనెడి యర్థము తేలుచున్నది. ఈరెండర్థములును ఈతావున సూచితములని భావము.

మూ॥ ౨౩॥ ప్రపత్తిక్కు దేశనియమముమ్, కాలనియమముమ్,

కీழுక్తమాన ఉపాయత్తినుడైయ స్వీకారరూపైయాయ్ “ప్రపత్త్యుపదేశమ్ పణ్ణినన్ఱుమ్” ఎన్ఱు ప్రాసఙ్గికమాక ప్రస్తుతైయాన ప్రపత్తియినుడైయపడిగళై విస్తరేణ వరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ మేల్ అతిల్ ప్రథమత్తిలే అర్జుననుక్కు ప్రపత్త్యుపదేశమ్ పణ్ణుకిఱవళవిల్, యుద్ధభూమియిలే ఒరుకాలవిశేషమ్ పారామల్ స్నానాదికళుమిన్ఱిక్కేయిరుక్క ఉపదేశిప్పానేన్? ఇతుక్కు దేశాదినియమఙ్గళిల్లైయో? ఎన్గిర శఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (ప్రపత్తిక్కెన్తుడఙ్గి).

ప్రపత్తియావతు - భగవచ్ఛరణమ్; దేశనియమమావతు పుణ్యదేశఙ్గళిలే శెయ్యవేణుమ్ అన్యదేశఙ్గళిలాకాతెన్నుమతు; కాలనియమమావతు - వసన్తాదికాలఙ్గళిలే శెయ్యవేణుమ్, అన్యకాలఙ్గళిలాకాతెన్నుమతు; ప్రకారనియమమావతు- స్నానపాద ప్రక్షాళనాది పూర్వకమాక శెయ్యవేణుమ్, ప్రకారాన్తరత్తాల్ శెయ్యవొణ్ణాతెన్నుమతు; అధికారినియమమావతు- త్రైవర్ణికరాక వేణుమ్, అత్రైవర్ణికరాకవొణ్ణాతెన్నుమతు, ఫలనియమమావతు-దృష్టాదృష్ట ఫలఙ్గళిల్ ఇన్నఫలత్తుక్కితు సాధనమ్, అన్యఫలత్తుక్కు సాధనమన్ఱెన్నుమతు. దేశకాల సాద్గుణ్యవైగుణ్యఙ్గళడియాక వరుమతిశయానతిశయఙ్గళై యుడైత్తాయితొన్ఱల్లామైయాలుమ్, తీర్థత్తిలే అవగాహిక్కుమళవిల్ శుద్ధాశుద్ధవిభాగమఱ అవగాహిక్కలాయిరుక్కుమాపోలే, స్వయం పవిత్రమాయ్ శుద్ధాశుద్ధ విభాగమఱ తన్నోడన్వయిక్కలామ్పడి యిరుక్కైయాలుమ్, వర్ణాద్యనురూపమాయిరుప్పతొన్ఱ

మూ॥ ౨౩॥ ప్రపత్తికి దేశనియమమును కాలనియమమును,

అవతారిక:—ఇంతకుముందు చెప్పఁబడిన యుపాయభూతుఁడగు సర్వేశ్వరుని స్వీకార రూపమును, “ప్రపత్త్యుపదేశమ్ పణ్ణితు” అనుతావున ప్రసంగవశమునఁ బ్రకరణగతమగు ప్రపత్తి యొక్క పద్ధతులను విస్తృతముగా నిఁకమీఁద ప్రతిపాదించుచున్నారు. అందు ప్రథమమున అర్జునునికి ప్రపత్త్యుపదేశముఁ జేయునప్పుడు, యుద్ధభూమియందు కాలవిశేషముఁ జూడక స్నానాదులును లేక యున్నప్పుడు ఏల నుపదేశించెను? దీనికి దేశకాలాది నియమము లేవియును లేవా? అని శంకింపఁగా నందులకు సమాధానమును (ప్రపత్తిక్కు) ఇత్యాది వాక్యముచేఁ దెలుపుచున్నారు.

ప్రపత్తియనఁగా — భగవంతుని శరణుజొచ్చుట. దేశనియమమనఁగా — పుణ్యదేశములయందుఁ జేయవలయును తదితరదేశములందుఁ గూడదు అనునది. కాలనియమమనఁగా — వసంతాది కాలములయందుఁ జేయవలయును తదితరకాలములయందుఁ జేయకూడదు అను నియమము ప్రకారనియమమనఁగా—స్నాన పాదప్రక్షాళనాది పూర్వకముగఁ జేయవలయును వేఱొకవిధమునఁ జేయఁగూడదు అను నియమము. అధికారి నియమమనఁగా — త్రైవర్ణికులుగానే యుండవలయును తక్కినవారు పనికిరారు అనునది. ఫలనియమమనఁగా — దృష్టాదృష్టఫలములలో నీఫలమునకిది సాధనము వేఱొక్కఫలమునకిది సాధనముకాదు అను నియమము. దేశకాలముల మంచిచెడ్డలమూలమున నొక యతిశయమునుగాని యొక సంకోచమునుగాని పొందునట్టిదికానందునను నదిలోఁదిగి స్నానముఁ జేయఁదలంచినప్పుడు అది పరిశుద్ధమైనదా! కాదా? అనెడి వివక్ష లేకుండ దిగి స్నానముఁ జేయునట్లు స్వయముగ పవిత్రమై ఇది పరిశుద్ధము అది పరిశుద్ధముకాదు అనెడి వివక్షనెంతమాత్రము జేయనక్కఱలేకుండ తనతో సంబంధించి యుండఁదగియున్నందునను

మూ॥ ప్రకారనియమముమ్, అధికారినియమముమ్, ఫలనియమముమిల్లై.

మూ॥ ౨౮॥ విషయనియమమే యుళ్ళతు.

ప్రపత్తిక్కు స్వరూపానురూపమా యిరుప్పతొన్ఱాకైయాలుమ్, చేతనరుడైయ రుచ్యనుగుణమాన ఫల విశేషఙ్గళుక్కు సాధనమావతొన్ఱాకైయాలుమ్, ఇన్నియమఙ్గళొన్ఱుమితుక్కిల్లైయెన్గిఱతు. “నజాతిభేదం నకులం నలిఙ్గం నగుణక్రియాః। నదేశకాలౌ నావస్థాం యోగో హ్యయమపేక్షతే॥ బ్రహ్మక్షత్రవిశశ్శూద్రాః స్త్రియశ్చాన్తరజాతయః। సర్వ ఏవ ప్రపద్యేరన్ సర్వధాతారమచ్యుతమ్” ఎన్ఱు ప్రపత్తిక్కు దేశకాలప్రకారాధికారినియమాభావమ్ భారద్వాజసంహితైయిలుమ్, “ప్రపత్తేః క్వచిదప్యేవం పరాపేక్షా నవిద్యతే। సాహి సర్వత్ర సర్వేషాం సర్వకామఫలప్రదా” ఎన్ఱు ఫలనియమాభావమ్ సనత్కుమార సంహితైయిలుమ్ శొల్లప్పట్టతిఱే.

ఇవైయిల్లైయాకిల్ మఱ్ఱుమ్ శిలనియమఙ్గళ్ తానితుక్కుణ్డో వెన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (విషయనియమమేయుళ్ళతు) ఎన్ఱు. అతావతు-ఇన్న విషయత్తిలే శెయ్యవేణుమ్ ఎన్గిర నియమమే యితుక్కుళ్ళతెన్ఱపడి; ఇవైయెల్లామ్ తామే మేలే ఉపపాదిత్తరుళుకిఱారిఱే.

మూ॥ ప్రకారనియమమును, అధికారినియమమును, ఫలనియమమును లేవు.

మూ॥ ౨౮॥ విషయనియమమే కావలసినది.

వర్ణాదుల కనుగుణమైనదై యుండునట్టిదికాకుండ స్వరూపమున కనుగుణముగా నుండునదియైనందునను చేతనుల రుచికనుగుణముగ నానావిధఫలములకు సాధనభూతమైనందునను ఈ నియమము లేనియును దీనికిలేవు. అదియెట్లనిన, “నజాతిభేదం నకులం నలింగం నగుణక్రియాః నదేశకాలౌ నావస్థాం యోగో హ్యయమపేక్షతే। బ్రహ్మక్షత్రవిశశ్శూద్రాః స్త్రియశ్చాంతరజాతయః సర్వ ఏవ ప్రపద్యేరన్ సర్వధాతారమచ్యుతం” (సర్వమును ధరించియుండువాడగు శ్రీమన్నారాయణుని శరణుజొచ్చువిషయమున జాతిభేదముగాని కులభేదముగాని లింగభేదముగాని, గుణములుగాని క్రియగాని దేశకాలావస్థలుగాని యావశ్యకములుగావు. బ్రహ్మక్షత్రియ వైశ్య శూద్ర జాతులవారందరును స్త్రీలును వీరిలో నంతర్గతములగు నితరజాతులవారును వీరు వారనక అందరును శరణుజొచ్చవచ్చును) అని యిట్లు ప్రపత్తికి దేశకాలాధికారి నియమములు లేకుండుటనుగురించి భారద్వాజ సంహితయందుఁ జెప్పఁబడినది మఱియు “ప్రపత్తేః క్వచిదప్యేవం పరాపేక్షా నవిద్యతే సాహి సర్వత్ర సర్వేషాం సర్వకామఫలప్రదా) (ప్రపత్తికి వేఱొకదాని యపేక్షలేదు. అది సర్వకాల సర్వావస్థలయందును అందఱికిని అన్నికోరికలను నెరవేర్చునది అన్నిఫలముల నిచ్చునది) అని ప్రపత్తికి ఫలనియమము లేకుండుటను గుఱించి సనత్కుమార సంహితయందును చెప్పఁబడినది.

అవతారిక:—ఇవి లేకపోయినను ఇంకను ఏవియయిన కొన్ని నియమములు ప్రపత్తికి గలవా? యని యంటివేని యందులకు సమాధానమును తెలుపుచున్నారు.

ప్రపత్తికి విషయనియమమే కావలసినది. అనఁగా ఈవిషయమునఁ జేయవలశినది యనెడి విషయనియమమే కావలశినది.

మూ॥ ౨౫॥ కర్మత్తుక్కు పుణ్యక్షేత్రమ్, వసన్తాదికాలమ్, శాస్త్రోక్తఙ్గళాన తత్ర్పకారఙ్గళ్. త్రైవర్ణికర్ ఎన్నివైయెల్లామ్ వ్యవస్థితఙ్గళాయిరుక్కుమ్.

ఇతు కీళ్ వైయొన్నుమిల్లైయాకిల్ పిన్నై యేతుక్కాగానివైయెల్లాముళ్ళతెన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్

(కర్మత్తుక్కెన్ఱుతుడఙ్గి). కర్మమావతు - జ్యోతిష్టోమాదికళ్. పుణ్యక్షేత్రఙ్గళావన-శాస్త్రఙ్గళిల్ పావనతయాఽభిహితఙ్గళాన దేశఙ్గళ్. (వసన్తాది) ఎన్గిఱవిడత్తిల్ ఆదిశబ్దత్తాలే-గ్రీష్మశరచ్ఛుక్ల కృష్ణపక్ష పూర్వాహ్ణాఽపరాహ్ణాదికాలఙ్గళై చ్చొల్లుకిఱతు "వసన్తే వసన్తే జ్యోతిషా యజేత" ఇత్యాదికళాలే కాలనియమమ్ శొల్లప్పడానిన్ఱతిఱే. శాస్త్రోక్తఙ్గళాన తత్ర్పకారఙ్గళావన శౌచాచమనస్నాన వ్రతజపాదిరూపేణ అవ్వవకర్మఙ్గళుక్కను గుణమాక శాస్త్రవిహితఙ్గళాన అవ్వవప్రకారఙ్గళ్; (త్రైవర్ణికర్) ఎన్ఱతు ఉపనయనసంస్కార పూర్వకమాక వేదాధికారికళానవర్కళుక్కే వైదిక కర్మాధికారముళ్ళతాకైయాలే; ఇతు తాన్ గృహమేధిత్వ కృష్ణకేశిత్వ వేదవేదాఙ్గయుక్తత్వాదికళుక్కు ముపలక్షణమ్. (వ్యవస్థితఙ్గళాయిరుక్కుమ్) ఎన్ఱతు - నియతఙ్గళాయిరుక్కుమెన్ఱపడి.

ప్రసక్తిక్కువైయొన్ఱుమిల్లై ఎన్ఱు కీళ్ప్పణ్ణిన ప్రతిజ్ఞైయై ఉపపాదిక్కైయిలే ప్రవృత్తరాయ్, ప్రథమమ్ దేశకాలనియమరాహిత్యత్తై ఉపపాదిక్కిఱార్,

---

మూ ॥ ౨౫ ॥ కర్మముకు పుణ్యక్షేత్రము, వసంతాదికాలము, శాస్త్రోక్తములగు నాయావిధంబులు త్రైవర్ణికులు అను నివి యన్నియును వ్యవస్థితములుగా నుండును.

దీనికి వీటిలో నెద్దియును లేకుండినట్లయిన దేనికిగా నివి యేర్పడినవని యంటివేని తెలుపుచున్నారు:—

(కర్మత్తుక్కు ఇత్యాది) కర్మము లనునవి జ్యోతిష్టోమాదులు. పుణ్యక్షేత్రంబు లనునవి శాస్త్రమునందు పావనము లయినవిగాను ప్రేమింపఁబడిన దేశములు. "వసన్తాది" అను తావునందు "ఆది" శబ్దముచే గ్రీష్మశరచ్ఛుక్ల కృష్ణపక్ష పూర్వాహ్ణ పరాహ్ణాదికాలములు తెలుపఁబడుచున్నవి. "వసన్తే వసన్తే జ్యోతిషా యజేత" (ప్రతివసంతకాలమునను జ్యోతిష్టోమయాగముఁ జేయునది) ఇత్యాదితావుల కాలనియమము చెప్పఁబడినది గదా శాస్త్రమునంగుఁ జెప్పఁబడినట్టి యాయావిధంబులనఁగా, శౌచాచమనస్నాన వ్రతజపాది రూపముగ ఆయాకర్మంబుల కనుగుణముగ శాస్త్రమునందు నియమింపఁబడిన ఆయావిధములు. త్రైవర్ణికులనునది — ఉపనయన సంస్కార పూర్వకముగ వేదాధికారము గలవారికే వైదికకర్మములయం దధికారముండుటనుబట్టి యట్లుచెప్పఁబడినది. ఇది గృహమేధిత్వ, కృష్ణకేశిత్వ, వేదవేదాంగ యుక్తత్వాదుల కన్నింటికిని యుపలక్షణము. వ్యవస్థితములుగా నున్నవి యనఁగా నియతములుగా నున్నవనుట.

• అవతారిక:—ప్రసక్తికి యివి యేవియును లేవని యింతకుముందు చేశినప్రతిజ్ఞను ఉపపాదించువిషయమున ప్రవృత్తులై మొట్టమొదట దేశకాల రాహిత్యమును ఉపపాదించు చున్నారు.

మూ॥ ౩౬॥ “సఏష దేశః కాలః” ఎన్గైయాలే ఇతుక్కు దేశకాల నియమమిల్లై.

(సఏషః ఎన్తుతుడఙ్గి). (రా. యు. ౧౭. ౪౬)। “ బద్ధవైరాచ్చ పాపాచ్చ రాక్షసేన్ద్రాద్విభీషణః । అదేశకాలే సమ్ప్రాప్త స్సర్వథాశఙ్క్యతా మయమ్ ” ఎన్తు మున్బు శ్రీజామ్బవాన్ మహారాజర్ పెరుమాళుక్కు విణ్ణప్పమ్ శెయ్తపక్షత్తై దూషిక్కుమ్ తిరువడి, “ అదేశకాలే సమ్ప్రాప్త ఇత్యయం స విభీషణః । వివక్షా చాత్ర మేఽస్తీయం తాం నిబోధ యథామతి । సఏష దేశః కాలశ్చ భవతీహ యథాతథా । పురుషాత్పురుషమ్ప్రాప్య తథా దోషగుణావపి దౌరాత్మ్యం రావణే దృష్ట్వా విక్రమఞ్చ తథా త్వయి । యుక్తమాగమనం తస్య సదృశం తస్య బుద్ధితః ” ఎన్తు - రావణనాల్ అవమానితనాయ్ స్వనికర్షత్తై మున్నిట్టుక్కొణ్డు శరణమెన్తు వన్ద శ్రీవిభీషణాళ్వాన్, అదేశత్తిలే అకాలత్తిలే వన్దానెన్తు దేవరీరుడైయ మన్త్రికళాలే యాతొన్తు శొల్లప్పట్టతు, ఇన్దపక్షత్తిల్ విశేషిత్తు ఎనక్కున్ద వివక్షై యుణ్డాకానిన్తతు అవన్ వరుకిఱవళవిల్ యాతొరు దేశత్తిలే యాతొరు కాలత్తిలే వన్దాన్, అవన్ వరవుక్కున్ద ఇతువే దేశముమ్, అన్ద ఇతువే కాలముమ్. యాతొరుపడి అప్పడిప్పట్టవివక్షైయై నానఱిన్దవళవుమ్ విణ్ణప్పమ్ శెయ్యక్కేట్టరుళవేణుమ్; ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్, తమః ప్రకృతియాకైయాలే పరహింసైయే యాత్రైయాన రావణనిటత్తిల్, సత్త్వోత్తరరాకైయాలే పరరక్షణమే యాత్రైయాయిరుక్కుమ్ దేవరీర్ ప్రాప్యరాక బుద్ధిపణ్ణి, అప్పడియే రావణనైవిట్టుప్పోకాతొళిన్దాల్ అవనుడైయ అకృత్యత్తుక్కు సహకారియాయ్ అన్ద ప్రాతికూల్య

మూ॥ ౩౬॥ “స ఏష దేశః కాలః” అన్నందున దీనికి దేశకాల నియమములు లేవు.

(సఏష) ఇత్యాది “బద్ధవైరాచ్చ పాపాచ్చ రాక్షసేంద్రా ద్విభీషణః । అదేశకాలే సంప్రాప్తః సర్వథా శంక్యతామయం ” (రా. యు. ౧౭. ౪౬) (బద్ధవైరుండును పాపియునగు రావణాసురునివద్దనుండి విభీషణుండు కాలముగాని కాలమునను తావుకాని తావునను మీవద్దకు వచ్చియున్నాడు. కావున నితని రాకనుగుఱించి యనుమానించ వలశియున్నది) అని యిట్లు జాంబవంతుండు శ్రీరామచంద్రునితో విన్నవించగా, దానిని దూషించుచు శ్రీయాంజనేయుఁడు “అదేశకాలే సంప్రాప్త ఇత్యయం స విభీషణః । వివక్షా చాత్ర మేఽస్తీయం తాం నిబోధ యథామతి। స ఏష దేశః కాలశ్చ భవతీహ యథాతథ। పురుషాత్పురుషం ప్రాప్య తథా దోషగుణావపి । దౌరాత్మ్యం రావణే దృష్ట్వా విక్రమంచ తథా త్వయి। యుక్తమాగమనం తస్య సదృశం తస్య బుద్ధితః” (రావణునిచే నవమానింపఁబడి నైచ్యమును తలంచుచు శరణుజొచ్చిన శ్రీవిభీషణాళ్వారులు కాలముగాని కాలమునను తావుగాని తావునను వచ్చినారని దేవరవారి మంత్రులు యేదో చెప్పియుండిరి. ఈవిషయమునుగుఱించి నేనొక్కటి విన్నవించవలశి యున్నది వారు యేకాలమున ఏదేశమున దేవరవారిని శరణుజొచ్చిరో అందుల కదియే దేశము అందుల కది యేకాలమని యేదొకవిధమున నాకు తెలిసినంతవరకు నేను విన్నవించుదానిని కృపతో నాలకించుదురుగాక అది యెట్లనిన, తమోగుణ స్వభావుండగుటచే పరహింసయే వృత్తినిగాఁగలిగియుండు రావణుని కంటెనున్న సత్త్వగుణ ప్రధానులగుటచే పరరక్షణమే వృత్తిగాగలిగియుండునట్టి దేవరవారిని ప్రాప్యులనుగాఁ దలంచియు, రావణుని విడిచిపోకపోయినట్లయిన వాని యకృత్యములకుఁ దోడ్పడివానికిఁగల ప్రాతికూల్యముతోఁగూడ నశించిపోవుటయనెడి దోషమునున్న ధార్మికులగు

మూ॥ ౨౭॥ ఇవ్వర్థమ్ మన్త్రరత్నత్తిల్ ప్రథమపదత్తిలే సుస్పష్టమ్.

త్తోడే ముడిన్దుపోకైయాకిఱ దోషత్తైయుమ్, ధార్మికరాన దేవరీగుడనే కూడప్పెఱ్ఱాల్ తత్ఫలమాన దేవరీర్ తిరువడికళిల్ కైఙ్కర్యత్తై లభిత్తు వాழ్కైయాకిఱ నన్మైయైయుమ్ బుద్ధిపణ్ణి, అప్పడియే దేవరీర్ తిరువుళ్ళత్తిలే పుణ్ పడుమ్పడి కుఱ్ఱత్తైచ్చెయ్యక్కడవ రావణన్ దౌరాత్మ్యత్తైయుమ్, దురాత్మాక్కళై అనాయాసేన అழிక్కవల్ల దేవరీర్ పౌరుషత్తైయుమ్ కణ్డాల్, విశేషజ్ఞనానవనుక్కు ఇవ్వరవు ప్రాప్తమ్, న్యాయత్తిలే సఞ్చరిక్కుమవనుడైయ బుద్ధిక్కు మితు సద్భూతమెన్ఱాని ఱే. ఆక, ఇప్పడి భావశుద్ధియైయుడైయ నాన శ్రీవిభీషణాழ்వాన్ శరణమెన్ఱుపుక్క దేశకాలఙ్గళిల్ కుఱైపాక్కక్కడవతల్ల, అవన్ వన్దతువే దేశముమ్ కాలముమెన్ఱు, శరణాగతిధర్మజ్ఞనానతిరువడి సర్ణయిక్కైయాలే, ప్రపత్తిక్కు దేశకాలనియమమిల్లైయెన్నై,

ఇతునాన్ ప్రపత్త్యనుష్ఠానరూపమాన ద్వయత్తిల్ ప్రథమపదత్తిలే కాణలామెన్గిఱార్, (ఇవ్వర్థమెన్ఱుతుడఙ్గి) సకలోపనిషత్సారమాయ్ సర్వాధికారమాయ్ అవిలమ్బ్యఫలప్రదమాయ్ సర్వేశ్వరనుక్కత్యన్తాభిమతమాయిరుక్కైయాలే సర్వమన్త్రోత్కృష్టతయా "ద్వయేన మన్త్రరత్నేన" ఎన్గిరపడియే మన్త్రరత్నాఖ్యమాయిఱే ద్వయమిరుప్పతు, అన్వైభవమ్తోన్ఱుకైక్కాక ద్వయమెన్నాతే (మన్త్రరత్నమ్) ఎన్గిఱార్. అతిల్ ప్రథమపదత్తిలే మతుపర్థమాన

మూ॥ ౨౭॥ ఈయర్థము మంత్రరత్నమందలి మొదటి పదమందు స్పష్టపడును

దేవరవారితోఁగూడ యుండుట లభించినట్లయిన, అందులకు ఫలముగా దేవరవారి శ్రీపాదముల సన్నిధిని కైంకర్యమును లభించి సుఖించుటయను సుగుణమునున్ను యోచించి దేవరవారిహృదయమునకు ఎక్కువ కష్టమును గలుగఁజేయునట్టి పాపంబులను లెస్సగాఁజేసియున్నట్టి రావణుని దుష్టస్వభావమునున్ను దుష్టులను అనాయాసముగ దండింపఁగల దేవరవారియొక్క పౌరుషమునున్ను యోచించినట్లయిన, విశేషజ్ఞుఁడగువాని కిట్లుచేయుటయే యుక్తము. న్యాయమార్గమున సంచరించునట్టి వానిబుద్ధికిని యిది సరియయినదియని కదా చెప్పియున్నాఁడు. కావున నిట్టి భావశుద్ధిగల శ్రీవిభీషణులవారు శరణుజొచ్చినట్టి దేశకాలముల మంచిచెడ్డలనుగురించి విచారింప నక్కఱ లేదు. ఆయనవచ్చిన కాలమే యంచులకుఁ దగినకాలమనియు ఆయనవచ్చినతావే యందులకుఁ దగిన తావనియునిట్లు శరణాగతి ధర్మమును గుర్తెఱింగినట్టి శ్రీయాంజనేయులవారు నిర్ణయించుటంజేసి ప్రపత్తికి దేశకాల నియమములులేవని యేర్పడినది.

అవతారిక:— ఈవిషయమునుగురించి ప్రపత్త్యనుష్ఠానరూపమగు ద్వయమందలి మొదటిపదమునఁ జూడవచ్చునని తెలుపుచున్నారు.

(ఇవ్వర్థమ్)ఇత్యాది. సకలోపనిషత్సారమును, సర్వాధికారమును, విళంబము లేకుండఫలము నిచ్చునదై సర్వేశ్వరునికి యెక్కువ యిష్టమైన దగుటంజేసి మంత్రాంతరము లన్నింటికంటెను ఎక్కువశ్రేష్ఠమైనట్టి దయినందున "ద్వయేనమంత్రరత్నేన" (మంత్రశ్రేష్ఠమగు ద్వయముతో) అని పాయించినట్లు మంత్రరత్నమని పిలువఁదగినది గాను గదా ద్వయముండును. అట్టి వైభవము తెలియవచ్చుటకుగాను శ్రీపిళ్లై లోకాచార్యులవారును మూలమున దీనిని ద్వయమని పేర్కొనక "మంత్రరత్న" మని పేర్కొనియున్నారు.

మూ॥ ౨౮॥ ప్రకారనియతియిల్లై యెన్నుమిడ మెఙ్గుమ్ కాణలామ్.

మూ॥ ౨౯॥ ద్రౌపది స్నాతైయాయన్ఱే ప్రపత్తి పణ్ణిర్ఱు;

పురుషకారోపాయ నిత్యయోగత్తుక్కు ప్రయోజనమ్, ఏతేనుమొరుదేశత్తిలే ఏతేనుమొరుకాలత్తిలే ఒరుసంసారిచేతననుక్కు భగవత్సమాశ్రయణరుచి పిఱన్దాల్, ‹‹చఞ్చలం హి మనః›› ‹‹నిన్ఱవా నిల్లానెఞ్జు›› ఎన్గిఱపడియే కూటావళి కాఱ్ఱుపోలే చుఴన్ఱువరుకిఱ నెఞ్జుతళమాఱ అఙ్గురిత్తు క్షణభఙ్గురైయాన రుచి తీరువతుక్కుమున్నే, తత్తత్క్షణత్తిలే ఆశ్రయిక్కలాయిరుక్కైయిఱే; అక్కైయాలే ప్రపత్తియినుడైయ దేశకాలనియమరాహిత్య మన్దపదత్తిలే నన్ఱాక తోఱ్ఱుమెన్గిఱార్.

ప్రకార నియమరాహిత్యత్తైదర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్ (ప్రకారనియతి ఎన్ఱుతుడఙ్గి). (ఎఙ్గుమ్ కాణలామ్) ఎన్నతు – ఇత్తై యనుష్ఠిప్పార్ శ్రవిప్పార్ ఎల్లార్పక్కలిలుమ్ కాణలామెన్ఱపడి,

అతెఙ్గేకణ్డతెన్న; పూర్వప్రకృత విషయఙ్గళిలే దర్శిప్పిక్కిఱార్, (ద్రౌపది) ఇత్యాదివాక్యద్వయత్తాలే). (స్నాతైయాయన్ఱే ప్రపత్తి పణ్ణిర్ఱు) ఎన్నతు – దుశ్శాసనాకృష్టైయాయ్ సభైయిల్ వరుకిఱపోతు ‹‹రజస్వలైకవస్త్రాహమ్ నతుమాంనేతుమర్హసి। గురూణాఞ్చపురస్థాతుం సభాయాం నాహముత్సహే›› ఎన్నుమ్పడి అశుద్ధైయాయిరుక్కిఱవళ్ స్నానంపణ్ణియన్ఱే ప్రపత్తిపణ్ణి

మూ॥ ౨౮॥ ప్రకారనియమము లేదను విషయము నెచ్చటపడితే యచ్చట చూడ వచ్చును

మూ॥ ౨౯॥ ద్రౌపది బహిష్టయియుండి కదా ప్రపత్తిచేసినది

ద్వయమందు మొదటిపదమున (శ్రీమతే) అనుదాని యర్థమగు పురుషకారోపాయముల నిత్యసంబంధమునకు ప్రయోజనము, ఏదైన నొక దేశమునందు ఏదైన నొక కాలమునందు ఒక సంసారియగు చేతనునికి భగవత్సమాశ్రయణమునందు రుచికలిగినట్లయిన ‹‹చంచలంహిమనః›› అనియు ‹‹నిన్ఱవా నిల్లానెఞ్జు›› అన్నట్లు సుడులు సుడులుగా తిరుగు గాలివలెనే ఘడిచుట్టి తిరుగు మనస్సు ధృఢముగానిలిచి, క్షణభంగురమగు రుచి పోవుటకు ముందుగనే అనఁగానది యుత్పన్నమైనప్పుడే యాశ్రయింపవలసినదిగా నుండును గదా! కావున ప్రపత్తికి దేశకాల నియమము లేదను విషయము ఆ పదమున బాగుగా ప్రకాశించును.

అవతారిక:—ప్రకార నియమము ప్రపత్తికిలేదను విషయమును తెలుపుచున్నారు:—

(ప్రకారనియతి)ఇత్యాది. ప్రపత్తికి ఇవ్విధముగఁ జేయవలయునని నెడి నియమము లేకుండుటను ఈప్రపత్తిని యనుష్ఠించువారి విషయమునను వినువారివిషయమునను అందఱియెడలను చూడవచ్చును.

అవతారిక:—ఈవిషయమును యెవ్వరియెడల చూడవచ్చునంటివేని పూర్వము గాన్పించిన వారియెడలనే యీయనుష్ఠానముఁ జూపించుచున్నారు.

(ద్రౌపది) ఇత్యాది. ద్రౌపది దుశ్శాసనునిచే సభకు ఈడ్చుకొని రాబడినప్పుడు ‹‹రజస్వలైక వస్త్రాహం నతుమాం నేతుమర్హసి। గురూణాంచ పురస్థాతుం సభాయాంనాహముత్సహే›› (నేను బహిష్టయియుండి యేకవస్త్రమును ధరించియుండుదానను కావున పూజ్యులగు మన పెద్దల

మూ॥ అర్జునన్ నీశర్ నడువేయిఱే యివ్వర్థమ్ కేట్టతు.
మూ॥ ౩౦॥ ఆకైయాల్ శుద్ధ్యశుద్ధికళిరణ్డుమ్ తేడవేణ్డా;

త్తిరన్దపడి. ఇత్తాల్, ప్రపత్తిపణ్ణువార్ ప్రయతరాయ్ప్పణ్ణవేణు మెన్నుమ్ నియతియిల్లామై కాట్ట ప్పట్టతు. (నీశర్ నడువేయిఱే ఇవ్వర్థమ్ కేట్టతు) ఎన్ఱవిడత్తిల్ (నీశర్) ఎన్గిరతు «నెడువ్వైగై నినైయాతార్ నీశర్» ఎన్ఱాళ్వారరు ళిచ్చెయ్త శౌరిచిన్తావిముఖరాన హేయార్కళ్. «విష్ణుభక్తి విహీనస్తుయతిశ్చశ్వపచాధమః» «విప్రాద్ద్విషడ్గుణయుతా దరవిన్ద నాభపాదారవిన్దవిముఖాచ్ఛ్వ పచంవరిష్ఠమ్» ఎన్ఱు భగవద్విముఖరై శ్వపచాధమరాక చ్చొల్లిర్ఱిరే. అతుక్కుమేలే శరణాగతై యై పరిభవిత్తుమ్ శరణాగతరానపాణ్డవర్కళ్ తిఱత్తిలే తీఙ్గుకళై చ్చెయ్తుమ్ పోరుకైయాలే సద్య శ్చణ్డాలతాంవ్రజేత్» ఎన్గిఱ క్రూరచణ్డాలరిఱే కైకలన్దు నిఱ్కుమతు. (నీశర్ నడువే) ఎన్గైయాలే నీచస్పృష్టియా లివనుక్కుణ్డాన అశుద్ధియుమ్ నీచసకాశత్తిలే యిరున్నమిడముమ్ తోన్ఱుకిఱతు. ఇత్తాల్ ప్రపత్తిశ్రవణమ్పణ్ణుమ్పోతు నీచమధ్యత్తిలాకాతెన్నుమ్ నియతియిల్లామై కాట్టప్పట్టతు.

ఇత్తాల్ ఫలితత్తైచ్చొల్లానిన్ఱుకొణ్డు ఇవ్వర్థత్తైనిగమిక్కిఱార్, (ఆకైయా లెన్ఱుతుడఙ్గి). (ఆకై

మూ॥ అర్జునుండు నీచులమధ్యను గదా యీ యర్థమును వినినది
మూ॥ ౩౦॥ కావున పరిశుద్ధినిగాని యపరిశుద్ధినిగాని రెంటిని సంపాదించుకొన నక్క ఱలేదు. ఉన్నట్లుగానే యధికారియగు నింతియే

యొక్క యెదుటవచ్చి నిలుచుటకును అందులోను సభలోవచ్చి నిలువబడుటకును నాకిష్టములేదు) అన్నట్లు అపరిశుద్ధురాలగు నామె స్నానము చేయకయే ప్రపత్తిని జేసినదాయెను. ఇందువలన ప్రప త్తిని జేయువా రివ్విధమునఁ జేయవలయునసెడి నియమములేదని తెలుపఁబడినది.

«నీచులమధ్యనుగదా యర్జునుండు ఈయర్థమును వినినది» అనుతావున నీచులనఁగా «నెడు వ్వైగై నినైయాతార్ నీశర్» (తి. మొ. ౧౧. ౬. ౮.) (గొప్పతేజస్సుగల సర్వేశ్వరుని తలంప నివారు నీచులు) అని తిరుమంగైయాళ్వా రానతిచ్చినట్లు సర్వేశ్వరుని ధ్యానింపకయుండు హే యులనుట «విష్ణుభక్తి విహీనస్తు యతిశ్చ శ్వపచాధమః» (విష్ణుభక్తిలేని యతియైనను ఛండా లునికన్న నీచుండు) అనియు, «విప్రాద్ద్విషడ్గుణయుతా దరవిన్దనాభ పాదారవిన్ద విముఖాచ్ఛ్వ పచంవరిష్ఠం» (గుణవంతుఁడగు బ్రాహ్మణుండైనను విష్ణుభక్తి విహీనుండగు పక్షమున వానికంటె నున్న ఛండాలుండే శ్రేష్ఠుండు) అనియు నిట్లు భగవద్విముఖులు ఛండాలులకంటె నధములుగాను గదా శాస్త్రమునందు చెప్పఁబడినది. దానికిపైని శరణుజొచ్చినట్టి ద్రౌపదిని పరిభవించినదియు, శర ణుజొచ్చినట్టి పాండవుల విషయమున దుష్కృత్యముల నొనర్చినదియును చాలును గదా! కావున «సద్యశ్చండాలతాంవ్రజేత్» అన్నట్లు స్వకృత్యములనుబట్టి ఛండాలుగాఁ జెప్పఁబడువారు గదా యచట కలసి మెలసియుండువారు. (నీచులమధ్యను) అనుటచే నీచస్పృష్టినలన నీతనికిఁగల యశుద్ధి యును, నీచుల మధ్యనుండుటంజేసి యట్టితావును సూచితములు, కావున ప్రపత్తినిగుఱించి తెలుసుకొను విషయమున నీచుల సామీప్యమునఁ గూడదనెడి నియమములేదని యిందువలన నేర్పడుచున్నది.

అవతారిక:—ఈపైని చెప్పినదానివలని ఫలితమును దెలిపి యీవిషయమును ముగించుచున్నారు.

(ఆకైయాల్) ఇత్యాది. అనుష్ఠానదశయందును శ్రవణదశయందును వీరిద్దఱు నిట్లుచేసియు

మూ॥ ఇరున్దపడియే యధికారియామిత్తనై.

మూ॥ ౩౦॥ ఇవ్విడత్తిలే వేల్వెట్టిపిళ్ళైక్కు పిళ్ళై అరుళిచ్చెయ్ తవార్త్తై స్మరిప్పతు

యాల్) ఎన్నతు అనుష్ఠానదశైయిలుమ్ శ్రవణదశైయిలుమ్ అవర్ కళిరువరు మిప్పడిశెయ్ కైయాలె న్నపడి. (శుద్ధ్యశుద్ధికళిరణ్డుమ్ తేడవేణ్డా) ఎన్నతు-ప్రపత్తియిల్ అన్వయిక్కుమళవిల్ అశుద్ధనాయిరుక్కుమవనుక్కు శుద్ధిసమ్పాదిక్క వేణ్డా, శుద్ధనాయిరుక్కుమవనుక్కు అశుద్ధిసమ్పాదిక్క వేణ్డావెన్నపడి. అశుద్ధితేడవేణ్డావెన్నతు - కీళ్ చొన్నవర్ కళిరువరుమశుద్ధరాన దశైయిలే ప్రపత్తియిలన్వయిత్తమై శొల్లుకైయాలే, అశుద్ధితానితుక్కు వేణుమోవెన్న శఙ్కైయాఱ్కైక. (ఇరున్దపడియే యధికారియామిత్తనై) ఎన్నతు. ప్రపదనకాలత్తిలశుద్ధనాయాతల్ శుద్ధనాయాతల్ యాతొరుపడి యిరున్దాన్, ఇరున్దప్రకారత్తిలే ఇతుక్కధికారియామిత్తనై యెన్నపడి. ద్రౌపదియుమ్ అర్జుననుమ్ ప్రపత్త్యనుష్ఠానతచ్ఛ్రవణదశైకళిల్ తవజ్ఞమాక శుద్ధి సమ్పాదియాతవోపాతి అశుద్ధియుమ్ సమ్పాదిత్తుక్కొణ్డమైయిల్లై యిఱే, ఇరున్దపడియే అధికారికళాన విత్తనై యిఱే.

ఇవ్వర్థవిషయమాక ఆప్తవచనత్తై స్మరిప్పిక్కిఱార్ మేల్. (ఇవ్విడత్తిలే ఎన్నుమడజ్గి). ఆనాపతు-వేల్ వెట్టిప్పిళ్ళై ‹‹ పెరుమాళ్ కడలై శరణమ్ పుకుకిరవిడత్తిల్ ప్రాఙ్ముఖాదినియమోపేతరాయ్ శరణమ్ పుకుకైయాల్ ఇతరోపాయఙ్గళోపాతి ప్రపత్తిక్కు శిలనియమఙ్గళ్ వేణ్డియిరుక్కిఱతో?’’ ఎన్ఱు నమ్పిళ్ళైయైక్కేట్క, ‹‹ పెరుమాళ్ పక్కల్ కణ్డనియమమ్ ఇవ్వుపాయత్తుక్కుడన్పాడి యా

మూ॥ ౩౧॥ ఈవిషయమున వేల్ వెట్టపిళ్ళైక్కు నంబిళ్ళై సాయించినవార్త నిదర్శనము

న్నందున ప్రపత్తితో నన్వయించు సమయమున నపరిశుద్ధుఁడుగా నుండువాఁడొక పరిశుద్ధిని సంపాదించుకొన నక్కఱలేదనియు, పరిశుద్ధుండుగానుండువాఁడొక యపరిశుద్ధిని సంపాదించుకొన నక్కఱలేదనియును ఏర్పడుచున్నది.

అవతారిక:—ఇంతకుముందు నిదర్శనముగాఁ జేర్కొనఁబడినట్టి యిద్దరును అపరిశుద్ధులుగా నుండియే ప్రపత్తిచేసియుండుటనుబట్టి యపరిశుద్ధియే దీనికిఁగావలసినదియా? యని శంకింపకుండుటకై.

ప్రపత్తిని జేయుసమయమున పరిశుద్ధుండుగానుండని, అపరిశుద్ధుండుగానుండని యెట్లున్నాఁడో అట్లే యిందుల కధికారి యగును. ఇంతియే. ఏలననఁగా, ద్రౌపది ప్రపత్తిని జేయు సమయమునను, అర్జునుండు ప్రపత్తినిగురించి విను సమయమునను అంగులకుగా నొక పరిశుద్ధతను సంపాదించుకొనవట్లు, అపరిశుద్ధినిన్ని సంపాదించుకొని యుండలేదు గదా! కావున వారువారు వారువారున్నట్లుగానే యధికారులు.

అవతారిక:—ఈయర్థము విషయమున నాప్తవాక్యమును జూపించుచున్నారు.

(ఇవ్విడత్తిల్) ఇత్యాది. ఒకదినమున వేల్ వెట్టిపిళ్ళై యను స్వామివారు ‹‹ శ్రీరామచంద్రుండు సముద్రమును శరణుజొచ్చినప్పుడు ప్రాఙ్ముఖాది నియమములతో శరణుజొచ్చియుండుటనుబట్టి యితరోపాయములకువలెనే, ప్రపత్తికిని కొన్నినియమములు కావలసియున్నవా?’’ అని నంబిళ్ళైగారిని యడుగఁగా, అంతట వారు ‹‹ శ్రీరామచంద్రుని విషయమున మీరుగాన్పించిన నియమము ఈ

మూ॥ 3–౨॥ అధికారినియమమిన్డిక్కే యెఱ్డపడియెన్నెన్నిల్; ధర్మపుత్రాదికళుమ్ ద్రౌపదియుమ్,

---

యిరుప్పతోన్ఱన్ను, ఉపాయపరిగ్రహమ్ పణ్ణినవరుడైయ స్వభావత్తాలే వన్దతిత్తనై; పెరుమాళ్ తమక్కు "సముద్రంరాఘవోరాజా శరణం గన్తుమర్హతి" ఎన్ఱుపదేశిత్తార్ శ్రీవిభీషణాళ్వానిఱే, అవన్దాన్ పెరుమాళై శరణమ్పుకుకిఱవిడత్తిల్, కడలిలే యొరుముழுక్కిట్టువన్దానెన్డిల్లైయే; ఇత్తాల్ శొల్లిఱ్ఱాయిఱ్ఱు-పెరుమాళ్ ఇక్ష్వాకువంశ్యరాయ్ ఆచారప్రధానరాయిరుక్కైయాలే తమ్ముడైయ నియమఙ్గళోడే శరణమ్ పుక్కార్, ఇవన్ రాక్షసజాతీయనాకైయాలే నిన్ఱనిలయిలే శరణమ్పుక్కాన్, ఆకైయాల్ యోగ్యనుక్కు అయోగ్యతై సమ్పాదిక్కవేణ్డా, అయోగ్యనుక్కు యోగ్యతై సమ్పాదిక్కవేణ్డామ్, నిన్డనిలైకళిలేఅధికారికళామిత్తనైయెన్నుమతు" ఎన్ఱళిచ్చెయ్త, వార్తై.

అనన్తరమధికారినియమాభావత్తై యుపపాదిప్పతాక తజ్జిజ్ఞాసుప్రశ్నత్తై అనువదిక్కిఱార్, (అధికారినియమమిన్డిక్కే యెఱ్డపడియెన్నెన్నిల్) ఎన్ఱు. అతుక్కుత్తరమరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ధర్మపుత్రాదికళుమెన్ఱుతుడఙ్గి) అతావతు "ద్రౌపద్యాసహితాస్సర్వే నమశ్చక్రుర్జనార్దనమ్" ఎన్ఱు క్షత్రియరాన ధర్మపుత్రాదికళుమ్, "శఙ్ఖచక్రగదాపాణే ద్వారకానిలయాచ్యుత। గోవిన్దపుణ్డరీకాక్ష రక్షమాంశరణాగతామ్" ఎన్ఱు స్త్రీయాన ద్రౌపదియుమ్; "సపిత్రాచపరిత్యక్తస్సురైశ్చ

మూ॥ 3–౨॥ అధికారినియమము లేకపోవుట యెట్లనఁగా:— ధర్మపుత్రాదులును, ద్రౌపదియును

యుపాయముతోఁ జేరియుండునదికాదు. అది యుపాయ పరిగ్రహముచేసిన వారిస్వభావమునుబట్టి వచ్చినది ఇంతియే. ఎట్లనిన, శ్రీరామచంద్రునికి "సముద్రం రాఘవోరాజా శరణం గన్తుమర్హతి" అన్నట్లు సముద్రమును శరణుజొచ్చుమని యుపదేశించినవారు శ్రీవిభీషణులవారు గదా! వారే శ్రీరామచంద్రుని శరణుజొచ్చినప్పుడు సముద్రములో ఒక మునకవేసి వచ్చినారని లేదు గదా! శ్రీరామచంద్రుండు ఇక్ష్వాకువంశమున నవతరించి యాచార ప్రధానులగుటచే తమయొక్క నియమముతోఁగూడ శరణుజొచ్చినారు. ఈతండు రాక్షసజాతి వాడగుటచే నున్నట్టుగనే శరణుజొచ్చినవాడాయెను. కావున యోగ్యుండు అయోగ్యతను సంపాదించుకొన నక్కఱ లేదు. అయోగ్యుండు యోగ్యతను సంపాదించుకొన నక్కఱ లేదు. వారువారు వారువారున్నట్టి స్థితిలోనే యధికారులు కాగలరు" అని సెలవిచ్చి యుండిరి.

అవతారిక:— తరువాత అధికారి నియమము లేదను విషయము నుపపాదించుటకై దానిని గుఱించి యడుగువారి ప్రశ్నను అనువదించు చున్నారు.

(అధికారి) ఇత్యాది "ద్రౌపద్యా సహితాస్సర్వే నమశ్చక్రుర్జనార్దనం" ద్రౌపదితోఁగూడ అందఱును శ్రీకృష్ణునికి దండము సమర్పించిరి) అన్నట్లు క్షత్రియులగు పాండవాదులును "శంఖచక్ర గదాపాణే ద్వారకా నిలయాచ్యుత । గోవింద పుండరీకాక్ష రక్షమాం శరణాగతాం" (భా. సభా. ౬౬. ౪౧) (శంఖచక్రాద్యాయుధములను హస్తమునందుంచుకొనినవాఁడా! ఓద్వారకావాస, ఓఅచ్యుత, ఓగోవింద! ఓపుండరీకాక్ష శరణుజొచ్చినట్టి నన్ను రక్షింపుమా!" అన్నట్లు స్త్రీయగు ద్రౌపదియును "సపిత్రాచ పరిత్యక్తః సురైశ్చస మహర్షిభిః । త్రీన్లోకాన్ సమ్పరి

మూ॥ కాకముమ్, కాళియనుమ్, శ్రీగజేన్ద్రాళ్వానుమ్, శ్రీవిభీషణాళ్వానుమ్, పెరుమాళుమ్ ఇళైయపెరుమాళుమ్

సమహర్షిభిః । త్రీన్ లోకాన్ సమ్పరిక్రమ్య తమేవ శరణం గతః" ఎన్ఱు దేవరూపత్తైప్పణ్ణిన కాకముమ్ "సోఽహం తే దేవదేవేశ నార్చనాదౌ స్తుతౌ న చ । సామర్థ్యవాన్ కృపామాత్రమనోవృత్తిః ప్రసీద మే" ఎన్ఱు తిర్యగ్యోనిజనాయ్ ప్రతికూలనుమాన కాళియనుమ్; "పరమాపదమాపన్నో మనసాచిన్తయద్ధరిమ్। సతు నాగవరశ్శ్రీమాన్ నారాయణపరాయణః" ఎన్ఱు తిర్యగ్యోనిజన్మావాయ్ అనుకూలను మాయిరుక్కుమ్ శ్రీగజేన్ద్రాళ్వానుమ్; "సోఽహం పరుషితస్తేన దాసవచ్చావమానితః। త్యక్త్వా పుత్రాంశ్చ దారాంశ్చ రాఘవం శరణం గతః" ఎన్ఱు రాక్షసజాతీయనాన శ్రీవిభీషణాళ్వానుమ్; "బాహుం భుజగభోగాభ ముపధాయారిసూదనః । అంజలిం ప్రాఙ్ముఖం కృత్వా ప్రతిశిశ్యే మహోదధేః" ఎన్ఱు సర్వశరణ్యరాన పెరుమాళుమ్; "స భ్రాతుశ్చరణౌ గాఢం నిపీడ్య రఘునన్దనః । సీతాముపాచాతియశా రాఘవఞ్చ మహావ్రతమ్" ఎన్ఱు అక్కరైయరాయ్ త్తుడర్న్దడిమై సెయ్యవన్ద ఇళైయపెరుమాళుమ్; (తుడర్న్దు వానవర్కళ్) ఎన్నైయాళే "సోఽహం త్వాం శరణ మపారమప్రమేయం సమ్ప్రాప్త

మూ॥ కాకాసురుండును, కాళియును, శ్రీగజేంద్రాళ్వారును, శ్రీవిభీషణులవారును, శ్రీరామచంద్రుండును, శ్రీలక్ష్మణస్వామియును

క్రమ్య తమేవ శరణంగతః" అన్నట్లు దేవరూపముతో వచ్చి మహాపరాధముఁజేసినట్టి కాకాసురుఁడును "సోఽహమ్ తే దేవదేవేశ నార్చనాదౌ స్తుతౌ న చ । సామర్థ్యవాన్ కృపామాత్ర మనోవృత్తిః ప్రసీదమే" (వి. ప. ౫. ౭. ౭౦) (ఓభగవంతుఁడా! నిన్ను పూజించుటకుగాని స్తుతించుటకుగాని నేను సమర్థుండనుకాను. నీయొక్క కృపచే నన్ను రక్షింపుమా!) అన్నట్లు తిర్యగ్యోనిజుఁడును ప్రతికూలుఁడునైన కాళియును "పరమాపదమాపన్నో మనసాచింతయద్ధరిం సతు నాగవరశ్శ్రీమాన్ నారాయణ పరాయణః" (వి. ధ. ౬౯. ౪౭) (గజేంద్రుఁడు గొప్ప యాపత్తునుబొంది మనస్సున శ్రీహరిని ధ్యానించి భగవద్భక్తుండుగా నుండెను) అన్నట్లు తిర్యగ్యోనిజుండై యనుకూలుండగు గజేంద్రుండును "సోహం పరుషితస్తేన దాసవచ్చావమానితః । త్యక్త్వాపుత్రాంశ్చ దారాంశ్చ రాఘవం శరణంగతః" (రా. యు. ౧౭. ౧౬.) (రావణుండు పరుషభాషణములతో నన్ను కింకరునివలెఁజూచి యవమానించినందున శ్రీరామచంద్రుని శరణుజొచ్చినాడను) అన్నట్లు రాక్షసుండగు శ్రీవిభీషణులవారును "బాహుం భుజగభోగాభముపధాయారిసూదనః। అఞ్జలిం ప్రాఙ్ముఖః కృత్వా ప్రతిశిశ్యే మహోదధేః" (శ్రీరామచంద్రుండు సర్పము పడిగవలెనుండు అంజలిజోడించి తూర్పుముఖముసఁ గూర్చుండి సముద్రమునుశరణుజొచ్చెను) అన్నట్లు సర్వశరణ్యుండగు శ్రీరామచంద్రుండును "సభ్రాతుశ్చరణౌ గాఢం నిపీడ్య రఘునందనః । సీతాముపాచాతియశాః రాఘవంచ మహావ్రతం" (రా. అ. ౩౧. ౨) (లక్ష్మణుండు శ్రీరామచంద్రునికి దండముసమర్పించి సీతాదేవి సమక్షమున శ్రీరామచంద్రుని శరణుజొచ్చెను) అన్నట్లు శ్రీవైకుంఠమునుండెడువారై భగవంతుఁడు అవతరించినతావున వచ్చి కైంకర్యముచేయఁదలంచిన శ్రీలక్ష్మణస్వామియును పొందదగువారు. అదిశబ్దముచే "సోహంత్వాంశరణ మపార మప్ర

మూ॥ తొడక్కమానవర్కళ్ శరణమ్ పుకురుకైయాలే అధికారినియమమిల్లై.

పరమపదంయతోనకిఞ్చిత్ । సంసారశ్రమపరితాపతప్తచేతా నిర్వాణే పరిణతధామ్నిసాభిలాషః” ఎన్ఱు ముచుకున్దనుమ్, “మూఢోఽయమల్పమతిరల్పవిచేష్టితోఽయంక్లిష్టం మనోఽస్యవిషయైర్నమయిప్రసక్తి । ఇత్థం కృపాంకురుమయిప్రణతేఽఖిలేశ త్వాంస్తోతుమమ్బుజభవోఽపిహిదేవనేశః” ఎన్ఱు క్షత్రబన్ధువుమ్; “భగవన్తంప్రపన్నాసాభగవన్తమవాపహ” ఎన్ఱు మాధవియుమ్; “తంప్రభిన్నశిరోగ్రీవమాస్యేభ్యః స్రుతశోణితమ్ । విలోక్యశరణంజగ్ముస్తత్పత్న్యోమధుసూదనమ్” ఎన్ఱు కాళియపత్నికళుమ్; “ప్రణామప్రవణా నాథ దైత్యసైన్యపరాజితాః । శరణంత్వామనుప్రాప్తాస్సమస్తాదేవతాగణాః” ఎన్ఱు, ఇన్ద్రాదిదేవతైగళుమ్; “రాక్షసైర్మథ్యమానానాం వానరాణాం మహాచమూః । శరణ్యంశరణంయాతా రామందశరథాత్మజమ్” ఎన్ఱు శ్రీ వానరసేనైయుమ్, ముతలాన వర్గళెల్లారుమ్ శరణమ్పుకురుకైయాలే ప్రపత్తిక్కు ఇన్నారదికారికళెన్నొరు నియతియిల్లై; రుచియుడైయారెల్లారుమధికారికళేనై.

మూ॥ మొదలగువారు శరణుజొచ్చినందున అధికారినియమము లేదు.

మేయం సంప్రాప్తః పరమపదం యతోనకిఞ్చిత్ సంసారశ్రమ పరితాపతప్తచేతా నిర్వాణేపరిణతధామ్ని సాభిలాషః” (ఎవ్వారినాశ్రయించినను ఎట్టిఫలమును లభింపక సంసారమువలన తపించిన మనస్సుగలవాఁడనై యనంతుండును అప్రమేయుండునగుటచే పరిపక్వమైన తేజస్సుగల పరమపదమును బొందుటకై నిన్ను శరణుజొచ్చినాఁడను) అన్నట్లు ముచుకుందుఁడును, “మూఢోయమల్పమతిరల్ప విచేష్టితోయం క్లిష్టంమనోస్యవిషయై ర్నమయి ప్రసక్తి। ఇత్థంకృపాం కురుమయిప్రణతేఽఖిలేశ త్వాం స్తోతుమమ్బుజ భవోపిహిదేవనేశః”(వీఁడుమూఢుండు, స్వల్పబుద్ధిగలవాఁడు స్వల్పచేష్టలుగలవాఁడు. ఈతనిమనస్సు శబ్దాదివిషయములలో మునింగియున్నదై నావైపుతిరుగకయున్నది అని తలంచి శరణుజొచ్చినట్టి నన్ను పాలించుము) అన్నట్లు క్షత్రబంధువును “భగవంతంప్రపన్నాసాభగవంత మవాపహ” (భగవంతుని శరణుజొచ్చి భగవంతునిపొందినదాయెను” అన్నట్లు మాధవియును, “తంప్రభిన్న శిరోగ్రీవ మాస్యేభ్యః స్రుతశోణితం।విలోక్య శరణంజగ్ముస్తత్పత్న్యో మధుసూదనం” (తల నరకబడగా రక్తము స్రవించునట్టి కాళియునిజూచి వానిభార్యలు భగవంతుని శరణుజొచ్చిరి) అన్నట్లు కాళియపత్నులును “ప్రణామ ప్రవణా నాథ దైత్యసైన్యపరాజితాః శరణంత్వా మనుప్రాప్తాః సమస్తా దేవతాగణాః) (దైత్యులచే జయింపఁబడి దేవతలందరును దండము సమర్పించుచువచ్చి నిన్ను శరణుజొచ్చిన వారయిరి) అన్నట్లు ఇంద్రాదిదేవతలును, “రాక్షసైర్మథ్యమానానాం వానరాణాం మహాచమూః। శరణ్యంశరణంయాతా రామందశరథాత్మజం) (రాక్షసులచే ధ్వంసము చేయఁబడునట్టి వానరసైన్యము శ్రీరామచంద్రుని శరణుకొచ్చెను)అన్నట్లు వానరసేనయును, యీ మొదలగు వారందఱును శరణుకొచ్చినందున ప్రపత్తికి యిట్టి వారధికారులనెడి నియమము లేదు. రుచిగలవారందఱును అధికారులని యెఱుంగునది.

అవతారిక: — తరువాత ఫలనియమము లేకుండుటనుగుఱించిన ప్రశ్నను అనువదించుచున్నారు. । ఫలనియమము లేకపోవుటకుఁ గారణ మేమనఁగా నందులకు సమాధానమును “ధర్మపుత్రాదిగళుక్కు” ఇత్యాది వాక్యముచే పాయించుచున్నారు.

మూ॥ 33॥ ఫలనియమమిల్లామైక్కు యెన్గిఱపడి యెన్నెన్నిల్; ధర్మపుత్రాదికళుక్కు ఫలమ్ రాజ్యమ్, ద్రౌపదిక్కు ఫలమ్ వస్త్రమ్, కాకత్తుక్కుమ్ కాళియనుక్కుమ్ ఫలమ్ ప్రాణమ్, శ్రీగజేన్ద్రాళ్వానుక్కు ఫలమ్ కైఙ్కర్యమ్, శ్రీవిభీషణాళ్వానుక్కు ఫలమ్ రామప్రాప్తి, పెరుమాళుక్కు ఫలమ్ సముద్రతరణమ్ ఇళైయపెరుమాళుక్కు ఫలమ్ రామానువృత్తి.

మూ॥34॥ విషయనియమమావతు—గుణపూర్తియుళ్ళవిడమే విషయమాకై;

అనన్తరమ్ ఫలనియమాభావ ప్రశ్నత్తై యనువదిక్కిఱార్, (ఫలనియమమిల్లామైక్కు యెన్గిఱపడి యెన్నెన్నిల్) ఎన్ఱు. అతుక్కుత్తరమరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ధర్మపుత్రాదికళుక్కు ఫలమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. ఇత్తాల్-కీழ் అధికారి నియమాభావత్తుక్కుడలాక కాట్టప్పట్ట ధర్మపుత్రాదికళ్ ఉడక్కుమాన ప్రపత్తాక్కళానవర్కళ్, రాజ్యార్థమాకవుమ్, వస్త్రార్థమాకవుమ్, ప్రాణార్థమాకవుమ్, కైఙ్కర్యార్థమాకవుమ్, రామప్రాప్త్యర్థమాకవుమ్, సముద్రతరణార్థమాకవుమ్, రామానువృత్త్యర్థమాకవుమ్, ప్రపత్తిపణ్ణుకైయాలే ప్రపత్తిక్కు ఫలనియమమిల్లైయెన్ఱతాయిற்ఱు.

ఆక, ప్రపత్తిక్కు దేశకాలాది నియమాపేక్షైయిల్లైయెన్ఱ ప్రతిజ్ఞైయై ఉపపాదిత్తార్ కీழ், "విషయనియమమేయుళ్ళతు" ఎన్ఱప్రతిజ్ఞైయై ఉపపాదిక్కిఱార్ మేల్, (విషయనియమమావతు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (గుణపూర్తియుళ్ళవిడమే విషయమాకై) ఎన్ఱతు-పరత్వాదికళిల్ వైత్తుక్కొణ్డు సౌలభ్యాదిగుణపూర్తియుళ్ళవిడమే విషయమాకైయెన్ఱపడి. అన్దగుణపూర్తితానుళ్ళ తెఙ్గేయెన్న,

మూ॥ 33॥ ఫలనియమము లేకపోవుట యెట్లనఁగా:—ధర్మపుత్రాదులకు ఫలము రాజ్యము. ద్రౌపదికి ఫలము వస్త్రము. కాకాసురునికిన్ని కాళియునునికిన్ని ఫలము ప్రాణము. శ్రీగజేంద్రాళ్వానుకి ఫలము కైంకర్యము. శ్రీ విభీషణుఁ వారికి ఫలము శ్రీరామప్రాప్తి. శ్రీరామచంద్రునికి ఫలము సముద్రతరణము. శ్రీలక్ష్మణస్వామికి ఫలము రామానుసరణము.

మూ॥ 34॥ విషయనియమమనఁగా—గుణపూర్తిగలతావే విషయమగుట

ఇంతకుముందు అధికారినియమము లేకపోవుటకు నిదర్శనముగాఁ చేర్కొనంబడినట్టి ధర్మపుత్రులు మొదలుగాఁగల ప్రపన్నులు రాజ్యార్థముగాను, వస్త్రార్థముగాను, ప్రాణార్థముగాను కైంకర్యార్థముగాను రామప్రాప్త్యర్థముగాను, సముద్రతరణార్థముగాను, రామానువృత్త్యర్థముగానను ప్రపత్తిచేయుటంజేసి ప్రపత్తికి ఫలనియమము లేదని యేర్పడు చున్నది.

అవతారిక:—కావున నింతకుముందు ప్రపత్తికి దేశకాలాదినియమములు లేవను ప్రతిజ్ఞను ఉపపాదించి యిప్పుడు విషయనియమమే కావలశినదను ప్రతిజ్ఞను ఉపపాదించు చున్నారు.

(విషయనియమమ్) ఇత్యాది. గుణములు పూర్తిగానుండునదియే విషయ మగును అనఁగా పరత్వాదులన్నింటిలోను సౌలభ్యాదిగుణములు పూర్తిగాఁగలదియే విషయమనుట.

అవతారిక:—అట్టిగుణపూర్తియున్నది యెచటననఁగా నది యర్చావతారమునఁగలదని "పూర్తియుళ్ళతు" ఇత్యాది వాక్యముచేఁ దెలుపుచున్నారు.

మూ॥ పూర్తియుళ్ళతు మర్చావతారత్తిలే.

మూ॥ 3౫॥ ఆళ్వార్కళ్ పలవిడత్తిలుమ్ ప్రపత్తిపణ్ణిర్ఱు మర్చావతారత్తిలే.

(పూర్తియుళ్ళతు మర్చావతారత్తిలే) ఎన్గిఱాన్. ‟అర్చావతారవిషయే మయాప్యుద్దేశతస్తథా। ఉక్తాగుణానశక్యన్తే వక్తుంవర్షశతైరపి” ఎన్ఱు స్వతస్సర్వజ్ఞనానతానే శొల్లప్పుక్కాలుమ్ శొల్లి త్తలైక్కట్ట వరితామ్పడి యిఱే అర్చావతారగుణపూర్తి యిరుప్పతు.

ఇగ్గుణపూర్తియుళ్ళ అర్చావతారమే ప్రపత్తిక్కుడైత్త విషయమెన్నుమత్తై, ప్రపన్నజనకూటస్థరుడైయ అనుష్ఠానత్తాలుమ్ ప్రకాశిప్పిక్కిఱాన్ మేల్, (ఆళ్వార్కళ్) ఎన్ఱుతుడజ్గి. మయర్వఱమతినలమరుళప్పెఱ్ఱుక్కైయాలే పరత్వాదికళై యెల్లామ్ కరతలామలకమాక క్కణ్డిరుక్కుమవర్కళిఱే ఆళ్వార్కళ్, ఇప్పడియిరుక్కుమవర్కళ్, ప్రాప్యత్వరాతిశయత్తాలే పలకాలుమ్ ప్రపత్తి పణ్ణుమిడత్తిల్, పలవిడఙ్గలిలు మర్చావతారత్తిలేయిఱే ప్రపత్తిపణ్ణిర్ఱు, స్థలాన్తరత్తిల్ క్వాచిత్కమిత్తనైయిఱే. ఎఙ్గనేయెన్నిల్; ఆళ్వార్కళుక్కెల్లామ్ తలైవరాన నమ్మాళ్వార్, ‟ఆఱెనక్కు నిన్పాతమే శరణాక త్తన్దొళిన్దాయ్” ‟కళల్ కళ్వైయే శరణాక క్కొణ్డ” ‟నమ్బియై నడిమేల్ శేమఙ్గొళ్ తెన్గురుకూర్చ్చడకోపన్” ‟ఉన్నడిక్కీళ్ అమర్న్దు పుకున్దేన్” ఎన్ఱిప్పడి

మూ॥ పూర్తియుండినది యర్చావతారమున

మూ॥ 3౫॥ ఆళ్వారులు పలుతావులఁ బ్రపత్తిచేసినదియును అర్చావతారముననే.

‟అర్చావతారవిషయే మయాప్యుద్దేశతస్తథా। ఉక్తాగుణానశక్యన్తే వక్తుంవర్షశతైరపి” (అర్చావతారమునఁగల గుణములను నాచేపేర్కొనుటకు నూఱులకొలది సంవత్సరములును చాలవు) అని సర్వజ్ఞుఁడగు తానే యానతిచ్చి యున్నాఁడు గదా! కావున నర్చావతారమునఁగల గుణములు చెప్పి ముగించుట కశక్యములుగాను గదా యుండును

అవతారిక:—ఇట్టి గుణపూర్తిగల యర్చావతారమే ప్రపత్తికిఁ దగినవిషయమనుదానిని ప్రపన్నజన కూటస్థులగు నాళ్వారుల యనుష్ఠానమును బట్టియును తెలుపుచున్నారు.

(ఆళ్వార్గళ్) ఇత్యాది. ప్రమాదరహితము జ్ఞానానందమును లభించినవారగుటంజేసి పరత్వాదుల నన్నింటిని కరతలామలకముగాను సేవించియున్నట్టివారుగదా ఆళ్వారులు. ఇట్టివారగు వీరు ప్రాప్యవస్తువును బొందుటకుగాను త్వరాతిశయమువలన అనేక పర్యాయములు ప్రపత్తిజేయునప్పుడు అనేకతావుల నర్చావతారమునఁ గదా వీరు ప్రపత్తిచేసినది. వేఱొక్కతావున నరుదుగాను గదా వీరు ప్రపత్తి చేసియున్నారు.

అది యెట్లనిన, ఆళ్వారులందఱిలో ప్రధానులగు నమ్మాళ్వారులు ‟ఆఱెనక్కు నిన్పాదమే శరణాక త్తన్దొళిన్దాయ్” (తి. వా. ౫. ౭. ౧౦) (నాకు ఉపాయము నొసంగునప్పుడు నీ శ్రీపాదములనే యుపాయముగా నొసంగినాడవు) అనియు. ‟కళల్ కళ్వైయే శరణాక క్కొణ్డ” (తి. వా. ౫. ౮. ౧౧) (శ్రీపాదములనే శరణుజొచ్చిన) అనియు, ‟నమ్బియై నడిమేల్ శేమఙ్గొళ్ తెన్గురుకూర్ చ్చడగోపన్” (తి. వా. ౫. ౯. ౧౧) (సర్వేశ్వరుని శ్రీపాదములమీద క్షేమకరత్వబుద్ధిని స్వీకరించినవారును సుందరంబైన తిరునగరికి స్వామియైన నమ్మాళ్వారులు) అనియు, ‟ఉన్నడిక్కీళ్ అమర్న్దు పుకున్దేనే” (తి. వా. ౬. ౧౦. ౧౦) (నీ శ్రీపాదములక్రింద

పలవిడఙ్గళిలుమ్ ప్రపత్తిపణ్ణిన్ఱు అర్చావతారత్తిలేయిఱే; *పిఱన్దవాఱు ఒన్ఱిలుమిఱే అవతారత్తిలే శరణమ్పుక్కతు. తిరుమఙ్గైయాళ్వారుమ్, "వన్దున్ తిరువడియడైన్దేన్ నైమిశారణియత్తుళ్ఎన్దాయ్" "విరైయార్ తిరువేఙ్గడవా నాయేన్ వన్దడైన్దేన్" "కావళమ్పాడిమేయకణ్ణనేకళైకణీయే" "ఆళీవణ్ణనిన్నడియిణై యడైన్దేన్ అణిపొழిల్ తిరువరఙ్గత్తమ్మానే" ఎన్ఱిప్పడి అర్చావతారత్తిలే

ఆమూరిగియున్నవాఁడవై ప్రవేశించితిని) అనియు నిట్లు అనేకతావుల ప్రపత్తిచేసినది యర్చావతారమునఁ గదా! *"పిఱన్ద వాఱుమ్" (తి. వా. ౫. ౧౦. ౧) అను పాసురమున నొకచోటునఁ గదా వీరు అవతార విషయమునఁ బ్రపత్తిచేసియున్నారు.

తిరుమఙ్గైయాళ్వారును "వన్దున్ తిరువడి యడైన్దేన్ నైమిశారణియత్తుళ్ఎన్దాయ్" (తి. మొ. ౧. ౬. ౧) (నాస్వామీ నైమిశారణ్యమునకు వచ్చి నీ శ్రీపాదము నాశ్రయించితిని) అనియు "విరైయార్ తిరువేఙ్గడవా నాయేన్ వన్దడైన్దేన్" (తి. మొ. ౧. ౯. ౧) (నిత్యసూరులకు సేవ సాయించువాడయినను వేఙ్కటాచలమున వేంచేసియుండు నీ శ్రీపాదముల నాశ్రయించితిని) అనియు, "కావళమ్పాడిమేయ కణ్ణనే కళైకణీయే" (తి. మొ. ౪. ౬. ౧) (తిరుక్కావళమ్పాడి యను దివ్యదేశమున వేంచేసియుండు శ్రీకృష్ణా! ఆశ్రితులను విడువనట్టి నీవే నాకు రక్షకుండవు.) అనియు, "ఆళీవణ్ణ నిన్నడియిణై యడైన్దేన్ అణిపొழిల్ తిరువరఙ్గత్తమ్మానే" (తి. మొ. ౪. ౯. ౧)

*అవతారిక.—తిరుపల్లవాళ్ నెడు దివ్యదేశమునుజేరి సర్వేశ్వరుని యనుసంధించుటకు శక్తిలేనివారైన నమ్మాళ్వార్లు భగవద్గుణానుభవము జేయుటకుఁగూడ శక్తిలేనివారై, గుణానుభవము జేయునట్లు నన్ననుగ్రహింపుమాయని ప్రార్థించుచున్నారు.

> పిఱన్దవాఱుమ్ వళర్న్దవాఱుమ్ పెరియపారతమ్కై శెయ్తు, ఐవర్కు
> త్తిఱఙ్గళ్ కాట్టియిట్టు చ్చెయ్తుపోనమాయఙ్గళుమ్,
> నిఱన్దనూడుపుక్కు ఎనతావియై నిన్ఱునిన్ఱురుక్కియుణ్గిన్ఱ, ఇ
> చ్చిఱన్దవాన్ శుడరే యున్నై యెన్ఱుకొల్ శేర్వతువే.

అ॥ పిఱన్దవాఱుమ్ - అవతరించిన ప్రకారమును, వళర్న్దవాఱుమ్ - పెరిగిన ప్రకారమును, పెరియ - గొప్ప, పారతమ్ - భారతయుద్ధమందు, కైశెయ్తు - (సేనలను) వ్యూహముగా నేర్పరచి. ఐవర్కు - పఞ్చపాణ్డవులకు, తిఱఙ్గళ్ - ఉపాయములను, కాట్టియిట్టు - నేర్పించి, శెయ్తు - (ఆశ్రితులయందు) అనుసరించి, పోన - (పరమపదమునకు) వేంచేసిన, మాయఙ్గళుమ్ - ఆశ్చర్యచేష్టితములును, నిఱన్ద - మర్మమైన (నాహృదయముయొక్క), ఊడుపుక్కు - లోపల ప్రవేశించి, ఎనతావియై - నాయాత్మను, నిన్ఱు నిన్ఱు - విడువకుండనుంచి, ఉరుక్కి - కరగించి, ఉణ్గిన్ఱ - నశింపఁజేయుచున్నవి. ఇచ్చిఱన్ద - ఇట్టిశ్లాఘ్యమైన, వాన్ - అపరిచ్ఛిన్నమైన, శుడరే - తేజోమయస్వరూపుఁడా! ఉన్నై నిన్ను, శేర్వతు - చేరుట, ఎన్ఱుకొల్ - ఎప్పుడో

తా॥ ఓ శ్రియఃపతీ! ఈలోకమునందు జన్మించుటకుఁ గారణమైన పుణ్యపాపములేమియు లేని నీవు తనసఙ్కల్పముచే నప్రాకృతదివ్యమఙ్గళ విగ్రహముతోఁగూడ ఆశ్రిత సంరక్షణార్థమై యవతరించినవిధంబును, తరువాత పూతనా శకటాసురుఁడు మొదలగు లెక్కలేనిశత్రువులనడుమనుండి యశోదాదులయొక్క పాలు నెయ్యి మొదలగు పదార్థముల నారగించి పెరిగినవిధంబును, భారతయుద్ధమందు భీష్మద్రోణ కర్ణ దుర్యోధనాదులు నశించుటకుఁ దగిన ఉపాయములను నేర్పించిన విధంబులును, వెనుక శ్రీవైకుణ్ఠమునకు వేంచేసిన విధంబును నాహృదయమం దెల్లప్పుడునుండి నన్ను శిథిలపఱచుచున్నవి. ఈ వ్యసనము తీరునట్లు అపరిమిత జ్యోతిస్స్వరూపుండవైన నిన్ను నేనే కాలమందు పొంది సుఖపడఁ గలనో యని.

మూ॥ ౩౬॥ “పూర్ణమ్” ఎన్గైయాలే ఎల్లాగుణఙ్గళుమ్ పుష్కలఙ్గళ్.

యిచే పలవిడఙ్గళిలుమ్ ప్రపత్తిపణ్ణిన్ఱు; మత్తైయాళ్వార్కళుక్కు మిప్పడి తత్త్వప్రిబన్ధఙ్గళిలే కణ్డుకొళ్వతు. “ప్రపత్తిపణ్ణిన్ఱుమ్” ఎన్ఱ ఇన్దచశబ్దత్తాలే, “పూర్తియుళ్ళతుమ్” ఎన్ఱు కీழ్చ్చొన్నత్తై సముచ్చయిక్కిఱతు.

ఇప్పడి ఇవ్వాళ్వార్కళ్ ప్రపత్తిపణ్ణుమిడఙ్గళిల్ పరత్వాదికళెల్లామిరుక్క అర్చావతారత్తిలే పణ్ణుకైక్కుడి-ఇతిల్ గుణపూర్త్తియిఱే, అన్దగుణపూర్త్తియై సప్రమాణమాక వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (పూర్ణమ్ ఎన్ఱుతుడఙ్గి). (పూర్ణమెన్గైయాలే) ఎన్ఱతు. *“పూర్ణస్య పూర్ణమాదాయ

మూ ॥ ౩౬ ॥ “ పూర్ణం ” అను శ్రుతివాక్యమునుబట్టి యన్నిగుణంబులు నిచట పుష్కలములు.

(సముద్రముయొక్క వర్ణముగలిగిన గంభీరస్వభావుఁడా! అమరినుండు యుద్యానవనంబులుగల శ్రీరంగంబున వేంచేసియున్నట్టి స్వామీ! నిపాదపద్మముల నాశ్రయించినవాఁడను.) అని యిట్లు అర్చావతారమునఁ గదా యనేకతావులఁ బ్రపత్తిచేసినది. తక్కినయాళ్వారులవిషయమునను వారివారి గ్రంథములయందుఁ జూచుకొనునది “ప్రపత్తిచేశినదియును” అనుతావునందు “సముచ్చయార్థముచే నింతకుపూర్వము “పూర్తియుండినది” అని చెప్పినది సముచ్చయము చేయఁబడుచున్నది.

అవతారిక: — ఆళ్వారులు ప్రపత్తిచేయునప్పుడు పరత్వాదులన్నియునుండగా, అర్చావతారమునఁ బ్రపత్తిచేయుటకుఁ గారణము అందుండు గుణపూర్తియే గదా! అట్టి గుణపూర్తిని సప్రమాణముగఁ దెలుపుచున్నారు.

(పూర్ణమ) ఇత్యాది. “పూర్ణస్య పూర్ణమాదాయ పూర్ణమేవావశిష్యతే” అని శ్రుతియం

“ ... షాభ్యుక్తా, తదేవభూతం తదుపాసితవ్యం సత్యం తద్ద్వయం” అనునది పూర్వవాక్యము “ శ్రీమన్నారాయణచరణౌశరణం ప్రపద్యే ఇదం పూర్ణమదః పూర్ణం పూర్ణాత్పూర్ణముద్రిచ్యతే పూర్ణస్య పూర్ణమాదాయ పూర్ణమేవావశిష్యతే సర్వం సహోమ్ ” అనునది యుత్తరవాక్యము “ శ్రీమతే నారాయణాయ నమః వేదాంబ్రహ్మవిదః వేదానాం నేన వేదితవ్యం య ఏవం వేద ఇత్యుపనిషత్ ” అనునది కడపటిది ఈతావున “ ఇదం పూర్ణం ” అని యారంభించి “ సహోమ్ ” అనువరకును ఈవాక్యము ద్వయముయొక్క మధ్యనుండుటంజేసి ద్వయమునఁ జెప్పఁబడినట్టి యుపాయోపేయముల గుణములఁ దెలుపునది. మరియు, “ ఉక్తాగుణానశక్యంతే ” అన్నట్లు పూర్ణశబ్దార్థమునకు సంకోచము లేకపోవుటంజేసియు, “ పంచప్రకారోహం ” అన్నట్లు అయిదు విధములుగా నుందును” అనెడి ప్రతిజ్ఞనుబట్టియు “పూర్వస్మాదపి పూర్వస్మాత్ ” అన్నట్లు ముందుముందు దానికంటెను తరువాతిది తరువాతిది గొప్పదిగాఁ జెప్పఁబడినందునను ఈశ్రుతివాక్యము అర్చావతారవైభవముఁ దెలుపునదియని యేర్పడుచున్నది. ఈ పైశ్రుతియొక్క యర్థమేమనఁగా:—

(ఇదం=ఈ యంతర్యామిస్వరూపము, పూర్ణం=కల్యాణగుణములతో నిండియున్నది, అదః=నిత్యవిభూతియైన లోకాంతరముననుండు పరరూపమునది, పూర్ణం=గుణములతో నిండియున్నది, పూర్ణాత్=షడ్గుణపూర్ణమగు పరరూపముకంటెను స్పష్టమైన, పూర్ణం=వ్యూహరూపము; ఉద్రిచ్యతే=రెండు రెండు గుణములచే బహువిధమైనది. పూర్ణస్య=అనన్తావతారకందమై క్షీరాబ్ధిశాయియగు వ్యూహవిశేషమునుండి ప్రాదుర్భవించుటచే వ్యూహాత్మకమగు పూర్ణముతో సంబంధించిన,

మూ॥ ౩౭॥ ప్రపత్తిక్కు-పేక్షితజ్గళాన సౌలభ్యాదికళ్

పూర్ణమేవావశిష్యతే । సర్వంపూర్ణంసహోమ్” ఎన్ను శ్రుతికళ్లుక్కైయాలే యెన్నపడి. (ఎల్లాగుణజ్గళుమ్ పుష్కలజ్గళ్) ఎన్నతు-ఆశ్రయణ సౌకర్యాపాదకజ్గళాన గుణజ్గళోడు ఆశ్రిత కార్యాపాదకజ్గళాన గుణజ్గళోడు వాశియఱ, సకలకల్యాణ గుణజ్గళు మివ్విషయత్తిలే సమ్పూర్ణమెన్నపడి.

ఆనాల్ “వాసుదేవోఽసిపూర్ణః”ఎన్గిఱపరత్వత్తిఱ్కాట్టిల్ ఇజ్గుత్తైక్కుత్తుమెన్నెన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రపత్తిక్కు) ఎన్నుగుడజ్గి. (ప్రపత్తిక్కు-పేక్షితజ్గళాన) ఎన్నతు-ఉపాయమాకప్పత్తుమిడత్తిల్ వేణ్డువనైయాన వెన్నపడి. సౌలభ్యాదికళావన – కణ్డుపత్తుక్కైక్కుఱుప్పాన సౌలభ్యముమ్, మేన్మైక్కణ్డకలామైక్కుఱుప్పాన సౌశీల్యముమ్, కార్యమ్శెయ్యుమెన్ను విశ్వసిక్కైక్కుఱుప్పాన స్వామిత్వముమ్, కుత్తజ్గళ్ణు వెరువామైక్కుఱుప్పాన వాత్సల్యముమ్.

మూ॥ 3౭॥ ప్రపత్తికిఁ గావలసినట్టి సౌలభ్యాదులు

దుఁ జెప్పియుండుటవలననని యెఱుంగునది. (అన్నిగుణంబులు పుష్కలములు) అనఁగా ఆశ్రయించువిషయమున సౌకర్యముఁ గలుగఁజేయునట్టి గుణములును ఆశ్రితులకు సౌకర్యముఁగలుగఁజేయు గుణములును ఒక్కటిన్ని తప్పకుండ కల్యాణగుణంబులన్నియును ఈవిషయమున సంపూర్ణముగా నున్నవనుట.

అవతారిక:—అయితే “వాసుదేవోసి పూర్ణః” (వాసుదేవుండు సంపూర్ణుండు) అని చెప్పియున్నట్టి పరత్వముకంటెనున్న దీనికిఁగల యాధిక్యత యెద్దియనఁగాఁ దెలుపుచున్నారు.

(ప్రపత్తిక్కు) ఇత్యాది. (ప్రపత్తికిఁగావలశినవి) అనఁగా నుపాయముగాఁ గైకొనునప్పుడు కావలశినవనుట. సౌలభ్యాదులనఁగా చూచి యాశ్రయించుటకుఁదగిన సౌలభ్యమును, స్వాన్యైశ్వర్యముఁ దలంచుకొని భయపడకుండుటకుఁ గావలశిన సౌశీల్యమును, కార్యసిద్ధి కాఁగలదని విశ్వసించుటకుఁ గావలసినదియగు స్వామిత్వమును, దోషంబులఁదలంచుకొని భయపడకుండుటకుఁ గావలశి

పూర్ణం=కల్యాణగుణపూర్ణమగు విభవరూపమును, ఆదాయ=స్వహేతువుగా స్వీకరించి, పూర్ణమేవ=కల్యాణగుణపూర్ణమగు అర్చావతారమే, అవశిష్యతే=నిత్యాశ్రయణీయమగుటచే నిత్యసన్నిహితమైనదిగాను, సౌలభ్యాదిగుణపూర్తికాశ్రయముగాను పరత్వాదులలో నుత్కృష్టమైనదిగాను నుండును. ఓమ్=రక్షకత్వప్రాప్యత్వవిశిష్టమగు అర్చావతారమునందు, సర్వం=ఆశ్రయించువిషయమున సౌకర్యమును గలుగఁజేయునట్టివియు ఆశ్రితులకార్యమును సిద్ధింపఁజేయునవియు నగు నన్నిగుణములును, సహపూర్ణం=మిళితములై పుష్కలములుగానుండును. అని యర్థము. ఇందువలన పరవ్యూహాదులకుఁ గల కాలసన్నికర్షమును, అంతర్యామియందుండు దేశకాలసన్నికర్షరూపమగు సౌలభ్యమును ఈ విభవలగు నాశ్రయణోపయుక్తములగు గుణంబులున్ను జ్ఞానశక్త్యాదిరూపముగ కార్యోపయుక్తములగు గుణములై పూర్వము పఠింపఁబడిన పూర్వవాక్యమునందలి నారాయణపదముచేఁ దెలుపఁబడినట్టియన్ని గుణములును అర్చావతారమున పుష్కలముగాఁ గలవని యేర్పడుచున్నది.

మూ॥ ఇరుట్టఱైయిల్ విళక్కుప్పోలే ప్రకాశిప్పతిఙ్గే.

“నికరిల్ పుకరా౯య్” ఇత్యాదియాలే. ఇన్నాలుగుణత్తైయుమిఱే ఆళ్వార్ అరుళిచ్చెయ్తతు. (ఇరుట్టఱైయిల్ విళక్కుప్పోలే ప్రకాశిప్పతిఙ్గే) ఎన్గతు-పరత్వత్తిల్ ఇగ్గుణఙ్గళ్ ఎల్లాముణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తే పరమసామ్యాపన్నర్కుక్కు ముకమ్కొడుత్తిరుక్కిఱ అవిడమాకైయాలే, పకల్ విళక్కుప్పోలే ప్రకాశమఱ్ఱిరుక్కుమ్; అర్చావతారమాన విడత్తిల్ తన్ పక్కల్ నిలమాన సంసారికళుక్కు ముకమ్ కొడుత్తుక్కొణ్డిరుక్కైయాలే, అన్ధకారత్తిల్ దీపమ్పోలే అత్యుజ్జ్వలమాయ్ తోన్ఱుమెన్నపడి.

మూ॥ చీఁకటి గదిలో దీపమువలెఁ బ్రకాశించునది యిచట.

నదియగు వాత్సల్యమును, ఈ నాలుగు గుణములనే కదా * “నికరిల్ పుకరా౯య్” (తి. వా. ౬. ౧౦. ౧౦) అను పాశురమున నమ్మాళ్వారులు సాయించియున్నారు.

(ఇరుట్టఱైయిల్) ఇత్యాది. పరత్వమునను, (పరమపదమునసున్నప్పుడును) ఈగుణంబులన్నియునున్నను, పరమసామ్యమును బొందినవారిని సేవసాయించునట్టి తావైనందున నచట అవి పగటివేళ వెలిగించిన దీపమువలెనే ప్రకాశము తగ్గియుండును. అర్చావతారమునన్, నైచ్యమునకు పరమకాష్ఠయగు సంసారులను సేవసాయించునట్టి తావయినందున, ఇచట అవి అంధకారముగల తావునఁ బెట్టిన దీపమువలెనే యెక్కువ ప్రకాశముగలవిగాఁ దెలియవచ్చును. విషయమున్న తావు

*అకలకిల్లేనిఱైయుమెన్ఱలర్మేల్ మఙ్గైయుఱైమార్పా,
నికరిల్ పుకఴాయులకమూన్ఱుడైయా యెన్నైయాళ్వానే,
నికరిలమరర్ మునిక్కణఙ్గళ్ విరుమ్బుమ్ తిరువేఙ్గడత్తానే,
పుకలొన్ఱిల్లావడియేనున్నడిక్కీఴమర్న్దుపుకున్దేనే.

అ॥ ఇఱైయుమ్ - ఒకక్షణముగూడ, అకల - విశ్లేషించియుండుటను, కిల్లేన్ - సమర్థురాలుకాను; ఎన్ఱు - అని, అలర్మేల్ - పుష్పముమీదవాసముజేయుచున్న (నిరతిశయభోగ్యురాలైన), మఙ్గై - పెరియపిరాట్టి, ఉఱై - నిత్యవాసముజేయుచున్న, మార్పా - వక్షఃస్థలముగలవాఁడవై, నికరిల్ - ఒప్పులేని, పుకఴాయ్ - యశస్సుగలవాఁడవై, ఉలకమ్మూన్ఱు - మూఁడు లోకములను, ఉడైయాయ్ - (తనకురక్ష్యములై) కలవాఁడవై, ఎన్నై - నన్ను, ఆళ్వానే - పరిపాలించువాఁడవై, నికరిల్ - ఒప్పులేని, అమరర్ - నిత్యసూరులును, మునిక్కణఙ్గళ్ - ఋషిసమూహములును, విరుమ్బుమ్ - ఆశపడి యాశ్రయించుచున్న, తిరువేఙ్గడత్తానే - తిరుమలయందు వేంచేసియున్న ఓస్వామీ! పుకల్ - ఉపాయము, ఒన్ఱు - ఒకటియును, ఇల్లా - లేని, అడియేన్ - దాసుఁడనైననేను, ఉన్నడిక్కీఴ్ - నీశ్రీపాదములక్రింద, అమర్న్దు - అమరియున్నవాఁడనై, పుకున్దేన్ - ప్రవేశించితిని.

తా॥ సౌన్దర్యసౌగన్ధ్యమార్దవాదిగుణములచే నిరతిశయభోగ్యురాలైన పెరియపిరాట్టికూడ క్షణకాలము విశ్లేషించియుండలేక యెల్లప్పుడు నీవక్షఃస్థలమందు నిత్యవాసముజేయునట్లు నిరతిశయభోగ్యభూతుఁడవై, నిరుపమానంబులైన వాత్సల్యాదికల్యాణగుణములుకలవాఁడవై, సకలజగద్రక్షకుఁడవై, నిత్యసూరిసేవ్యుఁడవై, వేంకటాద్రియందత్యన్తసులభుఁడవై వేంచేసియున్న ఓశ్రీమన్నారాయణుఁడా! నేను సకలోపాయములను వదలి నీశ్రీపాదములనే యుపాయముగానమ్మి యాశ్రయించితినని.—ఈపాశురముద్వయార్థప్రతిపాదకమని పూర్వాచార్యులునిర్వహించుదురు.

మూ॥ ౩౮॥ పూర్తియైయుమ్ స్వాతన్త్ర్యత్తైయుమ్ కులైత్తుక్కొణ్డు తన్నైయనాదరిక్కుమవర్కళై తానాదరిత్తు నిఱ్కుమిడమ్.

విషయముళ్ళవిడత్తిలేయిఱే గుణఙ్గళ్ ప్రకాశిప్పతు, అఙ్గుళ్ళారుమ్ శీలాదిగుణానుభవమ్ పణ్ణుకైక్కు వరువతిఙ్గేయిఱే; సౌలభ్యమ్ మున్నాగ నాగులిన్చ్యతతు-కణ్డుపత్తుక్కైక్కు ఉపాయమాన సౌలభ్యమే ప్రపత్తిక్కు ప్రధానాపేక్షితమెన్ఱు తోన్ఱుకైక్కాగ.

"ఇగ్గుణఙ్గళ్ ప్రకాశిప్పతిఙ్గే" ఎన్నత్తై యుపపాదిక్కిఱార్ (పూర్తియైయుమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. పూర్తియావతు - అవాప్తసమస్తకామత్వమ్, అతైక్కులైత్తుక్కొళ్ళుకైయావతు-ఇవనిట్టతుకొణ్డు తృప్తనాక వేణ్డుమ్పడి సాపేక్షనాయిరుక్కై. స్వాతన్త్ర్యమావతు-స్వాధీనస్వరూపాదిమత్త్వమ్; అతైక్కులైత్తుక్కొళ్ళుకైయావతు-ఆశ్రితాధీనస్వరూపస్థిత్యాదికనాయిరుక్కై. "తదిచ్ఛయా మహాతేజా భుఙ్క్తే వై భక్తవత్సలః। స్నానంపానం తథాయాత్రాం కురుతే వై జగత్పతిః। స్వతన్త్రస్స జగన్నాథో ఉప్యస్వతన్త్రో యథా తథా। సర్వశక్తిర్జగద్ధాతా ప్యశక్త ఇవచేష్టతే" ఎన్నక్కడవతిఱే. "అర్చకపరాధీనాఖిలాత్మస్థితిః" ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తారిఱే భట్టర్. తిన్నుచ్చైయుమ్ ఇవన్ కైక్కు లైక్కైక్కు హేతు విల్లామైయాలే (కులైత్తుక్కొణ్డు) ఎన్గిఱార్. (తన్నై

మూ॥ ౩౮॥ సంపూర్తినిన్ని స్వాతంత్ర్యమునున్ను సంక్షేపించుకొనియుండి తన్ను అనాదరించినవారలనుగూడ ఆదరించుట యిచట.

నంగవా గుణములు ప్రకాశించును. అచట (పరమపదమున) నుండువారు సర్వేశ్వరుని శీలాది గుణముల ననుభవించుటకైవచ్చునది యిచ్చటికేగదా! వీటిలో సౌలభ్యముమున్నుముందుగాఁ జేర్కొనుటకు హేతువేమనఁగా, కండ్లారచూచి యాశ్రయించుటకుఁ గావలశినదియగు సౌలభ్యమే ప్రపత్తికి ముఖ్యముగాఁ గావలశినదియని తెలుపుటకుగావని యెఱుంగునది.

అవతారిక:—"ఈగుణములు ప్రకాశించునది యిచట (అర్చావతారమున) అనుదానిని యుపపాదించుచున్నారు:—

(పూర్తియైయుమ్) ఇత్యాది. పూర్తియనఁగా అవాప్త సమస్తకామత్వము. దానిని సంక్షేపించుకొనియుండుటయనఁగా—ఈతండు ఇచ్చినది తీసికొని (నివేదనముచేసినదానియారగించి) తృప్తిపొంది యుండవలశినంత యొక్కదాని యాపేక్షగలవాఁడుగానుండుట. స్వాతంత్ర్యమనఁగా—తిన యధీనములోనుండు స్వరూపాదులఁ గలిగియుండుట. దానినిసంక్షేపించుకొని యుండుటయనఁగా, ఆశ్రితుల యధీనములగు స్వరూపస్థిత్యాదులఁ గలిగియుండుట. అదియెట్లనిన "తదిచ్ఛయా మహాతేజా భుఙ్క్తే వై భక్తవత్సలః। స్నానంపానం తథాయాత్రాం కురుతే వై జగత్పతిః। స్వతన్త్రస్స జగన్నాథో ప్యస్వతంత్రో యథాతథా సర్వశక్తిః జగద్ధాతా ప్యశక్త ఇవచేష్టతే" (భక్తవత్సలుండగు సర్వేశ్వరుండు భక్తులయిచ్ఛకధీనముగ భుజించుచున్నాడు. అట్లే జగత్పతియగు నీతండు స్నానపానాదులంగూడ యొనర్చుచున్నాడు. జగన్నాథుఁడగు నీతండు స్వతంత్రుఁడైనను స్వతంత్రుండు కాని వానివలెనున్ను సర్వశక్తిగ్నుఁడైనను అశక్తునివలెనున్న ఆచరించుచున్నాడు) అని విష్వక్సేనసంహిత యందుఁ జెప్పఁబడినదికదా! మఱియు భట్టరును "అర్చకపరాధీనాఖిలాత్మస్థితిః" (రం. స్త.) (అర్చకులకు పరాధీనములగు తన స్థితిగతులుగలవాఁడు) అనిగదా ప్రసాదించియున్నారు. ఇట్లు వీటిని సంక్షేపించుకొనుటకు తనయిచ్ఛయేతప్ప వేఱొక్క హేతువు లేకపోవుటంజేసి మూలమున

యనాదరిక్కుమవర్కళై త్తానాదరిత్తు నిఱ్కుమవిడమ్) ఎన్గతు-తానిప్పడి సులభనాయ్ వన్దునిన్ఱాల్ అఱియవ తెళియవనాయ్ నిఱ్కుమ్పొళ్దిలే మెన్ఱు విరుమ్బి మేల్ విళున్దుకైయుమ్బడిక్కు, అజ్ఞతైయే తానే హేతువాక ఉపేక్షిక్కుమ సంసారికళై త్తాన్ విడమాట్టాతపడియిరుక్కు, అవర్కళై యొళియచ్చెల్లామై తోన్ఱుమ్బడి నిఱ్కుమిడమ్ అర్చావతారమెన్గై. పూర్ణన్గైయుమ్ స్వాతన్త్ర్యత్తైయుమ్ సుగ్రహత్తుక్కొణ్డు నిఱ్కైయాలే-సౌలభ్య సౌశీల్యజ్గళుమ్, తన్నైయనాదరిక్కుమవర్కళై త్తానాదరిత్తు నిఱ్కైయాలే-స్వామిత్వ వాత్సల్యజ్గళు మిజ్గేతోన్ఱ్ఱుగాసన్గతిత్తే.

అన్ఱిక్కే, (పూర్ణన్గైయుమ్) ఎన్గతుడజ్గి ఇవ్వాక్యమెల్లావత్తాలుమ్ గుణచతుష్టయత్తిలుమ్ ప్రధానమాన సౌలభ్యత్తైయే ఓడవైత్తారాకవుమామ్; అప్పోతు, ఇవ్విషయత్తినుడైయ సౌలభ్యాతిశయత్తై దర్శిప్పిక్కిఱారెన్ఱు వాక్యసజ్గతియాకక్కడవతు. కణ్ణుక్కు విషయమామ్బడి నిత్యసన్నిధి పణ్ణుకిఱవళవన్ఱిక్కే, సర్వప్రకారపరిపూర్ణనాయ్ నిరఙ్కుశస్వతన్త్రనాయిరుక్కిఱ తన్నై, సాపేక్షనుమ్ పరతన్త్రనుమాక్కికొణ్డు, తన్నైయనాదరిక్కుమ సంసారికళై త్తానాదరిత్తు నిఱ్కుమిక్కుమేఱ్పట్ట సౌలభ్యమిల్లైయిత్తే. ‘‘ఏవం పఞ్చప్రకారోఽహ మాత్మనాంపతతామధః । పూర్వస్మాదపి పూర్వస్మాజ్జ్యాయాంశ్చైవోత్తరోత్తరః । సౌలభ్యతో జగత్స్వామీ సులభోహ్యుత్తరోత్తరః’’ ఎన్ఱు పరత్వాదికళైన్దిలుమ్ సౌలభ్యముణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తే, పూర్వపూర్వత్తైక్కాట్టిల్ ఉత్తరోత్తరత్తుక్కు సౌలభ్యమతిశయిత్తిరుక్కుమెన్ఱు తానే యరుళిచ్చెయ్కైయాలే సౌలభ్యత్తుక్కెల్లై నిలమ్ అర్చావతారమిత్తే.

పరత్వాదికళినుడైయ దౌర్లభ్యత్తైయుమ్ అర్చావతార సౌలభ్యత్తైయుమ్ దృష్టాన్తముఖేనదర్శి

(సంకోచింపించుకొని) అని చెప్పఁబడినది. (తనను అనాదరించినవారిని తానాదరించువట్టితావు) అనఁగా-తానిట్లు సులభుండుగావచ్చి నిలిచినట్లయిన సర్వజ్ఞుండగువాఁడు మూఢుఁడుగావచ్చి లభించినాఁడేయని ప్రేమించి పైపైబడి యాశ్రయింపక, అట్టిమూఢత్వమునే నిమిత్తీకరించుకొని యుపేక్షించునట్టి సంసారులను తాను వదలిపెట్టకుండ వారలను విడిచితే జరుగకుండునట్లు ఉండునది యర్చావతారమే కదా! పూర్తినిన్ని స్వాతంత్ర్యమునున్ను సంకోచింపించుకొని నిలిచియుండుటచే సౌశీల్య సౌలభ్యములును, తన్ను అనాదరణచేసినవారి నాదరించియుండువాఁడగుటంజేసి స్వామిత్వ వాత్సల్యములు ఈతావునఁ జేటపడుచున్నవి.

ఇంతేకాక, (పూర్ణన్గైయుమ్) అను వాక్యము మొదలుకొని యీ వాక్యముచే నంతటను గుణచతుష్టయములో ప్రధానమగు సౌలభ్యమునుగుఱించియె చెప్పియున్నారనియును చెప్పవచ్చును. అట్లైనచో, అర్చావతారముయొక్క సౌలభ్యాతిశయముఁ దెలుపుచున్నారనుట యీవాక్యసందర్భము. కంటికిఁ దెలియునట్లు ఎదురుగానుండుటయే కాక, అన్నివిధములను పరిపూర్ణుండై నిరంకుశ స్వతంత్రుండగు తనను ఒకయపేక్షకలవానినిగాను పరతంత్రునిగానును చేసికొని తనను అనాదరించునట్టి సంసారుల నాదరించియుండుటకు మించిన సౌలభ్యమే లేదుగదా. ‘‘ఏవం పంచప్రకారోఽహ మాత్మనాం పతతామధః పూర్వస్మాదపి పూర్వస్మాజ్జ్యాయాంశ్చైవోత్తరోత్తరః. సౌలభ్యతో జగత్స్వామీ సులభోహ్యుత్తరోత్తరః’’ (నరకమునఁబడునట్టి యాత్మలను రక్షించుటకై నేను అయిదువిధములుగ నుండువాఁడను. వాటిలో ముందు ముందువాటికంటెను తరువాతి తరువాతిది శ్రేష్ఠము. జగత్స్వామియగు నేను సౌలభ్యమునుబట్టి తరువాతి తరువాతి స్వరూపమున నెక్కువ సులభుండుగానుందును) అనుతావున పరత్వాదులయందును సౌలభ్యమున్నను వాటిలో ముందు ముందుండువాటికంటెను తరువాతి తరువాతి వాటియందు సౌలభ్య మెక్కువగానుండునని భగవంతుఁడే స్వయముగ చెప్పియున్నాడు కదా!

అవతారిక:—పరత్వాదులనుఁగల దౌర్లభ్యమునున్ను అర్చావతారమునకుఁగల సౌలభ్యమునున్ను దృష్టాంతపూర్వకముగఁ గాన్పించుచున్నారు.

మూ॥ ౩౯॥ భూగతజలమ్బోలే అన్తర్యామిత్వమ్;
ఆవరణజలమ్బోలే పరత్వమ్; పాఱ్కడల్ పోలే వ్యూహమ్;
పెరుక్కాఱుపోలే విభవఙ్గళ్;

పిఱక్కిఱార్ మేల్ (భూగతజలమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. తృషార్తనుక్కు దేశాన్తరత్తిల్ పోక వేణ్డాతపడి నిఱ్కిఱవిడత్తిలే యుణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, కొట్టుమ్ కుద్దాలియుమ్ కొణ్డు కల్లినాలల్లదు కుడిక్కక్కిడైయాత భూగతజలమ్బోలే యాయిఱ్ఱు, కణ్డుపఱ్ఱవేణుమెన్ఱాశైప్పట్టవనుక్కు హృదయత్తిలే యిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, "కట్కిలీ" ఎన్గిఱపడియే కణ్ణుక్కు విషయమన్ఱిక్కే, అష్టాఙ్గయోగరూపయత్నత్తాలే కాణవేణుమ్పడియాన అన్తర్యామిత్వమ్. అవనుక్కు, అణ్డత్తుక్కు ప్పుఱమ్బే పెరుకిక్కిడక్కిఱ ఆవరణజలమ్బోలే యాయిఱ్ఱు, ఇవనుక్కుమ్, "అప్పాల్ ముతలాయ్ నిన్ఱ వళప్పరియవారముతు" ఎన్గిఱపడియే లీలావిభూతిక్కప్పాలప్పట్టిరుక్కిఱ పరత్వమ్, అప్పడి అతివిప్రకృష్టమన్ఱియే అణ్డాన్తర్భూతమాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, అవనుక్కు దుష్ప్రాపమాన పాఱ్కడల్ పోలేయాయిఱ్ఱు, ఇవనుక్కుమ్, "పాలాழினికిడన్దు ... పణ్బైయామ్ కేట్ట యుమ్" ఎన్గిఱపడియే కేట్టిరుక్కుమిత్తనైయల్లతు సెన్ఱు కాణవరితామ్పడియిరుక్కిఱ వ్యూహమ్. ప్రత్యాసన్నమాయుమ్ తాత్కాలికర్క్కు ఉపజీవ్యమాయ్ పాశ్చాత్యానవనుక్కు దుర్లభమాన పెరుక్కాఱుపోలే యాయిఱ్ఱు, "మణ్మిసైయోనిఙ్గళ్ వాయ్" ఎన్గిఱపడియే భూమియిలే యవతరిత్తు సఞ్చరిత్తుమ్, తత్కాలవర్తికళుక్కాశ్రయణీయమాయ్, పిఱ్కాలత్తిలుళ్ళానానవనుక్కు కిట్టా

మూ॥ ౩౯॥ భూమిలోనుండు జలమువంటిది యంతర్యామిత్వము. ఆవరణ (బ్రహ్మాండమునకు పైగానుండు) జలమువంటిది పరమపదము. క్షీరసముద్రము వంటిది వ్యూహము. నదీప్రవాహములవంటివి యవతారములు.

(భూగతజలం) ఇత్యాది. దప్పికగొనినవానికి వేఱొకచోటునకుఁ బోవక్కఱలేకుండ తానున్నచోటనేయున్నను పార, గడ్డపలుగు, తీసికొనివచ్చి త్రవ్వితే, తప్ప త్రాగుటకు వలులేనట్టిది యగు భూమిలోనుండు జలమువంటిదిగదా? చూచి యాశ్రయింపవలెనుగని యాశపడినవానికి తన హృదయమునందే యున్నను, "కట్కిలీ" (తి. వా. ౭. ౨. ౩) (కంటికిఁ గానరానివాఁడా) అన్నట్లు కంటికిఁగానఁబడక అష్టాంగయోగరూపమగు ప్రయత్నముచేఁ జూడవలసినదియగు నంతర్యామిత్వము. అట్టివానికి అండమునకు బయలనుండు సముద్రజలమెట్టిదియో, అట్టిదియే వీనికిని "అప్పాల్ ముతలాయ్నిన్ఱ వళప్పరియవారముతు" (తి. నె. ౧౪) (అండమునకు వెలుపల కారణభూతముగానుండినదై యపరిచ్ఛేద్యమగు గొప్పయామృతము) అని తిరుమంగైయాళ్వారానతిచ్చినట్లు, లీలావిభూతికావలనుండు పరమపదమును. అట్లు అత్యంతదూరమున నుండక, అండములోపలనేయుండినను, వానికి దుష్ప్రాప్యమగు పాలసముద్రమువంటిది గదా! వీనికిని "పాలాழினికిడన్దు పణ్బైయామ్ కేట్టేయుమ్" (పె. తి. అ. ౩౪) (పాలసముద్రమున నీవు నిద్రించు సౌందర్యమును నేను వినియున్నమాత్రమున) అని శ్రీనమ్మాళ్వారులానతిచ్చినట్లు, వినియుండుటతప్ప, దగ్గిరకుపోయి సేవించుట కశక్యమగు వ్యూహము. సమీపముననుండునదియై యేదొక కాలవిశేషమున నుండువారి కాధారభూతమై తరువాతి వారికి దుర్లభంబైనట్టి నదీప్రవాహమువంటిదిగదా! "మణ్మిసైయోనిఙ్గళ్ వాయ్" (తి. వా. ౬. ౯. ౫) అని యిట్లు శ్రీనమ్మాళ్వారులానతిచ్చినట్లు యీ భూలోకమున నవతరించి సంచరించినను ఆకాలముననుండి యుండినవారి కాశ్రయణీయమై తద

మూ॥ ౪౦॥ అతిలే తేఙ్గిన మడుక్కళ్ పోలే అర్చావతారమ్.

మూ॥ ౪౧॥ ఇతుతాన్ శాస్త్రఙ్గళాలే తిరుత్తవొణ్ణాతే

తపడియాన విభవమ్ మున్బుశొన్నవైపోలన్రిక్కే అవనుక్కు విడాయ్ కెడప్పురుకలామ్పడి పెరుకాల్ నైలే తేఙ్గినమడుక్కళ్ పోలే యాయిన్ఱు, ఇవనుక్కున్ దేశకాలకరణ విప్రకృష్టమన్రిక్కే కోయిల్ కళిలుమ్ గృహఙ్గళిలుమ్ ఏఙ్గుమొక్క ఎల్లారుక్కుమ్ కణ్ణుక్కిలక్కామ్పడి నిఱ్ఱ పిన్నార్ వణ్ణమ్ శోలయాన అర్చావతారమ్ ‟ఖ్మాని కేత నేష్వపి కుటీసుంజేషు” ఎన్గిఱపడియే పలవిడఙ్గళిలుమ్ సన్నిధిపణ్ణి నిఱ్కుమ్పడిన్నైయై నినైత్తిట్టు (మడుక్కళ్ పోలే) ఎన్ఱు బహువచనత్తాలే యరుళిచ్చెయ్ తతు. అవతారగుణఙ్గళెల్లా మర్చావతారస్థలఙ్గళిలే పరిపూర్ణమా యిరుక్కైయాలుమ్, అవతార విగ్రహఙ్గళై అర్చారూపేణ పలవిడఙ్గళిలుమ్ పరిగ్రహిత్తుక్కొణ్డిరుక్కైయాలుమ్ (అతిలే తేఙ్గినమడుక్కళ్ పోలే) ఎన్గిఱతు.

ఇప్పడి ఆశ్రయణరుచి పిఱన్దార్కుక్కు ఆశ్రయణీయత్వే సులభమాయిరుక్కు మళవేయన్ఱు, రుచిజనకత్వాదికళు మివ్వర్చావతారత్తుక్కున్డెన్ఱు ఇతిన్ వైభవత్తై యరుళిచ్చెయ్ కిఱార్ మేల్.

(ఇతుతాన్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. ప్రకృతమాన సౌలభ్యాది గుణయోగత్తై యుట్కొణ్డు ‘ఇతుతాన్’ ఎన్ఱు పరామర్శిక్కిఱార్, (శాస్త్రఙ్గళాల్ తిరుత్తవొణ్ణామై) యావదు హితానుశాసనమ్ పణ్ణుకిఱ

మూ॥ ౪౦॥ దానిలోనిలిచిన మడుగులవంటిది యర్చావతారము.

మూ॥ ౪౧॥ ఇదియో శాస్త్రములచే దిద్దుపాటుచేయ శక్యముకాక

నంతరకాలమున నుండియుండునట్టి యీతనికి దుష్ప్రాప్యమైనట్టిదిగదా విభవము. ఇట్లు తప్పికగోనిన వానికి విశ్రాంతిని గలుగఁజేయునట్లు నదిలో నచ్చటచ్చట నిలిచియుండిన మడుగులవంటిది గదా యీతనికి దేశమునుబట్టిగాని కాలమునుబట్టిగాని దూరముగా నుండనిదై కోవిలలోను గృహములలోను అంతట నందఱికిని కంటికి తెలియవచ్చునట్లు అవతారకాలమున కనంతరముండునదియు ఆశ్రయించుట కనుకూలమైనదియునుగదా జ్యోతిర్మయమగు నర్చావతారము. ‟ఖ్మాని కేత నేష్వపి కుటీసుంజేషు”(రం. స్త. ౨౪)(గృహములయందును పొదరిండ్లయందును) అని భట్టర్ సాయించినట్లు అనేకతావుల వేంచేశియుండుటనుబట్టియే మూలమున శ్రీపిళ్లైలోకాచార్యులవారు (మడుగులవలెనే) అని బహువచనమున సాయించియున్నారు. అవతారమునందు గుణంబులన్నియును అర్చావతారమున సంపూర్ణముగా నుండుటనుబట్టియు అవతారవిగ్రహములను అనేకతావుల నంగీకరించి యుండుటంజేసియును యీయర్చావిగ్రహములను నదిలోనిల్చిన మడుగులతోఁబోల్చియున్నారు.

అవతారిక:—ఇట్లు ఆశ్రయించుటకై యాశగలవారికి ఆశ్రయించుటకు సులభముగా నుండుటయే కాక, అందులకై రుచిని గలుగఁజేయుట మొదలగు గుణములును ఈ యర్చావతారమునకుఁ గలవని తెలుపుచు దీని వైభవమును గుఱించి తెలుపుచున్నారు.

(ఇతుతాన్) ఇత్యాది—ప్రస్తుతము చెప్పఁబడిన సౌలభ్యాది గుణసంబంధమును మనస్సుననుంచుకొని పూర్వము చెప్పబడినదానినే యిప్పుడు ఇదియని పరామర్శించుచున్నారు.

(శాస్త్రములచే దిద్దుపాటుచేయ శక్యముకాకపోవుట) అనఁగా, హితమును బోధించునవియగు శ్రుతిస్మృత్యాదిశాస్త్రము లీతనికి యితరవిషయములయెడల వైరాగ్యముగలుగునట్లు వాటి

మూ॥ విషయాన్తరఙ్గళిలే మణ్డి విముఖరాయ్ ప్పోరుమ్ చేతనర్క్కు

శ్రుతిస్మృత్యాది శాస్త్రఙ్గళాననై, అరుచిపిఱక్కుమ్పడి ఇతర విషయఙ్గళినుడైయ దోషాధిక్యత్తైయుమ్, రుచిపిఱక్కుమ్పడి భగవద్విషయత్తినుడైయ గుణాధిక్యత్తైయుమ్ ఉపదేశిత్తాలుమ్, అవర్గ్గళాలే ఇతరవిషయఙ్గళై విట్టు ఇవ్విషయత్తై ప్పఱ్ఱుమ్పడి పణ్ణప్పోకామై. దుర్వాసనా బలమ్ ఉపదేశత్తై నిరర్థకమాక్కి విడుమిఱే; “జన్మాన్తరసహస్రేషు యాబుద్ధిర్భావితా నృణామ్। తామేవ లభతే జన్తు రుపదేశో నిరర్థకః” ఎన్నక్కడవతిఱే.

విషయాన్తరంగళిలే మణ్డి విముఖరాయ్ ప్పోరుకైయావతు “శిలమ్బడి యురువిఱ్కు నెడుఙ్గణార్ తిఱత్తే నాయుఱత్తైయే మఱన్దు పులన్ పడిన్దుణుమ్ పోకమే పెరుక్కి” ఎన్నుమ్, “శురికుழల్ మడన్దైయర్ తిఱత్తుక్కాత లేమికుత్తు కణ్డవా తిరిన్దు” ఎన్నుమ్. “మాతరార్ కయఱ్కణ్ ఎన్నుమ్ వలైయుళ్ పట్టు ఉழన్దవేనై” ఎన్నుమ్ శొల్లుకిఱపడియే ఇతర విషయఙ్గళిలే అత్యభినివిష్టరాయ్, యానుమ్పఱ్ఱై నిఙ్గుమ్ విరతత్తై యేఱ్టుకొణ్టు, భగవద్విషయత్తిల్ ముకమ్ వైక్కై ఇతైయాతే వర్త్తిక్కై.

మూ॥ విషయాంతరములలో నభినివేశము గలిగి విముఖులై పోవుచున్న చేతనుల

కిఁగల దోషాధిక్యమును నన్న భగవద్విషయమున రుచిగలుగునట్లు దానికిఁగల గుణాధిక్యమును నన్న ఉపదేశించినను, ఈతఁడు ఇతరవిషయములను విడిచి భగవద్విషయము నాశ్రయించునట్లు చేయుటకు వాటిచే నశక్యమగుట. దుర్వాసనలయొక్క బలమనునది యుపదేశమును నిరర్థకముగఁ జేయును గదా! ఏలననగా, “జన్మాంతర సహస్రేషు యాబుద్ధిర్భావితా నృణాం తామేవ లభతే జన్తు రుపదేశో నిరర్థకః” (ఈజంతువులకు వేలకొలది జన్మములుగా నెట్టిబుద్ధి వచ్చుచుండునో అట్టిబుద్ధినే యీ జంతువులు లభించును. కావున ఉపదేశము నిరర్థకము.) అని శాస్త్రమునఁ జెప్పియున్నది కదా!

(విషయాంతరములలోబడి విముఖులైపోవుట) యనఁగా, “శిలమ్బడియురు విఱ్కు నెడుఙ్గణార్ తిఱత్తే నాయుఱత్తైయేమఱన్దు పులన్ పడిన్దుణుమ్ పోకమే పెరుక్కి” (తి. మొ. ౧. ౬. ౨.) (అందెలుగల శరీరముతో గూడియుండువారును నల్లని నేత్రములుగలవారును నగు స్త్రీలతో జేరియుండి ధర్మమును మరచి యింద్రియములఁగొని యనుభవించదగిన భోగములనే వృద్ధిబొందించుచు నుంటిని) అనియును “శురికుழల్ మడన్దైయర్ తిఱత్తుక్కాత లేమికుత్తుక్కణ్డవా తిరిన్దు” (తి. మొ. ౧. ౬. 3) (వక్రములగు ముంగురులను గలిగియుండు స్త్రీలవిషయమై యుత్సాహమును వృద్ధిపఱచి స్వేచ్ఛగా సంచరించి) అనియును తిరుమంగైయాళ్వార్ తానతిచ్చినట్లున్న, “మాతరార్ కయఱ్కణ్ ఎన్నుమ్ వలైయుళ్ పట్టు ఉழన్దవేనై” (తిరు. మ. ౧. ౬. ౫.) (ఎక్కువ యౌవనదశలో స్త్రీలయొక్క మత్స్యములవంటి కన్నుల నెడివలలో చిక్కుపడి మగ్నులుగానుండునట్టి) అని పాయ్గైయాళ్వారాన తిచ్చినట్లున్న విషయాంతరములయం దెక్కువ యభినివేశముగలిగి సర్వేశ్వరునుండి వేరుపరచునట్టి రుచైన నొకవ్రతము నవలంబించి భగవద్విషయమున నిష్టములేనివారై ప్రవర్తించుట.

మూ॥ వైముఖ్యత్తైమాత్తి రుచియైవిళైక్కక్కడవతాయ్, రుచిపిఱన్దాల్ ఉపాయమాయ్ ఉపాయపరిగ్రహమ్పణ్ణినాల్ భోగ్యముమాయిరుక్కుమ్.

(ఇప్పడిపోరుమ్ చేతనర్కు వైముఖ్యత్తైమాత్తి రుచియైవిళైక్కై) యావతు ‹‹పోతరేయెన్ఱు పుగున్దెన్నైప్పోన్దు తన్పాల్ అన్తరమ్ పెరుక్కవైత్తవళగన్›› ఎన్గిఱపడియే స్వసౌన్దర్యాదికళాలే చిత్తాపహారమ్పణ్ణి తన్నై క్కాణవేణుమెన్నిరుక్కుమ్పడి ఇరుమ్పై యెకుకుమైత్తు, కణ్డకణ్ మాఱ్ఱవైక్క మాట్టాతపడి పణ్ణుకై.

(రుచి పిఱన్దాల్ ఉపాయమాకైయావతు) ఇప్పడి తన్ వైలక్షణ్యదర్శనత్తాలే ‹‹తన్నై నిత్యానుభవమ్ పణ్ణ పెఱవేణుమ్›› ఎన్నుమ్ రుచిపిఱన్దవనన్తరమ్, ‹‹ఆరెనక్కు నిన్పాతమే శరణాకత్తన్దొళిన్దాయ్›› ఎన్గిఱపడియే సంసారనివృత్తిపూర్వకమాన స్వప్రాప్తిక్కుత్తానే సాధనమాకై.

(ఉపాయపరిగ్రహమ్పణ్ణినాల్ భోగ్యముమాయిరుక్కైయావతు) తన్నై ఉపాయమాక పరిగ్రహిత్తాల్ ఉపేయసిద్ధిక్కుఱయ్ శేషవిశేషత్తిలే పోమళవుమ్పోర్ త్తిరుక్కవేణ్డాతే, ‹‹అణియరఙ్గనెన్నముతనైక్కణ్డకణ్గళ్ మత్తొన్ఱినైక్కాణావే›› ఎన్నుమ్,‹‹ఎనక్కుత్తేనే పాలే కన్నలే యముతే తిరుమాలిరుఞ్జోలైక్కోనే›› ఎన్నుమ్ శొల్లుకిఱపడియే నిరతిశయభోగ్యమాయిరుక్కైయాలే, తానే ఉపేయముమాయిరుక్కై.

మూ॥ వైముఖ్యముఁబోగొట్టి రుచినిగలుగఁజేయగలదై, రుచిగలిగినదైన ఉపాయమై, ఉపాయముగాఁ గొనఁబడినదయిన, భోగ్యముగా నుండును.

(ఇట్లు ప్రవర్తించునట్టి చేతనుల వైముఖ్యమును బోగొట్టి రుచినిగలుఁగజేయుట) యనఁగా ‹‹పోతరేయెన్ఱు పుగున్దెన్నైప్పోన్దు తన్పాలన్తరమ్ పెరుక్కవైత్తవళగన్›› (తి. మా. ౧. ౬.) (రండియని చెప్పి హృదయమునం బ్రవేశించి తనవిషయమున అదరమును బ్రవహింపఁజేసిన సౌందర్యవంతుఁడు) అని తొండరడిప్పొడి యాళ్వారనతిచ్చినట్లు తనను సేవింపవలదను కొనియుండు స్థితిని బోగొట్టి తప్పవాల్పకుండ సేవించువారినిగాఁ జేయుట.

(రుచి గలిగినట్లయిన, నుపాయమగుట) యనఁగా,—ఇట్లు తనవైలక్షణ్యముఁజూచి తనను నిత్యము సేవించి యానందింపవలయుననెడి రుచిగలిగినపిమ్మట ‹‹ఆరెనక్కు నిన్పాతమే శరణాకత్తన్దొళిన్దాయ్›› (తి. వా. ౫. ౭. ౧౦.) (నీశ్రీపాదములనే శరణముగాఁ గృపచేసినవాడవు) అని నమ్మాళ్వారు లానతిచ్చినట్లు సంసారమును నివర్తింపఁజేసి తననుపొందుటకు తానే సాధనమగుట.

(ఉపాయముగా గ్రహించుటచే భోగ్యముగా నుండుట) అనఁగా తనను ఉపాయముగాఁ గొనినచో ఉపేయమును (ప్రాప్యవస్తువగు పరమాత్మను) బొందుటకై వేఱొకచోవునకుఁ బోయి నిరీక్షించియుండ నక్కఱలేకుండ ‹‹అణియరఙ్గనెన్నముతనైక్కణ్డకణ్గళ్ మత్తొన్ఱినైక్కాణావే›› (అమల ౧౦.) (సుందరమగు శ్రీరంగమునకు నాయకుఁడును నాకు అమృతమువలెనే భోగ్యముగా నుండువానిని సేవించిన నేత్రములు వేఱొకనిని చూడవు) అని తిరుప్పాణియాళ్వారానతిచ్చినట్లును ‹‹ఎనక్కుత్తేనే, పాలే, కన్నలే యముతే తిరుమాలిరుఞ్జోలైక్కోనే›› (తి. వా. ౧౦. ౭. ౫.) (నాకు తేనెవలెనున్న, పాలవలెనున్న, శర్కరవలెనున్న, అమృతమువలెనున్న నిరతిశయభోగ్యుండైన, సర్వేశ్వరుండు తిరుమాలిరుఞ్జోలై యను దివ్యదేశమునకు స్వామియై వేంచేశియున్నాఁడు) అని నమ్మాళ్వారు లానతిచ్చినట్లున్న, నిరతిశయభోగ్యవస్తువగుటంజేసి తానే యుపేయముగానుండుట.

ఆక, ప్రపత్తిక్కు గుణపూర్తియుళ్ళవిడమే విషయమాకవేణు మెన్నుమ్, అతు తానుళ్ళతు అర్చావతారత్తిలేయెన్నుమ్, అత్తైప్పత్తిరి ఆళ్వార్ కళెల్లారుమ్ ప్రపత్తిపణ్ణిర్రు మివ్విషయత్తిలే యెన్నుమ్, ఇవ్విషయత్తిలే యెల్లాగుణఙ్గళుమ్ పుష్కలమెన్నుమ్, విశేషిత్తు ప్రపత్తిక్కు పేక్షితగుణఙ్గళ్ విశదమాక ప్రకాశిప్పతిఙ్గేయెన్నుమ్, ఇతుతాన్ తన్నుడైయ నైరపేక్ష్యాదికళైయళియమాటి, తన్నై యనాదరిప్పారైయాదరిత్తుక్కొణ్డు నిఱ్కుమిఙ్గలమెన్నుమ్, పరత్వాదికళోరోరు ప్రకారత్తాలే దుర్లభమ్ ఇతుసర్వప్రకార సులభమెన్నుమ్, ఇవ్వళవేయన్ఱు, ఇవ్విషయమ్ రుచిజనకముమాయ్ ఉపాయోపేయముమా యిరుక్కుమెన్నుమ్ శొల్లప్పట్టతు.

ఇత్తాల్, ఉపాయోపేయఙ్గళిరణ్డుమ్ తానేయాయ్, స్వేతరవిషయ విరక్తిపూర్వకమాక స్వవిషయరుచియై జనిప్పిక్కుమతాయ్, సర్వసులభమాయ్, తన్ పడికళైఅళియమాఱిక్కొణ్డు తన్నై అనాదరిప్పారైయు మాదరిక్కుమతాయ్, ప్రపత్త్యపేక్షిత గుణోజ్జ్వలమాయ్, సమస్తగుణ సమ్పూర్ణమాయ్, ప్రపన్నజనకూటస్థర్క్కు ఉపాయవరణవిషయమాయిరుక్కుళ్ళ అర్చావతారమే ప్రపత్తిక్కు నియతవిషయమ్ ఎన్ఱతాయిఱ్ఱు.

“ప్రపత్తిక్కు దేశనియమముమ్” ఎన్ఱతుదఙ్గి, ఇవ్వళవుమ్ ఉపాయ వరణాత్మికైయాన ప్రపత్తియినుడైయ దేశకాలాది నియమాభావముమ్ విషయనియమముమ్ దర్శిప్పిక్కప్పట్టతు.

ఇప్పడి విషయ విశేషత్తై దర్శిప్పిత్తవనన్తరమ్, “ భగవచ్ఛాస్త్రాదిసిద్ధమానఅధికారివిశేషఙ్గళైయుమ్ ప్రకాశిప్పిక్కవేణుమ్” ఎన్ఱు తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి, అధికారి విశేషత్తైయరుళిచ్చెయ్కి

కావున “ప్రపత్తికిగుణపూర్తిగల తావే విషయమగును) (వా. ౩౩. ౨౮.) అనియు “అర్చావతారము” (వా ౩౪.) అనియు “అందుచేతన ఆళ్వారాదులందఱును ప్రపత్తిచేశినది యర్చావతారమున) (వా. ౩౬.) అనియు “ఈవిషయమున అన్నిగుణములు పుష్కలములు” (వా. ౩౭.) అనియు, “ప్రపత్తికిఁ గావలసినగుణంబులు విశేషముగాఁబ్రకాశించునది యిచట” (వా. ౩౮.) అనియు “ఇది తనయొక్క నైరపేక్ష్యాదులను సంకోచింపఁజేసికొని తనను అనాదరించువారిని యాదరించునట్టి తావు)” (వా. ౩౯.) అనియు, “పరత్వాదులొకవిధమున దుర్లభములు ఇది యన్నివిధములచేత సులభము)” (వా. ౪౦.) అనియు, “ఇంతియేకాక. ఈవిషయము రుచిని గలుగజేయునదియై ప్రాప్యప్రాపకముగా నుండునని యును చెప్పబడినది.

ప్రాప్యప్రాపకములు రెండును తానేయై తక్కినవిషయంబు లన్నింటి యెడలను విరక్తిని గలుగజేయుచు వంశ మూలముగ తన విషయమున రుచినిగలుగజేయునదియై, సర్వసులభమై తన స్థితిగతుల నెఱుంగక తనను అనాదరించువారి నాదరించునదై, ప్రపత్తికి గావలశిన గుణంబులన్నియును తనయందు ప్రకాశించునదియై సర్వగుణసంపూర్ణంబై ప్రపన్న జనకూటస్థులకు ఉపాయముగా వరించుటకుగాను విషయభూతమై యుండునట్టి యర్చావతారమే ప్రపత్తికి నియతమైన విషయమని యీపైని గనబఱచిన దానినిబట్టి యేర్పడుచున్నది.

(ప్రపత్తికి దేశనియమమును) (వా ౨౩.) అను వాక్యము మొదలుకొని యింతవఱకును ప్రపత్తికి దేశకాలనియమములు లేక పోవుటయు, దానికిఁగల విషయనియమమును జూపింపబడినవి.

అవతారిక. ఇట్లుప్రపత్తికిఁగల విషయవిశేషమునుజూపించి భగవచ్ఛాస్త్రాది ప్రసిద్ధములగు అధికారివిశేషములనున్ను గాన్పింపదలంచి యిప్పుడు అధికారి విశేషమునుగుఱించి తెలుపుచున్నారు.

మూ॥ ౮౨॥ ఇతిల్ ప్రపత్తిపణ్ణుమధికారికళ్ మూవర్.
మూ॥ ౮౩॥ అజ్ఞరుమ్, జ్ఞానాధికరుమ్, భక్తిపరవశరుమ్.

ఈార్, (ఇతిల్ ప్రపత్తిపణ్ణుమధికారికళ్ మూవర్) ఎన్ఱు. అతావతు - సౌలభ్యాదిగుణ పూర్త్తియాలే ప్రపత్తిక్కు నియతవిషయమాన ఇవ్వర్చ్యావతారత్తిలే ప్రపత్తిపణ్ణుమధికారికళ్ ప్రపదనహేతు భేదత్తాలే మూన్ఱువకైప్పట్టిరుప్పర్కళెన్నై.

అవర్కళారెన్నుమాకాఙ్క్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అజ్ఞరుమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అజ్ఞరాకిఱార్ - భగవల్లాభత్తుక్కుఉపాయక సాధనానుష్ఠానమ్ పణ్ణుకైక్కీడాన జ్ఞానమిల్లాదవర్కళ్. అజ్ఞానమ్ అశక్తిక్కుముపలక్షణమ్, "ప్రాపకాన్తరపరిత్యాగత్తుక్కు మజ్ఞానాశక్తికళన్ఱు" ఎన్ఱుమేలే ఇవర్ తామే యరుళిచ్చెయ్కిఱారిఱే. జ్ఞానాధికరాకిఱార్-జ్ఞానశక్తికళుణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, భగవదత్యన్తపరతన్త్రమాన స్వరూపయాథాత్మ్య దర్శనత్తాలే, "ఉపాయాన్తరఙ్గళ్ స్వరూపవిరుద్ధమ్" ఎన్ఱు పరిత్యజిక్కైక్కీడాన జ్ఞానపూర్త్తియై యుడైయవర్కళ్. భక్తిపరవశరాకిఱార్ ఒన్ఱైయుమడైవుపడ అనుష్ఠిక్క క్షమరల్లాతపడి భగవత్ప్రేమాతిశయత్తాలే శిథిలకరణరాయిరుక్కుమవర్కళ్.

మూ॥ ౮౨॥ ఈయర్చ్యావతారమునఁ బ్రపత్తిచేయు అధికారులు మూఁడుతెగలవారు
మూ॥ ౮౩॥ అజ్ఞులును, జ్ఞానాధికులును, భక్తిపరవశులును.

(ఈవిషయమున ప్రపత్తిచేయు అధికారులు మూఁడుతెగలవారు) అనఁగా సౌలభ్యాది గుణపూర్త్తివలన ప్రపత్తికి నియతవిషయమగు ఈ యర్చ్యావతారము విషయమునఁ బ్రపత్తిచేయునట్టి యధికారులు, వారట్లు ప్రపత్తిచేయుటకు గావగు హేతువులకుఁగల భేదమునుబట్టి, మూఁడుతెగలు గలవారుగా నుందురనుట.

అవతారిక:—వారెవ్వరనఁగాఁ దెలుపుచున్నారు. (అజ్ఞరుమ్) ఇత్యాది.

అజ్ఞులనఁగా:—భగవల్లాభమునకుఁ దగిన సాధనానుష్ఠానముఁ జేయుటకుఁగావలశిన జ్ఞానములేనివారనుట. ఇచట యజ్ఞానమనునది యశక్తినిగూడ సూచింపును. (ప్రాపకాన్తర పరిత్యాగమునకు అజ్ఞానాశక్తులే కావు) ఇత్యాది వాక్యమున నిఁకమీఁదు వీరే యశక్తినిన్ని అజ్ఞానముతోఁజేర్చి పేర్కొనఁ బోవుచున్నారు.

జ్ఞానాధికులనఁగా;—జ్ఞానశక్తులున్నప్పటికిన్ని భగవంతునికెక్కువ పరతంత్రుడుగానుండుట యనెడి స్వరూపముయొక్క యాథాత్మ్యమును గుర్తెఱింగిన వారగుటంజేసి ఉపాయాంతరములు స్వరూపనిరుద్ధములగుటచే వాటిని బరిత్యజించుటకుఁ గావలశిన జ్ఞానముసంపూర్ణముగాఁగలవారు.

భక్తిపరవశులనఁగా—ఒక్కదానినిన్ని పూర్త్తిగా ననుష్ఠించుటకు సమర్థులు కానివారై భగవంతుని విషయమునఁగల ప్రేమాతిశయమువలన శిథిలములయిన యింద్రియములుగలవారు.

మూ॥ ౭౭॥ అజ్ఞానత్తాలే ప్రపన్నర్ అస్మదాదికళ్, జ్ఞానాధిక్యత్తాలే ప్రపన్నర్ పూర్వాచార్యర్కళ్, భక్తిపారవశ్యత్తాలే ప్రపన్నర్ ఆళ్వార్కళ్.

ఇప్పడి అజ్ఞానాదికళడియాక ప్రపత్తిపణ్ణినవర్కళ్ ఇన్నారెన్నుమిడమ్ కాణలామిడము ణ్డోవెన్నుమాకాంక్షైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అజ్ఞానత్తాలే) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

(అజ్ఞానత్తాలే ప్రపన్నర్) ఎన్ఱతు - ఇతరోపాయానుష్ఠానత్తిలిழிకైక్కుడాన జ్ఞానాదికళ్ ముతలిలే యిల్లామైయాలే, అనన్యగతికళాయ్క్కొణ్డు భగవద్విషయత్తిల్ భరన్యాసమ్ పణ్ణిన వర్కళ్ెన్ఱపడి. (అస్మదాదికళ్) ఎన్ఱు-స్వనైచ్యానుసన్ధానత్తాలే మన్దాధికారికళోడే తమ్మైయుమ్ కూట్టి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్.

(జ్ఞానాధిక్యత్తాలే ప్రపన్నర్) ఎన్ఱతు-ఉపాయాన్తరఙ్గళ్ స్వరూపనాశకమెన్ఱు నడుఙ్గుమ్ప డియాన స్వరూపయాథాత్మ్యదర్శనత్తాలే వన్దజ్ఞానపూర్తియాలే అనన్యగతికళాయ్క్కొణ్డు, స్వ రూపానురూపమాక భగవన్న్యస్తభరరానవర్కళెన్ఱపడి. పూర్వాచార్యర్కళాకిఱార్ - నాథ యామున యతివరాదికళ్.

(భక్తిపారవశ్యత్తాలే ప్రపన్నర్) ఎన్ఱతు-భగవత్ప్రేమపౌష్కల్యత్తాలే, "కాలాழுమ్ నెఞ్జழிయుమ్ కణ్శుழலుమ్" ఎన్ఱుమ్ "ఇట్టకాలిట్టకై" ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే శిథిలకరణరాయిరు క్కైయాలే సాధనానుష్ఠానత్తుక్కు ఆళన్ఱిక్కే అనన్యగతికళాయ్క్కొణ్డు, అవనుక్కులిలే భరస మర్పణమ్పణ్ణినవర్కళెన్ఱపడి. భక్తిపరవశర్క్కుసాధనానుష్ఠానమ్పణ్ణపోకాతెన్నుమిడమ్. "ఉన్నై

మూ॥ ౭౭॥ అజ్ఞానముచే ప్రపన్నులు అస్మదాదులు, జ్ఞానాధిక్యముచే ప్రపన్నులు పూర్వాచార్యులు, భక్తిపారవశ్యముచే ప్రపన్నులు ఆళ్వారులు.

అవతారిక:—ఇట్లు యీయజ్ఞానాదులమూలముగఁ బ్రపత్తిచేసియుండువారు పేరానివారని చూపింపగలరా యంటివేని యీవిషయమును తెలుపుటకై,

అజ్ఞానముచేఁ బ్రపన్నులనఁగా, ఇతరోపాయానుష్ఠానమునఁ బ్రవేశించుటకుఁ గావలశిన జ్ఞానాదులు మొదటనే లేకుండుటంజేసి వేఱొక్కగతిలేనివారై భగవంతునిపైని భారము వేసి యుండువారనుట. ఈ తావున శ్రీపిళ్లైలోకాచార్యులవారు స్వనైచ్యానుసంధానము వలన మంద బుద్ధిగల యధికారులతోఁగూడ తమనున్ను చేర్చి "అజ్ఞానమువలన ప్రపన్నులు అస్మదాదులు" అని పేర్కొనియున్నారు.

జ్ఞానాధిక్యముచే ప్రపన్నులనఁగా, "ఉపాయాంతరములు స్వరూపనాశకములు" అని స్పష్టపడునట్లు స్వరూపయాథాత్మ్యముఁగనుఁగొనుటచే లభించిన జ్ఞానపూర్తివలన ననన్యగతులై స్వరూపానురూపముగ భగవంతునియందు భారము వేసినవారనుట. పూర్వాచార్యులనఁగా నాథ యామున యతివరాదులు.

భక్తిపారవశ్యముచే ప్రపన్నులనఁగా, భగవంతునివిషయమున ప్రేమాధిక్యముచే "కాలాழு మ్ నెఞ్జழிయుమ్ కణ్శుழలుమ్" (పెరి - ౯) (కాలువణకుచున్నది, మనస్సు చలించుచున్నది, కం డ్లుకనబడుటలేదు) అనియు "ఇట్టకాలిట్టకై" (తి. వా. ౭-౨-౪) (సఖియలచేనుంచబడినకాళ్లు కలదియు, చేతులుకలదియు) అని నమ్మాళ్వారు లానతిచ్చినట్లు శిథిలములగు నింద్రియములు గలవా రగుటంజేసి సాధనానుష్ఠానమున కసమర్థులగుటయే కాక; వేఱొక్కగతిలేనివారై సర్వేశ్వరునిపై భారము వేసి యుండువారనుట, భక్తిపరవశులకు సాధనానుష్ఠానము చేయశక్యము కాదను విషయ

మూ॥ రగ్॥ ఇప్పడిశొల్లుకిఱతుమ్ ఊన్ఱైత్తప్పన్ఱి.

కొణ్ణుమవావిల్ వీళ్న్దునా నెజ్ఞుఱ్ఱేనమల్లేన్” ఎన్గుమ్, “ఎన్ కొళ్వన్” ఎన్గిఱపాట్టిలు మా ళ్వార్ సుస్పష్టమాక వరుళిచ్చెయ్తారిఱే.

ఇప్పడి అజ్ఞానాదికళిలొన్ఱొన్ఱే ఇవర్కళుక్కు ప్రపదన హేతువాక చ్చొల్లుకైక్కు మూల మిన్న తెన్నితాన్, (ఇప్పడి) ఎన్గుతుడఙ్గి. అతావతు - అజ్ఞానాశక్తికళుమ్ స్వరూపయాథాత్మ్య జ్ఞానముమ్ భగవద్భక్తియుమాకిఱ ఇమ్మూన్ఱిలుమ్, మూవర్కుమన్వయ ముణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తే, ఓరొన్ఱే ఇవర్కళుక్కు ప్రపదన హేతువాక చ్చొల్లుకిఱతుమ్ ఇవన్ఱిలొన్ఱొన్ఱే ఇవ్వధికారికళ్ పక్కల్ ఉత్కర్షిత్తిరుక్కైయాలే యెన్నై. ఇత్తాల్ సుఱ్పట్టవర్కళ్ పక్కల్ జ్ఞానభక్తికళిరణ్డుమ్

మూ॥ రగ్॥ ఇట్లుచెప్పుట (అజ్ఞానాదుల) (అజ్ఞానాను సంధానపు) యాధిక్యమునుబట్టి

మును శ్రీనమ్మాళ్వారులు “ఉన్నైక్కొణ్ణుమవావిల్ వీళ్న్దునా నెజ్ఞుఱ్ఱేనమల్లేన్” (తి.వా.౫-౭-౨) (ఓ శ్రియఃపతీ! నిన్ను నేను సేవింప వలయుననియాశపడి నీసేవలభింపక నిత్యసూరులపాటియు సంసారులపాటియును కాకపోతిని) అనుతావునను, * “ఎన్ కొళ్వన్” (తి. వా. ౫-౧-౪)అను పాశురమునను స్పష్టముగాఁ దెలిపియున్నారు

అవతారిక:— ఇట్లు అజ్ఞానాదులలో నొక్కొక్కటి యొక్కొక్కరి ప్రపత్తికి హేతువుగాఁ జెప్పఁబడుటకుఁ గారణమును దెలుపుచున్నారు.

(ఇప్పడి) ఇత్యాది. అజ్ఞానాశక్తులును, స్వరూపయాథాత్మ్య జ్ఞానమును, భగవద్భక్తియున గు నీమూఁడింటితోను ఈ ముగ్గురికిని సంబంధముండఁగా, వీటిలో నొక్కొక్కటి మాత్రమే యొక్కొక్కరి ప్రపత్తికి హేతువునుగాఁ జెప్పఁబడుటకుఁ గారమేమనఁగానది యది వారివారి యందెక్కువగానుండుటనుబట్టి యని యెఱుంగునది.

ఇందువలన మొట్టమొదట జెప్పఁబడిన యధికారులకు జ్ఞానభక్తులు రెండును తక్కువగా నుండి యజ్ఞానమే యెక్కువగానుండుననియు, మధ్యను జెప్పఁబడిన యధికారులకు అజ్ఞానము

ఎన్నాళ్వనున్నై విట్టెన్నుమ్ వాశకఙ్గళ్ శొల్లియుమ్*
వన్నళ్వనేన్ మనత్తైవలిత్తు కణ్ణనీర్ కరన్దు*
నిన్నణ్ణొరుఙ్గ వైత్తెనతావియై నీక్కకిల్లేన్*
ఎన్గణ్ మలినమఱుత్తెన్నై కూవియరుళాయ్ కణ్ణనే.

టీ॥ ఉన్నైవిట్టు - నిన్నువదలి, ఎన్ కొళ్వన్ - దేనిని స్వీకరించెదను, ఎన్నుమ్ - అనెడి, వాశకఙ్గళ్ - మాటలను, శొల్లియుమ్ - చెప్పియు, వన్ - క్రూరమైన, కళ్వనేన్ - కృత్రిమ ముగల నేను, మనత్తై - మనస్సును, వలిత్తు - ఈడిచి, కణ్ణనీర్ - (విషయాలాభముచేగలిగిన) బాష్ప మును, కరన్దు - పోగొట్టి, నిన్గణ్ - నీయందు, నెరుఙ్గవైత్తు - చేర్చి, ఎనతావియై - నాయాత్మను, నీక్కకిల్లేన్ - సంసారమునుఁడి వేఱుపఱచ సమర్థుఁడను కాను. కణ్ణనే - ఓ శ్రీకృష్ణుఁడా! ఎన్గణ్ - నా యందున్న, మలినమ్ - అవిద్యాదులను, అఱుత్తు - చేదించి, ఎన్నై - నన్ను, కూవియరుళా య్ - పిలుచుకొనుమా.

తా॥ ఓ శ్రియఃపతీ! ఆత్మాపహారినై పాపిష్ఠుఁడనైన నేను, నీకంటె నాకు గతియెవ్వరులేరని జెప్పినను విషయాసక్తి నివదలి మనస్సును మఱలించి నీయందుంచుటకు శక్తుడనుగాను; గనుక నీవే నా సంసారమును బోగొట్టి నీ శ్రీపాదమందు జేర్చుకొనుమాయని.

కుఱైన్దు అజ్ఞానమే విఞ్జియిరుక్కుమ్, నడువిలవర్కళ్ పక్కల్ అజ్ఞానమల్పమాయ్ భక్తియుమళవుపట్టు జ్ఞానమే విఞ్జియిరుక్కుమ్, పిఱప్పట్టవర్ కళ్ పక్కల్ అజ్ఞానమత్యల్పమాయ్ స్వరూపజ్ఞానముమ్ కుఱైవఱ్ఱిరుక్కచ్చెయ్ తే ప్రేమమే కరై పురణ్డిరుక్కుమ్, ఆకైయాల్, ఎల్లామ్ ఎల్లార్ పక్కలలుముణ్డె యాకిలుమ్, అల్పఙ్గళానవై కిడక్కచ్చెయ్ తే అధికమానతువే యవ్వవర్కు ప్రపదనహేతువా మెన్ఱతాయిఱ్ఱు.

ఇన్ద యోజనై కొళ్ళు కుఱైయుణ్డు, మయర్వఱమదినలమ్పెఱ్ఱ ఆళ్వార్కళుక్కుమ్, అజ్ఞానమ్ శిశితు కిడక్కలాన్దేను కొళ్ళవేణ్డి వరుకైయాలే. ఆనాల్ శెయ్వతెన్నెన్నిల్, (ఊఱ్ఱ మైప్పఱ్ఱు) ఎన్గిఱవిడత్తై అనుసన్ధాన పరమాక్కి యోజిక్కుమళవిల్ ఇవ్విరోధమిల్లై, అప్పోతు

(ఇప్పడి) ఇత్యాదిక్కు అజ్ఞానాశక్తికళుమ్ స్వరూపయాథాత్మ్యజ్ఞానముమ్ భగవద్భక్తియుమాకిఱ విమ్మూన్ఱినుడైయవు మనుసన్ధానముమ్, మూవర్క్కుమ్ మేతేను మొరుపడి యుణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్ తే ఓరొన్ఱే ఇవర్కళుక్కు ప్రపదనహేతువాకచ్ చొల్లుకిఱతుమ్ ఇవఱ్ఱిలోరొన్ఱిలే ఇవ్వధికారికళుక్కు ఊఱ్ఱమాకైయాలే ఎన్ఱు పొరుళాకక్కడవతు, అతావతు అనన్యగతికళాయ్ ప్రపన్నరాకైక్కుడలాన అజ్ఞానాదిత్రయానుసన్ధానముమ్ మూవర్క్కుమ్ ముణ్డానాలుమ్, మూన్ఱిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్డు ప్రచురమానతే తత్తామక్కు అనన్యగతికళాయ్ ప్రపత్తియిలిఴిగైక్కు హేతువాక వనుసన్ధిత్తిరుక్కైయాలే యెన్ఱపడి. ఇతిల్ ప్రథమాధికారికళుక్కు అజ్ఞానానుసన్ధానమ్ స్వరసమ్, నడు

స్వల్పముగానుండి, భక్తియును మితముగానుండి, జ్ఞానమే యెక్కువగానుండుననియు, తుట్టతుదను పేర్కొనిన యధికారులకు అజ్ఞానము అతిస్వల్పముగానుండి స్వరూపజ్ఞానమును కొరతలేకుండగా నేయుండి యున్నను, భగవద్విషయిక ప్రీతియే సంపూర్ణముగా నుండినట్లును యేర్పడుచున్నది కావున, నివియన్నియు వందఱికినియుండి యున్నను, వాటిలో స్వల్పముగానుండు నవి యట్లుండ, యధికముగా నుండినదియే వారివారి ప్రపత్తికి హేతువు కాఁగలదని యేర్పడుచున్నది.

ఇవ్విధమున నర్థముఁజేసికొనినచో నిచట యొక దోషముగలుగును. అదియెట్లనిన, ప్రమాదమించుకైనను లేనట్టి జ్ఞానానందమును లభించినట్టి యాళ్వారులకును అజ్ఞానము కొంచముండి యుండవచ్చునని గ్రహింపవలశియుండునే? అయితే యిప్పుడేమిచేయుదమంటిలేని, చెప్పెదను ఈతావున "అధిక్యమునుబట్టి" యనుదానిని అనుసంధానపరముగాఁగొనినట్లయిన, యిట్టి విరోధము సంప్రాప్తింపదు. అట్లు అర్థముఁ జేసికొను పక్షమున నీగ్రంథ పరదర్భమువ కర్థము నివ్విధమునఁ జేసికొనునది.

(ఇప్పడిక్కు) ఇత్యాది-అజ్ఞానాశక్తులును స్వరూప యాథాత్మ్యజ్ఞానమును, భగవద్భక్తియును నీమూడింటియొక్కయు ననుసంధానము ఈముగ్గురికిని యేదొకవిధముగ నున్నప్పటికిని వాటిలో నొక్కొక్కటియే యొక్కొక్కరి ప్రపత్తికి హేతువుగాఁ జెప్పఁబడుట యనునదియును వీటిలో నొక్కొక్కటి మాత్రమే యొక్కొక్క యధికారియందెక్కువగా నుండుటనుబట్టి యని యర్థము చేసికొనవలయును. అనఁగా వేఱొక్క యాధారములేనివారై ప్రపన్నులగుటకుఁగావలశిన యజ్ఞానాది త్రయముయొక్క యనుసంధానమున్న ముగ్గురికిని యుండియున్నను ఆమూడింటిలో నెద్ది యధికముగానుండునో, అదియే వారివారిచే ననన్యగతులై ప్రపత్తిలోఁ బ్రవేశించుటకు హేతువుగా ననుసంధింపఁ బడుటవలననని యెఱుంగునది.

ఇందు మొట్టమొదట పేర్కొనఁబడినట్టి యధికారులకు అజ్ఞానానుసంధానము స్వాభావి

మూ॥ ౪౬॥ ఇమ్మూన్ఱుమ్ మూన్ఱుతత్త్వత్తైయుమ్ పఱ్ఱివరుమ్.

విఙ్ఞ్చిన్నవర్కళుక్కు ప్రామాణికరాకైయాలే అజ్ఞానత్తినుడైయ సవాసననివృత్తి కూడామై యాల్ అజ్ఞానానుసన్ధానమ్ కూడుమ్, పిఱ్పట్టవర్కళ్ మయర్వఱ మతినలమ్బెఱ్ఱవర్కళా కైయాలే అజ్ఞానానుసన్ధానమ్ నైచ్యానుసన్ధానమాత్తిరమ్.

ఇవ్వజ్ఞానాదిత్రయత్తుక్కుమ్ కారణమిన్నదెన్గిఱార్, (ఇమ్మూన్ఱుమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. (మూన్ఱు తత్త్వత్తైయుమ్ పఱ్ఱివరుమ్) ఎన్గిఱతు సాధనానుష్ఠానత్తిల్ అజ్ఞానాశక్తికళుక్కు మూలమ్, కర్మనిబన్ధనమాన వచిత్సమ్బన్ధమాకైయాలే. అజ్ఞానమచిత్తత్త్వత్తై పఱ్ఱివరుమ్, ఇతరసాధనఙ్గళ్ స్వరూపవిరుద్ధమెన్ఱు పరిత్యజిక్కైక్కుడలాన జ్ఞానపూర్త్తిక్కుడి, మధ్యమపదత్తిల్ శొల్లుకిఱ ఆత్మస్వరూప యాథాత్మ్యదర్శనమాకైయాలే, జ్ఞానాధిక్యమాత్మతత్త్వత్తై పఱ్ఱివరుమ్, ఒన్ఱైయుమ డైవుపడ వనుష్ఠిక్కమాట్టాతపడి కరణశైథిల్యత్తై ప్పణ్ణుమ్ భక్తివివృద్ధిక్కు క్కారణమ్ "కాతల్ కడల్ పురైయవిళైవిత్త కారమర్ మేని" ఎన్నుమ్ భగవద్విగ్రహ వైలక్షణ్యమాకైయాలే భక్తిపారవశ్యమ్ భగవత్తత్త్వత్తైప్పఱ్ఱి వరుమెన్ఱపడి,

అధికారిత్రయత్తుక్కు మజ్ఞానాదిత్రయత్తిలు మన్వయముణ్డాయిరుక్క ఓరొన్ఱే ప్రపదనహేతువాక చ్చొల్లుకిఱతు (ఊఱ్ఱత్తైప్పఱ్ఱ) ఎన్ఱు శొల్లిఱ్ఱు, ఇప్పడి ఏకాధికారిపక్కలిలే.

౪౬॥ మూ॥ ఈమూఁడును మూఁడు తత్త్వములను బట్టియుండును.

కము. మధ్యను పేర్కొ నఁబడినవారును ప్రామాణికులగుటంజేసి వారికి కొంచమైనను లేకుండ వాసనతోఁగూడ అజ్ఞానము నివర్తించుట యసంభవవముగాన వారియెడల అజ్ఞానానుసంధానముం జేవచ్చును. తుట్టతుదిఁ బేర్కొనఁబడినవారు (ఆళ్వారులు) ప్రమాదమించుకైనను లేనట్టి జ్ఞానానందమును లభించిన వారగుటంజేసి వారియెడల అజ్ఞానానుసంధానమనునది నైచ్యానుసంధానమును బట్టియుండునది. ఇంతియే.

అవతారిక:— ఈ యజ్ఞానాదులు మూఁడింటికిని కారణ మిద్దియనిన, తెలుపుచున్నారు.

(ఇమ్మూన్ఱుమ్) ఇత్యాది ఈమూఁడును మూఁడు తత్త్వంబులఁబట్టియుండును. అదియెట్లనిన, సాధనానుష్ఠానముఁ జేయఁజాలమికి కారణములగు నజ్ఞానాశక్తులకుమూలము కర్మమూలకమగు నచిత్సంబంధము గాన, నజ్ఞానమనునది యచితత్త్వమును బట్టియుండును. ఇతరసాధనములు స్వరూపవిరుద్ధములని తలంచి వాటిఁబరిత్యజించుటకుఁ గావలసినదియగు జ్ఞానపూర్తికిఁగారణము మధ్యమపదమునఁదెలుపఁబడిన (తిరుమంత్రమునందు మధ్యమపదమగు "నమః" అనుదాని చేఁదెలుపఁబడిన) యాత్మ స్వరూప యాథాత్మ్యజ్ఞానము (పారతంత్ర్యజ్ఞాన) మగుటంజేసి యట్టిజ్ఞానాధిక్యము ఆత్మతత్త్వమును బట్టియుండును. ఒక్కదానినిన్ని పూర్తిగ అనుష్ఠింపజాలనంత యింద్రియ శైథల్యమును గలుగఁజేయునట్టి భక్తియొక్క వృద్ధికిఁ గారణము "కాతల్ కడల్ పురైయ విళైవిత్త కారమర్ మేని" (తి. వా. ౫. ౩. ౪) (ఆశను సముద్రమువలె వృద్ధిబొందించినవాఁడును మేఘమువంటి శరీరముగలవాఁడునైనవాఁడు) అన్నట్లు విలక్షణమైన భగవద్విగ్రహ మగుటంజేసి భక్తిపారవశ్యము భగవత్తత్త్వమును బట్టియుండును.

అవతారిక:— ముగ్గురి యధికారులకును అజ్ఞానాదుల మూఁడింటితోను సంబంధముండఁగా, ఒక్కొక్కటియే వారి ప్రపత్తికి హేతువుగాను చెప్పుటకుఁ గారణము దానిదాని యాధిక్యమును

మూ॥ ౮౭ ॥ "ఎన్నానె శెయ్ కేన్" ఎన్గిఱ విడత్తిల్ ఇమ్మూన్రుముణ్డు.
మూ॥ ౮౮ ॥ ఇజ్ఞైప్పఱ్ఱి యిరుక్కుమ్.

మ్మూన్రుముణ్డోవెన్న మిడమ్ కాణలా మిడముణ్డో వెన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఎన్నానె) ఎన్రుతుడఙ్గి అతావతు ఎమ్బెరుమానె తమ్ముడైయ వార్త్తిక్కొణ్డు కాణామైయాలే, తన్నైప్పెఱుమిడత్తిల్ శిలసాధనానుష్ఠానమ్ పణ్ణవేణుమెన్ఱిరున్దానాకక్కొణ్డు, ఉపాయాన్తరానుష్ఠానత్తుక్కు యోగ్యతైయిల్లాతపడి అజ్ఞాననాన్ ఎన్ శెయ్ కేన్? జ్ఞానమ్ తన్దోమేయెన్నిల్, నీతన్దజ్ఞానత్తాలే స్వరూపపారతన్త్ర్యత్తైయుణర్న్దు సాధనానుష్ఠానమప్రాప్తమెన్ఱిరుక్కుమనాన్ ఎన్ శెయ్ కేన్? స్వరూపత్తుక్కు చేరాతాకిలుమ్ ఉన్నైప్పెఱలామాకిల్ అతుతన్నైయనుష్ఠిక్కలాయిఱ్ఱిల్లే, జ్ఞానమాత్రత్తైత్తన్దాయాకిల్; భక్తిరూపాపన్నజ్ఞానత్తైత్తరుకైయాలే ఒన్రైయుమనుష్ఠిక్కక్షమనల్లాతపడి భక్తిపరవశనాన నాన్ ఎన్ శెయ్ కేనెన్రు ఇమ్మూన్రు మాழ్వార్క్కు వివక్షితమాకైయాలే. అవ్విడత్తిలే యిమ్మూన్రుముణ్డెన్నె; ఆకైయా లవ్విడత్తిలే కాణలామెన్నుకరుత్తు.

ఆనా లిమ్మూన్రు మవ్విడత్తిల్ ప్రపత్తికారణమాకిఱతోవెన్న, ఇజ్ఞైప్పఱ్ఱియిరుక్కుమ్ ఎన్గిఱార్. అతావతు-అవ్విడత్తిల్ ప్రపత్తియానతు మూన్రిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్డు ఊన్రియిరుక్కిఱ భక్తిపారవశ్యత్తైయే తనక్కు హేతువాకప్పఱ్ఱియిరుక్కుమెన్రపడి.

మూ॥ ౮౭ ॥ "ఎన్నానె శెయ్ కేన్" (తి.వాయ్.౫.౮.౩.) అనుపాశురమున ఈ మూడింటిని నమ్మాళ్వారులు సాయించినారు.

మూ॥ ౮౮ ॥ వారివిషయమున నొక్కదానినే(భక్తిపారవశ్యమునే) బట్టియుండును.

బట్టి యనిగదా చెప్పఁబడినది. అయితే ఒక్కయధికారియందే ఈమూఁడును ఉండియుండుట యును గలదా? యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(ఎన్నానె) ఇత్యాది-నమ్మాళ్వారులు తనయార్తినిజూచి సర్వేశ్వరుఁడు కరుణించనందున "తనను లభించు విషయమున కొంత సాధనానుష్ఠానము కావలయునని యున్నాఁడనుకొని "ఉపాయాన్తరానుష్ఠానమునకు యోగ్యత లేనంత యజ్ఞానియగు నేను ఏమిచేయఁగలను? జ్ఞానము నిస్తిమే? యనెదవా? నివిచ్చిన జ్ఞానముచే స్వరూప పారతంత్ర్యమును తెలిసికొని సాధనానుష్ఠానము యోగ్యమైనది కాదని యెఱింగినట్టి నేను ఏమిచేయగలను? స్వరూపమునకు తగినదికాకపోయినను, నిన్ను చేరవచ్చు ననుకొందునా? జ్ఞానమాత్రమునిచ్చినచో, దాని ననుష్ఠింపవచ్చును. అది భక్తిరూపాపన్న జ్ఞానమైనందున నొక్కదానినిన్ని పూర్తిగ అనుష్ఠించుటకు సమర్థుండను కానంత భక్తిపరవశుండనగు నేను ఏమిచేయఁగలను?"అని యిట్లు ఈమూఁడును ఆళ్వారుల మనస్సున నుద్దేశింపఁబడుటంజేసి యాపాశురమున ఈమూడును గలవనుట. కావున నాతావున వాటిఁ జూచుకొనవచ్చునని యభిప్రాయము.

అవతారిక:—ఈమూఁడును ఆతావున ప్రపత్తికి కారణము లగునా? యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(అచట ఒకదానిని) ఇత్యాది. ఆతావున ప్రపత్తి యనునది మూఁడింటిలో నతిశయించియుండు భక్తి పారవశ్యమునే తనకు హేతువునుగాఁ గలిగియుండును.

మూ॥ ౪౯ ॥ ముఖ్యమతువే.

మూ॥ ౫౦॥ "అవిద్యాతః" ఎన్ఱ శ్లోకత్తిలే ఇమ్మూన్ఱుమ్ శొల్లిఱ్ఱు.

ఇన్దహేతుత్రయమడియాకవన్ఱు ప్రపత్తికళిల్ ముఖ్యమేతెన్న; (ముఖ్యమతువే) ఎన్గిఱార్. అతావతు - భక్తిపారవశ్యమడియాక ప్రపత్తిపణ్ణుమిడత్తిల్ ప్రాప్యరుచి కణ్ణళివఱ ఉణ్డాకైయాలే అతువే ముఖ్యమెన్ఱపడి.

ఇవ్వధికారిత్రయత్తుక్కుమ్ ప్రమాణముణ్డోవెన్న, ప్రథమమ్ భట్టరరుళిచ్చెయ్తతోరుశ్లోకత్తై ఉదాహరిక్కిఱార్, (అవిద్యాతః) ఎన్ఱు తుడఙ్గి "అవిద్యాతో దేవే పరిబృఢతయా వా విదితయా స్వభక్తేర్భూమ్నా వా జగతి గతిమన్యామవిదుషామ్। గతిర్గమ్యశ్చాసౌ హరిరితి జితన్తాహ్వయమనో రహస్యం వ్యాజహ్రే స ఖలు భగవాన్ శౌనకమునిః" ఇశ్శ్లోకార్థమ్ జితన్తావ్యాఖ్యానోపోద్ఘాతత్తిలే ప్రపత్తిక్కధికారికళ్ అజ్ఞరుమ్, సర్వజ్ఞరుమ్, భక్తిపరవశరుమెన్ఱు త్రివిధమాక భట్టరరుళిచ్చెయ్తారిఱే' ఎన్ఱు తుడఙ్గి, "అజ్ఞనాకిఱాన్- భగవల్లాభత్తుక్కు ఉపాయభూతఙ్గళిల్ జ్ఞానశక్తికళిల్లాతవన్, సర్వజ్ఞనాకిఱాన్. దేశకాలవస్తుక్కళాల్ పరిచ్ఛేదిక్కవొణ్ణాత వైభవత్తైయుడైయవ నీశ్వరనెన్ఱిరుక్కైయాలే అనన్యసాధ్యనెన్ఱిరుక్కుమవన్, భక్తిపరవశనాకిఱాన్ జ్ఞానశక్తికళుణ్డా

మూ॥ ౪౯ ॥ ముఖ్యమదియే (భక్తిపారవశ్యము మూలకమగు ప్రపత్తియే)

మూ॥ ౫౦॥ "అవిద్యాతః" అనుశ్లోకమున ఈమూఁడును చెప్పఁబడినవి.

అవతారిక:—ఈహేతువులను బట్టియుండు ప్రపత్తులలో ముఖ్యమెద్ది? యనఁగాఁ దెలుపుచున్నారు:

(ముఖ్యమదియే) ఇత్యాది. భక్తిపారవశ్యము మూలముగ ప్రపత్తిజేయుటవలన ప్రాప్యవస్తువు విషయమగు రుచి అతిశయించి యుండుటంజేసి యదియే ముఖ్యమైనది.

అవతారిక.—ఇట్లు మువ్వురు అధికారులుండుటకుఁ బ్రమాణం బెద్దియయిన కలదా? యంటివేని యీ విషయమును గురించి భట్టరు ప్రసాదించిన శ్లోకమును ముందుగ ఉదహరించుచున్నారు.

(అవిద్యాతః) ఇత్యాది "అవిద్యాతో దేవే పరిబృఢతయా వా విదితయా స్వభక్తేర్భూమ్నా వా జగతి గతిమన్యామవిదుషాం గతిర్గమ్యశ్చాసౌ హరిరితి జితన్తాహ్వయమనో రహస్యం వ్యాజహ్రే స ఖలు భగవాన్ శౌనకమునిః" (భగవంతుని విషయమున అజ్ఞానమువలనఁగాని, అతండు సర్వవ్యాపకుండనెడి జ్ఞానము వలనఁగాని, భక్త్యాధిక్యమువలనఁ గాని యీ జగంబున వేఱొక్క సాధనము నెఱింగియుండని వారికి ప్రాప్య ప్రాపకములు రెండును శ్రీమన్నారాయణుండని యిట్లు జితన్తాయనఁబడు మంత్రముయొక్క రహస్యార్థమును పూజ్యుండగు శ్రీ శౌనకమహర్షి వివరించిన వాడాయెను)

శ్రీపెరియ వాచ్చాంబిళ్లెగారు జితన్తా స్తోత్రము వ్యాఖ్యానపు అవతారికయందు ఈ శ్లోకార్థమును వివరించు సందర్భమున "ప్రపత్తిక అధికారులు అజ్ఞులును, సర్వజ్ఞులును, భక్తిపరవశులును అని యిట్లు మూఁడు విధములుగల వారినిగ భట్టరు ప్రసాదించి యున్నారు గదా" అని యారంభించి "అజ్ఞుఁడనఁగా:—భగవంతుని పొందుటకు గాను జ్ఞాన శక్తులులేని వాఁడు. సర్వజ్ఞుఁడనఁగా: — భగవంతుఁడు దేశకాల వస్తు పరిచ్ఛేదము లేని వాడనెడి నిశ్చితజ్ఞానము గలవాఁడగుటంజేసి యతఁడు వేఱొక్క సాధనముఁగొని సాధ్యుఁడు కాఁడనెడి తలంపుగల వాఁడు. భక్తి పరవశుఁడనఁగా:—జ్ఞాన శక్తులున్నప్పటికిన్ని సరిగా

మూ॥ ౫౧॥ ‘‘ఇదం శరణ మజ్ఞానామ్’’

యిరుక్క చ్చెయ్‌తే అద్వైపుపడవనుష్ఠిక్కమాట్టాతవఙ; ఇవర్‌కళ్ మూవరుమ్ భగవద్విషయమొ ఴియ వేఱుపాయముణ్డెన్ఱఱి యాతవర్‌కళ్; ఇవర్‌కళుక్కు ప్రాపకనుమాయ్ ప్రాప్యనుమాయిరుక్కుమ్ సర్వేశ్వరఙ ఎన్ఱు, జితన్తై ఎన్ఱు పేరైయుడైత్తాన మన్త్రరహస్యత్తై, సర్వజ్ఞనాన శ్రీశౌనకభగవాఙ వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణప్పెఱువతే! ఎన్ఱితార్’’ ఎన్ఱాచ్చాన్పిళ్ళై యరుళిచ్చెయ్‌తార్, (జ్ఞానాధిక్యత్తాలే ప్రపన్నర్) ఎన్ఱిఴ విడత్తిల్ స్వరూపయాథాత్మ్యజ్ఞానమ్ ప్రపదన హేతువాకచ్చొల్లిఱ్ఱు, ఇన్దశ్లోకత్తిల్ భగవదనన్యసాధ్యత్వజ్ఞానమ్ ప్రపదన హేతువాకచ్చొల్లిఱ్ఱు, ఆకైయాలిరణ్డుమ్ జ్ఞానాధికర్‌క్కు అనన్యగతిత్వ పూర్వకమాన ప్రపదనత్తుక్కు హేతువామెన్ఱు కొళ్ళవేణుమ్. కీఴుమితుతానే అర్థమాకాలో విన్నిల్, ఒణ్ణాతు, (ఇమ్మూన్ఱుమ్ మూన్ఱు తత్త్వత్తైయుమ్ పఱ్ఱివరుమ్) ఎన్ఱతోడు శేరామైయాల్.

అనన్తరమ్ ఇవ్వర్థ విషయమాక, అఖిలజగన్మాతావాయ్ ఆప్తతమైయాన పిరాట్టి, లక్ష్మీతన్త్రత్తిలరుళిచ్చెయ్‌త వచనత్తై ఉపాదానమ్ పణ్ణుకిఱార్, (ఇదంశరణమజ్ఞానామ్) ఎన్ఱు, ‘‘ఇదం శరణమజ్ఞానా మిదమేవ విజానతామ్। ఇదంతితీర్షతాం పార మిదమానన్త్యమిచ్ఛతామ్’’ ఇన్దశ్లోకత్తిల్ ‘‘ఇదమ్’’ ఎన్ఱు పరామర్శిక్కిఱతు కీఴ్‌చ్చొన్న శరణాగతియై ‘‘అపాయోపాయ నిత్య

మూ॥ ౫౧॥ ‘‘ఇదంశరణమజ్ఞానాం’’ అను తావునను.

(సాంగోపాంగముగ) అనుష్ఠించుట కసాధ్యమునెడి తలంపుతోనుండు వాఁడు. ఈ పైని చెప్పఁబడిన ముగ్గురును భగవద్విషయము తప్ప వేఱొక్క యుపాయము కలదనియును తెలియని వారు. ఈ ముగ్గురికిన్ని ప్రాప్యముగాను ప్రాపకముగానునుండు వాఁడు సర్వేశ్వరుఁడు. అని యిట్లు జితన్తయనఁబడు మంత్రరహస్యమును సర్వజ్ఞుండగు శ్రీ శౌనక మహర్షి వ్యాఖ్యానముచేయ లభించినాదే’’ అని ప్రసాదించి యున్నారు.

‘‘జ్ఞానాధిక్యముచే ప్రపన్నులు’’ అను తావున స్వరూపయాథాత్మ్య జ్ఞానము ప్రపత్తికి హేతువుగాను చెప్పఁబడినది. ఈ పై శ్లోకమున భగవంతుఁడు వేఱొక్క సాధనముఁగొని పొందఁదగిన వాఁడు కాడనెడి జ్ఞానము ప్రపత్తికి సాధనముగాఁ జెప్పఁబడినది. కావున ఈ రెండును వేఱొక్క సాధనము లేదనెడి జ్ఞానము మూలముగ జ్ఞానాధికుల ప్రపత్తికి హేతుభూతము లగునని యోచించుకొనవలెను.

పూర్వ వాక్యమునఁగూడ ఈ యర్థము నే గ్రహింపఁగూడదా? యంటివేని, యట్లు గ్రహింపఁగూడదు. ఏలననఁగా అట్లు గ్రహించితిమేని యీ వాక్యమును ‘‘ఈ మూడును మూఁడు తత్త్వములను బట్టియుండును’’ అనువాక్యములో నన్వయము పొసఁగదు.

అవతారిక:—తరువాత యీ యర్థమును గుఱించి అఖిలజగన్మాతయును, మిక్కిలి యాప్తురాలునగు పిరాట్టి లక్ష్మీతంత్రమున ప్రసాదించిన శ్రీసూక్తిని యుదహరించుచున్నారు.

(ఇదం శరణం) ఇత్యాది ‘‘ఇదం శరణ మజ్ఞానాం ఇద మేవ విజానతాం। ఇదం తితీర్షతాం పారం। ఇదమానన్త్యమిచ్ఛతాం) (లక్ష్మీ అ ౧౭ శ్లో ౧౦౦)(అజ్ఞానులకు ఇది (శరణాగతి) రక్షకము. జ్ఞానులకును ఇదియే రక్షకము. సంసార సముద్రమును దాటి మోక్షమును బొందఁగోరు వారలకును ఇదియే రక్షకము.) ఈ పైశ్లోకమునందు ‘‘ఇదం = ఇది’’ అనుశబ్దము పూర్వశ్లోక

క్తా మధ్యమాం స్థితిమాస్థితా । శరణాగతిర్గ్రేష్యా సంసారార్ణవతారిణీ” ఎన్ఱు కీழ் చ్చొల్లి నిన్ఱతు (“ఇయమ్” ఎన్ఱు స్త్రీలిఙ్గనిర్దేశమన్ఱిక్కే “ఇదమ్” ఎన్ఱ నపుంసకలిఙ్గవ్యత్యయమ్ శరణ శబ్దవివక్షైయాలే. ఇతిల్ అజ్ఞసర్వజ్ఞర్కళై స్పష్టమాకచ్చొల్లుకైయాలే మేల్ భక్తి పరవశరై చ్చొల్లుకిఱతెన్ఱు కొళ్ళవేణుమ్. “ఇదంతితీర్షతాంపారమ్” ఎన్ఱతు. శడక్కన వనిష్టనివృత్తి సెయ్య క్కవేణుమెన్ఱుమ్ త్వరైయుడైయార్ క్కెన్ఱపడి “అనన్త్యమిచ్ఛతామ్” ఎన్ఱతు - స్వరూప ప్రాప్త పరిపూర్ణ భగవదనుభవత్తైప్పెఱ్ఱల్లతు ధరిక్కమాట్టాతార్ క్కెన్ఱపడి. ఇవ్వైయిరణ్డుమ్ భక్తియినుడైయ భూమావాలే వరుమవైయిఱే; భక్తిపారవశ్యమ్ ఉపాయాన్తరానుష్ఠానత్తిల్ అశక్తికుక్కముఱుప్పాయ్, అనిష్టనివృత్తియిలు మిష్టప్రాప్తియిలు ముణ్డాన విళమ్బాక్షమత్తైక్కు ముడలాయిఱే యిరుప్పతు, అతిల్ విళమ్బాక్షమత్తైక్కుడలాన వాంకారత్తై ఇన్దశ్లోకత్తిల్ శొల్లు ఱతు. ఆనాల్ కీழ் అశక్తిక్కుడలాకప్పొల్లిపోన్దతు, అతుక్కితు ప్రమాణమామోవెన్నిల్ అధికారిత్రైవిధ్యమ్ దర్శిప్పిక్కైవళవే ఇవ్విడత్తిల్ అపేక్షితమాకైయాలే ఇతుప్రమాణమాకచ్చొ ల్లత్తట్టిల్లై. “విద్యాతః” ఎన్గిఱశ్లోకత్తిల్ జ్ఞానాధిక్యత్తుక్కుడలాక చ్చొన్నతుమ్ కీழ் చ్చొల్లిఱ న్దతుమ భిన్నమాయిరుక్కచ్చెయ్తే, అధికారిత్రైవిధ్యత్తుక్కు ప్రమాణమాకవత్తై చ్చొన్నా ల్పోలే.

మునఁ జెప్పఁబడిన శరణాగతిని పరామర్శించునది. ఏలననఁగా, “అపాయోపాయ నిర్ముక్తా మధ్యమాం స్థితిమాస్థితా। శరణాగతిర్గ్రేష్యా సంసారార్ణవతారిణీ” అను పూర్వశ్లోకమున శరణాగతిని గుఱించి గదా ప్రస్తావింపఁబడినది. అయితే “ఇదం” అను శబ్దము నపుసంకము గదా! ఇది స్త్రీలింగమునుండు శరణాగతి శబ్దమునెట్లు పరామర్శింపఁగలదని శంకింపఁబనిలేదు. ఈ శ్లోకమున నుండు “శరణ” శబ్దము నపుంసకలింగముగాన, దానితో నన్వయించునది యయినందున “ఇదం” అనునది నపుంసకలింగమునఁ బ్రయోగింపఁబడినది.

ఈ శ్లోకమున “అజ్ఞానాం” “విజానతాం” అను తావుల అజ్ఞులును సర్వజ్ఞులును స్పష్టముగాఁజెప్పఁబడినందున “ఇదం తితీర్షతాం” ఇత్యాది తావునఁ జెప్పఁబడినవారు భక్తిపరవశులని యెఱుంగునది. ఏలననఁగా, “ఇదం తితీర్షతాం పారం” అనఁగా వెంటనే యనిష్టనివృత్తిగలుగవలయునని త్వరపడువారని యర్థము. “అనన్త్య మిచ్ఛతాం” అనఁగా, స్వరూపప్రాప్తమగు భగవదనుభవముల భించిననే తప్ప నిలుపజాలని వారని యర్థము. ఈ రెండును భక్తియొక్క యాధిక్యమువలనఁ గలుగునవి గదా। భక్తి పారవశ్యమనునది ఉపయాన్తరానుష్ఠానము విషయమున అశక్తికిని తగియుండినదై. అనిష్టనివృత్తి విషయమునను ఇష్టప్రాప్తివిషయమునను కలుగునట్టి యాలస్యమును సహింపజాలకుండుటకును అనుకూలమైనదిగాను గదా। యుండగలదు. దానిలో ఆలస్యమును సహింపజాలకుండుటకుఁ దగిన యాకారమును యీ శ్లోకము తెలుపుచున్నది. అయితే ముందు భక్తిపారవశ్యము అశక్తికి సూచకమైనదిగాను కదా చెప్పఁబడినది. ఇట్లుండ, దానికిది ప్రమాణమెట్లు కాఁగలదని శంకింపఁబనిలేదు, ఏలననఁగా, ఈ తావున నధికారులు మువ్వురని తెలుపుట మాత్రమే కావలసినది గాన, దీనిని ప్రమాణముగాఁ గొనఁదగును. అది యెటులనఁగా “విద్యాతః” ఇత్యాది శ్లోకమున జ్ఞానాధిక్యమునకుఁ గావలసినదిగాఁ జెప్పబడినదిన్ని ముందు చెప్పినదిన్ని భేదించియున్నను, అధికారి త్రైవిధ్యము విషయమున దానిని ప్రమాణముగాఁ గొని యుండలేదా? అటులనే యిచటను గ్రహించునది.

మూ॥౫౧॥ భక్తితన్నిలే యవస్థాభేదమ్ పిఱన్దవాఱే ఇతుతాన్ కులైయక్కడవతాయిరుక్కుమ్.

మూ॥ ౫౨ ॥ తన్నై ఒప్పనైవుమ్ పణ్ణుమ్, తరిక్కవుమ్ పణ్ణుమ్.

ఆక, ప్రపత్త్యధికారికళై త్రివిధర్కళాక్కి ప్రమాణమ్ కాట్టినారాయ్ నిన్ఱార్ కీళ్; ఇన్ద త్రివిధ ప్రపత్తియిలుమ్ భక్తిపారవశ్యప్రపత్తియే ముఖ్యమెన్ఱు శొల్లిఱ్ఱు, ఏవమ్భూత ప్రపత్తి నిష్ఠరానవర్కళ్ తన్నిషై కులైన్దు భగవల్లాభార్థమాక స్వయత్నత్తిలే మూళువదు, అవర్ వరవు పార్త్తిరుక్కై తవిర్న్దు, అవర్కళ్ విషయత్తిల్ నిదానమేతెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (భక్తి తన్నిలే) ఎన్ఱు తుడఙ్గి, (భక్తితన్నిలే యవస్థాభేదమ్ పిఱక్కైయావతు) - కరణశైథిల్యత్తాలే స్వయత్నక్షమరన్ఱిక్కే, అవనే యుపాయమాక వధ్యవసిత్తు, అవన్ వరవు పార్త్తిరుక్క మాట్టామై వన్దిక్కే, కణ్ణాఙ్కుళిలైయిట్టు ఏతేనుమ్ మెయ్యుపడియాలే యాకిలుమ్ అవనై యిప్పోతే పెఱవేణుమెన్ను మతిమాత్రత్వరావస్థై విళైక్కై. (ఇతు) ఎన్ఱు - ప్రపత్తి యెన్ఱు శొల్లుకిఱతు. తాన్ ప్రపన్నతన్ ప్రపత్తి కులైకైయావతు, “ఏన్నానే శెయ్కేన్” ఎన్ఱు ప్రపత్తియిలన్వయమఱ్ఱు భగవతి న్యస్తభరరాయ్ యిరుక్కుమిరుప్పుక్కు కులైకై.

ఇప్పడి ప్రపత్తినిష్ఠైకులైయుమ్పడి పిఱన్ద భక్తియుమ్ అవస్థాభేదమ్ విశేషిక్కుమత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తన్నై) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. (తన్నై ఒప్పనై పణ్ణుకై)యావతు - “కోలమ్ పూణుమ్”

మూ॥ ౫౧॥ భక్తియందవస్థాభేదముగలిగిన తోడనే యీప్రపత్తి చెడిపోదగును.

మూ॥ ౫౨॥ తనను అలంకరించుకొనునట్లుచేయును. ధరించియుండునట్లుచేయును.

అవతారిక: — కావున ప్రపత్తికి అధికారులు ముగ్గురని విభజించి ప్రమాణముం జూపించినవారయిరి, ఇంతకుముందు యీ మూండు విధములగు ప్రపత్తులలో భక్తిపారవశ్యము వలనం గలిగిన ప్రపత్తియే ముఖ్యమైనదని చెప్పంబడినది. ఇవ్విధమగు ప్రపత్తియొడల నిష్ఠగలవారు ఆనిష్ఠను పోగొట్టుకొని భగవంతుని లభించుటకై స్వప్రయత్నము నవలంబించుటయు, భగవంతుండు రాంగా వారి నపేక్షించుటయును ఏటికిం గారణమెద్ది యనంగాం దెలుపుచున్నారు.

(భక్తితంను) ఇత్యాది. భక్తియందు అవస్థాభేదము గలుగుటయనంగా, ఇంద్రియములు శిథిలములగుటంజేసి స్వయముగ ప్రయత్నించుటకసమర్థులై సర్వేశ్వరుండే తాము కడతేర్చుట కుపాయంబని నిశ్చయించుకొని, వానిరాకను యెదురుచూచుచుండుట మాత్రమే కాకుండ, కన్నీరు కార్చుచు “ఎవ్విధమునకైనను వానిని ఇప్పుడే లభింపవలయును” అని యా విషయమై మిక్కిలి యెక్కువగా త్వరపడుట. మూలమున “ఇతు=ఇది” అనంగా ప్రపత్తి యని యర్థము. ఈపైని చెప్పంబడిన యవస్థ వచ్చినప్పుడు ప్రపత్తి చెడిపోవుట యనంగా, “ఎన్నానే శెయ్కేన్” అని నమ్మాళ్వారు లానతిచ్చినట్లు స్వప్రయత్నము నెద్దియుం జేయక భగవంతునిపై భారముంచి యుండునట్టి స్థితి పోవుట.

అవతారిక. — ఇట్లు ప్రపత్తి నిష్ఠచెడిపొయ్యేటట్టు గలిగినట్టి భక్తియును అవస్థాభేదమును బొందుటను గురించి తెలుపుచున్నారు.

(తన్నై) ఇత్యాది తనను అలంకరింపంజేయుట యనంగా “కోలమ్ పూణుమ్” (పె. ఆ.

మూ॥౫౩॥ ఇన్న స్వభావవిశేషఙ్గళ్,

ఇత్యాది యిప్పడియే అవర్ణనా వృక్కుడలాకత్తన్నై యలఙ్కరిక్కుమ్బడి పణ్ణుకై, అన్తావతు - భగవల్లాభార్థమాక స్వయత్నత్తిలే మూట్టుమెన్నపడి. ఇతు మఢలెడుక్కై నుతలానవఱ్ఱిల్ లే మూట్టుమతుక్కు ముపలక్షణమ్. (తరిక్కప్పణ్ణుకైయావతు) - అపేక్షణమవన్నై యొఴియత్తరిక్కమాట్టామెయాలే, అవర్ పరక్కుడలాక స్వయత్నత్తిలే మీళుమ్బడి పణ్ణివతుతానే, అవర్ వరక్కొళ్ళ విళమ్బ కోపత్తాలే «పోకనమ్మా» «కథకమేఘోల్ నమ్బా» ఎన్ను అవన్నై యుపేక్షిత్తు త్తళ్ళ తరిత్తిరుక్కుమ్బడి పణ్ణుకై. ఆక ఇవై యిరణ్డాలుమ «ఏనాన్ సెయ్కేన» ఎన్నుమ «తరియేనిని» ఎన్ను మిరుక్కు మిరణ్డుక్కు ప్రతికోటియాన విశేషుక్కు మెన్నపడి. ఆకైయాల్ ప్రపత్తినిష్టకు లైన్న స్వప్రవృత్త్యాదికళిల్ ఇఴికైక్కుడి భక్తియినుడైయ అవస్థాభేదమెన్ను కరుత్తు.

(తాన్నైయలఙ్కరిప్పిణవుమ్ పణ్ణుమ తరిక్కవుమ పణ్ణుమ) ఎన్ను ఎమ్బెరుమానై వరుకైక్కుడలాక్కృషి పణ్ణుకైయుమ్, అవర్ వరక్కొళ్ళ అవన్నై యుపేక్షిక్కైయుమాకిఱ పరస్పరవిరుద్ధ స్వభావఙ్గళై విళైక్కుమ్బడియైయిఱే శొల్లిఱ్ఱు; ఇప్పడి భక్తియానతు స్వావస్థా విశేషఙ్గళాలే చేతనర్కుక్కు విళైక్కుమ్ పరస్పర విరుద్ధస్వభావఙ్గళ్ తద్విషయమాత్రత్తిలన్ఱిక్కే, తత్సమ్బన్ధివస్తుక్కళ్ విషయమాకవుమ కాణలామెన్నిటార్ మేల్, (ఇన్న) ఎన్నుతుడఙ్గి. (ఇన్నస్వభావవిశేషఙ్గళ్) ఎన్ను -

మూ॥ ౫౩॥ ఇవ్విధములగు స్వభావవిశేషములు

తే-ఠ-రా) (కంఠాభరణమును ధరించుచున్నది) అన్నట్లు వానిగాకకుఁ దగినట్లు తనను అలంకరించుకొనునట్లుచేయుట అనఁగా భగవంతుని లభించుటకుగాను ఈ చేతనుండు స్వయప్రయత్నము నవలంబించునట్లు చేయుననట. ఇది స్త్రీలుచేయు శృంగారములకు సాధనానుష్ఠానాదుల నవలంబించునట్లు చేయుటకును ఉపలక్షణము. (సూచకము.)

(ధరించి యుండునట్లు చేయును) అనఁగా రక్షకుఁడు వానిని విడిచి నిలువనేరని వాఁడగుటంజేసి వాని రాకకుఁదగినట్లు వారిని స్వప్రయత్నమునఁ బ్రవేశపెట్టినట్టి యీ భక్తియే వాఁడు వచ్చుట కాలస్యమగుటచేఁ గలిగిన కోపమువలన «పోకనమ్మా» (పొమ్ము) అనియు, «కథకమేఘోల్ నమ్బా» (తి. వా. ౬. ౨. ౧) (మాయాపూర్వకముగ మాటలాడకుము) అనియు నానతిచ్చినట్లు వానిని నుపేక్షించి యుండఁగల వారినిగాఁ జేయుట. కావున నిచ్చటిపలవను «ఏనాన్ సెయ్కేన» అనియు, «తరియేనిని» (ఇఁక ధరింపజాలను) అనియు నాళ్వారులఁ జెప్పఁబడిన స్థితికి ప్రతికోటి అనఁగా నట్టిస్థితికి విరుద్ధమగు స్థితి గలుగ వచ్చునని సిద్ధమగుచున్నది. కావున ప్రపత్తినిష్ఠను వదలి స్వప్రయత్నాదులయందు బ్రవర్తించుటకుఁ గారణము భక్తియొక్క యవస్థాభేదమని యభిప్రాయము.

(తనను అలంకరించుకొనునట్లు చేయును ధరించియుండునట్లు చేయును) అనుటచే సర్వేశ్వరుండు వచ్చుటకుగాను ప్రయత్నించుటయు, వాఁడు రాఁగా వాని నుపేక్షించుటయు నిట్లు పరస్పరవిరుద్ధములగు స్వభావము లుదయించునట్లు గదా చెప్పఁబడినది.

అవతారిక:—ఇట్లు భక్తియనునది తనయొక్క భిన్న భిన్నావస్థలమూలముగ చేతనునికిఁ గలుగఁజేయునట్టి పరస్పర విరుద్ధస్వభావములు భగవంతుని విషయమున మాత్రమే కాకుండ, వానితో సంబంధించినవియగు వస్తువుల విషయమునను గనఁబడుచున్నవని తెలుపుచున్నారు.

(ఇవ్వి) ఇత్యాది (ఈ స్వభావవిశేషములు) అనఁగా ముందు చెప్పిన స్వభావవిశేషములు

మూ॥ కల్యాణగుణఙ్గళిలుమ్, తిరుచ్చరఙ్గళిలుమ్, తిరునామఙ్గళిలుమ్, తిరుక్కుழలోశైయిలుమ్ కాణలామ్.

కీழ్ చ్చొన్నవై తన్నై వ్యయే శొల్లుకిఱతన్ఱు, ఇప్పడిప్పట్ట స్వభావవిశేషఙ్గళైచ్చపడి. అవైయావన-అనుభావ్య విషయమొరుపడిప్పట్టిరా నిఱ్కచ్చెయ్ తే అత్తై యనుభవిక్కుఱ విపర్కళుక్కు ధారకమాయ్ త్తోన్ఱుకైయుమ్ బాధకమాయ్ తోన్ఱుకైయుమ్. (కల్యాణగుణఙ్గళిలుమ్) ఇత్యాది. ‹‹కోవిన్దన్ కుణమ్పాడి - ఆవికాత్తిరుప్పేనే’’ ఎన్ఱు ధారకమాకవుమ్, ‹‹ వల్ విన్నైయేన్నైయీర్కిన్ఱ కుణఙ్గళై యుడైయాయ్’’ ఎన్ఱు బాధకమాకవుమ్ శొల్లుకైయాలే కల్యాణగుణ విషయమాకవుమ్; ‹‹ శరఙ్గళాణ్డ తణ్డామరైక్కణ్ణనుక్కన్ఱియెన్ మనమ్ తాழ్న్దునిల్లాతే ’’ ఎన్ఱు ధారకమాకవుమ్, ‹‹శరఙ్గళే కొడితాయడుకిన్ఱ ’’ ఎన్ఱు బాధకమాకవుమ్ శొల్లుకైయాలే తిరుచ్చర విషయమాకవుమ్; ‹‹తిరుమాలై ప్పాడక్కేట్టు - మడక్కిళియై క్కైకూప్పి వణఙ్గినాళే’’ ఎన్ఱు ధారకమాకవుమ్, ‹‹కణ్ణన్ నామమే కుழఱికొన్ఱిర్’’ ఎన్ఱు బాధకమాకవుమ్, శొల్లుకైయాలే తిరునామ విషయమాకవుమ్; ‹‹ఎఙ్గళుక్కే యొరునాళ్ వన్దూదనీ కుழలిన్నిశై పోతరాతే’’ఎన్ఱు ధారకమాకవుమ్.

మూ॥ కల్యాణగుణములవిషయమునను, బాణములవిషయమునను, తిరునామముల విషయమునను, వేణునాదమువిషయమునను్ను కానవచ్చును

మాత్రమే యర్థము కాదు. అయితే యివ్విధములయిన స్వభావవిశేషములని యర్థము. అవి యెవ్వియనఁగా,అనుభవించునట్టి వస్తువు రెండొక విధమైనదిగానుండఁగా, అది (కొందఱికి) ధారకముగాను (అనుకూలమైనదిగాను) (మఱికొందఱికి) బాధకముగాను (ప్రతికూలమైనదిగాను) తోఁచుటయును గలను.

(కల్యాణ గుణముల) ఇత్యాది. ఒకప్పుడు కల్యాణ గుణంబుల విషయమున, ‹‹గోవిన్దన్ గుణంపాడి ఆవికాత్తిరుప్పేనే’’ (నా. తి. ౨-౩) (గోవిందుని గుణంబుల సంకీర్తనముజేసి ప్రాణములను రక్షించుకొని యున్నాను) అనుటావున గుణంబులు ధారకముగాను, వేఱొకప్పుడు ‹‹ వల్ విన్నైయేన్నైయీర్కిన్ఱ గుణంగళై యుడయాయ్ ’’ (తి. వా. ౨-౧-౨) (ప్రబలమైన ప్రేమమనెడి పాపముతోఁ గూడియున్నట్టి నన్ను బాధించునట్టి గుణములుగవాఁడా) అనుటావున వాటినేబాధకముగాను చెప్పియుంకుటంజేసియు, ఒకప్పుడు బాణంబుల విషయమున’’ ‹‹శరఙ్గళాణ్డ తణ్డామరైక్కణ్ణనుక్కన్ఱి న్మనమ్ తాழ్న్దు నిల్లాతే’’(తి. మొ. ౭-౩-౪)(బాణంబులను వ్యాపింపఁజేసిన చల్లనితామర పువ్వులవంటి నేత్రములుగల సర్వేశ్వరుని విషయమునతప్ప నామనస్సు యుత్సాహపూరితముగా నుండదు) అనుటావున బాణంబులు ధారకముగాను ‹‹ శరంగళే కొడితాయ కిన్ఱ ’’ (తి. మొ. ౧౦ - ౫ - ౯) (బాణములే క్రూరములై బాధించుచున్నవి.) అనుటావున యవియే బాధకముగాను చెప్పంబడి యుండుటంజేసియును, తిరునామముల విషయమునను ‹‹ తిరుమాలైప్పాడ క్కేట్టు మడక్కిళియై క్కైకూప్పివణంగినాళే’’ (తి. నె. ౧౪) (శ్రియఃపతిని సంకీర్తనముచేయఁగా విని సుందరమైన చిలుకకు అంజలిజేసి నమస్కరించినది) అనుటావున ధారకముగాను, ‹‹ కణ్ణన్ నామమే కుழఱికొన్ఱిర్ ’’ (తి. వా. ౯. ౫. ౨.) (కృష్ణుండుగా నవతరించి సులభుఁడుగానుండిన సర్వేశ్వరుని తిరునామములనే యుక్కముగా నుచ్చరించి హింసించినారు) అనుటావున భాధకముగాను చెప్పియుండుటంజేసియును, ఒకప్పుడు వేణుగానము విషయమున ‹‹ ఎఙ్గళుక్కేయొరునాళ్ వన్దూద నీ కుழలిన్నిశై పోతరాతే ’’ (పెరు. తి. ౬-౯) (ఒకనాడు

‘‘అవనుడై త్తీఙ్గుఴలిరుమాలో’’ ఎన్ఱు బాధకమాకవుమ్ శొల్లుకైయాలే తిరుక్కుఴలోశై విషయమాకవుమ్ కాణలామెన్ఱపడి. ఎన్ఱు మెంక్కుభోగ్యఙ్గళాయిరుక్కుమ్ కల్యాణగుణాదికళ్ ధారకమాయ్ త్తోన్ఱువతుమ్ బాధకమాయ్‌త్తోన్ఱువతాకిఱతు అనుభోక్తాక్కళాన శరణాగతరుడైయ ప్రేమస్వభావవిశేషఙ్గళాలే యిఱే, అల్లతు గుణాదికళిన్ స్వరూపభేదత్తాలన్ఱే; ఆకైయాల్ భక్త్యవస్థాభేదజనితఙ్గళాన స్వభావవిశేషఙ్గళ్, ఇవ్వోవస్తుక్కళ్ విషయమాకవుమ్ కాణలామెన్గిఱతు. గుణాదికళై ధారకఙ్గళాకవుమ్ బాధకఙ్గళాకవుమ్ పేశుకిఱ విడత్తిల్, ఇరణ్డు మొరువర్ పేశ్చిన్ఱిక్కే యిరున్దతే యాకిలుమ్, ఆఴ్వారుకళెల్లారు మేకప్రకృతికళాకైయాలుమ్, ఎల్లారుడైయ భక్తియుమ్ భగవత్ప్రసాదలబ్ధైయాన పరభక్తియాకైయాలుమ్, అద్భక్తి స్వభావ విశేషఙ్గళ్ కాట్టుకిఱమాత్రమే ఇవ్విడత్తి లపేక్షితమాకైయాలే విరోధమిల్లై. ‘‘శరఙ్గళే కొడితాయుడుకిన్ఱ’’ ఎన్గిఱ విదు పరాజితరానవర్ పాశురమన్ఱో, అతై ‘‘శరఙ్గళాణ్డ’’ ఎన్గైక్కు ప్రతికోటియాకచ్చొల్లలామో వెన్నిల్, ‘‘రామవిజయమ్ తమక్కిష్టమాకైయాలే, అన్దవిజయత్తుక్కెల్లాక్కాయ్‌త్తోన్ఱ రాక్షసర్ దశైపిఱన్దు, పిరాట్టిమార్ దశైపిఱన్దు పేశుమాపోలే, తామానతన్మై తోన్ఱాతే, తోన్ఱ రాక్షసర్ పాశురత్తాలే విజయత్తైప్పేశి అనుభవిక్కిఱార్’’ ఎన్ఱిఱే అత్తిరుమొழிక్కు వ్యాఖ్యానమ్పణ్ణి యరుళుకిఱ వాచార్యర్ కళరుళిచ్చెయ్‌వతు; ఆకైయాల్ తమ్ముడైయ ప్రేమస్వ

మాకుగాను ఊగుటకై వేణువుయొక్క మధురమైన స్వరము రాదా) అనుటవలన ధారకముగాను ‘‘అవనుడై త్తీఙ్గుఴలిరు మాలో’’ (తి. వా. ౯. ౯. ౫) అయ్యో! శ్రీకృష్ణుని వేణునాదము హింసించుచున్నది.) అనుటవలన బాధకముగానును చెప్పియున్నారు గాన జూడవచ్చును.

ఎల్లెడలను సర్వసామాన్యముగ భోగ్యముగానుండునట్టి కల్యాణ గుణాదులు ధారకములుగాను బాధకములుగానును తోచుటయనునది యనుభవించునట్టి వారలగు వీరియొక్క ప్రేమస్వభావములకుఁగల భేదమును బట్టియే కదా! ఇంతియేకాని గుణములయొక్క స్వరూపమున భేదముండుటనుబట్టి కాదు కదా! కావున భక్తియొక్క భిన్నభిన్నావస్థలవలనఁ గలుగునట్టి భిన్నభిన్న స్వభావములు ఈ వస్తువుల విషయమనుచు చూడవచ్చునని భావము.

ఈ గుణములు మొదలగు వాటిని ధారకములుగాను బాధకములుగానును పాడియుండుటవలన అట్లు రెంటిని పాడినవారు ఒక్కరే కాక పోయినను, ఆళ్వారులందఱును ఒక్కటియే స్వభావముగలవారగుటంజేసియు, అందఱియొక్క భక్తియును భగవంతుని యనుగ్రహమువలనఁ గలిగిన పరభక్తియగుటంజేసియును, అట్టి భక్తియొక్క భిన్న భిన్న స్వభావంబులను జూపించుట మాత్రమే యీ తావున ముఖ్యోద్దేశ మగుటంజేసియును యీ విషయమున విరోధమెన్నడును లేదు.

‘‘శరఙ్గళే కొడితాయుడుకిన్ఱ’’ (తి. మ. ౧౦-౨-౯) అనునది అపజయమును బొందిన రాక్షసుల పాశురముకాదా? దానిని బాణములు ధారకములుగానుండు స్థితికి విరుద్ధమైన స్థితిని దెలుపు విషయమున నుదహరింప వచ్చునా? యంటివేని ‘‘రామవిజయము తమ కిష్టమైనదగుటంజేసి యట్టి విజయప్రాప్తి సమయమున నోడిపోయిన రాక్షసుల యవస్థను బొంది, నాయకీయవస్థను బొంది మాట్లాడినట్లు, తామనెడి తలంపు రాకయే యపజయమును బొందిన రాక్షసుల పాశురముచే విజయమును సంకీర్తనముఁజేసి యనుభవించుచున్నారు’’ అని కదా ' అతిరుమొழிకి వ్యాఖ్యానముఁ గృపచేసిన పూర్వాచార్యులు ప్రసాదించియున్నారు.

భావత్తాలే తదవస్థాపన్నరానపిన్బు తిరుచ్చరణఙ్గళ్ బాధకమాయిత్తనుమ్ తమక్కే యాయ్త్తోత్తై ప్పేశుక్కైయాలే, అప్పడిశొల్ల క్కుఱైయిల్లై.

అథవా. (తన్నై ప్పేణవుమ్ పణ్ణుమ్ తరిక్కవుమ్ పణ్ణుమ్) ఎన్ఱ విత్తై యిరణ్డాలుమ్, అవన్దానే వరుమళవుమ్ ధరియామల్ వరవుక్కుడలాక యత్నిక్కప్పణ్ణువదు, వరక్కాణ్ప్ప ప్రణయరోషత్తాలే తళ్ళిధరిత్తిరుక్క ప్పణ్ణువదామ్బడియాయిత్తే కొల్లిత్తు, ఇప్పడి విరుద్ధస్వభావఙ్గళై యుడైత్తానే విళైక్కుమెన్నుమిదు వేఱుశిల విషయఙ్గళిలుమ్ కాణలామోవెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవ్వ) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. అతావదు - ఇప్పడిప్పట్ట స్వభావ విశేషఙ్గళ్ "గోవిన్దన్ కుణమ్బాడి" ఎన్ఱు తుడఙ్గి కీழ்చ్చొన్నపడియే ఒరుదశైయిలే ధారకమాక ప్పేశువదు, ఒరుదశైయిలే బాధకమాక ప్పేశువదామ్బడి. అవర్కళుక్కు ధరిప్పుమ్ బాధైయుమాకిఱ విరుద్ధస్వభావఙ్గళై విళైక్కుమ్ కల్యాణగుణాదికళిలేయుమ్ కాణలామెన్గై.

అక (ప్రపత్తిక్కు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి ఇవ్వళవాక ప్రపత్తివైభవత్తైయుమ్, తద్విషయ వైభవత్తైయుమ్, తదధికారిత్రైవిధ్యత్తైయుమ్, త్రివిధప్రపత్తిగళిలుమ్ భక్తిపారవశ్య హేతుకప్రపత్తినుడైయ ముఖ్యత్తైయుమ్. అతుతనక్కు స్వహేతుభూత భక్త్యవస్థాభేదత్తాల్ వరుమ్ కులైత్తలైయుమ్. అన్ద భక్త్యవస్థాభేదమ్ శెయ్వికుమ్ మంశఙ్గళైయు మరుళిచ్చెయ్తార్.

కావున తమయొక్క ప్రేమస్వభావమువలన నట్టి యవస్థను బొందిన పిమ్మట తమ విషయమునే బాణములు బాధకములయినట్లు తోఁచి యట్లు ప్రసాదించియున్నారు గాన నావిషయమున విరోధమెద్దియును లేదు.

అథవా (తనను అలంకరించుకొనునట్లు చేయును ప్రాణములను ధరించియుండునట్లు చేయును) అను ఈ రెండువాక్యములయందును సర్వేశ్వరుండు తనకుతానే వచ్చువరకును ప్రాణములను ధరించియుండ జాలక వాని రాకకుఁదగినట్లు ప్రయత్నింపఁజేయునదియే వాఁడు రాగా ప్రణయరోషమువలన నుపేక్షించి ప్రాణములను ధరించియుండునట్లు చేసిన విధమును గదా తెలిపియున్నారు.

అవతారిక:—ఒక్కటియే యిట్టి విరుద్ధస్వభావములను గలుగఁజేయుట యనునది యింకను కొన్ని విషయముల యెడలనున్న కానవచ్చుచున్నదా యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(ఇవ్వ) ఇత్యాది. ఇవ్విధములగు భిన్నభిన్న స్వభావములు "గోవిన్దన్ గుణంపాడి" అని యారంభించి యింతకు ముందు చెప్పియున్న ప్రకారము ఒకప్పుడు ధారకముగాను వేఱొకప్పుడు బాధకముగాను నుండునట్లు చెప్పుట యనునది వీరలకు ధరించియుండుటను కష్టపడుచుండుటనున్న యివ్విధములగు విరుద్ధ స్వభావంబులను గలుగఁజేయునట్టి కల్యాణ గుణముల యెడలనున్న చూడవచ్చును.

కావున (ప్రపత్తికి) అని యారంభించి యింతవరకున్న ప్రపత్తియొక్క వైభవమునున్న, దాని విషయమునొక్క వైభవమునున్న, దాని యధికారివైభవమునున్న, దాని కధికారులు ముగ్గురగుటనున్న, మూడు విధములగు ప్రపత్తులలో భక్తి పారవశ్యమువలనఁ గలిగిన ప్రపత్తియొక్క ప్రాముఖ్యమునున్న, దానికి హేతుభూతమగు అభక్తియొక్క భిన్నభిన్న యవస్థలనుబట్టి కలుగు పరస్పర విరుద్ధభావనలనున్న, అట్టి భక్తియొక్క భిన్నభిన్నావస్థలచే గలుగఁజేయఁబడు యంశములనున్న ప్రసాదించియున్నారు.

ఇప్ప్రిపత్తి తనక్కు ‘‘ధర్మపుత్రాదికళుమ్’’ ఎన్ఱు తుడఙ్గి కీழ్ చ్చొన్న వధికారికళ్ పక్క లిలే సాధనతయా అనుష్ఠానమ్ కాణ్కైయాలుమ్, కర్మజ్ఞానభక్తి ప్రపత్తికళ్ ఎన్ఱు ఉపాయఙ్గళోడే సహాపఠితమాయ్ ప్పోరుకైయాలుమ్, ‘‘యద్యేన కామకామేన నసాధ్యం సాధనాన్తరైః । ముముక్షుణాయత్సాఙ్ఖ్యేన యోగేన నచ భక్తితః । ప్రాప్యతే పరమన్ధామ యతో నావర్తతేపునః । తేన తేనాప్యతే తత్తన్న్యాసేనైవ మహామునే । పరమాత్మాచతేనైవ సాధ్యతే పురుషోత్తమః’’ ఎన్ఱుమ్, ‘‘ఇదంశరణ మజ్ఞానామ్’’ ఎన్ఱుమ్ ఇప్పడియే శాస్త్రఙ్గళిలే సాధనమాక చ్చొల్లుకైయా లుమ్, ఉపాయత్వ ప్రతిపత్తి యోగ్యతై యుణ్డాకైయాలే, అతై వ్యావర్త్తిక్కైక్కాక అతుక్కు డలాన పలవఙ్గళైయుమ్ మరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్; అతిల్, ప్రథమత్తిలే ఇప్ప్రిపత్తియై యుపా యమాకక్కొణ్డాల్ వరుమవద్యత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (ఇతుతన్నై) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. (ఇతుతన్నై ప్పార్త్తాల్) ఎన్ఱతు - ఇచ్చేతన నీశ్వరవిషయత్తిల్ పణ్ణు మిప్ప్రపత్తితన్నై యుపాయమెన్ఱు ప్పార్త్తాల్ ఎన్ఱపడి. ఈశ్వరన్ తన్నై రక్షిక్కైక్కు హేతువాక, ఇచ్చేతనన్ పణ్ణుమ్ప్రపత్తి తన్నై నిరూపిత్తాల్, ఎన్నిఙ్గనే అనధ్యాహారేణ యోజిక్కవుమామ్. అపోతు మర్థమొక్కు మిఙ్గే. (పితావుక్కు ప్పుత్రనెழుత్తు వాఙ్గుమాపోలే యిరుప్పతొన్ఱు) ఎన్ఱతు - ఉత్పాదకనాకై యాలే హితైషియాయ్, తానతీయాన దశైయిలుమ్ తన్నై రక్షిత్తుక్కొణ్డుపోరుమ్ తమప్ప నుక్కు, పుత్రనానవన్, తానతీన్దదశైయిలే ‘‘ఎన్నై నీరక్షిక్క వేణుమ్’’ ఎన్ఱు ఎழుత్తువాఙ్గినాల్ ఇరణ్డుక్కైక్కుముణ్డాన ఉచితవుక్కు క్కొత్తైయామాపోలే, సత్తాకారణభూతనాయ్ సర్వదశై యిలుమ్ రక్షకనాయ్ క్కొణ్డుపోరుకిఱ అకారవాచ్యనాన సర్వేశ్వరనుక్కుమ్ మకారవాచ్యనాన వివనుక్కుముణ్డాన సమ్బన్ధత్తుక్కు వద్యకరమెన్ఱపడి. ఎழుత్తువాఙ్గుకైయావతు - రక్షకన్ పేరై త్తన్మార్పిలే యెழుతిక్కొళ్ళుకై.

అవతారిక:—(ధర్మ పుత్రాదులు) ఇత్యాది వాక్యమునఁ జెప్పఁబడిన యధికారులు ఈ ప్రపత్తి నొక సాధనముగాఁ గొని యనుష్ఠించి నట్లు గన్పట్టుచున్నందువను, దీనిని (వాడుకలో) కర్మజ్ఞాన భక్తి ప్రపత్తులు అని యిట్లు ఉపాయములగు వాటితోఁ జేర్చి పేర్కొనుటంజేసియు, ‘‘యద్యేన కామకామేన నసాధ్యం సాధనాన్తరైః ముముక్షుణాయత్సాఙ్ఖ్యేన యోగేన నచ భక్తితః ప్రాప్యతే పరమం ధామ యతో నావర్తతే పునః । తేనా తేనాప్యతే తత్తన్న్యాసేనైవ మహామునే పరమాత్మా చతేనైవ సాధ్యతే పురుషోత్తమః) (ఐశ్వర్యకాముండగు నే యధికారిచే సాధనాంతరములఁగొని యే యైశ్వర్యము లభింపసాధ్యము కాదో, అట్టి యధికారిచే నా యైశ్వర్యము ప్రపత్తి సాధనముఁగొని పొందబడును.మరియు ప్రకృతి విమోచనకాముఁడగు నే యధికారిచే కర్మయోగము మూలమునఁ గాని, జ్ఞానయోగము మూలమునఁగాని, భక్తి యోగము మూలమునఁగాని పునరావృత్తి రహితమగు పరమపదము బొందుటకు సాధ్యముకాదో,యట్టి స్వా త్మానుభవ స్వరూపమగు కైవల్యము ప్రపత్తి మూలముగ బొందబడుచున్నది. ॥ పురుషోత్తముఁడగు పరమాత్మయును ప్రపత్తి మూలముగనే పొందబడుచున్నా(డు) అనియు ‘‘ఇదం శరణమజ్ఞానామ్’’ అనియు నీ మొదలగు శాస్త్రవాక్యములయందును ప్రపత్తి నొక విధమైన సాధనమునుగాఁ గొని యుండుటం జేసియును, ప్రపత్తి నొక విధమైన యుపాయమునుగాఁ గొనుట కవకాశముండుటం జేసియును నట్టి యభిప్రాయమును తొలగించుటకుగాను అందుల కుపయుక్తములగు ననేక విషయ ములఁ దెలుపుచున్నారు. అందులో మొట్టమొదట దీనిని ఉపాయగాఁ గొనినచో, సంభవించు దోషమును దెలుపుచున్నారు.

మూ॥ ౫౮॥ ఇతుతన్నైప్పొఱుక్కైయాల్ పితావుక్కు స్వాస్త్రినెழுత్తు వాఙ్గుమాపోలే యిరుప్పతొన్ఱు

అతాల్ ఇతు తనక్కు స్వరూపమేతెన్న, అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, -(ఇతుతనక్కు)ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (ఇతుతినక్కు స్వరూపమ్) ఎన్ఱతు - ప్రపత్తితనక్కసాధారణాకారమెన్ఱపడి. (తన్నైప్పొఱుత్తాతొழிకై యావతు)-ఉపాయవరణాత్మకమాన తన్నై ఉపాయమెన్న సహియాతపడి యిరుక్కై; అతావతు - అపాతప్రతీతియిలొழிయ ఉళ్ళపడి నిరూపిత్తాల్ స్వస్మిన్నుపాయత్వ ప్రతిపత్తిక్కు యోగ్యమాక మాట్టాతపడి యిరుక్కైయెన్ఱపడి. అన్ఱిక్కే, (తన్నైప్పొఱుత్తాతొழிకై) ఎన్గిఱవిడత్తిల్, ఉపాయత్వేన ప్రతీయమానతన్నై పొఱుత్తాతొழிకై, ఎన్ఱు అనధ్యాహారేణ యోజిక్కవుమామ్, ఇప్పడి కొళ్ళాలుమ స్వస్మిన్నుపాయత్వ ప్రతిపత్త్యసహత్వమే ఫలిక్కుమిఱే.

మూ॥ ౫౮॥ (స్వరూపసిద్ధమైనప్రపత్తిని ఉపాయముగాఁదలచినయెడల) కుమారుఁడు (తన్ను తండ్రిపోషించుటకు సాధనముగా తండ్రిపేరును తన వక్షస్థలమున) వ్రాయించి పుచ్చుకొనుటవలెనుండును.

(దీనిని) ఇత్యాది (దీనిని చూచినట్లన) అనఁగా ఈచేతనుండు సర్వేశ్వరుని గురించి చేయునట్టి ప్రపత్తిని యుపాయముగాఁ గొని చూచినట్లయిన అని యర్థము. అథవా ఈశ్వరుఁడు తనను రక్షించుటకుగాను హేతువుగా నీ చేతనుండు చేయునట్టి ప్రపత్తిని వివేచించి చూచినట్లయిన అని యిట్లు అధ్యాహారమక్కర లేకుండఁగనే అర్థము చేయవచ్చును. ఇట్లు చెప్పినను అర్థము సరి పోవును గదా.

(కుమారుఁడు వ్రాయించి పుచ్చుకొనుటవలె నుండును) అనఁగా కన్నవాఁడగుటం జేసి హితమును గోరువాఁడై,తనకంత తెలివితేటలు రానప్పుడును. తనను రక్షించుకొనుచువచ్చిన తండ్రికి పుత్రుఁడయినవాఁడు తనకు తెలివితేటలు వచ్చినప్పుడు ‘‘నీవు నన్ను రక్షింపవలెను’’ అని వ్రాయించి పుచ్చుకొని నట్లయిన ఇద్దఱ కుండుకున్న సంబంధమును భంగము కలుగు చందంబున, సత్తకు కారణభూతుఁడై యుండునట్టి వాఁడును(ప్రణవమునందలి)అకారవాచ్యుండగు సర్వేశ్వరునికని మకారవాచ్యుండగు జీవునికిన్ని యుండుచున్న సంబంధమును దూషితముగాఁ జేయునుట (వ్రాయించి తీసికొనుట) అనఁగా రక్షకుని పేరును తన వక్షస్థలమున వ్రాసికొనుట.

౫౯. అవతారిక:—అయితే దీని స్వరూప మెద్దియనఁగా దెలుపుచున్నారు.

(ఇతుతనకు) ఇత్యాది (దీని స్వరూపము) అనఁగా ఈప్రపత్తియొక్క యసాధారణమగు నాకారమగుట. (తనను సహింపకపోవుట) అనఁగా ఉపాయవరణరూపమగునట్టి యీ ప్రపత్తి తానే స్వయముగ నుపాయమగుటను సహింపనిదిగా నుండుట.అనఁగా చూచాయగా తెలిసికొని నప్పుడే తప్ప,లోతుగ దిగి విచారించితిమేని తాను స్వయముగ నుపాయమగుటకుఁ దగనిదిగా నుండుటయే ప్రపత్తియొక్క స్వరూపము. అథవా (తననుసహింపనిది) అనఁగా ఉపాయముగాఁ దెలియవచ్చునట్టి తనను సహింపనిదై యుండునది యని యిట్లు అధ్యాహారములేకుండ కూడ అర్థము చేసికొనవచ్చును. ఇట్లు చెప్పకొనినను, తాను స్వయముగ నుపాయముగాఁ దెలియవచ్చుటను సహింపనిదై యుండుట యనియే యర్థమగును గదా.

మూ॥ ౫౫॥ ఇతు తనక్కు స్వరూపమ్ తన్నైప్పేణాతొళికై.
మూ॥ ౫౬॥ అఙ్గమ్ తన్నై యొళిన్దవర్ గళై ప్పేణాతొళికై.
మూ॥ ౫౭॥ ఉపాయమ్ తన్నైప్పొఱుక్కుమ్.

చరమశ్లోకత్తిల్ ఇత్తై సాఙ్గమాక విధిక్కైయాలే “యదఙ్గత్యాగమ్; తత్తత్సాధనమ్” ఎన్గిఱ న్యాయమిఙ్గుమ్ వారాతోవెన్న, అఙ్గస్వరూపత్తై దర్శిప్పిక్కవే అన్దన్యాయమిఙ్గువారాతెన్నుమ్ పార్త్తు అతుతన్నైయరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (అఙ్గమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (తన్నైయొళిన్దవర్గళై ప్పేణా తొళిక్కై) యావతు స్వీకారరూపమాన (తన్నై యొళిన్దచేతన ప్రవృత్తికళిల్ ఒన్ఱైయుమ్ సహి యాతపడి)యిరుక్కై, సాధనరూప సకల ప్రవృత్తికళినుడైయవుమ్ సవాసన త్యాగమిత్తే యితుక్కఙ్గమ్. “యదఙ్గత్యాగమ్” ఎన్గిఱ విడత్తిల్, ప్రవృత్తి రూపాఙ్గసహితమానవర్ఱై యిత్తే సాధనమాకచ్చొల్లుకిఱతు; అప్పడి యన్ఱిక్కే ఇతినుడైయ వఙ్గమ్ నివృత్తిరూపమాకై యాలే, ఇతుతానే ఇతినుడైయ వనుపాయత్వ సూచకమెన్ఱు కరుత్తు.

ఇతినుడైయ వనుపాయత్వత్తై ద్రుఢీకరిక్కైక్కాక సిద్ధసాధ్యోపాయఙ్గళిన్పడికళై చ్చొల్లి అవై యిరణ్డైయుమ్ పర్ఱ ఇతుక్కుణ్డాన వ్యావృత్తిగ్గై యరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (ఉపాయమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి, (పొఱుత్తు) ఎన్నుమళవాక, (ఉపాయమ్ తన్నైప్పొఱుక్కుమ్) ఎన్ఱతు - సిద్ధోపాయ మాన సర్వేశ్వరన్ ఇష్టానిష్టప్రాప్తి పరిహారఙ్గళిరణ్డుక్కుమ్ స్వయమేవ నిర్వాహకనాకైయాలే,

---

మూ॥ ౫౫॥ దీని స్వరూపము తన్ను సాధనముగాఁ దలంచుటను సహింపకుండుట.
మూ॥ ౫౬॥ దీనియంగమేమనఁగా తనకంటె నితరములగు వాటిని సహింపకుండుట.
మూ॥ ౫౭॥ ఉపాయము తనను ఉపాయముగాఁ దలంచుటను సహించును.

అవతారిక:—చరమశ్లోకమున దీనిని అంగములతో సహా విధించుటంజేసి “ఏది యంగములు కలదియో యది సాధనము” అను న్యాయము దీని యెడలనున్న ప్రవర్తింపదా? యంటి వేని, అంగమనఁగా నెట్టిదియో దాని స్వరూపమును జూపించినట్లయిన, ఆ న్యాయము దీని యెడల ప్రవర్తింపదని తలంచి దానిని గురించి తెలుపుచున్నారు.

(అంగమ్) ఇత్యాది) (తనకంటె నితరములను సహింపకుండుట) అనఁగా (ఉపాయ) స్వీ కారరూపమగు తనను తప్ప తక్కిన చేతన ప్రయత్నములలో నొక్క దానినిన్ని సహింపకుండుట. సాధన రూపములగు సమస్తప్రయత్నములను గంధమాత్రమైన లేకుండ విడిచిపెట్టుటయే గదా! దీని కంగము. “ఏది యేయంగములు గలదియో “అది సాధనము” అను న్యాయము ప్రవృత్తి రూపమగు నంగములతోఁ గూడియుండు వాటిని గదా సాధనమునుగాఁ దెలుపుచున్నది. అట్లు కాక, దీనియొక్క యంగము నివృత్తిరూపమగుటచే నిదియే యిది యుపాయము కాకుండుటను సూచింపుచున్నదని భావము.

అవతారిక:—ఇది యుపాయము కావనెడి విషయమును దృఢపరచుటకుగాను, సిద్ధసా ధ్యోపాయముల పద్ధతులఁ జెప్పి, వాటిని బట్టి దీనికిఁగల వైలక్షణ్యమును (ఉపాయమ్) అనునది మొదలుకొని (పొఱుత్తు) అనువరకును తెలుపుచున్నారు.

(ఉపాయము తన్ను సహించును) అనఁగా సిద్ధోపాయమగు సర్వేశ్వరుఁడు ఇష్టప్రాప్తి నిన్ని అనిష్ట నివృత్తినిన్ని ఈ రెంటిని తానే కలుగఁజేయువాఁడగుటచే తనను ఉపాయముగాఁ

మూ॥ ౧౫౮॥ ఉపాయాన్తర మిరణ్డైయుమ్ పొఱుక్కుమ్

తన్నై. ఒ ఉపాయమెన్నాల్ అతుక్కు త్తనులియా యిరుక్కు మెన్నపడి. ‘‘ఉపాయోపేయత్వే తదిహతవ తత్త్వం నతుగుణౌ’’ ఎన్ఱు ఉపేయత్వత్తోపాతి వస్తువుక్కు స్వరూపమాయిత్తే ఉపాయత్వమిరుప్పతు. ‘‘యేచ వేదవిదో విప్రాః యేచాధ్యాత్మవిదోజనాః। తేవదన్తి మహాత్మానం కృష్ణం ధర్మం సనాతనమ్’’ ‘‘శరణ్యం శరణఞ్చత్వా మాహుర్దివ్యా మహర్షయః। ‘‘అమృతం సాధనం సాధ్యం సమ్పశ్యన్తి మనీషిణః’’ ఎన్నక్కడవతిత్తే. (తన్నై పొఱుక్కుమ్) ఎన్గిఱ విశ్వాశ వేశొల్లివిడుకైయాలే, తన్నైయొழిన్దవత్తై పొఱామై అర్థాత్సిద్ధమ్, ఇన్దసిద్ధోపాయమ్ సహాయాన్తర సంసర్గాసహమాయిత్తే యిరుప్పతు, ఇవ్వుపాయవిశేషమ్ స్వవ్యతిరిక్తమా యిరుప్పతొన్ఱై సహియామైయాలిత్తే ‘‘అనుకూల్యసఙ్కల్పాదికళుక్కు ఉపాయాఙ్గత్వమిన్ఱిక్కే, అవఘాతస్వేదమ్పోలే సమ్భావిత స్వభావత్వముణ్డాకిఱతు’’ ఎన్ఱు ఇవ్వర్థత్తై ప్పరన్దపడియిలే ఇవర్ తామే యరుళిచ్చెయ్తారిత్తే.

(ఉపాయాన్తరమిరణ్డైయుమ్ పొఱుక్కుమ్) ఎన్ఱతు-సిద్ధోపాయేతరమాన సాధ్యోపాయమ్, స్వపారతన్త్ర్యజ్ఞానరహితరాయ్ స్వయత్నపరరాయిరుప్పార్క్కు మోక్షసాధనతయా శాస్త్రవిహితమాకైయాలే, స్వస్మిన్నుపాయత్వప్రతిపత్తి సహాముపాయ్, స్వోత్పత్త్యాదికళిల్ ప్రవృత్తి

మూ॥ ౧౫౮॥ ఉపాయాంతరము రెండువిధములుగాఁ దలంచుటను, సహించును

గొనిన యెడల అందుల కతండు తిగియుండుననుట. ‘‘ఉపాయోపేయత్వే తదిహ తవ తత్త్వం న తుగుణౌ’’ (శ్రీరం. ఉ ౯౭.) (ఓ సర్వేశ్వరుడా! ఉపాయోపేయములుగా నుండుట నీయొక్క స్వరూపమేకాని గుణములు కావు) అన్నట్లు ఉపేయత్వమువలెనే ఉపాయముగా నుండుటయును వస్తువుయొక్క స్వరూపముగానే కదా యుండును) మరియు ‘‘యే చ వేద విదో విప్రాః యేచాధ్యాత్మవిదో జనాః। తేవదన్తి మహాత్మానం కృష్ణం ధర్మం సనాతనం’’ (భా. అర. ౯౭) (వేదవేదాంతముల నధ్యయనముఁజేసిన బ్రాహ్మణులు, మహాత్ముండగు శ్రీకృష్ణుని సనాతనమగు ధర్మమునుగాఁ దెలిసికొనుచున్నారు. మరియు ‘‘శరణ్యం శరణం చత్వా మాహుర్దివ్యా మహర్షయః’’ (పూజ్యులగు మహర్షులు నిన్ను ప్రాప్యముగాను ప్రాపకముగానున్ను తెలుపుచున్నారు) మరియు ‘‘అమృతం సాధనం సాధ్యం సంపశ్యన్తి మనీషిణః’’ (బుద్ధిమంతులగువారు నిన్ను నాశరహితమగు సాధనముగాను సాధ్యముగానుసు తెలిసికొనుచున్నారు)అనియును గదా! శాస్త్రమునఁజెప్పఁబడినది,

(తనను సహించును) అని యింత మాత్రమే మూలమునఁ జెప్పియుండుటంజేసి తన కంటె నితరములగు వాటిని సహింపదను విషయము అర్థాత్సిద్ధము.ఏలననఁగా,ఇట్టి సిద్ధోపాయము, వేఱొక్కదాని సహాయ సంబంధమును గంధమాత్రమైనను సహింపనిది గాను గదా యుండగలదు. ఈ యుపాయము తనకంటె ఇతరమగు దానిని సహింపనిదగుటంజేసియే గదా! ‘‘అనుకూల్యసంకల్పాదులు ఉపాయాంగములుకానివై అవఘాతస్వేదమువలెనే సంభావిత స్వభావములుగా నెన్నఁబడినవి.’’అని ఈ విషయమును శ్రీపిళ్లైలోకాచార్యులవారే పరన్దపడియను గ్రంథమునఁ బ్రసాదించియున్నారు గదా!

(ఉపాయాంతరము రెంటిని సహించును) అనఁగా సిద్ధోపాయమున కంటెను భిన్నమైనదగు సాధ్యోపాయము, తాము పరతంత్రులమనెడి జ్ఞానము లేనివారై స్వప్రయత్నము నవలంబించిన వారికిగాను, మోక్ష సాధనముగా శాస్త్రమునందు విధింపఁబడినదగుటంజేసి తాను ఉపాయ

మూ॥ ౫౮॥ ఇతు యిరణ్డైయుమ్ పొఱాతు

రూపాఙ్గసాపేక్షమాకైయాలే స్వవ్యతిరిక్తఙ్గళైయుమ్ సహిక్కుమతా యిరుక్కుమెన్నపడి, "భక్త్యాలభ్యస్త్వనన్యయా" "ఉభయపరికర్మితస్వాన్తస్యైకాన్తికాత్యన్తికభక్తియోగైకలభ్యః" "జన్మాన్తరసహస్రేషు తపోజ్ఞానసమాధిభిః। నరాణాంక్షీణపాపానాం కృష్ణే భక్తిః ప్రజాయతే" ఎన్నక్కడవతిఱే.

(ఇతుఇరణ్డైయుమ్పొఱాతు) ఎన్నతు-సిద్ధోపాయవరణరూపమాయ్ నివృత్తిసాధ్యమాయ్ అధికారివిశేషణమాయ్ స్వరూపానతిరేకియా యిరుక్కిఱ ఇన్దప్రపత్తి, ఉభయాసహమా యిరుక్కుమెన్నపడి. అకైయాల్ సిద్ధసాధ్యోపాయవ్యావృత్తవేషయా యిరుక్కిఱ ఇన్ద ప్రపత్తిక్కు ఉపాయత్వమ్ అసమ్భావితమెన్నతాయిత్తు,

అన్ఱిక్కే, (ఇతుతనక్కు స్వరూపమ్) ఇత్యాదిక్కు, ఆనాల్ సాఙ్గమాక శాస్త్రవిహితమాన ఇన్దప్రపత్తిక్కు స్వరూపమేతు, ఇతుక్కుచ్చొల్లుకిఱవఙ్గఙ్గళ్ నేతెన్న. అవై ఇరణ్డైయుమడైవేయగుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇతుతనక్కు) ఇత్యాది వాక్యద్వయత్తాలే. ఆనాల్ తన్నై ఉపాయముప్పతే తెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉపాయమ్) ఇత్యాది.తన్నైయుమ్ తన్నైయొழిన్దవఙ్గఙ్గళైయుమ్ పొఱుక్కు

మూ॥ ౫౯॥ ఈ ప్రపత్తియీ రెంటినిన్ని సహింపదు.

ముగాఁ గొనఁబడుటను సహించునదై తన యుత్పత్తి మొదలగు వాని విషయమున ప్రవృత్తి రూపములగు నంగముల సహాయము నపేక్షించునది యగుటంజేసి, యది తనకంటె నితరములగు వాటినిన్ని సహింపగలదు. "భక్త్యా లభ్యస్త్వనన్యయా" (సర్వేశ్వరుఁడు అసాధారణమగు భక్తి మూలముగఁ బొందవలసినవాఁడు) అనియు "ఉభయ పరికర్మితస్వాన్తస్యైకాన్తికాత్యన్తికభక్తియోగైకలభ్యః" (కర్మయోగ జ్ఞాన యోగములచే సంస్కరింపఁబడినట్టి మనస్సుగల వాని యొక్క యనన్య ప్రయోజనమైనదై పరకాష్ఠను బొందినట్టి భక్తివలన నొక్క దానివలన మాత్రమే పొందదగిన వాఁడు) అనియు "జన్మాన్తర సహస్రేషు తపోజ్ఞాన సమాధిభిః నరాణాం క్షీణపాపానాం కృష్ణేభక్తిః ప్రజాయతే" (కొలఁదిలేని జన్మములనెత్తఁగా జనులకు శ్రీకృష్ణుని విషయమునభక్తి గలుగుచున్నది.) అనియును శాస్త్రమునఁ జెప్పఁబడినది.

(ఇది రెంటినిన్ని సహింపదు) అనఁగా సిద్ధోపాయస్వీకారస్వరూపమును, నివృత్తి మూలముగ సాధింపవలసినదిగానుండునదియును,అధికారియొక్క యొక విధమైన విశేషణమును, స్వరూపవిరుద్ధముకానిదియునగు నీప్రపత్తి రెంటినిన్ని సహింపనిదిగా నుండుననుట. కావున సిద్ధోపాయముకంటెనున్ను సాధ్యోపాయముకంటెనున్ను విలక్షణమైనదియగు ప్రపత్తి యొక యుపాయమగుట యెంత మాత్రము సంభవము కాదు.

☞ ఈపై వాక్యములకు వేఱొక విధమునను న్న అర్థము చేసికొనవచ్చును, అది యెట్లనిన,

సాంగముగ శాస్త్రమునందు విధింపఁబడినట్టి యీప్రపత్తియొక్క స్వరూపమెద్ది? దీనిది గాను చెప్పఁబడినట్టి యంగమెద్ది? యనఁగా వాటి రెండింటిని క్రమముగఁ (ఇతుతనక్కు ౫౫ ౫౬) ఇత్యాది రెండు వాక్యములచేతను తెలుపుచున్నారని గ్రహించునది.

తనను ఉపాయముగాఁ గొనుటను సహించునది యెద్ది? యనఁగా నావిషయమును (ఉపాయమ్ ౫౭) ఇత్యాది వాక్యముచేఁ దెలుపుచున్నారని గ్రహించునది.

మత్తేతెన్నవరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (ఉపాయాన్తరమ్) ఇత్యాది. ఇన్నసిద్ధసాధ్యోపాయఙ్గళిరణ్డిలు మిప్పిరపత్తిక్కుణ్డాన వ్యావృత్తియై దర్శిప్పియానిన్ఱుకొణ్డు ఉక్తార్థత్తై నిగమిక్కిఱార్, (ఇతు ఇరణ్డైయుమ్) ఇత్యాదియాల్; ఎన్ఱిఙ్గనే సఙ్గతియాకవుమామ్,

అథవా, ఇతినుపాయత్వత్తై సాధిక్కైక్కాక ఇతినుడైయ స్వరూపాఙ్గఙ్గళిరణ్డైయుమ్ తామే యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (ఇతుతనక్కు) ఇత్యాది వాక్యద్వయత్తాలే, ఇతిననుపాయత్వత్తైస్ఫుటమాక్కుకైక్కాక సిద్ధసాధ్యోపాయఙ్గళిన్ పడికళై దర్శిప్పిప్పోమెన్ఱు తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి ప్రథమమ్ సిద్ధోపాయత్తిన్ పడియై యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (ఉపాయమ్) ఇత్యాదియాల్. అనన్తరమ్ సిద్ధసాధ్యోపాయత్తిన్ పడియై యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ ((ఉపాయాన్తరమ్) ఇత్యాదియాల్. ఇవై యిరణ్డిలుమ్ ప్రపత్తిక్కుణ్డాన వ్యావృత్తియై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (ఇతు ఇరణ్డైయుమ్) ఇత్యాదియాల్. ఎన్ఱిఙ్గనే సఙ్గతియాకవుమామ్; ఇవ్వుభయ సఙ్గతిక్కుమ్ వాక్యఙ్గళుక్కర్థమ్ పూర్వవత్.

ఇప్పడి ఇప్పిరపత్తి ఉపాయమల్లా విట్టాల్, ఫలసిద్ధిక్కివన్బక్కలిలుమ్ శిలవేణ్డా

తాను ఉపాయముగుటను తనకంటె నితరములగు నవియును ఉపాయముగుటను సహించునది యొద్ది యనఁగా, నా విషయమును (ఉపాయాంతరమ్ ౫౮) ఇత్యాది వాక్యముచేఁ దెలుపుచున్నారని గ్రహించునది.

సిద్ధసాధ్యోపాయముల రెండింటినుండియును ఈ ప్రపత్తికుండు వైలక్షణ్యమును తెలుపఁదలంచి, ప్రస్తావింపఁబడిన విషయమును ఇరండైయుమ్ ౫౯) ఇత్యాది వాక్యమున ముగించుచున్నారనియు నిట్లు అన్వయించుకొనవచ్చును.

అథవా యీ వాక్యములకు మరియొక విధమునను అర్థముఁ జేసికొనవచ్చును. అది యెట్లనిన:—

ప్రపత్తి యుపాయముకాదను విషయమును సాధించుటకుగాను దాని స్వరూపాంగములను రెంటిని (ఇతు తనక్కు ౫౪-౫౬) ఇత్యాది రెండు వాక్యములచే తామే ప్రసాదించుచున్నారని గ్రహింపవచ్చును.

ప్రపత్తి యుపాయముకాదను విషయమును స్ఫుటపఱచుటకుగాను సిద్ధసాధ్యోపాయముల పద్ధతులను జూపింపఁదలఁచి ప్రథమమున సిద్ధోపాయముయొక్క పద్ధతిని (ఉపాయమ్ ౫౭) ఇత్యాది వాక్యముచేఁ దెలుపుచున్నారని గ్రహింపవచ్చును.

తరువాత సాధ్యోపాయముయొక్క పద్ధతిని (ఉపాయాంతరమ్ ౫౮) ఇత్యాది వాక్యముచేఁ దెలుపుచున్నారని గ్రహింపవచ్చును.

ఈ రెంటినుండియును ప్రపత్తికిఁగల వైలక్షణ్యమును (ఇరండైయుమ్ ౫౯) ఇత్యాది వాక్యముచేఁ దెలుపుచున్నారని గ్రహింపవచ్చును.

ఈ పైని గనఁబఱచిన రెండు విధములలో నెవ్విధముగ ఈ పై వాక్యముల యభిప్రాయము లను గ్రహించినను వాటి యర్థము పూర్వము చెప్పిన విధముననే యుండగలదు.

అవతారిక;—ఇట్లు ప్రపత్తి యుపాయముకాని పక్షమున ఫలసిద్ధికిగాను ఈచేతనునికి యేవియైన కొన్ని యుండవలదా? యుంటివేని తెలుపుచున్నారు.

మూ॥ ౬౦॥ ఫలత్తుక్కు ఆత్మజ్ఞానము మప్రతిషేధముమే వేణ్డువతు.
మూ॥ ౬౧॥ అల్లాతపోతు బన్ధత్తుక్కుమ్ పూర్తిక్కుమ్ కొత్తైయామ్.

పోవెన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఫలత్తుక్కు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (ఫలత్తుక్కు) ఎన్ఱతు - ఫలసిద్ధిక్కెన్ఱపడి. ఆత్మజ్ఞానమావతు- స్వస్వరూపజ్ఞానమ్; అతావతు తదేకశేషత్వ తదేకరక్ష్యత్వజ్ఞానైయటైక్కై. అప్రతిషేధమావతు - నిరుపాధిరక్షకనానవన్ పణ్ణుమ్ రక్షణత్తై విలక్కామై; అతావతు- స్వరక్షణేస్వాన్వయనివృత్తి. అవధారణత్తాల్-ఇవై యిరణ్డుమొழியప్పిఱ ఒన్ఱుమ్ వేణ్డావెన్నపడి. చరమపదత్తిల్ శొల్లుకిఱ ఫలత్తుక్కు, ప్రథమపదత్తిల్ శొల్లుకిఱ ఆత్మజ్ఞానముమ్ మధ్యమపదత్తిల్ శొల్లుకిఱ అప్రతిషేధముమి త్తే వేణ్డువతు.

ఇప్పడియన్ఱిక్కే ఫలసాధనమాక ఇవనుమ్ శిలశెయ్యవేణుమెన్ఱాల్ వరుమ్ తీఙ్గై తెన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (అల్లాత) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (అల్లాతపోతు) ఎన్ఱతు - ఇవ్వళవన్ఱిక్కే ఫలహేతువాక ఇవన్ శిలశెయ్యవేణ్డుమోవెన్ఱపడి. (బన్ధత్తుకుమ్ పూర్తిక్కుమ్ కొత్తైయాకైయావతు) - ఇవనుడైయ రక్షణమ్ తన్పేఱామ్పడియాన అవనుడైయ నిరుపాధికశేషిత్వత్తుక్కుమ్, ఇవనుడైయ ప్రవృత్తియిలొన్ఱైయు మపేక్షియాత నిరపేక్షోపాయత్వత్తుక్కుమవద్యమాయ్ త్తలైక్కట్టుమెన్గై.

ఆనాలుమ్ అనన్తక్లేశభాజనమాన సంసారసాగరత్తిలే అழுన్దిక్కిడక్కలైకిఱవన్నాపత్తైయుణ

మూ॥ ౬౦॥ ఫలమునకు స్వస్వరూపజ్ఞానమును, నిషేధరాహిత్యమునే కావలశినది.
మూ॥ ౬౧॥ అట్లుకాకున్న, (నిరుపాధికశేషిత్వ) సంబంధమునకున్ను (నిరపేక్షోపాయత్వ) పూర్తికిన్ని లోపము వచ్చును.

(ఫలమునకు) ఇత్యాది. ఫలమునకనగా ఫలసిద్ధికి యని యర్థము. ఆత్మజ్ఞానమనునది స్వస్వరూపజ్ఞానము. అనగా భగవంతుని కొఱకునికే శేషభూతుండననియు, వానిచే మాత్రమే రక్షింపందగిన వాండనియు తెలియుగుట. అప్రతిషేధమనగా వేఱొక హేతువు నపేక్షింపక స్వభావసిద్ధముగానే మనకు శేషియును. రక్షకుండునగు సర్వేశ్వరుండు చేయునట్టి రక్షణమును వద్దని నిషేధింపకుండుట. అనగా తన రక్షణ విషయమై తాను ప్రయత్నింపక యుండుట. మూలమున “అప్రతిషేధమే” అని యిట్లు నిర్ధారణచేసి చెప్పుటచే నివి రెండు తప్ప,తక్కిన దెద్దియు నక్కఱలేదని తాత్పర్యము. (తిరుమంత్రమునందు నారాయణాయఅను) అంతిమ పదమునఁజెప్పియున్నట్టి (కైంకర్యరూప) ఫలమునకు (ఓమ్ అను) మొదటి పదమునఁ జెప్పిన యాత్మజ్ఞానము (నమః అను) మధ్యమపదమునఁ జెప్పిన యప్రతిషేధమును గదా కావలసినవి.

అవతారిక:—అట్లు కాకున్న, ఫలసాధనముగ ఈ చేతనుండును కొన్నింటిని చేయవలయు నంటే సంభవించు దోషమును తెలుపుచున్నారు.

(అట్లుకాకున్న) ఇత్యాది. ఇంతమాత్రము కాకుండ, ఫలసిద్ధికిగాను ఈ చేతనుండును కొంత చేయవలయునను పక్షమున, (సంబంధమునకున్ను గుణపూర్తికిన్ని భంగము వచ్చును) అనఁగా ఈతనిని రక్షించుట తనయొక్క కృత్యముగాఁ దలంచునట్టి సర్వేశ్వరునియొక్క నిరుపాధికశేషిత్వమునకును,వీనియొక్క ప్రయత్నము నొక్క దానినిన్ని అపేక్షింపని నిరపేక్షోపాయత్వమునకును చెడ్డపేరువచ్చును,

అవతారిక:—అయినను, లెక్కలేని కష్టములకు పుట్టిల్లగు సంసార సాగరమున కష్టపడు

మూ॥ ౬౨॥ ఆపత్తై ప్పోక్కిక్కొళ్ళుకిఱో మెన్ఱు భ్రమిత్తు, అత్తై విళైత్తుక్కొళ్ళాతొ ళికైయే వేణ్డువతు.

మూ॥ ౬౩॥ రక్షణత్తుక్కపేక్షితమ్ రక్ష్యత్వానుమతియే.

ర్ద్రాల్, ఆపత్సఖనాన ఈశ్వరనై స్వప్రపత్తియాలే వశీకరిత్తు, తత్ప్రసాదత్తాలే ఇత్తైక్కళిత్తుక్కొళ్ళవేణ్డావోవెన్న, అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్. (ఆపత్తై) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు - సర్వేశ్వరన్ తిరువడికళిలే ప్రపత్తిపణ్ణి, సంసారమాకిఱ ఆపత్తైప్పోక్కిక్కొళ్ళుకిఱోమెన్ఱు తాన్ పణ్ణుకిఱ ప్రపత్తియాలే, తన్నాపత్తైప్పోక్కిక్కొళ్ళుకిఱానాక భ్రమిత్తు, తదేకపారతన్త్ర్యరూపస్వరూపహానియాకిఱ ఆపత్తై విళైత్తుక్కొళ్ళాతొళికైయే, తన్నివృత్తిక్కివన్ శెయ్యవేణ్డువ త్తుపడి. ఓరాపత్తైప్పరిహరిక్కప్పుక్కు, ఓరాపత్తై విళైత్తుక్కొళ్ళాతే, ఇవన్ స్వయత్నత్తిల్ నివృత్తనాయిరుక్కవే, ఎమ్బెరుమాన్తానే రక్షిక్కుమెన్ఱు కరుత్తు. (అత్తై) ఎన్కిఱతు-అపత్సామాన్యత్తైప్పఱ్ఱ; అల్లాతు, ప్రకృతాపత్తు తన్నైయే పరామృశిత్తపడియన్ఱు.

ఆనాలుమ్ ‹‹ రక్ష్యాపేక్షాం ప్రతీక్షతే ’’ ఎన్ఱు రక్షకనాన సర్వేశ్వరన్, రక్ష్యభూతనాన ఇచ్చేతననుడైయ వపేక్షైయెప్పార్త్తిరుక్కుమెన్నైయాలే, అవన్ పణ్ణుమ్ రక్షణత్తుక్కు ఇవనుడైయ వపేక్షైయుమ్ వేణ్డియత్తో ఇరుక్కిఱతెన్న అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (రక్షణత్తుక్కు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

మూ॥ ౬౨॥ ఆపత్తును పోగొట్టుకొనియెదమని భ్రమించి, దానిఁదెచ్చిపెట్టుకొనకుండుటయే కావలశినది.

మూ॥ ౬౩॥ సర్వేశ్వరుఁడీతని రక్షించుటకుఁ గావలసినది యతనిని రక్షకునిగా స్వీకరించుటయే

చు వలసట పడియుండునట్టి తన యవస్థను మోచించినట్టియిన ఆపద్బాంధవుండగు సర్వేశ్వరుని తన ప్రపత్తి మూలముగ వశీకరించుకొని, వాని యనుగ్రహమువలన దీనిఁబోగొట్టుకొనవద్దా? యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(ఆపత్తును) ఇత్యాది అనఁగా, సర్వేశ్వరుని శ్రీపాదములయందుఁ ప్రపత్తినిచేసి సంసారరూపమగు నాపత్తును పోగొట్టుకొందునని యిట్లు తాను చేయునట్టి తన ప్రపత్తిచే తనయాపత్తును పోగొట్టుకొను వానినిగా భ్రమించి, తదేకపరతంత్రుండుగా నుండుటయనెడి స్వరూపమునకు హానిఁగలుగఁ జేసికొనుట యనెడి యాపత్తునుగొని తెచ్చుకొనకుండుటకే యట్టి సంసారనివృత్తికిగాను యీతండు చేయవలసినది. ఒక యాపత్తును బోగొట్టుకొన యత్నించి వేఱొక్క యాపత్తును తెచ్చి పెట్టుకొనకుండ, యీతండు స్వప్రయత్నముఁ జేయకయుండఁగా, పరమోపకారకుఁడగు సర్వేశ్వరుఁడు తనంతట తానే రక్షించునని తాత్పర్యము. మూలమున ‹‹ దానిని ’’ అనఁగా సామాన్యముగ నాపత్తునని యర్థము. ఇంతియెకాని ప్రకృతమగు నాపత్తని కాదు.

అవతారిక :—అయినను, ‹‹ రక్ష్యాపేక్షామ్ ప్రతీక్షతే ’’ (లక్ష్మీ. అ. ౧౭. శ్లో. ౭౯.) (రక్ష్యవస్తువుయొక్క యపేక్షను ప్రతీక్షించును) అన్నట్లు రక్షకుండగు సర్వేశ్వరుఁడు రక్ష్యవస్తువగునట్టి యీ చేతనునియొక్క యపేక్షను గోరియుండునుటచే వాఁడొనర్చునట్టి రక్షణమునకై యీతని యపేక్షయున్ను కావలశినదియే కదా! యంటివేని, తెలుపుచున్నారు.

(రక్షణమునకు) ఇత్యాది. అనఁగా నిరుపాధికరక్షకుఁడగువాఁడు చేయునట్టి రక్షణమునకుగాను యీచేతనునివలండి కావలశినది యేమనఁగా సర్వేశ్వరుండు ‹‹ నీవు నాచే రక్షింపవలశిన

మూ॥ ౬౮॥ ఎల్లావుపాయత్తుక్కుమ్ పొతువాకైయాలుమ్, చైతన్యకార్యమాకైయాలుమ్,

అతావతు - నిరుపాధికరక్షకనానవన్ పణ్ణుమ్ రక్షణత్తుక్కు ఇచ్చేతనన్ పక్కల్ వేణ్డువతు. ‘‘నీయెనక్కు రక్ష్యమ్’’ ఎన్ఱాల్ ‘‘అల్లేన్’’ ఎన్నాతే, తన్నుడైయ రక్ష్యత్వత్తై ఇశైయుమివ్వళవే యెన్గై. ‘‘రక్ష్యాపేక్షామ్’’ ఎన్గిఱ విడత్తిల్ శొల్లుకిఱవపేక్షై, రక్ష్యత్వానుమతిద్యోతకమిత్తనై యెను కరుత్తు. ‘‘యాచ్ఞాప్రపత్తిః’’ ‘‘ప్రార్థనామతిః’’ ఎన్గిఱ స్వీకారత్తై అప్రతిషేధద్యోతకమెన్ఱిఱే ఇవర్ తామరుళిచ్చెయ్తతు.

ఇప్పడి అనుమతి సాపేక్షనాయ్ రక్షిక్కుమాకిల్ ఇవ్వనుమతితాన్ సాధనమాకాతో వెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఎల్లామ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (ఎల్లావుపాయత్తుక్కుమ్ పొతువాకైయావతు) భోగమోక్షోపాయఙ్గళిల్ ఏతేనుమొన్ఱిలే యధికరిక్కుమవనుక్కుమ్, నీ ఇవ్వుపాయత్తై యనుష్ఠియెన్ఱాల్ అప్పడియే శెయ్కిఱేన్, ఎన్నుమనుమతి పూర్వకమాక వరిలిఱియ వేణ్డుకైయాలే సకలోపాయ సాధారణమాయిరుక్కై. ఇత్తాల్, ఒరిడత్తిలుమ్. ఇవ్వనుమతిక్కు అధికారివిశేషణత్వమొழియ, పలసాధనత్వమిల్లామై కాట్టప్పట్టతు. చైతన్యకార్యమాకైయావతు - రక్ష్యత్వమ్ చేతనాచేతన సాధారణమాయిరుక్కచ్చెయ్తే, జ్ఞానశూన్యమాకైయాలే అన్వాకారత్తై అతి

మూ॥ అన్నియుపాయములకును సాధారణమైనందునను, చైతన్యఫలమైనందుననున్న

వాఁడవు’’ అంటే ‘‘కాను’’ అనిచెప్పకుండ, తాను వానిచే రక్షింపవలశిన వాడని యొప్పుకొనుట మాత్రమే కావలశినది. ఎనఁగా ‘‘రక్ష్యాపేక్షామ్’’ అనుతావునఁ జెప్పఁబడినట్టి యపేక్షయనునది తాను వానిచే రక్షింపవలశిన వాడనునెడి యొప్పుదలను సూచింపునట్టిది మాత్రమే యని భావము ‘‘యాచ్ఞా ప్రపత్తిః’’ (యాచించుట ప్రపత్తి) అనియు, ‘‘ప్రార్థనామతిః’’ (ప్రార్థనారూపమగు బుద్ధి ప్రపత్తి) అనియు నిర్వ్యాఘమైన స్వీకారమును ‘‘అప్రతిషేధద్యోతకం’’ (అంగీకారమును సూచింపునది) అనుతావున లక్ష్మీతంత్రమున నీరే గదా ప్రసాదించియున్నాము.

అవతారిక:—ఇట్లు సర్వేశ్వరుండు ఈచేతనుని యనుమతి నపేక్షించి రక్షించునట్లయినచో, ఇట్టి యనుమతియే సాధనముగాను కాఁజాలదా? యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(అన్ని) ఇత్యాది. అన్ని యుపాయములకును పొదువగుట యనఁగా, భోగమోక్షోపాయములలోఁ దేనినైన నొక్కదాని నవలంబించునట్టి వానితోను ‘‘నీవు ఈయుపాయము ననుష్ఠించు’’ అంటిమేని ‘‘అట్లే చేయుగలను’’ అని యనుమతిపూర్వకముగాను కదా దానిలోఁ బ్రవేశింపవలయునుగాన, నిది యన్ని యుపాయములకును సర్వసామాన్యమైనదిగా నుండుట. కావున నొక విషయమునను, ఈ యనుమతికి యధికారియెడల నొక యోగ్యతగా నుండుటయే తప్ప, ఫలసాధనమగుటలేదని తెలుపఁబడినది,

(చైతన్యకార్యము) ఇత్యాది. రక్షింపవలసినదిగా నుండుట యనునది చేతనా చేతన పదార్థములకన్నింటికిని సాధారణమేయైనను, జ్ఞానశూన్యమైనదగుటంజేసి యట్టి స్థితి నెఱుంగుటకుఁదగనిదియగు అచేతన పదార్థమువలెఁగాక, జ్ఞానము గలవాఁడగుటంజేసి యట్టిస్థితి నెఱుంగుటకుఁ దగినవాఁడగునట్టి యీ చేతనునియొక్క యంగీకార మాతనికిఁగల జ్ఞానమువలనఁ గలుగునది యనుట

మూ॥ ప్రాప్తిదశైయిలు మనువర్తిక్కైయాలుమ్, స్వరూపాతిరేకి యల్లామై యాలుమ్, అచిద్వ్యావృత్తివేషత్తై సాధనమాక్క వొణ్ణాతు.

కైక్కొళ్ళ యోగ్యమల్లాత అచేతనమ్బోలన్నిక్కే, జ్ఞానాశ్రయభూతనాకైయాలే అత్తై యతికైక్కు యోగ్యనాయిరుక్కిఱ విచ్చేతనన్ పక్కలుణ్డాన ఇనుమతి, ఇవనుడైయ జ్ఞానకార్యమాయ్క్కొణ్డు వన్దతాయిరుక్కై. ఇత్తాల్, ఇవ్వనుమతి చేతననానవాళిన్మైప్పట్టు వన్దతాకైయాలే, సాధనకోటియిలన్వయియాతెన్నపడి. (ప్రాప్తిదశైయిలు మనువర్తిక్కైయాలు) - ఉపాయదశైయళవన్నిక్కే ఉపేయదశైయిలు మవన్ వ్యామోహానుగుణమాకక్కొళ్ళుమ్ వినియోగవిశేషఙ్గళిల్, తిరువుళ్ళమానపడి కొణ్డరుళ వేణుమెన్నుమనుమతి ఇవనుక్కు నడన్దు శెల్లుకై. ఇత్తాల్, సాధనమాకిల్ ఫలసిద్ధియళవిలే మీళవేణుమెన్ఱు కరుత్తు. (స్వరూపాతిరేకియల్లామైయాలు) - శేషిశెయ్యుమతుక్కుడన్ పట్టిరుక్కై శేషత్వపారతన్త్ర్య కార్యమాకైయాలే, ఇవ్వనుమతి స్వరూపత్తుక్కు ప్పుఱమ్బన్నిక్కే స్వరూపమాయిరుక్కై. ఇత్తాల్, సాధనమాకిల్ స్వరూపాతిరేకియా యిరుక్కవేణుమెన్ఱు కరుత్తు. (అచిద్వ్యావృత్తివేషమావతు) - జ్ఞాతృత్వత్తాలే జ్ఞానశూన్యమానవచిత్తిల్ వేఱుపట్టిరుక్కిఱ ఆత్మావినుడైయవాకారమ్; ఇవ్వడత్తిలన్వాకారమావతు- జ్ఞానకార్యమానవనుమతి; ఇత్తై (సాధనమాక్కవొణ్ణాతు) ఎన్ఱతు - ఇప్పడి ఇతినుడైయ అసాధనత్వ హేతుక్కళనేకముణ్డాకైయాల్ ఇత్తై సాధనమాక కల్పిక్క వొణ్ణాతెన్నపడి. (అచిద్వ్యావృత్తివేషమ్) ఎన్ఱు పాఠమాకిల్, జ్ఞానశూన్యమానవచిత్తత్తిల్ ఆత్మావుక్కుణ్డాన జ్ఞాతృత్వరూప వ్యావృత్తియిన్ వేషమాన వనుమతియై ఎన్ఱు శబ్దార్థమ్.

మూ॥ మోక్షదశయందును అనువర్తించుటంజేసియు, స్వరూపవిరుద్ధము కాకపోవుటంజేసియును, అచేతనవిలక్షణమగు స్వరూపమగుట సాధనముగాఁ గొనకూడదు

కావున నిట్టి యనుమతి యనునది చేతనాచేతన భేదమును బట్టియుండునది గాన, నిది సాధనకోటిలోఁ జేరదని యెఱుంగునది.

(ప్రాప్తిదశయందును అనువర్తించుట) అనఁగా ఉపాయదశయందు మాత్రమే కాక, ఉపేయదశయందును వాని వ్యామోహమున కనుగుణముగ నుపయోగపడు మకొనునట్టి విధములలో "ఇష్టము వచ్చినట్లు యుపయోగించి కృపచేయుమది" అను అనుమతి యీతని కుండుట. ఇందువలన "సాధనమైన యెడల ఫలసిద్ధి సమయమున వానికి వదల వలసినది" యని యభిప్రాయము.

(స్వరూపవిరుద్ధమైనది కాక పోవుట) యనఁగా శేషియగు సర్వేశ్వరుఁడు చేయునట్టి దానికిఁ దగియుండుట యనునది శేషత్వపారతంత్ర్యముల ఫలితము గాన, ఈ యనుమతి యనునది స్వరూపానుగుణమైనదియే కాక, యిదియే స్వరూపమై యుండుననుట. కావున "అనుమతి యనునది సాధనమగు పక్షమున, స్వరూపవిరుద్ధమైనదిగా నుండవలయును" అని యభిప్రాయము.

(అచేతన విలక్షణము) ఇత్యాది. అచేతన విలక్షణమగు స్వరూపమనఁగా, జ్ఞాత (తెలివి గలది) యగుటంజేసి జ్ఞాన శూన్యమగు అచేతన పదార్థమునుండి విలక్షణమగునట్టి యాత్మయొక్క యాకారము. ఆ తావున నట్టి యాకారమనునది జ్ఞాన కార్యమగు ననుమతియే.

(దీనిని సాధనముగాఁ గొనకూడదు) అనఁగా నిట్లు యిది సాధనము కాదగదని తెలుపునట్టి హేతువు లనేకములుండుటంజేసి దీనిని సాధనముగాఁ గల్పించుకొనకూడదనుట. "అచిద్వ్యావృత్తి వేషమ్" అని మూల గ్రంథమున పాఠముండు తావుల "జ్ఞాన శూన్యమగు అచేతన వస్తువునుండి యాత్మకుఁగల జ్ఞాతృత్వరూపమగు వైలక్షణ్యము స్వరూపముగాఁగల యనుమతి" యని యర్థము.

మూ॥౬౫॥ అచిద్వ్యావృత్తిక్కు ప్రయోజనమ్.

ఉపాయత్తిలుపకార స్మృతియుమ్ ఉపేయత్తి లుకప్పుమ్.

మూ॥ ౬౬॥ "ఉన్మనత్తాలెన్ని నైన్దిరున్దాయ్" ఎన్గిఱ పడియే ప్రాప్తిక్కు పాయ మవన్నినైవు.

ఆనాల్, ఇవ్వచిద్వ్యావృత్తి తనక్కు ప్రయోజనమ్ వేణ్డావో వెన్న అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (అచిద్వ్యావృత్తిక్కు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి (ఉపాయత్తిలుపకారస్మృతియావతు) - "ఎన్నై ఉత్తీమనఙ్గెడుత్తాయ్" "మరువిత్తోళ్ళమ్ మనమే తన్దాయ్" ఎన్గిఱపడియే సిద్ధోపాయమాన వెమ్బెరుమాన్ తన్ తిఱత్తిల్ పణ్ణిన ఉపకారఙ్గళై యనుసన్ధిక్కై. (ఉపేయత్తిలుకప్పావతు) - అవన్నిరువడికళిల్ తాన్ పణ్ణుమ్ కైఙ్కర్యఙ్గళిల్, "ఉకన్దు పణి శెయ్‌తు" ఎన్గిఱ ఉకప్పుమ్, అత్తాలవనుక్కు విళై కిఱ ప్రీతిక్కు తనక్కు విళైకిఱ ప్రీతియుమ్.

ఇప్పడి ఇవన్బక్కలుళ్ళతొన్ఱు ముపాయమన్ఱాకిల్, ఇవనుక్కు త్తాప్తి ప్త్యుపాయన్దానే తెన్నవరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (ఉన్మనత్తాల్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. అతావతు- ఇత్తలైయిలుళ్ళతొన్ఱుమ్ పేఱ్ఱుక్కుపాయమల్లామైయాలే, "ఉన్మనత్తాలెన్నినైన్దిరున్దాయ్" ఎన్ఱు - కైకళిన్దవర్గళుక్కు మొరుపోక్కడిపార్త్తిరుక్కక్కడవ ఉన్దిరువుళ్ళత్తాల్ నినైత్తిరున్దతెన్నెన్ఱు, హితైషియానవవన్ని

మూ॥౬౫॥ అచేతనవస్తువుకంటెను విలక్షణమైనదిగా నుండుటకుఁ బ్రయోజనము ఉపాయమగు సర్వేశ్వరుని విషయమునఁ బ్రీతియు, ఉపేయము (కైంకర్యము) విషయమున సంతోషమును.

॥ ౬౬॥ "ఉన్మనత్తాలెన్నినైన్దిరున్దాయ్" అన్నట్లు (సర్వేశ్వరుని) లభించుటకుపాయము వాని యిచ్ఛ.

అవతారిక,—అయితే అచేతన వస్తువునుండి విలక్షణమైనదిగా నుండుట కొక ప్రయోజన ముండవలదా? యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(అచేతన వస్తువుకంటె) ఇత్యాది. ఉపాయవిషయమున నుపకారస్మృతి యనఁగా "ఎన్నై ఉత్తీమనఙ్గెడుత్తాయ్" (తి. వాయ్. ౨. ౭. ౮.) (నా చెడ్డ మనస్సును బోగొట్టిన వాఁడవు) అనియు, "మరువిత్తోళ్ళమ్ మనమే తన్దాయ్" (తి. వాయ్. ౨. ౭. ౮.) (అమరియుండి యాశ్రయించెడి మనస్సునిచ్చి నావు) అనియు, నిట్లు సిద్ధోపాయమగు సర్వేశ్వరుండు తన విషయమునఁ జేసిన యుపకారముల ననుసంధించుకొనుట.

(ఉపేయము విషయమునఁ బ్రీతి) యనఁగా వాని సన్నిధిని తాను చేయునట్టి కైంకర్యముల విషయమున "ఉకన్దు పణిశెయ్‌తు" (తి. వాయ్. ౧౦. ౮. ౧౦,) (సంతోషముతోఁ బనిచేసి) అన్నట్లు సంతోషమును అందువలన వానికిఁ గలిగిన ప్రీతిని జూచి తనకుఁ గలుగు ప్రీతియునసుట

అవతారిక:—ఇట్లు వీనికుండునట్టిది యుపాయము కాని పక్షమున, వీడతనిఁ బొందుట కుపాయమెద్దియనఁగాఁ దెలుపుచున్నారు.

(నీ మనస్సున) ఇత్యాది. అనఁగా ఈచేతనుని యందుండునది యెద్దియును ఉపాయము కానందున "ఉన్మనత్తా లెన్నినైన్దిరున్దాయ్" (తి. మా. ౨-౭-౧) (నీయొక్క మనస్సున నేమి తలంచి యున్నావు) అనుతావున నిరాశులయిన వారికిని ఒక యుపాయమును యోచించునట్టి

మూ॥ ౬౭॥ అతుతాన్ ఎప్పోతుమ్ ఉణ్డు.

మూ॥ ౬౮॥ అతు ఫలిప్పతు ఇవన్ నినైవు మాఱినాల్.

మూ॥ ౬౯॥ "అన్తిమకాలత్తుక్కు త్తఞ్జమ్. ఇప్పోతు తఞ్జమెన్' ఎన్గిఱ నినైవు కులైకై" ఎన్ఱు నంజీయరరుళిచ్చెయ్ వర్.

నైవే ఉపాయమెన్ఱాళ్వారనుసన్దిత్తపడియే, అవనై ప్రాపిక్కైక్కుపాయమ్ - సర్వజ్ఞనాయ్, సర్వశక్తియుమాయ్, ప్రాప్తనాయ్, పరమదయాళువాయిరుక్కిఱ అవనుడైయ ఇచ్చైతనో జీవనార్గమాన నినైవెన్నపడి.

అన్నినైవు తానవను క్కెప్పోతుణ్డాకలెన్న వరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (అతుతానెప్పోతుముణ్డు) ఎన్ఱు. (ఎప్పోతుమ్) ఎన్నతు - ఇవన్ యాతానుమ్పఱ్ఱి నీఙ్గిరిక్కుఙ్కాలత్తోడు ఇన్నోడువాశియఱ సర్వకాలత్తిలు మెన్నపడి.

ఆనాల్, అతు ఇన్నాళ్ నన్ఱై ఫలియాతిరుప్పానెన్నెన్న వరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (అతుఫలిప్పతు ఇవన్ నినైవు మాఱినాల్) ఎన్ఱు. ఆతావతు-అవన్ నినైవు ఇవనుక్కు కార్యకరమావతు, ఇవనుడైయ స్వరక్షణచిన్తై మాఱిన కాలత్తిలెన్నపడి.

ఇవ్వర్థత్తినుడైయ ఆప్తత్వర్థమాక నంజీయర్ వార్త్తైయై యరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (అన్తిమకాలత్తుక్కు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. ఆతావతు- నంజీయర్, తమ్ముడైయ శ్రీపాదత్తిలే యుళ్ళారొరు శ్రీవైష్ణవర్కై

మూ॥ ౬౭॥ అది యెల్లప్పుడును కలదు.

మూ॥ ౬౮॥ వీని తలంపు మాఱినచో, ఫలించును.

మూ॥ ౬౯॥ "అంతిమకాలమునకు రక్షకమేది? యనఁగా, "ఇప్పుడు రక్షకమేది?" అనెడి తలంపు పోవుటయే' యని నంజీయరు ప్రసాదించి యున్నారు.

నీనువన్నన నీవు తలంచి యున్నదేది?" అనుచు హితైషియగు సర్వేశ్వరుఁడు తలఁచినదియే యుపాయమని శ్రీ తిరుమంగైయాళ్వారులు అను సంధింమకొనునట్లు సర్వేశ్వరుని బొందుటకుపాయము సర్వజ్ఞుండును, సర్వశక్తుండును ప్రాప్తుయును, పరమదయాళువునగు నా సర్వేశ్వరునికఁగల యీ చేతనుని యుజ్జీవన విషయగు ఇచ్ఛగదే.

అవతారిక;—అట్టి తలంపు వాని కెప్పుడు గలుగునంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(అది యెల్లప్పుడును) ఇత్యాది "ఎల్లప్పుడును" అనఁగా ఈ చేతనుండు తనినైన సాధనాంతరము నవలంబించి చెడిపోవునప్పుడు గూడ అనఁగా ఇప్పుడప్పుడని లేసందగల్లపుడునని యర్థము.

అవతారిక:—అయితే యది యింతవఱకును ఏల ఫలింపలేదనఁగాఁ దెలుపుచున్నారు.

(అదిఫలించుట) ఇత్యాది. ఈతని తలంపు మారినట్లయిన, అది ఫలించును.అనఁగా వాని తలంపువీనియెడల ఉపయోగపడునది యెప్పుడనఁగా, నన్ను నేను రక్షించుకొనగల ననెడి వీని తలంపుమారినప్పుడని యెఱుంగునది.

అవతారిక:—ఈ విషయమున విశ్వాసము గలుగుటకుగాను నంజీయరుయొక్క శ్రీసూక్తిని యుదహరించుచున్నారు.

౨.కానొక దినమున, నంజీయరుగారు తమ శిష్యుఁడగు నొక శ్రీవైష్ణవుల యింటికి వారి

మూ॥ ౭౦॥ ప్రాప్యావుమ్ ప్రాపకనుమ్ ప్రాప్తిక్కుకప్పానుమవనే.

నోవతిక్కై క్కాక చ్చెట్టియిన్దరుళియిరుక్కుమ్ పళివిలే, అన్ద శ్రీవైష్ణవర్ ‹‹ అడియేనుక్కు అన్తిమకాలత్తుక్కు తఞ్జమాయిరుప్పతొన్ఱరుళిచ్చెయ్యవేణుమ్’’ ఎన్న, ‹‹ అన్తిమకాలత్తుక్కు త్తఞ్జమ్- నమక్కుప్పోతు తఞ్జమెన్ ఎన్నిఱ తన్నుడైయ స్వరక్షణ చిన్దై కులైగైకాణుమ్ ’’ ఎన్నరుళిచ్చెయ్తవాఱ్ఱై. ఆకైయాల్, ఈశ్వర నివ్వాత్మోజ్జీవనత్తుక్కు ఉపాయక పణ్ణుమ్చిన్తైయై ఫలిప్పతు, ఇవనుడైయ స్వరక్షణచిన్దై మాఱినాలెన్ఱతాయిత్తు.

ప్రాపకనీశ్వరనానాలుమ్, ప్రాప్యావుమ్ ప్రాప్తిక్కు కప్పానుమవనన్ఱో, ఆనపిన్బు ఇవన్ నినైవై ఇప్పడి నేరాక త్తుడైక్కలామోవెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రాప్యావుమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అన్ఱిక్కే, ఇచ్చేతనన్ కైయిలుళ్ళవన్ఱోలుపాయత్వగన్ధ ముఱత్తుడైత్తు, ఈశ్వరనేయుపాయమెన్ఱు నిష్కర్షిత్తపోతే, ప్రాప్తృత్వముమ్ ప్రాప్తియిల్ వరుముకప్పు మివనతన్ఱిక్కే, ఉపాయభూతనాన వీశ్వరనతేయాయ్ ఫలిక్కువిడుకై; ఆకైయాల్ (ప్రాప్యావుమ్ ప్రాపకనుమ్ ప్రాప్తిక్కుకప్పానుమవనే) ఎన్ఱు నిగమిత్తరుళుకిఱారాకవుమామ్. (ప్రాప్తా అవనాకైయావతు) ‹‹ స్వత్వమాత్మని సంజాతం స్వామిత్వం బ్రహ్మణి స్థితమ్’’ ఎన్నిఱ స్వతస్సిద్ధమాన స్వస్వామిత్వ సమ్బ

మూ ॥ ౭౦ ॥ (ఫలమును) లభించు వాఁడును, లభింపఁజేయువాఁడును లభించుటలో సంతోషించువాఁడును వాఁడే. (సర్వేశ్వరుఁడే)

కష్టముఁ దెలిసికొనుటకై శేంచేరుఁగా, నంతట నా శ్రీవైష్ణవుండు ‹‹ అంతిమకాలమున రక్షకమగునదెద్దియయిన నొక దానిని గుఱించి సాయింపవలెనని’’ యని ప్రార్థింపఁగా నంజియ్యర్ గారు ‹‹ ఇప్పుడు రక్షకమెద్ది? అని యిట్లు స్వరక్షణవిషయమగు తలంపు లేకుండ పోవుటయే’’ యంతిమకాలమున మనను రక్షించునది అని సాయించి యున్నారు.

దీని యభిప్రాయమేమనఁగా, ఇప్పుడప్పుడను నియమము లేకుండ, ఎల్లప్పుడును సర్వేశ్వరుండే రక్షకముగా నుండగా, ఇప్పుడు మనకు రక్షకమెద్ది? అంత్యకాలమున మనకు రక్షక మెద్ది కాఁగలదు? ఇవ్విధముగ స్వరక్షణ విషయమగు చింతన పోయి, సర్వకాల సర్వావస్థలయందును సర్వేశ్వరుఁడే రక్షకమని యుండునది యని భావము.

కావున సర్వేశ్వరుఁడు ఈ చేతనుని రక్షణమునకు తగినట్లు యోచించు సమయము ఈతనికి స్వరక్షణ విషయమగు చింతన పోయినప్పుడే యని యెఱుంగునది.

ప్రాపకుఁడు (ఫలమును బొందించువాఁడు) ఈశ్వరుఁడవు గాక. అట్టి ఫలమును బొందువాఁడును ఫలప్రాప్తియందు సంతోషించువాఁడును ఈచేతనుండే కదా? ఇట్లుండ ఈతని తలంపునిట్లు నేరుగ ఖండింపవచ్చునా? యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(ఫలమును లభించువాఁడును) ఇత్యాది. ఈతఁడు తాను జేయునట్టి ప్రయత్నము ఉపాయము కాదని దానిని బొత్తుగ వదలుకొని సర్వేశ్వరుఁడే యుపాయమని నిశ్చయించుకొనిన తోడనే (ఫలమును) బొందుటయును, దానిని బొందుటలో నగు సంతోషమును ఈతనివి కాకుండ, ఉపాయభూతుఁడగు సర్వేశ్వరునివియే యగును. కావున లభించువాఁడును, లభింపఁజేయువాఁడును, లభించుటలో సంతోషించువాఁడును సర్వేశ్వరుండే యని యిట్లు ఈ విషయమును ముగించుచున్నారనియును చెప్పవచ్చును.

(ప్రాప్త) లభించువాఁడు సర్వేశ్వరుఁడని చెప్పినది ‹‹ స్వత్వమాత్మని సంజాతం స్వామిత్వం బ్రహ్మణి స్థితం ’’ (విష్ణుధ) (ఆత్మ సొత్తు సర్వేశ్వరుఁడు ఆ సొత్తును గలిగియుండువాఁడు)

మూ॥ ౭౧॥ స్వయత్ననివృత్తి పారతన్త్ర్యఫలమ్; స్వప్రయోజననివృత్తి శేషత్వఫలమ్

ద్ధముడియాక, ఉడైమైయై ప్రాపిక్కుముడైయనైప్పోలే, ఇవ్వాత్మావై ప్రాపిప్పాన్ తానాయిరుక్కై. (ప్రాపకన్ అవనాకైయావతు) - తానివనై ప్రాపిక్కుమిడత్తిల్ ప్రాప్తిక్కు ఉపాయముమ్, సర్వజ్ఞత్వ సర్వశక్తిత్వ సత్యసఙ్కల్పత్వాది గుణవిశిష్టనాయ్, నిరఙ్కుశస్వతన్త్రనాన తానాయిరుక్కై. (ప్రాప్తిక్కుకప్పానుమవనాకై యావతు) - స్వత్తినుడైయ లాభత్తిలే తద్భోక్తావాన స్వామి హృష్టనామాంపోలే, ఇవనై ప్రాపిత్తాల్ ప్రాపిక్కప్పెఱ్ఱోమేయెన్ఱు ఉకప్పానుమ్, ఇవ్వాత్మావుక్కు నిత్యభోక్తావాన తానాయిరుక్కై. ఇవై మూన్ఱుమ్ (అవనే) ఎన్గిఱ అవధారణత్తాలే- ఇతర్ క్కిలవకోదవ్వయిప్పతొన్ఱుమిల్లైయెన్నై. ఇతిల్, "ప్రాప్యావుమ్ ప్రాపకనుమ్ అవనే" "ఎన్నైయాలే, ఇవనుక్కు స్వయత్నత్తిలన్వయమిల్లై యెన్నుమిడముమ్, "ప్రాప్తిక్కుకప్పానుమవనే" ఎన్నైయాలే, స్వప్రయోజనత్తిలన్వయమిల్లై యెన్నుమిడముమ్ సిద్ధమాయిత్తు.

ఆనాల్. జ్ఞాతృత్వకార్యమాన కర్తృత్వభోక్తృత్వఙ్గళై యుడైయవనాకైయాలే స్వయత్న స్వప్రయోజనఙ్గళుక్కర్హనాయిరుక్క, ఇవై యిరణ్డినుడైయవుమ్ నివృత్తి ఇవనుక్కు

మూ॥ ౭౧॥ స్వప్రయత్నమును వదలుకొనుటయే పారతంత్ర్యమువలని ప్రయోజనము స్వప్రయోజనమును వదలుకొనుటయే శేషత్వమువలని ప్రయోజనము

అన్నట్లు స్వతస్సిద్ధమగు స్వామిత్వ సంబంధమునుబట్టి యని యొఱుంగునది. ఒక యాభరణము యొక్క సొంతగాడు అట్టి యాభరణమును లభించునట్లు, ఈ యాత్మను లభించువాఁడును తానై యుండుట.

ప్రాపకుఁడును (లభింపఁజేయువాఁడు) తానని చెప్పట యనునది తాను ఈ జీవుని లభించుటలో నగు నుపాయమున్న సర్వజ్ఞత్వ, సర్వశక్తిత్వ, సత్యసంకల్పత్వాది గుణవిశిష్టుఁడై నిరంకుశ స్వతంత్రుఁడగు తానే యైయుండుట.

ప్రాప్తిలో (లభించుటలో) సంతోషించువాఁడును వాఁడే యనఁగా:—సొత్తులభింపఁగా దాని ననుభవించువాఁడగు దాని సొంతగాడు సంతోషించునట్లు, ఈ జీవుని లభించినట్లయిన, "లభింపగలిగితిమే" అని సంతోషించువాఁడును తానే యనుట. ఈ మూఁడును "వాఁడే" అని నిర్ధారణముగాఁ జెప్పటకు వీటిలో నీ జీవునితో సంబంధించినది యొక్కటియును లేదని తాత్పర్యము.

ఈ కావున "లభించువాఁడును, లభింపజేయువాఁడును వాఁడే" అనుటచే నితనికి స్వప్రయత్నముతో సంబంధమేదియును లేదనియు, "లభించుటలో సంతోషించువాఁడును వాఁడే" అనుటచే నితనికి స్వప్రయోజనములో సంబంధమెద్దియును లేదనియును సిద్ధమగుచున్నది.

అవతారిక:—అయితే యీజీవుఁడు తనకుఁగల జ్ఞాతృత్వమును బట్టి యుండునట్టి కర్తృత్వ భోక్తృత్వములను గలిగియుండువాఁడగుటంజేసి స్వప్రయత్న స్వప్రయోజనముల కర్హుఁడై యుండఁగా, అవి రెండును యీతని కెవ్విధమున విడుచునంటివేని "స్వయత్న నివృత్తి" ఇత్యాది వాక్యద్వయముచేఁ దెలుపుచున్నాము.

జ్ఞాతృత్వమునుబట్టి యుండునట్టి కర్తృత్వముండి యుండఁగా, (ఈతఁడొక దానిఁ జేయుటకుఁ గావలసిన జ్ఞానము గలవాఁడై యుండ) భగవంతుని లభించుటకుఁగాను తానొక ప్రయత్న

మూ॥ ౭౨॥ పరప్రయోజనప్రవృత్తి ప్రయత్నఫలమ్. తద్విషయప్రీతి చైతన్యఫలమ్.

వ్యతిరేకత్తాలే వరుకిఱ తెన్గిఱకైక్కుయిలే అత్తైయరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (స్వయత్న) ఇత్యాది వాక్యద్వయత్తాలే. అతావతు - జ్ఞాతృత్వనిబన్ధనమాన కర్తృత్వముణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్‌తే భగవత్ప్రీతిక్కుత్తానోరుయత్నమ్ పణ్ణామలిరుక్కైయాకిఱ ఇన్ద స్వయత్న నివృత్తి పరాధీన స్వరూపత్వాది మత్త్వమాకిఱ పారతన్త్ర్యత్తిన్ కార్యమ్; అప్పడియే భోక్తృత్వముణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్‌తే, అత్తలైయై రసిప్పిక్కుమతొழియత్తనక్కన్న ఒన్ఱిల్ రసమిన్ఱిక్కే యిరుక్కైయాకిఱ స్వప్రయోజన నివృత్తి, పరాతిశయాధాయకత్వమే వడివాయిరుక్కైయాకిఱ శేషత్వత్తిన్ కార్యమ్. ఇత్తాల్, పారతన్త్ర్యశేషత్వఙ్గళిరణ్డుమాత్మావుక్కు స్వరూపమాకైయాలే అవ్వాకారఙ్గళైయడియావే ఇవై యిరణ్డుమ్ తన్నడైయే వరుమెన్ఱతాయిత్తు.

ఆనాల్, ఇప్పడి స్వయత్న స్వప్రయోజనఙ్గళిల్ అన్వయమఱ్ఱిరుక్కుమాకిల్, ఇవనుడైయ ప్రయత్నత్తుక్కుమ్ చైతన్యత్తుక్కుమ్ ప్రయోజనమెన్నెన్న వరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (పరప్రయోజన) ఇత్యాది వాక్యద్వయత్తాలే. అతావతు-"అహం సర్వఙ్కరిష్యామి" "వழువిలావడిమై శెయ్యవేణ్డుమ్" "ఉనక్కేనామాళ్చెయ్‌వోమ్" ఎన్ఱిప్పడియే పరనుక్కు ప్రయోజనమాక పణ్ణుమ్ కైఙ్కర్యరూపప్రవృత్తి, ఇవనుడైయ ప్రవృత్త్యుద్యోగరూపమాన ప్రయత్నత్తుక్కు ప్రయోజనమ్. "నిత్య

౭౨॥ **మూ॥ సర్వేశ్వరుని కార్యమునఁ బ్రవర్తించుట యాతని ప్రయత్నమువలని ప్రయోజనము. వాని విషయమునఁ బ్రేమించుట యాతని చైతన్యమువలని ప్రయోజనము**

ముఁజేయకుండుటయను నీ స్వయత్న నివృత్తి యనునది తనయొక్క స్వరూపమును స్థితియును సర్వేశ్వరుని యధీనములని యాతనికిఁగల పారతంత్ర్యజ్ఞానమువలనఁ జేకూరినది. అట్లే యాతనికి భోక్తృత్వమున్నను, (ఈతఁడొక దానిని అనుభవించు స్వభావముగలవాఁడై యున్నను) సర్వేశ్వరుని సంతోషింపఁజేయుటయే తప్ప, తనను సంతోషింపఁజేసికొనుటకుఁగాను నొక్క దానినిన్ని చేయకుండుట యనెడి "స్వప్రయోజన నివృత్తి" యనునది సర్వేశ్వరుని కతిశయముఁ గలుగఁజేయుటయే స్వరూపముగాఁగల శేషత్వమువలనఁ గలుగునది. కావున పారతంత్ర్యశేషత్వములు రెండును ఆత్మయొక్క స్వరూపమగుటంజేసి, యట్టి నిజముల నెఱింగిన తోడనే యీరెండును వాటియంతట యవియే చేకూరునవి యని యేర్పడుచున్నది.

అయితే యీ జీవుఁడిట్లు స్వయత్న స్వప్రయోజనములతో సంబంధములేని వాఁడైయుండు పక్షమున, ఈతని ప్రయత్నమునకును చైతన్యమునకును ఉపయోగం బెద్దియంటివేని, "(పరప్రయోజన) ఇత్యాది వాక్యద్వయముచేఁ దెలుపుచున్నారు.

అది యెట్లనిన, "అహం సర్వం కరిష్యామి" (రా. అ. ౩౧-౨౫) (సర్వమును నేను చేయుదును" అని శ్రీలక్ష్మణస్వామి యానతిచ్చినట్లును, "వழువిలావడిమై శెయ్యవేణ్డుమ్" (తి. వా. 3-3-౧) (ఎడతెగకుండ కైంకర్యముఁ జేయవలయును) అని నమ్మాళ్వారు లానతిచ్చినట్లును, "ఉనక్కేనామాళ్చెయ్‌వోమ్" (తిరుప్పావై) (నీకే మేము కైంకర్య మొనర్చెదము) అని యాండాళానతిచ్చినట్లును, సర్వేశ్వరునివిషయమగు కైంకర్యమునఁ బ్రవర్తించుటయే యాతనికిఁగల ప్రవృత్త్యుద్యోగరూపమగు స్వప్రయత్నమువలనఁ బ్రయోజనము.

మూ॥ 23॥ అహమర్థత్తుక్కు జ్ఞానానన్దజ్గళ్ తటస్థమెన్నుమ్పడి దాస్యమిఱే అన్తరజ్గ నిరూపకమ్.

కిజ్కరః ప్రహర్షయిష్యామి” ఎన్గిఱపడియే అత్తిరైయిలుకప్పుక్కుఱుప్పాక త్తాన్ పణ్ణుంకిఱకైజ్కర్యత్తాలే అత్యన్తహృష్టనాయిరుక్కుఱ వన్తపరనై విషయమాక వుణ్డాత్తాన ప్రీతి, ఇవనుణ్డాయ అచిద్వ్యావృత్తిరూపమాన చైతన్యత్తుక్కు ప్రయోజనమెన్రై. “పడియాయ్క్కిడన్దున్ పవళవాయ్ కాణ్బేనే” ఎన్నక్కడవతిఱే. ఇత్తాల్, పారతన్త్ర్య శేషత్వజ్గళాలే ఫలిత్త స్వయత్న స్వప్రయోజన నివృత్తి కళ్ళైయుడైయనాన చేతననుడైయ ప్రయత్న చైతన్యజ్గళుక్కు, పారతన్త్ర్య శేషత్వా నుగుణమాక ప్రయోజనజ్గళ్ శొల్లిర్రాయిర్ఱు.

శేషత్వాదికళుమ్ జ్ఞాతృత్వాదికళుమ్ ఆత్మధర్మజ్గళాయిరుక్కచ్చెయ్తే, శేషత్వాదికళై ప్రధానమాక్కి జ్ఞాతృత్వాదికళై తదనుగుణమాక యోజిక్కైక్కు నియామకమేతు, మర్ఱప్పడి తానానాలోవెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అహమర్థత్తుక్కు) ఎన్రుతుడజ్గి. (అహమర్థమావతు) - ప్రత్యక్త్వేనాహమ్బుద్ధివ్యవహారార్హమాన వాత్మవస్తు. (జ్ఞానానన్దజ్గళావన) - తద్గతమాన ప్రకాశత్వానుకూలత్వజ్గళ్. “జ్ఞానానన్దమయస్త్వాత్మా” “స్వరూపమణుమాత్రంస్యాత్ జ్ఞానానన్దైకలక్షణమ్” ఎన్రు ఇవర్ర్రై యిట్టిఱే వస్తువై నిరూపిప్పతు, (తటస్థమెన్నుమ్పడి) ఎన్రతు - బహిరజ్గ

23 ॥ మూ ॥ అహమర్థముకు (ఆత్మకు) జ్ఞానానందాదులు అప్రధానములన తగినట్లు దాస్యము గదా! అంతరంగ నిరూపకము.

“ నిత్య కింకరః ప్రహర్షయిష్యామి ” (ఆళ. స్తో. ౮౬.) (ఎల్లకాలము నీకు కింకరుండనై నిన్ను సంతోషింపఁజేయుదును) అని శ్రీయామునాచార్యుల వారానతిచ్చినట్లు,సర్వేశ్వరుని సంతోషమునకుఁదగినట్లు తాను చేయునట్టి కైంకర్యముచే మిక్కిలి సంతుష్టుండైనట్టి వాని విషయమున నీతనికిఁగల ప్రీతియనునది యీతనికిఁగల యచిద్వ్యావృత్తిరూపమగు చైతన్యమువలనఁ బ్రయోజనము. “పడియాయ్ కిడన్దు ఉన్ పవళవాయ్ కాణ్బేనే” (పెరు. తి. ౪-౯) (శ్రీపాదముల నుంచుకొనుటకు మెట్టుగా నుండి నీయొక్క యెఱ్ఱని తిరుముఖమును సేవించెదను) .అని కదా చెప్పియున్నది.

ఇందువలన,పారతంత్ర్యశేషత్వములనుబట్టి స్వయత్న స్వప్రయోజనములను విడిచియుండునట్టి యీచేతనునియొక్క ప్రయత్న చైతన్యములకు, పారతంత్ర్యశేషత్వముల కనుగుణములగు నుపయోగములు చెప్పఁబడినవి.

అవతారిక: —శేషత్వాదులును, జ్ఞాతృత్వాదులును ఆత్మధర్మములుగా నుండఁగా, శేషత్వాలకను గుణముగావీటిని(జేర్చుకొను విషయమున నియామకంబెద్ది? వేఱొక్క విధముగాఁగొనిన నేమి? యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(అహమర్థముకు) ఇత్యాది. అహమర్థమనఁగా “నేను” అనెడి బుద్ధితో వ్యవహరింపఁదగినది యగు వస్తువు. జ్ఞానానందములను నవి దానికిఁగల ప్రకాశత్వానుకూలత్వములు. “జ్ఞానానందమయస్త్వాత్మా” (భాగవ) (ఆత్మ జ్ఞానానందమయుండు) అనియు “స్వరూపమణుమాత్రం స్యాత్ జ్ఞానానందైకలక్షణం” (ఆత్మయొక్క స్వరూపము అణుమాత్రము అది జ్ఞానానందాదులచే నిరూపింపఁబడునది) అనియు నీతావుల నీజ్ఞానానందాదులనుగొని కదా స్వరూపము నిరూపింపఁబడుచున్నది. “ అప్రధానములనతగినట్లు ”అనఁగా బయటి వాటిని నిరూపించునట్టివియగుటచే బయటి

నిరూపకతయా పుఱతవిశేషణ్ణ్మప్పడి యెన్నపడి. (దాస్యమావతు)-శేషత్వమ్. ఇతు (అన్తరఙ్గనిరూపక మాకైయావతు)-భగవత్స్వరూపత్తుక్కు ప్రకారతయా శేషమాయ్ క్కొణ్డే తన్సత్తైయాప్పడి యిరుక్కుమ్ వస్తువాకైయాలే, ప్రథమమ్ శేషత్వత్తై యిట్టు నిరూపిత్తుక్కొణ్డె మఱ్ఱుళ్ళ వాకారఙ్గళై యిట్టు నిరూపిక్కవేణ్డుమ్పడి యిరుక్కై. ఇత్తాల్, (నిరూపకమాకై యావతు) - వస్తువై వస్త్వన్తరత్తిల్ నిన్ఱుమ్ వ్యావర్తిక్కుమతాకైయాలే, దాస్యమ్ ఈశ్వరవ్యావర్తకమాయ్ జ్ఞానానన్దఙ్గళ్ అచిద్వ్యావర్తకఙ్గళాయ్ యిరుక్కుమ్. ఇప్పడి నిరూపకద్వయమ్ వస్తువుక్కు పేక్షితమాయిరుక్కచ్చెయ్తే భగవత్ప్రకారతయా లబ్ధసత్తాకమాన వస్తువుక్కు, అచిత్తిల్ నిన్ఱుమ్ వ్యావృత్తి లుణ్డాన వాశియై యఱివిక్కుమ మాత్రమాన జ్ఞానానన్దఙ్గళ్ పుఱవితళామ్పడి ప్రకారత్వ ప్రయుక్తమాన శేషత్వమే అన్తరఙ్గనిరూపకమా యిరుక్కుమెన్నతాయిఱ్ఱు. (ఇతే) ఎన్ఱు ఇవ్వర్థత్తిల్ ప్రమాణ ప్రసిద్ధి. ప్రథమమ్ శేషత్వత్తై యిట్టు వస్తువై నిరూపిత్తుక్కొణ్డు, పిన్నై జ్ఞానానన్దలక్షణముమాయ్ జ్ఞానగుణకముమాయ్ అచిద్వ్యావృత్తముమాయిరుక్కుమెన్నుమిడత్తై తృతీయపదత్తాలే నిరూపిక్కుమ ప్రణవముమ్, సమస్తవస్తుక్కళుమ్ సర్వేశ్వరనుక్కు ప్రకారమెన్నుమత్తై ప్రతిపాదిక్కుమ నారాయణపదముమ్, ముతలానవై ఇతిల్ ప్రమాణమ్. ‹‹ దాసభూతాస్స్వతస్సర్వేహ్యాత్మానః పరమాత్మనః। నాన్యథా లక్షణం తేషాం బన్ధే మోక్షే తథైవచ’’ ఇత్యాది కళుముణ్డిఱే. ‹‹అడియేనుళ్ళాన్’’ ఎన్ఱారిఱే యాழ்వార్. తిరుక్కోట్టియూర్ నమ్బి శ్రీపాదత్తిలే ఆళవన్దారుమా సమ్

పొరవంటివి. దాస్యమనఁగా శేషత్వము. ఇది ‹‹యంతరంగనిరూపకమనఁగా, భగవత్స్వరూపమునకు ప్రకారముగ (శరీరముగ) శేషమైనదై తన సత్తను గలిగియుండునట్టి వస్తువగుటంజేసి, మొట్ట మొదట శేషత్వమునుగొని నిరూపించిన పిమ్మటనే తక్కిన యాకారములఁగొని నిరూపింపవలసినదిగా నుండుట.

కావున నిరూపకమనఁగా ఒక వస్తువునుండి వేఱొక్క వస్తువునకుఁగల వైలక్షణ్యముఁ జూపించునది యగుటంజేసి దాస్యమనఁగా సర్వేశ్వరునుండి యాత్మకుఁగల వైలక్షణ్యమును (భేదమును) జూపించునదిగాను, జ్ఞానానందములు అచేతన పదార్థమునుండి జీవునికిఁగల వైలక్షణ్యముఁ జూపించునవిగాను నుండును.

ఇట్లు రెండు విధములగు నిరూపకములును వస్తువునకు (వస్తువు నిరూపింపఁబడుటకు) కావలసినవిగానుండునవి యైనప్పటికిన్ని, భగవంతునికి శరీర భూతమైనందున నొకయునికి పట్టును గలదియగు వస్తువునకు(ఆత్మకు) అచేతన పదార్థముకంటెను గల తారతమ్యమును మాత్రము తెలుపునవియగు జ్ఞానానందాదులు బయిటి పొరవలె నుండునవియై విశేషణభూతమగు శేషత్వమే యంతరంగమగు స్థితిని తెలుపునది గాని యేర్పడుచున్నది ‹‹గదా!’’ అనునది యీ విషయమునఁ బ్రమాణ ప్రసిద్ధిని సూచింపునది. అది యెట్లనిన, మొదట శేషత్వముఁగొని వస్తువును నిరూపించి తరువాత జ్ఞానానందలక్షణమై, జ్ఞానగుణమై, అచేతన విలక్షణమై యుండునట్టి స్థితిని మూఁడవపదముచే అనఁగా మకారముచే నిరూపించునట్టి ప్రణవమును, సమస్తవస్తువులును సర్వేశ్వరునికి శరీరభూతములనెడి విషయముఁ దెలుపునట్టి ‹‹నారాయణ’’ అనుపదము మొదలగునవి ప్రమాణములు. ‹‹ దాసభూతాస్స్వతస్సర్వేహ్యాత్మానః పరమాత్మనః నాన్యథాలక్షణం తేషాం బంధే మోక్షే తథైవచ’’ (అన్నియాత్మలును సర్వేశ్వరునికి దాసభూతములు. బద్ధావస్థయందుగాని, ముక్తావస్థయందుగాని, వాటికి వేఱొక్క స్వరూపము లేదు.) ఇత్యాది ప్రమాణములును గలవు గదా! నమ్మాళ్వారును ‹‹అడియే నుళ్ళాన్’’ (తి. వా. ౮-౮-౨) అనుతావున ‹‹అడియేన్’’ (దాసుఁడను) అనికదా తమనుపేర్కొనియున్నారు.

మూ॥ ౭౮॥ ఇతుతాన్ వన్దేఱి యన్ఱు.

మూ॥ ౭౯॥ స్వాతన్త్ర్యముమ్ అన్యశేషత్వముమ్ వన్దేఱి.

సేవిత్తు నిన్ఱు మహానిధియాకప్పెఱ్ఱ అర్థమిఱే యితు. ఇప్పడి శేషత్వమ్ స్వరూపనిరూపకమాకైయాలే నిరూపిత స్వరూప విశేషణ్గళాన జ్ఞాతృత్వాదికళై ఏతదనుగుణమాక యోజిక్కవేణుమెన్ఱు కరుత్తు.

ఇతు స్వరూపనిరూపకమాకిల్, ఆత్మావుళ్ళవన్ఱే తుడఙ్గియుణ్డాయ్ పోరవేణ్డావో, ఇతుక్కు మున్బిన్ఱిక్కే ఇప్పోతుణ్డాకైయాలుమ్, లోకత్తిలితుతాన్ ఔపాధికమాయ్ నడక్కక్కాణ్గైయాలుమ్, దాస్యమాత్మావుక్కు వన్దేఱియన్ఱో వెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇతుతాన్ వన్దేఱియన్ఱు) ఎన్ఱు. (ఇతుతాన్) ఎన్ఱు-ప్రకృతమాన దాస్యత్తై ప్పరామర్శిక్కిఱతు. (వన్దేఱియాపతు) - ఆగన్తుకమ్. (అన్ఱు) ఎన్గైయాలే-స్వాభావికమెన్ఱపడి. «స్వోజ్జీవనేచ్ఛాయదితే స్వసత్తాయాం స్పృహా యది। ఆత్మదాస్యం హరేః స్వామ్యం స్వభావఞ్చసదాస్మర» «తిరుమాలే నానుమునక్కుప్పళ వడియేన్» ఎన్నక్కడవతిఱే.

ఆనాల్, వన్దేఱియాక వివక్షితఙ్గళ్ తానెవైయన్న; ఇతుక్కు విరోధికళానవై యెన్ఱరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వాతన్త్ర్యముమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (స్వాతన్త్ర్యమావతు)- «నానెనక్కురియ నన్ఱి

౭౮॥ మూ॥ ఇది యాగంతుకము కాదు.

౭౯॥ మూ॥ స్వాతంత్ర్యమును, అన్యశేషత్వమును ఆగంతుకములు.

శ్రీకూరత్తాళ్వారులు శ్రీతిరుక్కోట్టియూర్ నంబిగారి సన్నిధిని ఆరుమాసములు సేవచేసి గొప్పనిధిగాను లభించినట్టి యర్థము గదా యిది. ఈపైని గనఁబఱచిన విధమున శేషత్వమున్ను అంతరంగమైన దానిని నిరూపించునట్టిది యగుటంజేసి అట్లు నిరూపింపఁబడినట్టి స్వరూపముయొక్క విశేషణములగు జ్ఞాతృత్వాదులను ఈపైని గనఁబఱచిన విధమున నుపయోగపఱచుకొనునది.

అవతారిక:—ఇది స్వరూపమునుబట్టి యుండునది యగు పక్షమున, ఆత్మయున్నప్పటినుండి యునుండి యుండవద్దా? ఇంతకు ముందుండి యుండక, యిప్పుడుండియుండునట్టిది యగుటంజేసియు, లోకమున నిది యేదైన నొకదాని నిమిత్తమున నుండునది గాను గాన వచ్చుచుండుటంజేసియును, దాస్యమనునది యాత్మకు ఆగంతుకముగ వచ్చినది కాదా? యంటివేని తెలుపుచున్నారు. (ఇది) ఇత్యాది (ఇతుతాన్) అనఁగా ప్రస్తుతమగు దాస్యమని యర్థము. (వన్దేఱి) అనఁగా ఆగంతుకమని యర్థము. (ఆగంతుకము) కావనుటచే నది స్వభావసిద్ధమైనది యని యేర్పడుచున్నది. «స్వోజ్జీవనేచ్ఛాయదితే। స్వసత్తాయాం స్పృహా యది ఆత్మ దాస్యం హరేః స్వామ్యం స్వభావం చ సదాస్మర» (నీకు ఉజ్జీవింపవలయుననెడి యిచ్ఛయున్నట్లయినను, నీ సత్తవిషయమున స్పృహ యున్నట్లయినను, ఆత్మకు దాస్యమును నారాయణునికి స్వామ్యమును స్వభావసిద్ధములని యెల్లప్పుడు అనుసంధించుకొనుము) అని శాస్త్రమునఁ జెప్పఁబడినది. «తిరుమాలే! నానుమునక్కు పళవడియేన్» (తి. వ. పా. ౧౧) (ఓ స్వామీ నేనును నీకు దాసుండను) అనియును ఆళ్వారులు ప్రసాదించియున్నారు గదా.

అవతారిక:—అయితే యాగంతుకము లెవ్వి యంటివేని, యవి దీనికి విరుద్ధములైనవి యని తెలుపుచున్నారు.

(స్వాతంత్ర్యము) ఇత్యాది. స్వాతంత్ర్యమనఁగా «నన్ను నేను రక్షించుకొనగలవాఁ

మూ॥ ౭౬॥ శేషత్వవిరోధి స్వాతన్త్ర్యమ్. తచ్ఛేషత్వవిరోధి తదితరశేషత్వమ్.

మూ॥ ౭౭॥ అహఙ్కారమాకిఱ వార్ప్పై త్తుడైత్తాల్

రుక్కై. (అన్యశేషత్వమావతు) భగవదన్యవిషయఙ్గళిలే తొణ్డుపట్టిరుక్కై. ఇవత్తై (వన్దేఱి) ఎన్గిఱతు-ఇవనుడైయ అవిద్యాదికళడియాకవన్దవై యాకైయాలే.

ఇవై ఇతుక్కు విరోధికళానపడియై ఉపపాదిక్కిఱార్ మేల్ (శేషత్వవిరోధి) ఎన్తుతుడఙ్గి (శేషత్వవిరోధిస్వాతన్త్ర్యమ్) ఎన్ఱతు-నానెనక్కురియే నెన్ఱిరుక్కుమళవిల్, ఒరువిషయత్తిలుమ్ శేషత్వమిల్లామైయాలే స్వాతన్త్ర్యమ్ శేషత్వత్తై యుడిక్కవొట్టా తెన్ఱపడి.

(తచ్ఛేషత్వవిరోధి తదితరశేషత్వమ్) ఎన్ఱతు - స్వాతన్త్ర్యమ్ కులైన్దు శేషత్వత్తుక్కిసైన్దాలుమ్, భగవద్వ్యతిరిక్త విషయఙ్గళిలే ఒన్ఱుక్కుత్తన్నై శేషమెన్ఱిరుక్కుమతు, నిరుపాధిక శేషియానవన్బక్కల్ శేషత్వత్తై త్తలైయెడుక్క వొట్టా తెన్ఱపడి.

“ఇతు తాన్ వన్దేఱియన్ఱు” ఎన్తుతుడఙ్గి ఉపపాదిత్తవర్ధత్తై మూతలిక్కిఱార్ మేల్. (అహఙ్కారమ్) ఎన్తుతుడఙ్గి. అహఙ్కారన్దాన్ దేహాత్మాభిమానరూపమాయుమ్ స్వాతన్త్ర్యరూపమా

మూ॥ ౭౬॥ శేషత్వముకు విరోధి స్వాతంత్ర్యము. భగవచ్ఛేషత్వముకు విరోధి భగవదితరములగు వాటి విషయమున శేషత్వము.

మూ॥ ౭౭॥ అహంకారరూపమగు మాలిన్యమును తుడిచివేసినట్లయిన,

డను” అను తలంపుతో నుండుట. అన్యశేషత్వమనఁగా భగవద్వ్యతిరిక్తములగు విషయముల యెడల ఆసక్తిగల వాఁడుగా నుండుట. వీటిని ఆగంతుకములనుటకుఁ గారణమేమనఁగా నివి యవిద్యాదుల మూలమున వచ్చినవి యగుటంజేసి యని యెఱుంగునది.

అవతారిక:—వీటికి విరోధులగువాటి నుపపాదించుచున్నారు.

(శేషత్వవిరోధి) ఇత్యాది (శేషత్వముకు విరోధి స్వాతంత్ర్యము) అనఁగా “నన్ను నేను రక్షించుకొనఁగలననెడి తలంపుతో నుండువప్పుడు ఒక్క విషయమునను శేషభూతుండు కాక పోవుటంజేసి, స్వాతంత్ర్యమనునది శేషత్వము నంకురింపఁజేయదు.

(భగవచ్ఛేషత్వముకు విరోధి తదితరశేషత్వము) అనఁగా స్వాతంత్ర్యము పోయి శేషత్వము నవలంబించినను, భగవంతుని కంటెను భిన్నములగు విషయముల యెడల శేషభూతుఁడుగా నుండుట యనునది వేఱొక్క నిమిత్తము నపేక్షింపక, అనఁగా స్వభావసిద్ధముగానే శేషియగు నట్టి సర్వేశ్వరుని విషయమగు శేషత్వము నంకురింపఁజేయదు అనుట.

అవతారిక:—(ఇది యాగంతుకము కాదు) ఇత్యాది వాక్యము మొదలుకొని యుపపాదించిన యర్థమును హేతుప్రదర్శన పూర్వకముగఁ దెలుపుచున్నారు.

(అహంకారము) ఇత్యాది. అహంకారమనునది *దేహాత్మాభిమానరూపమైనది గాను, స్వాతంత్ర్యరూపమైనది గాను నిట్లు రెండు విధములైనదిగానును కదా! యుండును. వాటిలో నీ తావున స్వాతంత్ర్యరూపమగు నహంకారము వివక్షింపఁబడినది.

* దేహము ఆత్మ కాకున్నను, దేహము విషయమున నాత్మయనెడి తలంపు దేహాత్మాభిమానరూపమగు నహంకారము. వాస్తవమున కాత్మ భగవచ్ఛేషమైనందున తనకు శేషభూతము కానట్టి యీ యాత్మ విషయమున నది తనకు శేషభూతమైనది యనెడి తలంపు స్వాతంత్ర్యరూపమగు నహంకార మనిపించుకొనుచున్నది.

మూ ॥ ఆత్మావుక్కు-ప్రియాతపేర్ ‹‹అడియాన్›› ఎన్ఱిఱే.

మూ॥ ౭౭॥ గ్రామకులాదికళాల్ వరుమ్‌పేర్ అనర్థహేతు.

యుం మిరణ్డుమ్ ఆక్కై పృట్టిత్తే యిరుప్పతు; అతిల్ ఇఙ్గు స్వాతన్త్ర్యత్తై చ్చొల్లుకిఱతు. (అర్ప్ప) ఎన్గైయాలే అతినుడైయ తిరోధాయకత్వముమ్ ఆగన్తుకత్వముమ్ తోన్ఱుకిఱతు. అత్తై (తుడైక్కైయావతు)-సదాచార్యోపదేశాదికళాలే సవాసనమాకప్పోక్కుకై. (ఆత్మావుక్కు-ప్రియాతపేర్ అడియాన్) ఎన్గతు-ఔపాధికమాన జాతివర్ణాశ్రమాదికళాలే వన్దుకిన్దుపోమ్ నామఙ్గళ్ పోలన్ఱిక్కే, యావదాత్మాను పృత్తియాన నామమ్ దాసనెన్నుమ తెన్నపడి. (ఇఱే) ఎన్ఱు-ఇవ్వర్థత్తిల్ - ప్రమాణప్రసిద్ధి. ‹‹దాసభూతాస్స్వతః›› ‹‹ఆత్మదాస్యమ్›› ఇత్యాదికళివ్విడత్తిలే వివక్షితఙ్గళ్. ఆకైయాల్ స్వాతన్త్ర్యాదికళ్ ఔపాధికమ్, దాస్యమ్ స్వాభావికమెన్నుకై యిల్లే యెన్ఱుకరుత్తు.

అతువెన్? గ్రామకులాదికళాల్ వరుమ్ వ్యపదేశమన్ఱో నడన్దుపోకిఱతెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (గ్రామ) ఇత్యాదియాల్. అతావతు - గ్రామకులాదివ్యపదేశ మహఙ్కార జనకమాకైయాలే స్వరూపహానిరూపానర్థకరమెన్నపడి. ఆకైయాల్ అవఱ్ఱాలివన్ వ్యపదేష్టవ్యనల్లనెన్ఱు కరుత్తు.

మూ॥ ఆత్మకు నిత్యమైన పేరు. ‹‹దాసుఁడు›› అని కదా!

మూ॥ ౭౭॥ గ్రామకులాదుల సంబంధమునుబట్టి వచ్చినపేరు అనర్థహేతువు.

‹‹మాలిన్యమును››అని పేర్కొనినందున నది యొక దాని స్వరూపమును గప్పివేయునది యనియును ఆగంతుకమనియును సూచితమగుచున్నది. అట్టి మాలిన్యమును తుడిచివేయుట యనఁగా సదాచార్యోపదేశాదుల మూలముగ గంధ మాత్రమైన లేకుండ చేయుట, ఈయాత్మ కెన్నటికిని పోనట్టి పేరు ‹‹దాసుఁడు›› అనునది. ఉపాధినిబట్టి యుండునవియగు జాతి, వర్ణ, ఆశ్రమాదులనుబట్టి వచ్చి పోవునట్టి నామములవలెఁ గాక, ఈ యాత్మ యున్నంతవరకుండునట్టిది యగు నామము ‹‹దాసుఁడను›› అనునది ‹‹గదా!››అనునది. యీ విషయమున ప్రమాణప్రసిద్ధిని సూచించునది. అందుచేతనుగాను ‹‹దాసభూతాస్స్వతస్సర్వే›› ‹‹ఆత్మదాస్యం›› ఇత్యాది ప్రమాణములు యీ తావున వివక్షింపఁబడినవి. కావున స్వాతంత్ర్యాదులు ఔపాధికములు అనఁగా నెద్దియైన నొక నిమిత్తమును బట్టియుండునవి యనియు, దాస్యమన్ననో, స్వభావసిద్ధమైనదనియు చెప్పుట కట్టి యాటంకమును లేదని తాత్పర్యము.

అవతారిక:—అది యేమి? (ఈ గ్రామమువాఁడు ఈ కులమువాఁడు ఇవ్విధమున) గ్రామకులాదుల సంబంధముతో పేర్కొనుట గదా లోకమున జరుగుచున్నది? యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(గ్రామ) ఇత్యాది. అనఁగా గ్రామకులాదుల సంబంధముతోఁ బేర్కొనుట యహంకార జనకము గాన, స్వరూపహానిరూపమగు ననర్థములఁ గలుగఁజేయునది యనుట. కావున వాటి సంబంధముతో నీతనిని పేర్కొనఁగూడదు అని యభిప్రాయము.

మూ॥ ౭౯॥ “ఏకాన్తీ వ్యపదేష్టవ్యః”

ఉక్తార్థత్తుక్కు ప్రమాణఙ్కాట్టుకిఱార్ మేల్, (ఏకాన్తీ వ్యపదేష్టవ్యః) ఎన్ఱు. “ఏకాన్తీ వ్యపదేష్టవ్యో నైవ గ్రామకులాదిభిః। విష్ణునా వ్యపదేష్టవ్యస్తస్య సర్వం స ఏవ హి” ఇత్తాల్ భగవదేకపరనాయిరుక్కుమవన్ గ్రామకులాది సమ్బన్ధఙ్గళై యిట్టు చొల్లప్పడుమవనల్లన్, భగవత్సమ్బన్ధత్తై యిట్టు చొల్లప్పడుమవన్; అవనుక్కు గ్రామకులాదికళెల్లామ్ భగవానేయిఱే ఎన్గిఱతు. “ప్రాప్తావుమ్” ఇత్యాది వాక్యత్తిలే ఇచ్చేతననుడైయ స్వయత్ననివృత్త్యాదికళ్ తోన్ఱినపడియాలే, ఇవఱ్ఱుక్కు నిదానమిన్నతెన్ఱుమ్, ఏవమ్భూతనుడైయ ప్రయత్నచైతన్య ప్రయోజనముమ్, శేషత్వాది ప్రాధాన్యహేతు-ఆత్మస్వరూపత్తినుడైయ దాస్యాన్తరఙ్గ నిరూపకత్వమెన్ఱుమ్, ఇప్పడియిరుక్కుమితు స్వాభావికమ్, ఏతద్విరోధికళ్ ఔపాధికమెన్ఱుమ్, తన్నివృత్తియిలాత్మావుక్కు దాస్యమే నిరూపకమాయిరుక్కుమెన్నైయాలే ఇవ్వర్థత్తై మూతలిత్తుమ్, గ్రామకులాదికళాలివన్ వ్యపదేష్టవ్యనల్లనెన్ఱుమ్, ఉక్తార్థత్తిల్ ప్రమాణముమ్ శొల్లుకైయాలే “స్వయత్ననివృత్తి” ఇత్యాది వాక్యమ్ తుడఙ్గి ఇవ్వళవుమ్ ప్రాసఙ్గికమ్.

ఆక, ఇప్ప్రకరణత్తాల్ ప్రపత్తిక్కు దేశాదినియమఙ్గళిల్లై, విషయనియమమే యుళ్ళతెన్నుమిడముమ్, అవ్విషయన్దాన్ నిన్నతెన్నుమిడముమ్, అవ్విషయత్తినుడైయ వైలక్షణ్యముమ్, అతిల్

మూ॥ ౭౯॥ “ఏకాన్తీ వ్యపదేష్టవ్యః” అనునది యిందులకుఁ బ్రమాణము.

అవతారిక:—ఈపైని గానఁబడిచిన విషయమును గుఱించి ప్రమాణముఁ దెలుపుచున్నారు.

(ఏకాన్తీ) ఇత్యాది “ఏకాన్తీ వ్యపదేష్టవ్యో నైవ గ్రామకులాదిభిః। విష్ణునా వ్యపదేష్టవ్యం తస్య సర్వం స ఏవ హి” (విష్వక్సే) (భగవద్భక్తుఁడుగానుండు వానిని పరమైకాంతుల సంబంధముతోఁ జేర్కొనువదియే తప్ప గ్రామకులాదుల సంబంధముతోఁ జేర్కొనకూడదు. అతనిని విష్ణువుయొక్క సంబంధముతోఁ జేర్కొనునది. వానికి సర్వమును విష్ణువే కదా!) అని చెప్పఁబడినందున భగవదేకపరాయణుండుగా నుండువాఁడు గ్రామకులాదుల సంబంధముతోఁ జేర్కొనఁదగడు. వాఁడు భగవత్సంబంధముతోనే పేర్కొనవలసినవాఁడు. వానికి గ్రామకులాదులన్నియును భగవంతుఁడే కదా!

కావున (ప్రాప్తావుమ్) ఇత్యాది వాక్యము మొదలుకొని యింతవరకును ఈ చేతనుని స్వయత్ననివృత్త్యాదులు సూచితములైనందున వాటికిఁ గారణమిద్దియను విషయమున్ను, ఇట్టివాని ప్రయత్నచైతన్యములవలని ప్రయోజనములున్ను, శేషత్వాదులు ప్రధానములుగాఁ గొనఁబడుటకుఁ గారణము ఆత్మస్వరూపముయొక్క దాస్యమును నంతరంగమును నిరూపించునవి యగుటయనియు, ఇట్లుండుటయే స్వాభావికమైనదనియును, ఇందుకు విరుద్ధముగా నుండుట యౌపాధికమనియు, అవి నివర్తించినచో, ఆత్మకు దాస్యమే యంతరంగనిరూపకమని చెప్పుటచే నీ విషయమును సహేతుకముగ ప్రతిపాదించుటయును, ఇట్టివాఁడు గ్రామకులాదుల సంబంధముతోఁ జేర్కొనఁదగినవాఁడు కాడనియు, అందులకుఁ బ్రమాణమును చెప్పఁబడుటచే (స్వయత్ననివృత్తి) ఇత్యాది వాక్యము మొదలుకొని యింతవరకును చెప్పినది ప్రాసంగికము.

కావున నీప్రకరణమున, ప్రపత్తికి దేశకాలాదినియమములు లేవనియు, విషయనియమమే కావలసినది యనియు, అవిషయ మిద్దియనియు, దాని వైలక్షణ్య మిద్దియనియు, అందులో ప్రపత్తిని

మూ॥ ౮౦॥ ఉపాయత్తుక్కు

ప్రపత్తిపణ్ణుమధికారికళుడైయ వైలక్షణ్యముమ్, అతిల్ ప్రపత్తిపణ్ణు మధికారికళుడైయ త్రైవిధ్యముమ్, ప్రపత్తియై యుపాయమాక్కినాల్ వరుమవద్యముమ్, ప్రపత్తితన్నుడైయ స్వరూపాదికళుమ్, ప్రపత్తవ్యనే ఉపాయమెన్ను మిడముమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పట్టతు.

ఉపాయవైభవప్రకరణమ్ సమాప్తమ్.

అధికారి శోధనమ్.

అనన్తరమ్ అధికారి శోధనమ్ పణ్ణుకిఱతు. ఉపాయమ్ ఉపేయార్థమాకైయాలుమ్, ‘‘ఉపేయత్తిలుకప్పమ్’’ ఎన్ఱుమ్, ‘‘పరప్రయోజనప్రవృత్తి ప్రయత్నఫలమ్, తద్విషయప్రీతి చైతన్యఫలమ్’’ ఎన్ఱుమ్ ఉపేయాధికారముమ్ కీழ் ప్రస్తుతమాకైయాలుమ్, ద్వయనిష్ఠనాన వధికారిక్కు ఉభయము మపేక్షితమాకైయాలుమ్, ఉపాయోపేయాధికారఙ్గళిల్ ఇచ్చేతననిన్నవిన్నపడి యిరుక్కవేణుమెన్నుమతై తత్తన్నిష్ఠరై నిదర్శనమాక్కి క్కాట్టియరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉపాయత్తుక్కు) ఇత్యాది వాక్యద్వయత్తాలే. (ఉపాయత్తుక్కు) ఎన్ఱతు-ఉపాయత్తుక్కధికారియామ్పోతెన్నపడి; ఉపాయాధికారత్తుక్కెన్నవుమాయ్. అప్పడియే (ఉపేయత్తుక్కు) ఎన్ఱతువుమ్. (ఉపాయత్తిల్) ఎన్ఱ పాఠమానపోతు-ఉపాయవిషయత్తిలెన్నపడి, ఇప్పడియే మత్తైయతువుమ్. అవర్

మూ॥ ౮౦॥ ఉపాయము కధికారి యగునప్పుడు,

చేయునట్టి యధికారుల వైలక్షణ్యమును, వారి త్రైవిధ్యమును, ప్రపత్తిని యుపాయముగాఁ గొనినపక్షమున, సంభవించు దోషమును, ప్రపత్తియొక్క స్వరూపాదులును, ఎవనిని గురించి ప్రపత్తిచేయుదుమో, వాఁడే యుపాయమనియును ప్రతిపాదింపఁబడినది.

ఉపాయవైభవప్రకరణమ్ సమాప్తమ్.

అధికారి శోధనమ్.

అవతారిక:—అనంతరము అధికారి యెట్లుండవలయునో, ఆవిషయమును గురించిపరిశోధనపూర్వకముగఁ దెలుపుచున్నారు. ఉపాయము ఉపేయమునకుఁగా నేర్పడినదైనందునను అనఁగా సాధనము సాధింపఁబడు దానికిగా నేర్పడినదైనందునను, ‘‘ఉపేయము విషయమునప్రీతియు (వా. ౬౫.’’ అనియు, ‘‘సర్వేశ్వరుని కార్యమునఁ బ్రవర్తించుట ప్రయత్నమువలని ప్రయోజనము. దాని విషయమునఁ బ్రీతి చైతన్యమువలని ప్రయోజనము ౭౦’’అనియు నిట్లు ఇంతకుముందు గ్రంథమున ఉపేయ విషయమున నధికారము ప్రసక్తమైనందునను, ఈ రెండును ద్వయానుష్ఠాన పరుఁడగు నధికారికిఁ గావలసినవి యై యుందునను, ఉపాయోపాయాధికారముల విషయమున ఈ చేతనుఁడు యీ యీ విధమున నడుచుకొనవలసినది యనెడి విషయమును ఆట్టివారిని నిదర్శముగాఁ జూపించుచు (ఉపాయము కధికారియగునప్పుడు) ఇత్యాది వాక్యద్వయముచేఁ దెలుపుచున్నారు.

(ఉపాయమునకు) అనఁగా ఉపాయమునకు అధికారి యగునప్పుడు ‘ అని యర్థము.’ ఉపాయాధికారమున కనియును చెప్పవచ్చును. అవ్విధముననే ‘‘ఉపేయమునకు’’ అను తావునను అర్థమును యోజించుకొనునది. ‘‘ఉపాయత్తిల్’’ అని పాఠముండు తావుల ‘‘ఉపాయము విషయమున’’ అని యర్థము చేసికొనునది. ఇవ్విధముననే తక్కిన వాటివిషయముననూ అర్థము చేసికొనునది.

మూ॥ ప్పిరాట్టియైయుమ్, ద్రౌపదియైయుమ్, తిరుక్కణ్ణమఙ్గై యాణ్డానైయుమ్బోలే యిరుక్కవేణుమ్;

మూ॥ ఉపేయత్తుక్కు ఇళైయపెరుమాళైయుమ్, పెరియవుడైయారైయుమ్, పిళ్ళైతిరునఱైయూరరైయరైయుమ్, చిన్తయన్తియైయుమ్బోలే యిరుక్కవేణుమ్.

మూ॥ ౮౧॥ పిరాట్టిక్కుమ్ ద్రౌపదిక్కుమ్ వాశి, శక్తియుమశక్తియుమ్.

కళైప్పోలే యిరుక్కవేణుమెన్ఱ్రత్తిల్ కరుత్తై దర్శిప్పిక్కైక్కాక, అవర్కళ్ తఙ్గళ్ పడికళైయడైవే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్. అతిల్ పిరాట్టియుడైయవుమ్ ద్రౌపది యుడైయవుమ్ పడికళై యరుళిచ్చెయ్కైక్కుడలాక, ప్రథమత్తిలే ఉభయర్క్కుమ్ వాశియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పిరాట్టిక్కుమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు - ‹‹తత్తస్య సదృశం భవేత్›› ఎన్ఱిరున్ద పిరాట్టిక్కుమ్, ‹‹రక్ష మామ్›› ఎన్ఱ ద్రౌపదిక్కుమ్ తన్నిల్ వాశి. ‹‹శీతోభవ›› ఎన్ఱు నెరుప్పై శీరాక్కవాప్పోలే, ‹‹దగ్ధోభవ›› ఎన్ఱు విరోధివర్గత్తై భస్మమాక్కి తన్నై రక్షిత్తుక్కొళ్ళవల్ల శక్తియుణ్డాకైయుమ్, స్వయత్నత్తాలే విరోధికళై త్తళ్ళి తన్నైనోక్కిక్కొళ్ళప్పార్త్తాలుమ్, నోక్కిక్కొళ్ళక్కూడాన శక్తి తనక్కిల్లామైయుమెన్గై.

మూ॥ పిరాట్టివలెనున్ను, ద్రౌపది వలెనున్ను తిరుక్కణ్ణమఙ్గైయాండానువలెనున్ను నడుచుకొనవలెను.

మూ॥ ౮౧॥ ఉపేయము (కైంకర్యము) కధికారియగునప్పుడు శ్రీలక్ష్మణస్వామివలెనున్ను, పెరియవుడయారు (జటాయువు) వలెనున్ను, పిళ్ళైతిరునరయూరర యరువలెనున్ను నడుచుకొనవలయును.

మూ॥ ౮౧॥ పిరాట్టికిని ద్రౌపదికిని గల తారతమ్యము శక్తియును అశక్తియును.

అవతారిక:— (వారివలె నుండవలయును) అనుదాని యభిప్రాయమును తెలుపుటకుగాను వారి వారి నడవడికలను క్రమముగ తెలుపుచున్నారు. అందులోను పిరాట్టియొక్కయును ద్రౌపదియొక్కయును నడవడికలను తెలుపుట కనుకూలమునకై ప్రథమమున నీయుభయులకుఁగల తారతమ్యమును తెలుపుచున్నారు,

(పిరాట్టికి) ఇత్యాది ‹‹తత్తస్య సదృశంభవేత్›› (రా. సు. ౩౯. ౩౦) (విరోధిని నశింపఁజేసి నన్నుగొని పోవుటయే శ్రీరామునికి తగినది) అని కాచియుండు పిరాట్టికిని ‹‹రక్షమాం›› (భా. స. అ. ౬౧ శ్లో ౪౩) (నన్ను రక్షింపుమా) అనునట్టి ద్రౌపదికిని గల తారతమ్యమెద్ది యనఁగా ‹‹శీతోభవ›› (చల్లగానగుమా) అన్నట్లు నిప్పును శీతగాఁ జేసినచందమున ‹‹దగ్ధోభవ››(దహించిపో) అన్నమాత్రమున విరోధివర్గమును భస్మముగాఁజేసి తనను రక్షించుకొనఁగల శక్తియుండుటయు, స్వప్రయత్నమువలన విరోధులను త్రోసివేసి తనను రక్షించుకొనవలయునని చూచినను, అట్లు రక్షించుకొనఁగల శక్తి లేకపోవుటయునని యెఱుంగునది.

మూ॥ పిరాట్టి స్వశక్తియై విట్టాళ్, ద్రౌపది లజ్జైయై విట్టాళ్, తిరుక్కణ్ణమఙ్గై యాణ్డాన్ స్వవ్యాపారత్తై విట్టాన్.

ఏవమ్భూతరానవర్కళ్ శెయ్తవైతన్నై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పిరాట్టి స్వశక్తియై విట్టాళ్ ద్రౌపది లజ్జైయై విట్టాళ్) ఎన్ఱు.(స్వశక్తియై విడుకై యావదు)-నాయకరాన పెరుమాళ్ రక్షిక్కుమత్తనైయల్లదు, నమ్ముడైయ శక్తియాల్ నమ్మైరక్షిత్తుక్కొళ్ళుకై నమ్ పారతన్త్ర్యత్తుక్కు నాశకమెన్ఱు స్వశక్తియై క్కొణ్డుకార్యమ్ కొళ్ళాతొழிకై; “అసన్దేశాత్తురామస్య తపసశ్చానుపాలనాత్। నత్వాంకుర్మి దశగ్రీవ భస్మ భస్మార్హతేజసా” ఎన్ఱాళిఱే. (లజ్జైయైవిడుకై యావదు) - దుశ్శాసనన్ సభామధ్యే తుకిలై యురికిఱవళవిల్, లజ్జావిష్టైయాయ్క్కొణ్డు తానొరుకలై యిడుక్కై యన్ఱిక్కే, ఇరణ్డుకైయుమ్ విడుకై. పేరళవుడైయాళాకైయాలే పిరాట్టిక్కు “పెరుమాళే రక్షకర్”ఎన్ఱు విశ్వసిత్తు స్వశక్తియై విట్టిరుక్కలామ్, అత్తనై యళవిన్ఱిక్కే యిరుక్కచ్చెయ్తే, మహాపద్దశైయిలే “ఇవ్వళవిల్ కృష్ణనే రక్షకన్” ఎన్ఱు మహావిశ్వాసమ్ పణ్ణి మహాసభామధ్యే ఇవళ్ లజ్జైయై విట్టాళిఱే యెన్ఱపడి. (తిరుక్కణ్ణమఙ్గైయాణ్డాన్ స్వవ్యాపారత్తై విట్టాన్) ఆవదు-స్వరక్షణహేతువాన స్వవ్యాపారత్తై విట్టానెన్నపడి. ఒరుసేవకనుడైయ నాయై ఒరు సేవకనడిక్క,అవన్ అతుపాతామల్ అడిత్తవనోడెమెతిర్త్తుప్పొరుదు అవనైయుమ్ కొన్ఱుతానుమ్

మూ॥ ౯౨॥ పిరాట్టి తనశక్తిని వదలుకొనినది. ద్రౌపది లజ్జను వదలుకొనినది. తిరుక్కణ్ణమంగై యాండాను తన వ్యాపారమును వదలుకొనినాడు.

అవతారిక:—ఇట్టి వారలగు వీరు చేసిన వాటిఁ దెలుపుచున్నారు.

పిరాట్టి తన శక్తిని వదలుకొనినది ద్రౌపది లజ్జను వదలుకొనినది. తనశక్తిని వదలుకొనిన దనఁగా, నాయకుఁడగు పెరుమాళ్లు రక్షించిన నేతప్ప తనను తానురక్షించుకొనుట యనునది తన పారతంత్ర్యమును నశింపఁజేయునది యని తలంచి శక్తిఁగొని పని చేయకుండుట. “అసన్దేశాత్తు రామస్య తపసశ్చాను పాలనాత్।నత్వా కుర్మి దశగ్రీవ భస్మ భస్మార్హ తేజసా” (రా. సు.౨౨-౨౦)(ఓ రావణా శ్రీరామచంద్రుని యాజ్ఞ లేనందునను, (పారతంత్ర్యరూపమగు)ధర్మమును పరిపాలింప వలసినందునను భస్మముచేయఁగల నాశక్తిచే నిన్ను భస్మము చేయకుంటిని) అని కదా పిరాట్టి యానతిచ్చి యున్నది.

(లజ్జను విడుచుట) యనఁగా దుశ్శాసనుండు సభామధ్యమున చీరనుపట్టుకొని గుంజునప్పుడు సిగ్గుపడి తానొక ప్రక్కన గుంజక రెండుచేతులను విడుచుట.

నిరతిశయ జ్ఞానపూర్తిగలది యగుటంజేసి సీతాపిరాట్టి“పెరుమాళ్ళే రక్షకుండు”అని విశ్వసించి స్వకీయమగు శక్తిని వదలుకొని యుండవచ్చును. అయితే అంతమట్టును జ్ఞానపూర్తిలేనిదిగానున్నను, గొప్ప యాపత్తు సంభవించినప్పుడు, “ఈ సమయమున కృష్ణుండే రక్షకుండు” అని ఎక్కువ విశ్వాసమునుంచి మహాసభామధ్యమున ఈమె లజ్జను వదలినదియే యపరూపము.

(తిరుక్కణ్ణమంగై యాండాను అనువారు తన వ్యాపారమును వదలినారు) అనఁగా తనను రక్షించుకొను విషయమున తన ప్రయత్నమును వదలుకొని నారనుట. అదియెట్లనిన, ఒకానొక సమయమున ఒక సేవకుఁడు తన కుక్కను వేరొక్క సేవకుఁడు కొట్టినందున, దాని నతఁడు

మూ॥ ౮౩॥ పశియరాయిరుప్పార్ అట్టశోఱుముణ్ణవేణుమ్ అడుకిఱశోఱుముణ్ణవేణు మెన్నుమాప్పోలే, కాట్టుక్కుప్పోక్కిఱపోతు ఇళైయపెరుమాళ్,

---

కుత్తిక్కొణ్డు పోవతాక ఇరుక్కిఱ పడియైక్కణ్డు, ‹‹ఒరుక్షుద్రచేతనన్ తన్న భిమానత్తిలే యొతుఙ్గిన తెన్నుమిడ్వాళవుక్కాక్కత్తైన్నయఝియమాఱినపడి కణ్డాల్, పరమచేతన నభిమానత్తిలే యొతుఙ్గి నాల్ అవనెన్పడుమో!›› ఎన్ఱు స్వరక్షణవ్యాపారఙ్గళై యఱ్ఱైయవిట్టు, అన్నాయోపాతియాక త్తిమైత్త యనుసన్ధిత్తుక్కొణ్డు, అప్పోతే వన్దు తిరుక్కణ్ణమఙ్గైయిల్ పత్తరావి తిరువాశలిల్ కైప్పడై యిలే పుకున్దు కణ్వళర్న్దారెన్ఱు ప్రసిద్ధమిఱే.

ఇని ఉపేయాధికారికళిల్ ప్రధానరాన ఇళైయపెరుమాళ్ పడియై విస్తరేణ వరుళిచ్చెయ్ కిఱార్ (పశియర్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు-పశియరాయిరుప్పార్ తఙ్గళ్ పశియిన్ కనత్తాలే, ‹‹ఇతుక్కుమున్బాక్కినశోఱుమ్ ఇప్పోతాక్కుకిఱశోఱుమ్ ఎల్లామ్ నామే ఉణ్ణవేణుమ్›› ఎన్ఱు మనోరథిక్కుమాప్పోలే, పెరుమాళ్ కాట్టుక్కెழున్దరుళుకిఱపోతు బాల్యాత్ప్రభృతినుస్నిగ్ధరాన ఇళైయపెరుమాళ్, పడైవీట్టిల్ నిన్ఱుమ్ పుఱప్పడువతఱ్కుమున్నే కూడప్పోవతాక ఉద్యోగిక్కిఱపడియైక్కణ్డు, ‹‹నీర్ నిల్లుమ్›› ఎన్ఱు నిర్బన్ధిత్తరుళ, ‹‹కురుష్వమామనుచరం వైధర్మ్యం నేహవిద్యతే। కృతార్థోఽహంభవిష్యామి తవచార్థః ప్రకల్పతే›› ఎన్ఱుమ్, గఙ్గైకడన్దేఱినవన్ఱు మీళవిడుకైక్కుఱు

మూ॥ ౮౩॥ మిక్కిలి యాకలి గొనియున్నవారు ఉడికినయన్నమును ఉడుకుచున్న యన్నమును తామే తినవలయునని యపేక్షించు చందంబున (శ్రీరామచంద్రుఁడు) అరణ్యమునకు వేంచేయునప్పుడు శ్రీలక్ష్మణస్వామివారు

సహింపఁజాలక, కొట్టినవానితోఁ బోరాడి వానిఁజంపి తానున్న కత్తితో పొడుచుకొని చని పోవుటఁజూచి, ఆహా! ఒక సామాన్యమగు మనుష్యుఁడు తన యభిమానముక్రింద యున్నంత మాత్రమున తననుకూడ చంపుకొన్న స్థితిని జూడఁగా, పరమచేతనుఁడగు సర్వేశ్వరుని యభిమానములో నున్నట్టియిన వాఁడేమి చేయునో? అని తలంచి తన రక్షణ విషయమగు వ్యాపారమును బొత్తుగ వదలి ఆకుక్కవలెనే తనను భావించి, వెంటనే బయలుదేరివచ్చి, తిరుక్కణ్ణ మంగయను దివ్యదేశమునందుండు పెరుమాళ్ల సన్నిధి సింహద్వారమునకు లోపల వైపుండు ఒక చిన్న అరుగుమీద నిద్రపోయి రనునది ప్రసిద్ధమేకదా!

అవతారిక:—ఇఁకమీఁదు ఉపేయ (కైంకర్య) విషయమున నధికారులగు వారిలో ముఖ్యులగు శ్రీలక్ష్మణస్వామి వారి నడవడికను విస్తారముగఁ దెలుపుచున్నారు.

(ఆకలి గొన్నవారు) ఇత్యాది. ఆకలి గొన్నవారు తమయాకలియాధిక్యమువలన నింతకు ముందు వండిన యన్నమును ఇప్పుడు వండుచున్నట్టి యన్నమును అంతయును మనమే తినవలయునని కోరునట్లు, శ్రీరామచంద్రుఁడు అరణ్యమునకుఁ బోవునప్పుడు బాల్యమునుండియును ఎక్కువ ప్రీతిగలవారగు శ్రీలక్ష్మణస్వామివారు రాజధానిలోనుండి బయలుదేరుటకు ముందుగనే వారితోఁగూడ పోవుటకు యత్నించుటఁదెలిసికొని శ్రీరామచంద్రుఁడు ‹‹మీరు నిలువండి›› అని నిర్బంధింపఁగా, ‹‹కురుష్వమామనుచరం వైధర్మ్యం నేహవిద్యతే కృతార్థోఽహం భవిష్యామి తవచార్థః ప్రకల్పతే›› (ఓ రామచంద్రా! నన్ను కింకరునిగాఁగొనిపొమ్ము ఈ విషయమున విరోధమెద్దియును లేదు. నేనున్ను కృతార్థుండనగుదును నీకున్ను ప్రయోజనము కద్దు) అనియు, గంగవద్దకు చేరిన పిమ్మట

మూ॥ పిరియిల్ తరియామైయై మున్నిట్టు, అడిమై శెయ్యవేణుమ్, ఎల్లా వడిమైయుమ్ శెయ్యవేణుమ్, ఏవిక్కొళ్ళవుమ్ వేణుమ్ ఎన్రార్ ;

పెరుమాళ్ అనేక మరుళిచ్చెయ్య, ‹‹ నచసీతాత్వయాహీనా నచాహమపిరాఘవ । ముహూర్త మపి జీవావో జలాన్మత్స్యావివోద్ధృతౌ’’ ఎన్నుమ్ శొల్లుకైయాలే, పిరియిల్ తాముళరాక మాట్టామైయై మున్నిట్టు ‹‹కురుష్వమామ్’’ ఎన్ఱ వనన్తరత్తిలే, ‹‹ధనురాదాయసగుణం ఖనిత్రపిటకాధరః । అగ్రతస్తేగమిష్యామి పన్థానమనుదర్శయన్। ఆహరిష్యామి తే నిత్యం మూలానిచఫలానిచ । వన్యాని యానిచాన్యాని స్వాహారాణితపస్వినామ్’’ ఎన్గైయాలే స్వశేషత్వానుగుణమాక వడిమై శెయ్యవేణుమెన్నుమ్; తదనన్తరత్తిలే ‹‹ భవాంస్తుసహవైదేహ్యా గిరిసానుషు రంస్యతే । అహంసర్వంకరిష్యామి జాగ్రతస్స్వపతశ్చతే’’ ఎన్గైయాలే, అతుతన్నిలు మిన్నవడిమైయెన్ఱు ఒరునియతియిన్ఱిక్కే ఎల్లావడిమైయెయుమ్ శెయ్యవేణుమెన్నుమ్; పఞ్చవటీయిలే యెఴున్దరుళినపోతు, ‹‹నీరుమ్ నిఴలుమ్ వాయ్త్తిరుప్ప తోరుప్రదేశత్తైప్పార్త్తు పర్ణశాలైయైచ్చమైయుమ్’’ ఎన్న, ‹‹ఏవముక్తస్తురామేణ లక్ష్మణస్సంయతాఞ్జలిః। సీతాసమక్షంకాకుత్స్థ మిదంవచనమబ్రవీత్’’, ఎన్ఱు తన్తలైయిలేప్పాత

మూ॥ స్వామిని విడిచి యుండజాలననుచు కైంకర్యముఁ జేయవలెననియు, సకల విధకైంకర్యములను చేయవలెననియు, ఆజ్ఞాపింపవలెననియును ప్రార్థించినారు.

వీరిని తిరిగి యింటికి పంపుటకుగాను వారు అనేకము చెప్పఁగా ‹‹ నచ సీతా త్వయా హీనా న చాహ మపి రాఘవ ముహూర్త మపి జీవావో జలాన్మత్స్యావివోద్ధృతౌ’’ (రా. అ. ౫౩-౩౧) (ఓ రామచంద్రా! సీతయును నేనును జలములోనుండి బయటికితీసిన మత్స్యములవలెనే నిన్ను విడిచి క్షణకాలమున్ను జీవింపజాలము) అని చెప్పుటచే శ్రీరాముని వదలి తాము జీవింపఁజాలమని పురస్కరించుకొని, తన్ను అనుచరునిగాఁ జేసికొనుమని చెప్పి, పిమ్మట ‹‹ధనురాదాయ సగుణం ఖనిత్రపిటకాధరః అగ్రతస్తే గమిష్యామి పన్థానమనుదర్శయన్ ॥ ఆహరిష్యామి తే నిత్యం మూలాని చ ఫలాని చ వన్యాని యానిచాన్యాని స్వాహారాణి తపస్వినాం’’ (రా. అ. ౩౧-౨౩) (ధనస్సును చేతఁబట్టుకొని గడ్డపారమొదలగు సాధనములనున్ను చేతనుంచుకొని నీకు మార్గముఁ జూపించుచు ముందుగ నడచెదను. ప్రతిదినమును నీకుగాను వనమందుండునవియును తదితరములు నగు ఫలమూలాదులను తపోవంతులకు మంచి యాహారమగు వాటిని తెచ్చిపెట్టుచుందును) అన్నందున స్వశేషత్వమున కనుగుణముగ కైంకర్యముఁ జేయవలయుననియు, తరువాత ‹‹ భవాంస్తు సహవైదేహ్యా గిరి సానుషు రంస్యతే అహం సర్వం కరిష్యామి జాగ్రతస్స్వపతశ్చతే’’(శ్రీరామచంద్రా నీవు సీతా పిరాట్టితోఁగూడ పర్వతసానువులయందు సుఖముగానుండఁగా నేను నీవు నిద్రించునప్పుడును మేల్కాంచి యుండునప్పుడును ఎల్లకాలమును నీకు సమస్తములగు కైంకర్యములను చేయగలను) అని చెప్పుటచే వాటిలోను ఈ యా కైంకర్యమనెడి నియమములేకుండ యన్ని కైంకర్యములను చేయవలయుననియు, పంచవటియందు నెంచేశియున్నప్పుడు ‹‹ మంచినీటి వసతియును నీడయును గల యొక ప్రదేశముఁ జూచి పర్ణశాల నేర్పరచుము’’ అని శ్రీరామచంద్రుఁడా నతియ్యఁగా, ‹‹ ఏవ ముక్తస్తు రామేణ లక్ష్మణ స్సంయతాం జలిః । సీతా సమక్షమ్ కాకుత్స్థమిదం

మూ॥ పడైవీట్టిల్ పుకున్దపిన్బు, కాట్టిల్ తనియిడత్తిల్ స్వయమ్బాకత్తిలే వయిత్తై ప్పెరుక్కినపడియాలే, ఒప్పూణ్ ఉణ్ణమాట్టాతే,

త్తిత్తై పైత్తపోతే పెరుమాళ్ నమ్మై క్కైవిట్టారెన్ఱు విక్ళతరాయ్, పిరాట్టి మున్నిలైయాక క్కైయుమ్ మఞ్జలియుమాయ్ నిన్ఱు, ''పరవానస్మి కాకుత్స్థ త్వయి వర్షశతంస్థితే।స్వయన్తు రుచిరేదేశే క్రియతామితి మాం వద'' ఎన్గైయాలే, అడిమైశెయ్యుమళవిల్ స్వాతన్త్ర్యమాకిఱ దోషమ్ కలశాతపడి, ఉచితకైఙ్కర్యఙ్గళిలే యేవిక్కొళ్ళవుమ్ వేణుమెన్ఱు ప్రార్థిత్తారెన్గై. (పడైవీట్టిల్) ఇత్యాది. తిరుప్పడైవీట్టిలే యెழున్దరుళివన్దు పుకున్దు తిరువభిషేకమ్పణ్ణియరుళినపోతు, తమ్మోడుకూడ వడిమైశెయ్కైక్కొరువరుమిల్లాత తనికాట్టిలే, తామేయడిమైశెయ్తు కైఙ్కర్యాభినివేశత్తై ప్పెరుక్కైయాలే, స్వయమ్బాకత్తిలే వయిత్తై ప్పెరుక్కినవర్ ఒప్పూణుణ్ణాతాప్పోలే, శ్రీభరతాழ్వాన్ తుడక్కమానవర్కళోడొక్కత్తాము మోరడిమైశెయ్తు నిఱ్కమాట్టాతే, తిరువెణ్కొఱ్ఱక్కుడైయెడుక్కై, తిరువెణ్ శామరమ్ పరిమాఱుకైయాకిఱ ఇరణ్డడిమైయై యేకకాలత్తిలే శెయ్తారెన్గై. ఇన్దవృత్తాన్తన్దాన్ శ్రీరామాయణత్తిలిల్లై, ''ఛత్రచామరపాణిస్తు లక్ష్మణోఽనుజగామహ'' ఎన్గిఱతు శ్రీరామాయణమన్త్రోకిన్నిల్, కాట్టుక్కెழున్దరుళ వతుక్కుమున్నే తిరు

మూ॥ తిరిగి రాజధానికి వేంచేసినపిమ్మట, స్వయంపాక నియమస్థులు కడుపునిండించుకొను చందంబున, అనఁగా వండుకొనిన పదార్థములను తామొక్కరే భుజించునటుల, పఙ్క్తిభోజనముఁజేయక, అనఁగా భరతాదులతోబాటు వేఱైన నొక్క కైంకర్యముతో తృప్తినొందక,

వచన మబ్రవీత్'' (రా. అ. ౧౫-౬) (ఇవ్విధమున శ్రీరామచంద్రుఁడా నతియ్యఁగా, శ్రీలక్ష్మణస్వామి అంజలి జోడించి సీతాపిరాట్టి సమక్షమున నిట్లు పలికిన వాఁడాయెను) అన్నట్లు తనపై స్వాతంత్ర్యమును వదలినప్పుడు పెరుమాళ్లు తన్ను విడనాడినారని చింతాక్రాంతుఁడై శ్రీసీతాపిరాట్టి సమక్షమున నంజలి జోడించుకొని ''పరవానస్మి కాకుత్స్థ త్వయివర్షశతం స్థితే స్వయం తురుచిరేదేశే క్రియతామితి మాం వద'' (రా. అ. ౧౫--) (ఎన్ని సంవత్సరములయినను నేను పరతంత్రుఁడను నీవు స్వయముగ మనోహరమైన తావున నేర్పరచమని యాజ్ఞాపింపుమా) అనుటచే కైంకర్యము నొనర్చు సమయమున స్వాతంత్ర్యము రాకుండ ఉచితములగు కైంకర్యములయందు వినియోగపరచుకొనుమని ప్రార్థించినారనుట.

తిరిగి రాజధానికి వేంచేసినపిమ్మట పట్టాభిషేక సమయమున, అరణ్యమున తమతోఁగూడ కైంకర్యము చేయువారు వేఱొక్కరు లేనందున కైంకర్యమునఁ గోరికను పూర్తిగ లభించినవారగుటంజేసి, స్వయం పాకముచేసికొని కడుపు నిండ తినుటకభ్యసించినవాఁడు పఙ్క్తిభోజనము చేయని చందంబున, భరతుడు మొదలగు వారివలెనే యేదో యొక కైంకర్యముఁ జేసియుండక, ఒక తిరుహస్తమున ఛత్రమును వేఱొక్క తిరుహస్తమున చామరమునుంచుకొని కైంకర్యముఁజేసిరి అనఁగా రెండు కైంకర్యములను ఏకకాలమున నొనర్చినారనుట. ఈపై వృత్తాంతము శ్రీరామాయణమునఁ జెప్పియుండలేదు. అయితే ''ఛత్రచామరపాణిస్తు లక్ష్మణోనుజగామహ'' (ఛత్రచామరములఁజేతఁ బట్టుకొని శ్రీలక్ష్మణస్వామి బయలుదేరి వెళ్లెను) అని శ్రీరామాయణమునఁ గదా

మూ॥ ఒరు తిరుక్కైయాలే తిరువెణ్ కొర్ఱక్కుడైయైయుమ్, ఒరు తిరుక్కైయాలే తిరువెణ్ శామరత్తైయుమ్ ధరిత్తు అడిమై శెయ్దార్.

వభిషేకార్థమాక వలఙ్కరిత్తు త్తమ్ముడైయ దివ్యాన్తః పురత్తిల్ నిన్ఱుమ్ పుఱప్పట్టు చక్రవర్తి త్తిరుమాళిక్కైయై నోక్కి త్తిరుత్తేరిలేఱి యెళున్దరుళుకిఱపోతు ఇళైయపెరుమాళ్ శెయ్త వృత్తాన్తమాక త్తిరువయోధ్యాకాణ్డత్తిలే శొల్లప్పట్టతాకైయాలే ఇవ్విడత్తుక్కు శేరాతు. ఆనాల్ ఇవరెఙ్గిప్పడి యరుళిచ్చెయ్తాకెన్నిల్; పద్మపురాణప్రక్రియైయాలే యరుళిచ్చెయ్తార్. "అథతస్మిన్ దినే పుణ్యే శుభలగ్నే శుభాన్వితే। రాఘవస్యాభిషేకార్థం మఙ్గళఞ్చక్రిరే జనాః" ఎన్ఱు తుడఙ్గి పరక్కచ్చొల్లిక్కొణ్డువన్దు, "మన్త్రిపూతజలైః శుద్ధైర్మునయస్సంశితవ్రతాః। జపన్తో వైష్ణవాన్ సూక్తాన్ చతుర్వేదమయాన్ శుభాన్ । అభిషేకం శుభం చక్రుః కాకుత్స్థం జగతాంపతిమ్ । తస్మిన్ శుభతమే లగ్నే దేవదున్దుభయో దివి। నినేదుః పుష్పవర్షాణి వవర్షుశ్చ సమన్తతః । దివ్యాన్బరైర్భూషణైశ్చ దివ్యగన్ధానులేపనైః । పుష్పైర్నానావిధైర్దివ్యైర్దేవ్యా సహ రఘూద్వహః । అలఙ్కృతశ్చ శుశుభే మునిభిర్వేదపారగైః । ఛత్రఞ్చ చామరం దివ్యమ్ ధృతవాన్ లక్ష్మణస్తథా। పార్శ్వే భరతశత్రుఘ్నౌ తాళవృన్తే వివేజతుః। దర్పణం ప్రదదౌ శ్రీమాన్ రాక్షసేన్ద్రో విభీషణః । దధార

మూ॥ ఒక హస్తముచేత శ్వేత ఛత్రమునున్ను మరియొక హస్తముచేత చామరము నున్ను ధరించి కైంకర్యముఁ జేసిరి.

చెప్పఁబడిన యున్నదంటివేని, యీ శ్లోకమునఁ జెప్పఁబడిన విషయము శ్రీరామచంద్రుఁడు అరణ్యమునకు వేంచేయుటకు పూర్వము పట్టాభిషేకమునకుగాను అలంకరింపఁబడి తనయొక్క యంతఃపురములోనుండి బయలుదేరి దశరథ మహారాజుగారి గృహంబునకు పోవుటకై రథముమీద యెక్కి బయలుదేరునప్పుడు శ్రీలక్ష్మణస్వామిచేసిన కైంకర్యముగాను, అయోధ్యాకాండమున చెప్పఁబడినట్టిది గాన ప్రకృతమున సంబంధింపదు.

అవతారిక:—అయితే వీరు దేనినిబట్టి యిట్లు పాయించి నారంటివేని తెలుపుచున్నారు.

పాద్మపురాణమునఁ జెప్పియున్న ప్రక్రియనుబట్టి యిట్లు ప్రసాదించియున్నారు. అదియెట్లనిన, "రాఘవస్యాభిషేకార్థం మంగళం చక్రిరే జనాః" (పాద్మ. ఉ. ఖ. అధ్యా. ౪౧) శ్రీరామచంద్రుని పట్టాభిషేకమునకై జనులు మంగళ కార్యములనొనర్చిరి) అని యారంభించి చాలా వరకు చెప్పుచువచ్చి, "మన్త్రిపూతజలైః శుద్ధైర్మునయస్సంశితవ్రతాః। జపన్తో వైష్ణవాన్ సూక్తాన్ చతుర్వేదమయాన్ శుభాన్। అభిషేకం శుభం చక్రుః కాకుత్స్థం జగతాంపతిమ్ । తస్మిన్ శుభతమే లగ్నే దేవదున్దుభయో దివి! నినేదుః పుష్పవర్షాణి వవర్షుశ్చ సమన్తతః। దివ్యామ్బరైర్భూషణైశ్చ దివ్యగన్ధానులేపనైః। పుష్పైర్నానావిధైర్దివ్యైర్దేవ్యా సహ రఘూద్వహః। అలఙ్కృతశ్చ శుశుభే మునిభిర్వేదపారగైః । ఛత్రఞ్చ చామరం దివ్యమ్ ధృతవాన్ లక్ష్మణస్తథా । పార్శ్వే భరతశత్రుఘ్నౌ తాళవృన్తే వివేజతుః । దర్పణం ప్రదదౌ శ్రీమాన్ రాక్షసేన్ద్రో విభీషణః । దధార పూర్ణకలశం సుగ్రీవో వానరేశ్వరః । జామ్బవాంశ్చ మహాతేజాః పుష్పమాలాం మనోహరామ్ । వాలిపుత్రస్తు తామ్బూలం సకర్పూరం దదౌ ప్రియాత్ । హనూమాన్ దీపికాం దివ్యాం సుషేణస్తు ధ్వజం శుభమ్ । పరివార్య మహాత్మానం మన్త్రిణస్సముపాసిరే" (పాద్మపురాణం. ఉ. ఖ. అధ్యా. ౪౯)

మూ॥ ౮౮॥ పెరియవుడైయారుమ్, పిళ్ళై తిరునఱైయూర్ అరైయరుమ్ ఉడమ్బై ఉపేక్షిత్తార్కళ్.

పూర్ణకలశం సుగ్రీవో వానరేశ్వరః । జామ్బవాంశ్చ మహాతేజాః పుష్పమాలాం మనోహరామ్। వాలిపుత్రస్తు తామ్బూలం సకర్పూరం దదౌ ప్రియాత్ । హనూమాన్ దీపికాం దివ్యాం సుషేణస్తు ధ్వజం శుభమ్ । పరివార్య మహాత్మానం మన్త్రిణస్సముపాసిరే”) ఎన్ఱు పాద్మపురాణత్తిల్ ఉత్తరఖణ్డత్తిల్ నాల్పత్తొన్బతామధ్యాయత్తిలే శొల్లప్పట్టతిఱే. “ఛత్రఞ్చచామరం దివ్యం ధృతవాన్” ఎన్ఱతు తోన్ఱవిఱే, (తిరువెణ్కొఱ్ఱ కుడైయైయుమ్ తిరువెణ్ చామరత్తైయుమ్ ధరిత్తు) ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తతు.

(పెరియవుడైయారుమ్ పిళ్ళై తిరునఱైయూర్ అరైయరుమ్ ఉడమ్బై యుపేక్షిత్తార్కళ్) శ్రీజటాయు మహారాజరై పెరియవుడైయారెన్ఱాయిఱ్ఱు నమ్ముతలికళ్ అరుళిచ్చెయ్వతు. ఇవర్ తామ్ పఞ్చవటియిలే పెరుమాళెళున్దరుళి, తమ్మై యఙ్గీకరిత్తు “ఇహ వత్స్యామి సౌమిత్రే సార్ధమేతేన పక్షిణా” ఎన్ఱు ఎన్నుమ్పడి తిరువడికళుక్కు మికవుమ్ పరివరాయ్, పెరుమాళెళున్దరుళి యిరు

మూ॥ ౮౮॥ శ్రీజటాయువును పిళ్ళై తిరునఱైయూరరయరును శరీరమును ఉపేక్షించినారు.

“ప్రవాళాలంబులగు మహర్షులు మంత్రములచే పవిత్రములుగాఁ జేయఁబడినట్టివియు, పరిశుద్ధములగు నుదకములతో మంగళకరములును, చతుర్వేదమయములునగు విష్ణుసూక్తములను పఠించుచు లోకేశ్వరుఁడగు శ్రీరామచంద్రుని కభిషేకమును గావించిరి. అట్టి శుభముహూర్తమున నాకాశమునందు దేవతలు ఢంకారములనుగొట్టి అంతటను పుష్పవర్షమును గురిపించిరి. అట్టి సమయమున వేదపారగులగు మహర్షులచే దివ్యములును నానావిధములునగు పుష్పములతో నలంకరింపఁబడి శ్రీరామచంద్రుఁడు సీతాపిరాట్టితోఁగూడ దేదీప్యమానముగ వేంచేసియుండెను. అట్టి సమయమున శ్రీలక్ష్మణస్వామి ఛత్రచామరములఁబట్టుకొనియుండ భరతశత్రుఘ్నులు వినసకఱ్ఱలతో విసురుచు ప్రక్కన నిలుచుండిరి. రాక్షసశ్రేష్ఠుఁడగు శ్రీవిభీషణుఁడు అద్దము చూపించుచుండిరి. వానరేంద్రుఁడగు సుగ్రీవుండు పూర్ణకలశమును బట్టుకొని యుండెను. జాంబవంతుఁడు పుష్పమాలను బట్టుకొని యుండెను. వాలిపుత్రుండు కర్పూర మిశ్రితమగు తాంబూలమును ప్రియముతో నిచ్చుచుండెను. హనుమంతుండు దివ్యమగు దీపమును బట్టుకొని యుండెను. సుషేణుండు శుభకరమగు ధ్వజమును బట్టుకొని యుండెను. మంత్రులందఱును మహాత్ముఁడగు శ్రీరామచంద్రునిచుట్టును నిలువఁబడి యుండిరి) అని యిట్లు పద్మపురాణముయొక్క యుత్తరఖండమున నలుబదితొమ్మిదవ యధ్యాయమునఁ జెప్పఁబడినది గదా! “ఛత్రంచ చామరం దివ్యం” అను శ్లోకమును మనస్సున నుంచుకొనియేకదా! శ్రీపిళ్ళై లోకాచార్యులవారు మూలగ్రంథమున “ఛత్రమును చామరమును ధరించియుండి”అని వ్రాయించి యున్నారు.

పెరియ వుడైయారును, పిళ్ళై తిరునఱైయూరరయరును తమతమ శరీరములను ఉపేక్షించినారు. శ్రీజటాయు మహారాజును (జటాయుపక్షిని) పెరియ వుడయారని మన పూర్వాచార్యులు పేర్కొనుట సంప్రదాయము. వీరు పంచవటియందు పెరుమాళ్లు వేంచేసియున్నప్పుడు తమను

మూ॥ చిన్తయన్తిక్కుడమ్బు తన్నడైయే పోయిఱ్ఱు.

క్కుమ్ దివ్యాశ్రమత్తుక్కు ఆసన్నమాక ఎత్తియానిఱ్కచ్చెయ్తే, ఆచిన్తితమాక రావణన్ ఎన్ఱు పిరాట్టియై ప్పిరిత్తుక్కొణ్డుపోక, అప్పోతు పిరాట్టి ఇవరై యొరువృక్షత్తిన్ మేలే కణ్డు, ‘‘ఎన్నై ఇవనిప్పడి యపహరిత్తుక్కొణ్డు పోకానిన్ఱాన్’’ ఎన్ఱు ఇవర్ పేరైచ్చొల్లి క్కూప్పిడ, ఉఱఙ్గుకిఱ ఇవర్ అన్దవార్తధ్వనియై క్కేట్టుణర్న్దు రావణన్ కొణ్డుపోకిఱ పడియైక్కణ్డు, ‘‘ఉనక్కిదు తకాదుకాణ్’’ ఎన్ఱు ధర్మోపదేశమ్పణ్ణిన వళవిల్ అవన్ కేళామైయాలే, ‘‘నమ్ప్రాణనోడే ఇతు కణ్డిరుక్కక్కడవోమల్లోమ్. యుద్ధమ్పణ్ణి.మీట్కు తలైయాకిల్ ముడికల్ శెయ్యక్కడవోమ్’’ ఎన్ఱధ్యవసిత్తు, అతిబలపరాక్రమరాకైయాలే అవనోడే మహాయుద్ధత్తైప్పణ్ణి, అవనాలేయాలే ఈడుపట్టువిఴున్దు తమ్ తిరుమేనియైవిట్టారిఱే.

పిళ్ళైతిరునఱైయూరరైయర్ సకుటుమ్బమాక త్తిరునారాయణపురత్తిల్ వేదనారాయణ ప్పెరుమాళై సేవిక్కచ్చెన్ఱు పుకున్దవళవిలే పరసమయికళ్ అన్దక్కోయిలిలే అగ్నిప్రక్షేపత్తైప్పణ్ణ, ఉళ్ళిన్దవర్కళెల్లారుమ్ పుఱప్పట్టోడిప్పోకచ్చెయ్తే, అన్ద వెమ్పెరుమాన్ తిరుమేనిక్కుళ్ళివు వరుకిఱపడియైక్కణ్డు సహిక్కమాట్టాత ప్రేమాతిశయత్తాలే, తాము మొక్కముడికతాక వధ్యవసిత్తు ఇవర్ నిక్కైయాలే, పిళ్ళైకళుమ్ ఇవరైవిట్టుప్పోకమెన్ఱునిఱ్క, అవర్కళుమ్ తాముమ్కూడ అతుక్కుళ్ళేనిన్ఱు తిరుమేనియైవిట్టారెన్ఱు ప్రసిద్ధమిఱే.

(చిన్తయన్తిక్కుడమ్బు తన్నడైయేపోయిఱ్ఱు). అతావతు ‘‘కాచిదాపసధస్యాన్తేస్థితా

మూ॥ చింతయంతికి శరీరము తనంతటనే పోయినది.

అంగీకరించినది మొదలు ‘‘ఇహ వత్స్యామి సౌమిత్రే సార్ధమేతేన పక్షిణా’’ (రా. ఆ.౧౫.౧౯) (ఓ లక్ష్మణ! ఈ పక్షితో (గూడ ఈ తావున నివసించెదను) అన్నది మొదలు పెరుమాళ్ల విషయమున మిక్కిలి విశ్వాసముగల వారై పెరుమాళ్ళు వేంచేసియుండు దివ్యాశ్రమమునకు సమీపముగ నివసించియుండఁగా, అకస్మాత్తుగ రావణుండువచ్చి సీతాపిరాట్టిని తీసికొనిపోవునప్పుడు ఆమె వీరిని రొుక వృక్షముపై నుండఁగాఁజూచి ‘‘ నన్ను ఈతఁడిట్లు అపహరించుకొని పోవుచున్నాఁడు ’’ అనుచు వీరిని పేరుతోఁ బెద్దగాఁ బిల్వగా, నిద్రించుచుండునట్టి వీరు ఆయార్తధ్వనిని విని మేల్కాంచి రావణుండు సీతఁగొనిపోవుటంజూచి ‘‘నీకిది తగదు సుమీ’’ అని ధర్మోపదేశముఁజేసి నప్పుడు వాఁడు వినకపోయినందున ‘‘నేను ప్రాణముతోనుండి దీనిఁజూడజాలను యుద్ధముఁజేసి విడిపించుటగాని, లేకున్న, అంతటితో ప్రాణమునన్న పోగొట్టుకొనవలయును ’’ అని నిశ్చయించుకొని, గొప్ప బలపరాక్రమముగల వారగుటచే వానితో గొప్ప యుద్ధముచేసి వానిచేతిలో దెబ్బతిని శరీరమును విడనాడినారు గదా!

పిళ్లై తిరునఱైయూరరయరనువారు సకుటుంబముగ తిరునారాయణపురమున వేంచేసియుండు శ్రీవేదనారాయణస్వామిని సేవింపఁబోయినప్పుడు మతాంతరులు ఆకోవెలలో నగ్నిని పెట్టఁగాలోపలనుండు వారందఱు పరుగెత్తి పోవుచుండ, అచట వేంచేసియుండు పెరుమాళ్ళశరీరమునకు కష్టము గలుగుటఁజూచి సహింపఁజాలని ప్రేమాతిశయమువలన తాముగూడ నచ్చటనే ప్రాణమువిడనాడ నిశ్చయించికొనియుండ, పిల్లలును వీరినివదలి పోమనియుండఁగా వారును తామును దానిలోపలనుండి శరీరమును విడిచినారని ప్రసిద్ధము గదా.

చిన్తయన్తికి శరీరము తనంతనే విడిచిపోయినది. అనఁగా ‘‘ కాచిదాపసధస్యాన్తే స్థితా

మూ॥ ౧౫॥ ఉపాయత్తుక్కు శక్తియుమ్ లజ్జ[illegible] యత్నముమ్ కులైయవేణుమ్

దృష్ట్వాబహిర్గురుమ్ ॥ తన్మయత్వేనగోవిన్దం [illegible] లితలోచనా । తచ్చిత్తవిమలాహ్లాద క్షీణ పుణ్యాచయాతదా । తదప్రాప్తిమహాదుః[illegible] షపాతకా । చిన్తయన్తీ జగత్సూతిం పరబ్రహ్మస్వరూపిణమ్। నిరుచ్ఛ్వాసతయా[illegible] తాన్యాగోపకన్యకా" ఎన్గిఱపడియే తిరుక్కురిపై యినన్ఱు తిరుక్కు[illegible] [illegible] [illegible]నావనత్తేఱపోకప్పుఱప్పట్టవళవిలే, గురుదర్శనత్తాలే పోకమాట్టామల్ నిన్ఱు, కృష్ణనైధ[illegible] [illegible]ణి, తదత్తచిత్తైయాకైయాలేవన్ద నిర్మలసుఖత్తాలుమ్, తదప్రాప్తిని న్దనమాన నిరవధికదుఃఖ[illegible]లుమ్, ప్రక్షీణాశేషపుణ్యపాపైయాయ్, తత్స్మరణమ్ శెల్లానిఱ్కు తత్ప్రాప్తియిలాఴ్కైక్కత్తాలే ధ[illegible]ఱ్కుమాట్టామల్ మూచ్చడఙ్గుకైయాలే, ఇవళుక్కుత్తానఱ్పే క్షిక్కవేణ్డాతపడి దేహమ్ తన్నడైయే [illegible]ఱ్కణ్డునిన్ఱతెన్ఱె.

ఆక ఇప్పడి నిదర్శనభూ[illegible]ప[illegible]చ్చొల్లి, [illegible]ని ఇవర్కళైప్పోలేయిరుక్కవేణుమ్ ఎన్ఱు తిరుకరత్తై [illegible] కిఱార్, (పాయత్తుక్కు) ఇత్యాదివాక్యద్వయత్తాలే, అతాపతు, ఉపాయత్తుక్కధికారియానాల్, స్వరక్షణమ్ తానేపణ్ణిక్కొళ్ళుకైక్కు ఉప్పానశక్తియుమ్, తాన్ పరిగ్రహిక్కిఱ ఉపాయత్తుక్కు విరోధికళాన [illegible] విడువళవిల్, నాట్టార్ శిరిక్కు

మూ॥ మోక్షమునకు సర్వేశ్వరుఁడే ఉపాయము [illegible]ను నిష్ఠ కలుగుటకు, శక్తిని, లజ్జను, స్వప్రయత్నమునున్ను విడువవలెను

దృష్ట్వాబహిర్గురుమ్ । తన్మయత్వేనగోవిన్దం దధ్యామీలితలోచనా । తచ్చిత్తవిమలాహ్లాద క్షీణ పుణ్యచయాతదా । తదప్రాప్తిమహాదుఃఖ విలీనాశేషపాతకా। చిన్తయన్తీ జగత్సూతిం పరబ్రహ్మస్వరూపిణమ్ । నిరుచ్ఛ్వాసతయాముక్తిం గతాన్యాగోపకన్యకా" (చింతయంతి)యనఁబడు నొకగోపకన్యక [illegible] పెద్దలుండుటంజూచి స్వస్థానమున, గోవిందుని కన్నుమూసికొని ధ్యానించెను. శ్రీకృష్ణుని ధ్యానించుటంజేసి నిర్మలమైనట్టి యానందముచే నశించినట్టి పాపములు గలదియై [illegible]ని బొందజాలమివలనఁ గలిగిన దుఃఖముచే సమస్తపాపములును నశించినదై పరబ్రహ్మ స్వరూ[illegible]డగు జగత్కారణమును ధ్యానించుచునే యుచ్ఛ్వాస నిశ్వాసములుడిగినదై మోక్షమును బొ[illegible]నదాయెను) అన్నట్లు రాసక్రీడసమయమున వేణునాదమునువిని శ్రీబృందావనమువరకును పో[illegible]లయునని బయలుదేరినప్పుడు బయట పెద్దలుండుటచే పోకుండి నిర్మలమైన సుఖము వలనను శ్రీకృష్ణునిధ్యాంచి [illegible]ను వానిమోదలనే మనస్సు నుంచినదైనందున వానిఁబొందక పోవుటచేఁ గలిగిన దుఃఖమువలనను పుణ్యపాపంబులన్నియును నశించినదై వానిని స్మరించుచునే యుండఁగా. వానిని బొందకపోతినే యనెడి దుఃఖము మూలకమగు కష్టమువలన ప్రాణంబులను ధరించియుండ జాలనిదగుచు ప్రాణంబులను వదలినదైనందున ఈమె విషయమున తాను ఉపేక్షింపవక్కర[illegible]ండ శరీరము తనంతనే విడిచిపోయిన దనుట.

అవతారిక.—కావున నిట్లు నిదర్శనముగా నుదహరింపఁబడిన వారివలెవలెనుండవలెనని యభిప్రాయముతో సమస్తజనులను హెచ్చరిక చేయుచు నడవడికలఁజెప్పి పిమ్మట[illegible]వలె నడుచుకొనవలయునన్న దాని యభిప్రాయమును (ఉపాయముకు) ఇత్యాది వాక్యద్వయము[illegible]చేఁ దెలుపుచున్నారు.

మోక్షమునకు ఈశ్వరుఁడే యుపాయము అను నిష్ఠగలుగుటకు తన రక్షణమును తానే చేసికొనుటకు హేతువయిన శక్తినిన్ని తాను స్వీకరించునట్టి యుపాయముతో విరోధించు వాటిని

మూ॥ ఉపేయత్తుక్కు ప్రేమ. తన్నై ఉపేక్షిత్తైయుమ్ తరియామైయుమ్ వేణుమ్

మతుక్కు కూశుమ్ అజ్ఞైయుమ్, తన స్వాతంత్ర్యవిరోధియాన స్వయత్నముమ్ కైవిడవేణుమ్

ఉపేయత్తుక్కధికారియానాల్, శేషిక్కు ప్రియమాయిరుక్కుమ్ ««ఎల్లావడిమైయుమ్ అవనేవినపడి శెయ్యవేణుమ్»» ఎన్నుమ్ ప్రేమముమ్, అవనుక్కు ఆపత్తు వరిల్ అతుక్కడ్డాల్ ఇమాట్టామల్ తన్నుడమ్బై విట్టుక్కైవిడుకైయుమ్, తద్విగ్రహానుభవత్తిల్ ధరిత్తిరుక్కమాట్టామల్ మాచ్చడక్కుమ్పడియాకైయుమ్ వేణుమెన్నపడి. అక్కారణత్తాలే యిరుక్కుమావతు- ఇవ్వధికారత్తైయుడైయవర్కళై యెన్ఱు కరుత్తు.

««విష్ణోః కార్యం సముద్దిశ్య దేహత్యాగో యదా కృతః వైకుంఠమాసాద్య ముక్తో భవతి మానవః»» ఎన్ఱు ఆగ్నేయపురాణత్తిలుమ్, ««దేవకార్యం సముద్దిశ్య స్వాంతనుం యః పరిత్యజేత్ । సయాతి విష్ణుసాయుజ్యమపిపాతకకృన్నరః»» ఎన్ఱు వాయుపురాణత్తిలుమ్, ««రఙ్గనాథం సమాశ్రిత్య దేహత్యాగం కరోతి యః । తస్య వంశమృతాస్సర్వే గచ్ఛన్త్యాత్యన్తికం లయమ్»» ఎన్ఱు వామనపురాణత్తిలుమ్ కొల్లైక్కూలుమ్, విశేషిత్తు అశ్వమేధపర్వత్తిల్ వైష్ణవధర్మశాస్త్రత్తిల్ పఞ్చమాధ్యాయత్తిల్ ««అగ్నిప్రవేశం యశ్చాపి కురుతేమద్గతాత్మనా । సయాత్యగ్నిప్రకాశేన విమానేనమమాలయమ్ । ప్రాణాం స్త్యజతియోమర్త్యో మాంప్రపన్నోఽపస్యనా బాలసూర్యప్రకాశేనప్రవే

మూ॥ ఉపేయానుష్ఠానమును గలుగుటకు ప్రీతియును ఉపేక్షించుటయును ధరించియుండజాలమియును ఉండవలెను

విడిచి పెట్టినచో లోకులు నిందింతురనెడి సంకోచమునకు హేతువగునున్న తన పారతంత్ర్యమున విరోధియైన స్వప్రయత్నమునున్ను విడుచుటనవలయును.

ఈశ్వర కైంకర్యమే పురుషార్థమనెడి నిష్ఠగలుగుటకు తన స్వామిని నిమిషమైనను విడువక సర్వవిధకైంకర్యములను స్వామినియమన ప్రకారముగాఁ జేయవలయునను ప్రేమయును, తన స్వామికి ఆపదవచ్చిన యెడల వాడఁజాలక స్వదేహమును విడిచిపెట్టుటయును, స్వామియొక్క దివ్యమంగళ విగ్రహానుభవము లభించనప్పుడు ధరింపఁజాలక అప్రయత్నముగా ప్రాణములను విడుచుటయున్ను ఉండవలయునని భావము.

అవతారిక:—అయితే, ఆగ్నేయపురాణమునందు ««విష్ణోః కార్యం సముద్దిశ్య దేహత్యాగో యదా కృతః తదా వైకుంఠమాసాద్య ముక్తో భవతి మానవః»» (ఎప్పుడీ మనుజుండు శ్రీమన్నారాయణునియొక్క కార్యము నుద్దేశించి దేహత్యాగముఁ జేయునో, అప్పుడీతండు శ్రీవైకుంఠముఁ జేరి ముక్తుండగుచున్నాఁడు) అనియు, వాయుపురాణమున, ««దేవకార్యం సముద్దిశ్య స్వాంతనుం యః పరిత్యజేత్ సయాతి విష్ణుసాయుజ్యమపిపాతకృన్నరః»» (భగవంతుని కార్యమును తలపెట్టి దేహమును పరిత్యజించిన మనుజుండు పాపాత్ముండయినను విష్ణువుయొక్క సాయుజ్యమును బొందుచున్నాఁడు) అనియు, వామనపురాణమున ««రంగనాథం సమాశ్రిత్య దేహత్యాగం కరోతి యః । తస్య వంశమృతా స్సర్వే గచ్ఛన్త్యాత్యంతికం లయం»» (రంగనాథుని యాశ్రయించి దేహత్యాగముఁ జేసిన వాని వంశమునఁ జన్మించిన వారందరును మోక్షముఁ బొందుచున్నారు) అనియును చెప్పియున్నందునను విశేషముగ అశ్వమేధిక పర్వమున వైష్ణవధర్మశాస్త్రమునందు పంచమాధ్యాయమున, ««అగ్నిప్రవేశం యశ్చాపి కురుతేమద్గతాత్మనా సయాత్యగ్ని ప్రకాశేన విమానేన మమాలయం॥ ప్రాణాం స్త్యజతియో మర్త్యో మాంప్రపన్నోఽపస్యనాశకం బాలసూర్యప్రకా

మూ॥ ౧౬౬॥ ఇవనుక్కు వైధమాయ్ వరుమతితే త్యజిక్కలావతు.
రాగప్రాప్తమాయ్ వరుమతు త్యజిక్క వొణ్ణాతితే

మూ॥ ౧౬౭॥ ఉపాయత్వానుసంధానమ్ నివర్తకమ్

త్యాసేనమద్గృహమ్" ఎన్ఱు భగవానే యరుళిచ్చెయ్కైయాలుమ్, ఇప్పడి మోక్షసాధనమాక చ్చొల్లప్పడుకిఱ భగవదర్థమాన స్వదేహత్యాగమ్, అనన్యసాధననాన ఇవనుక్కు త్యాజ్యమన్ఱో, ప్రపన్నరాయిరుక్కిఱ పిళ్ళై తిరునఱైయూరరైయరితై యనుష్ఠిప్పానెన్నెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవనుక్కు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు - "ఇదఙ్కుర్యాత్" ఎన్ఱు ఒరువిధిప్రయుక్తమాయ్ వరుమతిఱే ప్రాప్తాప్రాప్తవివేకమ్పణ్ణి ఇవనుక్కైవిడలావతు, అజ్జనన్ఱిక్కే, తన్విరహత్తిలా ఱ్ఱియప్పోకాతపడి భోగ్యముమాయ్ ప్రాప్తముమాన విషయత్తిల్ రాగప్రయుక్తమాయ్ వరుమతు, వరున్దియుమ్ కైవిడప్పోకాతిఱే యెన్నై.

వైధమాయ్వరుమవైవిల్ సుత్యజమాయ్, రాగప్రాప్తమాయ్ వరుమవైవిల్ దుస్త్యజమావా నెన్నెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉపాయత్వ) ఇత్యాదియాలే (ఉపాయత్వానుసన్ధానమ్ నివర్తకమ్) ఎన్నతు - వైధమాయ్వరుమ్ దశైయిల్ దేహత్యాగరూపప్రవృత్తియిల్ ఉపాయత్వానుసన్ధానమ్ నడక్కైయాలే, అవ్వనుసన్ధానమ్ ఇవనై సాధనతయా సమ్ప్రతిపన్నమాన ఇద్దేహత్యా

మూ॥ ౧౬౬॥ ఈతనికి విధిప్రాప్తమైనదిగదా! త్యజింప శక్యము. అనురాగము వలనఁ
ప్రాప్తమైనది త్యజింప శక్యము కాదు గదా!

మూ॥ ౧౬౭॥ ఉపాయత్వాను సంధానము నివర్తకము.

కేన ప్రజేద్యా సేన మద్గృహం" (నాయందు లగ్నమైన మనస్సుగలవాఁడై అగ్ని ప్రవేశముఁజేయువాఁడు అగ్నివలెఁ బ్రకాశించునట్టి విమానముపై నాస్థానముఁ జేరుచున్నాఁడు. నాయందు ప్రపత్తిగలవాఁడై ప్రాణములఁ ద్యజించువాఁడు నాశరహితమగు నాస్థానముఁ జేరుచున్నాఁడు) అని భగవంతుఁడు స్వయముగనే చెప్పియుండుటం జేసియును ఇవ్విధమున మోక్షసాధనముగాఁ జెప్పఁబడునట్టి భగవదర్థమగు స్వదేహత్యాగము వేఱొక్క సాధనమెద్దియును లేదనుకొని యుండునట్టి యీతనికిఁ ద్యాజ్యము కాదా? ఇట్లుండ, ప్రపన్నాగ్రేసరులగు పిళ్లై తిరునఱయూరరయరు దీని నేల యనుష్ఠించిరని యడిగితివేని తెలుపుచున్నారు.

(ఈతనికి) ఇత్యాది "దీనిఁ జేయవలయును" అని యిట్లు ఒక విధిచే నియమింపఁబడిన దానిఁ గదా యీతఁడు "ఇది యుక్తము ఇది యుక్తముకాదు" అని యివ్విధమున వివేచనముఁ జేసి విడిచిపెట్టును. అట్లు కాకుండ, విడిచియుండ జాలనంత భోగ్యమై, స్వరూపానురూపమగు విషయమున, ప్రీతిమూలనఁ గలుగునట్టిది లభించిన పిమ్మట త్యజింపఁదగినది కాదు గదా! యనుట.

అవతారిక:—ఒకవిధిచే నియమింపఁబడినట్టిది సులభముగ త్యజింపఁదగిన దగుటయు, అనురాగమువలనస్వీకరించినది త్యజించుటకు కష్టసాధ్యమగుటయు నెట్లంటవేని తెలుపుచున్నారు.

(ఉపాయత్వ) ఇత్యాది ఉపాయత్వాను సంధానము నివర్తకమనఁగా, "దేహత్యాగము మోక్షసాధనము. కావునట్టి దీనిని మనము చేయవలయును" అని ఉపాయత్వానుసంధానముతోఁ గూడ ప్రపన్నుఁడు ప్రవర్తించునప్పుడు, ఆయుపాయత్వానుసంధానమె, సాధనముగాఁ దలంపఁబడిన ఈ దేహత్యాగమునందలి ప్రవృత్తినుండి మరలించును. (బుద్ధిపూర్వకముగ దేహమును త్యజించుటయందు మనస్సు ప్రవర్తింపదు)

మూ॥ ఉపేయత్వానుసంధానమ్ ప్రవర్తకమ్

మూ॥ ౭౭॥ అప్రాప్తవిషయంగళిలే సక్తనానవన్ "అతు లభిక్కవేణుమ్" ఎన్ఱు ఇరానిన్ఱాల్

గరూఢప్రవృత్తియిల్ నిన్ఱుమ్ మీళువిక్కుమెన్నపడి. (ఉపేయత్వానుసన్ధానమ్ ప్రవర్తకమ్) ఎన్ఱతు రాగప్రాప్తమాయ్ వరుమ్దశైయిల్, ఇవ్విషయత్తుక్కు హానివరక్కణ్డిరుప్పతిల్ ముడిక్కైయే నల్లతెన్ఱు దేహత్యాగత్తై పురుషార్థమాక అనుసన్ధిక్కైయాలే, అవ్వనుసన్ధానమ్ ఇవనై యతిలే మూళువిక్కుమెన్నపడి:—అన్ఱిక్కే, వైధమాయ్ వరుమ్బోతు భగవద్విషయత్తిలుపాయత్వానుసన్ధానమితుక్కు నివర్తకమ్; రాగప్రాప్తమాయ్ వరుమ్బోతు అవ్విషయత్తిలుపేయత్వానుసన్ధానమితుక్కు ప్రవర్తకమామెన్నవుమామ్.

ఇప్పడి ఒరుసాధనబుద్ధ్యా అన్ఱిక్కే తద్విషయప్రావణ్యాతిశయత్తాలే స్వదేహత్తై విడుమ్పడియాన నిలైవిశేషయక్కూడుమోవెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అప్రాప్త) ఇత్యాదియాలే. అతావతు-స్వరూపప్రాప్తమల్లాత హేయవిషయఙ్గళిలే ప్రవణనానవన్, తన్నైయఴియమాఱియాకిలుమ్ అవ్విషయత్తై లభిక్కవేణుమెన్ఱు, స్వదేహత్యాగత్తిలే ప్రవర్తియానిన్ఱాల్, స్వరూపప్రాప్తమాన విలక్షణవిషయత్తిలే ప్రవణనానవనుక్కు, అవ్విషయత్తైప్పెఱ్ఱైత్తన్నైయఴియమాఱుకైయాకిలవితు కూడుమెన్నుమిడమ్ కిమ్పునర్న్యాయసిద్ధమన్ఱోవెన్నై. ఒరు వేశ్యైయళవిలే ఒరువన

మూ॥ ఉపేయత్వానుసంధానము ప్రవర్తకము.

మూ॥ ౭౭॥ స్వరూపవిరోధులగు విషయములయెడల నాసక్తిగలవాఁడు "దానిని లభించి తీరవలయును" అని పట్టుపట్టినట్టయిన,

(ఉపేయత్వానుసంధానము ప్రవర్తకము) అనఁగా అనురాగము మూలముగ లభించినదయినప్పుడు "ఈశ్వర విగ్రహమునకు సంభవించు హానిని చూచుచుండుటకన్న, స్వదేహత్యాగమే మేలు" అని దేహత్యాగము చేయుటను పురుషార్థముగా ననుసంధించుటఁజేసి యట్టియనుసంధానమీతనిని ప్రవృత్తిలోఁ బ్రవేశపెట్టును.

ఈవాక్యమునకు వేఱొక్క విధమునను అర్థముఁ జేసికొనవచ్చును. "ఇది యొక శాస్త్రవిధిచే విధింపఁబడినప్పుడు, ఈశ్వరుఁడే యుపాయమనెడి యనుసంధానము ఈతనిని ఇట్టి వ్యాపారమునుండి నివర్తింపఁజేయును. ఇది యొక యనురాగము మూలముగఁ గలుగునప్పుడు, ఈశ్వరుఁడే పురుషార్థమనెడి యనుసంధానము (ఈశ్వరుని లభించుటకుగాను త్వరను బుట్టించి యట్టి వ్యాపారములో నీతనిఁ) బ్రవర్తింపఁజేయును." అనియును చెప్పవచ్చును.

అవతారిక:—ఇట్లు ఒక సాధనబుద్ధిచే కాకుండ, ఆ విషయమునఁ గల ప్రీతిమూలముగ శరీరమును విడుచునట్టి స్థితిగలుగుట సంభవమా! యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(స్వరూప) ఇత్యాది స్వరూపవిరుద్ధములగు హేయవిషయముల యెడలఁ బ్రీతిగలవాఁడు తనను చంపుకొనినదైనను, ఆ విషయమును లభింపవలయునవనెడి పట్టుదలతో నా విషయమునఁ బ్రవర్తించుచుండ, స్వరూపానుగుణమగు విలక్షణ విషయమునఁ బ్రీతిగలవాని కావిషయమునఁ దన ప్రాణంబులను విడనాడుట సంభవమని వేఱు చెప్పనక్కఱలేదు గదా! దృష్టాంతము—ఒకానొక విటుఁడు ఒక వేశ్యయందు అత్యంత ప్రేమగలవాఁడై యుండఁగా, ఒకానొక సమయము

మూ॥ ప్రాప్తవిషయ ప్రవణనుక్కు చ్చొల్లవేణ్డావిఱే.

మూ॥ ౮౯॥ అనుష్ఠానముమ్ అననుష్ఠానముమ్ ఉపాయకోటియి లన్వయియాతు.

తిసక్తనాయ్కొణ్డు పోరుమవనాయ్, అవళుక్కు వ్యాధికవక్కువన్దవళవిలే ‘‘ఇవళాఱియెళున్దిరున్దవాఱే నానెన్ తలైయై అరిన్దుతరుకిఱేన్’’ ఎన్ఱు ఒరు దేవతైక్కు ప్రార్థిత్తు, పిన్పు తన్ తలైయై యరిన్దుకొడుప్పతుమ్ శెయ్తానెన్ఱు ప్రసిద్ధమిఱే.

ఉపాయోపేయాధికారఙ్గళుక్కుడలాక మఱ్ఱుమ్ శొన్నవనుష్ఠానఙ్గళ్ పోలన్ఱిక్కే, ఉపాయతయా శాస్త్రసిద్ధమాకైయాలే, అనన్యసాధననుక్కు అననుష్ఠానమాన ఇన్ద దేహత్యాగమ్ రాగప్రాప్తమాకైయాలే దుస్త్యజమాయిరున్దతేయాకిలుమ్, ఉపాయకోటియిలే అన్వయిత్తన్ఱినిల్లాతే యెన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అనుష్ఠానముమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు-అనుష్ఠానమాకచ్చొన్న స్వశక్తిత్యాగాదికళుమ్ ప్రేమాదికళుమ్ ఉపాయోపేయాధికారాఙ్గభూతమాకైయాలే ఉపాయకోటియిలన్వయియాతాపోలే, అననుష్ఠానమాకచ్చొన్న స్వదేహత్యాగముమ్, ఉపాయబుద్ధ్యావనుష్ఠితమన్ఱిక్కే రాగప్రాప్తమాకైయాలే ఉపాయకోటియిల్ అన్వయియాతు, ఉపేయాధికారత్తిలన్తర్భవిక్కుమత్తనై యెన్నై. ఉపాయతయా శాస్త్రసిద్ధమేయాకిలుమ్, ఉపాయబుద్ధ్యా అనుష్ఠితమానతుక్కేయిఱే ఉపాయత్వముళ్ళతు. అఙ్గనన్ఱాకిల్, ప్రపన్ననానవన్ ఉపాయబుద్ధియా

మూ॥ స్వరూపసిద్ధమగు విషయమునఁ బ్రీతిగలవాని విషయమై వేరుచెప్పవలసినది లేదుగదా!

మూ॥ ౮౯॥ అనుష్ఠానమును, అనుష్ఠానముకానిదియును ఉపాయకోటిలోఁ జేరవు.

నందుదానికి వ్యాధి సంభవించెను. ఆవ్యాధి కుదిరినయెడల తిన శిరస్సును కోసి బలియిచ్చెదనని ఒక దేవతకు మొ్రొక్కుకొని ఆవ్యాధి నివ్వర్తించిన సిమ్మట మొ్రొక్కుబడి ప్రకారము తన శిరస్సును కోసి యిచ్చెనని ప్రసిద్ధమైయున్నది.

అవతారిక:—ఉపాయోపాయాధికారములకుఁ దగినవిగాను చెప్పఁబడినట్టి తక్కిన యనుష్ఠానములవంటిది కాకుండ, ఉపాయముగాను శాస్త్రమునందు విధింపఁబడినది యగుటంజేసి, భగవంతుని కంటెను వేఱొక్క సాధనము లేదనెడి నిశ్చయములోనుండు వానిచే ననుష్ఠింపఁదగనిది యగువట్టి యీ దేహత్యాగరూపమగు ననుష్ఠానము ప్రీతిమూలముగఁ గలిగినది యగుటచే దుస్త్యజమే యైనను, అది యుపాయకోటిలో నేలచేరదంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(అనుష్ఠానము) ఇత్యాది. అనఁగా అనుష్ఠానముగాఁ జెప్పఁబడిన స్వశక్తిత్యాగాదులును ప్రీత్యాదులును ఉపాయోపేయాధికారములలోనంతర్భూతములయిన వగుటంజేసి యవి యుపాయకోటిలోఁ జేరనివి యగు చందంబున, (అట్లు) అనుష్ఠానముగాఁ జెప్పఁబడనిదియగు స్వదేహత్యాగము ఉపాయమనెడి తలంపులో ననుష్ఠింపఁబడినట్టిదికాకుండ, అనురాగము మూలమున సంప్రాప్తమైనదైనందున నది యుపాయకోటిలోఁ జేరదు. అయితే యది యుపేయాధికారములోఁ జేరినది యగుననుట. ఉపాయముగాను శాస్త్రమునందు విధింపఁబడినదియేయైనను, ఉపాయమనెడి తలపులో ననుష్ఠింపఁబడినట్టిది మాత్రమే కదా! యొక యుపాయము కాఁగలదు. అట్లు కాకున్న, ప్రపన్నుఁడగువాఁడు ఉపాయమనెడి తలంపులేకుండ, ఉపేయము (పురుషార్థము)

మూ ॥ ౯౦ ॥ అనన్యోపాయత్వముమ్, అనన్యోపేయత్వముమ్, అనన్యదైవత్వముమ్, కులైయుమ్పడియాన ప్రవృత్తి కాణానిన్రోమిఱే.

ఉపేయబుద్ధ్యా పణ్ణుకిఱ పుణ్యదేశవాసాదికళుమ్ ఉపాయకోటియిలే అన్వయిక్కవేణుమిఱే. అన్నిక్కే, ఇన్న ప్రవృత్తితా నుపాయకోటియిలే అన్వయిత్తాకిలుమ్ అనన్యోపాయత్వత్తుక్కుక్కులైతల్ వరుమిత్తనై యిఱే, అతు ప్రేమపరవశర్క్కు అవద్యమన్రు ఎన్నైక్కాక ప్రేమపరవశర్ ప్రవృత్తికళై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (అనన్యోపాయత్వముమ్) ఎన్రుతుడజ్గి. (అనన్యోపాయత్వమ్ కులైయుమ్పడియాన ప్రవృత్తియావతు). ‚‚తిరుప్పతనోక్కినేన'' ‚‚నోక్కినోన్పైక్కుళిక్కాళ్'' ‚‚మతిరియాయ్ మడలూర్తుమ్'' ‚‚ప్పితినామమ్'' ‚‚ఊరారోర్షియేన్ నాన్వారార్ పూమ్ పెణ్ణైమడల్'' ‚‚ఉలకఱియపూర్వ నాన్ మన్నియపూమ్ పెణ్ణైమడల్'' ఎన్రు నోన్పు నోర్కైక్కు మడలెడుక్కై ముతలానవ్యాపారజ్గళిలే యిఱే. (అనన్యోపేయత్వమ్ కులైయుమ్పడియాన ప్రవృత్తియావతు)-అత్తలైక్కతిశయత్తైవిళైక్కైయేపురుషార్థమెన్రిరుక్కైతవిర్న్ద్,‚‚నమ

మూ॥ ఇంతియె కాక, అనన్యోపాయత్వముకును, అనన్యోపేయత్వముకును, అనన్యదైవత్వముకున్ను భంగము కలుగఁజేయునట్టిప్రవృత్తిని జూచుచున్నాముకదా!

అనెడి తలంపుతోఁ జేయునట్టి పుణ్యదేశ నివాసాదులను ఉపాయకోటిలోఁ జేగవలసి వచ్చెనే?

ఒకవేళ యీ ప్రవర్తనను ఉపాయకోటిలోఁ జేరు పక్షమున అనఁగా, ఉపాయముగా ననుసంధింపఁబడిన దగు పక్షమున, ఈశ్వరుని కంటెను వేఱొక్క యుపాయము లేదనెడి యీతని నిశ్చయమునకు భంగము కలుగును ఇంతియే.

అవతారిక:—అట్టి భంగమునది ప్రేమపరవశులగు వారి విషయమున నొక దోషముగా నెన్నఁదగదని తెలుపుటకై, ప్రేమపరవశులగు వారి నడవడికలను తెలుపుచున్నారు.

(అనన్యోపాయత్వమ్) ఇత్యాది. అనన్యోపాయత్వమును భంగమును గలుగఁజేసెడి నడవడికయనఁగా ‚‚ తిరుప్పతనోక్కినేన్'' (నా. తి. ౧-౬) (బాగుగ ఉపాయానుష్ఠానము చేయుచున్నాను) అనియు, ‚‚ నోక్కినోన్పైక్కుళిక్కాళ్'' (నా. తి. ౧-౮) (నోచబడు నోమును నిశ్చయించి) ‚‚ మతిరియాయ్ మడలూర్తుమ్'' (తి. వా. ౫-౩-౯) (సిగ్గులేనిదానవై క్రూరకృత్యములఁ జేసి సంచరించెదను) అనియు, ‚‚ప్పితినామమ్'' (పె. తి. మొ. ౯-౩-౯) (తిరునామసంకీర్తనముఁజేసి) అనియు, ‚‚ఊరారోర్షియేన్ నాన్ వారార్ పూమ్ పెణ్ణైమడల్''(శి.తి.) (దీర్ఘమైనదియు సుందరమును తాటిపట్టను కొనిరాక మానను.) అనియు, ‚‚ఉలకఱియ పూర్వ నాన్ మన్నిమపూమ్ పెణ్ణైమడల్'' (పె. తి.) (విరహాతురయయి నేను స్థిరమైనదియు, సుందరమునగు తాటిమట్టను సాధనముగాగొని జనులకంటబడికిని తెలియునట్లునడచుకొనెదను) అనియును ప్రసాదించియున్నట్లు నోము నోచుట క్రూరములగు సాహసకృత్యముల నొనర్చుట మొదలుగాఁగల వ్యాపారముల నవలంభించుట.

సర్వేశ్వరుఁడే పురుషార్థమనెడి నిశ్చయమును పోగొట్టునట్టి ప్రవృత్తియనఁగా ‚‚సర్వేశ్వరుని కొఱ యతిశయముఁ గలుగజేయుటయే పురుషార్థమనెడి నిశ్చయము పోయి ‚‚ నమక్కే నలమాతలిల్'' (పె. తి. మొ. ౯-౩-౯) (మనకేయానందము కలుగవలెను)అనియు, ‚‚తూమడల్ తణ్ణన్దుఱాయ్ మలర్కొణ్డు శూకువోమ్'' (తి. వా. ౫-౩-౯) (స్వచ్ఛమైన దళములు గలదియు

మూ ॥ ౯౧ ॥ జ్ఞానవిపాక కార్యమాన అజ్ఞానత్తాలే వరుమవై యెల్లామ్ అడిక్కళుక్కు ఇసైయుమ్.

క్కనలమాతలిల్" ఎన్నుమ్, "తూమడల్ తణ్ణన్దుళాయ్ మలర్ కొణ్డుసూడువోమ్" ఎన్నుమ్ తనక్కు తిశయమ్ తేడత్తుడజ్గుకై. (అనన్యదైవత్వమ్ కులైయుమ్పడియాన ప్రవృత్తియావతు) - "కామ తేవా ఉన్నై ఎయ్యుముమ్మెరియుమ్ తొళుతేన్" "పేశువతొన్నుణ్డిజ్గేమ్బెరుమాన్" ఎన్నుకామన్ పక్కలిలే దేవతాబుద్ధిపణ్ణి యారాధిక్కై. (కాణానిన్రోమిఱే) ఎన్నతు - ప్రాప్యవస్తువిల్ ప్రావ ణ్యాతిశయత్తాలే పెరియవుడైయవర్కళ్ పక్కలిలుముణ్డాకక్కాణానిన్రోమిఱే యెన్రై. మున్బుశొ న్న ప్రవృత్తిక్కు ఉపాయకోట్యన్వయమ్ వస్తుగత్యా వరుమెన్నుమిడత్తై మాత్రమిఱే; అన్గినన్రి క్కు, నేరే ఉపాయబుద్ధ్యావనుష్ఠితమానవైయిఱే యివై; ఆకైయాల్ ప్రేమపరవశర్క్కు అవ ద్యమన్రెన్ను కరుత్తు.

ఇత్తనైయుమ్ కలక్కత్తాలే వన్దవైయిఱే; అజ్ఞానమూలమాయ్ వరుమవై యెన్నుమాదర ణీయమన్రే యెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (జ్ఞాన) ఇత్యాదియాలే. (జ్ఞానవిపాకమావతు) - "ఞానమ్ కనిన్దనలమ్" ఎన్గిఱపడియే, జ్ఞానత్తినుడైయ పరిపాకరూపైయాన భక్తి; అతిల్ కార్యమాన (అ జ్ఞానమావతు) - అన్దభక్త్యతిశయత్తాలేవరుమ్ ప్రాప్తాప్రాప్తవివేకాభావమ్. అత్తాలే వరుమ్ ప్రవృత్తి

మూ॥ ౯౧॥ జ్ఞానవిపాకకార్యమగు నజ్ఞానముచేఁ (భక్తిపరవశముచేఁ) జేయు వ్యాపారములన్నియు స్వరూపముకు మరియంత ప్రతికూలములు.

చల్లనైనవియు, నల్లనైనవియు నగు తులసీపుష్పముల గొనివచ్చి శిరముపై నుంచుకొనెదము (అనిపాయించినట్లు తన కొక యతిశయమును సంపాదించుకొనుటకై ప్రయత్నించుట.

అనన్యదైవత్వమును భంగపరచు ప్రవృత్తి యనగా, "కామతేవా ఉన్నైయుమ్ తమ్బి యైయుమ్ తొళుతేన్" (నా. తి. ౧-౧) (ఓ కామదేవా! ఉపాయముగు నిన్నును, పురుషకార మగు నీతమ్ముడినిన్ని యాశ్రయించితిని) అనియు, "పేశువతొన్నుణ్డిజ్గెమ్బెరుమాన్" (నా. తి. ౧-౮) (ఓస్వామి! ఈవిషయమున చెప్పవలసిన దొకటియున్నది) అనియును చెప్పియున్నట్లు మన్మథుని విషయమున దేవతాబుద్ధినుంచి వాని నారాధించుట.

(చూచుచున్నాము కదా) అనఁగా ప్రాప్యవస్తువు విషయమునఁ గల ప్రావణ్యాతిశయము వలన జ్ఞానాధికులగు వారి విషయమునను న్నట్టి తలంపున్నట్లు చూచియున్నాము గదా! యని యభిప్రాయము.

ముందుచెప్పిన ప్రవృత్తి (పిళ్లై తిరునఱయూరరయరు నడచినది) ఉపాయకోటిలోఁ జేరుట యనునది దాని స్వభావమునుబట్టి సంభవించునని గ్రహించుట మాత్రమే కదా! ఇక్కడ నుండ ప్రత్యక్షముగ ఉపాయబుద్ధితోఁ జేయఁబడినట్టివి గదా యివి? కావున ప్రీతి పరవశులగు వారిట్లు ప్రవర్తించుట యనునది వారి యెడల నొక దోషముగా నెన్నఁబడదని తాత్పర్యము.

అవతారిక.—ఇవియన్నియు మనశ్చాంచల్యము మూలమున వచ్చినవి గదా! అజ్ఞాన మూలమున వచ్చినవి యేవియును ఆదరణీయములు కావుగదా! యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(జ్ఞాన) ఇత్యాది. జ్ఞానవిపాకమనఁగా "జ్ఞానక్కనిన్దనలమ్" (౧. న. ౯౯) (పక్వమైన జ్ఞానానందము (అన్నట్లు జ్ఞానముయొక్క పరిపాకరూపమగు భక్తి గదా! దానిఫలితమగు అజ్ఞాన మనఁగా, ఆభక్త్యతిశయమువలన యుక్తాయుక్తవివేకము లేకపోవుట.

మూ॥ ౯౨॥ ఉపాయఫలమాయ్ ఉపేయాన్తర్భూతమా యిరుక్కుమతు ఉపాయప్రతిబన్ధకమాకాతు.

విశేషఙ్గళెల్లామ్ (అడిక్కుమ్బుఙ్గుపెఱుమ్) ఎన్నతు-అతిశ్లాఘ్యఙ్గళాయిరుక్కు మెన్నపడి. కర్మనిబన్ధమాన అజ్ఞానత్తాలే వరుమవైయే హేయఙ్గళెన్ను కరుత్తు.

ఆనాలుమ్, ఇవ్వతి ప్రవృత్తి ఇత్తలైయిల్ ప్రవృత్తియిలొన్ఱైయుమ్ సహియాత సిద్ధోపాయత్తిన్ కార్యకరత్వత్తుక్కు ప్రతిబన్ధకమాకాతో వెన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉపాయ) ఇత్యాదియాలే. (ఉపాయఫలమ్) ఎన్నతు-సిద్ధోపాయమాన అవన్ పణ్ణిన కృషిఫలమెన్నపడి- "మయర్వఱమతినల మరుళినన్" "పేరమర్ కాతల్ కడల్ పురైయ విళైవిత్తకారమర్ మేనినఙ్కణ్ణన్" ఎన్ను ఏవమ్భూతప్రవృత్తిహేతువాన భక్తిక్కు ఉత్పాదకనుమ్, వర్ధకనుమవనే యిఱే.ఆకైయాలే భక్తిపారవశ్యనిబన్ధనమాన ఇప్పవృత్తిక్ఱై ఉపాయఫలమెన్నిఱగు, ఉపేయాన్తర్భూతమాయిరుక్కుమతు) ఎన్నతు-ప్రాప్యత్వగైయిన్ ముఱుకుతలాలే కణ్ణాఙ్ఝుళ్ళైయిట్టు ఇత్తలై పడుకిఱవఱమాప్పెల్లామ్, నమ్మైయాశైప్పట్టు ఇప్పడి పడప్పెఱువతే" ఎన్ను అవన్ ముఖమలరుకైక్కుఱుప్పాకైయాలే, మడలెడుక్కైక్కుడక్కమాన ఇన్న ప్రవృత్తికళ్ అవన్ ముకమలర్ త్తిక్కాకప్పణ్ణుమ్ కైఙ్కర్యత్తోపాతియాయ్కొణ్డు, ఉపేయత్తిలే అన్తర్భూతమాయిరుక్కుమెన్గై. (ఉపాయప్రతి

మూ॥ ౯౨॥ ఉపాయఫలమై ఉపేయాంతర్భూతమై యుండునది ఉపాయముకు (ఉపాయము ఫలమిచ్చుటలో) ప్రతిబంధకము కాఁజాలదు.

అందుమూలమునఁ గలుగు విశేషంబులన్నియును అతిశ్లాఘ్యములుగా నుండును. అనఁగా కర్మమూలకమగు అజ్ఞానము మూలమున సంభవించునవియే త్యాజ్యములని యభిప్రాయము.

అవతారిక.—అయినను, ఇట్టి మితిమీరిన ప్రవర్తనము ఈతని ప్రవర్తనములలో దేనిన్ని సహింపనిదియగు సిద్ధోపాయము ఫలమునిచ్చు విషయమున ప్రతిబంధకము కాదా?, యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(ఉపాయ) ఇత్యాది. ఉపాయ ఫలమనఁగా సిద్ధోపాయమగు సర్వేశ్వరుని కృషియొక్క ఫలమనుట. ఏలననఁగా, "మయర్వఱమతినలమరుళినన్" (తి. వా. ౧-౧-౧) (ఇంచుకైనను అజ్ఞానములేనట్టి జ్ఞానానందము నిచ్చినవాఁడు) అనియు, "పేరమర్ కాతల్ కడల్ పురైయవిళైవిత్తకారమర్ మేని నన్ కణ్ణన్" (తి. ౫. ౩. ౮) (పెద్దదియు, అమరియుండునదియు, కామము సముద్రమువలెనే వృద్ధిపొందించునదియు, నీలమేఘశ్యామమునగు శరీరముగలవాఁడును మాకు శేషభూతుఁడగు శ్రీకృష్ణుఁడు)అని యును ప్రసాదించినట్లు, ఇట్టి ప్రవర్తనముకు హేతువగుభక్తిని గలుగఁజేయువాఁడును, వృద్ధిబొందించువాఁడును సర్వేశ్వరుఁడే కదా! కావున భక్తిపారవశ్యమూలకమగునట్టి యీప్రవర్తనము ఉపాయముయొక్క ఫలమని చెప్పఁబడినది.

(ఉపేయాంతర్భూతమై యుండును) అనఁగా ప్రాప్యవస్తువగు సర్వేశ్వరుని చేతవలయును వనెడి యాతురతవలన కన్నీరు కార్చి "యీతఁడు చేయునట్టి యనుచితకార్యంబులన్నియును మన విషయమున నాశవలననట్లు చేయుచున్నాడే?" అని వాఁడు సంతోషించుటకుఁ దగినవియగుటచే ఇట్టివారు చేయునట్టి క్రూరములగు సాహసకృత్యములు మొదలగునవి యన్నియును వాని ముఖవికాసమునకై యొప్పునట్టి కైంకర్యమువలెనే ఉపేయములో (పురుషార్థములో) నంతర్భూతములై యుండును

మూ॥ ౯3॥ సాధ్యసమానమ్, విళమ్బాసహమ్ ఎన్ఱిత్తే సాధనత్తుక్కేఱ్ఱమ్. సాధ్య ప్రావణ్యమడియాకవిత్తే సాధన స్వీకారమ్.

బన్ధకమాకాదు) ఎన్ఱతు - ఏవమ్భూత మానదు ఉపాయత్తినుడైయ కార్యకరత్వత్తుక్కు విలక్కాకా తెన్ఱపడి.

ఇప్పడి మదలెడుక్కై ముతలానవై సిద్ధోపాయప్రతిబన్ధకమాకాతెన్ను మిడమ్ శొల్లి, అన్తైతనక్కు సిద్ధోపాయసామ్యత్తై వివక్షితతుశ్చియికిఱార్ మేల్, (సాధ్యసమానమ్) ఇత్యాదివాక్యద్వయత్తాలే. అతావతు - సాధ్యవస్తువే సాధనమాకైయాలే సాధ్యత్తుక్కు సమానమెన్ఱుమ్, ఫలవిళమ్బత్తై సహియాతే శీఘ్రమాక కార్యమ్ శెయ్తుకొడుక్కుమెన్ఱుమిత్తే ఇతర సాధనఙ్గళై క్కాట్టిల్ సిద్ధసాధనత్తుక్కు ఏఱ్ఱమ్. సాధ్యత్తిల్ ప్రావణ్యమడియాకవిత్తే ఇన్ద సాధనపరిగ్రహమన్నిలిక్కిఱతు; ఆకై యిరణ్డుమివఱ్ఱుక్కు ముణ్డెన్ఱుకరుత్తు. ఎఙ్గనేయెన్నిల్ - మదలెడుక్కైముతలానప్రవృత్తికళ్, శేషికృతిశయకరఙ్గళాకైయాలే కైఙ్కర్యరూపసాధ్యత్తుక్కు సమానఙ్గళాయిరుక్కైయాలుమ్, “మడలూరుతల్ నోన్బునోఱ్ఱుక్కుతల్ శెయ్వన్” ఎన్ఱు తుణిన్దపోతే, సర్వేశ్వరన్ త్వరిత్తుక్కొణ్డువన్దు ఇవర్కళ్ కాలిలే విழுమ్పడి పణ్ణిక్కొడుక్కైయాలే ఫలవిళమ్బాసహఙ్గళాయిరుక్కైయాలుమ్, సిద్ధసాధనమ్బోలే ఇతర సాధనఙ్గళైక్కాట్టిలేఱ్ఱత్తైయుడైత్తాయ్, సాధ్యప్రావణ్యమడియాక ఇవఱ్ఱిలిழிకైయాకారముమిత్తిరుక్కైయాలే, ఇత్తాల్ సిద్ధో

మూ॥ ౯3॥ సాధ్యవస్తువుతో సమానమైనవనియు, విళంబమును సహింపనిదనియును గదా! సాధనము కాధిక్యము. సాధ్యవస్తువు విషయమునఁ బ్రీతి మూలమునఁగదా సాధనము నవలంబించుదురు

ఉపాయమునకు ప్రతిబంధకము కాదు అనఁగా ఉపాయమగు సర్వేశ్వరుఁడు ఫలమునిచ్చు విషయమున ప్రతిబంధకము కాదనుట.

అవతారిక.—ఇట్లు క్రూరములగు సాహసకృత్యములఁ జేయుట మొదలగునవి సిద్ధోపాయమగు సర్వేశ్వరుఁడు ఫలము నిచ్చుటలో ప్రతిబంధకములు కావని తెలిపి, వాటికి సిద్ధోపాయసామ్యమును “సాధ్య సమానం” ఇత్యాది వాక్యద్వయముచేఁ దెలుపుచున్నారు.

(సాధ్య) ఇత్యాది. సాధ్యవస్తువగు సర్వేశ్వరుఁడే సాధనమగుటంజేసి సాధ్యవస్తువుతో సమానమనుట. ఫలము నిచ్చుటలో విళంబమును సహింపనిదై శీఘ్రముగ ఫలమునిచ్చునదియగుటయే కదా యితర సాధములకంటెను సిద్ధసాధనమునకుఁ (సర్వేశ్వరునికిఁ) గల యాధిక్యము సాధ్యవస్తువు (సర్వేశ్వరుని) యెడల ప్రీతిమూలకమునఁ గదా యిట్టి సాధనము నంగీకరించినది. కావున నా రెండును వీటికిని గలవని తాత్పర్యము. అది యెట్లనిన, క్రూరములగు సాహసకృత్యముల నొనర్చుట మొదలగునవి శేషియగు సర్వేశ్వరుని కతిశయముఁ గలుగఁజేయునవి యగుటంజేసి కైంకర్యరూపమగు సాధ్యవస్తువుతో (ఫలముతో) సమానములై యుండుటంజేసియు, తాటిమట్టలతో సాధనానుష్ఠానముఁజేయుట నోము నోచుట వీటినిఁ జేయువారని తెలిసినతోడనే సర్వేశ్వరుండు త్వరపడివచ్చి వీరి పాదములపై బడునట్లు చేయుటంజేసి ఫలమునిచ్చు విషయమున విళంబమును సహింపనివియై యుండుటంజేసియు, సిద్ధసాధనమువలెనే (సర్వేశ్వరునివలెనె) ఇతర సాధనములకంటెను యాధిక్యము గలవియై సాధ్యము విషయమునఁ గల ప్రీతిమూలముగ వీటిలోఁ బ్రవేశించుట యనునది యుభయత్ర సమానముగా నుండుటంజేసియునని యెఱుంగునది.

పాయత్తై యొఴియవుమ్ ఇతు తానే కార్యమ్ శెయ్యవల్లదాకైయాలే, తత్ప్రతిబన్ధకమెన్నుమ్ దూషణమిల్లై యెన్ఱు కరుత్తు. —అన్ఱిక్కే, (ఉపాయప్రతిబన్ధకమాకాతు) ఎన్ఱత్తై ఇరణ్డుమ్ ముఖభేదత్తాలే ఉపపాదిక్కిఱార్. (సాధ్య) ఇత్యాది వాక్యద్వయత్తాలే. అతావతు-పాల్ మరున్దామాపోలే సాధ్యవస్తుతానే సాధనమాకైయాలే, సారస్యత్తిల్ సాధ్యత్తోడొత్తిరుక్కుమెన్నుమ్, సాధ్యత్తై ప్రాపిక్కుమళవిల్ కాలవిళమ్బత్తై పొఱాతు, కడుకప్రాపిత్తు విడుమెన్నుమన్త్తో సాధనాన్తరఙ్గళిఱ్కాట్టిల్ సిద్ధసాధనత్తుక్కేఱ్ఱమ్, ఇప్పోతు శొల్లుకిఱతు, ఇవ్వాకారద్వయముమ సాధ్యప్రావణ్య హేతువామెన్ఱు తోఱ్ఱుకైక్కాక, ఇప్పడియాకైయాలే తానడియాకవిళైన్దక్షణకాలవిళమ్బమ్ పొఱామల్ తుడిక్కుమ్పడి ముఱుకడియిడుకిఱ సాధ్యప్రావణ్యమడియాకవిళై మడలెడుక్కైక్కుమ్ ఉఱలాన ఇస్సాధన ప్రవర్తికిఱతెన్నై. ఆకైయాలే ఏవమ్భూత ప్రావణ్యత్తిన్ ముఱుకతలాలే కణ్ణాఴ్న్దు కైయిట్టుచ్చెయ్యకిఱ ఇప్ప్రవృత్తికళ్, ఉపాయమ్ మేల్ విఴున్దు కార్యమ్ శెయ్కైక్కుడలామిత్తనైయల్లతు, తత్ప్రతిబన్ధకమాకాతెన్ఱు కరుత్తు.

ఆక ‘‘ఇవనుక్కు వైధర్మ్యమ్ పరుషం తోత్యజిక్కలావతు’’ ఎన్ఱు తొడఙ్గి ఇవ్వళవుమ్ వర పిళ్ళైతిరునరైయూరరైయర్ ప్రవృత్తి వ్యాజత్తాలే, భగవత్ప్రపన్ననాయిరున్దానేయాకిలుమ్ ఉపేయపరనానవనుక్కు తద్విషయప్రావణ్యత్తాలే వరుమ్ స్వదేహత్యాగమ దుస్త్యజమ్, ఉపాయ

ఇందువలన సిద్ధోపాయముతో నవసరము లేకుండనున్న ఇవియే ఫలమునిచ్చునవి యగుటం జేసి యివి ప్రతిబంధకములనెడి దోషము సంభవింపదని భావము.

అవతారిక:—ఉపాయమునకు ప్రతిబంధము కాదు అను విషయమును వేఱొక్క విధమునను ‘‘సాధ్య’’ ఇత్యాది వాక్యముచేఁ బ్రతిపాదించుచున్నారు.

అది యెట్లనిన, పాలు మందుగా నుపయోగపడునట్లు సాధ్యవస్తువే సాధనమగుటం జేసి పారస్యము విషయమున, సాధ్యవస్తువుతో సమానముగా నుండుటయు సాధ్యమును (ఫలమును) లభింపఁజేయు విషయమున కాలవిళంబమును సహింపక శీఘ్రముగా లభింపఁజేయునది యగుటయును కాదా సాధనాంతరములకంటెను సిద్ధోపాయమునకుంగల యాధిక్యము! ఇప్పుడు దీనిఁ జెప్పుటకుఁ గారణము ఈ రెండు విధములగు నాకారములును సాధ్యవస్తువు విషయమునఁ బ్రీతిగలుగుటకు హేతువులగునని తెలుపుటకుగా నని యెఱుంగునది.

సాధనముయొక్క యాధిక్యమిట్టి ప్రీతిని గలుగఁ జేయునదియగుటం జేసి, యట్టి సాధనమూలమునఁ గలిగినదియు, క్షణకాల విలంబమును సయితము సహింపక త్వరపడునట్లు చేయునట్టిదియు నగు సాధ్యవస్తువు విషయమగు ప్రీతివలనఁ గదా! క్రూరములగు సాహసకృత్యములఁ జేయుట మొదలగు వాటివిషయమునఁ బ్రవర్తించుట సంభవించినది. కావున నిట్టివిధమగు ప్రేమయొక్క యాధిక్యము వలన కన్నీరు కార్చుట మొదలగు ప్రవర్తనలు ఉపాయమగు సర్వేశ్వరుండు పైబడి కార్యమును నెరవేర్చుటకుఁ దగినవిగానుండు నింతియెతప్ప అందులకు ప్రతిబంధకములు కానేరవని యభిప్రాయము.

కావున ‘‘ఈతని విధిప్రాప్తమైనది’’ ఇత్యాదివాక్యము మొదలుకొని యింతవరకును పిళ్ళైతిరునరయూరరయరు వారి ప్రవర్తనము నొక వ్యాజముగాఁగొని ‘‘భగవంతుని యెడల ప్రవృత్తిచేసి యుండువాఁడైయెనను, ఉపేయమునఁ బ్రీతిగలవాని కట్టి ప్రీతిమూలమున సంభవించునట్టి దేహత్యా

మూ॥ ౯౮॥ ఇవనుక్కు ప్పిఱక్కుమాత్మ గుణజ్గళెల్లావఱ్ఱుక్కుమ్ ప్రధానహేతు ఇన్ద ప్రావణ్యమ్.

బుద్ధ్యావసుష్టితమల్లామైయాలే ఉపాయానుష్ఠానకోటియిలన్వయియాదు, వస్తుగత్యా అన్వయిత్తాకిలుమ్ ప్రేమపరవశర్క్కుదోషమువన్ఱు, బుద్ధిపూర్వకమాక అననోపాయత్వాదికళ్ కులైయుమ్పడియాన ప్రవృత్తికళ్ తెళిన్దవర్ పక్కలిలుమ్ కాణ్గైయాలే, ఇవై తాన్ అజ్ఞానమూలమేయాకిలుమ్ ప్రేమకార్యమాన అజ్ఞానత్తాలే వన్దవైయాకైయాల్ అతిశ్లాఘ్యజ్గళ్, సిద్ధోపాయప్రతిబన్ధకమాకాదు. అవ్వళవన్ఱిక్కే, అతోడొక్కచ్చొల్లలామ్పడియన్ఱో ఇవఱ్ఱిలే పెరుమైయెన్ఱు శొల్లుకైయాలే, ఉపేయాధికారత్తిల్ "తస్మిన్నేవేణా మే" ఎన్ఱు శొన్నవితు అనన్యసాధనత్వత్తుక్కు చ్చేరుమోవెన్ను మతిశఙ్కైక్కుపరిహారము పణ్ణప్పట్టదు.

ఏవమ్భూతమాన ప్రావణ్యమ్ విషయవైలక్షణ్యాధీనమిత్తనైయన్ఱో, శమదమాద్యాత్మగుణజ్గళన్ఱో అధికారత్తై మినుగ్గువిప్పతెన్న, అవై తన్నైయుమితుతానే యుణ్డాక్కుమెన్గిఱార్ మేల్, (ఇవనుక్కు) ఎన్ఱుతుడజ్గి. "శమదమనియతాత్మా" "అమానిత్వమ్" ఇత్యాదియిల్ శొల్లుకిఱపడియే ఇచ్చేతననుక్కు ణ్డాకత్తక్క ఆత్మగుణజ్గళ్ తాననేకముణ్డిఱే, అవైయెల్లావఱ్ఱుక్కు మిన్ద ప్రావణ్యమ్ (ప్రధానహేతువాక యావతు)-అనుకూలసహవాస శాస్త్రాభ్యాసాచార్యోపదేశాదికళాన హేత్వన్తరజ్గళిరుక్కచ్చెయ్దే ముఖ్యహేతువాయిరుక్కై.

మూ॥ ౯౮॥ వీనికిఁగలుగు ఆత్మగుణంబులకన్నింటికిని ప్రధానహేతు విట్టి ప్రీతియే

గము నివారింప శక్యము కాదనియు, దాని నొక యుపాయముగాఁగొని యనుష్ఠింపక పోవుటంజేసి యది యుపాయకోటిలోఁజేరదనియు, ఒకవేళ దానిస్వభావమునుబట్టి యది యుపాయకోటిలోఁజేరినను, ప్రీతిపరవశులగువారియెడల అది యొకదోషముగా నెన్నఁదగదు. ఏలననఁగా జ్ఞానాధికులున్ను బుద్ధిపూర్వకముగ, ననన్యోపాయత్వాదులకు భంగము గలుగఁజేయునట్లు, ప్రవర్తించునటులగన్పట్టుచున్నారనియు, ఇవి యజ్ఞానమూలకములే యైనను, ప్రీతిమూలకమగు నజ్ఞానమువలన సంప్రాప్తము లయిన వగుటంజేసి యొక్కువ శ్లాఘనీయములనియు, సిద్ధోపాయమునకు ప్రతిబంధకము కాకపోవుట. పరిమిత దా! దానితో సమానమైనదిగాను చెప్పఁదగినట్టిదిగాను కదా దీనియాధిక్య ముండునని యును చెప్పుటంజేసియును ఉపేయ (పురుషార్థము) విషయమున నిష్ఠగలుగుటకు తనను ఉపేక్షించుటయు నుండవలయు ననునది అనన్యసాధనత్వముతో ననుకూలించునా? యనెడి శంకను పరిహరించినవారయిరి.

అవతారిక:—ఇట్టి ప్రీతియనునది విషయవైలక్షణ్యమునుబట్టి యుండునట్టిది కాదా? శమదమాద్యాత్మగుణంబులు కావా. అధికారమును ప్రకాశింపఁ జేయునవి? అని యడిగితివేని, వాటి నన్ని యిదియె కదా కలుగఁజేయునది యని తెలుపుచున్నారు.

(ఈతనికి) ఇత్యాది "శమదయా నియతాత్మా" (శమదమ నియమములతోఁ గూడియుండునట్టి యాత్మ) అనియు, "అమానిత్వమ్" (గర్వము లేకుండుట) అనియు నిత్యాదితావులఁజెప్పఁబడినట్లు ఈచేతనుని కుండఁదగినవియగు నాత్మగుణంబు లనేకము లున్నవి కదా, ఈప్రీతియనునది వాటికన్నింటికిని ప్రధానహేతువనఁగా, అనుకూల సహవాస, శాస్త్రాభ్యాస, ఆచార్యోపదేశాది రూపములగు తక్కిన హేతువులకంటెనున్న ముఖ్యమైనదిగా నుండుట.

మూ॥ ౯౭॥ "మాత్తాల్ మనజ్ఞుళిప్ప" "పరమాత్మని యోరక్తః" "కణ్డు కేట్టుత్ ఉత్తు మోన్దు"

ఇవ్వర్థత్తిల్ ప్రమాణోపాదానమ్ పణ్ణుకిఱార్ (మాత్తాల్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. "మాత్తాల్ మనమ్ శుళిప్పమజ్ఞైయర్ తోళ్ కై విట్టు నూత్తాల్ మనమ్ వైక్క నోయ్ వితామ్" ఎన్ఱు సర్వేశ్వరన్ పక్కలిలే హృదయమ్ ప్రవణమాక, భోగ్యతైకశాన స్త్రీకళుడై యుతోళోడే యణైకై యిల్ నశైయఱ్ఱు, ప్రమాణఙ్గళిలే మనస్సై వైక్కవేణుమెన్ఱుమ్, "పరమాత్మని యోరక్తో విరక్తోఽపరమాత్మని" ఎన్ఱు పరమాత్మావిన్ పక్కలిలే రక్తనాయ్ అత్తాలే పరమాత్మేతర విషయత్తిల్ విరక్తనానవనెన్ఱుమ్, "ఒణ్డొడియాళ్ తిరుమకళుమ్ నియుమేనిలానిఱ్పక్కణ్డశతిర్ కణ్డు కణ్డుకేట్టుత్తు మోన్దుణ్డుఴలుమైమ్బురువి కణ్డవిన్బమ్ తెరివరియవళవిల్లాచ్చిత్తిన్బమ్ - ఒళిన్దే" ఎన్ఱు పెరియపిరాట్టియారుమ్ దేవరుమాయ్ ఒరుదేశవిశేషత్తిలే యిరున్దరుళియిరుక్కుమ్ శేర్త్తియై క్కణ్డు అఙ్గే ప్రవణనాయ్, ఐశ్వర్యకైవల్యఙ్గళిల్ విరక్తనానే నెన్ఱుమ్, భగవత్ప్రీతియన్యేతరవిషయవిరక్తి హేతువాకచ్చొల్లప్పట్టతిఱే.

మూ॥ ౯౭॥ "మాత్తాల్ మనజ్ఞుళిప్ప" అనియు, "పరమాత్మని యోరక్తః" అనియు, "కణ్డు కేట్టుత్ ఉత్తు మోన్దు" అనియు నివి ప్రమాణములు.

అవతారిక:—ఈవిషయమునఁ బ్రమాణముఁ జూపించుచున్నారు.

(మాత్తాల్) ఇత్యాది. "మాత్తాల్ మనజ్ఞుళిప్ప మజ్ఞైయర్ తోళ్ కైవిట్టు నూత్తాల్ మనమ్ వైక్క నోయ్ వితామ్" (౩. తి. ౧౪) (సర్వేశ్వరునియందు చిత్తము నుంచినయెడల వారీ బాహులతియందు ఆశనువిడచి వేదాంతమునందు మనస్సును నిలుపుట సులభమగును) అనుతావున సర్వేశ్వరుని విషయమున మనస్సు పోయినట్లయినచో, భోగప్రధానులగు స్త్రీల నాలింగనము చేసికొనుటయందు ఆశపోయి ప్రమాణభూతమగు వేదాంతశాస్త్రమునందు మనస్సునుంచుట సులభమగునని యు "పరమాత్మనియోరక్తో విరక్తోఽపరమాత్మని" (భార్హ్వా) (ఎవఁడు పరమాత్మయందు ప్రీతిగలవాఁడుగానుండునో, అతఁడు పరమాత్మకంటె నితరములగు విషయములయెడల వైరాగ్యము గలవాఁడగును) అనుతావున పరమాత్మ విషయమునఁ బ్రీతిగలవాఁడై, యందుమూలముగ తదితర విషయములయెడల వైరాగ్యము గలవాఁడనియును "ఒణ్డొడియాళ్ తిరుమకళుమ్ నియుమేనిలానిఱ్ప కణ్డశతిర్ కణ్డు కణ్డుకేట్టుత్తు మోన్దుణ్డుఴలుమైమ్బురువికణ్డ ఇన్బమ్ తెరివరియవళ విల్లాచ్చిత్తిన్బమ్ ఒళిన్దే" (తి. వా. ౪.౯. ౧౦) (సుందరమైన కంకణముగల శ్రీదేవియును నీవున్ను మీరుభయులును వేంచేసియుండగా సేవించినపిదప, వినుట స్పృశించుట, ఆఘ్రాణించుట, అనుభవించుట వీటిలో తిరుగుచున్న పంచేంద్రియములచే ననుభవింపఁదగిన సుఖమునున్ను తెలిసికొనుట కశక్యమైనదియు, అవధిలేనిదియు, అనఁగా సంసారసుఖముకంటెను గొప్పదియు, (భగవత్ప్రాప్తికంటె) నల్పమైనదియునైన కైవల్యసుఖమునున్ను వదలుకొంటిని) అనుతావున పెరియపిరాట్టితోఁగూడ దేవరవారు ఒకతావున వేంచేసియుండఁగా సేవించి అవిషయముననే ప్రీతిగలిగి, ఐశ్వర్య కైవల్యములయెడల వైరాగ్యము గలవాఁడనయితిననియును చెప్పియుండుటచే భగవంతుని విషయమగు ప్రీతి తదితర విషయములయెడల వైరాగ్యముకు హేతువగునని తెలుపఁబడినది గదా!

మూ॥ ౯౬॥ ఆత్మగుణఙ్గళిల్ ప్రధానమ్ శమముమ్ దమముమ్.

మూ॥ ౯౭॥ ఇవై ఇరణ్డుముణ్డానాల్ ఆచార్యనుక్కై పుకురుమ్.

భగవత్ప్రావణ్యమాత్మగుణఙ్గళెల్లావఱ్ఱుక్కుమ్ ప్రధానహేతువెన్ఱు ప్రస్తావిత్తు. ఇతరవిషయ విరక్తి హేతుత్వ మాత్రత్తిల్, ప్రమాణఙ్గళై తర్శిప్పిప్పానెన్నిల్ అశక్తనాయినే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆత్మగుణఙ్గళిల్ ప్రధానమ్ శమముమ్ దమముమ్) ఎన్ఱు. శమమావతు - అన్తఃకరణ నియమనమ్. దమమావతు-బాహ్యకరణనియమనమ్. "శమశ్చిత్తప్రశాన్తిస్స్యాద్దమశ్చేన్ద్రియనిగ్రహః" ఎన్నక్కడవతిఱే. "క్షమాసత్యం దమశ్శమః" ఎన్నుమిడత్తిల్ "దమోబాహ్యకరణానామనర్థవిషయేభ్యో నియమనమ్, శమోఽన్తఃకరణస్య తథానియమనమ్" ఎన్ఱిఱే భాష్యకారరుమరుళిచ్చెయ్తతు. మాఱిచ్చొల్లు మివైయుముణ్డు. ఇన్ద శమదమఙ్గళుణ్డానవిడత్తిల్ అల్లాతగుణఙ్గళ్ తన్నడైయే వరుమాకైయాలే ప్రధానమానవివఱ్ఱుక్కు హేతువెన్ఱు మిడత్తిల్ ప్రమాణమ్ కాట్టప్పట్టతెన్ఱు కొళ్ళత్తు,—అన్ఱిక్కే, కీళ్చ్చొన్నవిరక్తిహేతుత్వమ్, సకలాత్మగుణోత్పత్తిక్కుమ్ హేతువెన్నుమిడత్తుక్కు ఉపలక్షణమాక్కి. ఇవ్వాత్మగుణఙ్గళిల్ ప్రధానమేతెన్నిల్ ఆకాఙ్క్షైయిలే (ఆత్మగుణఙ్గళిల్ ప్రధానమ్ శమముమ్ దమముమ్) ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్ తారాకవుమామ్.

ఇన్ద శమదమఙ్గళుణ్డానాల్ ఇవనుక్కుణ్డాకక్కడవ ఫలపరమ్పరైయై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (ఇవై యిరణ్డుమ్) ఎన్ఱుతొడఙ్గి. భగవత్ప్రావణ్యమడియాక వరుమ్ పరిపూర్ణమాన శమదమఙ్గ

మూ॥ ౯౬॥ ఆత్మగుణంబులలో ముఖ్యమైనది శమమును, దమమును

మూ॥ ౯౭॥ ఈరెండును ఉన్నట్లయిన, ఆచార్యునందు చేఁజిక్కును.

అవతారిక:—భగవత్ప్రావణ్యము ఆత్మగుణంబులకన్నింటికిని ప్రధానహేతువని ప్రస్తావించి ఇతరవిషయములయెడల వైరాగ్యమును హేతువగు విషయమునమాత్రమే ప్రమాణములఁగనఁబఱచ, నాలేల యని యడిగితే నని తెలుపుచున్నారు.

(ఆత్మగుణములలో) ఇత్యాది. శమమనఁగా నంతఃకరణ నియమనము, దమమనఁగా, బాహ్యేంద్రియ నియమనము. "శమశ్చిత్తప్రశాన్తిస్స్యాత్ దమశ్చేన్ద్రియనిగ్రహః" (శమమనఁగా చిత్తశాంతి, దమమనఁగా నింద్రియనిగ్రహము) అని శాస్త్రమునఁ జెప్పఁబడియున్నది గదా "క్షమా సత్యం దమశ్శమః" (భ.గీ.౧౦.౪) అను శ్లోకమునందొక్క భాష్యమున "దమమనఁగా బాహ్యేంద్రియములను అనర్థములగు విషయములనుండి నియమించుట" అనియును, శమమనఁగా "అంతఃకరణమును అట్లు నియమించుట" అనియును గదా భగవద్రామానుజులవారును ప్రసాదించియున్నారు. వీటిని మార్చి చెప్పుటయును కలదు.

ఈశమదము లున్నవానికి తక్కినగుణములు తనంతటనే లభించునుగాన ప్రధానములగునిట్టివాటికి హేతువేదియను విషయమునఁ బ్రమాణము చూపింపఁబడినది.

ఈ వాక్యమును వేఱొక్క విధమునను అర్థము చేసికొనవచ్చును. అదియెట్లనిన, మునుదు చెప్పినప్రకారము విరక్తికి హేతువగుటను సమస్తములగు నాత్మగుణంబుల యుత్పత్తికిని హేతువగుటను సూచింపుదానినిగాఁగొని యీయాత్మగుణములలోఁ బ్రధానమైనదెద్ది యని శంకింపఁగా ఆత్మగుణంబులలోఁ బ్రధానము శమమును, దమమునని ప్రసాదించినారనియును చెప్పవచ్చును.

అవతారిక: — ఈ శమదమంబు లున్నట్లయినచో, ఈతనికిఁ గలుగునట్టి ఫలపరంపరను తెలుపుచున్నారు.

(ఇవి రెండును) ఇత్యాది. భగవంతునియెడలఁగల ప్రీతివశమున లభించునట్టి శమదమము

మూ॥ ఆచార్యన్ కైపుకున్దవాఱే తిరుమన్త్రమ్ కైపుకురుమ్.

శ్రీ కీఴ్చ్చొల్లిన్ఱ శేయాకిలుమ్, ఇవ్విడత్తిల్ ఆచార్యాఙ్గీకారత్తుక్కు పూర్వభావియానవఱ్ఱై విశేషిత్తుక్కొల్లుకిఱారు. (ఇన్దశమదమఙ్గళిరణ్డుముణ్డానాల్ ఆచార్యన్ కైపుకురుకైయావదు)- ఇవ్వాత్మగుణఙ్గళైక్కణ్డు సంసారనివర్తకమాన పెరియతిరుమన్త్రత్తై సార్థమాక ఉపదేశిక్కుమ్పడి కైక్కొళ్ళుకై వశ్యనాకై. ‘‘తస్మై సవిద్వానుపసన్నాయ సమ్యక్ప్రశాన్తచిత్తాయ శమాన్వితాయ యేనాక్షరం పురుషం వేదసత్యం ప్రోవాచతాం తత్త్వతో బ్రహ్మవిద్యామ్’’ ఎన్ఱు శదుదమో పేతనాయ్క్కొణ్డు ఉపసన్నానవనుక్కు ఆ బ్రహ్మవిద్యైయై తత్త్వతః ఉపదేశిక్కచ్చొల్లిఱ్ఱు) ఇన్ద శ్రుతియిల్ ఆచార్యోపసత్తిక్కు ఉడలాకచ్చొన్న శమదమఙ్గళుక్కు, ‘‘ఏతేన శ్రవణోపయుక్తమవధానం వివక్షితమ్. నతూపాసనోపయుక్తాత్యన్తేన్ద్రియజయాదిః’’ ఎన్ఱు శ్రుతప్రకాశికాచార్యర్ వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణిన్ఱు. (ఆచార్యన్ కైపుకున్దవాఱే తిరుమన్త్రమ్ కైపుకురుకైయావదు - ‘‘తన్మన్త్రం బ్రాహ్మణాధీనమ్’’ ఎన్ఱు తిరుమన్త్రమ్ ఆచార్యాధీనమాకైయాలే ఉపదేష్టావానవన్ కైపుకున్దవాఱే, తదుపదేశముఖత్తాలే సార్థమాక ఇవన్ నెఞ్జిలే ప్రతిష్ఠితమాకై. బ్రహ్మవిద్బ్రాహ్మణో విదుః’’ ఎన్గిఱపడియే ‘‘బ్రాహ్మణాధీనమ్’’ ఎన్గిఱ విడత్తిల్

మూ॥ ఆచార్యుండు లభించినచో, తిరుమంత్రము లభించును.

లను ముందు చెప్పియున్నను, ఈతావున వాటినాచార్యాంగీకారమునకు పూర్వముండువాటిని గాంగొని తెలుపుచున్నారు.

ఈ శమదమములున్నట్లయిన, ఆచార్యుండు చేంజిక్కును అనంగా ఈయాత్మగుణములం జూచి సంతోషించి సంసారకష్టములం దొలగింపునదియగు తిరుమంత్రమును అర్థముతోంగూడ ఉపదేశించువాండుగ ఈతనివశముననుండు వాండగును. ‘‘తస్మై సవిద్వానుపసన్నాయ సమ్యక్ప్రశాంత చిత్తాయ శమాన్వితాయ యేనాక్షరం పురుషం వేద సత్యం ప్రోవాచ తాం తత్త్వతో బ్రహ్మవిద్యాం’’ (ము. ఉ. ౧-౨-౧౨) (ఆచార్యుండు ఇట్లు తనను ఆశ్రయించినవాండును, అంతఃకరణనిగ్రహము గలవాండును బాహ్యేంద్రియనిగ్రహము గలవాండును నగు శిష్యునికి నిత్యుండును, నాశరహితుండునగు పరమపురుషునిం దెలిసికొనుటకు సాధనభూతమైనట్టి బ్రహ్మవిద్యను సంశయవిపర్యయరహితముగం దెలియంజేయునది) అనుతావున శమదమములు గలవాండై యాశ్రయించినట్టి వానికే గదా! బ్రహ్మవిద్యను యథార్థరీతిని నుపదేశింపవలయునని చెప్పియున్నది. ఈపై శ్రుతియందుం జెప్పియున్నట్లు ఆచార్యుని యాశ్రయించుటకుం గావలసినవిగాను చెప్పంబడినట్టి శమదమములను గురించి ‘‘ఈతావున శమదమములనంగా సద్విషయములం దెలిసికొనుటలో నుపయోగపడునట్టి సావధానముగల మనస్సనియే కాని. ఉపాసనకు నుపయోగించునట్టి యాత్యంతేంద్రియ జయాదులు కావు’’ అని యిట్లు శ్రీ శ్రుతప్రకాశికాచార్యులవారు వ్యాఖ్యానముం జేసియున్నారు.

ఆచార్యుండు చేంజిక్కుటచే తిరుమంత్రము చేంజిక్కుననంగా, ‘‘తన్మంత్రం బ్రాహ్మణాధీనమ్’’ (ఆమంత్రము బ్రాహ్మణ (ఆచార్య అధీనము) అన్నట్లు తిరుమంత్రము ఆచార్యాధీనమగుటంజేసి ఉపదేశించువారు చేంజిక్కినతోడనే వారియుపదేశమూలముగ నర్థముతోంగూడ యాతని మనస్సులో స్థిరముగా నుండుట. ‘‘బ్రహ్మవిద్ బ్రాహ్మణోవిదుః’’ (పరమాత్మను దెలిసికొనినవాండు బ్రాహ్మణుండు) అని చెప్పియున్నందున ‘‘తన్మంత్రం బ్రాహ్మణాధీనం’’ అనుతావున ‘‘బ్రాహ్మణ’’ శబ్దమునకు ఆచార్యుండని యర్థము.

మూ॥ తిరుమన్త్రమ్ కైపుకున్దవాఱే ఈశ్వరన్ కైపుకురుమ్, ఈశ్వరన్ కైపుకున్దవాఱే "వైకున్దమానకర్ మఱ్ఱదుకైయదువే" ఎన్నిఱపడియే ప్రాప్యభూమి కైపుకురుమ్.

మూ॥ సూ॥ ప్రాప్యలాభమ్ ప్రాపకత్తాలే,

బ్రాహ్మణ శబ్దత్తాల్ ఆచార్యనై చొల్లుకిఱదు. (తిరుమన్త్రమ్ కైపుకున్దవాఱే ఈశ్వరన్ కైపుకురుకైయావదు)- "మన్త్రాధీనన్తు దైవతమ్" ఎన్ఱు తిరుమన్త్రమిట్టవఴక్కాగ ఇరుక్కుమవనాకైయాలే, అర్థసహితమాక అదు కైపుకున్దవాఱే, తత్ప్రతిపాద్యనానతాన్ ఇవనుక్కు అనిష్టనివృత్తి పూర్వకేష్ట ప్రాప్తిక్కు ప్రాపకనాకై. (ఈశ్వరన్ కైపుకున్దవాఱే వైకున్దమానకర్ మఱ్ఱదుకైయదువే ఎన్నిఱపడియే ప్రాప్యభూమి కైపుకురుకైయావదు)- "దైవాధీనం జగత్సర్వమ్" ఎన్ఱు ఉభయవిభూతియుమ్ ఈశ్వరనిట్టవఴక్కాకైయాలే అవన్ ప్రాపకనాయ్ కైపుకున్దవాఱే. ప్రాప్యభూమియాన శ్రీవైకుణ్ఠమివనుక్కు అత్యన్తసులభమాకై.

ఇప్పడి శమదమఙ్గళుణ్డాకవే ఉత్తరోత్తరమివై ఎల్లామ్ సిద్ధిక్కుమ్ ప్రకారత్తై ఆరోహణక్రమత్తాలే యరుళిచ్చెయ్దు, ఇదిల్ యాతొన్ఱుక్కు యాతొన్ఱు హేతువాకచ్చొల్లిఱ్ఱు, అదు నియతమెన్నుమిడత్తై అవరోహక్రమత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రాప్యలాభమ్) ఇత్యాదియాలే. ఇదు తనక్కు ప్రయోజనమ్, ఇన్దహేతుపరమ్పరైయిల్ ప్రథమహేతు శమదమఙ్గళాకైయా

మూ॥ తిరుమంత్రము చేఁజిక్కినతోడనే సర్వేశ్వరుఁడు చేఁజిక్కును.

మూ॥ సర్వేశ్వరుఁడు చేఁజిక్కినతోడనే "వైకున్దమానకర్ మఱ్ఱదుకైయదువే" అని సాయించినట్లు ప్రాప్యభూమియగు శ్రీవైకుంఠము చేఁజిక్కును.

మూ॥ సూ॥ ప్రాప్యవస్తువును బొందుట ప్రాపకునిమూలమున

తిరుమంత్రము చేఁజిక్కినచో, సర్వేశ్వరుఁడు చేఁజిక్కుననఁగా "మంత్రాధీనంతు దైవతం (దేవత మంత్రాధీనమైనది) అన్నట్లు తిరుమంత్రమునుమూలమున ప్రకాశించువాఁడగుటచే నర్థములోఁగూడ దీని తెలిసినతోడనే దానిచేఁ బ్రతిపాదింపఁబడునట్టి సర్వేశ్వరుండును ఈతనికి అనిష్టనివృత్తి పూర్వకముగా నిష్టప్రాప్తిం గలుగఁజేయువాఁడగును.

సర్వేశ్వరుఁడు చేఁజిక్కినతోడనే "వైకున్దమానకరమ్ మఱ్ఱదుకైయదువే" (తి. వా. ౪-౧౦-౧౧) (శ్రీవైకుంఠంబనెడి గొప్ప నగరము చేఁజిక్కియుండును) అన్నట్లు ప్రాప్యభూమిచేఁజిక్కుటయనఁగా "దైవాధీనం జగత్సర్వం" (జగంబంతయు భగవంతుని యధీనము) అన్నట్లు నిత్యవిభూతి లీలావిభూతులు రెండును సర్వేశ్వరుని యధీనము అగుటంజేసి ప్రాపకుఁడగు నాతండు చేఁజిక్కినతోడనే ప్రాప్యవస్తువగు శ్రీవైకుంఠమును ఎక్కువ సులభమగును.

అవతారిక: —ఇట్లు శమదమములు లభించినతోడనే పైపైని యివియన్నియును సిద్ధించుటను ఆరోహక్రమమున అనఁగా క్రిందినుండి పైపైగా పేర్కొనుటచేఁ దెలిపి, వీటిలోఁ దేనికద్ది హేతువుగాఁ జెప్పఁబడినదో, అది యది దానిదానికి నియతమగు హేతువనెడి విషయమును అవరోహక్రమమున అనఁగా పైనుండి క్రిందికి పేర్కొనుటచేఁ దెలుపుచున్నారు.

(ప్రాప్యలాభము) ఇత్యాది. దీనికిఁ బ్రయోజనమేమనఁగా ఈపైని పేర్కొనఁబడిన హేతు

మూ॥ ప్రాపకలాభమ్ తిరుమన్త్రత్తాలే, తిరుమన్త్రలాభమాచార్యనాలే, ఆచార్యలాభమ్ ఆత్మగుణత్తాలే.

మూ॥ ౯౯॥ ఇతుతాన్ ఐశ్వర్యకామర్క్కుమ్, ఉపాసకర్క్కుమ్, ప్రపన్నర్క్కుమ్ వేణుమ్.

లే, అవశ్యమివై యిరణ్డుమివనుక్కుణ్డాక వేణుమెన్ఱై. ఈశ్వరన్ ప్రాపకనాకైయాలే, ప్రాప్యలాభమీశ్వరనాలే ఎన్ఱిరుక్కిఱ స్థానత్తిలే (ప్రాపకత్తాలే) ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్‌తతు.

ఇప్పడి శమదమాదికళ్ భోగమోక్షకామర్కళ్లార్క్కుమ్ వేణుమెన్గిఱార్. (ఇతుతాన్) ఎన్ఱు తొ౦గి. ఐశ్వర్యకామర్క్కు శబ్దాదిభోగమే పురుషార్థమాకిలుమ్, తత్సాధనానుష్ఠానదశైయిల్ శమదమాదికళ్ వేణుమ్. ‘‘ఇన్ద్రియాణి పురా జిత్వా జితం త్రిభువనం త్వయా’’ ‘‘పడిమన్నుపల్కలన్ పత్తోడఱుత్తైమ్పులన్ వెన్ఱు’’ ఎన్నక్కడవతిఱే ‘‘ఐమ్పులన్ వెన్ఱు’’ ఎన్ఱతు మనోనియమనత్తుక్కుముపలక్షణమ్. ఉపాసకర్క్కు విద్యాఙ్గతయా శమాదివేణుమ్; ‘‘తస్మాదేవం విచ్ఛాన్తోదాన్త ఉపరతస్తితిక్షుస్సమాహితో భూత్వాత్మన్యేవాత్మానమ్పశ్యేత్’’ ‘‘పుల్కొలనైన్దుమ్ పొఱియుమ్ పుఱత్తే

మూ॥ ప్రాపకుని (సర్వేశ్వరుని) లభించుట తిరుమంత్రము మూలమున

మూ॥ తిరుమంత్రమును లభించుట ఆచార్యుని మూలమున

మూ॥ ఆచార్యుని లభించుట యాత్మగుణము మూలమున

మూ॥ ఇది యైశ్వర్యకాములకును, ఉపాసకులకును, ప్రపన్నులకును కావలయును

పరంపరలో మొట్టమొదటికారణము శమదమములగుటంజేసి యవశ్యముగ నీరెండును ఈతని కుండవలసినవి యనుట.

సర్వేశ్వరుఁడే ప్రాపకుఁడగుటంజేసి ప్రాప్యవస్తువును లభించుట ‘‘యీశ్వరునివలన’’ అని సాయించుటకు బదులుగా ‘‘ప్రాపకునివలన’’ అని సాయించియున్నారు.

అవతారిక:—ఈశమదమాదులు భోగమోక్షకాముల కందఱికిని కావలసినవియని తెలుపఁబోవుచున్నారు.

(ఇది) ఇత్యాది. ఐశ్వర్యకాములకు శబ్దాదివిషయభోగమే పురుషార్థమైనను, సాధనానుష్ఠానసమయమున వారికిన్ని శమదమాదులుండి యుండవలయును. ఏలననిన, ‘‘ఇంద్రియాణి పురా జిత్వా జితం త్రిభువనం త్వయా’’ (మొదట యింద్రియములను జయించితివేని మూఁడులోకములను జయించినవాఁడవు) అనియు, ‘‘పడిమన్నుపల్కలన్ పత్తోడఱుత్తైమ్పులన్ వెన్ఱు’’ (తి.వా. ౮. ౧. ౯) (పరంపరగా సంప్రాప్తమైన భూషణిన్ని, అనేక యలంకారములనున్ను సవాసనగా విడిచి పంచేంద్రియములనున్ను జయించినవారు) అనియును చెప్పియున్నది కదా! ఈ పైపాశురమున పంచేంద్రియములను జయించుటయనునది మనోనియమనమునకున్ను ద్యోతకము.

ఉపాసకులకు ఉపాసనాంగముగ శమదమాదులు కావలయును. ఏలననిన, ‘‘తస్మాదేవం విచ్ఛాన్తోదాన్త ఉపరతస్తితిక్షుస్సమాహితో భూత్వా ఆత్మన్యేవాత్మానం పశ్యేత్’’ (కావున (ఇట్లు) తెలిసికొనినవాఁడు శమదమగుణములుగలవాఁడై వైరాగ్యసంపన్నుఁడై సహనశీలుండై సావధానముగల మనస్సుగలవాఁడునునై తనలోనే పరమాత్మను ఉపాసించునది) అనియు, ‘‘పుమ్పు

మూ॥ ౧౦౦॥ మూవరిలుమ్ నైత్తుక్కొణ్ణు మికవుమ్ వేణ్డువతు ప్రపన్ననుక్కు.
మూ ॥ ౧౦౧ ॥ మర్ఱైయిరువర్క్కుమ్ నిషిద్ధవిషయ నివృత్తియే యన్నైయుమ్;

రక్కలచ్చినై శెయుతు నన్పులన్ఱీతిఅన్ద ఞానవఙ్బుదర్ శొలీఇ” ఎన్నక్కడవతిఱే ప్రపన్నర్క్కధికారార్థమాక శమదమాదివేణుమ్; ‘‘ఏకాన్తితు వినిశ్చిత్యదేవతావిషయాన్తరైః। భక్త్యుపాయం సమం కృష్ణప్రాప్తౌ కృష్ణైకసాధనః” ‘‘అడక్కరుమ్పులన్కళైన్దడక్కియాశైయావైతుడక్కఱుత్తు వన్దు నిన్ఱౌశిల్లణిన్దవైన్న” ఎన్నక్కడవనిఱే.

ఇప్పడి అధికారిత్రయత్తుక్కు మపేక్షితమేయాకిలుమ్, అధికమాక వేణ్డువతు ప్రపన్ననుక్కెన్గిఱార్, (మూవరిలుమ్) ఎన్గిఱదఱ్ఱాల్. ఇవనుక్కు ఇతిలాధిక్యమ్శొల్లుకైక్కాకవిఱే అల్లాతవర్కళై ఇవ్విడత్తిల్ ప్రసక్తిత్తతుమ్.

అవ్వాధిక్యత్తై ఉపపాదిక్కిఱార్, మర్ఱై యిరువర్క్కుమ్) ఎన్గిఱదఱ్ఱాల్. అతావతు. శబ్దాదిభోగపరనాన ఐశ్వర్యకామనుక్కుమ్, సాధనాన్తరపరనాన ఉపాసకనుక్కుమ్, శాస్త్రవిహితవిషయమాన పరదారాదియిల్ నివృత్తిమాత్రమమైయుమ్; తదుభయవ్యావృత్తనాయిరుక్కిఱ ప్రపన్ననుక్కు, శాస్త్రవిహిత విషయమాన స్వదారత్తిల్ నివృత్తి అవర్కళైప్పోలే వేణ్డుమెన్గై, అవర్కళిరువరిలుమ్ ఐశ్వర్యకామనుక్కుస్వదారత్తిల్ సాధనదశైయిల్ ధర్మబుద్ధ్యా

మూ॥ ఈముగ్గురిలో నెక్కువ యుండవలసినది ప్రపన్నునికి
మూ॥ తక్కిన యిద్దఱికిని నిషిద్ధవిషయములను త్యజించిన చాలును

నఱీఇయదైత్తరక్కి అచ్చినైశెయ్తు నన్పులవఱీఅన్దు ఞానవఙ్బుదర్ శొలీఇ” (తి. చ. ౭౩) (హేయ ములగు విషయములయొక్క మార్గమును నిరోధించి బీగముద్రవేసి, సద్విషయముల మార్గముం దెఱచి జ్ఞానప్రకాశముం గైకొనుమా) అనియును చెప్పఁబడుచున్నదికదా.

ప్రపన్నుఁడు అధికారనిష్ఠుఁడగుటకు శమదమాదులు కావలయును. ఏలననిన, ‘‘ఏకాన్తితు వినిశ్చిత్య దేవతావిషయాన్తరైః। భక్త్యుపాయం సమం కృష్ణప్రాప్తౌ కృష్ణైకసాధనః” ‘(భక్తిరూపమగు నుపాయమును దేవతాన్తర విషయాన్తరములతో సమానముగ త్యజింపవలసినదానినిగా నిశ్చయించుకొని వైరాగ్యముగలవాఁడై కృష్ణునిబొందుటకై కృష్ణునే సాధనముగాఁ గొనియున్నవాఁడు)అనియు, ‘‘అడక్కరుమ్పులన్కళైన్దడక్కి యాశైయావైతుడక్కఱుత్తు నిన్ఱౌశిల్లణిన్దవైన్న” (తి. చ. ౯.౩౧) (నియమించుటకు దుశ్శక్యములగు పంచేంద్రియములను నియమించి వాటివిషయములయందలి కోరికలను సవాసనముగ వదలుకొని నీకు వందనములనొనర్చుటకు వచ్చియున్నట్టి నన్ను) అనియును చెప్పఁబడుచున్నది కదా!

అవతారిక:—ఇట్లు ఈశమదమములు ముగ్గురి యధికారులకును కావలసినవియేయైనను, అవి ముఖ్యముగా ప్రపన్నునికి ఉండవలసినవి యని తెలుపుచున్నారు.

(ముగ్గురిలో) ఇత్యాది. ప్రపన్నునికొక యాధిక్యముం జెప్పుటకైయే కదా ఈతావున తక్కిన వారిని గుఱించియును ప్రసంగించి యున్నారు.

అవతారిక:—ప్రపన్నులకుంగల యాధిక్యముం దెలుపుచున్నారు.

తక్కిన యిద్దఱికిని నిషిద్ధవిషయములను వదలుకొనుటయే చాలును. ప్రపన్నుఁడు శాస్త్రమున విధింపఁబడినవాటిని సయితము విడువవలయును. ఇదియే యాతనికిఁగల యాధిక్యము.

మూ॥ ప్రపన్ననుక్కు విహితవిషయ నివృత్తి తన్నేఱ్ఱమ్.

మూ॥౧౦౨॥ ఇతుతాన్ శిలర్క్కు అళకాలే పిఱక్కుమ్, శిలర్క్కు అరుళాలే పిఱక్కుమ్, శిలర్క్కు ఆచారత్తాలే పిఱక్కుమ్.

ప్రవృత్తియుమ్, ఫలదశైయిల్ భోగ్యతాబుద్ధ్యా ప్రవృత్తియుమాయిరుక్కుమ్; ఉపాసకనుక్కు ఫలమ్ భగవదనుభవమాకైయాలే, అవనైప్పోలే ఫలదశైయిల్ అన్వయమిల్లైయే యాకిలుమ్, ఉపాసనదశైయిల్ ధర్మబుద్ధ్యా ప్రవృత్తి వేణుమ్; ప్రపన్ననుక్కు ధర్మబుద్ధ్యా ప్రవర్తిక్కైయుమ్ స్వాధికారభఞ్జకమాకైయాలే విహితవిషయత్తిలుమ్ నివృత్తి వేణుమెన్ఱతాయిఱ్ఱు.

ధర్మబుద్ధ్యా ప్రవృత్తిక్కు ప్పరిహారమ్; పణ్ణువతు భోగ్యతాబుద్ధ్యా ప్రవృత్తితాన్ తవిర్న్దాలన్ఱో, అనాదికాలమ్ వాసనైపణ్ణి పోన్దవిషయఙ్గళిల్ నివృత్తితాన్ పిఱక్కుమ్పడి యెఙ్ఙనేయెన్గిఱ శఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇతుతాన్ శిలర్క్కు) ఎన్ఱు తొడఙ్గి, (శిలర్క్కు అళకాలే పిఱక్కుమ్) ఎన్ఱతు సాక్షాత్కృత భగవత్స్వరూపరాన భక్తిపారవశ్య ప్రపన్నర్క్కు, సకలజనమోహనమాన తద్విగ్రహసౌన్దర్యానుభవత్తాలే పిఱక్కుమెన్ఱపడి. (శిలర్క్కు అరుళాలే పిఱక్కుమ్) ఎన్ఱతు తత్త్వయాథాత్మ్యదర్శికళాన జ్ఞానాదిక ప్రపన్నర్క్కు, ''నమ్మై యనుభవిక్క ఇట్టు ప్పిఱన్దవన్ఱు, ఇప్పడి అన్యవిషయప్రవణమాయ్ అనర్థప్పడువతే'' ఎన్ఱు అన్యవిషయ సఙ్గమఱుమ్పడి అవన్

మూ॥ ప్రపన్నునికి శాస్త్రముచే విధింపఁబడినదానిని విడుచుటయే యధికము

మూ॥ ౧౦౨ ॥ ఇది కొందఱికి సౌందర్యమువలనఁ గలుగును, మఱికొందఱికి కృపవలనఁ గలుగును. మఱికొందరికి ఆచారమువలనఁ గలుగును

వారిద్దఱిలో, ఐశ్వర్యకాముఁడు సాధనానుష్ఠాన సమయమున, ధర్మబుద్ధిచే ననుష్ఠించుటయును, ఫలదశయందు భోగ్యబుద్ధిచేఁ బ్రవర్తించుటయును గలదు.

ఉపాసకునికి ఫలము భగవదనుభవ మగుటంజేసి ఐశ్వర్యకామునివలె నీతనికి ఫలదశయందు సంబంధము లేకపోయినను, ఉపాసనను ననుష్ఠించు సమయమునమాత్రము ధర్మబుద్ధిచే స్వభార్యవిషయమున ప్రవర్తించుట (స్వభార్యా సంబంధము) యుండవలయును.

ప్రపన్నునికన్ననో, ధర్మబుద్ధితోఁ బ్రవర్తించుటయును తనయధికారమునకు భంగము గలుగఁజేయునది యగుటంజేసి శాస్త్రవిహితములగు విషయములనుండియును నివర్తింపవలయును.

అవతారిక:—భోగ్యమైనదియనెడి తలంపుతో ప్రవర్తింపకపోయినచో గదా! ధర్మబుద్ధితోఁ బ్రవర్తించుట పరిహరింపఁబడును? అనాదికాలముగ శబ్దాదివిషయముల ననుభవించుచు వచ్చినట్టి యాతఁడు అట్టి విషయానుభవమును వదలుకొనుట యెట్లు? అని యడిగితివేని తెలుపుచున్నాను.

(ఇది కొందఱికి) ఇత్యాది. ఇట్టిస్థితి కొందఱికి సౌందర్యమువలనఁ గలుగుననఁగా, భగవత్స్వరూపమును సాక్షాత్కరించిన వారలగు భక్తిపారవశ్య ప్రపన్నులకు సకలజనులను మోహింపఁజేయునట్టి యాభగవంతుని దివ్యమంగళ విగ్రహ సౌందర్యమును సేవించుటచేఁ గలుగుననుట.

కొందఱికి కృపవలనఁ గలుగుననఁగా—తత్త్వముయొక్క యథార్థమును గనుంగొనినట్టి జ్ఞానాధిక ప్రపన్నులకు ''మనల ననుభవించుటకై యేర్పడినట్టి యీయాత్మవస్తు విట్లు విషయాంతరములతోఁ బ్రీతిగలిగి అనర్థమును బొందుచున్నాఁడ''నుకొని విషయాంతరసంబంధము పోవునట్లు సర్వేశ్వరుఁడు దయ జూపుటవలనఁ గలుగు ననుట.

మూ॥ ౧౦౩॥ పిఱక్కుమ్ క్రమమెన్నెన్నిల్; అழకు అజ్ఞానత్తై విళైక్కుమ్; అరుళ్ అరుచియై విళైక్కుమ్; ఆచారమ్ అచ్చత్తై విళైక్కుమ్

పణ్ణుమ్ పరమక్పైయాలే పిఱక్కుమెన్నపడి (శిలర్క్కాచారత్తాలే పిఱక్కుమ్) ఎన్నదు - ఆళవిలికళాన అజ్ఞానప్రపన్నర్కు, అవతారజ్గళిల్ "మర్యాదానాఞ్చలోకస్య కర్తా కారయితా చ సః" ఎన్గిఱపడియే అధికారానుగుణమాక అవనాచరిత్తుమ్ ఆచరిప్పిత్తుమ్ పోన్దపడికళైయుమ్, అళవుడైయరాన పూర్వాచార్యర్ కళాచరిత్తుప్పోన్దపడికళైయుమ్, శాస్త్రముఖత్తాలుమాచార్యోపదేశాదిక్రమత్తాలుమఱికైయాలే, అవ్వాచారజ్గళై యనుసంధిక్కప్పిఱక్కుమెన్నపడి.

ఇవ్వోహేతుక్కళాల్ పిఱక్కుమ్ క్రమత్తై, తజ్జిజ్ఞాసుపశ్నత్తై యనువదిత్తుక్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పిఱక్కుమ్క్రమమ్) ఎన్ఱుతుడజ్గి (అழకు అజ్ఞానత్తైవిళైక్కైయావదు) చిత్తాపహారియాకైయాలే విషయాన్తరత్తైన్నయొన్ఱాక వరియాతడియాక్కుకై. (అరుళ్ అరుచియైవిళైక్కైయావదు) విషయాన్తరజ్గళైక్కాణుమ్బోదు వరువత్తుక్కారిత్తుమిఴన్దు పోమ్బడి పణ్ణుకై (ఆచారమ్ అచ్చత్తైవిళైక్కైయావదు) రుచిచెల్లచ్చెయ్తే అవర్కళాచరిత్తపడి శెయ్యాతపోదు నమక్కనర్థమేఫలిక్కుమెన్ఱు, విషయస్పర్శత్తిలిఴియనడజ్గుమ్బడి పణ్ణుకై అన్నైయాల్ ఇక్కమత్తిలే పిఱక్కుమెన్ఱు కరుత్తు.

మూ॥ ౧౦౩॥ కలుగఁ జేయుక్రమ మెద్దియనఁగా—సౌందర్యము అజ్ఞానమునుగలుగఁ జేయును. కృప రుచిని గలుగఁజేయును, ఆచారము భయముఁ గలుగఁజేయును.

మఱికొందఱికి ఆచారమువలనఁ గలుగుననఁగా, జ్ఞానసంపన్నులుకాని యజ్ఞానప్రపన్నులకు అవతారములు విషయమున "మర్యాదానాంచలోకస్య కర్తా కారయితా చ సః" (లోకమర్యాదలతోఁగూడ అన్నింటిని జరుపువాఁడును, జరిపించువాఁడును సర్వేశ్వరుఁడే) అని ప్రసాదించియున్నట్లు తాను స్వయముగ నాచరించియు, ఇతరులచే నాచరింపఁజేసియును పోయిన నడవడికలనున్న జ్ఞానవంతులగు పూర్వాచార్యులు నడచుకొనిపోయిన నడవడికలనున్న శాస్త్రమూలముననున్న ఆచార్యోపదేశాది మూలముననున్ను తెలిసికొనియున్న వారగుటంజేసి ఆయా నడవడికలను తలఁచుకొనఁగా తలఁచుకొనఁగాఁ గలుగుననుట.

ఈ యీహేతువులవలనఁగలుగు క్రమమును, దానినిగుఱించి విచారించునట్టి వారి ప్రశ్నను అనువదించుకొనుచు ప్రసాదించుచున్నారు.

(కలుగునట్టి క్రమము) ఇత్యాది. సౌందర్యము అజ్ఞానమును గలుగఁజేయుననఁగా, మనస్సునాకర్షించునది యగుటంజేసి విషయాంతరము నొక్కదానినిగాఁ దెలియనట్లు చేయుట.

కృప వైరాగ్యమును గలుగఁజేయుననఁగా విషయాంతరములను జూచునప్పుడు వాటియెడల జుగుప్సను గలుగఁజేసి కొంద్రించి యుమ్మివేసి పోవునట్లు చేయుట.

ఆచారము భయమును గలుగఁజేయుననఁగా, రుచియున్నప్పటికిన్ని "వారనుష్ఠించిన ప్రకారము చేయనప్పుడు మనకు అనర్థమే ఫలించును" అని తలంచుకొని విషయాంతరములయెడల భయముతోఁ బ్రవర్తించుట. కావున నివి యీపైని గనఁబరచిన క్రమమున గలుగునవి యని తాత్పర్యము.

మూ॥౧౦౪॥ ఇవైయుమ్ ఊఱ్ఱత్తై ప్పఱ్ఱ చ్చొల్లుకిఱదు.

ఇన్న త్రివిధ ప్రపన్నర్కళుక్కుమ్ సౌన్దర్యాది త్రయత్తిల్ ఒరోన్ఱు విరక్తిహేతువాక చ్చొల్లుకిఱదుక్కు నిదానత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవైయుమూఱ్ఱత్తైపఱ్ఱ చ్చొల్లుకిఱదు) ఎన్ఱు. అతావదు ''అజ్ఞానత్తాలే ప్రపన్నర్'' ఇత్యాదియాల్ ఇవర్కళుక్కుచ్చొన్న ప్రపత్తిహేతుక్కళానవై ఒరోన్ఱినూఱ్ఱత్తైప్పఱ్ఱ చ్చొన్నాప్పోలే, ''అழகాలే పిఱక్కుమ్'' ఎన్ఱు తుడఙ్గి చ్చొన్న విరక్తిహేతుక్కళానవైయుమ్, ఒరోన్ఱినూఱ్ఱత్తైప్పఱ్ఱ చ్చొల్లుకిఱదెన్నై. ఎతాల్, భక్తిపారవశ్య ప్రపన్నర్కళుక్కు అరుచిక్కడియాన కృపైయుమ్, అచ్చత్తుక్కడియాన ఆచారానుష్ఠానముమ్ ఉణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తే, భగవద్విగ్రహ వైలక్షణ్యత్తై సాక్షాత్కరిత్తనుభవిక్కుమవర్కళాకైయాలే నడువిలే ఎప్పోదుమ్ నెఞ్జుపఱ్ఱికిడక్కైయాల్, విషయాన్తరఙ్గళై యఱ యాత్తపడిపణ్ణుమవ్వழகే అవర్కళ్పక్కల్ ఉఱైత్తిరుక్కుమ్: జ్ఞానాధిక్యప్రపన్నర్కళుక్కు అజ్ఞానహేతువాన విగ్రహసౌన్దర్యత్తై అర్చావతారత్తిలే కణ్డనుభవిక్కైయుమ్, భయహేతువాన ప్రాక్తన శిష్టాచారానుష్ఠానముముణ్డాకై యిరుక్కచ్చెయ్తే, అవనుడైయ కృపైయే ముழுమడై శెయ్తెడుత్తు విషయఙ్గళాకైయాలే అరుచిక్కడియాన కృపై అవర్కళ్పక్కల్ ఉఱైత్తిరుక్కుమ్; అజ్ఞాన ప్రపన్నర్కళుక్కు అర్చావతారత్తిలే కాదాచిత్కమాక విగ్రహసౌన్దర్యానుభవముమ్ అరుచిహేతువాన

మూ॥ ౧౦౪॥ ఇవియును వాటివాటి యాధిక్యమునుబట్టి చెప్పఁబడినవి.

అవతారిక.—ఈ ముగ్గురి ప్రపన్నులకును సౌందర్యాదుల మూడింటిలో నొక్కొక్కటి మాత్రమే వైరాగ్యహేతువగుటకుఁ గారణమెద్దియనిన, తెలుపుచున్నారు.

(ఇవియును) ఇత్యాది. (అజ్ఞానముచే ప్రపన్నులు) ఇత్యాది వాక్యమున వీరి ప్రపత్తికి హేతువులుగాఁ జెప్పఁబడినవి యొక్కొక్కదాని యాధిక్యమునుబట్టి చెప్పఁబడినవగు చందంబున, ప్రకృతమునను (సౌందర్యముచేఁ గలుగును) అను వాక్యము మొదలుకొని విరక్తిహేతువులుగాఁ జెప్పఁబడినవియును ఒక్కొక్కదాని యాధిక్యమునుబట్టియే చెప్పఁబడినవి యని యెఱుంగునది.

కావున భక్తిపారవశ్యము మూలముగ ప్రపన్నులయినవారికి వైరాగ్యమునకుఁ గారణభూతమగు కృపయును, భయమునకుఁ గారణభూతమనట్టి యాచారానుసంధానమును ఉన్నప్పటికిన్ని భగవంతుని దివ్యమంగళ విగ్రహముయొక్క వైలక్షణ్యము సాక్షాత్కరించి యనుభవించువారగుటంజేసి యీదివ్యమంగళ విగ్రహముయొక్క సౌందర్యమున నెల్లప్పుడును లగించియుండిన మనస్సుగలవారలగుటచే వారి కెంతమాత్రము విషయాంతరములఁ దలఁచుటకైనను జేయునట్టి యీ సౌందర్యమే వారివిషయమున నెక్కువగా నుండును.

జ్ఞానాధిక్య ప్రపన్నులకు అజ్ఞానహేతువగు దివ్యమంగళ విగ్రహ సౌందర్యమును అర్చావతారమున సేవించి యనుభవించుటయు, భయహేతువగు శిష్టాచారానుసంధానమును ఉన్నప్పటికిన్ని సర్వేశ్వరుఁడు తనకృపను సంపూర్ణముగ ప్రవహింపఁజేసిన విషయములగుటంజేసి, వైరాగ్యమునకు హేతుభూతమగు కృపయనునది వారియెడల నెక్కువగా నుండును.

అజ్ఞాన ప్రపన్నులకు కాదాచిత్కముగ అర్చావతారమున విగ్రహసౌందర్యము ననుభవించుటయు వైరాగ్యమునకు హేతువగు కృపయును ఒక మితిగలదై యున్నప్పటికిన్ని, పూర్వులయాచారములనే అనేక సమయములయందు అనుసంధించుకొని పోవుటచే భయహేతువులగు నాయాచార

మూ॥ ౧౦౫॥ అరుచి పిఱక్కుమ్బోతైక్కు దోషదర్శన మపేక్షితమాయిరుక్కుమ్
మూ॥ ౧౦౬॥ అతు ప్రధానహేతు వన్ఱు.

కృపైయుమ్ ఒరుమర్యాదై యుణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తే, పూర్వర్కళాచార్యర్గళుడైయ పలకాలమను సన్నిధికొణ్డు పోరుకైయాలే భగవత్ హేతువాన అవ్వాచార్యర్గళ్ అవర్కళ్ నెఞ్జిలేయూన్ఱియిరుక్కుమ్, ఇప్పాశురత్తైప్పఱ్ఱ ఓరోన్ఱై విరక్తిహేతువాక చ్చొల్లుకిఱతెన్న తాయిఱ్ఱు.

విషయ వైలక్షణ్యాతిశయత్తాలే విషయాన్తరాజ్ఞానమ్ విళైయవుమ్ కూడుమ్. ఆప్తరాన శిష్టర్కళుడైయ ఆచారాను సన్ధానత్తాలే అవిహిత విషయస్పర్శత్తిల్ అచ్చమ్ విళైయవుమ్ కూడుమ్, అనాదికాల మాశైప్పట్టు మేల్విళున్దుపోన విషయఙ్గళిలే అరుచి పిఱక్కై అఘటితమిఱే; అప్పడిప్పట్ట అరుచిక్కు అవనరుళాలే పిఱక్కుమ్బోతైక్కు అపేక్షితాంశత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అరుచి) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. (దోషదర్శనమావతు)- భోగ్యతాబుద్ధ్యా పరిష్వఙ్గిక్కు అరోపిత్త దేహమ్, మాంసాసృక్పూయ విణ్మూత్రస్నాయు మజ్జాస్థిసముదాయమాయ్ చర్మావనద్ధమాయ్ దుర్గన్ధమా యిరుక్కుమ్బడియైయుమ్, భోగన్దాన్ అల్పమాయ్, అస్థిరమాయ్, దుఃఖమిశ్రమాయ్ అనర్థావహమా యిరుక్కుమ్బడియైయుమ్, ప్రత్యక్షాది ప్రమాణఙ్గళాలే దర్శిక్కై.

ఆనాల్ అతువో పిన్నై యరుచిహేతువెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అతు) ఇత్యాదియాల్. (ప్రధానహేతువన్ఱు) ఎన్ఱతు, అతువు మొరుహేతు, ముఖ్యహేతు వన్ఱెన్ఱపడి.

మూ॥ ౧౦౫॥ వైరాగ్యము గలుగుటకు దోషదర్శన మావశ్యకముగా నుండును
మూ॥ ౧౦౬॥ అది ముఖ్యమైన హేతువు కాదు.

ములు వారిమనస్సున నెలకొని యుండును. ఇట్లు నెలకొని యుండుటనుబట్టి యొక్కొక్కటి యొక్కొక్కదానికి హేతువుగాఁ జెప్పఁబడినది.

విషయ వైలక్షణ్యముయొక్క యాధిక్యమువలన విషయాంతరములు తెలియకుండయును యుండవచ్చును. ఆప్తులగు శిష్టులయొక్క నడవడికల ననుసంధించుకొనుట యనువది శాస్త్రమున విధింపఁబడియుండనట్టి విషయమును (పరదారను స్పృశించు విషయమున భయముఁ గలుగఁజేయు నదిగాను నుండవచ్చును. అనాదికాలముగ నాశపడి ప్రేపేపోబడినట్టి (శబ్దాది) విషయములయెడల వైరాగ్యము గలుగుట దుర్లభము కదా!

అవతారిక:—అట్టి వైరాగ్యము సర్వేశ్వరుని కృపవలనఁ గలుగుట కావశ్యకమైనదానిఁ దెల్పుచున్నారు.

(అరుచి) ఇత్యాది. దోషదర్శనమనఁగా, భోగ్యమైనది, యనెడి తలంపుతోఁ నాలింగనము చేసి కొనంబడు స్త్రీయొక్క శరీరము మాంస-అసృక్-పూయ-విట్-మూత్ర-స్నాయు మజ్జా-అస్థి సముదాయమై, చర్మముచే మూయఁబడినదై, దుర్గంధముగలదై యుండుటనున్న, భోగమన్ననో, స్వల్పమై, అస్థిరమై, దుఃఖమిశ్రమై, అనర్థమును గలుగఁజేయునదియై యుండుటనున్న ప్రత్యక్షాది ప్రమాణంబుల మూలముగ గనుఁగొని యనుట.

అవతారిక:—అయితే యదియేనా? వైరాగ్యము గలుగుటకుఁ గారణమంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(అది) ఇత్యాది. అది ప్రధానహేతువు కాదనఁగా, అదియును ఒక హేతువగును కాని, యని ముఖ్యమైన హేతువు కాదనుట.

మూ॥ ౧౦౭॥ అప్రాప్తతైయే ప్రధానహేతు.

మూ॥ ౧౦౮॥ భగవద్విషయత్తిలిళిళిక్కుమ్ గుణమ్ కణ్ణన్తు; స్వరూపప్రాప్తమెన్ఱు.

ఆనాల్ ప్రధానహేతు తానేతెన్న, (అప్రాప్తతైయే ప్రధానహేతు) ఎన్గిఱార్. (అప్రాప్తతైయావతు)- భగవదేకభోగ్యమాన స్వరూపత్తుక్కు చ్చేరాతతాయిరుక్కై. ఇత్తాల్, అరుళ్ అరుచిగళై విళైక్కుమిడత్తిల్ దోషదర్శనాదికళై పుణ్ణువిత్తు విళైప్పిక్కైయాల్, దోషదర్శనముమ్ అప్రాప్తిదర్శనముమ్ తత్త్వవిత్తుక్కళుడైయ అరుచిక్కు గౌణముఖ్య హేతుక్కళాయిరుక్కుమెన్నతాయిఱ్ఱు.

"మాత్తాల్ మనమ్మిశుఱీప్ప" ఇత్యాదిప్పడియే ప్రావణ్యవిషయమాకచ్చొన్న భగవద్విషయత్తిల్ గుణమ్కణ్డిఴిక్కిఱవోపాతి, ఇతువుమ్ దోషమ్కణ్డు విడుకిఱతాగాలోవెన్నిల్, (భగవద్విషయత్తిలిఴిక్కిఱతుమ్ గుణఙ్కణ్డన్ఱు) ఎన్గిఱార్. ఆకిల్ ఎత్తాలేయెన్న, (స్వరూపప్రాప్తమెన్ఱు) ఎన్గిఱార్. అతావతు- భగవద్విషయత్తై పృఱ్ఱుకిఱతు, అత్తలైయిల్ కల్యాణగుణఙ్గళడియాకవన్ఱు, జీవాత్మావుక్కు వకుత్త విషయమెన్ఱు మత్తాలేయెన్ఱై.

మూ॥ ౧౦౭॥ స్వరూపము కనుకూలమైనది కాకుండుటయే ప్రధానహేతువు.

మూ॥ ౧౦౮॥ భగవద్విషయమునఁ బ్రవర్తించుటయును గుణమునుబట్టికాదు. స్వరూపము కనుకూలమైనది యగుటనుబట్టి

అవతారిక:—ప్రధానహేతువేద్ది? యంటివేని, స్వరూపముతో ననుకూలింపకయుండుటయే ప్రధానహేతువని తెలుపుచున్నారు.

(స్వరూప) ఇత్యాది. స్వరూపముతో ననుకూలింపకపోవుటయనఁగా భగవంతునిమాత్రమే భోగ్యముగా ననుభవించువట్టిదియగు నీతని స్వరూపముతో ననుకూలింపకుండుట. కావున కృప వైరాగ్యమును గలుగఁజేయునప్పుడు దోషాదులఁజూపించి (వైరాగ్యముఁ) గలుగఁజేయుటంజేసి దోషదర్శనమును స్వరూపాననుకూల్యదర్శనమును తత్త్వవేత్తలగు వారి వైరాగ్యమును (క్రమముగ) ముఖ్యాముఖ్య హేతువులగునని తెలుపఁబడినది.

ఆవతారిక:—"మాత్తాల్ మనజ్జుఴీప్ప" (తి. 3. ౧౪) అను తావునఁ జెప్పియున్నట్లు ప్రీతివిషయముగాఁ జెప్పఁబడినట్టి భగవద్విషయమును గుణమునుబట్టి యవలంబించు చందంబున, ప్రకృతమునను, దీనినిన్ని దోషముఁజూచియే విడుచుచుగనిచెప్పిన నేమి? యని యడిగితివేని భగవద్విషయము నవలంబించుటయును గుణమునుబట్టి కాదనియు, అయితే దేనినిబట్టి యంటివేని, స్వరూపముతో ననుకూలించినది యైనందున ననియును తెలుపుచున్నాడు.

అది యెట్లనిన, భగవంతుని యాశ్రయించుటయును వానికిఁగల కల్యాణగుణంబులనుబట్టి కాదు. అయితే యీయాత్మకుఁ దగినట్టి విషయమగుటనుబట్టి యనుట.

మూ॥ ౧౦౪ ॥ ఇప్పడి కొళ్ళాతపోతు గుణహీనమెన్ఱు నినైత్తదశైయిల్ భగవద్విషయ ప్రవృత్తియుమ్, దోషానుసన్ధాన దశైయిల్ సంసారత్తిల్ ప్రవృత్తియుమ్ కూడాతు.

కీళ్ తాముఱ్చ్చొన్నపడియే అఙ్గీకరియాతపోతైక్కు విరోధమ్ కాట్టుకిఱార్ (ఇప్పడి) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. (ఇప్పడి కొళ్ళాతపోతు) ఎన్నగు- ఇతరవిషయఙ్గళిల్ అరుచిక్కు హేతు అప్రాప్తై, భగవద్విషయత్తిల్ రుచిక్కు హేతు ప్రాప్తై ఎన్ఱు కొళ్ళాతే, దోషదర్శనత్తైయుమ్ గుణదర్శనత్తైయుమ్ ఇవఱ్ఱుక్కు హేతువాకక్ కొళ్ళుమ్పోతెన్నపడి. (గుణహీనమెన్ఱు నినైత్త దశైయిల్ భగవద్విషయ ప్రవృత్తియావతు)- పిరినాల్ తరిక్కమాట్టామైకైక్కు పురణ్ఱు పెరువిడాయ్ప్పట్టుత్తుడిత్తు అనుమానిక్క, శడక్కవన్ఱు ముకమ్ కాట్టామైయాలే, గుణహీనమెన్ఱు చిన్తిత్తదశైయిలే, పిన్నైయుమ్ "అవనైయల్లతఱియేన్" ఎన్ఱు అవన్పక్కలిలే అత్యభినివేశత్తై పణ్ణుకై. (దోషానుసన్ధాన దశైయిల్ సంసారత్తిల్ ప్రవృత్తియావతు) - మాతాపిత్రాదికళుమ్ భార్యాపుత్రాదికళుమ్ జ్ఞాతికళుమ్ బన్ధుక్కళుమ్ గృహక్షేత్రాదికళుమాయ్, శబ్దాదిభోగఙ్గళై యనుభవిత్తిరుక్కైయాకిఱ సంసారత్తిల్ దుఃఖబహుళత్వాదిదోషత్తై, ప్రత్యక్షాదికళాలే యనుసన్ధియానిఱ్కచ్చెయ్తేయుమ్ అతిలే అభినివేశమ్ నడన్ఱు శెల్లుకై. ఇవైయిరణ్డుమ్ కూడాతెన్నపడి. — అన్ఱిక్కే, (దోషాను

మూ॥ ౧౦౪ ॥ అట్లు కాకున్న, గుణహీనమని తలంచినప్పుడు భగవద్విషయమునఁ బ్రవర్తించుటయు, దోషముల ననుసంధించుకొన్నప్పుడు సంసారమునఁ బ్రవర్తించుటయును కూడనివి యగును.

అవతారిక:— ఈపైని గనఁబఱచిన ప్రకార మంగీకరింపని పక్షమున సంభవించునట్టి విరోధముఁ దెలుపుచున్నారు.

(అట్లు) ఇత్యాది. ఇవ్విధముగ గ్రహింపని పక్షమున ననఁగా విషయాంతరములయెడల వైరాగ్యము గలుగుటకు హేతువు స్వరూపముతో ననుకూలింపక పోవుటయనియు, భగవద్విషయమున నభిలాష గలుగుటకు హేతువు స్వరూపముతో ననుకూలించి యుండుట యనియు నివ్విధమున గ్రహింపక, దోషదర్శనమును గుణదర్శనమునున్ని వీటికిఁ గారణములనుగాఁ గొనుపక్షమున ననుట.

(గుణహీనమైనదని తలంచునప్పుడు భగవద్విషయ ప్రవృత్తి) యనఁగా, భగవంతునివిడిచి యుండజాలక యెక్కువగా నాయాసపడి కలవరపడుచుండఁగా, తక్షణమేవచ్చి సేవసాయింపకుండుట గుణహీనుండని తలంచినప్పుడును, తిరిగి వానినితప్ప వేఱొక్కని నెఱుంగననుచు వానియెడల నెక్కువ ప్రీతికలిగియుండుట.

(దోషానుసంధానదశయందు సంసారమునఁ బ్రవర్తించుట) యనఁగా మాతాపిత్రాదులును, భార్యాపుత్రాదులును, జ్ఞాతులును, బంధువులును, గృహక్షేత్రాదులును ఈరూపమగు శబ్దాదిభోగముల ననుభవించుచుండుటయను సంసారమునందుండు దుఃఖబాహుళ్యమును ప్రత్యక్షాది ప్రమాణముల మూలమునఁ గనుఁగొని దానిఁదలంచుకొనుచున్నప్పటికిన్ని అట్టిసంసారముఁ బ్రేమించుచునే యుండుట. ఈపైని గనఁబఱచిన రెండును సంభవింపవని యెఱుంగునది.

దోషానుసంధాన సమయమున సంసారమునఁ బ్రవర్తించుట యనఁగా తత్త్వవేత్తలగు

మూ॥ ౧౧౦॥ "కొడియవెన్నెఞ్జమ్ అవన్ ఎన్ఱే కిడక్కుమ్" "అడియేన్ నాన్ పిన్నుమ్ ఉన్ శేవడియన్ఱి నయవేన్" ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్దార్ కళిఱే.

ఞ్ఞానదశైయిల్ సంసారత్తిల్ (ప్రవృత్తియాగాదు) - తత్త్వవిత్తుక్కళాన మహర్షికళ్ తుడక్కమానార్ సారాసార వివేక వత్తయా విషయ దోషానుసన్ధానముణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్దే, శాస్త్రవిహితతయా ప్రాప్తమెన్గిఱ బుద్ధియాలే పణ్ణుకిఱ ప్రజోత్పాదనాదిరూప సంసారత్తిల్ ప్రవృత్తియాకవుమామ్. (ఇప్పడి కొళ్ళాతపోతిలై కూడాదు) ఎన్ఱు విరోధమ్ కాట్టుకైయాలే ఇప్పడికొళ్ళవేణుమెన్ఱు మిడమ్ స్థాపిక్కప్పట్టదు.

గుణహీనమెన్ఱు నినైత్తదశైయిల్ భగవద్విషయ ప్రవృత్తియొన్ఱేకణ్డతెన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కొడియవెన్నెఞ్జమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. అతావతు- "కడియన్" ఎన్ఱు తుడఙ్గి, "అఱివరుమేని మాయత్తన్" ఎన్నుమళవుమ్ స్వకార్యపరన్, పిఱర్ నోవఱియాతవన్, ఒరువర్క్కు మెట్టాతవన్, వఞ్చకన్, దుర్జ్ఞేయస్వభావన్ ఎన్ఱు అవన్ గుణహానియైచ్చొల్లి, ఇప్పడి యిరున్దానాకిలుమ్ అతిలోక క్రూరమాన వెన్నెఞ్జు అవనై యల్లతఱియాతే యిరుక్కుమెన్ఱుమ్; వేమ్బుక్కిట్టు పిఱన్ద పుழு అన్దవేమ్బైయే భుజిక్కుమతొழியక్కరుమ్బైక్కణ్డాలుమ్ విరుమ్బాతు, అప్పడియే "కడల్ మల్లైక్కిడన్దకరుమ్బు" ఎన్నుమ్బడి నిరతిశయ భోగ్యనాన నీతానే వేమ్బుపోలే విరసనానవన్ఱుమ్, త్వద

మూ॥ ౧౧౦॥ "కొడియవెన్నెఞ్జమ్ అవన్ ఎన్ఱే కిడక్కుమ్" అనియు, "అడియేన్ నాన్ పిన్నుమ్ ఉన్ శేవడి యన్ఱినయవేన్" అనియును ప్రసాదించినారు గదా!

మహర్షులు మొదలగువారు సారాసార వివేకముగల వారగుటచే శబ్దాది విషయములకుఁగల దోషములు వారికిలంపుకు వచ్చుచున్నప్పటికిన్ని శాస్త్రముచే విధింపఁబడినందున ననుకూలమైనది యనుతలంపు గలుగుటచే ప్రజోత్పాదనరూపమగు సంసారమునఁ ప్రవర్తింపవచ్చును. ఈపైని గనఁబఱచిన ప్రకారము స్వీకరింపని పక్షమున, భగవద్విషయమునఁ బ్రవర్తించుటయు, సంసారమునఁ బ్రవర్తించుటయును సంభవింప వనుచు విరోధముఁ జూపించుటచే నివ్విధముననే స్వీకరింపవలయునని స్థాపింపఁబడినది.

అవతారిక:—భగవంతుఁడు గుణహీనుండని తలంచుచునే పరుల యాభగవంతునినే యాశ్రయింపుటు రెండవరియెడల చూడవచ్చునంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(కొడియవెన్నెఞ్జమ్) ఇత్యాది. నమ్మాళ్వారులు "కడియన్" (తి. వా. ౫. ౩. ౫) అనునది మొదలుకొని "అఱియవరుమేని మాయత్తన్"అనువరకును "భగవంతుఁడు స్వకార్యపరుఁడు, ఇతరుల కష్టములఁ దెలియనివాఁడు, ఒక్కరికిని కానివాఁడు, వంచకుండు,దుర్జ్ఞేయ స్వభావుఁడు" అని యివ్విధమున వానిగుణలోపమునుగుఱించి చెప్పి, "సర్వేశ్వరుం డిట్టివాఁడుగానున్నను,లోకాతీతముగ క్రూరమైనదియగు నామనస్సు వానినితప్ప వేఱొక్కదాని నెఱుఁగదు." అనియు వేపచెట్టు ననుభవించుటకుగాను జన్మించినట్టి పురుగు ఆవేపచెట్టునే భుజించునే తప్ప చెరుకును కంటితోనైనను చూచి ప్రేమింపనట్లు, "కడల్ మల్లై కిడన్దకరుమ్బు" (తి. మొ. ౨. ౧. ౪) (పాలసముద్రమున శయనించి యుండువాఁడును; చెరుకువలెనే భోగ్యమైనవాఁడును) అన్నట్లు నిరతిశయభోగ్యవస్తువగు నీవే వేపచెట్టువలెనె (ఒకవేళ)విరసమైన వాఁడవైనను నీకుతప్ప వేఱొక్కనికి శేషభూతుండను కాతగనట్టి నేను నాకు స్వరూపప్రాప్తములగు నీయొక్క శ్రీపాదములను

మూ॥ ౧౧౧॥ గుణకృత దాస్యత్తిలుఙ్కాట్టిల్ స్వరూపప్రయుక్తమాన దాస్యమితే ప్రధానమ్.

మూ॥ ౧౧౨॥ అనసూయైక్కు ప్పిరాట్టి యరుళిచ్చెయ్త వార్తైయై స్మరిప్పతు.

నశ్యార్హా శేషభూతనాననాళ్, ఎనక్కువకుత్తశేషియాన ఉన్ తిరువడికళై యొழியు "అశైప్పడేన్" ఎన్ఱుమ్ మయర్వఱ మతినలమరుళప్పెఱ్ఱవర్కళరుళిచ్చెయ్యా నిన్ఱార్కళిఱే యెన్గై.

"గుణైర్దాస్యముపాగతః" ఎన్ఱారుమిళైయ పెరుమాళ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (గుణకృతదాస్యత్తిలుమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. (గుణకృతదాస్యమావతు)- అవన్ గుణఙ్గళుక్కుత్తోఱ్ఱు అడిమైయాయిరుక్కై; (స్వరూప ప్రయుక్తమాన దాస్యమావతు)- శేషత్త్వైక నిరూపణీయమాన తన్ స్వరూపత్తై ప్పార్త్తు అడిమైయాయిరుక్కై. స్వరూపమిప్పడి యిరున్దాలుమ్, గుణాధిక విషయమాగైయాలే గుణకృతదాస్యముమ్ ఇవ్విషయత్తిలే యనువర్త్తియానిఱ్కుమ్; ఆగైయిఱే శేషత్త్వైకనిరూపకరాన ఇళైయ పెరుమాళ్ తామప్పడి యరుళిచ్చెయ్తతుమ్. ఆనాలుమ్ గుణకృత దాస్యమానతు ఔపాధికమాగైయాలే అప్రధానమాయ్, మఱ్ఱైయతు నిరుపాధికమాగైయాలే ప్రధానమాయిరుక్కుమ్; అత్తైప్పఱ్ఱవిఱే తత్ప్రాధాన్య ప్రసిద్ధితోఱ్ఱ వరుళిచ్చెయ్తతు.

ఇవ్వర్థత్తుక్కు సంవాదమాక ప్పిరాట్టి వార్త్తైయై స్మరిప్పిక్కిఱార్ మేల్ (అనసూయైక్కు)

మూ॥ ౧౧౧॥ గుణములను నిమిత్తీకరించుకొనియుండు దాస్యముకంటెనున్న స్వరూపమును నిమిత్తీకరించుకొనియుండునట్టి దాస్యము గదా! ప్రధానమైనది.

మూ॥ ౧౧౨॥ అనసూయకు పిరాట్టి సాయించినవార్తను అనుసంధించుకొనునది.

తప్ప వేఱొక్కదానిని ఆశింపను" అనియు నిట్లు ఇంచుకైనను అజ్ఞానములేని జ్ఞానానందమును లభించియుండిన వారలగు ఆళ్వారులు ప్రసాదించి యున్నారు గదా! యనుట.

అవతారిక:—"గుణైర్దాస్యముపాగతః" (రా. కి. 3. ౨౧౨) (గుణములనుబట్టి దాసుండనయితిని) అని సాయించినవారున్ను (లక్ష్మణస్వామివారు) లేరా?యింటివేని, తెలుపుచున్నారు.

(గుణములనునిమిత్తీకరించుకొనియుండు దాస్యముకంటెను) ఇత్యాది. గుణములను నిమిత్తీకరించుకొనియుండు దాస్యమనఁగా, వానికల్యాణగుణములకు వశపడిపోయి వానికి దాసుండగుట.

స్వరూపమును నిమిత్తీకరించుకొనియుండు దాస్యమనఁగా శేషత్వమునుబట్టి తెలియఁదగినదియగు తనస్వరూపమును యనుసంధించుకొని యందుమూలముగా వానికి శేషభూతుఁడగుట. స్వరూపమువాస్తవమునకు ఇట్టిదియే యైనను, గుణములతో నిండియుండునది యగుటచే గుణములనుబట్టి యుండుదాస్యమున్ను ఈతావున అనువర్తించుచుండును కావుననే శేషత్వ ప్రధానులగు శ్రీలక్ష్మణస్వామివారట్లు సాయించియున్నారు.

అయినను గుణములనుబట్టియుండునట్టి దాస్యము వేఱొక్కదానిని నిమిత్తీకరించుకొనియుండునదిగాన అప్రధానమైనదై, తక్కినది యట్లు వేఱొక్కదానిని నిమిత్తీకరించుకొని వచ్చినది కాకపోవుటంజేసి ప్రధానమైనదిగా నుండును. ఈ హేతువునుబట్టి యిది ప్రధానమైనదియని తోచియే శ్రీ పిళ్లై లోకాచార్యులవారు మూలమున నట్లు సాయించియున్నారు.

అవతారిక:—ఈ విషయమునకు ఉపోద్బలకముగాను పిరాట్టియొక్క వార్తను ఉదహరించుచున్నారు.

(అనసూయకు) ఇత్యాది. అత్రిమహర్షియొక్క యాశ్రమమున, శ్రీరామచంద్రుండు వేంచేసి

మూ॥ ౧౧౩॥ భగవద్విషయ ప్రవృత్తి పిన్నై శేరుమో వెన్నిల్; అతుక్కుడి

ఎన్దుకూడప్పె. అతావతు- అత్రిభగవానాశ్రమత్తిలే పెరుమాళ్ ఋషిదరులి మహర్షియై యనువర్తిత్తిరున్ద వనన్తరమ్, తత్పత్నియాన అనసూయైయై ప్పిరాట్టి శేన్దనువర్తిత్తిరుక్కుమ వళవిలే, అవళ్ పిరాట్టియైప్పార్త్తు "బన్ధుజనత్తైయు మభిమానత్తైయు మైశ్వర్యత్తైయుమ్ విట్టు ప్పెరుమాళ్ పిన్నే కాట్టిలేపోన్దవితు దైవయోగత్తాలే ఉమక్కు నన్దాకవున్దడిత్తుష్టు, నగరస్థనాకిలుమామ్, వనస్థనాకిలుమామ్, నల్లవనాకిలుమామ్, తీయవనాకిలుమామ్. స్త్రీకళుక్కు దైవమ్ భర్త్తావే కిడీర్, నీరిప్పడి యెప్పోతుమ్ పెరుమాళ్ విషయమాక అనుకూలిత్తుప్పోరుమ్" ఎన్న; పిరాట్టి లజ్జిత్తుక్కవిழ్త్తలై యిట్టిరున్దు, "ఎనక్కు ప్పెరుమాళ్ పక్కల్ భావబన్ధమ్ స్వతః ఉణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తే, అవర్ తాన్ గుణాధికరా యిరుక్కైయాలే, ఎన్నుడైయ భావబన్ధత్తై గుణనిబన్ధనమెన్ఱిరుప్పర్ కళ్ నాట్టార్, అవ్వాశ్రయత్తై గుణఙ్గళోడు వ్యతిరేకిత్తు క్కాట్టవొణ్ణామైయాలే నానవర్ పక్కలిఱుక్కుమిరుప్పై యఱివిక్కప్పెఱుకిఱిలేన్; అవర్ గుణహీనరుమాయ్ విరూపరుమానవన్ఱుమ్ నానవర్ పక్కలిప్పడి కాణుమిరుప్పతు" ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తవార్త్తై.

ఇప్పడి స్వరూపప్రయుక్తమాన దాస్యమే ప్రధానమాకిల్, శేషి శెయ్తపడి కణ్డిరుక్కుమతొழియ, అనన్యోపాయత్వాదికళ్ కులైయుమ్పడి అవ్విషయత్తైక్కుఱిత్తుప్పణ్ణుకిఱ స్వప్రవృత్తి శేరుమో వెన్నుమ శఙ్కైయై యనువదిక్కిఱార్, (భగవద్విషయప్రవృత్తి) ఇత్యాదియాలే. అత్తైప్పరిహరిక్కిఱార్. (అతుక్కుడిప్రావణ్యమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. ప్రావణ్యమావతు- అతిమాత్రస్నేహమ్. అన్ద

మూ॥ ౧౧౪॥ భగవంతునివిషయమున వీనిప్రవర్తన మనుకూలించునా? యంటివేని

యుండి యామహర్షికి దండప్రణామంబు లాచరించిన తరువాత, వారి భార్యయగు అనసూయాదేవికి శ్రీ సీతాపిరాట్టి దండముసమర్పింపగా, ఆమె పిరాట్టినిజూచి "బంధుజనులను, అభిమానమునున్ను, ఐశ్వర్యమునున్ను విడిచి శ్రీరామచంద్రునితోఁగూడ యీ యరణ్యమధ్యమున సంచరించుట మీకు దైవయోగమువలన బాగుగా లభించినది. నగరముననుండినను, వనమువనుండినను, మంచివాఁడైనను, చెడ్డవాఁడయినను, స్త్రీలకు దైవము భర్తయే సుమీ" మీరు ఎల్లకాలమును ఇవ్విధముననే శ్రీరామచంద్రుని విషయమున ప్రవర్తించునది" అని యిట్లుచెప్పఁగా నంతట శ్రీ సీతాపిరాట్టి లజ్జపడి తలవంచుకొని యిట్లు సాయించినదాయెను — "శ్రీరామచంద్రుని విషయమున నాకుఁగల భావబంధము స్వతస్సిద్ధముగానే యున్నప్పటికిన్ని, వారు గుణపరిపూర్ణులగుటంజేసి నా భావబంధము వారి గుణములను బట్టియుండునది యని లోకులు తలంచుదురు. (వారెప్పుడును గుణవంతులుగనే యుండుటంజేసి) నా యాశ్రయణమునకు (గుణరహితమైన కాలమెద్దియు లేదుగాన) దానిని గుణములనుండి వేరుగాఁజూపింప జాలకున్నాను. వారొకవేళ గుణహీనులుగాను విరూపులుగాను నున్నప్పటికిన్ని వారియెడల నేను ఇవ్విధముననే నడచుకొనెదను సుమీ" అని శ్రీసీతాపిరాట్టియొక్క శ్రీసూక్తిని యీతావున ననుసంధించుకొనునది.

అవతారిక:—ఇట్లు స్వరూపమునుబట్టి యుండునట్టి దాస్యము ప్రధానమైనదియగు పక్షమున, శేషియగు సర్వేశ్వరుండు చేసిన ప్రకారము చూచి యూరకుండుటయే తప్ప, అనన్యోపాయత్వాదులకు భంగము వచ్చునట్లు, ఆ విషయమును గురించి చేయునట్టి స్వప్రయత్నాదులు స్వరూపములో ననుకూలించినవియా? యంటివేని (భగవంతునివిషయమున) ఇత్యాది వాక్యముచేఁ బలుకుచున్నారు. ఈవిషయమునఁ గలిగిన శంకను (దానికిఁగారణము) ఇత్యాది వాక్యముచేఁ బరిహరించుచున్నారు.

ప్రావణ్యమ్; అతుక్కుడి సమ్బన్ధమ్; అతుతానౌపాధికమన్ఱు; సత్తాప్రయుక్తమ్.

మూ ॥ ౧౧౮ ॥ అన్దసత్తై ప్రావణ్యకార్యమాన వనుభవమిల్లాతపోతు కులైయుమ్.
అతుకులైయామైక్కాక వరుమవై యెల్లా మవర్జనీయఙ్గళుమామ్

ప్రావణ్యత్తుక్కుడి విషయవైలక్షణ్యమన్రోవెన్న, (అతుక్కుడి సమ్బన్ధమ్) ఎన్గిఱార్. సమ్బన్ధమావతు-శేషశేషిభావమ్. అతుతాన్ గుణకృతమాయుమ్ వారాతోవెన్న (అతుతానౌపాధికమన్ఱుసత్తాప్రయుక్తమ్) ఎన్గిఱార్. (సత్తాప్రయుక్తమ్) ఎన్నతు-ఇవ్వాత్మావినుడైయ సత్తైయేపిడిత్తుళ్ళతొన్ఱిఱ్ఱు.

ఇత్తాల్, కీళ్ప్పణ్ణిన శఙ్కైక్కు పరిహారమానతేతెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్ వాక్యత్రయత్తాలే, అన్దసత్తై (ప్రావణ్యకార్యమాన వనుభవమిల్లాతపోతు కులైయుమ్) ఎన్నతు-అప్పడిప్పట్ట సత్తైతాన్ స్వప్రయుక్త సమ్బన్ధమడియాక వరుకిఱ ప్రావణ్యకార్యమాన భగవదనుభవ మిల్లాతపోతు క్షణకాలముమ్ నిల్లాతెన్నపడి (అతుకులైయామైక్కాక వరుమవైయెల్లా మవర్జనీయఙ్గళుమాయ్ ప్రాప్తఙ్గళుమాయిరుక్కుమ్) ఎన్నతు- అన్దసత్తై యాళియామైక్కుఉణ్డాక వరుకిఱమడలెడుక్కై ముతలాన సకల ప్రవృత్తికళుమ్, భగవదనుభవ మొళియ తరిప్పిల్లామైయాలే, తవిరవొ

మూ॥ దానికిఁగారణ మావిషయమునఁ ప్రీతి. దానికిఁగారణము సంబంధము.
అది యౌపాధికము కాదు. సత్తనుబట్టి యుండునది.

మూ॥౧౧౮॥ఆసత్తయనునది ప్రీతిమూలకమగు అనుభవము లేనియెడల చెడిపోవును.
అది చెడిపోకుండుటకుగాను తటస్థించునవియన్నియును అవర్జనీయములును,

ప్రావణ్యమనఁగా నెక్కువప్రేమము.

అవతారిక:—అట్టి ప్రావణ్యమునకుఁ గారణము విషయవైలక్షణ్యము కాదా? యంటివేని, దానికిఁ గారణము సంబంధమని తెలుపుచున్నారు.

సంబంధమనఁగా, శేషశేషిభావసంబంధము. అనఁగా ఈ జీవుఁడు శేషభూతుఁడు భగవంతుఁడు శేషియనెడి సంబంధము.

అవతారిక:—అది గుణములను బట్టియుండునది కాదా యంటివేని, యది గుణరూపమగు వేఱొక్కదాని నపేక్షించి యుండునది కాదు. అయితే యది యాత్మయొక్క సత్తను బట్టియుండునది(జన్మసిద్ధమైనది) యని తెలుపుచున్నారు.

సత్తనుబట్టి యుండునదియనఁగా, ఈ యాత్మయొక్క యునికితోనే యుండునది యనుట.

అవతారిక:—ఇంతకుముందు గొనివచ్చినశంకకు పరిహారమేమి యంటివేని, రాఁబోవు మూఁడు వాక్యములచేఁ దెలుపుచున్నారు.

అట్టి సత్తయనునది భగవంతుని విషయమున నితనికిఁగల ప్రీతియొక్క ఫలమగు భగవదనుభవము లేనప్పుడు చెడిపోవుననఁగా,అట్టి సత్తయనునది స్వమూలమగు సంబంధమును గారణముగాఁ గొని యుండునట్టి ప్రీతికి ఫలమగు భగవదనుభవము లేకుండినట్లయినచో, క్షణకాలమైనను నిలువఁజాలదు అనుట.

(అది చెడిపోకుండుటకుఁగాను సంభవించునట్టివి యన్నియును, అవర్జనీయములును, స్వరూపానుకూలములునుగా నుండును.) అనఁగా నిట్టి సత్త చెడిపోకుండుటకుఁ దగినట్లు యీతఁడు చేయునట్టి (తాటి మట్టలపై సవారిచేయుట మొదలగు) ప్రయత్నము లన్నియును భగవంతుని యనుభవింపక ప్రాణములను ధరించియుండ జాలనివారగుటచే వదలుకొనెద మనుకొన్నను వదలి

మూ॥ప్రాప్తంగళు మాయిరుక్కుమ్. ఆకైయాలే భగవద్విషయ ప్రవృత్తి శేరుమ్.

ముతల్ప్రకరణమ్ సమ్పూర్ణమ్.

శ్రీపిళ్లై లోకాచార్యర్ తిరువడిగళే శరణమ్.

మేల్కాలుమ్ తవిరప్ప్రాప్తమాయుమాయ్, ఎల్లామ్ శేషిక్కతిశయ కరఙ్గళాకైయాలే స్వరూప ప్రాప్తఙ్గళుమా యిరుక్కుమెన్నపడి. (ఆకైయాలే భగద్విషయ ప్రవృత్తి శేరుమ్) ఎన్ఱు ఉక్తత్తై హేతు వాక్కిక్కొణ్డు, ప్రకృతశఙ్కైయై ప్పరిహరిత్తు త్తలైక్కట్టుకిఱార్.

ముతల్ ప్రకరణమ్ సమ్పూర్ణమ్.

పెరియజీయర్ తిరువడిగళే శరణమ్.

మూ॥ స్వరూపప్రాప్తములునయి యుండును. కావున భగవంతుని విషయమున నీతని ప్రవర్తనము అనుకూలించును.

పోనిక్లై యన్నియును శేషియగు సర్వేశ్వరుని కొక,యతిశయముఁ గలుగఁజేయునవియగుటంజేసి, స్వరూపముతో ననుకూలించునవియై యుండునవి యనుట. కావున నీతిండు భగవద్విషయమున నొనర్చు ప్రయత్నములును స్వరూపముతో ననుకూలించునని యెఱుంగునది.

గద్య॥ ఇది, శ్రీకృష్ణానద్యుత్తరవాహినీతీరస్థ బన్దవిరామక్షేత్రాపరనామక శ్రీవైకుంఠ పురవాస్తవ్య, శ్రీమదలర్మేల్మంగానమేత శ్రీవేఙ్కటేశ్వరసన్నిధ్యధ్యాపక కైఙ్కర్య ధురంధర, శ్రీమద్వాధూలదేశిక కోయిల్ కందాడై అప్పన్ ప్రణతార్తి హరాచార్య కృపాపాత్ర, శ్రీపెరరుళాళ రామానుజయతివర పరమాను గ్రహసమధిగత సకల విశిష్టాద్వైత సిద్ధాంత సంప్రదాయగ్రంథ తత్త్వార్థ,వాధూల కులతిలక వేంకటాచార్య రంగమాంబాతనూజ కావ్యరత్న, వేదాన్తరత్న, వేదాన్తతీర్థ, వేదాన్తవాచస్పతీ త్యాద్యనేక బిరుదాలంకృత, గీర్వాణాంగ్ల ద్రవిడాంధ్ర శుద్ధమాగధ్యవస్థాది ద్వాదశభాషావిశారద శ్రీమదాంధ్ర శ్రీభాష్యాది గ్రంథకర్త కందాడై. శేషాచార్య ప్రణీతంబగు శ్రీవచనభూషణాంధ్రవ్యాఖ్యానమున ప్రథమప్రకరణము.

శ్రీపిళ్లైలోకాచార్యర్ తిరువడిగళే శరణమ్.
పెరియజీయర్ తిరువడిగళే శరణమ్.

శ్రీవచన భూషణము

సాంధ్రి ద్రావిడ వ్యాఖ్యానమ్.

ద్వితీయ ప్రకరణమ్.

౧౧౫॥ మూ॥ ప్రాపకాన్తర పరిత్యాగత్తుక్కుమ్ అజ్ఞానాశక్తికళన్ఱు;
స్వరూపవిరోధమే ప్రధానహేతు.

ఇతరవిషయ పరిత్యాగత్తుక్కుమ్ భగవద్విషయ పరిగ్రహత్తుక్కుమ్, ప్రధానహేతుక్కళిన్న తెన్ఱార్ కీళ్; ఇవ్వ ప్రసఙ్గత్తిలే ఇతరోపాయ పరిత్యాగత్తుక్కుమ్ ప్రధానహేతు విన్న తెన్గిఱార్ మేల్, (ప్రాపకాన్తర పరిత్యాగత్తుక్కుమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. ప్రాపకాన్తరఙ్గళావన - ప్రపత్తివ్యపాయత్తై యొழిన్ద ఉపాయఙ్గళ్ ;(అజ్ఞానాశక్తికళన్ఱు) ఎన్ఱతు- అవర్ఱై యఱిక్కైక్కుమ్ అనుష్ఠిక్కైక్కుమీడాన జ్ఞానశక్తికళిల్లామై, త్యాగత్తుక్కు ప్రధానహేతు వన్ఱెన్నపడి. (స్వరూప విరోధమే ప్రధానహేతు) ఎన్ఱతు- భగవదత్యన్త పారతన్త్ర్యమాకిఱ స్వరూపత్తుక్కు చేరాతెన్ను మతునే

మూ॥ ౧౧౫॥ ఉపాయాంతరమును బరిత్యజించుటకుఁగారణము అజ్ఞానాశక్తులుకావు
స్వరూపముతో విరోధించియుండుటయే ప్రధానహేతువు.

అవతారిక :— విషయాంతరములఁ బరిత్యజించుటకును భగవద్విషయమును స్వీకరించుటకును ప్రధానహేతువు లివ్వి యని ఇంతకుముందు తెలిపియున్నారు. ఈసందర్భమున నుపాయాంతరమును బరిత్యజించుటకు హేతువిద్దియని తెలుపుచున్నారు.

(ఉపాయాంతర పరిత్యాగమునకు) ఇత్యాది. ఉపాయాంతరములనఁగా ప్రపత్తివ్యపాయముకంటె నితరములగు ఉపాయములు.

(అజ్ఞానాశక్తులుకావు) అనఁగా వాటిఁదెలిసికొనుటకును అనుష్ఠించుటకును కావలసిన జ్ఞానశక్తులులేకుండుట యనునది వాటిఁబరిత్యజించుటకు హేతువు కాదనుట.

(స్వరూపవిరోధమే ప్రధానహేతువు) అనఁగా భగవంతునికి అత్యంతము పరతంత్రుఁడుగా నుండుట యనెడి స్వరూపముతో ననుకూలించియుండక పోవుటయే ముఖ్యకారణమనుట.

మూ॥ ౧౧౬॥ ప్రాపకా[illegible]రమ్ అజ్ఞర్కుపాయమ్.

మూ॥ ౧౧౭॥ జ్ఞానికళుక్కపాయమ్.

మూ॥ ౧౧౮॥ అపాయమాయిరుక్కిఱతు స్వరూపనాశకమాకైయాలే.

ముఖ్యహేతువెన్నపడి. ఇత్తాల్ "అజ్ఞానత్తాలే ప్రపన్నర్" ఎన్గిఱ విడత్తిల్ శొన్న అజ్ఞానాశక్తికళ్ ముఖ్యహేతువన్నెన్నుమిడమ్ శొల్లుకిఱతు. అజ్ఞానాశక్తికళడియాక విడిల్, జ్ఞానశక్తికళుణ్డాకిల్ పరిగ్రాహ్యమామిత్తే; స్వరూపవిరోధమెన్ఱు విట్టాలిత్తే మఱువలిడాతొழிవతు.

ఇప్పడి ప్రాపకాన్తరత్తై విరోధియెన్ఱు తళ్ళలామో, అతువుమ్ మోక్షోపాయమాయ్ అన్ఱో పోరుకిఱతు, అతుపిన్నై ఆర్కుపాయమెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రాపకాన్తరమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (అజ్ఞర్కుపాయమ్) ఎన్ఱతు-స్వరక్షణే స్వయత్న గన్ధాసహమాన స్వరూపత్తై యుళ్ళపడి దర్శిక్కైక్కుడాన జ్ఞానమిల్లాతవర్కళుక్కుపాయమాయిరుక్కుమెన్ఱపడి.

ఆనాల్ జ్ఞానికళుక్కు ఇతు ఎజ్ఞనేయెన్న, (జ్ఞానికళుక్కపాయమ్) ఎన్గిఱార్. అతావతు-స్వరూప యాథాత్మ్యజ్ఞానముడైయవర్కళుక్కపాయమాయిరుక్కుమెన్నై.

ఇవర్కళుక్కితు అపాయమావానెన్నెన్న, (అపాయమాయిరుక్కిఱతు స్వరూపనాశకమాకైయాలే) ఎన్గిఱార్. స్వరూపమావతు-అత్యన్తపారతన్త్ర్యమ్; ఇతుక్కు స్వయత్నరూపమాన అతు నాశకమిత్తే.

మూ॥ ౧౧౬॥ ఉపాయాంతరము అజ్ఞానులకు ఉపాయము.

మూ॥ ౧౧౭॥ జ్ఞానులకు అపాయము.

మూ॥ ౧౧౮॥ అపాయమగుటకుఁ గారణము స్వరూపనాశకమగుట.

ఈపైని చెప్పినదానివలన (అజ్ఞానముచే ప్రపన్నులు) (వా. ౪౩) అను వాక్యమునఁ జెప్పఁబడినట్టి యజ్ఞానాశక్తులు ముఖ్యహేతువులుకావని తెలుపఁబడినది. అజ్ఞానాశక్తులను హేతువులనుగాఁ గొనినపక్షమున జ్ఞానశక్తులున్నచో (ఉపాయాంతరములు) స్వీకరింపతగినవను మాట వచ్చును. అవి స్వరూప విరుద్ధములని చెప్పినపక్షముననే మరల వాటి నవలంబించుట కెంతమాత్రి మవకాశము లేకుండును.

అవతారిక: — ఇట్లు సాధనాంతరమును విరోధినిగా భావించి త్రోసివేయవచ్చునా? అదియును మోక్షోపాయముగాను కదా గ్రహింపఁబడుచున్నది. అట్లయినచో, అది యెవరికిగాను ఉపాయమగును? అంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(ప్రాపకాంతరము) ఇత్యాది. (అజ్ఞులకు ఉపాయము) అనఁగా స్వరక్షణము విషయమై స్వప్రయత్నమును గంధమాత్రమైనను సహింపకుండుటయనెడి స్వరూపమును సరిగా తెలిసికొనుటకుఁ గావలసిన జ్ఞానములేనివారలకది యుపాయముగా నుండుననుట.

అవతారిక:—జ్ఞానులవిషయమై యది యెట్టిదిగానుండునంటివేని యది జ్ఞానులకపాయమని తెలుపుచున్నారు. అనఁగా స్వరూప యాథాత్మ్యము నెఱింగినవారి కది యపాయముగానుండుననుట.

అవతారిక:—వీరికది యపాయమేల యగునంటివేని యందులకుఁగారణము అది వారిస్వరూపమును నశింపఁజేయునదియగుటయే యని తెలుపుచున్నారు. ఏలననఁగా:—అత్యన్తపారతంత్ర్యము స్వరూపము. స్వయత్న రూపమైనది దీనిని నశింపఁజేయునది కదా!

౧౧౯॥ మూ॥ "నెఱికాట్టి నీక్కుతియో" ఎన్ఱ్నానిన్ఱతిఱే.

౧౨౦॥ మూ॥ "వర్తతే మే మహద్భయం" ఎన్గైయాలే భయజనకమ్;

"మాశుచః" ఎన్గైయాలే శోకజనకమ్.

తదపాయత్వత్తై జ్ఞానినామగ్రేసరరాన ఆళ్వార్ పాశురత్తాలే ప్రకాశిప్పిక్కిఱార్, (నెఱికాట్టి)ఎన్ఱు తుడఙ్గి.అతావతు- ఉన్నైప్పెఱుగైక్కు వేఱొరు ఉపాయత్తైక్కాట్టి ఉన్పక్కలిల్ నిన్ఱుమకన్ఱుప్పార్క్కిఱాయో ఎన్గైయాలే, ప్రాపకాన్తరాపాయత్వమ్ సిద్ధమిఱే యెన్నై. నీక్కుకై యావతు - పరతన్త్రమాన వస్తువై స్వతన్త్రకృత్యమాన ఉపాయానుష్ఠానత్తిలే మూట్టి తన్నక్కు విలక్కుకైయిఱే.

ఇతినుడైయ స్వరూపనాశకత్వప్రయుక్తమాన దూషణవిశేషఙ్గళై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (వర్తతే) ఇత్యాది వాక్యద్వయత్తాలే. అతావతు - "కాలేష్వపిచసర్వేషు దిక్షుసర్వాసుచాచ్యుత। శరీరేచగతౌచాపి వర్తతేమేమహద్భయమ్" ఎన్ఱు ఉపాయాన్తరానుష్ఠానత్తుక్కు యోగ్యమాన కాలదేశ దేహవిషయమాకవుమ్,ఉపాయాన్తరఙ్గళ్ తన్ విషయమాకవుమ్ ఎనక్కు మహాభయమ్ వర్తియానిన్ఱతెన్గైయాలుమ్; ఉపాయాన్తర శ్రవణానన్తరమ్ అర్జుననుక్కు శోకమ్ పిఱక్క, స్వ

౧౧౯॥ మూ॥ "నెఱికాట్టి నీక్కుతియో" అని నమ్మాళ్వారులు సాయించియున్నారు గదా !

౧౨౦॥ మూ॥ "వర్తతేమే మహద్భయమ్" అనుటచే ఉపాయాంతరము భయముఁ గలుగఁజేయునది.

"మాశుచః" అనుటచే ఉపాయాంతరము దుఃఖమును గలుగఁజేయునది.

అవతారిక:—అది యపాయముగుటను జ్ఞానులలో నగ్రేసరులగు శ్రీనమ్మాళ్వారుల పాసురము నుదహరించి తెలుపుచున్నారు.

(నెఱికాట్టి) ఇత్యాది. అనఁగా నీకంటె వేఱొక్క యుపాయముఁ జూపించి నివద్దనుండి విడదీయుటకుఁ బ్రయత్నించుచున్నావా? అని సాయించియున్నందున ఉపాయాంతరముఅపాయ మగుట సిద్ధమగుచున్నది గదా! యనుట. (నీక్కుకై) యనఁగా పరతంత్రమగు వస్తువును స్వతంత్రకృత్యమగు ఉపాయాంతరానుష్ఠానములోఁ బ్రవేశపెట్టి తననుండి వేఱుపఱచుట.

అవతారిక:—ఇది స్వరూపమును నశింపఁజేయునది యగుటనుగుఱించినవి యగు దూషణములను "వర్తతే" ఇత్యాది వాక్యద్వయముచేఁ దెలుపుచున్నారు.

"కాలేష్వపిచసర్వేషు దిక్షుసర్వాసుచాచ్యుత। శరీరేచగతౌచాపి వర్తతేమేమహద్భయం" (ఓభగవంతుఁడా! అన్ని వేళలను, అన్ని వైపులను, శరీరమునందును, సాధనము విషయమునను నాకు గొప్ప భయముగలదు.) అనుటచే ఉపాయాంతరానుష్ఠానమునకుఁ గావలసిన కాలము, దేశము, శరీరము వీటి విషయమునను, మరియు ఉపాయాంతరముల విషయముననున్న నాకు ఎక్కువ భయముగలుగుచున్నది యని తెలిపియుండుటంజేసియు, ఉపాయాంతరమును గుఱించి వినిన పిమ్మట, అర్జునునికి దుఃఖము కలుగఁగా, శ్రీకృష్ణభగవానులు స్వరూపానురూపము

౧౨౧॥ మూ॥ ఇప్పడిక్కొళ్ళాతపోతు ఏతత్ప్రవృత్తియిల్ ప్రాయశ్చిత్తవిధికూడాతు.

రూపాన కాపోపాయత్తై యుపదేశిత్తు, "మాశుచః" ఎన్ఱు శోకాపనోదనమ్ పణ్ణి యరుళుకై యాలుమ్, స్వరూపవిరోధియాన ప్రాపకాన్తరమ్ జ్ఞానికళుక్కు భయజనకముమాయ్ శోకజనకముమాయిరుక్కుమెన్ఱె.

కీళ్ చ్చొన్నపడియే అర్థత్తై యఙ్గీకరియాతవళవిల్ (వరుమ్) విరోధమ్ కాట్టుకిఱార్, (ఇప్పడిక్కొళ్ళాతపోతు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. (ఇప్పడిక్కొళ్ళాతపోతు) ఎన్ఱతు - స్వరూపనాశకమెన్ఱు కొళ్ళాతపోతెన్ఱపడి. (ఏతత్ప్రవృత్తియిల్ ప్రాయశ్చిత్తవిధి కూడాతు) ఎన్ఱతు - "సకృదేవహి శాస్త్రార్థః కృతోఽయం తారయేన్నరమ్। ఉపాయాపాయసంయోగే నిష్ఠయా హీయతేఽనయా। అపాయసమ్ప్లవే సద్యః ప్రాయశ్చిత్తం సమాచరేత్। ప్రాయశ్చిత్తిరియం సాత్ర యత్పునః శరణం వ్రజేత్। ఉపాయానాముపాయత్వ స్వీకారేఽప్యేతదేవహి" ఎన్ఱు ప్రపన్నానవనుక్కు ప్రామాదికమాక ఉపాయాన్తర ప్రవృత్తి వన్తకాలత్తిల్, అపాయప్రవృత్తియిఱ్పోలే పునః ప్రపదనరూప ప్రాయశ్చిత్తత్తై విధిక్కక్కూడాతెన్ఱె. పునః ప్రపదనమావతు - పూర్వప్రపదనస్మరణమ్; పునః ప్రయోగమన్ఱు.

౧౨౧॥ మూ॥ ఇట్లు గ్రహింపనిపక్షమున ఉపాయాన్తరమునఁ బ్రవర్తించునప్పుడు ప్రాయశ్చిత్తమును విధింపకుండవలసి వచ్చును.

నుపాయమును గుఱించి యుపదేశించి "మాశుచః" "దుఃఖింపకుమా!" యని యూఱడార్చి యుండుటం జేసియును స్వరూపవిరోధియగు నుపాయాన్తరము జ్ఞానులకు భయమును గలుగఁ జేయునదియు, దుఃఖముఁ గలుగఁజేయునదియు నగునని సిద్ధమగుచున్నది.

అవతారిక:— ఈ పైనిచెప్పిన ప్రకారము ఈవిషయము నంగీకరింపనిపక్షమునఁ గలుగు దోషముఁ దెలుపుచున్నారు.

(ఇట్లు గ్రహింపనిపక్షమున) ఇత్యాది. ఇట్లు గ్రహింపనిపక్షము ననఁగా ఉపాయాన్తరము స్వరూపమును నశింపఁజేయునట్టిదియని గ్రహింపనిపక్షమునని యర్థము. ఉపాయాన్తరమునఁ బ్రవర్తించు విషయమున ప్రాయశ్చిత్తమును విధింపకుండవలసివచ్చును. అనఁగా "సకృదేవహి శాస్త్రార్థః కృతోఽయం తారయేన్నరం ఉపాయాపాయసంయోగే నిష్ఠయా హీయతేఽనయా. అపాయసంప్లవే సద్యః ప్రాయశ్చిత్తం సమాచరేత్ ప్రాయశ్చిత్తిరియం సాత్ర యత్పునః శరణం వ్రజేత్ ఉపాయానాముపాయత్వ స్వీకారేఽప్యేతదేవహి" ఈ ప్రపత్తిరూపమగు శాస్త్రవిషయము నొక్కతూరి యనుష్ఠించిన మాత్రమున నదియీమనుజుని సంసారమునుండి తరింపజేయును. శాస్త్రమున నుపాయముగా విధింపఁబడినట్టి కర్మజ్ఞానభక్తిరూపమగు నుపాయానుష్ఠానముతోఁగాని శాస్త్రమున నింద్యములుగాఁ జెప్పఁబడినట్టి చౌర్యాద్యపాయములతోఁగాని సంబంధము గలుగునప్పుడే యీనిష్ఠ చెడిపోవును, అపాయముతో సంబంధము గలుగునప్పుడు వెంటనే ప్రాయశ్చిత్తము ననుష్ఠింపవలయును. ఈవిషయమున ప్రాయశ్చిత్త మనఁగా తిరుగ శరణాగతి నొనర్చుటయే. కర్మజ్ఞానభక్తుల నుపాయముగాఁ గొనుపక్షమునను ఇదియే ప్రాయశ్చిత్తము" అని చెప్పియున్నట్లు ప్రపన్నుఁడగు వాఁడు ప్రమాదవశమున ఉపాయాన్తరానుష్ఠానమునఁ

మూ॥ ౧-౨-౨॥ తిరుక్కురుకై ప్పిరాన్ పిళ్ళాన్ పణిక్కుమ్పడి - "మదిరాబిన్దు మిశ్రమాన శాతకుమ్భమయ కుమ్భగతతీర్థసలిలమ్పోలే

ఇప్పడి స్వరూపనాశకమాన ఉపాయాన్తరత్తినుడైయ అత్యన్తనిషిద్ధత్వత్తై అభియుక్త వచనత్తాలే దర్శిప్పిక్కిఱార్. (తిరుక్కురుకైప్పిరాన్ పిళ్ళాన్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. తిరుక్కురుకైప్పిరాన్ పిళ్ళానాకిఱార్, సర్వజ్ఞరాన భాష్యకారర్ తిరువడికళిలే సేవిత్తు తదభిమతవిషయమాయ్ సకలశాస్త్రజ్ఞరాయు మాగాయ్నిఱుతియిత్తిరుక్కు మహారాకైయాలే అప్తతమరాయిరుక్కుమవరిత్తే. (పణిక్కుమ్పడి) ఎన్ఱతు - అరుళిచ్చెయ్యుమ్ ప్రకారమెన్ఱపడి. (మదిరైయూవతు) అత్యన్త నిషిద్ధద్రవ్యమాయ్ స్వస్పర్శలేశముళ్ళ వస్తుక్కళైయుమ్ తన్నైప్పోలే నిషిద్ధమాక్కుమతిత్తే; ఇత్తై అహఙ్కారత్తుక్కు దృష్టాన్తమాక్కుకైయాలే అతినుడైయ అత్యన్తనిషిద్ధత్వముమ్, తత్స్పర్శలేశముళ్ళ వస్తువుమ్ తద్వన్నిషిద్ధమెన్నుమిడముమ్ తోన్ఱుకిఱతు. (శాతకుమ్భమావతు) సువర్ణమ్. (తన్మయకుమ్భమ్) ఎన్ఱతు - ఉళ్ళుద్రవ్యాన్తరమాయ్ సువర్ణమ్ మేల్ పూచ్చాయిరుకైక్కన్ఱిక్కే, అతుతానే ఉపాదానమాకప్పణ్ణిన కుడమెన్ఱపడి. ఇత్తాల్ పాత్రశుద్ధి శొల్లుకిఱతు. (తద్గ

మూ॥ ౧-౨-౨॥ తిరుక్కురుకైప్పిరాన్ పిళ్ళాన్ అనువారు చెప్పినట్లు "మదిరాబిందు మిశ్రమగు (సారాయిబొట్టుతోఁగలిసియుండి) బంగారపుబిందెలోనుండు పుణ్యతీర్థజలము వంటిది

ప్రవర్తించునప్పుడు, అపాయములగు చౌర్యాది దుష్కార్యములందుఁ ప్రవర్తించునప్పుడు వలనే ప్రపత్తిరూపమగు ప్రాయశ్చిత్తమును విధింపక పోవలపి వచ్చుననుట. ఈతావున మరల ప్రపత్తిని చేయుట యనఁగా ఇంతకుముందు చేసియున్నట్టి ప్రపత్తిని స్మరించుకొనుట. ఇంతయేకాని మరల ప్రపత్తి చేయుట కాదు.

అవతారిక:—ఇట్లు స్వరూపనాశకమగు ఉపాయాంతరము ఎక్కువ నిషిద్ధమైన దను విషయమును హితైషులగు పెద్దల శ్రీసూక్తి నుదహరించుటచేఁ దెలుపుచున్నారు.

(తిరుక్కురుకైప్పిరాన్ పిళ్ళాన్) ఇత్యాది. తిరుక్కురుకైప్పిరాన్ పిళ్ళాన్ అను వారు సర్వజ్ఞులగు శ్రీభాష్యకారులసన్నిధిని సేవచేసి వారి ప్రీతికి పాత్రులై సకలశాస్త్రములను బాగుగా పరిశీలించి వాటి నితరులకుఁ దెలుపువారగుటంజేసి వారు మనకు ఎక్కువయిష్టులయిన వారు గదా

(చెప్పినట్లు) అనఁగా వారు సాయించిన ప్రకారమనుట

సురయను నది యెక్కువ నిషిద్ధవస్తువై లేశమాత్రమైనను తన సంబంధముగల వస్తువు అనున్న తనవలెనే నిషిద్ధములైన వాటినిగాఁ జేయునట్టిది గదా! ఇట్టి సురను ఈతావున అహంకారముతోఁ బోల్చి చెప్పుటంజేసి యహంకారమును ఎక్కువ నిషిద్ధమైనదగుటయు, దాని సంబంధము గలవియును ఎక్కువ నిషిద్ధములయిన వగుటయును, ద్యోతకమగుచున్నది.

శాతకుంభమనఁగా సువర్ణము. సువర్ణమయమగు పాత్రమనఁగా లోపల వేఱొక్క లోహముండి పైని బంగారపు పూతపూసియుండునట్టి పాత్రములవలెఁగాకుండ, అంతయు బంగారముతోనే చేయఁబడినట్టి పాత్ర మనుట. దీనివలన పాత్రశుద్ధి చెప్పఁబడినది.

మూ॥ అహఙ్కార మిశ్రమాన ఉపాయాన్తరమ్.”

తత్తీర్థసలిలమ్) ఎన్నైయాలే అతుక్కుళ్ళిరుక్కిఱ జలత్తిఱ్ఱు పావనత్వమ్ శొల్లుకిఱతు. (అతుపోలే అహఙ్కారమిశ్రమాన ఉపాయాన్తరమ్) ఎన్నైయాలే ఇజ్ఞుమ్ పాత్రశుద్ధియుమ్ తద్గతపదార్థశుద్ధియుమ్ శొల్లవేణుమ్; అతావతు - “ఆత్మా జ్ఞానమయోఽమలః” ఎన్గిఱ స్వతోనిర్మలనైయాలుమ్ భగవదనన్యార్హ శేషత్వైయాలుం పరిశుద్ధమాయిత్తే భక్త్యాశ్రయమాన ఆత్మవస్తువిరుప్పతు; తద్గత భక్తియుమ్ భగవదేకాగ్రతయా పరిశుద్ధైయిత్తే; అహఙ్కారమ్ కలశిల్ ప్రిల్లైయాకిల్ ఒరుకుఱై యిల్లైయే. ఆక, ఇత్తాల్ శొల్లిఱ్ఱాయిర్రు తెన్నెన్నిల్; సువర్ణపాత్రగతమాన తీర్థజలమ్, పాత్రశుద్ధియుముణ్డాయ్ తానుమ్ పరిశుద్ధమాయిరుక్క సురాబిన్దుమిశ్రత్తైయాలే నిషిద్ధమామాపోలే, స్వతోనిర్మలత్వాదికళాలే పరిశుద్ధమాన ఆత్మవస్తుగత్తైయాయ్, భగవదేకవిషయత్తైయా పరిశుద్ధైయాయిరుక్కిఱ భక్తితాన్, స్వయత్నమూలమాన అహఙ్కార స్పర్శత్తాలే జ్ఞానికళఙ్గీకరియాతపడి నిషిద్ధైయాయిరుక్కుమెన్నతాయిర్రు. (పణిక్కుమ్బడి) ఎన్నతుక్కుచ్చేర వాక్యత్తిఱ్ఱు ముడివిలే “ఎన్ను” ఎన్గిఱవిత్తనైయుమ్ కూట్టి నిర్వహిప్పతు.

మూ॥ అహంకార మిశ్రమమగు ఉపాయాంతరము”

దానిలోనుండు తీర్థజలమువలెనే యనుటచే దానిలో నుండునట్టి జలముయొక్క పావనత్వము చెప్పఁబడినది.

దానివలెనే యహంకార మిశ్రమమగు ఉపాయాంతరము అని పోల్చి చెప్పుటచే నీవిషయమునను పాత్రశుద్ధినిన్ని దానిలో నుండునట్టి పదార్థముయొక్క పరిశుద్ధతనున్ను చెప్పఁగావలయును.

అది యెట్లనఁగా, “ఆత్మా జ్ఞానమయోఽమలః-ఆత్మజ్ఞానమయమును నిర్మలమైనదియును” అన్నట్లు స్వతస్సిద్ధముగ నిర్మలమైనది యగుటంజేసియును, భగవంతునికి శేషభూతమైనది యగుటంజేసియును, పరిశుద్ధమైనదిగాను కదా? భక్తికాశ్రయభూతమైనట్టి యీయాత్మవస్తువుండగలదు. అట్టి యాత్మకుఁగల భక్తియును భగవంతుని విషయమైనదియే యగుటంజేసి యదియును పరిశుద్ధమైనది గదా! దీనితో నహంకారము చేరియుండని పక్షమున నొక్క లోపమున్ను ఉండియుండదు గదా!

దీనిఫలితార్థ మెద్ది? యనఁగా:—బంగారపు గిన్నెలోనుండునట్టి యుదకము పాత్రశుద్ధినిన్ని గల్గియుండి స్వయముగ పరిశుద్ధమైనదియు నైనప్పటికిన్ని, సురయొక్క బిందువులోఁజేరియుండినది యగుటంజేసి నిషిద్ధమైనదియగు చందంబున, స్వభావసిద్ధముగ నే నిర్మలమైనది యగుటంజేసి పరిశుద్ధమైనదియైనట్టి యీయాత్మవస్తువు నందుండునదియై భగవంతు విషయమైనదియగుటంజేసి పరిశుద్ధమైనదియగు భక్తియున్ననో, స్వయత్నమూలకమగు నహంకార ప్రశమముచే జ్ఞానులంగీకరింపనంత నిషిద్ధమైనదిగా నుండునని సిద్ధమగుచున్నది.

“చెప్పునట్లు” అనుదాని కన్వయము ఎరుటకై వాక్యాంతమున “అని” అనుదాని నధ్యాహారమునఁగొనునది.

మూ॥ ౧౭౩॥ రత్నత్తుక్కు ప్పలకై ప్పోలేయుమ్ రాజ్యత్తుక్కు ఎలుమిచ్చమ్పళ మ్బోలెయుమ్, ఫలత్తుక్కు సదృశమన్ఱు,

మూ॥ ౧౭౪॥ తాన్ దరిద్రనాకైయాలే తనక్కుక్కొడుక్కలావతొన్ఱిల్లై.

ఇన్నమురుక్కు ఫలవిసదృశత్వమెన్నతొరుదూషణముణ్డెన్గిఱార్, (రత్నత్తుక్కు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. అతావతు - ద్వీపాన్తరత్తిలే శిలర్ పలకైయై ఆభరణమాక ప్పూణ్గైయాలే, పలకైక్కు కొడుత్తవర్కళుక్కు రత్నత్తై క్కొడుప్పర్కళ్, ఉదారరాన రాజాక్కళ్ రాజ్యార్థియాయ్ వన్దు ఓరెలుమిచ్చమ్పళత్తై క్కొడుత్త రాజ్యత్తై క్కొడుప్పర్కళ్, ఇప్పడి కొడుప్పార్కళ్ త్తాల్ మహార్ఘమాన రత్నత్తుక్కుమ్ మహాసమ్పత్తాన రాజ్యత్తుక్కుమ్, పలకైయుమ్ ఎలుమిచ్చమ్పళముమ్ సదృశసాధనమల్లాతాప్పోలే, "భక్త్యాలభ్యస్త్వనన్యయా" "భక్త్యాత్వనన్యయాశక్యః" ఎన్గిఱపడియే భక్తిచపలనాయ్ పరమోదారనాన ఈశ్వరన్, ఇవన్పక్కల్ భక్తిమాత్రమే పత్తాక ప్పరమపురుషార్థ లక్షణ మోక్షత్తై క్కొడుత్తాలుమ్ ఫలత్తుక్కిఙ్గు సదృశ సాధనమన్ఱు.

ఆనాల్, విసదృశమాన పలకైయైయుమ్ ఎలుమిచ్చమ్పళత్తైయుమ్ ఉపహారమాకక్కొడుత్తు, రత్నత్తైయుమ్ రాజ్యత్తైయుమ్ పెఱుకిఱవర్కళ్ తాన్ పెఱుకిఱపడియాగిలుమ్ ఆవోపాధియాకిఱతెన్న; అతుతనక్కుమ్ యోగ్యతైయిల్లైయెన్గిఱార్, (తాన్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు- అప్పడి తానుమ్ తనక్కురియనాయ్, తనక్కెన్న ఒరుపలకైయుమ్ ఎలుమిచ్చమ్పళము ముడైయనాకైయాలే

మూ॥ ౧౭౩॥ రత్నముకు గవ్వవలెనున్ను, రాజ్యముకు నిమ్మపండువలెనున్ను ఫలముతో సమానము కాదు.

మూ॥ ౧౭౪॥ తాను దరిద్రుడగుటచే తానొసఁగతగినది యొక్కటియును లేదు.

అవతారిక:—మరియును దీనికి "ఫలముతో సమానముకానుండుట" యను దోషము కలదని తెలుపుచున్నారు.

(రత్నముకు) ఇత్యాది. ద్వీపాంతములయందుఁ గొందఱు గవ్వలను ఆభరణముగా ధరించుటం జేసి గవ్వల నిచ్చినవారికి వారు రత్నమునిచ్చుట కలదు. ఉదారవంతులగు మహారాజులు రాజ్యముఁ గోరివచ్చి ఒకనిమ్మపండు నిచ్చినవానికి రాజ్యము నిచ్చుటయునుకలదు. ఇట్లు యిచ్చినారే యంటివేని యమూల్యమగు రత్నములభించుటకును, మహాసంపత్తగు రాజ్యము లభించుటకును గవ్వయును రత్నమున్ను సదృశములగు సాధనములు కానివియగు చందంబున "భక్త్యాలభ్యస్త్వనన్యయా" (అసాధారణమగు భక్తిచేఁ బొందతగినవాఁడు) అనియు, "భక్త్యాత్వనన్యయాశక్యః" (అసాధారణమగు భక్తిచేఁబొంద శక్యుఁడు) అనియును చెప్పియున్నట్లు, భక్తిప్రియుఁడై పరమోదారుఁడగు సర్వేశ్వరుఁడు భక్తిమాత్రమునే యాధారముగాఁగొని పరమపురుషార్థమగు మోక్షము నిచ్చినను, అట్టి ఫలమునకిది సమానమైన సాధనము కాదనుట.

అవతారిక:—అయితే అసమానములగు గవ్వనున్ను నిమ్మపండునున్న కానుకగానిచ్చి క్రమముగ రత్నమునున్ను రాజ్యమునున్న లభించినవారు లేరా? అట్లే యిదియును కావచ్చునంటివేని యందులకున్న ఈతనికి యోగ్యతలేదని తెలుపుచున్నారు.

అది యెట్లనఁగా, ఈపైని గనఁబఱచిన విషయమువ వతఁడు తనకుతాను రక్షకుండై తనకు గాను ఒక గవ్వనున్ను నిమ్మపండునున్న గలిగియుండుటంజేసి వాఁడట్లు చేయవచ్చును. ఈప్రప

మూ॥ ౧౭౫॥ అవన్ కొడుత్తదైక్కొడుక్కుమిడత్తిల్, అడైవిలేకొడుక్కిల్ అనుపాయమామ్;

అతు కైక్కూలియాన: ఇప్పడియన్ఱిక్కే. ‹‹యాన్ నీయె ఎన్నుడైమైయుమ్ నీయే›› ఎన్ఱిఱపడియే ఆత్మాత్మీయఙ్గళ్ పూర్ణనాయిరుక్కుమ్, తనక్కెన్న ఒన్ఱుమిల్లాత ఆకిఞ్చనాకైయాలే, ప్రాప్తిక్కు హేతువాక అవనై విషయత్తిల్ తనక్కు సమర్పిక్కలావతొన్ఱుమిల్లైయిఱే.

గోదానత్తిల్ పితావుక్కు పుత్రన్ దక్షిణై కొడుక్కుమాపోలే, అవన్ తన్దతుతనై ఉయవనుక్కుక్కొడుత్తాలో ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవన్) ఎన్ఱతుడఙ్గి. (అవన్ తన్దతైక్కొడుక్కైయావతు) ‹‹విచిత్రా దేహసమ్పత్తిరీశ్వరాయ నివేదితుమ్ । పూర్వమేవ కృతా బ్రహ్మన్ హస్తపాదాదిసంయుతా›› ఎన్ఱుమ్ ‹‹అన్నాళ్ నీతన్దవాక్కై›› ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే అవనాలే తన్ద కరణకళేబరఙ్గళై ‹‹మన్మనాభవమద్భక్తో మద్యాజీమాంనమస్కురు›› ఎన్ఱుమ్, ‹‹సతతంకీర్తయన్తోమాం యతన్తశ్చదృఢవ్రతాః›› ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే ధ్యానార్చనప్రణామాదికళాలే తచ్ఛేషమామ్పడి పణ్ణుకై. (అడైవిలేకొడుక్కైయావతు) - తదీయమెన్ఱ బుద్ధియాలే సమర్పిక్కై.

మూ॥ ౧౭౫॥ వాఁడు యిచ్చినదానినే యిచ్చుపక్షమున, క్రమప్రకారము (వాడిది యను భావనతో) ఇచ్చునట్లయిన, ఉపాయము కాకపోవును.

న్నఁడో అట్లుకాక, ‹‹యాన్ నీయెన్నుడైమైయుమ్ నీయే›› (నేనున్న నీవాడను నాశరీరమున్న నీదియే) అన్నట్లు తానున్న తనతో సంబంధించినవియును సర్వేశ్వరునివిగాను తనదిగా నొక్కటియును లేనట్టి యకించనుఁడగుటంజేసి, వానిని లభించుటకు హేతువుగాను వానికి తాను సమర్పింపఁదగిన దెద్దియును లేదనుట.

అవతారిక:—గోదానసమయమున (చౌడకర్మమున) తండ్రికి కొడుకు దక్షిణనిచ్చునట్లు, సర్వేశ్వరుఁడిచ్చినదానినే వానికియ్యవచ్చునో యంటివేని, తెలుపుచున్నారు.

(వాఁడు) ఇత్యాది. వాఁడిచ్చినదానిని వానికిచ్చుట యనఁగా, ‹‹విచిత్రా దేహసంపత్తిరీశ్వరాయ నివేదితుమ్ । పూర్వమేవకృతా బ్రహ్మన్ హస్తపాదాదిసంయుతా›› (హస్తపాదాదిసమేతముగ విచిత్రమైనట్టి యీదేహేంద్రియాది సముదాయము సర్వేశ్వరుని యారాధించుటకుగాను పూర్వమే యేర్పరుపఁబడినది) అనియు, ‹‹అన్నాళ్ నీతన్దవాక్కై›› (తి. వా. 3. ౨.౧) (ఆనాఁడు నీవిచ్చిన శరీరము) అని శ్రీనమ్మాళ్వారు లానతిచ్చినట్లును, మొదట వాఁడిచ్చిన కరణకళేబరంబులను ‹‹మన్మనాభవమద్భక్తో మద్యాజీ మాం నమస్కురు›› (భ. గీ. ౯.౩౪) (ఓ యర్జునా యెల్లకాలము నాయెడల మనస్సునుంచి నాయెడల ప్రీతిగలవాఁడవై నన్ను ఆరాధింపుమా) అనియు, ‹‹సతతంకీర్తయన్తోమాం యతన్తశ్చదృఢవ్రతాః›› (భ. గీ. ౯. ౧౪) (ఎల్లప్పుడు నానామసంకీర్తనముఁజేయుచు నాయెడల నిశ్చలమైన ప్రీతిగలిగి నాకొరకు యత్నించుచుండువారలు) అనియును చెప్పినట్లు ధ్యానించుట, అర్చించుట, దండము సమర్పించుట యీ మొదలగు వాటిమూలమున సర్వేశ్వరునికి శేషభూతములైన వాటినిగాఁజేయుట.

(క్రమప్రకారము ఇచ్చునట్లయిన) అనఁగా, సర్వేశ్వరునిది యనెడితలంపుతో సమర్పించుట.

(ఇట్లు ఇచ్చినట్లయినచో, ఉపాయము కాకపోవుట) యనఁగా, వాఁడిది వానికిచ్చుట మాత్రమే తప్ప తానుగా నొక్కటియిచ్చియుండనందున, అది తాను భగవంతుని లభించుటకు సాధనము కాఁజాలదనుట.

మూ॥ అడైవుకెడక్కొడుక్కిల్ కళవు వెళిప్పడుమ్.

౧౭౬॥ మూ॥ భర్తృభోగత్తై వయిఱువళర్క్కైక్కుఱుప్పాక్కుమాపోలే ఇరువర్క్కుమవద్యమ్.

ఇప్పడిక్కొడుక్కిల్ (అనుపాయమామ్) ఎన్నతు - అవనత్తై యవనుక్కుక్కొడుత్త ద్రవ్యత్తైయుమ్ తానాన్ఱు కొడుత్త తాకామైయాలే, అతు పేఱ్ఱుక్కు సాధనమాకాతెన్నపడి. (అడైవుకెడక్కొడుక్కుమ్పోతు) - మదీయమెన్నుమ్ బుద్ధియాలే సమర్పిక్కై, ఇప్పడియెయ్యిల్ (కళవు వెళిప్పడుమ్) ఎన్నతు - భగవద్ద్రవ్యాపహారమ్ ప్రకాశిక్కుమెన్నపడి. రాజమహిషియిన్ పడియై రహస్యత్తిలే కళవుకణ్డు ఓలక్కత్తిలే కొడుక్కుమాపోలే యిఱే ఇవఱ్ఱై.

ఇన్నముమ్ ఉపాయాన్తరత్తుక్కురుదూషణమ్ శొల్లుకిఱార్, (భర్తృభోగ)ఇత్యాదియాలే. అతావతు - భార్యైయానవళ్ స్వయమ్ ప్రయోజనమాన భర్తృభోగత్తై స్వోదరపోషణత్తుక్కు సాధనమాక్కిక్కొళ్ళుమళవిల్, తన్నై భార్యైయాక విరుమ్బిన భర్తావుక్కుమ్, తద్భార్యైయెన్ఱు పేరిట్టిరుక్కుమ తనక్కుమవద్యమామాపోలే, భగవద్వైలక్షణ్యానుభవత్తాలే వివృద్ధ భోగరూపైయాన భక్తియై మోక్షసాధనమాక్కుమళవిల్, తన్నై శేషభూతనాక విరుమ్బి తన్నోడే కలన్ద పరిమాతిన ఈశ్వరనుక్కుమ్, తచ్ఛేషభూతనెన్ఱు పేరిట్టిరుక్కుమ తనక్కుమవద్యమాయ్ త్తలైక్కట్టుమెన్నై. ‹‹రాత్రి భర్త్రావోడే సంశ్లేషిత్తు విడివోడే ‹కైక్కూలితరవేణుమ్› ఎన్ఱు వక్కుమాపోలే, భక్తియై ఉపాయమాకక్కొళ్ళుకై›› ఎన్గిఱో పిళ్ళైను మరుళిచ్చెయ్తతు.

మూ॥ క్రమముతప్పి యిచ్చినట్లయిన (తనదియనుతలంపుతో నిచ్చినట్లయిన) దొంగతనము బయటపడును.

మూ॥ ౧౭౬॥ భర్తయొక్కభోగమును కడుపునింపుకొనుట కనుకూలముగాఁ జేసికొనునట్లు, ఉభయులకును నిందాపాదకము.

(క్రమముతప్పి) అనఁగా, తనది యనెడి తలంపుతో సమర్పించుట. అట్లు చేసినట్లయినచో భగవంతుని ద్రవ్యమును అపహరించుట బయలుపడును. ఒకరాణి సమర్పించినట్టి తిరువాభరణమును యెవ్వరు లేకుండచూచి దొంగిలించి దానిని గోష్ఠిలో భగవంతునికి సమర్పించునట్లే యీయుపాయంతరానుష్ఠానపరుండు చేయునది యగుంతయును.

అవతారిక:—ఉపాయాంతరమునకు వేఱొక్క దూషణమున్ను కలదని తెలుపుచున్నారు.

(భర్తృభోగ) ఇత్యాది. భార్యయైనది స్వయంప్రయోజనమగు భర్తృభోగమును స్వోదరపోషణమునకు సాధనముగాఁ గొనినట్లయిన, తనను భార్యనుగాఁ బ్రేమించియుండునట్టి భర్తకున్ను ఫలానివాని భార్యయని పిలువఁబడు తనకున్ను అవమానకరమగునట్లు, విలక్షణమైన భగవత్స్వరూపమును అనుభవించుటచే వృద్ధిబొందినట్టి భోగరూపమగు భక్తిని మోక్షసాధనముగాఁ గొనుపక్షమున, తనను శేషభూతునిగాఁగొని ప్రేమించి తనతోఁజేరియుండునట్టి సర్వేశ్వరునికిన్ని వానికి శేషభూతుఁడనని పేరుపెట్టుకొనిన తనకున్ను అవమానకరమగును.

‹‹రాత్రి భర్తవద్దపరుండి తెల్లవారగానే అందులకుగాను కూలియివ్వవలయునని నిర్బంధించునట్లే భక్తిని ఉపాయముగాఁ గొనుట›› అని కదా తిరుక్కురుకైప్పిరాన్ పిళ్లాన్ అనుపెద్దలును పాయించి యున్నారు.

౧౨౭॥ మూ॥ వేదాన్తజ్ఞళుపాయమాక విధిక్కుమపడి యెన్నెన్నిల్;

౧౨౮॥ మూ॥ ఔషధసేవై పణ్ణాతవర్కళుక్కు అభిమత వస్తుక్కళిలే అత్తైక్కలశి యిడువారైప్పోలే, ఈశ్వరనైక్కూట్టు విధిక్కుమిత్తనై

ఇప్పడి స్వరూప విరోధాది దోషగన్ధమానత్తై, హితానుశాసనమ్ పణ్ణుకిఱ వేదాన్తజ్ఞళ్ “ఓమిత్యాత్మానంధ్యాయథ” “ఆత్మానమేవలోక ముపాసీత” “ఆత్మావా౽రేద్రష్టవ్య శ్రోతవ్యో మన్తవ్యో నిదిధ్యాసితవ్యః” ఎన్ఱు ఇచ్చేతననుక్కు మోక్షోపాయమాక విధిక్కుమతుక్కు నిదానమరుళిచ్చెయ్వనాక, జిజ్ఞాసుప్రశ్నత్తై యనువదిక్కిఱార్, (వేదాన్తజ్ఞళ్) ఎన్ఱుతుడజ్గి.

తన్నిదానత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఔషధసేవై) ఇత్యాదియాలే, అతావతు - అత్యన్తరుగ్ణరాయ్ త్తిరియానిఱ్కచ్చెయ్తే, అత్తై అఱివేచ్చనపోక్కు మాత్తమాన మహౌషధత్తై సేవిక్కచ్చొన్నాల్, అతుక్కిసైయాత బాలపుత్రాదికళుక్కు, అవర్కళ్ కైప్పట్టు వినియోగమ్ కొళ్ళుమ్ వస్తుక్కళిలే అన్నౌషధత్తై క్కలశియిడుమ్ వత్సలరాన మాత్రాదికళైప్పోలే, శీఘ్రమాక సంసారవ్యాధియై త్తీర్క్కుమ్ సిద్ధోపాయమాకిఱ “నచ్చుమామరున్దై” స్వప్రవృత్తి నివృత్తి పూర్వకమాక సేవిక్కచ్చొల్లి, ముతలిలే ఉపదేశిత్తాల్ అనాదియాయ్ వరుకిఱ స్వయత్నవాసనై

మూ॥ ౧౨౭॥ వేదాంతములు ఉపాయముగా నేల విధించుచున్నవంటివేని,

మూ॥ ౧౨౮॥ ఔషధమును సేవించుటకిష్టపడనివారికి దానిని వారుప్రేమించు వస్తువులతో జేర్చి యిచ్చునట్లు, యీశ్వరునికూడ చేర్చి విధించుచున్నవి. ఇంతియే.

అవతారిక:—ఇట్లు స్వరూప విరోధాది దోషములతోఁ గూడియుండునట్టి దినిని హితమును బోధించునట్టి యుపనిషత్తులు “ఓమిత్యాత్మానం ధ్యాయథ” (ముండ. ౨. ౨. ౬) (ఓమ్ అని పరమాత్మను ధ్యానించునది) అనియు, “ఆత్మాన మేవలోక ముపాసీత” (బృ. ఉ. ౪. ౪. ౫) (లోకమును పరమాత్మనుగా భావించి యుపాసించునది) అనియు, “ఆత్మావా౽రేద్రష్టవ్య శ్రోతవ్యోమన్తవ్యోనిదిధ్యాసితవ్యః” (బృ. ఉ. ౪. ౪. ౫) (పరమాత్మ శాస్త్రద్వారా తెలియవలసినది వినవలసినది మననము చేయవలసినది ధ్యానింపవలసినది) అను తావుల యీ చేతనునికి మోక్షోపాయముగా విధించుటకుఁ గారణమేదియంటివేని యావిషయమగు ప్రశ్నను అనువదించుచున్నారు.

(వేదాంతములు) ఇత్యాది.

అవతారిక:—అందులకుఁ గారణముఁ దెలుపుచున్నారు.

(ఔషధసేవ) ఇత్యాది ఎక్కువ రోగపీడితులై యున్నప్పటికిన్ని అట్టిరోగమును శీఘ్రముగా నివర్తింపఁజేయుటకుఁగాను ఘనమైన యౌషధమును సేవింపమని చెప్పినచో, అందుల కిష్టపడని బాలురు పుత్రులు మొదలగువారికి వారు ఎక్కువప్రీతితో భుజించునట్టి పదార్థములతో నట్టియౌషధముఁ జేర్చి యిచ్చునట్టి దయాళువులగు తల్లితండ్రులవలెనే శీఘ్రముగా సంసారరూపమగు వ్యాధిని నివర్తింపఁజేయునట్టి సిద్ధోపాయమగు “నచ్చుమామరున్దై” (తి. వా. ౩. ౪. ౫) (విశ్వసనీయమగు గొప్పయౌషధమైనవాఁడు) అని శ్రీనమ్మాళ్వారు లానతిచ్చినట్లు సర్వేశ్వరుని స్వప్రయత్నము నెద్దియుఁజేయక సేవింపమని (శరణుజొచ్చుమని) మొట్టమొదటనే యుపదేశించినట్లయిన, అనాదిగా వచ్చునట్టిస్వయత్నరూపమగు వాసనచే నందుల కిష్టపడని చేతనులనున్న విడిచిపెట్టుట

౧౨౯॥ మూ॥ ఇత్తై ప్రవర్త్తిప్పిత్తతు పరహింసైయై నివర్త్తిప్పిక్కైక్కాక.

యాలే అతుక్కు ఐయాత చేతనరైయుమ్ విడమాట్టామైయాలే, అవర్కళుక్కు అభిమతమాన స్వయత్న రూపమాయిరుక్కిఱ ఉపాసనత్తిలే తదఙ్గత్వేన సిద్ధోపాయమాన ఈశ్వరనైక్కూట్టి చ్చేర్త్తు విధిక్కిఱార్. అన్ఱిక్కే ఇవర్కళుక్కు ఇష్టమాన ఉపాసనత్తై అవర్కళుక్కు మోక్షోపాయమాక విధిక్కిఱ విత్తనైయొన్ఱు. దృష్టాన్తత్తిలభి మతవస్తు వ్యాధిహరమన్ఱియే, తన్మిశ్రమాక ప్రయోగిత్త ఔషధమే వ్యాధిహరమాకిఱాప్పోలే, దార్ష్టాన్తికత్తిలుమ్ ఉపాసనమన్ఱిక్కే తన్మిశ్రనాన ఈశ్వరనే ఉపాయమెన్ఱు మిడమ్ సఙ్ప్రతిప న్నమ్. అవ్యవధానేన సేవిక్కుమళవిల్ అవిళమ్బేన వ్యాధిశమనం పణ్ణక్కడవ ఔషధమ్ అభిమతవస్తు మిశ్రమానపోతు విళమ్బేన కార్యకరమాకిఱాప్పోలే యాయిఱ్ఱు, ఉపాసనమిశ్రనానపోతు ఈశ్వరన్ విళమ్బేన ఫలప్రదనాకిఱతుమ్.

ఇని ఇప్పడి ఇతుక్కై విధిత్తతు, శీఘ్రనివ్వరైయై ఉపాయమాకక్కొణ్డు పోకైక్కాక విత్తనైయెన్ఱిఱార్, (ఇత్తై) ఎన్ఱుతొడఙ్గి అతావతు - శాస్త్రమాకిఱతు - “త్రైగుణ్యవిషయా వేదాః” ఎన్ఱిఱపడియే పెఱ్ఱతాయ్ అనధికారికళాన విపలకరణఙ్గళై ఉడైత్తాన పిళ్ళైకళైయుమ్ ఉడైయాళ్ పోలే తమఃప్రచురర్కళ్ రజఃప్రచురర్కళ్ సత్త్వప్రచురర్కళ్ ఆనవరెల్లారుమ్ ... ఉపదేశప్రవృత్త

మూ॥ ౧౨౯॥ దీనిని ప్రవర్తింపఁజేసినది పరహింసను తొలఁగించుటకుగాను.

క్లిష్టములేనంతవారి క్లిష్టమైనట్టి స్వయత్నరూపమగు నుపాసనముతో నట్టియుపాసనమున కంగముగాను సిద్ధోపాయమగుసర్వేశ్వరుని గూడఁజేర్చి యట్టి యుపాసనమును వారలకు మోక్షోపాయముగాను విధించుచున్న వింతియే.

దృష్టాంతమున వారు ప్రీతితో భుజించునట్టి పదార్థము వ్యాధిని బోఁగొట్టునట్టిది కాక దానితోఁ గలిపియిచ్చినట్టి యౌషధముమాత్రమే యట్టి వ్యాధిని పోఁగొట్టునట్టిదియగు చందంబున, దార్ష్టాంతికమునను సంసారమును నివర్తింపఁజేయునట్టి యుపాయము ఉపాసనము కాక దానితోఁ గూడఁజేర్చి పేర్కొనఁబడినట్టి సర్వేశ్వరుండు మాత్రమే యుపాయమని యేర్పడుచున్నది.

విడువకుండ సేవించినట్లయిన శీఘ్రముగా రోగమును నివర్తింపఁజేయునట్టి యౌషధము ఇష్టమైన పదార్థముతోఁ గూడఁజేర్చి సేవించినచో, మెల్లగా గుణము నిచ్చునట్లు సర్వేశ్వరుఁడును ఉపాసనముతోఁ జేర్పఁబడినప్పుడు నిదానముగా ఫలమునిచ్చునని యెఱుంగునది.

అవతారిక:—ఇట్లు దీనిని విధించినది యింతకుముందుండు స్థితిని బోఁగొట్టి పిరలను పైపైగా గొనిపోవుటకుగానని తెలుపుచున్నారు.

(దీనిని) ఇత్యాది.

ఆదియెట్లనిన, “త్రైగుణ్య విషయా వేదాః” (వేదములు సత్త్వ రజస్తమోగుణముల కనుగుణములుగా నేర్పడినవి) అన్నట్లు కన్నతల్లియయినది గ్రుడ్డివారును చెవిటివారునగు పిల్లలమున్నట్టి వారగుగాక ఇంద్రియపటుత్వముగల పిల్లలగన్న పక్షపాతములేకుండ అందఱిని సమానముగా దయతోఁ జూచునట్లు వేయుమంది తల్లిదండ్రులకంటెనున్న యెక్కువ దయగలది యగుటచే తమోగుణముగలవారినిన్ని రజోగుణముగలవారినిన్ని సత్త్వగుణముగలవారినిన్ని పక్షపాతములేకుండ సమా

రాయ్ నశిక్కవిడ త్షమమల్లామైయాలే, అవ్వోరుడైయ గుణానుగుణమాక ప్పురుషార్థఙ్గళైయుమ్ తత్సాధనఙ్గళైయుమ్ ముపదేశిత్తు, కొళ్ కొమ్బిలే యేర్ త్షుక్కైక్కు చ్చుళ్ళికొల్ నాట్టువారోపాతి, ఇవ్వోముఖఙ్గళాల్ శిన్నడైయ తాత్పర్యాంశత్తిలే ఆరోపిక్కైక్కాక ప్రవర్త్తిప్పిక్కిఱతాకై యాలే, శ్యేనవిధితుడఙ్గి ప్రపత్తిపర్యన్తమాక వరుమళవుమ్ చేతనర్ నిష్టైక్క వళవుక్కీడాక, ఉత్తరోత్తర పురుషార్థసాధనఙ్గళై ప్రవర్త్తిప్పిత్తు. పూర్వపూర్వఙ్గళై నివర్త్తిప్పిక్క క్కడవతాయిరుక్కుమ్; అక్కైయాలే. ఇవ్వుపాసనత్తై ప్రవర్త్తిప్పిత్తతు పరహింసైయై నివర్త్తిప్పిక్కైక్కాక. (పరహింసై) ఎన్నతు -. మేలానహింసై యెన్నపడి; ‘‘పరదేవతై, పరగతిః’’ ఎన్గిఱవిడఙ్గళిల్- మేలాన దేవతై, మేలానగతి ఎన్నర్థమాకిఱాప్పోలే. అనావతు- శ్యేనవిధిక్కు మేలాకవిధిక్కప్పట్ట పశ్వాలమ్భనాదికళై చ్చొన్నపడి. అత్తై హింసై యెన్నలామో వెన్నిల్, విహితహింసై యెన్నక్కడవతిఱే. ‘‘అగ్నీషోమీయం పశుమాలభేత’’ ఎన్గిఱవిడత్తిల్, ఆలమ్భశబ్దమ్ ‘‘ఆలమ్భః- స్పర్శహింసయోః’’ ఎన్నైయాలే హింసావాచియిఱే. ఇత్తాల్ కామ్యకర్మత్తై చ్చొన్నపడి. ‘‘పూర్వవిహితహింసై’’ ఎన్ఱు శ్యేనవిధియైచ్చొల్లుకైయాలుమ్, తదుపరివిహితమాన కామ్యమే ఇవ్విడత్తిల్ వివక్షితమ్. అన్నిక్కే, విహితమేయాకిలుమ్, ‘భగవచ్ఛేషత్వ జ్ఞానపూర్వకమాక అనన్యప్రయోజననాయ్ క్కొణ్డు, అగ్నీన్ద్రాది దేవతాన్తర్యామి సమారాధనమాక వేపణ్ణుమ్ పశ్వాలమ్భనాది యుక్తయాగాది కర్మత్తైప్పోన్ఱు, స్వతన్త్రనాయ్ క్కొణ్డు స్వర్గాదిఫలసాధనమాక అగ్నీన్ద్రాది దేవతామాత్ర

నము గాఁచుచు వారు మంచిదారితప్పి చెడిపోవునప్పుడు వారిని విడువఁజాలక వారివారి గుణముల కనుగుణముగ పురుషార్థములను తత్సాధనములను ఉపదేశించుచు, చెట్లపాదుతీగె పందిలిపై యల్లుకొనుటకుగాను దానిప్రక్కన ఒక చిన మండను పాతువారివలెనే, ఈయావిధముల తనయొక్క తాత్పర్యార్థమును తెలియఁజేయుచుటకుఁగాను ప్రవర్తింపఁజేయునట్టిదియగుటచే శ్యేన విధి మొదలుకొని ప్రపత్తిపర్యంతము చేతనులస్థితిగతుల కనుగుణముగ పైపైని పురుషార్థములను తత్సాధనములనున్ను ప్రవర్తింపఁజేసి ముందు ముందున్నట్టివాటిని నివర్తింపఁజేయఁగలదు. కావున యీయుపాసనమును ప్రవర్తింపఁజేయుటయనునది పరహింసను నివర్తింపఁజేయుటకుగావని యెఱుంగునది. ఈ తావునపరహింసయనఁగా నిఁకమీఁదు పైపైగాజెప్పఁబోవునట్టి హింసయనియర్థము. దృష్టాంతము— ‘‘పరదేవత’’ ‘పరగతి’ అనుశబ్దములకు ‘‘పైగానుండుదేవత’’ ‘‘పైగానుండుసాధనము’’ అనియర్థముచేసికొనునట్లు యీతావునను అర్థము చేసికొనునది. అదియెట్లనిన, శాస్త్రమున, శ్యేనవిధిని చెప్పినపిమ్మట పశుహింసాదులను చెప్పినట్లు. అయితే దానిని హింసయని చెప్పవచ్చునా? యనియెదవా? శాస్త్రమునందేయది ‘‘విహితహింస=విధింపఁబడినట్టి హింస’’ అని చెప్పఁబడినదే? మరియు ‘‘అగ్నీషోమీయం పశుమాలభేత’’ అను శ్రుతియందుండు ‘‘ ఆలమ్భ ’’ శబ్దమును ‘‘ ఆలమ్భస్=స్పర్శహింసయోః’’ అని ఆలమ్భస్ధాతువు స్పర్శనున్ను హింసనున్ను తెలుపునదిగాను కదా చెప్పఁబడినది. ఇందువలన కామ్యకర్మము చెప్పఁబడినది ‘‘పూర్వము విధింపఁబడిన హింస’’ అని యిట్లు శ్యేనవిధిని పేర్కొనుటంజేసియును దానికిపిమ్మట విధింపఁబడినట్టి కామ్యకర్మమే యిచటయుద్దేశింపఁబడినది

ఇంతియెకాక, శాస్త్రమునందు విధింపఁబడినదియేయైనను, భగవచ్ఛేషత్వ జ్ఞానపూర్వకముగ అనన్యప్రయోజనుండైయగ్నీంద్రాదిదేవతలలో నంతరాత్మగానుండు సర్వేశ్వరుని యారాధించుటకుఁగా నేచేయునట్టి పశుహింసాయుక్తమగు యాగాది కర్మమునుబట్టిమాడఁగా, స్వతంత్రుఁడవను జ్ఞానముగలవాడై స్వర్గాది ఫలసాధనముగాను అగ్నీంద్రాది దేవతలనుమాత్రము ఉద్దేశించి యొనర్చు

మూ॥ ౧౩౦ ॥ ఇతుతాన్ పూర్వవిహిత హింసైపోలే
విధినిషేధఙ్గళిరణ్డుక్కుమ్ విషయత్తై యిల్లై.

ఙ్గళై యుద్దేశిత్తుప్పణ్ణుమ్ పశ్వాలమ్భనాదియుక్త కామ్యకర్మమ్, విశేషజ్ఞర్కళుక్కు పరహింసా ప్రాయమెన్నలామ్పడి అత్యన్తనికృష్టమాయిరుక్కైయాలే, ఇవ్వాకారత్తైయిట్టు అతుతన్నై పరహింసై యెన్ఱరుళిచ్చెయ్‌తారాకవుమామ్. శాస్త్రవిహితముమాయ్, భగవదేకవిషయముమాయిరుక్కిఱ ప్రాపకాన్తరత్తై, “జ్ఞానికళుక్కు పాపమ్” ఎన్ఱవోపాతి, ఇతువుమధికారివిశేషత్తైయిట్టు చ్చొల్లలామిఱే. “అథపాతకభీతస్త్వమ్” ఎన్ఱు ఉపాయాన్తరత్తై ప్పాతకమాకచ్చొల్లిఱ్ఱిఱే ధర్మదేవతైయుమ్. బుభుక్షువుక్కు ఉపాదేయమాన పుణ్యన్దానే ముముక్షువుక్కు పాపశబ్దవాచ్యమాకానిన్ఱతిఱే; ఆక ఎల్లావఱ్ఱాలుమ్ ఇవ్విడత్తిల్ కామ్యకర్మత్తై చ్చొల్లుకిఱతు. ఇప్పడితాన్ రాజిక్కిఱతు ఉపాసనవిధిక్కు నివర్త్యమ్ కామ్యకర్మమాక ఇవర్ తామే పరన్దరహస్యత్తిలే యరుళిచ్చెయ్‌కైయాలే.

ఆనాల్ ఇప్పడివిధిత్తత్తై పిన్నై నిషేధిక్కిఱతెన్నెన్న అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (ఇతుతాన్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి (ఇతుతాన్) ఎన్గిఱతు-కీழ్ చ్చొన్న ఉపాసనత్తై (పూర్వవిహితహింసై యావతు) “శ్యేనేనాభిచరన్ యజేత” ఎన్ఱు ప్రథమత్తిలే విధిక్కప్పట్ట అభిచారకర్మమ్. అతు తమఃప్రచురరాయ్ నాస్తి

మూ॥ ౧౩౦॥ ఇది మొట్టమొదట విధింపఁబడినట్టి యభిచారకర్మము (మారణ హోమము) వంటిది.
కావున విధించు విషయమునను నిషేధించువిషయమునను బాధకము లేదు

పశుహింసాయుక్తమగు కామ్యకర్మము విశేషజ్ఞులయినవారికి పరహింసవంటిదియని చెప్పఁదగినంత నికృష్టమైనదిగా నుండుటంజేసి దానియొక్క యిట్టిస్థితినిబట్టి దానిని పరహింసయని మూలమున గ్రంథకర్త పాయించి యుండవచ్చును.

శాస్త్రమున విధింపఁబడినదియు, భగవంతునిగుఱించినదిమాత్రమేయై యుండునట్టి ఉపాయాంతరమును జ్ఞానుల విషయమున అపాయముగాఁ జేర్కొనినట్లు, దీనినిన్ని యొకవిధమైన యధికారియెడల ఇట్టిదియని చెప్పవచ్చును కదా! “అథపాతకభీతస్త్వం” (భా. విష్ణుధర్మ) (నీవుపాతకమునుండి భయపడితివి) అను తావున ధర్మదేవతయును ఉపాయాంతరమును పాతకమునుగాఁ జేర్కొని యున్నది కదా! బుభుక్షువులకు (సంసారభోగకాములకు) గ్రాహ్యమైనట్టి పుణ్యమనునది ముముక్షువులయెడల పాపమని కదా పేర్కొనఁబడుచున్నది. కావున అన్నివిధములను ఈతావున కామ్యకర్మమే చెప్పఁబడినది. ఇట్లు అర్థము జేసికొనుటకుఁ గారణమేమనఁగా, ఉపాసనము ననుష్ఠించువానిచే కామ్యకర్మము త్యజింపవలసినదియని వీరే పరందపడియను రహస్యమున సాయించి యున్నారు గదా!

అవతారిక:—ఇట్లు విధించినదానినే పిమ్మట నిషేధించుచున్నారేల? యని యడిగితివేని, తెలుపుచున్నారు.

(ఇది) ఇత్యాది. “ఇది” యనఁగా పూర్వము చెప్పిన యుపాసనము. (పూర్వవిహితహింస) యనఁగా “శ్యేనేనాభి చరన్ యజేత” (శ్యేనపశువుతో నభిచారకర్మము నాచరించునది) అని

మూ॥ ౧౩౧॥ అత్తై శాస్త్రవిశ్వాసత్తుక్కాక విధిత్తతు;
ఇత్తై స్వరూపవిశ్వాసత్తుక్కాక విధిత్తతు.

కరా యిరుప్పార్కైప్పత్తిల్ విధిక్కప్పట్టు ఆస్తికరాయ్ కారీర్యాదికామ్యకర్మఙ్గళిలే యిఴికైక్కు యోగ్యరాన రజః ప్రచురరైప్పత్తిల్ నిషేధిక్కప్పడుకిఱాప్పోలే, ఉపాసనముమ్ స్వాతన్త్ర్యాన్యశేషత్వనివృత్తిపూర్వకమాక భగవచ్ఛేషత్వత్తిలే యూన్ఱుకైక్కు యోగ్యరాన సత్త్వప్రచురరైప్పత్తిల్ విధిక్కప్పట్టు పారతన్త్ర్యజ్ఞానమ్పిఱన్దు భగవదేకోపాయత్వత్తిలే యూన్ఱుకైక్కుయోగ్యరాన పరమసత్త్వనిష్ఠరైప్పత్తిల్ నిషేధిక్కప్పడవుమ్ కుఱైయిల్లై.

ఇప్పడి నిషేధిక్కప్పడువదాన ఇవైతన్నై ఆదియిలే ఏతుక్కాకవిధిత్తతెన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అత్తై) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు ''శఠచిత్తశాస్త్రవశతోపాయోఽభిచారశ్రుతిః'' ఎన్గిఱపడియే అభిచారకర్మత్తైవిధిత్తతు, శాస్త్రత్తై ఇల్లైయెన్ఱిరుక్కుమ్ నాస్తికరుక్కు శాస్త్రవిశ్వాసమ్ పిఱక్కైక్కాక; ఉపాసనత్తై విధిత్తతు, తన్నై స్వతన్త్రనెన్ఱు భ్రమిత్తుప్పోన్ఱ చేతననుక్కు అవై యిరణ్డుమ్ వన్దేఱి భగవచ్ఛేషత్వమే నిలైనిన్ఱవేషమ్ ఎన్ఱు తన్ స్వరూపత్తిల్ విశ్వాసమ్ పిఱక్కైక్కాక వెన్గై.

ఇప్పడి ఓరోవిశ్వాసత్తుక్కాక విధిత్తమై ఒత్తిరున్దాకిలుమ్ ఇవ్వుపాసనత్తై :డామల్

మూ॥ ౧౩౧॥ దానిని శాస్త్రముయెడల విశ్వాసమును గలుగఁజేయుటకై విధించిరి.
దీనిని స్వరూపమువిషయమున విశ్వాసమును గలుగఁజేయుటకై విధించిరి.

మొదట విధింపఁబడినట్టి యాభిచారకర్మము తమఃప్రచురులై నాస్తికులగువారినిగుఱించి విధింపఁబడినదై, ఆస్తికులై కారీర్యాది కామ్యకర్మముల ననుష్ఠించుటకు యోగ్యులగు రజోగుణవంతులగు వారియెడల నిషేధింపఁబడు చందంబున, ఉపాసనమున్ను స్వాతంత్ర్యాన్యశేషత్వములను వదలుకొని భగవచ్ఛేషత్వము నపేక్షించుటకుఁ దగినవారలగు సత్త్వగుణవంతులకుఁగాను విధింపఁబడి, పారతంత్ర్యజ్ఞానముగలిగి భగవంతుండొక్కఁడే యుపాయమనెడి నిశ్చయము గలిగియుండుటకుఁ దగినవారలగు పరమ సత్త్వగుణవంతులయెడల నిషేధింపఁబడవచ్చును. బాధక మెద్దియును లేదు.

అవతారిక:—ఇట్లు నిషేధింపఁబడునవియగు వీటిని మొదట యేల విధించి యుండవలయు నంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(దానిని) ఇత్యాది. ''శఠచిత్తశాస్త్రవశతోపాయోఽభిచారశ్రుతిః'' అన్నట్లు అభిచారకర్మమును విధించుటకుఁ గారణము శాస్త్రమే లేదనునట్టి నాస్తికునికి శాస్త్రమునందు విశ్వాసముఁ గలుగఁజేయుటకై యని యెఱుంగునది.

ఉపాసనమును విధించుటకుఁ గారణము. ''తాను స్వతంత్రుఁడు'' అనియు ''దేవతాంతరశేషభూతుఁడు'' అనియును భ్రమించియున్నట్టి చేతనునికి ఆరెండును ఆగంతుకములనియు, భగవంతునికి శేషభూతుఁడుగానుండుటయే యథార్థమైన స్వరూపమని యిట్లు తనస్వరూపము విషయమున విశ్వాసముఁ గలుగఁజేయుటకుగానని యెఱుంగునది.

అవతారిక:—ఇట్లు ఒక్కొక్కదాని విషయమున విశ్వాసముఁగలుగఁ జేయుటకుగాను మొదట విధించినదానిని పిమ్మట నిషేధించుట యుక్తమేయైనను, ఈయుపాసనమును విడువకుండ అను

మూ॥ ౧౩౨॥ అతు తోల్ పురైయేపోమ్; ఇతు మర్మస్పర్శి.

మూ॥ ౧౩౩॥ ఇతుతాన్ కర్మసాధ్యమాకైయాలే దుష్కరముమా యిరుక్కుమ్.

పక్షినిన్ఱాల్ అభిచారకర్మమ్పోలే క్రూరమన్ఱోయితువెన్న అతిలుమ్కాట్టిల్ క్రూరమెన్గిఱార్ (అతు)ఎన్ఱుతుడఙ్గి పరహింసారూపమాన అన్దఅభిచారకర్మ దేహాత్మాభిమానిశెయలాయ్, విశిష్టవేష విరోధియాయ్ అత్తాల్ వరుమ్ ఫలముమ్ శిలదుఃఖానుభవమాత్రమాయ్క్కొణ్డు మేలెళుపోమ్పొకై యాలే (తోల్ పురైయేపోమ్) ఎన్గిఱతు అహఙ్కారగర్భమాన ఇన్దవుపాసనమ్ ఆత్మజ్ఞానమ్పిఱన్ద వన్ శెయలామ్ నిష్కృష్టవేష విరోధియాయ్ భగవదేకపారతన్త్ర్య స్వరూపనాశకమాకైయాలే (మర్మస్పర్శి) ఎన్గిఱతు.

ఇవ్వళవేయన్ఱు. ఇతుతాన్ దుష్కరముమెన్గిఱార్ (ఇతుతాన్) ఇత్యాదియాలే ఇప్పడి స్వరూపవిరోధియాయిరుక్కుమ్ ఇవ్వుపాసనన్దాన్ ‘‘యజ్ఞేనదానేనతపసానాశకేన బ్రాహ్మణావివిదిషన్తి’’ ‘‘అవిద్యయామృత్యుంతీర్త్వావిద్యయామృతమశ్నుతే’’ ‘‘సర్వాపేక్షాచయజ్ఞాది శ్రుతేరశ్వవత్’’

మూ॥ ౧౩౨॥ అది చర్మగతమై శరీరముతోఁ బోవును. ఇదియో మర్మస్పర్శి.

మూ॥ ౧౩౩॥ ఇది కర్మానుష్ఠానముచే సాధింపవలసినది యగుటచే దుష్కరము గాను నుండును.

క్షించినట్లయిన నది యభిచార కర్మమువలెనే క్రూరమైనది కాదే? యంటివేని, దానికంటెనున్న యిది యెక్కువ క్రూరమైనది యని తెలుపుచున్నారు.

(అది) ఇత్యాది. పరహింసారూపమగు నభిచారకర్మము దేహాత్మాభిమానియగువాఁడు చేయునదియై, స్వరూపవిశేషమునకు విరుద్ధమైనదై దానివలనఁ గలుగునట్టి ఫలమున్ను కొంచము దుఃఖానుభవమాత్రమై పైపైని స్పృశించునది. అనఁగా చర్మగతమై శరీరముతోఁ బోవును.

అహంకారగర్భమగునట్టి యీయుపాసనము ఆత్మజ్ఞానముగలవాఁడు చేయునదియై నిష్కృష్టమగు స్వరూపముతో విరోధించునదియై భగవదేక పారతంత్ర్య రూపమగు స్వరూపమును నశింపఁ జేయునది యగుటంజేసి మర్మస్పర్శియని అనఁగా నస్థిగమైనట్లుండి యాత్మస్వరూపమును నశింపఁ జేయునదిగాఁ జెప్పఁబడుచున్నది.

అవతారిక:—ఇంతమాత్రమే కాకుండ, ఇది దుష్కరమనియును తెలుపుచున్నారు.

(ఇది) ఇత్యాది. ఇట్లు స్వరూపవిరుద్ధమగునట్టి యీ యుపాసనము ‘‘యజ్ఞేనదానేన తపసానాశకేన బ్రాహ్మణావివిదిషన్తి’’ (బృ. ఉ. ౪. ౪. ౨౨) (యజ్ఞముల నొనర్చుటచేతను, దానముల నొసంగుటచేతను, ఆహారనియమముతో నొనర్పఁబడు తపస్సుచేతనున్ను బ్రాహ్మణులు పరమాత్మనుపాసింప యిచ్ఛయించుచున్నారు) అనియు, ‘‘అవిద్యయా మృత్యుంతీర్త్వా విద్యయామృతమశ్నుతే’’ (మైత్రేయు. ౭. ౯) (ఫలాపేక్షరహితముగ కర్మముల నాచరించుటచే జ్ఞానోత్పత్తికి విరుద్ధములగు కర్మములను నశింపఁజేసి భగవంతుని యుపాసించుటచే మోక్షమును బొందుచున్నారు) అనియు, ‘‘సర్వాపేక్షాచయజ్ఞాది శ్రుతేరశ్వవత్’’ (బ్ర. సూ. 3. అ. ౪. పా. ౨౬. సూ) (యజ్ఞేనదానేనేత్యాది శ్రుతినిబట్టి ప్రయాణసాధనమగు నశ్వము పల్లము మొదలగు నుపకరణముల సహాయము నపేక్షించుచందంబున, మోక్షసాధనమగు నుపాసనమున్ను కర్మానుష్ఠానాదుల నపేక్షించును) అనియు, ‘‘కషాయపక్తిః కర్మాణి జ్ఞానంతు పరమాగతిః’’ (కర్మములు రజస్తమోగుణనాశకములు జ్ఞానమే ముఖ్యసాధనము) అనియు, ‘‘కషాయే కర్మభిః పక్వే తతో జ్ఞానం ప్రవ

మూ॥ ౧౩౪॥ ప్రపత్త్యుపాయత్తుక్కు ఇక్కుఱ్ఱఙ్గళ్ ఒన్ఱుమిల్లై.

కషాయపక్తిః కర్మాణి జ్ఞానన్తు పరమాగతిః । కషాయే కర్మభిః పక్వే తతో జ్ఞానం ప్రవర్తతే” “జన్మాన్తరసహస్రేషు తపోజ్ఞానసమాధిభిః నరాణాం క్షీణపాపానాం కృష్ణే భక్తిః ప్రజాయతే” ఇత్యాదికళిల్ శొల్లుకిఱపడియే కాయక్లేశకరమాన కర్మానుష్ఠానత్తాలే సాధిక్కప్పడుమతాకైయాలే అశక్తనాన ఇవనాల్ శెయ్తుతలైక్కట్టవుమ్ అరితాయిరుక్కుమెన్గై.

ఆక ప్రాపకాన్తరపరిత్యాగత్తుక్కు ఎన్ఱు తుడఙ్గి ఇవ్వళవాక ఉపాయాన్తరదోషమ్ విస్తరేణ ప్రతిపాదిక్కప్పట్టతు,

ఉపాయాంతరదోషప్రకరణమ్ సమాప్తమ్,

అథ సిద్ధోపాయాధికార ప్రకరణమ్.

ఇప్పడి ప్రాపకాన్తరత్తుక్కు అనేక దుష్టఙ్గళ్ ప్రతిపాదిత్తీర్, ప్రపత్త్యుపాయత్తుక్కు ఎరుకుఱ్ఱ మున్దానిల్లైయో వెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిరార్ (ప్రపత్త్యుపాయత్తుక్కు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి (ఇక్కుఱ్ఱఙ్గళ్) ఎన్ఱు స్వరూపవిరోధమ్ ముతలాక దుష్కరత్వపర్యంతమాక చ్చొన్న వైయెల్లావఱ్ఱైయుమ్ పరామర్శిక్కిఱతు. (ఒన్ఱుమిల్లై) ఎన్ఱతు, ఒరుదోషము మితిన్ పక్కలిల్లై ఎన్ఱపడి. “ఇక్కు

మూ॥ ౧౩౪॥ ప్రపత్త్యుపాయమున కిట్టి దోషము లెవ్వియును లేవు.

ర్తతే” (కర్మములు మూలముగ రజస్తమో గుణములు నశించినచో జ్ఞానము ఉత్పన్నమగుచున్నది) అనియు, “జన్మాంతర సహస్రేషు తపోజ్ఞాన సమాధిభిః। నరాణాం క్షీణ పాపానాం కృష్ణే భక్తిః ప్రజాయతే” (వేలకొలది జన్మములు జరుగఁగా తపస్సుచేతను జ్ఞానముచేతను సమాధిచేతనున్ను పాపములు నశించినవారికి శ్రీకృష్ణుని విషయమున భక్తి గలుగుచున్నది) అనియు నీ మొదలగు తావులఁ జెప్పియున్నట్లు కాయక్లేశమును గలుగఁజేయునట్టి కర్మానుష్ఠానముచే సాధింపఁబడునదియగుటం జేసి యశక్తుఁడగువట్టి యీచేతనునిచే నది సంపూర్ణముగా ననుష్ఠింపఁబడుటయును దుర్లభము. కావున “(ప్రాపకాన్తర పరిత్యాగమునకు) అనువాక్యము మొదలుకొని యింతవరకును ఉపాయాంతరానుష్ఠానమునకుఁ గల దోషములు విపులముగాఁ బ్రతిపాదింపఁబడినవి.

ఉపాయాంతరదోష ప్రకరణమ్ సమాప్తమ్.

సిద్ధోపాయాధికారప్రకరణమ్.

అవతారిక:—ఇంతకు ముందుచెప్పిన ప్రకారము ఉపాయాంతరమునకు అనేక దోషంబులు గలవని ప్రతిపాదించియుంటిరి. అయితే ప్రపత్త్యుపాయమునకు ఒక్క దోషమున్న లేదా? యంటి వేని తెలుపుచున్నారు.

(ప్రపత్త్యుపాయమునకు) ఇత్యాది (ఈ దోషములు) అనఁగా స్వరూప విరోధము మొదలుకొని దుష్కరత్వమువరకును పేర్కొనఁబడినట్టి యన్ని దోషములనుట.

(ఒక్కటియును లేదు) అనఁగా ఒక్క దోషమును దీనికి లేదనుట.

మూ॥ ౧౩౫॥ ఆత్మయాథాత్మ్య జ్ఞానకార్యమాకైయాలే స్వరూపత్తుక్కు ఉచితము మాయ్, “ శిన్ఱ్ నివేణ్డా ” ఎన్గిఱపడియే నివృత్తిసాధ్యమాకైయాలే సుకరముమా యిరుక్కుమ్.

శిన్ఱ్ నిజ్గళోన్నుమిన్ఱి”ఎన్గైయాలే మన్ఱొరు కన్ఱ్ నియుణ్డు ఎన్నుమిడమ్ తోన్ఱుకిఱతు. అతావతు-వస్తుతః ఉపాయత్వమ్ తనక్కిన్ఱిక్కే యిరుక్కచ్చెయ్తే, ఆపాతప్రతీతియిలే ఉపాయత్వ ప్రతిపత్తి యుణ్డామ్పడి యిరుక్కై.

ఇక్కన్ఱ్ నిజ్గ శిఱక్కిల్లైయెన్నుమత్తై ప్రకాశిప్పిక్కైక్కాక, ఇతినుడైయ స్వరూపోచితత్వ సుకరత్వజ్గళై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆత్మయాథాత్మ్య) ఇత్యాదియాలే. ఇప్ప్రపత్తి (ఆత్మయాథాత్మ్యజ్ఞాన కార్యమాకైయావతు)- తిరుమన్త్రత్తిల్ మధ్యమపదత్తిల్ శొల్లుకిఱపడియే, ఆత్మావినుడైయ యథావస్థిత వేషమాన భగవదత్యన్త పారతన్త్ర్య నూకిఱత్తై ఉణరుకైయాలే వన్దతాయిరుక్కై. (స్వరూపత్తుక్కు ఉచితమాకైయావతు) -అన్దపారతన్త్ర్యస్వరూపత్తుక్కనురూపమాయిరుక్కై (శిన్ఱ్ నివేణ్డా) ఎన్గిఱతు - శిన్ఱుతిల్ - శితఱుతలాయ్, పరక్కవేణ్డావెన్గై. అతావతు - ఒరువ్యాపారముమ్ పణ్ణవేణ్డావెన్నపడి. (నివృత్తిసాధ్యమాకైయాలే సుకరముమా యిరుక్కుమ్) ఎన్నతు. “భగవత్ప్రవృత్తి విరోధిస్వప్రవృత్తినివృత్తిః ప్రపత్తిః” ఎన్గిఱపడియే స్వప్రవృత్తి నివృత్తియాలే సాధిక్కప్పడుమతాకైయాలే ఎళితాకచ్చెయ్యాలుమా యిరుక్కుమెన్గై.

మూ॥ ౧౩౫॥ ఆత్మయాథాత్మ్యజ్ఞానమువలనఁ గలిగినదియగుటచే స్వరూపముతో ననుకూలించినదియై, “శిన్ఱ్ నివేణ్డా” అని పాయించినట్లు స్వప్రయత్నమును వదలుకొనుటచే సాధింపవలసినదియగుటవలన సులభమైనదిగా నుండును.

ఈ దోషములలో నొక్కటియును దీనికి లేదనుటచే వేఱొక్క దోషముండవచ్చునని తోచుచున్నది. అదియెట్లనిన, వాస్తవముగ ప్రపత్తి యుపాయము కాకున్నను, చూచాయగాఁ దెలియునప్పుడు ఉపాయముగాఁ దెలియవచ్చునదిగా నుండుట.

అవతారిక:—ఈ దోషములు దీనికి లేవని తెలుపుటకుగాను ఇది స్వరూపమునకు అనుగుణముగానుండుటను, అనుష్ఠించుటకు సులభముగా నుండుటనున్ను (ఆత్మయాథాత్మ్య) ఇత్యాది వాక్యముచేఁ దెలుపుచున్నారు.

ఈ ప్రపత్తి యాత్మ స్వరూపమును గుఱించిన యథార్థజ్ఞానముయొక్క ఫలితమైనది యనఁగా తిరుమంత్రముయొక్క మధ్యమ పదముచే అనఁగా “నమః” అనుదానిచేఁ దెలుపఁబడిన ప్రకారము ఆత్మయొక్క యథార్థ స్వరూపమగు భగవదత్యంతపారతంత్ర్యమును మనస్సున స్థిరముగా నుంచుకొనుటచే సంప్రాప్తమైన దగుట.

స్వరూపము కనుగుణమైనది యగుట యనఁగా—అట్టి పారతంత్ర్యరూపమగు స్వరూపమునకుఁ దగినట్టిదిగా నుండుట.

“శిన్ఱ్ నివేణ్డా” (తి. వా. ౯-౧-౭) (శ్రమపడవద్దు) అను తావున శ్రీనమ్మాళ్వారులును ఏమియును చేయనక్కఱలేదని పాయించియున్నారు. అనఁగా ఒక వ్యాపారమును చేయవద్దనుట.

నివృత్తి సాధ్యమగుటచే సులభముగా నుండుననఁగా, “భగవత్ప్రయత్నమునకు విరుద్ధమగు స్వప్రయత్నమును వదలుకొనుట ప్రపత్తి” అని చెప్పియున్నందున, స్వప్రయత్నమును వదలుకొనుటచే సాధింపఁబడునది యైనందున ననుష్ఠించుటకు సులభముగా నుండునదియనుట.

మూ॥ ౧౩౬॥ పూర్ణవిషయ మాకైయాలే పెరుమైక్కీడాక పచ్చైయిడ వొణ్ణాతు.

ఇవై యిరణ్డైయుమ్ శొల్లవే కీழ్చ్చొన్న దోషఙ్గళొన్ఱు మిఱుక్కిల్లై యెన్నుమిడమ్ సిద్ధిత్తపడియెన్నిల్; అపాయత్వ భయజనకత్వశోకజనకత్వ అహఙ్కారమిశ్రతయా నిషిద్ధత్వావద్యకరత్వఙ్గళ్, స్వరూపవిరోధిత్వత్తై ప్పత్తి వరుకిఱవై యాకైయాలుమ్, ఫలవిసదృశత్వమ్, ఇతు ఫలసాధనమన్ఱిక్కే సిద్ధోపాయమే ఫలసాధనమాయ్ ఇతు తద్వరణమాత్రమాయ్ అధికారివిశేషమాయిరుప్పతొన్ఱాకైయాలే ఇతిన్పక్కల్ వరుకైక్కు అవకాశమిల్లామైయాలుమ్, ఇవ్వాఱు దోషము మిఱుక్కిల్లామై (స్వరూపత్తుక్కుచితమ్) ఎన్ఱతిలే సిద్ధమామిఱే. కర్మసాధ్యతయా వరుమ్ దుష్కరత్వ మిల్లై యెన్నుమిడమ్ (నివృత్తిసాధ్యమాకైయాలే సుకరమ్) ఎన్ఱతిలే సుస్పష్టమిఱే. ఆకైయాలే స్వరూపౌచిత్య సుకరత్వఙ్గళాకిఱ ఇవైయిరణ్డు మిఱుక్కుఙ్గెన్నవే, కీழ్చ్చొన్న దోషఙ్గళొన్ఱు మిఱుక్కిల్లై యెన్నుమిడమ్ ప్రకాశితమాయిత్తు.

ఇప్పడి ఉపాయమవనెన్ఱ ధ్యవసిత్తు స్వప్రవృత్తియిల్ నివృత్తనాయిరున్దు విడనమైయుమో తత్సన్తోషార్థమాక ఇవన్ శిలపచ్చైయిడ వేణ్డావో వెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పూర్ణవిషయమ్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. అతావతు - లోకత్తిల్ పచ్చైయిడువార్ అవ్వోవిషయఙ్గళిన్ తరత్తుక్కీడాకవిఱే

మూ॥ ౧౩౬॥ సర్వేశ్వరుండు సర్వసంపత్పరిపూర్ణుండగుటచే ఆయనపూర్తికి తగినటుల చేతనుండు కానుకను సమర్పింపఁ జాలడు.

అవతారిక:—ఈ రెంటిని చెప్పినందున ముందు పేర్కొనఁబడిన దోషంబులలో నొక్కటియును దీనికి లేనట్లు యెట్లు సిద్ధించునంటివేని తెలుపుచున్నారు.

అపాయత్వము, భయజనకత్వము, శోకజనకత్వము, అహంకారమిశ్రితమగుటచే సంభవించునిషిద్ధత్వము, నింవా స్పదత్వము ఇవిస్వరూపవిరోధమునుబట్టి సంభవించునవి యగుటంజేసియు, మఱియు ప్రపత్తి ఫలసాధనము కాకుండ, సిద్ధోపాయమే (సర్వేశ్వరుండే) ఫలసాధనమై, ఈ ప్రపత్తి యావాని నందులకై వరించుట మాత్రమేయై యధికారికుండవలసి యొక విధమైన యోగ్యతగా నుండునది యైనందున, ఫలవిసదృశత్వ రూపదోషము (ఫలమునకు సమానమైనది కాక పోవుట) దీనియెడల ప్రవర్తించుట కెంతమాత్రము అవకాశము లేకపోవుటం జేసియును యీ యాఱు దోషములును దీనికి లేవను విషయము ఇది స్వరూపము కనుగుణమైనది యన్నంత మాత్రముననే సిద్ధమగుచున్నది కదా?

కర్మానుష్ఠాన మూలమున సాధింపబడునది యగుటచే సంభవించునట్టి దుష్కరత్వరూపమగు దోషము దీనికి లేదను విషయము ఇది సర్వప్రయత్నములను వదలుకొనుటచే సాధింపఁబడినదైనందున సుకరము అన్నందున సుస్పష్టము కదా!

కావున స్వరూపానుగుణ్యమును సుకరత్వమును ఈ రెండును దీనికిఁగలవని చెప్పినతోఁడనే ముందు పేర్కొనఁబడి నట్టి దోషంబు లెవ్వియును దీనికిలేవనెడి యంశము ప్రకటితమగుచున్నది.

అవతారిక:—ఇట్లు ఉపాయము సర్వేశ్వరుఁడు అని నిశ్చయించుకొని స్వప్రయత్నముఁ దేనిఁ జేయకయున్నచో చాలునా? వానికి సంతోషముఁ గలుగఁజేయుటకుగాను ఈతఁడు అట్టి వానిని దేనినైనను చేయవద్దా? యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(పూర్ణవిషయమ్) ఇత్యాది లోకమున కానుకను సమర్పించువారు ఆయా విషయ

మూ॥ ౧౩౭॥ ఆభిముఖ్య సూచకమాత్రత్తిలే సన్తోషమ్ విళైయుమ్.

మూ॥ ౧౩౮॥ పూర్త్తి కైవాఙ్గాతే మేల్ విழுక్కైక్కు హేతువిస్తనై.

యిడువదు, ఇఙ్గుమ్ పచ్చైయిడప్పార్క్కిల్ అప్పడి యిడవేణుమిరే; అవన్ అవాప్తసమస్తకామతయా పరిపూర్ణనాయిరుక్క మననాకైయాలే, అవనుడైయ వైభవత్తుక్కనుగుణమాక ఇవనాలొరు పచ్చైయిడప్పోకాతెన్నై.

అనాల్, అవనుక్కివన్ విషయత్తిల్ సన్తోషమ్ విళైయుమ్పడి యెన్నెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అభిముఖ్య) ఇత్యాదియాలే అతావదు అనాదికాలమ్ యాతానుమ్పఱ్ఱై నీఙ్గుమ్ విరతత్తై యేఱిట్టుక్కొణ్డు తన్బక్కల్ విముఖనాయ్పోన్దవివన్, అన్నైవుకులైన్దు తన్బక్కలభిముఖనాన మైక్కు సూచకమాన తోరువ్యాపారమ్ పెఱ్ఱవళవిలే, ఇత్తనైకాలమ్ విముఖనాయ్ పోన్దవనిన్తభిముఖనాక ప్పెఱువతే" ఎన్ఱు అవన్ తిరువుళ్ళమ్ మికవుముకక్కుమ్పడి.

అవనప్పడి యిరున్దాలుమ్ అవన్ పూర్త్తియాలే "అకిఞ్చనరాన నమ్మాలవనై యుకప్పిత్తుకపోకాతు" ఎన్ఱు ఇవన్ కైవాఙ్గుమ్పడి పణ్ణాతొవెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పూర్త్తి) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. అతావదు - అవనుడైయ అవాప్తసమస్త కామత్వమ్, ఆశ్రయణోన్ముఖనాన ఇవన్, నమ్మా

మూ॥ ౧౩౭॥ అభిముఖ్యమును సూచింపునట్టి యొక్కస్వల్పవ్యాపారము మాత్రము చేతనే ఈశ్వరునికి వీనియెడల సంతోషము కలుగును.

మూ॥ ౧౩౮॥ ఈశ్వరునియందుండు పూర్త్తి యీచేతనుండు ఆశ్రయించునప్పుడు వెనుకతీయకుండ యభిముఖుండై యాశ్రయించుటకే హేతువగును.

మఱియొక్క గౌరవమున కనుగుణముగాను కదా! సమర్పించుదురు. ఈ విషయమున కానుక నీయ ప్రయత్నించితిమేని, అవ్విధముననే కదా యీయవలయును? సర్వేశ్వరుఁడు అవాప్త సమస్తకాముఁడగుటచే పరిపూర్ణుఁడయినందున వాని వైభవమునకుఁ దగినట్లు ఈ చేతనుఁడు ఒక్క కానుకనైనను ఈయఁజాలఁడు.

అవతారిక:—అయితే వానికి యీతని విషయమున సంతోషము గలుగుట యెట్లంటవేని తెలుపుచున్నారు.

(అభిముఖ్య) ఇత్యాది. అనాదికాలముగ దేనినైన నొక వ్రతము నవలంబించి వెడిపోవుచు తనయెడల విముఖుండైనట్టి యీతఁడు అట్టి తలంపు పోయి తనవిషయమున నభిముఖుఁడగుటకు సూచకముగా నెద్దియైన నొక్కదానిఁ జేయునప్పుడు, ఇంతకాలముగ విముఖుఁడై పోయినట్టి యీతఁడు నేటికి యభిముఖుఁడై వచ్చినాడే? యని వాని మనస్సున నెక్కువ సంతోషము గలుగును.

అవతారిక:—వాఁడు అట్టివాఁడెయైనను, వానికిఁగల పరిపూర్ణత్వమనునది యకించనుఁడనగు నాచే వానిని సంతోషింపఁ జేయుటకుఁ జేయఁదగినది యెద్దియును లేదనుకొని యీతఁడు వెనుదీయునట్లు చేయదా? యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(పూర్త్తి) ఇత్యాది వాని యవాప్తసమస్తకామత్వమనునది యాశ్రయించుట కుద్యుక్తుఁడగు

మూ॥ ౧౩౯ ॥ ‘‘పత్రం పుష్పమ్,,

లవనై యొరుపడియాలుమ్ సన్తోషిప్పిక్కప్పోకాదు ఎన్ఱు తదాశ్రయణత్తిల్ నిన్ఱుమ్ మీళుకైయాన్ఱిక్కే, ‘‘నామిట్టతుకొణ్డు తృప్తనాకవేణ్డాత పరిపూర్ణనాకైయాలే, నమ్మకైయిల్ పెఱ్ఱతుకొణ్డు సన్తోషిక్కుమ్’’ ఎన్ఱభినివేశిత్తు ప్పఱ్ఱుకైక్కుడలామిత్తనై యెన్నై—అన్ఱిక్కే, అవన్ పూర్తి అవనై ఇప్పడి సన్తోషిక్కవొట్టుమో, ఉపేక్షిత్తు కైక్కవాఙ్గప్పణ్ణాతో వెన్న, (పూర్తి) ఇత్యాదియాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ ఆకవుమామ్. అతావదు - అవనుడైయ పూర్తియానదు, ‘‘ఇవన్ పచ్చైయిట్టిలన్’’ ఎన్ఱనాదరిత్తు అఙ్గీకారత్తిల్ నిన్ఱుమ్ కైవాఙ్గాతే, ‘‘అభిముఖ్య సూచకమాత్రత్తుక్కు మేఱ్పడ నమక్కివన్ శిలశెయ్య వేణ్డువదుణ్డో?’’ ఎన్ఱు విరుమ్బికైక్కొళ్ళకైక్కుడలామిత్తనై యెన్నై.

ఇప్పడి ఇవనల్పసన్తుష్టనెన్న మతుక్కు ప్రమాణముణ్డోవెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (పత్రంపుష్పమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. ‘‘పత్రంపుష్పంఫలంతోయం యో మే భక్త్యాప్రయచ్ఛతి । తదహం భక్త్యుపహృతం అశ్నామిప్రయతాత్మనః’’ ఎన్ఱు పత్రత్తైయాకవుమామ్, పుష్పత్తైయాకవుమామ్, ఫలత్తైయాకవుమామ్, జలత్తైయాకవుమామ్, యావనొరువన్ ఎనక్కుభక్తియాలే తరుకిఱాన్; అనన్యప్రయోజనత్తైయాకిఱ శుద్ధియోడేకూడిన మనస్సైయుడైయనావవనుడైయ అప్పడిప్పట్టభక్తి

మూ॥౧౩౯॥ ఇందులకుఁ బ్రమాణములు ‘‘పత్రమ్ పుష్పమ్,

నీతఁడు నాచే నెవ్విధమునను వానిని సంతోషింపఁజేయ శక్యముకాదనుకొని యట్లు ఆశ్రయించుటనుండి వేనుదీయునట్లు చేయుట సరియే కదా! మన మిచ్చినదానిచేతనే తృప్తిపడనక్కరలేనంత పరిపూర్ణుఁడగుటంజేసి।మనమిచ్చిన దానిఁగొని సంతోషించునని తలంచుకొని వాని నాశ్రయించుటకు ఉపోద్బలకము కావచ్చుననుట.

ఈ వాక్యముకు వేఱొక్క విధమునను అర్థము చేసికొనవచ్చును.

అవతారిక:—వాని యవాప్త సమస్తకామత్వము వాని నిట్లు సంతోషించునట్లు చేయునా? ఉపేక్షించి విడిచి పెట్టునట్లు చేయదా? యంటివేని (పూర్తి) ఇత్యాది వాక్యముచేఁ దెలుపుచున్నారు.

వానియొక్క యవాప్తసమస్తకామత్వమనునది యీతఁడు తనకు కానుక నీయలేదని యనాదరణచేసి వీని నంగీకరించుటలో వెనుదీయునట్లు చేయక, అభిముఖ్యమును సూచింపునటిదిమాత్రమే తప్ప దానికి పైని యీతండు చేయవలపినది మరియేమున్నది యనుకొని ప్రేమించి యంగీకరించుటకు ఉపోద్బలకము కాఁగలదింతియే.

అవతారిక:—ఇట్లు అతఁడు అల్పసంతోషియనుటకుఁ బ్రమాణమెద్దియయిన కలదా?యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(పత్రంపుష్పం) ఇత్యాది ‘‘పత్రం పుష్పం ఫలంతోయం యో మే భక్త్యాప్రయచ్ఛతి।తదహం భక్త్యుపహృతం అశ్నామి ప్రయతాత్మనః’’ అనఁగా పత్రమునుగాని, పుష్పమునుగాని, ఫలమునుగాని, ఉదకమునుగాని యెవ్వఁడు నాకు భక్తితోనిచ్చునో, అనన్యప్రయోజనరూపమగు శుద్ధితోఁగూడి యుండునట్టి మనస్సుగల యాతండు అట్టి భక్తితో నిచ్చిన దానిని అవాప్త సమస్తకాముఁడ

మూ॥ «అన్యత్పూర్ణాత్», «పురివతువుమ్ పుకైపూవే»,

యాలే తరప్పట్టవర్తై, అవాప్తసమస్త కామనాన నాన్, అవన్ ప్రేమత్తాలే కలఙ్గి త్తరుమాపోలే, వ్యామోహత్తాలే కలఙ్గి అడైవుకెడ వినియోగమ్ కొళ్ళవనెన్ఱు తానే యరుళిచ్చెయ్దానిఱే. «అన్యత్పూర్ణాదపాం కుమ్భాదన్యత్పాదావనేజనాత్। అన్యత్కుశలసమ్ప్రశ్నాన్నచేచ్ఛతి జనార్దనః» అతావతు - శ్రీకృష్ణన్ తూదుక్కెఴున్దరుళుకిఱపోతు, ధృతరాష్ట్రన్ «పాణ్డవపక్షపాతియాయిరుక్కుమ్ కృష్ణన్ వారానిన్ఱాన్, అవనుక్కుచ్చిల నాట్టైయుమ్ పొన్నైయుమ్ కొడుత్తు నమక్కాక్కిక్కొళ్ళుకిఱోమ్» ఎన్ఱాన్పోలే శిలవర్గళై చొల్ల. నినైవుమ్ శొల్లవుమొణ్ణాత వఞ్చకనావన్ కరుత్తై యఱిన్ద సఞ్జయన్, «వరుకిఱవన్ అజ్ఞనాత్తవనల్లకాణ్, అవనుక్కు వేణ్డువతివ్వళవు» ఎన్గిఱాన్, అతావతు - తాన్ కుడిక్కుమ్ తణ్ణీరై ఒరు కుడత్తిలే నిఱైత్తుక్కిరవైక్కక్కడవనే, అత్తై అవన్ వరుకిఱ వఴియిలే వాశలిలే వైక్కవమైయుమ్, అతుక్కు మేలొన్ఱుమ్ వేణ్డా; తన్ గృహత్తిలే అతిథివన్దు పుకున్దాల్ కాల్ కఴువుతల్ సామాన్యశాస్త్రమ్ విధిత్తతిఱే, అవ్వోపాతి అవన్ తిరువడికళై విళక్కవమైయుమ్, అననాసనాశిక్కు విశేషిత్తొన్ఱుమ్ శెయ్యవేణ్డా; నెడున్దూరమ్ వన్దవనై కుశలప్రశ్నమ్ పణ్ణక్కడవతిఱే, అవ్వోపాతి నీర్ ఇన్శొల్ శొల్లవమైయుమ్, ఏఱ్ప్రమాక ఒన్ఱుమ్ వేణ్డా; ఇవ్వళవుకళై యొఴియ మఱ్ఱొన్ఱై ఇచ్ఛియాన్ కాణవనెన్గై. ఇత్తాల్, నీర్ దుక్కు నినైక్కుమ్ నాట్టైయుమ్ పొన్నైయుమ్ అవనోరుశరక్కాక నినైత్తిరుక్కుమో? వల్లైయో

మూ॥ «అన్యత్ పూర్ణాత్», «పురివతుమ్ పుకై పూవే», ఇత్యాదులు.

గు నేను వాఁడు ప్రీతి పరవశుఁడై యున్నట్లు, వ్యామోహపరవశుఁడనై క్రమమును గమనింపక వినియోగపరచుకొనెదనని భగవంతుఁడు స్వయముగనే చెప్పియున్నాఁడుగదా!

«అన్యత్ పూర్ణాదపాం కుమ్భాత్ అన్యత్ పాదావనేజనాత్। అన్యత్ కుశల సంప్రశ్నాత్ నచేచ్ఛతి జనార్దనః» అనఁగా దూత్యమునకు వేంచేయునప్పుడు ధృతరాష్ట్రుఁడు «పాండవ పక్షపాతియగు శ్రీకృష్ణుఁడు రాబోవుచున్నాఁడు వానికి కొన్ని యాభరణములనున్ను సువర్ణమునున్ను ఇచ్చి వానిని మన ప్రక్కకు తీసికొనెదము» అని యివ్విధమున కొన్ని సంగతులు చెప్పఁగా, ఒకటితలంచి వేఱొకటి చెప్పునట్టి వంచకుఁడగు ధృతరాష్ట్రుని యభిప్రాయము నెఱిఁగినవాఁడగు సంజయుండు «రాబోవువాఁడు వాటి నపేక్షించునట్టి వాఁడు కాదు సుమీ? అతనికిఁ గావలసినది యింతియే.—తాను త్రాగునట్టి తీర్థమును ఒక బిందెలో పోసి చల్లగానగునట్లు చేసి వాఁడువచ్చు దారిని వాకిటిలో నెదురుగ నుంచినట్లయిన చాలును. అంతకు పైని వాని కేద్దియు నక్కఱలేదు.

తన గృహమున కెవ్వఁడైన యతిథి యేతెంచినట్లయిన వాని కాళ్లను కడుగవలె యని శాస్త్రమున సామాన్యముగ విధించియున్నది. కదా! అట్లే వాని పాదములను కడిగినచో చాలును. వాని గౌరవమునకుగాను విశేషించి చేయవలసినది మఱియెద్దియును లేదు.

చాల దూరమునుండి వచ్చిన వానిని కుశల ప్రశ్నల నడుగుట వాడుక గదా! అవ్విధమున నీతని సౌక్యభోగ్యమై మాటయడిగిన చాలును. ఈతనిని గౌరవించుటకుఁగాను మరి యెద్దియును చేయనక్కఱలేదు. వీటిని మాత్రమే తప్ప మఱియెద్దియును అతఁడు కోరఁడు సుమీ! కావున నీవు ఈయ దలంచినటి యాభరణమునుగాని యొక శ్లాఘ్యవస్తువునుగా నతఁడు తలంచునా?

మూ ॥ ౧౮౦ ॥ పుల్లైక్కాట్టి యళైత్తు ప్పుల్లై యిడువారైప్పోలే ఫలసాధనఙ్గళుక్కు భేదమిల్లై.

కిల్ ఉకన్నాభిముఖ్యసూచకమాక ఇవ్వళవుకళై చ్చెయ్యప్పారెన్నపడి. ‘‘పరివతిలీశనై’’ ఎన్నుతుడఙ్గి ‘‘పురివతువుమ్ పుకైపూవే’’ ఎన్ను హేయప్రత్యనీకనాన సర్వేశ్వరనై, సంసారాన్ముక్తరా యనుభవిత్తు, అవ్వనుభవజనిత ప్రీతియాలే ‘‘ఎతత్సామగాయన్నాస్తే’’ ఎన్గిఅపడియే పాడివిస్తృతరాకైయై ప్పెఅవేణ్డియిరుప్పీర్! ఉపకరణఙ్గళిల్ కుఱైవుపార్త్తు అకలుకైతవిర్న్దు, అసంస్కృతమాన జలత్తై ఏతేను మొరుపడి ప్రయోగిత్తు, పిన్నై అవనుక్కురుల్ కొడైయాకక్కొడుప్పతుమ్ ఏతేను మొరుపుకైయుమ్ ఏతేను మొరుపూవుమ్, ఇవ్వళవమైయుమ్ కిడీకోళవనుక్కెన్ను అవనుడైయ స్వారాధత్తైయై సుస్పష్టమాక అఱ్ఱాఁ రరుళిచ్చెయ్తారికే.

‘‘పూర్ణవిషయమ్’’ ఎన్నుతుడఙ్గి, ఇవ్వళవుమ్ ప్రసక్తానుప్రసక్తమాక వన్దవిత్తనైయి కే ప్రపత్తివైలక్షణ్యమికే కీళ్ చ్చొల్లప్పట్టతు; ఆకైయాలే అతుక్కిన్నముమొరు వైలక్షణ్యమ్ శొల్లుకైక్కాక, సిద్ధోపాయత్తుక్కుమ్ ఫలత్తుక్కుముణ్డాన ఐక్యత్తైయున్దఅ వరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పుల్లైక్కాట్టి) ఎన్ను తుడఙ్గి. అతావతు-గోవై వరవళైత్తు ప్పినై యతుక్కుధారకాదికళై యిట్టునోక్కు

మూ॥ ౧౮౦॥ గడ్డినిచూపించి పశువును స్వాధీనముచేసికొని, గడ్డిని దానికి ధారకముగా వేయునట్లు (ఈశ్వరుండు తానే చేతనుని స్వీకరించు విషయమున సాధనమై ఫలముకూడ తానే యైనందున) ఫలసాధనములకు భేదము లేదు.

నీవల్లనయినట్లయితే నీయొక్కయాభిముఖ్యమును సూచింపఁజేయుటకై వీటిఁజేసిచూడుము అని సంజయుఁడు చెప్పెను.

శ్రీనమ్మాళ్వారులును ‘‘పరివతిలీశనై’’ (తి. వా. ౧. ౬. ౧) అనునది మొదలుకొని ‘‘పురివతువుమ్పుకైపూవే’’ అనువరకును ‘‘సంసారమునుండి ముక్తులై హేయప్రత్యనీకుఁడగు సర్వేశ్వరుని యనుభవించి యట్టి యనుభవమువలనఁగలిగిన ప్రీతిచే ‘‘ఎతత్సామ గాయన్నాస్తే’’ (తై. ౩. ౧౦. ౫) (సామగానము చేయుచుండును) అన్నట్లు పాడి విస్తరించుటకు యాశపడుడు! ఉపకరణముల కొరతను తలంచి వెనుదీయక ఏదైన జలమును ఏదోకవిధమున నుపయోగపఱచి పిమ్మట వానికి ప్రీతిపూర్వకముగ నిచ్చుటయు, ఏదైన నొక పత్రమైనను, ఏదైన నొక పుష్పమైనను యింతమాత్రమే చాలును సుమీ!’’ అనియిట్లు వాని కారాధించుటను గుఱించి తేటతెల్లముగా సాయించియున్నారు కదా!

(పూర్ణవిషయమ్) ఇత్యాది వాక్యము మొదలుకొని యింతవరకును ప్రసక్తానుప్రసక్తములగు విషయములు చెప్పఁబడినవి.

అయితే ప్రపత్తియొక్క వైలక్షణ్యముఁ దెలుపుటకై యింతకుముందు అరంభించియున్నారు కావున దానికిఁగల వేఱొక్క వైలక్షణ్యమునున్ను చెప్పఁదలంచి యందులకై సిద్ధోపాయమునకును ఫలమునకున్నుగల యైక్యమును మొట్టమొదట తెలుపుచున్నారు.

(గడ్డిని) ఇత్యాది. ఒకగోవునురప్పించి తరువాత దానికి ధారకాదులను గలుగఁజేసి దానిఁగాపాడుట కిచ్ఛయించువారు దానికి భోగ్యమగు గడ్డినే దానిని వశపరచుకొనుటకు సాధనముగాను దానిముందుంచి దానిఁబిల్చుకొనిపోయి అగడ్డినే తరువాతనున్ను దానికి వేయుచుండుటంజేసి

మూ॥ ౧౮౧॥ ఆకైయాలే సుఖరూపముమా యిరుక్కుమ్.

నిన్నైప్పార్, తద్భోగ్యమాన పుల్లుతన్నైయే తద్వశీకారసాధనమాక మున్నిట్టుక్కొణ్డు, అతు తన్నైయే మేలుమిడుమళవిల్, ఫలసాధనఙ్గళుక్కు భేదమిల్లాతాప్పోలే, విలక్షణగుణవిగ్రహ విశిష్టనాన తానే మున్దుఱ ఇవనై చ్చేర్త్తుక్కొళ్ళుకైక్కు ఉపాయమాయ్, పిన్నై ఎన్నుమిక్కు ఇవనుక్కు ఉపేయమా యిరుక్కైయాలే, ఫలసాధనఙ్గళిరణ్డు మేకవస్తువా యిరుక్కుమెన్నై.

ఇత్తాల్ ప్రపత్తిక్కు వైలక్షణ్యమ్ ఫలిత్తపడిన్ను యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (ఆకైయాలే) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. అతావతు-సాధ్యవస్తు తానే సాధనమాకైయాలే, తద్వరణ రూపమాన ఇతు క్లేశరూపమాయి రాతే సుఖరూపమా యిరుక్కు మెన్నపడి.—అన్నిక్కే ఇన్నముమ్ ప్రపత్తిక్కొరు వైలక్షణ్య మరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (పుల్లై) ఇత్యాదియాలే. అతావతు-పుల్లైక్కాట్టి ధేనువై యళైత్తుక్కొణ్డుపిన్నై అప్పుల్లైయే యిడుమళవిల్ ఫలసాధనఙ్గళుక్కు భేదమిల్లాతాప్పోలే “సకృత్కృతో౽ఞ్జలిః” “నమశ్చక్రుర్జనార్దనమ్” ఇత్యాదికళిల్ శొల్లుకిఱపడియే అఞ్జల్యాదిరూపైయాన ప్రపత్తియై మున్నిట్టు ఈశ్వరనై వశీకరిత్తాల్, పిన్నై అవనుక్కు కప్పాక్కచ్చెయ్యు మడిమైయుమ్ “బద్ధాఞ్జలిపుటా హృష్టా నమ ఇత్యేవవాదినః” “కైకళాలారత్తొழుతు తొழుతున్నై” ఇత్యాదికళిల్ శొల్లుకిఱపడియే తత్స్వరూపానురూపమాన అఞ్జల్యాదివృత్తి విశేషఙ్గళాకైయాలే, ఫలసాధనఙ్గళుక్కు భేదమిల్లై. ఇప్పడి ఫలమానతు తానే సాధనమాకైయాలే, ఇప్రపత్తి క్లేశరూపైయాయిరాతే ఇవ

మూ॥ ౧౮౧॥ కాబట్టి ప్రపత్తి సుఖరూపమై యుండును.

యవ్వాడు ఫలసాధనములకు భేదములేనిచందంబున విలక్షణములైనకల్యాణగుణములును విగ్రహమును గల సర్వేశ్వరుండే మొదట యీతనిఁ జేర్చుకొనుటకు ఉపాయమై తరువాతనున్ను అట్లే యుపేయమునై యుండుటంజేసి ఫలమున్ను సాధనమున్ను ఈరెండును ఒక్క వస్తువుగానే యుండగలవనుట.

అవతారిక:—ఇందువలన ప్రపత్తికి సంభవించిన వైలక్షణ్యమును తెలుపుచున్నారు.

(కావున) ఇత్యాది. సాధ్యవస్తువే సాధనమగుటంజేసి దానిని వరించుట యనునట్టి యీప్రపత్తియనునది కష్టమైనదిగానుండక సుఖరూపముగా నుండుననుట.

☞ ఈ వాక్యమునకు వేఱొక్క విధమునను అర్థము చేసికొనవచ్చును.

అవతారిక:—ఇంకను ప్రపత్తియొక్క వైలక్షణ్యమును తెలుపుచున్నారు.

(గడ్డి) ఇత్యాది. గడ్డినిజూపించుచు ఆవును పిలుచుకొనిపోయి తరువాతనున్ను ఆగడ్డినే దానికి వేయునప్పుడు ఫలసాధనములకు భేదములేని చందమున, “సకృత్ కృతో౽ఞ్జలిః” “ఒకతూరియంజలినిజోడించి” అనియు, “నమశ్చక్రుః జనార్దనం” (సర్వేశ్వరునికి దండము సమర్పించిరి) అనియు నీతావుల చెప్పియున్నట్లు నమస్కారాది రూపమగు ప్రవృత్తిని పురస్కరించుకొని ఈశ్వరునివశపరచుకొనినట్లయిన, తరువాత వాని ముఖవిలాసమునకై చేయునట్టి కైంకర్యమును “బద్ధాంజలిపుటాః హృష్టాః నమ ఇత్యేవ వాదినః” (అంజలి జోడించుకొని సంతుష్టులై నమస్కారమని చెప్పువారు) అనియు, “కైకళాలార త్తొழుతుత్తొழுతున్నై” (చేతులార నీకు దండము సమర్పించి) అనియు, నీతావుల చెప్పియున్నట్లు తన స్వరూపాను రూపములగు నమస్కారాది వ్యాపారము లగుటంజేసియును ఫలసాధనములకు భేదములేదని సిద్ధమగుచున్నది.

ఇట్లు ఫలమైనదియే సాధనమగుటంజేసి ఈప్రపత్తి కష్టమైనదిగా నుండక సుఖరూపముగా నుండునది యని యేర్పడుచున్నది.

మూ॥ ౧౮౨॥ ఇవనవన్నైప్పెఱ నినైక్కుమ్బోతు ఇన్ద ప్రపత్తియు ముపాయమన్ఱు.

తుక్కు సుఖరూపమా యిరుక్కుమెన్నై. ఆక «ప్రపత్త్యుపాయత్తుక్కు» ఎన్ఱతుడఙ్గి ఇవ్వళవాక ప్రపత్తియినుడైయ దోషరాహిత్యముమ్ గుణసాహిత్యముమ్ శొల్లప్పట్టతు.

సిద్ధోపాయాధికారప్రకరణమ్ సమ్పూర్ణమ్,

అథ సిద్ధోపాయనిష్ఠర్ వైభవ ప్రకరణమ్.

ఇప్పడి ప్రస్తుతైయాన ప్రపత్తియినుడైయ అనుపాయత్వత్తైయుమ్, తత్ప్రతికోటియాన పరగతస్వీకారోపాయత్వత్తైయుమ్ «ఇతుతన్నై నిప్పార్త్తాల్» ఇత్యాదియాలుమ్ «ప్రాప్తిక్కుపాయమవన్ నినైవు» ఇత్యాదియాలుమ్ కీழ్ అరుళిచ్చెయ్తపడి యన్ఱియే, ముఖాన్తరేణ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్.

అతిల్, ఇప్పడి స్వరూపానురూపమానవిత్తై సాధనమాక్కొణ్డు, స్వతన్త్రనానవనై ఇవన్ పెఱప్పార్క్కుమన్ఱు, అవన్ నినైవు కూడాతాకిల్ ఇతు విఫలిక్కుమెన్గిఱార్, (ఇవనవనై) ఎన్ఱతుడఙ్గి. అతావతు-ఉడైమైయై ఉడైయవన్ తన్ కైక్కొళ్ళుమాపోలే, స్వామియాన అవన్ తానే వన్దఙ్గీకరిక్కక్కణ్డిరుక్కక్కడవ పరతన్త్రనాన ఇచ్చేతనన్, తాన్ ఫలియాయ్, తన్ స్వీకారత్తాలే, స్వతన్త్రనాన అవనై ప్పెఱ నినైక్కుమళవిల్, అవన్ నినైవుకూడాతాకిల్, ఇప్పడి విలక్షణైయా యిరుక్కిఱ ప్రపత్తియుమ్ తల్లాభసాధన మాకాతెన్ఱపడి.

మూ॥ ౧౮౩॥ చేతనుఁడు స్వామియైన ఈశ్వరుని పొందుటకు చేయు ప్రపత్తియును ఆయన సంకల్పము లేనప్పుడు సాధనము కాదు.

కావున(ప్రపత్త్యుపాయమునకు)అను వాక్యము మొదలుకొని యింతవరకును ప్రపత్తియొక్క-దోషరాహిత్యమున్ను గుణవిశిష్టత్వమున్ను చెప్పఁబడినవి.

సిద్ధోపాయాధికారప్రకరణము సంపూర్ణము.

సిద్ధోపాయనిష్ఠవైభవ ప్రకరణమ్.

అవతారిక:—ఇట్లు ప్రస్తుతాంశమగు ప్రపత్తి యుపాయము కాకుండుటను, దానికి ప్రతికోటిగ సర్వేశ్వరుని యంగీకారమే యుపాయమగుటను «దీనిని విచారించినట్లయిన» అనియు (లభించుటకుపాయము వానితలంపు) అనియు వీమొదలగు వాక్యములచే నింతకుముందు సాయించిన ప్రకారముకాకుండ, వేఱొక్క విధమున తెలుపుచున్నారు.

అవతారిక:—అందు ఇట్లు స్వరూపానురూపమగు ప్రవత్తిని సాధనముగాఁగొని, స్వతంత్రుండగు సర్వేశ్వరుని బొందుటకు యీచేతనుఁడు తలంచునప్పుడు, సర్వేశ్వరుని తలంపు లేనిపక్షమున, ఈప్రపత్తి విఫలమగునని తెలుపుచున్నారు.

(ఈతఁడు) ఇత్యాది. ఆభరణమును సొంతగాడువచ్చి గ్రహించునట్లు, స్వామియగు సర్వేశ్వరుఁడే స్వయముగవచ్చి యంగీకరించుమండఁగాఁజూచియూరకయుండవలసినంత పరతంత్రుండగు నట్టియీచేతనుండు తానే ఫలమును బొందువాఁడై తనయొక్క స్వీకారముచే స్వతంత్రుఁడగు సర్వేశ్వరునిబొందుటకు తలంచునప్పుడు,అట్లు సర్వేశ్వరునితలంపు లేనిటగు పక్షమున,ఇట్లు విలక్షణమగుప్రపత్తియును సర్వేశ్వరుని బొందుటకు సాధనము కాఁజాలదు అనుట.

మూ॥ ౧౪౩॥ అవనివనైప్పెఱ నినైక్కుమ్పోతు పాతకముమ్ విలక్కన్ఱు.

మూ॥ ౧౪౪॥ ఇవై యిరణ్డుమ్ శ్రీభరతాళ్వాన్ పక్కలిలుమ్
శ్రీగుహప్పెరుమాళ్ పక్కలిలుమ్ కాణలామ్.

మూ॥ ౧౪౫॥ శ్రీభరతాళ్వానుక్కు నన్మైతానే తీమైయాయిత్తు.

ఇని, అవనే స్వీకరిక్కుమళవిల్ ఉళ్ళవాఱు శొల్లుకిఱార్, (అవనివనై) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. అతావతు- స్వామియాయ్ స్వతన్త్రనానవన్ స్వామ్యాయ్ పరతన్త్రనాయిరుక్కుమ్ ఇవనై స్వేచ్ఛయాలే పెఱనినైక్కుమళవిల్. పాపఙ్గళిల్ ప్రధానమాక ఎణ్ణప్పట్టుమ్ పాతకముమ్ ప్రతిబన్ధకమాకమాట్టాతెన్నై. ఇవై యిరణ్డాలుమ్, స్వగతస్వీకారానుపాయత్వముమ్ పరగతస్వీకారోపాయత్వముమ్ కాట్టప్పట్టతు. ''చిత్తః పరమచిల్లాభే ప్రపత్తిరపినోపాయః। విపర్యయేతు నైవాస్య ప్రతిషేధాయ పాతకమ్'' ఎన్నక్కడవతిఱే.

ఇప్పడి యివై యిరణ్డుమ్ కాణలామిడమ్ ఉణ్డోవెన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవై) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అవర్కళ్ తఙ్గళ్ పక్కలవై కణ్డపడి యెన్నెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శ్రీభరతాళ్వానుక్కు) ఇత్యాదివాక్యద్వయత్తాలే. అతావతు- పెరుమాళై మీట్టుక్కొణ్డువన్దు తిరువభిషేకమ్ పణ్ణువి

మూ॥ ౧౪౩॥ సర్వేశ్వరుండు ఈచేతనుని స్వీకరింపఁదలంచినప్పుడు పాతకమున్ను
ఆటంకము కాఁజాలదు.

మూ॥ ౧౪౪॥ ఈరెంటిని భరతుని విషయమునను గుహుని విషయమునను చూడ
వచ్చును

మూ॥ ౧౪౫॥ భరతునికి మంచియే చెడుపైనది

అవతారిక—ఇఁక, సర్వేశ్వరుండే స్వీకరించు పక్షమునఁగల తారతమ్యముఁదెలుపుచున్నారు (సర్వేశ్వరుండు) ఇత్యాది

స్వామియును, స్వతంత్రుండు నగుసర్వేశ్వరుఁడు సొత్తువంటి వాఁడును, పరతంత్రుండునునగు ఈచేతనుని స్వేచ్ఛచే స్వీకరించుటకిచ్ఛయించినట్లయిన, పాపంబులలోఁ బ్రధానమైనదిగా నెన్నఁబడునట్టి పాతకంబును అందులకు ప్రతిబంధకము కాఁజాలదు.

కావున ముందుజెప్పిన రెండు వాక్యములచేతనున్ను స్వగత స్వీకారము ఉపాయముకాక పోవుటయు, పరగత స్వీకారముపాయమగుటయును చెప్పఁబడినది. అదిగాుట్లనిన. ''చిత్తః పరమచిల్లాభే ప్రపత్తి రపినోపాయః। విపర్యయేతు నైవాస్య ప్రతిషేధాయ పాతకం'' (ఈజీవుండు సర్వేశ్వరుని లభింపగోరుపక్షమున ప్రపత్తి హేతువుకాఁజాలదు, సర్వేశ్వరుండే యీచేతనుని లభింపగోరునప్పుడు పాతకమున్ను ఆటంకము కాఁజాలదు'' అనిశాస్త్రమునఁ జెప్పియున్నది కదా।

అవతారిక— ఇవ్విధములగు రీతినిగురించి చూడతగిన స్థలములుండునా యంటివేని తెలుపుచున్నారు. (ఈ రెంటిని) ఇత్యాది.

అవతారిక—వారియెడలనివి యెవ్విధమునఁగానఁబడుచున్నవి యనఁగా ''శ్రీభరతాళ్వానుకు'' ఇత్యాది వాక్యముచేఁ దెలుపుచున్నారు.

భరతుఁడు శ్రీరామచంద్రుని దోడకొని వచ్చి పట్టాభిషేకము జేయించి తన స్వరూపమును

మూ॥ శ్రీగుహప్పెరుమాళుక్కు తీమైతానే నన్మైయాయిఱ్ఱు.

మూ॥ ౧౮౬॥ సర్వాపరాధఙ్గళుక్కుమ్ ప్రాయశ్చిత్తమాన ప్రపత్తితానుమ్

త్తు తఙ్ స్వరూపానురూపమాన వడిమైయై ప్పెఱ్ఱు వాழ்గైక్కాక, "ఏభిశ్చసచివైస్సార్థమ్" ఇత్యాదిప్పడియే వழియే పిడిత్తు మనోరథిత్తుక్కొణ్డు శెన్ఱు పెరియ ఆర్త్తియోడే అవర్ తిరువడికళిలే ప్రపత్తి పణ్ణిన భరతాழ్వానుక్కు అప్పడిపణ్ణిన ప్రపత్తియాకిఱ నన్మైతానే, శరణ్యరాన పెరుమాళ్ తిరువుళ్ళత్తుక్కు అనిష్టమాకైయాలే తీమైయాయ్ విట్టతు. "ఏழైయేతలన్" ఇత్యాదిప్పడియే పెరుమాళ్ తామే వన్దంగీకరిక్కప్పెఱ్ఱ శ్రీగుహప్పెరుమాళుక్కు, దోషమే పచ్చైయాక వఙ్గీకరిక్కైయాలే పాతకమాకిఱ తీమైతానే నన్మైయాయ్ విట్టతెన్గై, "యత్త్వత్ప్రియంతదిహపుణ్యమపుణ్యమన్యత్" ఎన్ఱిఱే పుణ్యపాపలక్షణమ్ ఆకైయాల్ ఇవర్కళ్ పక్కలిలే కాణలామిఱే.

ఇవన్ పణ్ణుమ్ ప్రపదనమ్, శరణ్యహృదయానుసారియల్లాతపోతు, అపరాధకోటి ఘటితమామెన్నుమిడ మరుళిచ్చెయ్తార్ కీழ் ఇతుతాన్, ఇవనుడైయ పూర్వవృత్తత్తై ప్పార్త్తాలుమ్ అపరాధకోటియిలేయాయిరుక్కుమెన్నుమిడత్తై ప్రకాశిప్పిక్కైక్కాక భాష్యకారరుడైయ అనుష్ఠాన ప్రకారత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (సర్వాపరాధఙ్గళుక్కుమ్) ఎన్ఱుతొడఙ్గి. అతావతు "అహమస్మ్యపరాధానామాలయః" ఎన్ఱపడియే, అపరాధఙ్గళుక్కెల్లామ్ కొళ్కలమాయిరు

మూ॥ గుహునికి చెడుపే మంచియైనది

మూ॥ ౧౮౬॥ సకలాపరాధములకును ప్రాయశ్చిత్తమైన ప్రపత్తియును

అనుగుణమగు కైంకర్యమును లభించి సుఖపడుటకుగాను "ఏభిశ్చసచివైస్సార్థం" (శ్రీ-రా-అ ౧౦౪-౧౫) (మంత్రులతోఁగూడ) అని చెప్పియున్నట్లు దారిపట్టుకొని మనోరథముతో పోయి చేరి గొప్ప ఆర్తితో వారి శ్రీపాదముల సన్నిధిని ప్రపత్తిచేయగా (శరణుజొచ్చగా) అట్టి భరతునికి అట్లొనర్చిన ప్రపత్తిరూపమగు మంచియే గదా శరణ్యుండగు శ్రీరామచంద్రుని మనస్సునకు ఇష్టము కానందున చెడుపయినది.

అయితే "ఏழైయేతలన్" (పె. తి. ౫. ౮. ౧) (జ్ఞానహీనుడు సక్తి లేని వాఁడు) అన్నట్లు శ్రీరామచంద్రుండు తానే స్వయముగవచ్చి యంగీకరించునప్పుడు శ్రీగుహదేవునికిఁగల దోషమే భోగ్యముగా నంగీకరింపఁబడుటచేతను ఈతావున పాతకరూపమగు చెడుపే గదా మంచియయినది. "యత్త్వత్ప్రియంతదిహపుణ్యం అపుణ్యమన్యత్" (అతిమా. శ్లో. ౫౩) (ఏది సర్వేశ్వరునికి ఇష్టమైనదియో యది పుణ్యము తక్కినది పాపము) అని గదా పుణ్యపాపముల లక్షణములు చెప్పఁబడినవి. కావున నీపై విషయమును వీరియెడల జూడవచ్చును.

అవతారిక:—ఈతండు చేయునట్టి ప్రపత్తి శరణ్యుఁడగు సర్వేశ్వరుని హృదయమున కనుగుణము కానప్పుడు అది అపరాధకోటిలోఁ జేరును అను విషయమును ఇంతకుముందు ప్రతిపాదించియున్నారు. మరియు ఇది యీతని పూర్వపు నడవడికనుబట్టి చూచినను అపరాధకోటిలో చేరియుండునది యగునను విషయమును తెలుపుటకుగాను శ్రీభాష్యకారుల యనుష్ఠానపద్ధతిని తెలుపుచున్నారు.

(సర్వాపరాధములకు) ఇత్యాది "అహమస్మ్యపరాధానా మాలయః" (నేను అపరాధము

సూ॥ అపరాధకోటియిలేయాయ్ క్షామణమ్ పణ్ణవేణ్డుమ్బడి నిల్లానిన్ఱతిఱే.

క్కు—అఇచ్చేతనన్ ప్రపత్తిపణ్ణవే, "సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి" ఎన్నుమ్బడి ఇవనళవిల్ సర్వేశ్వరన్ తిరువుళ్ళమ్ ప్రసన్నమాయ్ విడుకైయాలే, సర్వాపరాధఙ్గళుక్కుమ్ ప్రాయశ్చిత్తమాయిఱే ప్రపత్తి తానిరుప్పతు. ఇప్పడి యిరుక్కుమ్ ప్రపత్తిగై "త్వత్పాదారవిన్దయుగళం శరణమహం ప్రపద్యే" ఎన్ఱు పణ్ణియరుళిన భాష్యకారర్క్కు స్వపూర్వవృత్తత్తై యనుసన్ధిత్తవాఱే అతు తాను మపరాధకోటియిలేయాయ్, "త్వమేవమాతా చ" ఎన్ఱుతొడఙ్గి ఇత్తలై యిలపరాధత్తై పొఱుక్కైక్కుడలాన సమ్బన్ధవిశేషఙ్గళైయుమ్ విణ్ణప్పమ్ చెయ్తరుళి, "తస్మాత్ప్రణమ్య" ఇత్యాదియాలే, ఇప్పడి తిరుమున్బే నిన్ఱు నిన్ఱు ప్రపత్తిపణ్ణిన ఇవ్వపరాధత్తై పొఱుత్తరుళవేణుమెన్ఱు క్షామణమ్పణ్ణవేణ్డుమ్బడి నిల్లానిన్ఱతిఱే యున్నై. ఆకైయాల్, ఇవ్వళియాలుమ్ ఇతు అపరాధకోటిఘటితమాయిరుక్కుమెన్నై. అనాదికాలమపరాధత్తైప్పణ్ణి పిన్బొరునాళిలే అభిముఖ్యత్తైప్పణ్ణినానేయాకిలుమ్, "రిపూణామపివత్సలః" "యదివా రావణస్స్వయమ్" ఎన్నిరుక్కుమీశ్వరహృదయత్తైప్పార్త్తాల్ అవన్ కైక్కొళ్ళ ఒరుకుఱైయిల్లై, ఇవనప్పడి యిరున్దానేయాకిలుమ్, తన్ పూర్వవృత్తత్తై యుణర్న్దాల్ ఇతనిత్తై యపరాధమాకవే నినైత్తు క్షామణమ్పణ్ణవేణ్డుమ్బడియాయిఱే యిరుప్పతు.

సూ॥ మహాపరాధములోనే చేరినదై క్షమాపణము గోరవలసినదిగానుండును కదా

లకుపుట్టిల్లయితిని) అని సాయించినట్లు అపరాధము లన్నింటికిని స్థానభూతుండగు ఈచేతనుండు ప్రపత్తిని చేసినతోడనే "సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి" (భ. గీ) (సమస్తపాపములనుండి విడిపించెదను) అన్నట్లు ఈతనియెడల సర్వేశ్వరుండు ప్రసన్నుం డగుటంజేసి ప్రపత్తి సమస్తాపరాధములకును ప్రాయశ్చిత్తముగాను కదా యుండును.

ఇట్టి ప్రపత్తి "త్వత్పాదారవిందయుగళ మహం శరణం ప్రపద్యే" (శ. గ. ౧) (నీపాదద్వంద్వమును శరణు జొచ్చుచున్నాడను) అన్నట్లు ప్రపత్తిచేసిన శ్రీభాష్యకారులవారికి తన పూర్వవృత్తాంతము మనస్సునకు వచ్చినతోడనే యదియు అపరాధకోటిలోఁ జేరినదై "త్వమేవమాతా చ" (గద్య ౧) (నీవే తల్లివి) అని యారంభించి ఈతనికిఁగల యపరాధంబులన్నింటిని సహించుటకుఁ గావలసిన సంబంధ విశేషంబులను విన్నవించి "తస్మాత్ ప్రణమ్య" (కావున దండముసమర్పించి) ఇవ్విధమునఁ జెప్పుటచే "ఇట్లు నీవద్ద సాటిలేకుండ వచ్చి నిలువబడి ప్రపత్తిచేసిన యీ యపరాధమును క్షమించి కృపచేయావలయును" అని యిట్లు క్షమాపణము చేయవలసినదిగాను ఉండి యున్నది గదా! కావున నిది యివ్విధమునను అపరాధకోటిలో చేరినదై యుండును.

అనాదికాలముగ అపరాధములనొనర్చి తనవాంఛ ఒకనాఁడు, సర్వేశ్వరునిద్దకు రక్షింపమనివచ్చి నిలిచినను. "రిపూణామపివత్సలః" (శత్రువుల విషయమునను దయాళువైనవాఁడు) అనియు, "యదివా రావణస్స్వయమ్" (రావణుండు స్వయముగావచ్చి శరణుజొచ్చినను) ఇత్యాది తానలఁ దెలుపఁబడిన సర్వేశ్వరుని హృదయమును తలంచినట్లయిన అతండు రక్షించువిషయమున సందియ ముండదు.

• సర్వేశ్వరుం డిట్టివాఁడైనను చేతనుండు తనపూర్వ వృత్తాంతమును తలంచుకొనినట్లయిన, దీనిని అపరాధముగా నెతలంచి, క్షమాపణమునకై ప్రార్థించవలసి యుండియుండును.

సూ॥ ౧౮౬॥ నెడునాళన్యపరైయాయ్ పోన్న భార్యై లజ్జాభయజ్ఞళిన్ఱిక్కే భర్తృసకాశత్తిలేనిన్ఱు "ఎన్నైయఙ్గీకరిక్కవేణుమ్" ఎన్ఱపేక్షిక్కుమాపోలే యిరుప్పతొన్ఱిఱే ఇవన్పణ్ణుమ్ ప్రపత్తి.

ఇవన్పణ్ణుమ్ప్రపత్తి స్వపూర్వవృత్తత్తైయనుసన్ధిత్తాల్ అపరాధకోటియిలేయాయిరుక్కుమెన్నుమత్తై దృష్టాన్తముఖేన దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్, (నెడునాళ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు-నెడుఙ్గాలమ్భర్త్రావోడొట్టఱ్ఱు, పరపురుషకామినియాయ్ తన్నిగ్రహపాత్రమాయ్ పోన్నాళొరు భార్యై. "ఇప్పడిప్పట్ట నామ్ అవన్ సన్నిధియిలే కూశామల్ శెన్ఱు నిఱ్కుమ్పడి యెన్?" ఎన్గిఱ లజ్జైయుమ్, "ఇత్తనైకాలముమ్నామ్ శెయ్తు తిరిన్దతెల్లామ్ కణ్డిరుక్కిఱవన్, 'ఇప్పోదు నమ్మైవన్దిప్పడి యపేక్షిప్పదే' ఎన్ఱు దణ్డిక్కిల్ శెయ్వతెన్నెన్నుమ్ భయముమిన్ఱిక్కే- అవన్ మున్నేశెన్ఱునిన్ఱు "ఎన్నైయఙ్గీకరిక్కవేణుమ్" ఎన్ఱపేక్షిక్కుమళవిల్ ఎత్తనై యపరాధయుణ్డు, అప్పడియే యిరుప్పతొన్ఱిఱే, భగవదనన్యార్హమాయ్ వైత్తు అనాదికాలమవనుడన్ పఱ్ఱిన్ఱిక్కే అన్యపరనాయ్ పోన్నవన్ స్వపూర్వవృత్తాంతానుసంధానత్తాల్ వరుమ్ లజ్జైయుమ్ స్వతంత్రనాన అవన్ దణ్డిక్కిల్ శెయ్వతెన్' ఎన్నుమ్భయముమిన్ఱిక్కే, తత్సన్నిధియిలేశెన్ఱు నిన్ఱు తన్నై యఙ్గీకరిక్కవేణుమ్ఎన్ఱు పణ్ణుకిఱ శరణవరణమెన్గై-ఆక, ఇవ్వళవుమ్ స్వగతస్వీకారానుపాయత్వముమ్ పరగతస్వీకారోపాయత్వముమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పట్టతు.

మూ॥ ౧౮౭॥ భార్య భర్తనువిడిచి చాలాకాలము అన్యపురుష కామినియై పిమ్మట లజ్జాభయములనువిడిచి భర్త సమీపమునందు నిలిచి తన్నునేలుకొమ్మని ప్రార్థించినట్లు చేతనులు చేయుప్రపత్తియునుఅపరాధరూపమైయుండును

అవతారిక:—ఈతండొనర్చిన ప్రపత్తి, యీతండు తన పూర్వపు నడతను మనస్సునకుఁ దెచ్చుకొనినట్లయిన, అది యపరాధకోటిలోఁ జేరినదిగాను తెలియవచ్చునను విషయమును దృష్టాంతపూర్వకముగాఁ దెలుపుచున్నారు.

(చాలాకాలముగ) ఇత్యాది. చాలాకాలముగ భర్తనువదలి పరపురుషునితోఁజేరి భర్తకయిష్టురాలైయున్నట్టిభార్య "ఇంతకాలముగ చెడ్డదారినపోయిన నేను ఇప్పుడు మాట్లాడకుండ నా భర్తవద్దకుపోయి నిలుచుటయెట్లు?" అనెడి లజ్జయును ఇంతకాలము మన నడవడికను చూచియున్నట్టి యీతండు ఇప్పుడువచ్చి నన్ను ఇట్లు అపేక్షించుచున్నదేయని దండించినచో నేమి చేయగలననెడి భయమున్ను లేక భర్తవద్దకుపోయి నన్ను అంగీకరించ వలయునని నిలువబడుటయెంతఅపరాధము?

భగవంతునికిమాత్రము శేషభూతుండై వానినాశ్రయింపక అన్యపరుడైపోయినట్టి యీతండు తన పూర్వవృత్తాంతమును మనస్సునకుఁ దెచ్చుకొనుటచేఁ గలుగునట్టి లజ్జయున్ను స్వతంత్రుడగు సర్వేశ్వరుండు దండించినచో నేమిచేయగలననెడి భయమున్ను లేనివాఁడై భగవంతుని సన్నిధికి పోయి తనను అంగీకరింపవలయునని చేయునట్టి ప్రపత్తియును అట్టిదియే కదా! కావున నింతవరకును స్వగత స్వీకారము (తాను స్వయముగ నంగీకరించుట) ఉపాయము కాదనియు పరగత స్వీకారము (సర్వేశ్వరుండు స్వయముగా నంగీకరించుట)ఉపాయమనియును తెలుపఁబడినది.

మూ ॥౧౪౭॥ కృపైయాలేవన్దపారతన్త్ర్యత్తిల్ స్వాతన్త్ర్యత్తాలే వన్ద పారతన్త్ర్యమ్ ప్రబలమ్

మూ ॥౧౪౮॥ ఇవ్వర్థత్తై వేదపురుషన పేక్షిత్తాన్

ఇని ఇవన్ స్వీకారమ్ కణ్డిరక్కి అవనివనుక్కు ప్పరతన్త్రనావతిలుమ్, తన్ స్వాతన్త్ర్యత్తాల్ వన్దు పరతన్త్రనావతే ప్రబలమెన్గిఱాన్, (కృపైయాలే) ఇత్యాది. ఆతురరాయ్, అనన్య శరణరాయ్ తన్ తిరువడికళిలే వన్దు శరణమ్ పుకున్దవర్కళ్ అళవిల్ తనక్కుణ్డాన కృపయాలే అవర్కళ్ శొన్న తేశెయ్యుమ్పడి పరతన్త్రనాకైయుమ్, పట్టాభిషేకత్తుక్కు రియవానైయుమరశుమ్మాలే తన్నిరఙ్కుశ స్వాతన్త్ర్యత్తాలే నిర్హేతుకమాక చ్చిలరై యఙ్గీకరిత్తు తన్నై యవర్కళిట్టవఴక్కాక్కి వైక్కైయుమ్, ఇరణ్డు మీశ్వరనుక్కు శ్ళతొన్ఱు; ఇతిల్ మున్బుట్టతు శిలనోదకైకళిలే స్వాతన్త్ర్య నిరుద్ధమాయ్ విఫలిక్కవుమ్ కూడుమ్; పిన్బుట్టతు అప్రతిహతమాకైయాలే ఒరు కాలుమ్ కణ్ణఴివిల్లై. ఆకైయాలే ఇతిలుమ్ కాట్టిలితు ప్రబలమెన్నై.

ఇవ్వర్థన్దాన్ వేదాభిమతమెన్గిఱార్ మేల్, (ఇవ్వర్థత్తై) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. (ఇవ్వర్థమ్) ఎన్ఱతు - కీళ్ ప్రబలమాక చ్చొల్లప్పట్ట పరగత స్వీకారత్తై. (వేదపురుష నిత్తైయపేక్షిత్తాన్) ఎన్నతు "నాయమాత్మా ప్రవచనేన లభ్యో న మేధయా న బహునా శ్రుతేన। యమేవైష వృణుతే తే

మూ ॥ ౧౪౭ ॥ కృపవలనఁ గలుగు పారతంత్ర్యముకంటెను స్వాతంత్ర్యమువలనఁ గలుగు పారతంత్ర్యము ప్రబలము.

మూ॥౧౪౮॥ ఈ విషయమును వేదశాస్త్రమున్ను తెలుపుచున్నది.

అవతారిక:—ఇఁక ఈతని స్వీకారమునకు అనఁగా ఈశ్వరుఁడు తనను స్వీకరించుటంజూచి మనస్సుకరిగి యతండు ఈతనియెడల పరతంత్రుండగుటకంటెను తనస్వాతంత్ర్యము మూలమున తంత్రుండగుటయే యెక్కువయని తెలుపుచున్నారు.

(కృపచే) ఇత్యాది. ఆతురులై, వేఱొక్కగతిలేనివారై, తనను శరణుజొచ్చినవారి విషయమున తనకుఁగలిగినకృపచే వారుచెప్పినట్లు చేయునట్టి పరతంత్రుండగుటయు, పట్టాభిషేకమునకుఁదగినట్టి ఏనుగువలెనురాజువలెనున్న తనయొక్క నిరంకుశస్వాతంత్ర్యమువలన నిర్హేతుకముగ కొందఱి నంగీకరించి వారుంచినరీతిని తానుండుటయు. ఈరెండును సర్వేశ్వరునికిఁగలవు. ఈరెంటిలో మొదటిదియొకప్పుడు స్వాతంత్ర్యముచే నిర్బంధింపఁబడి విఫలమైపోయినను పోవచ్చును. రెండవదానికో, యెట్టి నిర్బంధమున్ను లేకపోవుటంజేసి దానికెన్నటికిని కొఱవలేదు. కావున దానికంటెనిది యెక్కువప్రబలమైనది.

అవతారిక:—ఈయర్థము వేదసమ్మతమైనదను విషయమును ఇఁకనిూఁదు తెలుపుచున్నారు.

(ఈయర్థమును) ఈయర్థమనఁగా నింతకుముందు ప్రబలమైనదిగాఁ జెప్పఁబడినట్టి పరగత స్వీకారమనుట. వేదపురుషుఁ డపేక్షించినవాఁడనఁగా "నాయమాత్మా ప్రవచనేనలభ్యో నమేధయా న బహునా శ్రుతేన । యమేవైషవృణుతే తేనలభ్యః తస్యైష ఆత్మావివృణుతే తనూంస్వామ్" "ఈపరమాత్మ వేదాధ్యయనముచేతనుగాని, బుద్ధిబలముచేతనుగాని, ఎక్కువ వినికిడిచేతఁగాని పొందబడఁడు. అయితే పరమాత్మ యెవనిని ప్రేమించుచున్నాఁడో వానికే యీతండు తనస్వరూపమును తెలియపఱచుచున్నాఁడు" అని కఠోపనిషత్తునందును ముండకోపనిషత్తునందును చెప్పియుండుటంజేసి

మూ॥ ౧౪౦॥ అపేక్షానిరపేక్షమాక తిరువడిక్కుమ్ శ్రీగుహప్పెరుమాళుక్కుమ్ అతు ఉణ్డాయిర్ఱు

మూ॥ ౧౪౧॥ "ఇవన్ మున్నిడు మవర్కళై అవన్ మున్నిడుమ్", ఎన్నుమిడమ్ అభయప్రదానత్తిలుమ్ కాణలామ్.

నలభ్యః తస్యైషఆత్మా, వివృణుతేతనూంస్వామ్" ఎన్ఱు కఠవల్లియిలుమ్ ముణ్డోపనిషత్తిలుమ్ శొల్లుకైయాలే అవరిత్తానెన్నై. అసకృత్కీర్తన మపేక్షాకార్యమిఱే.

ఇత్తలైయి లపేక్షై యిన్ఱిక్కే యిరుక్క, ఇవ్విషయీకారమ్ సిద్ధిక్కప్పెఱ్ఱవర్కళుణ్డో వెన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అపేక్షా నిరపేక్షమాక) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. అతావతు - తన్దామ్ పక్కలపేక్షైయిన్ఱిక్కే యిరుక్కచ్చెయ్తే, పమ్పాతీరత్తిలుమ్ గఙ్గాకూలత్తిలుమ్ పెరుమాళ్ తానే శెన్ఱఙ్గీకరిక్కప్పెఱ్ఱ తిరువడిక్కుమ్ శ్రీగుహప్పెరుమాళుక్కుమ్ ఇన్దపరగతస్వీకారముణ్డాయిర్ఱిఱే.

ఇప్పడిస్వతన్త్రనాయ్ ఇవర్కళై యఙ్గీకరిక్కుమిడత్తిలుమ్, "తమధ్యభాష సౌమిత్రే సుగ్రీవ సచివంకపిమ్" "మాఱ్మాన్ మడనోక్కి యున్ తోఴీ యమ్బియెమ్బి" ఎన్ఱు ఇళైయపెరుమాళైయుమ్ పిరాట్టియైయుమ్ మున్నిట్టాప్పోలే, మఱ్ఱుమ్ పురుషకారత్తై మున్నిట్టఙ్గీకరిత్తవిడమ్ కాణలామోవెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవన్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. అతావతు-ఇచ్చేతనన్ తానాశ్రయిక్కుమ్పోతు పురుషకారమాక మున్నిడుమవర్కళై, అవనఙ్గీకరిక్కుమ్పోతు మున్నిడు మెన్నుమిడమ్,

---

మూ॥ ౧౪౦॥ ఆంజనేయునికిని గుహునికిన్ని తామపేక్షింపకయే యిది కలిగినది.

మూ॥ ౧౪౧॥ ఈచేతనుండు సర్వేశ్వరుని ఆశ్రయించు నప్పుడు పురుషకారులను ముందుంచుకొను నట్లే, సర్వేశ్వరుండును ఈచేతనుని అంగీకరించు నప్పుడు పురుషకారులను ముందుంచుకొనును. ఈ విషయమును అభయప్రదాన సమయమునందున్ను చూడవచ్చును

యీయర్థము నాదరించినాడనుట. ఈయర్థమును గురించి పదేపదే చెప్పుటకుఁ గారణము దీని విషయమగు నాదరముఁ దెలుపుటకుఁగాను కదా!

అవతారిక:— ఈచేతనుని కేమాత్రము అపేక్షలేకుండియుండగా, సర్వేశ్వరుఁడే స్వయముగా నంగీకరించిన వారెవ్వరయిన కలరా? యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

వారివారి కపేక్షలేకపోయినప్పటికిన్ని, పంపాసరోవర తీరమునను, గంగానదీతీరమునను క్రమముగ శ్రీఆంజనేయులవారినిన్ని శ్రీగుహదేవునిన్ని శ్రీరామచంద్రుఁడే యంగీకరించుటంజేసి వీరికి పరగత స్వీకారము కలదు.

అవతారిక:— ఇట్లు స్వతంత్రుండై వీరినంగీకరించు విషయమునను "తమధ్యభాష సౌమిత్రే సుగ్రీవసచివంకపిం" (శ్రీరా. కి. 3. ౨౪) (ఓ లక్ష్మణా! సుగ్రీవుని మంత్రియగు ఆంజనేయునితో మాట్లాడుము) అనియు "మాఱ్మాన్ మడనోక్కి యున్ తోఴీ యమ్బియెమ్బి" (సుందరమైన లేడియొక్క నేత్రములవంటి నేత్రములు కలదానా! నీస్నేహితుఁడును నీతమ్ముఁడును నాతమ్ముఁడును) అని యిట్లు శ్రీలక్ష్మణస్వామినిన్ని శ్రీసీతాపిరాట్టినిన్ని పురస్కరించుకొనినట్లు ఇవ్విధమున నంగీకరింపబడినవారు ఇంకనుకలరా? యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

ఈచేతనుండు తాను ఆశ్రయించునపుడు పురుషకారముగా పురస్కరించుకొనువారిని సర్వేశ్వరుండును తాను అంగీకరించునపుడు వారిని పురస్కరించుకొనునను విషయమును శ్రీఆంజనే

తిరువడియైయుమ్ శ్రీగుహప్పెరుమాళ్లైయుమఙ్గీకరిత్త స్థలఙ్గళిల్ మాత్రమన్నిక్కే, శ్రీవిభీషణాళ్వానై యఙ్గీకరిత్త స్థలత్తిలుమ్ కాణలామెన్గై. ఎఙ్గనేయెన్నిల్ ‘‘సోహం పరుషితస్తేన దాసవచ్చావమానితః త్యక్త్వాపుత్రాంశ్చ దారాంశ్చ రాఘవంశరణంగతః’’ ఎన్ఱుశరణమ్పుకున్దు, ‘‘సర్వలోకశరణ్యాయ రాఘవాయమహాత్మనే। నివేదయతమాంక్షిప్రం విభీషణముపస్థితమ్’’ ఎన్ఱు నిన్ఱ శ్రీవిభీషణాళ్వానై అభయప్రదానపూర్వకమాక అఙ్గీకరిక్కుమిడత్తిల్ ‘‘ఆనయైనం హరిశ్రేష్ఠ దత్తమస్యాభయంమయా। విభీషణోవాసుగ్రీవ యదివారావణస్స్వయమ్’’ ఎన్ఱు ముతలికళుక్కెల్లామ్ మూలభూతరాన మహారాజరై మున్నిట్టిరే యఙ్గీకరిత్తతు. తిరువడియైయుమ్ శ్రీవిభీషణాళ్వానైయుమఙ్గీకరిక్కుమిడత్తిల్ పిరాట్టిసన్నిహితైయల్లామైయాలే అవళైమున్నిట్టమై సొల్లప్పోకాతెల్లైయేయాకిలుమ్, పిరాట్టి లఙ్కైక్కెழున్దరుళుకిఱపోతు మహారాజరుమ్ తిరువడియుమ్ నిఱ్కుమిడత్తిలే తిరువాభరణఙ్గళై యుమ్ పోకట్టుకటాక్షిత్తు వైత్తుప్పోకైయాలుమ్, లఙ్కైయిలే యెழున్దరుళినపిన్బు శ్రీవిభీషణాళ్వానై ప్పెరుమాళ్ తిరువడికళిలే వరుమ్బడికటాక్షిత్తరుళుకైయాలుమ్, పెరుమాళిరువరైయుమఙ్గీకరిక్కుమిడత్తిల్ పిరాట్టియై మున్నిట్టే యఙ్గీకరిత్తారెన్ఱు కొళ్ళవేణుమ్. పరతన్త్రైయానవళుక్కు ఇత్తనై

యులవారినిన్ని శ్రీగుహదేవునిన్ని అంగిరించిన విషయమునసే కావుండ, శ్రీవిభీషణులవారిని అంగీకరించిన విషయమునను చూడవచ్చును.

అదియెట్లనిన, ‘‘సోహం పరుషితస్తేన దాసవచ్చావమానితః త్యక్త్వాపుత్రాంశ్చ దారాంశ్చ రాఘవంశరణంగతః’’ (శ్రీరా. యు. ౧౭. ౧౩) (నేను రావణునిచే పరుషవాక్యములతో పిలువం బడి, దాసునివలె నవమానింపఁబడి దారాపుత్రులను విడనాడి శ్రీరామచంద్రుని శరణుజొచ్చితిని అని యిట్లు శరణుజొచ్చి ‘‘సర్వలోకశరణ్యాయ రాఘవాయ మహాత్మనే నివేదయతమాంక్షిప్రం విభీషణముపస్థితం’’ (శ్రీ. రా. యు. ౧౭. ౧౪) (విభీషణుఁడు వచ్చియున్నాడని సర్వలోకశరణ్యుండగు శ్రీరామచంద్రునితో విన్నవింపుడు) అన్నట్లు కాచియున్నట్టి శ్రీవిభీషణులవారిని అభయప్రదాన పూర్వకముగా నంగీకరించునప్పుడు ‘‘ఆనయైనం హరిశ్రేష్ఠ దత్తమస్యాభయంమయా। విభీషణోవా సుగ్రీవ యదివా రావణస్స్వయమ్’’ (శ్రీ. రా. యు. ౧౮. ౩౪) (ఓ సుగ్రీవుడా ఈతనిఁ గొనిరమ్ము ఈతని కభయ మిచ్చినాడను విభీషణుఁడుగాని రావణుండే స్వయముగా వచ్చినట్లయిన అభయ మిచ్చుచున్నాడను) అన్నట్లు అనుచరులందఱిలో ముఖ్యుండగు సుగ్రీవుని పురస్కరించుకొని గదా యంగీకరించినది.

అవతారిక:—ఆంజనేయులవారినిన్ని విభీషణులవారినిన్ని అంగీకరించినప్పుడు శ్రీసీతాపిరాట్టి సమీపమున లేకపోవుటంజేసి ఆమెను పురుషకారముగాఁ గొనినసంగతి తోఁచకపోయినను, శ్రీసీతాపిరాట్టి లంకకు వేంచేయునప్పుడు సుగ్రీవుండును శ్రీయాంజనేయులవారును వేంచేసియుండు తావున తిరువాభరణములనుంచి వారిని కటాక్షించి పోవుటంజేసియు, లంకాపట్టణముకు వేంచేసిన తరువాత రామచంద్రుని శరణుజొచ్చునట్లు శ్రీసీతాపిరాట్టి శ్రీవిభీషణులవారిని కటాక్షించుటంజేసియును శ్రీరామచంద్రుండు ఈపై యిద్దరిని అంగీకరించునపుడు శ్రీసీతాపిరాట్టిని పురస్కరించుకొనియే అనఁగా శ్రీసీతాపిరాట్టియొక్క పురుషకార పూర్వకముగానే యంగీకరించినారని యెఱుంగునది. పరతంత్రురాలగు ఈమెకు ఈతనితలంపుతప్ప తనకు ప్రత్యేకముగా నొక తలంపు వుండకూ

మూ ॥౧౫౨॥ ఇరువర్ మున్నిడుకిఱతుమ్ తన్దోషమ్ కుఱ్ఱజ్గళై శమిప్పిక్కైక్కాక.

మూ ॥౧౫౩॥ స్వరూపసిద్ధియుమత్తాలే.

యిల్ నిన్నై వాఙ్గియ తనిత్తోర్ప్రవృత్తికూడాతిఱే. ఆకైయాలేయిఱే పరగతస్వీకారమ్ శొల్లుమిడత్తిలే శ్రీవిభీషణాళ్వానై యఙ్గీకరిత్తతైయు మివర్ సహపఠిత్తతు.

ఇవన్ నిరుపాధిక శేషభూతనాయ్ అవన్ నిరుపాధిక శేషియాయిరుక్కైయాలే, అవ్యవధానేన ఆశ్రయిక్కవు మఙ్గీకరిక్కవుమమైన్దిరుక్క, ఇప్పడి ఇరువరుమ్ పురుషకారత్తై మున్నిడుమతు ఎతుక్కాక వెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇరువర్) ఎన్తుతుడఙ్గి. చేతననుక్కుక్కుఱ్ఱమావతు-అనాదికాలమవన్ పక్కల్ విముఖనాయ్ అన్యవిషయప్రవణనాయ్ తదాజ్ఞాతిలఙ్ఘనమేపణ్ణి కూడుపూత్తుపైత్తవపరాధమ్. ఈశ్వరనుక్కు కుఱ్ఱమావతు-అవర్జనీయసమ్బన్ధముణ్డాయిరుక్క అపరాధత్తైయే కణక్కిట్టు అనాదికాలమివనైయాకలవడిత్తిరున్దవితు. ఇవన్ తన్ కుఱ్ఱత్తైశమిప్పిక్కైయావతు - ఇత్తైపార్త్తు ఈశ్వరన్ శీఱాతపడిపణ్ణుకై. అవన్ తన్ కుఱ్ఱత్తై శమిప్పిక్కైయావతు-ఇత్తైనినైత్తు చేతనన్ వెరువాతపడి పణ్ణుకై,

ఇవ్వళవేయన్ఱు ఇన్నమితుక్కోర్ ప్రయోజనముణ్డెన్గిఱార్, (స్వరూప) ఇత్యాదియాలే. స్వ

మూ॥౧౫౨॥ వీరిద్దరును పురుషకారమును పురస్కరించుకొనుట తమతమ దోషములను శమింపఁ జేసికొనుటకై.

మూ ॥౧౫౩॥ అందువలనస్వరూపసిద్ధియును కలుగును.

డదు గదా! కావుననే పరగత స్వీకారమును గుఱించి చెప్పు సందర్భమున శ్రీవిభీషణులవారి నంగీకరించిన విషయమునున్ను చేర్చి చెప్పిరి.

అవతారిక:—ఈచేతనుండు సర్వేశ్వరునికి నిరుపాధిక శేషభూతుండు. సర్వేశ్వరుండు నిరుపాధిక శేషి. ఇట్లు వేఱొక్కదాని యావశ్యకత లేకుండనే యీతండు సర్వేశ్వరుని ఆశ్రయింప వచ్చును. సర్వేశ్వరుండును ఈతనిని అంగీకరింపవచ్చును. ఇట్లుండ వీరు ఉభయులు పురుషకారము నేల పురస్కరించుకొనవలయు నంటివేని తెలుపుచున్నారు.

చేతనునికిఁగల దోషమనఁగా అనాదికాలముగ సర్వేశ్వరుని విషయమున విముఖుండై విషయాంతరపరుండై సర్వేశ్వరుని యాజ్ఞను ఉల్లంఘించి అపరాధములతో నాత్మను నిండించియుండుటయును అపరాధము.

ఈశ్వరునికిఁగల దోషమనఁగా, అవర్జనీయమగు సంబంధముండియుండఁగా, అపరాధములనే లెక్కపెట్టి అనాదికాలముగా నీతనిని విడిచియుండుట.

ఈతనిదోషమును బోగొట్టుట యనఁగా, దీనిఁజూచి సర్వేశ్వరుండు కోపింపకుండునట్లు చేయుట. అతనిదోషమును పోగొట్టుటయనఁగా, దీనిఁదలంచుకొని యీచేతనుండు భయపడకుండునట్లుచేయుట.

అవతారిక:—ఇంతమాత్రమేకాదు. దీనికి వేఱొక్క ప్రయోజనము సయితము కలదని తెలుపుచున్నారు.

(స్వరూప) ఇత్యాది. స్వరూపమనఁగా నీతనికి తదీయ పారతంత్ర్యము. వానికి ఆశ్రితపారతం

మూ॥౧౫౪॥ ఔపాధికముమాయ్ నిత్యముమాన పారతన్త్ర్యమ్ ఇరువర్క్కుమ్ ఉణ్డిఱే.
మూ॥౧౫౫॥ అనిత్యమాన విరువర్ పారతన్త్ర్యముమ్ కులైవతుమత్తాలే.

రూపమావతు- ఇవనుక్కు త్తదీయపారతన్త్ర్యమ్, అవనుక్కాశ్రితపారతన్త్ర్యమ్, ‘‘తేవుమత్తైన్నైయుమ్’’ ఎన్ఱు ఆశ్రితపారతన్త్ర్యత్తైయిఱే అవనుక్కు త్తానాన తన్మైయాక ఆఴ్వార్ అరుళిచ్చెయ్తతు. ఇవైయిరణ్డు మిరువర్క్కుమ్ సిద్ధిప్పతు పురుషకార పురస్కరణత్తాలే యిఱే.

కీఴే ‘‘స్వరూపమ్’’ ఎన్ఱుకొణ్డత్తై యుపపాదిక్కిఱార్, (ఔపాధికముమాయ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి- అతావతు-చేతననుక్కు వ్విషయత్తిల్ పారతన్త్ర్యమ్ తదీయత్వప్రయుక్తమాకైయాలే, ఔపాధికముమాయ్, అవ్వుపాధితాన్ నిత్యమాకైయాలే, నిరుపాధిక భగవత్పారతన్త్ర్యత్తోపాతి నిత్యముమాయిరుక్కుమ్; ఈశ్వరనుక్కు వ్విషయత్తిల్ పారతన్త్ర్యమాశ్రితత్వప్రయుక్తమాకైయాలే ఔపాధికముమాయ్,అవ్వుపాధినిత్యమాకైయాలే అతుతానుమ్ నిత్యముమాయిరుక్కుమిఱే. (ఇరువర్క్కుముణ్డు) ఎన్నాతే, (ఉణ్డిఱే) ఎన్నతు-ఇవ్వర్త్తిల్ ప్రమాణప్రసిద్ధియై త్తోత్తువిక్కైక్కాక.

ఇవ్వళవన్ఱు ఇన్నుమిఙ్గొరు ప్రయోజనముణ్డెన్కిఱార్, (అనిత్యమాన) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అనిత్యమానపారతన్త్ర్యమావతు- కర్మ పారతన్త్ర్యమ్, అతిల్ చేతననుక్కు కర్మపారతన్త్ర్యమావతు-అవశ్యమనుభోక్తవ్యఙ్గళాన శుభాశుభకర్మఙ్గళిన్ వశత్తిలేయిరుప్పుణ్డుసంసరిక్కై. ఈశ్వర

మూ॥ ౧౫౪॥ ఔపాధికమును నిత్యమునునగు పారతంత్ర్యము ఉభయులకును కలదు కదా!

మూ॥౧౫౫॥ అనిత్యముగు. వీరియుభయుల పారతంత్ర్యమున్ను పోవుటయును దాని మూలముగానే.

త్ర్యము (తేవుమ్ తన్నైయుమ్) (తి. వా. ౧. ౭.౪) (దేవత్వమును పరత్వమును స్వరూపము) అను పాశురమున శ్రీనమ్మాళ్వారులు ఆశ్రితపారతంత్ర్యమును గదా సర్వేశ్వరునికి స్వాభావికమైన స్వరూపమునుగాను సాయించియున్నారు. ఈ రెండును వీరికిద్దఱికిన్ని పురుషకారమును పురస్కరించుకొనుటవలన సిద్ధించుచున్నవి.

అవతారిక:—ఇంతముందు చెప్పినట్టి స్వరూపమును ఉపపాదించుచున్నారు.

చేతనునికి యీవిషయమునఁ బారతంత్ర్యము భగవత్సంబంధమును బట్టియుండునది యగుటంజేసి యౌపాధికమున్ను అట్టి సంబంధము నిత్యమైన దగుటంజేసి నిరుపాధిక భగవత్పారతంత్ర్యముతోపాటు నిత్యమైనదియునగును. ఈవిషయమున సర్వేశ్వరునికిఁగల పారతంత్ర్యము ఆశ్రితత్వమును బట్టి వచ్చినదియగుటంజేసి యౌపాధికమై యట్టి యుపాధి నిత్యమగుటంజేసి యదియును నిత్యమైనదిగానుండును. ‘‘ఈ ఇద్దరికిని కలదు’’ అని చెప్పుటకు బదులుగా మూలమున ‘‘కలదు గదా!’’ అని చెప్పుటకుఁ గారణము ఈవిషయమునఁ బ్రసిద్ధిని తెలుపుటకుగానని యెఱుంగునది.

అవతారిక:—ఇంతేకాక, ఇందులకు వేఱొక్క ప్రయోజనమున్ను కలదని తెలుపుచున్నారు.

అనిత్యమైన పారతంత్ర్యమనఁగా కర్మపారతంత్ర్యము అందులో ఈచేతనునికిఁగల కర్మపారతంత్ర్యమనఁగా నవశ్యము అనుభవింపవలసినవియగు శుభాశుభకర్మములవశమునఁబడి సంసరించుట

మూ॥౧౪౬॥ ససాక్షికమాకైయాలే ఇబ్బన్ధత్తై ఇరువరాలుమిల్లై శెయ్యప్పోకాతు.

సుకృతకర్మపారతన్త్ర్యమావతు - ‹‹తాఙ్ శెయ్తకర్మమ్ తాననుభవిక్కవాకిల్ నామ్ శెయ్వతెన్?›› ఎన్నివఙ్ శెయ్తకర్మత్తైయే ప్రధానమాక్కి, అతుక్కీడాకవే నిర్వహిత్తుక్కొణ్డు పోరుకై. ఇతువడప్పతు ‹‹సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి›› ఎన్ను మళవుమాకైయాలే ఇత్తై అనిత్యమెన్గిఱతు. ఇవై పురుషకారపురస్కరణత్తాలే కులైకైయావతు-ఇవఙ్ మున్నిడుమళవిల్ అత్తలైయై త్తిరుత్తియుమ్, అవఙ్ మున్నిడుమళవిల్ ఇత్తలైయై త్తిరుత్తియుమ్, ఇరణ్డుతలైయుమ్ రక్ష్యరక్షకభావేన శేరుమ్పడి పణ్ణుకైయాలే ఇవై తన్నడైయే నివృత్తమాకై.

అనాదికాలమ్ స్వతన్త్రనాయ్ యాతానుమ్ పఱ్ఱి నీఙ్గిత్తిరిన్దవినఙ్ ఇన్ఱిత్తే అభిముఖ్యమ్ పణ్ణిన్ఱు, ప్రకృతియోడే యిరుక్కైయాలే దుర్వాసనై మేలిట్టు, ఆశ్రయణాఙ్గీకారఙ్గళాలే ఉద్భూతమాన ఇన్దరక్ష్యరక్షక బన్ధత్తై యిల్లై శెయ్తు పణ్డైయపడియే పోకప్పార్క్కుతల్, నిరఙ్కుశస్వతన్త్రనాయ్ కర్మానుగుణమాక ఇవనై లీలైయిలే అనాది కాలమ్ వినియోగమ్ కొణ్డుపోన్ద ఈశ్వరన్ ఇబ్బన్ధత్తై ఇల్లై శెయ్తు మున్బుపోలే ఇవనైక్కర్మానుగుణమాక నిర్వహిక్కప్పార్క్కుతల్ శెయ్యలో వెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ససాక్షికమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి అతావతు-ఇన్దరక్ష్యరక్షక సమ్బన్ధమిరణ్డుతలైయుమ్ మఱిన్దతాకవన్దతన్ఱిక్కే, పురుషకారరూప సాక్షిసహితమాక వన్దతాకైయాలే, ఇత్తై ఇరువరాలుమఴియమాట్టాప్పోకాతెనై.

మూ॥౧౪౬॥ సాక్షులుగలది యగుటంజేసి యీ సంబంధము ఉభయుల చేతనున్ను లేకుండచేయుట యశక్యము.

ఈశ్వరునకుఁగల కర్మపారతంత్ర్యమనఁగా ‹‹ఈచేతనుండు తాను చేసినకర్మమును తానుఅనుభవింపవలసినట్లయిన యిఁక నీవు మనముచేయవలసినది యేమున్నదనుకొని ఈతండొనర్చినకర్మమునే ప్రధానముగాఁగొని కర్మానుగుణముగ నిర్వహించుకొనిపోవుట. ఇది ‹‹సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి›› (భ గీ. ౧౮. ౬౬) (సమస్తపాపములనుండి విడిపించెదను) అనువరకుమాత్రమే జరుగుచుండునదిగాన అనిత్యమనిపించుకొనుచున్నది.

ఇవి పురుషకారము మధ్యనుండుటచే నశించుటయనఁగా, ఈతండు పురుషకారమును పురస్కరించుకొనునపుడు ఆతనిని దిద్దుపాటుచేసియు, ఆతండు పురుషకారమును పురస్కరించుకొనునపుడు ఈతనిని దిద్దుపాటుచేసియు వీరిద్దరిని రక్ష్య రక్షకభావ సంబంధముమూలమున నొకరితోనొకరిని చేర్చుటచే నివి తమకు తామే నివర్తించును.

అవతారిక:—అనాదికాలముగ నెద్దియైన నొకదాని నవలంబించి చెడితిరుగునట్టి యీచేతనుండు నేడుగదా అభిముఖుండయినది. ప్రకృతి సంబంధముండుటంజేసి దుర్వాసనపైకివచ్చి ఆశ్రయణాంగీకారములచే నుద్భవించినట్టి యీరక్ష్యరక్షకభావ సంబంధమును లేనిదానినిగాఁజేసి పూర్వమువలె నడచుకొనతలంచినను, నిరంకుశస్వతంత్రుండగుటచే కర్మానుగుణముగ ఈతనిని అనాదికాలముగ తన లీలలో ఉపయోగపరచుకొనిపోయినట్టి సర్వేశ్వరుఁడే యీసంబంధమును లేనిదానినిగాఁజేసి పూర్వమువలె నీతనిని కర్మానుగుణముగ నిర్వహించుటకై చూచినను చూడవచ్చునే? యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

ఈరక్ష్యరక్షకభావ సంబంధమనునది వీరిద్దరికిమాత్రమే తెలిసినదికాకుండ, పురుషకారరూపమగు సాక్షిగూడ కలదిదియగుటంజేసి దీని నెవ్వరును లేనిదానినిగాఁ జేయఁజాలరు.

మూ॥ ౧౫౭॥ "ఎన్నై నెకిழ்క్కిలుమ్" "కోలమలర్ప్పావైక్కన్పాకియ".

మూ॥ ౧౫౮॥ కర్మణివ్యుత్పత్తిల్ స్వరూపగుణఙ్గళాల్ వరుకిఱ కర్తృత్వసఙ్కోచరాహిత్యత్తై నినైప్పతు.

ఇతుక్కు ప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్ మేల్, (ఎన్నై) ఎన్ఱుతొడఙ్గి. నప్పిన్నైప్పిరాట్టి పురుషకారమాక నిత్యసూరికళ్ నడువే యెన్నై యఙ్గీకరిత్తపిన్పు సర్వశక్తియాన తానుమ్ కైవిడమాట్టా నెన్నైయాలే "ఎన్నై నెకిழ్క్కిలుమ్" ఎన్గిఱపాట్టు అవనాలిబ్బన్ధత్తై యిల్లై శెయ్యప్పోకా మైక్కు ప్రమాణమ్. పెరియపిరాట్టియార్క్కు స్నేహియాకైయాలే అవళ్ పరిగ్రహమాన వెన్పక్కలిలే అతిస్నేహియాయ్, అరియన శెయ్తువన్దాలుమ్ కలన్దపిన్నై ప్పిరిగ్ఱు కైత్తు ఇని నழுవవిడువేనో వెన్నైయాలే "కోలమలర్ ప్పావైక్కు" ఎన్గిఱపాట్టు పురుషకారమ్మున్నాక వన్ద ఇబ్బన్ధత్తై చ్చేతన నాలుమిల్లైశెయ్యప్పోకా తెన్న మతుక్కు ప్రమాణమ్.

"ససాక్షికమాన విబ్బన్ధత్తై యిల్లై శెయ్యప్పోకాతు" ఎన్ఱతు-సాక్షియాన పురుషకార విషయత్తిలిరువర్క్కుముణ్డాన నిత్యపారతన్త్ర్యత్తైప్పఱ్ఱవాకైయాలే, ఇరువర్క్కు మివ్విషయత్తిలుణ్డాన నిత్యపారతన్త్ర్యత్తిల్ ప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్ మేల్, (కర్మణి) ఎన్ఱుతొడఙ్గి. (కర్మణివ్యుత్పత్తియావతు) "శ్రిఞ్-సేవాయామ్" ఎన్గిఱధాతువిల్ "శ్రీయతే" ఎన్గిఱవ్యుత్పత్తి. ఇతుక్కర్థమ్-సేవిక్కప్పడానిన్ఱాళెన్ఱిఱే. ఇవ్వ్యుత్పత్తియిల్ (స్వరూపగుణఙ్గళాల్ వరుకిఱ కర్తృసఙ్కో-

---

మూ॥ ౧౫౭॥ "ఎన్నై నెకిழ్క్కిలుమ్" (తి. వా. ౧-౩-౮) "కోలమలర్ప్పావైక్కన్పాకియ" (తి. వా. ౧౦-౧౦-౭) అనుపాశురము లిందులకుఁ బ్రమాణములు

మూ ॥౧౫౮॥ కర్మణివ్యుత్పత్తియందు స్వరూపగుణములవలన సంభవించునట్టి కర్తృత్వ సంకోచరాహిత్యమును స్మరించుకొనునది.

అవతారిక:—ఇందులకుఁ బ్రమాణముఁ జూపించుచున్నారు.

నప్పిన్నైపిరాట్టి పురుషకారముపై నిత్యసూరులమధ్యను నన్ను అంగీకరించినపిమ్మట సర్వశక్తియగు తానున్నూ విడనాడజాలడనుటచే "ఎన్నైనెకిழ்క్కిలుమ్" (తి. వా. ౧.౩.౮) అను శ్రీనమ్మాళ్వారుల శ్రీసూక్తి సర్వేశ్వరుం డిట్టిసంబంధమును లేనిదానినిగాఁ జేయుడనుటకుఁ బ్రమాణము. పెరియపిరాట్టి విషయమున స్నేహముగలవాఁడగుటంజేసి ఆమెయంగీకరించినట్టి నాయెడల స్నేహముగలవాఁడై అపరూపములగు కార్యములఁజేసివచ్చి నాతోఁగలసినట్టి నిన్నులభించి మధ్యను వదలుదునా ? అనుటంజేసి "కోలమలర్ప్పావైక్కు" అను పాశురము పురుషకార పురస్కారముగా వచ్చినట్టి యీరక్ష్యరక్షకభావ సంబంధము చేతనునిచేతనున్న లేనిదిగాఁ జేయఁబడజాలదనుటకుఁ బ్రమాణము.

అవతారిక:—సాక్షిసయితమగు ఈసంబంధము లేనిదిగాఁ జేయఁబడకుండుట యనునది సాక్షియగు పురుషకారము విషయమున ఈయుభయులకుఁగల నిత్యపారతంత్ర్యమునుబట్టి యుండునదిగాన, వీరి యుభయులకును ఈవిషయమునఁగల నిత్యపారతంత్ర్యము విషయమగు ప్రమాణముఁ దెలుపుచున్నారు.

కర్మణి వ్యుత్పత్తియనఁగా "శ్రిఞ్ సేవాయామ్" అను ధాతువునుంగల "శ్రీయతే" అను వ్యుత్పత్తి "సేవింపఁబడునది" అని గదా దీనియర్థము. ఈవ్యుత్పత్తియందు స్వరూప గుణంబులనుండి

మూ॥౧౫౯॥ అధికారిత్రయత్తుక్కుమ్ పురుషకార మవర్జనీయమ్.

చరాహిత్యమావతు) - శేషత్వమాకిఱ స్వరూపత్తాలుమ్ ప్రణయిత్వమాకిఱగుణత్తాలుమ్ వరుకిఱచేతన పరమచేతనర్కళాకిఱ సేవాకర్తాక్కళుక్కు సఙ్కోచమిల్లామై; అతావతు - ఇరణ్డుతలైక్కుమివల్ విషయత్తిలుణ్డాన సేవై అవిచ్ఛిన్నమాయ్చ్చెల్లుకై. ఇతై (నినైప్పతు) ఎన్నతు)-ఇప్పడి ఇవ్విషయత్తిలిరణ్డుతలైక్కుముణ్డాన పారతన్త్ర్యత్తై స్మరిప్పతెన్నపడి.

ఇప్పడియిరుక్కైయాల్ ఇప్పురుషకారమ్ ప్రపత్త్యధికారికళెల్లార్క్కుమవశ్యాపేక్షితమెన్గిఱార్ మేల్, (అధికారి) ఇత్యాదియాలే. (అధికారిత్రయమావతు) అజ్ఞర్, జ్ఞానాధికర్, భక్తివివశర్ ఎన్గిఱమూన్ఱధికారికళుమ్. ఇవర్కళుక్కు (పురుషకారమవర్జనీయమ్) ఎన్నతు-కుత్తై శమిప్పిక్కై ముతలాన వత్తుక్కుప్పురుషకారాన్వయమ్ వేణ్డుకైయాల్ సర్వథాకైవిడవొణ్ణాతెన్గై.—, అథవా, ఇప్పురుషకారన్దాన్ అనన్యప్రయోజనరాయ్ ప్రపత్తిపణ్ణుమవర్కళుక్కేయో, ప్రయోజనాన్తరపరరాయ్ప్పణ్ణుమవర్క్కుమ్ వేణుమోవెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అధికారి) ఇత్యాదియాలే. (అధికారిత్రయమ్) ఎన్గిఱతు-ఐశ్వర్యకైవల్యభగవచ్చరణార్థికళై. ఇవర్కళ్ మూవర్క్కుమ్ (పురుషకారమవర్జనీయమ్) ఎన్నతు-స్వస్వాభిలషితసిద్ధిక్కు ఈశ్వరనై ఉపాయమాకస్వీకరిక్కుమళవిల్ ఇవర్కళపరాధఙ్గళై ప్పొఱుత్తు అఙ్గీకరిక్కుమ్పడిపణ్ణుకైక్కుప్పురుషకారమవశ్యాపేక్షితమెన్ఱ

మూ॥౧౫౯॥ ముగ్గురి యధికారులకున్ను పురుషకారము ఆవశ్యకము.

వచ్చునట్టి కర్తృసంకోచ రాహిత్యమనఁగా శేషత్వమనఁబడు స్వరూపమునుండియు, ప్రణయిత్వరూపమగు గుణమునుండియును వచ్చునట్టి చేతన పరమచేతనులగు సేవాకర్తలకు సంకోచము లేకపోవుట. అది యెట్లన, ఇద్దరికిని ఈ మెవిషయమున సేవ యవిచ్ఛిన్నముగా జరుగుట.

దీనిని తలంచునది యనఁగా ఈవిషయమున వీరియుభయులకుఁగల పారతంత్ర్యమును స్మరించుకొనునది యనుట.

అవతారిక,—ఇట్లుండుటంజేసి ఈపురుషకారమనునది ప్రపత్త్యధికారు లందఱికిని అవశ్యముగఁ గావలసినదను విషయమును తెలుపుచున్నారు.

అధికారిత్రయమనఁగా అజ్ఞులును, జ్ఞానాధికులును, భక్తిపరవశులును అనఁబడు ముగ్గురు అధికారులు. వీరికి పురుషకారముతప్పని సరియనఁగా దోషమును శమింపఁజేయుట మొదలగువాటికి పురుషకార సంబంధము కావలసియుండుటంజేసి ఎన్నటికిని దీనిని వదలకూడదు.

ఈ వాక్యమునకు వేఱొక్క విధమునను అర్థము కానచ్చును.

అవతారిక:—ఈపురుషకార మనునది యనన్యప్రయోజనులై ప్రపత్తిచేయునట్టివారలకు మాత్రమేనా? ప్రయోజనాంతరపరులై ప్రపత్తి చేయువారికిని కావలసినదా? యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

అధికారిత్రయమనఁగా, ఐశ్వర్యార్థులును, కైవల్యార్థులును, భగవచ్చరణార్థులునని యెఱుంగునది. ఈముగ్గురికిని పురుషకార మవర్జనీయమనఁగా, వారివారికోరికలను నెరవేర్చుటకుగాను సర్వేశ్వరుని ఉపాయముగాను స్వీకరించునప్పుడు వీరి యపరాధములను సహించి సర్వేశ్వరుండు అంగీకరించునట్లు చేయుటకుగాను పురుషకారము అవశ్యముగఁ గావలసినది.

పూర్వవాక్యమునఁ దెలుపఁబడిన పురుషకార పూర్వకమగు ఉపాయవరణము ప్రయోజనాం

పూర్వవాక్యత్తిల్ పురుషకారపూర్వకమాన ఉపాయవరణమ్ ప్రయోజనాన్తరపరర్కుక్కుమ్ పొదువాకైయాలేయిత్తే, ఉత్తరవాక్యత్తాలే అనన్యప్రయోజనత్వత్తై ప్రకాశిప్పిక్క వేణ్డుకిఱదు. “పూర్వవాక్యత్తిల్ ప్రతిపాదితమాన సాధనవిశేషమ్ ఫలచతుష్టయసాధారణమాయిత్తే యిరుప్పదు. అతిల్ ఇవ్వధికారిక్కు అభిలషితమాన ఫలవిశేషమిన్న తెన్నుమిడత్తై ప్రకాశిప్పిక్కిఱదు ఇవ్వాక్యమ్” ఎన్ఱు పరన్దపడియిలుమ్ “కీழ்చ్చొన్న సాధనమ్ ఫలచతుష్టయసాధారణమాయిరుక్కైయాలే ఇవనుక్కపేక్షితమాన ఫలవిశేషత్తై చ్చొల్లుకిఱదు” ఎన్ఱు శ్రియఃపతిపడియిలుమ్, “ఉత్తరవాక్యత్తాల్ ప్రాప్యమ్ శొల్లుకిఱదు ప్రాప్యాన్తరత్తుక్కన్ఱు” ఇత్యాదియాలే ముముక్షుప్పడియిలుమివర్ తామేయరుళిచ్చెయ్దారిత్తే. “తిరుమాలైక్కు త్తొழுవర్” “అడియార్గై చ్చేర్దల్ తీర్క్కుమ్ తిరుమాలై” ఎన్గిఱపడియే పురుషకారమ్మున్నాకప్పఱ్ఱి ప్రయోజనఙ్గళై క్కొణ్డుకలాత్తే అవర్గళైయుమ్ విట్టు ఉభయాడియాల్ తిరుమకళుమవనుమాన శేర్త్తియిలడిమైయై ప్పెఱుమ్ కీழ்చ్చొన్న ఉపాయఫలత్తై క్కాట్టుకిఱదుపిన్ ఉఱ్ఱాక్కుమ్” ఎన్ఱిత్తే, ఇవర్ తిరుత్తిప్పియారు అరుళిచ్చెయల్ రహస్యత్తిలరుళిచ్చెయ్దదు.

అక “ఇవనవనై” ఎన్ఱుతుడఙ్గి ఇన్దళవాక స్వగతస్వీకారానుపాయత్వముమ్, పరగతస్వీకారోపాయత్వముమ్, తత్ప్రాబల్యముమ్, అవనే స్వీకరిక్కుమళవిలుమ్ పురుషకారమ్మున్నాకవే స్వీకరిక్కుమ్బడియైయుమ్, ఇరువరుమ్ పురుషకారత్తై మున్నిట్టుకొళ్ళుతనుక్కు ప్రయోజనమిన్న తెన్నుమిడముమ్, ప్రపత్త్యధికారికళెల్లార్క్కు ప్రయోజనమిన్న తెన్నుమిడముమ్, ప్రపత్త్యధికారికళెల్లార్క్కుమ్ పురుషకారమఙ్గియమెన్నుమిడముమ్ శొల్లప్పట్టదు.

తరపములకును సమానమగుటంజేసి గదా ద్వయముయొక్క ఉత్తరవాక్యముచే అనన్యప్రయోజనత్వమును తెలుపవలసి వచ్చినది.

“పూర్వవాక్యమున తెలుపఁబడిన సాధనవిశేషము సామాన్యముగ ఫలచతుష్టయమునకును (ధర్మార్థకామమోక్షములకును) కావలసినదిగాను కదా యుండును. అందులో ఈయధికారియపేక్షించిన ఫలవిశేష మిద్దియని తెలుపునది యీవాక్యము” అని పరందపడిలోను, “ఇంతకుముందు చెప్పిన సాధనము సామాన్యముగ ఫలచతుష్టయమునకుఁ గావలసినది యగుటంజేసి యీతండపేక్షించునట్టి ఫలవిశేషమును తెలుపునది” అని శ్రియఃపతిపడియందును, “ఉత్తరవాక్యముచే ప్రాప్యము చెప్పఁబడుచున్నది ప్రాప్యాంతరమునకు కాదు” ఇత్యాది తావుల ముముక్షుప్పడియందును వీరే కదా ప్రసాదించియున్నారు.

“తిరుమాలైక్కు త్తొழுవర్” (ముదల్ తిరు ౧. ౪-౨)(శ్రియఃపతికి దండము సమర్పించువారు) అనియు, “అడియార్గై చ్చేర్దల్ తీర్క్కుమ్ తిరుమాలై” (తి.వా) (దాసులయొక్క కర్మమును పోగొట్టునట్టి శ్రియఃపతి) అని సాయించినట్లు “పురుషకారమును పురస్కరించుకొని ప్రయోజనములను లభించి చంచలింపక వాటినివదలి పెరుమాళ్ళను పిరాట్టియును ఉభయులును చేరియుండుసమయమున కైంకర్యమును లభింపుమా! అని యిట్లు యింతకుముందు చెప్పిన ఉపాయఫలమును ద్వయముయొక్క ఉత్తరఖండము తెలుపుచున్నది” యని కదా వీరితమ్ముళ్లును (అழகియ మణవాళ ప్పెరుమాళ్ నాయనారు) అరుళిచ్చెయల్ రహస్యమను గ్రంథమున ప్రసాదించియున్నారు.

కావున (ఇవన్ అవనై) అను వాక్యము మొదలుకొని యింతవఱకును స్వగతస్వీకారము ఉపాయముకాదనియు, పరగత స్వీకారమే యుపాయమనియు, అది ప్రబలమనియు, సర్వేశ్వరుండే స్వీకరించునప్పుడును పురుషకారమును పురస్కరించుకొనియే స్వీకరించుననియు, ఉభయులును పురుషకారమును పురస్కరించుకొనుటకు ప్రయోజనమిద్దియనియు, ప్రపత్త్యధికారుల కందఱికిని పురుషకార మావశ్యకమనియును చెప్పఁబడినది.

ప్రథమప్రకరణత్తిలే పురుషకారవైభవ కథనముఖేన శ్రీమత్పదార్థత్తైయుమ్, ఉపాయవైభవకథనముఖేన "నారాయణచరణౌ శరణంప్రపద్యే" ఎన్గిఱ పదఙ్గళిన్ అర్థఙ్గళైయుమ్ ప్రతిపాదిత్తవనన్తరమ్, "ప్రపత్తిక్కు దేశనియమముమ్" ఎన్ఱుతుడఙ్గి "ప్రపద్యే" ఎన్గిఱపదత్తాల్ శొల్లప్పట్ట ప్రపత్తియినుడైయ దేశకాలాది నియమాభావత్తైయుమ్, అతుక్కు విషయనియమమ్ శొల్లుకైక్కాక "గుణపూర్త్తియుళ్ళవిడమే విషయమాకై" ఎన్ఱుతుడఙ్గి ముక్తకణ్ఠమాక మీళవుమ్ నారాయణ పదార్థత్తైయుమ్ "ఇతిల్ ప్రపత్తిపణ్ణుమధికారికళ్ మూవర్" ఎన్ఱు ఉత్తమనాలే ఆక్షిప్తనాన వధికారిగళైయుమ్, ప్రపత్తియిల్ సాధనత్వమిల్లామైయైయుమ్, ప్రపత్త్యధికారాపేక్షితమాన శక్తిలజ్జాయత్ననివృత్తిశమదమాతిశయమ్ ముతలానవఱ్ఱైయుమ్, ప్రపత్త్యఙ్గతయా త్యాజ్యమాన ఉపాయాన్తరత్తినుడైయ దోషభూయస్త్వత్తైయుమ్, తత్ప్రతికోటితయా ప్రపత్తియినుడైయ నైర్దోష్యాదికత్తైయుమ్, ప్రపత్తిప్రసఙ్గత్తాలే ముఖభేదేన స్వగతస్వీకారానుపాయత్వత్తైయుమ్, పరగతస్వీకారోపాయత్వత్తైయుమ్, తత్ప్రాబల్యత్తైయుమ్, అవనే స్వీకరిక్కుమళవిలుమ్ పురుషకారత్తైమున్నిట్టే స్వీకరిక్కు మెన్నుమిడత్తైయుమ్, ఉభయరుమ్ పురుషకారత్తై మున్నిడుమతుక్కు ప్రయోజనవిశేషఙ్గళైయుమ్, అధికారిత్రయత్తుక్కుమ్ పురుషకారమపేక్షితమెన్నుమత్తైయుమ్ ప్రతిపాదిక్కైయాలే, ఇవ్వళవుమ్ పూర్వఖణ్డార్థత్తై యరుళిచ్చెయ్తారాయిత్తు. ఇప్ప్రకరణాదియిలే "ఉపేయత్తుక్కు" ఎన్ఱుతుడఙ్గి ఉపేయాధికారముమ్ శిలశొల్లిఱ్ఱేయాకిలుమ్ అతు ప్రాసఙ్గికమిత్తనై.

ప్రథమ ప్రకరణమున,

పురుషకారవైభవమును తెలుపుచు ద్వయమందలి "శ్రీమత్" అను పదముయొక్క యర్థమును, ఉపాయవైభవమును తెలుపుచు "నారాయణచరణౌ శరణంప్రపద్యే" అను పదముల యర్థములనున్ను ప్రతిపాదించినపిదప (ప్రపత్తికి దేశనియమమును) (వా. ౨౨) అను వాక్యము మొదలుకొని "ప్రపద్యే" అను పదముచే దెలుపఁబడిన ప్రపత్తికిఁగల దేశకాల నియమాభావమును, దానికి విషయనియమముఁ దెలుపుటకుగాను (గుణపూర్తిగల స్థలమే విషయము) అను వాక్యము మొదలుకొని వివరముగ మరల నారాయణ పదముయొక్క యర్థమును, (ఇందు ప్రపత్తిచేయునట్టి యధికారులు ముగ్గురు)(వా. ౪౧)అను వాక్యము మొదలుకొని ఉత్తమపురుషచే సూచింపఁబడినట్టి యధికారినిన్ని, ప్రపత్తి యొకసాధనము కాకపోవుటనున్న, ప్రపత్త్యధికారమునకుఁ గావలసిన శక్తిలజ్జాయత్న నివృత్తిని, శమదమాది గుణాతిశయమును మొదలగు వాటినిన్ని, ప్రపత్త్యంగముగాను త్యజింపవలసిన యుపాయాంతరము దోషభూయిష్ఠ మగుటనున్న దానికిఁ బ్రతికోటియగుప్రపత్తికి దోషము లెవ్వియు లేకపోవుటయు మొదలగువాటినిన్ని, ప్రపత్తినిగుఱించి తెలుపు సందర్భమున స్వగత స్వీకారము ఉపాయము కాకపోవుటను, పరగతస్వీకార ముపాయమగుటను దాని ప్రాబల్యమునున్న, సర్వేశ్వరుండే స్వయముగ నీచేతనుని స్వీకరించునప్పుడును పురుషకార పురస్కారముగానే స్వీకరించుటనున్న, జీవేశ్వరు లుభయలును పురుషకారమును పురస్కరించుకొనుటవలని ప్రయోజనములను, అధికారులు ముగ్గురికిని పురుషకారము అవశ్యముగ కావలయుననియును ప్రతిపాదించి యుండుటంజేసి యింతవరకు ద్వయముయొక్క పూర్వఖండముయొక్క యర్థమును సాయించిన వారయిరి.

ఈప్రకరణమున మొట్టమొదట కొంతవరకు ఉపేయాధికారమును గుఱించి చెప్పియున్నను అది ప్రాసంగికము మాత్రము.

మూ॥౧౬౦॥ తనక్కుత్తాన్ తేడుమ్ నన్మై తీమైయోపాతి విలక్కాయిరుక్కుమ్.

ఇని ఉపేయాధికారపర్యన్తప్రకరణశేషత్తాలుమ్ ఉత్తరఖణ్డార్థత్తై యరుళిచ్చెయ్ కిఱార్. అతు శెయ్కిఱవిడత్తిల్ భాష్యకారర్ గద్యత్రయత్తిల్ ఉత్తరఖణ్డార్థమనుసన్ధిత్తరుళిన క్రమత్తిలే నమశ్శబ్దార్థమ్ మున్నాక వరుళిచ్చెయ్ కిఱార్. అత్తిల్ ఇన్ద నమస్సాలే ప్రాప్యవిరోధినివృత్తి ప్రతిపాదకమాకైయాలే ప్రాప్యవిరోధికళానవత్తై దర్శిప్పిప్పతాకత్తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి ప్రథమమ్ అవఱ్ఱిలేయొన్ఱై యరుళిచ్చెయ్ కిఱార్. (తనక్కుత్తాన్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. కీழ் "శ్రీభరతాழ்వానుక్కు నన్మైతానే తీమైయాయిఱ్ఱు" ఎన్ఱు స్వగతప్రపత్తి శరణ్యహృదయానుసారియల్లామైయాలే తీమైయాయ్త్తలైక్కట్టుమ్బడి శొన్నవిత్తాలే ఉపాయదశైయిల్ తనక్కుత్తాన్ తేడుమ్ నన్మై తీమైయామెన్నుమిడమరుళిచ్చెయ్తారాయ్, ఇప్ప్రసఙ్గత్తిలే ఉపేయదశైయిలుమ్ తాన్ తనక్కుత్తేడుమ్ నన్మై తీమైయామెన్నుమిడమరుళిచ్చెయ్ కిఱారెన్ఱు కీழோడిక్కుస్సఙ్గతి. (తనక్కు) ఇత్యాది. అతావతు-శేషియానవన్ భోగదశైయిల్ తన్ వ్యామోహత్తాలే "అడియర్ పట్టతు ఎనతుయిర్ పట్టతు" ఎన్నుమ్బడి తన్ తిఱత్తిల్ మికవుమ్ తాழ்నిన్ఱు పరిమాఱుమళవిల్, "నామ్ శేషభూతరన్ఱో? నమ్ శేషత్వత్తై నోక్కవేణ్డావో?" ఎన్ఱు స్వనైచ్యానుసన్ధానత్తాలే పిన్వాఙ్గలిత్తు, తనక్కుత్తాన్ తేడుకిఱ శేషత్వమాకిఱ నన్మై, అనాదికాలమ్ "స్వతన్త్రోహమ్" ఎన్ఱిరున్త తీమైయోపాతి భోగత్తుక్కు ప్రతిబన్ధకమాయిరుక్కుమెన్నై. (తీమై) ఎన్ఱు అకృత్యకరణాదికళైచ్చొల్లువుమామ్.

మూ॥ ౧౬౦ ॥ తనకు తాను సంపాదించుకొనునట్టి మంచియనునది చెడుపువలెనే ఆటంకమగును.

ఇక ఉపేయాధికారమును ముగించినదియగు ప్రకరణశేషముచే ద్వయముయొక్క యుత్తరఖండార్థమును సాయించుచున్నారు.

అవతారిక:—అట్లుసాయించునప్పుడు శ్రీభాష్యకారులవారు గద్యత్రయమున ఉత్తరఖండార్థమును అనుసంధించుకొనిన క్రమమున "నమః" శబ్దార్థమును ముందుగ ప్రసాదించుచున్నారు. అందులోను ఈనమస్సనునది ప్రాప్యవిరోధుల నివృత్తిని ప్రతిపాదించునది యగుటంజేసి ఆప్రాప్యవిరోధులగు వాటిం దెలుపుటకుంగాను తలంచి మొదట వాటిలో నొక్కదానిని గురించి తెలుపుచున్నారు.

ఇంతకుముందు శ్రీభరతులవారి విషయమున మంచియే చెడుగాం బరిణమించినది యనుతావున, స్వగతప్రపత్తి శరణ్యుండగు సర్వేశ్వరుని హృదయమునకు అనుకూలించినది కానప్పుడు చెడుగాం బరిణమించునని చెప్పుటంజేసి ఉపాయదశయందు తనకుతాను సంపాదించుకొనునట్టి మంచియనునది చెడుగానయిపోవునని తెలిపినవారై, యీసందర్భమున ఉపేయదశయందును తనకుతాను సంపాదించుకొననట్టి మంచి చెడుగానగును అని తెలుపుచున్నారు. ఇదియే పూర్వగ్రంథముతో ప్రకృతమునకుంగల సంబంధము.

(తనకు) ఇత్యాది. శేషియగు సర్వేశ్వరుండు భోగదశయందు తన వ్యామోహముచే "నాయాత్మవస్తువుకు వచ్చినహానిని యేయాత్మవస్తువు పొందినది?" అనునట్లు తన విషయమున మిక్కిలి ప్రీతిగలిగి ప్రవర్తించునప్పుడు "నేను శేషభూతుండను కానా? నా శేషత్వమును కాపాడుకొనవద్దా?" అనుకొని స్వనైచ్యానుసంధానమువలన వెనుతీసి తనకుతాను లభింప ప్రయత్నించిన శేషత్వరూపమగు మంచియనునది అనాదికాలముగ "నేను స్వతంత్రుండను" అనుకొనిన చెడుపువలెనే వానిభోగమునకు ప్రతిబంధకమగును. మూలమున "తీమై" అనుశబ్దము అకృత్యకరణాదులనున్ను తెలుపవచ్చును.

మూ॥౧౬౧॥ అళకుక్కిట్టశట్టై అణైక్కైక్కు విరోధమానాప్పోలే.

మూ॥౧౬౨॥ “హారోఽపి.”

మూ॥౧౬౩॥ పుణ్యమ్పోలే పారతన్త్ర్యముమ్ పరానుభవత్తుక్కు విలక్కు.

శేషియుగన్దైయ విరుప్పత్తుక్కుడలాయ్ ఆత్మావుక్కలఙ్కారమాయిరుక్కిఱ శేషత్వమ్, భోగవిరోధియాకుమ్పడి యెజ్ఞనేయెన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అళకుక్కిట్టశట్టై) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. ఆత్మవస్తు-స్త్రీక్కు అళకుక్కిట్టశట్టై యావనుకప్పుక్కు విషయమాహాయ్ అవళుక్కలఙ్కారమాయిరున్దతేయాకిలుమ్ భోగదశైయిల్ ఆలిఙ్గన విరోధియామాప్పోలే, ఇతువుమ్ భోగవిరోధియా మెన్నపడి.

అళకుక్కుడలానతు అనుభవవిరోధియా మెన్నుమిడత్తై. శేషివచనత్తాలే దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్ (హారోఽపి) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. “హారోఽపి నార్పితః కణ్ఠే స్పర్శసంరోధభీరుణా । ఆవయోరన్తరే జాతాః పర్వతాస్సరితో ద్రుమాః” ఎన్ఱు సంశ్లేషదశైయిల్ స్పర్శవిరోధియామెన్నుమచ్చత్తాలే పిరాట్టి తిరుక్కళుత్తిలే హారముమ్ పూణ్బతిల్లై ఎన్ఱారిఱే పెరుమాళ్. “భీరుణా” ఎన్ఱ లిఙ్గవ్యత్యయమార్షమ్.—ఆన్ఱిక్కే, అళకుక్కిట్టతణ్డైక్కు విరోధియామెన్నుమిడము అవిక్కయే ప్రయోజనమాక్కి, లిఙ్గానుగుణమాక పెరుమాళ్ తమక్కాక్కిలే యోజిక్కవుమామ్.

అనాల్ పిన్నై పారతన్త్ర్యమేయోనల్లతెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (పుణ్యమ్పోలే)

మూ॥౧౬౧॥ అలంకారముకై తొడుకొనిన రవికె ఆలింగనము కాటంకమగునట్లు.

మూ॥౧౬౨॥ “హారోఽపి” అనువాక్యమును ఈతావున స్మరించుకొనునది.

మూ॥౧౬౩॥ పుణ్యమువలెనే పారతంత్ర్యమున్ను సర్వేశ్వరుని యనుభవమునకు విరోధి.

అవతారిక:—శేషికి సంతోషమును గలుగంజేయునదియై యీ యాత్మవస్తువును అలంకారభూతమగు శేషత్వము భోగవిరోధియగునట్లు ఎక్కడ చూచియున్నామంటివేని తెలుపుచున్నారు.

స్త్రీ అలంకారమునకుగాను తొడుకొనిన రవికె భర్తకు సంతోషము గలుగజేయునదియై ఆమెకు అలంకారమై యున్నప్పటికిన్ని, భోగదశయందు ఆలింగనము చేసికొనుటకు నిర్బంధమగునట్లు ఇదియును సర్వేశ్వరుని భోగమునకు విరోధియగును.

అవతారిక:—అలంకారమున కనుకూలమైనది భోగమునకు విరోధియగునను విషయమును శేషియొక్క శ్రీసూక్తిచే దెలుపుచున్నారు.

“హారోఽపి నార్పితః కణ్ఠే స్పర్శసంరోధభీరుణా । ఆవయోరన్తరే జాతాః పర్వతాస్సరితో ద్రుమాః” (ఆలింగనమునకు నిర్బంధమగునని భయముచే కంఠమునందొక హారమునైనను ధరించియుండలేదు అట్టి మాయిరువురి మధ్యను పర్వతములును నదులును వృక్షములును ఏర్పడినవి) అనుటచే ఆలింగన సమయమున పరస్పర సంస్పర్శమున కాటంకమగునని భయముచే ఒక ముత్యాల హారమునైనను ధరించుటలేదు అనికదా పెరుమాళ్లు ప్రసాదించియున్నారు.

“భీరుణా” అనుతావున లింగమున మార్పు ఋషిప్రోక్తమైనందున ఆక్షేపార్హముకాదు.

అథవా, (అలంకారమునకుగాను ధరించినది ఆలింగనమునకు నిర్బంధకరమైనది) అని తెలుపుటనే ప్రధానగాంగొని, ప్రయోగింపబడియున్నట్టి లింగమునకు అనుగుణముగ “భీరుణా” అనుపదమును పెరుమాళ్ల విషయముగనున్న అన్వయించుకొనవచ్చును.

అవతారిక:—అయితే యిక పారతంత్ర్యమేనా మంచిది? అంటివేని తెలుపుచున్నారు.

పుణ్యమనంగా ఇంతకుముందు మంచియని చెప్పబడిన శేషత్వము. అది యింతకుముందుచెప్పి

మూ॥౧౬౮॥ గుణమ్బోలే దోషనివృత్తి.

ఎన్గిఱదక్కై. (పుణ్యమ్) ఎన్గిఱతు-కీళ్ ‘‘నసైన్య’’ ఎన్గిఱ శ్లోకత్తాలే శొన్న శేషత్వత్తై. అతుకీళ్ చొన్నపడియే స్వనైచ్యానుసన్ధానత్తాలే ఇవనైయ్ కైక్కుక్కుడుప్పదొన్ఱాయ్ యాతొరుపడి భోగవిరోధియాకాని ఱుక్కుమ్; అప్పడియే భోగదశైయిల్ అవనుడు ఎతిర్ నఱ్ఱికొణ్డాలే అచిత్తుప్పోలే కిడక్కైక్కు ఉప్పాన కేవలపారతన్త్ర్యముమ్, ఎతిర్ విఱ్ఱీసాపేక్షమాన నిర్వ్యాపారనాయ్ భోగత్తుక్కు విడలుపిడియామె స్తుపడి.—అన్ఱిక్కే (పుణ్యమ్) ఎన్గిఱతు సత్కర్మత్తైయాయ్ అతు యాతొరుపడి పాపత్తిఱ్ఱాట్టిల్ వ్యావృత్తమాయిరుక్కచ్చెయతే భగవత్ప్రాప్తి ప్రతిబన్ధకమాకానిఱ్కుమ్. అప్పడియే; ఇవనై య్కైక్కుక్కుడుప్పాన శేషత్వత్తిఱ్ఱాట్టిల్, అచిత్తుప్పోలే ఎతిర్ తలైయిట్టుతువళక్కాయిరుక్కైక్కుడుప్పాకైయాలే వ్యావృత్తమాన పారతన్త్ర్యముమ్, ఎతిర్ విఱ్ఱికొణ్డుక్కక్కుడుప్పల్లామైయాలే పరనుడైయ వనుభవత్తుక్కు ప్రతిబన్ధకమామెన్నవుమామ్. ఇత్తాల్, కేవలశేషత్వముమ్ కేవలపారతన్త్ర్యముమ్ సిద్ధోపాయాకారజ్ఞర్కాలే భోగవిరోధియాకానిఱ్కుమ్. పారతన్త్ర్యత్తోడేకూడిన శేషత్వమే ఉద్దేశ్యమెన్నై.

ఇప్పడి ఉపేయదశైయిల్ శేషత్వపారతన్త్ర్యఙ్గళ్ పరానుభవత్తుక్కు విలక్కామ్పడియై యాదల్ చ్చెయ్తివనన్తరమ్, ప్రాప్తిదశైయిల్ అవనుడైయ నిర్బన్ధమూలమాక ఉణ్డాన దోషనివృత్తి పరానుభవత్తుక్కు విలక్కామ్పడిగ్గై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (గుణమ్బోలే దోషనివృత్తి) ఎన్ఱు. (గుణమ్) ఎన్గిఱతు-కీళ్ విరోధియాకచ్చొన్న శేషత్వపారతన్త్ర్యఙ్గళిరణ్డైయుమ్. ఇవనా నాత్మవస్తువుక్కు అన్తరఙ్గనిరూపకగుణమాయిరే యిరుప్పతు; ఇతుపోలే (దోషనివృత్తి) ఎన్ఱతు ఆత్మగుణద్వయ

ము॥౧౬౮॥ గుణమువంటిదియే దోషనివృత్తియును.

నప్రకారమే స్వనైచ్యానుసంధానము మూలముగ సంకోచపడుట కనుకూలమగు యెదొక విధముగ భోగమునకు విరోధియగును. అట్లే భోగదశయందు సర్వేశ్వరు నెదుర్కొని తోద్పడక, అచిత్తువలెనే పడియుండుట కనుకూలమగు కేవల పారతంత్ర్యమును అట్లు యెగర్కొని తోద్పడుటనపేక్షించునట్టి సర్వేశ్వరుని భోగమునకు నిర్బంధమగును.

అథవా పుణ్యమనఁగా సత్కర్మము కావచ్చును. అది యేదొక విధమున పాపమునకంటెను విలక్షణమైనదైనను భగవత్ప్రాప్తికి ప్రతిబంధకము కాఁగలదు.

అట్లే సంకోచపడుట కనుకూలమైనదియగు శేషత్వముకంటెను అచిత్తువలెనే వాఁడు ఉంచినట్లుండుటకనుకూలమైనదగుటచే విలక్షణమగు పారతంత్ర్యమును సర్వేశ్వరుని భోగమునకనుకూలముగ వానినెదుర్కొని ప్రవర్తించుట కుపయుక్తమైనది కాకపోవులంజేసి, వాని యనుభవమునకు ప్రతిబంధక మగునని యనుగ్రహము చేసికొనవచ్చును.

కావున కేవల శేషత్వముగాని కేవల పారతంత్ర్యముగాని యేదొకవిధముగ భోగవిరోధిగానుండును. కావున పారతంత్ర్యముతోఁగూడిన శేషత్వమే యుద్దేశ్యము.

అవతారిక:—ఇట్లు శేషత్వ పారతంత్ర్యములు సర్వేశ్వరుని యనుభవమునకు నిర్బంధకరములను విషయమును తెలిపి ప్రాప్తిదశయందు ఈశ్వరుని నిర్బంధము మూలముగఁ గలుగునట్టి దోషనివృత్తి సర్వేశ్వరునియొక్క భోగంబునకు నిర్బంధమగు విధమును తెలుపుచున్నారు.

ఈతావున ‘‘గుణ’’ మనఁగా నింతకుముందు విరోధులుగాను చెప్పఁబడినట్టి శేషత్వ పారతంత్ర్యములు రెండును. ఇవియే కదా యీయాత్మవస్తువుయొక్క యంతరంగగుణములుగా నుండునవి. వీటివంటిదియే దోషనివృత్తియనఁగా, ఇంతకుముందు చెప్పినప్రకారము ఈయాత్మగుణద్వయ

మూ॥ ౧౬౫॥ ఆభరణమనభిమతమాయ్ అఴుక్కభిమతమాయిరానిన్ఱతిఱే.

మూ॥ ౧౬౬॥ «స్నానమ్ రోషజనకమ్» ఎన్గిఱవార్త్తైయై స్మరిప్పతు.

ముమ్ కీర్త్తిచ్చొన్నపడియే యాతొరుపడి పరానుభవత్తుక్కు విలక్కాకిఱతు. అప్పడియే ఇవళ్ నిర్బన్ధిత్తు ప్పణ్ణువిత్తుక్కొళ్ళుకిఱ ప్రకృతిసమ్బన్ధమాకిఱ దోషత్తినుడైయ నివృత్తియుమ్, చరమశరీరమాకైయాలే. ఇత్తోడేకిడక్కిఱనాళ్ వైత్తనుభవిక్కవిచ్ఛిక్కిఱ అవనుడైయ అనుభవత్తుక్కు విలక్కామెన్గై. (గుణమ్పోలే) ఎన్ఱుపారతన్త్ర్యమొన్ఱైయుమ్ దృష్టాన్తిక్కైయత్తాకవుమామ్.

దోషనివృత్తియిలాత్మస్వరూప నుత్యన్త పరిశుద్ధమాయ్ భోగ్యమాయిరుక్కుమత్తనైయన్ఱో, అనపిన్ను, దోషనివృత్తి అనభిమతమాయ్ దోషమభిమతమాయిరుక్కక్కూడుమోవెన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (ఆభరణమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు - లౌకికత్తిల్ విషయప్రవణరాయిరుప్పార్క్కు అభిమతవిషయత్తినుడైయ ఔజ్జ్వల్యహేతువాన ఆభరణమ్ అనభిమతమాయ్, ఆనౌజ్జ్వల్యహేతువాన అఴుక్కభిమతమాయిరానిన్ఱతిఱే ఎన్గై.

ఇతుతాన్ లౌకికత్తిలన్ఱిక్కే పిరాట్టిపక్కలిలవన్నవనుక్కు మిప్పడియిరున్దమైక్కు సూచకమానవార్త్తైయై స్మరిప్పిక్కిఱార్ మేల్, (స్నానమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు - పిరాట్టి శిరస్స్నానమ్ శెయ్తువన్దతు పెరుమాళుక్కు రోషజనకమెన్నుమత్తై ప్రకాశిప్పిక్కిఱ «దీపో నేత్రాతురస్యేవ ప్రతికూలాసి మే ధ్రువమ్» ఎన్గిఱవార్త్తైయై ఇవ్వర్థత్తుక్కుదాహరణమాక స్మరిప్పిత్తతెన్గై. «సహజాఙ్మవలజ్జాం» ఇత్యాదిప్పడియే

మూ॥ ౧౬౫॥ ఆభరము అయిష్టమైనదై మురికి యిష్టమైనదిగాను కదా! యున్నది.

మూ॥ ౧౬౬॥ «స్నానము కోపముఁ గలుగఁజేయునది» అనువాక్యమును స్మరించుకొనునది.

ము ఏదొకవిధమున సర్వేశ్వరునియనుభవమునకు ప్రతికూలములనట్లు ఈటించు నిర్బంధము చేసి చేయించుకొనునట్టి ప్రకృతిసంబంధరూపమగు దోషముయొక్క నివృత్తియును, చరమ (తుట్టతుది) శరీరమగుటంజేసి దీనితో (దీనిలోనుండగా) కొన్నాళ్లు అనుభవించవలయునని కోరికగల సర్వేశ్వరునియొక్క భోగంబునకు నిర్బంధమగును.

గుణమువలెనను తావునపారతంత్ర్యము నొక్కదానినే దృష్టాంతముగాఁగొనినను గొనవచ్చును.

అవతారిక:—దోషము నివర్తింపఁగా ఆత్మస్వరూపము ఎక్కువ పరిశుద్ధమైనదై భోగ్యమైనదిగా నుండును గదా! ఇట్లుండ, దోషనివృత్తి అయిష్టమైనదై దోషము ఇష్టమైనదిగా నుండవచ్చునా? అంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(ఆభరణమ్) ఇత్యాది. లోకమున విషయానుభవపరులగువారికి వారి యభిమతవిషయమునకొక ప్రకాశముఁ గలుగఁజేయునట్టి యాభరణము అయిష్టమైనదై, అట్లు ప్రకాశముఁ గలుగఁజేయనిదియగు మురికి యనునది యిష్టమైనదిగాను కొనవచ్చుచున్నది కదా!

అవతారిక:—ఇది లౌకికుల విషయమున మాత్రమేకాకుండ, పిరాట్టి (శ్రీసీతాపిరాట్టి) విషయమున పెరుమాళ్లకున్న యిట్టి యభిప్రాయముండుటకు సూచకమైన యొకవార్తను తెలుపుచున్నారు

అనఁగా, శ్రీసీతాపిరాట్టి స్నానంబొనర్చియుచ్చుట శ్రీరామచంద్రునికి కోపముఁ గలుగఁజేసెనను విషయమును సూచింపునట్టి «దీపో నేత్రాతురస్యేవ ప్రతికూలాసి మే ధ్రువం» (నేత్రరోగముగలవానికి దీపమువలె నేనాదృష్టికి ప్రతికూలముగ నున్నావు» అను శ్రీరామచంద్రుని శ్రీసూక్తిని యీపైవిషయమునకు అనుకూలమైనదానినిగా స్మరించుకొనునది.

పత్తుమాసమ్ తిరుమఞ్జనమ్ పణ్ణామలిరుక్కైక్కిరున్ద వడివైక్కాణవాశైప్పట్టిరున్దవర్క్కు, ఇవళ్ తిరుమఞ్జనమ్ పణ్ణి వన్దవితు రోషజనకమాకచ్చొల్ల వేణ్డావిఱే. ఆనాల్ "దీర్ఘ ముష్ణంచ నిశ్వస్య మేదినీముపలోకయన్ । ఉవాచ మేఘసఙ్కాశం విభీషణముపస్థితమ్ । దివ్యాఙ్గరాగాం వైదేహీం దివ్యాభరణభూషితామ్ । ఇహ సీతాం శిరస్స్నాతా ముపస్థాపయ మాచిరమ్" ఎన్ఱు అవర్ తామే యన్ఱో తిరుమఞ్జనమ్ పణ్ణి, అలఙ్కరిత్తుక్కొణ్డు వరుమ్పడి శ్రీవిభీషణాழ்వానైప్పార్త్తు అరుళిచ్చెయ్తతు; ఇప్పడి యరుళిచ్చెయ్తే పిన్నై రోషమ్ జనిప్పానేన్ ఎన్నిల్; నామ్ నల్లవార్త్తై చొల్లి విడక్కడవోమ్, తానే యాయ్న్దో వెన్ఱు కొల్లి ఇట్టారిత్తునై పోక్క, ఇతు హృదయమాక చ్చొన్నవార్త్తై యల్ల; అల్లాతపోతు రుచ్యాక కట్టాతిఱే. అవళ్ తాన్ "అస్నాతా ద్రష్టుమిచ్ఛామి భర్తారం రాక్షసప" ఎన్ఱిరుక్క చ్చెయ్తే, "యథాऽऽహ రామో భర్తా తే తత్తథాకర్తుమర్హసి" ఎన్ఱు శ్రీవిభీషణాழ்వాన్ నిర్బన్ధిత్తుచ్చొన్న పిన్బు తిరుమఞ్జనమ్ పణ్ణిక్కొణ్డిన్నిల్; అవన్ పెరుమాళ్ తిరువుళ్ళక్కరుత్తఱియాతే, అరుళిచ్చెయ్త వార్త్తైయైక్కొణ్డు సొన్నానిత్తనై యిఱే; ఎల్లామ్ చెయ్తాలుమ్ పత్తుమాసమ్ రావణ భవనత్తిలే యిరుక్కిఱవళ్ "శైత్యై యిరున్ద వేషత్తోడే సెల్లక్కాణుమిత్తనై యుల్లతు తిరుమఞ్జనమ్ పణ్ణిన్" ఎన్ఱిరుక్క వేణుమిఱే; అతు సెయ్యాతే

"అపాకా మవలంకారాణామ్" (శ్రీ. రా. సు. ౧. ౫. ౨౧) (మురికికలిగి యలంకారశూన్యమైనది) అన్నట్లు పదిమాసములు స్నానముజేయక మురికిపట్టినట్టి శరీరమును చూడవలయునని కోరియున్నట్టి వీరివద్దకు ఈమె స్నానముచేసిపోవుట యనునది వీరికి కోపముఁ గలుగఁజేయునని వేఱు చెప్ప నక్కఱలేదు గదా!

అవతారిక:— అయినచో "దీర్ఘముష్ణంచ నిశ్వస్య మేదినీముపలోకయన్ । ఉవాచ మేఘసఙ్కాశం విభీషణముపస్థితమ్ । దివ్యాఙ్గరాగాం వైదేహీం దివ్యాభరణభూషితామ్ । ఇహ సీతాం శిరస్స్నాతా ముపస్థాపయ మాచిరమ్" (శ్రీ. రా. యు. ౧౪. ౬. ౭) (అంతట శ్రీరామచంద్రుండు గొప్పదుఃఖముతో నాయాసపడుచు తలవంచుకొని సమీపమునందున్న మేఘమువంటివాఁడగు శ్రీవిభీషణునితో నిట్లు చెప్పినవాడాయెను. ఓ విభీషణా! శిరస్స్నానమొనర్చి మంచివర్ణముగల చందనమును బూసికొని ఆభరణములను ధరించియున్నట్టి సీతాదేవిని నావద్దకు తోడ్కొనిరమ్ము) అని చెప్పియున్నట్లు వీరేకదా స్నానమొనర్చి యలంకరించుకొని వచ్చునట్లు శ్రీవిభీషణులవారితో చెప్పియున్నారు ఇట్లుండ, వీరికేల కోపము రావలయునంటివేని "మనము మంచిమాటచెప్పి పంపినాము అయినచో తనకు తెలియదా? యనుకొని చెప్పినారు. ఇంతియెకాని యది హృదయపూర్వకముగ చెప్పినమాటకాదు. అట్లుకాకున్న వీరికి కోపము రా కూడదు గదా!

ఆమె "అస్నాతా ద్రష్టుమిచ్ఛామి భర్తారం రాక్షసాధిప!" (ఓ విభీషణా! స్నానముచేయకయే నా భర్తను సేవింప కోరికగలదు) అని చెప్పఁగా నంతట విభీషణులవారు "యథాహ రామో భర్తా తే తథా తత్కర్తుమర్హసి" (శ్రీ. రా. యు. ౧౪. ౧౧) (నీభర్తయగు శ్రీరామచంద్రుఁడు ఆనతిచ్చినప్రకారము చేయవలసినది) అన్నట్లు శ్రీవిభీషణులవారి నిర్బంధమువలనఁగదా! ఆమె స్నానమొనర్చినదాయెను అంటివేని, వారు పెరుమాళ్లయొక్క యంతరంగాభిప్రాయమును తెలిసికొనక వారు చెప్పినమాటను విని చెప్పినారింతియే. ఎంతచేసినను, పదిమాసములు రావణుని గృహంబున ఈమె చెరలోనున్న యాకారముతో పోయి సేవింపవలయును అథవా స్నానముచేయుమని యుండవలయును గదా! అట్లు చేయక తత్క్షణమే స్నానముచేసి వచ్చెను. అది యట్టి చెరలోనున్న యాకారమునుజూడ గోరి

మూ॥ ౧౬౭॥ “వఙ్జక్కళ్వన్” “మఙ్గవొట్టు”.

శడక్కన త్తిరుమఞ్జనమ్ పణ్ణి వన్దారొళికో. అతు అవ్విరుప్పుక్కాణ వాశైప్పట్టవర్కళుక్కు రోషహేతు వాయిత్తు. ఆకైయాలే (స్నానమ్ రోషజనకమ్) ఎన్నక్కుఱైయిల్లై.

అన్నిక్కే, (స్నానమ్ రోషజనకి మున్గిలవాక్యైయావతు)-శ్రీవిభీషణాళ్వాన్ తిరుమఞ్జనమ్ శెయ్తరుళ చొన్న పోతు పెరుమాళ్ తిరువుళ్ళత్తై యాతియుమవళాకైయాలే, అవర్క్కుత్తు అనభిమతమాకైయాలే రోషజనకమాయిత్తెన్ను ముడియామెన్ను నినైత్తు, “అస్నాతా ద్రష్టుమిచ్ఛామి భర్తారం రాక్షసాధిప” ఎన్ను పిరాట్టి యరుళిచ్చెయ్త వాక్యైయాకవుమామ్. రోషజనకమెన్నుమత్తై ప్రకాశిప్పిక్కిఱవాక్యై ఎన్ను కీళ్ చ్చొన్న న్యాయమ్ ఇఙ్గుమొక్కుమ్.

ఇప్పడి అభిమతవిషయత్తిల ఉగప్పుక్కు కస్తమాప్పోలే, ఆత్మజ్ఞానమ్ పిఱన్దవిడత్తిల “ఉగప్పుక్కుడమ్బు” ఎన్నుకళిక్కిఱవిద్దేహత్తై, ఈశ్వరన్ విరుమ్బ ఎళ్గి కణ్డతెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (వఙ్జక్కళ్వన్) ఇత్యాదియాల్. అతావతు- “వఙ్జక్కళ్వన్” ఎన్ను తొడఙ్గి “మఙ్గవొట్టు” ఎన్నుమళవాక త్తన్ముడైయతిరుమేనియిలే అత్యాదరత్తైప్పణ్ణి అవననుభవిత్తపడికళైయుమ్, అన్వళవన్నిక్కే అతిచాపల్యత్తాలే ఇత్తిరుమేనియోడేతన్నై త్తిరునాట్టిలే కొణ్డుపోవతాక అవననుభవిత్తనాయిరుక్కిఱపడియైయుమ్ కణ్డు “పిరానే ఇప్పడి శెయ్తరుళవొణ్ణాతు” ఎన్ను నిర్బన్ధిత్తు, ఇతిన్ ఉడైయ దోషత్తై యవనుక్కుణర్త్తి ఇప్పడి హేయ

మూ॥ ౧౬౭॥ “వఙ్జక్కళ్వన్” (తి. వా. ౧౦. ౭. ౧.) “మఙ్గవొట్టు” (తి. వా. ౧౦. ౭. ౧౦.) అను పాశురము లిందులకుఁ బ్రమాణములు.

యున్నట్టి పెరుమాళ్లకు కోపము గలుగఁజేసినదాగును. కావున స్నానము కోపముఁగలుగఁజేయుననుట పొసగును.

అథవా “స్నానము కోపముఁగలుగఁజేయును” అనువార్త ఈ క్రింది సందర్భముతో సంబంధించినదైనను కావచ్చును.

శ్రీవిభీషణులవారు స్నానము చేయుమని చెప్పఁగా, శ్రీరామచంద్రుని యంతఃకరణముఁదెలిసికొనియుండిన యామె కనుక, వారికిది యయిష్టమైనది యగుటంజేసి కుదకు వారికి కోపముఁగలుగఁజేయును అని తలంచి “అస్నాతా ద్రష్టుమిచ్ఛామి భర్తారం రాక్షసాధిప” అని శ్రీ సీతాపిరాట్టి చెప్పియుండిన మాటయయినను కావచ్చును. కావున “కోపముఁగలుగఁజేయునది” అనుదానిఁ దెలుపునట్టి వార్తయని యింతకుముందు చెప్పిన న్యాయము ఈ విషయమునను పొసగును.

అవతారిక:—ఇట్లు అభిమత విషయము సమురికి సంతోషముఁగలుగఁజేయునట్లు, ఆత్మజ్ఞానము గలిగినట్టి యాతండు “మురికి శరీరము” అని నిషేధించునటి యీశరీరమును సర్వేశ్వరుండు ప్రేమించునట్లు ఎవరి విషయమునఁ జూచియున్నాడని యడిగితే వని తెలుపుచున్నారు.

(వఙ్జక్కళ్వన్) ఇత్యాది “వఙ్జక్కళ్వన్” (౧౦ - ౭ - ౧) అను పాశురము మొదలుకొని “మంగవొట్టు” (౧౦ - ౭ - ౧౦) అను వరకును తమయొక్క శరీరము నెక్కువ ప్రేమించి సర్వేశ్వరుండనుభవించిన విధములను, అంతమాత్రమే కాక, అతిచాపల్యమువలన ఈశరీరముతోనే తమను శ్రీవైకుంఠమునకు వేంచేపుచేసికొని పోవుటకై సర్వేశ్వరుండు తలంచి యున్నట్లు తెలిసికొని “ఓ యుపకారకుఁడా ఇట్లు చేయకూడదు” అని చెప్పినిర్బంధించి యీశరీరమునఁగల దోషంబుల నతనికిఁ దెలిపి హేయమగునట్టి యిది నశించునట్లు చేయవలెను అనియును చెప్పి వానికాళ్ళుపట్టుకొని

మూ॥ ౧౬౮ ॥ వేర్ చ్చాఱుమవర్గళ్ మణ్పఱ్ఱుక్కుత్తాప్పోలే జ్ఞానియై విగ్రహత్తోడే యాదరిక్కుమ్.

మూ॥ ౧౬౯ ॥ పరమార్తనాన ఇవనుడైయ శరీరస్థితిక్కు హేతు కేవలం భగవదిచ్ఛైయిఱే

మానవిఱు మజ్ఞుమ్మడి ఇతైయవేణుమెన్ఱుకొల్ కట్టి, అవన్ ఇత్తై విడావిత్తుక్కొణ్డు పోమ్పడియిరుక్కిఱ ఇవ్విత్తుక్కొళ్ళుపడిక్కుమ్ మరుళిచ్చెయ్తారిఱే యాశ్వార్.

అభిమతవిషయత్తిల్ ప్రావణ్యత్తాలే అదఱ్కుం సూత్రమన్ఱిక్కే, ఇవనుడైయ జ్ఞానపరిమళమ్ ఇద్దేహత్తిలే ప్రకాశిక్కైయాలుమ్ ఇత్తైయాదరిక్కుమెన్నుమిడత్తైపద్యస్థానత్తాలే విమళిక్కిఱార్, (వే) ఇత్యాదియాలే. అభిమతవిషయమణ్ణిల్ వాళియాదేన్ఱు వేర్ చ్చాఱుమవ భోగనిపానర్కళ్, మణ్పఱ్ఱుక్కుత్తాప్పోలే, పరమభోగియాన సర్వేశ్వరన్ జ్ఞానియాన ఇవనై విరుమ్బి అనుభవిక్కుమిడత్తిల్ ««ఆహ్లాదశీతనేత్రామ్బుః»» ఇత్యాదిప్పడియే జ్ఞానకార్యమాన వికృతికళుక్కెల్లామాశ్రయమాయ్క్కొణ్డు ఇవనుడైయ జ్ఞానపరిమళమెల్లామ్ తోన్ఱుమ్పడియిరుక్కిఱ విగ్రహత్తోడే కూడ విరుమ్బుమెన్నపడి.

ఇన్నుమ్ ముఖాన్తరత్తాలే ఇవన్ దేహత్తిలవన్ విరుప్పత్తైదర్శిప్పిక్కిఱార్, (పరమార్తన్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (పరమార్త్తనాకిఱాన్, ««మున్నినైన్దై యినియాముఱామై»» ««ఎన్నాళ్ యానున్నైయినిత్తు కూడువన్»» ««ఎఙ్గినిత్తలైప్పెయ్వన్»» ««నాళ్ సెల్లయ్యే»» ««తరియేనిని»»

మూ॥ ౧౬౮॥ కురువేరును ధరించువారు దానితోనుండు మంటిని తుడిచివేయకుండునట్లు జ్ఞానియగువానిని ఈశరీరముతోఁ గూడ యాదరించును.

మూ॥ ౧౬౯ ॥ పరమార్తుండగు ఈతని శరీరస్థితికి హేతువు భగవదిచ్ఛమాత్రమేకదా.

వానిని దీనిని విడిచి పోవునట్లు కష్టపడియుప్పించిన విధము శ్రీనమ్మాళ్వారులు సాయించినారు.

అవతారిక:—అభిమతవిషయమునకు మూరకనివలనే యాదరించుట మాత్రమే కాకుండ, యీతని జ్ఞానపరిమళము ఈదేహమునఁబ్రకాశింపుటం జేసియును, దీనిని అదరించును అను విషయమును దృష్టాంతపూర్వకముగఁ దెలుపుచున్నారు.

పరిమళముయొక్క తాదాత్మ్యముఁదెలిసికొని కురువేరును ధరించువారు, ఆ వేరులు మంటిని తుడిచివేసినట్లైన, పరిమళము తగ్గును అని తలంచి మంటిని తుడిచివేయక దానితోనే కురువేరును ధరించునట్లు, పరమభోగియగు సర్వేశ్వరుండును జ్ఞానియగు నీతనిని ప్రేమించి యనుభవించునప్పుడు ««ఆహ్లాదశీతనేత్రాంబుః»» (ఆనందమువలన చల్లనికన్నీరుగలవాఁడు) ఇత్యాది శ్లోకమునఁజెప్పఁబడియున్నట్టి జ్ఞానకార్యములగు వికారంబులన్నింటికిని యాశ్రయమై యీజ్ఞానపరిమళమంతయును ప్రకాశించునట్టి శరీరముతోఁగూడ ప్రేమించును»» అనుట

అవతారిక.—ఇంకను వేఱొక్కవిధమున ఈతని దేహమున నతనియునికిని తెలుపుచున్నారు.

పరమమార్తుండనఁగా, ««మున్నినైన్దై యినియామురామై»» (తిరువిరు ౧) (హేయమగు శరీరముయొక్క యనాదియగు స్వభావమును నేను సహింపజాలను) అనియు ««ఎన్నాళ్ యానున్నై యినిత్తు కూడువన్»» (తి.వా.౩.౨.౧.) (నేను నిన్ను ఎప్పుడు వచ్చిచేరుదును) అనియు, ««ఎఙ్గినిత్తలైప్పెయ్వన్»» (తి. వా. ౩.౨,౯.) (నిన్ను నేను ఎచ్చట లభించుదును?) అనియు ««నాళ్ సెల్లయ్యేన్»» (తి. వా. ౯. ౮, ౪.) (లభించునట్టి దినము నెఱుఁగను?) అనియు, ««తరియేనిని»»

మూ॥ ౧౭౦॥ ‘‘తిరుమాలిరుఞ్జోలై మలైయే’’ ఎన్గిఱపడియే ఉకన్దరుళిననిలఙ్గళెల్లా వత్తిలుమ్ పణ్ణుమ్ విరుప్పత్తై అవనుడైయ శరీరైకదేశత్తిలే పణ్ణుమ్.

‘‘కూవిక్కొళ్ళుమ్ కాలమిన్నమ్ కుఱుకాతో’’ ఎన్ఱు సంసారత్తిలడిక్కొతిప్పాలుమ్ భగవదనుభవత్తిల్ పెరువిడాయాలుమ్ ఇతుక్కు మేలిల్లైయెన్నుమ్పడి ఆర్తియిలైన్దవఙ్. ఏవమ్భూతనానవనుడైయ శరీరస్థితిక్కు హేతు, ప్రారబ్ధకర్మమెన్నవొణ్ణాతిఱే. ‘‘సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి’’ ఎన్గిఱతోడువిరోధిక్కైయాలే. ఆర్తానామాశుఫలదా సకృదేవకృతాహ్యసౌ । దృప్తానామపిజన్తూనాందేహాన్తరనివారిణీ’’ ఎన్గిఱ ప్రపత్తిస్వభావన్దానియప్పతు. ఆకైయాల్ ఇవనుడైయ శరీరస్థితిక్కు హేతు, ఇన్నముమ్ శిలనాళివనై ఇచ్ఛరీరత్తోడే వైత్తనుభవిక్కవేణుమెన్గిఱ ఈశ్వరేచ్ఛైయొழియ వేఱొన్ఱిల్లామైయాలే, (కేవలభగవదిచ్చైయిఱే) ఎన్గిఱార్, ప్రారబ్ధకర్మమడియాకవిరుక్కిఱ దృప్తవిషయత్తిలుమ్, భగవదిచ్చైయుణ్డాకైయాలే అత్తైవ్యావర్తిక్కిఱతు కేవలశబ్దత్తాలే.

ఇప్పడితన్ విరుప్పత్తుక్కు విషయమాన ఇవన్ శరీరత్తై అవన్ విరుమ్బుమ్ ప్రకారమరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (తిరుమాలిరుఞ్జోలైమలై) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు — తెఱ్కుత్తిరుమలైయై

మూ॥ ౧౭౦॥ ‘‘తిరుమాలిరుఞ్జోలై మలైయే’’ (తి. వా. ౧౦. ౭.) అనిసాయించినట్లు సర్వేశ్వరుండు తాను ప్రేమించియుండు దివ్యదేశము లన్నింటియెడలఁ జూపు నట్టి యాదరమంతయును ఈతని శరీరమునందొక్కతావుననే చూపించును.

(తి. వా. ౫. ౮. ౭.) (ఇఁక ధరింపఁజాలను) ‘‘కూవిక్కొళ్ళుమ్ కాలమిన్నమ్ కుఱుకాతో’’ (తి. వా. ౬. ౯. ౯.) (సర్వేశ్వరుఁడా! నన్ను పిలిచి కైంకర్యముఁగొన వలసినకాలమింకను సమీపించ లేదా?) అనియును శ్రీనమ్మాళ్వారులు సాయించినట్లు సంసారమున కాళ్ళుకాలుచున్నందునను, భగవదనుభవ విషయమునఁగొప్ప యాతురతవలనను, ఇంతకుమించినది లేదనునంత దుఃఖమునుపొందిన వాఁడు. ఇట్టివాఁడింకను శరీరముతోనుండుట వాని ప్రారబ్ధకర్మమువలననని చెప్పకూడదు ఏలన నఁగా, అట్లుండుట ‘‘సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి’’ (అన్నికర్మంబులనుండి యును విడదల చేసెదను) అను భగవద్వాక్యముతో విరోధించును. ఎట్లనిన ‘‘ఆర్తానామాశుఫలదా సకృదేవకృతా హ్యసౌ దృప్తానామపిజన్తూనాన్ దేహాంతరనివారిణీ’’ (ఒక్కమారుచేసినచో, ఆర్తులగువారికి శీఘ్ర ముగా ఫలమునిచ్చునది దృప్తులగు వారికిన్ని జన్మాంతరమును నివారించునది) అని యివ్విధమైనది కదా! ప్రపత్తియొక్క స్వభావముండును. కావున నిట్టివాఁడింకను ఈశరీరముతో నుండుటకు హేతువు ‘‘ఇంక కొన్నిదినములు ఈతనిని ఈ శరీరముతోనుండఁగా అనుభవింపవలయును’’ అనెడి ఈశ్వర సంకల్పముతప్ప వేఱొక్కటి లేకపోవుటంజేసి (అందులకుఁగారణము) కేవలభగవదిచ్ఛ గదా! అని చెప్పియున్నారు. ప్రారబ్ధకర్మము మూలముగ నుండునట్టి దృప్తులవిషయమునను భగవత్సంకల్ప ముండుటంజేసి మూలమునందు ‘‘కేవల భగవదిచ్ఛ’’ అను తావునయుండు ‘‘కేవల’’శబ్దము ఈవిషయమును వేరుచేయుచున్నది.

అవతారిక:—ఇట్లు తానుండుటకు యోగ్యమైనట్టి యీతని శరీరమును సర్వేశ్వరుండు ప్రేమించునట్టి విధమును సాయించుచున్నారు.

(తిరుమాలిరుఞ్జోలై) ఇత్యాది. దక్షిణతిరుపతియని ప్రసిద్ధమైన తిరుమాలిరుఞ్జోలై మలయ

మూ॥ ౧౭౧॥ అఙ్గుత్తైవాసమ్ సాధనమ్, ఇఙ్గుత్తైవాసమ్ సాధ్యమ్.

యుమ్, తిరుప్పాఱ్కడలైయుమ్, ఎన్నుత్తమాఙ్గత్తైయు మొక్క విరుమ్బానిన్డ్రాన్, శ్రీవైకుణ్ఠత్తైయుమ్, వడక్కుత్తిరుమలైయైయుమ్ ఎన్నుడైయ శరీరత్తైయు మొక్క విరుమ్బానిన్డ్రాన్ ఎన్డ్రారిఱే ఆழ்వార్, ఇప్పడి ఓరోరవయవఙ్గళిలే ఇరణ్డిరణ్డు తిరుప్పతియిల్ పణ్ణుమ్ విరుప్పత్తై ప్పణ్ణానిన్ఱవిఱు, ఎల్లాత్తిరుప్పతికళిలుమ్ పణ్ణిన విరుప్పత్తై ఓరోరవయవఙ్గళిలే పణ్ణినానెన్నుమదుక్కు ఉపలక్షణమ్. ఆకైయాలే ఇప్పాట్టిల్ శొల్లుకిఱపడియే తనక్కభిమతమాన దివ్యదేశఙ్గళెల్లావఱ్ఱిలుమ్ పణ్ణుమ్విరుప్పత్తై, జ్ఞానియాన ఇవనుడైయ శరీరైకదేశత్తిలే పణ్ణుమెన్గిఱార్.

ఉకన్దరుళిన నిలఙ్గళెల్లావఱ్ఱిలుమ్ పణ్ణుమ్విరుప్పత్తై ఇవ్విషయ మొన్ఱిలుమే పణ్ణుమెన్ఱార్ కీழ், ఇవ్విషయమ్ సిద్ధిత్తాల్ ఉకన్దరుళిననిలఙ్గళిలాదరమ్ అనువర్క్కుమ్ చితనామెన్నుమిడ మరుళిచ్చెయ్కైక్కాక, ఇరణ్డుక్కు ముణ్డాన వాశియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అఙ్గుత్తై) ఎన్ఱుదఙ్గి. ఉకన్దరుళిననిలఙ్గళిల్ విరుమ్బివర్త్తిక్కిఱదు, ఉచితోపాయఙ్గళాలే చేతననై యకప్పడుత్తిక్కొళ్ళుకైక్కాకైయాలే, (అఙ్గుత్తైవాసమ్సాధనమ్) ఎన్గిఱదు. ఇచ్చేతనన్ తిరున్ది ఇవన్ హృదయత్తినుళ్ళే తాన్ వసిక్కప్పెఱ్ఱవిఱు, అఙ్గు నిన్ఱుమ్పణ్ణిన కృషిఫలమాకైయాలే (ఇఙ్గుత్తైవాసమ్సాధ్యమ్)

మూ॥ ౧౭౧॥ అచట నుండుట సాధనము. ఇచటనుండుట సాధ్యము (ఫలము).

ను దివ్యదేశమును, పాలసముద్రమును, నాశిరస్సును సమానముగాఁ బ్రేమించియున్నాఁడు, శ్రీవైకుంఠమును, ఉత్తరదేశమునందు తిరుపతినిన్ని నాశరీరమునున్న సమానముగాఁ బ్రేమించి యున్నాఁడు” అని కదా శ్రీనమ్మాళ్వారులు సాయించియున్నారు.

ఇట్లు “ఒక్కొక్క యవయవమున రెండురెండు తిరుపతులయందుఁ జేయునట్టి నివాసముఁ జేసియున్నాఁడు” అనునది అన్నితిరుపతులయందును చేసిన నివాసమును ఒక్కొక్క యవయవమునఁ జేసియున్నాఁడని సూచింపునది. కావున ఈపాశురమునఁ జెప్పియున్నప్రకారము తనకిష్టములైన దివ్యదేశములయందుఁ జేయునట్టి వాసమును జ్ఞానియగునట్టి యీచేతనుని శరీరమునందేకొక ప్రదేశమునఁ జేయునని తెలిపిన వారైరి.

అవతారిక:—ప్రీతితో వేంచేసియుండు దివ్యదేశములయందన్నింటియందును చేయునట్టి నివాసమును ఈచేతనునియందొకనియందే చేయునని యింతకుముందు సాయించి యున్నారు.

ఇట్టి చేతనుండు లభించినట్లయిన “ఉంతనుమందు ప్రీతితో వేంచేసియున్నట్టి దివ్యదేశముల విషయమున నతనికిఁగల యాదరము తగ్గిపోవును” అను విషయముఁ దెలుపుటకై ఈరెండు ప్రదేశములకుఁగల తారతమ్యముఁ దెలుపుచున్నారు.

దివ్యదేశములయందుఁ బ్రీతితో వేంచేసియుండుట యనునది యుచితోపాయంబులచే చేతనుని వశపరచుటకుఁగాన, అచ్చట వసించుట యొక సాధనము.

ఈచేతనుఁడు దిద్దుపాటయి యీతని హృదయములోపల తాను వసించుటను లభించుటయనునది యట్టిదివ్యదేశములయందుండిచేసిన యత్నముయొక్క ఫలితముగాన నిచ్చటయుండుట యనునది యొక సాధ్యము (అనఁగా నట్టిసాధనముఁగొని సాధింపఁబడిన ఫలము)

“నాకత్తైక్కుడన్దై” (ఇయఱ్పా. నా. తి. ౩౬) (తిరుక్కుడందై మొదలగు దివ్యదేశములయందు శేషశాయిగ వేంచేసియుండువాఁడును) “మలైమేల్ తాన్ నిన్ఱెన్మనత్తిను

మూ॥ ౧౭౨॥ ‘‘కల్లుమ్ కనైకడలుమ్’’ ఎన్గిఱపడియే ఇతుసిద్ధిత్తాల్ అవత్ఱిలాదరమ్ మట్టమాయిరుక్కుమ్.

మూ॥ ౧౭౩॥ ‘‘ఇళఙ్గోయిల్ కైవిడేల్’’ ఎన్ఱు ఇవన్ప్రార్థిక్కవేణ్డుమ్పడియాయిరుక్కుమ్.

ఎన్గిఱతు. ‘‘నాకత్తణైక్కుడన్దై’’ ‘‘మలైమేల్ తాన్ నిన్ఱు’’ ‘‘పనిక్కడలుళ్ పళ్ళికోళై’’ ఇత్యాదికళిలే ఇవన్ఱిరునైయు సాధనసాధ్యత్వఙ్గళ్ తోన్ఱానిఱ్కిఱతిఱే.

ఇన్ద సాధనసాధ్యత్వ ప్రయుక్తమాన ఆదరతారతమ్యత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ ‘‘కల్లుమ్’’ఎన్ఱు తొడఙ్గి. అతావతు-తిరువుళ్ళత్తిలే పుకున్దపిన్బు తనక్కు ప్పణ్డు మోణ్ణిలుమాదరమిల్లైయెన్ఱు తోన్ఱుమ్పడి అవన్ ఇతిలే అత్యాదరఙ్గైప్పణ్ణి నిత్యవాసమ్పణ్ణుకైయాలే, తిరుమలైయుమ్, తన్ సన్నిధానత్తిలే ఘోషిక్కుమ్ తిరుప్పాఱ్కడలుమ్, ఒరు తరక్కుమెట్టాత పరమపదమాన దేశముమ్, పుల్లియవాయిత్తనవో ఎన్ఱారిఱే ఆళ్వార్. ఇప్పడి సాధ్యమాన ఇచ్చేతనహృదయమ్ సిద్ధిత్తాల్ ఇతుక్కు సాధనమాక మున్బు విరుమ్బిప్పోన్ద దివ్యదేశఙ్గళిలాదరమ్ సఙ్కుచితమాయిరుక్కుమెన్గై. సాధ్యమ్ కైపుకురుమళవుమిఱే సాధనత్తిలాదరమ్ ఉళ్ళదుమ్.

ఆదరమ్ మట్టమామ్పడిక్కు అవధియెదెన్ఱు ప్రశ్నిక్క తాన్. (ఇళఙ్గోయిల్) ఇత్యాదియాలే. అతావతు- శ్రీపూతత్తార్, తమ్మైప్పెఱుకైక్కు ఉపాయమాక మున్బు తానాదరిత్తు విరుమ్బిన దివ్యదేశఙ్గళిల్ మున్నత్తై

మూ॥ ౧౭౨॥ ‘‘కల్లుమ్ కనైకడలుమ్,, (పెరి-తిరువ ౬౮). అని నాయించినట్లు ఇది లభించినట్లయిన, వాటివిషయమున ఆదరము తక్కువగును.

మూ॥ ౧౭౩॥ ‘‘ఇళఙ్గోయిల్ కైవిడేల్,,(౨ తిరు. ౫౪)అన్నట్లు ఈచేతనుండు ప్రార్థింపవలసినదిగానుండును.

ళిరున్దానై’’ (తి. వా. ౧౦. ౭. ౮) (వేంకటాచలమున వేంచేసియుండి నాహృదయమునందు నిత్యవాసము చేయువాడును) అనియు ‘‘పనిక్కడలు ట్పళ్ళికోళై’’ (పెరి.౫. ౭. ౯) (శీతలమగుపాలసముద్రమునందు శయనించియుండువాడును) అనియు, ఇత్యాది పాశురములయందు భగవంతుడు వేంచేసి యున్నట్టివిగాను ఈపైని పేర్కొనబడిన తావులు సాధనభూతములయినవిగాను తెలియవచ్చుచున్నవి గదా!

అవతారిక:—ఇట్టి సాధన సాధ్యత్వములను బట్టియుండునట్టి యాదరతారతమ్యమును తెలుపుచున్నారు:—

‘‘పూర్వము తనకు ఒక్కదాని విషయమునను ఆదరములేదు అని తోచునట్లువాడు ఈహృదయమున నిత్యవాసము చేయుటంజేసి తిరుపతియును, తనసన్నధియందు ఘోషించునట్టి పాలసముద్రమును ఒక్కరికిని సమీపింపశక్యముగానట్టి శ్రీవైకుంఠమును హీనములై పోయినవా?’’ అని శ్రీనమ్మాళ్వారులు పాయించినారు గదా!

అట్లే సాధ్యమగు (సాధింపబడు) ఈచేతనుని హృదయము లభించినయెడల ఇందులకు సాధనముగా నింతకుముందు ప్రేమించియుండినట్టి దివ్యదేశముల విషయమున నాదరము సంకుచితమగును. ఏలననిన, సాధ్యవస్తువు లభించువరకు గదా సాధనవిషయమున నాదరముండును.

అవతారిక:—సాధనము విషయమున ఆదరము తక్కుసగుట కవధిని తెలుపుచున్నారు.

(ఇళఙ్గోయిల్) ఇత్యాది. శ్రీపూతత్తాళ్వారులు ‘‘తనను లభించుట కనుకూలముగ, పూర్వము

మూ॥౧౭౮॥ప్రాప్యప్రీతివిషయత్వత్తాలుమ్, కృతజ్ఞతైయాలుమ్, పిన్పు అవై అభిమత జ్గళా యిరుక్కుమ్.

యాదరమిన్రిక్కే, తమ్‌తిరువుళ్ళత్తిలే అన్యాదరత్తైప్పణ్ణి చ్చెల్లుకిఱపడియైక్కణ్డు, అవ్వోదివ్యదేశజ్గళై క్కవిడవ్వుకిఱానో వెన్రతిశజ్కైపణ్ణి, ఎన్ఱాహ్రుదయత్తిలే పుకుక్కైక్కుప్పాలాలయమాన తిరుప్పాల్కడలై క్కవిడాతొళియవేణుమెన్రారిరే. ఆకైయాల్ ఇప్పడి ఇవర్ ప్రార్థిక్కైక్కీడానప్పడియాయిత్తు అవనుక్కు అవత్తిలాదరమ్ పటమాన్పడియెన్నై.

ఇప్పడి ఇవనర్థిత్తాలుమ్, సాధ్యమ్ సిద్ధిత్తపిన్పు అవనుక్కు అవైయభిమతజ్గళా యిరుక్కుమోవెన్న? అగుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (ప్రాప్య) ఇత్యాదియాలే (ప్రాప్యప్రీతివిషయత్వమావతు)- తనక్కు ప్రాప్యభూతినాన ఇచ్చేతననుడయ ఉకప్పుక్కు విషయమాయిరుక్కై. "కణ్డియూరరజ్గమ్ మెయ్యమ్ కచ్చిపేర్‌మల్లై" ఎన్రు మజ్గళాయిలే ఇవనిరుప్పతు. (కృతజ్ఞతైయావతు)- ఇవ్వోదేశవాసత్తాలేయన్రో నామనైప్పెఱ్ఱతెన్రు అద్దేశమ్ తనక్కుపణ్ణిన ఉపకారత్తై యనుసన్ధిక్కై. ఇవైయిరణ్డాలుమ్ సాధ్యమాన ఇచ్చేతననై క్కైపుకున్దిరుక్క చ్చెయ్‌తేయుమ్ అవనుక్కు అవ్వోదేశజ్గళభిమతజ్గళాయిరుక్కుమెన్నై.

ఆక "గుణమ్పోలేదోషనివృత్తి" ఎన్రు కీళ్ చ్చొన్న శేషత్వ పారతన్త్ర్య రూపా

తా॥౧౭౮॥ప్రాప్య వస్తువగు ఈ చేతనుని సంతోషముకు విషయముగుటవలనను,కృతజ్ఞతవలనను తరువాత అవి: యభిమతములుగా నుండును

సర్వేశ్వరుండు మునుపు తాను ప్రేమించియున్నట్టి దివ్యదేశముల విషయమున ముందటియాదరములేకుండ తమ హృదయమును నెక్కువ యాదరించి పోవుటంజూచి ఆయాదివ్య దేశములను త్యజింపఁ దలంచియున్నాడా? అని యనుమానపడి "నాహృదయమునఁ బ్రవేశించుటకుఁ బూర్వము నీకు బాలాలయమగు పాలసముద్రమును విడువవలదు" అని ప్రార్థించినారు గదా! కావున సర్వేశ్వరునికి ఆయా దివ్యదేశముల విషయమున నాదరము సంకోచించుట యనునది వీరిట్లు ప్రార్థింప వలసినదిగానున్నది (అనఁగా వీరు ప్రార్థించి యది సంకోచింపకుండునట్లు చేయవలసినదిగానున్నది.)

అవతారిక:—ఇట్లు ఈగంధ ప్రార్థించినను, సాధ్యవస్తువు చేఁజిక్కినపిమ్మట వానికవి యిష్టమైనవిగానుండునా యంటిశేని తెలుపుచున్నారు. (ప్రాప్య) ఇత్యాది.

ప్రాప్యప్రీతి విషయమగుటచేననఁగా తనకు (సర్వేశ్వరునికి) ప్రాప్యభూతుండగు ఈచేతనునికి సంతోషముఁగలుగఁజేయునవి యగుట. "కణ్డియూరరంగమ్ మెయ్యమ్ కచ్చిపేర్‌మల్లై" (తిరుక్కుఱు. ౧౯) (తిరుక్కండియూరు, శ్రీరంగము, తిరుమెయ్యము, కంచి, తెఱ్ఱతిరుపేరు, తిరుక్కడల్‌మల్లై) అను దివ్యదేశము లీతనికి సంతోషముఁ గలుగఁజేయునవిగాను కదా యుండును.

కృతజ్ఞతయనఁగా - ఆయాదేశమున వసించుటంజేసి గదా మనమీతని లభింపగలిగితి మని యాదేశము తన కొనర్చిన యుపకారము ననుసంధించుకొనుట.

సాధ్యవస్తువగు ఈచేతనుండు చేఁజిక్కినను, ఈపైని గనఁబఱచిన రెండు హేతువులనుబట్టి వానికవి యభిమతము లయినవిగానే యుండుననుట.

(గుణముపలెనే దోషనివృత్తియును) అనువాక్యమున నింతకుముందు చెప్పిన శేషత్వ పారతం

మూ॥౧౭౫॥ ఆకైయాలే దోషనివృత్తిపోలే అన్తరగుణముమ్ విరోధియాయిరుక్కుమ్

త్మగుణ్ణ్బాలే దోషనివృత్తియుమ్ "పరానుభవత్తుక్కు" ఎన్ఱు ప్రతిజ్ఞైపణ్ణి తదుపపాదనార్థమాక, అభిమతవిషయత్తిల్ ఉడమ్బుక్కు అభిమతమాయిరుక్కుమ్బడియైయుమ్, ఇవన్ "అఴుక్కుడమ్బు" ఎన్ఱు కఴిక్కనినైక్కిఱ అవనత్యాదరత్తై పణ్ణుమ్బడియైయుమ్, జ్ఞానియానవివనై సవిగ్రహమాక వాదరిక్కైక్కు హేతువిశేషత్తైయుమ్, పరమార్తనాన ఇవన్ దేహస్థితికొణ్డే ఇవన్ దేహత్తిల్ అవన్ విరుప్పమఱియలామెన్న మత్తైయుమ్, అవన్ ఇవనుడైయ దేహత్తై విరుమ్బుమ్ ప్రకారత్తైయుమ్, సాధ్యమానవతు సిద్ధిత్తాల్ సాధనాదరమ్ మట్టుమామ్బడియైయుమ్, అతినెల్లైయైయుమ్, ఇవన్ అవ్వోదేశఙ్గళైక్ విడాతొழియవేణుమ్ ఎన్ఱర్థిత్తాల్ స్వసాధ్యమ్ సిద్ధిత్తిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్ హేతుద్వయత్తాలే అవనుక్కవై అభిమతఙ్గళాయిరుక్కుమ్బడియైయుమ్ అరుళిచ్చెయ్తార్,

ఇప్పడి దోషనివృత్తి పరానుభవత్తుక్కు విలక్కన్ఱుమిడమ్ సుస్పష్టమామ్బడియాన హేతుక్కళ్ పలవఱ్ఱైయు మరుళిచ్చెయ్కైయాలే అత్తై సిద్ధిప్పిత్తారాయ్, అతుతన్నై దృష్టాన్తమాక్కి సింహావలోకనన్యాయత్తాలే కీழ్చ్చొన్న శేషత్వపారతన్త్ర్యరూపాత్మగుణత్తినుడైయ పరానుభవవిరోధిత్వత్తై స్థిరీకరిక్కిఱార్, (ఆకైయాలే) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (ఆకైయాలే) ఎన్ఱు కీழ్సిద్ధిప్పిత్తవర్థత్తై యనువదిక్కిఱార్, (దోషనివృత్తిపోలే) ఎన్ఱతు-దోషమ్ కఴిక్కై స్వరూపా

మూ॥౧౭౫॥ కావున దోషనివృత్తివలెనే అంతరంగగుణమున్ను విరోధియగును.

త్ర్యరూపమగు నాత్మగుణమువలెనే దోషనివృత్తినిన్ని (సర్వేశ్వరుని యనుభవమునకు) అను వాక్యమున సర్వేశ్వరుని యనుభవమునకు ప్రతికూలమైనట్టి దానినిగాను ప్రతిజ్ఞచేసి యీవిషయమును సమర్థించుటకుగాను అభిమత విషయమునందు మురికియిష్టమైనదిగానుండుటనున్న, ఈచేతనుండు "అఴుక్కుడంబు" (మురికి శరీరము) అని నిషేధించునట్టి దీనిని (శరీరమును) సర్వేశ్వరుండె క్కువ ప్రేమించు విధమునున్న, జ్ఞానియగు నీతనిని శరీరముతోఁగూడ ఆదరించుటకు హేతువిశేషమునున్న, పరమార్తుండగు ఈతనికి శరీరముండుటనుబట్టియే యీతని శరీరములో సర్వేశ్వరుని యునికిని తెలుసుకొనవచ్చునను విషయమునున్న, సర్వేశ్వరుం డీతని శరీరమును ప్రేమించువిధమును, సాధ్యమగు నది సిద్ధించినట్లయిన సాధనమున నాదరము తక్కువగుటనున్న దాని పరిమితినిన్ని, "సర్వేశ్వరుని ఆయాదివ్యదేశములను విడిచిపెట్ట కూడదని" ప్రార్థించినచో, నతండు తనకుఁ గావలసినది లభించినప్పటికిన్ని రెండు హేతువులనుబట్టి వానికవి యిష్టమైనవిగా నుండుటనున్న సాయించినారు.

అవతారిక:—ఇట్లు "దోషనివృత్తి సర్వేశ్వరుని యనుభవమునకు నిర్బంధను" అను విషయమును విశదపరచునట్టి యనేక హేతువులను సాయించుటంజేసి యీవిషయమును సమర్థించినవారై దానిని దృష్టాంతముగాఁగొని సింహావలోకనన్యాయముచే నింతకుముందు చెప్పిన శేషత్వపారతంత్ర్యమగు ఆత్మగుణము సర్వేశ్వరుని యభవముతో ప్రతికూలించుటను స్థిరపఱచు చున్నారు.

(కావున) ఇత్యాది "కావున" అనునది యింతకుముందు సమర్థించినయర్థమును అనువదించుచున్నది. దోషనివృత్తివలెనే యనఁగా, దోషముపోవుట యనునది స్వరూపము ప్రకాశించుట కనుకూల

మూ॥౧౭౬॥ దోషనివృత్తితానే దోషమామిత్తే.

జ్వల్యత్తుక్కు ఉపాయిరుక్కు చ్చేయ్ తేయుమ్, దోషత్తైయేభోగ్యమాక విరుమ్బుకిర ప్రణయియాన వనుక్కు నభిమతమాకైయాలే యాతొరుపడి పరానుభవత్తుక్కు విరోధయాకిరదు. అదుపోలే యొత్తపడి; (అన్తరగుణమ్) ఎన్గిఱదు. జ్ఞానానన్దఙ్గళిలుమ్ కాట్టిల్ ఆత్మావుక్కు న్తరఙ్గమాకైయాలే. ఇతినుడైయ పరానుభవవిరోధిత్వ ప్రకారమ్ కీళ్ చ్చొల్లప్పట్టతిరే. ఇవ్విడత్తిలుమ్ (అన్తరగుణమ్) ఎన్గిఱదు పారతన్త్ర్య మొన్ఱైయుమాకవుమామ్.

ఇప్పడిశొల్లుకైక్కు దోషనివృత్తియిల్ వరుమ్దోషమేతెన్న; వేఱొరు దోషముమ్వేణ్డా, ఇదుతానే దోషమెన్గిఱార్, (దోష) ఇత్యాదియాల్. అదావదు - కామినియానవళ్ తన్నుడమ్బిలఴుక్కై క్కళైన్దు భోగత్తిలే యన్వయిక్కవిచ్ఛిక్కుమాపోలే, స్వతః పరిశుద్ధమానవాత్మస్వరూపత్తుక్కు వన్దేఱియాన దోషత్తైక్కళైత్తు స్వశేషికక్కు భోగ్యమాక వినియోగప్పడవేణుమెన్ఱు స్వనిర్బన్ధత్తాలే ఇవన్ పణ్ణువిత్తుకొళ్ళుకిఱ దోషనివృత్తితానే, కామినియుడైయ అఴుక్కుఉకక్కుమ్ కాముకనైపోలే దోషమేయభిమతమాయ్ ఇత్తోడేతన్నై ప్పుజిక్కవాదరిక్కుమ పరనుడైయ భోగత్తుక్కు విలక్కాకైయాలే దోషమామిత్తేయెన్నై. అవనుక్కు నిష్టమామతితే దోషమావదు. (ఇత్తే) ఎన్ఱు ప్రసిద్ధితోత్తిరవరుళిచ్చెయ్తదు, కీళుపపాదిత్తత్తైయెల్లామ్ నినైత్తు.

మూ॥౧౭౩॥దోషనివృత్తియే దోషమగును కదా!

మైనదిగానున్నను, దోషమునే భోగ్యమైనదానినిగాఁ ప్రేమించునట్టి ప్రియుఁడగు సర్వేశ్వరునికి ఇష్టముకాకపోవుటంజేసి యది యేదొక విధమున సర్వేశ్వరుని యనుభవమునకు నిర్బంధముఁ గలుగఁ జేయును. అటువలెనే యనుట.

అన్తరగుణమనఁగా—శేషత్వ పారతంత్ర్యములు. వీటి నంతరంగ గుణము లనుటకుఁ గారణము జ్ఞానానందములకంటె నివి యాత్మ కంతరంగము లగుటంజేసి.

ఈ శేషత్వ పారతంత్ర్యములు సర్వేశ్వరుని యనుభవమునకు విరోధించునవి యను విషయము ఇంతకుముందు చెప్పఁబడినది గదా.

ఈ తావునను అన్తరగుణమనఁగా పారతంత్ర్యము నొక్కదానిఁ గొనినను గొనవచ్చును.

అవతారిక:—ఇట్లు చెప్పుచున్నారే? దోషము పోవుటలోఁగల దోషమెట్టి? యంటివేని వేఱొక్కదోషమక్కఱలేదు. దోషముపోవుటయే యొక దోషము కావచ్చునని తెలుపుచున్నారు.

భోగము నపేక్షించునట్టి స్త్రీ తన వంటియందుండు మురికిని కడిగికొని భోగములో నన్వయింపఁ గోరునట్లు, స్వభావసిద్ధముగ పరిశుద్ధమగునట్టి యాత్మవస్తువుకు ఆగంతుకమగు దోషమును పోగొట్టుకొని తనకు శేషియగు సర్వేశ్వరునిభోగమున వినియోగ పడవలెనని తననిర్బంధముచేతాను చేసికొనునట్టి దోషనివృత్తియే, అట్టి స్త్రీయొక్క మురికిని యపేక్షించునట్టి పురుషునికివలెనే దోషమే యిష్టమైనదై దీనితోఁగూడ తనను అనుభవించుటకై యపేక్షించునట్టి సర్వేశ్వరునియొక్క భోగమునకు నిర్బంధమును గలుగఁజేయునది యగుటంజేసి దోషమగును గదా! యనుట. దోషమనఁగా వానికిష్టము కానిది గదా! ఇంతకుముందు ఉపపాదించినవాటిని తలంచి, యీవిషయమునఁ

సూ॥ ౧౭౭॥ "తన్నాల్ వరుమ్ నన్మై విలైప్పాల్‌పోలే అవనాల్ వరుమ్ నన్మై ములైప్పాల్ పోలే" ఎన్ఱు పిళ్ళైవార్త్తై.

సూ॥౧౭౮॥ అవన్నై యొழிయత్తాన్ తనక్కు నన్మై తేడుకైయావతు

ఆక "నన్మై తానే తీమైయాయిఱ్ఱు" ఎన్ఱుమ్ "తనక్కుత్తాన్ తేడుమ్ నన్మై తీమైపోలే పాతి విలక్కాయిరుక్కుమ్" ఎన్ఱుమ్, "దోషనివృత్తి తానే దోషమాగిఱదు" ఎన్ఱుమ్ తనక్కుత్తాన్ తేడుమ్ నన్మై హేయమెన్ఱు మిడమ్ శొల్లుకైయాలే, అవన్ తేడుమ్ నన్మైయే ఉపాదేయమెన ఫలిత్తతిఱే. ఇప్పడి తాన్ తనక్కుత్తేడుమ్ నన్మై హేయమ్, అవన్ తేడుమ్ నన్మై ఉపాదేయమెన్ఱు మత్తై ఆప్తవచనత్తాలే దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్, (తన్నాల్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. (తన్నాల్ వరుమ్ నన్మై యావతు) - స్వయత్నత్తాలే తాన్ తనక్కు ణ్డాక్కిక్కొళ్ళుమ్ నన్మై (విలైప్పాల్ పోలే) ఎన్ఱతు - ఔపాధికముమాయ్ విరసముమాయ్ అప్రాప్తముమా యిరుక్కుమెన్నై. (అవనాల్ వరుమ్ నన్మై యావతు)-నిరుపాధికస్వామియాన అవన్ తానే ఇవనుక్కు హితమెన్ఱు ణ్డాక్కుమ్ నన్మై. (ములైప్పాల్ పోలే) ఎన్ఱతు-నిరుపాధికముమాయ్ సరసముమాయ్ ప్రాప్తముమాయిరుక్కుమెన్నై.

ఇవ్వళవన్ఱిక్కే, ఎమ్బెరుమానై యొழிయత్తాన్ తనక్కు నన్మై తేడ విழிన్దాల్, స్వవినాశమే ఫలిక్కుమెన్ఱు మిడత్తై సనిదర్శనమాక వరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవనై) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. అతావతు-ప్రా

సూ॥౧౭౭॥ "తనకుతాను సంపాదించుకొనునట్టిమేలు పోత పాలవంటిది. సర్వేశ్వరుఁడు తనకుఁ గలుగఁజేయునట్టి మేలు తల్లి పాలవంటిది" యని తిరుక్కురుకైప్పిరాన్ పిళ్లాన్ అనువారి శ్రీసూక్తి

సూ॥౧౭౮॥ సర్వేశ్వరుని వదలి తనకుతాను మేలుగలుగఁజేసి కొనుట యనునది

గల ప్రసిద్ధిని సూచింపునదిగాను "ఇఱే" అనునది ప్రయోగింపఁబడినది కావున "మంచియే చెడుగానయినది" (వా. ౧౧౪) అనియు, "తనకుతాను సాధించుకొనునట్టి మంచియనునది చెడువలెనే నిర్బంధమగును" (వా. ౧౬౦) అనియు, "దోషనివృత్తియే దోషమగును" (వా ౧౪౮) అనియు, "తనకుతాను సాధించుకొనునట్టి మంచి హేయమైనది) అనియును చెప్పఁబడఁజేసి, సర్వేశ్వరుండిచ్ఛయించునట్టి మంచియే యుపాదేయమని సిద్ధించినది గదా!

అవతారిక:—ఇట్లు తనకుఁగాను తాను కోరునట్టి మంచి హేయమైనదియనియు, సర్వేశ్వరుండు కోరునట్టి మంచి యుపాదేయమనియు నీవిషయమును ఆప్తవచనముచేతను ప్రదర్శింపుచున్నారు.

(తతనకు) ఇత్యాది. తనవలన వచ్చునట్టి మంచియనఁగా—స్వప్రయత్నముచే తాను తనకుఁ గలుగఁజేసికొనునట్టిమేలు. చంటిబిడ్డకు పోతపాలవంటిది అనఁగా ఔపాధికమై, విరసమై, అనుచితమునై యుండును.

సర్వేశ్వరుఁడు గలుగఁజేయుఁదలంచిన మేలు అనఁగా - నిరుపాధిక స్వామియగు తానే "ఈతనికిది కావలయును" అని తలంచి కలుగఁజేయునట్టి మేలు. చంటిబిడ్డకు తల్లిపాల వంటిది అనఁగా నిరుపాధికమై సరసమై, ఉచితమైదిగా నుండుననుట.

అవతారిక:—ఇంతియెకాక, సర్వేశ్వరుని విడిచి తానే తనకు మేలును గలుగఁజేసికొనుట కవలంబించినైన, యది తనకు నాశమే యగునని తెలుపుచున్నారు.

(సర్వేశ్వరుని) ఇత్యాది. ప్రాప్తయును, అప్తుండును ఈతని మంచికై ప్రయత్నింపవలయు

మూ॥ స్తనన్ధయప్రజైయై మాతాపితాక్కళ్ కైయిల్‌నిన్ఱుమ్ వాఙ్గి ఘాతుకనాన ఒట్టు
వాణియన్ కైయిలే కాట్టిక్కొడుక్కుమాప్పోలే యిరుప్పతొన్ఱు.

మూ॥౧౭౯॥ తన్నైత్తానేయిత్తే ముడిప్పాన్.

స్తనమాయాప్ప సమానవన్ ఇవనుక్కు నన్మైతేడుమతొழియ, అతుక్కు ఎతిర్ తట్టానతాన్ తనక్కు స్వోజ్జీవనార్థమాక నన్మై సమ్పాదిక్కయావతు, స్వరక్షణోపయోగియాన జ్ఞానశక్తికళొన్ఱుమిన్ఱిక్కే స్వమాత్రాదికళుణర్న్దు నోక్క వేణ్డుమ్పడియాన స్తనన్ధయప్రజైయై, రక్షకరాన మాతాపితాక్కళ్ కైయిల్ నిన్ఱుమ్ వలియవాఙ్గి, కొలైక్కుక్కూశాతే ఉయిరోడే కొలైయాకక్కొణ్డు మాంసజ్గళోడేకలశి విక్రయిక్కుమ్ ఘాతుకనాన ఒట్టువాణియన్ కైయిలే, "ఇత్తైనోక్కిక్కొళ్" ఎన్ఱుకాట్టిక్కొడుక్కుమాప్పోలేయిరుప్పతొన్ఱిన్ఱె. ఇత్తాల్ సర్వేశ్వరనే రక్షకన్, తాన్ తనక్కు నాశకనెన్నుమిడమ్ శొల్లప్పటతు.

ఇప్పడి యివన్ తన్నైత్తానే ముడిత్తుక్కొళ్ళుమావెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తన్నై) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. అతావతు- సర్వేశ్వరనివనై యుజ్జీవిప్పిక్కైక్కవసరప్రతీక్షనాయ్ప్ పోరుమవనాకైయాలే ఇవనుడైయ వినాశత్తుక్కు కారణమవన్ పోతువన్ను. ఇని "అసన్నేవ" ఎన్నుమ్పడి తన్నై నశిప్పిత్తుక్కొళ్ళువాన్ తానేయిత్తె యెన్ఱె "యానే యెన్నై" ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్తతిలే "యానే" ఎన్ఱు- ఎన్నిలుభవు భగవత్కృతమల్ల, అవన్ ఎతిర్ శూழల్ పుక్కుత్తిరియానిఱ్క నానే ఎనక్కు వినాశత్తైచ్చూழ్త్తుక్కొణ్డేనెన్ఱార్ ఇరే ఆழ్వార్.

మూ॥ చంటిబిడ్డను తల్లిదండ్రుల వద్ద నుండి తీసికొని ఘాతుకుండగు కటిక వాని చేతి
కొప్పగించుటవంటిది.

మూ॥౧౭౯॥ తనను తానే కదా! నశింపఁజేసికొనును.

నేలప్ప అర్థమిందు కొనఁటి తాను తన ఉజ్జీవనార్థమగు మేలును సంపాదించుకొనుటయునది, తనను రక్షించుకొనుటకుఁ గావలసిన జ్ఞానశక్తులలో నొక్కటియును లేనుండ, తల్లిదండ్రులు తెలిసికొని రక్షింపవలసిన చంటిబిడ్డను రక్షకులగు తల్లిదండ్రుల చేతులలోనుండి బలాత్కారముగా గైకొని, చంపుటకు సంశయింపక, జీవముతోనుండగానే చంపి మాంసములోఁ గూడఁజేర్చి విక్రయించునట్టి ఘాతుకుండగు కటికవానితో "ఈబిడ్డను కాపాడుము" అని చెప్పి వానిచేతిలో నాబిడ్డను పెట్టుట వలెనుండును. కావున సర్వేశ్వరుండే రక్షకుండనియు, చేతనుండు తనను తానునశింపఁజేసికొను వాఁడనియును చెప్పఁడినది.

అవతారిక:—ఇట్లు ఈచందు తనను తానే నశింపఁజేసికొనునో యంటి చేని, తెలుపుచున్నారు.

సర్వేశ్వరుండీతనిని యుజ్జీవింపఁజేయుటకు సమయమును నిరీక్షించుచు పోవువాఁడగుటం జేసి యీతని నాశమునకతఁడెన్నఁడును కారణము కాఁజాలఁడు. అటుపైని "అసన్నేవ" అన్నట్లు తనను నశింపఁజేసికొనువాఁడు తానే కదా!

"యానే ఎన్నై" (తి. వా. ౨-౯-౯) అను పాశురమున (యానే = నేనే) అనఁగా నా దుఃఖము భగవంతుఁడు కలుగఁజేసినది కాదు. వాఁడు నన్ను రక్షించుటకుగాను నన్నెదురుచూచుచు తిరుగుచుండ, నేనే కదా నా వినాశమును గలుగఁజేసుకొంటిని" అని శ్రీనమ్మాళ్వారులును పాయించియున్నారు!

మూ॥ ౧౮౦ ॥ తన్నైత్తానే ముడిక్కైయావతు - అహఙ్కారత్తైయుమ్ విషయఙ్గళై యుమ్ విరుమ్బుకై.

ఇవఱ్ఱై తన్నైత్తానేముడిక్కైయావతే తెన్నుమాకాఙ్క్షైయిలేయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తన్నైత్తానే) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (అహఙ్కారమావతు) - దేహాత్మాభిమానముమ్ స్వాతన్త్ర్యాభిమానముమ్. (విషయఙ్గళావన) విహితనిషిద్ధ విషయఙ్గళ్. ఇవత్తై (విరుమ్బుకైయావతు) ఇవఱ్ఱిలే మికవుమ్ ప్రవణనాకై. ఆత్మస్వరూపమ్తాన్ భగవదనన్యార్హశేషమాయ్ భగవదేకభోగమాయిఱే యిరుప్పతు, తాదృశస్వరూపత్తై నశిప్పిక్కైయిఱే ఇవఱ్ఱిలే యివన్ ప్రవణనాకైయావతు. ఉత్తర వాక్య నమశ్శబ్దార్థమ్ శొల్లుకిఱారాకిల్ ఇవైయెల్లా మెన్నెన్నిల్; ఉత్తరవాక్యత్తిల్ నమస్సిలే పురుషార్థత్తుక్కిడైచ్చువరాన విరోధికళెల్లామ్ తళ్ళుణ్ణుమెన్నుమిడమ్ తోన్ఱువిఱే ''మనోవాక్కాయైః'' ఎన్ఱుతుడఙ్గి మూన్ఱుచూర్ణైయాలే సకలవిరోధి నివృత్తియైయుమ్ భాష్యకార రరుళిచ్చెయ్తతు. ఇవర్ తాముమ్ ముముక్షుప్పడియిలే ఇన్ద నమశ్శబ్దార్థమ్ శొల్లుకిఱవిడత్తిల్ ''ఇతిలే యవిద్యాదికళుమ్ కఖియుణ్ణుమ్'' ఎన్ఱారిఱే; ఆకైయాలే, ఇవ్విడత్తిలుమ్ దేహాత్మాభిమానాదిరూపాహఙ్కారమ్, తత్కార్యమాన విషయప్రావణ్యమ్, తదుభయకార్యమాన భాగవతాపచారమ్ ముతలాన విరోధికళైయెల్లామ్ ప్రసక్తాను ప్రసక్తమాక వరుళిచ్చెయ్కిఱారాకైయాలే విరోధమిల్లై.

మూ॥ ౧౮౦ ॥ తనను తాను నశింపఁజేసికొనుట యనఁగా అహంకారమును విషయములనున్ను ప్రేమించుట.

అవతారిక:— ఈతండు తనను తానే నశింపఁజేసికొనుటయనఁగా నేమియంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(తనను తానే) ఇత్యాది. అహంకార మనఁగా దేహాత్మాభిమానమును, స్వాతంత్ర్యాభిమానమును. విషయములనఁగా శాస్త్రనియమితములగు విషయములును, శాస్త్రనిషిద్ధములగు విషయములును. వీటిని ప్రేమించుట యనఁగా వీటివిషయమున మిక్కిలి యాదరముగలవాఁడుగానుండుట. అయితే ఆత్మస్వరూపమన్ననో భగవదనన్యార్హశేషమై (భగవంతునికి తప్ప యితరులకు శేషభూతమగుటకుఁ దగనిదై) భగవదేక భోగ్యమైనదిగాను గదా యుండును. వీటిని యీతండు ప్రేమించుటయనునది యట్టిస్వరూపమును నశింపఁజేయుటయే కదా!

అవతారిక:— ద్వయము యొక్క యుత్తరవాక్యమునందుండు ''నమః'' అను శబ్దము యొక్క యర్థముఁ జెప్పఁబూనినవారి కిదియంత యేలయంటివేని, తెలుపుచున్నారు.

ఉత్తరవాక్యమునందలి ''నమః'' శబ్దార్థమున పురుషార్థమునకు ప్రతిబంధకరములగు విరోధులన్నియును నివారితములగును అను విషయము తెలియవచ్చుటకై గదా, ''మనోవాక్కాయైః'' అను చూర్ణిక మొదలుకొని మూడుచూర్ణికలయందును సమస్తవిరోధుల నివృత్తిని శ్రీభాష్యకారులవారు సాయించియున్నారు.

ఈగ్రంథకర్తయే ముముక్షుప్పడియను గ్రంథమున ఈ ''నమః'' అను శబ్దముయొక్క యర్థముఁ దెలుపు సందర్భమున, ''దీనిలో నవిద్యాదులును నివర్తింపఁబడును'' అని సాయించియున్నారు గదా! కావున ఈతావునను దేహాత్మాభిమాన రూపాహంకారమును, దానివలనఁగలుగు విషయప్రావణ్యమును, వాటిరెంటినుండి కలుగు భాగవతాపచారము మొదలగు విరోధులనన్నింటిని ప్రసక్తానుప్రసక్తముగ సాయించినారు గాన విరోధములేదు.

మూ॥౧౮౧॥అహఙ్కారమగ్ని స్పర్శ మ్బోలే.
మూ॥౧౮౨॥ "న కామకలుషం చిత్తమ్"

ఇవ్వహఙ్కారాదికళై క్కొణ్డుపోగై విస్తరేణ ఉపపాదిప్పానాక త్తిరువుళ్ళమ్పత్తి ప్రథమమ్ అహఙ్కారత్తై క్కొణ్డుపోయై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అహంకారమ్) ఎన్తుడఙ్గి. (అగ్ని సప్పర్శమ్బోలే) ఎన్తఱు-అగ్నిస్పర్శమానతు-అన్వయిత్తవస్తువుక్కు ఉపసర్గిక్కుమాపోలే, ఇతువుమ్ తన్నైయాశ్రయిత్తవనై స్వరూపత్తై నిఱైయ ఉపహరిత్తువిడుమెన్గై

ఇవ్వహఙ్కారత్తిన్ క్రౌర్యత్తుక్కు ప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్; అతిల్ ప్రథమత్తిలే ఋగ్వేదఖిలమాన జితన్తావచనత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ "నకామకలుషం చిత్తం మమతే పాదయోస్స్థితమ్। కామయే వైష్ణవత్వన్తు సర్వజన్మసు కేవలమ్" ఎన్తుక్కర్థమ్-నిరుపాధిక శేషియాయ్ నిరతిశయభోగ్యరాన తేవరీర్ తిరువడికళిలే వ్యవస్థితమాన ఎన్నుడైయ జ్ఞానము, శ్రీవైకుణ్ఠాదికళిలే పోయ్ స్వయంపురుషార్థమాక నినైక్కైక్కుణ్డాన ఇరుక్కై అన్తు; సర్వజన్మఙ్గళిలుమ్ దేవరీర్క్కు రసమాయిరుక్కిఱ దాస్యత్తైయే ఆసైప్పడానిన్ఱేన్. కేవలపదత్తాలే ఇత్తలైక్కుమా యిరుక్కుమి రుప్పైక్కళిక్కిఱతు. తు శబ్దమవధారణార్థమ్. ఆకై, మోక్షపర్యన్తమాన తన్నుకప్పాలే వరుమ తెల్లామ్ అహఙ్కారగర్భమాకైయాలే త్యాజ్యమెన్నుమిడమ్ శొల్లప్పట్టతు. అనన్తరమ్ పిరాట్టివచ

మూ॥౧౮౧॥అహంకారము అగ్నిస్పర్శమువంటిది.
మూ॥౧౮౨॥"నకామ కలుషమ్ చిత్తమ్" అనియు,

అవతారిక:— ఈ యహంకారాదుల క్రౌర్యమును క్రమముగఁ దెలుపఁదలంచి ప్రథమమున అహంకారము యొక్క క్రౌర్యమును తెలుపుచున్నారు.

(అహంకారము) ఇత్యాది. అగ్నిస్పర్శము వంటిది యనఁగా, అగ్ని స్పర్శమనునది తాను సంబంధించిన వాగవస్తువును దహించునట్లు, ఇదియును తానాశ్రయించిన వానిని నశింపజేయు నదియై స్వరూపమును రూపుమాపును.

అవతారిక: — ఈ యహంకారము యొక్క క్రౌర్యమును గురించిన ప్రమాణముఁ దెలుపుచున్నారు. అందు ప్రథమమున ఋగ్వేదఖిలమగు జితన్తా స్తోత్రము యొక్క వచనమును పాయించుచున్నారు.

శ్లో॥ నకామ కలుషం చిత్తం మమ తే పాదయోస్స్థితం।
కామయే వైష్ణవత్వంతు సర్వ జన్మసు కేవలం॥

దీనియర్థము — నిరుపాధిక శేషిగాను నిరతిశయ భోగ్యులను దేవరవారి శ్రీపాదములయందు లగించియున్నట్టి నా మనస్సనునది శ్రీవైకుంఠాది రూపమగు వేఱొక్కదానిని స్వయముగ పురుషార్థమునుగా నతలంచి చంచలముగా నుండునది కాదు. అయితే అన్ని జన్మములయందును దేవరవారికే భోగ్యమయినట్టి దాస్యమునకై యాశపడుచున్నది.

ఈశ్లోకమునందు "కేవల" శబ్దము ఈతనికిఁగానుండునట్టి యునికిని నిషేధించుచున్నది. "తు" శబ్దము అవధారణార్థము. కావున మోక్షపర్యంతము తనకోరికవలన వచ్చునదియన్నియును అహంకారమిశ్రితము లగట జేసి త్యాజ్యములు అను విషయము చెప్పఁబడినది.

మూ॥ ‘‘న హి మే జీవితేనార్థః’’ ‘‘న దేహమ్’’

నత్తై యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, ‘‘నహి మే జీవితేనార్థో నైవార్థైర్న చభూషణైః। వసన్త్యా రాక్షసీమధ్యే వినారామం మహారథమ్’’ ఇతుక్కర్థమ్- మహారథరాన పెరుమాళ్ పిరిన్దు రాక్షసికళ్ నడువే వసియానిఱ్కిఱ ఎనక్కు, ప్రాణనాలొరు ప్రయోజనమిల్లై, అర్థఙ్గళాలుమొరు ప్రయోజనమిల్లైయె న్ఱు. ఇత్తాల్, ప్రాణాదికళెల్లా మత్తలైయిల్ వినియోగత్తుక్కాక వన్ఱిక్కే తనక్కానపోతు అహఙ్కారస్పర్శియాకైయాలే త్యాజ్యమెన్నుమిడమ్ శొల్లప్పట్టతు. అనన్తరమ్, పరమాచార్యరాన ఆళవన్దార్ వచనత్తై యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, ‘‘నదేహం నప్రాణాన్ నచసుఖమశేషాభిలషితం న చాత్మానం నాన్యత్కిమపి తవ శేషత్వవిభవాత్। బహిర్భూతమ్ నాథక్షణమపి సహే యాతుశతధా వినాశంతత్సత్యంమధుమథన విజ్ఞాపనమిదమ్’’. ఇతుక్కర్థమ్-ఎనక్కు ఉకన్త శేషియానవనే! ఉన్నుడైయ శేషత్వమాకిఱ వైశ్వర్యత్తుక్కు ప్పుఱమ్బాన దేహత్తైయుమ్ క్షణముమ్ సహియేన్; ఇద్దేహత్తుక్కు ధారకఙ్గళాన ప్రాణఙ్గళైయుమ్ సహియేన్; ఎల్లారాలుమాశైప్పడప్పట్ట సుఖత్తైయుమ్ సహియేన్; పుత్రమిత్రకళత్రాదికళాన మత్ఱొన్ఱైయుమ్ సహియేన్; ఇవై యిత్తనైక్కుమ్ భోక్తావాన వాత్మాతన్నైయుమ్ సహియేన్; ఇతెల్లామురుక్కాణవొణ్ణాతపడి శతధావాక నశిత్తుప్పోకవేణుమ్: ఇన్దవిజ్ఞాపనం సత్యమ్: ఇజ్జనత్తాకిల్ దేవరుక్కుప్ప్రాయ్యనాన మధుపట్టతు పడుకిఱేనెన్ఱు. ఇత్తాల్

మూ॥ ‘‘నహి మే జీవితేనార్థః’’ అనియు ‘‘న దేహమ్’’ అనియు,

అవతారిక:—అనంతరము శ్రీసీతాపిరాట్టియొక్క శ్రీసూక్తిని యుదహరించుచున్నారు.

శ్లో॥ నహి మే జీవితేనార్థో నైవార్థైః నచభూషణైః।

వసన్త్యా రాక్షసీమధ్యే వినారామం మహారథమ్॥

అర్థము—మహారథుఁడగు శ్రీరామచంద్రునివదలి రాక్షసస్త్రీలమధ్యను వసించునట్టి నాకు ప్రాణమువలని యొక ప్రయోజనమును లేదు. ధనమువలని యొక ప్రయోజనమును లేదు. ఆభరణముల వలని యొక ప్రయోజనమును లేదు.

దీనివలన ప్రాణాదులన్నియును వానికిగా నుపయోగపడునవి కాక, తనకుగా నగునప్పుడు అహంకారస్పర్శము గలవైనందున త్యాజ్యములని తెలుపఁబడినది.

అనంతరము పరమాచార్యులగు శ్రీయాళవందారుల శ్రీసూక్తిని యుదహరించుచున్నారు.

శ్లో॥ నదేహంనప్రాణాన్ నచసుఖమశేషాభిలషితం నచాత్మానంనాన్యత్కిమపి తవ శేషత్వ విభవాత్। బహిర్భూతం నాథక్షణమపిసహేయాతు శతధా వినాశంతత్సత్యం మధుమథనవిజ్ఞాపనమిదమ్॥

దీనియర్థము—నాకభిమతుఁడగు శేషిస్వామినవాఁడా! నీయొక్క శేషత్వరూపమగు నైశ్వర్యముతో విరుద్ధమగు శరీరమునుక్షణకాలమైనను సహింపను. ఈదేహమునకు ధారకములగు ప్రాణములనున్ను సహింపను. అందఱును ఆశపడునట్టి సుఖమునున్ను సహింపను. పుత్రమిత్ర కళత్రాది రూపమగు వేఱొక్కదానిని దేనిన్ని సహింపను. ఇవి యన్నియును రూపుమాసిపోవునట్లు అనేకవిధములుగ నశించిపోవలయును. ఈ విజ్ఞాపనము సత్యము. అట్లుకాకున్న, దేవరవారి విషయమున నబద్ధికుండగు మధువనంబడు రాక్షసుండనుభవించినదానిని నేను అనుభవించెదను.

మూ॥ ‘‘ఎమ్మావీట్టు త్తిఱమ్’’

మూ॥ ౧౮౩॥ ప్రతికూలవిషయస్పర్శమ్ విషస్పర్శమ్పోలే, అనుకూలవిషయస్పర్శమ్ విషమిశ్రభోజనమ్పోలే.

అత్తైయిల్ శేషత్వత్తుక్కు ప్పరమాన తెల్లామ్ అహఙ్కారదుష్టమాకైయాలే త్యాజ్యమెన్నుమిడమ్ శొల్లప్పట్టతు. అనన్తరమ్ విషయఙ్గళుడైయ ప్రవృత్తియాల్ వరుమ్ దోషత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఎమ్మావీట్టు త్తిఱముమ్) ఎన్ఱు. అతావతు—‘‘అప్పనే! మోక్షత్తైక్కొళ్ళు మ్’’ ఎన్న, ఎన్నై క్కొణ్డు ఎత్తనై విలక్షణమాన మోక్షమ్ ఎప్పడి ప్పట్టాలుమ్ విలక్షణమాయిరుక్కైయాకిలుమ్ అతిని డైయాట్టముమ్ ప్రసఙ్గిక్కక్కడవోమల్లోమ్ ఎన్నై. ఎన్ఱాల్, పెఱ్ఱకిప్పోల్ వరుమ్ మో క్షముమ్ అహఙ్కారగర్భమాకైయాలే, ఐశ్వర్యాదికళోడొత్త త్యాజ్యమెన్నుమిడమ్ శొల్లప్పట్టతు.

ఆక, అహఙ్కారత్తిన్ కొడుమైయై యరుళిచ్చెయ్తార్ కీழ్; అనన్తరమ్ విషయఙ్గళిన్ కొడుమైయై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్ (ప్రతికూలవిషయస్పర్శమ్) ఎన్ఱుతొడఙ్గి. (ప్రతికూలవిషయమావతు)-లోకవిరుద్ధముమాయ్ నరకహేతువుమాయిరుక్కుమ్ నిషిద్ధవిషయమ్; అతిల్ స్పర్శత్తై (విషస్పర్శమ్పోలే) ఎన్నతు-ప్రాణబాధకత్వేన ప్రసిద్ధమాకైయాలే ప్రాతికూల్యమ్ తోన్ఱానిన్ఱ ప్రాణనాశముడైక్కుమ్ విషస్పర్శమ్పోలే, శాస్త్రనిషిద్ధమాయ్ ప్రసిద్ధమాకైయాలే ప్రతికూలమెన్ఱు తోన్ఱియిరుక్కు

మూ॥ ‘‘ఎమ్మావీట్టుత్తిఱముమ్’’ అనునవి ప్రమాణములు.

మూ॥ ౧౮౩॥ ప్రతికూలవిషయస్పర్శము విషస్పర్శమువంటిది. అనుకూల విషయస్పర్శము విషమిశ్రము గు భోజనము వంటిది

ఇందువలన సర్వోత్తమవిషయముగు శేషత్వముతో విరోధంమనది యగుచుండును అహంకారదూషితమైనదగుటంజేసి త్యాజ్యమను విషయము తెలుపబడినది.

అనంతరము ఇంచుకైనను ప్రమాదములేని జ్ఞానానందమును లభించినవారిలో సగ్రగణ్యులగువారి అనఁగా శ్రీనమ్మాళ్వారుల శ్రీసూక్తిని యుదహరించుచున్నారు.

(ఎమ్మావీట్టుత్తిఱముమ్) (తి. వా. ౨. ౯. ౧) ఇత్యాది.

దీనియర్థము—ఆళ్వారులే ‘‘మోక్షమును బొందఁడి’’ అని చెప్పఁగా ‘‘నాసంతోషమునకుగా నిచ్చునట్టి మోక్షము ఎంత విలక్షణమైనదిగా నున్నప్పటికిన్ని, అది యెుండునట్టి విధమును గుఱించియైనను ప్రసంగింపఁజాలను’’ అనుట. కావున ‘‘నసంతోషమునకుగాను లభించునటి మోక్షమున్ను అహంకారమిశ్రితమగుటంజేసి ఐశ్వర్యాదులతోపాటు త్యాజ్యము’’ అను విషయము చెప్పఁబడినది.

అవతారిక: —కావున అహంకారముయొక్క క్రౌర్యమును గుఱించి యింతవఱుకు తెలిపియుండిరి, ఇప్పుడు విషయముల క్రౌర్యమును గుఱించి తెలుపుచున్నారు.

(ప్రతికూల) ఇత్యాది. ప్రతికూల విషయమనఁగా లోకవిరుద్ధమైనదై నరక హేతువుగానుండునట్టి నిషిద్ధవిషయము.

దానిసంబంధము విషస్పర్శమువంటిది యనఁగా-ప్రాణములను బాధించునదిగాను ప్రసిద్ధమగుటంజేసి ప్రతికూలమైనదిగాను తెలియవచ్చి ప్రాణంబులఁబోగొట్టునట్టి విషస్పర్శమువలెనే శాస్త్రనిషిద్ధమైనదిగాను ప్రసిద్ధమగుటచే ప్రతికూలమైనదిగాను తోచినదై స్వరూపమునునశింపజేయునది యనుట.

మూ॥౧౭౮॥. అగ్నిజ్వాలైయై విఴుఙ్గి విడాయ్ కెడనినైక్కుమాపోలేయుమ్, ఆడుకిఱ పామ్బిన్ నిఴలిలే యొతుఙ్గనినైక్కుమాపోలేయుమ్, విషయప్రవణనాయ్ సుఖిక్కనినైక్కై.

స్వరూపనాశత్తైప్పణ్ణుకైయాలే. (అనుకూల విషయమావతు) - లోకవిరుద్ధముమన్ఱిక్కే నరకహేతువుమన్ఱిక్కే విశిష్టవేషానుకూలమాయిరున్దుళ్ళ విహితవిషయమ్, తత్స్వర్గత్తై (విషమిశ్రభోజనమ్బోలే) ఎన్ఱతు-విషయమిశ్రాన్నభోజనమ్ అతఱియాతవనుక్కనుకూలమెన్ఱే తోన్ఱియిరున్దు అవన్ ప్రాణనై ముడిక్కుమ్బడియాపోలే, శాస్త్రవిహితతయా ప్రసిద్ధమాకైయాలే అనుకూలమ్బోలేతోన్ఱియిరున్దు ఆత్మావినుడైయ అనన్యభోగత్వరూపమాన స్వరూపత్తై నశిప్పిక్కైయాలే "విషస్యవిషయాణాఞ్చ దూరమత్యన్తమన్తరమ్। ఉపభుక్తం విషంహన్తి విషయాః స్మరణాదపి" ఎన్ఱు భుజిక్కవుమ్ వేణ్డాదే స్మరణమాత్రత్తాలుమ్ నశిక్కైయాలే, విషత్తిలుమ్ కాట్టిల్ విషయమతిక్రూరమెన్నానిఱే.

ఇప్పడి వినాశకరమాన విషయఙ్గళిలే ప్రవణనాయ్ సుఖిక్కనినైక్కుమతు విపరీతజ్ఞానకార్యమెన్నుమత్తై ప్రమాణప్రసిద్ధదృష్టాన్తముఖేన వరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అగ్నిజ్వాలై) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు-"ఆస్వాద్యదహనజ్వాలాముదన్యాశమనంయథా। తథా విషయసంసర్గాత్సుఖచిన్తాశరీరి

మూ॥౧౭౮॥ దప్పికగొన్నవాఁడు అగ్నిజ్వాలను త్రాగి దప్పికతీర్చుకొనుటకై తలంచిన తలంపువలెనున్ను, ఎండపడివచ్చినవాఁడు ఆడుచున్నట్టి పాముయొక్క పడగె నీడను ఒదిగి తనయాయాసముఁదీర్చుకొనుటకై తలంచిన తలంపువలెనున్ను, విషయములఁగొని సుఖింపఁదలంచుట.

అనుకూలవిషయమనఁగా—లోకవిరుద్ధమైనది కామఁడ, నరకహేతువున్ను కానిదై యథాకార విశేషమునకనుకూలమైనదియగు శాస్త్రవిహితమైన విషయము.

దాని సంబంధము విషముతోఁగలసి యున్నట్టి యన్నమును భుజించుటవంటిదనఁగా విషమిశ్రాన్నభోజనము (దానిలో విషమున్నదని) తెలియని వానికి అనుకూలమైనదిగాను తోఁచి తుదకు వాని ప్రాణములను పోఁగొట్టునట్లు, శాస్త్రవిహితమైనదిగాను ప్రసిద్ధమగుటచే అనుకూలమైనదిగాను తోఁచియుండి ఆత్మయొక్క అనన్య భోగ్యత్వ రూపమగు స్వరూపమును నశింపఁజేయునది.

శ్లో॥ విషస్య విషయాణాంచ దూరమత్యంత మంతరం।
ఉపభుక్తం విషంహన్తి విషయాః స్మరణాదపి ॥

అనఁగా భుజింపనక్కఱ లేకుండ స్మరించుకొనిన మాత్రమున నశింపజేయుటం జేసి విషముకంటెనున్ను విషయము అతిక్రూరములని చెప్పియున్నది కదా.

అవతారిక:— ఇట్లు వినాశకరములగు విషయముల యెడల ప్రీతిగలవాఁడై సుఖింపఁదలంచుటయనునది విపరీతజ్ఞానము యొక్క ఫలితమని ప్రమాణ ప్రసిద్ధములగు దృష్టాంతముల మూలముగను తెలుపుచున్నారు. (అగ్నిజ్వాలను ఇత్యాది.)

శ్లో॥ ఆస్వాద్యదహనజ్వాలా ముదన్యాశమనంయథా
తథా విషయసంసర్గాత్ సుఖచింతా శరీరిణః

మూ॥ ౧౮౫॥ అశుణమా ముడియుమాపోలే, భగవదనుభవైకపరనాయ్ మృదుప్రకృతియాయిరుక్కుమవన్ విషయదర్శనత్తాలే ముడిగిఱుమ్బడి.

ణః” ఎన్గిఱ... [illegible] యాణాన్తు సంసర్గాద్యో[illegible] సుఖంనరః । ప్రత్యక్ష[illegible] యాం విశ్రమాయాత్రయే[illegible]” ఎన్గిఱ శ్లోకత్తిలే సొల్లుకిఱపడియే తత్స్వరూప[illegible] విపరీతజ్ఞానత్తాలే తాపహేతువాన అగ్నిజ్వాలై[illegible] నిదాఘ[illegible] [illegible]మాపోలేయుమ్ [illegible] యతిమాత్ర[illegible] అన్దతాపత్తైయాఱ్ఱుకైక్కాక, నిழలెన్ఱు[illegible] ఆగామ్యనర్థత్తై నిరూపియాదే [illegible] నిழలిలే యొతుఙ్గినిన్ఱు [illegible]పోలేయుమ్ మిఱుక్కత్తోడు, [illegible] విషయఙ్గళై సుఖావహమాక భ్రమిత్తు అవఱ్ఱిలే ప్రవణనాయ్, అవఱ్ఱై యనుభవిత్తు [illegible].

[illegible] స్వరూపనాశకమ్, విషయ[illegible] విపరీతజ్ఞాన [illegible] సొల్లప్పట్టతు. ఇవ్విషయ[illegible], భగవద్గుణ[illegible]మవన్. ఇవఱ్ఱైక్కాణవే ముడియుమ్[illegible] మేల. (అశుణమా) ఎన్ఱుతొడఙ్గి. అశుణమా ఎన్ఱ పక్షి అతిమధురమాన గానశ్రవణత్తాలే [illegible] యిరుక్కిఱతాయిలే, [illegible]మాన పఱైయొలి యడిక్క [illegible]పోలే యాయిఱ్ఱు, భగవదనుభవ మొన్ఱిలుమేల [illegible] ఇతరవిషయదర్శనత్తాలే [illegible] మృదుప్రకృతి

॥౧౮౫॥ అశుణామ యను పక్షి ప్రాణములను విడనాడినట్లు, భగవదను భవైకపరుండై మృదుస్వభావము గలవాఁడు విషయ దర్శనమువలన నశించును.

శ్లో॥ విషయాణాంతు సంసర్గాత్ [illegible] సుఖంనరః ।
[illegible] యాం [illegible] యేత్ ॥

[illegible] తాపహేతువగు అగ్ని జ్వాలను మింగి [illegible] తలంచునట్లును, సూర్యుని వేడిమివలన తాపము బొందినవాఁడు ఆతాపమును పోగొట్టుకొనుటకు గాను “నీడ” గదా యని యింతమాత్రమే యోచించి రాబోవు అనర్థమును గమనింపక, ఎక్కువ కోపముతో పడగ విప్పియాడుచుండు పాముపడగనీడను విశ్రమింపఁదలఁచినట్లును, బాధను గలుగఁజేయునట్టి విషయములను సుఖమును గలుగఁజేయు నట్టివానినిగా భ్రమించి వానియెడల ప్రీతిగలవాఁడై వానిననుభవించి సుఖింపఁదలంచుటయని యేయుండును.

అవతారిక:—విషయసంబంధము స్వరూపమును నశింపఁజేయునదియనియు, విషయములను ప్రేమించుచు సుఖింపఁదలంచుటయనునది విపరీతజ్ఞానముయొక్క ఫలితమనియును యింతకుముందు సాధించియున్నారు. ఇప్పుడు విషయములతో సంబంధమే యక్కఱలేకుండ భగవద్గుణానుభవములో మగ్నుఁడై యుండువాఁడు వానిఁజూచినంత నే నశించుననని తెలుపుచున్నారు.

(అశుణమా) ఇత్యాది. అశుణమా అను పక్షి అతిమధురమగు గానమును వినుటంజేసి మనస్సు కరిగి నీరయిపోయి పడియుండినప్పుడు కర్ణకఠోరమగు తప్పెటధ్వనిని విని చనిపోయినట్లే భగవదనుభవమున నొక్కదానివిషయమున నే ప్రీతిగలవాఁడై భగవద్గుణానుభవమున మగ్నుఁడై విషయాంతరములను చేరొక్కన్నంత మాత్రమున మూర్ఛ బొందునట్టి మృదువైన స్వభావముగల

మూ॥ ౧౮౬॥ "కాట్టిప్పడుప్పాయో" ఎన్నక్కడవతిఱే

మూ॥ ౧౮౭॥ అజ్ఞానాన విషయప్రవణన్ కేవలనాస్తికనైప్పోలే.

జ్ఞానవానాన విషయప్రవణన్ ఆస్తికనాస్తికనైప్పోలే.

యా యిరుక్కుమవన్ భగవదేకభోగత్వ రూపస్వరూపనాశకఙ్గళాన విషయఙ్గళై క్కణ్డమాత్రత్తిలే నోవ్ఙ్గి ముడిన్దుమ్పోమ్బడియెన్నై.

ఇవ్వర్థత్తై ఆప్తవచనత్తాలే యుఱైవిక్కిఱార్, (కాట్టి) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. అతావతు- అల్పరసఙ్గళాయనేకవిధఙ్గళాయిరుక్కుళ్ళ దుర్విషయఙ్గళైక్కాట్టి, అవత్తోడే పొరున్దాతపడియాయ్, అవత్తుక్కు ప్పాఙ్గాన నిలత్తిలే యిరుక్కైక్కుడాన పాపత్తైప్పణ్ణినవెన్నై ముడిక్కప్పార్క్కిఱాయో ఎన్ఱపడి.

ఏవమ్భూతవిషయదోషత్తై యఱియామైయాలే యితిలే ప్రవణనామవనుక్కుమ్, ఇత్తై యఱిన్దువైత్తే ప్రవణనామవనుక్కుమ్ వాశియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్ (అజ్ఞానాన) ఎన్ఱు తుడఙ్గి(అజ్ఞానాన విషయ ప్రవణనాకిఱాన్,-విషయఙ్గళినుడైయ దోషభూయస్త్వైయుమ్ స్వరూపవిరుద్ధత్వైయుమ అఱియాతే, అవత్తిలేయాశైప్పట్టు మేల్ విఴుకిఱవన్; (కేవలనాస్తికనాకిఱాన్)-ధర్మాధర్మపరలోకచేతనేశ్వరాదికళుక్కు ప్రతిపాదకమాన శాస్త్రత్తిల్ ప్రామాణ్యబుద్ధియొన్ఱుమిన్ఱిక్కేస్వైరసఞ్చారపరనాయ్ త్తిరికిఱ శుద్ధనాస్తికన్. (జ్ఞానవానాన విషయప్రవణనాకిఱాన్)-విషయఙ్గ

మూ॥ ౧౮౬॥ 'కాట్టిప్పడు ప్పాయో', అని సాయించియున్నారు కదా!

మూ॥ ౧౮౭॥ జ్ఞానములేక విషయప్రవణుండు కేవలనాస్తికునివంటివాఁడు

జ్ఞానముండియును విషయప్రవణుఁడైనవాఁడు ఆస్తికనాస్తికునివంటివాఁడు

వాఁడు భగవదేక భోగత్వ రూపమగు స్వరూపమును నశింపఁజేయునట్టి విషయములను కంటితోఁ జూచినంతమాత్రమున దుఃఖించి ప్రాణములను విడనాడునని యెఱుఁగునది.

అవతారిక:—ఈయర్థమును ఆప్తవచనముచే సమర్థించుచున్నారు. "కాట్టి" ఇత్యాది "కాట్టిప్పడుప్పాయో" (తి. వా. ౬. ౯. ౯) అను పాశురమున శ్రీనమ్మాళ్వారులవారు అల్పరసములై అనేకవిధములుగానుండునట్టి విషయంబులను జూపించి వాటిని సమీపింపఁజాలని వాఁడనై వాటికనుకూలమైన దేశమున వసించుటకుఁదగిన పాపముఁజేసికొనియున్నట్టి నన్ను నశింపఁజేయుటకుఁజూచుచున్నావా? అని సాయించియున్నారు.

అవతారిక:—ఇవ్విధమున విషయములయందుఁగల దోషము తెలియనందున వీటివిషయమునఁ బ్రీతిగల వానికిన్ని, ఇట్టి దోషము తెలిసియుండియు వాటిఁ బ్రేమించు వానికిన్నిగల తారతమ్యముఁ దెలుపుచున్నారు.

(అజ్ఞానాన) ఇత్యాది! అజ్ఞుఁడగు విషయప్రవణుండనఁగా, విషయములు దోషభూయిష్ఠములగుటను, స్వరూప విరుద్ధములగుటను తెలిసికొని వాటికై యాశపడి పైపైనిపడువాఁడు. కేవలనాస్తికుఁడనఁగా—ధర్మాధర్మ పరలోక చేతనేశ్వరాదులఁ బ్రతిపాదించునట్టి శాస్త్రము విషయమున ప్రామాణ్యబుద్ధి యెంతమాత్రము లేక ఇష్టమొచ్చినట్టు సంచరించునట్టి శుద్ధనాస్తికుడు.

జ్ఞానవంతుఁడగు విషయ ప్రవణుండనఁగా, విషయములు దోషవిశిష్టములగుటను, స్వరూపవిరుద్ధములగుటనున్ను తెలిసికొనియుండే వాటిని ప్రేమించువాఁడు.

మూ॥౧౮౮॥ కేవలనాస్తికనై తిరుత్తలామ్
ఆస్తిక నాస్తికనై యొరునాళుమ్ తిరుత్తవొణ్ణాదు.

శిన్ దోషదుష్టత్వత్తైయుమ్ స్వరూపవిరుద్ధత్వత్తైయుమ్ అఱిన్దువైత్తే, అవత్తై విరుమ్బుమేల్ విళుక్కిఱవన్. (ఆస్తికనాస్తికనాకిఱాన్-ధర్మాధర్మాదిసకల ప్రతిపాదకమాన శాస్త్రమ్ ప్రమాణమెన్ఱిరుక్కైయాలే ఆస్తికనెన్ఱు శొల్లలామ్పడి యిరుప్పానాయ్, అన్దశాస్త్రమర్యాదైయై అతిక్రమిత్తు తన్ తోన్ఱిత్తనమే శెయ్దు తిరికైయాలే నాస్తికసమనాయిరుక్కుమవన్.

దృష్టాన్తభూతరాన ఇవర్కళిరువర్క్కుమ్ విశేషమేతెన్న; అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కేవల) ఇత్యాదియాలే, అతావతు-శాస్త్రత్తై యిల్లైయెన్ఱు తోన్ఱిత్తనమ్ శెయ్దు తిరికిఱవనై, శాస్త్రాస్తిక్యమ్ పిఱక్కుమ్పడియాన ఉపదేశఙ్గళై పణ్ణి విధినిషేధవశ్యనామ్పడి తిరుత్తలామ్, శాస్త్రాస్తిక్యము డైయనాయ్ తత్ప్రతిపాద్య ప్రమేయఙ్గళైయుమ్ అఱిన్దువైత్తు పాపభీతియిన్ఱియే, నాస్తికన్ పోలే స్వైరమ్ సఞ్చరిక్కుమవనై చొల్లత్తక్కదొన్ఱిల్లామైయాలే ఉపదేశముఖత్తాలొరునాళుమ్ తిరుత్తవొణ్ణాదెన్ఱు. ఇత్తాల్, అజ్ఞానాన విషయప్రవణనై విషయదోషాద్యుపదేశముఖత్తాలే విరక్తనామ్పడి తిరుత్తలామ్, జ్ఞానవానాన విషయప్రవణనై విషయదోషాదికళై వ్యక్తమాక అఱిన్దువైత్తే ప్రవర్తిక్కుమవనాకైయాలే ఉపదేశత్తాలొరునాళుమ్ తిరుత్తవరితెన్ఱదాయిత్తు. "అజ్ఞస్సుఖమారాధ్యస్సుఖతరమారాధ్యతే విశేషజ్ఞః జ్ఞానలవదుర్విదగ్ధం బ్రహ్మాపి నరం న రఞ్జయతి" ఎన్నక్కడవదిఱే. ఆకైయాల్, అవనిలుమివన్ నికృష్టతమనెన్ఱు కరుత్తు.

మూ॥౧౮౮॥ కేవలనాస్తికుని దిద్దుపాటు చేయవచ్చును, ఆస్తికనాస్తికుని ఎన్నటికిని దిద్దుపాటుచేయుట శక్యము కాదు.

ఆస్తికనాస్తికుండనఁగా, ధర్మాధర్మాదుల నన్నిఁటిని బ్రతిపాదించునట్టి శాస్త్రమును ప్రమాణముగాను నమ్మియుండుటచే ఆస్తికుండని చెప్పఁదగినవాఁడుగానుండి, ఆశాస్త్రముచేఁ జెప్పియున్నట్లు నడువక, తనకుతోచినట్లు ప్రవర్తించునట్టి వాఁడగుటచే నాస్తికునితో సమానుఁడుగానుండు వాఁడు.

అవతారిక;— దృష్టాంతముగాఁ గొనఁబడినట్టి వీరిద్దరికిఁగల భేదముఁ దెలుపుచున్నారు.

(కేవల) ఇత్యాది. శాస్త్రములేదనుచు తోచినట్లుచేయుచు ప్రవర్తించువానికి శాస్త్రము విషయమున ఆస్తిక్యము కలుగఁజేయుటకుఁగావలసినట్టి యుపదేశముల నొసర్చి విధినిషేధములకు వశ్యుఁడగునటుల వానిని దిద్దుపాటు చేయవచ్చును.

శాస్త్రమువిషయమున ఆస్తిక్యబుద్ధికలవాఁడై ఆట్టి శాస్త్రమునఁ బ్రతిపాదింపఁబడునట్టి విషయములనన్న తెలిసికొని, పాపభీతిలేకుండ నాస్తికునివలె నేఇష్టమువచ్చినట్లు సంచరించు వానికిఁ జెప్పి తెలుపవలసినది వేఱొక్కటి లేకపోవుటంజేసి వానిని ఉపదేశమూలముగ ఎన్నటికిని దిద్దుపాటుచేయశక్యము కాదు.

కావున విషయాతురుండగు అజ్ఞానిని విషయములయందుఁగల దోషాదులను స్పష్టముగాఁ దెలిపి వాటియెడల వైరాగ్యము గలవానినిగాఁజేసి వానిని దిద్దుపాటు చేయవచ్చును.

విషయాతురుఁడగు జ్ఞానవంతుఁడు విషయములకుఁగల దోషమును స్పష్టముగాఁదెలిసియు ప్రవర్తించుటం జేసి యట్టి దోషంబులఁ దెలుపుటచే నెన్నటికిని దిద్దుపాటుచేయతరముకాదు

మూ॥౨౮౯॥ఇవై యిరణ్డుమ్ స్వరూపేణముడిక్కుమళవన్రిక్కే భాగవతవిరోధత్తై యుమ్ విళైత్తు ముడిక్కుమ్.

మూ॥౨౯౦॥నామరూపఙ్గళైయుడైయరాయ్ భాగవత విరోధమ్పణ్ణి పోరుమవర్ కళ్ దగ్ధపటమ్పోలే.

"తన్నైత్తానే" ఎన్గిఱవాక్యత్తిలేస్వరూపనాశకఙ్గళాకచ్చొన్న అహఙ్కారత్తినుడైయవుమ్ విషయఙ్గళినుడైయవుమ్ కార్యత్తైత్తనిత్తనియే యరుళిచ్చెయ్దార్ కీళ్, ఉభయత్తుక్కుముళ్ళతొరు క్రార్యవిశేషత్తైతం క్రేణవరుళిచ్చెయ్ కిఱార్ మేల్, (ఇవై)ఎన్దుతుడఙ్గి. అతావతు-ఉక్తదోషయుక్తమాన ఇవ్వహఙ్కారముమ్ విషయప్రావణ్యముమాకిఱ ఇవ్విరణ్డుమ్, తానానవాకారత్తాలే నిన్రునశిప్పిక్కుమళవన్రిక్కే, భాగవతాపచారమాకిఱమహానర్థత్తైయుమ్ విళైత్తు స్వరూపనాశత్తై పణ్ణుమెన్గై. (స్వరూపేణ) ఎన్గతు-స్వేనరూపేణవెన్రపడి. అహఙ్కారాదికళిలే ప్రవణనానాలుళ్ళవళవన్రిక్కే భాగవతాపచారమ్పణ్ణినాలుళ్ళ భగవన్నిగ్రహమ్.

ఆనాల్ భాగవతవిరోధమ్ విళైన్దపోతే స్వరూపనాశమ్పిఱక్కుమాకిల్, భాగవతవిరోధత్తైప్పణ్ణి పోరానిఱ్కచ్చెయ్తే స్వరూపానురూపమాన నామరూపఙ్గళైయుడైయరాయ్ క్కొణ్డిరుక్కుమపడియెఙ్గనేయెన్న; అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నామరూపఙ్గళై) ఎన్దుతుడఙ్గి. అతావతు-వైష్ణవత్వచిహ్నమాన దాస్యనామత్తైయుమ్ తదనుగుణమాన రూపత్తైయుముడైయరాయ్క్కొణ్డు, ఉ

మూ॥౨౮౯॥ ఈ రెండును తాము స్వయముగా నశింపఁజేయుటమాత్రమే కాకుండ భాగవత విరోధమునున్ను వృద్ధిపొందించును.

మూ॥ ౨౯౦ ॥ నామరూపములు గలవారై భాగవత విరోధమును గలుగఁజేసికొను వారు దగ్ధపటము వంటివారు.

కావున నే, శ్లో॥ అజ్ఞస్సుఖమారాధ్యస్సుఖతర మారాధ్యతే విశేషజ్ఞః।

జ్ఞానలవదుర్విదగ్ధం బ్రహ్మాపినరం నరఞ్జయతి॥

తా॥ అజ్ఞుని వొప్పించుట సులభసాధ్యము. జ్ఞానిని వొప్పించుట యెక్కువ సులభసాధ్యము. తెలిసి తెలియక నడుచుకొను వానిని బ్రహ్మ సయితము వొప్పింప జాలడని చెప్పియున్నది.

కావున నాస్తికునికంటెను ఆస్తిక నాస్తికుండు ఎక్కువ నికృష్టుండని యభిప్రాయము.

అవతారిక:—(తననుతానే-వా-౨౭౬) అను వాక్యమున స్వరూప నాశకములుగాను చెప్పఁబడిన అహంకారముయొక్కయు, విషయములయొక్కయును క్రార్యమును ప్రత్యేకముగాఁ దెలిపియున్నారు. ప్రస్తుతము ఈ రెంటికిఁగల యొక క్రార్యవిశేషముఁ దెలుపఁబోవుచున్నారు.

(ఈరెండును) ఇత్యాది. పూర్వము చెప్పఁబడినట్టి దోషముతోఁ గూడియున్నట్టి యీయహంకారమును విషయప్రావణ్యమను యీరెండును తాము స్వయముగా నశింపఁజేయుట మాత్రమే కాకుండ భాగవతాపచారమనఁబడు గొప్ప యనర్థముఁ గలుగఁజేసి స్వరూపమును నశింపఁజేయుననుట "స్వరూపేణ" అనఁగా స్వీయమగు నాకారముతో ననుట.

విషయములఁ బ్రేమించుటచే భగవంతునికిఁగలుగు కోపము ఎంతమాత్రమో, అంతమాత్రమే కాదు గదా! భాగవతాపచారమువలనఁ గలుగునట్టి కోపము.

వైష్ణవత్వ చిహ్నమగు దాస్యనామమును, దాని కనుకూలమగు రూపమును కలవారైలోపల

మూ॥౧౯౧॥ మడిప్పుడైవె వెన్దాల్ ఉణ్ణాయుమ్ పావు మొత్తు క్కుడక్కుమ్, కాల్ గ్రడిత్త
వాణే పఱన్దుపోమ్.

మూ॥౧౯౨॥ "ఈశ్వరనవతరిత్తుప్పణ్ణిన ఆన్దతొழிలిల్ కళ్లుమ్ భాగవతాపచారమ్ పొఱాన్మె ఎన్ఱు" జీయరరుళిచ్చెయ్‌వర్.

ళ్ళుకప్పైయిని క్కు- అహఙ్కారాదివశ్యరాయ్ భాగవతర్కళ్ తిఱత్తిలే విరోధత్తై పణ్ణిపోరు మవర్కళ్, ఉరుక్కులైయు వెన్దిరుక్కచ్చెయ్‌తే, ఉరువుడైత్తుపోవతే తోన్ఱియిరుక్కుమ్ దగ్ధపట త్తోడుసదృశరెన్ఱె.

దగ్ధపటత్తివ్యది త్తన్నెదరిప్పిక్కిఱార్ మేల్. (మడి) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు-తట్టిమడిత్తిరు క్కుఅ ప్పుడైవెయానను తట్టురువ మెన్ఱుమ్ వెన్దిరుక్కచ్చెయ్‌తే ఉణ్ణాయుమ్ పావుమ్ ముఱ్ఱుపోలే ఒ త్తిరుక్కుమ్; ఇరుకాఱ్ఱువన్దు శిఱివడిత్తవాణే ఉరుకాణవొణ్ణాపడిపోతిప్పఱన్దుపోమన్ఱె. అప్పడియే అపచారాగ్నిదగ్ధరాయ్‌నైత్తు నామరూపఙ్గళోడే యిరుక్కుఅవర్కళుమ్ భగవన్నిగ్రహావి శేషత్తాలే పాఱిఅడియుమ్బోదు ఉరుమాఱ్ఱు పోవర్కళెన్ఱుకరుత్తు.

భాగవతాపచారమ్ పణ్ణినాల్ ఈశ్వర నసహానాయ్ ఉచితదణ్డమ్ పణ్ణుమెన్ఱుమత్తై ఆప్తవచనత్తాలే యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్,(ఈశ్వరన్)ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు- సఙ్కల్పమాత్రత్తాలే స ర్వత్తైయుమ్నిర్వహిక్కవల్ల సర్వశక్తియాన సర్వేశ్వరన్, తన్నైయఱియామల్ ఇతరసజాతీయనా

మూ॥ ౧౯౧॥ మడతపెట్టఁబడిన బట్ట కాలిపోయిన తరువాతనుగూడ పడుగు పేక చెడకుండ బట్టమడతవలెనే కనఁబడును.
దానిపైని గాలివీచునప్పుడు ఆమడత చెదరి రూపము కనబడకుండ పోవును.

మూ॥ ౧౯౨ ॥సర్వేశ్వరుఁడు అవతరించి చేసినట్టి యతిమానుషకృత్యములన్నియును భాగవతాపచారమును సహింపఁజాలమిఁజేసియని నంజీయరుసాయించుదురు.

పసలేక అహంకారాదివశ్యులై భాగవతుల విషయమున విరుద్ధముగ నాచరించి వర్తించువారు స్వరూపములోఁగూడ నశించి పోయినను, స్వరూపమున్నట్టిదిగాఁ దోచునట్టి దగ్ధపటము (కాలిన మడతబట్ట) వంటివారు.

అవతారిక:—దగ్ధపట సాదృశ్యమును వివరించుచున్నారు.

(మడత) ఇత్యాది. మడత పెట్టఁబడిన బట్ట కాలిపోయినతరువాతనుగూడ పడుగుపేక చెడకుం డ బట్టమడతవలెనే కనబడును. దానిపైని గాలివీచునప్పుడు ఆమడత చెదరి రూపము కనబడకుండ పోవును. అట్లే భాగవతాపచార దగ్ధులయి యుండియును, నామరూపములతోఁ కనబడుచున్నవారు, ఈశ్వర నిగ్రహరూపమను వాయువు వీచగా రూపము నయితము కానరాకుండ నశించుదురు.

అవతారిక:—భాగవతాపచారముఁ జేసినట్లయిన, సర్వేశ్వరుండు సహింపఁజాలక తగినట్లు దండించును అను విషయమును ఆప్తవచనముచేఁ దెలుపుచున్నారు.

(ఈశ్వరుఁడు) ఇత్యాది. సంకల్ప మాత్రముచేత సకలమును నిర్వహింపఁగల సామర్థ్యము గల సర్వశక్తుండగు సర్వేశ్వరుండు తనస్వరూపము తెలియకుండచేసి యితర సజాతీయుండై యవ

మూ॥౧౯౩॥ "అవమానక్రియా"

మూ॥౧౯౪॥ భాగవతాపచారన్దా ననేకవిధమ్.

మూ॥౧౯౫॥ అతిలే యొన్ఱు అవర్ కళ్ పక్కల్ జన్మనిరూపణమ్.

యవతరిత్తు కైక్కొణ్డనాయ్ నిన్ఱు శెయ్ తహిరణ్య రావణాదినిరసనరూపాద్యతిమానుష చేష్టితఙ్గళెల్లామ్, ప్రహ్లాదన్ మహర్షికళ్ తుడక్కమాన అవ్వో భాగవతవిషయఙ్గళిల్ అవ్వవర్ పణ్ణిన అపచారమ్ పహియామైయాలే యెన్ఱు, ఆప్తతమరాన నంజీయరరుళిచ్చెయ్ వరెన్ఱు.

ఇన్ద భాగవతాపచారత్తినుడైయ క్రౌర్యత్తిల్ భగవదుక్తియై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (అవమానక్రియా"ఎన్ఱు. "యా ప్రీతిర్మయి సంవృత్తా మద్భక్తేషు సదాస్తుతే। అవమానక్రియా తేషాంసంహరత్యఖిలం జగత్" ఎన్ఱానిఱే.

ఇప్పడిప్పట్ట భాగవతాపచారత్తినుడైయ వైవిధ్యత్తై యరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (భాగవతాపచారన్దాన్)ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (అనేకవిధమ్)ఎన్ఱతు-జన్మనిరూపణమ్, జ్ఞాననిరూపణమ్, వృత్తనిరూపణమ్, ఆకారనిరూపణమ్, బన్ధునిరూపణమ్, వాసనిరూపణమ్,ఇత్యాదికళాలే పలపడిప్పట్టిరుక్కుమెన్ఱపడి.

అవఱ్ఱిల్ వైత్తుక్కొణ్డు జన్మనిరూపణత్తినుడైయ క్రౌర్యత్తై యరుళిచ్చెయ్ వతాక,అత్తై ఉపాదానమ్పణ్ణుకిఱార్,(అతిలేయొన్ఱుఅవర్ కళ్ పక్కల్ జన్మనిరూపణమ్)జన్మనిరూపణమాగతు

మూ॥౧౯౩॥ "అవమానక్రియా" ఇత్యాది భగవద్వాక్యము ననుసంధించుకొనునది.

మూ॥౧౯౪॥ భాగవతాపచారము అనేకవిధములు గలది.

మూ॥౧౯౫॥ అందులో వారిజన్మను నిరూపించుట యొకటి.

తరించి యుద్ధాదుల నొనర్చువాఁడై యొనర్చినట్టి హిరణ్య రావణాది వధరూపములగు నతిమానుష చేష్టితము లన్నింటిని, ప్రహ్లాదుండు మహర్షులు మొదలగు ఆయాభాగవతుల విషయమున వారువారొనర్చిన యపచారములను సహింపఁజాలమిచే నొనర్చినాడని ఆప్తతములగు నంజీయరు సాయించుదురు.

అవతారిక:—ఈ భాగవతాపచారముయొక్క క్రౌర్యమునుగురించి భగవద్వచనమును ప్రదర్శింపుచున్నారు.

(అవమాన) ఇత్యాది. "యా ప్రీతి ర్మయిసంవృత్తా మద్భక్తేషు సదాస్తుతే। అవమానక్రియా తేషాం సంహరత్యఖిలంజగత్" (నాయెడలగల ప్రీతి నాభక్తుల విషయమున నుండుగాక నాభక్తుల నవమానించుట యనునది జగత్తునంతయు సంహరించును) అనిగదా చెప్పియున్నాడు.

అవతారిక:—ఇట్టి భాగవతాపచారమునకుఁగల యనేకవిధములను తెలుపుచున్నారు.

(భాగవత) ఇత్యాది. అది జన్మనిరూపణమనియు, జ్ఞాననిరూపణమనియు, వృత్తనిరూపణమనియు, ఆకారనిరూపణమనియు, బన్ధునిరూపణమనియు, వాసనిరూపణమనియు నిట్లు అనేకవిధములుగా నుండును.

అవతారిక:—వానిలో జన్మనిరూపణముయొక్క క్రౌర్యమును తెలుపుటకై దానినిగుఱించి ప్రస్తావించుచున్నారు.

జన్మనిరూపణమనఁగా—నికృష్టకులములలో అవతరించిన భాగవతులకు భగవత్సంబంధము

మూ॥౧౯౬॥ఇతు తాన్ అర్చ్చావతారత్తిల్ ఉపాదానస్మృతియులుమ్ కాట్టిల్ క్రూరమ్.
మూ॥౧౯౭॥అత్తై మాతృయోనిపరీక్షైయోడొక్కుమెన్ఱు శాస్త్రమ్ శొల్లుమ్.

నికృష్టకులజ్గళిలేయవతీర్ణరాన భాగవతర్ కళై, భగవదీయత్వప్రయుక్తమాన మాహాత్మ్యత్తై ప్పారాతే నికర్షబుద్ధ్యా ఇత్తాన్ఱు నిరూపిక్కై.

ఇతినుడైయ క్రౌర్యత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇతుతాన్) ఎన్ఱుతుడక్కి. (ఇతుతాన్) ఎన్ఱు భాగవతజన్మనిరూపణత్తై ప్పరామర్శిక్కిఱతు. (అర్చ్చావతారత్తిలుపాదానస్మృతి యావతు) ఆశ్రితరుకన్దతేతేను మొరుద్రవ్యత్తై త్తనక్కు త్తిరుమేనియాకక్కొణ్డు అతిలే అప్రాకృతదివ్యవిగ్రహత్తిల్ పణ్ణుమ్ విరుప్పత్తైప్పణ్ణి యెழுన్దరుళి యిరుక్కుమ వైభవత్తై, యఱియాతే నికర్షబుద్ధిపణ్ణి, "విగ్రహోపాదాన ద్రవ్యమిన్నతన్ఱో" ఎన్ఱు చిన్తిక్కై (అతిలుమ్ కాట్టిల్ క్రూరమావతు)- అత్తైప్పఱ్ఱవుమ్ సర్వేశ్వరనుక్కు త్యాగనిగ్రహహేతువాకై.

అతుతన్నినుడైయ క్రౌర్యత్తై వెళివిడ, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అత్తై) ఇత్యాదియాలే. "అర్చ్చావతారోపాదాన వైష్ణవోత్పత్తిచిన్తనమ్। మాతృయోనిపరీక్షాయాస్తుల్యమాహుర్మనీషిణః" ఎన్నానిఱే. ఇప్పడి ఉభయత్తైయుమ్ మాతృయోనిపరీక్షా సమమాక శాస్త్రమ్ శొల్లానిన్ఱదాకిలుమ్

మూ॥౧౯౬॥ ఇది అర్చ్చావతారము చేయఁబడిన ద్రవ్యమును స్మరించుకొనుటకంటె నున్న ఎక్కువ క్రూరమైనది.

మూ॥౧౯౭॥అది మాతృయోనిపరీక్షతో సమానమైనది యని శాస్త్రము చెప్పచున్నది.

చేతవచ్చిన ప్రభావమును ఆలోచింపక తక్కువకులము వారనెడి బుద్ధిచే వారిజన్మములను నిరూపించుట.

అవతారిక:—దీనియొక్క క్రౌర్యమునుగురించి తెలుపుచున్నారు.

(ఇది) ఇత్యాది. ఇది యనఁగా భాగవతులజన్మను నిరూపించుట యని యర్థము.

అర్చ్చావతారపు యుపాదానస్మృతి యనఁగా.—ఆశ్రితులు లిష్టపడినట్టి ద్రవ్యమును (రాగి, వెండి మొ॥ లోహాదులను) తనకు శరీరముగాఁగొని దానిలో నప్రాకృత దివ్యవిగ్రహములో (పరమపద ములోనుండు శరీరమున) వసించునట్లే వేంచేసియుండునట్టి వైభవమును తెలిసికొనక నికర్షబుద్ధిచేత "ఈలోహముతోను గదా యిది చేయఁబడినది" అని యవిధముగ తలంచుట.

దానికంటెను క్రూరమైనదియనఁగా దానికంటెను నిది సర్వేశ్వరుని కెక్కువ కోపమును గలుగఁ జేయునది యనుట.

అవతారిక:—దానియొక్క క్రౌర్యమెంత పరిమాణముగలది యంటివేని తెలుపుచున్నారు

శ్లో॥ అర్చ్చావతారోపాదాన వైష్ణవోత్పత్తిచిన్తనమ్।
మాతృయోనిపరీక్షాయాస్తుల్యమాహుర్మనీషిణః॥

అర్చ్చావతార విగ్రహముఁజేసిన లోహమును గురించిగాని, శ్రీవైష్ణవుల జన్మనుగురించి గాని యోచించుట మాతృయోని పరీక్షవంటిది అని శాస్త్రమునఁ జెప్పియున్నది గదా!

మూ॥ ౧౯౮॥ త్రిశఙ్కువైప్పోలే కర్మచండాలనాయ్ మార్విలిట్ట యజ్ఞోపవీతమ్ తానే వారాయ్విడుమ్.

యాకిలుమ్, అతు అర్చావతారత్తిలు పాదానస్మృతిక్కు నిదర్శనమామిత్తనై. వైష్ణవోత్పత్తి చిన్తనమ్ అతిలుమ్ క్రూరమెన్నిఱ్ కరుత్తు. (మాతృయోని పరీక్షైయోపతు)-అన్యస్త్రీయోని వైలక్షణ్య ఉవైలక్షణ్య నిరూపణవాసనైయాలే ఇత్తైయుమప్పడి నిరూపిక్కై. (అత్తోడొక్కుమ్) ఎన్నతు-ఇపపడి నిరూపిత్తాల్ అతుక్కెత్తనై పాపముణ్డు, అర్చావతార విగ్రహోపాదాన చిన్తనత్తిలుమత్తనై పాపముణ్డెన్నపడి.

ఇవ్వపచారత్తుక్కు ఫలమ్, దగ్ధపటమ్పోలే నష్టకల్పనాయిరున్దు దేహావసానత్తిలే ఉరుమాయ్న్దు పోమళవేయల్ల ఇవ్వపచారమ్పణ్ణినపోతే కర్మచణ్డాలనాయ్ విడుమెన్గిఱార్. (త్రిశఙ్కువైప్పోలే)ఎన్నతుదక్కై. అతావతు-ఇక్ష్వాకువంశ్యనాయిరుక్కుమ్ త్రిశఙ్కువాకిఱ రాజా, తన్ కులగురువాయిరుక్కుమ్ వసిష్ఠమహర్షియై ‹‹సశరీరస్వర్గావాప్తిర్థమాక ఎన్నైయజిప్పిక్కవేణుమ్›› ఎన్న, మహర్షి అతు నమక్కు అశక్యమ్›› ఎన్నఅఙ్గునిన్ఱుమ్ తత్పుత్రర్కళ్ తపస్సుపణ్ణుకిఱవిడత్తిలేశెన్ఱు ఇచ్చెయ్తియైచ్చొల్లి అవర్కళై మికవుమనువర్త్తిత్తు ‹‹నీఙ్గళెన్నై యిప్పడియజిప్పిక్కవేణుమ్››ఎన్ఱు నిర్బన్ధిక్క, ‹‹నీదుర్బుద్ధియాయిరున్దాయ్, మహర్షి ‹పోకాతు› ఎన్ఱత్తై ఎఙ్గళాల్ శెయ్యప్పోమో?›› ఎన్న,

---

మూ॥ ౧౯౮॥ త్రిశంకువు వలెనే కర్మఛండాలుండై మెడలో వేసికొనిన యజ్ఞోపవీతము తోలై పోవును.

ఈపైశ్లోకమున నిట్లు ఈ రెంటినిన్ని మాతృయోని పరీక్షతో సమానములైనవాటినిగాఁజెప్పియున్నను అది యర్చావతార విషయమున విగ్రహ ద్రవ్యనిరూపణమునకు మాత్రము నిదర్శనము కాఁగలదు. ఇంతియే. భాగవత జన్మనిరూపణము దీనికంటెనున్న ఎక్కువ క్రూరమైనది యని శ్రీపిళ్ళైలోకాచార్యులవారి యభిప్రాయము.

మాతృయోనిపరీక్షయనఁగా—అన్యస్త్రీయోని వైలక్షణ్యా వైలక్షణ్యములను గురించిన యభ్యాసము మూలమున దీనినిన్ని అవ్విధముననే నిరూపించుట. ఇవ్విధమున నిరూపించినట్లయిన ఎంతపాపముండునో, అర్చావతారవిగ్రహపు లోహమునుగురించియును విచారించినట్లయిన, అంత పాపముండును.

అవతారిక:—ఈ యపచారమునకు ఫలము దగ్ధపటమువలెనే నశించినవాఁడుగానుండి దేహావసాన సమయమున, స్వరూపము లేకుండపోవుటమాత్రమే కాకుండ, ఈయపచారము నొనర్చిన వెంటనే కర్మచండాలుడగునని తెలుపుచున్నారు.

(త్రిశంకు.) ఇత్యాది. ఇక్ష్వాకు వంశ్యుఁడైన త్రిశంకు మహారాజు తన కులగురువైన వశిష్ఠ మహర్షి యొద్దకువచ్చి యీశరీరముతో తాను స్వర్గమును పొందునట్లుతనచే నొకయజ్ఞమును చేయింపమని యపేక్షింపఁగా, మహర్షి యది తనకు శక్యముకాదని చెప్పెను. పిమ్మట ఆరాజు వశిష్ఠునిపుత్రులు తపస్సుచేయుచున్న స్థలమునకేతెంచి వారితో ఈవృత్తాంతమును చెప్పి వారిని మిక్కిలి యాశ్రయించి మీరిట్టి యజ్ఞమును నాచేత చేయించవలయునని వారిని మిక్కిలి నిర్బంధించెను అందులకు

మూ॥ ౧౯౯॥ జాతిచండాలనుక్కు క్కాలాన్తరత్తిలే భాగవతనాకైక్కు యోగ్యతై యుణ్డు, అతువుమిల్లై యివనుక్కు.

“తేషాంతద్వచనం శ్రుత్వా క్రోధపర్యాకులాక్షరమ్। సరాజా పునరేవైతానిదం వచనమబ్రవీత్ । ప్రత్యాఖ్యాతో భగవతా గురుపుత్రైస్తథైవచ। అన్యాంగతిం గమిష్యామి స్వస్తి వోస్తు తపోధనాః,” ఎన్ఱు అవన్ క్రుద్ధనాయ్ గురువాన అవరుమ్ తత్పుత్రరాన నీఙ్గళుమ్ “మాట్టోమ్” ఎన్ఱిట్టాల్ నాన్ మఱ్ఱొరిడత్తిల్ పోకిఱేన్, నీఙ్గళ్ సుఖమేయిరుఙ్గోళెన్న, “ఋషిపుత్రాస్తు తచ్ఛ్రుత్వా వాక్యం ఘోరాభిసంహితమ్। శేపుః పరమసఙ్క్రుద్ధాశ్చణ్డాలత్వం గమిష్యసి” ఎన్ఱు స్వాచార్యనైయుమ్ తత్పుత్రరాన తఙ్గళైయుమ్ ఇవన్ అవమతిపణ్ణిచ్చొన్నవార్త్తైయైక్కేట్టు అవర్కళ్ మికవుమ్ క్రుద్ధరాయ్ “నీ చణ్డాలనాకక్కడవై” ఎన్ఱు శపిక్క, “అథ రాత్ర్యాం వ్యతీతాయాం రాజా చణ్డాలతాం గతః। నీలవస్త్రధరో నీలః పురుషోధ్వస్తమూర్ధజః। చిత్రమాల్యాఙ్గరాగశ్చ ఆయసాభరణోఽభవత్” ఎన్ఱపడియే అనన్తరమ్ అవన్ కర్మచణ్డాలనాయ్ నిన్ఱానిఱే. అప్పడియే భాగవతాపచారమ్ పణ్ణినపోతే కర్మచణ్డాలనాయ్ బ్రహ్మవర్చసత్తుక్కు ఉపాఙ్గమాయిట్ట యజ్ఞోపవీతన్దానే చణ్డాలవేషత్తుక్కు ఉడైత్తివారాయ్ విడుమెన్గై. అఙ్గు శాపసిద్ధమాకైయాలే ప్రత్యక్షమాయిఱ్ఱు ఇఙ్గు శాస్త్రసిద్ధమాకైయాలే జ్ఞాన

మూ॥ ౧౯౯॥ జాతిచండాలునికి కాలాంతరమున భగవద్భక్తుండగుటకు యోగ్యత కలదు. ఈతని కదియును లేదు.

వారు “రాజా నీవు దుర్బుద్ధిగలవాఁడవుగా నున్నావు. మహర్షికి శక్యముకానిది మాకు శక్యమగునా?

శ్లో॥ తేషాంతద్వచనం శ్రుత్వా క్రోధపర్యాకులాక్షరమ్।
సరాజా పునరేవైతా నిదం వచనమబ్రవీత్।
ప్రత్యాఖ్యాతో భగవతా గురుపుత్రైస్తథైవచ।
అన్యాం గతిం గమిష్యామి స్వస్తి వోస్తు తపోధనాః॥

అన్నట్లు ఆరాజు కోపముగలవాఁడై గురువైన వసిష్ఠుండును తత్పుత్రులైన మీరును నన్ను నిరాకరించితిరిగాన నేను మరియొక గురువును వెదకుకొనుటకై పోయెదను. మీరు సుఖముగానుండుర గాక.” అని చెప్పఁగా—

శ్లో॥ ఋషిపుత్రాస్తు తచ్ఛ్రుత్వా వాక్యం ఘోరాభిసంహితమ్।
శేపుః పరమసఙ్క్రుద్ధాశ్చణ్డాలత్వం గమిష్యసి॥

అన్నట్లు తనయాచార్యునిన్ని వానిపుత్రులగు తమనున్ను ఈతండవమానపరచి చెప్పిన వార్తనువిని వారును మిక్కిలి కోపముగలవారై నీవు చండాలుడ వగుదువని శపించఁగా—

శ్లో॥ అథరాత్ర్యాంవ్యతీతాయాం రాజా చణ్డాలతాం గతః।
నీలవస్త్రధరో నీలః పురుషోధ్వస్తమూర్ధజః।
చిత్రమాల్యాఙ్గరాగశ్చ ఆయసాభరణోఽభవత్॥

అన్నట్లు అనంతర మతండు కర్మచండాలుండాయెను.

అట్లే భాగవతాపచారము చేసినతోడనే కర్మచండాలుండై బ్రహ్మవర్చస్సునకు ఉపయుక్తమైనదిగాను వక్షస్థలమునందు ధరించిన యజ్ఞోపవీతమే చండాలవేషమునకు ఉపయుక్తమైన తోలయి పోయెను. వానివిషయమున శాపమువలనఁగలిగినదిగనుక ప్రత్యక్షముగఁ దెలియవచ్చెను. ప్రకృతమునన్ో, శాస్త్రసిద్ధమగుటంజేసి జ్ఞానదృష్టిమూలమునఁ దెలియఁదగినదిగా నుండును. “అనాచారాన్

మూ॥ ౨౦౦॥ ఆరూఢపతిత నాకైయాలే

మూ॥ ౨౦౧॥ ఇతుతనక్కు అధికారినియమమిల్లై.

దృష్టివిషయమాకఇరుక్కుమ్. ‘‘అనాచారా దురాచారా అజ్ఞాతారో హీనజన్మనః। మద్భక్తాన్ శ్రోత్రియో నిన్దన్ సద్యశ్చణ్డాలతాం వ్రజేత్’’ ఎన్నక్కడవతిఱే,

చండాలనోపాతి యాకిలుమ్ ఇవను మొరుకాలత్తిలేయాగిలుమ్ మేన్మై నిలైక్కుక్కు అవకాశమిల్లాతపడి జాతిచణ్డాలనిల్ కర్మచండాలనుక్కు ళ్ళతన్మైయైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (జాతిచణ్డాలనుక్కు) ఎన్తుతుడఙ్గి. అతావతు, జాత్యాచణ్డాలనానవనుక్కు తజ్జన్మత్తిలేయాతల్ జన్మాన్తరత్తిలేయాతల్ భగవత్కటాక్షముణ్డానాల్ కాలవిశేషత్తిలే నామరూపఙ్గళై యుడైయనాయ్ భగవత్సమ్బన్ధనిరూపితనాకైక్కు యోగ్యతైయుణ్డు; అన్ద యోగ్యతైయుమిల్లై భాగవతాపచారరూపకర్మత్తాలే చణ్డాలనాన ఇప్పాపిష్ఠనుక్కు.

అతుక్కడి భాగవతత్వమాకిఱ ఉయర్న్దనిలత్తిలేయేఱి ‘‘పద్మకోటిశతేనాపి నక్షమామి’’ ఎన్నుమ్పడి అతిక్రూరమాన భగవన్నిగ్రహత్తుక్కు హేతువాన భాగవతాపచారత్తాలే పారవడియుణ్డు అధఃపతితనాకైయాలే యెన్నై.

ఇతుతాన్ జన్మాదికళాలుమ్ జ్ఞానాదికళాలుమపకృష్టరానవర్కళ్ ఉత్కృష్టవిషయత్తిల్ పణ్ణుమళవిలు మొక్కుమోవెన్న; అరుళిచ్చెయ్కిరార్, (ఇతుతనక్కు) ఇత్యాదియాలే. అతావతు భాగవతాపచారత్తుక్కప్పడి యిరుప్పతో రధికారి నియతి యిల్లై యెన్నై.

మూ॥ ౨౦౦॥ అధః పతితుండగుటం జేసి.

మూ॥ ౨౦౧॥ దీనికి అధికారి నియమము లేదు.

దురాచారా అజ్ఞాతారో హీనజన్మనః। మద్భక్తాన్ శ్రోత్రియో నిన్దన్ సద్యశ్చణ్డాలతాం వ్రజేత్॥ అనఁగా ఇంతకుముందు అనాచారులయినప్పటికిన్ని, దురాచారులయినప్పటికిన్ని, జ్ఞానహీనులయినప్పటికిన్ని, తక్కువకులమున జన్మించినవారయినప్పటికిన్ని నాభక్తులను నిందించునట్టి శ్రోత్రియుండు వెంటనే ఛండాలుఁడగును’’ అని శాస్త్రమునఁ జెప్పియున్నది గదా!

అవతారిక:—‘‘ఛండాలునివంటివాఁడయినను, ఈతఁడును కాలాంతరమున కడతేరవచ్చును’’ అని తలంచుట కవకాశము లేకుండ జాతిఛండాలునికంటెను కర్మఛండాలునికిఁగల హేయతను తెలుపుచున్నారు.

(జాతిఛండాలునికి) ఇత్యాది. జాతిఛండాలునికి ఆజన్మమునఁగాని జన్మాంతరమునఁగాని కాలాంతరమున భగవత్కటాక్షము గలిగినప్పుడు నామరూపములుగలవాఁడై భాగవతుఁడగుటకు యోగ్యతకలదు. అయితే భాగవతాపచార రూపకర్మము మూలముగ ఛండాలుండైనట్టి యీపాపిష్ఠునికి అట్టి యోగ్యతయును లేదు.

అందులకుఁ గారణము భాగవతత్వ రూపమగు ఉన్నతస్థానము నెక్కి ‘‘పద్మకోటిశతేనాపి నక్షమామి’’ (కోటానకోట్ల సంవత్సరములకైనను క్షమింపను) అనునట్లు అతి క్రూరమైన భగవన్నిగ్రహమునకు హేతువయిన భాగవతాపచారముచే వేగముగ త్రోసివేయబడి క్రిందపడుటవలననుట

అవతారిక:—జన్మాదులచేతనున్ను జ్ఞానాదులచేతనున్ను అపకృష్టులయినవారు ఉత్కృష్టులయినవారి విషయమునఁజేసినట్టి యపచారము మాత్రమేనా భాగవతాపచారమనిపించుకొనుచున్నదంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(దీనికి) ఇత్యాది. భాగవతాపచారమున కట్టి యధికారినియమ మెద్దియును లేదు.

మూ॥ ౨౦౨॥ ‘‘తమర్కళిల్ తలైవరాయ శాతియన్దణర్కళేలుమ్’’ ఎంగైయాలే
మూ॥ ౨౦౩॥. ఇవ్విడత్తిలే వైనతేయవృత్తాన్తత్తైయుమ్,

ఇతుతనక్కు ప్రమాణముణ్డోవెన్న మాకాఙ్క్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తమర్కళిల్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు - సాఙ్గమాక సకలవేదఙ్గళైయు మధ్యయనమ్పణ్ణి తదీయశ్రేష్ఠరుమాయ్ ఉత్కృష్టజన్మాక్కళుమా యిరున్దవర్కళేయాకిలుమ్, దేవర్ తిరువడికళిల్ సమ్బన్ధైకనిరూపకరాన శ్రీవైష్ణవర్కళై జన్మాదికళై యిట్టు నిన్దిప్పర్కళాకిల్, కాలాన్తరే దేశాన్తరే యన్ఱికే అప్పోతే అవ్విడన్దన్నిలే అవర్కళ్ తాఙ్గళ్, చణ్డాలరుమ్ ఇవర్కళుక్కుమసోలి మాత్రమెన్నుమ్పడి అవర్కళిగ్గాట్టి లత్యన్తనీచరావరెన్ఱు తత్త్వయాథాత్మ్య దర్శికళాన శ్రీతొణ్డరడిప్పొడి యాழ్వారరుళిచ్చెయ్కైయాలే గున్నై.

ఇవ్వర్థవిషయమాక ఇరణ్డు ఐతిహ్యత్తై స్మరిప్పిక్కిఱార్, (ఇవ్విడత్తిలే) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (వైనతేయవృత్తాంతమావతు) -విశ్వామిత్రన్ పక్కలిలే విద్యైకళై యధికరిత్త గాలవనెన్గిఱ బ్రాహ్మణన్, గురుదక్షిణైయై కొడుత్తా లాఴియ నమక్కివ్విద్యైకళ్ నిలైనిల్లాతెన్ఱు పార్త్తు ‘‘నానిఙ్గుత్తైక్కు దక్షిణైయాక త్తరత్తక్కవతు’’ ఎన్ఱుకేట్క, ‘‘నీనమక్కుణ్డుమ్ శెయ్యవేణ్డా, నామున్నుడైయ శిశ్రూష్యైయాలుమ్ భక్తియాలుమ్ మికవుమ్ ప్రీతరానోమ్, ఇని ఉన్నుడైయ ఇష్టత్తిలే పోయిరు’’ ఎన్ఱు పలకాలుమ్ శొన్నవళవిలుమ్, ఇవనతుశెయ్యాతే, ‘‘సర్వథా ఎమ్బక్కలిలే దక్షిణైవాఙ్గికొళ్ళవేణుమ్’’ ఎన్ఱు అతినిర్బన్ధమ్ పణ్ణుకైయాలే, ‘‘కిఞ్చిదాగతసంరమ్భో విశ్వామిత్రో౽-

మూ॥ ౨౦౨॥ ‘‘తమర్కళిల్ తలైవరాయ శాతియన్దణర్కళేలుమ్’’ అనిసాయించియున్నందున.

మూ॥ ౨౦౩॥ ఈసందర్భమున వైనతేయవృత్తాంతమును,

అవతారిక:—దీనికెద్దియయిన ప్రమాణముకలదా యంటె వేని తెలుపుచున్నారు.

(తమర్కళిల్) ఇత్యాది ‘‘తమర్గళిల్ తలవరాయ శాతియన్దణర్కళేలుమ్’’ (తిరుమా.౪౩) అను పాశురమునందు ‘‘సాంగముగా సకలవేదము లనధ్యయనముఁజేసి తదీయులలో నగ్రశ్రేష్ఠులున్న అయి ఉత్కృష్టమగు (బ్రాహ్మణ) జన్మముకలవారైనను దేవరివారి శ్రీపాదములయందలి సంబంధమే నిరూపకముగాఁగల శ్రీవైష్ణవులను జన్మాదినిరూపణముచేసి నిందించినయెడల కాలాంతరమందయినను దేశాంతరమందయినను కాక, వెంటనే అచ్చటనే ఛండాలులతో కొంచముసదృశులైవారికంటెను నికృష్టులగుదురని తత్త్వజ్ఞులగు శ్రీతొండరడిప్పొడియాழ్వారులానతిచ్చియున్నారు.

అవతారిక:—ఈవిషయమునుగురించి రెండు ఇతిహాసములను ప్రదర్శింపుచున్నారు.

విశ్వామిత్రమహర్షి సన్నిధిని సమస్తవిద్యలను అధ్యయనముచేసిన గాలవుండను బ్రాహ్మణుండు గురుదక్షిణను ఇవ్వనియెడల తనకు ఈవిద్య నిలువదని నిశ్చయించుకొని విశ్వామిత్రులవారి సన్నిధికి వచ్చి ‘‘తమకు నేను సమర్పింపవలసిన గురుదక్షిణ ఏదో ఆనతివ్వవలెను’’ అనియడుగఁగా, ఆయన నీవు మాకు ఏదక్షిణయును ఇవ్వనక్కరలేదు. నీ శిశ్రూషకును భక్తికిని మిక్కిలి సంతోషించినాము. ఇఁకను నీయిష్టానుసారముగా నీయింటికి వెళ్లుము’’ అని చెప్పినను ఈగాలవుండు అట్లుచేయక దక్షిణను పుచ్చుకొమ్మని నిర్బంధించుటచే..కిఞ్చిదాగతసంరమ్భో విశ్వామిత్రో౽బ్రవీదిదమ్। ఏకతః

బ్రవీదిదమ్। ఏకతశ్శ్యామకర్ణానాం శతాన్యష్టౌతుదేహిమే। హయానాంచన్ద్రశుభ్రాణాం గచ్ఛ గాలవమాచిరమ్ ” ఎన్ఱు అవళ్ కుపితనాయ్ ఇవనైప్పార్త్తు ఉడమ్బెఙ్గుమ్ చన్ద్రమణ్డలమ్బోలేవెళుత్తు ఒరుశెవి పచ్చైయాయిరుక్కుమెణ్ణాఱుకుదిరై నమక్కుక్కొణ్డువన్దు తరవేణ్ణు, ఇత్తైక్కేట్టు మహావ్యాకులనాయ్, ఇతుక్కెన్ చెయ్వతెన్ఱెన్ఱు బహుముఖమాక విచారిత్తు సర్వాపేక్షితప్రదనాన సర్వేశ్వరనై యుపాసిప్పోమెన్ఱు ఉద్యోగిక్కుమవళవిలే' మున్బేయివనుక్కు సఖావాయిరుక్కుమ్ పెరియ తిరువడి నాయనార్ ఇవనుక్కువన్దు మున్నిఱ్క, అవరైస్తోత్రమ్పణ్ణి “ఇతుక్కుచ్చెయ్యవడుప్పతెన్ ?” ఎన్ఱుకేట్క. అవర్, “ఉన్నై నానిబ్భూమియెఙ్గుమ్ కొణ్డుపోకిరేన్, ఇరువరుమ్కూడ అరాయ్వోమ్వా”ఎన్ఱు ఇవనైయెడుక్కిక్కొణ్డు తిరికిఱవళవిలే, ఇవ్వైశైప్పానవాఱ్, ఇఙ్గే ఇళైప్పాఱి పోకక్కడవోమ్” ఎన్ఱు మేల్ సముద్రత్తిల్ ఋషభమెన్గిఱ పర్వతత్తిన్ మేల్ వసియానిఱ్పాళాయ్ జ్ఞానాధికైయాయిరుక్కుమ్ శాణ్డిల్యియెన్గిఱ భాగవతైయై చ్చెన్ఱుకణ్డు అభివాదనాదికళైప్పణ్ణ, అవళ్ తాదరవత్తోడే మికవుమ్ సత్కరిక్క, అనన్తరమ్విశ్రాన్తరాయ్కియిక్కుమవళవిలే. “ఇప్పడివిలక్షణై యాయిరుక్కుమివళ్ ఒరువిలక్షణదేశఙ్గళిలే వసిక్కప్పెఱ్ఱిల్లై”ఎన్ఱు పెరియతిరువడినాయనార్ విచారిత్తు, ఇవళై యెఙ్గునిన్ఱుమ్ నామొరు దివ్యదేశఙ్గళిలే కొణ్డుపోయ్వైక్కక్కడవోమ్” ఎన్ఱు నినైత్తుక్కొణ్డు కిడక్కచ్చెయ్తే, అన్దభాగవతైయిరున్దదేశత్తై క్కుఱైయ నినైత్త ఇవ్వపచారత్తాలే శిఱకుకళుమ్ఉతిర్న్దు నిశ్చేష్టరాయ్విడ, ఇత్తైక్కూడప్పోన బ్రాహ్మణన్ కణ్డు, “కిన్నుతే మనసాధ్యాతమశుభంపతతాంవర। నహ్యయంభవతస్స్వల్పో వ్యభిచారోభవిష్యతి” ఎన్ఱు, ఏతేను మున్మైయతిరువుళ్ళత్తాలే తీఙ్గుకళ్ నినైత్తతుణ్డో? దేవరీర్క్కల్పముమ్

శ్యామకర్ణానాం శతాన్యష్టౌ తుదేహి మే హయానాం చందశుభ్రాణాం గచ్ఛగాలవమాచిరమ్” అన్నట్లు ఆ మహర్షికి కొంచము కోపమువచ్చి గాలవునివైపు చూచి “ దేహమంతయు చంద్రమండలమువలెనే తెల్లనై ఒక్క చెవిమాత్రము నల్లనైయుండు ఎనిమిదివందల గుఱ్ఱములను శీఘ్రముగాఁ దెచ్చియిమ్ము,, అని పలికెను. దానిని విని గాలవుఁడు మిక్కిలి వ్యాకులపడి దీనికిప్పుడే మిచేయవలెను అని పలువిధములుగా నాలోచించి సర్వాభీష్టప్రదుండగు సర్వేశ్వరుని యుపాసించుటకు ఉద్యోగించుచుండఁగా, పూర్వము ఈతనికి స్నేహితుడయియున్న శ్రీగరుత్మంతుండు యెదుటవచ్చి నిలువఁబడఁగా ఆయనను గాలవుండు స్తుతించి ఇందుల కుపాయమేమని యడిగెను. అప్పుడు శ్రీగరుత్మంతుండు “ నిన్ను ఈభూమియంతయును త్రిప్పెదను. ఇద్దరము వెదకుదము రా ” అని ఈతనిఁదీసికొని సంచారముఁజేయునప్పుడు శ్రమకలుగఁగా నిచట విశ్రమించి పోయెదమనుకొని పశ్చిమసముద్రతీరమునందు ఋషభమనెడిపర్వతముపైని నివసించునట్టి జ్ఞానాధికురాలగు శాండిలియను భాగవతోత్తమురాలిని సేవించి నమస్కరింపఁగా, ఆమె యత్యాదరముతో వీరిని సత్కరించెను. అనంతరము విశ్రమించి శయనించి యుండినప్పుడు “ ఇట్టి విలక్షణురాలయిన ఈమె ఒక విలక్షణదేశమునందు నివసింపకపోయెను? ” అని శ్రీగరుత్మంతుఁడు విచారించి “ ఈమెను ఒక దివ్యదేశమునకుఁగొనిపోయి అచ్చట ఉంచివేసెదను ” అని యాలోచింపుచు శయనింపగా, ఆయన ఆమె నివసించుదేశమును తక్కువగాఁదలంచిన అపచారముచేత రెక్కలుఊడి నిశ్చేష్టుండై యుండగా, దీనిని కూడపోయిన బ్రాహ్మణుండుచూచి, “కిన్నుతేమనసాధ్యాతమశుభంపతతాంవర నహ్యయం భవతస్స్వల్పో వ్యభిచారో భవిష్యతి ” “ మీ మనస్సులో దేనినైన చెడుపును తలంచి

మూ॥ పిళ్ళైప్పిళ్ళైయాణ్డానుక్కు ఆణ్డాన్ పణిత్త వార్త్తైయెయుమ్ స్మరిప్పతు.

వ్యభిచారమ్ వరుకైక్కు యోగ్యతై యిల్లైయేయెన్న, ‘‘ఉణ్ణాయిర్ముకానే’’ఎన్ఱు తామన్ద భాగవతైవిషయత్తిల్ నినైత్తప్రకారత్తై అవనుక్కు అరుళిచ్చెయ్తు; అనన్తరమ్, ‘‘ఇత్తై ప్పోవుక్కవేణుమ్’’ ఎన్ఱు అవర్కళ్ నిర్బన్ధిక్క, అవర్కళనుగ్రహత్తాలే అవ్వపచారమ్ నీఙ్గ మున్పుపోలే యానార్కళ్ అతు ఇతు తానే శ్రీకృష్ణన్ శ్రీతూతెళున్దరుళినపోతు నారదాదిమహర్షికళ్ పలరుమ్ వన్దిరుక్క అవర్కళివిలే కృష్ణన్ తిరువుళ్ళక్కరుత్తైప్పిన్ శెల్లుకైక్కు ఉపాకధృతరాష్ట్రనుక్కు అనేక పలకతైకళుమ్ శొల్లి వరుకిఱ ప్రకరణత్తిలే, శ్రీనారదభగవాననుగ్రహిత్తతాక ఉద్యోగపర్వత్తిలే ఉక్తమాకైయాలే, వేదాన్తోపబృంహణ సిద్ధమిఱే.

(పిళ్ళైప్పిళ్ళైయాణ్డానుక్కు ఆణ్డాన్ పణిత్త వార్త్తైయావతు)-పిళ్ళైప్పిళ్ళైయాణ్డానైయజ్ఞీకరిత్తవాఱిలే, ఇవర్ ఆభిజాత్యాదితశాలేఉత్కృష్టరాకైయాలే భాగవతవిషయఙ్గళిల్ అవినయమాక వర్త్తిక్కుమ్పోరుకిఱపడియైక్కణ్డా, ‘‘ఇవర్క్కు ఇబ్భాగవతాపచారమ్ ఇవరుడైయ జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళెల్లావర్ఱైయుమ్ కీఴ్ప్పడుత్తి తానే మేలాయ్ వినాశపర్యన్తమాక్కివిడుమ్, అతుక్కు వేలియిట్టువైక్కవేణుమ్’’ ఎన్ఱు తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి, ఓరయనత్తిలన్ఱు నీరాడి యేఱినవర్కళివిలే, ఇవర్ పార్త్తు, ‘‘ఎల్లారుమ్ దానమ్పణ్ణుకిఱ కాలత్తిలే నీరుమ్ నమక్కొరు దానమ్ పణ్ణుమాట్టీరో? ’’ ఎన్న, ‘‘అడియేన్ ఎత్తై దానమ్ పణ్ణువతు, ఎల్లామ్ తేవరీర్ యతాయిరుక్కై’’ ఎన్న; ‘‘అగస్తితియత్తోవతు

మూ॥ పిళ్ళైప్పిళ్ళైయాణ్డానుకు కూరత్తాళ్వారులు సాయించిన శ్రీసూక్తిని అనుసంధించుకొనునది.

యుంటిరా? దేవరవారికి కొంచమైనను ప్రమాదము గలుగుట కవకాశము లేదే? అని యడుగఁగా. నంతట గష్టాంతుఁడై ‘‘జరిగినది సుమీ’’ అని తాను ఆ భాగవతోత్తములు విషయమున తలంచినదానిని వానితోఁ జెప్పఁగా, అనంతరము దీనిని క్షమింపఁజేసికొనుటకై యామెను ఆశ్రయించి ఆమెయనుగ్రహముచేత ఆయపచారము శాంతింపఁగా, పూర్వమువలె సుఖములను లభించెను.

శ్రీకృష్ణుఁడు దూత్యమునకు వేంచేసినప్పుడు నారదాది మహర్షులనేకులు వచ్చియుండి శ్రీకృష్ణుని యభిప్రాయప్రకారము నడచుకొనునట్లు చేయుటకై ధృతరాష్ట్రుని కనేకకథలను చెప్పునప్పుడు శ్రీనారదులవారు చెప్పినదిగాను ఉద్యోగపర్వమున నుండుటచేనిది వేదాంతోపబృంహణ ప్రసిద్ధము కదా.

శ్రీపిళ్ళైపిళ్ళైయాణ్డానుకు శ్రీకూరత్తాళ్వారులు సాయించినది యేమనఁగా—

పిళ్ళైపిళ్ళైయాణ్డాన్ అనేయొకస్వామి కూరత్తాళ్వారులనాశ్రయించియుండెను. ఆయన మిక్కిలి యాభిజాత్యము కలవారగుటచేత ఉత్కృష్టులయి భాగవతుల విషయమై అవినయముగా ప్రవర్తింపుచుండఁగా కూరత్తాళ్వారుచూచి ‘‘వీరికి యీ భాగవతాపచారము వీరియొక్క జ్ఞానానుష్ఠానంబులనన్నింటిని క్రిందికి త్రొక్కివేసి తాను పైకివచ్చి తుదకు నాశమును గలుగఁజేయును కావున దానిఁబోగొట్టవలయును’’ అని తలంచినవారై ఒక సంక్రమణమునాఁడు ఆయన తీర్థమాడి యొడ్డున నిలువఁబడియుండగాఁజూచి అందఱును దానముల నొసంగుచున్నారు గాన ‘‘మీరు నాకొకదానమును యివ్వరా?’’ అని అడిగిరి. అందుకు ఆయన ‘‘దాసుఁడు దేనిని దానము చేయఁగలఁడు అంతయును దేవరవారిదిగా నున్నదే?’’ అని చెప్పఁగా నంతట ‘‘ అది ద్రవ్యవిషయము

మూ॥ ౨౦౮॥. జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళై యొழிన్దాలుమ్

అవ్వళవుపోరాదు, కరణత్రయత్తాలుమ్ భాగవతాపచారమ్ పణ్ణామల్ వర్త్తిక్కక్కడవేన్’’ ఎన్ఱు నమ్కైయిలే ఉదకమ్ పణ్ణిత్తర వేణుమ్’’ఎన్న; అప్పడి ఇవరు ముదకమ్ పణ్ణికొడుత్త వనన్తరమ్ ఒరుభాగవతదోషత్తై ప్పూర్వవాసనైయాలే నినైత్తు, నామిని ముడిన్దోమ్ ఎన్ఱు భయప్పట్టు మూడి క్కొణ్డు తమ్‌తిరుమాళిగైయిలే కణ్వళర: ఇవర్ మున్బువతుకిఱ కాలత్తిల్ వరక్కాణామైయాలే ఆழ்వానివర్ తిరుమాళిగైయిలే యెழுన్దరుళి, ‘‘ఎఙ్ఙనే, ముశిప్పెన్?’’ ఎన్ఱు వినవియరుళ; తామ్ మనస్సాల్ నినైత్తతై విణ్ణప్పమ్ శెయ్‌తు, ‘కరణత్రయత్తాలు మపచారమ్ పుకురాతపడి ఇద్దేహత్తోడువర్త్తిక్క యరితాయిరానిన్ఱతు, ఎఙ్ఙే శెయ్యక్కడవేన్’’ ఎన్ఱు తిరువడికళైక్కట్టికొణ్డు కిడన్దు క్లేశిక్క. ‘‘ఇత్తనై అనుతాపమివర్‌కుణ్డాకప్పెత్తోమే!’’ ఎన్ఱుకన్దరుళి, ‘‘మనస్సాలే నినైత్తుక్కు అనుతాపముణ్డాకవే ఈశ్వరన్ క్షమిత్తరుళుమ్, ప్రత్యక్షదణ్డభయత్తాలే కాయికమాక ఒరువనైయుమ్ నలియక్కూడాతు, ఆనపిన్బు అవ్వైయిరణ్డుముమక్కు కழிత్తుత్తన్దోమ్, ఇని వాక్కైత్తియుమ నన్దాకక్కుఱిక్కొణ్డు అవర్త్తిత్తుప్పోరుమ్’’ ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్‌తతు.

భగవల్లాభహేతువాన జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళిరణ్డుమ్ పరిపూర్ణమాక వుణ్డైయానొరువనుక్కు భాగవతాపచార ముణ్డాయిత్తాకిలుమ్, భగవానతుక్కు లఘువానతొరు దణ్డఙ్గళైప్పణ్ణి క్కూట్టికొణ్డువిడానో; అవ్వైయిరణ్డు మసత్సమమాయ్, అపచారమే ప్రబలమాయ్, ఎమ్పెరుమానై యిழన్దే పోయ్‌విడుమ్ ఎన్నలామో ఎన్న; అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు—

మూ॥ ౨౦౮॥ జ్ఞానానుష్ఠానములు లేకపోయినప్పటికిన్ని,

గదా! అంతమాత్రము చాలదు. కరణత్రయముచేతను భాగవతాపచారముచేయనని నాచేతిలో నుదకము విడువవలెను’’ అనియడుగఁగా, అట్లే వీరు నీళ్ళు వదలిన తరువాత (యింటికివచ్చి) పూర్వవాసనచేత నొక భాగవతదోషమును తలంచి ‘‘ఇంక మనము నశించినాము’’ అని భయపడి ముసుకు పెట్టుకొని పరుండియుండఁగా, వీరు మామూలుగా వచ్చునట్టి సమయమున రాకపోవుటచే కూరత్తాழ்వారులు స్వయముగ వారింటికి వేంచేసి ‘‘ఏల పండుకొని యున్నారు’’ అని అడుగఁగా తాను మనస్సులో తలంచుకొన్న యపచారమను విజ్ఞాపనముచేసి యీదేహముతో నున్నంతవరకు కరణత్రయాపచారము రాకుండ వర్తించుట శక్యముకాదు ఏమి చేతునని చింతిపడుచువారి శ్రీపాదములను పట్టుకొని దుఃఖింపఁగా నంతట శ్రీకూరత్తాழ்వారులు ‘‘ఇంతటి అనుతాపము వీరికి గలిగినదే?’’ అని సంతోషించి, మానసికాపచారమును గురించి పరితాపముగలిగిన యెడల యీశ్వరుండు క్షమించును. ప్రత్యక్షమందు దండభీతిచే కాయికాపచారము సంభవింపదు. కావున నా రెంటిని మీకు పోగొట్టి యిచ్చినాను. ఇఁక వాచికాపచారము రాకుండ జాగరూకులై ప్రవర్తింపుడు అని యానతిచ్చిన వార్తైరి.

అవతారిక:—భగవంతుని లభించుటకు హేతువయిన, జ్ఞానానుష్ఠానములు పరిపూర్ణముగా నుండియున్నట్టి యొకనికి భాగవతాపచారము సంప్రాప్తమైనప్పటికిన్ని భగవంతుండు అందులకుగాను లఘువైన దండము నొనర్చి రక్షింపడా? అట్లు కాకుండ జ్ఞానానుష్ఠానములు రెండును లేనివియై! అపచారమే ప్రబలమైనదై భగవంతుని లభింపక పోవలసి వచ్చునా? యంటివేని తెలుపుచున్నాను.

(జ్ఞానానుష్ఠానములు) ఇత్యాది. ‘‘ ఉభాభ్యామేవపక్షాభ్యామాకాశేపక్షిణాంగతిః ।తథైవ

మూ॥ పేఱ్ఱుక్కు అవర్కళ్ పక్కల్ సమ్బన్ధమే యమైకిఱాప్పోలే అవై యుణ్డా నాలుమ్ ఇళవుక్కు అవర్కళ్ పక్కలపచారమే పోరుమ్.

“ఉభాభ్యామేవపక్షాభ్యా మాకాశే పక్షిణాం గతిః।తథైవజ్ఞానకర్మభ్యాం ప్రాప్యతే భగవాన్ హరిః” ఎన్నుమ్, “వీశుమ్శిఱకాల్ పఱత్తీర్ విణ్ణాడునుఙ్గళుక్కెళితు” ఎన్నుమ్ శొల్లుకిఱపడియే భగవల్లాభ హేతువాన తత్త్వజ్ఞానముమ్ తదనురూపానుష్ఠానము మిన్ఱిక్కే యిరుక్కిన్ఱాలుమ్, భగవల్లాభత్తుక్కు “పశుర్మనుష్యఃపక్షీవా యేచవైష్ణవసంశ్రయాః। తేనైవతే ప్రయాస్యన్తి తద్విష్ణోఃపరమంపదమ్” ఎన్నుమ్, “యంయంస్పృశతిపాణిభ్యాంయం యంపశ్యతిచక్షుషా। స్థావరాణ్యపిముచ్యంతేకిమ్పునర్బాన్ధవాజనాః” ఎన్నుమ్ శొల్లుకిఱపడియే భాగవతసమ్బన్ధమే నిరపేక్షసాధన మాకిఱాప్పోలే, అన్దజ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళిరణ్డుమ్ కుఱైవఱ ఉణ్డాయిరున్దాలుమ్, భగవద్విషయత్తై యిళన్దుపోకైక్కు భగవదభిమతరాన అన్దభాగవతర్కళ్ విషయత్తిల్ పణ్ణామపచారమే నిరపేక్షసాధనమాక పోరుమెన్ఱపడి.

మూ॥ మోక్షముకు వారితోఁగల సంబంధమే చాలియుండినట్లు, అవి యున్నప్పటికిన్ని, నరకముకు వారియెడలనొనర్చునట్టి యపచారమే చాలును.

జ్ఞానకర్మభ్యాం ప్రాప్యతేభగవాన్హరిః ”(రెండురెక్కల నాధారముగాఁగొని పక్షులాకాశమున సంచరించునట్లు, జ్ఞానానుష్ఠానముల మూలమున భగవంతునిపొందుచున్నాడు) అనియు “వీశుమ్ శిఱకాల్ పఱత్తీర్ విణ్ణాడునుఙ్గట్కెళితు” (తిరువాయ్మొళి ౨-౮) (విసరునట్టి రెక్కలతోఁసంచరించునట్టి మీకుపరమపదము సులభము) అనియును చెప్పియున్నట్లు భగవంతుని పొందుటకు హేతుభూతమై తత్త్వజ్ఞానమును అందుల కనుగుణమగు అనుష్ఠానమున్ను లేకపోయినను భగవత్ప్రాప్తికి,

శ్లో॥ పశుర్మనుష్యః పక్షీవాయేచవైష్ణవసంశ్రయాః।
తేనైవతేప్రయాస్యన్తి తద్విష్ణోఃపరమంపదం॥

తా॥ పశువుగాని మనుష్యుండుగాని, పక్షిగాని యేవి భాగవతసంబంధము గలిగియున్నవో, దాని మూలమునవవి విష్ణువుయొక్క పరమపదమును బొందుచున్నవి.” అనియు,

శ్లో॥ యంయంస్పృశతిపాణిభ్యాం యంయంపశ్యతి చక్షుషా
స్థావరాణ్యపి ముచ్యన్తే । కిం పున ర్బాంధవా జనాః।

తా॥ దేనిని దేనిని భాగవతుండు చేతులతో తాకుచున్నాడో నేత్రములతో కటాక్షించుచున్నాడో స్థావరపదార్థములైనను అవిమోక్షమును బొందుచున్నవి. బంధుజనుల విషయమున చెప్పవలసినది యేమున్నది అనియును,

చెప్పియున్నట్లు భాగవతసంబంధమే వేఱొక్కదాని సహాయము నపేక్షింపని సాధనమగునట్లు, అట్టి జ్ఞానానుష్ఠానములు రెంటిని సంపూర్ణముగాఁ గలిగియుండినను, భగవద్విషయమును పోఁగొట్టుకొనుటకు భగవంతునికి ఎక్కువ యిష్టులగు భాగవతుల విషయమునఁ జేయునట్టి యపచారమే యట్టి సాధనముకాఁగలదు,

మూ॥ ౨౦౭॥ ఇతిల్ జన్మవృత్తాది నియమమిల్లై

మూ॥ ౨౦౮॥ ఇవ్వర్థమ్ కైశికవృత్తాన్తత్తిలుమ్,

ఇతిల్ జన్మవృత్తాది నియమముణ్డోవెన్న మాకాఙ్క్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇతిల్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (ఇతిల్) ఎన్ఱతు, ‘‘పేఱ్ఱుక్కు భాగవతసమ్బన్ధమేయమైయుమ్, ఇழవుక్కు అవర్ కళ్ పక్కలపచారమేపోరుమ్’’ ఎన్ఱుశొన్నవిషైయిరణ్డిలుమెన్ఱపడి. (జన్మవృత్తాదినియమమిల్లై) ఎన్ఱతు- జన్మవృత్తాదికళాల్ ఉత్కృష్టరాన భాగవతర్కళోడుణ్డాన సమ్బన్ధమే పేఱ్ఱుక్కు హేతువావతు అవత్తాల్ నికృష్టరానవర్కళోట్టై సంబంధమ్ పేఱ్ఱుక్కు హేతువాకాతెన్ఱుమ నియమము మ్, జన్మవృత్తాదికళా లుత్కృష్టరానవర్కళ్ తిఱత్తిల్ పణ్ణుమపచారమే ఇழవుక్కుడ లావతు; అవఱ్ఱాలపకృష్టరానవర్కళ్ తిఱత్తిల్ పణ్ణుమపచారమ్ అప్పడిఇழవుక్కుడలాకాతెన్ఱుమ నియమముమిల్లైయెన్ఱపడి.

ఇవ్వర్థమ్ కాణలామిడముణ్డోవెన్న; అరుళిచ్చెయ్కిఱార్; (ఇవ్వర్థమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి, అతావతు- చరకకులోద్భవనాన సోమశర్మావాకిఱ బ్రాహ్మణన్, యాగత్తైచ్చెయ్వతాక ఉపక్రమిత్తు యథాక్రమమనుష్ఠియామల్ అతు సమాపిప్పతఱ్కుమున్నే మరిప్పతుమ్ శెయ్కైయాలే బ్రహ్మరాక్షసనాయ్ప్పిఱన్దు తిరియానిఱ్క, ‘‘మద్భక్తంశ్వపచంవాపి’’ ఎన్గిఱపడియే జన్మసిద్ధమాన నైచ్యత్తై యుడైయరాయ్, భగవద్భక్తియే నిరూపకమామ్పడి యిరుప్పారొరుభాగవతర్, ఉత్థానైకా

మూ॥ ౨౦౭॥ దీనికి జన్మవృత్తాది నియమములు లేవు.

మూ॥ ౨౦౮॥ ఈయర్థమును కైశికవృత్తాంతమునను,

అవతారిక:—దీనికి జన్మవృత్తాది నియమముకలదా? యంటేనేని తెలుపుచున్నారు.

(ఇతిల్) ఇత్యాది. దీనిలోననఁగా ఫలమునకు భాగవతసంబంధమే చాలును. ఫలము కలుగకుండుటకు వారియెడల అపచారమే చాలును అని చెప్పియున్నట్టి యీ రెండువిషయములలో ననుట,

ఇందునుగురించి జన్మవృత్తాది నియమము లేదనఁగా;—జన్మవృత్తాదులచే ఉత్కృష్టులయిన భాగవతులతో నుండునట్టి సంబంధమే ఫలహేతువగుననియు, వాటిచే నపకృష్టులగు భాగవతులతో నుండు సంబంధము ఫలహేతువు కాదనియును, జన్మవృత్తాదులచే ఉత్కృష్టులయిన భాగవతులవిషయమునఁ జేయునట్టి యపచారమే నాశహేతువనియును వాటిచే అపకృష్టులయిన భాగవతుల విషయమున చేయునట్టి యుపచారము నాశహేతువు కాదనియును నియమములేదు.

అవతారిక:—ఈ విషయమును గురించిన దృష్టాంతమెద్దియయిన కలదా? యంటేని తెలుపుచున్నారు.

(ఈయర్థమును) ఇత్యాది చరకవంశమునందు జన్మించిన సోమశర్మయను బ్రాహ్మణుండు యాగముచేయుటకై యుపక్రమించి దానిని శాస్త్రమునఁ జెప్పియున్నట్టిరీతిని నెరవేర్చక యాగము సమాప్తియగుటకుముందే మృతినొందుటచే బ్రహ్మరక్షస్సయి తిరుగుచుండెను. (మద్భక్తంశ్వపచంవాపి)అన్నట్లు చండాలకులమువందు జన్మించి జన్మసిద్ధమైన నైచ్యముకలవ్వారై భగవద్భక్తియే నిరూపకముగల (కౌశికుండను) ఒక భాగవతోత్తముండు కార్తీకశుద్ధఏకాదశినాడు రాత్రి

దశియినన్తు రాత్రి సిద్ధాశ్రమమాన తిరుక్కుఱుఙ్గుడియిలే నమ్బియైప్పాడిప్పఱైకొళ్వతాక వీణాపాణియాయ్ క్కొణ్డుపోకానిఱ్కచ్చెయ్ తే, అవరై భక్షిప్పతాక వన్దవర్క్కు అవర్ మీణ్డువరుకైక్కు ఉఱుప్పాన అనేకశపథఙ్గళైప్పణ్ణిక్కొడుత్తు తదనుమతికొణ్డుపోయ్ యథామనోరథమ్ సేవిత్తు హృష్టరాయ్, అన్ద బ్రహ్మరాక్షసన్ నిఱ్కిఱ విడత్తిలే మీళవుమ్ వన్దు నిఱ్క, ''యథేష్టమిని ఎన్ శరీరత్తైభుజి'' ఎన్న; అవన్ ఇవరుడైయ సత్యవాదిత్వాది వైభవత్తైక్కణ్డు ''నీ ఇన్ఱు పాడినపాట్టిన్ ఫలత్తైత్తా, నాన్ ఉన్నై ప్రాణనోడే పోకవిడుమ్బడి'' ఎన్న; అవర్ అతుక్కు ఇశైయాతొళియ; ''అర్ధరాత్రత్తిల్ ఫలమ్'' ''ఏకయామత్తిలే ఫలమ్'' ఎన్ఱాప్పోలే శొల్లిక్కొణ్డు సన్దపళవిలుమ్, ''నానతు శెయ్వతిల్లై, మున్బు నీశొన్నపడియే ఎన్నై భక్షిక్కుమత్తనై'' ఎన్ఱు ఒరునిలైనిన్ఱపడియాలే, ''త్వం వై గీతప్రభావేన నిస్తారయితుమర్హసి। ఏవముక్త్వా ఉథ చణ్డాలం రాక్షసశ్శరణఙ్గతః'' ఎన్గిఱ పడియే నీఉన్నుడైయ గీతప్రభావత్తాలే ఎన్నై ఇప్పాపత్తిల్ నిన్ఱుమ్ కరైయేఱ్ఱవేణుమెన్ఱు శరణమ్ పుకుర, అన్దభాగవతర్ ''యన్మయా పశ్చిమం గీతం స్వరం కైశికముత్తమమ్'' ఇత్యాదిప్పడియే తామ్ పిన్బుపాడిన కైశికమాకిఱ పణ్ణిన్ ఫలత్తైక్కొడుత్తు కర్మదోషత్తాల్ వన్ద రాక్షసవేషత్తైక్కళిత్తు మున్బుపోలే బ్రాహ్మణనాయ్ అతుక్కుమేలే భాగవతనుమాయుజ్జీవిక్కుమ్బడి పణ్ణినారెన్గిఱ కైశికవృత్తాన్తత్తిలే, జన్మాదికళాలుత్కృష్టరాన భాగవతర్కళోడ్ సమ్బన్ధమే ఉజ్జీవనహేతువాకవుమ్, అవర్గళ్ అపకృష్టరానవర్కళోడ్ సమ్బన్ధముజ్జీవనహేతువాకాతెన్గిఱ నియమమిల్లైయెన్నుమతు కాణలామ్.

సిద్ధాశ్రమమగు తిరుక్కురుంగుడియందు వేంచేసియుండు నంబిసన్నిధిని గానముచేసి పఱైయని యాండాళానతిచ్చినట్లు కైంకర్యమును లభించుటకై వీణెను చేతఁబట్టుకొని వేంచేయుచుండెను. ఆయనను భక్షించుటకై మార్గమునందు ఆబ్రహ్మరక్షస్సు అడ్డుకొనఁగా ఆయన స్వామి సన్నిధిని కైంకర్యముచేసి తిరుగవచ్చెదనని యాబ్రహ్మరక్షస్సునకు నమ్మకము గలుగునటుల అనేక ప్రమాణములఁజేసి వాని అనుమతిని పొంది యథేష్టముగా స్వామిసన్నిధిని గానకైంకర్యము చేసి సంతోషించి బ్రహ్మరక్షస్సు ఉన్నస్థలమునకువచ్చితననుయథేష్టముగభక్షింపవచ్చునని చెప్పెను.

అంతట ఆబ్రహ్మరక్షస్సు ఆయన సత్యవాదిత్వమునకు మెచ్చుకొని ''నీవు ఈరోజుపాడిన గానముయొక్క ఫలమును నాకు ఇచ్చివేయుము నేను నిన్ను ప్రాణములతో విడిచెదను'' అని పలుకఁగా, అందుల కాయన అంగీకరింపకపోయెను. పిమ్మట బ్రహ్మరక్షస్సు అర్ధరాత్రియొక్క ఫలమునుగాని ఒకజాముసేపటిఫలమునుగాని యిమ్మని అనేకవిధములుగా ప్రార్థించినను ఆయన అంగీకరింపక మొదట నీవు కోరిన ప్రకారము నాదేహమునే భక్షింపుమని స్థిరముగా నిలువఁబడియుండగా ''త్వం వై గీతప్రభావేన నిస్తారయితుమర్హసి। ఏవముక్త్వాతు చండాలం రాక్షసశ్శరణంగతః'' అన్నట్లు నీవు నీగానప్రభావముచే ఈ పాపమునుండి నన్ను దరిచేర్పుమని యాబ్రహ్మరాక్షసి శరణుజొచ్చెను. అంతట ఆభాగవతోత్తముఁడు ''యన్మయా పశ్చిమం గీతం స్వరం కైశికముత్తమమ్'' అన్నట్లు గానమును చాలించి వెళ్ళిపోవునట్టి సమయమునందు పాడిన కైశికమను రాగముయొక్క ఫలమునిచ్చి కర్మదోషముచేతవచ్చిన రాక్షసవేషమును పోగొట్టి పూర్వపు బ్రాహ్మణత్వమునేకాక, భాగవతత్వమునుగూడ గలుగఁజేసి, యుజ్జీవించునటుల చేసెను. ఈపైని యుదహరించిన కైశికవృత్తాంతమున ''జన్మాదులచేత ఉత్కృష్టులగు భాగవతులతోటి సంబంధమే యుజ్జీవనహేతువనియు, వాటిచే నపకృష్టులగు వారిసంబంధము ఉజ్జీవనహేతువు కాదనియును నియమములేదు'' అను విషయముఁ జూడవచ్చును.

మూ॥ఉపరిచరవసువృత్తాంతత్తిలుమ్ కాణలామ్.

ఋషికళుమ్ దేవర్కళుమ్ తఙ్గళుక్కుళ్ళే ధర్మసందేహమ్ కేట్కుమ్బడి విద్యాధికనుమాయ్, స్వవర్ణానురూప వృత్తిమాత్రమన్ఱిక్కే సాత్వతతన్త్రనిష్ఠనుమాయ్ భగవదారాధనతత్పరనాయ్క్కొణ్డు పోరుకైయాలే వృత్తాధికనుమాయ్, స్వతపోబలత్తాలే సవాహన పరివారనాయ్క్కొణ్డు అన్తరిక్షచరనాయ్ త్తిరియుమ్ ఉపరిచరవసు వెన్గిఱ రాజావానవన్, యాగార్థమాన పశునిమిత్తమాక ఋషికళుమ్ దేవర్కళుమ్ తఙ్గళిల్ వివాదమ్ పణ్ణుకిఱ వళవిలే, ‹‹మార్గాగతో నృపశ్రేష్ఠస్తం దేశం ప్రాప్తవాన్ వసుః। అన్తరిక్షచరశ్శ్రీమాన్ సమగ్రబలవాహనః। తం దృష్ట్వా సహసాయాన్తమ్ వసుం తేత్వన్తరిక్షగమ్। ఊచుర్ద్విజాతయో దేవా ఏష చ్ఛేత్స్యతి సంశయమ్›› ఎన్ఱు, ఆకాశత్తిలే పోకానిన్ఱ ఇవనైక్కణ్డు, ఇవన్ నమ్ముడైయ సంశయత్తై యఱుక్కవల్ల నెన్ఱు ఱియుట్టు, ఇవనై చ్చెన్ఱు కిట్టి ‹‹శెయ్యవడుప్పదెతు?›› ఎన్ఱు కేట్క; అవన్ ‹‹ఉఙ్గాముడైయ మతఙ్గళ్ తన్నై చ్చొల్లుఙ్గళ్›› ఎన్న; ‹‹ధాన్యైర్యష్టవ్యమిత్యేష పక్షోఽస్మాకం నరాధిప। దేవతానాంహిపశుభిః పక్షో రాజన్ వదస్వనః›› ఎన్ఱు ‹‹ధాన్యాదికళాలే యజిక్కప్పడుమెన్ఱు ఙ్గళుక్కు ప్పక్షమ్, పశుక్కళాలే యజిక్క వేణుమెన్ఱు దేవర్కళుక్కు ప్పక్షమ్, నాఙ్గళ్ శెయ్యుమతెన్? శొల్›› ఎన్ఱు ఋషికళ్ కేట్క, ‹‹దేవానాన్తుమతం శ్రుత్వా వసునాపక్షసంశ్రయాత్। ఛాగేనాజేన యష్టవ్య మేవముక్తం వచస్తథా›› ఎన్గిఱపడియే అవన్ దేవర్కళళవిల్ పక్షపాతత్తాలే ‹‹ఛాగత్తాలే యజిక్క వేణుమ్›› ఎన్న ‹‹కుపితాస్తే తతస్సర్వే మునయస్సూర్యవర్చసః। ఊచుర్వసుం విమానస్థం దేవపక్షార్థవాదినమ్। సురపక్షో

మూ॥ ఉపరిచరవసు వృత్తాంతమునను తెలిసికొనవచ్చును.

ఉపరిచర వసువను రాజు ఋషులును దేవతలునుగూడ తనయొద్ద ధర్మసందేహములను తీర్చుకొనఁదగిన విద్యాధిక్యముకలవాఁడై తనవర్ణమునకుఁ దగిన వ్యాపారము గలవాఁడగుటయే కాక సాత్వతతంత్ర నిష్ఠుండై, భగవదారాధపరుఁడగు మంచి నడవడికగలవాఁడై స్వతపోబలముచేత సపరివారముగా విమానముతో నంతరిక్షమున సంచరించుచునుండెను. యాగసంబంధియగు పశువు నిమిత్తమున ఋషులకును దేవతలకును పరస్పరము వివాదమువచ్చినసమయమున ‹‹మార్గాగతో నృపశ్రేష్ఠస్తం దేశంప్రాప్తవాన్వసుః । అంతరిక్షచర శ్శ్రీమాన్ సమగ్రబలవాహనః । తం దృష్ట్వా సహసాయాంతం వసుంతేత్వన్తరిక్షగమ్ । ఊచుర్ద్విజాతయోదేవా ఏష చ్ఛేత్స్యతి సంశయమ్›› అన్నట్లు ఆకసమునఁ బోవునట్టి యాతనిఁజూచి ‹‹ఈతఁడు మనసంశయమును తీర్పగలడు›› అని యీయుభయులును ఆయనయొద్దకు వెళ్లి ‹‹చేయవలసినది యెద్ది?›› అనియడుగఁగా, అంతట ఆతండు మీయొక్క మతములఁ దెలుపుడు అని యడుగగా,

శ్లో॥ ధాన్యైర్యష్టవ్యమిత్యేష పక్షోస్మాకం నరాధిప।
దేవతానాంహిపశుభిః పక్షో రాజన్వదస్వనః॥

వ్రీహులతో హోమము చేయవలసినదని మాపక్షము పశువులతో హోమముచేయవలయు నని దేవతలపక్షము కావున మేమేమిచేయవలసినదని ఋషులడుగఁగా,

శ్లో॥ దేవానాంతుమతంశ్రుత్వా వసునాపక్షసంశ్రయాత్।
ఛాగేనాజేనయష్టవ్య మేవముక్తంవచస్తథా॥

అంతట వసువు దేవతలయెడల పక్షపాతమువలన పశువులతోనే యజ్ఞము చేయవలయు నని చెప్పఁగా,

గృహీతస్తే యస్మాత్తస్మాద్దివఃపత। అద్యప్రభృతి తేరాజ న్నాకాశేవిహతాగతిః। అస్మచ్ఛాపాభిఘాతేన మహీంభిత్వాప్రవేక్ష్యసి। విరుద్ధం వేదసూత్రాణాముక్తంయదిభవేన్నృప। వయంవిరుద్ధవచనా యదితత్రపతామహే"ఎన్ఱు ఋషికళెల్లారుమ్ కుపితరాయ్, దేవపక్షార్థవాదియాయ్ విమానస్థనాయిరుక్కిఱ ఇవనైప్పార్త్తు "నీశొన్నతు వేదసూత్రఙ్గళుక్కు విరుద్ధమాకిల్, దేవపక్షపాతియాయ్ వార్త్తై శొన్ననీద్యావిన్ నిన్ఱు మధఃపాతియాయ్, ఇప్పోతుతుడఙ్గి ఉన్నుడైయ ఆకాశగమనముమ్ మాఱి పాతాళత్తిలే విழక్కడవై నాఙ్గళ్ తాఙ్ విరుద్ధవచనమ్ శొన్నోమాకిల్ అప్పడియేపాతాళత్తిలేవిழక్కడవోమ్" ఎన్ఱుశపిక్క, "తతస్తస్మిన్ ముహూర్తేతు రాజోపరివసుస్తథా। అధోవైసమభూవాశు భూమేర్వివరగోనృపః" ఎన్గిఱపడియే అప్పోతే పాతాళత్తిలే విழున్దానెన్గిఱ ఉపరిచరవసు వృత్తాన్తత్తిల్, ఋషికళుమ్ ధర్మసందేహఙ్గళ్ తన్నైక్కేట్కుమ్పడి విద్యాదికళాల్ అవర్కళిలుత్కృష్టనానవన్ అవర్కళ్ తిఱత్తిల్ అపచారత్తాలే అధఃపతితనాయ్ కాణ్గైయాలే, జన్మవృత్తాదికళా లుత్కృష్టర్ తిఱత్తిల్ అపకృష్టర్ పణ్ణుమపచారమే ఇழవుక్కుడలావతు, అవర్గళాలుత్కృష్టరానవర్కళ్ అపకృష్టర్ తిఱత్తిల్ పణ్ణుమపచారమ్ ఇழవుక్కుడలాకాతెన్గిఱ నియమమిల్లైయెన్ను

శ్లో॥ కుపితాస్తే తతస్సర్వే మునయస్సార్వవర్చసః
ఊచుర్వసుంవిమానస్థం దేవపక్షార్థవాదినమ్।
సురపక్షోగృహీతస్తే యస్మాత్తస్మాద్దివఃపత।
అద్యప్రభృతి తేరాజ న్నాకాశేవిహతాగతిః।
అస్మచ్ఛాపాభిఘాతేన మహీంభిత్వాప్రవేక్ష్యసి।
విరుద్ధం వేదసూత్రాణా ముక్తంయదిభవేన్నృప।
వయం విరుద్ధవచనా యది తత్రపతామహే,

అన్నట్లు అందుకు ఋషులకు కోపమువచ్చి, దేవతలయెడల పక్షపాతముగలవాడై విమానమునఁగూర్చుండి యున్నట్టి యీతనిఁజూచి "నీవుచెప్పినది వేదసూత్రములకు విరుద్ధమైనదయినట్లయిన, దేవతులయెడల పక్షపాతము గలవాఁడవై యీవార్తను చెప్పినట్టినీవు అంతరిక్షమునుండి క్రిందపడి ఈరోజుమొదలుకొని నీయాకాశగమనమును పోగొట్టుకొని పాతళమునఁ బడిపోదువుగాక! మేము విరుద్ధవచనములఁ జెప్పితిమేని, అట్లే మేమున్ను పాతాళమునఁ బడిపోదుము అని శపింపఁగా,

శ్లో॥ తతస్తస్మిన్ముహూర్తేతు రాజోపరివసుస్తథా।
అధోవైసమ్భభూవాశు భూమేర్వివరగోనృపః॥

అన్నట్లు ఆరాజు వెంటనే పాతాళమునఁ బడిపోయెను.

ఈనైని యుదహరించిన యుపరిచరవసువృత్తాంతమున, ఋషులున్ను తనవలన ధర్మసందేహముల నడగవలసినట్లు విద్యాదులచేత వారికంటె నుత్కృష్టుండగువాడు వారి విషయమున అపచారపడుటచే అధఃపతితుండగుటను చూచి యుండుటంజేసి జన్మవృత్తాదులచే ఉత్కృష్టులగువారి విషయమున. అపకృష్టులగు వారుచేయునట్టి యపచారమే దుఃఖహేతువు అగుననియు, వాటిచే నుత్కృష్టులయిన వారు అపకృష్టులగు వారి విషయమునఁ జేయునట్టి యపచారము దుఃఖహేతువు కాదనియును నియమము లేదను విషయమును చూడవచ్చును.

మూ॥ ౨౦౭॥ బ్రాహ్మణ్యమ్ విలైచ్చెల్లుకిఱతు వేదాధ్యయనాదిముఖత్తాలే భగవల్లాభహేతువెన్ఱు

మతుకాణలామెన్నై. జన్మాధిక్యమ్ ఋషికళుక్కు ఉణ్డానాలుమ్ జ్ఞానాధిక్యమివనుక్కు ఉణ్డాకైయాలే అవన్ కళిలివనుక్కు ఏత్తమ్ శొల్లక్కుఱైయిల్లై. జన్మముమ్ జ్ఞానాదికళుమ్ మెుఱుతలైయానాల్ జ్ఞానాదికళ్ ప్రబలఙ్గళాయిరే యిరుప్పతు. కైశికవృత్తాన్తమ్ శ్రీవరాహపురాణత్తిలే శ్రీభూమిప్పిరాట్టిక్కు శ్రీవరాహనాయనార్ అరుళిచ్చెయ్‌తతాకైయాలుమ్, ఉపరిచరవసువృత్తాన్తమ్ పఞ్చమవేదమాన మహాభారతత్తిలే మోక్షధర్మత్తిలే ధర్మపుత్రర్కుక్కు శ్రీభీష్మరాలే శొల్లప్పట్టతాకైయాలుమ్, ఇవైతానాప్తప్రమాణసిద్ధమిఱే.

ఇప్పడి జన్మాదికళాల్ వరుముత్కర్షత్తిల్ పలైయిల్లైయెన్ఱుశొల్లలామో, శాస్త్రఙ్గళెల్లామ్ బ్రాహ్మణ్యత్తై అత్యాదరమ్ పణ్ణిచ్చొల్లానిఱ్కచ్చెయ్‌తేయెన్న; అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ మేల్, (బ్రాహ్మణ్యమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి, (విలైచ్చెల్లుకైయావతు)- విరుప్పత్తుక్కు విషయమాయ్‌చ్చెల్లుకై. (వేదాధ్యయనాదిముఖత్తాలే భగవల్లాభహేతువాకైయావతు)- “సర్వే వేదా యత్పదమామనన్తి” ఎన్ఱుమ్ “వేదైశ్చ సర్వైరహమేవ వేద్యః” ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే ఆరాధనస్వరూపత్తైయుమ్ ఆరాధ్యస్వరూపత్తైయుమ్ పూర్వోత్తరభాగఙ్గళాలే ప్రతిపాదియానిన్ఱుకొణ్డు భగవదేకపరమాయిరుక్కిఱ వేదత్తై, “స్వాధ్యాయోఽధ్యేతవ్యః” ఎన్గిఱ విధిపరతన్త్రనాయ్ అధ్యయనమ్పణ్ణి, మీమాంసాదిక

మూ॥ ౨౦౭॥ బ్రాహ్మణ్యము ఆదరణీయమగుట వేదాధ్యయనద్వారా భగవల్లాభమునకు హేతువగుటనుబట్టి.

జన్మాధిక్యము ఋషులకున్నను ఉన్నప్పటికిని జ్ఞానాధిక్యమితనియందుండుటంజేసి వారికంటెను ఈతనికే యాధిక్యము కలదని చెప్పవచ్చును.

జన్మ ఎక్కువదయినదా? జ్ఞానాదులెక్కువైనవాయని విచారించితిమేని జ్ఞానాదులకుంగల యాధిక్యము ప్రబలమయినదిగాను యేర్పడును గదా?

కౌశికవృత్తాంతము శ్రీవరాహపురాణమున శ్రీ భూమిపిరాట్టికి శ్రీవరాహస్వామి సాయించిన దగుటంజేసియు, ఉపరిచరవసువృత్తాంతము పంచమవేదమగు మహాభారతమున మోక్షధర్మమున పాండవులకు శ్రీభీష్మాచార్యులవారు ఆనతిచ్చిన దగుటంజేసియును ఇవియే యాప్తప్రమాణప్రతిపాదితములని సిద్ధమగుచున్నది.

అవతారిక:—ఇట్లు జన్మాదులనుబట్టి వచ్చునట్టి ఉత్కర్షమున సారము (ఉపయోగము) లేదని చెప్పవచ్చునా? శాస్త్రములన్నియును బ్రాహ్మణ్యమును ఎక్కువ ఆదరముతో పేర్కొనుచున్నవే? యంటివేని తెలుపుచున్నాడు.

(బ్రాహ్మణ్యం) ఇత్యాది. (ఆదరణీయమగును) అనఁగా అపేక్షకు విషయమగుట.

వేదాధ్యయనముద్వారా భగవత్ప్రాప్తికి హేతువగుననఁగా “సర్వే వేదాః యత్పదమామనంతి” (వేదములన్నియును ఎవనిని గురించి తెలుపుచున్నవో” అనియు, “వేదైశ్చ సర్వైరహమేవ వేద్యః” (వేదంబు లన్నింటిచే నేనె తెలియందగినవాడను) అనియును చెప్పియున్నట్లు భగవదారాధన రూపమగు కర్మముయొక్క స్వరూపమును దానిచే నారాధింపబడువాడగు భగవంతుని స్వరూపమునున్ను క్రమముగ పూర్వోత్తర భాగములలోఁ బ్రతిపాదించుచు భగవంతుని గురించి మాత్రమే తెలుపునట్టిదియగు వేదశాస్త్రమును “స్వాధ్యాయోఽధ్యేతవ్యః” అన్నట్లు విధి

మూ॥ అతుతానే ఇழవుక్కు ఉప్పాకిల్ త్యాజ్యమామిఱే,

మూ॥ ౨౦౮॥ జన్మవృత్తజ్ఞళినుడైయ ఉత్కర్షముమ్ అపకర్షముమ్ పేఱ్ఱుక్కుమి ழవుక్కుమప్రయోజకమ్.

శాలే తదర్థనిర్ణయమ్ శెయ్‌తు భగవదుపాసనాదికళిలే యిழிన్దు భగవద్విషయత్తై ప్పెఱుకైక్కు ఉప్పాక. (అతుతానే ఇழవుక్కు ఉప్పాకిల్) ఎన్గిఱతు అన్ద బ్రాహ్మణ్యమ్ తానే అహఙ్కార హేతువాయ్‌క్కొణ్డు, «మద్భక్తాన్ శ్రోత్రియో నిన్దన్ సద్యశ్చణ్డాలతాం వ్రజేత్» ఎన్గిఱపడియే భగవదత్యన్తనిగ్రహ హేతువాన భాగవతాపచారత్తై ప్పణ్ణి భగవద్విషయత్తుక్కు అకలాయ్ ప్పోకైక్కు ఉప్పాకిలెన్నపడి. (త్యాజ్యమామిఱే) ఎన్ఱు, ప్రసిద్ధిలోక్కి వరుళిచ్చెయ్‌తతు. యాతొన్ఱు భగవల్లాభత్తుక్కు ఉప్పాయాకుమ్ అతు ఉపాదేయమ్, యాతొన్ఱు తదలాభత్తుక్కు ఉప్పాయాకుమ్ అతు త్యాజ్యమాయ్ ప్రసిద్ధమ్, అతువు మిழవుక్కు ఉప్పానపోతే అప్పడియాకక్కడవదిఱే ఎన్గిఱ నిశ్చయత్తాలే.

ఇప్పడి ఉత్కృష్టజన్మాదికళ్ ఇழవుక్కు ఉప్పాయాకిల్ అపకృష్టజన్మాదికళ్ తాన్ పేఱ్ఱుక్కుడలామో వెన్న, అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (జన్మవృత్తజ్ఞళినుడైయ) ఎన్ఱు తొడజ్గి. అతావతు— జన్మవృత్తజ్ఞళినుడైయ ఉత్కర్షమ్ పేఱ్ఱుక్కుమిழవుక్కుమ్ ప్రయోజకమన్ఱు. అవఱ్ఱినుడైయ అపకర్షము మిழవైయిర్గ్గళుక్కుమ్ ప్రయోజకమన్ఱెన్ఱు. — అన్ఱిక్కే, «ఇతిల్ జన్మవృత్తాది నియమమిల్లై» ఎన్ఱతు, «ఇழవుక్కు ఉప్పాకిల్ త్యాజ్యమామిఱే» ఎన్ఱతాకానిఱ్కైయ్, ఇజ్గనే శొల్లలామో, వేదా

మూ॥ ౨౦౭॥ అదియే దుఃఖమునకు హేతువయినచో త్యాజ్యము కదా!

మూ॥ ౨౦౮॥ జన్మవృత్తములయొక్క యుత్కర్షాపకర్షములు ఫలాఫలములకు తువులు కావు.

ప్రకారము అధ్యయనము చేసి మీమాంసాగలుగొని దీనియర్థమును నిర్ణయించి భగవదుపాసనాదుల నవలంబించి భగవంతుని లభించుటకు యోగ్యుండగుట.

అదియే భగవంతుని పొందకపోవుటకు హేతువగు పక్షమున— అనగా ఈబ్రాహ్మణ్యమే యహంకారమునకు హేతువై «మద్భక్తాన్ శ్రోత్రియో నిందన్ సద్యశ్చండాలతామ్ వ్రజేత్» అన్నట్లు, భగవంతునికెక్కువ నిగ్రహమును (కోపమును) కలుగజేయునట్టిదియగు భాగవతాపచారమునొనర్చి భగవద్విషయమునుండి దూరమైపోవుటకు అనుకూలమైనదియగు పక్షమునననుట. «త్యాజ్యము కదా!» అనునది ప్రసిద్ధిని తెలుపునది. ఏది భగవంతునిపొందుటకు అనుకూలమైనదియో అది గ్రాహ్యము, యేది భగవంతుని పొందక పోవుటకనుకూలమైనదియో అది త్యాజ్యము! అట్లే యిదియును భగవదలాభమునకు హేతువగునట్లయిన, త్యాజ్యమగుటకు సంశయము లేదను నిశ్చయమువలన ననుట

అవతారిక:—ఇట్లు ఉత్కృష్టజన్మములు భగవంతుని పొందకుండునట్లు చేయుటకు హేతువులగు పక్షమున, అపకృష్ట జన్మములు ఒకవేళ భగవంతుని పొందుటకు హేతువులగునా యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(జన్మవృత్తముల) ఇత్యాది. జన్మవృత్తముల యుత్కర్షము భగవల్లాభమునకును తదలాభమునకును హేతువు కాదు. వాటి యపకర్షమున్ను అందులకు హేతువు కాజాలదనుట.

ఇంతియేకాక, «దీనికి జన్మవృత్తాదినియమములు లేవు» అనియును «జన్మోత్కర్షము భగవదలాభమునకు హేతువగునేని త్యాజ్యము గదా» యనియును సాధించి యున్నారే? అట్లు

మూ॥ ౨౦౯॥ ప్రయోజకమ్ భగవత్సమ్బన్ధముమ్, తదసమ్బన్ధముమ్.

ధ్యయనాదిసుఖత్తాలే భగవల్లాభ హేతువాకైయాలే జన్మవృత్తఙ్గళినుడైయ ఉత్కర్షమ్ పేఱ్ఱుక్కు-డలాకవుమ్, అవఱ్ఱినుడైయ అపకర్షమ్ అధ్యయనాదికళుక్కు అనర్హమాకైయాలే ఇழవుక్కుడలాకవుమ్ కొళ్ళవేణ్డావోవెన్న అరుళిచ్చెకిఱార్, (జన్మవృత్తఙ్గళినుడైయ) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు-) జన్మవృత్తఙ్గళినుడైయ ఉత్కర్షమ్ పేఱ్ఱుక్కు ప్రయోజకమన్ఱు అవఱ్ఱినుడైయ అపకర్షముమ్ ఇழవుక్కు ప్రయోజకమన్ఱు ఎన్గై. పేఱిழవుకళావన- భగవల్లాభ తదలాభఙ్గళ్. ప్రయోజకమావతు- ఫలిప్పిక్కుమతు. ఉత్కృష్ట జన్మవృత్తఙ్గళుడైయవర్కళిల్ శిలరిழప్పారుమ్ శిలర్ పెఱువారుమాకక్కాణ్గైయాలుమ్, అపకృష్టజన్మవృత్తఙ్గళుడైయవర్కళిలు మప్పడియేయిరణ్డు వకైయుముణ్డాకక్కాణ్గైయాలుమ్ ఇవైయిరణ్డు మిరణ్డుక్కుమ్ ప్రయోజకమన్ఱెన్నుమిడమ్ ప్రత్యక్షసిద్ధమిఱే.

ఆనాల్ పేఱిழవుకళుక్కు ప్రయోజక మావతేతెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రయోకమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు-భగవల్లాభమాకిఱ పేఱ్ఱుక్కు ప్రయోజకమ్, నామ్ భగవదనన్యార్హశేషభూతరెన్ఱిరుక్కైయాకిఱ భగవత్సమ్బన్ధమ్, తదలాభమాకిఱ ఇழవుక్కు ప్రయోజకమ్, తదనన్యార్హశేషత్వజ్ఞానాభావమాకిఱ తత్సమ్బన్ధాభావమెన్ఱపడి.

ఉత్కృష్టాపకృష్టజన్మాక్కళిరువర్క్కుమ్ భగవత్సమ్బన్ధముణ్డానాల్ భాగవతత్వసామ్యమన్ఱో ఉళ్ళతు, అత్తోడే జన్మోత్కర్షముడైయవన్ మఱ్ఱయవనైప్పఱ్ఱ విశిష్టవన్ఱోవెన్ఱు నినై

మూ॥ ౨౦౯॥ భగవత్సంబంధమును, అట్టి సంబంధము లేక పోవుటయును, అందులకు హేతువులు

చెప్పఁదగునా? వేదాధ్యయనాదిద్వారా భగవల్లాభమునకు హేతువగుటంజేసి జన్మవృత్తములయొక్క యుత్కర్షము భగవల్లాభమునకు హేతువగుననియు, వాటియొక్క యపకర్షము అధ్యయనాదులకనర్హతను గలుగఁజేయునదియగుటంజేసి భగవదలాభమునకు హేతువయినదిగానున్న గ్రహింపవద్దా? అంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(జన్మవృత్తముల) ఇత్యాది. జన్మవృత్తముల యుత్కర్షమున్ను భగవల్లాభమునకు అనుకూలించునది కాదు, వాటియపకర్షమున్ను భగవదలాభమున కనుకూలించునది కాదు. ఫలాఫలములనునవి భగవల్లాభ తదలాభములు. ప్రయోజక మనఁగా ఫలింపఁజేయునదియని యర్థము.

ఉత్కృష్టజన్మముగలవారిలో కొందఱు భగవంతుని పొందనివారుగాను, మఱికొందఱు పొందువారుగాను గానవచ్చుచున్నందునను అపకృష్టజన్మముగలవారిలోను అట్లే యున్నందునను రెండువిధములగుటంజేసియును ఈ పైరెండును ఈ రెంటినిగలుగఁజేయునవి కావనువిషయము ప్రత్యక్షసిద్ధముగదా!

అవతారిక:—అయితే భగవల్లాభాలాభములను గలుగఁజేయునది యేది? యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(ప్రయోజకము) ఇత్యాది. భగవల్లాభరూపమగు ఫలమును గలుగఁజేయునది "మనము భగవదనన్యార్హశేషభూతులము" అను నిశ్చయముతో నుండుటయనెడి భగవత్సంబంధము. భగవదలాభమును గలుగఁజేయునది భగవదనన్యార్హశేషభూతులమను జ్ఞానములేకుండుటయనెడి భగవత్సంబంధాభావము.

అవతారిక:—ఉత్కృష్ట జన్మముగలవానికిని అపకృష్ట జన్మముగలవానికిన్ని వీరి యుభయులకున్ను భగవత్సంబంధమున్నట్లయిన, భాగవతత్వము వీరిద్దరున్ను సమానులు గదా! దానితోగూ

మూ॥ ౨౧౦॥ భగవత్సమ్బన్ధముణ్డానాలిరణ్డుం మొక్కుమో వెన్నిల్,
మూ॥ ౨౧౧॥ ఒవ్వాతు.
మూ॥ ౨౧౨॥ ఉత్కృష్టమాకభ్రమిత్తజన్మమ్ భ్రంశసమ్భావనైయాలే “శరీరేచ” ఎన్గిరపడియే భయజనకమ్.

తుప్పణ్ణాకిఱప్రశ్నత్తై యనువదిక్కిఱార్, (భగవత్సమ్బన్ధముణ్డానా లిరణ్డుమొక్కుమో వెన్నిల్) ఎన్ఱు. (ఇరణ్డుమ్) ఎను ఉత్కృష్టాపకృష్ట జన్మఙ్గళైచ్చొల్లుకిఱదు.

ప్రష్టావానవ ఉత్కృష్టమాక నినైత్తతై అపకృష్టమాకవుమ్ అపకృష్టమాక నినైత్తతై ఉత్కృష్టమాకవుమ్ తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి అతుక్కు ఉత్తర మరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఒవ్వాతు) ఎన్ఱు.

అత్తై ఉపపాదిక్కిఱార్, (ఉత్కృష్టమాక) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అభిజాత్యాదికళాలే అహఙ్కరిత్తు నశిక్కైక్కుఉఱుప్పాకైయాలే అపకృష్టమాయిరుక్కుమవిత్తై ఉత్కృష్టమాకనినైత్తు ప్రశ్నమ్ పణ్ణినాను అతసిన్ప్రస్తుత్తియాలే యెన్నుమిడమ్ తోఱ్ఱ (ఉత్కృష్టమాకభ్రమిత్తజన్మమ్) ఎన్గిఱార్, భ్రంశసమ్భావనైయాలే-ఉపాయాన్తరఙ్గళిలన్వయత్తాలేయానన్యోపాయత్వమాకిఱ అధికారత్తిల్ నిన్ఱుమ్ నఴువుతల్ పణ్ణుకైక్కు యోగ్యమాయిరుక్కైయాలే. (శరీరేచ) ఎన్గిఱపడియే భయ

మూ॥ ౨౧౦॥ భగవత్సంబంధమున్నట్లయిన రెండును సమానములగునా యంటివేని
మూ॥ ౨౧౧॥ సమానములు కావు.
మూ॥ ౨౧౨॥ ఉత్కృష్టమైనది గాను భ్రమింపఁబడినట్టి జన్మము అధికారము నుండి తొలగించుటకు యోగ్యమైనదైనందున “శరీరేచ” అనినాయించినట్లు భయమును గలుగఁ జేయునది.

డ జన్మోత్కర్షము న్నగలవాడు తక్కిన వానికంటెనున్న విశిష్టుండు కాఁడా? యని తలంచి చేయునట్టి ప్రశ్నను అనువదించుచున్నారు.

(భగవత్సంబంధము) ఇత్యాది.

మూలమున “రెండు” అనఁగా నుత్కృష్టాపకృష్ట జన్మములని యర్థము.

అవతారిక:—ప్రశ్నించువాఁడు ఉత్కృష్టమైనదానినిగాను తలంచిన దానిని యపకృష్టమైనదానిని గాను, అపకృష్టమైనదానినిగాను తలంచినదానిని ఉత్కృష్టమైన దానిని గానును తలంచి అందులకుత్తరమును తెలుపుచున్నారు. (సమానములుకావు) ఇత్యాది.

అవతారిక: —దానిని ఉపపాదించుచున్నారు.

(ఉత్కృష్టమైనది) ఇత్యాది. అభిజాత్యాదులచే నహంకారపడి నశించుటకనుకూలమైనదగుటచే నపకృష్టమైనట్టిదీనిని ఉత్కృష్టమైన దానినిగాఁదలంచి ప్రశ్నించియుండిరి.

అందువలన ఒక్కదానిని వేఱొక్కదానినిగాఁగొనినట్లు తోపింపఁజేయుచు ఉత్కృష్టమైనదిగాను భ్రమింపఁబడినదియని చెప్పియున్నారు.

• (భ్రంశసంభావన) యనఁగా, ఉపాయాంతర సంబంధమువలన అనన్యోపాయత్వరూపమగు నధికారమునుండి తొలఁగి పోవుటకుఁదగియుండుట.

“శరీరేచ” (జితన్తా) అను తావునఁజెప్పియున్నట్లు భయమును గలుగఁజేయునది

మూ॥ ౨౧౩॥ అతుక్కు స్వరూపప్రాప్తమాన నైచ్యమ్ భావిక్కవేణుమ్.

మూ॥ ౨౧౪॥ అపకృష్టమాకభ్రమిత్త ఉత్కృష్టజన్మత్తుక్కు ఇరణ్డుదోషముమిల్లై.

జనకమ్) ఎన్నతు- ‘‘కాలేష్వపిచ’’ ఎన్నుతుడఙ్గి. ఉపాయాన్తరానుష్ఠానత్తుక్కు యోగ్యఙ్గళానైయాలే భయహేతుక్కళానవఱ్ఱైచ్చొల్లివరుకిఱవ ళ్ఐవిలే అవైయెల్లావత్ఱిలుమ్ ప్రధానమాక ‘‘శరీరే చవర్తతేమే మహద్భయమ్’’ఎన్ఱు శొల్లుకిఱపడియే స్వరూపయాథాత్మ్యవిత్తుక్కళాయ్ ఉపాయాన్తరగన్ధాసహరాయిరుక్కుమధికారికళుక్కుమ్ ‘‘ఇతు ఇరుక్క విరుక్క ఎఙ్ఙే శెయ్యక్కడవోమ్’’ఎన్ఱుమ్ భయత్తై విళైక్కుమతాయిరుక్కుమెన్నపడి.

ఇన్నుమిదుక్కోరు దోషమరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అతుక్కు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (అతుక్కు)ఎన్ఱు కీళ్ చ్చొన్నజన్మత్తై ప్పరామర్శిక్కిఱతు. (స్వరూపప్రాప్తమాననైచ్యమ్ భావిక్కవేణుమ్) ఎన్నతు-భాగవతానువర్తనాదికళిల్ వన్దాల్ శేషత్వమాకిఱ స్వరూపత్తుక్కుత్తకుతియాన తాళ్చ్చి, పిఱర్ శెయ్కిఱతు కణ్డుకఱ్ఱుక్కొళ్ళవేణుమెన్నపడి.

ఎతిర్ప్రతికోటియాన జన్మత్తినుడైయ దోషాభావత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అపకృష్టమాక) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. ఆభిజాత్యాదికళాల్ వరు మహఙ్కారయోగ్యతై యిన్ఱిక్కే శేషత్వానుకూలమాయిరుక్కైయాలే, ఉత్కృష్టమాయిరుక్కిఱవిత్తై అపకృష్టమాకనినైత్తతుమ్అతస్మింస్తద్బుద్ధి యెన్నుమిదమ్ తోన్ఱ (అపకృష్టమాక భ్రమిత్తఉత్కృష్టజన్మమ్) ఎన్గిఱార్. (ఇరణ్డుదోషముమిల్లై) ఎన్న

మూ॥ ౨౧౩॥ దానికి స్వరూపప్రాప్తమైన నైచ్యమును అనువర్తించచే నేర్చుకొనవలెను

మూ॥ ౨౧౪॥ అపకృష్టమైనదిగాను భ్రమింపఁబడిన ఉత్కృష్టజన్మమునకు రెండు దోషములును లేవు.

యనఁగా-జితన్తాస్తోత్రమున ‘‘కాలేష్వపిచసర్వేషు.’’ అని యారంభించి యుపాయాంతరానుష్ఠానమునకుఁదగినట్టివి యగుటంచే భయజనకములగు వాటినిగూర్చి తెలుపుసందర్భమున, వాటియన్నింటిలో ప్రధానమైనదిగాను ‘‘శరేచవర్తతే మేమహద్భయం’’ శరీర విషయముననె నాకు ఎక్కువ భయము కలదు, అని సాయించినట్లు స్వరూపయాథాత్మ్యముఁ దెలిసినవారై ఉపాయాంతరమునకించుకైనను అవకాశమీయనట్టి యధికారులకును ‘‘ ఇదియుండియుండఁగా నేమిచేయఁగలను ’’ అని యిట్లు భయమునుగలుగఁజేయునది గానుండుననుట.

అవతారిక:— ఇంకను దీనికొకదోషము కలదని తెలుపుచున్నారు.

(దానికి) ఇత్యాది. (దానికి) అనఁగా ముందుచెప్పిన జన్మమునకని యర్థము.

స్వరూప ప్రాప్తమైననైచ్యమును అభ్యసింప వలయుననఁగా, భాగవతానువర్తనాదులు లభించినప్పుడు, శేషత్వమను స్వరూపమునకు అనుకూలమైన నైచ్యమును ఇతరులు చేయఁగాఁ జూచి యనుకరింపవలయును.

అవతారిక:— దీనికి ప్రతికోటియగు జన్మముయొక్క దోషాభావమును తెలుపుచున్నారు

(అపకృష్టముగాను) ఇత్యాది. ఆభిజాత్యాదులవలన సంభవించునట్టి యహంకారమునకవకాశమిచ్చునదికాకుండ, శేషత్వమున కనుకూలమైనదిగా నుండుటచే ఉత్కృష్టమైనదిగా నుండునట్టి దీనిని యపకృష్టమైన దానినిగాను తలంచుటయను భ్రాంతియని తోచునట్లు ‘‘అపకృష్టమైనదిగాను భ్రమింపఁబడినటి యుత్కృష్టజన్మము’’ అని తెలిపియున్నారు.

సూ॥౨౧౫॥ నైచ్యమ్ జన్మసిద్ధమ్.
సూ॥౨౧౬॥ ఆకైయాలే ఉత్కృష్టజన్మమే శ్రేష్ఠమ్.
సూ॥౨౧౭॥ "శ్వపచో౽పిమహీపాల"

తు-భ్రంశసమ్భావనైయాలేవరుమ్ భయజనకత్వముమ్, స్వరూపప్రాప్తమాన నైచ్యమ్ భావిక్క-వేణ్డుకైయుమ్ ఆకిఱ దోషద్వయముమిల్లైయెన్నపడి.

భ్రంశసమ్భావనైయాల్ ఇల్లాతు, నైచ్యభావనై యిల్లైయాగాదెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నైచ్యమ్ జన్మసిద్ధమ్) ఎన్ఱు. అతావతు-భాగవతానువర్తనాదికళుక్కు-ఉపాసన తాన్ కొణ్డు పిఱక్కైయాయిరుక్కైయాలే, భావిక్క వేణ్డువతే పణ్ణుమతైయాయిరుక్కుమెన్నపడి.

ఇవ్వర్త్తై నిగమిక్కిఱార్, (ఆకైయాల్) ఎన్ఱుతొడఙ్గి. (ఆకైయాల్) ఎన్ఱతు- ఇప్పడి అతు సదోషముమ్ ఇతు నిర్దోషముమాకైయాలెన్నపడి. (ఉత్కృష్టజన్మమే శ్రేష్ఠమ్) ఎన్ఱతు- శేషత్వోచిత మాయ్క్కొణ్డు ఉత్కృష్టమాయిరుక్కుమ్ ఇజ్జన్మమే, తదనుచితజన్మత్తైప్పార్క్క శ్రేష్ఠమెన్నపడి.

ఇవ్వర్త్తుక్కు-ప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్, (శ్వపచో౽పి మహీపాల) ఎన్ఱు, "శ్వపచో౽పి

సూ॥౨౧౫॥ నైచ్యము జన్మసిద్ధము.
సూ॥౨౧౬॥ కావున ఉత్కృష్టజన్మమే శ్రేష్ఠము.
సూ॥౨౧౭॥ "శ్వపచో౽పిమహీపాల" అనునది యిందులకుప్రమాణము.

రెండు దోషములును లేవు అనఁగా భ్రంశసంభావన మూలముగ భయజనకమగుటయు, స్వరూపప్రాప్తమైన నైచ్యము అన్వయింపవలసి యుండుటయును ఈ రెండు దోషములును లేవనుట.

అవతారిక:—భ్రంశసంభావన కాదా? లేనట్టిది. నైచ్యభావన లేదా? యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(నైచ్యము జన్మసిద్ధము) ఇత్యాది. భాగవతానువర్తనాదులకనుకూలమగు నైచ్యముకూడ సహజముగ నుండుటంజేసి మరల అభ్యసింపనక్కఱలేకుండ స్వతస్సిద్ధముగా నే యుండును.

అవతారిక:—ఈ విషయమును ముగించుచున్నారు.

(కావున) ఇత్యాది. కావున అనఁగా నిర్విధము నా దోషయుక్తమును ఇది నిర్దోషమును నైయున్నందున నని యర్థము.

ఉత్కృష్టజన్మమే శ్రేష్ఠమనఁగా—

శేషత్వమున కనుకూలించునదై ఉత్కృష్టమైనదిగానుండునట్టి యీ జన్మమే దానికననుకూలింపని జన్మమునకంటె శ్రేష్ఠమైనది.

అవతారిక:— ఈ యర్థమునుగూర్చిన ప్రమాణముఁ దెలుపుచున్నారు. (శ్వపచోపి) ఇత్యాది.

శ్లో॥ శ్వపచో౽పిమహీపాల విష్ణుభక్తో ద్విజాధికః ।
విష్ణుభక్తివిహీనస్తు యతిశ్చ శ్వపచాధమః ॥

ఎంతతక్కువ కులమున జన్మించినను భగవద్భక్తుండైనవాఁడు ద్విజునికంటెను గొప్పవాఁడు గొప్పకులమునందు జన్మించుట మాత్రమేకాకుండ, ఉత్తమాశ్రమము (సన్యాసమును) స్వీకరిం

మూ॥ ౨౧౮॥ నికృష్టజన్మత్తాల్ వన్దదోషమ్ శమిప్పతు విలక్షణసమ్బన్ధత్తాలే.

మూ॥ ౨౧౯॥ సమ్బన్ధత్తుక్కు యోగ్యతైయుండామ్బోతుజన్మకొత్తై పోకవేణుమ్

మహీపాల విష్ణుభక్తో ద్విజాధికః। విష్ణుభక్తి విహీనస్తు యతిశ్చ శ్వపచాధమః” ఎన్ఱు ఎత్తనైయేనుమ్ నికృష్టజన్మావాయిరున్దానేయాకిలుమ్, భగవద్భక్తనానవన్ ద్విజనిత్కాట్టిల్ అధికన్: ఉత్కృష్టజన్మావానవళవన్నిక్కే ఉత్తమాశ్రమియాయిరున్దానేయాకిలుమ్ భగవద్భక్తిహీననానవన్ శ్వపచనిత్కాట్టిల్ అధమన్ ఎన్ఱు వర్ణాశ్రమఙ్గళిల్ శిరక్కవత్తు భగవత్సమ్బన్ధమే ఉత్కర్షహేతువాకచ్చొల్లుకైయాలే, భ్రంశసమ్భావనాదికళాలే తత్సమ్బన్ధవిరోధియాన జన్మత్తిత్కాట్టిల్ తదనురూపమానజన్మమే శ్రేష్ఠమెన్ఱు కరుత్తు. ఇజ్జనన్దాకిల్ కీళ్ చొన్నార్థత్తుక్కు ఇతు ప్రమాణమాకమాట్టాతిఱే,

ఆక నికృష్టోత్కృష్ట జన్మఙ్గళిన్న తెన్ఱు నిశ్చయిక్కప్పట్టతుకీళ్; అతిల్ నికృష్టజన్మత్తాల్ వన్దదోషమ్ శమిప్పతెత్తాలే యెన్న; అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్. (నికృష్ట) ఇత్యాదియాలే. అతావతు- అహఙ్కారహేతుతయా నికృష్టమాన జన్మముడైయాకవన్ద నైచ్యమ్ భావిక్క వేణ్డుకై ముతలానదోషమ్ మఱువలిడాతపడి మాఱుకతు, జన్మసిద్ధమాన నైచ్యత్తైయుడైయరాయ్ ఉపాయాన్తరాన్వయ యోగ్యతాగన్ధరహితరాయిరుక్కుమ్ విలక్షణాధికారికళోడుణ్డాన శేషత్వరూపసమ్బన్ధత్తాలే యెన్నై.

తత్సమ్బన్ధయోగ్యతై సమ్భవిక్కుమ్బడియెన్నెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సమ్బన్ధత్తుక్కు) ఎ

మూ॥ ౨౧౮॥ నికృష్ట జన్మము వలన వచ్చిన దోషము శమించుట విలక్షణుల సంబంధమువలన.

మూ॥ ౨౧౯॥ సంబంధముకు యోగ్యత కలుగుటకు జన్మాభిమానము పోవలయును.

చినవాఁడయినను భగవద్భక్తి లేనివాఁడు ఛండాలునికంటెను తక్కువవాఁడు.
ఇవ్విధమున వర్ణాశ్రమములు యుత్కర్షహేతువగుటను త్రోసివేసి భగవత్సంబంధమునే ఉత్కర్షహేతువునుగాను తెలుపుటచే భ్రంశసంభావనాదులచే భగవత్సంబంధమునకు విరోధియగు జన్మముకంటెను అంగీకానుకూలమగు జన్మమే శ్రేష్ఠమైనదియని యభిప్రాయము. అట్లు కానున్న, క్రింద చెప్పినవిషయమునకిది ప్రమాణము కాఁజాలదుగదా!

అవతారిక:—నికృష్టోత్కృష్టజన్మము లివియని యింతవఱకు నిశ్చయింపఁబడినది. అందు నికృష్టజన్మమువలన వచ్చునట్టి దోషము నశించుట దేనిమూలముగా నంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(నికృష్ట) ఇత్యాది. అహంకారమునకు హేతువగుటచే నికృష్టమైనదగుజన్మము మూలకములగు నైచ్యమును అభ్యసింపవలసియుండుట మొదలగు దోషములు మరలరాకుండ వర్తించుటయనునది జన్మసిద్ధమైన నైచ్యముగలవారై ఉపాయాంతర సంబంధము ఇంచుకైనను లేనివారలుగా నుండునట్టి విలక్షణాధికారులతోఁగల శేషత్వరూపమగు సంబంధమువలననని యెఱుఁగునది.

అవతారిక:—వారితో సంబంధమును గలుగఁజేయునట్టి యోగ్యత కలుగుటయెట్లంటివేని, తెలుపుచున్నారు.

(సంబంధమునకు) ఇత్యాది. అట్టి విలక్షణులతో సంబంధమున కర్హత యాతనికి గలుగునప్పుడు తనయొక్క జన్మమునుగుఱించిన యాభిజాత్యమును వదలుకొనవలయును.

సూ॥ ౨-౨౦॥ జన్మత్తుక్కు క్కొత్తైయుమ్, అతుక్కు ప్పరిహారముమ్ ‘‘పణ్డువిలావా ణ్డుకళ్’’ ఎన్గిఱపాట్టిలే యరుళిచ్చెయ్ తార్.

న్తుడఙ్గి. అతావతు-అన్ఱ విలక్షణగోష్ఠి సమ్బన్ధత్తుక్క్ గాత్తై ఇవనుక్కు ణ్ణామ్పోతు, తన్నుడైయ జన్మగతమాన కొత్తై కళ్ళియవేణుమెన్ఱపడి.

జన్మత్తుక్కు క్కొత్తైఏతు, తత్పరిహారమేతు ఎన్న మాకాఙ్క్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (జన్మత్తుక్కు క్కొత్తైయుమ్) ఎన్ఱుతొడఙ్గి. అతావతు మయర్వఱమతినలమరుళప్పెత్త్రు తత్త్వవిదగ్రేసరరాయ్ తదీయ శేషత్వ సీమాభూమియాన శ్రీతొణ్డరడిప్పొడియాழ్వార్ ‘‘పణ్డువిలావాణ్డుకళ్’’ ఇత్యాదియాలే, బ్రహ్మాముదఙ్గత్తఙ్గళ్ పుర్వర నెడుకప్పోరుకిఱ వంశప్రవాహత్తిల్ ఒరుదోషమిన్ఱిక్కేయిరుక్కుమవర్ కళాయ్ పలరాయిరుక్కిఱ చతుర్వేదికాళ్! ఇనిల్ కీழ్ప్పట్టతిల్లై ఎన్నుమ్ నిహీనకులత్తిలే పిఱన్దార్ క శీయాకిలుమ్, ఎన్నోడుణ్డాన అసాధారణసమ్బన్ధత్తై యఱిన్దు అనుజ్ఞానానురూపమాన స్వాచారత్తైయుడైయరాకిల్, నీఙ్గళ్ ఇవర్ కళ్ కాలిలేవిழున్దు ఆరాధయుఙ్గోళ్, అవర్ కళ్ భగవజ్ఞానత్తై యుఙ్గళుక్కు ప్రసాదిక్కిల్ కేట్టు కృతార్థరాకుఙ్గోళ్, ఎనక్కుమేల్ పూజ్యరల్లామైయాలే ఎన్నాత్రమాకిలు మవర్ కళై యారాధిత్తు నల్ వழిపోకుఙ్గో ళెన్ఱు, ఇన్దపరమరహస్యత్తై ‘‘భక్తిరష్టవిధా హ్యేషా యస్మిన్ మ్లేచ్ఛేపివర్తతే। తస్మైదేయంతతో గ్రాహ్యమ్

మూ॥ ౨-౨౦॥ జన్మనుగుఱించిన యభిమానమును దాని పరిహారమును ‘‘పణ్డువిలా వాణ్డుకళ్’’ అనుపాశురమున సాయించియున్నారు.

అవతారిక:—జన్మాశక్యమనఁగా నేది? దాని పరిహారమనఁగా నేది? యంటి వని తెలుపుచున్నారు. (జన్మమునకు) ఇత్యాది.

ఇంచుకైనను అజ్ఞానములేనిజ్ఞానానందమును లభించియున్నట్టివారును, తత్త్వవేత్తలలో నగ్రగణ్యులును, భాగవతశేషత్వమునకు ఎల్లయయినవారును నగు శ్రీతొండరడిప్పొడియాழ్వారులు, ‘‘పణ్డువిలావాణ్డుకళ్’’ (తిరుమా ౪౨) అను పాశురమున,

‘‘బ్రహ్మము మొదలుకొని తనువరకును పరంపరగావచ్చిన వంశప్రవాహమున, ఒక్కదోషమున్నలేనివారై అనేకులుగానుండునట్టి చతుర్వేదపారగులను బ్రాహ్మణోత్తములారా!

ఇంతకులకక్కువైనది లేదనునట్లు హీనమైనకులమున జనించినవారలైనను, నాతోఁగల యీయసాధారణమగు సంబంధమును తెలిసికొని యట్టి జ్ఞానమునకుఁదగినట్టి యనుష్ఠానముగలవారైయున్నట్టైన, మీరు వారికాళ్ళు పట్టుకొని వారిని పూజించండి.

వారు మీవద్ద యేదైన తెలుసుకొనవలయునని యపేక్షించునట్లయిన, ఆదరించి తెలుపుడు

వారు భగవద్విషయమగు జ్ఞానమును మీకు యనుగ్రహించినట్లయిన, తెలుసుకొని కృతార్థులు కావలశినది. నాకంటెను పూజ్యులు లేనందున, నన్ను ఆదరించినంతమాత్రమైనను వారి నాదరించి మంచిమార్గమున పోవలసినది.

శ్లో॥ భక్తిరష్టవిధా హ్యేషా యస్మిన్ మ్లేచ్ఛేపివర్తతే।
తస్మైదేయంతతో గ్రాహ్యం సచపూజ్యోయథాహ్యహమ్॥

ఈ యెనిమిదివిధములుగల భక్తి ఛండాలునియందున్నను, వానికియ్యవచ్చును. వానినుండి

మూ॥ ౨౨౧॥ వేతకప్పొన్నో్బలే ఇవర్కళోట్టైసమ్బన్ధమ్

మూ॥ ౨౨౨॥ ఇవర్కళ్ పక్కల్ సామ్యబుద్ధియు మాధిక్యబుద్ధియుమ్ నడక్క వేణుమ్

సచపూజ్యోయథాహ్యహమ్" ఎన్ఱు పరమాప్తరాన దేవరరుళిచ్చెయ్ తిపన్న ఇతిలారు సంశయము ణ్డో? ఇప్పడి ఉపదేశమాత్రమాయ్ పోకాతే కోయిలిలే వన్దరుళి లోకసారఙ్గ మహామునిత లైయిలే తిరుప్పాణాళ్వారైత్తు ఇవ్వర్థత్తై వ్యాపరిప్పిత్తు కొట్టిన్ గళినో వెన్న, ఇప్పాట్టిలే, అభిజనాద్య భిమానమ్ జన్మక్కొన్తై, అన్ద గుణభిమానమిల్లాత విలక్షణరాన తదీయరళవిల్ పణ్ణుమనువర్తన విశేషమ్ అతుక్కుప్పరిహారమెన్ఱు సువ్యక్తమాక వరుళిచ్చెయ్తారన్ఱై.

ఏవమ్భూతమాన జన్మక్కొన్తైక్కళిన్దు విలక్షణరోడేసమ్బన్ధముణ్డాకవే ఇవనుమ్ విలక్షణనాయ్ విడుమోవెన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (వేతకప్పొ) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. వేధకమ్ ఎన్ఱిఱివిత్తై వేతకమెన్ఱు ద్రావిడోక్తియాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (వేతకప్పొన్నాపతు)- అనేకసిద్ధౌషధఙ్గళై యిట్టు పలకాలురుక్కి గుళిక యాక్కప్పణ్ణి రసవాదికళ్ కైయిలిరుక్కుమ్ స్పర్శవేదియానపొన్, అతు స్పర్శమాత్రత్తాలే ఇరుమ్బైప్పొన్నాక్కుమాపోలే యాయిఱ్ఱు, జన్మసిద్ధమాన నైచ్యాదికళై యుడైయ విలక్షణరాన ఇవర్కళోట్టై సమ్బన్ధమ్, నిక్రుష్టజన్మత్తాల్ వన్దదోషత్తైప్పోక్కి ఇవనై యుమ్ విలక్షణనాక్కి విడుమ్బడి.

ఇప్పడి స్వసమ్బన్ధత్తాలే ఇత్తలైయిల్ దోషత్తైక్కళిత్తు స్వసామ్యాప త్తియైత్తరుమ విలక్షణ

మూ॥ ౨౨౧॥ వేధక బంగారము వంటిది వీరితోసంబంధము.

మూ॥ ౨౨౨॥ వీరివిషయమున సామ్యబుద్ధియును ఆధిక్యబుద్ధియును ఉండవలెను.

గ్రహింపవచ్చును నేను ఎట్లో అట్లే అతఁడును పూజ్యుండు) అన్నట్లు ఈపరమరహస్యమును దేవరవారు సాయించిన పిమ్మట యింక సంశయముండునా? ఇట్లు ఉపదేశించుట మాత్రమే కాకుండ వెంటనే శ్రీరంగమునకు వేంచేసి లోకసారంగమహామునుల శిరస్సున శ్రీ తిరుప్పాణి యాళ్వారులనుంచి యీయర్థమును వ్యాపింపఁజేసియుండ లేదా?

ఈ పాశురమున "అభిజనాద్యభిమానమే జన్మాదిక్యమనియు, అట్టి దురభిమానము లేనట్టి విలక్షణులయిన భాగవతులయెడలఁ జేయునట్టి యనువర్తనము దానిని నివర్తింపఁజేయును" అనియును విదశముగా సాయించియున్నారు.

అవతారిక — అట్టి యాభిజాత్యమును విడిచిపెట్టి విలక్షణులతోటి సంబంధము గలిగినతోడనే యీతండును విలక్షణుండగునా? అంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(వేధకబంగారము) ఇత్యాది. "వేధకమ్" అను దానిని "వేతకమ్" అని ద్రావిడప్రకారము (ద్రావిడమున "ధ" లేనందున) సాయించినారు,

వేధకబంగారమనఁగా — అనేకసిద్ధౌషధములతోటి అనేకపర్యాయములు పుటము వేసి వుండగాను చేయఁబడి రసవాదులయొద్దనుండు స్పర్శవేధియగు బంగారము. అది స్పర్శమాత్రమున ఇనుమును బంగారముగాను చేయునట్లు జన్మసిద్ధములగు నైచ్యాదులుగల విలక్షణులగునట్టి వీరితో సంబంధము నికృష్టజన్మమువలన వచ్చిన దోషమును పోగొట్టి యీతనినిన్ని విలక్షణునిగాఁ జేయును.

అవతారిక:— ఇట్లు తమ సంబంధమువలన నీచేతనుని దోషమును బోగొట్టి తమతో సమా

మూ॥ ౨౨౩॥ ఆకావతు—ఆచార్యతుల్యరెన్నుమ్ సంసారికళిలుమ్ తన్నిలుమ్ ఈశ్వరనిలుమ్ అధికరెన్నుమ్ నినైక్కై.

రానవర్కళై ఎఙ్ఙనే ప్రతిపత్తిపణ్ణి యిరుక్కవేణుమెన్న; అరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (ఇవర్కళ్ పక్కల్ సామ్యబుద్ధియుమ్ నడక్కవేణుమ్) ఎన్ఱు

ఇత్తై వివరిక్కిఱార్ (ఆకావతు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (ఆచార్యతుల్యరెన్ఱు నినైక్కైయావతు)- ''గురురేవపరం బ్రహ్మ'' ఇత్యాదిప్పడియే తనక్కు సర్వప్రకారోద్దేశ్యనాన ఆచార్యనోడు ఇవర్కళై సమరాక ప్రతిపత్తిపణ్ణుకై. (సంసారికళిలధికరాక నినైక్కైయావతు)- జాత్యాదికళైయిట్టు సంసారికళోడు సమబుద్ధిపణ్ణాతే జ్ఞానాదికళాల్ వన్ద వ్యావృత్తియాలే అదధికర్ ఎన్ఱు ప్రతిపత్తిపణ్ణుకై. (తన్నిలధికరెన్ఱు నినైక్కైయావతు)- సంసారికళిల్ వ్యావృత్తి తనక్కుణ్డాకైయాలే అత్తైయిట్టు తన్నోడొక్క నినైత్తిరుక్కైయన్ఱిక్కే, తనక్కు శేషికళాన ఆకారత్తాలే తన్నిలధికరెన్ఱు ప్రతిపత్తి పణ్ణుకై, (ఈశ్వరనిలధికరెన్ఱు నినైక్కైయావతు)- శేషిత్వత్తైయిట్టు ''నమక్కు అవనుమ్ ఇవర్కళుమొక్కుమ్'' ఎన్ఱిరాతే, కర్మానుగుణమాక లీలైయిలుమ్ వినియోగమ్ కొళ్ళక్కడవనాయ్, స్వచరణకమలసమాశ్రయణత్తిల్ పురుషకారమ్ వేణ్డుమ్పడియాయ్, ఉకన్దరుళిన నిలఙ్గళిలే సన్నిహితనాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్ అర్చావతార సమాధియాలే వాయ్తిఱన్దు ఒరువార్త్తై సొల్లక్కడవన్ అన్ఱిక్కే యిరుక్కుమవనైప్పోలన్ఱిక్కే, స్వరూపానుగుణమాకవే వినియోగమ్ కొళ్ళుమవర్కళాయ్, స్వాశ్రయణత్తిల్ పురుషకారనిరపేక్షరాయ్, వాయ్తిఱన్దు త్యాజ్యోపాదేయఙ్గళై యుపదేశిత్తు నోక్కిక్కొణ్డు పోరుమవర్కళాకైయాలే అదధికరెన్ఱు ప్రతిపత్తిపణ్ణుకై.

మూ॥ ౨౨౩॥ అనఁగా—ఆచార్య తుల్యులనియు, సంసారులకంటెను సర్వేశ్వరునికంటెనున్ను గొప్పవారనియును తలంపవలయును.

నులనుగాఁ జేయుచున్న విలక్షణులగువారిని ఎట్టివారినిగాఁ దలంపవలయునంటే వని, శ్రీవైష్ణవ విషయమున సామ్యబుద్ధియును ఆధిక్యబుద్ధియు నుండవలయునని తెలుపుచున్నారు.

అవతారిక —దీనిని వివరించుచున్నారు.

ఆచార్య సమానులని తలంచుటయనఁగా ''గురురేవ పరంబ్రహ్మ'' యన్నట్లు తనకు అన్ని విధములను ఉద్దేశ్యుండగు నాచార్యునితో సమానులనుగాను వీరిని తలంపవలయును.

సంసారులకంటెను గొప్పవారినిగాఁ దలంచుటయనఁగా—జన్మాదులను నిరూపించి సంసారులతో సమానులని తలంపక, జ్ఞానాదులనుబట్టి వారికంటెను గొప్పవారని తలంచునది.

తనకంటెను గొప్పవారని తలంచుటయనఁగా—సంసారులనుబట్టి వైలక్షణ్యము తనకున్న నుండుటంజేసి తనతో సమానులని తలంపక, తనకు శేషియైయున వారనెడి యాకారముతో తన కంటెను అధికులని తలంపవలయుననుట.

ఈశ్వరునికంటెనున్న అధికులనుగాఁ దలంచుటయనగా—శేషిత్వమునుబట్టి మనకు వీరున్ను సర్వేశ్వరుఁడున్ను ఒక్కటియేయని తలంపక, కర్మానుగుణముగ క్రీడయందు వినియోగపఱచుకొనువాఁడై, తన శ్రీపాదముల నాశ్రయించుసమయమున పురుషకారము కావలసియుండి, దివ్యదేశములయందు సమీపముగానే వేంచేసియున్నను అర్చావతారసమాధిచే నోరు తెఱచి యొక వాక్యమైనను చెప్పజాలకయుండు సర్వేశ్వరునివలె కాకుండ, స్వరూపానుగుణముగానే వినియోగపఱచుకొనువారును, తమను ఆశ్రయించువిషయమున పురుషకారము నపేక్షింపనివారును, నోరు తెరచి త్యాజ్యోపాదేయములను ఉపదేశించి రక్షించువారగుటంజేసి వానికంటెను అధికులని తలంచునది యనుట.

మూ॥ ౨౨౪॥ ఆచార్యసామ్యత్తుక్కడి ఆచార్యవచనమ్.
మూ॥ ౨౨౫॥ ఇప్పడినినైయాతొళిగైయు మపచారమ్.
మూ॥ ౨౨౬॥ ఇవ్వర్థమ్ ఇతిహాస పురాణఙ్గళిలుమ్,

ఆచార్యనోడొరు విషయత్తైయుమ్ సమబుద్ధిపణ్ణుకై అయుక్తమాయిరుక్క, ఆచార్యసామ్య బుద్ధిక్కడి యేతెన్న హాకాఙ్క్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆచార్య) ఇత్యాదియాలే. అతావతు ఆచార్యసామ్యప్రతిపత్తిక్కు మూలమ్, "వైష్ణవర్కళైక్కణ్డాల్ నమ్మైక్కణ్డాప్పోలే కాణుమ్" ఎన్ఱు ఉపదేశసమయత్తిలే ఆచార్యనరుళిచ్చెయ్త వచనమెన్ఱై.

ఇప్పడి నినైయాతపోతు వరుమనర్థమ్యాతో వెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇప్పడి) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. అతావతు, జన్మాదికళై యిట్టు నికర్షబుద్ధిపణ్ణుకై అపచారమానాప్పోలే, ఇప్పడిగౌరవిత్తు నినైయాతొళిగైయు మపచారమాయ్ త్తలైక్కట్టు మెన్ఱపడి.

ఇప్పడి ఇన్ద భాగవత వైభవమ్ ఆప్తవచనఙ్గళిల్ విశదమాక క్కాణలా మిడఙ్గళ్యాతో వెన్న; అరుళిచ్చెయ్కిఱార్' (ఇవ్వర్థమితిహాస పురాణఙ్గళిలుమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (ఇవ్వర్థమ్) ఎన్ఱు, కీழ్ విస్తరేణోక్తమాన భాగవత వైభవత్తైప్పరామర్శిక్కిఱతు, "మద్భక్తం శూద్రసామాన్యా దవమన్యన్తియే నరాః। నరకేష్వవతిష్ఠన్తి వర్షకోటీర్నరాధమాః। చణ్డాలమపిమద్భక్తం నావమన్యేత బుద్ధి

మూ॥ ౨౨౪॥ ఆచార్యసమానులగాఁదలంచుటకు మూలము ఆచార్యుని వచనము.
మూ॥ ౨౨౫॥ ఇట్లు తలంపకపోవుటయును అపచారము.
మూ॥ ౨౨౬॥ ఈ యర్థము ఇతిహాస పురాణములలోను,

అవతారిక:— ఆచార్యుని తానొక్క విషయమునను సమానముగాఁ దలంచుట యయుక్తమై యుండఁగా, ఆచార్య తుల్యులనుగాను తలంచుటకు కారణమేద్ది యంటివేని తెలుపుచున్నారు,

ఆచార్యతుల్యులనుగాను తలంపవలయు ననుటకుఁ గారణము "శ్రీవైష్ణవులఁ జూచినట్లయిన, నన్ను చూచినట్లు తలంచునది" అని యుపదేశసమయమున నాచార్యులు సాయించిన శ్రీసూక్తియనుట.

అవతారిక:—ఇట్లు తలంపకపోయినట్లయిన ఎద్దియైన అనర్థము గలుగునా ? యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

జన్మాదులనుబట్టి తక్కువవారని తలంచుట యపచారమయినట్లు, ఈపైని గానఁబఱచిన ప్రకారము గౌరవముతో తలంపకుండుటయును అపచారమగును.

అవతారిక:— ఇటి భాగవతవైభవమును ఆప్తులయినవారెచటనైన విశదముగాఁ దెలిపియున్నారా? యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(ఈ యర్థమును) ఇత్యాది. ఈయర్థమనఁగా నింతకుముందు చెప్పఁబడిన భాగవతవైభవమనుట మహాభారతమున,

శ్లో॥ మద్భక్తంశూద్రసామాన్యా దవమన్యన్తియే నరాః
నరకేష్వవతిష్ఠన్తి వర్షకోటీర్నరాధమాః।
చణ్డాలమపి మద్భక్తం నావమన్యేత బుద్ధిమాన్।
అవమానాత్పతత్యేవ రౌరవే నరకేచ సః॥

మాణ్ । అవమానాత్ప తత్యేవ రౌరవే నరకే చసః ” ఇత్యాదియాలుమ్, “నశూద్రాభగవద్భక్తాః విప్రాభాగవతాస్మృతాః। సర్వవర్ణేషు తేశూద్రాయేహ్యభక్తాజనార్దనే” ఇత్యాదియాలుమ్, “మద్భక్తజనవాత్సల్యం పూజాయాఞ్చానుమోదనమ్। స్వయమభ్యర్చనంచైవ మదర్థే దమువర్జనమ్। మత్కథాశ్రవణేభక్తిః స్వరనేత్రాఙ్గవిక్రియా॥ మమానుస్మరణం నిత్యం యచ్చమాం నోపజీవతి। భక్తిరష్టవిధాహ్యేషా యస్మిన్ మ్లేచ్ఛేపివర్తతే। సవిప్రేన్ద్రోమునిశ్శ్రీమాన్ సయతిస్సచపణ్డితః। నమేపూజ్యశ్చతుర్వేదీ పూజయన్ భక్తివర్జితః। సమేపూజ్యస్సదాచాసౌ మద్భక్తశ్శ్వపచోఽపియః। తస్మైదేయం తతోగ్రాహ్యంసచ పూజ్యోయథాహ్యహమ్” ఇత్యాదియాలుమ్ పలవిడఙ్గళిలుమ్ భాగవతవైభవమ్ ప్రతిపాదితమ్. ఇతిహాసోక్తమత్తిలే “శూద్రంవాభగవద్భక్తమ్ నిషాదం శ్వపచం తథా। వీక్ష

తా॥ నాభక్తుని శూద్రసమునిగాను తలంచువారు కోట్లకొలది సంవత్సరములు నరకములో నుందురు. బుద్ధిమంతుఁడనువాఁడు చండాలుండైనను నాభక్తుని యవమానపఱచకూడదు. అట్లు అవమానపఱచుటచే రౌరవాదినరకములపాలగును” ఇత్యాది తావులను,

శ్లో॥ న శూద్రాభగవద్భక్తా విప్రాభాగవతాఃస్మృతాః।
సర్వవర్ణేషు తే శూద్రాయేహ్యభక్తా జనార్దనే॥

తా॥ భగవద్భక్తులయినవారు శూద్రులుగా నెన్నఁబడరు. వారు బ్రాహ్మణులును భాగవతులును, అన్ని వర్ణములలోను భగవద్భక్తిలేనివారు శూద్రు లనిపించుకొనుచున్నారు” ఇత్యాది తావులను,

శ్లో॥ మద్భక్తజనవాత్సల్యం పూజాయాఞ్చానుమోదనమ్।
స్వయమభ్యర్చనంచైవ మదర్థేదమ్భవర్జనమ్।
మత్కథాశ్రవణేభక్తిః స్వరనేత్రాఙ్గవిక్రియా।
మమానుస్మరణంనిత్యం యచ్చమాంనోపజీవతి।
భక్తిరష్టవిధాహ్యేషా యస్మిన్ మ్లేచ్ఛేపివర్తతే।
సవిప్రేన్ద్రోమునిశ్శ్రీమాన్ సయతిస్సచపణ్డితః।
నమేపూజ్యశ్చతుర్వేదీ పూజయన్భక్తివర్జితః।
సమేపూజ్యస్సదాచాసౌ మద్భక్తశ్శ్వపచోపియః।
తస్మైదేయంతతోగ్రాహ్యంసచ పూజ్యోయథాహ్యహమ్॥

తా॥ నాభక్తులయెడల వాత్సల్యమును, నన్ను పూజించువిషయమున నంగీకారమును, స్వయముగ పూజించుటయును, నావిషయమున డంబములేకుండుటయును, నా చరిత్రమునువినుటయందు భక్తియును అట్టిసమయమున నేత్రాంగవికారములనుబొందుటయును, ఎల్లప్పుడు నన్ను స్మరించుటయు, నన్నువిడిచి జీవింపనేరకపోవుటయు నిట్లు యెనిమిది విధములగు భక్తి చండాలునికున్నప్పటికిన్ని వాఁడే బ్రాహ్మణశ్రేష్ఠుండు. వాఁడే ముని, వాఁడే శ్రీమంతుఁడు, వాఁడే యతి, వాఁడే పండితుండు. నాల్గువేదములఁ జదివినవాఁడైనను భక్తిలేనివాఁడు పూజ్యుండుకాడు నాయెడలభక్తిగలవాఁడు చండాలుండైనను పూజ్యుండు. వానికియ్యవచ్చును. వానినుండి గ్రహింపవచ్చును. నేనుఎట్లో, అట్లే వాఁడును పూజ్యుండు” ఇత్యాది వాక్యములచేతను అనేకతావుల భాగవతవైభవము ప్రతిపాదింపఁబడినది.

తేజాతిసామాన్యాత్ప్రయాతినరకంనరః” ఇత్యాదియాలే భాగవతప్రభావమ్ ప్రకీర్తితమ్. ఇన్నము మితిహాసత్తిలే పలవిడజ్గళిలుమ్ భాగవతమాహాత్మ్య ప్రతిపాదనమ్ వన్దవిడజ్గళిలే కణ్డుకొళ్ వతు. శ్రీవరాహ పురాణత్తిలే“మద్భక్తంశ్వపచంవాపి నిన్దాఙ్కుర్వన్తియేనరాః। పద్మకోటిశతేనాపి నక్షమామివసున్ధరే” ఇత్యాదియాలే భాగవతవైభవమ్ శ్రీభాగవతత్తిలే ప్రోక్తమ్. “శ్వపచోఽపిమహీపాలవిష్ణుభక్తో ద్విజాధికః। విష్ణుభక్తివిహీనస్తు యతిశ్చ శ్వపచాధమః” “విప్రాద్ద్విషడ్గుణయుతాదరవిన్దనాభ పాదారవిన్ద విముఖాచ్ఛ్వపచం వరిష్ఠమ్। మన్యే తదర్పిత మనోవచనేహితార్థప్రాణః పునాతి సకలం నతుభూరిమానః” ఇత్యాదికళాలే భాగవతవైభవమ్ పలవిడజ్గళిలుమభిహితమ్. లైజ్గత్తిలుమ్, “వైష్ణవానాంవిశేషోఽస్తివిష్ణోరాయతనంమహాత్ । జజ్గమ శ్రీవిమానాని హృదయానిమనీషిణామ్। యఃపశ్యతి శుభాచారం వైష్ణవం వీతకల్మషమ్। యస్మిన్

శ్రీరామాయణమున, శ్లో॥ శూద్రంవాభగవద్భక్తం నిషాదంశ్వపచంతథా।
వీక్షతేజాతిసామాన్యాత్సయాతినరకంనరః॥

తా॥ భగవద్భక్తుఁడైనవాఁడు శూద్రుండుగాని, కిరాతుఁడుగాని, ఛండాలుండుగాని వానిని జాతినిబట్టి తలంచువాఁడు నరకమును బొందుచున్నాఁడు. ఇత్యాది శ్లోకములచే భాగవతప్రభావము తెలుపఁబడినది,

శ్రీవరాహపురాణమున, శ్లో॥ మద్భక్తంశ్వపచంవాపి నిన్దాఙ్కుర్వన్తియేనరాః।
పద్మకోటిశతేనాపి నక్షమామివసున్ధరే॥

శ్లో॥ ఓభూదేవి నాభక్తులు ఛండాలురైనను వారిని నిందించువారిని కోట్లకొలఁది సంవత్సరములకైనను క్షమింపను. ఇత్యాది శ్లోకములచే భాగవతవైభవము తెలుపఁబడినది.

శ్రీభాగవతమున, శ్లో॥ శ్వపచోఽపి మహీపాల విష్ణుభక్తోద్విజాధికః।
విష్ణుభక్తివిహీనస్తు యతిశ్చశ్వపచాధమః॥
విప్రాద్ద్విషడ్గుణయుతాదరవిందనాభ
పా రవిందవిముఖాత్ శ్వపచంవరిష్ఠమ్।
మన్యే తదర్పిత మనోవచనేహితార్థ
ప్రాణఃపునాతి సకలంనతుభూరిమానః॥

ఓరాజా! ఛండాలుఁడైనను విష్ణుభక్తిగలవాఁడు బ్రాహ్మణునికంటెను గొప్పవాఁడు విష్ణుభక్తిలేని యతియైనను ఛండాలునికంటెను తక్కువైనవాఁడు. షడ్గుణంబులు గలవాఁడైనను విష్ణుభక్తిలేనిబ్రాహ్మణునికంటెను చండాలుని శ్రేష్ఠునిగాను తలంచుచున్నాను. భగవద్విషయమున మనస్సును,వాక్కును,పురుషార్థమును, ప్రాణములనున్న అర్పించిన అభిమానరహితుండు సర్వమును పవిత్రము చేయుచున్నాఁడు. ఇత్యాది శ్లోకములచే అనేకతావుల భాగవతవైభవము చెప్పఁబడినది.

లింగపురాణమున, శ్లో॥ వైష్ణవానాంవిశేషోఽస్తి విష్ణోరాయతనంమహాత్
జంగమశ్రీవిమానాని హృదయానిమనీషిణామ్।
యఃపశ్యతి శుభాచారం వైష్ణవమ్ వీతకల్మషమ్
యస్మిన్ కస్మిన్ కులేజాతంప్రణమేద్దండవద్భువి॥

విష్ణుభక్తులవిషయమున విశేషము కలదు. విష్ణుభక్తుల హృదయములు సర్వేశ్వరునికి చలించునట్టి విమానములును, నివాసస్థానములును. మంచియాచారముగలవాఁడును, కల్మషములేనివాఁడు

మూ॥ పయిలుమ్ శుడరొళి

కస్మిౝకులేజాతం ప్రణమేద్దణ్డవద్భువి”ఇత్యాదియాలే భాగవతవైభవమ్ ప్రతిపాదితమ్.ఇప్పడి భాగవతమాహాత్మ్య ప్రతిపాదనమ్ పలపురాణఙ్గళిలుమ్ ముణ్డాకైయాలే తత్తత్ స్థలఙ్గళిలే కణ్డుకొళ్ వతు. ఇతిహాసాదికళిలుపాత్తవచనఙ్గళిలే, భాగవతర్కళై జన్మనిరూపణం పణ్ణుమతి శెయ్తాల్ వరుమనర్థవిశేషముమ్, భాగవతరానపోతే అవర్కళ్ అపకృష్టజాతీయరల్లర్ ఉత్కృష్టజాతీయతుల్యజ్ఞానప్రదాతృతయా గురుక్కళుమాయ్ పరమశేషియాన ఈశ్వరనోపాతి పూజ్యరుమావర్కళెన్నుమిడముమ్ అవర్కళ్ తిఱత్తిలపచారమ్ కాలతత్త్వముళ్ళతనైయుమ్ ఈశ్వరన్ పొఱానెన్నుమిడముమ్, కరణత్రయవ్యాపారత్తోడు అర్థత్తోడు ప్రాణాదికళోడు వాశియఱ భగవద్విషయత్తిలే సమ్బన్ధిత్తు నిరభిమానరాయిరుక్కుమవర్కళ్ స్పర్శపావనరెన్నుమిడముమ్, అవర్కళుడైయ హృదయమీశ్వరనుక్కు జఙ్గమవిమానమెన్నుమిడముమ్, అవర్కళైక్కణ్డాల్ దణ్డవత్ప్రణామమ్ శెయ్వానెన్నుమిడముమ్ శొల్లప్పట్టతిఱే. ఇప్పడి ఇతిహాసపురాణఙ్గళిలుమ్; నమ్మాళ్వార్ “పాఱ్కడల్ శేర్న్ద పరమనై ప్పయిలుమ్ తిరువుడైయార్-పయిలుమ్ పిఱప్పిడైతోఱెమ్మైయాళుమ్ పరమరే” ఎన్ఱు తుడఙ్గి భగవద్గుణచేష్టితాదికళిలే ప్రవణరాన భాగవతర్కళే నమక్కు శేషికళెన్నుమిడత్తై ప్రతిపాది

మూ॥ “పయిలుమ్ శుడరొళి” అనియు,

నగు వైష్ణవుని చూచినట్లయిన, ఏకులమునఁ బుట్టినవాఁడయినను వానికి సాష్టాంగముగ దండము సమర్పించునది. ఇత్యాది వాక్యములచే భాగవతవైభవము ప్రతిపాదింపఁబడినది. ఇట్లు భాగవతవైభవము అనేక పురాణములయందు ప్రతిపాదింపఁబడుటంజేసి ఆయా స్థలములయందు జూచుకొనునది.

ఇతిహాసాదులలోనుండి యుదహరించిన వాక్యములలో, భాగవతుల జన్మనిరూపణముఁజేసినట్లయిన సంప్రాప్తించునట్టి యనర్థమున్ను, భాగవతులయినట్లయిన, వారు తక్కువజాతివారు కారు. ఎక్కువజాతివారితో సమానముగ జ్ఞానమునిచ్చువారలగుటచే గురువులయి, పరమశేషియగు ఈశ్వరునితో సమానులనియును, వారివిషయమున నొనర్చిన యపచారమును కాలతత్త్వమున్నంతవరకును సర్వేశ్వరుండు సహింపడు అనియు, కరణత్రయవ్యాపారమును ద్రవ్యమును ప్రాణాదులను అన్నింటిని భగవద్విషయమున వినియోగపరచి అభిమానరహితుఁడయినవాఁడు తన స్పర్శముచే నన్నింటిని పవిత్రము చేయువాడనియును, వారియొక్క హృదయము సర్వేశ్వరునికి సంచారయోగ్యమైన విమానమనియు, వారినిజూచినట్లయిన, సాష్టాంగ దండప్రణామంబులాచరింపవలయుననియును చెప్పఁబడినది గదా,

శ్రీ నమ్మాళ్వారులును,

“పాఱ్కడల్ శేర్న్ద పరమనై పయిలుమ్ తిరువుడయార్ పయిలుమ్ పిఱప్పిడైతోఱెమ్మైయాళుమ్ పరమర్” (తి. వా. ౩-౭-౧) (క్షీరాబ్ధిని చేరియున్న స్వామియైన శ్రియఃపతిని అనుభవించుట యనెడి సంపత్తుగలవారు నిరంతరముగా వచ్చెడి జన్మములయొక్క మధ్యకాలములన్నింటిలోను మమ్ములను పాలించెడి ఉత్కృష్టులు సుమండి) అని యారంభించి, భగవద్గుణచేష్టితాదులవిషయమునఁ బ్రీతిగల భాగవతులే తమకు శేషియయినవారని ప్రతిపాదించు సందర్భమున,

మూ॥ నెడుమార్కడిమైయిలుమ్, కణ్ శోరవెజ్గురుతియిలుమ్

త్తరుకుకిఱవిడత్తిల్, ‘‘యావరేలుమవర్కణ్డీర్’’ ‘‘కుమ్బినరకర్కళేత్తువరేలుమవర్ కణ్డీర్’’ ‘‘ఎత్తనైనలన్దానిలాతశణ్డాళశణ్డాళర్కళాకిలుమ్’’ఎన్ఱుజన్మాదికళాలెత్తనైయేనుమ్తణ్ణియరాకిలుమ్ శేషత్వవిరోధియాన జన్మాద్యభిమానమిల్లాతవర్నమక్కు మికవుముద్దేశ్యరెన్ఱరుళిచ్చెయ్తపయిలుమ్శుడరొళియిలుమ్; ‘‘కొడుమావినైయేనవనడియారడియే కూడుమితువల్లాల్-వియన్మూవులకు పెఱినుమ్-విడుమారెన్బ తన్నన్దో’’ఎన్ఱుతుడజ్గి భాగవతర్కళే తమక్కు పరమప్రాప్యరెన్నుమిడత్తై ప్రతిపాదిక్కుమవళవిల్, జన్మవృత్తాదివిభాగమన్నిక్కే, ‘‘శయమేయడిమైతలైనిన్ఱార్’’ ‘‘మణిమలైపోల్కిడన్దాన్తమర్కళ్’’ ‘‘కోతిలడియార్’’ ‘‘నీక్కమిల్లావడియార్’’ఎన్ఱు భగవత్సౌన్దర్యాదికళిలే తోఱ్ఱిరుక్కుమాకారమే అవర్కళుక్కు నిరూపకమాక వరుళిచ్చెయ్త నెడుమార్కడిమైయిలుమ్; తిరుమఙ్గైయాళ్వార్, ‘‘తణ్ శేఱ్ఱై యెమ్బెరుమాన్ తాళ్ తొழுవార్ కాణ్మినెన్ తలైమేలార్’’ఎన్ఱుతుడజ్గి,అర్చావతారప్రవణరాన శ్రీవైష్ణవర్కళేయెనక్కు శిరసావాహ్యర్, సదాధ్యేయర్,

మూ॥ ‘‘నెడుమార్కడిమై’’అను తిరువాయ్మొழிలందును,’’ ‘‘కణ్ శోర వెజ్గురుతి’

‘‘యావరేలుమవర్కణ్డీర్’’ (అట్టివారు జాతిగుణాదులలో నెంత తక్కువవారయినను) అనియు ‘‘కుమ్బినరకర్కళేత్తువరేలుమవర్కణ్డీర్) (తి.వా. ౩-౭-౮) (కుంభీపాకనరకమువనుండు వారు స్తుతించినను రక్షించువారు వారే సుమండి) అనియు ‘‘ఎత్తనైనలన్దానిలాత శండాళ శండాళర్కళాకిలుమ్’’ (౩-౭-౯) (ఎంతమాత్రము జ్ఞానములేని ఛండాలుల కంటె నధములయినను) అనుతావుల జన్మాదులనుబట్టి ఎంత తక్కువవారయినను శేషత్వవిరోధియగు జన్మాద్యభిమానములేనివారు సుమీ మాకు యొక్కువకావలసినవారు’’అనిసాయించినట్టి ‘‘పయిలుమ్ శుడరొళి’’ అను తిరువాయ్మొழிయందును,

‘‘కొడుమావినయే నవనడియారడియే కూడుమితువల్లాల్ వియన్మూవులకు పెఱినుమ్ విడుమారెన్బతన్నన్దో’’ (తి, వా. ౮-౧౦-౧) (సర్వేశ్వనియొక్కదాసుల శ్రీపాదములనే పొందవలసినది తప్ప, విశాలములైన మూడులోకములను లభించినను తీవ్రమై గొప్పపాపములుగల నేను భాగవతుల శ్రీపాదములనువిడుచుట ఎట్టిది? అయ్యో) అనియారంభించి భాగవతులేతమకు పరమప్రాప్యులనువిషయమును ప్రతిపాదించు సందర్భమున, జన్మవృత్తాముల భేదములేకుండ ‘‘శయమేయడిమైతలైనిన్ఱార్’’ (తి.వా.౮-౧౦-౨) (స్వయంప్రయోజనమైన దాస్యముయొక్క పైభాగమునందుండువారు) అనియు ‘‘అవనడియార్’’ (తి. వా. ౮.౧౦-౧) (వానిదాసులు) అనియు, ‘‘మణిమలైపోల్ కిడన్దాన్తమర్కళ్’’(తి. వా. ౮-౧౦-౮)(రత్నముల పర్వతమువలె పవ్వళించియున్న సర్వేశ్వరుని దాసులు) అనియు, ‘‘కోతిలడియార్’’ (తి. వా. ౮-౧౦-౯) (దోషములేనిదాసులు)అనియు ‘‘నీక్కమిల్లావడియార్’’(తి. వా. ౮-౧౦-౧౦) (విశ్లేషింపనిదాసులు)అనియు నిట్లు భగవత్సౌందర్యాదుల విషయమున ప్రీతిమగ్నమైనట్టి యాకారమే వారికి నిరూపకముగాను సాయించియున్నట్టి ‘‘నెడుమార్కడిమై’’ అను తిరువాయ్మొழிయందును,

తిరుమంగైయాళ్వారులు, ‘‘తణ్ శేఱ్ఱై యెమ్బెరుమాన్ తాళ్ తొழுవార్ కాణ్మినేన్ తలైమేలార్’’ (తి, మొ, ౭-౮-౨) (చల్లనిదియు, సారభూతమైనదియగు తిరుపతికి నిర్వాహకుండయిన

మూ॥ వణ్ణాతవాళ పుణరిలుమ్, తేట్టరుమ్ తిఱత్తేనిలుమ్

నూరికళిలుమ్ కైఙ్కర్యసమృద్ధియుడైయవర్కళ్ అవర్కళై యొరుక్షణకాలముమ్ పిరియక్షమనల్లేన్ అవర్కళు క్కెన్ హృదయమ్ తేనూఱి యెప్పోతుమినితాకానిన్ఱతు, అవర్కళై కణ్డమాత్రత్తిలే కణ్ణిణైకళే యెన్నుడైయ మనోదృష్టికళ్ కళిక్కప్పడి, అవర్కళక్కిలే యాకానిన్ఱతు ఎన్న ప్పోవనతు, అవర్కళై నెంజాలే నినైక్కవే మృత్యువుక్కుమ్ పాపత్తుక్కుమ్ మఙ్గవేణా, ఎన్నుడైయ హృదయమ్ అవర్కళ్ విషయత్తిలే ఇళకిప్పడి కణ్డికోళే, ఎన్నిప్పడి యరుళిచ్చెయ్కైయ విడత్తిలిల్ జన్మాది ప్రసఙ్గమఱ వరుళిచ్చెయ్దల కణ్ణినుణ్ శిఱుత్తాంపు తిరుమొళియిలుమ్, “కడల్మల్లై త్తలశయనమారుణ్ణు న్ నెఞ్జుడైయారవర్ ఎమ్మైయాళ్ వారే” ఎన్ఱు ఏతేనుమ్ జన్మవృత్తాదికళైయుడైయరాకవుమామ్, తిరుక్కడల్మల్లై తలశయనత్తై యునసన్ధిక్కుమవర్కళ్ నిన్ఱనిలైకళిలే ప్రమాణమ్ కాట్టాతే నమ్మై క్కారియామ్ కొళ్ళవల్లియారన్ఱుడన్” “ఞానత్తి నాలి యురువై నినైవారెన్నాయకర్” “అవరెఙ్గళ్ కులతెయ్వమే” ఎన్ఱు ఉకన్దరుళిన నిలక్కిలే ప్రమాణమునుక్కు మవర్కళే నమక్కు శేషికళ్ ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్ద నణ్ణాతవాళవుణరిలుమ్, శ్రీకులశేఖర ప్పెరుమాళ్, “మెయ్యడియార్కళ్ తమ్మీట్టమ్ కణ్డిసక్కుడుమేలతు కాణుమ్ కణ్పయనావతు” “తొణ్డరడిప్పొడియాడనామ్ పెఱిల్ కఙ్గైనీర్ కుడైన్దాడుమ్ వేట్కై యెన్నావతు” ఇత్యాది

సూ॥ “వణ్ణాతవాళి పుణరిల్” అను పాశురమునను, “తేట్టరుత్తిఱత్తేని” అను పాశుర

సర్వేశ్వరునియొక్క శ్రీపాదములను దండముసమర్పించువారు నాశిరముపైనుండువారు” అనియారంభించి అర్చావతారమున శ్రీరంగలక్ష్మీ వైష్ణవులు నాశిరస్సుచే వహింపందగినవారనియు, ఎప్పుడు నాచేధ్యానింపవలసినవారనియు, నిత్యసూరులకంటెను నెక్కువ కైంకర్య సమృద్ధి గలవారనియు, వారిని ఒక్కకాలమైనను విడనాడి నిలువజాలననియు, వారికి నాహృదయము ఎప్పుడును తేనెలూరుచు భోగ్యముగానున్నదనియు, వారు వేంచేసినమాత్రమున నా మనోదృష్టులు సంతోషపడుటను చూడండీ అనియు, నాయొక్క ప్రీతి వారియెడల ప్రసరించుచున్నదనియు. వారిని మనసా తలంచినమాత్రమున మృత్యువునకును పాపమునకును బయపడనక్కరలేనదనియు, నాయొక్క హృదయము వారివశమున ప్రవేశించుటను చూడుడనియు, ఇట్లు ప్రసాదించిన తావులయందు జన్మాదులతో నిమిత్తములేకుండ, “కణ్ణినుణ్ శిఱుత్తాంపు” అను తిరుమొళియందును ప్రసాదించియున్నారు.

“కడల్మల్లై త్తలశయనమారుణ్ణుమ్ నెఞ్జుడైయారవరెమ్మైయాళ్వారే” (తి.వా. ౨.౮-౨) అనగా ఎట్టి జన్మవృత్తాదులను గలిగినవారయినను, తిరుక్కడల్మల్లై యను దివ్యదేశమున వేంచేసియుండు తలశయనప్పెరుమాళ్ళను అనుసంధించుకొను వారలు వున్నట్లుగనే ప్రమాణముంజూపింపకయే మావలనకైంకర్యముంగొనదగినవారు” అనియారంభించి “ఞానత్తినొళియురువై నినైవారెన్నాయకర్” (తి. వా. ౨. ౬. ౩) (జ్ఞానస్వరూపియగు సర్వేశ్వరుని ధ్యానించువారు నాస్వాములు) అనియు “అవరెఙ్గళ్ కులతెయ్వమ్” (తి. వా. ౨. ౬ ౪.) (తలశయనప్పెరుమాళ్ళను ధ్యానించువారు మాకులదైవము) అనియు ఇట్లు సర్వేశ్వరుండు ప్రీతితో వేంచేసియున్నట్టి దివ్యదేశములను ప్రేమించువారు మాకు శేషులయినవారని సాయించినట్టి “వణ్ణాతవాళవుణర్” అను తిరుమొళియందును.

శ్రీకులశేఖరప్పెరుమాళ్ “మెయ్యడియార్కళ్ తమ్మీట్టమ్ కణ్డిసక్కుడుమేల్ అతుకాణుమ్ కణ్పయనావతు” (పెరు. ౨.౧.) (నిజముగా దాసులయినవారు తమ బృందముగా మాడవచ్చు

మూ॥ మెయ్మ్బొరుళుక్కు మేలిట్టాట్టుక్కళిలుమ్ విశదమాగ క్కాణలామ్.

తు॥ ఇత్యాదికళాలే తమ్ముడైయ భాగవతప్రేమ ప్రకర్షత్తై ప్రతిపాదిక్కుమ్ పశిశల్ జన్మాద్యుత్కర్షాపకర్ష ప్రసఙ్గమిన్ఱియే భగవద్భక్తి ప్రాచుర్యమే అవర్కళుక్కు నిరూపకమాగ అరుళిచ్చెయ్త తేట్టరుమ్ తిరళ్ తేనిలుమ్, శ్రీతొణ్డరడిప్పొడియాళ్వార్ ద్వయనిష్ఠర్ పక్కల్ ఈశ్వరనుక్కుణ్డాన ఉకప్పై యరుళిచ్చెయ్త «మెయ్మ్బొరుళ్» ఎన్గిఱ పాట్టుక్కు మేల్, ఎత్తనైయేనుమ్ తణ్ణియజన్మఙ్గళిలే పిఱన్దార్కళేయాకిలుమ్ మెయ్మ్బొరుళిల్ శొన్న జ్ఞాననిష్ఠైయుడైయరాకిల్ తిరుత్తుழாయోపాతి సర్వేశ్వరనుక్కు శిరసావాహ్యరెన్ఱుమ్, జన్మత్తాల్ వన్ద తాழ்వై యొழிయ ఎత్తనైయేనుమ్ తణ్ణియ వృత్తరుమాయిరుక్కుమవరాకిల్ అప్రకృష్టఫలమనుభవియారెన్ఱుమ్, తఙ్గళుక్కు జన్మవృత్తాదికళాల్ వరుమ్ కురైయిల్లామైయేయన్ఱు, తఙ్గళోడు సమ్బన్ధిత్త సంసారికళుమ్ తఙ్గళ్ ప్రసాదస్వీకారత్తాలే పరిశుద్ధరాయ్ప్పోయ్ ఉత్కర్షముడైయారెన్ఱుమ్, జన్మవృత్తాదికళాల్ కురైయనిన్ఱే ఇన్నజ్ఞానముడైయవర్కళ్, ఇన్నజ్ఞానవిధురరాయ్ జన్మవృత్తాదికళాలుయర్న్దవర్కళుక్కు సర్వేశ్వరనోపాతి పూజ్యరాయ్ జ్ఞానదానప్రసాదగ్రహణఙ్గళుక్కర్హరావరెన్ఱుమ్, జన్మవృత్తాదికళుక్కు మేలే జ్ఞానాధికరామవర్కళ్ జన్మవృత్తాది వైలక్షణ్యమిల్లాదే ఇన్న జ్ఞానముడైయరానవర్కళై భగవత్ప్రభావత్తాలే వన్ద వైలక్షణ్యత్తై బుద్ధిపణ్ణాతే కర్మనిబన్ధనమాన జన్మాద్యపకర్షత్తైయే

సం॥ «మెయ్మ్బొరుళ్» అనుపాశురమునకు పైగానుండు పాశురయందును

చూడవచ్చును.

నట్లు ఒక చోటచేర్చినట్లయిన, దానిని సేవించుటచే కండ్లు పున్నంగ గల ప్రయోజనము) అనియు «తొణ్డరడిప్పొడియాడనామ్ పెఱిల్ కంగైనీర్కుడైన్దాడమ్ వేణ్డియెన్నాక్కతు» (నిజముగా దాసులయినవారి శ్రీపాదధూళియందు స్నానము చేయ లభించితిమేని గంగానదిలో స్నానము చేసినట్లు) అనియు నీ మొదలగు తావుల తమకుఁగల భాగవతప్రీతిని ప్రసాదించు సందర్భమున జన్మాదుల యొక్కువ తక్కువలను గుఱించిన ప్రసక్తి లేకుండ భగవద్భక్తి పరవశులుగా నుండుటయే వారికి నిరూపకముగాను వ్రాయించియున్నట్టి «తేట్టరుమ్తిరుత్తేన్» అను తావునను

శ్రీ తొండరడిప్పొడియాళ్వారులు ద్వయార్థమునం దభిరుచిగలవారి విషయమున సర్వేశ్వరునికిఁ గల సంతోషమునుగుఱించి వ్రాయించినట్టి «మెయ్మ్బొరుళ్» అను పాశురమునకు పై పాశురములందు

«ఎంత తక్కువకులమునందు జన్మించినవారయినను, «మెయ్మ్బొరుళ్» (తిరుమా. ౩౯) అను పాశురమునను పదేశించినట్టి జ్ఞాననిష్ఠకలవారయినచో, వారు తులసీదళమువలెనే సర్వేశ్వరునిచే శిరసా వహింపవలసినవారు అనియు,

తక్కువ జన్మమున జన్మించుటయే కాకుండ యెంతతక్కువృత్తిగలవారయినను, యీజ్ఞాననిష్ఠ గలవారయినచో అట్టి నుత్కృష్టములనిఫలముల ననుభవింపగు అనియు,

తమకు జన్మవృత్తాదు లనుగుఱించిన కొఱతలేకపోవుటయే కాకుండ, తమతో సంబంధించినసంసారులును తమ ప్రసాదస్వీకారమువలన పరిశుద్ధులగునంతయుత్కర్షము గలవారగుదురు అనియు,

జన్మవృత్తాదులనుగుఱించిన కొఱత యుండి, ఇట్టిజ్ఞాననిష్ఠగలవారు ఇట్టి జ్ఞానములేనివారై జన్మవృత్తాదులవలన గొప్పవారగువారికి సర్వేశ్వరునివలెనే పూజ్యులును జ్ఞానమునిచ్చు విషయమునను గ్రహించువిషయమునను అర్హులుననియును,

జన్మవృత్తాదులకు పైని జ్ఞానమున్నకలవారు జన్మవృత్తాది వైలక్షణ్యములేనివారై యిట్టిజ్ఞాన

మూ॥ ౨-౨౭.॥ క్షత్రియనాన విశ్వామిత్రన్ బ్రహ్మర్షి యానాన్.

బుద్ధిపణ్ణి త్తాழని నెత్తార్కళాకిల్ అన్దక్షణత్తిలే అవర్కళ్ కర్మచణ్డాలరావరిన్నుమ్, ఇప్పడి ప్రతిపాదిత్తవర్గళ్ సమ్బన్ధత్తుక్కు మేన్నమిడమ్, బ్రహ్మణికళుక్కు దుర్లభమాన పేఱై తిర్యగ్జాతియిలే పిఱన్దానొరువన్ పెఱ్ఱుప్పిన్బు శొల్లవేణుమో వెన్ఱు మరుళిచ్చెయ్‌త అఱుపాట్టుక్కళిలుమ్, (వివదమాక క్కాణలామ్) ఎన్ఱతు- సంశయవిపర్యయఙ్గళ్ దర్శిక్క లామెన్ఱపడి.

ఇప్పడి ఇతిహాసాదికళిలే భాగవతవైభవమ్ శొల్లప్పట్టిరుక్కైయాకిలుమ్ ‘‘నశూద్రా భగవద్భక్తా విప్రా భాగవతాస్స్మృతాః’’ ‘‘సపితోరిదమ్ సంసితి స్తుతి శతదివ్యాః’’ ఎన్ఱు శొన్నవిప్రశబ్దార్థవాదమాత్తమైయల్లదు, అప్పిఱప్పిల్ జన్మమానవన్ అన్దచ్చరీరత్తిలే ఉత్కృష్టనాకక్కూడుమో వెన్న, కూడుమెన్నుమిడత్తుక్కు ఉదాహరణత్తై అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (క్షత్రియనాన) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. అతావతు- క్షత్రియకులోద్భవనాన విశ్వామిత్రన్ అజ్జన్మత్తిలే (తాన్ పణ్ణిన తపోవిశేషమడియాక వసిష్ఠవాక్యత్తాలే క్షత్రియత్వమ్ పిన్నాట్టాదపడి బ్రహ్మర్షియాయ్ విట్టానిఱే అక్కైయాలే అత్యన్తాపకృష్టకులోద్భవరానాలుమ్ అన్దశరీరమ్ తన్నోడే అనవధికశక్తిక భగవత్సమ్బన్ధరూప సంస్కారవిశేషత్తాలే, అత్యన్తోత్కృష్టకుల జాతర్క్కు వన్దనీయరామ్బడి ఉత్కృష్టతమరాకక్కుఱై యిల్లై యెన్నై. అల్పశక్తిక వసిష్ఠ వాక్యమ్ శెయ్‌తపడికణ్డాల్ సర్వశక్తి సమ్బన్ధ విశేషమ్ ఎన్ చెయ్యమాట్టాదు?

మూ॥ ౨-౨౭॥ క్షత్రియుండగు విశ్వామిత్రుండు బ్రహ్మర్షి యాయెను.

నిష్ఠగవారగువారికి భగవదనుగ్రహమువలన ప్రాప్తించిన వైలక్షణ్యమును గమనింపక, కర్మనిబంధనము గు జన్మవృత్తపక్షతనే గమనించి వారిని హీనులనుగాఁదలఁచునట్టివారు, ఆక్షణముననే కర్మచండాలు లగుదురనియు,

‘‘ఇట్లు ప్రతిపాదింపనట్టి యర్థములు సంభవములు’’ అను విషయమును ప్రహ్మాదులకును దుర్లభమగు ఫలమును తిర్యగ్జాతిలోజన్మించినట్టి యొక్కరు లభించినతరువాత చెప్పవలసినదేమున్నది ’’ అనియు నిట్లు సాయించిన ఆరు పాశురములలో ఈవిషయమును సంశయ విపర్యయములు లేకుండ తెలుసుకొనవచ్చును.

అవతారిక:—ఇట్లు ఇతిహాసాది గ్రంధములయందు భాగవత వైభవము చెప్పఁబడి యున్నను ‘‘నశూద్రా భగవద్భక్తా విప్రా భాగవతాస్స్మృతాః’’ ‘‘సవిప్రేన్ద్రో మునిశ్శ్రీమాన్ సయతిస్సచపణ్డితః’’ అనుతావునఁ జెప్పఁబడిన బ్రాహ్మణ్యము మొదలుగునవి స్తుతిచేయుటకుమాత్రమే తప్ప, తక్కువకులమున జన్మించినవాఁడు ఆజన్మమునందే యెక్కువకులము గలవాఁడు కాఁదగునా? యంటివేని, కాఁదగునను విషయమును దృష్టాంతపూర్వకముగాఁ దెలుపుచున్నారు,

క్షత్రియకులమున జన్మించినట్టి విశ్వామిత్రుండు అదేజన్మమున తానొనర్చిన తపస్సుయొక్క బలముచే వసిష్ఠవాక్యముచే క్షత్రియజన్మము వెంటడిపకుండ బ్రహ్మర్షి యాయెనుగదా?

కావున, మిక్కిలి తక్కువ కులమున జన్మించినవారయినను, ఆశరీరములోనుండగనే మేరలేని శక్తిగల భగవత్సంబంధరూపమగు సంస్కారవశమున మిక్కిలియెక్కువకులమున జన్మించినవారిచే నాదరింపఁదగినంత యుత్కృష్టులగుటకు కొరతలేదనట,

స్వల్పశక్తిగల వసిష్ఠుని వాక్యముచేసిన పనినిచూచితే, సర్వశక్తిగల భగవత్సంబంధము దేనిఁజేయఁజాలదు?

మూ॥ ౨౨౮॥ విభీషణనై రావణన్ ‘‘కులపాంసనమ్’’ ఎన్ఱాన్,

మూ॥ పెరుమాళ్ ఇక్ష్వాకువంశ్యరాక నినైత్తు వార్త్తై యరుళిచ్చెయ్ తార్.

ఇతిహాసాది ప్రమాణముఖత్తాలే భాగవతవైభవత్తై దర్శిప్పిత్తార్ కీళ్; శిష్టర్ కళుడైయ ఆచారముఖత్తాలుమ్ భాగవత వైభవత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్, ‘‘ధర్మజ్ఞసమయః ప్రమాణం వేదాశ్చ’’ ఎన్ఱు ఆప్తప్రమాణమాన వేదత్తుక్కుమున్నే యెడుక్కుమ్పడియిఱే శిష్టాచారత్తినుడైయ ప్రామాణ్యమిరుప్పదు. అతిల్ ప్రథమత్తిలే, అపకృష్టజాతీయరానవర్కళ్ అన్దశరీరత్తోడే సజాతీయ వ్యావృత్తరాయ్ ఉత్కృష్టతమరావర్ కళెన్ఱు కీళ్ చ్చొన్నపడత్తై స్థిరీకరిక్కైక్కాక, రావణానుజనైక్కుఱిత్తు పెరుమాళరుళిచ్చెయ్ తవార్త్తైయై యరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (విభీషణనై) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. అతావతు- ‘‘ప్రదీయతాం దాశరథాయ మైథిలీ’’ ఎన్ఱు తనక్కు హితత్తైచ్చొన్న ధర్మాత్మావాన శ్రీ విభీషణాళ్వానై, పాపిష్ఠనాన రావణన్ కుపితనాయ్ ‘‘త్వాన్తు ధిక్కులపాంసనమ్’’ ఎన్ఱు ఇక్కులత్తుక్కు ఉఱ్ఱాక్కాక పిఱన్ద వున్నైచ్చెన్ఱు పరుషత్తు త్తళ్ళివిట్టాన్; ఇక్ష్వాకుకులనాథరాన పెరుమాళ్ ఇవనై ఆదరపూర్వకమాక అఙ్గీకరిత్తవనన్తరమ్, ‘‘ఆఖ్యాహి మమ తత్త్వేన రాక్షసానాం బలాబలమ్’’ ఎన్ఱు రాక్షసరుడైయ బలాబలమిరుక్కుమ్పడి నమక్కుచ్చొల్లుమెన్ఱైయాలే, ఇవనై రాక్షసజాతీయనాక నినైయాతే తిరుత్తమ్పిమారోపాతియాక విభీషణనైత్తు వార్త్తై యరుళిచ్చెయ్ తారన్నై. ఇవ్వాక్యత్తాలే రావణన్ పరిత్యజిత్తపడియుమ పెరుమాళ్ పరిగ్రహిత్తపడియుమ్ శొల్లుకైయాలే, భగవదానుకూ

మూ॥ ౨౨౮॥ విభీషణులవారిని రావణుండు కులపాంసమని పేర్కొని యున్నాడు

మూ॥ పెరుమాళ్లు ఇక్ష్వాకువంశ్యునిగాను భావించి వార్తను చెప్పియున్నారు.

అవతారిక:—ఇతిహాసాది ప్రమాణములమూలముగ భాగవతవైభవమును ఇంతకుముందు తెలిపియున్నారు. శిష్టులయినవారి యాచారములమూలముగను భాగవతవైభవమును జూపించుచున్నారు

‘‘ధర్మజ్ఞసమయః ప్రమాణం వేదాశ్చ’’ (శిష్టులగువారి యాచారము ప్రమాణము వేదములును) అను త్రోవున ఆప్తప్రమాణమగు వేదములకంటెనున్ను ముందుగా పేర్కొనవలసినదిగాను కదా శిష్టాచారముయొక్క ప్రామాణ్యముండును.

దానిలో, ప్రథమమున, తక్కువజాతిలో జన్మించినవారు ఆజన్మముననే తమజాతివారినుండి విలక్షణులై ఉత్కృష్టులగుదురని యింతకుముందుగా సాయించిన విషయమును స్థిరపరచుటకుగాను శ్రీ విభీషణులవారినిగురించి శ్రీరామచంద్రుండు సాయించిన శ్రీసూక్తిని తెలుపుచున్నారు.

(విభీషణుని) ఇత్యాది. ‘‘ప్రదీయతామ్ దాశరథాయ మైథిలీ’’ (సీతనురామునికొసంగుము) అని తనకు హితమునుపదేశించిన ధర్మాత్ముయగు శ్రీవిభీషణుని యెడల పాపిష్ఠుండగు రావణుండు కోపము వచ్చినవాఁడై ‘‘త్వాంతుధిక్ కులపాంసనమ్’’ అన్నట్లు ఈవంశముకు కళంకముగాఁబుట్టిన నట్టి నీవక్కరలేదు అని వెడలగొట్టినవాఁడాయెను.

ఇక్ష్వాకుకులనాథుండగు శ్రీరామచంద్రుండు ఈతని నాదరముతో నంగీకరించిన పిమ్మట ‘‘ఆఖ్యాహి మమ తత్త్వేన రాక్షసానాం బలాబలం’’ (విభీషణా! రాక్షసుల బలాబలమునుగురించి యథార్థముగాఁదెలుపుమా) అని యడుగుటంజేసి ఈతనిని రాక్షసజాతిలోఁజేరినవానినిగానెన్నక, తన తమ్ములతోపాటు తలంచి సంభాషించినారనుట,

ఈ వాక్యమున రావణుండు పరిత్యజించుటయు, శ్రీరామచంద్రుండంగీకరించుటయు, చెప్పి

మూ॥ ౨౨౯॥ పెరియవుడైయార్క్కు ప్పెరుమాళ్ బ్రహ్మమేధసంస్కారమ్ పణ్ణి యరుళినార్.

మూ॥ ౨౩౦॥ ధర్మపుత్రర్ అశరీరివాక్యత్తైయుమ్ జ్ఞానాధిక్యత్తైయుమ్ కొణ్డు

ల్యముణ్డాకవే ప్రాకృతర్ "ఇవన్ నమక్కుడలల్లన్" ఎన్ఱు కైవిడువర్కళెన్నుమిడముమ్, భగవాన్ విరుమ్బి మేల్విఴున్దు పరిగ్రహిక్కుమెన్నుమిడముమ్ శొల్లప్పట్టదు.

ఇప్పడి ఉక్తిమాత్రత్తాలన్ఱిక్కే భాగవతవైభవత్తై వృత్తియాలుమ్ పెరుమాళ్ వెళియిట్టపడియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పెరియవుడైయార్క్కు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. "మర్యాదానాఞ్చలోకస్య కర్తా కారయితాచసః" ఎన్గిఱపడియే లోకమర్యాదాస్థాపనార్థమాక అవతరిత్తు పితృవచన పరిపాలనాదికళాలే సామాన్యధర్మస్థాపనశీలరా యిరుప్పారొరువరిఱే పెరుమాళ్; ఏవమ్భూతరానవర్, పిరాట్టి పిరివుక్కు పొఱుక్కమాట్టామల్ తమ్మై త్తిఱ్ఱిఱమాటిన పెరియవుడైయార్క్కు, జన్మవృత్తాదికళాల్ ఉత్కృష్టరానవర్కళుక్కు తత్పుత్రశిష్యర్కళ్ పణ్ణుమ్ బ్రహ్మమేధసంస్కారత్తై, అవరుడైయ ప్రేమాధిక్యమే హేతువాక, త్తిరుత్తమ్బియారుమ్ కూడనిఱ్కచ్చెయ్తే తామే సాదరమాక ప్పణ్ణియరుళినారిఱే. ఇత్తాల్, జన్మాద్యుత్కృష్టరానవర్కళ్ అవఱ్ఱాల్ కుఱైన్దిరుక్కుమ్ విలక్షణ భాగవతవిషయత్తిల్ పుత్రకృత్యమనుష్ఠిక్కలామెన్నుమిడమ్ కాట్టప్పట్టదు.

ఇవ్వర్థత్తై ధర్మపుత్రరనుష్ఠానత్తాలుమ్ తెళివిక్కిఱార్, (ధర్మపుత్రర్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. పెరుమా

మూ॥ ౨౨౯॥ జటాయువుకు పెరుమాళ్లు (శ్రీరామచంద్రుండు) బ్రహ్మమేధప్రకారము అంతిమసంస్కారంబుల నొనర్చి యున్నారు.

మూ॥ ౨౩౦॥ పాండవులు అశరీరివాక్యమును, జ్ఞానాధిక్యమునున్నుబట్టి

గ్యుండుటంజేసి భగవదానుకూల్యముగల్గినవాఁడనే ప్రకృతిసంబంధముగల జనులు ఈతండు మనకు తగినవాడుకాడని పరిత్యజింతురనియు, భగవంతుండతని ప్రేమించి పైపైబడి స్వీకరించుననియును చెప్పంబడినది.

అవతారిక:—ఇట్లు వాచా చెప్పటమున్మాత్రమేకాకుండ, పెరుమాళ్ళు తమనడవడికవలనను భాగవత వైభవమును ప్రకాశింపఁజేసిన విధమును తెలుపుచున్నారు.

(జటాయువుకు) ఇత్యాది. "మర్యాదానాంచ లోకస్య కర్తా కారయితాచసః" అన్నట్లు లోకమర్యాదలను స్థాపించుటకై యవతరించి పితృవాక్యపరిపాలనాదులచే సామాన్యధర్మములను స్థాపించినవారు గదా పెరుమాళ్లు.

ఇట్టి వారలనువీరు రావణుండు సీతాపిరాట్టిని గొనిపోవుటను సహింపఁజాలక తమప్రాణములఁగోల్పోయిన జటాయువుకు జన్మవృత్తాదులనుబట్టి యుత్కృష్టులయినవారికి తత్పుత్రశిష్యాదులొనర్చునట్టి బ్రహ్మమేధ సంస్కారమును వారికిఁగల ప్రీతిమూలమున తమ్ముడగు లక్ష్మణస్వామి తమకోఁగూడనే యున్నప్పటికిన్ని తామేస్వయముగ నాదరముతో నొనర్చినారు గదా!

ఇందువలన జన్మాదులచేనుత్కృష్టులయినవారు వాటినిబట్టి తక్కువవారగు విలక్షణ భాగవతుల విషయమున పుత్రులొనర్చు కార్యము నొనర్పవచ్చునని తెలుపఁబడినది.

అవతారిక:—ఈవిషయమును పాండవుల యనుష్ఠానమునుబట్టియును తెలుపుచున్నారు.

(పాండవులు) ఇత్యాది. శ్రీరామచంద్రుండు ఇతరులకుగాను సామాన్యధర్మము నాచరించుచు

మూ॥ శ్రీవిదురరై బ్రహ్మమేధత్తాలే సంస్కరిత్తార్.

ళ్ పరార్థమాక సామాన్యధర్మత్తైప్పణ్ణిప్పోన్దారే యాకిలుమ్ విశేషధర్మత్తిలే తిరువుళ్ళమ్ ఊన్ఱి రుక్కైయాలే అవర్కళుక్కుచ్చెయ్యలామ్; ఇవర్ శెయ్‌తతిలే కురైవు. స్వవర్ణధర్మత్తైయే ఉద్దేశ్యమాక నినైత్తు సర్వావస్థైయిలుమ్ మఱుక్కూఱు వరూవుతల్ వారాతపడి సావధానమాక నడత్తిక్కొణ్డుపోరుమవరిఱే యివర్. ఇప్పడియిరుక్కిఱ ఇవర్ శ్రీవిదురరై సంస్కరిక్కిఱ అదనైయిల్ అవరుడైయ వర్ణత్తై ప్పార్ప్పతు జ్ఞానాధిక్యత్తై ప్పార్ప్పతాయ్ "ఎన్ శెయ్యక్కడవోమ్" ఎన్ఱు వ్యాకులప్పడా నిఱ్కచ్చెయ్‌తే, "ధర్మరాజసుతైస్సంస్కారయిషుస్తదా। దగ్ధుకామోఽభవద్విద్వానథాకాశవచోఽబ్రవీత్। భోభో రాజన్న దగ్ధవ్యమేతద్విదురసంజ్ఞికమ్। కళేబరమిహైతత్తే నైషధర్మస్సనాతనః। లోకావైలక్షణో నామ భవిష్యత్యస్య పార్థివ। యతిధర్మమవాప్తోఽసౌ నశోచభరతర్షభ" ఎన్ఱు ఇవర్ బ్రహ్మమేధసంస్కారార్హరెన్ఱు శొన్న అశరీరివాక్యత్తాలుమ్, సమ్ప్రతిపన్నమాన ఇవరుడైయ జ్ఞానాధిక్యత్తాలుమ్ సన్దేహమఱ్ఱు, వైదికాగ్రేసరర్కళుక్కుచ్చెయ్యక్కడవ బ్రాహ్మమేధసంస్కారత్తాలే సంస్కరిత్తారిఱే.

అనన్తరమ్, జన్మాద్యుత్కృష్టరాన ఋషికళ్ తదపకృష్టర్ పక్కలిలే ధర్మశ్రవణమ్పణ్ణిన పడి

మూ॥ శ్రీవిదురునికి బ్రహ్మమేధప్రకారము అంతిమసంస్కారములనొనర్చినారు.

వచ్చినవారేయయినను, విశేషధర్మము విషమునఁబ్రీతిగలిగినందున వారిట్లు చేయవచ్చును.

అయితే పాండవులుచేసినదియే యాజుదు. ఏలననఁగా, స్వధర్మమునే ప్రధానమైనదానినిగాఁదలంచి యన్నియవస్థలలోను దానికొక్కవిధమయిన లోపమున్ను గలుగకుండ సావధానముగాను నడచుకొని పోవునట్టి వారుగదా వీరు. ఇట్టివారలగు వీరు విదురునికి చరమసంస్కారము నొనర్చుసమయమున, వాని జన్మనుజూచియు, జ్ఞానాధిక్యమును జూచియును "ఏమి చేయగలము?" అని వ్యాకులపడుచుండగా,

శ్లో॥ ధర్మరాజసుతైస్సంస్కారయిషుస్తదా। దగ్ధుకామోఽభవద్విద్వానథాకాశవచోఽబ్రవీత్। భోభో రాజన్నదగ్ధవ్యమేతద్విదురసంజ్ఞికమ్। కళేబరమిహైతత్తే నైషధర్మస్సనాతనః। లోకావైలక్షణో నామ భవిష్యత్యస్యపార్థివ। యతిధర్మమవాప్తోఽసౌ నశోచభరతర్షభ.

ధర్మరాజు ఈతనికి సంస్కారము చేయఁదలంచి దహనముచేయబోగా నాకాశవాణి యిట్లు పలికినదాయెను.

ఓరాజా! విదురిని శరీరము దహింపవలసినదికాదు. దీనివిషయమున సామాన్యధర్మము ప్రవర్తింపదు. విశేషధర్మము ప్రవర్తింపఁగలదు. ఏలననఁగా నీతండు యతియొక్క ధర్మమును బొంది యున్నాడు. నీవు దుఃఖింపవద్దు.

ఇట్లు "వీరు బ్రహ్మమేధసంస్కారార్హులు" అని అశరీరివాక్కు వలనను అందరును ఒప్పుకొనియుండునట్టి వీరిజ్ఞానాధిక్యమునుబట్టియును, సందేహముపోయి వైదికాగ్రేసరుల విషయమున చేయవలసినది యగు బ్రహ్మమేధప్రకార మంతిమ సంస్కారము నొనర్చిరి గదా!

అవతారిక:— అనంతరము జన్మాదులనుబట్టి యుత్కృష్టులగు మహర్షులు తదపకృష్టుల సన్నిధిని ధర్మములఁ దెలిసికొనిన విధమును తెలుపుచున్నారు.

మూ॥ ౨౩౦॥ ఋషిగళ్ ధర్మవ్యాధన్ వాశలిలే తువణ్డు ధర్మసందేహంగళై
శమిప్పిత్తు క్కొండార్కళ్.

వై యాయలిర్న్దు యాకిరార్, (ఋషికళ్) ఎన్నుమిడత్తిల్ చతుర్వేదధరాయ్ సర్వోత్కృష్టరాయిరుక్కుమ్ ఋషికళిలుమ్ ఏవనొరుత్తనానవర్కళ్, వేదశ్రవణయోగ్యతైయిల్లాత కులత్తిలే పిఱన్దవర్కళాయ్, జాతిస్మృతియోడే జాయమానాకైయాలే పూర్వజన్మసిద్ధమాన జ్ఞానత్తిల్ కుఱైవిల్లామైయాలుమ్ మాతాపితృశుశ్రూషావిశేషత్తాలుమ్ సకలధర్మసూక్ష్మజ్ఞానవానాయిరుక్కుమ్ ధర్మవ్యాధన్ వాశలిలేశెన్ఱు, మాతాపితృశుశ్రూషైకపరనాయిరుక్కుమ్ అవనవసరమ్ పార్త్తునిన్ఱు జ్ఞాతవ్యఙ్గళాన ధర్మఙ్గళిల్ తఙ్గళుక్కు సన్దిగ్ధఙ్గళానవై యెల్లామవన్ పక్కలిలేకేట్టు అతిల్ సందేహఙ్గళై పోక్కిక్కొణ్డార్కళెన్గై.

"కశ్చిద్ద్విజాతిప్రవరో వేదాధ్యాయీ తపోధనః। తపస్వీ ధర్మశీలశ్చ కౌశికో నామ భారత। సాఙ్గోపనిషదాన్ వేదానధీతే ద్విజసత్తమః। సవృక్షమూలే కస్మింశ్చిద్వేదానుచ్చారయన్ స్థితః। ఉపరిష్టాచ్చ వృక్షస్య బలాకా సన్న్యలీయత। తయా పురీషముత్సృష్టం బ్రాహ్మణస్య తదోపరి" ఎన్ఱు తుడఙ్గి, కౌశికనెన్ఱు పేరైయుడైయనాయ్ అధీతసాఙ్గసశిరస్క సకల వేదనాయిరుప్పానొరు బ్రాహ్మణోత్తమన్, ఒరు వృక్షమూలత్తిలే వేదఙ్గళై యుచ్చరిత్తుక్కొణ్డు నిఱ్కచ్చెయ్తే, అతిన్ మేలే యిరున్దతోరు కొక్కు ఎచ్చమిట్టతు తన్ మార్పిలేవన్దు పట్టవాఱే క్రుద్ధనాయ్ ప్పార్త్తపార్వై

మూ॥ ౨౩౦॥ ఋషులు ధర్మవ్యాధుని వాకిట కాచియుండి ధర్మసందేహములను
నివర్తించుకొనినారు.

నాల్గు వేదములఁ జదివినవారగు సర్వోత్కృష్టులు గాను కదా మహర్షులుందురు. ఇట్టివారగు గీరు వేదములను వినుటకుఁగూడ యోగ్యతలేనట్టి కులమున జన్మించినవాఁడును పూర్వజన్మజ్ఞానముతోఁగూడ జన్మించినవాఁడగుటచేసి పూర్వజన్మమున లభించినట్టిజ్ఞానమున లోపమెద్దియు లేకపోవుటం జేసియు, మాతాపితృశుశ్రూషవలనను సమస్తములగు ధర్మసూక్ష్మముల నెఱింగియుండువాఁడగు ధర్మవ్యాధుండను కటికవాని తలవాకిటలో కనిపెట్టుకొనియుండి మాతాపితృశుశ్రూషలో మునిగియుండునట్టి యీతని సమయమును నిరీక్షించియుండి తెలిసికొనవలసిన ధర్మములలో దమకు సందేహముగల వాటినన్నింటిని అతనివలన విని సందేహములను బోగొట్టుకొనినారు.

శ్లో॥ కశ్చిద్ద్విజాతిప్రవరో వేదాధ్యాయీ తపోధనః
తపస్వీ ధర్మశీలశ్చ కౌశికో నామ భారత।
సాఙ్గోపనిషదాన్ వేదానధీతే ద్విజసత్తమః।
సవృక్షమూలే కస్మింశ్చిద్వేదానుచ్చారయన్ స్థితః।
ఉపరిష్టాచ్చవృక్షస్య బలాకా సన్న్యలీయత।
తయా పురీషముత్సృష్టం బ్రాహ్మణస్య తదోపరి॥

సకల వేదవేదాంగముల నధ్యయనము చేసిన కౌశికుండను బ్రాహ్మణుండు ఒక చెట్టుక్రింద కూర్చొని వేదాధ్యయనముఁ జేసికొనుచుండఁగా, ఆ చెట్టుమీద నివసించియున్న యొక కొంగ అతనిపైని రెట్టవేసెను. అందులకతండు కోపగించి పైకిచూడగా చూచినమాత్రముచేతనే ఆకొంగ

యిల్ అతుపట్టువిఴ, అత్తైక్కణ్డు తప్తచిత్తనాయ్ కణ్ణనక్క శోకిత్తు ‟రాగద్వేషబలాత్కృత రాయ్‌క్కొణ్డు అకృత్యత్తైచ్చెయ్‌తోమ్” ఎన్ఱు పలకాలుమ్ శొల్లిక్కొణ్డు, ఆసన్నమాననోరుగ్రామత్తిలే భిక్షార్థమాకప్పోయ్, ప్రథమమొరుగృహత్తిలేశెన్ఱు ‟భిక్షాందేహి” ఎన్ఱు యాచిత్తవళవిలే, అన్దగృహిణియానవళ్ ‟నిల్లుమ్ వరుకిఱేన్” ఎన్ఱుశొల్లి కరశుద్ధ్యాదికళైప్పణ్ణి భిక్షైకొణ్డు వరువతాక ఉద్యోగియానిఱ్కచ్చెయ్‌తే, భర్తావానవన్ అతిక్షుధార్తనాయ్‌వన్దువుకుర, అవళ్ పతివ్రతైయాకైయాలే భిక్షైకొండు వరుకిఱత్తైవిట్టు పాద్యాచమనీయాసనప్రదానాదికళాలే అవనై శుశ్రూషిక్కిఱ పరాక్కాలే బ్రాహ్మణనిఱ్కిఱత్తై మఱన్దు నెడుమ్పోతునిన్ఱు, పిన్నై అవన్ నిఱ్కిఱత్తైక్కణ్డు నడుఙ్గ భిక్షైకొణ్డు వన్దవళవిలే, ‟ఎన్నై నిఱ్కచ్చొల్లి ఇత్తనైపోతు నీయుఱఙ్గినాయో తిరుప్పానేన్?” ఎన్ఱు అవన్ కుపితనానవాఱే, అవళ్ అవనై సాన్త్వనమ్పణ్ణి ‟ఇత్తై ప్పొఱుక్కవేణుమ్” ఎన్ఱు వేండిక్కొండు ‟నాన్ భర్తావే దైవమెన్ఱిరుప్పాళొరుత్తి, అవనిత్తైత్తు వరుకైయాలే తచ్ఛుశ్రూషై పణ్ణినిన్ఱేనిత్తనై”, ఎన్న ‟ఉనక్కు భర్తావేయన్ఱో సత్కరిక్కవేణ్డువతు, బ్రాహ్మణరళవిల్ గౌరవప్రతిపత్తియిల్లైయో” ఎన్ఱు వ్యఙ్గ్యమాకచ్చొల్లి, ‟గృహధర్మత్తిలే వర్తిక్కిఱ నీ బ్రాహ్మణరై అవమతిపణ్ణలాకాతుకాణ్” ఎన్న; ‟నానొరుకాలుమ్ బ్రాహ్మణరై అవమతిపణ్ణేన్ బ్రాహ్మణరుడైయ వైభవమెల్లామ్ నన్ఱాక అఱివేన్”ఎన్ఱుపరక్కచొల్లిక్కాట్టిఇవ్వపరాధత్తైప్పొఱుక్కవేణుమ్, భర్తావే దైవమెన్ఱిరుక్కైయాలే తచ్ఛుశ్రూషైయిలే పరవశైయాయ్ నిన్ఱేనిత్తనై, ఎన్నుడైయపతిశుశ్రూషైయినుడైయ బలత్తైప్పారీర్, ఉమ్ముడైయ రోషత్తాలే అన్దక్కొక్కు యానోకుప

మృతినొందెను. అంగుల కా బ్రాహ్మణుండు మిక్కిలి పరితపించి సమీపమందున్నట్టి యొకగ్రామమునకు భిక్షార్థమై వెళ్లి యొక గృహమునందు భిక్ష పెట్టుమని యడిగెను. ఆయింటి యిల్లాలు నిలిచియుండుమనిచెప్పి భిక్షతీసికొని రావడమునకై ప్రయత్నించుచుండఁగా నింతలో నామె భర్త మిక్కిలి యాకలిగొన్నవాఁడై వచ్చెను. ఆమె పతివ్రతయగుటచే పెనిమిటికి అర్ఘ్యపాద్యాదులనిచ్చు తొందరవల్ల బ్రాహ్మణుండు కాచుకొని యుండుటను మరచిపోయి చాలాసేపు తాళి యాబ్రాహ్మణుండు నిలవబడియుండుటంజూచి తాను చేసిన ఆలస్యమునకు భయపడుచు అతివినయముగా భిక్షను తీసికొని రాఁగా

‟ నన్ను నిలువుమని చెప్పి యింతసేపుదాక యేలరాలేదని” యాబ్రాహ్మణుండు కోపగించుకొనఁగా ఆమె ఆయనను బ్రతిమాలుకొని, దీనిని క్షమింపవలయునని వేడుకొని ‟నేను భర్తయే దైవమని నమ్మియుండుదానను అతండు ఆలసటపడి వచ్చినందున అతనికి శుశ్రూషనొనర్చుచుంటి నని చెప్పఁగా, నంతట అబ్రాహ్మణుండు ‟ నీకు భర్తయేనా సత్కరింపవలసినవాఁడు? బ్రాహ్మణులయెడల గౌరవబుద్ధిలేదే? అని యిట్లు వ్యంగ్యముగా పలుకుచు ‟గృహస్థాశ్రమ ధర్మములో నుండునీవు యిట్లు బ్రాహ్మణుల నవమానింపగూడదని మందలించెను.

అంతట ఆమె తానెన్నఁడును బ్రాహ్మణుల నవమానించునది కాదనియు, బ్రాహ్మణుల వైభవమునంతయు బాగుగా తెలియంగలుగుదుననియు, భర్తయే దైవమని నమ్మి తచ్ఛుశ్రూషాపరురాల నయియుండుటచే నాలస్యమైనదనియు, ఈయపరాధమును క్షమింపుమనియును, తనశుశ్రూషాప్రభావమును చూడుమనియును చెప్పి వాని కోపము మూలమున నాకొంగ మృతినొందిన వృత్తాంతమునున్ను చెప్పి,

డి దర్గమాయిరున్ఱు, అతువు ఉనక్కు విదితమ్ కాణుమ్” ఎన్ఱుశొల్లి “క్రోధశ్శత్రుశ్శరీరస్థో మనుష్యాణాం ద్విజోత్తమ। యఃక్రోధమోహౌత్యజతి తం దేవాబ్రాహ్మణంవిదుః” ఎన్ఱుకుదఱ్గే, కామక్రోధాదిగళ్ బ్రాహ్మణనుక్కాకాదు, సత్యార్జవాదికళుణ్డాక వేణుమెన్ఱు విస్తరేణ తాఙ్ప్రతిపాదిత్తు, “భవానపిచధర్మజ్ఞః స్వాధ్యాయనిరతశ్శుచిః। నతుతత్త్వేనభగవన్ ధర్మాన్ వేత్సీతిమేమతిః। మాతాపితృభ్యాం శుశ్రూషుస్సత్యవాదీ జితేన్ద్రియః। మిథిలాయాంవసన్ వ్యాధస్సతేధర్మాన్ ప్రవక్ష్యతి। తత్రగచ్ఛస్వ భద్రన్తే యథాకామం ద్విజోత్తమ। వ్యాధః పరమధర్మాత్మా సతే ఛేత్స్యతి సంశయాన్” ఎన్ఱు, నీరుమ్ధర్మజ్ఞర్, వేదాధ్యయన నిరతర్, శుద్ధర్ ఆయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్ ధర్మఙ్గళై యథావత్తాగ అఱిన్దవరల్లర్; మాతాపితృశుశ్రూషువాయ్ సత్యవాదియాయ్ జితేన్ద్రియనాయ్ క్కొణ్డు మిథిలైయిలేయిరుక్కిఱ వ్యాధనుమక్కు ధర్మఙ్గళై చ్చొల్లక్కడవన్. అఙ్గే పోమ్, ఉమక్కు నన్మైయుణ్డావదాక, పరమధర్మాత్మావాయిరుక్కిఱ అన్దవ్యాధన్ వేణ్డినపడి యుమ్ముడైయ సంశయఙ్గళైయెల్లామ్ పోక్కక్కడవనెన్న, అవన్ ప్రీతనాయ్ అవళైక్కనక్క స్తోత్రమ్ పణ్ణి, అఙ్గునిన్ఱుమ్ మిథిలైయిలే శెన్ఱు, “పఞ్చకాని పవిత్రాణి శిష్టాచారేషునిత్యదా। ఏతన్మేబ్రూహి మతేవ్యాధ ప్రబ్రవీహి యథాతథమ్” ఎన్ఱు శిష్టాచారఙ్గళిలే ఎప్పోదుమ్ ముళవాయిరుక్కిఱ పవిత్రఙ్గళైందుమెదై, మహామతియానవనే! అత్తైచ్చొల్లవేణుమెన్న, “యజ్ఞోదానం తపోవేదాస్సత్యఞ్చ ద్విజసత్తమ। పఞ్చైతా

శ్లో॥ క్రోధశ్శత్రుశ్శరీరస్థో మనుష్యాణాంద్విజోత్తమ:
యఃక్రోధమోహౌత్యజతి తందేవాబ్రాహ్మణంవిదుః॥

ఓ బ్రాహ్మణా! క్రోధమనునది మనుష్యులకు తమ శరీరములోనే యుండునట్టి శత్రువు. క్రోధమోహములఁ ద్యజించిన వాఁడు బ్రాహ్మణుండనఁబడును.

బ్రాహ్మణునకు కామక్రోధాదులుండఁగూడదు, సత్యార్జవాదు లుండవలయునని విస్తారముగాను తాను ప్రతిపాదించి,

శ్లో॥ భవానపిచధర్మజ్ఞః స్వాధ్యాయనిరతశ్శుచిః।
నతుతత్త్వేనభగవన్ ధర్మాన్ వేత్సీతిమేమతిః।
మాతాపితృభ్యాం శుశ్రూషుస్సత్యవాదీజితేన్ద్రియః।
మిథిలాయాంవసన్ వ్యాధ స్సతేధర్మాన్ ప్రవక్ష్యతి।
తత్రగచ్ఛస్వభద్రన్తే యథాకామంద్విజోత్తమ।
వ్యాధఃపరమధర్మాత్మా సతేఛేత్స్యతిసంశయాన్॥

నీవు ధర్మజ్ఞుఁడవు. వేదాధ్యయనపరుఁడవు. పరిశుద్ధుండవు అయినను ధర్మములను యథావస్థితముగాఁ దెలిసికొనియుండలేదని నాయభిప్రాయము. మాతాపితృశుశ్రూషాపరుండై, సత్యవాదియై, జితేంద్రియుండునునై మిథిలాపట్టణమునయందు వ్యాధుండు నీకు ధర్మములఁ దెలుపఁగలఁడు. అతని యొద్దకు పొమ్ము. ఆ వ్యాధుండు కావలసినట్లు మీయొక్క సంశయములను పోఁగొట్టఁగలఁడు.

అంతట ఆబ్రాహ్మణుండు సంతోషించి ఆమెను స్తోత్రముచేసి అక్కడినుండి మిథిలాపట్టణమున కేఁగెంచి,

శ్లో॥ పంచకానిపవిత్రాణి శిష్టాచారేషునిత్యదా।
ఏతన్మేబ్రూహిమతేవ్యాధ ప్రబ్రవీహియథాతథమ్॥

మూ॥ ౨౩౯॥ కృష్ణన్ భీష్మద్రోణాదిగృహంగళైవిట్టు శ్రీవిదురర్ తిరుమాళిగైయిలే అముతుశెయ్ తాన్.

ని పవిత్రాణి శిష్టాచారేషు నిత్యదా” ఎన్ను, యజ్ఞముమ్ దానముమ్ తపస్సుమ్ వేదజపముమ్ సత్యముమా కి ఱ పవిత్రఙ్గళాన ఇవై యైన్దుమ్ శిష్టాచారఙ్గళిలే ఎప్పోతుమ్ ముళవాయిరుక్కుమెన్ను ఇత్యాదియాలే అవ నిత్తై యుపదేశిక్క, మేల్ మేలుమ్ తనక్కు సంశయమానవై యెల్లామవన్ కేట్కక్కేట్క ఉపదేశ ముఖత్తాలే సకలధర్మసంశయఙ్గళైయుమ్ ధర్మవ్యాధన్ తీర్త్తప్రకారత్తై ధర్మపుత్రర్కు మార్కణ్డేయ ననుగ్రహిత్తాన, ఆరణ్యపర్వత్తిలే ఇరునూఱామధ్యాయమ్ తొడఙ్గి పతిమూన్ఱధ్యాయత్తాలే పర క్కచ్చొల్లప్పట్టతిఱే. ఇన్నముమిప్పడి పలరుమివన్ వాశలిలే తఙ్గళ్ ధర్మసన్దేహఙ్గళ్ శమిప్పిత్తు క్కొణ్డమై పలవిడఙ్గళిలుముణ్డు. ఇత్తాల్, జన్మాద్యుత్కృష్టరానవర్కళుక్కు అదసకృష్టరానవర్ కళ్ జ్ఞానాధికరాయిరుక్కిల్ అవర్కళ్ వాశలిలే తువణ్డు జ్ఞాతవ్యార్థఙ్గళై కేట్కక్కడవరెన్నుమిడమ్ కాట్టప్పట్టతు.

అనన్తరమ్ ‘‘యద్యదాచరతి శ్రేష్ఠః’’ ఎన్ను కృష్ణనాచరిత్తపడియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కృష్ణన్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. ధర్మసంస్థాపనార్థమాకవవతరిత్తరుళి, ‘‘లోకసఙ్గ్రహమేవాపి సంపశ్యన్ కర్తుమర్హసి’’ ఎన్ను జ్ఞానియానాలుమ్ లోకసఙ్గ్రహత్తై ప్పార్త్తు వర్ణాశ్రమధర్మఙ్గళై నన్ఱాకవనుష్ఠిక్కవేణుమెన్ను పదేశిత్తుమ్, ‘‘యదిహ్యహం నవర్తేయం జాతుకర్మణ్యతన్ద్రితః। మమ వర్త్మానువర్తన్తే మనుష్యాః పార్థ

మూ॥ ౨౩౯॥ శ్రీకృష్ణుండు భీష్మద్రోణాదులగృహంబులకుఁబోక, విదురునిగృహమున భుజించినాడు

శిష్టులెప్పుడును అవిచ్ఛిన్నముగాఁ జేయునట్టి పవిత్రములయిన వయిదుకార్యములెవ్వి? అని యడుగఁగా, నంతట ఆవ్యాధుండు,

శ్లో॥ యజ్ఞో దానం తపో వేద స్సత్యఞ్చ ద్విజసత్తమ!
పఞ్చైతాని పవిత్రాణి శిష్టాచారేషు నిత్యదా॥

యజ్ఞము, దానము, తపస్సు, వేదాధ్యయనము, సత్యము ఈయయిదును శిష్టులెన్నఁడును విడువాడకుండ ఆచరించునట్టివి యనిచెప్పెను. ఇట్లు మీఁదు మీఁదు తనకుఁగల సంశయము ల నా బ్రాహ్మణుండడుగఁగా నడుగఁగా నావ్యాధుండు ఉపదేశమూలమున వాటినన్నింటిని బోగొట్టిన విధమును మార్కండేయమహర్షి పాండవులకుఁ దెలిపినట్లు ఈవిషయము శ్రీమహాభారతమున అరణ్యపర్వమున రెండువందల యధ్యాయము మొదలుకొని పదమూఁడు అధ్యాయములవఱకును విశదముగాఁ దెలుపఁబడినది గదా. ఇఁకను ఇవ్విధమున అనేకులు ఈతని వాకిటిని కనిపెట్టుకొనియుండి ధర్మసందేహములను పోగొట్టుకొనినసంగతి అనేకతావులఁ జెప్పఁబడినది. కాఁబట్టి జన్మాదులచేత ఉత్కృష్టులయినవారు జన్మాదులచేత అపకృష్టులయినవారు జ్ఞానాధికులగునేని, వారివాకిటిని కాచుకొనియుండి జ్ఞాతవ్యాంశములను తెలుసుకొనవలయునను విషయము తెలుపఁబడినది.

అవతారిక:—అనంతరము ‘‘యద్యదాచరతి శ్రేష్ఠః’’ అన్నట్లు శ్రీకృష్ణుం డాచరించినదానిఁ దెలుపుచున్నారు.

(కృష్ణుండు) ఇత్యాది ధర్మసంస్థాపనార్థమవతరించి ‘‘లోకసంగ్రహమేవాపిసంపశ్యన్ కర్తుమర్హసి’’ అనుతావున ‘‘జ్ఞానియైనను లోకసంగ్రహమునుజూచి వర్ణాశ్రమధర్మములను బాగు

మూ॥ ౨౩౩॥ పెరుమాళ్ శ్రీశబరికైయాలే అముతు శెయ్ తరుళినార్.

సర్వశః" ఎన్ఱు ఒరు నాళ్ కర్మత్తిల్ శోమ్బాతే నాన్ ప్రవర్తియేనాకిల్ మనుష్యరెల్లా మెన్ వళి యైప్పిన్ శెల్లుమెన్ఱపడియే పరార్థమాక త్తాన్ అనుష్ఠిత్తుప్పోరుమ్ స్వభావనిరే కృష్ణన్. ఏవమ్భూతనానవన్ శ్రీయా తెళున్దరుళినపోతు, "భీష్మద్రోణావతిక్రమ్య మాం చైవ మధుసూదన। కిమర్థం పుణ్డరీకాక్ష భుక్తం వృషలభోజనమ్" ఎన్నుమ్బడి ఉత్కృష్టవర్ణవృత్తరాయ్ "ఇఙ్గే ఎళున్దరుళువర్" ఎన్ఱు పార్త్తుక్కొణ్డిరున్ద భీష్మాదికళుడైయ గృహఙ్గళైయుపేక్షిత్తు, వర్ణాశ్రమోత్కర్షరహితరాయ్, అత్తాలే "ఇఙ్గేయెళున్దరుళువర్" ఎన్ను మ్మనైవుమఱ్ఱిరున్ద శ్రీవిదురర్ తిరుమాళిగైయిలే సాదరమాకచ్చెన్ఱు పుక్కు, "సమ్భ్రమేస్తు హృషీకేశ ఏతన్నః పరమం ధనమ్" ఎన్ఱు భక్తిపరవశరాన అవర్ పణ్ణిన సమ్భ్రమఙ్గళై యెల్లామ్ కణ్డుకన్దు, "విదురాన్నాని బుభుజే శుచీని గుణవన్తి చ" ఎన్గిఱపడియే అహఙ్కారోపహత మల్లామైయాలే పరమపావనమాయ్, భక్త్యుపహృతమాకైయాలే పరమభోగ్యమాయిరుక్కుమ అన్నత్తై, అన్దపావనత్వభోగ్యత్వఙ్గళడియాక అత్యాదరమ్పణ్ణి అముతుశెయ్ తానిరే.

ఏతత్పూర్వావతారత్తిలుమిప్పడి యనుష్ఠిత్త ప్రకారత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పెరుమాళ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు-రఘుకులతిలకరాయ్ ఆచారప్రధానరాన పెరుమాళ్, "శబర్యా పూజితస్సమ్యక్

మూ॥ ౨౩౩॥ పెరుమాళ్లు బదరి పెట్టిన యాహారమును భుజించినారు.

గా ననుష్ఠింపవలసినది" అని యుపదేశించియు, "యది హ్యహం న వర్తేయం జాతు కర్మణ్యతన్ద్రితః। మమ వర్త్మానువర్తన్తే మనుష్యాః పార్థ సర్వశః" (భ. గీ 3. ౨౩) "ఒకవేళ కర్మవిషయమున నేను దీక్షతో నేను ఆచరింపకుంటినేని, మనుష్యులందఱును నేనుపోయిన మార్గమునఁ బోవుదురు" అన్నట్లు పరులకొఱకును దూరదృష్టితో ననుష్ఠించుకొనిపోవునట్టి స్వభావముగలవాఁడు గదా శ్రీకృష్ణుఁడు.

ఇట్టివాఁడగు నీతఁడు "భీష్మద్రోణావతిక్రమ్య మాం చైవ మధుసూదన। కిమర్థం పుణ్డరీకాక్ష భుక్తం వృషలభోజనమ్"

ఓమధుసూదన! భీష్మద్రోణాచార్యులను నన్నును అతిక్రమించి అనఁగా, మాయిండ్లకు రాకుండ శూద్రునియింట యేల భుజించితివి) అన్నట్లు జన్మవృత్తములచే నుత్కృష్టులై "తమ యింటికే వేంచేయును" అనుకొని నిరీక్షించుచుండు భీష్మాదుల గృహములను పేక్షించి జన్మోత్కర్షాదులులేనివారై కావుననే తనయింటికి వచ్చునని తలంపు నయితము లేనట్టి విదురుని గృహంబున కాదరంబునఁజని "సంభ్రమేస్తు హృషీకేశ ఏతన్నః పరమం ధనం" అన్నట్లు భక్తిపరవశుఁడగు విదురుండొనర్చిన సంభ్రమములఁజూచి సంతోషించి "విదురాన్నాని బుభుజే శుచీని గుణవన్తి చ" అన్నట్లు అహంకారయుక్తమైనది కాకపోవుటంజేసి పరమపావనమైనదియు, భక్తితోఁ గూడినదియగుటచే పరమభోగ్యమైనట్టి యన్నమును అట్టిపావనత్వ భోగ్యత్వముల మూలమున నెక్కువ యాదరముతో నారగించినారు గదా!

అవతారిక:— దీనికి పూర్వపు అవతారమునను, యివ్విధమున ననుష్ఠించిన విధమును తెలుపుచున్నారు.

(పెరుమాళ్) ఇత్యాది. రఘువంశోద్ధారకులును, ఆచారప్రధానులగు పెరుమాళ్లు "శబర్యా పూజితస్సమ్యక్ రామో దశరథాత్మజః" (దశరథుని తిరుకుమారులగు శ్రీరామచంద్రుండు శబ

మూ॥ ౨౩౪॥ మాఱనేరినమ్బి విషయమాక ప్పెరియనమ్బి ఉడైయవర్ క్కరుళి చ్చెయ్తవార్త్తైయై స్మరిప్పతు.

ద్రామోదశరథాత్మజః’’ ఎన్నుమ్బడి. వేడువిచ్చియాయ్ వైత్తే గురుశుశ్రూషైయిలేపట్టుత్తజ్ఞానాధికైయాయ్, తన్ నావుక్కు ఇనితాయిరున్ద ఫలమూలాదికళెల్లామ్, ‘‘ఇజ్జుత్తైక్కు’’ ఎన్ఱుకళ్ళయిత్తు క్కొణ్డు వరవుపార్త్తిరున్ద శ్రీశబరి తన్నాదరానుగుణమాక త్తగ్గైయాలేయముదు శెయ్యప్పణ్ణ, అతి సన్తుష్టరాయముదుశెయ్తారెన్గై. ఇత్తాల్, ఆభిజనాదికళాల్ వరు మభిమానగన్ధముమిన్ఱి జ్ఞానప్రేమాధికరుమ్మైయ అభిమానస్పర్శముళ్ళవై ఆత్మగుణైకదర్శికళాన విశేషజ్ఞర్కు అతీవపావనభోగ్యజ్ఞళాయిరుక్కు మెన్నుమిడమ్ కాట్టప్పట్టతు.

ఇప్పడి శ్రీరామాయణ మహాభారతసిద్ధమాన శిష్టాచారజ్గళాలే భాగవతవైభవత్తై ప్రకాశిప్పిత్తార్ కీళ్, ఇన్నమిన్నర్థవిషయమాక పూర్వాచార్యవచనత్తైస్మరిప్పిక్కిఱార్, (మాఱనేరినమ్బి) ఎన్ఱుతుడజ్గి, అతావతు-అభిమానహేతువాన జన్మవృత్తాదికళిన్ఱిక్కే ఆళవన్దార్ శ్రీపాదత్తై యుడైయరాయ్ అధ్యాత్మజ్ఞాన పరిపూర్ణరాయిరుక్కుమ్ మాఱనేరినమ్బి, తమ్ముడైయ అన్తిమదశైయిలే, ‘‘ఆళవన్దారభిమానిత్తరుళిన ఇద్దేహత్తై ప్రకృతిబన్ధుక్కళ్ స్పర్శిక్కల్ శెయ్వతెన్?’’ ఎన్ఱతిశఙ్కైపణ్ణి, సబ్రహ్మచారియాన పెరియనమ్బియై ప్పార్త్తు, ‘‘పురోడాశత్తై నాయ్క్కిడాతే కిడీర్’’ ఎన్ఱు శిచ్చెయ్తు తిరునాట్టుక్కు ఎழுన్దరుళ, పెరియనమ్బియుమప్పడియే పిఱర్కైయిల్ కాట్టిక్కొడాతే

మూ॥ ౨౩౪॥ ఈసందర్భమున మాఱనేరినంబిగారి విషయమున శ్రీరామానుజుల వారికి పెరియనంబిగారు సాయించిన శ్రీసూక్తిని యనుసంధించుకొనునది.

రిచే బాగుగ పూజింపఁబడినవాఁడాయెను.) అన్నట్లు కిరాతస్త్రీగానుండినను, గురు శుశ్రూషవలన నెక్కువజ్ఞానముగలదై తన జిహ్వాకింపుగానుండు ఫలమూలాదుల నన్నింటిని వీరికిగాను పోగుచేసి వీరిరాకను నిరీక్షించుచున్నట్టి శ్రీ శబరి తనయాదరణమునకుఁ దగినట్లు తాను స్వయముగ వడ్డించి యారగించునట్లు చేయుగా, మిక్కిలి సంతోషముతో నారగించినవారయిరి.

ఆభిజాత్యాదులవలన సంప్రాప్తించునట్టి యభిమానమించుకైనను లేనివారై జ్ఞానమును ప్రీతిని నెక్కువగాఁగలిగియున్నట్టి వారభిమానముతో స్పృశించినట్టి పదార్థములు ఆత్మగుణము లను విశేషించి గమనింపునట్టి విశేషజ్ఞులయినవారి కెక్కువ భోగ్యములుగానుండునని యిందువలనఁ దెలుపఁబడినది.

అవతారిక:—ఇట్లు శ్రీరామాయణ మహాభారత ప్రసిద్ధములగు శిష్టాచారములమూలముగ భాగవతవైభవంబులను ప్రకాశింపఁజేసినారు. ఇంకను ఈవిషయమున, పూర్వాచార్యుల శ్రీసూక్తిని స్మరింపఁజేయుచున్నారు.

అభిమానహేతువులగు జన్మవృత్తాదులు లేకుండ శ్రీయాళవందారుల శ్రీపాదముల నాశ్రయించినవారును, అధ్యాత్మజ్ఞాన పరిపూర్ణులగు శ్రీ మాఱనేరినంబిగారనువారు తమ యంత్యకాలమున ‘‘శ్రీయాళవందారు లభిమానించినట్టి యీశరీరమును ప్రకృతిబంధువులు తాకుట యెట్లు’’ అని శంకించుకొని సబ్రహ్మచారియగు శ్రీ పెరియనంబిగారినిజూచి ‘‘పురోడాశమును కుక్కలపాలు చేయవద్దు సుమీ’’ అనిచెప్పి పరమపదమునకు వేంచేయుఁగా, పెరియనంబియును వారి చరమశరీరమును ఇతరులు తాకకుండ తామేస్వయముగ సంస్కారమొనర్చినవారయిరి.

మూ॥ ౨౩౫॥ “ప్రాదుర్భావైః” ఇత్యాది.

తామేపళ్ళిపదుత్తు వన్దెళున్దరుళియిరుక్క; ఇత్తై ఉడైయవర్ కేట్టరుళి పెరియనమ్బి శ్రీపాద త్తిలేవన్దు “జీయా! మర్యాదైకెట్టక్ కార్యమ్ శెయ్యవేణ్డావో? దేవరీర్ శెయ్దరుళవేణ్డిత్తో?” ఎన్న; “అళిట్టన్ది తొళువో? నాన్ పెరుమాళ్ ఇట్టాట్టిలుత్కృష్టనో? ఇవర్ పెరియ ఉడైయారిట్టాట్టి లపకృష్టరో? “పయిలుమ్ శుడరొళి” “నెడుమాఱ్కడిమై” కడలోశైయో పాలియో? ఆళ్వారరుళిచ్చెయ్‌త వర్థత్తై శిరితున్నైయవాకిలు మాచరిక్క వేణ్డావో?” ఎన్నరుళిచ్చెయ్‌తవాఱ్ఱై.

ఇని భాగవతజన్మాది శ్లాఘ్యతాకథనపూర్వకమాక అభాగవతోత్కర్ష నిన్దైత్తైయై ప్రకాశిప్పిక్కిఱార్. (ప్రాదుర్భావైఃఇత్యాది) ఎన్ఱు. “ప్రాదుర్భావైస్సురనర సమో దేవదేవ స్తదీయా జాత్యావృత్తైరపిచ గుణతస్తాదృశో నాత్రగర్హా । కిన్తు శ్రీమద్భువనభవన త్రాణతోఽన్యేషు విద్యావృత్త ప్రాయోభవతి విధవాకల్పకల్పః ప్రకర్షః” ఇత్తాల్, “అయర్వఱుమమరర్ కళతిపతియానవన్ ప్రాదుర్భావఙ్గళాలే మనుష్యసజాతీయనానానిఱ్కుమ్, తదీయరుమ్ జాతియాలుమ్ వృత్తఙ్గళాలుమ్ గుణత్తాలు మప్పడియే ఇతరసమరాయిరుప్పర్కళ్, ఇతిల్ గర్హైయిల్లై, శ్లాఘైయేయుళ్ళతు; ఉభయరు మిప్పడి నిఱ్కిఱతు ఇవ్వలోకరక్షణనిమిత్తమాక, ఇని అభాగవతర్ పక్కలుణ్డాన విద్యావృత్త బాహుళ్యరూపమాన ఉత్కర్షమ్ విధవాలఙ్కారమ్బోలే నిన్ద్యమాకానిఱ్క తెన్గిఱతు.

మూ॥ ౨౩౫॥ ఈవిషయము “ప్రాదుర్భావైః” ఇత్యాది శ్లోకమునఁదెలిపియున్నది.

ఈ వృత్తాంతమును శ్రీభాష్యకారులవారు విని, పెరియనంబిగారి సన్నిధికివచ్చి శాస్త్రమర్యాద చెడిపోవుండు కార్యముఁజేయవద్దా? దీనిని మీరేచేయవలయునా? (ఇతరులచేత చేయించకూడదా?) అనియడుగఁగా, “కూలిచ్చి సంధ్యావందనము చేయించుదునా? నేను శ్రీరామచంద్రునికన్నను అధికుఁడనా? ఈమారనేరినంబిగారు జటాయువుకన్నను తక్కువవారా? “పయిలుమ్ శుడరొళి” “నెడుమాఱ్కడిమై” అను తిరువాయ్ మొళులు వట్టి సముద్రఘోషము వంటివా? శ్రీనమ్మాళ్వారులు సాయించినట్టి యర్థమును కొంచము తక్కువగానైనను ఆచరింపవద్దా? యని పెరియనంబిగారానతిచ్చిన వార్తను ఈసందర్భమున స్మరించుకొనునది.

అవతారిక—ఇఁక భాగవతుల జన్మాదులను శ్లాఘించి అటుపిమ్మట భాగవతులుకానివారి జన్మోత్కర్షను గురించిన నిందను తెలుపుచున్నారు. (ప్రాదుర్భావైః) ఇత్యాది.

శ్లో॥ ప్రాదుర్భావైస్సురనర సమో దేవదేవ స్తదీయా
జాత్యావృత్తైరపిచ గుణతస్తాదృశో నాత్రగర్హా।
కిన్తు శ్రీమద్భువనభవన త్రాణతోఽన్యేషు
విద్యావృత్త ప్రాయోభవతి విధవాకల్పకల్పః ప్రకర్షః॥

“నిత్యసూరినాయకుండగు సర్వేశ్వరుండు దేవమనుష్యాదిరూపముగా నవతరించునట్లే భాగవతులుకూడ జన్మవృత్తాదులచేత ఇతరసజాతీయులై యవతరింతురు. అందువలన నిందయేమియును లేదు. శ్లాఘ్యతయేకలదు. ఈయుభయులును లోకసంరక్షణార్థమై యిట్లు అవతరింతురు. భగవద్భక్తిలేనట్టి భాగవతులయందు జన్మవృత్తాద్యతిశయములన్నియును విధవాలంకారమువలెనే నిందార్హములైయుండును” అని చెప్పఁబడినది.

మూ॥ ౨౩౬॥ "భాగవతనన్నిక్కే వేదార్థజ్ఞానాదికళైయుడైయవర్ కుఙ్కుమమ్ శుమన్ద కళుత్తైయోపాతి" ఎన్ఱు శొల్లానిన్ఱతిఱే.

మూ॥ ౨౩౭॥ రాజావాన శ్రీకులశేఖరప్పెరుమాళ్ తిర్యక్ స్థావరజన్మఙ్గళైయాశైప్పట్టార్

భాగవతర్ కళల్లైనాల్ అవర్కళుక్కుణ్డాన వేదవిద్యాదికళ్ వ్యర్థమామో వెన్న, అప్పడి ప్రమాణమ్ శొల్లానిన్ఱతిఱే యెన్గిఱార్, (భాగవతనన్నిక్కే) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు-"చతుర్వేదధరో విప్రో వాసుదేవం నవిన్దతి। వేదభారభరాక్రాన్తస్సవై బ్రాహ్మణగర్దభః" ఎన్ఱు వేదతాత్పర్యమాన భగవద్జ్ఞానాదికళిల్లామైయాలే భాగవతనన్నిక్కే వేదాధ్యయనత్తాలే అతిల్ స్థూలార్థజ్ఞానాదికళైయుడైయనాయిరుక్కుమవన్ భోగికళాయిరుప్పార్ విరుమ్బుమ్ పరిమళద్రవ్యమాన కుఙ్కుమత్తైచ్చుమన్దు తిరియానిఱ్కచ్చెయ్తే అతిల్ వాశియఱియాత కళుత్తైపోలే, పూర్వోత్తరభాగఙ్గళాలే ఆరాధనస్వరూపత్తైయుమారాధ్యస్వరూపత్తైయుమ్ ప్రతిపాదియానిన్ఱుకొణ్డు భగవదేకపరమాయిరుక్కిఱ వేదమాకిఱ విలక్షణవస్తుభారత్తైక్కినియచ్చుమన్దు కొణ్డిరుక్కచ్చెయ్తే, అతిల్ శువడఱియాత బ్రాహ్మణకళుత్తైయెన్ఱు వేదోపబృంహణమాన ప్రమాణమ్ శొల్లానిన్ఱతిఱే యెన్గై.

భగవత్సమ్బన్ధరహితమాన జన్మాదికళ్ సద్గర్హితమెన్నుమత్తై దర్శిప్పిత్తార్ కీళ్, తత్సమ్బన్ధసహితమాన తిర్యగాదిజన్మఙ్గళుమ్ సత్ప్రార్థ్యమెన్నుమత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్, (రాజావాన) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. అతావతు-ద్వితీయవర్ణరాన ఐశ్వర్యత్తైయుడైయ శ్రీకులశేఖరప్పెరుమాళ్, తిర్యక్స్థావరజన్మఙ్గ

మూ॥ ౨౩౬॥ భగవద్భక్తిలేని వాఁడు వేదార్థజ్ఞానాదులు గలవాఁడైనను, కుంకుమ పువ్వును మోసికొనిపోవునట్టి గాడిదవంటివాఁడని శాస్త్రము తెలుపుచున్నది

మూ॥ ౨౩౭॥ రాజగు శ్రీ కులశేఖరులవారు తిర్యక్ స్థావరజన్మములకై యాశపడినారు.

అవతారిక:—భాగవతులు కాకున్న నేమి? వారికిఁగల వేదవిద్యాదులు వ్యర్థములగునా? యంటివేని అందులకనుగుణించిన ప్రమాణముకలదని తెలుపుచున్నారు.

శ్లో॥ చతుర్వేదధరో విప్రో వాసుదేవం నవిన్దతి।
వేదభారభరాక్రాన్తస్సవై బ్రాహ్మణగర్దభః.

తా॥ వేదతాత్పర్యమైన భగవత్సంబంధజ్ఞానము లేకపోవుటచే భాగవతుఁడుగాక వేదములనధ్యయనము చేయుటచే స్థూలములగు అర్థములనుమాత్రము గ్రహించినవాఁడు, భోగపరాయణులగువారు ప్రేమించునట్టి పరిమళద్రవ్యమగు కుంకుమపువ్వును మోసికొనిపోవుచు, దానిగుణము నెఱుంగని గాడిదెవంటివాఁడు.

అనఁగా పూర్వోత్తరభాగములచే భగవదారాధనస్వరూపమును ఆరాధ్యవస్తువగు భగవంతుని స్వరూపమును ప్రతిపాదించుచు భగవంతునిగుఱించి మాత్రమే తెలుపునటిది యగునట్టి వేదరూపమగు విలక్షణ వస్తువుయొక్క భారమును ఎడతెగకుండ మోయుచున్నను, దాని రసము నెఱుంగని బ్రాహ్మణగాడిదెయని వేదోపబృంహణమగు ప్రమాణము తెలుపుచున్నది గదా!

భగవత్సంబంధరహితములగు జన్మాదులు సత్పురుషులచే తిరస్కరింపఁబడునవి యని యింతకుముందు తెలిపియున్నారు. అట్టి భగవత్సంబంధముగల తిర్యగ్జన్మము మొదలగునవి సత్పురుషులాశపడునవియని తెలుపుచున్నారు. (రాజగు) ఇత్యాది.

క్షత్రియకులమునఁ జన్మించిన యాధిక్యముగల శ్రీ కులశేఖరప్పెరుమాళ్లు తిర్యక్ స్థావర

మూ॥ ౨౩౪॥ బ్రాహ్మణోత్తమరాన పెరియాళ్వారుమ్ తిరుమకళారుమ్ గోప జన్మత్తై ఆస్థానమ్ పణ్ణినార్కళ్.

ళానవై, ‘‘వాచికైః పక్షిమృగతామ్’’ ఇత్యాదికళాలే పాపయోనికళాకచ్చొల్లప్పడానిఱ్కచ్చెయ్తే, ‘‘వేఙ్గడత్తుక్కోనేరివాழుమ్ కురుకాయ్ప్పిఱప్పేనే’’ ‘‘మీనాయ్ప్పిఱక్కుమ్ విధియుడైయేనావేనే’’ ‘‘శెణ్బకమాయ్నిఱ్కుమ్ తిరువుడైయేనావేనే’’ ‘‘తమ్బకమాయ్నిఱ్కుమ్ తవముడైయేనావేనే’’ ఎన్ఱు తిరుమలైయాళ్వారోడు సమ్బన్ధముడైయ తిర్యక్ స్థావరజన్మఙ్గళై ప్పెఱాప్పెఱాక ఆశైప్పట్టారన్నపడి.

ఇప్పడియాశైప్పట్టవళవన్ఱిక్కే తాఙ్గళ్ వన్దజన్మత్తై యాస్థానమ్ పణ్ణినవర్కళై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (బ్రాహ్మణోత్తమరాన) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు- ‘‘ఇనిఇతుక్కు మేలిల్లై’’ ఎన్నుమ్బడియాన వర్ణత్తిలే యవతరిత్తు విద్యామాహాత్మ్యాదికళాలే తజ్జాతీయ సకలోత్తమరాన పెరియాళ్వారుమ్, వేదప్పయన్ కొళ్ళవల్ల అవర్ తమ్మైప్పోలే పేతైప్పరువత్తిలే వేదసారార్థవిత్తమైయాయిరుక్కుమ్ అవర్ తిరుమకళాన ఆణ్డాళుమ్, శ్రీకృష్ణావతారానుభవత్తిల్ తదభినివేశాతిశయత్తాలే. ‘‘మిడుక్కిలామైయాల్ నాన్ మెలిన్దేన్ నఙ్గాయ్’’ ‘‘ఎన్ మకన్ గోవిన్దన్’’ ‘‘పన్నిరుతిఙ్గళ్ వయిఱ్ఱిల్ కొణ్డ వప్పాఙ్గినాల్’’ ఇత్యాదియాలుమ్, ‘‘అయ్ప్పాడిచ్చెల్వచ్చిఱుమియర్కాళ్’’ ‘‘నాముమ్నమ్బావైక్కు’’

మూ॥ ౨౩౪॥ బ్రాహ్మణోత్తములగు పెరియాళ్వారులును ఆయన కుమార్తెయగు ఆండాళున్ను గోపజన్మమును ఆరోపించుకొనినారు.

జన్మగులు ‘‘వాచికైః పక్షిమృగతాం’’ ఇత్యాదితావుల పాపపుజన్మములుగాను చెప్పఁబడుచున్నను, ‘‘వేఙ్గడత్తు క్కోనేరి వాழుమ్ కురుకాయ్ పిఱప్పేనే? (పెరు. తి. ౪,౧) ‘‘వేంకటాచలమున స్వామిపుష్కరణిలో సుఖముగానుండు నారపక్షిగానైన జన్మింపకపోతినే?’’ అనియు, ‘‘మీనాయ్ పిఱక్కుమ్ విధియుడయేనావేనే’’ (పురుతి. ౪,౨) (చేపగా జన్మించునట్టి యదృష్టము లేకపోయెనే?) అనియు ‘‘శెమ్బకమాయ్ నిఱ్కుమ్ తిరువుడయేనావేనే’’ (పె. తిరు. ౪-౪) (చంపక వృక్షముగా నిలువఁబడు సంపత్తుగలవాఁడను కాకపోతినే?) అనియు ‘‘తమ్బకమాయ్ నిఱ్కుమ్ తవముడయే నావేనే’’ (పెరు. తి. ౪-౫) (తమ్బకవృక్షముగా నిలువఁబడు తపస్సుకలవాఁడను కాకపోతినే?) అనియు నిట్లు వేంకటాచలముతో సంబంధముగల తిర్యక్ స్థావరజన్మముల నాశపడినారు అనుట.

అవతారిక: —ఇట్లు ఆశపడుటమాత్రమే కాకుండ, తక్కువజన్మమును ఆరోపించుకొనినవారిని గుఱించి తెలుపుచున్నారు. (బ్రాహ్మణోత్తములగు) ఇత్యాది.

ఇంతకుపైగా నెక్కువది లేదనఁబడునట్టి బ్రాహ్మణజన్మమున నవతరించి విద్యామాహాత్మ్యములవలన తమజాతిలోని వారందఱికంటెనున్ను శ్రేష్ఠులయిన పెరియాళ్వారులును, వేదములవలని ప్రయోజనము గ్రహింప సమర్థులగు పెరియాళ్వారులవలెనే, అతి బాల్యావస్థయందే వేదముల సారభూతమగు నర్థము నెఱింగినదియును వారి కుమార్తెయగు ఆండాళును శ్రీకృష్ణావతారము ననుభవించు విషయమున నెక్కువ ప్రీతిగలవారగుటంజేసి ‘‘మిడిక్కిలామైయాల్ నాన్ మెలిన్దేన్ నఙ్గాయ్’’ (పెరియా. తి. ౧-౧-౧) (బిడ్డకు శక్తిలేనందున. నేను దుఃఖించితిని) అనియు, ‘‘ఎన్ మకన్ గోవిన్దన్’’ (నా కొడుకు గోవిందుడు) అనియు, ‘‘పన్నిరుతింగళ్ వయఱ్ఱిల్ కొణ్డప్పాఙ్గినాల్’’ (పన్నెండు నెలలు గర్భములోనుంచుకొని రక్షించిన) అనియు, ‘‘అయ్ప్పాడి చ్చెల్వచ్చిఱుమీర్

మూ॥ ౨౩౮॥ కన్దల్కళ్లిన్దాల్ సర్వర్క్కుమ్ నారీణాముత్తమైయుడైయ అవస్థైవర క్కడవతాయిరుక్కుమ్

"అయ్క్కులత్తున్తన్నైప్పిఱవిపెఱున్దనైపుణ్ణియమ్యాముడైయోమ్" ఇత్యాదియాలుమ్ తానవళాక ప్పేశుమ్పడి తాఙ్గళవతరిత్త వర్ణత్తుక్కుమూన్ఱామ్ వర్ణమాకైయాలే తణ్ణితాయిరున్దుళ్ళ అఱివొన్ఱు మిలాత గోపజన్మత్తై పుగైయుం ఏఱిట్టుక్కొణ్డార్కళ్ శైనై

ఇప్పడి ఆశైప్పడుకైయుమ్ అస్థానమ్పణ్ణుకైయుమొళియ, కన్దల్కళ్లిన్దాల్ స్వరూపమిరుక్కుమ్పడితానేతెన్నన్న: అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కన్దల్కళ్లిన్దాల్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.—అత్తాక్కే, ఇప్పడి విశిష్టవేషప్రయుక్తమాన తారతమ్యావస్థైకళిన్ఱిక్కే, కన్దల్కళ్లిన్దాల్ సకలాత్మాక్కళుక్కుమ్ వరుమవస్థైతానేతెన్న; అరుళిచ్చెయ్కిఱా రాకవుమామ్, (కన్దల్కళ్లిన్దాల్) ఇత్యాది. అతావతు— ఆత్మస్వరూపత్తై ఉళ్ళపడి ప్రకాశియాతపడి అనాదికాలమనుభవిత్తుపోన్ద వన్దేఱియాన అవిద్యాది దోషమ్, భగవత్ప్రసాద విశేషత్తాలే పిన్నాట్టాతపడి సవాసనమాక పోనాల్, సకలాత్మాక్కళుక్కుమ్, "సర్వలక్షణ సమ్పన్నా నారీణా ముత్తమా వధూః" ఎన్గిఱపడియే స్త్రీత్వలక్షణఙ్గళెల్లావఱ్ఱాలుమ్ కుఱైవఱ్ఱు, స్వేతరసకలస్త్రీణా ముత్తమైయా యిరుక్కుమ్ పెరియ పిరాట్టియారుడైయ నిలై తన్నడైయే వరక్కడవతాయిరుక్కుమెన్గై.

మూ॥ ౨౩౮॥ అవిద్యాదిదోషములు పోయినట్లయిన, అందఱికిన్ని ఉత్తమ స్త్రీయొక్క యవస్థ కలుగును.

కాళ్" (గొల్లపల్లెలోనుండు శ్రీమంతులగు బాలికలారా) అనియు, "నాముమ్నమ్మాప్పైక్కు" (తి, పా.) (మనము మననోముకు) అనియు "అయ్క్కులత్తున్తన్నైప్పిఱవిపెఱున్దనై పుణ్ణియమ్యాముడయోమ్" (గోపకులమున నీవువచ్చి జన్మించునట్టి పుణ్యమును మేము కలిగియున్నాము) అనియు విట్లు తాను ఆమెగాను. (గోపికగాను) మాట్లాడునట్లు తమరు జన్మించిన బ్రాహ్మణ వర్ణమునకు మూడవ (వైశ్య) వర్ణమగుటచే తక్కువైనదియు కొంచమును జ్ఞానములేనిదియునగు గోపజన్మమును కొంచమున్న భేదములేకుండ ఆరోపించుకొన్నారు.

అవతారిక।—ఇట్లు ఆశపడుటయును, ఆరోపించుకొనుటయును లేనప్పుడు స్వరూపమెట్లుండునంటివేని తెలుపుచున్నారు. (అవిద్యాది) ఇత్యాది.

అథవా. ఇట్టి విశేష స్వరూపమునకు ట్టియుండు తారతమ్యావస్థలు లేకుండినవైన, సర్వాత్మలకును సంప్రాప్తించునట్టి దశయేదియుంటివేని తెలుపుచున్నారనియును ఈ చూర్ణికకు అవతారిక కావచ్చును.

(అవిద్యాది) ఇత్యాది. ఆత్మస్వరూపము ఉన్నదియున్నట్లుగ ప్రకాశింపకుండునట్లు అనాదికాలముగ దానిని గప్పివేసినట్టిదియు, ఆగంతుకమునునగు అవిద్యాదిదోషము భగవంతుని విశేషానుగ్రహమువలన మరల రాకుండ వాసనతోఁగూడ పోయినట్లయినచో, ఆత్మలన్నియును "సర్వలక్షణసమ్పన్నా నారీణాముత్తమా వధూః" "(అందరి స్త్రీలలో నుత్తమ స్త్రీ) సర్వలక్షణములతోను గూడియుండినది" అన్నట్లు స్త్రీలకుండవలసిన లక్షణములన్నింటిని కొరతలేకుండనే గలిగియుండి తక్కిన స్త్రీలందఱికంటెనున్న ఉత్తమురాలగు పెరియపిరాట్టియొక్క స్థితి తనంత తాగలదు అనుట

మూ॥ ౨౮౦॥ అఱుప్రకారత్తాలే పరిశుద్ధాత్మ స్వరూపత్తుక్కు తత్సామ్యముణ్డాయిరుక్కుమ్.

మూ॥ ౨౮౧॥ దృష్టత్తిల్ ఉత్కర్షమ్ అహంకారత్తాలే, అదృష్టత్తిల్ ఉత్కర్షమ్ అహంకారరాహిత్యత్తాలే

అతెజ్ఙనే యెన్నుమతైయిలే అరుళి ఉపపాదిక్కిఱార్, (అఱుప్రకారత్తాలే) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు-అనన్యార్హశేషత్వమ్, అనన్యశరణత్వమ్, అనన్యభోగ్యత్వమ్, సంశ్లేషత్తిల్ ధరిక్కై, విశ్లేషత్తిల్ ధరియామై, తదేక నిర్వాహ్యత్వమ్, ఆకిఱ అఱుప్రకారత్తాలే నిశ్శేషనివృత్తావిద్యాది దోషతయా పరిశుద్ధమాన ఆత్మస్వరూపత్తుక్కు, ప్రకారషట్క పరిపూర్ణైయాన పిరాట్టియోడు సామ్యమ్, నైసర్గికమాక ఉణ్డాయిరుక్కుమెన్నై. ఇన్తసామ్యత్తుక్కు నిదర్శనమ్ "కడిమామలర్ పావై యొప్పాళ్" ఎన్ఱు ఆழ்వారరుళిచ్చెయ్తతు. ఆక ఇవ్వాక్యద్వయమ్ ప్రాసఙ్గికమ్.

ఇని, అవర్కళ్ ఉత్కృష్టమానజన్మత్తైయుపేక్షిత్తు నికృష్టమానజన్మత్తిలే విరుమ్పినానెన్న; అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (దృష్టత్తిల్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు-ఆభిజాత్యాదికళు మైశ్వర్యము మాకిఱ దృష్టపురుషార్థత్తిల్ ఉణ్డానవుత్కర్షమ్ విశ్వామిత్రాదికళ్ పోలే నిన్ఱనిలైక్కు మేలే ఉత్కర్షమ్ తేడప్పణ్ణుమహఙ్కారత్తాలేయుణ్డామ్; శేషత్వాదికళుమ్ నైచ్యానుసన్ధానమాకిఱ

మూ॥ ౨౮౦॥ అఱువిధములుగ పరిశుద్ధమైనట్టి యాత్మస్వరూపమునకు ఆమెతో సామ్యము గలుగును.

మూ॥ ౨౮౧॥ కంటికిఁ గానఁబడువాటి విషయమున నుత్కర్షము అహంకారము వలనఁగలుగును. కంటికిఁగానరాని వాటివిషయమున నుత్కర్షము అహంకారము లేకపోవుటంజేసి గలుగును.

అని గుట్లంటిచేని తెలుపుచున్నారు.

(అఱుప్రకారములచే) ఇత్యాది. అనఁగా అనన్యార్హశేషత్వము, అనన్యశరణత్వము, అనన్య భోగ్యత్వము, సంశ్లేషమునందున ప్రాణసాములనుధరించియుండుట, విశ్లేషమున ధరింపకుండుట, తదేకనిర్వాహ్యత్వమనఁబగు అఱువిధములచేతనగుట. అవిద్యాదిదోషములు నిశ్శేషముగాఁ బోవుటంజేసి పరిశుద్ధమైనట్టి యాత్మస్వరూపమునకు ఈపైని గనఁబఱచిన అఱువిధములతోనున్న పరిపూర్ణురాలగు పిరాట్టితోటి సామ్యము స్వభావసిద్ధముగానే కలుగునని.

ఈ యాఱింటితోనున్న సామ్యమునకుఁదలంచియే కదా ఆళ్వారులు "కడిమామలర్ పావై యొప్పాళ్" (పెరి-తిరు ౩-౭-౯) (పరిమళముగలదియు శ్లాఘ్యమైనదియునగు పుష్పమును జన్మస్థానముగాఁగల పెరియపిరాట్టితో సమానమైనది) అని పాడియుంచి యున్నారు.

కావున నీరెండు వాక్యములును ప్రాసంగికములు.

అవతారిక —ఇఁక, వారు ఎక్కువ కులమునజన్మించుటను ఉపేక్షించి తక్కువకులమున జన్మించుటకై యాశపడినారేల? అని యడిగినచేని తెలుపుచున్నారు.

(కంటికి) ఇత్యాది. "ఆభిజాత్యాదులు. ఐశ్వర్యము, అనఁబడు దృష్ట (కంటికి తెలియు వచ్చు) పురుషార్థములకై కొందఱికి ప్రీతియుండవచ్చును. అది విశ్వామిత్రాదులకువలె నే తానుండు స్థితికి పైగా గొప్పతనమునకై ప్రయత్నింపఁజేయునట్టి యహంకారమువలనఁ గలుగఁజేయఁబడునది.

మూ॥ ౨౮౨॥ బ్రహ్మావాయిఴన్దుపోతల్, ఇడైచ్చియాయ్ప్పెఱ్ఱు విడుతల్ శెయ్యుమ్బడియాయిరుక్కుమ్.

అదృష్టపురుషార్థత్తిల్ ఒరువనుక్కుణ్డామ్ ఉయర్త్తి ఇవన్ప్రీతిహైతు అభివృద్ధియిలాశైయినాలే నిలైక్కు నిలైతాఴప్పోమ్బడియాన అహఙ్కారరాహిత్యత్తాలే ఉణ్డామెన్గై,

ఇవ్వహఙ్కారతద్రాహిత్యఙ్గళ్ ఇఴవుపేఱుకళుక్కుడలామ్బడియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (బ్రహ్మావాయ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు-దృష్టోత్కర్షాతిశయత్తుక్కుత్తక్క అహఙ్కారాధికనాన బ్రహ్మావాయ్, ''ద్విపరార్ధావసానే మాం ప్రాప్తుమర్హసి పద్మజ'' ఎన్ఱుమ్, ''కడిక్కమలత్తుళ్ళిరున్దుమ్ కాణ్గిలాన్ కణ్ణనడిక్కమలన్దన్నైయయన్'' ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే ఇఴన్దుపోతల్, అహఙ్కారహేతుక్కళొన్ఱుమిల్లామైయాలే తద్రహితైయాయ్ ఇడక్కైవలక్కైయఱియాత ఇడైచ్చియాన చిన్తయన్తియాయ్ ''ముక్తిం గతాన్యా గోపకన్యకా'' ఎన్నుమ్బడి అవన్ తిరువడికళైప్పెఱ్ఱు విడుతల్ శెయ్యుమ్బడియాయిరుక్కుమ్ ఇవ్వహఙ్కారతద్రాహిత్యఙ్గళిన్ స్వరూపమెన్గై. ఇప్పడి అహఙ్కారతద్రాహిత్యఙ్గళ్ ఇవనైయిఴక్కైక్కుమ్ పెఱుక్కైక్కుముడలాకైయాలే, శ్రీకులశేఖర

మూ॥ ౨౮౨॥ చతుర్ముఖబ్రహ్మముగా జన్మించి సంసారమునఁబడియుండుట గాని, గోపికగా జన్మించి సంసారమునుండి కడతేరుటగాని సంభవించును.

శేషత్వాదులును కైంకర్యసంపత్తు అనఁబడు అదృష్ట (కంటికికానరాని) పురుషార్థముల విషయమున మరికొందఱికి ప్రీతియుండవచ్చును.

అది వీటియొక్క యభివృద్ధినిగుఱించినట్టి యాశచే తక్కువతక్కువస్థితికిఁ గొనిపోవునట్టి యహంకార రాహిత్యమువలనఁగలుగును.

అవతారిక:—ఇట్లు అహంకారముండుటయు, అది లేకపోవుటయును ఫలాఫలములకు అనుకూలములగుటను గుఱించి తెలుపుచున్నారు.

(చతుర్ముఖ) ఇత్యాది. మిక్కిలి యెక్కువ దృష్టోత్కర్షమున కనుకూలమగు నెక్కువ యహంకారముగల చతుర్ముఖబ్రహ్మయై ''ద్విపరార్ధావసానే మాం ప్రాప్తుమర్హసి పద్మజ'' (ఓ చతుర్ముఖ! ద్విపరార్ధకాలము గడువగానే నీవు నన్నుపొందగలవు) అనియు, ''కడిక్కమలత్తుళ్ళిరున్దుమ్ కాణ్గిలాన్ కణ్ణన్ అడిక్కమలందన్నైయయన్'' (ఇయఱ్పా ౧-౮౬) (పరిమళముగల కమలమునందుండియు, చతుర్ముఖుండు శ్రీకృష్ణునిపాదకమలములఁ జూడలేదు'' అనియును చెప్పియున్నట్లు ఫలమును బొందకపోవచ్చును.

అహంకారహేతువు లొక్కటియును లేకపోవుటంజేసి, యహంకారములేనిదై కుడియెడమ తెలియని గోపికయగు చింతయంతియై ''ముక్తిం గతాన్యా గోపకన్యకా'' అన్నట్లు సర్వేశ్వరుని శ్రీపాదములను లభింపవచ్చును. కావున అహంకారముయొక్కయు తద్రాహిత్యముయొక్కయును స్వభావమనునది యీ రెంటిని గలుగఁజేయఁగలది.

ఇట్లు అహంకారమును తద్రాహిత్యమును క్రమముగ సంసారమున కష్టపడుటకును మోక్షమును బొందించుటకును అనుకూలములయిన వగుటంజేసి శ్రీకులశేఖరపెరుమాళ్ మొదలగు

మూ॥ ౨౮౩॥ ఇప్పడిసర్వప్రకారత్తాలుమ్ నాశహేతువాన అహఙ్కారత్తుక్కుమ్,

ప్పెరుమాళ్ ముతలానవర్కళ్ అహఙ్కారహేతువానజన్మఙ్గళై అనాదరిత్తు తద్రహితజన్మఙ్గళై యాదరిత్తార్కళేన్నుకరుత్తు.

సిద్ధోపాయనిష్ఠర్ వైభవప్రకరణమ్ సంపూర్ణమ్.

ప్రపన్నదినచర్యాప్రకరణమ్.

"తన్నైత్తానే ముడిక్కైయావతు" ఎన్నుతుడఙ్గి ఇవ్వళవాక అహఙ్కారాదికళిన్ దోషముపపాదిక్కప్పట్టతు. అనన్తరమ్, "ప్రాప్యప్రాపకఙ్గళిరణ్డుమవనే" ఎన్నిరుక్కుమ్ ప్రపన్నాధికారియుడైయ దినచర్యావిశేషమ్ శొల్లప్పడుకిఱతు, (ఇప్పడి సర్వప్రకారత్తాలుమ్) ఎన్నుతుడఙ్గి. "సదాచార్యప్రసాదత్తాలే వర్ధిక్కుమ్పడి పణ్ణిక్కొణ్డు పోరక్కడవన్" ఎన్నుమళవాక. (ఇప్పడి) ఎన్ఱు-కీழ్ఉక్తమాన ప్రకారత్తైప్పరామర్శిక్కిఱతు. (సర్వప్రకారత్తాలుమ్ నాశహేతువాకైయావతు)-స్వరూపేణ ముడిత్తుమ్ భాగవతవిరోధత్తైవిళైత్తుముడిత్తుమ్ భగవల్లాభవిరోధియాయుమ్ ఎల్లాప్పడియాలుమ్ "అసన్నేవ" ఎన్గిఱపడియే అసత్కల్పమామ్పడి స్వరూపత్తై యురువழియ పణ్ణుమతాయిరుక్కై. అహఙ్కారమ్ తాన్ దేహాత్మాభిమానరూపమాయుమ్ దేహాతిరిక్తాత్మవిషయత్తిల్ స్వాతన్త్ర్యాభిమానరూపమాయుమ్ ఇరణ్డువకైప్పట్టిరుక్కుమ్. ఇవ్విరణ్డుమ్ శేరచ్చొల్లప్పడుకిఱతు.

మూ॥ ౨౮౩॥ ఇట్లు అన్నివిధములను నాశహేతువగు అహంకారమునకును,

వారు అహంకారహేతువులగు జన్మముల నాదరింపక, అహంకారరహితములగు జన్మముల నాదరించినవారయిరి.

సిద్ధోపాయనిష్ఠుల వైభవప్రకరణము సంపూర్ణము.

ప్రపన్నదినచర్యాప్రకరణము.

"తననుతానే నశింపఁజేయుటయనఁగా" (వా—౧౭౦) అనువాక్యము మొదలుకొని యింతవరకును అహంకారాదులవలనఁ గలుగునట్టి దోషము ఉపపాదింపంబడినది.

అనంతరము "ఇట్లు అన్నివిధములచేతను" (వా—౨౮౩" అను వాక్యము మొదలుకొని "సదాచార్యుని యనుగ్రహముచే వృద్ధిపొందించుకొనుచుండవలెను" అనువాక్యమువరకును ప్రాప్యప్రాపకములు రెండును సర్వేశ్వరుండేయని నిశ్చయించుకొనియుండు ప్రపన్నాధికారియొక్క దినచర్య చెప్పఁబడుచున్నది.

"ఇట్లు" అనఁగా నింతకుముందు చెప్పిన విధమునని యర్థము.

అన్నివిధములచేతను నాశహేతువనఁగా స్వయముగ నశింపఁజేసియు, భాగవతవిరోధమును గలుగఁజేసి యందుమూలముగ నశింపఁజేసియు, భగవత్ప్రాప్తితో విరోధించునదియయ్యు ఇట్లన్నివిధములచేతను "అసన్నేవ" అని చెప్పియున్నట్లు సద్భావము లేనిదియగు విధమున స్వరూపమును రూపుమాపునదిగానుండుట.

అహంకారమనునది దేహాత్మాభిమానరూపమైనదిగాను, దేహభిన్నమగు నాత్మవిషయమున స్వాతంత్ర్యాభిమానరూపమైనదిగాను నిట్లు రెండువిధములైనదిగాను కదా యుండును. ఈతావున నా రెండువిధములును కలిపి చెప్పఁబడుచున్నవి.

మూ॥ అతినుష్ఠైయ కార్యమాన విషయప్రావణ్యత్తుక్కుమ్ విళైనిలమ్ తానాకైయాలే, తన్నైక్కణ్డాల్ శత్రువైక్కణ్డాప్పోలేయుమ్.

అతినుడైయ కార్యమాన విషయ (ప్రావణ్యత్తుక్కుమ్) దేహాత్మాభిమానముమ్ స్వాతన్త్ర్యాభిమానముమే విషయఙ్గళై స్వభోగ్యత్వేన విరుమ్బుకైక్కు మూలమాగైయాలే విషయప్రావణ్యత్తై అహఙ్కారకార్యమెన్గిఱతు. విషయశబ్దత్తాలే-కీழ్ అనుకూలమాకవుమ్ ప్రతికూలమాకవుమ్ శొల్లప్పట్ట విహితనిషిద్ధరూప విషయద్వయత్తైయుమ్ శొల్లుకిఱతు. (విళైనిలమ్ తానాకైయాలే) ఎన్గతు-ఇవై యిరణ్డుక్కుమ్ జన్మభూమి, భగవత్స్వరూప తిరోధానాదికళైప్పణ్ణక్కడవ గుణత్రయాత్మక ప్రకృతి పరిణామరూపమాయ్ స్వకర్మ విశేషారబ్ధమాయిరుక్కిఱ శరీరవిశిష్టనాన తానాకైయాలే యెన్ఱపడి, కర్మానుగుణమాక రజస్తమస్సుక్కళాలే కలఙ్గవడిక్కుమ్ శరీరవిశిష్టనైయాలే మతిమయఙ్గి, తానల్లాత దేహత్తై తానాకవుమ్ తనక్కురియనల్లాతతన్నై స్వతన్త్రనాకవుమభిమానిప్పతుమ్, తనక్కనర్థకరమాన విషయఙ్గళిలే అత్యాదరత్తైప్పణ్ణువతుమ్ మవన్దానే యిఱే.

(తన్నైక్కణ్డాల్) ఇత్యాది, ఇప్పడి అనాదికాలమ్ పోన్దవనాయ్ ఇప్పోతుమ తుక్కు యోగ్యమాన శరీరవిశిష్టనాయిరుక్కిఱ తన్నైదర్శిత్తాల్, ‹‹కొన్ఱల్లతు విడేన్›› ఎన్ఱు సాయుధనాయ్ పిన్ కవిన్దిత్తిరియుమ్ శత్రువైక్కణ్డాప్పోలే కుడల్ కరిత్తు తనక్కు నాశకనాక నినైత్తుమ్.

మూ॥ దానివలనఁగలుగు విషయప్రావణ్యమునకును ఆశ్రయము తానగుటంజేసి తనను చూచినట్లయిన శత్రువును చూచినట్లును,

అహంకారముయొక్క కార్యమగు విషయప్రావణ్యమునకనఁగా. దేహాత్మాభిమానమును స్వాతంత్ర్యాభిమానమును విషయములను భోగ్యములయినవాటినిగాను ఈచేతనుఁడు ప్రేమించుటకు మూలములగుటంజేసి విషయప్రావణ్యమనునది యహంకారముయొక్క కార్యముగాను చెప్పఁబడినది.

ఈతావున విషయమనఁగా, ఇంతకుముందు అనుకూలవిషయముగాను ప్రతికూలవిషయముగానును చెప్పఁబడిన విహితనిషిద్ధవిషయద్వయమును తెలుపునది.

(ఆశ్రయము తానగుటచే) అనఁగా ఈరెంటికిని జన్మభూమి భగవత్స్వరూపమును తెలియకుండ చేయునట్టివియగు సత్వాదిగుణత్రయాత్మకమగు ప్రకృతియొక్క పరిణామరూపమైనదై తనయొక్క కర్మవిశేషమువలనఁ గలిగిన శరీరముతోఁగూడియున్నట్టి తానగుటంజేసియు ననుట.

కర్మానుగుణముగ రజస్తమస్సులచే గలవరపెట్టునట్టి శరీరముతోఁగూడియుండుటచే మనస్సున చపలముగల్గి తాను కానట్టి దేహమును తానుగాను తనకు రక్షకుండు కానట్టి తనను స్వతంత్రునిగాను, అభిమానించుటయు, తనకు అనర్థకములగు విషయములయెడల నెక్కువయాదరమును గలుగఁజేయుటయును వీటిఁజేయునట్టివాఁడు తానే కదా.

ఇట్లు అనాదికాలముగ పోవువాఁడును ఇప్పుడును అందులకుఁదగిన శరీరముతోఁ గూడియున్నట్టి తనను చూచినట్లయిన, ‹‹చంపేవరకు విడవను›› అనుచు ఆయుధమును చేతబట్టుకొని వెన్కొఱకుమ తిరుగునట్టి శత్రువును జూచినట్లు కడుపులో వేదనగలిగి తనను నశింపఁజేయు వానినిగాను తలంచుటయు.

మూ॥ అవర్గళుక్కు వర్ధకరాన సంసారికళైక్కణ్డాల్ సర్పత్తైక్కణ్డాప్పోలేయుమ్.
అవర్గళుక్కు నివర్తకరాన శ్రీవైష్ణవర్కళైక్కణ్డాల్ బన్ధుక్కళైక్కణ్డాప్పోలేయుమ్, ఈశ్వరనైక్కణ్డాల్ పితావైక్కణ్డాప్పోలేయుమ్,

తజ్ఞరుడైయ ఉక్తికళాలే దుర్వాసనైయైక్కిళప్పి అహఙ్కారాదికళై మేల్ మేలుమ్ వళరుమ్బడిపణ్ణుమ్ తదుభయవశ్యరాన సంసారికళైక్కణ్డాతిరేకణ్డాల్, అణుకిల్ మేల్ విళున్దు అళిక్కక్కూడుమ్ అతిక్రూరమాన సర్పత్తైక్కణ్డాప్పోలే అఞ్జి నడుఙ్గి ప్పిఱ్కాలిత్తు నముక్కు బాధకరెన్నే నినైత్తుమ్.

తజ్ఞరుడైయ ఉపదేశానుష్ఠానఙ్గళిరణ్డాలుమ్ అహఙ్కారాదికళిన్ దోషదర్శనత్తై ప్పణ్ణువిత్తు, తత్ప్రసఙ్గత్తిలే భీతభీతరామ్పడిపణ్ణి వాసనైయోడే అవత్తై నివర్తిప్పిక్కుమ్ మధ్యమపదనిష్ఠరాన శ్రీవైష్ణవర్కళైక్కాణప్పెఱ్ఱాల్, తన్నుడైయ అనర్థాభ్యుదయఙ్గళిరణ్డుమ్ తఙ్గళతాయ్ తీయతువిలక్కి నల్లతిల్ మూట్టి రక్షిక్కుమాప్పోలే బన్ధుక్కళైక్కణ్డాప్పోలే అత్యాదరమ్పణ్ణి "నముక్కు నఱ్ఱుణైయానవర్కళ్" ఎన్ఱు నినైత్తుమ్.

అడియిలే కరణకళేబరఙ్గళైత్తన్దు అవత్తైక్కొణ్డు వ్యభిచరియామల్ నల్వళినడక్కుమ్పడి శాస్త్రఙ్గళైక్కాట్టి అకృత్యకరణాదికళిల్ శిక్షిత్తు సర్వావస్థైయిలుమ్ తన్నుడైయ హితమే పార్త్తు పోరువిన్ఱ ఈశ్వరనై అర్చావతారఙ్గళిలే కణ్డాకక్కణ్డాల్, ఉత్పాదకనాయ్ విద్యాప్రద

మూ॥ వాటి కుపోద్బలకులగు సంసారులను జూచినట్లయిన, సర్పమునుజూచినట్లును,
వాటిఁ బోగొట్టునట్టి శ్రీవైష్ణవులఁజూచినట్లయిన, బంధువులనుజూచినట్లును,
సర్వేశ్వరుని జూచినట్లయిన, తండ్రిని జూచినట్లును,

తమయొక్క మాటలచేతను వ్యాపారముచేతను దుర్వాసనను వృద్ధిపఱచి అహంకారాదులను పైపైగా వృద్ధిపొందునట్లు చేయునట్టి యారెంటికిని వశ్యులను సంసారులనుచూచి యెదుర్కొని నట్లయిన దెగ్గిరకుపోయినచో బుస్సుమని పైబడు అతి క్రూరమయిన సర్పమును చూచినట్లు భయపడుచు వణకుచు వెనుతీయుచు మనలను భాధించువారని తలంచియు,

తమయొక్క యుపదేశానుష్ఠానములచే రెంటిచేతనున్ను అహంకారాదుల దోషములఁ జూపించి వాటిసంబంధమున్నచో నెక్కువ భయపడునట్లుచేసి వాసనతోగూడ వాటిని నివర్తింపజేయునట్టి మధ్యమపదనిష్ఠులగు (అనగా తిరుమంత్రమునందలి "నమః" అను పదముయొక్క యర్థమును బాగుగ నెఱుంగుటచే అహంకారమమకారరహితులగు) శ్రీవైష్ణవులఁ జూచినట్లయిన. తనయొక్క మంచిచెడ్డలను తమవిగాను భావించి చెడ్డపనుపోగొట్టి మంచినిగలుగఁజేసి రక్షించువారిని యాప్త బంధువులఁ జూచినటుల యెక్కువ యాదరించి మనకు సహాయభూతులని తలంచియు,

మొట్టమొదట శరీరేంద్రియములనిచ్చియు, వాటిఁగొని వ్యతిరిక్తముగా నడచుకొనకుండ, మంచి మార్గమునఁ బోవునట్లు శాస్త్రములఁజూపించి చేయరానిపనులం జేయకుండునట్లుశిక్షించి ఎల్లకాలమును తనయొక్క హితమునకై యత్నించునట్టి సర్వేశ్వరుని అర్చావతారములయందు (కోవెలలలో) కన్నారసేవించినట్లయిన, తనను కన్నవాడును, విద్యచెప్పించినవాఁడును, చెడుమార్గమునఁబోకుండ నియ

మూ॥ ఆచార్యనైక్కణ్డాల్ పశియర్ శోఱ్ఱైక్కణ్డాప్పోలెయుమ్, శిష్యనైక్కణ్డాల్ అభిమతవిషయత్తై క్కణ్డాప్పోలేయుమ్ నినైత్తు,

---

నాయ్ ఆపత్ప్రవృత్తినాకొత్తపడి నియమిత్తు నడత్తిక్కొణ్డుపోరుమ్ హితైషియాన పితావైక్కణ్డాప్పోలే స్నేహ సాధ్వస వినయఙ్గళై యుడైయనాయ్క్కొణ్డు ‘‘నమక్కు హితపరన్’’ ఎన్ఱు నినైత్తుమ్,

అనాదికాలమ్ ‘‘అసన్నేవ’’ ఎన్నుమ్పడి కిడన్ద తన్నై భగవత్సమ్బన్ధత్తైయఱివిత్తు సత్తావాక్కిమేన్మేలుమ్ తన్నుపదేశత్తాలే జ్ఞానవైరాగ్యభక్తికళైవిళైత్తు కైయిలఙ్గనియెన్న భగవద్విషయత్తై క్కాట్టిత్తరుమ్ మహోపకారకనాయ్ ‘‘ఉన్ శీరేయుయిర్క్కుయిరాయ్’’ ఎన్ఱుమ్ ‘‘ఉన్ఱన్ మెయ్యిల్ పిఱఙ్గియశీరన్ఱి వేణ్డిలేన్’’ ఎన్ఱుమ్ శొల్లుమ్పడి గుణవిగ్రహఙ్గళాలే తనక్కు ధారకభోగ్యనాయిరుక్కుమాచార్యనై క్కణ్డుక్కొణ్ణుమ్పడికణ్డాల్, కణ్డాఙ్గుఴలై యిడుమ్ పెరుమ్పశియన్ ధారకముమాయ్ భోగ్యముమాన శోఱ్ఱైక్కణ్డాప్పోలే అత్యభినివేశత్తోడే అనుభవిత్తు ‘‘నమక్కు ధారకభోగ్యవిషయమ్’’ ఎన్ఱు నినైత్తుమ్.

సాధ్యాన్తరనివృత్త్యాది సమస్తస్వభావ సమ్పన్నతయా సమ్యక్ జ్ఞాన ప్రేమవానాయిరుక్కుమ్ సచ్ఛిష్యనైక్కణ్డాల్, తనక్కానన్దావహమాన అభిమతవిషయత్తై క్కణ్డాప్పోలే ‘‘భగవద్గుణానుసన్ధానదశైయిల్ నామ్ శొల్లుకిఱ భగవద్గుణఙ్గళై యాదరిత్తు క్కేట్పతు అనుభావిప్పతు విద్ధనావతామాకారఙ్గళినాలే నమక్కానన్దావహన్’’ ఎన్ఱు నినైత్తుమ్.

మూ॥ ఆచార్యుని జూచినట్లయిన ఆకలిగొన్నవాఁడన్నమును, జూచినట్లును శిష్యునిజూచినట్లయిన, ప్రియమైనవస్తువును జూచినట్లును తలంచి,

---

మించుకొని వచ్చినవాఁడును, హితమునుగోరువాడునునగు తండ్రినిజూచినట్లు స్నేహము, భయము, వినయము వీటితో ‘‘మనకు హితమునుగోరువాఁడు’’ అని తలంచుటయు,

అనాదికాలముగ ‘‘అసన్నేవ’’ (లేనివాఁడుగాను) అన్నట్లు పడియుండు తనకు భగవత్సంబంధమును తెలియఁజేయుటచే ఉన్నట్టివానినిగాఁజేసి, పైపైగా తన యుపదేశముచే జ్ఞానవైరాగ్యభక్తులను గలుగఁజేసి కరతలామలకముగ భగవద్విషయమును తెలియఁజేసిన మహోపకారకుండై ‘‘ఉన్ శీరేయుయిర్క్కుయిరాయి’’ (నీయొక్క కల్యాణగుణము లాత్మకుధారకములై) అనియు, ‘‘ఉన్ఱన్ మెయ్యిల్ పిఱఙ్గియ శీరన్ఱి వేణ్డిలేన్’’ (నీయొక్క శరీరమున వ్యాపించియుండు సౌందర్యాదులను గోరను) అనియును చెప్పియున్నట్లు గుణవిగ్రహములచే తనకు ధారకుండుగాను భోగ్యముగానునుండు ఆచార్యుని సేవించినట్లయిన, కన్నీరుకార్చుచు నెక్కువ యాకలి గొన్నవాఁడు ధారకమును భోగ్యమునునగు అన్నమును గనినట్లు ఎక్కువప్రీతితోననుభవించి ‘‘మనకు ధారకమును భోగ్యమునునైన విషయము’’ అనియే తలంచుటయు,

సాధ్యాంతరనివృత్తి మొదలుగాఁగల సమస్త స్వభావములతోఁగూడియుండుటచే ఎక్కువ జ్ఞానమునున్ను ప్రీతినిన్ని గలిగియుండు మంచిశిష్యునిజూచినట్లయిన, తనకు ఆనందమును గలుగఁజేయునట్టి యిష్టమైన వస్తువునుజూచినట్లు, భగద్గుణానుసంధానదశయందు భగవద్గుణములను ఆదరముతో వినుచు వాటినిగుఱించి తానును మాట్లాడుచు ఆనందపరవశుఁడగు నాకారములతో ఆనందమును గలుగఁజేయువాఁడు అని తలంచుటయు,

మూ॥ అహఙ్కారార్థకామఙ్గళ్ మూన్ఱుమ్, అనుకూలర్ పక్కలనాదరత్తైయుమ్, ప్రతికూలర్పక్కల్ ప్రావణ్యత్తైయుమ్,

(అహఙ్కారార్థకామఙ్గళ్ మూన్ఱుమ్) ఇత్యాది. ఇవై మూన్ఱిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్డు (అహఙ్కారమనుకూలర్ పక్కల్ అనాదరత్తైప్పిఱప్పిక్కుమ్) అతావతు-శేషత్వత్తైక్కూసన్నిధియిల్ జీవిక్కవొట్టాతపడియిఱే అహఙ్కారత్తిన్ బలమిరుప్పతు. అహఙ్కారియానవన్ ‘‘నన మేయమ్’’ ఎన్ఱిరుక్కుమతొழியఒరుపడియత్తిలుమ్ తలైతాழ்క్కవిశైయానే; ఆకైయాలే అహఙ్కారమ్ మేలిడుమాకిల్, స్వరూపవర్ధకరాయ్క్కొణ్డు అనుకూలరాయిరుక్కుమ్ శ్రీవైష్ణవర్కళైక్కణ్డాల్ నమ్ముడైయ శేషికళెన్ఱు తుడైనడుఙ్గి యెழுన్దిరున్దు ప్రణామాది పూర్వకమాన అనువర్తనఙ్గళై ప్పణ్ణవొట్టాతే, తన్నై అవర్కళిలధికనాకవాతల్ అవర్కళైతన్నోడు సమరాకవాతల్ బుద్ధిపణ్ణి అనాదరిత్తిరుక్కుమ్పడి పణ్ణుమెన్కై,

(అర్థమ్ ప్రతికూలర్ పక్కల్ ప్రావణ్యత్తైప్పిఱప్పిక్కుమ్) అతావతు-‘‘అర్గయాకిలుమ్ శేన్ఱును వర్త్తిత్తు ఒరుకాశుపెఱ్ఱతాయ్ పడవేణుమ్’’ఎన్నుమ్పడియిఱే అర్థరాగమిరుక్కుమ్పడి. ఆకైయాలే, అతుస్వరూపనాశకత్వేన ప్రతికూలరానసంసారికళైక్కణ్డాల్ వెరుపు యోడిపోకవేణ్డియిరుక్క, ఉరుకాతై నచ్చి అవర్కళోడే ఉఱవుపణ్ణి అవర్కళిరున్దవిడఙ్గళిలే పలకాలుమ్ శెల్లువతు, అవర్కళై యుపచ్చైత్తు విరున్దిడువతు, అవర్కళ్ గుణకీర్తనమ్ పణ్ణువతామ్పడి అవర్కళ్ విషయత్తిలే ప్రావణ్యత్తై యుణ్డాక్కుమెన్కై.

మూ॥ అహంకారార్థకామములు మూఁడును అనుకూలులయిన వారి విషయమున అనాదరమును, ప్రతికూలులగు వారి విషయమునఁ బ్రీతిని

అహంకారార్థకామంబుల మూడింటిలో నహంకారమనునది యనుకూలులవిషయమున నవాదరమును గలుగఁజేయును. అది యెట్లనఁగా, తానున్నప్పుడు శేషత్వము నెంతమాత్ర ముండనీయకుండ చేయునట్టి బలముకలది గదా అహంకారము! అహంకారముగలవాడు ‘‘నేను నమ్రుడనుకాను’’ అని యుండునే తప్ప యొకవిషయమునను లొంగి ప్రవర్తింపడు గదా!

కావుననే అహంకారము పైబడినట్లయిన, స్వరూపజ్ఞానమును వృద్ధిపొందించువారై యనుకూలులుగానుండు శ్రీవైష్ణవులను జూచినట్లయిన, మనకు శేషియయినవారనుకొని వినయముతో నిలువంబడి దండప్రణామంబు లాచరించుచు వారి ననువర్తించునట్లు చేయక, తనను వారికంటెను గొప్ప వానినిగాఁదలంచి గాని, లేక వారు తనతో సమానులని తలంచికొని అనాదరణచేయునట్లొనర్చును.

ద్రవ్యము ప్రతికూలులవిషయమున ప్రీతిఁగలుగజేయును. అనఁగా ‘‘ఎవరినైన యాశ్రయించి ఒకకానిడబ్బయినను సంపాదింపవలయును’’ అని కదా ద్రవ్యాశయుండును. కావున నది స్వరూపమును నశింపఁజేయువారగుటచే ప్రతికూలులగు సంసారులను చూచినట్లయిన, అచటినుండి భయపడి పరుగెత్తిపోవలసియుండ, ఒకడబ్బుకాశపడి వారితో పరిచయముచేసికొని వారి యిండ్లకు పలుమారుపోయి వారిని పిలిచి విందుచేసి, వారిని స్తోత్రముచేయుటచే వారియెడల ప్రీతిఁ గలుగఁజేయుననుట.

మూ॥ ఉపేక్షిక్కుమవర్కళ్ పక్కలపేక్షైయైయుమ్ పిఱప్పిక్కుమెన్ఱుమ్ ఆత్మగుణఙ్గళ్ నమ్మాలుమ్ పిఱరాలుమ్ పిఱప్పిక్కొళ్ళవొణ్ణాతు,

(కామమ్ ఉపేక్షిక్కుమవర్కళ్ పక్కలపేక్షైయైప్పిఱప్పిక్కుమ్) ‹‹కామ్యత ఇతి కామః›› ఎన్గిఱపడియే కామశబ్దత్తాలే విషయసమ్భోగసుఖత్తైచ్చొల్లుకిఱతు. అతు— ‹‹ఊశిపోమిన్›› ఇత్యాదిప్పడియే దారిద్ర్యవార్ధకాదికళడియాక తన్నై ముఖమ్పారామల్ తళ్ళికతవడైత్తు ఉపేక్షావాదమ్పణ్ణుమ్ స్త్రీకళ్ పక్కలిలే ‹‹ఎళ్ళైయర్ తామిళిప్పచ్చెల్వర్›› ఎన్గిఱపడియే అవర్కళుపేక్షావాదమ్ ముతలానవైతన్నైయే ఉద్దేశ్యమాకక్కొణ్డు శొల్లుమ్పడి విలక్షణర్ కేట్టాల్ శిరిక్కుమ్పడియాన హేయాపేక్షైయై విళైక్కుమెన్నై.

ఆక, ఇప్పడి అహఙ్కారాదికళ్ మూన్ఱుమ్ స్వరూపవర్ధకరై అనాదరిక్కుమ్పడియుమ్ స్వరూపనాశకరై ఆదరిక్కుమ్పడియుమ్ స్వరూపనాశకత్తైయుణ్డే ఉపేక్షకరుమాయిరుక్కుమివర్కళై అపేక్షిక్కుమ్పడియుమ్ పణ్ణుమెన్ఱు అవన్ గ్రహికొడుమైకళై యనుసన్ధిత్తు ‹‹ఎన్ శెయ్యక్కడవేన్ తోన్ఱి›› ఎన్గిఱై.—(అర్థకామాభిమానఙ్గళ్ మూన్ఱుమ్) ఎన్ఱ పాఠమానాలుమ్ ‹‹గర్వోఽభిమానోఽహఙ్కారః›› ఎన్గిఱపడియే అభిమానశబ్దత్తాలే అహఙ్కారత్తైచ్చొల్లుకిఱతాకైయాలే (అనుకూలర్ పక్కల్) ఇత్యాద్యర్థనిరనిలైయాకొణ్డే యథాయోగమ్ కొణ్డు కీళ్చ్చొన్నప్రకారత్తిలే యోజిక్కక్కడవతు.

(ఆత్మగుణఙ్గళ్) ఇత్యాది. శమదమాద్యాత్మగుణఙ్గళ్ అనాదికాలమహఙ్కారాదికళుక్కు విళైనిలమాయ్ అనాత్మగుణఙ్గళై క్కూడుపూరిత్తుక్కొణ్డు కర్మపరతన్త్రరాయిరుక్కిఱ నమ్మా

మూ॥ ఉపేక్షించువారివిషయమున అపేక్షనున్ను గలుగంజేయుననియు భయపడి. ఆత్మగుణములు మనచేఁగాని, యితరులచేఁగాని కలుగఁజేయబడునవికావనియు,

‹‹కామ్యత ఇతి కామః›› అనువ్యుత్పత్తినిబట్టి కామశబ్దము ఈతావున విషయసంభోగసుఖమును తెలుపునది.

‹‹ఊశిపోమిన్›› అనుపాశురమనఁ జెప్పియున్నట్లు దారిద్ర్యము, వార్ధక్యము ఈమొదలగువాటిమూలమున తనముఖముచూడకుండ నెట్టి తలుపువేసి ఉపేక్షించునట్టి స్త్రీలవిషయమున ‹‹ఎళ్ళైయర్ తామిళిప్పచ్చెల్వర్›› (స్త్రీలు ఉపేక్షించిమాట్లాడినను అచటికేపోవుదురు) అన్నట్లు వారు చేయునట్టి యుపేక్షావాదము మొదలగు వాటినే యుద్దేశ్యముగాఁదలంచి విలక్షణులు విన్నట్లయిన, పరిహసింపఁదగినదియు హేయమునగు ఉపేక్షను వృద్ధిపరచును

కావున నిట్లు అహంకారాదులు మూడును స్వరూపమునువృద్ధిపొందించువారిని అనాదరణచేయుటను స్వరూపమును నశింపఁజేయువారిని ఆదరించుటను స్వరూపమును నశింపఁజేయుటయే కాకుండ, యుపేక్షించువారిని యపేక్షించునట్లుచేయుటనున్ను తలంచి ‹‹ఏమిచేయుదునా›› అని భయపడి యనుట.

(అర్థకామాభిమానములు మూడును) అని పాఠముండునపుడు ‹‹గర్వోఽభిమానోఽహంకారః›› అను నిఘంటువుప్రకారము అభిమానశబ్దము అహంకారమును తెలుపునది కాన, (అనుకూలులవిషయమున) ఇత్యాదివాక్యమును యథాక్రమముగ యోజించుకొనక అర్థసంబంధానుగుణముగ యోజించునది.

(ఆత్మగుణములు) ఇత్యాది. శమదమాద్యాత్మగుణములు అనాదికాలముగ అహంకారాదులకు పుట్టిల్లై ఆత్మగుణములను కానివాటితో నిండియుండి కర్మపరతంత్రులగు మనయొక్క ప్రయత్నముచే

మూ॥ సదాచార్య ప్రసాదమడియాకవరుకిఱ భగవత్ప్రసాదత్తాలే పిఱక్కుమత్తనై యెన్ఱు తుణిన్దు, దేహయాత్త్రైయిలుపేక్షైయుమ్, ఆత్మయాత్త్రైయిలపేక్షైయుమ్, ప్రాకృతవస్తుక్కళిల్ భోగ్యతాబుద్ధి నివృత్తియుమ్.

డైయ యత్నత్తాలుమ్ ఆత్మగుణోదయవిరోధికళాన అహఙ్కారాదికళుక్కు వర్ధకరాయ్ అనాత్మగుణపరిపూర్ణరాయ్ కర్మవశ్యరాయిరుక్కుమ్ పిఱరుడైయ యత్నత్తాలుమ్ పిఱపిక్కొణ్ణాదాకు, ఆత్మగుణఙ్గళుక్కెల్లామ్ కొళ్కలమాయ్ అడియిలే తన్నుడైయ నిర్హేతుకకృపైయాలే నమ్మైయఙ్గీకరిత్తరుళి 'నమక్కాత్మగుణముణ్డావదెప్పోదో?' ఎన్ఱు పలకాలుమ్ కణ్ణనవను భగవానై యర్థిప్పదాయ్క్కొణ్డుపోరుమ్ సదాచార్యనుడైయ ప్రసాదమడియాక వరుకిఱ నమ్ముడైయ ఆత్మగుణోదయత్తుక్కు సాపేక్షయమ్ పిఱక్కుమ్పడి అమలఙ్గళాకవిళుక్కుమ్ భగవానుడైయ పరిపూర్ణప్రసాదత్తాలే పిఱక్కుమత్తనై యెన్ఱధ్యవసిత్తు.

(దేహయాత్త్రైయిలుపేక్షైయావదు)- దేహరక్షార్థమాన వ్యాపారఙ్గళిల్ విరుప్పమిన్ఱిరుక్కై.

(ఆత్మయాత్త్రైయిలపేక్షైయావదు)- శేషత్వమే వడివాన వాత్మావుక్కు ధారకాదికళాన గుణానుభవకైఙ్కర్యప్రవృత్తియిల్ పెఱ్ఱవళవాల్ తృప్తనాయిరాదే మేన్మేలుమాశైప్పడుకై.

(ప్రాకృతవస్తుక్కళిల్ భోగ్యతాబుద్ధి నివృత్తియావదు)- అశనాచ్ఛాదనఙ్గళుక్కుఱుప్పాన ప్రాకృతపదార్థఙ్గళిలాదరత్తుక్కడియాన భోగ్యత్వబుద్ధి తవిరుకై.

మూ॥ సదాచార్యుని యనుగ్రహమూలముగఁ గలుగునట్టి సర్వేశ్వరానుగ్రహమువలఁ గలుగునవిమాత్రమే యని నిశ్చయించుకొని, దేహయాత్రయందుపేక్షయును, ఆత్మయాత్రయందపేక్షయును, ప్రకృతితోఁ జేరిన వస్తువులు భోగ్యములనెడి తలంపు లేకపోవుటయును,

---

తనుగాని ఆత్మగుణములు గలుగుటకు విరోధులగు నహంకారాదులను వృద్ధిపొందించుకొనిపోవుచు ఆత్మగుణములుకానివాటితో నిండియుండునట్టివారును, కర్మవశ్యులునగు ఇతరులయొక్క ప్రయత్నముచేతనుకాని కలుగఁజేయఁబడవు.

ఆత్మగుణములన్నిఁటికిని పుట్టిల్లై తనయొక్క నిర్హేతుక కృపచే మనలనంగీకరించి అనఁగా, శిష్యునిగాఁ జేసికొని మనకు ఆత్మగుణము లెప్పుడు కలుగునో? యని పలుమాఱు దుఃఖించి సర్వేశ్వరుని ప్రార్థించునట్టి సదాచార్యునియొక్క యనుగ్రహము మూలముగ సంప్రాప్తించునట్టిదియు, మనకు ఆత్మగుణములు గలుగుటకు విరుద్ధమగు పాపము నశించువట్లు పాపరహితమైనదియగు భగవంతుని యనుగ్రహముచే గలుగునవి యింతియేయని నిశ్చయించుకొని,

(దేహయాత్ర) ఇత్యాది. దేహరక్షార్థమగు వ్యాపారము విషయమున నపేక్ష లేకుండుటయు,

(ఆత్మయాత్ర) ఇత్యాది. ఆత్మయాత్రవిషయమున నపేక్షయుండుట! యనఁగా, శేషత్వమే స్వరూపముగాఁ గలయాత్మకు ధారకాదులగు గుణానుభవ కైంకర్య వృత్తులవిషయమున లభించినంతవరకు తృప్తినొందియుండక పైపైగా నాశపడుట,

(ప్రాకృత) ఇత్యాది. ప్రాకృతవస్తువులవిషయమున భోగ్యతాబుద్ధినివర్తించుట యనఁగా—

మూ॥ "దేహధారణమ్, పరమాత్మసమారాధన సమాప్తి ప్రసాద ప్రతిపత్తి" ఎన్గిఱ బుద్ధివిశేషముమ్, తనక్కొరు క్లేశముణ్డానాల్ "కర్మఫలమ్" ఎన్ఱాతల్, "కృపాఫలమ్" ఎన్ఱాతల్ పిఱక్కుమ్ ప్రీతియుమ్,

(దేహధారణమ్) ఇత్యాది. అతావతు, అన్దప్రాకృతవస్తుక్కళిల్ దేహమ్ ధరిక్కైక్కు త్తక్కవళవు భుజిక్కై, పరమాత్మావాన సర్వేశ్వరనుడైయ సమారాధన త్తిన్ సమాప్తిరూపై యాన ప్రసాద ప్రతిపత్తియెన్గిఱ బుద్ధివిశేషముమెన్గై.—అన్ఱిక్కే, (పరమాత్మసమారాధన సమాప్తి) ఎన్గిఱ బుద్ధివిశేషముమ్ (తత్ప్రసాద ప్రతిపత్తియెన్గిఱ బుద్ధివిశేషముమ్) ఎన్నవు మామ్.

(తనక్కు) ఇత్యాది. అతావతు - ముముక్షువాయ్ ప్రపన్ననానాలుమ్ ప్రారబ్ధశరీరమిరుక్కుమళవుమ్ తాపత్రయమ్ వరుకై తప్పాతిఱే; ఆకైయాలే, ఇశ్శరీరత్తోడే యిరుక్కిఱ తనక్కు త్తాపత్రయఙ్గళిలేతేను మొరుక్లేశముణ్డానాల్, "ఇతు అనుభవవినాశ్యమాన ప్రారబ్ధకర్మఫలమన్ఱో ఇవమ్భూతకర్మఙ్గళుళ్ళవై కళ్ళియుమళవన్ఱో ఇశ్శరీరత్తోడు నమ్మై యెమ్బెరుమాన్ వైక్కిఱతు, ప్రాప్తిప్రతిబన్ధకఙ్గళిలే యొన్ఱాకిలుమ్ కళ్ళియప్పెఱ్ఱోమే" ఎన్గిఱ వనుసన్ధానత్తాలేయాతల్, "దుర్వాసనైయాలే ఇవ్వుడమ్బై విడక్కైయామల్ ప్రాకృతపదార్థఙ్గళై యుజ్జీవిత్తుక్కొణ్డు సంసారత్తుక్కుళ్ళే పొఱుత్తియిరుక్కిఱ నమ్మై దుఃఖదర్శనత్తైప్పణ్ణువిత్తు ఇతిల్ పఱ్ఱఱుత్తుక్కొణ్డు

మూ॥ ఈ దేహమును పోషించుట పరమాత్మనారాధించుటకును, వాని యనుగ్రహమును పొందుటకుగాననెడి నిశ్చయమును, తనకొకకష్టము గలిగినట్లయిన, కర్మఫలమని గాని, కృపాఫలమని గాని తలంచుటచే గలుగునట్టి ప్రీతియు,

భుజించుట, కప్పుకొనుట ఈ మొదలగువాటికి అనుకూలములగు ప్రాకృతపదార్థముల విషయమున నాదరణమునకు కారణమగు భోగ్యతాబుద్ధి లేకపోవుట.

(దేహధారణమ్) ఇత్యాది. ఆ ప్రాకృతపదార్థములను దేహముధరించియుండుటకు కావలసినంతమాత్రమే యనుభవించుటయు, అది పరమాత్మయగు సర్వేశ్వరుని సమారాధనముయొక్క సమాప్తిరూపమగు ప్రసాదప్రతిపత్తియనెడి బుద్ధివిశేషమనుట.

అథవా పరమాత్మసమారాధ సమాప్తియనెడి బుద్ధివిశేషమును, తత్ప్రసాద ప్రతిపత్తియనెడి బుద్ధివిశేష మనియును ఈ పైవాక్యమున కర్థము చేసికొనవచ్చును.

ముముక్షువై ప్రపన్నుండయినను, ప్రారబ్ధకర్మఫలితమగునట్టి యీశరీరమున్నంతవరకును తాపత్రయము రాకతప్పదు గదా!

కావున నీశరీరముతోనుండునట్టి తనకు తాపత్రయములో నెద్దియయిన నొకకష్టము సంభవించినట్లయిన, ఇది యనుభవముచే నశించునదియగు ప్రారబ్ధకర్మముయొక్క ఫలము కాదా? ఇట్టి కర్మములు పొయ్యేవరకుగదా భగవంతుడు మనలను ఈశరీరముతోనుంచును. భగవత్ప్రాప్తికి ప్రతిబంధకములగు వాటిలో నొక్క దానినైనను పోగొట్టుకొనగలిగితిమి కదా! అని తలంచుటవలనగాని, దుర్వాసనచే ఈశరీరమును విడుచుటకు మనస్సు రాకుండచేసి, ప్రాకృత పదార్థములనున్న కాపాడుకొనుచు సంసారములోపల సహించుచున్నట్టి మనకు దుఃఖములను గాన్పించి వీటితోగల

మూ॥ **స్వానుష్ఠానత్తిల్ సాధనత్వబుద్ధినివృత్తియుమ్,**

పోక నినైక్కై సర్వేశ్వరనుడైయ కృపైయిన్ ఫలమన్రో ఇతు" ఎన్గిఱ వనుసన్ధానత్తాలేయాఱి లుండాకక్కడవ ప్రీతియు మెన్గై. పూర్వాఘమ్, ఉత్తరాఘమ్, ప్రారబ్ధమ్ ఎల్లామ్ కழிక్కైయవనుక్కు వర్తమానశరీరత్తి లనుభావ్యకర్మనిత్తనైయుమ్ కழிక్క అరితన్ఱో, కర్మఫలమాన దుఃఖపరమ్పరైగళై యనుభవియా నిన్ఱాలుమ్ ఇద్దేహత్తై విడవేణ్డా లిఱైయాత వివనై, నిర్దుఃఖనాక్కివైప్పోమాకిల్, ఇశ్శరీరత్తోడే నెడుఙ్గాలమిరుక్కవిచ్ఛిత్తిల్, ఇన్నుమొరు శరీరమ్ తన్నై యిచ్ఛిక్కిల్ శెయ్యుమాకైయాలే ఇశ్శరీరత్తుక్కు కర్మమనుభవిత్తేయిరుక్కక్కడవనన్ఱో వైక్కిఱతు, ఆనపిన్బు, మఱ్ఱుళ్ళాన కర్మఙ్గళెల్లామ్ కழிత్తు సంసారత్తిల్ నిన్ఱుమివనైక్కడుకత్తిరువడిగళిలే శేర్త్తుక్కొళ్ళుకైయిలుణ్డాన కృపైయాలే యానాప్పోలే, ఇత్తనైయుమ్ కழிయామల్ వైత్తతుమ్ కృపైయాలేయిన్ఱో, అనాదికాలమ్ పరిగ్రహిత్త శరీరఙ్గళిలుమనుభవిత్త దుఃఖమ్ భగవన్నిగ్రహఫలమ్, ఇతు అవననుగ్రహఫలమ్, "యస్యానుగ్రహమిచ్ఛామితస్య విత్తం హరామ్యహమ్" ఎన్ఱానిఱే' ఆకైయాలే ఇత్తై (కృపాఫలమ్) ఎన్గిఱతు.

(స్వానుష్ఠానత్తిల్ సాధనత్వబుద్ధి నివృత్తియావతు)- ప్రపన్ననాన తన్నుడైయ వధికారానుగుణమాక వనుష్ఠిత్తుక్కొణ్డుపోరుకిఱ నల్లొழுక్కత్తై మోక్షసాధనమాక నినైయాతొழிకై.

మూ॥ తన యనుష్ఠాన మొక సాధనమనెడి తలంపు లేకపోవుటయు,

సంబంధమును పోగొట్టి తలంచిన సర్వేశ్వరుని కృపాఫలము కాదా! యిది యని తలంచుట వలన గాని యుండనట్టి ప్రీతియనుట. ఉపాయమును వరించుటకు పూర్వమొనర్చినకర్మమును తదనంతర మొనర్పఁబోవునట్టి కర్మమును వేఱొక్క శరీరముతో ననుభవింపవలసినకర్మమునున్న పోగొట్టఁగల సర్వేశ్వరునికి ప్రస్తుతము జరుగుచున్న శరీరముతో ననుభవించునట్టి కర్మమును మాత్రము పోగొట్టుట దుర్లభము కాదు గదా!

కర్మఫలమగు దుఃఖపరంపరల ననుభవించుచున్నను "ఈదేహమును విడిచిపెట్టుము" అంటె ప్రాణమొప్పని యాతనిని దుఃఖరహితునిగాఁ జేసితిమేని ఈశరీరముతోనె చాలాకాల ముండవలయునని యిచ్ఛయించినను, యిచ్ఛయింపవచ్చును. వేఱొక్క శరీరమును కోరినను గోరవచ్చును. కావున నీశరీరముతోనుండు కర్మము ననుభవింపుమండవలయునని కదా శరీరము నుంచియుండును.

అయితే నెక్కుడకర్మములనన్నింటిని పోగొట్టుట యనునది సంసారమునుండి యాతనిని శీఘ్రముగ తన శ్రీపాదములయందుఁ జేర్చుకొను విషయమునఁగల కృపచేతనయినట్లు, ఇంతమాత్రమును బోగొట్టకుండ యుంచినదియును కృపచేతనె కదా! అనాదికాలముగానుండునట్టి యాశరీరములో ననుభవించునట్టి దుఃఖము భగవన్నిగ్రహముయొక్క ఫలము. ఇది వానియనుగ్రహముయొక్క ఫలము. "యస్యానుగ్రహమిచ్ఛామి తస్యవిత్తం హరామ్యహం" (ఎవని ననుగ్రహింపతలంచుచున్నానో, వానిద్రవ్యము నపహరించుచున్నాను) అని కదా భగవంతుఁడు చెప్పియున్నాఁడు. కావున నిది కృపాఫలమని చెప్పఁబడినది.

తన యనుష్ఠానమున సాధనమనెడి బుద్ధిని నివర్తించుటయనఁగా ప్రపన్నుండగు తన యొక్క యధికారానుగుణముగ ననుష్ఠించుకొనునట్టి సదాచారమును మోక్షసాధనముగాను తలంపకుండుట.

మూ॥ విలక్షణరుడైయజ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళిలే వాఞ్ఛైయుమ్, ఉకన్దరుళిననిలఙ్గళిల్ ఆదరాతిశయముమ్, మఙ్గలాశాసనముమ్, ఇతరవిషయఙ్గళిల్ అరుచియుమ్,

---

(విలక్షణరుడైయ జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళిల్ వాంఛైయావతు)- నాటార్గోడియల్వొழிన్దు నారణన్నై నణ్ణియిరుక్కైయాలే, నిర్మలజ్ఞానభక్తికరాయిరుక్కుమ్ విలక్షణరాన పూర్వర్కళుడైయ విలక్షణమాన జ్ఞానముమ్ అనుష్ఠానముమ్ నమక్కుణ్డాకవేణుమెన్నుమాశై.

(ఉకన్దరుళిన నిలఙ్గళిలాదరాతిశయమావతు) "తానుకన్దఊర్" ఎన్గిఱపడియే సర్వేశ్వరను కన్దు వర్త్తిక్కుమ్ దివ్యదేశఙ్గళిల్ తాన్ "కణ్ణియూరరఙ్గమ్ మెయ్యమ్ కచ్చిపేర్మల్లైయెన్ఱు మణ్ణినార్" ఎన్గిఱపడియే మనస్సు అఙ్గే మణ్ణిప్పుక్కుడి మేన్మేలుమ్ పెరుకుకిఱ ఆదరమ్.

(మఙ్గళాశాసనమావతు)-అవ్వో దివ్యదేశఙ్గళిలే నిరుమ్బివర్త్తిక్కుమ్ అవనుడైయ సౌన్దర్యత్తై యుమ్, సౌకుమార్యత్తైయుమ్ వాశియఱివారిల్లామైయైయుమ్ పరివరిల్లామైయైయుమ్, ప్రతికూలవర్గఙ్గళి న తిశయత్తైయుమ్ నినైత్తు, "ఎన్ శెయ్యత్తేఱుకిఱతు" ఎన్ఱు వయిఱెరిన్దు ఇరవుమ్ పకలుమ్ తిరుప్పల్లాణ్డు పాడుకై.

(ఇతరవిషయఙ్గళిల్ అరుచియావతు), భగవద్వ్యతిరిక్తఙ్గళాన హేయవిషయఙ్గళిల్ దోషదర్శనాదికళాలే విరుప్పమఱ్ఱిరుక్కై-

(ఆర్త్తియావతు)-ఇతరవిషయప్రావణ్యహేతువాన ఇవ్వుడమ్బోడే ఇరుక్కిఱ తరుణాత్తాలత్తిలి

మూ॥ విలక్షణుల జ్ఞానానుష్ఠానముల విషయమున నపేక్షయు, సర్వేశ్వరుండు ప్రీతితో వేంచేసియున్నట్టి దివ్యస్థలములవిషయమునఁ బ్రీతియు, మంగళాశాసనమును, ఇతర విషయములయెడలఁ బ్రీతి లేకుండుటయు,

---

విలక్షణులయొక్క జ్ఞానానుష్ఠానములయెడలఁ గోరికయనఁగా "నాట్టార్గోడు ఇయల్వొழிన్దు నారణనై నణ్ణి" (తి.వా.౧౦-౬-౨) అన్నట్లు లౌకికులతో సంబంధమును విడిచిపెట్టి శ్రియఃపతియెడల జ్ఞానభక్తులుగలవారును, విలక్షణులునగు పూర్వులయొక్క విలక్షణమగు జ్ఞానమును అనుష్ఠానమునుమన కుండవలయునని యాశపడుట.

సర్వేశ్వరుండు ప్రీతితో వేంచేసియుండుస్థలముల యెడల యాదరణయును అనఁగా "తాను కన్దవూర్" (తిరుప ౬) (తాను ప్రేమించినట్టియూరు) అన్నట్లు సర్వేశ్వరుండు ప్రేమించి వేంచేసియున్న దివ్యదేశములందు "కణ్ణియూర్, అరంగమ్, మెయ్యమ్, కచ్చి, పేర్, మల్లైయెన్ఱు మణ్ణినార్" (తిరుక్కురు ౧౯) అని పాడియుంచినట్లు మనస్సు ఆయా దివ్యదేశములలో లగ్నమగునట్లు పైపైని వృద్ధిపొందునట్టి యాదరణయును.

మంగళాశాసనమనఁగా-ఆయా దివ్యదేశములను ప్రేమించి యచట వేంచేసియుండు సర్వేశ్వరునియొక్క సౌందర్యమును సౌకుమార్యమును తారతమ్యము నెఱింగి రక్షించునట్టి వారు లేక పోవుటను, ప్రతికూలులయొక్క యాధిక్యమును తలంచి "అయ్యో! ఏమిచేయుదును!" అని కడుపులో మండి రేయుంబగళ్లు తిరుప్పల్లాండును పాడుట.

ఇతరవిషయములయెడల వైరాగ్యమనఁగా—భగవద్విషయమునకంటెను వేఱయిన విషయములు హేయములని తలంచి దోషదర్శనాదులవలన వాటియెడల కోరికలేకుండుట.

మూ॥ ఆర్తియుమ్, అనువర్తననియతియుమ్, ఆహారనియతియుమ్, అనుకూల సహవాసముమ్, ప్రతికూలసహవాసనివృత్తియుమ్,

---

పుక్కు అవిలిలడిక్కొళ్ళప్పాలుమ్ ప్రాప్యవైలక్షణ్యదర్శనత్తాల్ వన్ద ప్రాప్తివిలమ్బాసహత్వత్తాలుమ్ పడుమ్ క్లేశమ్.

(అనువర్తననియతియావదు)—భగవద్భాగవత విషయఙ్గళిల్ స్వశేషత్వానుగుణమాక నీచోక్తి నీచవృత్తికళాలే పణ్ణు మనువర్తనత్తై ప్రాకృతవిషయఙ్గళిల్ మఱన్దుమ్ శెయ్యాతొళికై.

(ఆహారనియతియావదు)—జాత్యాశ్రయనిమిత్తదుష్టఙ్గళాయ్ సర్వేశ్వరనుక్కైయుమ్ తదీయరుక్కైయుమ్ ప్రసాదఙ్గళాన వస్తుక్కళైయే ఆహారమాకక్కొళ్ళుమతొళ్ళియు, తదితరఙ్గళానవై కొళ్ళక్కడవోమల్లోమెన్నిరుక్కై.

(అనుకూలసహవాసమావదు)—స్వసంసర్గత్తాలే జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళై వర్ధిప్పియానిఱ్క అనుకూలరానవర్కళుడనే క్షణకాలముమ్ పిరియాతే కూడివర్తిక్కై.

(ప్రతికూలసహవాసనివృత్తియావదు)—స్వసంసర్గత్తాలే జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళై నశిప్పియానిఱ్కుమ్ ప్రతికూలరానవర్కళుడన్ క్షణకాలముమ్ కూడి వర్తియాతొళ్ళికై. ఇఙ్గుచ్చొన్న అనుకూలరుమ్ ప్రతికూలరుమ్ ఇన్నారెన్నుమిడమ్ మేలే తామే యరుళిచ్చెయ్యక్కడవరితే.

మూ॥ ఆర్తియు, అనువర్తననియతియు, ఆహారనియతియు, అనుకూలులతో సహవాసముఁ జేయుటయు, ప్రతికూలులతో సహవాసముఁ జేయకుండుటయు,

---

ఆర్తియనఁగా:—విషయాంతరములయెడల ప్రీతినిగలుగఁజేయునట్టి యీశరీరముతో నుండుటచేఁగలుగునట్టిసంతాపము వలనను ప్రాప్యవస్తువు విషయమగు వైలక్షణ్యము కానఁబడుటం జేసియు, యట్టివస్తువును లభించువిషయమున నెంతిమాత్రము విళంబమును సహింపఁజాలమిఁ జేసియును కలిగిన క్లేశము.

అనువర్తననియతియనఁగా—భగవద్భాగవత విషయములందు తనశేషత్వమునకుఁ దగినట్లు నైచ్యానుసంధానమును నీచవ్యాపారమును చేయుటయు, అట్టి యనువర్తనను ప్రాకృతవిషయముల యెడల మరచియైనను చేయకుండుటయును.

ఆహారనియతియనఁగా—పుట్టుకచే గాని, స్థానమునుబట్టిగాని, యేదోక హేతువునుబట్టిగాని దూషితములు కానట్టివియు, భగవద్భాగవత ప్రసాదములగు వస్తువులనే యాహారముగాఁగొనుటతప్ప తక్కిన వాటినెన్నఁడును ఆహారముగాను గ్రహింపమని నిశ్చయముతో నుండుట.

అనుకూలసహవాసమనఁగా—తమసంబంధమువలన జ్ఞానానుష్ఠానములను వృద్ధిపొందించునట్టి యనుకూలులయినవారిని క్షణకాలమున్ను విడిచియుండకపోవుట.

ప్రతికూలసహవాస నివృత్తియనఁగా—తమసంబంధమువలన జ్ఞానానుష్ఠానములను నశింపఁజేయునట్టి ప్రతికూలులతోటి క్షణకాలమున్ను కలిసియుండకపోవుట.

ఇచట పేర్కొనఁబడినట్టి యనుకూలులును ప్రతికూలులును ఎవ్వరను విషయమునుగురించి వీడే యిఁకమీఁదు తెలుపఁగలరు,

మూ॥ సదాచార్య ప్రసాదత్తాలే వర్ధిక్కుమ్బడి పణ్ణిక్కొళ్ళుం పోరక్కడవన్,

(సదాచార్యప్రసాదత్తాలే వర్ధిక్కుమ్బడి పణ్ణిక్కొళ్ళుం పోరక్కడవన్) అతావతు - కీర్తిచ్చొన్నవిశేషమైయిత్తున్నైయుమ్ జ్ఞానానుష్ఠాన పరిపూర్ణనాన సదాచార్యనుడైయ సర్వమంగళావహమాన ప్రసాదత్తాలే తన్నుడైయ నేర్ మేలుమభివృద్ధమామ్బడి శెయ్యుక్కొళ్ళు పోరక్కడవనెన్ఱపడి. సదాచార్యప్రసాదత్తాలే వర్ధిక్కుమ్బడియివన్ పణ్ణిక్కొళ్ళుపోరుకైయావతు - తత్ప్రసాదకఙ్గళై చ్చెయ్తు కొళ్ళుపోరుకై. తత్ప్రసాదకఙ్గళావన - ఇతినుడైయ ఉపపాదనస్థలత్తిలగుళిచ్చెయ్కిఱవై. (పోరక్కడవన్) ఎన్ఱు విధిరూపేణ వరుళిచ్చెయ్తతు - ఇతినుడైయ అవశ్యానుష్ఠేయత్వమ్ తోన్ఱుకైక్కాక.

మూ॥ సదాచార్యుని యనుగ్రహమువలన వృద్ధిపొందునట్లు నడచుకొనునది.

సదాచార్యుని యనుగ్రహమువలన వృద్ధిపొందించుకొనఁగలడు అనఁగా ఇంతకుముందు చెప్పినట్టి వీటినన్నింటినిన్ని జ్ఞానానుష్ఠానపరిపూర్ణుండగు సదాచార్యునియొక్క మంగళకరమగు అనుగ్రహముచే తనకుతానే పైపైని వృద్ధిపొందించుకొని పోగలఁడు:

సదాచార్యుని యనుగ్రహమువలన నీతఁడు వృద్ధిపొందించుకొనిపోవుటయనఁగా అట్టి యాచార్యునికి సంతోషముఁ గలుగఁజేయువాటిని చేయుట.

వానికి సంతోషముఁ గలుగఁజేయునవి యేవియనఁగా వాటినిగుఱించి యుపపాదించు స్థలమున తెలుపఁగలరు.

"నడచుకొనునది" అని విధిగాఁ దెలుపుట అది యవశ్యముగ అనుష్ఠింపవలసినదియని తెలుపుటకుగానని యెఱుంగునది.

గద్య॥ ఇది, శ్రీకృష్ణానద్యుత్తరవాహినీతీరస్థ బన్దవిరామక్షేత్రాపరనామక వైకుంఠపురవాస్తవ్య, శ్రీమదలర్మేల్మంగాసమేత శ్రీవేఙ్కటేశ్వరసన్నిధ్యధ్యాపకకైఙ్కర్యధురంధర, శ్రీమద్వాధూలదేశిక కోయిల్ కందాడై అప్పన్ ప్రణతార్తిహరాచార్య కృపాపాత్ర, శ్రీపేరరుళాళ రామానుజయతివర పరమానుగ్రహసమధిగత సకల విశిష్టాద్వైత సిద్ధాంత సంప్రదాయగ్రంథ తత్త్వార్థ, వాధూల కులతిలక వేంకటాచార్య రంగమాంబాతనూజ కావ్యరత్న, వేదాన్తరత్న, వేదాన్తతీర్థ, వేదాన్తవాచస్పతీత్యాద్యనేక బిరుదాలంకృత, గీర్వాణాంగ్ల ద్రవిడాంధ్ర శుద్ధమాగధ్యవస్థాది ద్వాదశభాషావిశారద శ్రీమదాంధ్ర శ్రీభాష్యాది గ్రంథకర్త కందాడై. శేషాచార్యప్రణీతంబగు శ్రీవచనభూషణాంధ్ర వ్యాఖ్యానమున ద్వితీయప్రకరణము.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

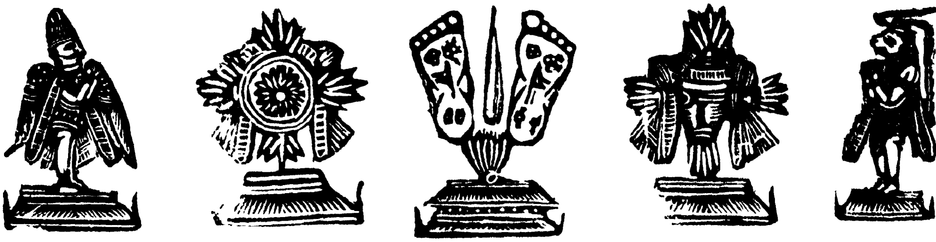

శ్రీపిళ్ళైలోకాచార్యర్ తిరువడికళే శరణమ్.

పెరియజీయర్ తిరువడికళే శరణమ్.

శ్రీవచనభూషణము

సాంధ్ర ద్రావిడ వ్యాఖ్యానమ్.

తృతీయప్రకరణమ్.

మూ॥ ౨౪౪॥ మఙ్గళాశాసనమ్ స్వరూపవిరుద్ధమన్ఱో ఎన్నిల్,

ఇన్ద దినచర్యైయిల్ శొన్నవఱ్ఱిల్ వివరిక్క వేణ్డుమవఱ్ఱై వివరిప్పతాక త్తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి, ప్రథమత్తిల్ మఙ్గళాశాసనత్తై వివరిత్తరుళుకిఱార్, (మఙ్గళాశాసనమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. హేయ ప్రత్యనీకనాయ్ కల్యాణైకతాననాయ్ స్వేతరసకలరక్షకనాయిఱే సర్వేశ్వరనిరుప్పతు; ఇప్పడియిరుక్కుమవనై క్కొణ్డు తనక్కుణ్డాన అమఙ్గళఙ్గళై ప్పోక్కి ఇల్లాతమఙ్గళఙ్గళై యుణ్డాక్కిక్కొళ్ళక్కడవ తద్రక్ష్యభూతనాన ఇవన్ తనక్కు రక్షకనాన అవనుక్కుత్తాన్ మఙ్గళఙ్గళై యాశాసిక్కై తదేకరక్ష్యత్వరూపమాన స్వరూపత్తుక్కు విరుద్ధమన్ఱో వెన్గిఱశఙ్కైయై యనువదిక్కిఱార్

మూ॥ ౨౪౪॥ మంగళాశాసనము స్వరూపవిరుద్ధము కాదా? యంటివేని,

అవతారిక:—ఈ దినచర్యలోఁ జెప్పఁబడిన వాటిలో వివరింప వలసినవాటిని వివరింపఁ దలంచి మొదట మంగళాశాసనమును వివరించుచున్నారు.

(మంగళాశాసనము) ఇత్యాది. హేయపదార్థములకు విరుద్ధమైన స్వరూపముగల వాఁడును, కల్యాణమే స్వరూపముగాఁగల వాఁడును, తానుతప్ప తక్కినవాటినన్నింటిని రక్షించువాడును గదా సర్వేశ్వరుఁడు!

ఇట్టి సర్వేశ్వరు ననుగ్రహముచే తనకుఁగల యమంగళములను పోగొట్టుకొని, లేని మంగళములను గలుగఁజేసికొనునట్టి వాడును, వానిచే రక్షింపఁబడునట్టి వాడునునగు ఈచేతనుండు తనకు రక్షకుండగు నాసర్వేశ్వరునికి మంగళములు గలుగ వలయునని తానుకోరుట యనునది వానిచేతనే రక్షింపఁబడునట్టి స్వభావముగల తన స్వరూపమునకు విరుద్ధముకాదా? యనెడిశంకను

మూ॥ జ్ఞానదశైయిల్ రక్ష్యరక్షకభావమ్ తన్నుకప్పిలే కిడక్కుమ్,
ప్రేమదశైయిల్ తట్టుమాఱిక్కిడక్కుమ్

మూ॥ ౨౮౫॥ అవన్ స్వరూపత్తై యనుసన్ధిత్తాల్,

(మఙ్గళాశాసనమ్ స్వరూపవిరుద్ధమన్త్రో వెన్నిల్) ఎన్ఱు, అత్తైప్పరిహరిక్కిఱార్ (జ్ఞానదశైయిల్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి (జ్ఞానదశైయావతు). సర్వేశ్వరనే రక్షకనాకవుమ్ తాన్ అవనుక్కు రక్ష్యభూతనాకవుమ్ ప్రణవత్తిల్ శొల్లుకిఱపడియే తెళియక్కణ్డనుసన్ధిక్కుమ్ దశై. అన్దదశైయిల్ ‘‘కళైవాయ్ తున్బమ్ కళైయాతొழிవాయ్’’ ఇత్యాదిప్పడియే తన్నుడైయ అనిష్టనివృత్త్యాదికళుక్కు అవనే కడవనెన్ఱిరుక్కైయాలే, రక్ష్యరక్షకభావమ్ తనక్కడైత్త ఆశ్రయత్తిలేకిడక్కుమ్ (ప్రేమదశైయావతు) సర్వేశ్వరనుడైయ సౌన్దర్య సౌకుమార్యఙ్గళై యనుసన్ధిత్తు ‘‘ఇవ్విషయత్తుక్కెన్ వరుకిఱదో?’’ ఎన్ఱు అస్థానే భయశఙ్కైపణ్ణి, అవన్ స్వరూపత్తై యనుసన్ధిక్క-క్షమరన్ఱిక్కే నెఞ్జు మఱుకుమ్పడియానదశై, అన్దదశైయిల్ ఈశ్వరనైరక్షిక్కవేణ్డుమ్ త్తడుమాఱుకైయాలే ఈశ్వరన్ పక్కలిలే రక్ష్యభావముమ్ చేతనన్ పక్కలిలే రక్షకభావముమాయ్, తనక్కడైత్త ఆశ్రయత్తిలన్ఱిక్కే మాఱాడిక్కిడక్కుమెన్ఱపడి,

ఉక్తార్థత్తై విశదీకరిక్కిఱార్, (అవన్ స్వరూపత్తై) ఎన్ఱుతుడఙ్గి, అవనావతు-ప్రథమాక్షర

మూ॥ జ్ఞానదశయందు ఈశ్వరుండు రక్షకుండు తాను రక్ష్యభూతుండను ప్రతిపత్తి గలిగి యుండును. ప్రేమదయందు అది మారియుండును.

మూ॥ ౨౮౫॥ వాని స్వరూపమును అనుసంధించుకొనినట్లయిన,

అనువదించుచున్నారు (మంగళాశాసనము స్వరూపవిరుద్ధముము కాదా?) ఇత్యాది.

అవతారిక:—ఆ శంకను పరిహరించుచున్నారు.

(జ్ఞానదశయందు) ఇత్యాది. జ్ఞానదశయనఁగా సర్వేశ్వరుండు రక్షకుండనియు తాను వానిచే రక్షింపఁబడువాఁడనియు నిట్లు ప్రణవమునఁ జెప్పియున్న ప్రకారము తెలిసికొని దానిని యనుసంధించుకొను సమయము.

ఆసమయమున, ‘‘కళైవాయ్ తున్బమ్ కళైయా తొழிవాయ్’’ (తి. వా. ౫-౧-౧) అన్నట్లు తనయొక్క యనిష్టనివృత్త్యాదులకు సర్వేశ్వరుడే సమర్థుండని తలంపుతో నుండువాఁడగుటచే రక్ష్యరక్షక భావము తనకు తగినట్టి యాశ్రయమున నుండును.

ప్రేమదశ యనఁగా సర్వేశ్వరునియొక్క సౌందర్య సౌకుమార్యములను అనుసంధించుకొని ‘‘ఈవిషయమున కేమిరానున్నదో?’’ అని యట్టిదికాని విషయమున భయపడి వానిస్వరూపమును అనుసంధించుకొనుటకసమర్థులై మనస్సు సంతాపపడునట్టి యవస్థ

అట్టిసమయమున సర్వేశ్వరుని రక్షించుటకుగాను మార్గము నెతుకుచు తొట్రుపడుచుండుటంజేసి సర్వేశ్వరుని యెడల రక్ష్యవస్తువనెడి భావనయు, ఈచేతనుండు రక్షకుండనెడి భావనయును గలుగును. అనఁగా తగిన యాశ్రయమున నుండక మారిపోవుననుట

అవతారిక:—ఈపైని గనఁబడుచిన దానిని వివరించుచున్నారు (వానిస్వరూపమును) ఇత్యాది.

తిరుమంత్రమునందు మొదటి యక్షరమగు ప్రణవమునఁ జెప్పియున్నట్లు సర్వజ్ఞుండును,

మూ॥ అవనై క్కాడకాక కొణ్డు తన్నై నోక్కుమ్,

సౌకుమార్యత్తై యనుసన్ధిత్తాల్ తన్నై క్కాడకాకకొణ్డు అవనై నోక్కుమ్.

మూ॥ ౨౮౬॥ ఇవ్వర్థత్తై, చక్రవర్తి,

త్తిల్ శొల్లికిఅపడియే సర్వజ్ఞనాయ్ సర్వశక్తియాయ్ సర్వరక్షకనాన అవనుడైయ స్వరూపత్తై యనుసన్ధిత్తాల్, అవనై త్తనక్కు అనిష్టనివారకనాకకొణ్డు అజ్ఞనాయ్ అశక్తనాయ్ అప్రాప్తనాన తన్నై రక్షిత్తుక్కొళ్లుమ్; పేశప్పుకుమ్పడియాన అవనుడైయ సౌకుమార్యత్తై యనుసన్ధిత్తాల్, అవనుడైయ సర్వశక్తిత్వాదికళై మఱన్దు కుష్ప్రచ్చరక్కాక నినైత్తు, తన్నై రక్షకనాకకొణ్డు మఙ్గళాశాసనమ్ పణ్ణి అవనై రక్షిక్కుమెన్నై. ఇవ్విడత్తిల్ సౌన్దర్యమ్ శొల్లిత్తిల్లైగు యాకిలుమ్ అతువుమ్ మఙ్గళాశాసన హేతువాకైయాలుమ్, మేలే శొల్లుకైయాలుమ్ సౌకుమార్యమ్ ఇతుక్కుముపలక్షణమ్.

ఇప్పడి సౌకుమార్యాదికళై క్కణ్డు కలఙ్గి రక్షకనాన అవనుడైయ శక్తివైభవత్తై మఱన్దు, తానవనైరక్షిక్కుమెన్గిఱ ఇవ్వర్థమెఙ్గే కాణలామెన్నుమపేక్షయిలే, ఇతు శిష్టాచారసిద్ధమెన్నుమిడమ్ కాట్టుకిఱార్ మేల్, (ఇవ్వర్థమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. చక్రవర్తి, పెరుమాళ్ పిరాట్టియై త్తిరుమణమ్ పుణర్న్దు మీణ్డెళున్దరుళానిఱ్క, పరశురామనవన్దు తోళ్గ్రహిన్దపళవిలే, తాటకా తాటకేయ నిరసనత్తాలే ఇవరుడైయ శక్తివైభవత్తై వ్యక్తమాక వశిష్టరుక్కుచ్చొన్నతుమ్, ఇవరుడైయ బాల్యత్తైయుమ్ సౌకుమార్యత్తైయుమే పార్త్తు ‹‹ఎన్నాకప్పుకుకిఱతో?›› ఎన్ఱు భీతనాయ్, తానుమన్నై

మూ॥ వానిని అనిష్టనివారకునిగాఁ దలఁచి తనను కాపాడుకొనును

సౌకుమార్యమును అనుసంధించుకొని నట్లయిన,తనను అనిష్టనివారకునిగాఁ

దలంచి వానిని కాపాడును.

మూ॥ ౨౮౬॥ ఈవిషయమును, దశరథుండు

సర్వశక్తుండును సర్వరక్షకుండును నగు వానియొక్క స్వరూపము ననుసంధించుకొనినట్లయినచో వానిని తన యనిష్టములను నివర్తింపు వానినిగాఁగొని అజ్ఞుండును,అశక్తుండును అప్రాప్తయునగు తనను రక్షించుకొనును

మాటిమాట్లడినంత మాత్రమున కందిపోవునట్టి యట్టి సౌకుమార్యము ననుసంధించుకొని నట్లయిన, వాని సర్వశక్తిత్వాదులను మరచిపోయి నిప్పులచే రక్షింపఁదగినట్టి వస్తువునుగాఁ దలంచి తనను రక్షకునిగాఁగొని మంగళాశాసనముచేసి రక్షించును

ఈ తావున సౌందర్యమును చెప్పియుండక పోయినను, అదియును మంగళాశాసనమునకు హేతువగుటంజేసియు, ఇఁకమీఁదు చెప్పఁబోవుచున్నందునను సౌకుమార్యము దీనికిన్ని సూచకము.

అవతారిక:—ఇట్లు సౌకుమార్యాదులంజూచి మనస్సు కలవరపడి రక్షకుండగు వాని శక్తివైభవమును మరచిపోయి తాను వానిని రక్షించునట్టి విషయము నెచట చూడవచ్చు నంటివేని యిది శిష్టాచారసిద్ధమని తెలుపుచున్నారు (ఈ విషయమును) ఇత్యాది

శ్రీరామచంద్రుండు శ్రీసీతాపిరాట్టిని కల్యాణము చేసికొని తిరిగివచ్చుచుండగా పరశురాముఁడు యుద్ధమునకు వచ్చి వోడిపోయినప్పుడు తాటకా తాటకేయులను సంహరించుటచె వీరి శక్తివైభవమును స్పష్టముగా తెలిసియున్నను,వీరి బాల్యమును సౌకుమార్యమునన్ను చూచి‹‹ఏమిసంభవించునో?››

మూ॥ శ్రీజనకరాజన్ తిరుమకళ్,

యోడిచ్చెన్ఱు "క్షత్రరోషాత్ప్రశాన్తస్త్వం బ్రాహ్మణశ్చ మహాయశాః। బాలానాం మమపుత్రాణా మభయం దాతుమర్హసి" ఎన్ఱు శరణాగ్పుక్కు, పిన్నైయుమవన్ పెరుమాళ్ మేలేయడర్న్దు శెల్లుకిఱ పడియైక్కణ్డు నిష్ప్రాణనాయ్ నిన్ఱు, "గతో రామ ఇతి శ్రుత్వా హృష్టః ప్రముదితో నృపః। పునర్జాతం తదా మేనే సుతానాత్మానమేవ చ" ఎన్గిఱపడియే అవన్ తోఱ్ఱు మీణ్డుపోనానెన్ఱు కేట్టపిన్బు తానుమ్ పిళ్ళైకళుమ్ మఱుపిఱవి పిఱన్దానాక నినైత్తిరున్దానిఱే.

శ్రీజనకరాజన్ తిరుమకళ్, తన్నైప్పార్ట్తాలే ఇవరుడైయ వైభవమెల్లామఱియు మవళా యిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, తిరువభిషేకమ్పణ్ణుకైక్కాక అలఙ్కృతదివ్యగాత్రరాయ్క్కొణ్డు చక్రవర్త్తి తిరుమాళిగైక్కెழுన్దరుళుకిఱపోతు, ఇవరழகిలే తోఱ్ఱు "ఇతుక్కెన్ వరుకిఱతో?" ఎన్ఱు ప్రేమత్తాలే కలఙ్గి, "పతిసమ్మానితా సీతా భర్తారమసితేక్షణా। ఆద్వారమనువవ్రాజ మఙ్గళాన్యభిదధ్యుషీ" ఎన్ఱు తిరువాశలళవుమ్ తాన్ మఙ్గళాశాసనమ్ పణ్ణిక్కొణ్డు పిన్ శెన్ఱు, "పూర్వాం దిశం వజ్రధరో దక్షిణాం పాతు తే యమః। వరుణః పశ్చిమామాశాం ధనదస్తూత్తరాం దిశమ్" ఎన్ఱు దిక్పాలకర్కళై ఇవర్కు రక్షకరాక వపేక్షిత్తాళిఱే.

(శ్రీజనకరాజన్) ఎన్ఱుమ్ (తిరుమకళ్) ఎన్ఱుమ్ పిరిత్తు చొల్లవుమామ్. అప్పోతైక్కు,

మూ॥ జనకమహారాజు కుమార్తె (శ్రీ సీతాపిరాట్టి,)

యని భయపడి దశరథ చక్రవర్తి తాను ముందుగ పరుగెత్తుకొని పోయి "క్షత్రరోషాత్ప్రశాన్త స్త్వమ్ బ్రాహ్మణశ్చమహాయశాః బాలానాం మమపుత్రాణామభయం దాతు మర్హసి" (రా. బా. ౭౫-౬) (క్షత్త్రియుల విషయమగు కోపముపోయి శాంతిని పొందియున్నావు. గొప్పకీర్తిగల బ్రాహ్మణుండవు. బాలురగు నాపుత్రులను రక్షించుదువు గాక" అనియిట్లు శరణుజొచ్చి తరువాత పరశురాముఁడు పెరుమాళ్లమీఁదికి పోవుటంజూచి ప్రాణము దిగాలపోయి నిలువబడి "గతో రామ ఇతి శ్రుత్వా హృష్టః ప్రముదితో నృపః పునర్జాతం తదా మేనే సుతానాత్మానమేవచ" (రా. బా ౭౭-౫) అన్నట్లు పరశురాముఁడు వోడిపోయినాడని విన్నపిమ్మట తనయున్ను పుత్రులనున్ను పునర్జన్మము గలవారినిగాను తలంచినాఁడు గదా!

(జనక చక్రవర్తి కుమార్తె) శ్రీసీతాపురాట్టి ఆదినుండియు పెరుమాళ్ళయొక్క వైభవము నంతయును నెఱింగియున్నట్టిదియే యైనను, శ్రీరామచంద్రుఁడు పట్టాభిషేకమునకుగాను అలంకరించు కొని దశరథుని గృహంబునకు వేంచేయునప్పుడు వీరి సౌందర్యముఁజూచి "దీనికేమిరాఁగలదో?" అని ప్రీతి మూలమున కలవరపడి "పతిసమ్మానితా సీతా భర్తారమసితేక్షణా ఆద్వారమనువవ్రాజ మంగళాన్యభి దధ్యుషీ" (రా-అ ౧౬-౨౧) అన్నట్లు ఆమే ద్వారమువరకును మంగళాశాసనముఁజేయుచు కూడపోయి "పూర్వాం దిశం వజ్రధరో దక్షిణాం పాతు తే యమః వరుణః పశ్చిమామాశాం ధనేశస్తూత్తరాం దిశం" (తూర్పున ఇంద్రుండును దక్షిణమున యముండును పడమట వరుణుండును ఉత్తరమున కుబేరుండున్ను నిన్ను రక్షించుదురుగాక) అనుటచే దిక్పాలకులను వీరిని రక్షించుటకై ప్రార్థించినది గదా?

శ్రీ, జనకచక్రవర్తియనియు కుమార్తెయనియును వీటిని వేర్వేరుపదములనుగానును అనఁగా వ్యస్తపదములనుగానును గొనవచ్చును. అట్లు గొనినచోఁ దీనికర్థమిట్లుకాఁగలదు.

మూ॥ విశ్వామిత్రన్, శ్రీదణ్డకారణ్యవాసికళాన ఋషికళ్,

శ్రీజనకరాజన్, మహేశ్వరధనుర్భఙ్గత్తాలే పెరుమాళుడైయ శక్తి వైభవత్తైక్కణ్డుకళిత్తేయుమ్, ‘‘ఇయం సీతా మమసుతా సహధర్మచరీ తవ। ప్రతీచ్ఛచైనాం భద్రంతే పాణిం గృహ్ణీష్వ పాణినా’’ఎన్ఱు అభిజాత్యాదికళాల్ ఏఱ్ఱముడైయళాన ఇవళై క్కైక్కొళ్ళుమ్బడి ఎన్ఱు కాట్టిక్కొడుక్కుమవసరత్తిలే, ఇవరుడైయ వడివళకైయుమ్ సౌకుమార్యత్తైయుమ్ కణ్డు కలఙ్గి ఇచ్చేర్త్తిక్కొరు తీఙ్గు వారాతొళియవేణుమెన్ఱు ‘‘భద్రన్తే’’ ఎన్ఱు మఙ్గళాశాసనమ్ పణ్ణినాన్.

విశ్వామిత్రన్, తన్నుడైయ అధ్వరత్రాణార్థమాక ప్పెరుమాళైయ క్కొణ్డు పోరుకిఱపోతు, నడువే తాటకై పెరియ ఆర్ప్పరవత్తోడే ఆక్రమిత్తుక్కొణ్డు వరుకిఱపడియైక్కణ్డు, ‘‘అహం వేద్మి మహాత్మానం రామం సత్యపరాక్రమమ్’’ఎన్గిఱపడియే పెరుమాళుడైయ శక్తివైభవత్తై యఱిన్దిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్ సౌకుమార్యత్తై ప్పార్త్తు కలఙ్గి, ‘‘విశ్వామిత్రస్తు బ్రహ్మర్షిర్హుంకారేణాభిభర్త్స్య తామ్। స్వస్తి రాఘవయోరస్తు జయంచైవాభ్యభాషత’’ఎన్గిఱపడియే తానుమున్నే నిన్ఱు అవళై పరిహరిత్తు ప్పెరుమాళుక్కుమ్ తిరుత్తమ్బియార్క్కుమ్ ఒరుతీఙ్గు వారామైక్కాక మఙ్గళాశాసనమ్ పణ్ణినాన్.

శ్రీదణ్డకారణ్యవాసికళాన ఋషికళ్, ‘‘తే తంసోమమివోద్యన్తం దృష్ట్వా వై ధర్మచారిణః। మఙ్గళాని ప్రయుంజానాః ప్రత్యగృహ్ణన్ దృఢవ్రతాః’’ ఎన్ఱు తఙ్గళోపన్నివృత్తిక్కైయుమ్ అ

మూ॥ విశ్వామిత్రుండు, దండకారణ్యమున వసించునట్టి మహర్షులు,

శ్రీజనకచక్రవర్తి మహేశ్వరధనుర్భంగమువలన పెరుమాళ్ళయొక్క శక్తి వైభవమును గనియున్నను, ‘‘ఇయంసీతామమసుతా సహధర్మచరీ తవ। ప్రతీచ్ఛచైనాం భద్రంతే పాణిం గృహ్ణీష్వ పాణినా’’ (రా, బా, ౭౩-౨౭) అన్నట్లు ఆభిజాత్యాదులచే సాముగ్ర్యవంతురాలయిన సీతాపిరాట్టిని వివాహము జేసుకొనుమని యామెనుగొనివచ్చి యొప్పగించుసమయమున, శ్రీరామచంద్రుని సౌందర్యమును సౌకుమార్యమునున్నుచూచి కలవరపడి యామిథునమున కొకకష్టమున్ను రాకూడదనుకొని ‘‘భద్రంతే’’ (నీకు మంగళము గలుగుగాక) అనియిట్లు మంగళాశాసనమును చేసినవాడాయెను.

విశ్వామిత్రుండు తనయొక్క యజ్ఞసంరక్షణార్థమై శ్రీరామచంద్రుని తోడుకొనిపోవునప్పుడు తాటకయను రాక్షసి వీరిమీదికి వచ్చుటఁజూచి, ‘‘అహం వేద్మి మహాత్మానం రామం సత్యపరాక్రమం’’(రా. భా. ౧౯-౧౪-౧౫) (శ్రీరామచంద్రుని నిజమైనపరాక్రమముగలవానినిగా నేనెఱుంగుదును) అన్నట్లు శ్రీరామచంద్రుని శక్తివైభవము నెఱింగియున్నను, సౌకుమార్యముఁజూచి కలవరపడి ‘‘విశ్వామిత్రస్తు బ్రహ్మర్షిర్హుంకారేణాభిభర్త్స్య తాన్ స్వస్తిరాఘవయోరస్తు జయంచైవాభ్యభాషత’’ (రా. భా. ౨౬-౧౪.) అన్నట్లు విశ్వామిత్రుండుముందుకుపోయి హుంకారముచేసి శ్రీరామచంద్రునికిన్ని వారి తమ్ములగు శ్రీలక్ష్మణస్వామివారికిన్ని ఒకకష్టమున్ను రాకుండుటకై మంగళాశాసనముఁ జేసినవారయిరి.

దండకారణ్యమున నివసించునట్టి మహర్షులు ‘‘తే తంసోమమివోద్యంతం దృష్ట్వావై ధర్మచారిణః మంగళాని ప్రయుంజానాః ప్రత్యగృహ్ణన్ దృఢవ్రతాః’’ (రా. అ. ౧-౧౧-౧౩) (చంద్రు

మూ॥ తిరువడి, మహారాజర్,

భిమతసిద్ధియైయుమ్ పణ్ణిత్తరువారివరే యెన్ఱు సాధనానుష్ఠానమ్ పణ్ణుకిఱ తాఙ్గళ్ , ఇవర్ నన్మై హితరానవాఱే అవర్ క్కై మఱన్దు, ఇవర్ వడివళకిలే తువక్కుణ్డు మఙ్గళాశాసనమ్ పణ్ణినార్ కళిఱే.

తిరువడి, ప్రథమదర్శనత్తిలే, ‹‹ఆయతాశ్చ సువృత్తాశ్చ బాహవః పరిఘోపమాః। సర్వభూషణభూషార్హాః కిమర్థం న విభూషితాః›› ఎన్ఱు కణైయఙ్గళ్ పోలేయిరుక్కిఱ తిరుత్తోళ్కళిల్ మిడుక్కైక్కణ్డు నమక్కివర్ రక్షకరాకక్కడవరైయిల్లై›› ఎన్ఱు బుద్ధిపణ్ణి నిఱ్కచ్చెయ్తేయుమ్, అవఱ్ఱిన్ నఴకైక్కణ్డు ఈడుపట్టు ‹‹పిఱర్ కణ్ణెచ్చిల్ పడిల్ శెయ్వతెన్›› ఎన్ఱు అతిశఙ్కైపణ్ణి, తిరువాభరణఙ్గళాలే ఇత్తైమఱైత్తిట్టువైయ్యాతే ఇప్పడి వెళియిడ క్కారణమెన్నెన్ఱు వయిఱుపిడిత్తు, పిన్పు పెరుమాళుడైయ శక్తివిశేషత్తై బహుముఖమాకక్కాణానిఱ్కచ్చెయ్తేయుమ్ సౌకుమార్యానుసన్ధానత్తాలే ‹‹ఇవర్ క్కెన్ వరుకిఱతో?›› ఎన్ఱు తుణుక్కుత్తుణుక్కెన్ఱు సర్వదశైయిలుమ్ కూడనిన్ఱు నోక్కిక్కొణ్డు తిరిన్ధానిఱే.

మహారాజర్ , వాలివధాదికళాలే పెరుమాళుడైయ శక్తిగౌరవత్తై క్కణ్డిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్ సౌకుమార్యత్తైయే పార్త్తు క్కలఙ్గి శ్రీవిభీషణాళ్వాన్ నాలుపేరుమ్ తానుమాయ్ వన్ద తోఴ్ త్తినపోతు ‹‹ఏషసర్వాయుధోపేత శ్చతుర్భిస్సహ రాక్షసైః। రాక్షసోఽభ్యేతి పశ్యధ్వమ

మూ॥ శ్రీయాంజనేయులు, సుగ్రీవుండు,

డుదయించునట్లు వేంచేయునట్టి శ్రీరామచంద్రుని చూచి ధర్మపరులగు మహాత్ములు మంగళాశాసనము నర్చుచు వారికి స్వాగతము సంగిరి) అన్నట్లు తమయొక్కయూపన్నివృత్తినిన్ని ఇష్టసిద్ధినిన్ని గలుగఁ జేయువారు వీరే యని సాధనానుష్ఠానముఁ జేయువారలగు తాము వీరు సమీపించిన తోడనే దానిని మరచిపోయి వీరిశరీర సౌందర్యమువైపు మనస్సుపోయి మంగళాశాసనముఁ జేసిన వారయిరి.

శ్రీయాంజనేయులవారు మొట్టమొదట శ్రీరామచంద్రుని సేవించినప్పుడు ‹‹ఆయతాశ్చ సువృత్తాశ్చ బాహవః పరిఘోపమాః సర్వభూషణభూషార్హాః కిమర్థమ్ నవిభూషితాః (రా. కి. ౩-౧౪)(పొడుగైనవియును, గుండ్రనివియును కోటగోడవలెనుండునట్టి యీబాహువులు అన్నియాభరణములతో నలంకరింపదగినవిగానుండుగా నేల యలంకరింపఁబడలేదు) అన్నట్లు కోటప్రాకారముల వలెనున్నట్టి భుజములయొక్క బలముఁ గని ‹‹మనలను వీరు రక్షింపగలరు›› అని నిశ్చయించుకొని యున్నను, వాటిసౌందర్యముఁ జూచి ప్రీతిగలిగి ‹‹ఇతరులకన్నుపడినట్లయిన ఏమిచేయగలము›› అని భయపడి ఆభరణములతో నలంకరించుటచే నీబాహువులను మూయకుండ ఇట్లు బయిట కనపడునట్లుంచుటకుఁ గారణమేమో?యని కడుపుపిసుకొని తిరిగిన్ని శ్రీరామచంద్రుని సామర్థ్యమును బహుముఖములుగాఁ జూచుచున్నను, సౌకుమార్యమును తలంచినతోడనే ‹‹వీరికేమి రాగలదో?›› అని ఎక్కువ భయపడి ఎల్లప్పుడును కూడయుండి కాపాడినారు గదా.

సుగ్రీవుండు వాలివధాదులసమయమున శ్రీరామచంద్రుని పరాక్రమమును వీక్షించియున్నను, సౌకుమార్యమునే చూచి మనస్సు కలవరపడి శ్రీవిభీషణులవారు నలుగురితో గూడ తాను న్నువచ్చి శరణుజొచ్చినప్పుడు ‹‹ఏషసర్వాయుధోపేతశ్చతుర్భి స్సహరాక్షసైః రాక్షసోఽభ్యేతిప

స్మాన్ హన్తుం నసంశయః” ఎన్ఱు నమక్కెల్లా మారుయిరాన పెరుమాళై నలికిఱవర్గళియా లే నమ్మైయెల్లామ్ ముడిప్పతాక వరుకిఱా నిఎన్ఱుఱియిట్టు మురలికళుక్కుక్కాట్టి, “రాఘవంశరణంగతః”“నివేదయతమాంక్షిప్రమ్”ఎన్ఱ వుక్తికళైక్కేట్టువైత్తుమ్ “వధ్యతామేషతీ వ్రేణ దణ్డేన సచివైస్సహ । రావణస్యనృశంసస్యభ్రాతాహ్యేషవిభీషణః” ఎన్ఱు రావణసమ్బ న్ధత్తైయేప్పార్త్తు ఇవనైచ్చిత్రవధమ్ పణ్ణవేణుమెన్ఱుమ్, “రావణేనప్రణి హితమ్ వైహినిశాచ రమ్। తస్యాహమ్ నిగ్రహమ్ మన్యే క్షమమ్ క్షమవతామ్ వర”ఎన్ఱురావణన్ ఏ. ఉవన్ధహనైన్ఱే అవ నై తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱవేణుమ్,అవనై దణ్డిక్కైయే ప్రాప్తమెన్ఱు బుద్ధిపణ్ణానిన్ఱే నెన్ఱతాయ్, ఇప్ప డికళిలే పలవఱ్ఱైయుమ్ శొల్లి ఇవనై సర్వథా కైక్కొళ్ళవొణ్ణాతెన్ఱు ఒరునిలైనిన్ఱు,“పిశాచాన్ దా నవాన్” ఇత్యాదియాలే తమ్ముడైయ బలత్తైక్కాట్టియుమ్ కపోతోపాఖ్యానమ్ కణ్డూపాఖ్యాన

శ్యధ్వం అస్మాన్ హన్తుమ్ నసంశయ”(రా.యు.౧౭-౭) (ఈరాక్షసుండు నలుగురి రాక్షసులతోఁ గూడి యాయుధపాణియై మనలను వధించుటకై వచ్చుచున్నాడు చూడండి) అన్నట్లు మనకందఱి కిని ప్రాణభూతులగు పెరుమాళ్లను వధించి అందుమూలముగ మనలనందఱిని వధించుటకై యీతండు వచ్చుచున్నాడు,అని యిట్లు తెలియఁజేసి యచటనుండువారికిఁ జూపించి “రాఘవం శరణంగతః” “నివేదయత మాంక్షిప్రం”(రా. యు.౧౭-౧౬) (శ్రీరామచంద్రుని శరణుజొచ్చినాఁడను శీఘ్రముగ విన్నవింపుడు) అని చెప్పినదానిని వినియున్నను, “వధ్యతామేషతీవ్రేణ దణ్డేనసచివైస్సహ।రావణ స్య నృశంసస్య భ్రాతాహ్యేష విభీషణః” (రా. యు. ౧౭-౨౫) (ఈతనిని మంత్రులతోఁగూడ శీఘ్రముగవధింపుడు ఈతండుపాపియగు రావణుని తోఁబుట్టినవాఁడగు విభీషణుండు)అన్నట్లు రావ ణునితోనీతనికిఁగల సంబంధమునే ప్రధానముగాఁగొని యీతనిని చిత్రవధచేయవలయును అనియు “రావణేనప్రణిహితం తమవేహినిశాచరంతస్యాహంనిగ్రహంమన్యే క్షమంక్షమవతాంవర”(ఓక్షమిం చువారిలో శ్రేష్ఠుండవగు శ్రీరామచంద్రా! రాబోవురాక్షసుని రావణునిచే పంపబడినట్టి వానినిగా నెఱుంగుము. కావునవతనిని దండింపగోరుచున్నాను) అని అన్నట్లు రావణుని తమ్ముఁనిగాఁ దలంచి వానిని వధింపవలయుననియే తలంచుచున్నాను అని యిట్లు అనేక విధములుగాఁజెప్పి, యీతని నెంతమాత్రము స్వీకరింపఁగూడదని ఒకపట్టుపట్టియుండఁగా,“పిశాచాన్ దానవాన్”ఇత్యాదితా వులఁజెప్పియున్నట్టి తమబలమును విశదముగాఁదెలిపియు, * కపోతోపాఖ్యానమును * కండూ పాఖ్యానమునున్ను తెలియఁజేసియును భయమును పోఁగొట్టి“అనఘైనంహరిశ్రేష్ఠ”(ఓసుగ్రీవుండా!

---

* కపోతోపాఖ్యానము—ఒక యడవిలో నొకచెట్టుమీఁద ఒకమొగపావురమును ఒక ఆడ పావురమును దంపతులు నివసించియుండెను, వాటిలో నాఁడపావురమును నొకవేటకాఁడు వలవేసి పట్టుకొని చంపివేసెను. మొగపావురము మిక్కిలి దుఃఖములోనుండఁగా, అంతలో నావేటకాఁడు గాలివానచేత బాధపడి చలితో వణకుచు నాచెట్టుక్రింద కష్టపడుచుండఁగాఁజూచి యామొగపా వురము యెచ్చటనుండియో నిప్పుకొరువులను నోటకరచుకొనివచ్చి మంటచేసి వానిచలిపోగొట్టి వాఁడు మిక్కిలియాకలిగొనియుండగా తానానిప్పులో పడి తన మాంసముతో నాతనియాకలినిన్ని తీర్చినదాయెను ఆవేటకాఁడు తనకపకారమొనర్చినవాఁడైనను తానుండు చెటువద్దకువచ్చి తనను శరణుజొచ్చినందున నొక కపోతము పక్షియైనను శరణాగతుని రక్షించినదనుట.

* కండూపాఖ్యానము—కండువనుమహర్షి శరణాగతరక్షణమును గుఱించి నాల్గు గీతలను రచియించినవాఁడాయెను. అవి యేవనఁగా (1) ఎవ్వఁడైనను శరణాగతుండై యంజలి

మ్ ఇవైయుతుళిచ్చెయ్‌తుమ్, తెళివిత్తు భంగత్తై క్కెడుత్తు, ‘‘అనఘాయనమహారిశ్రేష్ఠ’’ ఎన్న వేణ్డుమ్పడి పెరుమాళ్లై క్కుఱైచ్చరక్కాకనినైత్తు క్కాత్తుక్కొణ్డు పోన్దారి త్తే.

(మహారాజర్) ఎన్గిఱతు- శ్రీజటాయుమహారాజరై యెన్రుమ్‌శొల్లువర్ కళ్; అతావతు-శ్రీజటాయుమహారాజర్ పిరాట్టిక్కాక రావణనోడే పొరుతు కుఱ్ఱుయిరాయ్‌క్కిడక్కుమ్ తిమైచ్చెపెరుమాళ్ వన విలేః జనస్థానత్తిలిరున్ద పతినాలాయిరమ్ రాక్షసరైయుమ్ తనివీరమ్ శెయ్తునిన్తుక్కొన్ద త వలియై యఱిన్దిరుక్క చ్చెయ్‌తేయుమ్, ‘‘యూయమోషధిమివాయుష్మన్నన్వేషసిమహావనే సా దేవీ మమచప్రాణాః రావణేనోభయమ్‌హృతమ్’’ఎన్ఱు అరుమరున్దు తేడువారటవిలెల్లామ్ తడుమాఱుమాపోలే యావళొరుత్తియై యిన్ద పరన్దకాట్టిలే తేడిక్కొణ్డు తిరికిఱీర్, ఉమక్కు నిత్యమ్ ప్రాణసమైయాన అవళుమ్ ఎన్నుడైయ ప్రాణఙ్గళుమిరణ్డుమ్ రావణనాలేయపహృతమాయిఱ్ఱు కాణుమెన్ఱు శొల్లానిఱ్క చ్చెయ్‌తే, ఇవరుడైయ విరహక్లేశత్తాల్ వన్ద తళర్త్తియైయుమ్ సౌకుమార్యత్తైయుమ్ రాక్షసరోట్టై వరణ్ పక్కైయైయుమ్ నినైత్తు ‘‘ఎన్నాకత్తేడుకిఱతో?’’ఎన్ఱిట్టు, ‘‘ఆయుష్మన్’’ ఎన్ఱు ఆయుస్సై ప్రార్థిత్తారి త్తే.

ఈతని(గొనిరా!) అని శ్రీరామచంద్రుండు ఆనతీయ్యవలసినట్లు శ్రీరామచంద్రుని నొక్కరుంచే రక్షింపవలసిన వానినిగా తలంచి వారిని రక్షించి యుండిరి కదా!

ఈతావున, మహారాజు అనఁగా శ్రీజటాయుమహారాజని యర్థముచేసికొనినను చేసికొనవచ్చును. అదెట్లనిన, శ్రీజటాయువు తాను పిరాట్టికిగాను రావణునితోఁబోరాడి కొనవ్రూపిరితోనుండి యుండఁగా తమను శ్రీరామచంద్రుండువచ్చిచూచినప్పుడు, జనస్థానముననున్నట్టి పదునాలుగువేల రాక్షసులతోను తానువొంటరిగాయుద్ధముచేసినట్టి శ్రీరామచంద్రుని బలపరాక్రమము నెఱింగియున్నను, ‘‘యూయమోషధిమివాయుష్మన్ అన్వేషసిమహావనే। సా దేవీ మమచ ప్రాణాః రావణేనోభయంహృతం’’(రా.ఆ. ౬౭-౧౫-౧౬) అనఁగా నోషధికై వెదకువారు అడవులందంతటను వెదుకునట్లు యెవరికై యీమహారణ్యమున వెదకుచున్నారో, మీకు ఎల్లప్పుడును ప్రాణముతో సమానురాలగు ఆమెయును, నాప్రాణములును ఈరెండును రావణుండనుదుర్మార్గునిచేఁ గొనిపోబడినవి సుమీ అనిచెప్పుచు వీరికి విరహక్లేశమువలనఁగలిగిన దేహకార్శ్యమునున్న సౌకుమార్యమునున్న రావణునితోఁగల మహావైరమునున్న యోచించి ‘‘ఏమికానున్నదో?’’ అని భయపడి ‘‘ఆయుష్మన్= ఆయుష్మంతుఁడా.’’ అనియిట్లు అయుస్సును కోరినారుకదా.

జోడించుకొని దీనుఁడై రక్షింపుమని యాచించినచో, అట్టివాడు శత్రువుగానుండినను ఇతరులను నొప్పింపకూడదనెడి యానృశంస్యముకొరకు రక్షింపవలయును. (2) అట్లు శరణాగతుండయిన వాఁడు ఆర్తుండా (మిగుల పరితాపమునొందియున్నాఁడా?) దృప్తుఁడా? (నొప్పి నోర్వగలఁడా?) అని యాలోచింపక శరణాగతుడయినంతమాత్రముననే బుద్ధిమంతుండైనవాడు తనప్రాణములనైనను విడనాడి శత్రుఁడైనను వానినికాపాడునది. (3) రక్షించినపిమ్మట వాఁ (డేమిచేయునో యను భయమువలనఁగాని, శరణాగతరక్షణము పరమధర్మమని యెఱుంగమిచేఁగాని, వాడిట్లేకష్టపడవలయుననెడి కామముచేఁగాని శక్తిగొలది రక్షింపనివాఁడు ఈలోకమున నిందను పరలోకమున నరకమునున్న పొందగలడు (4) అట్లు శరణుజొచ్చినవానిని రక్షింపనందున వాడు నశించినచో రక్షింపనివాని సుకృతమునంతయును గొనిపోవును.

మూ॥ శ్రీనన్దగోపర్, శ్రీవిదురర్, పిళ్ళైయుఱఙ్గావిల్లిదాసర్, తుడక్కమానవర్గళ్ పక్కలిలే కాణలామ్.

శ్రీనన్దగోపర్, పూతనానిరసనత్తాలే కృష్ణనుడైయ దివ్యశక్తియోగత్తైక్కణ్డిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, శైశవప్రయుక్తమాన సౌకుమార్యత్తైయే పార్త్తుక్కలఙ్గి వయిఱెరిన్దు, ‘‘రక్షతు త్వామశేషాణాంభూతానాంప్రభవోహరిః। యస్యనాభిసముద్భూత పఙ్కజాదభవజ్జగత్’’ ఎన్ఱు సర్వజగత్కారణభూతనాయ్ సకలవిరోధి నిరసనశీలనాన సర్వేశ్వరనుమ్మై రక్షిప్పానాకవెన్ఱు రక్షైయిట్టారిఱే.

శ్రీవిదురర్, కృష్ణనుడైయ సర్వజ్ఞత్వ సర్వశక్తిత్వాదికళైయఱిన్దిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, దుర్యోధనగోష్ఠియిలే యెழున్దరుళినపోతు పాయ్యాసనమిట్టపడియైక్కణ్డు, ప్రేమాన్ధతైయాలే ‘‘సంస్పృశన్నాసనం శౌరే ర్విదురస్సమహామతిః’’ ఎన్ఱు తమ్ముడైయ తిరుమాళిగైయిల్ తామిట్ట ఆసనత్తైయుమ్ అతిశఙ్కైపణ్ణిత్ తన్ కైయాలే అముక్కిప్పార్త్తారిఱే.

పిళ్ళైయుఱఙ్గావిల్లిదాసర్, అత్తైయిల్ జ్ఞానశక్త్యాదికళెల్లామఱిన్దు ‘‘పెరుమాళ్ నమక్కు రక్షకర్’’ ఎన్ఱిరున్దాలుమ్, ప్రేమపరవశరాకైయాలే పెరుమాళెழுన్దరుళుమ్పోతు ఎఙ్గేను మొరుచలనమ్పిఱక్కిల్ నమ్ప్రాణనై విడువిత్తైయెన్ఱు కొడైయై యరైయిల్వైత్తు క్కొణ్డు సేవిప్పరెన్ఱు ప్రసిద్ధమిఱే.

తుడక్కమానవర్కళెన్ఱవిత్తాల్, ‘‘స్త్రియో వృద్ధాస్తరుణ్యశ్చ సాయంప్రాతస్సమాహి

మూ॥ నందగోపులు, విదురుండు, పిళ్ళేయురంగా విల్లిదాసులు మొదలగు వారి విషయమునఁ జూడవచ్చును.

శ్రీనందగోపులు పూతనవధించినప్పుడు శ్రీకృష్ణుని దివ్యశక్తిని జూచియున్నను, బాల్యమునందు సౌమార్యము నేచూచి భయపడి ‘‘రక్షతు త్వామశేషాణాం భూతానాం ప్రభవోహరిః యస్యనాభిసముద్భూత పంకజాదభవజ్జగత్’’ అనఁగా సమస్తప్రపంచమునకును కారణభూతుఁడును సమస్తవిరోధులను నశింపఁజేయువాఁడగు సర్వేశ్వరుఁడు మిమ్ములను రక్షింపవలయును అని యిట్లు రక్షను కట్టినారు కదా.

విదురుఁడు శ్రీకృష్ణునియొక్క సర్వజ్ఞత్వమును, సర్వశక్తిత్వమునున్ను మొదలగువాటిని గుర్తెఱింగియున్నను, శ్రీకృష్ణుఁడు దుర్యోధనునిసభలోకవేంచేసినప్పుడు కల్పితమైనట్టియాసనమును ఉంచిన విషయమునుజూచి భయపడి ప్రీతిపారవశ్యమువలన ‘‘సంస్పృశన్నాసనం శౌరేః విదురస్స మహామతిః’’ అనఁగా తమగృహమున తాము వేసిన యాసనమునున్ను సందేహించి తమచేతితో నదిమిచూచినారు గదా]

పిళ్ళైయురంగావిల్లిదాసులు పెరుమాళ్ళయొక్క జ్ఞానశక్త్యాదులనన్నింటిని యెఱింగియుండి ‘‘పెరుమాళ్ళేమనకు రక్షకులు’’ అని నిశ్చయించుకొనియున్నను, ప్రేమపరవశులగుటంజేసి పెరుమాళ్లు ఊరేగింపునకు వేంచేసినప్పుడు, ఎచ్చటనైన నొకయాపద సంభవించినట్లయిన, నాప్రాణములను విడనాడుదును!’ అని నిశ్చయించుకొనుటంజేసి కత్తిని తమనడుమునందుంచుకొని యూరేగింపు సేవించుదురని ప్రసిద్ధము కదా!

(మొదలగువారు) అనఁగా, ‘‘స్త్రియో వృద్ధాస్తరుణ్యశ్చ సాయంప్రాతస్సమాహితాః

మూ॥ ౨౮౭॥ ఇళైయ పెరుమాళై శ్రీ గుహప్పెరుమాళ్ అతిశఙ్కిక్కవణ్ణ, ఇరువరై యుమ్ అతిశఙ్కిక్కవణ్ణ శ్రీ గుహప్పెరుమాళ్ పరికరమ్ పెరుమాళై నోక్కిత్తిరిత్తే.

తా॥ । సర్వాన్ దేవాన్ నమస్యన్తి రామస్యార్థే యశస్వినః'? ఎన్ఱు తిరువయోధ్యావాసిజనఙ్గళ్, ''యన్మఙ్గళం సుపర్ణస్య వినతాకల్పయత్పురా । అమృతం ప్రార్థయానస్య తత్తే భవతు మఙ్గళమ్'' ఎన్ఱు శ్రీకౌసలైయార్, ''జాతోఽసి దేవదేవేశ శఙ్ఖచక్రగదాధర । దివ్యరూపమిదం దేవ ప్రసాదేనోపసంహర'' ఎన్ఱు శ్రీవసుదేవర్, ''ఉపసంహర సర్వాత్మన్ రూపమేతచ్చతుర్భుజమ్ । జానాతు మావతారం తే కంసోఽయమ్ దితిజన్మజః'' ఎన్ఱు దేవకి ప్పిరాట్టి ముతలానారై యెల్లామ్ నినైక్కవుమ్.

ఇవ్విషయత్తై అత్యన్తమ్ యెల్లారైయుమ్ మఙ్గళాశాసనత్తిలే మూట్టుమెన్ను మిడత్తుక్కు ఇన్నుమొరు ఉదాహరణమ్ కాట్టుకిఱార్ (ఇళైయ పెరుమాళై) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. శృంగిబేరపురత్తిలే యెழுన్దరుళి శ్రీగుహప్పెరుమాళై విషయీకరిత్తరుళినవన్ఱు, పాఙ్గతిన్ద ఇళైయ పెరుమాళ్ పడుత్తుక్కొడుత్తపర్ణశయ్యైయిలే పెరుమాళుమ్ పిరాట్టియుమ్ పళ్ళికొణ్డరుళానిఱ్క, బాల్యాత్ప్రభృతి సుస్నిగ్ధరాకైయాలే ఏన్ వరుకిఱతో వెన్ఱఙ్జి ముతుకిలిట్ట అమ్బుఱాత్తూణియుమ్ కట్టిన విరల్చ్చురడుమ్ నాణియేటిట్టు నడు కోత్తుప్పిడిత్త విల్లుమ్ తాముమాయ్ నడైయాడుమ్ మతిళ్ పోలే వళైయవరుకిఱ ఇళైయ పెరుమాళై

మూ॥ ౨౮౭॥ శ్రీ లక్ష్మణస్వామి విషయమున గుహుఁడు అనుమానపడఁగా, గుహుని పరిచారకులు వీరియుభయుల విషయమునను అనుమానపడి శ్రీరామచంద్రుని కాపాడినారు గదా!

సర్వాన్ దేవాన్ నమస్యన్తి రామస్యార్థే యశస్వినః'' (స్త్రీలును వృద్ధులును పడుచువారును. ప్రాతస్సాయంకాలములయందు గుమిగూడి శ్రీరామచంద్రునికొరకై దేవతలను నమస్కరించుదురు) అన్నట్లు శ్రీఅయోధ్యాపట్టణముననుండు జనులును, ''యన్మంగళం సువర్ణస్య వినతాకల్పయత్ పురా అమృతం ప్రార్థయానస్య తత్తే భవతు మంగళం''(అమృతమునుగొనిరానున్న గరుత్మంతుని తల్లియగు వినతాదేవి గరుత్మంతుని కొసంగిన మంగళము నీకుకలుగుఁగాక!) అన్నట్లు శ్రీకౌసల్యయును ''జాతోఽసి దేవదేవేశ శంఖచక్రగదాధర।దివ్యరూపమిదం దేవ ప్రసాదేనోపసంహర''(దేవతలకును దేవుఁడైనవాఁడా! అనుగ్రహించి దివ్యమగునట్టి యీరూపమును కానరానివ్వకుము) అన్నట్లు వసుదేవుండును, ''ఉపసంహర సర్వాత్మన్ రూపమేతచ్చతుర్భుజమ్ జానాతు మావతారం తే కంసోయం దితిజన్మజః'' (అన్నింటికి నాత్మయగువాఁడా! నాలుగు భుజములుగల నీయొక్క రూపమును కానరాకుండ చేయుము రాక్షసుండగు కంసుడు నీయొక్క యవతారమును గుర్తెఱుంగకకుండుగాక;) అన్నట్లు దేవకియును మొదలగువారిని యీతావున దృష్టాంతముగాఁ గొనునది.

అవతారిక— ఈవిషయమునకుఁగల వైలక్షణ్యమనునది యందఱిచేతనున్న మంగళాశాసనమును చేయించునను విషయమున వేఱొక్క దృష్టాంతమును జూపించుచున్నారు.

(లక్ష్మణస్వామిని) ఇత్యాది. శృంగిబేరపురమున వేంచేసియుండి శ్రీగుహదేవుని స్వీకరించినప్పుడు సౌఖ్యమును గుర్తెఱింగిన వారై శ్రీలక్ష్మణస్వామివారు యేర్పఱచిన పర్ణశయ్యయందు శ్రీరామచంద్రుండును, సీతాపిరాట్టియును పవ్వళించియుండఁగా, లక్ష్మణస్వామివారు బాల్యమునుండియును శ్రీరామచంద్రుని విషయమున నెక్కువ ప్రీతిగలవారగుటచే ''వారికేమి సంభవించునో?'' యని భయపడి వీపున అంబులపొదినిన్ని, వ్రేలిని అంగుళిరక్షకమునున్ను ధరించి త్రాటిని సరిచేసి బాణమును మధ్యనుంచిన విల్లును చేతఁబట్టుకొని నడుచున్నట్టి

క్కణ్డు, శ్రీగుహప్పెరుమాళ్, ‘‘ఒరుతమ్బి తాయ్సొల్కొణ్డు రాజ్యత్తైవాళ్గై క్కట్టినకాప్పోడే కాట్టిలే తళ్ళివిట్టాన్. ఇవనుమవ్వోపాతి ఒరుతమ్బియన్ఱో, తనియిడత్తిలే ఎన్ శెయ్యనినైత్తు ఇప్పడి అయత్తమాయ్ నిన్ఱానెన్ఱు తెరియాతు’’ ఎన్ఱతిశఙ్కైపణ్ణి, ‘‘అప్పడి ఏతేను మొరు తీఙ్గునినైక్కిల్ అవన్ఱైత్తీరక్కాణక్కడవోమ్’’ ఎన్ఱు విల్లుమ్ కోలుమాయ్క్కొణ్డు ఇవరిట్టపడియిలే యుడియిట్టునిఱ్క శ్రీగుహప్పెరుమాళ్ ఏవల్ శెయ్దు పోన్ఱ తిరియుమ్ పరికరమ్, ‘‘అవన్ జ్ఞాతి, ఇవన్ కుఱుమ్బనాన వన్యన్, ఇవర్కళిరువరుమాక ఇప్పిషయత్తై ఎన్ శెయ్యత్తేడు కిఱార్కళో?’’ ఎన్ఱు ఇరువర్ పక్కలుమతిశఙ్కైపణ్ణి, ‘‘అప్పడిశెయ్యిల్ ఇవర్కళై యుత్తియ ప్పోయ్ తుమ్నామ్మిలైయై నోక్కక్కడవోమ్’’ ఎన్ఱు తనిత్తనియే కైయుమ్ విల్లుమాయ్క్కొణ్డు పెరుమాళై రక్షిత్తు తిరిన్దు ఇన్ఱు. శ్రీభరతాళ్వానుక్కు విశేషమ్ శొల్లుకిఱవిడత్తిలే శ్రీగుహప్పెరుమాళ్, ‘‘నియమ్యపృష్ఠే తు తలాఙ్గుళిత్రవాన్ శరైస్సుపూర్ణావిషుధీపరంతపః। మహద్ధనుస్సజ్యముపోహ్య లక్ష్మణో నిశామతిష్ఠత్పరితోఽస్య కేవలమ్। తతస్త్వహంచోత్తమచాపబాణధృత్ స్థితోఽభవంతత్ర సయత్ర లక్ష్మణః। అతన్ద్రిభిర్జ్ఞాతిభిరాత్తకార్ముకైర్మహేన్ద్రకల్పం పరిపాలయంస్తదా’’ ఎన్ఱు అన్ఱైరాత్రియిల్ వృత్తాన్తత్తై చ్చొన్నానిఱే.

శ్రీగుహప్పెరుమాళుక్కుమ్ పరికరత్తుక్కుమ్ ఇన్ఱుక్కుమాత్ర మొழிయు పెరుమాళుడన్ మున్బు వాసనైయిల్లైయిఱే, ఇప్పడియిరుక్క చ్చెయ్తే ఇవర్కళుక్కు వ్యాకారమ్ కూడిసపడియెన్నెన్న, అ

ప్రకారమా? యనునట్లు వేంచేయునట్టి శ్రీ లక్ష్మణస్వామి వారిని చూచినవాఁడై శ్రీగుహదేవుండు ‘‘ఒకతమ్ముఁడు తల్లిమాటలమూగ రాజ్యమును గైకొని కట్టియున్న కంకణములోఁ గూడనే యరణ్యమునకుఁ బంపినవాఁడాయెను. వానివలెనే ఈతండును యొక తమ్ముఁడు కాఁడా?

‘‘ఏకాంతమున నేమిచేయఁదలంచి యిట్లు సన్నద్ధుండైయున్నాఁడో తెలియదు’’అనియిట్లు అనుమానించి ‘‘అట్లు యేదైన నొకయనిష్టమును తలంచియున్నట్లయిన, ఈతనినే చంపివేయుదము’ అనుకొని విల్లును బాణములనున్నతీసికొని వీరునిల్చియుండుతావున నే నిలచియుండఁగా, గుహదేవునికి పనిచేయునట్టి పరజనము ‘‘వాఁడుదాయాది, ఈతండు కుటిలవృత్తిగల వనచరుండు వీరిరువురు కలిసి యీవిషయమున నేమిచేయఁదలంచియున్నారో?’’ అనుకొని యిద్దఱియెడలను అనుమానపడి ‘‘అట్లుచేసినచో, వీరిని వధించి శ్రీరామచంద్రుని రక్షింపఁగలము’’ అనుకొని ఒక్కొక్కఁడును విల్లును చేఁబట్టుకొనియుండి శ్రీరామచంద్రుని రక్షించినవారయిరి. భరతునికి యిచ్చటి విశేషములఁ దెల్పునప్పుడు శ్రీగుహప్పెరుమాళ్లు, ‘‘నియమ్యపృష్ఠేతు తలాఙ్గుళిత్రవాన్ శరైస్సుపూర్ణావిషుధీపరంతపః మహద్ధనుస్సజ్యముపోహ్యలక్ష్మణో నిశామతిష్ఠత్పరితోఽస్యకేవలమ్॥ తతస్త్వహంచోత్తమచాపబాణధృత్ స్థితోఽభవంతత్రసయత్రలక్ష్మణః। అతన్ద్రిభిర్జ్ఞాతిభిరాత్తకార్ముకైర్మహేన్ద్రకల్పంపరిపాలయంస్తదా’’ (లక్ష్మణస్వామి అంగుళిత్రమునుధరించి బాణములతో నిండియుండు అంబులపొదులను వీపున రెండువైపులఁ దగిలించుకొని విల్లును చేతఁబట్టుకొని రాత్రియంతయును కాచియుండెను. అంతట నేనున్ను బాణములను విల్లును చేతఁబట్టుకొని జ్ఞాతులు మొదలగువారితోఁగూడ మహేంద్రుని వలెనుండు శ్రీరామచంద్రుని రక్షించుచు లక్ష్మణస్వామియుండుతావుననుంటిని) అనుతావున నీసమాచారమును ఆరాత్రి జరిగినదానినిగాఁ దెలిపియున్నారు.

అవతారిక:—శ్రీగుహప్పెరుమాళ్లకున్ను పరజనముకున్ను ఆనాఁడు శ్రీరామచంద్రుని చూచియుండుటయేతప్ప పూర్వపుపరిచయ మెద్దియును లేదు గదా! ఇట్లుండ, వీరికట్టితలంపు కలుగుట యెట్లంటిదేని, తెలుపుచున్నారు.

మూ॥ ౨౮౮॥ ఒరునాళ్ **ముకత్తిలే విఴిత్తవర్కళై వడివఴకు పడుత్తుమ్ పాడా**
యిఱ్ఱతు,

మూ॥ ౨౮౯॥ ఇవర్కళ్ నమ్ముడైయ కోటియిలే **యెన్నుమ్బడి** యాయిఱ్ఱు
ఆఴ్వార్కళ్నిలై.

రుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఒరునాళ్) ఎన్దుతుడఙ్గి. అతావతు- నెడునాళ్ వాసనైపణ్ణుకైయన్ఱిక్కే ఒరునాళ్ ముఖదర్శనమ్ పణ్ణినవర్కళైయుమ్, అవన్ విగ్రహవైలక్షణ్యమ్ పడుత్తుమ్బడియాయిఱ్ఱితు ఎన్నై "సదాపశ్యన్తి" పణ్ణినార్ పోలే సకృద్దర్శనమ్ పణ్ణినార్గళైయుమ్ ప్రేమాన్ధరాయ్ అస్థానే భయశఙ్కైయాలే అనుకూలరైయుమ్ మతిశఙ్కైపణ్ణి ప్పరిన్దు నోక్కుమ్బడిపణ్ణవల్లా యిత్తే భగవద్విగ్రహసౌన్దర్య మిరుప్పతు.

ఇన్నమివ్వర్థత్తుక్కు ఉదాహరణమాకక్కీఴ్ చ్చొన్నవర్కళిత్కాట్టిల్ వ్యావృత్తరాన ఆఴ్వార్కళుడైయ మఙ్గళాశాసననిష్ఠైయై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవర్కళ్) ఎన్దుతుడఙ్గి. (ఇవర్కళ్) ఎన్దుచక్రవర్తిముతలాకక్కీఴ్ చ్చొన్న వధికారికళైయడైయ పరామర్శిక్కిఱతు. ఆనాల్ పిరాట్టియైయుమ్ కొక్కచ్చొల్లలామో వెన్నిల్, ఆఴ్వార్కళిల్ తలైవరాన నమ్మాఴ్వారిలుమ్ కాట్టిల్ పెరియాఴ్వార్కు ఏఱ్ఱమ్ శొల్లుకిఱవోపాతి, భోగపరవశైయాన అవళిత్కాట్టిల్ మఙ్గళాశాసనత్తిలూఱ్ఱత్తాలే ఆఴ్వార్కళుక్కేఱ్ఱమ్ శొల్లక్కురైయిల్లై. ఆనాలుమ్ నమ్ముడైయ

మూ॥ ౨౮౮॥ ఒకరోజున ముఖదర్శనము చేసినవారినిన్ని దివ్యమంగళ విగ్రహ
సౌందర్యము ప్రేమపరవశులనుగాఁ జేయును,

మూ॥ ఆఴ్వారులకుఁగల ప్రీతినిబట్టి చూడఁగా, ఈ దశరథాదులు అస్మదాదులతో
సమానులుగా నెన్నఁదగియుందురు.

(ఒకరోజున) ఇత్యాది. చిరకాలానుభవములేకుండ ఒక్కరోజున సేవించినవారినిన్ని వాని దివ్య మంగళ విగ్రహవైలక్ష్యము ప్రీతిపరవశులనుగాఁ జేయునదియయినది.

"సదాపశ్యంతి" అన్నట్లు ఎల్లప్పుడును రెప్పవాల్పకుండ చూచు నిత్యసూరులవలెనే ఒక్కతడవ సేవించినవారున్ను ప్రేమాంధులయి అనుచితవిషయమునను భయముతోచుటచే అనుకూలులగు వారియెడలనున్న అనుమానముగలిగి భయపడి రక్షించునట్లు చేయువట్టిదికాను గదా భగవద్విగ్రహసౌందర్యముండును.

ఇఁకను ఈవిషయమున దృష్టాంతముగాను ఇంతకుముందు పేర్కొనిన వారికంటెను విలక్షణులగు ఆఴ్వారుల మంగళాశాసననిష్ఠను తెలుపుచున్నారు.

(వీరు) ఇత్యాది. వీరు అనఁగా నింతకుముందు పేర్కొనఁబడినట్టి దశరథచక్రవర్తి మొదలుగాఁగల యధికారులందరుననుట. అయితే పిరాట్టినిగూడ వీరితోఁజేర్చి చెప్పవచ్చునా యంటివేని, ఆఴ్వారులలోఁ బ్రధానులగు నమాఴ్వారులకంటెనున్న పెరియాఴ్వారుల నెక్కువవారినిగాఁ దెలుపునట్లు, భోగపరవశురాలగు ఆమెకంటెనున్ను మంగళాశాసనమునఁగల ప్రీతిమూలమున నాఴ్వారులే యెక్కువవారని చెప్పవచ్చును.

మూ॥ ౨౫౦॥ అఴ్వార్కళెల్లారైయుమ్ పోలల్లర్ పెరియాఴ్వార్

మూ॥ ౨౫౧॥ అవర్కళుక్కు ఇతు కాదాచిత్కమ్, ఇవర్క్కు ఇతు నిత్యమ్,

కోటియిలే) ఎన్నలామో వెన్నిల్, ఇప్పొఴ్దనిష్టైయిఴవర్కళుడైయ యాధిక్యత్తైదర్శిప్పిక్కైక్కాక చ్చొన్నతాకైయాలే విరోధమిల్లై. ఆకైయాల్ ఇవ్విషయ వైలక్షణ్యకలుషచిత్తరాయ్ "ఇతు క్కెన్న వరుకిఱతో?" ఎన్ఱు పరన్దు నోక్కి.నవర్కళాక క్కూఱ చ్చొల్లప్పట్టవర్కళెల్లారు మెన్నపడి. (నమ్మైప్పోలె యకోటియిలేయొన్నుమ్బడియాయిఱ్ఱు) ఎన్నతు-ఇవ్విషయత్తిలేయన్వయిత్తిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, ప్రేమాభావత్తాలే మఙ్గళాశాసనత్తిలూఱ్ఱమఱ్ఱిరుక్కిఱ నమ్మోపాల్ వార్పాత్రమెన్ఱుశొల్లలామ్బడియాయిఱ్ఱెన్నపడి.(అఴ్వార్కళ్ నిలై) ఎన్నతు- మయర్వఱమతినలమ్ పెఱ్ఱవర్కళాకైయాలే నిరతిశయ ప్రేమయుక్తరాన ఆఴ్వార్కళుడైయ మఙ్గళాశాసన నిష్ఠైయెన్నపడి.

ఇవ్వాఴ్వార్కళ్ తాఙ్గళ్ మఙ్గళాశాసనత్తిల్ వన్దాల్ తఙ్గళిలొప్పర్కళో వెన్న,అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్ , (అఴ్వార్కళ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు- మఙ్గళాశాసనత్తిల్ మఱ్ఱుళ్ళఆఴ్వార్కళుక్కుమ్ పెరియాఴ్వారుక్కుమ్ నెడువాశియుణ్డెన్నై.

అవర్కళైప్పఱ్ఱ ఇవర్క్కితిలేఱ్ఱమేతెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవర్కళుక్కుతు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.(అతావతు- మయర్వఱమతినలమ్ పెఱ్ఱమై యొత్తిరుక్కచ్చెయ్తే వయిరవురు

మూ॥ ౨౫౦॥ ఆఴ్వారులందఱివంటివారు కారు పెరియాఴ్వారులు,

మూ॥ ౨౫౧॥ వారు మంగళాశాసనమును కదాచిత్కముగ జేయుదురు. వీరు దీని నెల్లకాలమున్ను చేయుచునే యుందురు.

అయినను "మనబోటివారు" అని చెప్పవచ్చునాయంటివేని, ఈవిషయమునందు యను స్థానమున వీరికిఁగల యాధిక్యమును జూపించుటకై చెప్పినదియగుటంజేసి బాధకములేదు. కావున ఈవిషయమునకుఁగల వైలక్షణ్యముచే చలించిన యంతఃకరణముగలవారై "దీనికేమిసంభవించునో?"అని భయపడిరక్షించునట్టివారుగాను ఇంతకుముందుచెప్పఁబడినట్టి వారందఱునవియర్థము మనబోటివారుగా నయినట్లయినది యనఁగా—ఈవిషయముతో సంబంధించియున్నను, ప్రీతిలేక పోవుటంజేసి, మంగలాశాసనము విషయమున ప్రీతిలేకయుండు మనవంటివారేయని చెప్పఁదగినట్లయినది. ఆఴ్వారులస్థితియనఁగా నించుకైనను ప్రమాదములేనట్టి జ్ఞానానందమును లభించినవారగుటంజేసి ఎక్కువ ప్రీతిగలవారలగు నాఴ్వారులకు మంగలాశాసనము విషయమునఁగల నిష్ఠయనుట.

అవతారిక —ఈయాఴ్వారులందఱును మంగలాశాసనమున తమలో నొకరితోనొకరు సమానులేనా? యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(ఆఴ్వారులు) ఇత్యాది. మంగలాశాసనమువిషయమున తక్కినయాఴ్వారులకును పెరియాఴ్వారులకున్ను యెక్కువ భేదము కలదు.

అవతారిక;—వారికంటెనను వీరికీవిషయమునఁగల యాధిక్యమేది యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(వారికి) ఇత్యాది. ఇంచుకైనను ప్రమాదములేనట్టి జ్ఞానానందమును లభించియుండువిషయమున నందఱును సమానులేయైనను,వజ్రలేపమై పురుషులనున్ను స్త్రీవేషము వేసికొన గోరునటు

మూ॥ ౨౫౨॥ అవర్ కళుడైయ ఆழ்వార్గల్ తానే ఇవర్కు మేడాయిరుక్కుమ్.

మూ॥ ౨౫౩॥ అవర్కళుక్కు ఉభయశేషత్వత్తైయుమ్ మఱైత్తు

క్కాయ్ ఆణ్గళైయుమ్ పెణ్ణుడైయుడుత్తుమ్ భగవద్విగ్రహ వైలక్షణ్యత్తైయనుపస్థిత్తాల్, ఉత్తరోత్తరానుభవకామరాకానిఱ్కుమ్ మఱ్ఱయాழ்వార్కళుక్కు పరసమృద్ధియే ప్రయోజనమాన ఇన్ద మఙ్గళాశాసనమ్ ఎప్పోతుమొక్క విన్ఱిక్కేఎఙ్గేను మొరుదశైయిలే తేడిప్పిడిక్క వేణ్డుమ్పడియాయిరుక్కుమ్, తద్వైలక్షణ్య దర్శనానన్తరమ్ తదనుభవపరరాకైయన్ఱిక్కే అస్థానే భయశఙ్కైపణ్ణి త్తిరుప్పల్లాణ్డుపాడుమ్ ప్రేమస్వభావరాన ఇవర్క్కు ఇన్ద మఙ్గళాశాసనమ్ సర్వకాలవర్తియాయ్ చ్చెల్లుమెన్నై.

అతుక్కు హేతువెన్నెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవర్కళుడైయ) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు- అనుభవపరరాన అవర్కళై దృష్టిచిత్తాపహారమ్పణ్ణి ఆழ்వార్గల్ పడుత్తుమవనుడైయ సౌన్దర్యన్దానే, "అతుక్కెన్ వరుకిరదో?" ఎన్ఱిఙ్గి మేలెనేలుమ్ కాప్పిడుమ్పడి మఙ్గళాశాసనపరరానవివర్క్కుత్తిరిత్తునిన్ఱు మఙ్గళాశాసనమ్ పణ్ణుకైక్కుడాన నిలమాయిరుక్కుమెన్నై.

అతెఙ్గనేయెన్నుమపేక్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవర్కళుక్కు ఉభయశేషత్వత్తైయుమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు-భగవదనుభవైకపరరాయ్ తదలాభత్తిలాఱ్ఱామైక్కైపురళుమ్పడి యిరుక్కుమ్ మఱ్ఱైయాழ்వార్కళుక్కు "కణ్ణపురమొన్ఱుడైయానుక్కడియేనొరువర్క్కు

మూ॥ ౨౫౨॥ వారికి యేది లోపమో, అదియే వీరికి మెరకగానుండును. అనఁగా తక్కిన ఆழ்వారులను భగవద్గుణానుభవములో మునుగునట్లుచేసినట్టి భక్తియే పెరియాழ்వారులను మంగళాశాసనపరులనుగాఁ జేసినదాయెను.

మూ॥ ౨౫౩॥ వారికి ఉభయ శేషత్వమునున్ను పోగొట్టి,

చేయునదియగు భగవద్విగ్రహవైలక్షణ్యమును తలంచినట్లన ఉత్తరోత్తరానుభవమును కోరునట్టి తక్కిన యాழ்వారులకు పరసమృద్ధియే ప్రయోజనముగాఁగల యీమంగలాశాసనమనునది యెప్పుడును సమానముగానుండక, యేదైన నొకసందర్భమున మాత్రము వెదకిచూడవలసినదిగానుండును. పెరియాழ்వారులకన్ననో ఆవిగ్రహవైలక్షణ్యమును సేవించిన పిమ్మట దాని ననుభవించవలెనను కోరికగలవారుకామండ, ఆవిషయమున ననుచితముగ భయమునుశంకించి తిరుప్పల్లాండుపాడునట్టి స్వభావముగల వీరితో నీమంగలాశాసన మెల్లప్పుడును ఉండునదియని యెఱుంగునది.

అవతారిక—అందులకుఁ గారణంబేదియనఁగాఁ దెలుపుచున్నారు.

(వారియొక్క) ఇత్యాది. అనుభవపరులగు వారియొక్క దృష్టినిన్ని మనస్సునున్ను అపహరించి ధరించియుండునట్లుచేయు అసర్వేశ్వరుని సౌందర్యమే "దానికేమిసంభవించునో" అని భయపడి పైపైని రక్షించునట్లు మంగలాశాసనపరులగు వీరికి దరించియుండి మంగలాశాసనముఁ జేయుటకు దగినట్టి స్థితి యగు ననుట.

అవతారిక—అది యెట్లంటివేని, తెలుపుచున్నారు.

(వారికి) ఇత్యాది. అనఁగా భగవదనువమునమాత్రము అపేక్షకలవారై అట్టి యనుభవము లభింపనప్పుడు దానిని సహింపఁ జాలనట్టి తక్కిన యాழ்వారులకు "కణ్ణపురమొన్ఱుడై

మూ॥ స్వరూపత్తైక్కుమిழ் నీరుణ్ణాప్పణ్ణుమతు, ఇవర్క్కు ఉభయవృద్ధిక్కుమ్ హేతువాయ్ స్వరూపత్తైక్కునైయేర్ ...మ్.

తియేనో" ఎన్నుమ్, "ఉన్ఱ్ఱతుమున్నడియార్క్కడిమై" ఎన్ఱు మనుసన్ధిక్కున్నడి, ప్రథమ మధ్యమపదసిద్ధమాన భగవచ్ఛేషత్వముమ్ తత్కాష్ఠైయాన భాగవతశేషత్వముమాకిఱ ఉభయ శేషత్వత్తైయుమ్ "నమక్కేనలమాతలిల్" ఎన్నుమ్పడి స్వప్రయోజనత్తిలే మూట్టియుమ్, శిలమ్బరోషత్తాలే "పోకునమ్బి" "కழకమేఱేల్ నమ్బి" ఎన్నుమ్పడి యాక్కియుమ్, స్వప్రవృత్తియాకాతెన్నుమళవిల్ "ఉజ్గలోడెజ్గళ్లైయిల్లై" ఎన్ఱు ఉతఱుమ్పడిపణ్ణియుమ్, "వెళ్ళైచ్చిప్పల్", ఇత్యాదియాలే వెఱుత్తు వార్త్తైశొల్లువిత్తుమల్లిత్తు, పరాతిశయాకరత్వమే వడివాన స్వరూపత్తై మఙ్గళాశాసనమెన్నత్తోత్తఱియాతపడి తన్పక్కలిలే మగ్నమాక్కప్పణ్ణుమతాన భగవత్సౌన్దర్యమ్, అన్నసౌన్దర్యదర్శనత్తిల్ అనుభవత్తిలే శెల్లాతే "అతుక్కెన్ వరుకిఱతో?" ఎన్ఱు వయిఱెరిన్దు కాప్పిడుమవరాన ఇవర్క్కు "ఉన్ శెవ్వడి శెవ్వితిరుక్కాప్పు" "మఙ్గైయుమ్ పల్లాణ్డు" "శుడరాழியుమ్ పల్లాణ్డు" "అప్పాఞ్జశన్నియముమ్ పల్లాణ్డు" ఎన్ఱు తద్విషయత్తుక్కుమ్ తదీయవిష

మూ॥ స్వరూపమును మునిగిపోవునట్లు చేయునదియగు అనఁగా స్వప్రయోజనపరులనుగాఁ జేయునదియగు నిది పెరియాழ్వారుల విషయమున ఉభయశేషత్వవర్ధకమైన స్వరూపమును ఉజ్జీవింపఁజేసినదాయెను.

యానుక్కు అడియేనొరువర్క్కురియేనో" (తి. మొ ౮-౬-౩) (తిరుకణ్ణపురమున వేంచేసియున్నట్టి స్వామికి దాసుండనైనట్టి నేను వేఱొకనికి దాసుండ నగుదునా?), అనియు "ఉన్ఱ్ఱతుమ్ ఉన్నడియార్క్కడిమై" (తి. మొ. ౬-౧-౩) (నేను ఇష్టపడునది నీదాసుల కైంకర్యము) అనియు ననుసంధించుకొనునట్లు తిరుమంత్రమునందలి ప్రథమ (ఓమ్) మధ్యమ (నమః) పదములనుండి తెలియవచ్చునట్టి భగవచ్ఛేషత్వము భాగవతశేషత్వములనఁబడు ఉభయశేషత్వమును, "నమక్కేనలమాతల్" (తి. మొ. ౯-౧-౯) (కేవల స్వప్రయోజనమైనట్టయిన) అన్నట్లు స్వప్రయోజనమునఁ బ్రవేశపెట్టియును, సర్వేశ్వరుండు సేవసాయించుటకు ఆలస్యమైనందునఁ గలిగిన కోపమువలన "పోకునమ్బి" (తి. వా. ౬-౨-౨) (ఓపూర్ణుఁడా! నీవు పో) అనియు, "కழకమేఱేల్ నమ్బి" (తి. వా. ౬-౨-౬) (ఓపూర్ణుఁడా! మాసమూహమునందు ఎక్కి ప్రవేశింపవలదు) అనిచెప్పునట్లు చేసియు, "స్వప్రయత్నముకూడ..." అనియిట్లు (బంధువులు) ఉపదేశింపఁగా, మీతో మాకు పనిలేదని వారిని త్యజింపఁజేసియు. "వెళ్ళైచ్చిప్పల్" (తి. వా. ౧-౪-౧) (క్రూరములైన కక్కులుగల—గరుత్మంతుఁడు) ఇవ్విధమున సంతాపపడి వార్తలను చెప్పి, పోగొట్టి సర్వేశ్వరుని కొకయతిశయముఁ గలుగఁ జేయుటయే లక్షణముగాఁగల స్వరూపము మంగళాశాసనమని తెలియకుండ తనయందు మగ్నమగునట్లు చేయునది యగు భగవత్సౌందర్య మనునది అట్టి సౌందర్యము కానఁబడినప్పుడు దాని ననుభవించు విషయమున వీరికి మనస్సుపోక, "దానికేమి సంభవించునో" యని దిగులుపడి రక్షింపఁగోరువారగు వీరికి "ఉన్ శేవడి శెవ్వితిరుక్కాప్పు" (తిరుప్ప ౧) (నీయొక్క యఱ్ఱతామరలవంటి శ్రీపాదములు సురక్షితముగా నుండవలయును) అనియు, "మంగైయుమ్ పల్లాండు" (తిరుప్ప ౨) (శ్రీమహాలక్ష్మియును సురక్షితముగా నుండుగాక) అనియు, "శుడరాழியుమ్ పల్లాండు" (దేదీప్యమానమగు చక్రమును సురక్షితముగా నుండుగాక) అనియు, "అప్పాంజశన్నియముమ్ పల్లాణ్డు" (పాంచజన్యమును సురక్షితముగానుండుగాక!) అనియు నిట్లు భగవంతునికిని వానితో సంబంధించువాటికిన్ని మం

మూ॥ ౨౫౮॥ భయ నివర్తకజ్ఞళుక్కు భయప్పడువతు, ప్రతికూలరైయు మనుకూలరాక్కిక్కొళ్ళువతు,

యత్తుక్కుమ్ మఙ్గళాశాసనమ్ పణ్ణువిక్కైయాలే ఉభయశేషత్వవృద్ధిక్కుమ్ హేతువాయ్, స్వరూపత్తై త్తన్పక్కల్ మగ్నమాకాతపడి నడత్తుమెన్నపడి. ఆక, అవర్కళుక్కప్పడి స్వరూపత్తై క్కుమిఴ్ నిరుణ్ణప్పణ్ణుకిఱ అవనుడైయ సౌన్దర్యమ్ ఇవర్క్కప్పడి శెయ్కైయాలే, అవర్కళుడైయ అఴఙ్గాల్ తానే ఇవర్క్కు మేడాయిరుక్కైయాలే, అవర్కళుక్కుప్పోలే కాదాచిత్కమాకైయన్నిక్కే, మఙ్గళాశాసన మివర్క్కు నిత్యమాయ్ చ్చెల్లుమెన్నతాయిఱ్ఱు.

మఱ్ఱైయాఴ్వార్కళుక్కు మఙ్గళాశాసనమ్ కాదాచిత్కమాకచ్చెయ్తే, ఇవర్క్కు నిత్యమాకైక్కు నిదానమివన్నతెన్ను దర్శిపిత్తార్ కీఴ్, ఇతుతా నివర్క్కు నిత్యమాయ్చ్చెల్లుమ్పడి తన్నైవ్యక్తమాక వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (భయనివర్తకజ్ఞళుక్కు) ఎన్ను తుడఙ్గి. అతావతు తన్ సౌకుమార్యత్తై క్కణ్డుకలఙ్గి ‘‘ఇవ్విషయత్తుక్కెన్ వరుకిఱతో?’’ ఎన్ను మాఞ్గుకిఱ ఇవర్ భయత్తై ప్పరిహరిక్కైక్కాక, మల్లవర్గత్తై అనాయాసేన అఱుత్తుపోట్ పలియోక్కాట్టి, ఇన్ద తోళ్ వలియై నినైత్తు మతియాతే అసురరాక్షసయుద్ధత్తిలే పుకిలెన్నాకక్కడవతెన్ను అతుతనక్కు భయప్పట్టు మఙ్గళాశాసనమ్ పణ్ణువతు, ఉణ్డాన అమఙ్గళఙ్గళ్ పోక్కైక్కుమ్ ఇల్లాత మఙ్గళఙ్గళుణ్డాక్కైక్కుమ్ తన్ కటాక్షమే యమైన్దిరుక్కిఱ ఇవళ్ ‘‘అకలకిల్లేని హైయుమ్’’ ఎన్ను నమ్మైప్పిరియ

మూ॥ ౨౫౮॥ భయమును బోగొట్టు వాటివిషయమున భయపడుట, ప్రతికూలులనున్ను అనుకూలులను గాఁజేసికొనుట

గళాశాసనముఁ జేయించుటచే ఉభయశేషత్వవృద్ధికి హేతువై తనవిషయమున మగ్నముకాకుండ చేయుననుట. కావున వారిస్వరూపమును తనయందు మగ్నమగునట్లు చేయునదియగు వానియొక్క సౌందర్యము వీరియెడల యిట్లు చేయుటంజేసి, వారికి లోతైనది వీరికి మేరకయగుటంజేసి అనఁగా వారిని భగవదనుభవములో మగ్నులనుగాఁ జేసినట్టి భగవత్సౌందర్యము వీరిని మంగళాశాసనపరులనుగాఁ జేసినందున మంగళాశాసనము వారి యందువలెనే కాదాచిత్కముకాకుండ వీరియందు నిత్యముగానుండును అని చెప్పఁబడినది,

అవతారిక :—తక్కిన యాళ్వారులయందు మంగళాశాసనము కాదాచిత్కముగానుండ, వీరియందది సర్వదాయుండుటకుఁ గారణమిద్దియని యింతకుపూర్వము తెలుపఁబడియె. ఇది వీరియందు సర్వదాయుండుటకుఁ గారణమును స్పష్టముగా నిఁకమీదు తెలుపుచున్నారు.

(భయనివర్తకములకు) ఇత్యాది. తన సౌకుమార్యమునుజూచి మనస్సుచలించి ‘‘ఈవిషయమునకేమిసంభవించునో’’ అని భయపడునట్టి వీరిభయమును పోగొట్టుటకై మల్లసమూహముతోన నాయాసముగ యుద్ధముచేసిన బాహుబలమును జూపింపఁగా, ఈ బాహుబలమును మనస్సునఁ దెచ్చుకొని యానందింపక ‘‘అసురరాక్షస యుద్ధమునఁ బ్రవేశించినచో, యేమికాఁగలదో’’ అని భయపడి మంగలాశాసనము చేయుదురు.

ఉన్నట్టి యమంగళములను పోగొట్టుటకును లేనట్టి మంగళములఁ గలుగఁజేయుటకును తన కటాక్షమే చాలియుండునట్టి పిరాట్టి‘‘అకలకిల్లేనిహైయుమ్’’ (తి.వా.౬-౧౦-౧౦) (ఒకక్షణమైనను విశ్లేషించియుండుటకు సమర్థురాలనుకాను) అన్నట్లు మమ్ములను విడవాడకుండగా, మా

మూ॥ అతీతకాలఙ్గళిల్ అపాదానఙ్గళుక్కు ఉత్తరకాలత్తిలే వయిరెపదు, ప్రాప్తిఫల మమితువే యెన్బదు,

మాట్టాతేయిరుక్క, నమక్కువరువదొరు అమఙ్గళఙ్గళుణ్డో? ఎఙ్గె శెయ్యక్కడవోమ్'' ఎన్ఱు అత్తై సమ్బన్ధత్తైక్కాట్టి, ఇచ్చేర్ త్తియై కొణ్డు తిరుప్పవదిల్ శెయ్వదెన్నెన్ఱుఙ్గి, ''మన్నియశీర్మఙ్గైయుమ్పల్లాణ్డు'' ఎన్ఱు మఙ్గళాశాసనమ్ పణ్ణువదు. ఇవ్వభయత్తై ప్పరిహరిక్కైక్కాక ''ఇచ్చేర్ త్తిక్కొరు తీఙ్గువారా తపడి కల్మతిలిట్టా ల్పోలేయిరుక్కుమ్ ఇవర్కళై ప్పార్'' ఎన్ఱు ఇరణ్డిడత్తిలుమ్ నిన్ఱ ఆళ్వార్కళై క్కాట్ట, అవర్కళ్ తఙ్గళుక్కొరు తీఙ్గువరిల్ శెయ్వదెన్నెన్ఱుఙ్గి, ''వడివార్శోతివలత్తుఱైయుమ్ శుడరాழியుమ్పల్లాణ్డు'' ''అప్పాఞ్చశన్నియముమ్పల్లాణ్డు'' ఎన్ఱు మఙ్గళాశాసనమ్ పణ్ణువదు. అనన్యప్రయోజనరాయ అనుకూలరాన భగవత్పరణార్థికళై మఙ్గళాశాసనత్తుక్కు త్తుణైయాక క్కూట్టిక్కొణ్డువాల్ పర్యాప్తి పిఱవామైయాలే, ప్రయోజనాన్తరపరరాయ ప్రతికూలరాన కేవలరైయుమ్ ఐశ్వర్యార్థికళైయుమ్ తిరుత్తి మఙ్గళాశాసనత్తుక్కాళామ్పడి అనుకూలరాక్కిక్కొళ్వదు, ''ఇలఙ్గైపాழாళాకప్పడైపొరుదానుక్కు ప్పల్లాణ్డుకూఱుదుమే'' ఇత్యాదియాలే కీழ்కழிన్ద కాలత్తిలవదరిత్త అపదానఙ్గళుక్కు ప్పిற்காలత్తిలే సమకాలత్తిల్ పోలేవయిఱెరిన్దు మఙ్గళాశాసనమ్పణ్ణువదు, ''శూழ்న్దిరున్దేత్తువర్పల్లాణ్డే'' ఎన్ఱు భగవత్ప్రాప్తిక్కుఫలముమ్ అన్దమఙ్గళాశాసనమేయెన్బదు,

మూ॥ ఎప్పుడో జరిగిపోయిన వాటికై యిప్పుడు పరితాపపడుట, భగవత్ప్రాప్తికి ఫల మిదియేయను కొనుట,

కేమి కొరవు కలుగఁగలదు. మారేమి చేయవలసియున్నది? ''అనుచు లక్ష్మీసంబంధమును జూపింపఁగా, ''ఈమిథునమున కెగ్గైన కష్టము కలిగినట్లయిన యేమి చేయవలయును?''అని భయపడి ''మంగైయుం పల్లాండు'' (లక్ష్మియు సురక్షితయు గానుండు గాక) అని మంగళాశాసనము చేయుదురు.

ఈ భయమును పోగొట్టుటకు గాను ''ఈ మిథునమున కొకకష్టమున్ను సంభవింపకుండ, రాతిగోడపెట్టినట్లు యున్నట్టి వీరిని చూడుడు'' అని రెండుప్రక్కలనుండునట్టి యాళ్వారులను (శంఖచక్రములను) చూపింపఁగా ''వారికెగ్గియయిన అనిష్టము సంభవించినట్లయిన ఏమిచేయవలయును?'' అని భయపడి ''శుడరాழி యుమ్పల్లాండు అప్పాఞ్చశన్నియముమ్ పల్లాణ్డు''(ప్రకాశించునట్టి చక్రమునకును శంఖమునకును మంగళము కలుగుగాక,) అని మంగళాశాసనము చేయుదురు.

వేఱొక్క ప్రయోజనము నుద్దేశించునట్టి తలంపులేనివారగుటచే అనుకూలులగు భగవత్పాదసన్నిధినిగోరువారిని మాత్రము మంగళాశాసనమునకు సహాయముగాఁ బిలుచుటచే తృప్తి గలుగనందున ప్రయోజనాంతరపరులగుటచే ప్రతికూలులగు కేవలులను ఐశ్వర్య కాములనున్ను దిద్దుపాటుచేసి మంగళాశాసనమునకుఁ దగినవారలగునట్లు అనుకూలులనుగాఁ జేసికొందురు.

''ఇలంగైపాழாళాక ప్పడైపొరుదానుక్కు ప్పల్లాండు కూఱుదుమే'' (తిరుప్ప ౩) (లంకాపట్టణము ధ్వంసమగునట్లు యుద్ధముచేసినట్టి శ్రీరామచంద్రునికి మంగళము గలుగు గాక) ఇత్యాదిగాథల కడచినకాలమున సర్వేశ్వరుఁడొనర్చిన కార్యముల నుగుఱించి ఎంతయో కాలము జరిగినపైని ఆకాలమునందువలెనే భయపడి మంగళాశాసనముఁ జేయుదురు.

''శూழ்న్దిరున్దేత్తువర్పల్లాండు'' (తిరుప్ప ౧౨) (చుట్టు గుమికూడి మంగళాశాసనముఁ

మూ॥ అనిమిషరైప్పార్త్తు "ఉఱకలుఱకల్" ఎన్బతాయ్క్కొణ్డు ఇతుతానే యాత్తిరైయాయ్ నడక్కుమ్.

మూ॥ ౨౫౫॥ అల్లాతవర్ కళైప్పోలే కేట్కిఱవర్ కళుడైయవుమ్, శొల్లుకిఱవర్కళుడైయవుమ్.

"స్నేహాదస్థానరక్షావ్యసనిభిరభయం శార్ఙ్గచక్రాసిముఖ్యైః" ఎన్గిఱపడియే అస్థానే రక్షావ్యసనికళాకైయాలే అనిమిషరాయిరుక్కిఱ దివ్యాయుధాళ్వార్ కళ్ ముతలానార్గైప్పార్త్తు గుణవిద్ధరాయ్ నక్షుణ్ణారైప్పోలే ఉణ్డామైయఱియాతిరుత్తల్ అనుభవత్తిలేయిழிన్దు కైఙ్కర్యపరరాయిరుత్తల్ శెయ్యాతే ఉణర్న్దు నోక్కిక్కొణ్డు పలకాలున్ శొల్లువతాయ్క్కొణ్డు ఇమ్మఙ్గళాశాసనమే వృత్తియాయ్చ్చెల్లుమెన్గై.

ఇప్పడి మఙ్గళాశాసనత్తుక్కు ఆళ్ తేడి ప్రతికూలరై అనుకూలరాక్కైక్కు ప్పణ్ణుకిఱ ఉపదేశమ్ తిరుప్పల్లాణ్డిలుమున్డో వుళ్ళతు, మేలితుపదేశిత్త విడఙ్గళిల్ అల్లాతారుపదేశిత్తతుక్కు ట్టిల్ వ్యావృత్తియెన్నెన్గిఱశఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అల్లాతవర్కళైప్పోలే) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు-పరోపదేశత్తిల్ వన్దాల్ మఱ్ఱుళ్ళవాళ్వార్కళైయుమ్పోలే ఉపదేశిక్కిఱ వర్థమ్ కేట్కిఱ సంసారికళుడైయ అనాద్యజ్ఞానత్తాలే నన్ఱుడైయాన భగవద్విషయత్తై యకన్దుతిరికైయాల్ వన్ద తనిమైయైయుమ్, వక్తాక్కళాన తఙ్గళుడైయ భగవద్గుణానుసన్ధానదశైయిల్ "భోగ్యా నః

మూ॥ నిత్యసూరులలోనున్న "జాగ్రతతోనుండి రక్షింపుడీ" అనిచెప్పుట, ఇట్టి మంగళాశాసనమే యాత్రగాఁ గలవారై యుందురు.

మూ॥ ౨౫౫॥ తక్కినవారివలెనే శ్రోతలయొక్కయును, వక్తలయొక్కయును

జేయుదురు) అన్నట్లు భగవత్ప్రాప్తివలన లభించునట్టి ఫలమున్ను ఈ మంగళాశాసనమే యని చెప్పఁబడినది.

"స్నేహాదస్థానరక్షావ్యసనిభిరభయం శార్ఙ్గచక్రాసిముఖ్యైః" అనఁగా ననుచితవిషయమున రక్షకైయాతురత గలవారలగుటచే రెప్పవాల్చకుండ కాచియుండునట్టి దివ్యాయుధాళ్వారులు (శంఖచక్రఖడ్గాదులు) మొదలగువారినిఁజూచి గుణములయెడల ప్రీతిగలవారై విషముత్రాగినవారివలెనె తమనుతాము మరచియుండికాని, అనుభవములోబడి కైంకర్యపరులుగా కాని కాకుండ "జాగ్రతతో నుండిసంరక్షింపుడీ" అని పలుమాఱు చెప్పుచు ఈమంగళాశాసనమునే వృత్తినిగాఁ గొనియుండిరి.

అవతారిక—మంగళాశాసనమునకుగాను మనుష్యులను వెదకి ప్రతికూలురైనవారినిన్ని అనుకూలులనుగాఁ జేసికొనుటకుఁ జేయునట్టి యుపదేశము తిరుప్పల్లాండునం దొక్కటావుననే కలదు. తక్కిన గ్రంథములయందు తక్కినవారి గ్రంథములకంటెను వైలక్షణ్యమేమి కలదు? యంటివేని తెలుపుచున్నారు!

(తక్కినవారివలెనే) ఇత్యాది. ఇతరుల కుపదేశించుసమయమున, తక్కినయాళ్వారుల వలెను ఆచార్యులవలెనున్ను ఉపదేశింపఁబడు అర్థమునువినునట్టి సంసారులు అనాద్యజ్ఞానముచే హితకరమగు భగవద్విషయమును వదలి తిరుగుచుండుటవలనఁ గలిగిన ఒంటరితనమును, వక్త

మూ॥ తనిమ్మైమైత్తవిర్ క్కైయ్యక్కే "ఆళుమాళార్" ఎన్గిఱవమ్మైయ తనిమ్మైమైత్తవిర్ క్కై-క్కాకవాయ్కొణ్ణు భాష్యకారరు మివగుముపదేశిప్పతు.

పరస్పరమ్" ఎణ్ణుక్కైక్కు ఉశాత్తుణై యిల్లామైయాల్ వన్ద తనిమ్మైమైయుమ్ తవిర్క్కై ప్రయోజనమాక ఉపదేశిక్కైయన్ఱిక్కే, సౌకుమార్యానుసన్ధానత్తాలే భయిత్తుమణుకిన అఴ్వార్గళ్ ఆరాయ్న్దు పార్త్తవిడత్తిల్ అద్దైయు అన్యపరరాయ్ త్తోన్ఱుకైయాలే "ఉభయవిభూతియిలుమ్ పరిక్కొళ్ళిల్లై, తమ్వాశియుతిన్దు పరిన్దు నోక్కుకైక్కుమ్ ఓరాళుమాళుకితిల రే!" ఎన్ఱు పేశుమ్బడియిరుక్కుఱ నిరతిశయసౌకుమార్యయుక్తనాన సర్వేశ్వరనుడైయ తనిమ్మైతీర మఙ్గళాశాసనత్తుక్కు ఇవర్కళాశాక వేణుమెన్ఱు, ఇతువే ప్రయోజనమాకవాయ్కొణ్ణు ప్రామాణికరాన ఆచార్యర్కళిల్ భాష్యకారరుమ్, మయుర్వుమతినలమరుళిప్పెఱ్ఱవర్కళిల్ ఇవ్వాళ్వారు ముపదేశిత్తరుళువతెన్నై.

అకైయాల్, ఇవ్వాళ్వార్ ప్రతికూలరై యనుకూలరాక్క ఉపదేశిక్కుమిడమెల్లామ్ మఙ్గళాశాసనార్థమాక వెన్నక్కడవిల్లై యెన్ఱు కరుత్తు. ఎమ్బెరుమానారెన్నాతే భాష్యకారరెన్ఱతు-శ్రీభాష్యముఖత్తాలే వేదాన్తతాత్పర్యనిర్ణయమ్ పణ్ణి యరుళినవరెన్నుమ్ వైభవమ్ తోన్ఱుకైక్కాక.

మయర్వఱమతినలమ్ పెఱ్ఱవర్ కళెల్లార్క్కుమ్ సత్తాసమృద్ధికళ్ భగవద్దర్శనానుభవకైఙ్కర్యఙ్గళాలే యాకైయాలే తోన్ఱుకైయాల్, అవ్వాకారమినర్క్కు ముళ్ళాలో, అప్పోతైక్కు.

మూ॥ ఒంటరితనమును పోగొట్టుటకు సూత్రమే యుపదేశింపక "ఆళు మాళార్" అను పాశురమునఁ జెప్పియున్నట్లు సర్వేశ్వరునియొక్క యొంటరితనమును పోగొట్టుటకు గాను శ్రీరామానుజులవారును ఈ పెరియాళ్వారులును ఉపదేశింతురు.

లను తాము భగవద్గుణముల ననుసంధించుకొనునప్పుడు "బోధయన్తః పరస్పరమ్" అన్నట్లు పరస్పరము బోధించువారు సహాయము లేనందునఁ గలిగిన యొంటరితనమును పోగొట్టుకొనుటకై ఉపదేశించుటకాకుండ, సౌకుమార్యమును అనుసంధించుకొనుటచే భయపడినట్టి యీ పెరియాళ్వారులు యోచించి చూచినతావులనన్నిటను అందఱును విషయాంతరపరులుగాఁ దోచుటచే "రెండువిభూతులలోను ప్రేమించు మనుష్యులు లేరు. తమ తాపతిమ్యమును తెలిసికొని ప్రీతితో కాపాడునట్టి మనుష్యుండును లేడే" అని చెప్పఁదగినట్లు నిరతిశయసౌకుమార్యముతోఁ గూడియుండినట్టి సర్వేశ్వరునియొక్క యొంటరితనము పోవునట్లు మంగళాశాసనపరులు వీరు కావలయునను నదియే యుద్దేశముగాను ప్రామాణికులగు ఆచార్యులలో భాష్యకారులును, ఇంచుకైనను ప్రమాదములేనట్టి జ్ఞానానందమును లభించిన యాళ్వారులలో యీయాళ్వారులును ఇతరులకు (మంత్రమంత్రార్థములను) ఉపదేశించినారనుట. కావున ఈ యాళ్వారులు ప్రతికూలులను అనుకూలులనుగాఁ జేసికొనుటకై యుపదేశించినట్టి తావులనంతటను మంగళాశాసనము నుద్దేశించియే యుపదేశించిరని చెప్పుటకు బాధకములేదు. మూలమున 'ఎమ్బెరుమానార్' అనకుండ "భాష్యకారులు" అనుటకు శ్రీభాష్యముమూలముగ వేదాంతతాత్పర్యమును నిర్ణయించినవారనెడి వైభవము తెలియవచ్చుటకు-గానని యెఱుంగునది.

ప్రమాదములేనట్టి జ్ఞానానందమునులభించినవారలగు నాళ్వారులందరికిని సత్తాసమృద్ధులు భగవద్దర్శన, అనుభవ, కైంకర్యములవలనఁ గదా గలుగునవి. అట్టివారేకాదా? వీరున్న.

మూ॥ ౨౫౬॥ అల్లాతార్క్కు సత్తాసమృద్ధికళ్ దర్శనానుభవకైఙ్కర్యఙ్గళాలే. ఇవర్కు మఙ్గళాశాసనత్తాలే.

మఙ్గళాశాసనమేయాత్రియాక నడక్కుమెన్నుమితు కూడుమ్బడి యెన్నెన్గిల్ శఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అల్లాతార్క్కు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. సత్తైయావతు - తాఙ్గళుళరాకై. ఇతు భగవద్దర్శనానుభవ కైఙ్కర్య కామరాన మఱ్ఱైయాళ్వార్కళుక్కు, అవనైక్కాణాతపోతు ధరిక్కమాట్టాతే ‘‘కాణవారాయే’’ ఎన్ఱు కూప్పిడుకైయాలే తద్దర్శనత్తాలే యాయిరుక్కుమ్; ‘‘అవరావితువరామున్ - అవర్ వీతియొరునాళ్ అరుళాళ్ప్పుట్ కడవీర్’’ ఎన్ఱు ఎఙ్గళ్ సత్తైకిడక్కుజాలకఙ్గళిత్తాలేయాకిలు మొరుకాల్ కాణుమ్బడి ఎఙ్గళ్ తెరువేయొరునాళ్ పోఙ్గవణ్ణుమ్మెన్ఱుశొల్’’ ఎన్నైయాలే, దర్శనమే సత్తాహేతు వెన్నుమిడమ్ సిద్ధమిఱే. (సమృద్ధియావతు) ఉళరాయిరుక్కుమాత్ర మన్ఱిక్కే మేలుణ్డాయ్చ్చెల్లుమ్ తక్షైప్పు. అతు అవర్కళుక్కు, ‘‘అన్దామత్తన్బు’’ ‘‘ముడిచ్చోతి’’ తుడక్కమానవఱ్ఱిల్ శొల్లుణ్డాన వనుభవత్తాలుమ్, ఒழివిల్ కాలత్తిల్ వడిమై శెయ్యుమ్ కైఙ్కర్యత్తాలు మాయిరుక్కుమ్.

అన్ఱిక్కే, దర్శనానుభవఙ్గళిరణ్డాలుమ్ సత్తైయుమ్, కైఙ్కర్యత్తాలే సమృద్ధియుమాకచ్చొల్లవుమామ్.

మూ॥ ౨౫౬॥ తక్కిన యాళ్వారులకు సత్తాసమృద్ధులు భగవద్దర్శనానుభవకైంకర్యములవలనఁగలుగును. వీరికవి మంగళాశాసనమువలనఁ గలుగును.

ఇట్లుండ, వీరివిషయమున మాత్రము మంగళాశాసనమనునది యొక వృత్తిగానుండునని యేల చెప్పఁదగునంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(తక్కినవారికి) ఇత్యాది. సత్తయనఁగా తాము ఉన్నటివారగుట. భగవద్దర్శన, అనుభవ, కైంకర్యకాములగు తక్కిన యాళ్వారులు సర్వేశ్వరుండు కానరాకున్న ధరింపఁజాలక, కనబడుమా! అని పిలుచుటచే వీరికట్టి సత్తయున్నది వాని దర్శనమువలనఁ గలుగునదియగును. ‘‘అవరావితువరాముళ్ అవర్ వీధి యొరునాళ్ అరుళాళ్ప్పుట్కడవీర్’’ (తి.వా.౮-౬-౨) అనఁగా ‘‘మాయొక్క యునికి బాగుగా నుండుటకై కిటికీలగుండగానైనను, ఒకప్పుడు కానవచ్చునట్లు మాయొక్క వీధిలో నొకతడవ వేంచేయవలయునని చెప్పుము’’ అని సాయించుటచే భగవద్దర్శనము వారి సత్తకు హేతుభూతమైనదని సిద్ధమగుచున్నది కదా!

సమృద్ధియనఁగా పైనిచెప్పినప్రకారము సత్తను గలిగి యుండుట మాత్రమే కాకుండ, పైపైగా వృద్ధినొందుట. అది వీరికి ‘‘అన్దామత్తన్బు’’ (తి.వా.౨-౫-౧) అనియు, ‘‘ముడిచ్చోతి’’ (తి.వా.౩-౧-౧) అనియు నీమొదలగుతావుల చెప్పఁబడినట్టివానివంటిదియగు భగవదనుభవము వలనను, ‘‘ఒழివిల్ కాలమ్’’ (తి.వా.౩-౩) అనియును చెప్పియున్నట్టి విధమునఁ జేయఁబడునట్టి యనవరత కైంకర్యమువలనను గలుగునదిగా నుండును.

అథవా దర్శనానుభవముల రెంటిచేతను సత్తయును, కైంకర్యముచే సమృద్ధియును కలుగుననియును చెప్పవచ్చును.

మూ॥ ౨౫౭॥ ఉకన్దరుళిన నిలజ్గళై యనుసన్ధిత్తాల్

అజ్ఞానమన్ఱిక్కే, "అన్దసత్తై ప్రావణ్యకార్యమాన వనుభవమిల్లాతపోతు కుత్తైయుమ్" ఎన్ఱు ఇవర్ తామే కీழ్ అరుళిచ్చెయ్కైయాలుమ్, నాళై వినియోగమ్ కొళ్ళుకిఱోమెన్నిల్ అழிకవుమ్ కూడు సత్తైయిల్లైయెన్ఱు కైజ్కర్యమ్ సత్తాహేతువాక అనుసన్ధానత్తిలే కొల్లుకైయాలుమ్ "కణ్డుకళిప్ప" ఎన్ఱు దర్శనన్దాన్ సమృద్ధిహేతువాకవుమ్ తోన్ఱుకైయాలుమ్, సత్తైక్కుమ్ సమృద్ధిక్కుమ్ సూన్ఱుమ్ కారణమెన్నవుమామ్. మయర్వఱమతినలమ్ పెఱ్ఱవన్ఱుముతల్ భగవత్సౌకుమార్యాదికళై క్కణ్డు "ఇవఱ్ఱుక్కెన్ వరుకిఱతో?" ఎన్ఱు వయిఱెరిన్దు మఙ్గళాసాసనాభినివిష్టరాన ఇవర్క్కు మఙ్గళాశాసనవిచ్ఛేదమ్ వరిల్ తాముళరాకమాట్టామైయాలుమ్, అప్పడి అవిచ్ఛిన్నమాయ్చ్చెల్లుకై తానే తన్నైప్పుష్కలరాయిరుక్కైయాలుమ్, సత్తైయుమ్ సమృద్ధియుమిరణ్డుమ్ మఙ్గళాశాసనత్తాలే యాయిరుక్కుమ్. ఆకైయాల్ ఇవర్క్కు మఙ్గళాశాసనమ్ నిత్యమాయ్చ్చెల్లవేణ్డుమెన్ఱు కరుత్తు.

ఆక, మఙ్గళాశాసనత్తిల్ పెరియాழ்వార్క్కుణ్డాన అనవరతనిష్ఠైయై దర్శిప్పిత్తార్కీழ், ఇనిమేల్ అవరుడైయ యాత్రైయే నమక్కెల్లార్క్కుమ్ యాత్రైయాకవేణుమెన్ఱు "ఉకన్దరుళిన నిలజ్గళిలాదరాతిశయనుమ్ మఙ్గళాశాసనముమ్" ఎన్ఱు మున్బు దినచర్యైయిలుక్తమాన మఙ్గళాశాసనత్తినుడైయ అవశ్యకర్తవ్యతైయై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉకన్దరుళిననిలజ్గళై) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. అతా

మూ॥ ౨౫౭॥ సర్వేశ్వరుండు ప్రీతితో వేంచేసిన దివ్యస్థలముల ననుసంధించినచో,

ఇంతయేకాక, "ఆసక్తి ప్రీతివలనఁ గలుగునదియగు అనుభవము లేకపోయినట్లయిన చెడిపోవును" అని యీగ్రంథకర్తయే సాయించియున్నందునను, "రేపటిదినమున నుపయోగించుకొనెదము" అంటేని "చెడ్డస్థితిని బొందటకుఁగూడ సత్త లేదు" అని కైంకర్యమును సత్తాహేతువుగాను అనుసంధానమనఁబడు గ్రంథమునఁ జెప్పియుండుటఁజేసియు, "కణ్డుకళిప్ప" (తి.వా.౧౦.౮.౭) (సేవించి సంతోషించినట్లు) అనిసాయించినప్రకారము సేవించుటయనునది సమృద్ధికి హేతువగుటంజేసియును, సత్తకున్ను సమృద్ధికిన్ని ఈ మూడును కారణములనియును చెప్పఁదగును.

ఇంచుకైనను ప్రమాదములేని జ్ఞానానందమును లభించినదినము మొదలు భగవంతుని సౌకుమార్యాదులఁజూచి "వీటికేమి సంభవించునో?" అని భయపడి చేయు మంగళాశాసనమునకు విఘ్నము గలిగినట్లయిన, తాము నిలువఁజాలమిఁజేసియు, అట్లు నిర్విఘ్నముగాఁ జరుగుటయే సమృద్ధికి అనుకూలమగుటంజేసియును, సత్తయును సమృద్ధియును ఈరెండును మంగళాశాసనమువలనఁగలుగునవి యగును. కావున వీరియందు మంగళాశాసన మెప్పుడును ఉండవలయుటకు బాధకములేదు అని యభిప్రాయము,

కావున నింతకుముందు పెరియాళ్వారులకు మంగళాశాసనమునఁగల యనవరతనిష్ఠను గుఱించి తెలిపిన వారయిరి. "వీరియొక్క నిష్ఠయే మనకున్ను ఉండవలయును" అనుచు "సర్వేశ్వరుండు ప్రీతితో వేంచేసియున్నట్టి దివ్యస్థలముల విషయమున నెక్కువయాదరమును, మంగళాశాసనమును" అని యింతకుముందు ప్రసన్నదినచర్యయందుఁ జెప్పియున్నట్టి మంగళాశాసనమును అవశ్యముగాఁ జేయవలయుననెడి విషయమును ఇఁకమీఁదు తెలుపఁబోవుచున్నారు.

(ప్రీతితో వేంచేసియున్నట్టి దివ్యస్థలములను) ఇత్యాది. అనఁగా ఎక్కువసుకుమా

మూ॥ ఊణుము ఉఱక్కముమిన్ఱిక్కే ఇవర్గళైయ యాత్తిరైయే నమక్కెల్లార్క్కుమ్ యాత్తిరైయాక వేణుమ్.

మూ॥ ౨౭౮॥ ఆకైయాలే మఙ్గళాశాసనమ్ స్వరూపానుగుణమ్.

వ్యా- అత్యన్తసుకుమారనాన సర్వేశ్వరన్ ఆశ్రితసులభత్వార్థమాక త్తన్నై యమైత్తుక్కొణ్డు, ‚‚తానుకన్దపూర్’’ ఎన్నుమ్పడి తానత్యాదరత్తైప్పణ్ణిన త్తిరువరఙ్గమ్ కోయిల్ తిరుమలై ముతలాన దివ్యదేశఙ్గళైయనుసన్ధిత్తాల్, ‚‚అపాయబహుళమాన దేశమాకైయాలే ఇఙ్గే వన్దరుళినిఱ్కుమవనుక్కు ఏతేను మొరుతీఙ్గుకళ్ వరిలెన్నాకక్కడవతు?’’ ఎన్నుమ్ వయిఱెరిచ్చలాలే, ఆహారనిద్రైకళిలు మన్వయమిన్ఱిక్కే నిరతిశయ ప్రేమయుక్తరాన ఇవ్వాళ్వార్గళుడైయ నిరన్తర మఙ్గళాశాసన యాత్తిరైయే శేషభూతరాన నమక్కెల్లార్క్కుమ్ యాత్తిరైయాక వేణుమెన్నై.

ఉక్తార్థత్తై నిగమిత్తరుళుకిఱార్, (ఆకైయాలే) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు – ఇప్పడి శేషభూతరానవర్ కళుక్కెల్లా మవశ్యకర్తవ్యమాయిరుప్ప తొన్ఱాకైయాలే, మఙ్గళాశాసనమ్ స్వరూపత్తుక్కుచ్చేరుమెన్నై. శేషవస్తువాకిల్ శేషిక్కతిశయత్తై విళైత్తే తన్ స్వరూపసిద్ధియాకైయాలే, శేషిక్కతిశయత్తై యాశాసిక్కుమితు శేషభూతనాన ఇవనుడైయ స్వరూపత్తుక్కనుగుణమిత్తే.

ఇప్పడి దినచర్యైయిలుక్తమాన మఙ్గళాశాసనత్తినుడైయ స్వరూపవిశుద్ధత్వశక్తైయై ప్పరిహరిత్తవనన్తరమ్, ‚‚అనుకూలసహవాసముమ్’’ ఎన్ఱవిడత్తిల్ సొన్న అనుకూలరుడైయ లక్ష

మూ॥ నిద్రాహారములను విడిచి ఈ పెరియాళ్వారులవలెనే మనమందఱమున్ను సర్వదా మంగళాశాసనమునే చేయుచుండ వలెను.

మూ॥ ౨౭౮॥ కావున మంగళాశాసనము స్వరూపమున కనుకూల మయినది.

సుందగు సర్వేశ్వరుండు ఆశ్రితులకు సులభుండుగానుండుటకై తనను సంకోచింపఁజేసికొని ‚‚తానుకన్దపూర్’’ (తాను ప్రేమించినవూరు) అన్నట్లు తాను యెక్కువ యాదరముతో వేంచేసియున్నట్టి శ్రీరంగము, తిరుపతి మొదలగు దివ్యదేశములను తలంచుకొనినట్లయిన ‚‚అనేకములగు అపాయములుండునట్టి ప్రదేశములగుటంజేసి యీ తావుల వేంచేసియున్నట్టి సర్వేశ్వరునికి యేదైన అపాయము గలిగినట్లయిన యేమికాఁగలదో?’’ యను భయముచే నిద్రాహారములున్ను లేకుండ, నిరతిశయప్రీతితోఁగూడియుండునట్టి యీయాళ్వారులకుఁగల నిరంతరమంగళాశాసననిష్ఠయను నది శేషభూతులగు మనకందఱికిన్ని యుండ యుండవలయుననుట.

అవతారిక:— ఈపైని చెప్పఁబోనివచ్చిన విషయమును ముగించుచున్నారు.

(కావున) ఇత్యాది. ఇట్లు శేషభూతులగు వారి యందఱిచేతనున్ను అవశ్యముగ అనుష్ఠింపవలసినదియగుటచే మంగళాశాసనము స్వరూపముతో ననుకూలించునది యనుట. శేషభూతమైన వస్తువైనట్లయిన, శేషియగువాని కొక యతిశయమును గలుగఁజేయుటచేతనే తన స్వరూపము వర్ధిల్లుటంజేసి, శేషియగువాని కొక యతిశయమును గోరుట యను మంగళాశాసనము శేషభూతుండయినట్టి యీతని స్వరూపముతో ననుకూలించునదియే కదా!

అవతారిక:—ఇట్లు ప్రపన్నదినచర్యయందుఁ జెప్పఁబడినట్టి మంగళాశాసనము స్వరూ

మూ॥ ౨౫౯॥ అనుకూలరాకిఱార్ జ్ఞానభక్తివైరాగ్యజ్గళ్ ఇట్టుమాఱినాల్పోలే వడివిలే తోన్ఱైక్కొళ్ళలామ్పడి యిరుక్కుమ్ పరమార్థర్.

ణత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అనుకూలర్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (అనుకూలరాకిఱార్) ఎన్ఱతు-జ్ఞానాది వర్ధకరాకైయాలే సహవాసయోగ్యరాక క్కీழ్చ్చొల్లప్పట్ట అనుకూలరాకిఱా రెన్ఱపడి. (జ్ఞానభక్తి వైరాగ్యజ్గళావన)- తత్త్వయాథాత్మ్యజ్ఞానముమ్ భగవదేకవిషయైయాన భక్తియుమ్, తదుభయకార్యముమాయ్వరుమ్ భగవద్వ్యతిరిక్త విషయవిరక్తియుమ్,ఇవై శ్రీవైష్ణవా లఙ్కారఙ్గళిఱే. ఇవ త్తైయిట్టిఱే శ్రీవైష్ణవర్కళుక్కు ఏత్తమ్ శొల్లువతు.ఆకైయిఱే నాథమునికళుడైయ దివ్యవైభవత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱ ఆళవన్దార్, ‹‹అచిన్త్యాద్భుతాక్లిష్టజ్ఞాన వైరాగ్యరాశయే-అగాధభగవద్భక్తిసిన్ధవే›› ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తతు. (ఇట్టుమాఱినాల్పోలే)ఎన్ఱతు-ఒరుపదార్థమిరున్ద పాత్రత్తిలే పదార్థాన్తరత్తై యిట్టు మున్బిరున్దతైమాత్తినాల్ అతువే యుళ్ళతాయ్ తోత్తుమాపోలే, ఇవ్వజ్ఞానాదికళ్ మూన్ఱుమ్ ఏకాశ్రయగతమాయిరుక్కచ్చెయ్తే ఇవత్తిలొన్ఱైయే పార్క్కుమళవిల్ ఒన్ఱైయిట్టు మత్తై యవత్తైమాత్తినాల్పోలే ఇతువే ఇవ్వాశ్రయత్తిలుళ్ళతు ఎన్ఱు తోత్తుమ్పడి యిరుక్కై.(వడివిలేతోన్ఱైక్కొళ్ళలామ్పడియిరుక్కైయావతు)-ఇవర్కళ్ వడివుకణ్డాల్ తత్త్వజ్ఞాన

మూ॥ ౨౫౯॥ అనుకూలు లనఁగా ఒకదాని తావున వేఱొక్కదాని నుంచినచో, అదియే ఆతావున నుండునదిగాఁదోచునట్టి విధమున, జ్ఞానభక్తి వైరాగ్య సంబంధము తమ యాకారముననే తెలియవచ్చునట్టి పరమార్థులు.

పవిరుద్ధమనెడి శంకను తొలఁగించిన పిమ్మట,‹అనుకూలసహవాసమును› అనుతావున చెప్పఁబడినట్టి యనుకూలుల స్వరూపమును తెలుపుచున్నారు.

(అనుకూలులు) ఇత్యాది. అనుకూలులనఁగా—జ్ఞానాదులను వృద్ధిపొందించునట్టివార లగుటంజేసి సహవాసయోగ్యులుగాను ఇంతకుముందు పేర్కొనఁబడిన అనుకూలులయిన వారని యర్థము. జ్ఞానభక్తి వైరాగ్యములనఁగా—తత్త్వయాథాత్మ్యజ్ఞానమును, భగవంతుని విషయముననే యుండునట్టిభక్తియును,వీటి రెంటిమూలమునఁగలుగునట్టి భగవదితరవిషయ వైరాగ్యమును. ఇవి శ్రీవైష్ణవుల కలంకారములు గదా;వీటినిబట్టియే కదా శ్రీవైష్ణవుల కొక యాధిక్యము చెప్పఁబడుచున్నది.కావుననే కదా శ్రీమన్నాథమునుల దివ్యవైభవమును తెలుపుసందర్భమున శ్రీయాళవందారులు ‹‹అచింత్యాద్భుతాక్లిష్ట జ్ఞానవైరాగ్యరాశయే అగాధ భగవద్భక్తి సింధవే›› (స్తో.ర) (ఊహింపనలవికానిదియు, అద్భుతమైనదియు, స్పష్టమైనదియునగు జ్ఞానముయొక్కయును, వైరాగ్యముయొక్కయును రాశియయినవారు, అగాధమైనట్టి భగవద్భక్తికి సముద్రమువంటివారు) అని కదా సాయించియున్నారు.

(ఇట్టుమారినాల్పోలె=వేరొకటి మార్చినట్లు) అనఁగా ఒకవస్తువునుంచియున్నట్టిపాత్రమునందు వేఱొకవస్తువునుంచి ముందు వున్నట్టిదానిని వేఱొక్కతావునకు మార్చినట్లయిన, ఆపాత్రమున నదియే వస్తువు ఉన్నట్టిదిగాఁదెలియునట్లనియర్థము,జ్ఞానాదులు మూఁడున్ను ఒక్కటియందే యున్నను, వీటిలోనొక్కొక్కదానినిమాత్రము గమనించునప్పుడు దాని నొక్కదానినిమాత్రముఉంచి తక్కిన వాటిని మార్చినట్లు ఇదియే వీరియందున్నదియని తోచును. (ఆకారముననే సంబంధము గ్రహిం

మూ॥ ౨౬౦॥ ఒరు శెయ్ నిరమ్బ నీర్ నిన్ఱాల్ అశల్ శెయ్ పాశిన్దు కాట్టుమాప్పోలే, ఇవై యిల్లాతార్కుమ్ ఇవర్కళోట్టై సమ్బన్ధత్తాలే ఉజ్జీవిత్తల్ తీరక్కడవతా యిరుక్కుమ్.

దేయ వివేకపూర్వకమాన పరిమాణ్ఱత్తాలే, జ్ఞానమ్ వడివిలే తోన్ఱైకొళ్ళలామ్; అహ్లాదశీత నేత్రామ్బుః "కాలుమెఱ్ఱాకణ్ణనీరునిల్లాతు" ఇత్యాదిప్పడియే యిరుక్కైయాలే భక్తి వడివిలే తోన్ఱైకొళ్ళలామ్, ఇతరవిషయఙ్గళై క్కడైక్కణియామలిరుక్కైయాలే వైరాగ్యమ్ వడివిలే తోన్ఱైకొళ్ళలామ్. అన్ఱిక్కే, జ్ఞానభక్తివైరాగ్యఙ్గళ్ మూన్ఱుమ్ నవనవోన్మేషశాలికళాయ్ వరుకైయాలే అపూర్వమాన జ్ఞానాదికళై యిట్టు పూర్వత్తిలవఱ్ఱైమాఱ్ఱినాప్పోలే, తఙ్గళ్ వడివిలే ఇవై కాణలామ్పడి యిరుక్కుమ్ పరమార్త్తరెన్నవుమామ్. (పరమార్త్తర్) ఎన్ఱతు-సంసారత్తిల్ పొరున్దామైయాలుమ్, భగవద్విషయత్తైక్కిట్టప్పెఱామైయాలుమ్, ఇవి యిరుక్కుమేలిట్టయెన్నుమ్పడియాన ఆర్త్తియుడైయవర్కళెన్నై

ఇవర్కళోట్టైసహవాసత్తాల్ సిద్ధిక్కుమతేతెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్. (ఒరు శెయ్) ఎన్ఱతుదజ్గి. అతావతు-ఒరువయలిలేనిఱైయనీర్ నిన్ఱాల్, నీరఱ్ఱు ఉజ్జీవిక్కడక్కిఱ అశల్వయల్

మూ॥ ౨౬౦॥ ఒకమడినిండ నీరునిండినయెడల దాని ప్రక్కమడి చమ్మగలిగి వాడిపోకుండునట్లు, జ్ఞానభక్త్యాదులులేనివారికిన్ని యట్టిజ్ఞానభక్త్యాదులుగలవారితోఁగల సంబంధమువలన స్వరూపము వాడిపోకుండ యుండును.

పఁబడునట్లుండును) అనఁగా వీరి ఆకారమును జూచినతోడనే వీటితో వీరికిఁగల సంబంధము గ్రహింపఁదగినట్టిదిగా నుండుట. త్యాజ్యోపాదేయ వివేకపూర్వకమగు ఆచారమును(నడవడికను) బట్టి యాకారముననే జ్ఞానము తెలియఁదగినదిగా నుండుననుట.

"ఆహ్లాదశీతనేత్రాంబుః" (ఆనందమువలన చల్లని కన్నీరుగలవారు) అనియు, "కాలుమేఱ్ఱాకణ్ణనీరునిల్లాతు"(కాలాడదు కంటినీరు నిలవదు) అనియును సాయించియున్నట్లుండుటంజేసి భక్తియును ఆకారమునందే తెలియవచ్చునట్టిదిగా నుండును.

ఇతరవిషయములను దెగ్గరకు రానీయకుండయుండుటచే వైరాగ్యమును ఆకారమునందే తెలియవచ్చును.

అథవా జ్ఞానభక్తివైరాగ్యములు మూడును క్రొత్తక్రొత్తవిగాఁ దెలియవచ్చుటంజేసి, క్రొత్తవియగు జ్ఞానాదులుండి పూర్వముండునవి మారిపోయినవా? యని తోచునట్లు తమ యాకారముననివి తెలియవచ్చునట్లుండువారలగు పరమార్తులనియును చెప్పవచ్చును.

పరమార్తులనఁగా సంసారమున నిష్టములేనందునను, భగవద్విషయము లభింపనందునను ఇంతకుమించినది లేదనునంత యార్తిగలవారనుట.

అవతారిక:—వీరితో సహవాసము చేయుటచే సిద్ధించునది యెద్ది యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

ఒక్క మడిలో నిండుగ నీరు ఉన్నయెడల, నీరులేనందున యెండిపోవుచుండు ప్రక్కమడి దాని సామీప్యమువలనఁగలిగిన తేమవలన నెండిపోకుండయుండునట్లు, జ్ఞానభక్తివైరాగ్యము

మూ॥ ౨౬౧॥ ఆఱునీర్ వరప్పణిత్తానాల్ అతుక్కుడాన వడైయాళఙ్గళుణ్డామాపోలే, ప్రాప్తియణిత్తానవాఱే ఇన్ద స్వభావవిశేషఙ్గళ్ తన్నడైయే విళైయక్కడవ తాయిరుక్కుమ్.

మూ॥ ౨౬౨॥ ఇవఱ్ఱైక్కొణ్డు చరమశరీరమెన్ఱు తనక్కేయఱుతియిడలాయిరుక్కుమ్

తదాసత్తియాలే వన్దపాశివాలే వాట్టమఱ్ఱిరుక్కక్కడవుమాపోలే, జ్ఞానభక్తివైరాగ్యఙ్గళాకిఱ ఇవై యిల్లామైయాలే స్వరూపముతావి క్కిడక్కిఱవర్కళుక్కుమ్ ఇవఱ్ఱాల్ పరిపూర్ణరాన ఇవర్కళోడ్ సహవాసరూపసమ్బన్ధత్తాలే ఇవఱ్ఱిలే శిఱితు అన్వయముణ్డాయ్, ఇవై నేరాకఇల్లామైయాలు ణ్డాన ఉడావుతల్ తీరక్కడవతాయిరుక్కుమెన్నై.

ఏతత్సహవాసత్తాల్ ఇప్పడి ఉడావుతల్ తీర్న్దుకిడక్కుమళవోవెన్నిల్: ఇవ్వళవుమన్ఱు, ఇన్దస్వభావవిశేషఙ్గళ్ ప్రాప్తిక్కుమున్నే పూర్ణమాక విళైన్దుఱు మెన్గిఱార్, (ఆఱునీర్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు-వఱ్ఱిక్కిడక్కిఱ ఆఱు నీర్వరత్తు అసన్నమానవాఱే తత్సూచకమాన మణల్ పాశికై ముతలాన అడైయాళఙ్గళుణ్డామాపోలే, భగవత్ప్రాప్తి అసన్నమానవాఱే తత్సూచకమాన ఇన్ద జ్ఞానాది స్వభావవిశేషఙ్గళ్ స్వయమేవ విళైయక్కడవతాయిరుక్కుమన్ఱై.

ఇవై యిప్పడి విళైన్దు వరక్కణ్డాల్ ప్రాప్తియణిత్తువన్ఱు తోఱ్ఱియిరుక్కుమోవెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవఱ్ఱైక్కొణ్డు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు-ఇప్పడిమేన్మేలుమ్ పుగుక్కణి

మూ॥ ౨౬౩॥ ఏటికి నీరువచ్చుటకు ముందే కొన్ని చిహ్నములు తెలియ వచ్చునట్లు, భగవత్ప్రాప్తికి ముందుగనే యీ స్వభావ విశేషములు తమంతట తామే వృద్ధిపొందగలవు.

మూ॥ ౨౬౪॥ వీటినిబట్టి ఇది చరమ శరీరమని తనకే తెలియవచ్చును.

లనునవిలేనందున స్వరూపము ఎండిపోవున్నట్లుండినవారికిన్ని వీటితో పరిపూర్ణులగు వారితోఁగల సహవాసరూపమగు సంబంధమువలన వీటితో కొంచము సంబంధముగలిగి యివి నేరుగ లేనందువలన స్వరూపము వాడిపోయియుండుట యనునది తొలగిపోవును.

అవతారిక:— ఈ సహవాసమువలన నిట్లు యెండిపోకుండుట శక్యమా? యంటివేని, ఇంతమాత్రమే కాదు. భగవత్ప్రాప్తికి ముందుగ సంపూర్ణముగ వృద్ధిపొందుననియును తెలుపుచున్నారు.

(ఏటినీరు) ఇత్యాది. యెండిపోయినట్టి నదికి నీరువచ్చుట సమీపించినప్పుడనే దానిని సూచింపఁజేయునవియగు ఇసుక చెమ్మగలదియగుట మొదలగు చిహ్నములు గలుగునట్లు, భగవత్ప్రాప్తి సమీపించినప్పుడనే దానికి సూచకములగునట్టి యీ జ్ఞానము మొదలుగాఁగల స్వభావ విశేషములు స్వయముగనే వృద్ధిపొందునవిగా నుండుననుట.

అవతారిక—ఇవి యివ్విధమున వృద్ధిబొందుచు వచ్చినయెడల భగవత్ప్రాప్తి సమీపించుచున్నట్లు తోచునా? యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(వీటిఁగొని) ఇత్యాది. ఇవ్విధమున పైపైని యంకురించి వృద్ధిబొందుచున్నట్టి జ్ఞాన,

మూ॥ ౨౬౩॥ ప్రతికూలరాకిఱార్ దేహాత్మాభిమానికళుమ్, స్వతన్త్రరుమ్, అన్యశేషభూతరుమ్, ఉపాయాన్తరనిష్ఠరుమ్, స్వప్రయోజనపరరుమ్.

త్తువిశేషజ్ఞరుకిఱ జ్ఞానభక్తివైరాగ్యఙ్గళైక్కొణ్డు, "ఇని నమక్కు ఒరు శరీరపరిగ్రహమిల్లై, ఇతు చరమశరీరమ్" ఎన్ఱు తన్ మనస్సుక్కు నిశ్చయిత్తుక్కొళ్ళలాయిరుక్కుమెన్గై.

ఆక, ఇప్పడి సహవాసవిషయమాక దినచర్యైయిల్ శొన్న అనుకూలరుడైయ లక్షణత్తైయుమ్ తత్సహవాసఫలత్తైయుమ్ అరుళిచ్చెయ్తు, తదనన్తరమ్, సహవాసనివృత్తివిషయమాక చ్చొన్న ప్రతికూలరిన్నారెన్నుమిడ మరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (ప్రతికూలరాకిఱార్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (ప్రతికూలరాకిఱార్) ఎన్ఱతు-జ్ఞానాది నాశకరాకైయాలే సహవాసయోగ్యరల్లరాక క్కీఴ్చ్చొన్న ప్రతికూలరాకిఱారెన్ఱపడి.

(దేహాత్మాభిమానికళ్) ఇత్యాది. (దేహాత్మాభిమానికళాకిఱార్) కాణ్గిఱ దేహత్తుక్కు వ్వేఱు కోరాత్మా ఉణ్డెన్ఱఱియాతే దేహత్తిలే అహంబుద్ధియై ప్పణ్ణి ఇత్తైయే ఆత్మావాక వభిమానిత్తిరుక్కుమవర్కళ్.

(స్వతన్త్రరాకిఱార్)- దేహాతిరిక్తమాన ఆత్మవస్తువై యఱిన్దిరుక్కచ్చెయ్తే అత్తైత్తనక్కురిత్తాకవే నినైత్తు ఒరు విషయత్తిలుమ్ శేషత్వత్తుక్కు ఇశైయాతవర్కళ్.

(అన్యశేషభూతరాకిఱార్)- శేషత్వత్తై ఇశైన్దిరుక్కచ్చెయ్తే అత్తై అప్రాప్తవిషయఙ్గళిలే వినియోగిత్తిరుక్కుమవర్కళ్.

మూ॥ ౨౬౩॥ ప్రతికూలు లనఁగా దేహాత్మాభిమానులును, స్వతంత్రులును, అన్యశేషభూతులును, ఉపాయాంతరనిష్ఠులును, స్వప్రయోజనపరులును.

భక్తి, వైరాగ్యములనుబట్టి "ఇఁక మనము జన్మమెత్తనక్కఱలేదు, ఇదియే తుట్టతుది శరీరము" అని తనకుతానే నిశ్చయించుకొనునట్లుండుననుట.

అవతారిక:—కావున నిట్లు సహవాసముచేయుటకుఁదగినట్టివారుగాను దినచర్యయందుఁ జేర్కొనఁబడినట్టి యనుకూలుల లక్షణమును, వారితో సహవాసము చేయుటవలనఁ గలుగు ఫలమునున్ను తెలిపి, అటుపిమ్మట సహవాసముచేయకూడని వారుగాను చెప్పఁబడినట్టి ప్రతికూలు లనఁబడువారు పలానివారని తెలుపుచున్నారు.

(ప్రతికూలులనఁగా) ఇత్యాది. ప్రతికూలులయినవారనఁగా జ్ఞానాదులను నశింపఁ జేయునట్టి వారగుటచే సహవాసయోగ్యులు కానట్టి వారుగాను ఇంతకుముందు చెప్పఁబడిన ప్రతికూలులయిన వారనుట.

దేహాత్మాభిమానులనఁగా—కంటికిఁ గానవచ్చునట్టి యీశరీరముకావల యాత్మయనునది వేఱొక్కటి కలదని తెలిసికొని యుండకపోవుటచే దేహమే తాననుకొని దీనినే యాత్మనుగా నభిమానించుకొని యుండువారు.

స్వతంత్రులనఁగా—దేహముకంటెను వేఱుగ ఆత్మయనునది యొక్కటి కలదని యెఱింగి యున్నను, దానిని తనకే శేషభూతమైనట్టి దానినిగాఁదలంచి ఒక్కవిషయమునను శేషభూతముగా నుండుట కొప్పుకొననివారు.

అన్యశేషభూతులనఁగా—శేషత్వమును ఒప్పుకొనియున్నను, దానిని విషయాంతరములయందు ఉపయోగపఱచువారు.

మూ॥ ౨౬౮॥ ఇవర్ కళుక్కు ఉద్దేశ్యరుమ్ ఉపాయోపేయఙ్గళుమ్ భేదిత్తిరుక్కుమ్.

(ఉపాయాన్తరనిష్ఠరాకిఱార్) - ప్రాప్తశేషివిషయ శేషత్వత్తై యుడైయరాయ్వైత్తే తత్ప్రాప్త్యుపాయమ్ తచ్చరణారవిన్ద శరణాగతి యెన్ఱిరుక్కైయన్ఱిక్కే, కర్మాద్యుపాయఙ్గళై ప్పఱ్ఱి నిఱ్కుమవర్కళ్.

(స్వప్రయోజనపర రాకిఱార్)-ప్రాప్తశేషిచరణ కమలఙ్గళై ఉపాయమాక ప్పఱ్ఱి యిరుక్కచ్చెయ్తే, తాఙ్గళ్ పఱ్ఱినపఱ్ఱై ఉపాయమాక నినైత్తుమ్, ఉపేయమాన కైఙ్కర్యత్తై స్వభోగ్యమాక నినైత్తుమిరుక్కుమవర్కళ్. ఇప్పడియిరుక్కిఱ ఇవర్కళ్ ప్రణవత్తిల్ తృతీయాక్షరత్తాలే, ఆత్మావినుడైయ దేహాతిరిక్తత్తైయుమ్, ప్రథమాక్షరత్తిల్ చతుర్థియాలే భగవచ్ఛేషత్వత్తైయుమ్ మధ్యమాక్షరత్తాలే తదనన్యార్హత్వత్తైయుమ్, మధ్యమపదత్తాలే అనన్య శరణత్వత్తైయుమ్, చరమపదత్తాలే అనన్యభోగ్యత్వత్తైయుమ్ దర్శిత్తిరుక్కు మధికారిక్కు ప్రతికూలరిఱే,

ఇన్ద ప్రతికూలత్తై యుపపాదిక్కైక్కాక ఇవర్కళుడైయ విప్రతిపత్తి నిబన్ధనమాన ఉద్దేశ్యాది భేదఙ్గళై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (ఇవర్కళుక్కు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. (ఉద్దేశ్యరాకిఱార్) ఆదరణీయర్. అవర్కళాకిఱార్ ఇవ్విడత్తిల్ స్వాభిమతప్రదరానవర్కళ్., (ఉపాయఙ్గళావన) — స్వాభిమత పురుషార్థసాధనఙ్గళ్. (ఉపేయఙ్గళావన) — స్వాభిమత

మూ॥ ౨౬౮॥ వీరికి ఉద్దేశ్యులును ఉపాయోపేయములును భేదించి యుండును.

ఉపాయాంతరనిష్ఠులనఁగా—ప్రాప్తశేషియగు సర్వేశ్వరునికి శేషభూతులమని యెఱింగియున్నను,వానిని బొందుట కుపాయము వాని చరణారవిందములను శరణుజొచ్చుటయే యని నిశ్చయించుకొనక, కర్మాద్యుపాయముల నవలంబించి యుండువారనుట.

స్వప్రయోజనపరులనఁగా —ప్రాప్తశేషియగు సర్వేశ్వరునియొక్క చరణారవిందములను ఉపాయముగాఁ గొనియున్నను, తామాశ్రయించినట్టి యాశ్రయమును ఉపాయముగాఁ దలంచి ఉపేయమగు కైంకర్యమును స్వభోగ్యమైనదానినిగాఁ దలంచియుండు వారు. ఇవ్విధమున నుండునట్టి వీరు ‘‘ప్రణవముయొక్క (ఓమ్=అ + ఉ + మ్) తృతీయాక్షరమువలన అనఁగా ‘‘మ్’ అను దానివలన నాత్మ దేహముకంటెను వేఱయినదను విషయమును, ప్రథమాక్షరమునందలి చతుర్థీవిభక్తిచే అనఁగా ‘‘ఆయ’’ అను తావునుండు లుప్తచతుర్థిచే నది భగవచ్ఛేషమగుటను, మధ్యమాక్షరముచే అనఁగా ‘‘ఉ’’ అను దానివలన నది యనన్యార్హమగుటనున్ను, మధ్యమపదముచే అనఁగా తిరుమంత్రమునందుండు ‘‘నమః’’ అను మధ్యమపదముచే అనన్యశరణమగుటను చరమపదముచే అనఁగా ‘‘నారాయణాయ’’ అను దానివలన నది యనన్యభోగ్యమగుటనున్ను ఎఱింగియున్నట్టి యీ యధికారికి ప్రతికూలురు కదా!

అవతారిక:—ఈ ప్రాతికూల్యమును ఉపపాదించుటకుగాను, వీరియొక్క విరుద్ధాభిప్రాయములకు హేతుభూతములగు నుద్దేశ్యాదిభేదములను తెలుపుచున్నారు.

(వీరికి) ఇత్యాది. ఉద్దేశ్యులనఁగా వీరిచే నాదరింపఁదగినవారనుట. వారెవ్వరనఁగా వారి యభీష్టమును నెరవేర్చి యిచ్చువారు. ఉపాయములనఁగా—తమ యభీష్టమును నెరవేర్చుకొనుటకు

మూ॥ దేహాత్మాభిమానికళుక్కు ఉద్దేశ్యర్ దేహవర్ధకరాన మనుష్యర్కళ్, ఉపాయమర్థమ్, ఉపేయమైహికభోగమ్. స్వతన్త్రర్కు ఉద్దేశ్యర్ స్వర్గాది భోగప్రదర్, ఉపాయమ్ కర్మానుష్ఠానమ్, ఉపేయమ్ స్వర్గాదిభోగమ్.

పురుషార్థఙ్గళ్. ఇవై (భేదిత్తిరుక్కుమాపదు)—తత్తద్విప్రతిపత్త్యనుగుణమాక వేఱుపట్టిరుక్కై.

అతుతన్నై యాడవే ఉపపాదిక్కిఱార్ మేల్, (దేహాత్మాభిమానికళుక్కు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు, దేహత్తైయే తానాక వభిమానిత్తిరుక్కుమవర్కళుక్కు ఉద్దేశ్యర్ ధారకపోషక భోగ్యపదార్థఙ్గళైయిట్టు దేహత్తై నన్ఱాకవళర్త్తుక్కొళ్ళుమ్ పోరుమ్ మనుష్యర్. అభిమతసిద్ధిక్కు ఉపాయమ్ సువర్ణాదియాన ధనమ్. అభిమతమాన ఉపేయమ్ ఇహలోకత్తిలుణ్డాన స్త్రీస్నపానాది విషయానుభవమ్.

దేహాతిరిక్తనాయిరుప్పానొరు ఆత్మా ఉళన్, అవన్ఱాన్ జ్ఞాతృత్వ కర్తృత్వ భోక్తృత్వయుక్తనాయిరుక్కుమెన్ఱిమాత్రత్తై శాస్త్రముఖత్తాలె యఱిన్దు తఙ్గళై స్వతన్త్రరాక నినైత్తిరుక్కుమవర్కళుక్కు ఉద్దేశ్యర్ - అనుష్ఠిత సాధనత్తుక్కు అనుగుణమాక స్వర్గాద్యాముష్మిక భోగఙ్గళైక్కొడుక్కుమ్ అగ్నీన్ద్రాదికళాన దేవతైకళ్, ఉపాయమ్ "జ్యోతిష్టోమేన స్వర్గకామో యజేత" ఇత్యాదికళాలె శొల్లప్పడుకిఱ ఫలాభిసన్ధిసహితమాన యాగాదికర్మానుష్ఠానమ్, ఉపేయమ్ ఐహికభోగాద్విలక్షణమాన స్వర్గాద్యనుభవమ్.

మూ॥ ౨౬౫॥ దేహాత్మాభిమానులకు ఉద్దేశ్యులు దేహవర్ధకులగు మనుష్యులు. ఉపాయము ద్రవ్యము. ఉపేయము ఐహిక భోగము.

మూ॥ స్వతంత్రులకు ఉద్దేశ్యులు స్వర్గాది భోగములనిచ్చు వారు. ఉపాయము కర్మానుష్ఠానము. ఉపేయము స్వర్గాదిభోగము

సాధనములు. ఉపేయములనఁగా వారికిష్టమయిన వస్తువులు. ఇవి భేదించియుండుటనఁగా—ఆయా విరుద్ధాభిప్రాయముల కనుగుణముగ వేఱ్వేఱయినట్టివిగా నుండుటయనుట.

అవతారిక—దానిని క్రమముగ ఉపపాదించుచున్నారు.

(దేహాత్మాభిమానులకు) ఇత్యాది. దేహమే తాను అని యభిమానించుకొని యుండువారికి ఉద్దేశ్యులు ధారకపోషక భోగ్యపదార్థములను భుజించుటచే దేహమును బాగుగ వృద్ధిపొందించుకొనునట్టి మనుష్యులు. వారి కోరిక యీడేరుటకు సాధనము సువర్ణాదిరూపమగు ధనము. వారు కోరునట్టిది యీలోకమున లభించునట్టి స్త్రీసంభోగ, అన్నపానాది విషయానుభవము.

దేహముకంటెను వేఱుగ ఆత్మయనునది యొకటి కలదనియు, అది జ్ఞాతృత్వ, కర్తృత్వ, భోక్తృత్వములు కలదనియును ఇంతమాత్రమును శాస్త్రద్వారా తెలిసికొని తమను స్వతంత్రులనుగాఁ దలంచియుండువారికి ఉద్దేశ్యులు సాధనానుష్ఠానమునకుఁ దగినట్లు స్వర్గాద్యాముష్మికభోగముల నిచ్చువారలగు అగ్నీంద్రాదిదేవతలు. ఉపాయము—"జ్యోతిష్టోమేన స్వర్గకామో యజేత" ఇత్యాది వాక్యములఁ జెప్పఁబడిన యాగాదికర్మమును ఫలాపేక్షతోననుష్ఠించుట. ఉపేయము - ఈలోకమునఁగల భోగముకంటెను విలక్షణమైనట్టిదియగు స్వర్గాద్యనుభవము.

మూ॥ అన్యశేషభూతర్కు ఉద్దేశ్యర్ బ్రహ్మరుద్రాదికళ్, ఉపాయమ్ తత్సమాశ్రయణమ్. ఉపేయమ్ తత్సాయుజ్యమ్.

జగత్తు దైవాధీనమ్ ఎన్నుమత్తై శాస్త్రంగళిల్ కేట్కైయాలే శేషత్వత్తై యిశైన్దిరుత్తే అతు పరదేవతాపర్యంతమాక పోకవఱియాతే అపాత్రప్రతిపత్తిసిద్ధంగళిలె ఒన్ఱై ప్పత్తి నిఱ్కు మన్యశేషభూతర్కు ఉద్దేశ్యర్ జగత్సర్గాది కర్తృతయా పరత్వబుద్ధ్యాస్పదరాన బ్రహ్మరుద్రాదికళ్. ఉపాయమ్ దురారాధరానవర్కళ్ పక్కల్ సణ్ణుమ్ దుష్కరసమాశ్రయణమ్. ఉపేయమ్ అవర్కళోడు సమానభోగ్యనాకైయాకిఱ సాయుజ్యమ్. “సాయుజ్యముభయోరత్ర భోక్తృత్వస్యా విశిష్టతా । సార్ష్టితా తత్రభోగస్య తారతమ్యవిహీనతా” ఎన్నక్కడవతిఱే.

ఆత్మస్వరూపమ్ భగవదనన్యార్హ శేషమెన్నుమిడత్తై వేదాన్తముఖేనవఱిన్దిరుత్తే అభిమతలాభత్తుక్కు అవనైయే ఉపాయమాక ప్పరిగ్రహిక్కవఱియాతే ఉపాయాన్తరనిష్ఠరానవర్కళుక్కు ఉద్దేశ్యర్ అగ్నీన్ద్రాది దేవతైకళుక్కన్తర్యామియాన ఈశ్వరర్, ఇతు కర్మయోగత్తుక్కు స్వరసమ్. జ్ఞాన యోగభక్తి యోగఙ్గళుక్కు అసాధారణవిగ్రహ విషయత్వముణ్డాయాలుమ్ కర్మానుష్ఠానమ్ తళమాక వేణ్డియిరుక్కైయాలుమ్, కర్మారాధ్యనానవనే స్వాసాధారణ విగ్రహవిశిష్టవేషత్తై నమక్కు ప్రకాశిప్పిత్తానెన్నుమ్ నినైవు నడక్కైయాలుమ్, దేవతాన్తర్యామియే ఉద్దే

మూ॥ అన్యశేషభూతులకు ఉద్దేశ్యులు బ్రహ్మరుద్రాదులు, ఉపాయము వారినాశ్రయించుట. ఉపేయము వారితో సాయుజ్యమును బొందుట,

---

“జగత్తు దైవాధీనము” అని శాస్త్రమునందు వినియుండుటచే శేషత్వమును ఒప్పుకొనియున్నను, అది పరదేవతపరకునని తెలియక చూచాయగ తెలిసియున్నట్టివాటిలో దేనినైన నొక్కదానిని యాశ్రయించియుండునట్టి యన్యశేషభూతులకు ఉద్దేశ్యులు జగత్సృష్టి మొదలగువాటి నొనర్చియుండుటచే సుత్కృష్టులుగా నెన్నఁదగిన వారలగు బ్రహ్మరుద్రాదులు. ఉపాయము-సంతోషింపఁజేయుటకు దుర్లభులగు వారిని కష్టముతో నాశ్రయించుట. ఉపేయము—వారితో సమానమగు భోగముగలవారగుట యనెడి సాయుజ్యము. ఏలననఁగా “సాయుజ్యముభయోరత్ర భోక్తృవ్యస్యావిశిష్టతా. సార్ష్టితాతత్రభోగస్య తారతమ్యవిహీనతా” (అచట ఉభయుల కున్ను సమభావముకలదు. భోగ్యవస్తువులును సమానములు. అచట భోగమునకు సామ్యము కలదు. తారతమ్యము లేదు) అని శాస్త్రమునందును చెప్పియున్నది కదా?

ఆత్మస్వరూపము భగవదనన్యార్హ శేషభూతమైనది యని వేదాంతశాస్త్రద్వారా తెలిసికొనియున్నప్పటికిన్ని, తమ యభీష్టము సిద్ధించుటకుగాను ఆభగవంతునే యుపాయముగాఁ గొనవలయునని తెలియక, వేఱొక్కదానిని ఉపాయముగాను గ్రహించువారికి ఉద్దేశ్యుఁడు అగ్నీంద్రాది దేవతలకంతరాత్మయగు ఈశ్వరుండు. ఇది కర్మయోగమునకు అనుకూలము. జ్ఞానయోగ భక్తియోగములయందు అసాధారణమగు భగవద్విగ్రహము విశేషముగాను గొనఁబడినను, కర్మానుష్ఠానము నెక్కువగాఁగలిగియుండునవియగుటంజేసియు, కర్మానుష్ఠానముచేసంతోషించుసర్వేశ్వరుండే తన

మూ॥ ఉపాయాన్తరనిష్ఠర్కు ఉద్దేశ్యన్ దేవతాన్తర్యామియాన సర్వేశ్వరన్,
ఉపాయమ్ కర్మజ్ఞానభక్తికళ్, ఉపేయమ్ భగవదనుభవమ్,

శ్యనాకచ్చొల్లుకిఱ తెన్ఱు కొళ్ళవేణుమ్. (ఉపాయమ్)- తనిత్తని మోక్షసాధనతయా శాస్త్రసిద్ధఙ్గళాన కర్మజ్ఞానభక్తియోగఙ్గళ్. ఇవై తనిత్తని ఉపాయమామిడత్తిల్ ఓరొన్ఱుక్కుమఙ్గమాయ్ మత్తై యిరణ్డుమఙ్గమాయిరుక్కుమ్. ‘‘జ్ఞానభక్త్యన్వితం కర్మ జనకాదిషు దృశ్యతే। కర్మభక్త్యన్వితం జ్ఞానం ప్రాయేణ భరతాదిషు కర్మజ్ఞానాన్వితా భక్తిః ప్రహ్లాద ప్రముఖాశ్రయా’’ ఎన్నక్కడవతిఱే.

అన్ఱిక్కే, (కర్మజ్ఞాన భక్తికళ్) ఎన్గిఱ విడత్తిల్, వేదాన్తసర్వార్థైయాలే కర్మజ్ఞానానుగృహీతైయాన భక్తియే ఉపాయమాయ్ తదఙ్గతయా కర్మజ్ఞానఙ్గళై యుపాయమెన్ఱు ఉపచరిత్తుచ్చొల్లుకిఱతాకవుమామ్.

(ఉపేయమ్) ‘‘సోఽశ్నుతే సర్వాన్ కామాన్ సహ బ్రహ్మణా విపశ్చితా’’ ఇత్యాదిశ్రుతికళాలుమ్, ‘‘నిరస్తాతిశయాహ్లాదసుఖభావైకలక్షణా భేషజం భగవత్ప్రాప్తిరేకాన్తాత్యన్తికీ మతా’’ ఇత్యాదిశ్రుత్యుపబృంహణఙ్గళాలుమ్ శొల్లప్పడుకిఱ నిరతిశయానన్దరూప భగవదనుభవమ్. ఇన్ద శ్లోకత్తిల్ ‘‘భగవత్ప్రాప్తిః’’ ఎన్గిఱవితు భగవదనుభవమాకవిఱే నమ్మాచార్యర్కళ్ స్వప్రబన్ధఙ్గళిలే యరుళిచ్చెయ్తతు.

మూ॥ ఉపాయాంతరపరులకు ఉద్దేశ్యుఁడు దేవతాంతర్యామియగు సర్వేశ్వరుఁడు.
ఉపాయము కర్మజ్ఞానభక్తులు. ఉపేయము భగవదనుభవము.

యొక్క యాకారవిశేషమును మనకు జూపించినాఁడని తెలియఁజేసియును, దేవతాంతర్యామియే యుద్దేశ్యమని గ్రహించునది. ఉపాయము—ప్రత్యేకముగాను నొక్కొక్కటియే మోక్షసాధనముగాను శాస్త్రమునఁ దెలుపఁబడిన కర్మయోగ జ్ఞానయోగ భక్తియోగములు.

వీటిలో నొక్కొక్కటి ప్రత్యేకముగా మోక్షసాధనమగునప్పుడు తక్కిన రెండును దానికంగములు కాఁగలవు. ‘‘జ్ఞానభక్త్యన్వితంకర్మ జనకాదిషు దృశ్యతే। కర్మభక్త్యన్వితంజ్ఞానం ప్రాయేణ భరతాదిషు. కర్మజ్ఞానాన్వితా భక్తిః ప్రహ్లాద ప్రముఖాశ్రయా’’ (జ్ఞానయోగ భక్తియోగములంగములుగాఁగల కర్మయోగము జనకచక్రవర్తి మొదలగు వారియెడలఁగాన వచ్చుచున్నది. కర్మయోగ భక్తియోగము లంగములుగాఁగల జ్ఞానయోగము భరతాదులయందుఁ దెలియవచ్చుచున్నది. కర్మయోగ జ్ఞానయోగము లంగములుగాఁగల భక్తియోగము శ్రీప్రహ్లాదాదులయందుఁ గానఁబడుచున్నది) అని శాస్త్రమువందును చెప్పియున్నది కదా?

అథవా, కర్మజ్ఞానభక్తులను తావున వేదాంత శాస్త్రప్రకారము కర్మజ్ఞానములచే సహకరింపఁబడినట్టి భక్తియే యుపాయమనియు, దానికంగభూతములగుటంజేసి కర్మజ్ఞానములను సయితము ఈ తావున గౌణముగాను ఉపాయమని పేర్కొనినారనియును చెప్పవచ్చును.

ఉపేయము—‘‘సోఽశ్నుతే సర్వాన్ కామాన్ సహ బ్రహ్మణా విపశ్చితా’’ (తై. ఆ. ౧) (ముక్తపురుషుఁడు బ్రహ్మముతోఁ గూడ సమస్తములగు కల్యాణగుణముల ననుభవించుచున్నాఁడు) అనియు నీ మొదలు గాఁగల శ్రుతివాక్యములవలనను ‘‘నిరస్తాతిశయాహ్లాదసుఖభావైకలక్షణా భేషజం భగవత్ప్రాప్తిరేకాంతాత్యంతికీ మతా’’ అనియు నీ మొదలగు వేదోపబృంహణములయందును చెప్పఁబడినట్టి నిరతిశయానందరూపమగు భగవదనుభవము. ఈపై శ్లోకమున ‘‘భగవత్ప్రాప్తిః’’ అనఁగా భగవదనుభవమని కదా మన యాచార్యులు తమతమ గ్రంథములయందుఁ దెలిపియున్నారు.

మూ॥ స్వప్రయోజనపరర్క్కు ఉద్దేశ్యన్ «నెఞ్జినాల్ నినైప్పాన్" ఎన్గిఱవన్,
ఉపాయమ్స్వకీయ స్వీకారమ్, ఉపేయమ్ స్వార్థకైఙ్కర్యమ్.

మూ॥ ముతల్శొన్న మూవరుమ్ విగ్రహత్తుక్కిలక్కు,

కర్మాద్యుపాయఙ్గళిల్ దుష్కరత్వబుద్ధియాలే అవఱ్ఱై విట్టు సుకరత్వబుద్ధ్యా ప్రపత్తియిలే యిఴిన్ద స్వప్రయోజనపరర్క్కు ఉద్దేశ్యన్ నెఞ్జినాల్ నినైప్పాన్ యవన్ ఎన్గిఱపడియే యాతొరు ద్రవ్యత్తై తనక్కు త్తిరుమేనియాకక్కొళ్ళినార్కళ్, అత్తైయే తనక్కు త్తిరుమేనియాకవభిమానిత్తు అతిలే అప్రాకృతవిగ్రహత్తిల్ పణ్ణుమాదరత్తైప్పణ్ణిక్కొణ్డు అత్యన్త సులభనాయిరుక్కుమ అర్చావతారమాన సర్వేశ్వరన్, (ఉపాయమ్)- అనిష్టనివృత్తిక్కుమిష్టప్రాప్తిక్కు మవనై ఉపాయమాకనినైత్తు తాన్ పఱ్ఱినపఱ్ఱు; (ఉపేయమ్)-తనక్కుకప్పాకప్పణ్ణుమ్ కైఙ్కర్యమ్.

అక, ఉద్దేశ్యాదిభేదత్తాలే అవర్కళుక్కుణ్డాన అన్యోన్యవిశేషత్తై దర్శిప్పిత్తార్ కీழ்: ఇవర్కళిల్ భగవద్విషయత్తోడు ఒట్టఱ్ఱనిన్ఱ మూవర్క్కుమ్, భగవద్విషయత్తైయే పఱ్ఱినిన్ఱ ఇరువర్క్కుముణ్డాన విశేషత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్, (ముతల్శొన్న మూవరుమ్) ఎన్తుతుడఙ్గి. అతావతు-దేహాత్మాభిమానముమ్ స్వాతన్త్ర్యముమన్యశేషత్వముమాకిఱ నివఱ్ఱుక్కవ్వరుకొణ్డ తియామైయాలే భగవ

మూ॥ స్వప్రయోజనపరులకు ఉద్దేశ్యండు «నెఞ్జినాల్ నినైప్పాన్" అనుపాశురమునఁ జెప్పియున్నట్లు అర్చావతారుఁడగు సర్వేశ్వరుండు. ఉపాయము వానిని తామంగీకరించుట. ఉపేయము స్వప్రయోజనముగ కైంకర్యమునొనర్చుట.

మూ॥ ౨౬౬॥ మొదట పేర్కొనిన ముగ్గురును భగవన్నిగ్రహముకు విషయము.

కర్మజ్ఞానము మొదలగు ఉపాయములు దుష్కరములనెడి తలంపుతో వాటిని విడనాడి సులభసాధ్యమైనది యనెడి తలంపుతో ప్రపత్తినవలంబించిన స్వప్రయోజనపరులకు ఉద్దేశ్యుడు «నెఞ్జినాల్ నినైప్పాన్ యవన్" (తి. వా. ౩.౬.౯) (ఎట్టివాఁడుగా మనసుచేఁదలంపఁబడునో) అనిపాయించి యున్నట్లు, ఆశ్రితులు తమ మనస్సున ఏవస్తువును తనకు శరీరముగాఁగోరుచున్నారో, దానినే తనయొక్క శరీరమునుగాను అభిమానించి దానియందు అప్రాకృత శరీరమునఁ గల యాదరముఁ జూపుచు అత్యంతసులభుండై యర్చావతారముగా వేంచేసియుండు సర్వేశ్వరుండు. ఉపాయము—అనిష్టములు తొలగిపోవుటకును ఇష్టములు లభించుటకును వానిని ఉపాయముగాఁ దలంచి తానాశ్రయించినట్టి ప్రయాశయణము. ఉపేయము తనయిష్టమువచ్చిన విధమునఁ జేయు కైంకర్యము,

అవతారిక:—కావున ఉద్దేశ్యాది భేదమునుబట్టి ఆయా యధికారులకుఁ గల పరస్పరతారతమ్యమును ఇంతకుముందు తెలిపియున్నారు. వీరిలో భగవద్విషయముతో సంబంధము లేకుండ యుండెనట్టి ముగ్గురికిన్ని భగవద్విషయమునే యాశ్రయించినట్టి తక్కినయిద్దఱికిన్ని గల భేదమును ఇప్పుడు తెలుపుచున్నారు.

(మొదట పేర్కొనిన ముగ్గురు) ఇత్యాది దేహాత్మాభిమానమును, స్వస్వాతంత్ర్యమును, అన్యశేషత్వమునుతప్ప వాటికి పైని మరియొద్దియును తెలియకయుండువారగుటం

మూ॥ మత్తై యిరువరుమ్ అనుగ్రహత్తుక్కు ఇలక్కు.

మూ॥ ౨౬౭॥ మూవరుడైయవుమ్ కర్మమ్ అనుభవ వినాశ్యమ్;

దన్వయగన్ధరహితరానమూవరుమ్, "క్షిపామి" ఎన్గిఱ భగవన్నిగ్రహత్తుక్కు విషయమ్. ప్రకృతేఃపర మాయ్ భగవదనన్యార్హశేషమాన స్వరూపత్తై యఱిన్దు భగవదనుభవ కైఙ్కర్యఙ్గళై ప్పురుషార్థమాగక్కొళ్ళుకై యాలే అనన్యప్రయోజనరాయ్, కర్మజ్ఞానాదికళాన ఉపాయాన్తరఙ్గళిలుమ్ ప్రపదనత్తిలుమ్ నిష్ఠరాన విరువరుమ్ "దదామి" "మోక్షయిష్యామి" ఎన్గిఱ భగవదనుగ్రహత్తుక్కు విషయమెన్గై.

ఇవర్కళుక్కు కర్మవినాశహేతు భేదత్తాల్ వన్ద విశేషఙ్గళై దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్, (మూవరుడైయవుమ్). ఎన్గుదుడక్కి. అత్తావతు-నిగ్రహత్తుక్కిలక్కాన మూవరుడైయవుమ్ అనాది కాలార్జితమాన సదసత్కర్మమ్ "అవశ్యమనుభోక్తవ్యం కృతంకర్మశుభాశుభమ్ । నాభుక్తంక్షీయతే కర్మ కల్పకోటి శతైరపి" ఎన్గిఱపడియే తత్ఫలఙ్గళై అనుభవిత్తాలల్లది నశియాదాగైయాలే అనుభవ వినాశ్యమెన్గిఱార్. అనుగ్రహత్తుక్కిలక్కాక చొన్న విరువరిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్డు ఉపాయాన్తరనిష్ఠనాన నాలామధికారిక్కు. కర్మజ్ఞానభక్తికళాకిఱ ఉపావిశేషఙ్గళిలా...

మూ॥ తరువాత చెప్పఁబడిన యిద్దరును భగవదనుగ్రహమునకు విషయము.

మూ॥ ౨౬౭॥ ముగ్గురియొక్కయును కర్మము అనుభవము వలన నశించునది.

జేసి, భగవద్విషయమన్నమాట పొత్తుగ లేనట్టి ముగ్గురును "క్షిపామి = త్రోసివేసెదను" అనునట్టి భగవన్నిగ్రహమునకు విషయభూతులు, ప్రకృతికంటెను వేఱయినదయి భగవదనన్యార్హశేషమగు స్వరూపమును గుర్తెఱింగి భగవదనుభవ కైంకర్యములను పురుషార్థములనుగా గ్రహించుటచే అనన్యప్రయోజనులై కర్మజ్ఞానాదు లనఁబడు ఉపాయాంతరములను ప్రపత్తినిన్ని అవలంబించినవారలగు తక్కిన యిద్దఱును "దదామి = ఇచ్చుచున్నాను" అనియు "మోక్షయిష్యామి=పాపములనుండి విడిపించెదను" అనియు నీ తావులఁ దెలుపఁబడిన భగవదనుగ్రహమునకు పాత్రులు.

అవతారిక:—వీరి కర్మమును నశింపఁజేయునట్టి హేతువులనుబట్టి వీరికిఁగల భేదమును తెలుపుచున్నారు.

(ముగ్గురియొక్కయును) ఇత్యాది. భగవన్నిగ్రహమునకు విషయభూతులుగాఁ జెప్పఁబడినట్టి ముగ్గురియొక్కయును అనాదికాలముగ సంపాదింపఁబడిన పుణ్యపాపకర్మములు, "అవశ్యమనుభోక్తవ్యం కృతంకర్మశుభాశుభమ్" "నాభుక్తంక్షీయతే కర్మకల్పకోటిశతైరపి" (మంచి కాని చెడుకాని చేసినది అనుభవించిననే తప్ప కోట్లకొలది కల్పములు గడచినను తీరదు) అని చెప్పియున్నట్లు అవశ్యముగ ఫలమునిచ్చునట్టి కర్మము అనుభవించిననే తప్ప నశింపకపోవుటంజేసి అది యనుభవవినాశ్యమని తెలిపియున్నారు. భగవదనుగ్రహమునకు పాత్రులుగాను చెప్పఁబడినట్టి యిద్దరిలో నుపాయాంతరనిష్ఠుండగు నాల్గవ అధికారికి కర్మజ్ఞానభక్తు లనఁబడు మూ

మూ॥ నాలామధికారిక్కు ప్రాయశ్చిత్తవినాశ్యమ్,

అఞ్జామ్ అధికారిక్కు పురుషకార వినాశ్యమ్.

మూ॥ ౨౬౮॥ ఉపాయమ్, స్వీకార కాలత్తిల్ పురుషసాపేక్షముమాయ్,

పురుషకార సాపేక్షముమాయ్ ఇరుక్కుమ్.

అనుష్ఠిత్తాల్ అత్తైప్రాయశ్చిత్తస్థానీయమాక్కి ఈశ్వరన్ సర్వ కర్మఙ్గళైయుమ్ కழிక్కైయాలే కర్మమ్ప్రాయశ్చిత్తవినాశ్యమెన్గిఱార్. ప్రపదననిష్ఠనాన అఞ్జామధికారిక్కు ఆశ్రయణవేళైయిలే, అనాదికాలకృతాపరాధభీతనాయ్, అవర్ఱైయడైయ ఈశ్వరన్ పొఱుక్కైక్కు ఉపాయకపిరాట్టియై పురుషకారమాక మున్నిట్టాశ్రయిక్కైయాలే అవళుక్కాక ఇవనుడైయ అపరాధత్తైయెల్లామ్ పొఱుత్తఙ్గీకరిత్తు ఇవనుడైయ అఖిలకర్మఙ్గళైయుమ్ తళ్ళిప్పోకడుక్కైయాలే పురుషకార వినాశ్యమెన్గిఱార్.

ఇప్పడి పురుషకారసాపేక్షమున్నిల్ ఉపాయత్తినుడైయ నైరపేక్ష్యహానివారాతో వెన్ఱు శఙ్కైయిలే పరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉపాయమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. అతావతు- సహాయాన్తర సంసర్గాసహమాన సిద్ధోపాయమ్, శరణవరణరూపస్వీకారకాలత్తిల్ స్వీకర్తావాన పురుషనైయుమ్ స్వీకరిప్పిక్కుమ్ పురుషకారత్తైయుమ పేక్షిత్తిరుక్కుమ్. స్వీకృతనానతాన్ ఇవనుక్కు అనిష్టనివృత్తి పూర్వకేష్టప్రాప్తియైప్పణ్ణుకైయాకిఱ కార్యకాలత్తిల్, పురుషనుమ్ పురుషకారము మాకిఱ

మూ॥ నాలవ యధికారి కర్మము ప్రాయశ్చిత్త వినాశ్యము

అయిదవ అధికారి కర్మము పురుషకార వినాశ్యము.

మూ॥ ౨౬౮॥ ఉపాయము స్వీకారసమయమున, పురుషుని యపేక్షించియుండు నదిగాను పురుషకారము నపేక్షించి యుండునదిగాను నుండును.

డింటిలో నొక్కదియో యొక్కదాని ననుష్ఠించినచో దానిని ప్రాయశ్చిత్తమునుగాఁగొని సర్వేశ్వరుండు యీతని సమస్తకర్మములను తొలగించుటంజేసి ఇతని కర్మము ప్రాయశ్చిత్తవినాశ్యమని తెలిపియున్నారు. ప్రపత్తినిష్ఠుండగు అయిదవ అధికారికి ఆశ్రయణసమయమున అనాదికాలముగ నొనర్చిన యపరాధములవలన భయపడి వాటినన్నింటిని సంపూర్ణముగ సర్వేశ్వరుండు సహించుటకు పిరాట్టిని పురుషకారముగాను పురస్కరించుకొని యాశ్రయించుటచే నామెకుగాను ఈతని యపరాధముల నన్నింటిని సహించి, ఈతని నంగీకరించి యీతని సర్వకర్మములను పోగొట్టుటచే నీతని కర్మము పురుషకార వినాశ్యమని తెలిపినవారయిరి.

అవతారిక:—ఇట్లు పురుషకారము నపేక్షించియుండు నంటివేని యుపాయము వేఱొక్కదాని నపేక్షించునది కాదనుదానికి భంగము కలుగదా? యంటివేని, తెలుపుచున్నారు.

(ఉపాయము) ఇత్యాది. వేఱొక్కదాని సహాయము నెంతమాత్ర మపేక్షింపనట్టి సిద్ధోపాయముదగు సర్వేశ్వరుండు తనను శరణముగా స్వీకరించుసమయమున, అట్లు స్వీకరించువాడగు పురుషునిన్ని అట్లు స్వీకరింపఁజేయునట్టి పురుషకారమునున్ను అపేక్షించును. అంతట వానిని స్వీకరించినట్టి తాను ఈతని యనిష్టములఁ బోగొట్టి యిష్టములఁ గలుగఁ జేయుటయు నెడి

మూ॥ కార్యకాలత్తిల్ ఉభయనిరపేక్షముమా యిరుక్కుమ్.

మూ॥ ౨౬౯॥ “స్వప్రయోజనపరరెల్లారైయుమ్ ప్రతికూలరాక నినైక్కలామో” ఎన్నిల్.

ఉభయత్తైయుమపేక్షియాతే తానేశెయ్యుమ తల్లైక్కట్టుమెన్గై. కార్యకాలత్తిల్ సహకారిసాపేక్షముణ్డాకిలిఱే ఉపాయత్తినుడైయ నైరపేక్ష్యత్తుక్కు హానివరువతు ఎన్ఱుకరుత్తు.

స్వప్రయోజనపరరై (ప్రతికూలర్) ఎన్ఱు అవిశేషేణ వసలిచ్చెయ్తారిఱే; ఇన్దస్వప్రయోజనపరత్తై అనుకూలాగ్రేసరరాన ఆழ్వార్కళ్ పక్కలిలుమ్తోన్ఱియిరుక్కైయాలే తన్నిబన్ధనమాన ప్రాతికూల్యమవర్కళ్ పక్కల్ వారాతపడి పరిహరిక్కవేణుమెన్ఱు తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి, తద్విషయశఙ్కైయై యనువదిక్కిఱార్ (స్వప్రయోజనపరరెల్లారైయుమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. “నమక్కేనలమాతలిల్” ఎన్ఱుమ్, “నామ్కణ్డుకన్డుకూత్తాడ ఞాలత్తూ తేనడవాయే” ఎన్ఱుమ్. “కణ్డునానున్నైయుకక్క” ఎన్ఱుమ్ ఇత్యాది వచనఙ్గళాలుమ్, మడలెడుక్కైముతలాన ప్రవృత్తికళాలుమ్ ఆழ్వార్కళుక్కుమ్ ఇన్ద స్వప్రయోజన పరత్వముణ్డాకత్తోన్ఱానిన్ఱతిఱే, ఆనపిన్బు స్వప్రయోజనపరరెల్లారైయుమ్ (ప్రతికూలర్) ఎన్ఱు, శొల్లప్పార్కిల్, ఆழ్వార్కళైయుమ్ అప్పడి నినైక్కవేణ్డివారాతో?” ఎన్ఱు, శఙ్కాభిప్రాయమ్.

మూ॥ ఫలమునిచ్చునప్పుడు ఈరెంటినిన్ని అపేక్షింపదు.

మూ॥ ౨౬౯॥ “స్వప్రయోజన పరులనందరిని ప్రతికూలులనుగాఁదలంపవచ్చునా” యంటివేని,

---

కార్యకాలమున వేఱొక్కదాని సహాయము నపేక్షించునదియయి నట్లయినచో గదా ఉపాయము వేఱొక్కదాని సహాయము నపేక్షించునది కాదనువిషయమునకు భంగము కలుగును.

అవతారిక—సామాన్యముగ స్వప్రయోజనపరులను ప్రతికూలులనుగాఁజెప్పి యున్నారు గదా! ఇట్టి స్వప్రయోజనపరత యనునది అనుకూలాగ్రేసరులగు ఆళ్వారుల విషయమునను గానఁబడుచుండుటంజేసి, యందుమూలకమగు ప్రతికూల్యమును వారియెడలనున్న ప్రవర్తింపకుండునట్లు చేయుటకై యందులను గుఱించిన శంకను అనువదించుచున్నారు.

(స్వప్రయోజపరులందరిని) ఇత్యాది. “నమక్కేనలమాతలిల్” (తి.మొ.౬-౩-౭) (మనమంచినే చూచుకొనవలయును) అనియు, “నామ్కంకుకన్డుకూత్తాడ ఞాలత్తూ దేనడవారయే” (తి.వా.౯-౯-౨) (నిన్ను సేవించి సంతోషించి నృత్యమాడునట్లు సమీపించినవాఁడవై యొక దినము భూమియందు సంచరింపుమా!) అనియు, “కణ్డువానున్నైయుకక్క” (పె. తిరు ౨-౭-౬) (నిన్ను సేవించి సంతోషింపఁగా) అనియు నీమొదలగు వచనములచేతనున్న, సాహసకృత్యముల నొనర్చుటయందుఁ బ్రవర్తించుటవలననున్న, ఆళ్వారులకున్న ఇట్టి స్వప్రయోజనపరత్వ ముండునట్టిదిగాను తోచుచున్నది గదా! అందువలన స్వప్రయోజన పరులందఱును ప్రతికూలులని చెప్పితిమేని, ఆళ్వారులున్న అట్టివారే యని తలంపవలసివచ్చునే? యని శంకయొక్క యభిప్రాయము.

మూ॥ ౨౭౦॥ ఇఙ్గు “స్వప్రయోజనమ్” ఎన్గిఱతు,
ఆశ్రయదోష జన్యమానత్తై.

మూ॥ ౨౭౧॥ ఆకైయాలే దోషమిల్లై.

అత్తై ప్పరిహరిక్కిఱార్, (ఇఙ్గు) ఎన్తుతుడఙ్గి. అతావతు-ప్రతికూలర్ వకై చ్చొల్లుకిఱవిడత్తిల్ స్వప్రయోజన మెన్గిఱతు-అనుభవకైఙ్కర్యఙ్గళు క్కాశ్రయమాన చేతననుడైయ అవిద్యాది దోషత్తాల్ వన్ద స్వప్రయోజనత్తై యెన్గై. ఇత్తై (ఆశ్రయదోషజన్యమ్) ఎన్తు ఒరుక్కాకైయాలే, ఆళ్వార్కళుడైయ స్వప్రయోజనమ్ విషయదోష జన్యమెన్తు కరుత్తు. ఇతు తన్నై “విషయ దోషత్తాల్ వరుమవై” ఎన్గిఱవాక్యత్తిలే వ్యక్తమాక వరుళిచ్చెయ్కిఱారిఱే.

ఇవ్వర్థత్తై నిగమిక్కిఱార్. (ఆకైయాలే దోషమిల్లై) ఎన్తు. అతావతు-ప్రాతికూల్యహేతువాకచ్చొల్లప్పట్ట స్వప్రయోజనమ్ ఆశ్రయదోషజన్యమాయ్, ఆళ్వార్కళ్ పక్కల్ స్వప్రయోజనమ్ విషయదోషజన్యమా యిరుక్కైయాలే, అన్దప్రాతికూల్య మివర్కళ్ పక్కలిలుమ్ వరుమెన్గిఱ దోషమిల్లై యెన్గై.

అన్తిక్కే, స్వప్రయోజనపరర్గై సామాన్యేన ప్రతికూలరెన్తు శొల్లుమళవిల్, అనుకూలరాన ఆళ్వార్కళ్ పక్కలిలుమ్ ఇన్ద స్వప్రయోజనపరత్తై తోన్తుకైయాలే అవర్కళైయుమ్ప్రతికూ

మూ॥ ౨౭౦॥ ఈ తావున స్వప్రయోజనమనఁగా—ఈ చేతనునికిఁగల యవిద్యాది దోషములవలనఁగలిగినది.

మూ॥ ౨౭౧॥ కావున దోషము లేదు.

(ఈ తావున) ఇత్యాది. ప్రతికూలులని చెప్పిన తావున స్వప్రయోజనమనఁగా, భగవదనుభవమునకున్ను కైంకర్యమునకున్ను ఆశ్రయమయినట్టి యీచేతనునిచే అవిద్యాదిదోషముల మూలముగఁ దలంపఁబడిన స్వప్రయోజనమనుట. ఇది యాశ్రయదోషమువలనఁ గలిగినది యనిప్రత్యేకించుటచే ఆళ్వారుల స్వప్రయోజనము విషయదోషములవలనఁ గలిగినది యని యెఱుంగునది. ఈ విషయమును “విషయదోషమువలన వచ్చినవాటిని” (వా ౨౭౨) అను వాక్యమున స్పష్టముగాఁ దెలుపఁబోవుచున్నారు.

అవతారిక:—ఈవిషయమును ముగించుచున్నారు.

(కావున) ఇత్యాది. ప్రతికూలమయినదిగాఁ జెప్పఁబడినట్టి స్వప్రయోజనము ఆశ్రయ దోషమువలనఁ గలిగినదియాయి, ఆళ్వారులకుఁ గల స్వప్రయోజనము విషయదోషమువలనఁ గలిగినది యగుటచే ముందు చెప్పిన ప్రాతికూల్యమనునది వీరి విషయమునఁ బ్రవర్తింపదు. కావున దోషము లేదు.

☞ ఈ పైవాక్యమునకు వేఱొక్క విధమునను అర్థము కావచ్చును.

అవతారిక:—స్వప్రయోజన పరులనందఱిని సామాన్యముగ ప్రతికూలులని చెప్పినట్లయిన, అనుకూలులగు ఆళ్వారుల విషయమునను ఇట్టి స్వప్రయోజనము ఉన్నట్టిదిగాఁ దోచుచుం

మూ॥ ౨౭౨॥ విషయదోషత్తాలే వరుమవైయెల్లామ్ దుస్త్యజమాయిత్తే యిరుప్పతు,

---

లరన్ను నినైక్క-వేణ్డివరుకైయాల్, స్వప్రయోజనపరరై ప్రతికూలరన్ని దోషమన్ఱో వెన్ను నినైత్తు ప్పణ్ణుకిఱ శఙ్కైక్కైయై యనువదిక్కిఱార్, (స్వప్రయోజనపరరల్లారైయుమ్ ప్రతికూలరాకనినైక్కలామోవెన్నిల్) ఎన్ను.

అత్తై ప్పరిహరిక్కిఱార్, (ఇఙ్గు) ఎన్నుతుడఙ్గి. అర్థమ్ పూర్వవత్.

నిగమిక్కిఱార్, (ఆకైయాలే దోషమిల్లై) ఎన్ను. స్వప్రయోజనపరరై ప్రతికూలరన్నుశొన్నతిల్ దోషమిల్లైయెన్నై. ఎన్నిఙ్ఙనే యోజిక్కవుమామ్.

ఇప్పడి ఆశ్రయదోషజన్యమన్నిక్కే విషయదోషజన్యమానాలుమ్ స్వరూపవిరుద్ధమానతు త్యాజ్యమన్ఱోవెన్న; అరుళిచ్చెయ్ కిఱార్ మేల్, (విషయదోషత్తాల్) ఎన్నుతుడఙ్గి. అతావతు-అనుభవ విషయమాన అవనుడైయ వయిరవురుక్కాయ్ ఆణ్గళైయుమ్ పెణ్ణుడై యుడుత్తుమ్పడియాన విగ్రహత్తై ఐక్షణ్యమాకిఱదోషత్తాలే వరుకిర స్వప్రయోజనపరతై, తద్ధేతువాన ప్రావణ్యమ్, తత్సిద్ధ్యర్థమానవ్యాపారఙ్గళాకిఱవివై యెల్లామ్ స్వరూపవిరుద్ధమెన్ను విడప్పార్త్తాలుమ్ విడవరితాయిత్తే యిరుప్పతెన్నై. (విషయదోషత్తాలే వరుమతు) ఎన్ను పాఠమానపోతు, స్వప్రయోజనమాత్రత్తైయే శొల్లుకిఱతు.

మూ॥ ౨౭౨॥ విషయదోషమువలనఁ గలిగినవి యన్నియును త్యజించుట కశక్యములుగాను కదా యుండును.

డుటంజేసి, వారున్ను స్వప్రయోజన పరులని తలంపవలసియుండుటంజేసి, స్వప్రయోజనపరులు ప్రతికూలులనుట దోషముకాదా? యనెడి శంకను అనువదించుచున్నారు. (స్వప్రయోజనపరుల నందఱిని ప్రతికూలులని తలంపవచ్చునాయంటివేని) ఇత్యాది.

అవతారిక:—ఆశంకను పరిహరించుచున్నారు.(ఇచ్చట) ఇత్యాది. ఈ వాక్యముల కర్థము పూర్వమువలెనే.

అవతారిక:—ఈ విషయమును ముగించుచున్నారు. (కావున) ఇత్యాది "కావున" అనుదాని కర్థము పూర్వమువలెనే. దోషము లేదనఁగా స్వప్రయోజనపరులను ప్రతికూలులనుట దోషముకాదనియును అర్థము చెప్పఁకొనవచ్చును.

అవతారిక:—ఇట్లు ఆశ్రయదోషము వలనఁ గలిగినది కాక, విషయదోషమువలనఁ గలిగినది యైనను స్వరూపవిరుద్ధమైనది త్యాజ్యముకాదా? యంటివేని తెలుపుచున్నారు

(విషయదోషమువలన) ఇత్యాది. అనుభవ విషయమైనట్టి సర్వేశ్వరునియొక్క ఘనీభవించినదియు పురుషులనున్ను స్త్రీలనుగా భావించికొనునట్లు చేయునట్టి శరీర వైలక్షణ్యరూపమగు దోషమువలనఁగలుగునట్టి స్వప్రయోజన పరతయును,అందులకుఁగారణ భూతమగు ప్రావణ్యమును, అది సిద్ధించుటకై యొనర్చునట్టి వ్యాపారమున్ను ఇవి యన్నియును స్వరూపవిరుద్ధములని వదలుకొన తలంచినను వదలుకొనుటకు దుర్లభములుగాను కదా యున్నవి. "విషయదోషముచేతను వచ్చునది" అను పాఠమున్నట్లయిన స్వప్రయోజన మాత్రమునే అర్థమునఁ గొనునది.

మూ॥ ౨౭౩॥ "ఊమైయరోడు శెవిడర్ వార్తై" "కథమన్యదిచ్ఛతి."

విషయదోషత్తాల్ వరుమతిఱ్ఱు త్త్యజత్వత్తిల్ ప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్ మేల్, (ఊమైయరోడు శెవిడర్ వార్తై, కథమన్య దిచ్ఛతి) ఎన్ఱు. "మఱ్ఱిరుత్తిర్ కట్క" ఎన్ఱు తుడఙ్గి "అత్తైయాలే పేఱెన్ఱఱుతియిట్టాల్ అవన్ వరుమళవుమ్ కర్మప్రాప్తి పార్త్తు ఆఱియిరుక్కవేణుఙ్గాణ్, నీ ఇఙ్గనే పతఱలాకాతుకాణ్" ఎన్ఱ తాయ్మార్గళుక్కు రిత్తు, "ఇవ్విషయత్తిల్ ప్రావణ్యమిన్ఱిక్కే ఏన్నైయై నిలైక్కవేరాయిరున్ద ఉఙ్గళుక్కు ఎన్కొడుమై దశై యఱియప్పోకాతు, "అవన్ అవన్" ఎన్ఱు వాయ్వులఱ్ఱుమ్బడి శ్రియఃపతి విషయమాన ప్రావణ్యత్తై మఱుపాడురువ వుడైయేనాయ్, ఇప్పడి ఇవనై యొఴియచ్చెల్లామైయుణ్డానాల్ అవనిరున్ద విడత్తే శెన్ఱు కిట్టుకై ప్రాప్తమాయిరుక్క, అతుక్కు క్కాల్నడై తారాతపడి యిరుక్కుమ్ వెనక్కు, నానవనోడే శెన్ఱు శేరామైక్కుఱుప్పాక నీఙ్గళ్ శొల్లుమ్వార్తై, కేట్కైక్కు ప్పరికరమిల్లాత శెవిడరోడే శొల్లుకైక్కు ప్పరికరమిల్లాత ఊమైకళ్ వార్తై కొణ్ణాప్పోలే యిరుప్పతొన్ఱు" ఎన్ఱు ఆణ్డాళరుళిచ్చెయ్కైయాలుమ్, "తవామృతస్యన్దిని" ఎన్ఱుతుడఙ్గి "వశుత్తశేషియాన దేవరుడైయ తేనేమలరుమ్ తిరువడి తామరైకళిల్ భోగ్యతైయి లేయుఱ్ఱిన నెఞ్జు మఱ్ఱొరు క్షుద్రవిషయత్తై విరుమ్బుమ్బడి యెఙ్ఙనే? మధువే జీవనమాన వణ్డు, మధుపరిపూర్ణమాన తామరైప్పూవానతు నిఱ్కచ్చెయ్తే అతిఱ్ఱువడతిన్దతాఱ, కిట్టుకై యరితాయ్ కిట్టినాలుమ్ నాక్కునైక్కప్పోకాతతాయిరుక్కుమ్ ముళ్ళిప్పూవిల్

మూ॥ ౨౭౩॥ ఈ సంధర్భమున "మూఁగవారితో చెవిటివారి సంభాషణమును" "కథమన్యదిచ్ఛతి" అను శ్రీసూక్తిన్ని అనుసంధించుకొనునది.

అవతారికః—విషయదోషము వలనఁ గలిగిన దానిని వదలుట దుర్లభమను విషయమును గుఱించిన ప్రమాణముఁ దెలుపుచున్నారు.

(మూఁగవారితో) ఇత్యాది "మఱ్ఱిరుత్తిర్ కట్కు" (నా,తి. ౧౨—౧) అనునది మొదలుకొని "వాని వలననే ఫలము కలుగ వలయునని తెలిసికొనియుంటివేని, వాడు వచ్చువరకును, కర్మప్రాప్తిని నిరీక్షించుచు సహించియుండ వలయును సుమీ! నీవు ఇట్లు అవసరపడఁగూడదు" అని చెప్పునట్టి తల్లిని చూచి "ఈ విషయమునఁ బ్రీతిలేక, నాస్థితికంటెను వేఱయిన స్థితిలోనుండునట్టి మీకు నాస్థితి తెలియుట దుర్లభము. "వాఁడు వాఁడు" అని నోరార శ్రియఃపతి విషయమగు ప్రావణ్యమును పూర్తి గలదాననై ఇట్లు వానిని విడిచియుండజాలని దాననగుటచే వాఁడుండు నటి తావునకుఁబోవలసియుండఁగా అచటికిఁబోజాలక యుండునట్టి నాతో మీరు నేనువానిలోఁ జేరకుండునట్లు చేయుటకై చెప్పునట్టి మాటలన్నియును,వినజాలని చెవిటివారితో మాట్లాడజాలని మూఁగవాళ్ల సంభాషణమువంటివి" అని ఆండాళు అనతిచ్చియున్నందునను, "తవామృతస్యందిని" (స్తో.ర)అని యారంభించి "ప్రాప్తశేషియగు దేవరవారియొక్క తేనెతోనిండియుండు శ్రీపాదకమలముల భోగ్యతయందు రుచిమరిగినట్టి నామనస్సు తక్కిన క్షుద్రవిషయములఁ బ్రేమించుట యెట్లు? తేనెతో జీవించునట్టి తుమ్మెద తేనెతో నిండియుండు పద్మములెదురుగ నుండఁగా, వాటి రుచి నెఱింగట్టి తానువెన్నడును పోనిదియు,ఒకవేళ పోయినప్పటికిన్ని నాలుకతో నాస్వాదించుట కశక్యమైనట్టి ముండ్లపువ్వునందు వాలదు సరియే కదా! దానిని కన్నెత్తి చూడనున్ను చూడదు కదా!

మూ॥ ౨౭౮॥ఇప్పడి యివై యిత్తనైయుమ్ సదాచార్య ప్రసాదత్తాలే వర్ధిక్క వేణ్డుమెన్బదు వస్తవ్యమ్ ఆచార్య సన్నిధియుమ్ భగవత్సన్నిధియుమ్,

---

శెన్ఱు పడియాతమాత్రమన్ఱిక్కే, అత్తైక్కాట్టిప్పుగుమ్ శెయ్యాతిఱే” ఎన్ఱు ఆళవన్దారరుళిచ్చెయ్ కైయాలుమ్, విగ్రహవైలక్షణ్యమ్కణ్డు భగవద్విషయత్తిల్ ప్రవణరానవర్ కళై మీట్కవరితెన్ఱు తోన్ఱుకైయాలే, విషయదోషత్తాల్ వరుమతు దుస్త్యజ మెన్నుమిడమ్ సిద్ధమిఱే.

అక, దినచర్యోక్త మఙ్గళాశాసన,అనుకూలసహవాస, ప్రతికూలసహవాసనివృత్తికళై వివరిత్తార్ కీళ్, ‘‘సదాచార్య ప్రసాదత్తాలే వర్ధిక్కుమ్పడి పణ్ణిక్కొణ్డుపోరక్కడవన్’’ ఎన్ఱతై వివరిక్కిఱార్ మేల్, (ఇప్పడి) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (ఇప్పడి యివై యిత్తనైయుమ్ సదాచార్య ప్రసాదత్తాలే వర్ధిక్క వేణ్డుమెన్బదు) ఎన్ఱతు=కీళ్ చొన్న ప్రకారత్తిలే ఇన్ద స్వభావవిశేషఙ్గళెల్లామ్ సదాచార్యనుడైయ ప్రసాదత్తాలే కొழுన్దువిట్టు వళర్న్దు వరువేణ్డుమ్ పడి. (వస్తవ్యమాచార్య సన్నిధియుమ్ భగవత్సన్నిధియుమ్) ఎన్ఱాల్=ఇవనుక్కు వాసస్థలమ్, హితైషియాయ్ ఉపదేశాదికళాలే ఇవైయుక్కు ఉత్పాదకనాన స్వాచార్యనుడైయ సన్నిధియుమ్, అవన్ కాట్టిక్కొడుక్కక్కైక్కొణ్డు అవనుకన్దవిషయమాయ్ తన్బక్కలిలే విశేష కటాక్షాదికళై ప్పణ్ణిక్కొణ్డుపోరు మర్చావతారమాన భగవాన్ సన్నిధియుమెన్ఱు. ఇతు సముచ్చయముమన్ఱు, సమవికల్పముమన్ఱు, ఆచార్య సన్నిధియే ప్రధానమ్, తదలాభత్తిల్ అర్చావతార సన్నిధియెన్ఱపడి, ఆకైయిఱే అచా

మూ॥ ౨౭౮॥ ఇట్లు వీటినన్నింటిని సదాచార్యుని యనుగ్రహమువలన వృద్ధిబొందించుకొనుటకుగాను వసింపనలసినది ఆచార్య సన్నిధియును, భగవత్సన్నిధియును,

---

అని యిట్లు శ్రీ యాళవందారులును సాయించి యున్నందునను భగవద్విగ్రహవైలక్షణ్యముఁగని భగవద్విషయమునఁ బ్రీతికలవారిని ఆవిషయమునుండి మరల్చుట దుర్లభమని తోచుటంజేసి, విషయ దోషమువలన సంభవించునది దుస్త్యజమని సిద్ధమగుచున్నది.

అవతారిక:—కావున దినచర్యయందు చెప్పంబడిన మంగళాశాసనము అనుకూల సహవాసము, ప్రతికూలసహవాసనివృత్తి అను వీటిని యింతకుముందు వివరించిరి. ‘‘సదాచార్యునియనుగ్రహమువలన వృద్ధిపొందించుకొనుచు పోగలడు’’ అను దానిని వివరించుచున్నారు.

(ఇట్లు) ఇత్యాది ‘‘ఇట్లు వీటినన్నింటిని సదాచార్యుని యనుగ్రహమువలన వృద్ధి పొందించుకొనుట’’యనఁగా ‘‘ఇంతకుముందు చెప్పినప్రకారము ఈ స్వభావవిశేషములనన్నింటిని సదాచార్యుని యనుగ్రహమువలన చిగిర్చి పిలకలు వేయునట్లు వృద్ధిపొందించుకొనుట’’ అని యర్థము.

‘‘వసింపవలసినది ఆచార్యసన్నిధియు,భగవత్సన్నిధియును’’అనఁగా ‘‘ఈతండు వసించుతావు ఈతని హితమును గోరువాఁడై ఉపదేశాదుల మూలమున వీటింగలుగఁజేసినవాఁడగు స్వాచార్యుని సన్నిధియును,అట్టియాచార్యుండు చూపింపఁగా తాను చేపట్టినదియు, అతఁడు ప్రేమించినదియు, తనవిషయమున విశేషకటాక్షముఁజూపించినట్టి యర్చావతారమగు భగవంతునిసన్నిధియును అనుట. ఈ పైని చెప్పినది సముచ్చయము కాదు.అనఁగా ఈ రెండున్ను వాసస్థలములని కాదు. సమ వికల్ప

మూ॥ వక్తవ్యమ్ ఆచార్యవైభవముమ్ స్వనికర్షముమ్,
జప్తవ్యమ్ గురుపరమ్పరైయుమ్ ద్వయముమ్

ర్యసన్నిధిగళై మున్నిడువరుళిచ్చెయ్‌తతు. ‘‘మద్భక్తైస్సహ సంవాస స్తదసిద్ధౌ మయాపివా’’ ఎన్ఱిఱే భగవదుక్తియుమ్. ఇని (వక్తవ్యమ్) తుడఙ్గి మేలైయ సముచ్చయమ్.

(వక్తవ్యమాచార్యవైభవముమ్ స్వనికర్షముమ్) అతావతు-ఇవనుక్కు సర్వకాలముమ్ నా క్కాల్ శొల్లప్పడువతు, దుర్గతియే పఱ్ఱాశాక త్తైన్ఱు యఙ్గీకరిత్తరుళిన ఆచార్యనుడైయ దయా క్షాన్త్యాది వైభవముమ్, ఎత్తనైయేనుమ్ దయాదిగుణపరిపూర్ణరు మేఱ్ఱిట్టుప్పార్క్కవరువరుక్కుమ్బడి నిఱ్క అనాత్మగుణపూర్త్తియాకిల తన్నుడైయ నికర్షముమాకిల ఇవైయిరణ్డుమ్, శ్రీమధురకవిగళా ఴ్వార్ ‘‘నన్మైయాల్’’ ఎన్ఱు పాట్టుతుడఙ్గి ఇవై యిరణ్డైయుమ్ విశదమాక వరుళిచ్చెయ్‌తారిఱే.

(జప్తవ్యమ్ గురుపరమ్పరైయుమ్ ద్వయముమ్) అతావతు-ఇవనుక్కు కాలక్షేపత్తుక్కు మ్ భోగత్తుక్కుమ్ ముడుప్పాక రహస్యమాక వనుసన్ధిక్కక్కడవతుపారప్పడువతు - ‘‘రామానుజాఙ్ఘ్రి చరణోఽస్మి’’ ఇత్యాదియిల్ పడియే సర్వేశ్వరఱ్కుమిరణ్డుక్కుక్కుడలాగ ‘‘సదాచార్య వంశోజ్ఞేయః ఆచార్యాణామసావసావిత్యాభగవత్తః’’ ఎన్ఱుపడియే స్వాచార్యాదిపరమాచార్యర్

మూ॥ చెప్పవలసినది ఆచార్య వైభవమును తన నైచ్యమును.
మూ॥ అనుసంధింపవలసినది గురుపరంపరయును ద్వయమును.

మున్నుకాను అనఁగా ఈ రెంటిలోనెద్దియైన నొక్కటిమాత్రము అట్టిది యనియును కాదు. అయితే ఆచార్య సన్నిధియే ప్రధానము. అది లభింపనప్పుడు అర్చావతార సన్నిధియని యెఱుంగునది. కావున నే మూలమున ఆచార్య సన్నిధిని ముందుగ పేర్కొనియున్నారు. ‘‘మద్భక్తైస్సహ సంవాస స్తదసిద్ధౌ మయాపివా’’ (నాభక్తులతోఁగూడ వసించునది. అది లభింపక పోయినట్లయిన, నా సన్నిధిని వసించునది) అని కదా భగవంతుఁడును చెప్పియున్నాఁడు.

‘‘వక్తవ్యమ్’’ అనువాక్యము మొదలుకొని యికమీద చెప్పఁబోవు వాటినన్నింటిని సముచ్చయముగాఁగొనునది. అనఁగా నికమీఁదచెప్పఁబోవువాటినన్నింటిని యనుష్ఠింపవలయు ననుట.

‘‘చెప్పవలసినది ఆచార్య వైభవమును స్వనైచ్యమును’’ అనఁగా ‘‘ఈతండు సర్వకాలము లయందును వాక్కుచేఁజెప్పవలసినది తన దుర్గతినే హేతువునుగాఁగొని తనను అంగీకరించి నట్టి యాచార్యునియొక్కడయా క్షాంత్యాది వైభవమున్ను ఎంత దయాళువులున్ను కన్నెత్తి చూడ నంత దోషపరిపూర్ణుఁడుగా నుండుటయును తనయొక్క తక్కువస్థితియును’’ అనుట. ‘‘నన్మై యాల్’’ (కణ్ణి, ౮-౫-౨) ఇత్యాది పాశురముల యందు ఈరెంటినిన్ని శ్రీమధురకవియాళ్వారులు విశదముగాఁ దెలిపియున్నారు కదా!

‘‘జపింపవలసినది గురుపరంపరయును ద్వయమున్ను’’ అనగా ‘‘ఈతనికి ప్రొద్దు పోవుటకును భోగమునకును అనుకూలములుగాను రహస్యముగ అనుసంధించుకొన వలసినది. ‘‘రామానుజాంఘ్రిచరణోఽస్మి’’ ‘‘రామానుజదాసుఁడను’’అని చెప్పియున్నట్లు సర్వేశ్వరుని కటాక్షమునకు పాత్రులై ‘‘సదాచార్యవంశోజ్ఞేయః ఆచార్యాణామసావసావిత్యా భగవత్తః’’ (ఆచార్యులలో నితండితండు సదా

మూ॥ పరిగ్రాహ్యమ్ పూర్వాచార్యర్కళుడైయ వచనముమ్ అనుష్ఠానముమ్,
పరిత్యాజ్యమ్ అవైష్ణవ సహవాసము మభిమానముమ్,

గవత్పర్యన్తైయాన గురుపరమ్పరైయుమ్, అన్దగురుపరమ్పరాప్రాప్తమాయ్ స్వాచార్యన్ తనక్కు తఞ్జమాక ఉపదేశిత్త ద్వయముమెన్రై ఇత్తాల్ గురుపరమ్పరాపూర్వకమాన ద్వయమే తనక్కు రహస్యమాక వనుసన్ధిత్తుక్కొళ్ళు పోరప్పడుమెన్రపడి. భాష్యకారర్క్కు కాలక్షేపప్రకారమరుళిచ్చెయ్కిరవిడత్తిల్ "ద్వయమర్థానుసన్ధానేనసహ సదైవంవక్తా" ఎన్రు పెరియ పెరుమాళరుళిచ్చెయ్తతు.

(పరిగ్రాహ్యమ్ పూర్వాచార్యర్ కళుడైయ వచనము మనుష్ఠానముమ్) ఆవతు- తనక్కు జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళ్ వర్ధిక్కైక్కు ఉపాయమాకక్కణ్డవిడఙ్గళిలే ఇన్నాల్ పరిగ్రహిక్కప్పడుమతు- నాథమునికళ్ ముతలాక ఇవ్వరువళ్ళ పూర్వాచార్యర్ కళుడైయ జ్ఞాతవ్యార్థప్రకాశకమాన దివ్యవచనఙ్గళుమ్, అన్దవచనానురూపమాక మవర్ అనుష్ఠానఙ్గళుమెన్రై. "సువ్యాహృతాని మహతాంసుకృతానితతస్తతః। సఞ్చిన్వన్ ధీర ఆసీతసిలహారీ సిలంయథా" ఎన్నక్కడవతిరే.

(పరిత్యాజ్యమవైష్ణవసహవాసము మభిమానముమ్) ఆవతు- జ్ఞానానుష్ఠాననాశకమెన్నుమ్

మూ॥ అవలంబింపవలసినది పూర్వాచార్యుల శ్రీసూక్తియును అనుష్ఠానమును.
మూ॥ త్యజింపవలసినది వైష్ణవులుకాని వారితోసహవాసమును, అభిమానమును.

చార్యవంశమునఁ జన్మించినవాఁడు అని యిట్లు భగవంతునివరకు నెఱుంగునది) అని వ్రాయించి యున్నట్లు స్వాచార్యుండు మొదలు పరమాచార్యులద్వారా భగవంతునివరకునుపోవు గురుపరంపరను అట్టి గురుపరంపర మూలముగ వచ్చినదియు, తనయాచార్యుండు తనకు రక్షకమైనట్టి దానినిగా నుపదేశించినట్టి ద్వయమును" అనుట.

ఇందువలన "గురుపంపరా పూర్వకమగు ద్వయమే ఈచేతనుండు రహస్యముగ అనుసంధించుకొనవలసినది" అని యేర్పడుచున్నది.

భాష్యకారులకు కాలమును గడపు మార్గము నుపదేశించు సందర్భమున, "ద్వయమును అర్థముతోఁగూడ ఎల్లప్పుడును అనుసంధించుకొనునది" అని కదా పెరియపెరుమాళ్లు (శ్రీవరదరాజప్పెరుమాళ్లు) వ్రాయించియున్నారు.

"గ్రహింపవలసినది పూర్వాచార్యుల శ్రీసూక్తియు అనుష్ఠానమును" అనఁగా "తనకు జ్ఞానానుష్ఠానములు వృద్ధిపొందుట కనుకూలముగ తానుచూచిన తావులనంతటను ఈతండు గ్రహింపవలసినది నాథమునులు మొదలుకొని యింతవరకుండు ఆచార్యులయొక్క తెలియవలసిన వాటిఁ దెలుపునట్టివియగు శ్రీసూక్తులును, వాటిని యనుసరించినవై దోషరహితములగు యనుష్ఠానములును" అనుట. "సువ్యాహృతాని మహతామ్ సుకృతాని తతస్తతః। సంచిన్వన్ ధీర ఆసీత సిలహారీ సిలం యథా" "పరిగ్రహింపదగినవలెనే పూర్వాచార్యుల శ్రీసూక్తులను వారి యనుష్ఠానములనున్నె సంగ్రహించునది" అని శాస్త్రమునందును చెప్పియున్నదికదా!

"త్యజింపవలసినది వైష్ణవులుకాని వారిసహవాసమును, అభిమానమును" అనఁగా "జ్ఞానానుష్ఠానములను నశింపఁజేయునవనెడి భయముతో నీతండు బొత్తుగ వదలవలసినది వైష్ణవలక్షణములు

మూ॥ కర్తవ్యమాచార్య కైఙ్కర్యముమ్ భగవత్కైఙ్కర్యముమ్.

మూ॥ ౨౭౫॥ కీழ் చ్చొన్న భగవత్కైఙ్కర్యమఱివతు శాస్త్రముఖత్తాలే.

భయత్తాలే ఇవనుక్కు సహవాసమాక విడప్పడుమతు- వైష్ణవలక్షణమిల్లాతవర్కళోడే సహవాసముమ్, అవర్కళ్ “ఇవన్ నమ్ముడైయవన్” ఎన్ఱు ఓరన్వయత్తాలే తన్నిడత్తిల్ పణ్ణు మభిమానముమెన్నై.

(కర్తవ్యమాచార్య కైఙ్కర్యముమ్ భగవత్కైఙ్కర్యముమ్) ఎన్ఱాల్తు - ఇవనుక్కు స్వరూపానుకూలమాకవే ఎప్పోతుమ్ శెయ్యప్పడుమతు, మహోపకారకనాన స్వాచార్యన్ విషయత్తిల్ ప్రేమపూర్వకమాకప్పణ్ణుమ్ కైఙ్కర్యముమ్. తన్నియోగపరతన్త్రనాయ్ప్పణ్ణుమ్ భగవత్కైఙ్కర్యముమెన్నై. ఆక, దినచర్యైయిల్ శొన్న స్వభావవిశేషఙ్గళెల్లామ్ (సదాచార్యప్రసాదత్తాలే వర్ధిక్కుమ్పడి పణ్ణిక్కొణ్డుపోరుకైయావతు)- ఇప్పడి యిరుక్కుమ్ వస్తవ్యజప్తవ్య పరిగ్రాహ్య పరిత్యాజ్యకర్తవ్యఙ్గళైయుమఱిన్దు ఇవత్తిలే నిష్ఠనాయ్ప్పోరుకై యెన్ఱుతాయిற்று.

ఇప్పడి కర్తవ్యమాన కైఙ్కర్యఙ్గళిరణ్డు మఱివతెమ్ముఖత్తాలే యెన్నుమాకాఙ్క్షైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (కీழ் చ్చొన్న) ఎన్ఱుతొడఙ్గి. (కీழ்) ఎన్ఱతు- వస్తవ్యాదికళైచ్చొన్న ఇన్దగ్రన్థత్తిలే యెన్ఱపడి. (భగవత్కైఙ్కర్యమఱివతు శాస్త్రముఖత్తాలే) ఎన్ఱతు- భగవాన్ ఇవనుక్కిప్పోతు వాయ్తిఱన్దు ఒన్ఱై అరుళిచ్చెయ్యామైయాలే తత్ప్రతిపాదకమాన శ్రుతిస్మృ

మూ॥ చేయవలసినది ఆచార్య కైంకర్యమును భగవత్కైంకర్యమును.

మూ॥ ౨౭౫॥ ముందు చెప్పిన భగవత్కైంకర్యమును శాస్త్రమునుండి తెలిసికొనునది

లేనివారితో సహవాసమును, అట్టివారు ఈతండు మనవాఁడు అని యేదొక సంబంధమువలన తన యెడలచూపునట్టి యభిమానమును” అనుట. “చేయవలసినది ఆచార్య కైంకర్యమును భగవత్కైంకర్యమును” అనఁగా “ఈతఁడు స్వరూపానుకూలముగ ఎప్పుడున్ను చేయవలసినది మహోపకారకుండగు స్వాచార్యుని విషయమున ప్రీతిపూర్వకముగాఁ జేయునట్టి కైంకర్యమును, అట్టి యాచార్యుని యాజ్ఞకుబద్ధుండై చేయునట్టి భగవత్కైంకర్యమును” అనుట.

కావున దినచర్యయందుఁ జెప్పఁబడిన స్వభావ విశేషములన్నింటిని సదాచార్యుని యనుగ్రహమువలన వృద్ధిపొందించుకొని పోవుటయనఁగా, ఈ పైని చెప్పఁబడినట్లు వసింపవలసిన వాటిని, జపింపవలసినవాటిని, త్యజింప వలసినవాటిని, చేయవలసినవాటినిన్ని తెలిసికొని, వాటిని అనుష్ఠించుకొనుచుండుట యని యేర్పడుచున్నది.

అవతారిక:—ఇట్లు చేయవలసినవిగాను చెప్పఁబడినటి కైంకర్యములను రెండింటినిన్ని తెలిసికొనుట యెట్లంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(ముందుచెప్పిన) ఇత్యాది. (ముందు) అనఁగా వసింపవలసినది మొదలగు వాటిఁజేర్చి చెప్పఁబడిన సందర్భమున ననుట. “భగవత్కైంకర్యమును తెలుసుకొనుట శాస్త్రద్వారా” అనఁగా “భగవంతుఁడు ఈతనికి ఇప్పుడు నోరుతెఱచి ఒక్కదానిన్ని చెప్పియుండనందున

మూ॥ఆచార్య కైఙ్కర్యమఱివతు శాస్త్రముఖత్తాలు మాచార్యవచనత్తాలుమ్.

మూ॥ ౨౭౬ ॥ కైఙ్కర్యమ్ తాన్ ఇరణ్డు అతావతు-ఇష్టమ్ శెయ్ కైయుమ్ అనిష్టమ్ తవిరు కైయుమ్

మూ॥ ౨౭౭ ॥ ఇష్టానిష్టఙ్గళ్ వర్ణాశ్రమఙ్గళైయుమ్ ఆత్మస్వరూపత్తైయుమ్ అవలమ్బిత్తిరుక్కుమ్.

త్యాది శాస్త్రముఖత్తాలే అఱియవేణుమెన్గై. (ఆచార్యకైంకర్యమఱివతు శాస్త్రముఖత్తాలు మాచార్య వచనత్తాలుమ్) ఎన్నతు- ఆచార్యవిషయత్తిల్ శుశ్రూషాప్రకారఙ్గళై ప్రతిపాదిక్కుం శాస్త్రముఖత్తాలుమ్, తనక్కిష్టానిష్టఙ్గళిన్న తెన్నుమిడత్తై యవరరుళిచ్చెయ్త వచనత్తాలుమెన్గై.

ఇనిమేల్ కైఙ్కర్యవేషత్తైయు మఱివిక్కైక్కాక (కైంకర్యన్దానిరణ్డు) ఎన్గిఱార్.

అతావతేతెన్న, (అతావతిష్టమ్ శెయ్ కైయు మనిష్టమ్ తవిరుకైయుమ్) ఎన్గిఱార్.

ఇవై తానిరణ్డుమెత్తై యవలమ్బిత్తిరుక్కుమెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్ (ఇష్టానిష్టఙ్గళ్) ఎన్తుతుదన్గి. అతావతు - కీళ్ చొన్న కైంకర్య ప్రతిసమ్బన్ధిక ళిరువరుడైయవు మిష్టానిష్టఙ్గళ్ ఇవ్వధికారియుడైయ వర్ణాశ్రమఙ్గళైయుమ్ ఆత్మస్వరూపత్తైయుమ్ పత్తిరియిరుక్కుమెన్గై. (ఇష్టానిష్టఙ్గళ్ వర్ణాశ్రమఙ్గళైప్పత్తి యిరుక్కైయావతు) - స్వవర్ణాశ్రమోచితమాన ధర్మఙ్గళై పరార్థబుద్ధ్యావనుష్ఠిక్కై యిష్టమాయ్ స్వార్థబుద్ధ్యాయనుష్ఠిక్కై అనిష్టమాయిరుక్కై. పరార్థబుద్ధ్యా

మూ॥ఆచార్యకైంకర్యమును శాస్త్రమువలనను ఆచార్యుని వలనను తెలిసికొనునది.

మూ॥ ౨౭౬ ॥ కైంకర్యము రెండువిధములు—ఇష్టమును చేయుటయును, అనిష్టమును తొలగించుటయును. ఇష్టానిష్టములు వర్ణాశ్రమములనున్ను ఆత్మస్వరూపమునున్ను బట్టియుండును.

తాని బ్రతిపాదించునట్టి శ్రుతిస్మృత్యాది రూపమగు శాస్త్రమువలన తెలియంగునది'' అనుట.

‹‹ఆచార్య కైంకర్యమును తెలిసికొనుట శాస్త్రముచేతను ఆచార్యునివచనమువలననఁగా ఆచార్యవిషయమగు శుశ్రూష యొక్క విధములఁ దెలుపునట్టి శాస్త్రముచేతనున్ను తనకిష్టానిష్టములు ఇవియని తెలుపునట్టివాఁడగు ఆచార్యుని శ్రీసూక్తివలనను'' అనుట.

అవతారిక:— ఇఁక మీఁదు కైంకర్యము యొక్క స్వరూపముఁ దెలుపుటకుగాను, కైంకర్యము రెండువిధములని యుపన్యాసమున తెలుపుచున్నారు.

అది యెద్దియనఁగా— ఇష్టముఁ జేయుట అనిష్టముఁ దొలగించుట యని తెలుపుచున్నారు.

అవతారిక— ఈ రెండున్ను దేనిని అవలంబించి యుండునటి కేని తెలుపుచున్నారు.

(ఇష్టానిష్టములు) ఇత్యాది. ఇంతకుముందు కైంకర్యమును గ్రహించువారలుగాఁ జెప్పఁబడినట్టి యుభయులయొక్కయును ఇష్టానిష్టములు ఈయధికారియొక్క వర్ణాశ్రమములను, ఆత్మస్వరూపమునున్ను బట్టియుండును.

‹‹ఇష్టములు వర్ణాశ్రమములనుబట్టి యుండుననఁగా— స్వవర్ణాశ్రమముల కనుకూలములగు ధర్మములను పరార్థము అనుష్ఠించుట యిష్టమై వాటినే స్వార్థముగా ననుష్ఠించుట యనిష్టమైయుం

అనుష్ఠిక్కైయావతు-లోకసఙ్గ్రహార్థమాకవుమ్ శిష్యపుత్రర్కళుడైయ ఉజ్జీవనార్థమాకవుమ్ ఆనృశంస్యత్తాలే అనుష్ఠిక్కై. ఇవ్వర్థత్తై, "ఇనియవర్గళిల్ నమ్మాచార్యర్కళ్ అనుష్ఠిక్కుమదు శిష్యపుత్రర్కళుడైయ ఉజ్జీవనార్థమాక ఆనృశంస్యత్తాలే అనుష్ఠిక్కుమార్ కళిత్తై. ఇప్పడి యనుష్ఠియాతపోదు భగవద్విభూతిభూతరాన చేతనర్క్కు నాశహేతువాకైయాలే ఈశ్వరనుక్కు అనభిమతభూతనావన్. ఆకైయాల్ యాతొరళవాలే లోకసఙ్గ్రహమ్ పిఱక్కుమ్, యాతొరళవాలే శిష్యపుత్రర్కళుక్కు ఉజ్జీవనముణ్డామ్, అవ్వళవుమనుష్ఠియ మెన్ఱతాయిఱ్ఱు. ప్రవృత్తిధర్మమ్తానే అభిసన్ధిభేదత్తాలే నివృత్తిధర్మమానపోపాలే* ఇన్దనివృత్తిధర్మముమ్ ప్రాప్యమాకక్కడవతు. ఇవ్విడత్తిల్ అకరణే ప్రత్యవాయమ్ ఎమ్బెరుమానుడైయ అనభిమతత్వముమ్ తన్నుడైయ పురుషార్థహానియుమాకక్కడవతు" ఎన్ఱు తనిశ్లోకత్తిలే ఇవర్తామే యరుళిచ్చెయ్దారిఱే. ఇనిస్వార్థబుద్ధ్యావనుష్ఠిక్కైయావతు- స్వవర్ణాశ్రమోచితమాక విహితఙ్గళానవైయాలే నమక్కిదై యనుష్ఠియాతొళియిల్ కృత్యాకరణరూపపాపమ్ వరుమెన్ఱు నినైత్తనుష్ఠిక్కై.

(ఇష్టానిష్టఙ్గళ్ ఆత్మస్వరూపత్తైప్పఱ్ఱియిరుక్కైయావతు), "ఇచ్ఛైస్స్వరూపమ్" ఎన్గిఱపడియే వినియోగదశైయిల్ శేషియుడైయ ఇచ్ఛానుగుణమాక స్వరూపత్తై వినియోగప్పడుత్తు

డుట పరార్థముగా ననుష్ఠించుట యనఁగా—లోకసంగ్రహార్థముగాను, శిష్యులయొక్కయు పుత్రులయొక్కయును ఉజ్జీవనముకుగాను దయతో ననుష్ఠించుట.

ఈయర్థమును, "ఇఁక వీటిలో మనపూర్వాచార్యులు అనుష్ఠించునవి, శిష్యులయొక్కయును పుత్రులయొక్కయును ఉజ్జీవనముకుగాను దయతో ననుష్ఠించినారు ఇంతియే. ఇట్లు అనుష్ఠింపకపోయినయెడల, భగవంతుని విభూతియగు చేతనులకు నాశముఁ గలుగఁజేయువాఁడగుటచే సర్వేశ్వరునికి అయిష్టుండగును. కావున నెంతమాత్రమనుష్ఠించుటచే లోకసంగ్రహము కలుగునో, మఱియు ఎంతమాత్ర మనుష్ఠించుటచే శిష్యులకును పుత్రులకును ఉజ్జీవనముగలుగునో అంతమాత్రము అనుష్ఠించునది యని యేర్పడుచున్నది.

* ప్రవృత్తిధర్మమే అభిప్రాయభేదముచే నివృత్తిధర్మ మగునట్లు ఈ నివృత్తిధర్మమున్ను ప్రాప్యముగాను కాఁగలదు.

ఈ విషయమును అనుష్ఠింపక పోయిన యెడల చెఱుపును, సర్వేశ్వరుని కిష్టము కాకపోవుటయు, తన పురుషార్థమునకు హానియును కలుగఁగలవు" అని తనిశ్లోకమున వీరే (శ్రీపిళ్లైలోకాచార్యులవారు) సాయించియున్నారు కదా!

ఇఁక స్వార్థబుద్ధితో ననుష్ఠించుట యనఁగా, తనవర్ణమునను ఆశ్రమమునను కావలసినవిగాను విధించియుండుటంజేసి, వీటి ననుష్ఠింపకపోతిమేని మనకు కృత్యాకరణరూపమగు (చేయవలసినదానిఁ జేయనందువలనగలుగు) పాపము వచ్చుననెడి తలంపుతో ననుష్ఠించుట.

"ఇష్టానిష్టములు ఆత్మస్వరూపమును బట్టియుండును" అనఁగా "ఇచ్ఛైస్స్వరూపము= భగవంతుని యిచ్ఛయే స్వరూపము" అన్నట్లు భగవంతునికై వినియోగపడునప్పుడు శేషియగు సర్వే

---

* "జ్యోతిష్టోమేన స్వర్గకామో యజేత" ఇత్యాదులలో స్వర్గాదులను బొందించుటకై విధింపఁబడిన జ్యోతిష్టోమాదికర్మములు "యజ్ఞేన దానేన" ఇత్యాది శ్రుతిప్రకారము ఉపాసనాంగములుగాను వినియోగపడునట్లు, ప్రపన్నునియొక్క వర్ణాశ్రమధర్మములును "ప్రియాయ మమ విష్ణోశ్చ" ఇత్యాదులఁ జెప్పఁబడుచున్న వినియోగవశమున కైంకర్యముగాను కాగలవు. అనఁగా ఫలాపేక్ష లేకుండ అనుష్ఠించునపుడు యజ్ఞాదులు ఉపాసనాంగములగునట్లు, సర్వేశ్వరునిప్రీతికై యనుష్ఠించునప్పుడు వర్ణాశ్రమధర్మములును వానికైంకర్యముగాను కాఁగలవు.

ళై ఇష్టమాయ్, తట్టుమాఱివినియోగమ్ కొళ్ళుమళవిల్ తన్నుడైయ శేషత్వత్తైయుమిట్టు ఇతాయ్ త్తన్ పారతన్త్ర్యత్తైయుమిట్టు ఎతిర్ విటీణాల్ తాలోలిత్తల్ శెయ్కై అనిష్టమాయిరుక్కై.

అజ్ఞనన్నిక్కే, (ఇష్టానిష్టఙ్గళ్) ఇత్యాదిక్కు, స్వవర్ణాశ్రమోచితఙ్గళై చ్చెయ్కై ఇష్టమ్, తద్విరుద్ధఙ్గళై చ్చెయ్కై అనిష్టమెన్ఱు, ఆత్మస్వరూపత్తుక్కు ఉచితమానవత్తై చ్చెయ్కై ఇష్టమ్, తద్విరుద్ధఙ్గళై చ్చెయ్కై యనిష్టమెన్ఱుమ్ యోజిక్కవుమామ్

ఇజ్జనుమన్నిక్కే, సోపాధికమాయ్ అనిత్యముమాన వర్ణాశ్రమఙ్గళిలే ఊఱ్ఱియిరుక్కై అనిష్టమ్, నిరుపాధికనిత్యశేషమాన ఆత్మస్వరూపత్తిలే ఊఱ్ఱియిరుక్కై ఇష్టమెన్ఱుమ్ యోజిక్కవుమామ్. ఇప్పరాత్ర్యత్తైయిట్టు చొల్లుకైయన్నిక్కే, అనిష్టమ్ వర్ణాశ్రమత్తై యవలమ్బిత్తిరుక్కుమెన్ఱిజ్జ విభజిత్తు వర్ణాశ్రమాచారత్తై అనిష్టకోటియిలే చ్చేర్త్తాల్, "శ్రుతిః స్మృతిర్మమైవాజ్ఞా యస్తాముల్లఙ్ఘ్య వర్తతే। ఆజ్ఞాచ్ఛేదీ మమ ద్రోహీ మద్భక్తోऽపి న వైష్ణవః" ఎన్ఱుమ్, "అవిప్లవాయ ధర్మాణాం పాలనాయ కులస్య చ। సఙ్గ్రహాయ చ లోకస్య మర్యాదాస్థాపనాయ చ। ప్రియాయ మమ విష్ణోశ్చ దేవదేవస్య శార్ఙ్గిణః। మనీషీ వైదికాచారం మనసాపి న లఙ్ఘయేత్। యథా హి వల్లభో రాజ్ఞో నదీం రాజ్ఞా ప్రవర్తితామ్। లోకోపయోగినీం రమ్యాం బహుసస్యవివర్ధినీమ్। లఙ్ఘయ

శ్వరుని యిచ్ఛకనుగుణముగ స్వరూపమును వినియోగపఱచుట యిష్టమై క్రమముతప్పి వినియోగపఱచుకొనునప్పుడు తనయొక్క శేషత్వమునుజూపించి వెనుదీయుటయు పారతంత్ర్యమువలన వానిజెఱుక్కొని భోగమున వినియోగపడకుండుటయును అనిష్టములుగానుండుట.

ఇంతేకాక, "ఇష్టానిష్టములు" ఇత్యాది వాక్యమును స్వవర్ణాశ్రమములకు అనుకూలము అగువాటి నొనర్చుట యిష్టము. అందులకు ప్రతికూలములగువాటి నొనర్చుట అనిష్టము అనియును అర్థము చెప్పకొనవచ్చును.

అథవా "ఆత్మస్వరూపమునకు తగినట్టివాటి నొనర్చుట యిష్టము అందులకు విరుద్ధములగు వాటినొనర్చుట యనిష్టము అనియును అర్థము చెప్పకొనవచ్చును.

ఇంతేకాక, సోపాధికములును అనిత్యములునునగు వర్ణాశ్రమముల విషయమున నెక్కువ ప్రావణ్యమును గలిగియుండుట యనిష్టము, నిరుపాధికమునను (స్వభావసిద్ధమునను) నిత్యమునను నున్న శేషభూతమైనట్టి యాత్మస్వరూపవిషయమున నెక్కువప్రావణ్యమును గలిగియుండుట యిష్టము అనియును అర్థముచేసికొనవచ్చును. ఇవ్విధమున ప్రావణ్యాతిశయమునుబట్టి చెప్పక, అనిష్టము వర్ణాశ్రమములనవలంబించి యుండుననియు, ఇష్టము ఆత్మస్వరూపము నవలంబించియుండుననియు నిట్లు విభజించి వర్ణాశ్రమానుగమములను అనిష్టకోటిలోఁ జేర్చితిమేని, "శ్రుతిః స్మృతిర్మమైవాజ్ఞా యస్తాముల్లఙ్ఘ్య వర్తతే। ఆజ్ఞాచ్ఛేదీ మమ ద్రోహీ మద్భక్తోऽపి న వైష్ణవః" (శ్రుతిస్మృతులు నాయొక్కయాజ్ఞ, వాటిని యతిక్రమించి నడచుకొనువాడు నా యాజ్ఞ నతిక్రమించినవాఁడు కావున వాఁడు ద్రోహి. భక్తుండయినను అట్టివాఁడు వైష్ణవుండు కాఁడు) అనియు,

"అవిప్లవాయ ధర్మాణాం పాలనాయ కులస్య చ। సఙ్గ్రహాయ లోకస్య మర్యాదాస్థాపనాయ చ। ప్రియాయ మమ విష్ణోశ్చ దేవదేవస్య శార్ఙ్గిణః। మనీషీ వైదికాచారం మనసాపి న లఙ్ఘయేత్। యథా హి వల్లభో రాజ్ఞో నదీం రాజ్ఞా ప్రవర్తితామ్। లోకోపయోగినీం రమ్యాం బహుసస్యవివర్ధినీమ్। లఙ్ఘయన్ శూలమారోహేదనపేక్షోऽపి తాం ప్రతి। ఏవం విలఙ్ఘయన్ మర్త్యో మర్యాదాం

మూ॥ ౨౭౯॥ పుణ్యత్తుక్కు అఞ్జియవన్ పాపత్తైప్పణ్ణానిఱే.

కూలమార్గో హేదవపేక్షో౽పి తావప్రీతిః ఏకాంతల బ్రహ్మణా మర్యాదాం వేదనిర్మితామ్। ప్రియో౽పి న ప్రియో౽సౌ మే మదాజ్ఞావ్యతివర్తనాత్ । ఉపాయత్వగ్రహం త్రివర్గ్గయేన్నసా సుధీః” ఎన్ఱుమ్ సర్వేశ్వరనుమ్ పిరాట్టియుమ్ అరుళిచ్చెయ్ద వచనఙ్గళోడుమ్ పూర్వాచార్యర్కళుడైయ వచనానుష్ఠానఙ్గళోడుమ్ విరోధిక్కుమిఱే! ఆనపిన్పు కీழ்చ్చొన్నపడియే ఇవ్వాక్యత్తుక్కు ప్పొరుళాకక్కడవదు.

“ఇమ్మూన్ఱు ప్రయోజనత్తైయుమ్ మేలిల్ వాక్యత్తోడు సఙ్గతియోడే”ఎన్నిల్! ప్రథమప్రయోజనత్తైయిల్, ఇప్పడి వర్ణాశ్రమానుష్ఠానత్తిల్ ప్రతిపత్తివిశేషఙ్గళైయుమ్ ఆత్మస్వరూపత్తినుడైయ వినియోగదశైయిల్ అనుకూల్య ప్రాతికూల్యఙ్గళైయుమాక ఇష్టానిష్టఙ్గళుక్కు విషయవిభాగమ్ పణ్ణవేణుమో? వర్ణాశ్రమానురూపమాయుమ్ స్వరూపానురూపమాయుమ్ ఇరుక్కుమవై ఇష్టమ్, తద్విరుద్ధఙ్గళాన అనుష్ఠానఙ్గళ్ చెయ్కై అనిష్టమెన్ఱో ఎన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (పుణ్యత్తుక్కు) ఎన్ఱుతొడఙ్గి. ద్వితీయప్రయోజనత్తైయిల్, ఇప్పడి వర్ణాశ్రమవిరుద్ధఙ్గళైయుమ్ స్వరూప విరుద్ధఙ్గ

మూ॥ ౨౭౯॥ పుణ్యము చేయుటకే భయపడువాఁడు పాపముఁ జేయఁడు కదా!

వేదనిర్మితామ్। ప్రియో౽పి న ప్రియో౽సౌ మే మదాజ్ఞావ్యతివర్తనాత్ । ఉపాయత్వగ్రహం త్రివర్గ్గయే న్నసా సుధీః”

(ధర్మపరిపాలనముకొరకున్ను, కులపరిపాలనముకొరకున్ను, లోకసంగ్రహముకొరకున్ను మర్యాదలను స్థాపించుటకొరకున్ను దేవదేవుఁడును, శార్ఙ్గపాణియును, విష్ణువును నగు నాయొక్క ప్రీతికొరకొన్ను బుద్ధిమంతుఁడయినవాడు వేదశాస్త్రముచే విధింపఁబడినట్టి యాచారమును మన స్సునందయినను అతిక్రమించుటకై తలంపగూడదు. రాజుయొక్క మంత్రి రాజుచేఁ బ్రవర్తింపఁ బడినదియు లోకమునకు నుపయుక్తమైనదియు, సుందరమైనదియు, ఎక్కువసస్యమును పండిం చునదియును నగు నదిని అబుద్ధిపూర్వకముగానయినను చెడగొట్టువిధమున వేదనిర్మితమగు మర్యా దను అతిక్రమించువాఁడు నాయాజ్ఞను అతిక్రమించుటంజేసి వాఁడు ప్రియుండయినను నాకు ప్రియుండుకాఁడు, అయితే నావిషయమున మోక్షోపాయమనెడి తలంపు నుంచకూడదు.) అని యును చెప్పియున్నట్లు, సర్వేశ్వరుండును పిరాట్టియును సాయించిగున్నట్టి వాక్యములతోను న్ను పూర్వాచార్యుల శ్రీసూక్తులతోను అనుష్ఠానములతోనున్ను విరోధించును కదా! కావున నింతకుముందు చెప్పినవిధమువనే యీపైవాక్యముకు అర్థముఁ జేసికొనవలయును.

అవతారిక—ఇట్లు మూఁడువిధములగు ప్రయోజనములకున్ను పైవాక్యముతో సంబంధమెట్లనఁ నగా, ప్రథమప్రయోజనమునందు, ఇవ్విధమున వర్ణాశ్రమానుష్ఠానములవిషయమునందు అభిప్రాయ భేదములను ఆత్మస్వరూపముయొక్క వినియోగదశయందు అనుకూల్య ప్రాతికూల్యములనున్ను ఇష్టానిష్టములనుగాను గ్రహింపవలయునా? వర్ణాశ్రమముల కనుకూలమైనవాటినిన్ని స్వరూపాను కూలములగు వాటినిన్ని యొనర్చుట యిష్టమనియు, వర్ణాశ్రమములతో విరోధించునట్టి వాటి నిన్ని స్వరూపముతో విరోధించునట్టి వాటినిన్ని చేయుట యనిష్టమనియును అర్థముఁ జెప్పకొన వలెనా? యనిచేని సెలవిచ్చుచున్నారు. (పుణ్యముకు) ఇత్యాది.

సూ॥ ౨౮౦॥ ఇవన్ పుణ్యత్తై ప్పాపమెన్ఱిరుక్కుమ్.

శెయ్యుమ్ శెయ్గై అనిష్టమెన్ఱు ఇవనుక్కుచ్చొల్లి త్తవిర్ప్పిక్కవేణుమో? ఎన్న, (పుణ్యత్తుక్కఞ్జుకిఱవన్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్. తృతీయయోజనైయిల్, ఇప్పడి వర్ణాశ్రమఙ్గళిలాఱ్ఱామైయుణ్డాల్ అకృత్యకరణఙ్గళ్ వన్దు పుకురాదో వెన్న, (పుణ్యత్తుక్కఞ్జుకిఱవన్) ఇత్యాదియాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (పుణ్యత్తుక్కఞ్జుకిఱవన్ పాపత్తైప్పణ్ణానిఱే) ఎన్నతు - భగవదనుగ్రహహేతువాక శాస్త్రసిద్ధమాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్ మోక్షవిరోధియెన్నుమత్తాలే పుణ్యమ్ శెయ్కైక్కుట్పడ అఞ్జుకిఱ ఇవ్వధికారి, భగవన్నిగ్రహహేతువాక శాస్త్రసిద్ధమాయ్ నరకావహమెన్ఱు సామాన్యరుమఞ్జిప్పడ చ్చెయ్యాతపాపత్తై యొరుకాలుమ్ శెయ్యానిఱే యెన్గై.

ఇవన్ పుణ్యత్తుక్కఞ్జుమ్పడియైయుమ్ వత్సలనాన ఈశ్వరనుక్కు మిడమఱుమ్పడి పాపప్రవృత్తియిల్లామైయుమ్ మఱ్ఱిరుక్కుమ్పడియైయుమ్ దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్, (ఇవన్ పుణ్యత్తై) ఇత్యాదివాక్యత్రయత్తాలే. అతావతు, ''తదా విద్వాన్ పుణ్యపాపే విధూయ నిరఞ్జనః పరమం సామ్యముపైతి'' ఎన్గైయాలే పుణ్యపాపఙ్గళిరణ్డుమ్ మోక్ష విరోధియెన్ఱిరుక్కు మివ్వధికారి, నాట్టార్ సుఖహేతువెన్ఱు విరుమ్బియిరుక్కుమ్ పుణ్యత్తై భగవత్ప్రాప్తిప్రతిబన్ధకతయా అనిష్టావహమాక్కి

సూ॥ ౨౮౦॥ ఈతఁడు పుణ్యమును పాపమునుగాఁ దలంచియుండును.

ద్వితీయయోజనయందు, ఇట్లు వర్ణాశ్రమవిరుద్ధములయిన వాటినిన్ని స్వరూపవిరుద్ధములయిన వాటినిన్ని చేయుట యనిష్టమని యీతనికిఁ దెలిపి యీతనిని వాటినుండి తొలగింపవలయునా? యంటి వేని, తెలుపుచున్నారు. (పుణ్యమునకు భయపడువాఁడు) ఇత్యాది.

తృతీయయోజనయందు ఇట్లు వర్ణాశ్రమములయెడలఁగల ప్రావణ్యమును పోగొట్టితిమేని అకృత్యకరణములు వచ్చి చేరవా? యంటివేని ''పుణ్యమునకు భయపడువాఁడు'' ఇత్యాది వాక్యముచేఁ దెలుపుచున్నారు.

''పుణ్యమునకు భయపడువాఁడు పాపముఁజేయఁడు'' అనఁగా ''భగవంతునికి అనుగ్రహము కలుగుటకు హేతువయినదిగాను శాస్త్రమునఁ జెప్పియున్నప్పటికిన్ని, మోక్షమునకు విరోధియగుటంజేసి యట్టిపుణ్యము నాచరించుటకు మిక్కిలి భయపడునట్టి యీతఁడు భగవంతుని నిగ్రహమునకు హేతువుగాను శాస్త్రసిద్ధమైనదియు, ''నరకమును గలుగఁజేయునది'' అనితలంచి సామాన్యజనులున్ను చేయనట్టి పాపమును ఒకప్పుడున్ను చేయఁడుకదా'' యనుట.

అవతారిక—ఈతండు పుణ్యమును భయపడువిధమును, వాత్సల్యముగల సర్వేశ్వరుండును దయచూపనట్టి పాపప్రవృత్తితో సంబంధింపకయుండునట్టి విధమునున్ను ''ఈతఁడు పుణ్యమును'' ఇత్యాది వాక్యత్రయముచేఁ దెలుపుచున్నారు.

''తదా విద్వాన్ పుణ్యపాపే విధూయ నిరఞ్జనః పరమం సామ్యముపైతి'' (జ్ఞానియగువాఁడు పుణ్యపాపములను వదలుకొని కర్మసంబంధములేనివాఁడై పరమసామ్యమును బొందుచున్నాడు'' అని చెప్పియుండుటచే పుణ్యపాపములు రెండును మోక్షవిరోధులని నిశ్చయించుకొని యుండునట్టి యీయధికారి లోకులు సుఖహేతువునుగాను ప్రేమించియుండునట్టిపుణ్యమును భగవత్ప్రాప్తిప్రతిబంధకమగుటచే ననిష్టమును గలుగఁజేయునది యగుటంచేసి దుఃఖహేతువగు పాపమనితలంచి భయపడియుండును.

మూ॥ అవన్ పాపత్తై ప్పుణ్య మెన్ఱిరుక్కుమ్.
అవనుక్కు అతుకిడైయాతు, ఇవనతు శెయ్యాన్.

మూ॥ ౨౭౧॥ కైఙ్కర్యమ్ తాన్ భక్తిమూలమల్లాతపోతు భీతిమూలమాయ్ వరవేణుమ్

యాలే, దుఃఖత్తై ఉణ్డాన పాపమెన్ఱు నినైత్తు వెఱుత్తిరుక్కుమ్; ఆశ్రితన్ శెయ్తకుఱ్ఱఙ్గళై నల్లగ్గుణమాకవే కొళ్ళుమవనాన వత్సలనాన ఈశ్వరన్, ఇవ్వధికారి ఏతేనుమొరుపాపత్తైప్పణ్ణినుమ్ అత్తైక్కుఱ్ఱమాక నినైయాతే నల్లగ్గుణమాక నినైత్తుక్కొణ్డిరుక్కుమ్; అవనప్పడి యిరున్దానే యాకిలుమ్ ఇవ్వధికారి పాపప్రవృత్తియిల్ అన్వయమఱ్ఱు నియతనాయ్ వర్త్తిక్కైయాలే, పాపత్తైప్పుణ్యమాకక్కొళ్ళుమ్ వత్సలనానవనుక్కు అతు అత్తైప్పట్టుప్పోమిత్తనైయొఴియక్కిడైయాతెన్నై. అక, కీఴ్క్కర్త్తవ్యమాకచ్చొన్న కైఙ్కర్యముపదేశ ఇవ్వళవాలేయెన్నుమ్, కైఙ్కర్యన్దాన్ ద్వివిధమెన్నుమ్, అతుతానిన్నతెన్నుమ్, ఇదుభయము మిన్నత్తై యవలమ్బిత్తిరుక్కుమెన్నుమ్ శొల్లి అతిల్ ప్రాసఙ్గికశఙ్కాపరిహారమ్ పణ్ణప్పట్టతు.

ఈదృశకైఙ్కర్యమివనుక్కు ఏతేనుమొరువఴియాలే యాకిలు ముణ్డాకవేణుమెన్ను మిత్నుడైయ అవశ్యకర్త్తవ్యత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (కైఙ్కర్యన్దాన్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (భక్తిమూలమాయ్వరుకైయావతు). శేషియుడైయ ముకమలర్త్తిక్కు ఉపాయనమాయే శెయ్తుకొణ్డు నిఱ్కవేణ్డుమ్పడియాన తద్విషయప్రేమ మడియాకవరుకై. (అల్లాతపోతు భీతిమూలమాయ్

మూ॥ సర్వేశ్వరుండు పాపమును పుణ్యమని తలంచియుండును. వానికది లభింపదు.
ఈతండు దానిఁ జేయఁడు.

మూ॥ ౨౭౧॥ కైంకర్యమును భక్తిమూలముగఁ **జేయనప్పుడు భీతిమూలముగా**
నైనను **చేయవలయును.**

ఆశ్రితులొనర్చిన దోషమును గుణమునుగాఁ గొనునట్టి యతిదయాళువగు సర్వేశ్వరుండు ఈయధికారి దేనినైన నొకపాపముఁ జేసినను, దానిని దోషముగానెంచక గుణమునుగానెంచి సంతోషముతో నుండును.

సర్వేశ్వరుండిట్టిధముననుండినను, ఈయధికారి పాపప్రవర్తనములో సంబంధమెంత మాత్రములేనివాఁడగుటంజేసి పాపమును పుణ్యమునుగానెంచునట్టి వత్సలుండగు వాతండు దానిని కోరుచుండినను నేతప్పుయాది యీతనియందు దానికి లభింపదు.

కావున నింతకుముందు చెప్పిన కైంకర్యమును తెలిసికొనుట యిందుమూలముగననియు, కైంకర్యము రెండువిధములనియు, ఆరెండువిధము లివ్వియనియు, అవి రెండును దీని నవలంబించి యుండుననియును చెప్పి యీసందర్భమున ప్రసంగవశమున వచ్చిన శంకలనున్న పరిహరించిన వారయిరి.

అవతారిక — ఇట్టి కైంకర్యము ఈచేతనునికి యెవ్విధముననైనను ఒక విధముననుండి యుండవలయుననుచు నిది యవశ్యముగ చేయవలసినదియని తెలుపుచున్నారు.

(కైంకర్యము) ఇత్యాది భక్తిమూలముగా వచ్చుటయనఁగా—శేషియొక్క సంతోషముకు ముఖోల్లాసమునకు వాటిని చేయుచుండవలసినదియని యాతని విషయమగు ప్రీతిమూలముగ సంప్రాప్తించునది. అట్లుకాకున్న, భయముమూలముగ వచ్చునది—

మూ ॥ ౨౮౨ ॥ అతువు మిల్లాతపోతు అధికారత్తిలుమ్ ఉపాయోపేయఙ్గళిలుమ్ అన్వయమిన్ఱిక్కే యొழிయుమ్.

మూ॥ ౨౮౩॥ కైఙ్కర్యన్దన్నై ఫలసాధనమాక్కాతే ఫలమాక్కవేణుమ్

వరుకైయావతు). అతిన్నిక్కేయొழிన్దాల్, "అకిఞ్చిత్కరస్య శేషత్వానుపపత్తిః" ఎన్గిఱపడియే శేషత్వవృత్తియిల్లాతపోతు శేషత్వ హానిపిఱక్కుమెన్నుమ్ భీతియడియాకవరుకై. ఇతిల్ భక్తిమూలమానతువే ముఖ్యమ్, తదలాభత్తిల్ భీతిమూలన్దానాకిలుమ్ వేణుమెన్నపడి.

అతుతానుమిల్లావిడిల్ శెయ్వతెన్నెన్న; అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అతువుమిల్లాతపోతు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు-అముఖ్యమాన భీతిమూలకైఙ్కర్యన్దానుమిల్లాతపోతు, కిఞ్చిత్కారాభావత్తాలే శేషత్వరూపమాన వధికారత్తిలుమ్, అధికారిసాపేక్షమాయిరున్దుళ్ళ శేషియుడైయ కృపారూపమాన ఉపాయత్తిలుమ్, ఇవనుడైయ అనుకూలవృత్తిసాపేక్షమాన అవనుడైయ ముకమలర్త్తియాకిఱ ఉపేయత్తిలు మన్వయమఱ్ఱువిడుమెన్గై

అక, కీழ్ ఇరణ్డువాక్యత్తాలుమ్ కైఙ్కర్యావశ్య[illegible]వ్యత్వముమ్ కైఙ్కర్యాభావత్తిల్ వరుమనర్థవిశేషఙ్గళుమ్ కాట్టప్పట్టతు; ఏవం విధకైఙ్కర్యత్తిల్ సాధనబుద్ధియై త్తవిర్క్కిఱార్ మేల్, (కైఙ్కర్యన్దన్నై) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు-ఇప్పడి అవశ్యకరణీయమాక కీழ్ చ్చొన్న కైఙ్కర్యన్దన్నై ప్పణ్ణుమళవిల్ దృష్టాదృష్టఫలఙ్గళిలేతేనుమొన్ఱుక్కు సాధనమాక ప్రతిపత్తిపణ్ణాతే స్వయమ్ప్రయోజనమాక ప్రతిపత్తిపణ్ణవేణుమెన్గై.

మూ ॥ ౨౮౨ ॥ అదియైనను లేనిచో, అధికారముతోను, ఉపాయోపేయములతోనును గల సంబంధమును వదలుకొనును.

మూ॥ ౨౮౩॥ కైంకర్యమును ఫలసాధనమునుగాఁ దలంపక, ఫలమునుగానే తలంచనది.

"అకించిత్కుర్వతః శేషత్వానుపపత్తిః" (కొంచమయినను చేయనివాని శేషత్వము భంగము కలుగును) అన్నట్లు శేషత్వవృత్తిలేకపోయినట్లయిన శేషత్వమునకు హానికలుగుననెడి భయము వలనఁ జేయునది. వీటిలో భక్తిమూలముగఁ జేయునదియే ముఖ్యము. అది లేకపోయినయెడల భీతిమూలముగానయినను చేయుచుండవలయును.

అవతారిక—అదియున్ను లేకపోయినచో, చేయవలసినది యేమంటివేని తెలుపుచున్నారు.

అంతముఖ్యమైనదిగా నెన్నఁబడనట్టి భీతిమూలకమగు కైంకర్యమున్ను లేనిచో అట్టివాఁడు కొంచమైనను చేయనందున శేషత్వరూపమగు నధికారముతోను అట్టి యధికారమును బట్టి యుండునట్టి శేషియగు సర్వేశ్వరుని కృపారూపమగు ఉపాయముతోనున్ను, ఈతనియొక్క యనుకూలమగు నడవడికను బట్టియుండు వానిముఖవికాసరూపమగు ఉపేయముతోనున్ను సంబంధములేనివాఁడగును" అనుట.

అవతారికః—కావున ఈపైరెండు వాక్యములచేతను కైంకర్యమును ఆవశ్యముగ చేయవలయుననియు, లేనియెడల సంభవించునట్టి యనర్థములున్ను చెప్పఁబడినవి. యివ్విధమగు కైంకర్యమును సాధనముగాఁ దలంపఁగూడదని తెలుపుచున్నారు.

(కైంకర్యము) ఇత్యాది, ఇట్లు ఆవశ్యముగ చేయవలసినదిగాను ఇంతకుముందు చెప్పఁబడినట్టి కైంకర్యము నొనర్చునప్పుడు దీనిని దృష్టాదృష్టఫలములలో దేనికైన నొకదానికి సాధనము [illegible] దలంపవలయును.

మూ॥ ౨౮౪॥ అతావతు - తాన్ కైయేలాతే అవనైక్కైయేఱ్కప్పణ్ణుకై.
మూ॥ ౨౮౫॥ కొడుత్తుక్కొళ్ళాతే కొణ్డత్తుక్కు క్కైక్కూలి కొడుక్కవేణుమ్.

ఇత్తై విశదీకరిక్కిఱార్ మేల్, (అతావతు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (అతావతు) ఎన్ఱతు. ఇత్తై సాధనమాక్కాతే ఫలమాక్కైయావతెన్నపడి. (తాన్ కైయేలాతే అవనై క్కైయేఱ్కప్పణ్ణుకైయావతు). కైఙ్కర్యమ్పణ్ణుకిఱతాన్ అతుక్కు ఫలమాక అవన్ పక్కలిలే ఒన్ఱైయర్థియాతే స్వయమ్ప్రయోజనమాక చ్చెయ్యానిన్ఱుకొణ్డు, కైఙ్కర్యమ్ కొళ్ళుకిఱవన్ఱై ''తాస్సర్వా శ్శిరసా దేవః ప్రతిగృహ్ణాతివై స్వయమ్'' ఎన్గిఱపడియే తన్ పూర్తిపారాతే సాపేక్షనాయ్ విరుమ్బికై క్కొళ్ళుమ్పడి పణ్ణుకై.

ఇవ్వళవుమ్ పోరాతు, తాన్ కొడుత్తై అవన్ కొణ్డతుక్కు ప్రత్యుపకారమ్ పణ్ణవుమ్ వేణుమెన్గిఱార్ మేల్, (కొడుత్తు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు ''దేహి మే దదామి తే''ఎన్గిఱపడియే తానవను క్కొడుత్తై సమర్పిత్తు అవన్ పక్కలిలే ఒరుప్రయోజనమ్ కొళ్ళాతే,''ఇన్ఱు వన్దిత్తనైయుమ్ అముతుశెయ్ తిడప్పెఱిల్ నానొన్ఱు నూఱాయిరమాక క్కొడుత్తు ప్పిన్నుమాళుమ్ శెయ్వన్'' ఎన్ఱ పెరియాழ్వార్ తిరుమకళైప్పోలే తాన్ సమర్పిత్త ద్రవ్యత్తై అవనఙ్గీకరిత్త ఉపకారత్తుక్కాక, అప్పడియిరుక్కుమ్ ద్రవ్యఙ్గళై త్తన్ప్రీతివేగానుగుణమాక నిఱైయ క్కొణ్డువన్దు సమర్పియానిన్ఱుకొణ్డు పిన్నైయుమడిమై శెయ్కైయాకిఱ కైక్కూలి కొడుక్కవేణుమెన్గై.

మూ॥ ౨౮౪॥ అనఁగా తాను చేయిజాపక వానిని చేయిజాపునట్లు చేయునది.
మూ॥ ౨౮౫॥ ఇచ్చి పుచ్చుకొనక, పుచ్చుకొనినందుకు కూలి యివ్వవలయును.

అవతారిక:—ఈవిషయమును వివరించుచున్నారు.

(అనఁగా) ఇత్యాది. అనఁగా = దీనిని సాధనముగాఁగొనక ఫలముగాఁగొనుట యనఁగాననుట. తానుచేయిజాపక వానిని చేయిజాపునట్లు చేయుటయనఁగా—కైంకర్యముఁజేయునట్టి తాను అందులకు ఫలముగాను వానివద్దనుండి యెద్దియైన నొకదానిఁగోరక తానొనర్చునట్టి కైంకర్యమునే ఫలమునుగాభావించి యిట్టి కైంకర్యమును స్వీకరించునట్టి సర్వేశ్వరుని ''తాస్సర్వాశ్శిరసాదేవః ప్రతిగృహ్ణాతివై స్వయమ్'' (వాటినన్నింటిని సర్వేశ్వరుండు నెత్తినపెట్టుకొనును) అని సాయించి యున్నట్లు తనయొక్క సంపూర్ణత్వమును మాడక, ఇవి కావలసినవాడై వీటిని ప్రీతితో గ్రహించునట్లు చేయునది.

అవతారిక:—ఇంతమాత్రమే కాదు. తాను ఇచ్చినదానిని వాఁడంగీకరించినందులకు ప్రత్యుపకారము చేయవలయునని తెలుపుచున్నారు.

''నీకిదియిచ్చుచున్నాను. నాకదియ్యి'' అన్నట్లు తానొకదానిని సమర్పించి వానివలన నొకప్రయోజనము నపేక్షింపక, ''ఇన్ఱువన్దిత్తనైయుమముతుశెయ్ తిడప్పెఱిల్, నానొన్ఱు నూఱాయిరమాక కొడుత్తుప్పిన్నుమాళుమ్ శెయ్వన్'' (నా. తి. ౯-౭) (ఇప్పుడిచ్చటికి వేంచేసి వీటి నారగించితిరేని ఒకటికి నూరువేలుగా సమర్పించుటయే కాక కైంకర్యము చేయుదును) అని యానతిచ్చిన పెరియాళ్వారుల కుమార్తెయగు శ్రీ ఆండాళువలెనే ''తాను సమర్పించిన ద్రవ్యమును వాఁడు అంగీకరించుటయనెడి యుపకారముకుగాను అట్టి ద్రవ్యములను తనప్రీతికొలది మిక్కుటముగాఁగొనివచ్చి సమర్పించుచు తిరిగి కైంకర్యముఁజేయుట యను కూలినిసయితము నీయవలయును'' అనుట.

మూ॥ ౨౮౬ ॥ శ్రీవిదురర్కైయుమ్ శ్రీమాలాకారర్కైయుమ్ కూనికైయుమ్ పోలే కిఞ్చిత్కరిత్తాల్ స్వరూపమ్ నిఱమ్పెఱువతు.

మూ॥ ౨౮౭॥ మడి తడవాతశోఱుమ్ కురుళ్ నాఱాత పూవుమ్ కుఱ్ఱాంబుపడాత శాన్తుమిఱే ఇవర్కళ్ కొడుత్తతు.

ఇప్పడి యనన్యప్రయోజనరాయ్ కిఞ్చిత్కరిత్తాలాయిత్తు స్వరూప ముజ్జ్వలమావతెన్న మత్తై సదృష్టాంతమాక వరుళిచ్చెయ్కిఱార్,(శ్రీవిదురర్కైయుమ్) ఎన్తుతుడఙ్గి.

దృష్టాంతభూతరానవర్కళ్ కిఞ్చిత్కరిత్త ప్రకారత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (మడితడవాత)ఎన్తుతుడఙ్గి. (మడితడవాతశోఱావతు)-మున్దఱ వాదరత్తోడే ఇట్టు పిన్నై "ఇతుక్కు కొళ్ళత్తరలాకాతో" ఎన్తు మడిచ్చీరైశోధిత్తుక్కొణ్డు మడిప్పిడిత్తుత్తడవి ఉణ్డాన్ నెఞ్జు శోఱుమ్పడిపణ్ణుమ్ ప్రయోజనాన్తరపరరిడుమ్ శోఱుపోలన్రిక్కే, ఉణ్ణవన్ నెఞ్జు శుకిక్కుమ్పడి అనన్యప్రయోజనమాన శోఱు.ఇప్పడియిరుక్కుమ్ శోఱిఱే "భుక్తవత్సుద్విజాగ్ర్యేషు నిషణ్ణః పరమాసనే। విదురాన్నాని బుభుజే శుచీని గుణవన్తి చ"ఎన్తు పావనత్వభోగ్యత్వ ప్రశస్తమామ్పడి శ్రీవిదురర్ అవనుక్కు సమర్పిత్తతు. (కురుళ్ నాఱాతపూవావతు) - అగ్నిస్పర్శముణ్డానాల్ కురుళ్ నాఱుమ్పడి యిఱే పూవిన్ స్వభావమిరుప్పతు, అప్పడియే ప్రయోజనాన్తరస్పర్శమాకిఱ కురుళ్ నాత్తమిల్లాతపడి అనన్యప్రయోజనత్వ పరిమళయుక్తమాకైయిడుమ్ పుష్పమ్.ఇప్పడి యిరుక్కుమ్ పూవిఱే "ప్రసాద

ము॥ ౨౮౬॥ శ్రీవిదురునివలెను, మాలాకారునివలెను, కూనివలెనున్న కైంకర్యముఁజేసినట్లయిన, స్వరూపము ప్రకాశించును.

మూ॥ ౨౮౭॥ రోండిపట్టిచూడని యన్నమును, వెంట్రుకలవాసనలేని పుష్పమును సున్నముతగలని చందనమును గదా వీరు సమర్పించినది.

అవతారిక:—"ఇట్లు ఫలాపేక్షలేకుండ కైంకర్యమొనర్చినచో, స్వరూపము ప్రకాశించును" అను విషయమును దృష్టాంతపూర్వకముగాఁ దెలుపుచున్నారు.

(శ్రీవిదురుని) ఇత్యాది.

(రోండిపట్టిచూడని అన్నము) అనఁగా మొదట ఆదరణచేసి యన్నముపెట్టి పిమ్మట దీనికి గాను డబ్బులియ్యజాలవా? యని రోండిపట్టి వెదకిచూచి, అన్నముతినిన వానిమనస్సును కష్టము గలుగఁజేయునట్టి ప్రయోజనాంతరపరులు పెట్టునట్టియన్నము వంటిదికాకుండ, తినినవాని మనస్సు సంతోషపడునట్లు యనన్యప్రయోజనులగు వారు పెట్టిన యన్నము.

ఇవ్విధమైనట్టి యన్నమునే కదా "భుక్తవత్సు ద్విజాగ్ర్యేషు నిషణ్ణః పరమాసనే। విదురాన్నాని బుభుజే శుచీని గుణవంతిచ"(బ్రాహ్మణాద్యగ్రవర్ణములవారు భుజింపఁగా మంచియాసనమునఁగూర్చుండి పరిశుద్ధమును రుచికరమును నగు విదురునియన్నమును భుజించెను) అన్నట్లు పావనత్వభోగ్యత్వములమూలముగ శ్లాఘ్యమైనదిగానుండునట్టి యన్నమునగదా విదురుండు భగవంతునికి (శ్రీకృష్ణునికి) సమర్పించినది.

కమురు కంపుగొట్టని పుష్పమనఁగా అగ్నిస్పర్శము తగిలినట్లైన,కమురుకంపు కొట్టునదిగానుకదా పుష్పముయొక్క స్వభావముండును. అట్లు ప్రయోజనాంతర స్పర్శరూపమగు కమురు కంపు లేకుండ అనన్యప్రయోజనత్వరూపమగు పరిమళముతోఁగూడియుండునట్టి పుష్పముండును.

మూ॥ ౨౮౮ ॥ కైఙ్కర్యదశైపోలే మున్బుళ్ళదశైకళిలుమ్ స్వరూపత్తై ఉజ్జ్వల
మాక్కవేణుమ్.

పరమోదారాథో మమగేహముపాగతో । ధన్యోఽహమర్చయిష్యామి త్యాహమాల్యోపజీవనః" ఎన్ఱు విశేషజ్ఞర్ శ్లాఘిక్కుమ్బడి అత్యాదర పూర్వకమాక శ్రీమాలాకారర్ అవనుక్కుక్కొడుత్తదు. (కుడ్డామ్బుడారి కాద్దావదు)-ఆయిరమ్పొన్నైయిట్టుక్ కట్టియుమ్ కుడ్డామ్బుత్తివత్తైపడక్కడ వప్పడియిఱే శాన్దిన్ స్వభావమ్, అప్పడియే ప్రయోజనాన్తరస్పర్శమాకిఱ దోషమిన్ఱిక్కే అనన్యప్రయోజనమాన శాన్దు. ఇప్పడి యిరున్దుళ్ళ శాన్దిఱే "సుగన్ధమేతద్రాజార్హం రుచిరం రుచిరాననే। ఆవయోర్గాత్రసదృశం దీయతామనులేపనమ్" ఎన్ఱు అవనర్థిత్తవనన్తరమ్ పూశుమ్ కాన్దాబ్బడి కొడుత్తదు. ఆకై, ఇప్పడి అనన్యప్రయోజనమాక క్కిఞ్చిత్కరిత్తాలాయిత్తు కైఙ్కర్యాశ్రయమాన స్వరూపముజ్జ్వలమావదెన్ఱు. ఆకై, ఇవ్వళవుమ్ వస్త్వాదిగణత్తైయిల్ చరమోక్తమాన కర్తవ్యరూప కైఙ్కర్యత్తైచ్చోధిత్తు, తాదృశకైఙ్కర్యత్తాలే స్వరూపముజ్జ్వలమామెన్నుమిడత్తైయుమ్ అరుళిచ్చెయ్దారాయిత్తు.

ఇప్పడి అనన్యప్రయోజననాయ్క్కొణ్డు కైఙ్కర్యమ్ శెయ్దాలే స్వరూపముజ్జ్వలమావ

మూ॥ ౨౮౮॥ కైంకర్యదశయందువలెనే పూర్వముండు దశలయందును స్వరూపమును ప్రకాశింపఁజేయవలయును.

ఇవ్విధముగ నుండునట్టి వృష్యమును కదా! "ప్రసాదపరమోదారో మమగేహ ముపాగతో ధన్యోఽహమర్చయిష్యామీత్యాహ మాల్యోపజీవనః" (అనుగ్రహపూర్ణులగు శ్రీరామలక్ష్మణులు నా గృహమునకు వేంచేసినారు నేను ధన్యుండను. వారల నర్చింప లభించితినని మాలాకారుండు చెప్పెను) అన్నట్లు విశేషజ్ఞులు శ్లాఘించునట్లు యొక్కువ ఆదరణతో శ్రీమాలాకారుడు సర్వేశ్వరునికి సమర్పించినది.

సన్నముపడని చందన మనఁగా— వేలువేలుగ ద్రవ్యమును ఖర్చుపెట్టినను, సున్నముపడితే చెడిపోవునటిదిగాను కదా! చందనముయొక్క స్వభావముండును. అట్లు ప్రయోజనాంతర స్పర్శరూపమగు దోషములేకుండ అనన్యప్రయోజనమైన చందనముగ ఫలాపేక్షలేకుండ సమర్పించినట్టి చందనము)

ఇవ్విధమైనట్టి చందనమే కదా! "సుగంధమేతద్రాజార్హమ్ రుచిరం రుచిరాననే అవయోర్గాత్రసదృశం దీయతామనులేపనం" (ఓరుచిరాననా! ఈచందనము మంచి పరిమళముగలది. ఇది రాజులకుఁదగినది. ఇది మనోహరమయినది. మాశరీరములకుఁదగినట్టి చందనము నొసంగుమా) అన్నట్లు సర్వేశ్వరుండు కోరినపిమ్మట పూసుకొనుట కనుకూలమగునట్టి చందనము కదా కాని సమర్పించినది.

కావున నింతవరకును వాసస్థలము మొదలగువాటిఁ జెప్పఁబడునప్పుడు కుట్టకుదిని చెప్పఁబడినదియు, అవశ్యము చేయవలసినదియునగు కైంకర్యమునుగురించి విచారించి యట్టికైంకర్యమువలన స్వరూపము ప్రకాశించునని తెలిపినవారయిరి.

అవతారిక:—ఇట్లు ఫలాపేక్షలేకుండ కైంకర్యము చేయుటచేతనే స్వరూపము ప్రకాశించునని చెప్పినందున మోక్షావస్థయందలి కైంకర్యదశయందు స్వరూపము ప్రకాశించునని వేఱు

మూ॥ ౨౮౯॥ మున్నే నాలుదశై యుణ్డు.

మూ॥ ౨౯౦॥ అతావతు - జ్ఞానదశైయుమ్, వరణదశైయుమ్, ప్రాప్తిదశైయుమ్, ప్రాప్యానుభవదశైయుమ్.

తెన్ఱు శొన్నవితిలే ముక్తావస్థైయిల్ కైఙ్కర్యదశైయిల్ స్వరూపోజ్జ్వల్యముమ్ అర్థాఙ్గుక్తమెన్ఱు నినైత్తు, ఇప్పడి కైఙ్కర్యదశైయిల్ స్వరూపత్తై ఉజ్జ్వలమాక్కుమోపాతి ఏతత్పూర్వదశావిశేషఙ్గళిలుమ్ స్వరూపత్తై ఉజ్జ్వలమాక్కవేణుమెన్ఱు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (కైఙ్కర్యదశైపోలే) ఎన్ఱుతొడఙ్గి. (మున్బుళ్ళదశైకళిలుమ్) ఎన్ఱతు- కైఙ్కర్యత్తుక్కు పూర్వదశైకళిలుమెన్ఱపడి.

మున్నే ఎత్తనైదశై యుణ్డెన్న మాకాంక్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (మున్నే నాలుదశై యుణ్డు) ఎన్ఱు.

అన్ద నాలుదశైయుమ్ దానేతెన్ను మపేక్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అతావతు) ఎన్ఱుతొడఙ్గి, (జ్ఞానదశైయావతు) - ఆచార్యోపదేశత్తాలే తనక్కు జ్ఞానమ్పిఱన్ద నిల్లుకిఱదశై. (వరణదశైయావతు) - సిద్ధోపాయభూతనాన సర్వేశ్వరనై త్తనక్కు ఉపాయమాగ వరిక్కుమదశై. (ప్రాప్తిదశైయావతు)- సాంసారికసకలదురిత నివృత్తిపూర్వకమాక అవనై త్తిరువడికళై ప్రాపిక్కుమదశై. (ప్రాప్యానుభవదశైయావతు) - ప్రాప్యభూతనానవనై క్కిట్టి యనుభవిక్కుమదశై. ఇవ్వనుభవజనితప్రీతికారిత కైఙ్కర్యమిఱే పరమపురుషార్థమ్. ప్రథమాపేక్షితమాన తత్త్వజ్ఞానమున్, జ్ఞాన

మూ॥ ౨౮౯॥ ముందే నాల్గు దశలు కలవు.

మూ॥ ౨౯౦॥ అవి యెవ్వియనఁగా—జ్ఞానదశయును, వరణదశయును, ప్రాప్తిదశయును, ప్రాప్యానుభవదశయును.

చెప్పనక్కఱలేకుండనే సిద్ధమగుచున్నదనితలంచి, ఇట్లు కైంకర్యదశయందు స్వరూపమును ప్రకాశింపఁజేసికొనునటుల, దీనికిముందు దశలయందును స్వరూపమున ప్రకాశింపఁజేసికొనునదియని తెలుపుచున్నారు.

(కైంకర్యదశవలెనే) ఇత్యాది, పూర్వపుదశలనఁగా కైంకర్యమునకు పూర్వపు దశలనుట.

అవతారిక:—పూర్వము ఎన్నిదశలున్నవంటివేని తెలుపుచున్నారు. (మునుపే నాల్గుదశలు కలవు) ఇత్యాది.

అవతారిక:—ఈనాల్గుదశ లెవ్వియనగా దెలుపుచున్నారు (అవియెవ్వి) ఇత్యాది.

జ్ఞానదశయనఁగా— ఆచార్యోపదేశమువలన తనకు జ్ఞానము గలుగునట్టి దశ.

వరణదశయనఁగా—సిద్ధోపాయమగు సర్వేశ్వరుని ఉపాయముగాను వరించునట్టిదశ.

ప్రాప్తిదశ యనఁగా—సాంసారి సకల పాప నివృత్తిపూర్వకముగ సర్వేశ్వరుని బొందునట్టి దశ.

ప్రాప్యానుభవదశయనఁగా—ప్రాప్యవస్తువగు సర్వేశ్వరుని కొన్కు సమీపముననుండి వానిననుభవించునట్టి దశ.

ఇట్టి యనుభవమువలనఁ గలిగిన ప్రీతిమూలముగఁ జేయునట్టి కైంకర్యమేకదా; పరమపురుషార్థము.

మొట్టమొదట కావలసిన తత్వజ్ఞానమును, దానిమూలముగ ఉపాయవరణమును, దాని

మూ॥ ౨౯౧ ॥ జ్ఞానదశైయిల్ అజ్ఞానత్తై మున్నిడుమ్, వరణదశైయిల్ అపూర్త్తియై మున్నిడుమ్, ప్రాప్తిదశైయిల్ ఆర్త్తియై మున్నిడుమ్,

ఫలమాన ఉపాయవరణముమ్, వరణఫలమాన ప్రాప్తియుమ్, ప్రాప్తిఫలమాన అనుభవముమ్, అనుభవజనిత ప్రీతికారిత కైంకర్యముమాయిత్తే క్రమమిరుప్పదు. ఆకైయాలే, కైంకర్యదశై చరమదశైయాయ్, పూర్వదశైకళ్ నాలుమ్ ఇతిశేషమ్ ఆక్కప్పడియుళ్ళగాయిరుక్కుమ్.

ఇవ్వవస్థైకళిల్ స్వరూపత్తై ఉజ్జ్వలమాక్కుమ్పడియై దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్, (జ్ఞానదశైయిల్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. (జ్ఞానదశైయిల్ అజ్ఞానత్తై మున్నిడుకైయావదు) - ఆచార్యన్ మేన్మేల్ తనక్కు అజ్ఞాతజ్ఞాపనం పణ్ణుమ్పడి తత్త్వహిత పురుషార్థఙ్గళిల్ తన్నుడైయ అజ్ఞానత్తై ప్పలకాలుమ్ విజ్ఞాపిక్కై. (వరణదశైయిల్ అపూర్త్తియై మున్నిడుకైయావదు) - "నోఱ్ఱనోన్బిలేన్" "నధర్మనిష్ఠోస్మి" "నసత్కర్మ నైవ కిఞ్చన సఞ్చినోమి" ఇత్యాదియిఱ్పడియే శేర్ఱియక్కూడుం సుకృతాదికళొన్ఱుమ్ తనక్కిల్లామైయాకిఱ ఆకిఞ్చన్యత్తై ప్పురస్కరిక్కై. (ప్రాప్తిదశైయిల్ ఆర్త్తియై మున్నిడుకైయావదు) - "పెఱ్ఱక్కాలమ్ పెఱ్ఱుక్కొళ్ళోమ్" ఎన్నిరాతే "వానులకమ్ తెళివిసుమ్బెయ్దువదు" "తరియేన్" "కూవిక్కొళ్ళుమ్ కాలమిన్నముఱాదో" ఇత్యాది

మూ॥ ౨౯౧ ॥ జ్ఞానదశయందు అజ్ఞానమును పురస్కరించుకొనును.
మూ॥ వరణదశయందపూర్తిని పురస్కరించుకొనును. ప్రాప్తిదశయందు ఆర్తిని పురస్కరించుకొనును.

ఫలములగు భగవత్ప్రాప్తి మున్నగు, ప్రాప్తిఫలములగు భగవదనుభవమును అట్టి యనుభవమువలనఁ గలిగిన ప్రీతిమూలముగఁ జేయునట్టి కైంకర్యమును నిర్విధమున కదా వీటిక్రమముండును.

కావున కయింకర్యదశయే చరమదశయై దీనికి పూర్వపుదశలు నాల్గును దీనిలోవచ్చి చేరుటకు క్రమము తగియుండును.

అవతారిక:—ఆయా దశలయందు స్వరూపమును ప్రకాశింపఁ జేసికొనునట్టి విధముఁ దెలుపుచున్నారు.

(జ్ఞానదశయందు) ఇత్యాది. జ్ఞానదశయందు అజ్ఞానమును పురస్కరించుకొనుటయనఁగా, ఆచార్యుండు పైపైని తనకుఁ దెలియనివాటిఁ దెలుపునట్లు తత్త్వహిత పురుషార్థముల విషయమున తనయొక్క యజ్ఞానమును పదేపదే విజ్ఞాపనము చేసికొనుట.

వరణదశయందు పూర్తిని పురస్కరించుకొనుట యనఁగా, "నోఱ్ఱనోన్బిలేన్" (తి.వా. ౫=౭=౧) (సత్కర్మముల నాచరించినవాడనుకాను) అనియు, "నధర్మనిష్ఠోస్మి" (ధర్మమునందు నిష్ఠగలవాఁడను కాను) అనియు, "నసత్కర్మ నైవ కిఞ్చన సఞ్చినోమి" (కొంచమైనను సత్కర్మమును చేసియుండకపోతిని) అనియును చెప్పియున్నట్లు ఫలమునకు హేతువుగాఁ గొనుట కనుకూలములగు సుకృతాదులలో నొక్కటియును తనకులేకపోవుటయను అకించన్యమును పురస్కరించుకొనుట.

ప్రాప్తిదశయందు ఆర్తిని పురస్కరించుకొనుటయనగా, లభించినప్పుడు పొందగలమను కొనియుండక, "వానులకమ్ తెళివిసుమ్బెయ్దువదు" (తి. మొ. ==౩=౮) (కాలుష్యములేనట్టి పరమపదము నెప్పుడు పొందుదునా) అనియు. "తరియేనిని" (తి.వా.౫=౮=౭) (ఇంక ధరిం

మూ॥ ప్రాప్యానుభవదశైయిల్ అభినివేశత్తైయుమున్నిడుమ్.

మూ॥ ౨౯౭॥ అజ్ఞానమ్ పోవతు ఆచార్యజ్ఞానత్తాలే.

మూ॥ అపూర్తిపోవతు ఈశ్వరపూర్తియాలే,

ప్పడియే విలమ్బాసహత్వనిబన్ధనమాన తన్నుడైయ క్లేశాతిశయత్తై దర్శిప్పిక్కై. (ప్రాప్యానుభవదశైయిలభినివేశత్తై మున్నిడుకైయావతు) - పెరువిడాయనుక్కు కుడిత్తతణ్ణీరాలావాప్పోలే అనుభూతాంశత్తాల్ తృప్తిపిఱవాతే మేన్మేలుమభినవ్కు విరైన్దుశెల్లుకిఱ అనుభవాభినివేశత్తై ప్రకాశిప్పిక్కై. అత జ్ఞానదశై ముతలాన నాలుదశైయిలుమ్ స్వరూపత్తై ఉజ్జ్వలమాక్కుకైయావతు - ఇవ్వాకారఙ్గళై మున్నిడుకైయెన్నుకరుత్తు.

ఇప్పడి ఇవనివత్తై మున్నిట్టాల్ ఇవనుక్కువైశమిప్పతెత్తాలేయెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (అజ్ఞానమ్ పోవతు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు - తత్త్వహితాదికళిల్ ఇవనుక్కుళ్ళ అజ్ఞానమ్ సవాసనమాక నివృత్తమావతు అవత్తై అలకలకాకదర్శిప్పిత్తు అజ్ఞాతజ్ఞాపనమ్పణ్ణుకైక్కుడాన ఆచార్యనుడైయ జ్ఞానత్తాలే. పేఱుక్కు హేతువాయిరున్దుళ్ళ సత్కర్మాదికళొన్ఱుమ్ తనక్కిల్లామైయాకిఱ అపూర్తిశమిప్పతు, ఇత్తైయిలుళ్ళ తొన్ఱైయుమపేక్షియామల్ కార్యమ్ శెయ్యుముపాయభూతనాన. ఈశ్వరనుడైయ సహకారినైరపేక్ష్యమాకిఱ పూర్తియాలే. అవిలమ్బేన తిరువడికళై

మూ॥ ప్రాప్యానుభవదశయందు అభినివేశమును పురస్కరించుకొనునది.

మూ॥ ౨౯౭॥ ఆచార్యునికిఁగల జ్ఞానమువలన నీతని యజ్ఞానము తొలఁగిపోవును.

మూ॥ సర్వేశ్వరునికిఁగల పూర్తివలన నీతని యసంపూర్తి తొలఁగిపోవును.

పఁజాలను) అనియు ‹‹కూవిక్కొళ్ళుమ్ కాలమిన్నమ్ కురుకాతో›› (కైంకర్యముకయి నన్నకొని పోవుకాలమింకను సమీపింపలేదా) అనియును సాయించునట్లు ఆలస్యమును సహింపఁజాలమివలనఁ గలుగు తనకష్టములఁ జూపించుట.

ప్రాప్యానుభవదశయం దభినివేశమును పురస్కరించుకొనుట యనఁగా, ఎక్కువ దాహము కొనినవానికి ఎన్నినీళ్లు త్రాగినను దాహముతీరనట్లు అనుభవించినదానివలన తృప్తిగలుగక తనకు పైపైని వృద్ధిపొందునట్టి అనుభవవిషయపు కోరికను ప్రకాశింపఁజేయుట.

కావున జ్ఞానదశ మొదలుగాఁగల నాలుగుదశలయందును స్వరూపమును ప్రకాశింపఁజేసికొనుట యనఁగా, ఈయాయాకారములను పురస్కరించుకొనుట యని యభిప్రాయము.

అవతారిక:—ఇవ్విధమున నీతండు వీటిని పురస్కరించుకొనినచో, ఈతని కివి శమించుట యెట్లంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(అజ్ఞానముపోవుట) ఇత్యాది. తత్త్వహితాదుల విషయమున నీతనికిఁగల యజ్ఞానము నివర్తించుటయనునది వాటిని వేర్వేరుగ తెలిపి వానిఁదెలియనివాటిఁ దెలియఁజేయుటకుఁ దగినట్టియాచార్యుని జ్ఞానమువలననని యెఱుఁగునది.

ఫలమునకు హేతుభూతములగు సత్కర్మములలో నొక్కటియును తనకు లేకపోవుట యను అపూర్తి శమించుటయనునది యీతనివలన నొక్కదానినిన్ని యపేక్షింపక, పనిజరుపునట్టి యుపాయభూతుఁడగు సర్వేశ్వరునియొక్క వేఱొక్కసహాయము నపేక్షింపకుండుట యనెడి పూర్తివలన నని యెఱుఁగునది,

మూ॥ ఆర్తిపోవతు అరుళాలే, అభినివేశమ్ పోవతు అనుభవత్తాలే,

మూ॥ ౨౮౩॥ అజ్ఞానత్తుక్కడి అపరాధమ్, అపూర్తిక్కడి జ్ఞానపూర్తి, ఆర్తిక్కడి అలాభమ్, అభినివేశత్తుక్కడి అళకు.

ప్రాపిక్కప్పెత్తామైయాలుణ్డాన ఆర్తిపోవతు, ఆర్తి కణ్డాల్ ఆగ్రహమాట్టాతే అప్పోతే కార్యమ్ శెయ్యుమ్ తక్కైక్కట్టుక్కెట్టువాన పరదుఃఖాసహిష్ణుత్వమాకిఱ అవనుడైయ కృపైయాలే. అనుభవత్తై యిలనుత్తుణ్ణ పిఱక్కుమభినివేశముణ్డాంవతు, అవ్విషయత్తై మేన్మేలు మనుభవిక్కైయాలే యెన్ఱు.

ఇవ్వజ్ఞానాది చతుష్టయత్తుక్కుమ్ హేతువేతెన్నుమాకాఙ్క్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అజ్ఞానత్తుక్కు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు - జ్ఞానదశైయిల్ మున్నిట్టుకిఱ అజ్ఞానత్తుక్కుమూలమ్ - అనాదికాల కృతాకృత్యకరణ కృత్యాకరణాదిరూపమాన అపరాధమ్. వరణదశైయిల్ మున్నిడుకిఱ అపూర్తిక్కు నిదానమ్ - ఫలత్తుక్కు హేతువాక నినైక్కలావతొన్ఱుమ్ తనక్కిల్లామైయై దర్శిక్కక్కడవాన జ్ఞానపూర్తి. ప్రాప్తిదశైయిల్ మున్నిడుకిఱ ఆర్తిక్కు హేతు ప్రాప్యవస్తువై శీఘ్రమాక కిట్టప్పెత్తామైయాకిఱ అలాభమ్. ప్రాప్యానుభవదశైయిల్ మున్నిడుకిఱ అభినివేశత్తుక్కు కారణమ్-అనుభవిత్తవళవాల్ తృప్తిపిఱవాతే మేన్మేలు మాశైప్పడప్పణ్ణువదియవఴకు.

మూ॥ ఈతనికిఁగల దుఃఖము సర్వేశ్వరుని కృపవలన పోవును.

మూ॥ ఈతనికిఁగల యాతురత యనుభవమువలన పోవును.

మూ॥ ౨౮౩॥ అజ్ఞానముకుఁ గారణము అపరాధము. అపూర్తికిఁ గారణము జ్ఞానపూర్తి. దుఃఖముకుఁ గారణము కోరినది లభింపకపోవుట. ఆతురతకుఁ గారణము సౌందర్యము.

శీఘ్రముగ వానిని చేరఁబోవుటవలనఁ గలుగునట్టి దుఃఖము శమించుటయనునది యట్టి దుఃఖముఁజూచినట్లయిన సహించియుండజాలక వెంటనే పనిచేసి ముగించుటకుఁ దగినట్టి పరదుఃఖాసహిష్ణుత్వరూపమగు సర్వేశ్వరుని కృపవలన నని యెఱుంగునది.

అనుభవదశయందు ప్రతిక్షణము గలుగునట్టి కోరికలు తీరుటయనునది యావిషయమును పైపైగా అనుభవించుటవలన నని యెఱుంగునది.

అవతారిక:— ఈయజ్ఞానాది చతుష్టయమునకును హేతువెద్దియంటివేని తెలుపుచున్నారు, (అజ్ఞానముకు) ఇత్యాది. జ్ఞానదశయందు పురస్కరించుకొనునట్టి యజ్ఞానముకు మూలము అనాదికాలముగ నొనర్చిన అకృత్యకరణ, కృత్యాకరణరూపమగు అపరాధము.

వరణదశయందు పురస్కరించుకొనునట్టి యపూర్తికి మూలము ఫలమునకు హేతుభూతముగ తలంపఁదగినట్టిని యొక్కటియును తనకులేకుండుటను తెలిసికొనఁగల జ్ఞానపూర్తి.

ప్రాప్తిదశయందు పురస్కరించుకొనునట్టి యార్తికి హేతువు ప్రాప్యవస్తువును శీఘ్రముగ లభింపకుండుట.

ప్రాప్యానుభవ దశయందు పురస్కరించుకొనునట్టి యభినివేశముకుఁ గారణము అనుభవించినంతమాత్రమున తృప్తిపొందక, పైపైగా ఆశను గలుగఁజేయునదియగు నాతని దివ్యమంగళ విగ్రహసౌందర్యము.

మూ॥ ౪౯౮॥ ఆర్తియుమభినివేశము మిరుక్కుమ్బడి అర్చిరాదిగతియై శొన్నోమ్

మూ॥ ౪౯౯॥ ఇవట్రుక్కు నాలుదశైపోలే నాలుగుణముణ్డు.

ఆర్త్యభినివేశ వేషమిరుక్కుమ్బడి యై శొన్నదు; అదు ఎంగేయెన్నిల్, (ఆర్తియుమభినివేశము మిరుక్కుమ్బడి అర్చిరాదిగతియై శొన్నోమ్) ఎన్ఱు. "ఇన్నిన్ఱ నీర్మై ఇని యామురామై" ఎన్ఱదు తొడఙ్గి "తిరువాణై నిన్నాణై కణ్డాయ్" ఎన్ఱు తడుత్తు వళైత్తుక్ కొళ్ళుమ్బడి పరమభక్తి తలై యెడుత్తల్" ఎన్నుమళవాక ఆర్తి యిరుక్కుమ్బడి శొన్నదామ్; "శెయ్యవుడైయుమ్ తిరుముకముమ్ శెఙ్గనివాయుమ్ కుళలుమ్ కణ్డు" ఎన్ఱు పడియే "మున్నై అమరర్ ముళుముదల్ తానే" ఎన్ఱదు ఎన్ఱు తొడఙ్గి, "తన్నై ప్పెఱ్ఱప్రీతియాల్ వన్దకాన్తియై యనుభవిత్తు" ఎన్ఱు మళవాక అభినివేశ మిరుక్కుమ్బడి యైయుమ్ అర్చిరాదిగతియిలే స్పష్టమాక అరుళిచ్చెయ్ దార్కళ్. ఆక, కైఙ్కర్యత్తుక్కు మున్బే నాలుదశై యుణ్డెన్నుమ్, అవై తానిన్న దెన్నుమ్, అవ్వవదశానుగుణమాన అజ్ఞానాదికళై యుమున్నిడవే అవ్వవదశై కళిల్ స్వరూపముజ్జ్వలమామెన్నుమ్, అజ్ఞానాదికళై పోక్కుమతు అవ్వజ్ఞానాదికళెన్నుమ్, అజ్ఞానాదికళుక్కు నిదానఙ్గళుమ్ శొల్లిత్ తలైక్కట్టుకిఱారు.

ఇవ్వ దశా చతుష్టయ ప్రవృత్తియిలే ఇవనుడైయ గుణచతుష్టయత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్

మూ॥ ౪౯౮॥ ఆర్తియును, అభినివేశమున్ను ఉండుటయున్నట్లు అర్చిరాదిగతియను గ్రంథమున చెప్పియున్నాము.

మూ॥ ౪౯౯॥ ఈతనికి నాల్గుదశలవలెనే నాలుగుణములుండును.

అవతారిక:—ఆర్తియొక్కయును అభినివేశముయొక్కయును ఉనికి మున్నుగ చెప్పినంతటిని తెలుపు చున్నారు.

ఆర్తియును, అభినివేశమును ఇవి యుండునట్టి విధమును అర్చిరాదిగతియను గ్రంథమున చెప్పియున్నామనఁగా "ఇన్నిన్ఱ నీర్మై ఇని యామురామై" (తి. వా. ౧) (హేయమగు శరీరము యొక్క యునాదియగు స్వభావమును నేను సహింపజాలను) అని యారంభించి "తిరువాణై నిన్నాణై కణ్డాయ్" (తి. వా. ౧౦- ౧౦- ౨) (నన్ను సంసారములో నుంచినట్లయితే శ్రీదేవిమీదను నీమీదను ఒట్టుపెట్టెదను వెళ్లకపోవుదువు) అనుచు పోకుండ అడ్డగించియు, గట్టియును పొందవలెనని నట్లు, పరమభక్తి తలయెత్తినట్లయిన," అనువరకును ఆర్తి యుండునట్టి విధమును "శెయ్యవుడై యుమ్ తిరుముకముమ్ శెఙ్గనివాయుమ్ కుళలుమ్ కణ్డు" (పె. తి. ౬-౭) (పీతాంబరమును, ముఖమండలమును, ఎఱ్ఱగ దొండపండువలెనుండు పెదవులనున్ను తలవెండ్రుకలనున్న సేవించి) అని పాయించినట్లు పూర్వముండు సౌందర్యమును అనుభవించి" అనగని మొదలుకొని "తనను లభించి నందువలనఁ గలిగిన ప్రీతివలనవచ్చిన కాంతిని సేవించి" అనువరకును అభినివేశముండునట్టి విధమును నున్న ఆగ్రంథమున స్పష్టముగ సాయించినారు గదా!

కావున కైంకర్యదశకు ముందుగ నాలుగుదశలు కలవనియు, అవి యిలానివనియు, ఆయా దశల కనుగుణముగ అజ్ఞానాదులను పురస్కరించుకొనినచో, ఆయాదశలయందు స్వరూపము ప్రకాశితమగుననియు, అజ్ఞానాదులనుపోగొట్టునవి యాచార్యవిజ్ఞానము మొదలగునవియనియు అజ్ఞానాదులకు హేతువులున్ను చెప్పఁబడినవి.

అవతారిక:—ఈనాల్గుదశలను పేర్కొను సందర్భమున ఈతనికిఁగల నాల్గుగుణములనున్న తెలుపుచున్నారు.

మూ॥ ౨౯౬॥ అథాపతు- జ్ఞానముమ్, అజ్ఞానముమ్, శక్తియుమ్, అశక్తియుమ్.

మూ॥ ౨౯౭॥ ఇతుతా నవయుక్కు ముఞ్ఞు.

మూ॥ ౨౯౮॥ అవనుడైయ జ్ఞానత్తుక్కు-లక్కు- ఇవనుడైయ గుణమ్,

(ఇవన్దనక్కు-)ఎన్తుతుడఙ్గి అనాపతు ఇవ్వధికారిక్కు- స్వరూపాజ్జ్వల్యత్తు క్కు-మలాక క్కొ-ణ్డుచొల్లి
న్న దశాచతుష్టయమ్మూలే స్వరూపాజ్జ్వల్యహేతువాన గుణచతుష్టయము మున్నెన.

అద్వైతానైన్న మాకాఙ్క్షైయిలే (అథాపతు జ్ఞానముమ్ అజ్ఞానముమ్ శక్తియుమశక్తి
యుమ్) ఎన్ఱు అన్దగుణఙ్గళ్ తిన్నై చ్చుయికిఱాన్.

ఇవన్దైము గుణచతుష్టయమ శోన్నప్రసఙ్గత్తిలే ఈశ్వరనుక్కు- మివై యుణ్డెన్నుమిదత్తై
యరుళిచ్చెయ్కిఱాన్, (ఇతుతా నవయుక్కు-ముఞ్ఞు) ఎన్ఱు. (అవన్) ఎన్ఱు - కీళ్ శొల్లప్పట్ట
ఈశ్వరనై ప్పరామర్శిక్కి-ఱతు.

ఇప్పడియిరుక్కిఱ ఎన్ఱవాది గుణఙ్గళుక్కు- విషయఙ్గళ్ ఏదెన్నుమ్; అవఙ్గళై విభజిత్తు
అరుళిచ్చెయ్కిఱాన్, (అవనుడైయ) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. కీళ్ మాత్రత్తాలే ఈశ్వరగుణవిషయఙ్గళై
యున్దవరుళిచ్చెయ్యెత్తు, ఈశ గుణాఙ్గళ్ శొల్లిముడిత్తాల్ మేలే ప్రాసఙ్గికమాక నిషి
ద్ధచాతుర్విధ్యత్తై విస్తరేణ వరుళిచ్చెయ్కిఱాన్. (అవనుడైయ జ్ఞానత్తుక్కు-లక్కు-ఇవనుడైయ గు

మూ॥ ౨౯౬॥ అవియేవియనఁగా—జ్ఞానమును, అజ్ఞానమును, శక్తియును, అశక్తి
యును.

మూ॥ ౨౯౭॥ ఇవి సర్వేశ్వరునికిన్ని కలవు.

మూ॥ ౨౯౮॥ వాని జ్ఞానమునకు విషయము ఈతని (జీవుని) గుణము.

(ఈతనికి) ఇత్యాది. ఈయధికారియొక్క- స్వరూపమును ప్రకాశింపఁజేయుటకు నోడ్పడు
నట్టివిగాను చెప్పఁబడిన నాల్గుదశలవలెనే యాతని స్వరూపముఁ బ్రకాశింపఁజేయునవియగు నాల్గు
గుణములున్ను కలవని తెలుపుచున్నారు.

అవతారిక:—అవియేవియనఁగా (జ్ఞానమును, అజ్ఞానమును, శక్తియును, అశక్తియును)అని
యాగుణములఁ దెలుపుచున్నారు.

ఈ గుణచతుష్టయముఁ దెలుపునప్పుడు, ఈశ్వరునికిన్ని కలవని, (ఇవి వానికిన్ని కలవు)
ఇత్యాదివాక్యముచేఁ దెలుపుచున్నారు.

"వాఁడు" అనఁగా ముందు చెప్పఁబడిన సర్వేశ్వరుండనుట.

అవతారిక.—ఇట్టిధముగానుండునట్టి రెండుజీవయొక్క-యును గుణములకు విషయము లెవ్వి
యనఁగా, వాటిని విభజించి తెలుపుచున్నారు (వానియొక్క-) ఇత్యాది.

క్రిందు చేర్కొ-నిన క్రమమునఁగాకుండ ఈశ్వరునిగుణములను మొదట చేర్కొ-నుటకుంగార
ణము చేతనుని గుణవిషయములను చెప్పి ముగించినపిమ్మట దానిపైని ప్రాసంగికముగ నిషిద్ధము
చాతుర్విధ్యమునను విస్తృతముగఁ దెలుపుటకై యని యెఱుంగునది.

వానిజ్ఞానమునకు విషయము ఈతనిగుణమనఁగా — "యస్సర్వజ్ఞః" అనియు, "సహ

మూ ॥ అజ్ఞానత్తుక్కు ఇవనుడైయ దోషమ్, శక్తిక్కు ఇవనుడైయ రక్షణమ్, అశక్తిక్కు పరిత్యాగమ్.

ణమ్) ఎన్నదు- (యస్సర్వజ్ఞః” ఎన్నుమ్, “సహస్రాంశుః” ఎన్నుమ్ శొల్లుకిఱపడియే సర్వజ్ఞనాన అవనుడైయ, దివ్యజ్ఞానత్తుక్కు విషయమ్, అద్వేషాభిముఖ్యమ్ తుడజ్గి ఇచ్చేతనన్ పక్కలుణ్డాన ఆత్మగుణమెన్గై. (అజ్ఞానత్తుక్కు ఇవనుడైయ దోషమ్) ఎన్నదు - “అవిజ్ఞాతా సహస్రాంశుః” ఎన్నుమ్, “అవిజ్ఞాతాహి భక్తానా మాగస్సుకమలేక్షణః । సదాజగత్సమస్తఞ్చ పశ్యన్నపిహ్యదిస్థితః” ఎన్నుమ్ శొల్లుకిఱపడియే సర్వజ్ఞనాయిరుక్కచ్చెయ్దే అవిజ్ఞాతావాయిరుక్కుమవనుడైయ అజ్ఞానత్తుక్కు విషయమ్, ప్రకృతివశ్యనాన ఇవన్ పణ్ణుమకృత్యకరణాదిదోషమెన్గై. (శక్తిక్కు ఇవనుడైయ రక్షణమ్) ఎన్నదు- “పరాస్యశక్తిర్వివిధైవశ్రూయతే” ఎన్గిఱపడియే సర్వశక్తియాన అవనుడైయ అఘటితఘటనాసామర్థ్యమాకిఱ శక్తిక్కు విషయమ్, ఇవనుడైయ సకలానిష్టజ్గళైయుమ్ పోక్కి స్వరూపానుగుణమాన సకలేష్టజ్గళైయుమ్ కొడుక్కైయాకిఱ రక్షణమెన్గై. (అశక్తిక్కు పరిత్యాగమ్) ఎన్నదు - అప్పడి సర్వశక్తియాన అవనుడైయ అశక్తిక్కు విషయమ్, దుస్సహమాక ఇవన్ శెయ్యుమ్ దోషజ్గళాలే శిఱిక్కవిడుకైయెన్గై.

ఇప్పడి ఈశ్వరగుణవిషయజ్గళై యరుళిచ్చెయ్దు మేల్ చేతనగుణవిషయజ్గళై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవనుడైయ) ఎన్నదుడజ్గి. (ఇవనుడైయ జ్ఞానత్తుక్కు ఆచార్యగుణమ్) ఎన్నదు-ఇచ్చే

మూ ॥ అజ్ఞానమునకు విషయము ఈతని దోషము. శక్తికి విషయము ఈతని రక్షణము. అశక్తికి విషయము పరిత్యాగము.

స్రాంశుః” అనియును చెప్పియున్నట్లు సర్వజ్ఞుఁడగువానియొక్క దివ్యజ్ఞానమునకు విషయము అద్వేషాభిముఖ్యము మొదలుకొని ఈ చేతనునియందుఁగల యాత్మగుణములనుట.

“అజ్ఞానమునకు విషయము ఈతని దోషము” అనఁగా “అవిజ్ఞాతా సహస్రాంశుః” అనియు “అవిజ్ఞాతాహి భక్తానా మాగస్సుకమలేక్షణః । సదాజగత్సమస్తంచ పశ్యన్నపిహ్యదిస్థితః” అనియును చెప్పియున్నట్లు సర్వజ్ఞుండయినప్పటికిన్ని తెలియనివానివలెనే యుండునట్టి సర్వేశ్వరునియొక్క అజ్ఞానమునకు విషయము ప్రకృతివశ్యుండై యీతండు చేయునట్టి యకృత్యకరణాదిదోషము.

“శక్తికి విషయము ఈతని రక్షణము” అనఁగా, “పరాస్యశక్తిర్వివిధైవశ్రూయతే” అని చెప్పియున్నట్లు సర్వశక్తియగువానియొక్క అఘటితఘటనాసామర్థ్యము నెడి శక్తికి విషయము ఈతని యనిష్టంబులన్నింటిని పోఁగొట్టి స్వరూపానురూపములగు సన్నికోరికలను తీర్చుటయనెడి రక్షణమనుట.

“అశక్తికి విషయము పరిత్యాగము” అనఁగా నిట్లు సర్వశక్తియగు ఈతని యశక్తివిషయము సహించుటకు వీలులేకుండ యీతండు చేయునట్టి యపరాధముల మూలమునఁగోపించి యీతనిని పరిత్యజించుట.

అవతారిక:— ఇట్లు సర్వేశ్వరుని గుణములకు విషయభూతములగు వాటిని తెలిపి పిమ్మట యీ చేతనుని గుణములకు విషయభూతములగు వాటిఁ దెలుపుచున్నారు.

మూ॥ ౨౯౮॥ ఇవనుడైయ జ్ఞానత్తుక్కు ఇలక్కు ఆచార్యగుణమ్. అజ్ఞానత్తుక్కు ఇలక్కు ఆచార్యదోషమ్, శక్తిక్కు ఇలక్కు ఆచార్యకైంకర్యమ్, అశక్తిక్కు ఇలక్కు నిషిద్ధానుష్ఠానమ్.

మూ॥ ౨౯౯॥ నిషిద్ధానుష్ఠానమ్ నాలువడియాయిరుక్కుమ్.

మూ॥ ౩౦౦॥ అతావతు—అకృత్యకరణముమ్,

తననుడైయ జ్ఞానత్తుక్కు విషయమ్, మహోపకారకనాన ఆచార్యనుడైయ సద్గుణసమూహమెన్నై. (అజ్ఞానత్తుక్కు ఇలక్కు ఆచార్యదోషమ్) ఎన్ఱదు - ఇవనుడైయ అజ్ఞానత్తుక్కు విషయమ్, ఆచార్యనతియుమేని స్వభావమాన ఆగన్తుకమాన దోషమెన్నై. (శక్తిక్కు ఇలక్కు ఆచార్యకైంకర్యమ్) ఎన్ఱదు - ఇవన్ ప్రవృత్తిశక్తిక్కు విషయమ్, స్వాచార్యనుక్కు ఉకప్పాక చెయ్యుమ్ కైంకర్యమెన్నై. (అశక్తిక్కు ఇలక్కు నిషిద్ధానుష్ఠానమ్) ఎన్ఱదు - ఇవనుడైయ అశక్తిక్కు విషయమ్, స్వరూపోపాయ పురుషార్థవిరోధికళాన శాస్త్రనిషిద్ధఙ్గళినుడైయ అనుష్ఠానమెన్నై.

ఇప్పడియిరుక్కిఱ నిషిద్ధత్తినుడైయ వడివైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నిషిద్ధానుష్ఠానమ్) ఎన్ఱుతొడఙ్గి. అతావతు - ఉపాదేయమాన గుణచతుష్టయమ్పోలే హేయమాన నిషిద్ధానుష్ఠానమ్ చతుర్విధమాయిరుక్కుమెన్నై.

అన్నాలువడికళాన అవైతాన్ ఏతెన్న మపేక్షయిలే (అతావతు అకృత్యకరణముమ్ భగవ

మూ॥ ఈతని జ్ఞానమునకు విషయము ఆచార్యునియొక్క గుణము. అజ్ఞానమునకు విషయము ఆచార్యుని దోషము. శక్తికి విషయము ఆచార్యుని కైంకర్యము. అశక్తికివిషయము నిషిద్ధానుష్ఠానము.

మూ॥ ౨౯౯॥ నిషిద్ధానుష్ఠానము నాల్గువిధములుగానుండును.

మూ॥ ౩౦౦॥ అవియేవియనఁగా.—అకృత్యకరణమును,

(ఈతనియొక్క) ఇత్యాది. ఈతని జ్ఞానమునకు విషయము ఆచార్యుని గుణమనగా — ఈ చేతనుని జ్ఞానమునకు విషయము మహోపకారుండగు ఆచార్యునియొక్క సద్గుణసమూహము.

అజ్ఞానమునకు విషయము ఆచార్యదోషమనఁగా— ఈతని యజ్ఞానమునకు విషయము ఆచార్యుని శరీరతత్త్వమునుబట్టి యుండునదైన ఆగంతుకమైనదోషము,

శక్తికి విషయము ఆచార్యకైంకర్యమనఁగా— ఈతని ప్రవృత్తిరూపమగు శక్తికి విషయము తనయాచార్యునికిష్టమగునట్లు సంతోషముతోఁ జేయునట్టి కైంకర్యమనుట.

అశక్తికి విషయము నిషిద్ధానుష్ఠానమనఁగా—యీతని యశక్తికి విషయము స్వరూపోపాయ పురుషార్థములతో విరోధించునట్టి శాస్త్రనిషిద్ధములగువాటి యనుష్ఠానము.

అవతారిక — ఇట్లు చెప్పఁబడిన నిషిద్ధమైనదాని భేదమును తెలుపుచున్నారు.

(నిషిద్ధము) ఇత్యాది. ఉపాదేయములగు గుణచతుష్టయమువలెనే హేయములగు నిషిద్ధము నాలుగువిధములుగా నుండుననుట.

అవతారిక —ఇట్లు నాలుగువిధములుగా నుండునవి యేవంటివేవి,యవి అకృత్యకరణమును, భగవదపచారమును, భాగవతాపచారమును, అసహ్యాపచారమునని తెలుపుచున్నారు.

అవతారిక —వీటి స్వరూప మెట్టిదంటివేని, వాటిని క్రమముగ వివరించుచున్నారు.

(అకృత్యకరణము) ఇత్యాది. పరహింసయనఁగా— "నహింస్యాత్సర్వాభూతాని" (యే

మూ॥ భగవదపచారముమ్, భాగవతాపచారముమ్, అసహ్యాపచారముమ్.

మూ॥ ౩౦_౧॥ అకృత్యకరణమావతు- పరహింసై, పరస్తోత్రమ్, పరదారపరిగ్రహమ్ పరద్రవ్యాపహారమ్, అసత్యకథనమ్, అభక్ష్యభక్షణమ్ తొడక్కమానవై

వపచారముమ్ భాగవతాపచారముమ్ అసహ్యాపచారముమ్) ఎన్ఱు అవైకళై నియోగ్దేశిక్కిఱార్.

ఇవర్ త్రివిధమాన వపచారానే తెన్నుమాకాజ్ఞైయిలే ఇత్తై అడైవే వివరిక్కిఱార్, (అకృత్యకరణమావతు) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. (పరహింసైయావతు) "నహింస్యాత్ సర్వాభూతాని" ఎన్గిఱవిధియై యతిక్రమిత్తుప్పణ్ణుమ్ ప్రాణిపీడై. (పరస్తోత్రమావతు)- ప్రాప్తవిషయస్తోత్రార్హమాన వాక్కుకళాలే అప్రాప్తవిషయఙ్గళైస్తుతిక్కై. (పరదారపరిగ్రహమావతు) - పిఱర్క్కు అనన్యార్హమాన స్త్రీవిషయఙ్గళై మోహాదికళాలే స్వీకరిక్కై. (పరద్రవ్యాపహారమావతు) - పిఱరుడైయవాన వస్తువై అవర్కళ్ అఱివిక్కుయిరుక్క ప్రకాశమాకవాతల్ అప్రకాశమాకవాతల్ గ్రహిక్కై.

(అసత్యకథనమావతు) - యథాదృష్టార్థవిషయముమ్ భూతహితముమన్ఱిక్కే యిరుక్కుమ్వచనత్తై చ్చొల్లుకై. (అభక్ష్యభక్షణమావతు) - జాత్యాశ్రయనిమిత్తదుష్టఙ్గళాయ్ క్కొణ్డు తనక్కు అభక్ష్యమన్ఱిక్కే యిరుక్కుమవఱ్ఱై భక్షిక్కై. (తొడక్కమానవై) ఎన్నతు- "పరద్రవ్యేష్వభిధ్యానం మనసాఽనిష్టచిన్తనమ్। వితథాభినివేశశ్చ త్రివిధం కర్మమానసమ్। పారుష్యమనృతంచైవ పైశునంచైవ సర్వశః। అనిబద్ధప్రలాపశ్చ వాఙ్మయం స్యాచ్చతుర్విధమ్। అదత్తానాముపాదానం హింసా

మూ॥ భగవదపచారమును, భాగవతాపచారమును, అసహ్యాపచారమును.

మూ॥ ౩౦_౧॥ అకృత్యకరణమనఁగా—పరహింసయును, పరస్తోత్రమును, పరదారాపరిగ్రహమును, పరద్రవ్యాపహారమును, అసత్యముఁ జెప్పుటయు, అభక్ష్యమును భక్షించుటయును మొదలగునవి.

జంతువునున్నా చంపకూడదు) అనెడి శాస్త్రవిధి నతిక్రమించి చేయునట్టి ప్రాణహింస.

పరస్తోత్రమనఁగా—ప్రాప్తవిషయమును స్తుతించుటకు యోగ్యమైనట్టి వాక్కులతో అప్రాప్తవిషయములను స్తుతించుట.

పరదారపరిగ్రహమనఁగా—ఇతరులకు యోగ్యముకాని స్త్రీవిషయములను మోహాదులచే స్వీకరించుట.

పరద్రవ్యాపహారమనఁగా—ఇతరులకు సంబంధించిన వాటిని వారల యనుమతి లేకుండ యుండఁగా, వారికి తెలియునట్లుగాని తెలియనట్లుగాని గ్రహించుట.

అసత్యకథనమనఁగా—తాను స్వయముగాఁ జూచినట్టిదిగాని, భూతహితమును గలిగించినదియునుగాని కానట్టి వచనమును పలుకుట.

అభక్ష్యభక్షణమనఁగా జాత్యాశ్రయనిమిత్తదుష్టములై (పుట్టుకతో గాని, వేఱొక్కదాని సంబంధమువలనగాని, వేఱొక్క కారణమువలన గాని అపవిత్రములై) భక్షింపకూడనివాటిని భక్షించుట,

మొదలగునవియనఁగా — "పరద్రవ్యేష్వభిధ్యానం మనసాఽనిష్టచిన్తనమ్। వితథాభినివేశశ్చ త్రివిధంకర్మమానసమ్। పారుష్యమనృతంచైవ పైశునంచైవ సర్వశః॥ అనిబద్ధప్రలాపశ్చ వాఙ్మయం స్యాచ్చతుర్విధమ్। అదత్తానాముపాదానం హింసాచైవావిధానతః॥ పరదారోపసేవా చ శారీరం

మూ॥ ౩౦౩॥ భగవదపచారమావతు- దేవతాన్తరఙ్గళోడొక్క ఈశ్వరనై నినైక్కైయుమ్, రామకృష్ణాద్యవతారఙ్గళిల్ మనుష్య సజాతీయతాబుద్ధియుమ్,

చైవాపిధానతః । పరదారోపసేవా చ శారీరం త్రివిధం స్మృతమ్" ఇత్యాదికళాలే మన్వాదిస్మృతికళిల్ శొల్లప్పట్టనవై అనేకమాయిరుక్కుమ్.

అనన్తరమ్ భగవదపచారత్తై వివరిక్కిఱార్, (భగవదపచారమ్) ఎన్తుతున్గి. (దేవతాన్తరఙ్గళోడొక్క ఈశ్వరనై నినైక్కైయావతు) - "యేతు సామాన్యభావేన మన్యన్తే పురుషోత్తమమ్ । తేవై పాషణ్డినో జ్ఞేయాః సర్వకర్మబహిష్కృతాః । యస్తు నారాయణం దేవం సామాన్యేనాభిమన్యతే । సయాతి నరకం ఘోరం యావచ్చన్ద్రదివాకరమ్" ఎన్ఱు దేవతాన్తరఙ్గళోడు ఈశ్వరనై సమ

మూ॥ ౩౦౩॥ భగవదపచారమనఁగా—ఇతరదేవతలతో సమానునిగాను భగవంతుని తలంచుటయు, రామకృష్ణాద్యవతారముల విషయమున మనుష్య సమానులనెడి తలంపును,

త్రివిధం స్మృతమ్" (ఇతరుల ద్రవ్యమును అపహరించవలయునను ఆలోచనయు, పరులకనిష్టమును గలుగఁజేయవలయునను ఆలోచనయు, వ్యర్థమైన కోరికయును ఇట్లు త్రివిధమైనది మానసిక కర్మము పారుష్యమును, అసత్యమును పిశునారితనమును అసంగతప్రలాపమును నన్న యీచతుష్టయమును వాచిక కర్మము. ఇతరు లియ్యకుండ వారల ద్రవ్యముఁగొనుటయు, జంతువులను హింసించుటయు, పరదారాపరిగ్రహమును యీమూఁడును శరీరసంబంధములగు నపరాధములు) ఇట్లు మన్వాదిస్మృతుల యందుఁజెప్పఁబడినవి యనేకములు కలవు.

అవతారిక—అటుపిమ్మట భగవదపచారమును వివరించుచున్నారు.

(భగవదపచారము) ఇత్యాది. దేవతాంతరములతోటి సమానునిగా సర్వేశ్వరుని తలంచుట యనఁగా—"యేతు సామాన్యభావేన మన్యన్తే పురుషోత్తమమ్। తేవై పాషణ్డినో జ్ఞేయాః సర్వకర్మబహిష్కృతాః । యస్తు నారాయణం దేవం సామాన్యేనాభిమన్యతే। సయాతి నరకం ఘోరం యావచ్చన్ద్రదివాకరమ్"

(ఎవ్వరు సర్వేశ్వరుని సామాన్యునిగాఁ దలంచుచున్నారో వారు పాషండులును, సర్వకర్మబహిర్భూతులును. ఎవ్వఁడు నారాయణుని సామాన్యునిగాఁ దలంచుచున్నాఁడో, అతఁడు నరకమును బొందుచున్నాఁడు) అన్నట్లు దేవతాంతరములతోటి సమానునిగా దలంపఁగూడదని

* "అపచారాస్తథావిష్ణోర్ద్వాత్రింశత్పరికీర్తితాః। యానైర్వాపాదుకైర్వాపి గమనంభగవద్గృహే । దేవోత్సవాద్యసేవా చాప్యప్రణామస్తదగ్రతః । ఏకహస్తప్రణామశ్చాప్యేకవారప్రదక్షిణమ్ । ఉచ్ఛిష్టే వాఽపి చాశౌచే భగవద్వన్దనాదికమ్ । పాదప్రసారణంచాగ్రే తథాపర్యఙ్కబన్ధనమ్ । శయనంభోజనంచైవ మిథ్యాభాషణమేవచ। ఉచ్చైర్భాషా మృషాజల్పో రోదనానిచవిగ్రహః నిగ్రహోఽనుగ్రహశ్చైవ స్త్రీషుసాకూతభాషణమ్ । కమ్బళావరణంచైవ పరనిన్దాపరస్తుతిః । అశ్లీలకథనంచైవా ప్యధోవాయువిమోక్షణమ్। శక్త్యా గౌణోపచారశ్చ ... తత్తత్కాలోద్భవానాంచ ఫలాదీనామవర్పణమ్ । వినియుక్తావశిష్టస్య ప్రదానంవ్యఞ్జనాదిషు। పృష్ఠీకృత్యాసనంచైవ పరేషామభివాదనమ్ । గురౌమౌనం నిజస్తోత్రం దేవతానిన్దనంతథా । శక్తౌ గౌణోపచారశ్చ అనివేదితభక్షణమ్ । ద్వాత్రింశదపచారేణ రౌరవంనరకంవ్రజేత్" ఇట్లు విష్ణుపురాణము ప్రపన్నపారిజాతము మొదలగు గ్రంథములయందుఁ జెప్పఁబడినట్టి యపచారములు నీతావున స్మరింపఁకొనునది.

మూ॥ వర్ణాశ్రమ విపరీతమాన ఉపచారముమ్, అర్చావతారత్తిల్ ఉపాదాననిరూపణముమ్, ఆత్మాపహారముమ్, భగవద్ద్రవ్యాపహారముమ్ తొడక్కమానవై.

బుద్ధిపణ్ణలాకాతెన్ఱు శాస్త్రమ్ శొల్లానిఱ్క, "అన్తః ప్రవిష్టశ్శాస్తా జనానాం సర్వాత్మా" "తమీశ్వరాణాం పరమం మహేశ్వరమ్" "నతత్సమశ్చాభ్యధికశ్చ దృశ్యతే" ఎన్ఱపడియే నియన్తావాయ్ సమాభ్యధికరహితనాన ఈశ్వరనై, "అఙ్గాన్యన్యా దేవతాః" ఎన్ఱు తచ్ఛరీరతయాభిహితరాన బ్రహ్మాదిదేవతైకళోడు సమబుద్ధిపణ్ణుకై. (రామకృష్ణాద్యవతారఙ్గళిల్ మనుష్య సజాతీయతాబుద్ధియావతు - "అజోపిసన్నవ్యయాత్మా భూతానామీశ్వరోపిసన్ । ప్రకృతిం స్వామధిష్ఠాయ సమ్భవామ్యాత్మమాయయా" ఎన్ఱపడియే అజహత్స్వభావనాయ్ అప్రాకృత దివ్యసంస్థానత్తై ఇతరసజాతీయమాక్కిక్కొణ్డు "మనుసరిల్ మఱిగుమ్ మనిశర్ పిఱవియిల్ తోన్ఱి నిఱ్కుమ్ నిలైయై యుడైయనాకైయాలే అవనై ... ... గర్భవాస జనన శోక మోహాదికళైయుడైయ కర్మవశ్యరాన మనుష్యరోడు సజాతీయనాక నినైక్కై. (వర్ణాశ్రమ విపరీతమాన ఉపచారమావతు) - తన్నారాధనత్తిల్ త్రైవర్ణికర్క్కామాన వైదికమన్త్రఙ్గళాలే చతుర్థవర్ణరానవర్ కళ్ ఆరాధిక్కైయిల్, త్రైమాత్రికళ్ ముతలానార్ గృహస్థరత్ తామ్బూల నివేదనాదికళైప్పణ్ణుతల్ తొడక్కమానవై. (అర్చావతారత్తిల్ ఉపాదాన నిరూపణమావ

మూ॥ వర్ణాశ్రమవిరుద్ధమగు ఉపచారమును. అర్చావతార విగ్రహముల లోహమును గుణించిన పరీక్షయును, ఆత్మాపహారమును, భగవద్ద్రవ్యాపహారమును మొదలగునవి.

శాస్త్రమునందుఁ జెప్పియుండగా, "అన్తః ప్రవిష్టశ్శాస్తా జనానామ్" (జనులలోపలనుండి నియమించువాఁడు) అనియు, "తమీశ్వరాణాం పరమం మహేశ్వరమ్" (ఇంద్రాదిదేవతలకు పాలకుఁడయినవాడు) అనియు, "నతత్సమశ్చాభ్యధికశ్చదృశ్యతే" (వానితో సమానుఁడుగానివాని కంటెను గొప్పవాఁడుగాని లేఁడు) అనియును చెప్పియున్నట్లు తక్కినవారినందఱిని నియమించువాఁడును, తనతో సమానులును తనకంటెను ఎక్కువవారును లేనివాఁడునునగు సర్వేశ్వరుని "అంగానన్యాదేవతాః" (ఇతర దేవతలీతని శరీరము) అన్నట్లు వానిశరీరములుగాఁ జెప్పఁబడినట్టి బ్రహ్మాది దేవతలతో సమానునిగాఁ దలంచుట.

రామకృష్ణాద్యవతారముల విషయమున మనుష్యమాత్రులనెడి బుద్ధియనఁగా, "అజోపిసన్నవ్యయాత్మా భూతానామీశ్వరోపిసన్। ప్రకృతిం స్వామధిష్ఠాయ సంభవామ్యాత్మమాయయా" అన్నట్లు తన స్వభావమును విడువక తనయొక్క అప్రాకృత దివ్యవిగ్రహమును ఇతరులతో సమానముగాఁజేసి, దుఃఖాతీతుండగు తాను దుఃఖప్రచురమగు మనుష్యజన్మమున జన్మించియుండు స్థితిని తెలిసికొనక ఆయాయవతారపు స్వభావమును తెలుపుటకై వాఁడు చేసి చూపించిన గర్భవాస, జన, శోక, మోహాదులనుబట్టి కర్మవశ్యులగు మనుష్యులతో సమానునిగా దలంచుట.

వర్ణాశ్రమవిపరీతమగు ఉపచారమనఁగా — వానిని నారాధించునప్పుడు త్రైవర్ణికులకుమాత్ర మధికారముగల వేదమంత్రములఁగొని నాల్గవవర్ణమువారు ఆరాధించుటయు, సన్న్యాసాశ్రమమునందువారు గృహస్థునివలెనె తాంబూలనివేదనాదులఁజేయుట మొదలగునవి.

మూ॥ ౩౦౮॥ భగవద్ద్రవ్యస్తైన్యాపహారిత్వయుమ్,

టీ॥ తమరుకన్న తెవ్వరువమువ్వరావమ్'' ఇత్యాదిష్వపదిశ్యమాన్యతరక భిమతమాన తేత్తేను మహద్ద్రవ్యస్తైన్య
త్రయసేనివారక వక్షీకరిత్వ, అథతే అప్రాకృతవిగ్రహస్తైన్య స్వయంహూవరస్తైన్యమ్ దివ్యదివ్యోయిరు
క్కి అవిక్రయస్తైన్యయటేయాతే, మాత్సర్యమానిపరీక్షక స్తైన్యాపి''ఇతు ఇన్నద్రవ్యమస్తు''ఎస్తు విగ్రహాలో
పాదానస్తైన్య నిరూపిక్కే. (ఆత్మాపహారమానతు) ''యోఽన్యథా సన్తమాత్మాన మన్యథా ప్రతిప
ద్యతే। కిన్తేనవకృతం పాపం చోరేణాత్మాపహారిణా'' ఎన్ను సకలపాపములయాక చోల్లప్పడాకీల
భగవదేకశేషభూతమాన ఆత్మ స్వప్నిన్ స్వతన్త్రులిద్ది. (భగవద్ద్రవ్యాపహారమానతు- అనుత్తుపడి
శాస్త్రప్పడిక్కన్గామానవర్గై ప్రకాశమాన వాతిల్ అప్రకాశమాక వాతిల్ తనక్కాక్క.
(తుడక్కమానవై) ఎన్నత్తు - ఇన్నమిప్పడి క్రూరమాక శాస్త్రజ్ఞిల్ శొల్లుప్పై పలవ్రనుస్తాకై
యాలే. ద్వాత్రింశదపచారాదికళు సుణ్ణికై.

కీర్చ్ చొన్నవర్గ పాతి భగవద్ద్రవ్యాపహారముమ్ భగవదనిష్టమాయిరుక్కమో వర్గ్రిల
శ్రద్ధై యిలే, తానపహారిక్క అమాత్రమన్నిక్కే అపహారిస్సార్వర్క సంకరిక్కుమితలాన వైయుమ్
అవనుక్క నిషమాయిరుక్క మెన్గిలాం,(భగవద్ద్రవ్యస్తై ఎన్నుడున్గి. (తానపహార్క్కయావతు)-

మూ॥ ౩౦౮॥ భగవద్ద్రవ్యమును తాను స్వయముగ అపహరించుటయు,

అర్చావతారవిషయమున ఉపాదాన నిరూపణమునఁగా — ''తమరుకన్న తెవ్వరువ మువ్వరు వరో'' అని నాయుచినట్లు ఆశ్రితులకిష్టమైనట్టి యేదయిన నొకవస్తువును శరీరముగాఁగొని దాని యందు అప్రాకృత దివ్యమంగళ విగ్రహమునందు వలెనే యాదరముతో వేంచేసియున్నట్టి మహిమ నెఱుఁగక, మాత్సర్యమానిని పరీక్షించుమారువలె నే ''ఇది యాలోహముతోఁ జేయఁబడినది కాదా!'' యని యిట్లు విగ్రహము చేయఁబడిన పదార్థమును నిరూపించుట.

ఆత్మాపహారమనఁగా—''యోఽన్యథా సన్తమాత్మాన మన్యథా ప్రతిపద్యతే। కిన్తేన నకృతం పాపం చోరేణాత్మాపహారిణా'' (ఎవ్వఁడు వాస్తవమున శేషభూతుఁడుగా నుండునట్టి యాత్మను వే ఱొక్కవిధముగాఁ దలఁచునో, అట్టివాఁడాత్మాపహారియగును. వాఁడే పాపమును చేసియుండ లేదు) అన్నట్లు, భగవచ్ఛేషభూతమగు నాత్మవస్తువు నీయనుమతి సకల పాపహేతువుగాఁ జెప్పఁబడిన స్వాతంత్ర్యమునే.

భగవద్ద్రవ్యాపహారమనఁగా — ద్రవ్యము దండనము లేకుండుట సమస్తమునందు వానిని తెలియునట్లుగాను కాని తెలియనట్లుగాను కాని వాటిని తనవాటినిగాఁ జేసికొనుట.

మొదలగునవనఁగా— ఇంకను యిట్లు క్రూరములయినవిగాను శాస్త్రమునఁ జెప్పఁబడినవి యనేకములు గలవు. * ముప్పదిరెండు అపచారములు శాస్త్రమునఁ జెప్పఁబడియున్నవి కదా.

అవతారిక —ఇంతకుముందు చెప్పఁబడినవాటివలెనె భగవద్ద్రవ్యాపహారముకూడ భగ వంతుని కయిష్టముగాని దైనందువలన, తాను అపహరించుటమాత్రమే కాకుండ, అపహరించుమ వారి కుపకరించుట మొదలగునవియును వానికి అయిష్టములుగానుండునని తెలుపుచున్నారు,

(భగవద్ద్రవ్యమును) ఇత్యాది. తాను అపహరించుట యనఁగా— తానే స్వయముగా దొంగిలించుట.

* ౩౫౧ పేజిలో నీయఁబడిన వివరణమును చూడుడు.

మూ॥ అపహారిక్కిఱవర్గళుక్కు సహకరిక్కైయుమ్, అవర్కళ్ పక్కలిలే యాచితమాకవుమ్, అయాచితమాకవుమ్ పరిగ్రహిక్కైయుమ్, భగవానుక్కు అనిష్టమాయిరుక్కుమ్.

మూ॥ ౩౦౭॥ భాగవతాపచారమావతు - అహఙ్కారార్థకామఙ్గళడియాక శ్రీవైష్ణవర్కళుక్కు ప్పణ్ణుమ్ విరోధమ్.

సేకే తానేయిఱుక్కక్కర్తావాయ్ ప్పోయ్ కై. (అపహారిక్కిఱవర్కళుక్కు సహకరిక్కై యావతు) - "నామపహరిక్కిఱోమిల్లైయిత్తే" ఎన్ఱునినైత్తు అపహర్తాక్కళుక్కు అనుమత్యాదికళాలే సహాయమ్ పణ్ణుకై. (అవర్కళ్ పక్కలిలే యాచితమాకప్పరిగ్రహిక్కైయావతు) - "నామివ్వపహారత్తుక్కు క్కూట్టల్లనే" ఎన్ఱునినైత్తు త్తానవర్కళ్ పక్కలిలే శిలవత్తైయాచిత్తు వాఙ్గిక్కొళ్ళుకై. (అయాచితమాక ప్పరిగ్రహిక్కైయావతు) - "నామపేక్షిత్తిలోమే" ఎన్ఱునినైత్తు అవర్కళ్ తాఙ్గళే తరువత్తై వాఙ్గుకై. (భగవానుక్కనిష్టమాయిరుక్కుమ్) ఎన్తతు- ఇవై యిత్తనైయుమ్ ఇవనుడైయ ఉజ్జీవనపరనాయ్ క్కృషిపణ్ణిప్పోరుమ్ సర్వేశ్వరన్ తిరువుళ్ళత్తుక్కు అనభిమతమాయిరుక్కుమెన్నై.

అనన్తరమ్ భాగవతాపచారత్తై వివరిక్కిఱార్, (భాగవతాపచారమావతు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి అతావతు - పరోత్కర్షమ్కణ్ణు సహియామైయుక్కుమ్ స్వోత్కర్షబుద్ధిక్కుమ్ మూలాన అహఙ్కారమడియాకవుమ్, అవర్కళ్ వైష్ణవాకారత్తై బుద్ధిపణ్ణి, ఇవర్కళాలేప్పట్ట తోట్టాకిల్ ఇవర్త్తైయిట్టు ప్పర్ను

మూ॥ అపహరించువారికి తోడ్పడుటయు వారినిఅడిగిగాని, అడగకుండగాని, అట్టి ద్రవ్యముఁగొనుటయు, భగవంతుని కయిష్టములుగానుండును.

మూ॥ ౩౦౭॥ భాగవతాపచారమనఁగా.—అహంకారార్థ కామముల మూలముగ శ్రీవైష్ణవులతో విరోధముఁ జెమ్మకొనుట.

అపహరించువారికి సహకరించుట యనఁగా— మనము స్వయముగ దొంగిలించుట లేదుగదా యనుకొని, దొంగిలించువారికి తన యనుమతి నిచ్చుట మొదలగు వాటిమూలముగ వారి కుపకరించుట.

వారిని యాచించి గ్రహించుటయనఁగా— మనము యీదొంగతనములోఁ జేరియుండలేదే యనుకొని వారివద్దనుండి కొన్ని వస్తువులను అడిగి తీసికొనుట.

యాచింపకుండ గ్రహించుట యనఁగా—మనము అపేక్షించలేదు కదా యనుకొని వాళ్లంతటవాళ్లు యిస్తే గ్రహించుట.

భగవంతుని కనిష్టముగా నుండుననఁగా—ఇవియన్నియును యీతని యుజ్జీవనమునకై ప్రయత్నించునట్టి సర్వేశ్వరుని మనస్సుకు అనిష్టములుగా నుండుననుట.

అనంతారిక —అటుపిమ్మట భాగవతాపచారమును వివరించుచున్నారు,

(భాగవతాపచారము) ఇత్యాది. పరుల యతిశయముఁజూచి సహింపఁజాలకుండుటకున్ను తన యతిశయమునకును అనుకూలమగు అహంకారము మూలముగను వారి శ్రీవైష్ణవాకారముఁగని వారు కోరినదానిని వదలి వేఱొక్కదానిఁ గైకొనుదము అనుకొనక, అర్థకామముల మూలముగ

మూ॥ ౩౦౬॥ అసహ్యాపచారమావతు - నిర్నిబన్ధనమాక భగవద్భాగవత విషయ మెన్ఱాల్ అసహమాననా యిరుక్కై-యుమ్, ఆచార్యాపచారముమ్, తద్భక్తాపచారముమ్.

వోమ్" ఎన్ఱిరుక్క-మాట్టామల్, అర్థకామాఙ్గళ్ డియాక వుమ్ శ్రీవైష్ణవర్కళుక్కు- న్ఱెయ్యుమ్ విరోధమేన్నై.

అనన్తరమ్ అసహ్యాపచారత్తై వివరిక్కి-ఱార్, (అసహ్యాపచారమా) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అల్లాత అపచారఙ్గళిలుమ్ కాట్టిల్ ఈశ్వరనుక్కు- ఇతు అత్యన్తాసహ్యమా యిరుక్కై-యాలే అసహ్యాపచారమెన్ఱిఱతు. "భగవద సహనీ యాగసిరతః" ఎన్ఱు శ్రీభట్టరరుళిచ్చెయ్తతు. (నిర్నిబన్ధనమాక భగవద్భాగవతవిషయ మెన్ఱా లసహమాననా యిరుక్కై-యావతు)- శిశుపాలనైప్పోలే అర్థకామాది నిబన్ధనమాక వన్ఱిక్కే, హిరణ్యనైప్పోలే భగవద్విషయముమ్ భాగవతవిషయము మెన్ఱాల్ కాణక్కేట్టక్కప్పొఱాతపడి యిరుక్కై. (ఆచార్యాపచారమావతు) - అవనరుళిచ్చెయ్త అర్థత్తిన్పడి యనుష్ఠియామైయుమ్, అవనుపదేశిత్త మన్త్రార్థఙ్గళై అల్పప్రయోజనఙ్గళై నచ్చి అనధికారికళుక్కు-ఉపదేశిక్కై-యుమ్ తుడక్క-మానవై. (తద్భక్తాపచారమావతు) - ఆచార్యభక్తరాన సబ్రహ్మచారికళుడన్ ఏకరస్యముణ్డాయ్ వర్తిక్క-వేణ్డియిరుక్క- అతు చెయ్యాతే అవర్కళ్ పక్కలిల్ పణ్ణుమసూయైయుమ్ అవమానముమ్ తుడక్క-మానవై.

ఇప్పడి అకృత్యకరణాది చతుష్టయత్తైయుమ్ మడైవే వివరిత్తరుళి, ఇవర్ఱినుడైయ క్రౌర్యవిశేషఙ్గళైయుమ్, ఇవై తాన్ నిన్నతుక్కు- విరోధియాయిరుక్కు- మెన్నుమత్తైయుమ వరుళిచ్చెయ్కి

మూ॥ ౩౦౬॥ అసహ్యాపచారమనఁగా—నిష్కారణముగా భగవంతుని విషయమును భాగవతులవిషయమునను అసూయపడుటయు, ఆచార్యాపచారమును, తద్భక్తాపచారమును.

అవతారిక:—తరువాతి అసహ్యాపచారమును వివరించుచున్నారు

(అసహ్యాపచారము) ఇత్యాది. తక్కిన యపచారము లన్నింటికంటెను ఇది యీశ్వరునిచే సహించుట కశక్యముగఁ జేసి దీని కసహ్యాపచారమని పేరు గలిగినది. "భగవద సహిష్ణుయాగసిరతః" (భగవంతునిచే సహింపఁదగని యపచారమునఁ బ్రీతిఁగలిగి యున్నావు) అని కదా భట్టరు సాయించియున్నారు. నిష్కారణముగ భగవద్విషయమంటె సహింపఁజాలకుండుట యనఁగా శిశుపాలుఁడు చెప్పిన ప్రకారము అర్థకామాదుల మూలమునఁ గాకుండ, హిరణ్యునివలె భగవద్విషయ మన్నను భాగవతవిషయమన్నను చూచి విని సహింపఁజాలకుండుట.

ఆచార్యాపచారమనఁగా—ఆచార్యుండు ఉపదేశించినట్టి యర్థముల ప్రకార మనుష్ఠించకపోవుట వారుపదేశించిన మంత్రమంత్రార్థములను స్వల్పప్రయోజనముల నపేక్షించి యనధికారుల కుపదేశించుట మొదలగునవి.

వానిభక్తులయెడల అపచారమనఁగా—ఆచార్యులను భక్తులగు సహాధ్యాయులతో నేకీభావముగలవాఁడై యుండవలసియుండ, అట్లుచేయక, వారివిషయమునఁ జూపునట్టి యసూయయును, అవమానమును మొదలగునవి.

అవతారిక—ఇట్లు అకృత్యకరణాదులను నాలుగింటిని క్రమముగ వివరించి వీటి క్రౌర్యవిశేషములను "ఇవి దీనితో విరోధించును" అను విషయమును తెలుపుచున్నారు,

మూ॥ 30౨॥ ఇవై యొన్నుక్కొన్ఱు క్రూరఙ్గళుమాయ్ ఉపాయ విరోధికళుమాయ్ ఉపేయవిరోధిగళుమా యిరుక్కుమ్.

తార్ నేల్, (ఇవై) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. (ఒన్ఱుక్కొన్ఱు క్రూరఙ్గళాయిరుక్కైయావదు)- అకృత్యకరణత్తిల్ భగవదపచారమ్ క్రూరమాయ్, అదిలుమ్ భాగవతాపచారమ్ క్రూరమాయ్, అదుతన్నిలుమ్ అసహ్యాపచారమ్ క్రూరమాయిరుక్కై. ఇదుక్కడి పూర్వపూర్వఙ్గళిల్ కాట్టిల్ ఉత్తరోత్తరఙ్గళిల్ భగవన్నిగ్రహాతిశయముణ్డాగై. అకృత్యకరణత్తిల్ ఆజ్ఞాతిలఙ్ఘనమడియాగ శీఱ్ఱమిఱే, అవ్వళవన్ఱిఱే ఇవ్వాత్మావుక్కు శత్రువాయ్ అతఃపరత్తైచ్చె పడిత్తుక్కొణ్డుపోరుమ్ తన్నిడత్తిల్ అపచారత్తాల్ వరుమ్ శీఱ్ఱమ్, అవ్వళవన్ఱిఱే "జ్ఞానీత్వాత్మైవ" ఎన్ఱపడియే తనక్కు ఉయిరాగ నినైత్తిరుక్కుమ్ భాగవతవిషయఙ్గళిల్ అవజ్ఞాదికళడియాగ వణ్ణుమపచారత్తాల్ వరుమ్ శీఱ్ఱమ్, అదు తన్నళవన్ఱిఱే నిర్హేతుకమాగ తన్ పక్కలిలుమ్ తన్నడియార్ పక్కలిలుమాతల్, ఉభయవిభవ జ్ఞాపకరాయ్ ఉభయాభిమతరాన ఆచార్యన్ పక్కలిలే యాతల్ అవర్క్కు అభిమతరాన తద్భక్తర్ పక్కలిలే యాతల్ శెయ్యుమసహ్యాపచారత్తాల్ వరుమ్ శీఱ్ఱమ్, ఆగైయాల్ ఒన్ఱుక్కొన్ఱు క్రూరమాయిరుక్కుమ్ అకృత్యకరణత్తిలే భగవదపచారాదికళుమ్ అన్తర్భావిక్కుమాయిరుక్క తనిత్తనియే ఇప్పడి పిరిత్తు శొల్లుగైయాలు- ఇవఱ్ఱినుడైయ క్రౌర్యవిశేషఙ్గళై స్పష్టమాగ్గినార్. (ఉపాయవిరోధికళుమాయ్ ఉపేయ విరోధికళుమాయిరుక్కైయావదు) - ఇవ్వాత్మావినుడైయ ఉజ్జీవనత్తిలొరుపడిప్పి మేల్ మేలుమ్ కృషిపణ్ణుకైక్కు ఉపాయభూతనాన ఎమ్బెరుమాను

మూ॥ 30౨॥ వీటిలో నొక్కటికంటె నొక్కటి యెక్కువ క్రూరమైనదిగాను ఉపాయవిరోధులుగాను, ఉపేయవిరోధులుగాను నుండును.

(ఇవి) ఇత్యాది. ఒకటికంటె నొకటి యెక్కువ క్రూరము లనదిగా నుండునవ:గా, అకృత్యకరణముకంటెను భగవదపచారము క్రూరమైనదె, దానికంటెను భాగవతాపచారము క్రూరమైనదె, దానికంటెను అసహ్యాపచారము క్రూరమైనదైయుండును. ఏలననగా అకృత్యము నాచరించినయెడల శాస్త్రాజ్ఞాతిక్రమమువలని సర్వేశ్వరునికి కోపము కదా కలుగును. అంతమాత్రమే కాదు గదా, యీయాత్మకు అంతరాత్మయై దానినెత్తును కాపాడుకొనిపోవునట్టి తన విషయమున జేయునట్టి యపచారము! అంతమాత్రమే కాదు గదా! "జ్ఞానీత్వాత్మైవ మే మతమ్" అన్నట్లు తనప్రాణముగా నెన్నుచుండినట్టి భాగవతులవిషయమున నవజ్ఞాదులవలనముగ జేయునట్టి యపచారము.

అంతమాత్రమే కాదుకదా! నిష్కారణముగా తన విషయమునగాని, తన దాసుల విషయమునగాని, వీరి యుభయుల వైభవమును తెలుపునటివాడై వీరి యుభయులకును యిష్టుడైన యాచార్యుని విషయమునగాని, వీరి ముగ్గురికిన్ని యిష్టులయినట్టి యాయాచార్యుని భక్తులవిషయమునగాని చేయునట్టి యపచారములవలన గలుగు కోపము! కావున నొకదానికంటెను వేరొకటి యెక్కువ క్రూరమైనదిగానుండును. అకృత్యకరణములో భగవదపచారాదులున్న అంతర్భూతము అయియుండగా, వీటిలో నొక్కొక్కదానిని ప్రత్యేకముగా జెప్పుటకు గారణము వీటియొక్క క్రౌర్యవిశేషములు దెలుపుటకుగానని యెఱుంగునది.

ఉపాయవిరోధులుగాను ఉపేయవిరోధులుగాను నుండుననగా — ఈయాత్మయొక్క యుజ్జీవనము విషయమున పూనుకొని పైపైగా ప్రయత్నించుట కనుకూలముగానుండునట్టి సర్వేశ్వరుని

డైయ కృపైక్కుమ్, ఎప్పోదుమిఙ్గనుక్కు ప్రాప్యమాయిరుక్కుమ్ అవనుడైయ ముఖోల్లాసత్తుక్కుమ్ విలక్కాయిరుక్కై. «ఇవనుక్కుపాయమ్ ఇవనిడైయ పేయమ్» ఎన్నక్కడవతిఱే. ఆకైయాల్ ఇవ్వకృత్యకరణాదికళ్ నిలైవిలైయిప్పావమాపోలే ఉదయత్తిరుప్పళ్ళుత్తిలే నిగ్రహశక్తికళప్పి, అవనుడైయకృపైయుమ్ ముకప్పుమ్ ఇవన్ పక్కల్ ఒఴువుమ్పడి పణ్ణుకైయాలే ఇవఱ్ఱై ఉపాయోపేయవిరోధికళెన్నత్తట్టిల్లై.

«తనక్కుత్తాన్ తేడుమ్నన్మై» ఎన్ఱుతొడఙ్గి నమశ్శబ్దార్థత్తై విస్తరేణ ప్రతిపాదిక్కైయాలుమ్, «ఉకన్దరుళిననిలఙ్గళ్ ఆదరాతిశయమున్» ఎన్ఱు ఉకన్దరుళిన నిలప్రసఙ్గత్తాలుమ్, మేల్ «భగవత్కైఙ్కర్యమ్» ఎన్ఱివిడత్తిల్ భగవచ్ఛబ్దత్తాలుమ్, కైఙ్కర్య ప్రతిసమ్బన్ధి ప్రతిపాదకమాన శ్రీమన్నారాయణ పదార్థత్తై సూచిప్పిక్కైయాలుమ్, మఙ్గళాశాసన ప్రకరణత్తాలుమ్, «కర్తవ్యమాచార్య కైఙ్కర్యముమ్ భగవత్కైఙ్కర్యముమ్» ఎన్ఱుతొడఙ్గి. «కిఞ్చిత్కరిత్తాల్ స్వరూపమ్ నిలైపెఱుమ్» ఎన్ఱుమఙ్గవాక్యమ్ చతుర్థ్యర్థత్తై యరుళిచ్చెయ్కైయాలుమ్, నిషిద్ధాచారనివృత్తి ప్రతిపాదనముఖేన ప్రాసఙ్గికమాక మిఙ్గవృమ్ నమశ్శబ్దార్థత్తై పేశుకైయాలుమ్, ఇవ్వళవుమ్ ఉత్తరఖణ్డార్థత్తై యరుళిచ్చెయ్తారాయిఱ్ఱు.

ఆక, ఇప్ప్రకరణత్తాల్, కీழ்ச్చొన్న ఉపాయత్తుక్కు ఉపేయత్తుక్కుమ్ చేతననుక్కు ఉపాయోపేయాధికార ప్రధానాపేక్షితఙ్గళైయుమ్, ఉపాయాన్తర పరిత్యాగహేతువాన స్వరూపనాశకత్యాగఙ్గళైయుమ్, ప్రపత్తియిన్ స్వరూపానుకూలత్యాగఙ్గళైయుమ్, స్వగత స్వీకారానుపాయత్వ

కృపకుడు ఎప్పుడును యీతనికి ప్రాప్యముగానుండునట్టి యతని ముఖోల్లాసముకున్ను నిర్బంధముగానుండునటు. కృపయుపాయమనియు, భోగ్యత యుపేయమనియును కదా చెప్పుదురు. కావున యీయకృత్యకరణాదులు బిల్లలో నిప్పు ఉదయించునట్లు వానియందున్న కోపము గలుగఁజేసి వానికృపను సంతోషమును వీనియెడల లేకుండునట్లు చేయుటంజేసి వీటిని ఉపాయోపేయ విరోధులని చెప్పుటకు బాధకములేదు.

(తనంతట తాను సంపాదించుకొనునట్టి మంచి-౧-వా) అని యారంభించి «నమః» అనుశబ్దముయొక్క యర్థమును విస్తృతముగాఁ బ్రతిపాదించుటంజేసియు, (ప్రేమించి వేంచేసియుండు దివ్యదేశములయెడల నాదరము-౨౩ వా) అనువాక్యమున ప్రీతితో వేంచేసియున్నట్టి దివ్యదేశముల ప్రసక్తిచెప్పుటవలనను, అటుపైని (భగవత్కైంకర్యము ౩౧- వా) అను వాక్యమునందు భగవచ్ఛబ్దమువలనను కైంకర్యముఁగొనువారిఁ దెలుపునట్టి «శ్రీమత్» «నారాయణ» అను పదముల యర్థములను సూచింపుటంజేసియును, మంగళాశాసన ప్రకరణమువలనను, (కర్తవ్యము ఆచార్య కైంకర్యమును భగవత్కైంకర్యమును -౩౭ వా) అని యారంభించి (కైంకర్యమొనర్చుటచే స్వరూపము నిలుచును ౪౨ వా) అనువరకును «ఆయ» అను చతుర్థియొక్క యర్థమునున్ను సెలయించినందునను, నిషిద్ధములగువాటిని నాలుగింటిని ప్రతిపాదించినంగన ప్రసంగవశమున మరల నమశ్శబ్దముయొక్క యర్థమును చెప్పియున్నందునను నింతవరకును ద్వయముయొక్క యుత్తరఖండార్థమును తెలిపినవారయిరి.

కావున ఈప్రకరణమున ముందుచెప్పినట్టి యుపాయముఁగొని ఉపేయమును (ప్రాప్యమును) లభింపఁగోరునట్టి యీచేతనునికి ఉపాయోపేయాధికారములకు ముఖ్యముగా కావలసినవాటిని, ఉపాయాంతరమును త్యజించుటకు హేతువులను స్వరూపనాశకత్యాగములనున్న, స్వగతస్వీకా

త్తైయుమ్, పరగతస్వీకారోపాయత్తైయుమ్, తత్ప్రాబల్యత్తైయుమ్, అవనే స్వీకరిక్కుమిడత్తి లుమ్ పురుషకారత్తై మున్నిడుమ్బడియైయుమ్, ఉపాయమ్ మున్నిట్టుక్కు ప్రయోజనశేష జ్ఞత్తైయుమ్, ఉపేయదశైయిలుమ్ ప్రాప్తిదశైయిలుమ్ మివర్ శేషత్వ పారతన్త్ర్యఙ్గళుమ్ స్వదోష నివృత్తియుమ్ పరానుభవ విరోధియామ్బడియైయుమ్, తన్నాల్ వరుమ్ నన్మైయిల్ అవనాల్ వరుమ్ నన్మైక్కుళ్ళ వాశియైయుమ్, ఈశ్వరనే రక్షకన్ తాన్ తనక్కు నాశకనెన్నుమత్తైయుమ్, తన్నైత్తాన్ నశిప్పిక్కుమ్ ప్రకారత్తైయుమ్, అహఙ్కారమ్ విషయఙ్గళుమ్ స్వరూపేణవృమ్, భాగవతవిరోధత్తై విళక్కుమ్ తన్ స్వరూపత్తై నశిప్పిక్కుమ్బడియైయుమ్, భాగవతాపచార క్రౌర్యత్తైయుమ్, తత్ప్రసఙ్గత్తిలే భాగవతమాహాత్మ్యత్తైయుమ్, ఇవన్ దినచర్యైయైయుమ్, దిన చర్యైక్కు హేతువాన సదాచార్యప్రసాదత్తాలే వర్ధిక్కుమత్తైక్కు ఉపేక్షితమాన వస్తువ్యాదిగళై యుమ్, తత్పరమోక్ష కర్తవ్యరూప కైఙ్కర్యవేషత్తైయుమ్, కైఙ్కర్య తత్పూర్వదశైకళిల్ స్వరూపత్తై యుజ్జ్వలమాక్కుమ్బడియైయుమ్, ఇవనుక్కుణ్డాన గుణచతుష్టయత్తైయుమ్, తద్విషయ విభాగత్తైయుమ్, అతిల్ అశక్తి విషయ నిషిద్ధచతుష్టయత్తైయుమ్ శొల్లుకైయాలే అధికారినిష్ఠా క్రమమ్ శొల్లప్పట్టదు

ప్రపన్నదినచర్యాప్రకరణమ్ సమాప్తమ్.

రము ఉపాయము కాకపోవుటను, పరగతస్వీకారము ఉపాయమగుటను, అది ప్రబలమగుటను, సర్వేశ్వరుండు స్వయముగా స్వీకరించునప్పుడును పురుషకారమును పురస్కరించుకొనుటయు ప్రయోజనములున్న, ఉపేయదశయందును ప్రాప్యదశయందును, యీతని శేషత్వపారతంత్ర్యములును స్వదోషనివృత్తియును సర్వేశ్వరుని యనుభవమునకు విరోధమగుటయున్ను, తనకు తాను సంపాదించుకొను మేలుకంటెను తనకు సర్వేశ్వరుండు సంపాదించియిచ్చునట్టి మేలునకుగల తారతమ్యమును, ఈశ్వరుండే రక్షకుండై తాను తనను నశింపఁజేసికొనువాఁడగుటను, తనను తాను నశింపఁజేసికొనువిధమును, అహంకారమును విషయములున్ను స్వరూపనిద్ధముగా భాగవిరోధమును వృద్ధిపరచి యుండుమూలముగ ఈతని స్వరూపమును నశింపఁజేయునట్టి విధమును, భాగవతాపచార క్రౌర్యమును, ఆసందర్భమున భాగవతవైభవమును, ఈతని దినచర్యనున్ను, దినచర్యయందుఁ జెప్పఁబడినవాటినిక్రమముగ సదాచార్యుని యనుగ్రహముచే వృద్ధిపొందించుకొనుటకుఁ గావలసిన వస్తువ్యాపారలను, తుదిని («అయ» అను చతుర్థియందు) చెప్పఁబడిన కైంకర్యస్వరూపమును, కైంకర్యదశయందును దానికి పూర్వపు దశలయందును, స్వరూపమును ప్రకాశింపఁజేసికొనువిధమును, యీతనికిఁగల గుణచతుష్టయమును, వాటివిషయవిభాగమును, దానిలో నశక్తికి విషయమగు నిషిద్ధచతుష్టయమును చెప్పియుండుటచే అధికారినిష్ఠాక్రమము చెప్పఁబడినది.

ప్రపన్న దినచర్యా ప్రకరణము

సంపూర్ణము.

సూ॥ ౩౦౫ ॥ తాన్ హితోపదేశమ్ పణ్ణుమ్బోతు తన్నైయుమ్ శిష్యనైయుమ్ ఫలత్తైయుమ్ మాఱాడి నినైక్కై క్రూరనిషిద్ధమ్.

సదాచార్యలక్షణ ప్రకరణమ్.

అనన్తరమ్, (తాన్ హితోపదేశమ్ పణ్ణుమ్బోతు) ఎన్ఱు తొడఙ్గి, (ఉకక్కుమ్ ఉపకారస్మృతియుమ్ నడక్కవేణుమ్) ఎన్నుమళవాక ఇగ్గ్రన్థకారర్ [illegible] అర్థవిశేషఙ్గళుక్కెల్లామ్ ఉపదేష్టావాన ఆచార్యనుడైయ [illegible] ప్రకారఙ్గళై దర్శిప్పిక్కైక్కాక, సదాచార్యలక్షణమ్ [illegible] పరమార్గ [illegible] ప్రసక్తానుప్రసక్తమాక [illegible]. ఇగ్గ్రన్థకారర్ [illegible] నిషిద్ధఙ్గళ్ [illegible] పరస్పరమ్ [illegible] క్రూరనిషిద్ధమ్ హితోపదేశమ్ [illegible] (తాన్ హితోపదేశమ్ పణ్ణుమ్బోతు) ఇత్యాదివాక్యత్తాలే. అనన్తరమ్—కీழ் ప్రకరణత్తిల్ చొల్లప్పట్ట అధికారిలక్షణఙ్గళెల్లావఱ్ఱాలుమ్ [illegible] ఉజ్జీవిక్కవేణుమెన్ఱు [illegible] ఉజ్జీవనహేతువాన [illegible] ఉపదేశిక్కుమ్బోతిల్, ఉపదేష్టావాన తన్నైయుమ్ ఉపదేశపాత్రమాన శిష్యనైయుమ్ ఉపదేశఫలత్తైయుమ్ [illegible] ప్రతిపత్తి [illegible] పూర్వోక్తనిషిద్ధఙ్గళిల్ క్రూరనిషిద్ధమ్. అవ్వోనిషిద్ధఙ్గళ్ ఇవనై [illegible] నాశకమ్; ఇతు [illegible] ఉపదేశమ్ [illegible] ఇరువర్క్కుమ్ స్వరూపనాశమ్ [illegible] ఎన్ఱు మేలే చొల్లప్పోకిఱార్.

సూ॥ ౩౦౫ ॥ ఆచార్యుండు హితమును ఉపదేశించునపుడు తననున్ను, శిష్యునిన్ని, ఫలమునున్ను వేఱువిధముగ తలంచుట క్రూరముగ నిషిద్ధమైనది.

సదాచార్యలక్షణప్రకరణం

అనంతరము (తాను హితోపదేశము చేయునప్పుడు) (సూ. ౩౦౫) అను వాక్యము మొదలుకొని (సంతోషమును ఉపకారస్మృతియును ఉండవలయును) అనుదానివఱకు ఈ గ్రంథకారులు ఇదివఱకు చెప్పిన యర్థవిశేషములన్నిటిని యుపదేశించినవాఁడగు ఆచార్యుని కీ సమయమున నుండవలసిన యధ్యవసాయము యొక్కయును, ప్రవర్తనము యొక్కయును, రీతులను జూపించుటకై సదాచార్యలక్షణమును, [illegible] నడవడికలను, [illegible] తెలుపుచున్నారు.

ఈ గ్రంథకారులు ఇక్కడ [illegible] నిషిద్ధములు [illegible] వాటి నన్నిటికంటెను ఎక్కువ క్రూరమయినది శిష్యుని కుపదేశించు సమయమున తనవిషయమునను శిష్యవిషయమునను తెలుపఁగల యన్యథాభావమని "తాను హితోపదేశము చేయునప్పుడు" ఇత్యాది వాక్యముచేఁ దెలుపుచున్నారు.

క్రిందిప్రకరణమునఁ జెప్పబడిన యధికారిలక్షణములన్నిటిని పూర్తిగాఁ గలిగియున్నట్టి వాఁడు ఉజ్జీవింపవలయునని యిచ్ఛతో తనను ఆశ్రయించినవారికి ఉజ్జీవనహేతువగు మంత్రరూపమగు హితమును ఉపదేశించునప్పుడు ఉపదేష్టయగు తనను, ఉపదేశపాత్రుఁడగు శిష్యుని, ఉపదేశ ఫలమునున్ను విపరీతముగాఁ దలంచుట. ఇట్లు విపరీతముగాఁ దలంచుటయనునది పూర్వము చెప్పఁబడిన నిషిద్ధములకంటెనున్ను ఎక్కువ క్రూరమైనది. ఏలనఁగా, ఆయా నిషిద్ధములు ఆతనిని నశింపఁజేయును ఇంతియే. ఇంతమాత్రమే కాకుండ, యిది ఆతనిన్ని, ఉపదేశము బొందినవానిన్ని చెడుపునదియగుటంజేసి, దీనిని వాటికంటె ఎక్కువ క్రూరముగ నిషిద్ధమయినదానినిగాఁ జెప్పుచున్నారు. ఇద్దఱికిన్ని స్వరూపహాని చేయుననికదా! పైని చెప్పఁబోవుచున్నారు.

మూ॥ ౩౦౯॥ తన్నై మాఱాడి నినైక్కైయావతు - తన్నై ఆచార్యనెన్ఱు నినైక్కై, శిష్యనై మాఱాడి నినైక్కైయావతు - తనక్కు శిష్యనెన్ఱు నినైక్కై, ఫలత్తై మాఱాడి నినైక్కైయావతు - ద్రుష్టప్రయోజనత్తైయుమ్, శిష్యనుడైయ ఉజ్జీవనత్తైయుమ్, భగవత్కైంకర్యత్తైయుమ్, సహవాసత్తైయుమ్, ఫలమాక నినైక్కై.

తన్నైయుమ్ శిష్యనైయుమ్ ఫలత్తైయుమ్ మాఱాడి నినైక్కైయావతేతెన్నుమా కాజ్క్షైయిలే అవఱ్ఱై యుపపాదిక్కిఱార్, (తన్నైమాఱాడినినైక్కైయావతు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి అతావతు - ఉపదేష్టావాన తన్నై ఉళ్ళపడినినైయామల్ మాఱాడినినైక్కైయావతు - ఉపదేశసమయత్తిల్ తన్నుడైయ ఆచార్యనైయే ఇవనుక్కు ఉపదేష్టావాకవుమ్, తాన్ అవనుక్కు కరణభూతనాకవుమ్ ప్రతిపత్తిపణ్ణికొణ్డు ఉపదేశిక్కవేణ్డియిరుక్క, అప్పడిశెయ్యాతే, స్వాచార్యపరతన్త్రనాయిరుక్కుమ తన్నై ఇవనుక్కు ఆచార్యనెన్ఱు నినైక్కై. ఉపదేశపాత్రమాన శిష్యనై ఉళ్ళపడినినైయామల్ మాఱాడినినైక్కైయావతు- తన్నోపాతి ఇవనైయుమ్ తన్నుడైయ ఆచార్యనుక్కు శిష్యనాక ప్రతిపత్తిపణ్ణి ఉపదేశిక్కవేణ్డియిరుక్క, అతుశెయ్యాతే ఇవనైత్తనక్కు శిష్యనెన్ఱునినైక్కై. ఉపదేశఫలత్తై ఉళ్ళపడినినైయాతే మాఱాడినినైక్కైయావతు-పరోపదేశమ్పణ్ణుమళవిల్ ఇవ్వాత్మాతిరున్ది "ఆళుమాళార్" ఎన్గిఱ విషయత్తుక్కు మఙ్గళాశాసనత్తుక్కు ఆళాకవేణుమెన్ను మితువే ఫలమాక ఉపదేశియాతే,ఇవనాల్ వరుమ్ అర్థశుశ్రూషా రూపమాన

మూ॥ ౩౦౯॥ తనను వేఱువిధముగ తలంచుట యనఁగా—తనను ఆచార్యునిగాఁ దలంచుట.

మూ॥ శిష్యుని వేఱువిధముగాఁ దలంచుటయనఁగా—తనకు శిష్యుండని తలంచుట

మూ॥ ఫలమును వేఱుగాఁ దలంచుటయనఁగా—దృష్టప్రయోజనమును, శిష్యుని యుజ్జీవనమును, భగవత్కైంకర్యమును, సహవాసమును ఫలమునుగాఁ దలంచుట.

అవతారిక:—తనను, శిష్యునిని, ఫలమునున్ను విపరీతముగా తలంచుట యనఁగా నేమి యంటివేని, వాటిని ఉపపాదించుచున్నారు.

(తనను విపరీతముగాఁ దలంచుట) ఇత్యాది. ఉపదేష్టయగు తనను వాస్తవరీతిని తలంపక వేఱు విధముగాఁ దలంచుటయనఁగా—ఉపదేశసమయమున తనయాచార్యుని యాతని కుపదేష్టనుగాను, తనను వాని కుపకరణభూతునిగానున్ను తలంచుకొని యుపదేశింపవలసియుండఁగా, అట్లుచేయక, స్వాచార్యపరతంత్రుండగు తనను ఆచార్యునిగాఁ దలంచుట.

ఉపదేశపాత్రుండగు శిష్యుని వాస్తవరీతిని తలంపక, విపరీతముగాఁ దలంచుటయనఁగా—తనవలె నితనినిన్ని తనయాచార్యునికి శిష్యునిగాఁదలంచి యుపదేశింపవలసియుండ, అట్లు తలంపక, యీతనిని తనకు శిష్యునిగాఁ దలంచుట.

ఉపదేశఫలమును వాస్తవరీతిని తలంపక విపరీతముగాఁ దలంచుటయనఁగా—పరుల కుపదేశముఁ జేయునప్పుడు, "ఆళుమాళార్" అను విషయమునకు మంగళాశాసనమునకు తగినవారు కావలయు ననునదియే ఫలముగాఁదలంచి యుపదేశింపక, యీతనివలన వచ్చుద్రవ్యము శుశ్రూషారూప

మూ॥ ౩౧౦॥ నినైయాతిరుక్క, ఇన్నాలుఫలఙ్గళుమ్ సిద్ధిక్కుమ్పడియెన్నెన్నిల్
శేషభూతనాన శిష్యన్ నినైవాలే దృష్టఫలమ్ సిద్ధిక్కుమ్,
ఈశ్వరన్ నినైవాలే ఉజ్జీవనమ్ సిద్ధిక్కుమ్,

దృష్టప్రయోజనమైయాతల్. శిష్యనానవన్ సంసారాదుత్తీర్ణనాయ్ వాழ్న్దు కాణుకైయాకిఱ ఉజ్జీవనమైయాతల్, తిరునన్దనవనాదికళై చ్చెయ్‌కైయుమ్ తిరువిళక్కెరిక్కైయుమ్ ఓరాస్థానత్తిలిరుత్తినాల్ ఎమ్బెరుమాన్ తిరువుళ్ళముకక్కైయాలే ఇప్పడియిరుక్కుమవర్గళ్ భగవత్కైఙ్కర్యమైయాతల్, సంసారత్తిలిరుక్కుమ్నాళ్ తన్ తనిమైతీరక్కూడి వర్తిక్కైయాకిఱ సహవాసమైయాతల్ ఉపదేశత్తుక్కు ఫలమాకనిన్ఱుక్కు యొన్ఱుపడి.

ఇప్పడి ఇవన్ నినైయాతిరుక్క ఇన్నాలుఫలఙ్గళుమ్ సిద్ధిక్కుమ్పడితానెన్నెన్నిల్ తజ్జిజ్ఞాసు ప్రశ్నమై యనువదిత్తుక్కొణ్డు, అవై సిద్ధిక్కుమ్ వకై యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (నినైయాతిరుక్క) ఎన్ఱుతుడఙ్గి (శేషభూతనాన శిష్యన్ నినైవాలే దృష్టఫలమ్ సిద్ధిక్కుమ్) ఎన్ఱతు — శిష్యనానవన్ తనక్కు శేషత్వమే స్వరూపమెన్ఱు ననైత్తుక్కొణ్డిరుక్కైయాలే, కిఞ్చిత్కారమిల్లాతపోతు శేషత్వమ్ కూడా తెన్ఱు తన్ స్వరూపలాభత్తుక్కాక త్తన్నాలాన కిఞ్చిత్కారఙ్గళై ప్పణ్ణిక్కొణ్డు పోరుకైయాలే అర్థశుశ్రూషైకళాకిఱ దృష్టఫలమ్ సిద్ధిక్కుమెన్ఱుపడి. (ఈశ్వరన్ నినైవాలే ఉజ్జీవనమ్ సిద్ధిక్కుమ్) ఎన్ఱతు — ఎతిర్‌శూழల్ పుక్కుత్తిరిన్ఱ తన్నుడైయ విశేషకటాక్షత్తాలే అద్వేషాదికళైయుణ్డాక్కి ఆచార్యసమాశ్రయణత్తిలేమూట్టి ఇవ్వాచార్యనుడైయ ఉపదేశాన్వయత్తైయుణ్డాక్కి అతడియాక "ఇవనై సంసారత్తిల్ నిన్ఱుమ్ ఎక్కనైప్పడుత్తి వేణుమ్" ఎన్ఱు ఎమ్బెరుమాన్ తిరువుళ్ళప్పా

మూ॥ ౩౧౦॥ ఇట్లు ఆచార్యుండు వీటిని తలంపకున్నచో, ఇవి సిద్ధించుట యెట్టిదనిన్ వేని, శేషభూతుండగు శిష్యుని యిచ్ఛవలన దృష్టఫలము సిద్ధించును.
మూ॥ సర్వేశ్వరుని యిచ్ఛవలన ఉజ్జీవనము సిద్ధించును.

మగు దృష్టఫలమునుగాని, శిష్యుండగు ఈతండు సంసారమునుదాటి యుజ్జీవించుటనుగాని, నందనవనాదులను యేర్పరచుటకంటెను ఒకయాత్రగు దీపపాటుచేసినట్లయిన, సర్వేశ్వరునికి సంతోషము కలుగునని యర్థమగు భగవత్కైంకర్యమునుగాని, సంసారమునందున్నంతకాలము తనకు తోడుగానుండునని సహవాసమునుగాని, ఫలమునుగాఁదలంచుట.

అవతారిక—ఇట్లు ఈతండు తలంపనిచో, ఈ నాల్గుఫలములును సిద్ధించుట యెట్లంటివేని, యాప్రశ్నను అనువదించి యవి సిద్ధించునట్టి మార్గమును దెలుపుచున్నారు.

(తలంపకున్న) ఇత్యాది. శేషభూతుండగు శిష్యునితలంపుచే దృష్టఫలము సిద్ధించుననఁగా శిష్యుఁడయినవాఁడు తనకు శేషత్వమే స్వరూపమని యెంచుకొనుచుండుటంజేసి "కొంచమయినను చేయనియెడల శేషత్వముండదు" అనుకొని తన స్వరూపలాభమునకై తన శక్త్యనుసారము కించిత్కారము జేయుచుండుటంజేసి ద్రవ్యశుశ్రూషారూపమగు దృష్టఫలము సిద్ధించును.

ఈశ్వరుని తలంపువలన నుజ్జీవనము సిద్ధించుననఁగా — ఈతనిని యెదురుగాఁబోయి తన విశేషకటాక్షమువలన యీతనికి అద్వేషాదులఁ గలుగఁజేసి, ఆచార్యుని యాశ్రయించునట్లు చేసి, యాయాచార్యునియొక్క యుపదేశముతో సంబంధము గలుగఁజేసి, దానిమూలముగ ఈ

మూ॥ అచార్యన్ నినైవాలే భగవత్కైఙ్కర్యమ్ సిద్ధిక్కుమ్,
ఉపకారస్మృతియాలే సహవాసమ్ సిద్ధిక్కుమ్.

కార్యమాన నినైవాలే శిష్యనానవనుడైయ ఉజ్జీవనమ్ సిద్ధిక్కుమెన్నపడి. (ఆచార్యన్ నినైవాలే భగవత్కైఙ్కర్యమ్ సిద్ధిక్కుమ్) ఎన్నదు-ఇవన్ హితోపదేశమ్పణ్ణి మఙ్గళాశాసనత్తుక్కాళామ్పడి చేర్వనైత్తిరుత్తుకైయ విరు ఎమ్బెరుమాన్ తిరువుళ్ళత్తుక్కు మికవు ముకప్పాకైయాలే "ఇదు భగవత్కైఙ్కర్యమన్రో" ఎన్ఱునినైత్తిరుక్కుమ్ తన్నుడైయ ఆచార్యన్ నినైవాలే ఉపదేష్టావాన తనక్కు భగవత్కైఙ్కర్యమ్ సిద్ధిక్కుమెన్నపడి. (ఉపకారస్మృతియాలే సహవాసమ్ సిద్ధిక్కుమ్) ఎన్నదు- "అనాదికాల మహఙ్కార మమకారఙ్గళాలే నష్టప్రాయనాయ్క్కిడన్దవెన్నై నిర్హేతుకమాక వజ్జీకరిత్తు అజ్ఞాతజ్ఞాపనముఖత్తాలే అవఱ్ఱిల్ రుచియై మాఱ్ఱి మఙ్గళాశాసనత్తుక్కాళామ్పడి పణ్ణిన మహోపకారకనన్రో" ఎన్ఱిఙ్ఙనే ఉపకారస్మృతియాలే, శిష్యనానవన్ క్షణకాలముమ్ పిరియ క్షమనన్ఱిక్కే కూడినడక్కైయాల్ అవనోడొత్తాన సహవాసమ్ తన్నడైయే సిద్ధిక్కుమెన్నపడి.

ఇప్పడి ఇవన్ నినైయాతిరుక్క, ఇప్పలచతుష్టయముమ్ శిష్యేశ్వర స్వాచార్యర్కళ్ నినైవాలే సిద్ధిక్కుమెన్నుమిడమరుళిచ్చెయ్దు, ఉపదేశత్తుక్కు సాక్షాత్ఫలమాయుళ్ళదుమ్, ఉపదేష్టావాన ఆచార్యపరతన్త్రనుక్కు ఉపదేశపాత్రమాన ఇవనైక్కుత్తుక్కొడుమాచార్యత్వముమ్ సిద్ధిక్కు

మూ॥ ఆచార్యునితలంపువలన భగవత్కైంకర్యము సిద్ధించును
ఉపకారస్మృతివలనసహవాసము సిద్ధించును.

నిని సంసారమునుండి దరిచేర్పవలయుననెడి సర్వేశ్వరుని కృపాఫలమగు తలంపుచే శిష్యుడగువాని యుజ్జీవనము సిద్ధించును.

ఆచార్యుని తలంపువలన భగవత్కైంకర్యము సిద్ధించుననఁగా — ఈతఁడు ఉపదేశమునొసంగి మంగళాశాసనమునకు తగినవాఁడగునట్లు ఈచేతనుని దిద్దుపాటు చేయుట యనునది సర్వేశ్వరుని మనస్సునకు ఎక్కువ సంతోషకరమగుటంజేసి, యిది భగవత్కైంకర్యము కాదా? అని తలంచుచుండునట్టి తన యాచార్యుని తలంపువలన ఉపదేష్టయగు తనకు భగవత్కైంకర్యము సిద్ధించును.

ఉపకారస్మృతివలన సహవాసము సిద్ధించుననఁగా—అనాదికాలముగ అహంకార మమకారములమూలముగ నష్టప్రాయుండగునన్ను అంగీకరించి తెలియనివాటిఁదెలిపి యందువలనముగ నట్టి యహంకారాదులయెడల రుచిని తొలగించి మంగళాశాసనమునకు తగినట్టివానినిగాఁజేసిన మహోపకారకుండు కాఁడా? యనెడి యుపకారస్మృతివలన శిష్యుఁడయినవాఁడు క్షణకాలమయినను ఆచార్యుని విడిచియుండజాలక కూడియుండుటంజేసి, వానితో సహవాసము తనంతటతానే సిద్ధించును.

ఇట్లు యీతండు (ఆచార్యుండు) తలంచుచుండగనే ఈనాల్గు ఫలములును శిష్య, ఈశ్వర, స్వాచార్యుల తలంపువలన సిద్ధించునను విషయమును తెలిపి, ఉపదేశమునకు ముఖ్యఫలమయినదియు ఉపదేష్టయగు స్వాచార్యునికిఁ బరతంత్రుండై ఉపదేశపాత్రమయిన యీతనిని గురించినదియగు ఆచార్యత్వము సిద్ధించునట్టి విధమునున్ను ప్రశ్నోత్తరరూపముగ సాయించుచున్నారు.

మూ॥ ౩౧౧॥ సాక్షాత్ఫలముమ్, ఆచార్యత్వముమ్ సిద్ధిక్కుమపడి యెన్నెన్నిల్, తన్నినైవాలు మీశ్వరన్నినైవాలుమ్ సిద్ధిక్కుమ్.

మూ॥ ౩౧౨॥ ఇప్పడియొత్తియ ఉపదేశిక్కిల్ ఇరువర్క్కుమ్ స్వరూపసిద్ధి యిల్లై.

మ్బడినై ప్రశ్నోత్తరరూపేణ దర్శిప్పిక్కిఱార్, (సాక్షాత్ఫలముమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (సాక్షాత్ఫలమావతు) - ఉపదేశపాత్రమానవన్ తిరున్ది మఙ్గళాశాసనత్తుక్కాళాకై. ఇతు (తన్నినైవాలే సిద్ధిక్కైయావతు) - ఉపదేష్టావాన తాన్ విప్రతిపత్తికళొన్ఱుమిన్ఱి ఇతువే ఫలమాక నినైత్తు ఉపదేశిక్కవే, అవనప్పడి తిరున్ది మఙ్గళాశాసనాధికారియాకై. (ఆచార్యత్వమావతు) - తన్నై ఆచార్యపరతన్త్రనాకవే యనుసన్ధిత్తిరుక్కుమ్ ఇవన్ తన్పక్కల్ ఉపదేశఙ్కేట్కుమవనుక్కు ఆచార్యనాకై. ఇతు (ఈశ్వరన్నినైవాలే సిద్ధిక్కైయావతు) - "ఇప్పడి తన్నైయుమ్ శిష్యనైయుమ్ ఫలత్తైయుమ్ విప్రతిపత్తిపణ్ణాతే ఉళ్ళపడి యనుసన్ధిత్తు ఉపదేశిక్కుమ్ పరిపాకముడైయవానవివన్ ఇవనుక్కాచార్యన్" ఎన్ఱు నినైప్పిట్టరుళుకైయాలే ఇవనుక్కాచార్యత్వముణ్డాకై.

ఇప్పడినన్ఱి క్రూరనిషిద్ధమాక అడియిల్ శొన్న విప్రతిపత్తియోడే ఉపదేశిక్కిల్ ఉభయ స్వరూపముమ్ సిద్ధియాతెన్గిఱార్, (ఇప్పడియొత్తియ) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (ఇరువర్క్కుమ్ స్వరూపసిద్ధి యిల్లై) ఎన్గిఱతు - కీళ్చ్చొన్నపడియే యథాప్రతిపత్తియోడే ఉపదేశిక్కలొత్తియ ఈశ్వరన్ ఇవనై ఆచార్యనాక నినైప్పిడామైయాలే ఉపదేష్టావుక్కు ఆచార్యత్వమాకిఱ స్వరూపసిద్ధియిల్లై;

మూ॥ ౩౧౧॥ సాక్షాత్ఫలమును ఆచార్యత్వమును సిద్ధించుటయెట్లంటివేని, తనతలంపువలనను సర్వేశ్వరుని తలంపువలననున్ను సిద్ధించును.

మూ॥ ౩౧౨॥ ఈప్రకారము ఉపదేశింపనిపక్షమున, ఉభయులకును స్వరూపము సిద్ధింపదు.

(సాక్షాత్ఫలము) ఇత్యాది. సాక్షాత్ఫలమనఁగా ఉపదేశపాత్రుండగు నాతఁడు దిద్దుపాటయి, మంగళాశాసనమునకు తగినవాఁడగుట. ఇది తన తలంపుచే సిద్ధించుటయనఁగా, ఉపదేష్టయగు తాను విపరీతభావనలు లేకుండ, దీనినే ఫలమునుగాఁ దలంచి యుపదేశింపఁగా, వాఁడును అట్లే దిద్దుపాటయి మంగళాశాసనమున కధికారియగుట.

ఆచార్యత్వమనఁగా— తనను స్వాచార్యపరతంత్రునిగానే అనుసంధించుకొనునట్టి యాతఁడు తనవద్ద యుపదేశమును గ్రహించువాని కాచార్యుండగుట.

ఇది యీశ్వరునియొక్క తలంపువలన సిద్ధించుననఁగా— ఇట్లు తనను శిష్యునిన్ని ఫలమునున్ను విపరీతముగాఁ దలంపక, వాస్తవరీతిని యనుసంధించుకొని యుపదేశించునట్టి పరిపాకము గల యాతఁడు యీతనికి ఆచార్యుండు" అని తలంచి కృపచేయుటచే నితని కాచార్యత్వము కలుగును.

అవతారిక:— అట్లుకాకుండ, క్రూరముగను నిషిద్ధముగనున్ను ముందు చెప్పినప్రకారము విపరీతముగాఁ దలంచినట్లయిన, ఉభయస్వరూపమున్ను సిద్ధింపదని తెలుపుచున్నారు.

(ఇట్లుకాకున్న) అత్యాది. ఇద్దరికిని స్వరూపము సిద్ధింపదనఁగా ముందు చెప్పినప్రకారము సరియయిన తలంపుతో నుపదేశించిననే తప్ప, యీశ్వరుండీతనిని ఆచార్యునిగాఁ దలంపనందున ఉపదేశించువానికి ఆచార్యత్వరూపమగు స్వరూపము సిద్ధింపదు.

మూ॥ ౩౧౩ ॥ ఆచార్యనుక్కు శిష్యన్ పక్కల్ కృపైయుమ్, స్వాచార్యన్ పక్కల్ పారతన్త్ర్యముమ్ వేణుమ్.

మూ॥ ౩౧౪॥ కృపైయాలే శిష్యస్వరూపమ్ సిద్ధిక్కుమ్, పారతన్త్ర్యత్తాలే తన్ స్వరూపమ్ సిద్ధిక్కుమ్.

అప్పడి యథాప్రతిపత్తియోడే ఇవనుపదేశియాతవళవిల్ ఉపదేశసిద్ధియిల్లామైయాలే ఉపదేశ పాత్రమానవవనుక్కు శిష్యత్వమాకిఱ స్వరూపసిద్ధియిల్లైయిఱే.

ఆచార్యనుక్కు ఇరణ్డు గుణముమ్ అవశ్యమ్ వేణుమెన్గిఱార్, (ఆచార్యనుక్కు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు - ఉపదేష్టావాన ఆచార్యనుక్కు ఉజ్జీవిషువాయ్వన్దు ఉపసన్ననాన శిష్యన్పక్కల్ ‹‹ఐయో››ఎన్ఱిరఙ్గి అవనుజ్జీవిక్కైక్కు ఉఱుప్పాన ఉపదేశాదికళైప్పణ్ణుకైక్కీడాన కృపైయుమ్, తన్నై క్కర్తావాకనినైయాతే అత్తలైక్కు కరణభూతనాక అనుసన్ధిక్కైక్కీడాన స్వాచార్య విషయత్తిల్ పారతన్త్ర్యముమ్ అవశ్యముణ్డాక వేణుమెన్గై.

ఇవర్గళాల్ ఫలిక్కుమవత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కృపైయాలే) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు - అప్పడి అవన్ స్వరూపమ్ తిరున్దుమళవుమ్ ఉపదేశాదికళైప్పణ్ణి పోరువివన్ కృపైయాలే నాళుక్కునాళుమ్ స్వరూపమ్ నిర్మలమాకైయాలే శిష్యనుడైయ స్వరూపమ్ సిద్ధిక్కుమ్, స్వకర్తృత్వబుద్ధియఱ్ఱు స్వాచార్యకరణభూతనాక తన్నైయనుసన్ధిక్కైక్కుమ్, మఱ్ఱుమ్ సర్వ కాలత్తిలుమ్ తదధీననాయ్వర్తిక్కైక్కుముడలాన పారతన్త్ర్యత్తాలే ఆచార్యనాన తన్నుడైయ స్వరూపమ్ సిద్ధిక్కుమెన్ని.

మూ॥ ౩౧౩॥ ఆచార్యునికి శిష్యునివిషయమున కృపయును, తనయాచార్యుని విషయమున పారతంత్ర్యమును ఉండవలయును.

మూ॥ ౩౧౪॥ కృపవలన శిష్యుని స్వరూపము సిద్ధించును, పారతంత్ర్యమువలన తన స్వరూపము సిద్ధించును.

ఇట్లు సరియయిన తలంపులో నీతండు ఉపదేశింపనియెడల, ఉపదేశసిద్ధి లేకపోవుటంజేసి ఉపదేశపాత్రమగు నీతనికి శిష్యత్వరూపమగు స్వరూపము సిద్ధింపదు.

అవతారిక:—ఆచార్యునికి రెండుగుణములు అవశ్యముగానుండవలయునని తెలుపుచున్నారు.

(ఆచార్యునికి) ఇత్యాది. ఉపదేష్టయగు ఆచార్యుండు ఉజ్జీవనేచ్ఛగల శిష్యుని ‹‹అయ్యో›› యని కృపతోఁజూచి వాని యుజ్జీవనమునకుఁగాను ఉపదేశాదుల నొసంగుటకు గావలసిన కృపయును తనను కర్తనుగా తలంపక స్వాచార్యునికి ఉపకరణభూతునిగాఁ దలంచుటకుఁగావలసిన స్వాచార్యవిషయమగు పారతంత్ర్యమును అవశ్యముగ నుండవలయుననుట.

అవతారిక:—వీటివలన ఫలించునట్టిదానిఁ దెలుపుచున్నారు.

(కృపచే) ఇత్యాది. ఇట్లు అతని స్వరూపము దిద్దుపాటగువరకును ఉపదేశాదుల నొసగునట్టి యాచార్యుని కృపచే దినదినము స్వరూపము నిర్మలమగుటచే శిష్యునియొక్క స్వరూపము సిద్ధించును. తాను కర్తయను తలంపునువిడిచి స్వాచార్యునికి ఉపకరణభూతునిగాను తనను తలంచుకొనుటయును, తక్కిన యన్నివేళలను తనయాచార్యుని కధీనుండయి ప్రవర్తించుటయును అనుకూలమగు పారతంత్ర్యముచేత ఆచార్యుండగు తనయొక్క స్వరూపము సిద్ధించును.

మూ॥ ౩౧౫॥ నేరే ఆచార్యనెన్బదు సంసారనివర్తకమాన పెరియ తిరుమన్త్రత్తై యుపదేశిత్తవనై.

ఆక, కీழ்చ్చొన్నదాయిற்று - హితోపదేశసమయత్తిల్ స్వవిషయత్తిలుమ్ శిష్యవిషయత్తిలుమ్ ఫలవిషయత్తిలుముణ్డాన విప్రతిపత్తికళ్ క్రూరనిషిద్ధమెన్నుమ్, అద్దవిప్రతిపత్తితా నిన్నతెన్నుమ్, ఇప్పడి నినైయాతిరుక్క దృష్టప్రయోజనాదికళ్ వన్దు సిద్ధిక్కుమ్ వழியుమ్, సాక్షాదాచార్యత్వాదికళ్ సిద్ధిక్కుమ్ వழியుమ్. ఇప్పడియన్నియే విప్రతిపత్త్యా ఉపదేశిక్కిల్ ఉభయస్వరూపముమ్ సిద్ధియామైయుమ్, ఆచార్యనానవనుక్కు అవశ్యాపేక్షిత గుణద్వయముమ్, తదుభయఫలముమ్ శొల్లిற்றాయిற்று.

ఇప్పడి ఉపదేశానుగుణ నియమఙ్గళై దర్శిప్పిత్తవనన్తరమ్ ఉపదేశిక్కుమళవిల్ ఇన్నమన్త్రత్తై యుపదేశిత్తవనైయే సాక్షాదాచార్యనెన్బదెన్గిఱార్, (నేరే) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (నేరే ఆచార్యనెన్బదు) ఎన్గిఱదు - ఆచార్యత్వమ్ కురైయన్ఱి యిరుక్కచ్చెయతే ప్రతీతిమాత్రమ్కొణ్డు శొల్లుమళవన్ఱిక్కే సాక్షాదాచార్యనెన్ఱు శొల్లువతెప్పడి. (సంసారనివర్తకమాన పెరియతిరుమన్త్రత్తై యుపదేశిత్తవనై) ఎన్గిఱదు - "ఐహలౌకిక మైశ్వర్యమ్" ఇత్యాదిప్పడియే అఖిల ఫలప్రదమాయిరున్దతేయాకిలుమ్ అన్యఫలఙ్గళిల్ తాత్పర్యమిన్ఱిక్కే మోక్షఫలత్తిలే నోక్కాయిరుక్కైయాలే, "సర్వవేదాన్తసారార్థ స్సంసారార్ణవతారకః । గతిరష్టాక్షరో నృణా మపునర్భవకాఙ్క్షిణామ్" ఎన్గిఱపడియే సంసారనివర్తకమాయ్, అతివిన "మన్త్రాణాం పరమో మన్త్రో గుహ్యానాం గుహ్యము

మూ॥ ౩౧౫॥ సాక్షాత్తుగ ఆచార్యుండని చెప్పినది సంసారనివర్తకమగు తిరుమంత్రమును ఉపదేశించిన వానిని.

కావున, హితోపదేశసమయమున తనవిషయమునను, శిష్యుని విషయమునను, ఫలవిషయమునను విపరీతముగాఁ దలంచుట క్రూరమును, నిషిద్ధముననియు, ఆ విపరీతతలంపు యిటిదనియు, ఈఁడు తలంపకయే దృష్టఫలములు సిద్ధించునట్టి విధమును, సాక్షాత్త్వమును, ఆచార్యత్వమును సిద్ధించువిధమును ఇట్లుచేయక విపరీతభావనతో నుపదేశించినచో ఉభయుల స్వరూపమును సిద్ధింపకపోవుటయు, ఆచార్యుడగు వానికి అవశ్యముగ కావలసిన గుణద్వయమును, ఆ రెంటియొక్క ఫలమును ఇంతవరకు చెప్పఁబడినవి.

అవతారిక — ఇట్లు ఉపదేశానుగుణములగు నియమంబులను చూపించి పిమ్మట యీమంత్రమును ఉపదేశించినవాఁడే సాక్షాదాచార్యుండని తెలుపుచున్నారు.

(నేరుగ) ఇత్యాది. నేరుగ ఆచార్యుండనఁగా = ఆచార్యత్వము కొరతలేకుండ యుండగా, ప్రతీతిమాత్రమునుబట్టి చెప్పుట మాత్రమేకాక, సాక్షాత్తుగ ఆచార్యుండని చెప్పియున్నారు.

సంసారమును నివర్తింపఁజేయునట్టి పెరియతిరుమంత్రమును ఉపదేశించినవానినఁగా- "ఐహలౌకిక మైశ్వర్యమ్" అని సాయించినట్లు సమస్తఫలముల నిచ్చునదియేయైనను, ఇతరఫలములు ముఖ్యములుకాక, మోక్షఫలమే ముఖ్యవిషయమైనది యగుటంజేసి "సర్వవేదాన్తసారార్థ స్సంసారార్ణవతారకః। గతిరష్టాక్షరో నృణా మపునర్భవకాఙ్క్షిణామ్" (అన్నియుపనిషత్తులయొక్కయును సారమైనదియు, సంసారసముద్రమునుండి దరిచేర్చునదియునగు అష్టాక్షరీమంత్రము పునర్జన్మమునుకోరని

మూ॥ ౩౧౬॥ సంసారవర్ధకఙ్గళుమాయ్ క్షుద్రఙ్గళుమాన భగవన్మన్త్రఙ్గళై ఉపదేశి త్తవర్కళుక్కు ఆచార్యత్వపూర్త్తి యిల్లై.

త్తమమ్ । పవిత్రాణాం పవిత్రాణాం మూలమన్త్రస్సనాతనః” ఎన్ఱుపడియే సర్వమన్త్రఙ్గళిలుం శ్రేష్ఠ మాన పెరియ తిరుమన్త్రత్తై సంసారనివర్త్తకత్వ ప్రతిపత్తియోడే ఉపదేశిత్తవనై యెన్ఱై. ద్వయమ్ పూర్వోత్తరవాక్యఙ్గళాలే ఇతిల్ మధ్యమ చరమ పదవివరణమాయ్, చరమశ్లోకమ్ పూర్వోత్తరార్ధఙ్గళాలే ఇతిల్ పూర్వోత్తరవాక్య వివరణమాయిరుక్కైయాలే, మఱ్ఱైరహస్యద్వయముమ్ ప్రథమరహస్యమాన ఇతిల్ ఉదనన్యమాయిరుక్కైయాలే, ఇత్తైచ్చొల్లవే అర్థాత్తైయుమ్ ఉపదేశముమ్ తన్నడియే శొల్లిత్తాయిత్తు తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి (పెరియతిరుమన్త్రత్తై యుపదేశిత్తవనై) ఎన్ఱార్, ఆకైయాల్ ఇతు రహస్యత్రయోపదేశత్తుక్కుముపలక్షణమ్.

భగవన్మన్త్రఙ్గళిల్ ఏతేనుమొన్ఱై ఉపదేశిత్తవర్కళుక్కుమ్ ఆచార్యత్వమిల్లైయో వెన్ను; అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సంసారవర్ధకఙ్గళుమాయ్) ఎన్ఱుతొడఙ్గి అతావతు - సంసారత్తై నివర్త్తిప్పిక్కుమాత్రమన్ఱిక్కే వళర్క్కుమవైయాయ్ పెరుమైయిన్ఱిక్కే క్షుద్రఙ్గళుమాయిరుక్కుమ్ అతిత్త భగవన్మన్త్రఙ్గళై ఉపదేశిత్తవర్కళుక్కు, ఉపదేష్టృత్వప్రయుక్తమాన ఆచార్యత్వప్రతిపత్తిమాత్రమేయు తత్పూర్త్తియిల్లై యెన్ఱై.

మూ॥ ౩౧౬॥ సంసారమును వృద్ధిపొందించునవియు క్షుద్రములును భగవన్మన్త్రములనుపదేశించినవారికి ఆచార్యత్వపూర్త్తి లేదు.

తారి కొంసారధూతమవది) అన్నట్లు, సంసారమును నివర్త్తింపజేయుదని కావున నే ‘‘మన్త్రాణాం పరమోమన్త్రో గుహ్యానాం గుహ్యముత్తమం పవిత్రంచ పవిత్రాణాం మూలమన్త్రస్సనాతనః’’ (మంత్రములలో నుత్కృష్టమైన మంత్రమును, రహస్యములలో గొప్పరహస్యమును, పవిత్రములలో నెక్కువ పవిత్రమైనదియును అష్టాక్షరీమంత్రము) అన్నట్లు, తక్కినమంత్రము లన్నిటికంటె నుత్కృష్టమైనదియనెడి యాధిక్యముగల తిరుమంత్రమును సంసారనివర్తకమనెడి తలంపుతో నుపదేశించువాఁడు’’ అనుట.

ద్వయము పూర్వోత్తరవాక్యములచే ఈ తిరుమంత్రముయొక్క మధ్యమచరమ పదముల (నమః - నారాయణాయ అనుపదముల) యర్థములను వివరించునది గాను, చరమశ్లోకము పూర్వోత్తరార్థములచేత దీనియొక్క * పూర్వోత్తరవాక్యములను వివరించుటంజేసియును, తక్కిన రెండు రహస్యములును మొదటిరహస్యమగు తిరుమంత్రములో నేకార్థముగలవైనందున వీనిని చెప్పుటవలన వాటి యుపదేశమున్ను అందులో నంతర్భూతమైనదియని తలంచి (పెరియతిరుమంత్రమును ఉపదేశించినవానిని) అని చెప్పియున్నారు. కావున నిట్లు చెప్పుట మూఁడురహస్యముల యుపదేశమునున్ను సూచింపునది.

అవతారిక: —భగవన్మంత్రములలో దేనినయిన నొక్కదానిని యుపదేశించిన వానికి ఆచార్యత్వము లేదా యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(సంసారవర్ధకములై) ఇత్యాది. సంసారమును నివర్తింపఁజేయుట సరియే కదా! దానినివృద్ధి పరచునవియు, ఆధిక్యములవికాకుండ క్షుద్రములైనవై యుండునటి తక్కిన భగవన్మంత్రములను ఉపదేశించునట్టివారికి ఉపదేశించుటనుబట్టి ఆచార్యుఁడనెడిప్రసిద్ధితప్ప వారికది పూర్తిగా లేదు.

---

* ఓమ్నమః— పూర్వవాక్యము. నమోనారాయణాయ— ఉత్తరవాక్యము.

మూ॥ ౩౧౭॥ భగవన్మంత్రంగళై క్షుద్రంగళెన్గిఱదు ఫలద్వారా.
మూ॥ ౩౧౮॥ సంసారవర్ధకంగళెన్గిఱదుమ్ అప్పడియే.
మూ॥ ౩౧౯॥ ఇవైతాన్ సోపాధికమ్.
మూ॥ ౩౨౦॥ చేతననుడైయ రుచియాలే వరుకైయాలే.

క్షుద్రంగళెన్బదు క్షుద్రదేవతామంత్రంగళై యన్ఱో, భగవన్మంత్రంగళై ఇప్పడి శొల్లుకిఱదెన్నెన్న; అరుళిచ్చెయ్గిఱార్, (భగవన్మంత్రంగళై) ఎన్ఱు తొడంగి. అదావదు - పరదేవతైయాన భగవద్విషయమాగైయాలే వన్దపెరుమైయైయుడైయ మంత్రంగళై క్షుద్రంగళెన్ఱు శొల్లుకిఱదు, అర్థకామపుత్ర విద్యాది క్షుద్రఫలంగళై కొడుక్కుమవైయాలే.

సంసారవర్ధకంగళెన్గిఱదెన్నెన్న; అరుళిచ్చెయ్గిఱార్, (సంసార) ఇత్యాదియాలే, (అప్పడియే) ఎన్ఱదు - కీழ్చొన్నపడియాన క్షుద్రఫలంగళై కొడుక్కైయాలే యెన్ఱపడి.

ఆనాల్, ఇవైయిరణ్డుమ్ స్వాభావికమోవెన్న; అరుళిచ్చెయ్గిఱార్, (ఇవైతాన్) ఎన్ఱు తొడంగి (ఇవైతాన్) ఎన్ఱు క్షుద్రఫలప్రదత్వాదిగళ్ స్వాభావికమ్మన్ఱు. (సోపాధికమ్) ఎన్ఱదు-ఉపాధి ప్రయుక్తమాయిరుక్కుమెన్ఱపడి.

అదై యుపపాదిక్కిఱార్, (చేతననుడైయ రుచియాలే వరుకైయాలే) ఎన్ఱు, అదావదు - భగవన్మంత్రంగళాగైయాలే మోక్షప్రదత్వశక్తియుణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్దేయుమ్, ఇవన్ ...

మూ॥ ౩౧౭॥ భగవన్మంత్రములను క్షుద్రములని చెప్పట వాటి ఫలమును బట్టి.
మూ॥ ౩౧౮॥ సంసారమును వృద్ధిపొందించునవి యనుటయును దానిచేసియే.
మూ॥ ౩౧౯॥ ఇది సోపాధికము.
మూ॥ ౩౨౦॥ చేతనునియొక్క కోరికవలన లభించినది గనుక.

అవతారిక:— క్షుద్రములనుట క్షుద్రదేవతలను గురించిన మంత్రములను గదా! భగవన్మంత్రములనట్లు చెప్పవచ్చునా? యంటే వేని తెలుపుచున్నారు.

(భగవన్మంత్రములను) ఇత్యాది. పరదేవతయగు భగవంతుని గురించినవి యగుటచే వచ్చినట్టి మాహాత్మ్యముగల మంత్రములను క్షుద్రములని చెప్పుటకు కారణము అవి అర్థకామపుత్ర విద్యాది క్షుద్రఫలముల నొసంగునవి యగుట.

అవతారిక:— సంసారమును వృద్ధిపొందించునవి యని యేల చెప్పవచ్చు నంటే వేని తెలుపుచున్నారు.

(సంసార) ఇత్యాది. అట్లనగా— ముందు చెప్పిన క్షుద్రఫలముల నిచ్చునవి యగుట వలన నట.

అవతారిక:— వీటి కిది స్వభావమా? యంటే వేని తెలుపుచున్నారు.

(ఇది) ఇత్యాది. ఇది యనగా క్షుద్రవిషయములు కలుగునది యగుట. సోపాధికమనగా ఉపాధినిబట్టి వచ్చినది మాత్రమనుట.

అవతారిక:— ఆ విషయమును ఉపపాదించుచున్నారు.

(చేతనునియొక్క) ఇత్యాది. భగవన్మంత్రములగుటచే మోక్షమునిచ్చునట్టి శక్తియున్నప్పటి

మూ ॥ ౩౨౧ ॥ శిష్యనెన్బతు సాధ్యాన్తర నివృత్తియుమ్,

క్షుద్రఫలప్రదత్వమ్, ప్రకృతివశ్యరాన చేతనర్గళైయు క్షుద్రఫలరుచియాలే వరుకైయాలే యిఱై. ఐశ్వర్యకామర్క్కు గోపాలమన్త్రాదికళుమ్, పుత్రకామర్క్కు రామమన్త్రాదికళుమ్, విద్యాకామర్క్కు హయగ్రీవమన్త్రాదికళుమ్, విజయకామర్క్కు సుదర్శన నారసింహ మన్త్రఙ్గళుమ్, ఇప్పడి నియామేన క్షుద్రఫలఙ్గళైయే కొడుక్కక్కడవతాగ సొల్లప్పడుగిఱదు, చేతనరుడైయ రుచ్యనుగుణమాగ "ఇవ్వోయు మన్త్రఙ్గళ్ ఇవ్వో ఫలఙ్గళై కొడుక్కక్కడవతు" ఎన్ఱు ఈశ్వరన్ నియమేన కల్పిత్తు వైత్తాయిత్తు; అతునాల్ చేతనరుడైయ రుచ్యనుగుణమాగ కల్పిత్తతాకైయాలే అవత్తుక్కు స్వాభావికమన్ఱు, ఔపాధికమెన్నలామిత్తు.

సదాచార్యలక్షణప్రకరణమ్ సమాప్తమ్.

సచ్ఛిష్యలక్షణ ప్రకరణమ్.

అక, "తాన్ హితోపదేశమ్ పణ్ణుమ్పోదు" ఎన్ఱుతొడఙ్గి, "ఆచార్యత్వపూర్తియిల్లై" ఎన్నుమళవుమ్ ఆచార్యస్వరూపశోధనమ్ పణ్ణి, అనన్తరమ్ అఙ్గే మేలెవన్ద శఙ్కైకళైయుమ్ పరిహరిత్తరుళి; మేల్ శిష్యస్వరూపశోధనమ్ పణ్ణుకిఱార్, (శిష్యనెన్బతు) ఎన్ఱుతొడఙ్గి (శిష్యనెన్బతు)

మూ॥౩౨౧॥ శిష్యుండనఁగా—సాధ్యాంతరములను వదలుకొనుటయు

కిన్ని, ఇవి క్షుద్రఫలముల నిచ్చుట యనునది ప్రకృతివశ్యుండగు చేతనునికి క్షుద్రఫలముల యెడలఁ గల రుచివలననని యెఱుంగునది.

ఐశ్వర్యముఁ గోరువారికి గోపాలమంత్రాదులనియు, పుత్రులనుగోరువారికి రామమంత్రాదులనియు, విద్యనుగోరువారికి హయగ్రీవమంత్రాదులనియు, విజయముఁగోరువారికి సుదర్శననారసింహమంత్రాదులని యిట్లు ఇవి నియతముగ క్షుద్రఫలములనిచ్చుటయనునది చేతనుల రుచి కనుగుణముగ ఈ యీమంత్రములు ఈ యీఫలములను నిచ్చునవియని సర్వేశ్వరుండు నియతముగ కల్పించియుండుటంజేసి కదా! అది చేతనుల రుచికనుగుణముగ కల్పించినది యగుటంజేసి యది వాటికి స్వాభావికముకాదనియు, ఔపాధికమనియును చెప్పవచ్చును కదా!

సదాచార్యలక్షణప్రకరణము ముగిసెను.

సచ్ఛిష్యలక్షణ ప్రకరణము

కావున (తాను హితోపదేశముఁజేయునప్పుడు) (వా ౩౦౮) అను వాక్యము మొదలుకొని (ఆచార్యత్వ పూర్తిలేదు) (౩౧౯వా) అను వాక్యమువరకును ఆచార్యస్వరూపమునుగురించి విచారించి పిమ్మట ఆవిషయమున వచ్చిన శంకలను పరిహరించినారు.

అవతారిక:—ఇఁకమీఁదు శిష్యునియొక్క స్వరూపమునుగురించి విచారించుచున్నారు.

(శిష్యుఁడు) ఇత్యాది. ఉపదేశమాత్రముఁగొనినవానిని పైపైగా చెప్పుటమాత్రముకాకుండ, శిష్యుఁడని ముఖ్యముగాఁ జెప్పుచున్నది.

మూ॥ ఫలసాధన శుశ్రూషైకయుక్, ఆ[illegible]యుక్, ఆదరవాన్,

ఎవ్వడు- ఉపదేశ[illegible] మహావిశ్వాసము [illegible] యొక్క [illegible] కొన్నింటికి [illegible] మాకచెప్పబడినదని తెల్పబడి. (సాధ్యాన్తరనివృత్తియావడు) - స్వరూపవిరోధియైన ఐశ్వర్యకైవల్యములకు ప్రాప్యాన్తరత్వేన మణిద్వసు అన్య[illegible] కెట్టి. అన్నికేటి. "ఇహాచార్యస్త్వైవయోజితః వేదాన్యప్రాప్యవసు వశీచేసి" ఎన్నిడుక్కియాకవున్నాడు. (ఫలసాధనశుశ్రూషైకయావడు)- "గురుశుశ్రూషయావిద్యా" ఎన్నిఅపడియే ఆచార్యునై [illegible] శుశ్రూషైయాతే స[illegible] జ్ఞానోపదేశమునకు [illegible] ప్రాప్యమైయాతే, ఆచార్యుడు తనకు ఉపకరించు తత్త్వజ్ఞానమునకు ఫల[illegible] సాధనమాయియున్నట్లు [illegible]. అన్నిటి, స్వరూపానురూపమైన [illegible] శ్రోతుమిచ్ఛయాకవున్నాడు. అథవా, ఆచార్యునియొక్క [illegible] సాధనమైన తత్త్వ[illegible] యున్నవున్నాడు. (ఆ[illegible]యావడు - "ఇదిగో [illegible]" ఎన్నిఅపడియే [illegible] జ్ఞానమునకు విరోధియైన ఇష్టభూతిముల్ [illegible] త్యాగమైయాతే ఉత్సాహము, అన్నిటి, ఆచార్యునిప్రకాశనవాల్యాల్ [illegible] యాకవున్నాడు. (ఆదరవాన్) - ఉత్తరోత్తరము పరిబుభూషమై [illegible] ఆచార్య [illegible] భగవత్ [illegible] జ్ఞానాన్ని [illegible] అన్నిటి, ఆచార్యునై [illegible] పరి[illegible] తదనుప్రమైన [illegible] విముక్తియాకవున్నాడు.

మూ॥ ఫలసాధన శుశ్రూషను, ఆ[illegible]ని, ఆదరమును గలవాడును

సాధ్యాంతరనివృత్తి యనగా స్వరూపవిరోధులగు [illegible] ఐశ్వర్యకైవల్యములనెడి ప్రాప్యాంతరములలో మనస్సుపోవనిసంబంధము పడకుండుట. అథవా ఆచార్యునికి స్వరూపప్రాప్యమగు వస్తువు [illegible] కాకుండుటకు పోవుటయును కావచ్చును.

ఫలసాధన శుశ్రూష యనగా "గురుశుశ్రూషయావిద్యా" యని చెప్పబడినట్లు ఆచార్య శుశ్రూషచే నాచార్యుని సంతోషపెట్టి జ్ఞానోపదేశమునకు [illegible] అని యెంచుకొనుట. అచార్యుండు తనకొసగిన తత్త్వజ్ఞానమునకు [illegible] సాధనమైన [illegible] ఆచార్యకైంకర్యము. అథవా స్వరూపానురూపమగు ఫలముగానెంచి చేయుట, తత్సాధనమగు [illegible] లయినదనెడి యున్నదని దీనిని చెప్పవచ్చును. అథవా ఆచార్యునియొక్క ముఖోల్లాసము సాధనభూతమయినట్టి యాచార్యకైంకర్యమనియును చెప్పవచ్చును.

ఆ[illegible] యనగా— "ఇదిగో [illegible]" అని సాయించినట్లు తనకు గలిగిన జ్ఞానమునకు విరోధములగు ఇష్టభూతిలోనుండి శీఘ్రముగా [illegible] లుకొని ప్రాప్తమగునంత గలిగిన సుఖము. అథవా ఆచార్యునికైంకర్యముచేత [illegible] సేవ లభించునందున గల్గిన సుఖమని యును చెప్పవచ్చును.

ఆదరమనగా— [illegible] యనుభవేచ్ఛ వృద్ధిబొందునట్లు, ఆచార్యుండు సాయించునట్టి భగవద్గుణానుభవమున [illegible]గా కలుగునట్టి ప్రీతి. అథవా ఆచార్యుని జూచినట్లయిన, ఆకలిగొన్నవాడు అన్నము(జూచినట్లు) (వా[illegible]) వాని యనుభవకైంకర్యములను సంతోషముతో నవలంబించుటయనియును చెప్పవచ్చును.

మూ॥ అనసూయైయుముడైయవనై,

మూ॥ 3౨౨॥ మన్త్రముమ్, దేవతైయుమ్, ఫలముమ్, ఫలానుబన్ధికళుమ్

(అనసూయై యానవదు) - ఆచార్యన్ భగవద్విషయత్తై విశదమాగ ఉపపాదియా నిన్ఱాల్ "ప్రవక్ష్యామ్యనసూయవే" ఎన్నుమ్బడి అతిల్ అనసూయై యుణ్డాయిరుక్కై. అన్ఱిక్కే, ఆచార్యనుడైయ ఉత్కర్షత్తైయుమ్ సబ్రహ్మచారికళుడైయ ఉత్కర్షత్తైయుమ్ కణ్డాల్ అతిల్ అనసూయై యుణ్డాయిరుక్కై యెన్నవుమామ్. "అనసూయాప్రసవభూః" ఎన్గిఱవిడత్తుక్కు "హితమ్ శొన్నవనుడైయ ఉత్కర్షమే యాయిత్తు పొఱాతతు" ఎన్ఱు పూర్వర్కళ్ అరుళిచ్చెయ్దతు. భగవద్విషయత్తిలుట్పడ అనసూయై పణ్ణానిన్ఱాల్ తదీయవిషయత్తిల్ శొల్లవేణుమో? "ఇదన్తు తే గుహ్యతమం ప్రవక్ష్యామ్యనసూయవే" ఎన్ఱానిఱే. ఆక ఇప్పడి యిరున్దుళ్ళ సద్గుణ సమ్పన్ననై యాయిత్తు నేరే శిష్యనెన్బదు.

ఇప్పడి ఉక్తలక్షణయుక్తనాన శిష్యనుక్కు స్వాచార్యవిషయత్తిలుణ్డాక వేణుమ్ ప్రతిపత్తి విశేషత్తై అరుళిచ్చెయ్గిఱార్ మేల్, (మన్త్రముమ్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. అతావదు - "మన్తారం త్రాయత ఇతి మన్త్రః" ఎన్గిఱపడియే అనుసన్ధాతాక్కళై రక్షిక్కుమదాయిరుక్కిఱ తిరుమన్త్రముమ్, తత్ప్రతిపాద్యపరదేవతైయుమ్, తత్ప్రసాదలభ్యమాన కైఙ్కర్యరూప మహాఫలముమ్, తదనుబన్ధియాన అవిద్యాది నివృత్తి పూర్వకమాన స్వస్వరూపావిర్భావముమ్ సాలోక్యాదికళుమాకిఱ ఇవై ముతలానవుమ్, తథావిధఫల

మూ॥ అసూయపడనివాఁడును

మూ॥ ౩౨౨॥ మంత్రమును, దేవతయును, ఫలమును, ఫలముతోఁ జేరినవియును

అనసూయుఁడు—ఆచార్యుండు భగవద్భాగవత విషయములను విశేషముగా ఉపపాదించునప్పుడు "ప్రవక్ష్యామ్యనసూయవే" అన్నట్లు దానియెడల అసూయలేకుండుట. అథవా ఆచార్యుని యుత్కర్షను సబ్రహ్మచారుల యుత్కర్షనున్ను జూచినట్లయిన దానియెడల అసూయ పడకుండుట యనియును చెప్పవచ్చును. "అనసూయాప్రసవభూః" అను శ్రీయామునాచార్యుల స్తోత్రవాక్యమును "హితము జెప్పినవాని యొక్క యుత్కర్షమే కదా సహింపఁబడనిది", అని పూర్వాచార్యులు అర్థము సాయించినారు. భగవద్విషయమున నెక్కువ యసూయగలవాఁడయినచో, భాగవతవిషయమునుగుఱించి యిఁక చెప్పవలసినది యేమున్నది? "ఇదం తే గుహ్యతమం ప్రవక్ష్యామ్యనసూయవే" (భ. గీ. ౯. ౧) (ఎక్కువ రహస్యమైనట్టి దీనిని అసూయలేనట్టివాఁడవగు నీకు తెలుపుచున్నాను) అనికదా భగవంతుఁడును చెప్పియున్నాఁడు. కావున నిట్టి సద్గుణములుకలవాఁడే ముఖ్యముగ శిష్యుండని చెప్పఁబడుచున్నాఁడు.

అవతారిక:—ఇవ్విధములగు లక్షణములుగల శిష్యునికి స్వాచార్యుని విషయమున నుండవలసిన భావనను విధించుచున్నారు.

(మంత్రమును) ఇత్యాది. "మన్తారం త్రాయత ఇతి మంత్రః" అని సాయించినట్లు, అనుసంధించువారిని రక్షించునట్టి మంత్రమును, దానిచే ప్రతిపాదింపఁబడు పరదేవతయును, ఆదేవత యొక్క యనుగ్రహమువలన లభించునట్టి కైంకర్యరూపమగు గొప్పఫలమును, దానిని ఒట్టియుండునట్టి యవిద్యాది నివృత్తిపూర్వకమగు స్వస్వరూపావిర్భావమును, సాలోక్యాదులును, అట్టిఫలము నిచ్చునదియగు సాధనమును, పుత్ర, దార, గృహ, క్షేత్ర, పశు, అన్నాద్యనుభవరూపములగు ఇహ

మూ॥ ఫలసాధనముమ్ ఐహికభోగముమ్ ఎల్లామ్ ఆచార్యనేయెన్ఱు నినైక్కక్కడవన్.

మూ॥౩౨౩॥ ''మాతాపితా యువతయః'' ఎన్గిఱ శ్లోకత్తిలే ఇవ్వర్థత్తై ప్పరమాచార్యరుమరుళిచ్చెయ్ తార్.

ప్రధమాన సాధనముమ్, పుత్రదార గృహక్షేత్ర పశ్వాన్నాద్యనుభవ రూపమాన ఇహలోకత్తిల్ భోగ్యఙ్గళుమ్ ఇవైయెల్లామ్, నమక్కు నమ్ముడైయ ఆచార్యనే యెన్ఱు ప్రతిపత్తి పణ్ణక్కడవనెన్గై. ''గురురేవ పరంబ్రహ్మ గురురేవ పరాగతిః। గురురేవ పరా విద్యా గురురేవ పరాయణమ్। గురురేవ పరః కామో గురురేవ పరంధనమ్। యస్మాత్తదుపదేష్టాసౌ తస్మాద్గురుతరో గురుః'' ఎన్ఱుమ్, ''ఐహికాముష్మికం సర్వం సచార్యాష్టాక్షరదో గురుః। ఇత్యేవం యే న మన్యన్తే త్యక్తవ్యాస్తే మనీషిభిః'' ఎన్ఱుమ్ ఇప్పడి శాస్త్రఙ్గళిల్ శొల్లుకైయాలే (నినైక్కక్కడవన్) ఎన్ఱు విధిరూపేణ అరుళిచ్చెయ్ కిఱార్.

ఇప్పడి తామరుళిచ్చెయ్త ఇవ్వర్థత్తిలే ఆప్తిక్కుడలాగ ఇదు పరమాచార్య వచనసిద్ధము మెన్ఱరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (మాతా) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. అతావదు—''మాతా పితా యువతయ స్తనయా విభూతిః'' ఎన్ఱు ఐహిక భోగఙ్గళైయుమ్, ''సర్వమ్'' ఎన్ఱు అనుక్త సకలధనత్తాలే సన్త్రదేవతా ఫలాదిగళైయుమ్ సొన్ను, ఇత్తనైయుమ్ నమ్మాళ్వార్ తిరువడిగళే యెన్ఱరుళిచ్చెయ్ కైయాలే, ''వ్వశ్లోకత్తిలే ఇవ్వర్థత్తై ప్పరమాచార్యరాన ఆళవన్దారు మరుళిచ్చెయ్ తారెన్గై.

మూ॥ ఫలసాధనమును, ఐహికభోగములును, ఇవియన్నియును ఆచార్యుడే యని తలంపవలయును.

మూ॥ ౩౨౩॥ ''మాతాపితాయువతయః'' అను శ్లోకమున ఈయర్థమును పరమాచార్యులును (శ్రీ యామునాచార్యులవారును) ప్రసాదించియున్నారు.

లోకభోగములును ఇవియన్నియును మనకు మన యాచార్యుండే యని తలంపవలయును. గురురేవ పరంబ్రహ్మ గురురేవ పరాగతిః। గురురేవపరావిద్యా గురురేవ పరాయణం। గురురేవపరః కామోగురురేవ పరంధనం। యస్మాత్తదుపదేష్టాసౌ తస్మాద్గురుతరో గురుః'' (గురువే పరబ్రహ్మము, గురువే మోక్షమార్గము, గురువే మోక్షవిద్య, గురువే యాశ్రయము, గురువే కామమును ధనమును. మంత్రమును ఉపదేశించినవాఁ డగుటంజేసి గురువే యంతటికంటెను గొప్పవాఁడు) అనియు, ''ఐహికాముష్మికంసర్వం సచార్యాష్టాక్షరదో గురుః। ఇత్యేవం యే న మన్యంతే త్యక్తవ్యాస్తే మనీషిభిః'' (ఐహికాముష్మికములంతయును అష్టాక్షరీమంత్రము నుపదేశించినట్టి గురువే యని తలంచునది. అట్లు తలంపని వారిని బుద్ధిమంతులగువారు త్యజింమునది) అనియును శాస్త్రమునందుఁ జెప్పియుండుటంజేసి, (తలంపవలయునని) విధిగాఁ దెలిపియున్నారు.

అవతారిక:—ఇట్లు సాయించినట్టి యీ యర్థము విషయమున విశ్వాసముగలుగుట కనుకూలముగ పరమాచార్యులగు శ్రీయామునాచార్యులవారి శ్రీసూక్తులను తెలియుచున్నదని తెలుపుచున్నారు.

(మాతా) ఇత్యాది. ''మాతాపితాయువతయ స్తనయావిభూతిః సర్వం'' అనుటావున ఐహిక భోగములను ''సర్వం'' అనుటచే నచట చెప్పఁబడని యన్నింటినిఁ దెలుపుటచే మంత్ర, దేవతా, ఫలాదులనన్నిగొని, యివి యన్నియును తమకు శ్రీనమ్మాళ్వారుల శ్రీపాదపద్మములే యని తెలుపుచు నాశ్లోకమునందు పైనిచెప్పిన యర్థమును పరమాచార్యులగు శ్రీయామునాచార్యులవారును సాయించినారనుట.

మూ॥ ౩౭౮॥ ఇతుక్కడి ఉపకారస్మృతి.

మూ॥ ౩౭౯॥ ఉపకారస్మృతిక్కు ముత్కలడి ఆచార్యన్బక్కల్ కృతజ్ఞతై;
ముడిన్దనిలమ్ ఈశ్వరన్బక్కల్ కృతజ్ఞతై.

ఇప్పడి ఎల్లా మవసే దున్నునన్నిక్కైక్కడియుతెన్న; (ఇతుక్కడి ఉపకారస్మృతి) ఎన్ఱు. అతావతు - ఇప్పడి ఆచార్యనే నమక్కు సకలముమ్ మెన్ఱునన్నిక్కైక్కు హేతు, నిత్యసంసారియాయ్ క్కిడన్ద తన్నై ఉపదేశాదికళాలే తిరుత్తి నిత్యసూరికళుడనే ఒక్క అనుభవత్తుక్కు ఆళాక్కినాన్ ఎన్ఱ ఉపకారానుసన్ధానమ్.

ఇవ్వుపకారస్మృతి ప్రసక్తియిలే అతినుడైయ ప్రథమచరమావధికళై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (ఉపకారస్మృతిక్కు) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. ఇప్పి నమ్మై నన్నునవసన్ని ఎన్, అజ్ఞాతజ్ఞాపనముఖత్తాలే తనక్కు ఆశ్రయత్తై ముఱ్ఱత్తాన్ భగవద్విషయత్తై క్కాట్టిక్కొడుత్త ఆచార్యన్ పణ్ణిన ఉపకారత్తై యాకైయాలే (ఉపకారస్మృతిక్కు ముత్కలడి ఆచార్యన్ పక్కల్ కృతజ్ఞతై) ఎన్గిఱతు. కృతజ్ఞతైయుమ్ ఉపకారస్మృతియుమ్ పర్యాయమ్. ఆచార్యగౌరవత్తాలే పడవేణ్డ అవ్వళవన్ఱిక్కే తన్నై క్కొడుక్కవన్తు ఈశ్వరన్ పణ్ణిన కృపైయుమ్ ప్రవేశిత్తు అనుసన్ధిక్కైయాలే (ముడిన్ద నిలమ్ ఈశ్వరన్ పక్కల్ కృతజ్ఞతై) ఎన్గిఱతు. ఇతువు మీశ్వరన్ పక్కలుపకారస్మృతియెన్నపడి.

ఇత్తాల్, భగవద్విషయత్తై యుపకరిత్త ఆచార్యన్ పణ్ణిన ఉపకారత్తై యనుసన్ధిక్కవిత్తిత్తాల్

మూ॥ ౩౭౮॥ ఇందులకు హేతువు ఉపకారస్మృతి.

మూ॥ ౩౭౯॥ ఉపకారస్మృతికి మొదటికారణము ఆచార్యునివిషయమున కృతజ్ఞత. తుదికారణము సర్వేశ్వరుని విషయమున కృతజ్ఞత.

అవతారిక:—ఇట్లు అంతయును ఆచార్యుఁడే యని యనుసంధానము చేయుటకుఁ గారణమును తెలుపుచున్నారు (దీనికిఁ గారణము) ఇత్యాది. ఇట్లు అనుసంధించుకొనుటకుఁ గారణము నిత్యసంసారిగా నుండునట్టి తనను ఉపదేశాదుల మూలముగ దిద్దుబాటు చేసి నిత్యసూరుల యనుభవమునకు అర్హునిగాఁ జేయుటయను ఉపకారముయొక్క యనుసంధానమనుట.

అవతారిక:—ఇట్టి యుపకారస్మృతిని తెలుపు సందర్భమున దానియొక్క ప్రథమచరమావస్థలఁ దెలుపుచున్నారు.

(ఉపకారస్మృతికి) ఇత్యాది. ఈ చేతనుండు ముందుగ అనుసంధించుకొనునది తెలియని దానిఁ దెలుపుట మూలముగ తనకు సర్వమును తెలిపి భగవద్విషయమును చేజిక్కునట్లు చేసిన యాచార్యుఁడొనర్చిన యుపకారమునగుటం జేసి, ఉపకారస్మృతికి మొదటికారణము ఆచార్యునివిషయమున కృతజ్ఞతయని తెలిపినవారైరి. కృతజ్ఞతయనునను ఉపకారస్మృతియనునను ఒక్కటియే.

ఆచార్యుని విషయమున గౌరవము మనస్సున నాటుకొనఁగా నాటుకొనఁగా వానియొద్దకు తననుగొనివచ్చి చేర్చినవాఁడగు సర్వేశ్వరుండొనర్చిన కృపపరంపరను కూడ యనుసంధించుకొనుటచే చరమావస్థ సర్వేశ్వరుని విషయమున కృతజ్ఞతయని తెలిపినవారైరి. ఇదియును సర్వేశ్వరుని విషయమున నుపకారస్మృతియని యెఱుంగునది.

కావున భగవద్విషయమున నుపకరించిన యాచార్యుండు చేసిన యుపకారమును అనుసంధిం

మూ॥ 3_౨౬॥ శిష్యనుమ్ ఆచార్యనుమ్ అన్యోన్యమ్ ప్రియహితఙ్గళై నడత్తక్కడవర్కళ్.

మూ॥ 3_౨౭॥ శిష్యన్ తాన్ ప్రియత్తై నడత్తక్కడవన్,
ఈశ్వరనైక్కొణ్డు హితత్తై నడత్తక్కడవన్,

అవనుడైయ వైభవమ్ నెఞ్జిలే ఊర్న్దిరున్దవాఱే, "ఇప్పడియిరుక్కిఱ విషయత్తై నామ్ పెఱ్ఱదు ఎమ్బెరుమానాలేయన్ఱో" ఎన్ఱు తత్కృతోపకారానుసన్ధానత్తిలే శేన్ఱు ముడిక్కక్కట్టుమెన్ఱతాయిఱ్ఱు.

ఇని ఇన్ద సదాచార్య సచ్ఛిష్యర్కళుడైయ పరిమాఱ్ఱమిరుక్కుమ్బడియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (శిష్యనుమాచార్యనుమ్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. (అన్యోన్యమ్ ప్రియహితఙ్గళై నడత్తుకై) యావదు శిష్యనాచార్యనుక్కు ప్రియహితఙ్గళైచ్చెయ్యుమ్ నడత్తుకైయుమ్. ఆచార్యన్ శిష్యనుక్కు ప్రియహితఙ్గళైచ్చెయ్యుమ్ నడత్తుకైయుమ్. (నడత్తక్కడవర్కళ్) ఎన్ఱదు - ఇతినుడైయ అవశ్యకరణీయత్వమ్ తోఱ్ఱుకైక్కాక.

ఇరువరుమిరణ్డైయుమ్ అన్యోన్యమ్ నడత్తుమ్ క్రమమిన్నదెన్న; అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శిష్యన్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. అతావదు - శిష్యన్ ఆచార్యనుక్కు ప్రియత్తైయుమ్ నడత్తుమిడత్తిల్ తన్ స్వరూపానుగుణమాక "ఆచార్యముఖోల్లాసమే పురుషార్థమ్" ఎన్ఱునినైత్తు తన్నుడైయ కైఙ్కర్యాదికళాలే

మూ॥ 3_౨౬॥ శిష్యుండును ఆచార్యుండును పరస్పరము (క్రమముగ) ప్రియహితములనొనర్పుకొనగలరు.

మూ॥ 3_౨౭॥ శిష్యుండు తాను స్వయముగ ప్రియముఁజేయఁగలఁడు.
ఈశ్వరునిఁగొని హితముఁజేయఁగలఁడు.

చుకొనటకై యావలంబించినట్లయిన వానియొక్క వైభవము మనస్సున నాటియుండుటచే నిట్టివిషయమును మనము లభించుట యనునది సర్వేశ్వరునికృపవలనఁ గదా! యనుకొని, యట్టి సర్వేశ్వరుండొనర్చిన యుపకారము ననుసంధించుకొనుటలో ముగించునని చెప్పఁబడినది.

అవతారిక:—ఇఁక యీ సదాచార్య సచ్ఛిష్యులయొక్క నడవడికలను తెలుపుచున్నారు.

(శిష్యుఁడును) ఇత్యాది. పరస్పరము ప్రియమును హితమును ఒనర్చుటయనఁగా — శిష్యుండు ఆచార్యునికి ప్రీతిఁగలుగఁజేయువాఁడుగాను హితముఁ గలుగఁజేయు వాఁడుగానును ప్రవర్తించుట. ఆచార్యుండును శిష్యునికి ప్రియముఁగలుగఁజేయు వాఁడుగాను హితముఁ గలుగఁజేయువాఁడుగానును ప్రవర్తించుట. మూలమున "ప్రవర్తింపవలసినది" అనిచెప్పుట యిది యవశ్యముగా నాచరింపవలసినది యని తెలుపుటకుగానని యెఱుంగునది.

అవతారిక:—వీరిద్దరును ఈరెంటిని యనువర్తించి నడచుకొను క్రమ మెద్దియంటివేని, తెలుపుచున్నారు.

(శిష్యుండు) ఇత్యాది. శిష్యుఁడు ఆచార్యుని విషయమున ఈరెంటి నొనర్చు, శిష్యుడు తన స్వరూపము కనుగుణముగ ఆచార్యుని ముఖోల్లాసమె పురుషార్థమని తలంచి తనయొక్క కైంకర్యాదుల మూలముగ తాను ఎల్ల కాలమును ఆచార్యునికి ప్రీతిఁ గలుగఁజేయుచుం

మూ॥ ఆచార్యన్ మాత్తాడి నడత్తక్కడవన్
మూ॥ ౩౨౮॥ శిష్యన్ ఉకప్పిలే యూన్ఱిప్పోరుమ్,
ఆచార్యన్ ఉజ్జీవనత్తిలే యూన్ఱిప్పోరుమ్.

తానాచార్యనుక్కు సర్వకాలముమ్ ప్రియత్తైనడత్తిప్పోరక్కడవన్. మఙ్గళాశాసనపరనాకైయాలే ««ఇవ్విభూతిస్వభావత్తాల్ తిరువుళ్ళత్తిలొరుకలక్కమ్ వారామలొళియవేణుమ్" ఎన్ఱుమ్, ««అప్పడియేతేనుమొన్ఱు వన్దకాలత్తిల్ ఇత్తైప్పోక్కత్తన్దరుళవేణుమ్" ఎన్ఱుమ్ ప్రార్థిత్తు ఈశ్వరనైక్కొణ్డు హితత్తైనడత్తక్కడవనెన్గై. (ఆచార్యన్ మాత్తాడినడత్తుకైయావదు) - హితైకపరనాకైయాలే ఇవనుక్కు స్వరూపహానివారాతపడి హేయోపాదేయఙ్గళిల్ హానోపాదానఙ్గళిల్ స్థాలిత్యమ్ పిఱవామల్ నియమిత్తు, సర్వకాలముమ్ నల్వళినడత్తిక్కొణ్డు పోరుకైయాకిఱ హితత్తైత్తాన్ నడత్తి, దృష్టత్తిల్ సఙ్కోచత్తాలే ఇవన్ మికవుమ్ నలఙ్గుమళవిల్ ««ఇరున్దనాళైక్కు ఇవన్ నలఙ్గామల్ ఇవైయుమవనుక్కుణ్డామ్పడి తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱియరుళవేణుమ్" ఎన్ఱిత్తు, ఈశ్వరనైక్కొణ్డు ప్రియత్తై నడత్తక్కడవనెన్గై.

ఇప్పడి శెయ్తు పోరుమిడత్తిల్ ఇరువర్క్కుమిరణ్డుమ్ సమప్రధానమాయిరుక్కుమో వెన్నిల శఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శిష్యన్ ఉకప్పిలే) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. అతావదు-శిష్యన్ శేషభూతనాకైయాలే శేషియాన ఆచార్యనుడైయ ప్రీతియిలే ఊన్ఱుమాయిప్పోరుమ్; ఆచార్యన్

మూ॥ ఆచార్యుండు ప్రియహితములను మార్చి చేయఁగలడు.
మూ॥ ౩౨౮॥ శిష్యుండు ఆచార్యునికి ప్రీతిని గలుగఁజేయుటను ప్రధానముగాఁ దలంచును. ఆచార్యుండు శిష్యుని యుజ్జీవనమును గలుగఁజేయుటను ప్రధానముగాఁదలంచును.

డునది. మంగళాశాసన పరుఁడగుటచే ఈ విభూతి స్వభావమువలన మనస్సున నొక్క కష్టమున్నుగలుగకుండ వలయును" అనియు ««అట్లు ఎద్దియయిన తటస్థించినప్పుడు దానిని పోఁగొట్ట వలయును" అనియును ప్రార్థించి సర్వేశ్వరుని మూలముగ హితముఁగలుగఁజేయునది.

ఆచార్యుఁడు మార్చి నడుచుకొనుట యనఁగా — హితపరుఁడగుటచే నితనిస్వరూపమునకు హాని గలుగకుండునట్లు హేయములను త్యజించు విషయమునను ఉపాదేయములను గ్రహించు విషయమునను ఎట్టిలోపమున్ను గలుగకుండ నియమించి, ఎల్లకాలమును మంచి మార్గమునఁగొని పోవుట యనెడి హితమును తాను నటించి, దృష్టఫలముల యెడల సంకోచము వలన నీతండు మిక్కిలి కించగలవాఁడగునప్పుడు ఈ లోకమున నున్నంతకాలమతండు కష్టపడకుండ అవియును ఈతనికిఁగలుగు నట్లు కృపచేయవలయునని ప్రార్థించి సర్వేశ్వరునిమూలముగ ప్రియమును గలుగఁజేయ వలయుననుట.

అవతారిక.—ఇట్లుచేయుచు పోవునప్పుడు వీరిద్దఱికిని రెండును సమానముగ ప్రధానము లయినవా? యంటేవేని తెలుపుచున్నారు.

(శిష్యుండు) ఇత్యాది. శిష్యుండు శేషభూతుండగుటచే శేషియగు ఆచార్యునియొక్క ప్రీతియం దాశగలవాడుగా నుండును. ఆచార్యుండు పరమకృపగలవాడగుటవలన తనయొక్క

మూ॥ ౩౨౯॥ ఆకైయాల్ శిష్యన్ ఆచార్యనుడైయ హర్షత్తుక్కు ఇలక్కాకై యొళియ రోషత్తుక్కిలక్కాకైక్కు అవకాశమిల్లై.

పరమకృపావానాకైయాలే తన్నుడైయ శిష్యనానవన్ సంసారాదుత్తీర్ణనాయ్ ఉజ్జీవిక్కైయిలే ఊన్ఱ్రమాయ్‌ప్పోర్పమెన్నై. ఆకైయాలే, శిష్యనుక్కు ప్రియకరణముమ్ ఆచార్యనుక్కు హితకరణముమే ప్రధానమెన్ను కరుత్తు.

కీళ్‌చ్చొన్నవర్‌త్తాల్ ఫలిక్కుమత్తై యరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (ఆకైయాలే) ఎన్తుతుడఙ్గి. అతావతు - శిష్యనాచార్యనుడైయ ప్రియకరణముమ్ ఆచార్యన్ శిష్యనుడైయ హితకరణముమ్ ప్రధానమాకవత్తి పోరుకైయాలె శిష్యనానఇవన్ ఆచార్యనుడైయ ప్రీతిక్కు విషయమాయ్ పోరుకైయొళియ, అనిష్టకరణాదికళాలే నిగ్రహత్తుక్కు విషయమాకైక్కు ఇవన్నాన్ మురలితే యిల్లైయెన్నై. (ఆకైయాల్) ఎన్ను (ఉకప్పిలే యూన్ఱిపోరుమ్) ఎన్నుకొన్నలొన్నైయు మనువది క్కుం తాకవుమామ్.

ప్రకృతిసమ్బన్ధత్తోడే యిరుక్కుం ఇవనుక్కు ఎప్పోతు మొరుపడిప్పట్టిరుక్కుమో, కాలుష్యఙ్గళుణ్డాకాతో! అతడియాక నిగ్రహపాత్రమామ్బోతు అన్ననిగ్రహమిరణ్డుకలైక్కు మొజ్జనే యాకక్కడవతెన్నిల్; అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (నిగ్రహత్తుక్కు) ఎన్తుతుడఙ్గి. అతావతు- అనిష్టకరణాదికళడియాక ఆచార్యనిగ్రహత్తుక్కు పాత్రమామ్పదనైయిల్ అన్ననిగ్రహమ్ శిష్యనాన ఇవనై అపథప్రవృత్తి నాకాతపడి నియమిత్తు నల్‌వళినడత్తుకైక్కుఉపాయోకొణ్డు హితరూప

మూ॥ ౩౨౯॥ కావున శిష్యుంను ఆచార్యునియొక్క సంతోషమునకు పాత్రమగునే తప్ప కోపముకు పాత్రుండగుట కవకాశము లేదు.

శిష్యుండగు ఈతండు సంసారమునుండి యుత్తీర్ణుండై యుజ్జీవించుటలో నాశకలవాఁడగును. కావున శిష్యుని కాచార్యునికి ప్రీతిఁగలుగఁజేయుటయును, ఆచార్యునికి శిష్యునికి హితముఁ గలుగఁజేయుటయును ప్రధానములని యెఱుంగునది.

అవతారిక:—ఇంతనుముందు చెప్పినదాని ఫలితముఁదెలుపుచున్నారు.

(కావున)ఇత్యాది. శిష్యుడు ఆచార్యునికి ప్రీతిని గలుగఁజేయుటను, ఆచార్యుఁడు శిష్యునికి హితముఁగలుగఁజేయుటనున్ను ప్రధానముగా నొనర్చుకొనుచు పోవుటంజేసి, శిష్యుండగు వాఁడు ఆచార్యుని ప్రీతికి విషయమైయుండుట తప్ప, వానికి అయిష్టములు మొదలగువాటి నాచరించుటచే వానికోపమునకు విషయమగుటకు మొదట యవకాశమే లేదుకదా.

(కావున) ఇత్యాది వాక్యము "ప్రీతిని గలుగఁజేయుట కాశపడును" అను వాక్యముననుదించునది యని యును చెప్పవచ్చును.

అవతారిక:—ప్రకృతి సంబంధములో నుండునట్టి యీతండు యెల్లకాలము ఒక్కవిధముగానే యుండునా? కాలుష్యములుగలుగవా? అందుమూలముగ నిగ్రహము కలుగదా? అట్టి నిగ్రహము వీరిద్దఱికి విధముగానుండగల దంటిరేని తెలుపుచున్నారు.

(నిగ్రహమునకు) ఇత్యాది. అనిష్టము నాచరించుట మొదలగువాటి మూలముగ ఆచార్యుని నిగ్రహమునకు పాత్రుండగు నప్పుడు, ఆనిగ్రహము శిష్యుండగు ఈతనిని దుర్మార్గమునఁ బోకుండ నియమించి సన్మార్గమునఁగొని పోవుట కనుకూలమైనదై హితమైనది యగుటంజేసి, "మనలనిట్లు

మూ ॥ 330 ॥ నిగ్రహత్తుక్కు ప్పాత్రమామ్బోతు అతు హితరూప మాకైయాలే ఇరువర్కుముపాదేయమ్.

మూ॥ 331॥ శిష్యనుక్కు నిగ్రహకారణమ్ త్యాజ్యమ్.

మూ॥ 33౨॥ నిగ్రహన్దాన్ భగవన్నిగ్రహమ్బోలే ప్రాప్యాన్తర్గతమ్.

మాయి రుప్పతొ ట్టాకైయాలే. "ఇప్పడి నమ్మై నిగ్రహిప్పతే" ఎన్ఱు ఇవన్ నెఞ్జు ఉళైతల్ "ఇవనై యిప్పడి నిగ్రహిక్క వేణ్డుకిఱతే" ఎన్ఱు ఆచార్యన్ నెఞ్జు ఉళైతల్ శెయ్కైయన్ఱిక్కే' నిగ్రహవిషయమాన ఇవనుక్కుమ్ నిగ్రహాశ్రయమాన ఆచార్యనుక్కుమ్ అఙ్గీకార్యమెన్నై.

నిగ్రహముపాదేయమాకిల్ నిగ్రహకారణము ముపాదేయమాకాతో వెన్న, (శిష్యనుక్కు నిగ్రహకారణమ్ త్యాజ్యమ్) ఎన్గిఱార్. అతావతు- నిగ్రహ ముపాదేయమెన్ఱునినైత్తు, మీళవుమ్ తత్కారణత్తై చ్చెయ్యప్పోకాతు! యాతొరు కారణత్తాలే నీరిలే నెరుప్పెழుమాపోలే తన్ విషయత్తిల్ కుళిర్న్దు తెళిన్దిరుక్కుమ్ ఆచార్యహృదయత్తిల్ నిగ్రహమెழున్దిరున్దదు, అన్దకారణత్తై మఱువలిడాతపడి విడవేణుమెన్నై.

కీழ్ చ్చొన్న ఆచార్యనిగ్రహమ్ హితరూపమెన్ఱు వైధమాక ఉపాదేయమామళవన్ఱిక్కే ఇవనుక్కు. ప్రాప్యకోటి ఘటితమాయిరుక్కుమెన్నుమత్తై సదృష్టాన్తమాక నరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నిగ్రహన్దాన్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు- స్వాచార్యన్ స్వవిషయత్తిల్ హితరూపేణ పణ్ణుకిఱ

మూ॥ 330॥ నిగ్రహమునకు పాత్రుండగునప్పుడు అట్టి నిగ్రహమనునది యిద్దఱియొక్కయును హితమునకుఁ గాన, నది యిద్దఱికిని ఉపాదేయమే.

మూ॥ 331॥ శిష్యునికి నిగ్రహకారణము త్యాజ్యము.

మూ॥ 33౨॥ (ఆచార్యుని) నిగ్రహము భగవన్నిగ్రహమువలెనే ప్రాప్యాంతర్భూతము.

కోపించుకున్నారే!" యని యితండు మనస్సు చిన్నబుచ్చుకొనుటను గాని, "ఈతని నిట్లు కోపించుకొనవలసి వచ్చినదే" యని యాచార్యుండు మనస్సున చిన్నబుచ్చుకొనుటను గాని చేయకపోవుట మాత్రమే కాకుండ, అట్టి నిగ్రహమనునది నిగ్రహవిషయమగు శిష్యునికిని నిగ్రహాశ్రయమగు ఆచార్యునికిన్ని అంగీకరింపందగినది యగును అనుట.

అవతారిక — నిగ్రహము అంగీకరింపఁదగినది యగు పక్షమున, నిగ్రహకారణమున్ను అంగీకరింపఁదగినది కదా యంటేని శిష్యునికి నిగ్రహకారణము త్యాజ్యమని తెలుపుచున్నారు.

నిగ్రహము ఉపాదేయమని తలంచి మరలను దానికారణమును గలుగఁజేయరాదు. ఏకారణమువలన నీళ్లలోనిప్పు ఉదయించునట్లు తనవిషయమున ప్రసన్నమైనట్టి యాచార్యుని హృదయమున నిగ్రహము గలిగెనో, ఆకారణమును మరల సంభవింపకుండ చేయవలయును.

అవతారిక, — క్రిందచెప్పిన ఆచార్యనిగ్రహము హితమైనది యగుటచే విధిగాను నుపాదేయమగుట మాత్రమే కాకుండ, యీతనికి ప్రాప్యకోటిలోఁ జేరినదిగా నుండునను విషయమును దృష్టాంతపూర్వకముగాఁ దెలుపుచున్నారు.

(నిగ్రహము) ఇత్యాది. తన యాచార్యుడు తన విషయమున హితమునకై చేయునట్టి నిగ్రహము తన విరోధులను నివర్తింపఁజేయుట కనుకూలమైనది యగుటచే "క్రోడశక్రొ మొన్ఱుడు"

మూ॥ ౩౨౫॥ ఆచార్యన్ శిష్యనుడైయ స్వరూపత్తై పేణక్కడవన్?
శిష్యన్ ఆచార్యనుడైయ దేహత్తై పేణక్కడవన్.

నిగ్రహాన్దాన్ స్వవిరోధి నివృత్తిక్కుఱుప్పాకైయాలే, "కొణ్డ పెణ్డిర్ మున్నూఱు" "శెయ్యేల్ తీవినై" ఇత్యాదికళిల్ శొల్లుకిఱ భగవన్నిగ్రహమిప్పోతే పురుషార్థకోటియిలే అన్తర్భూతమాకై. "ఆచార్యన్ అర్థకామఙ్గళిలే నసైయఱ్ఱవనాకైయాలే ఇవై హేతువాక ప్పాఱుక్కవుమ్ వెఱుక్కవుమ్ ప్రాప్తియిల్లై. ఇని ఇవనుడైయ హితరూపమాక వెఱుత్తాకిల్ అతువుమ్ ప్రాప్యాన్తర్గతమాకక్కడవతు" ఎన్ఱు ఇతుతన్నై మాణిక్కమాలైయిలే ఆచార్యహృదయరుళిచ్చెయ్ తారిఱే

కీళ్ ఇరువర్క్కుమ్ ప్రధానక్కృత్యఙ్గళాకచ్చొన్న హితకరణ ప్రియకరణఙ్గళై శేషత్తై విశదమాక వరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆచార్యన్) ఎన్ఱుతొడఙ్గి. ఉజ్జీవనపరనాన ఆచార్యన్, ఉజ్జిజీవిషువాయ్ వన్దు ఉపసత్తిపణ్ణి ఉకప్పిలే యూన్ఱిపోయుకిఱ శిష్యనుడైయ స్వరూపత్తై ప్రామాదికమాకవు మ్మరుపక్కూడు వారామపడి ఎకాగ్రచిత్తనాయ్ కొణ్డు ఉపదేశాదికళాలే నోక్కిక్కొణ్డు పోరక్కడవన్! ప్రియపరనాన శిష్యన్ తన్నుడైయ ఉజ్జీవనపరనాయ్ తన్ స్వరూపరక్షణమే పణ్ణిక్కొణ్డుపోరుకిఱ ఆచార్యనుడైయ తిరుమేనియై ఉచితకైఙ్కర్యఙ్గళాలే సర్వకాలము మేకాగ్రచిత్తనాయ్ నోక్కిక్కొణ్డు పోరక్కడవనెన్నై.

ఇప్పడి యిరువరుమిన్డైయున్ శెయ్తాల్, ఇవ్విరువర్కుమ్ ఫలిక్కుమత్తై యరుళిచ్చెయ్కి

మూ॥ ౩౨౫॥ ఆచార్యుండు శిష్యునియొక్క స్వరూపమును రక్షింపవలయును.
మూ॥ శిష్యుఁడు ఆచార్యునియొక్క శరీరమును రక్షింప వలయును.

(పెరి. తి. ౫-౮-౩) అనియు "శెయ్యేల్ తీవినై" అనియు నిమొదలగు తావులఁజెప్పయున్నట్టి భగవన్నిగ్రహము వలెనె పురుషార్థకోటిలో నంతర్భూతమైనది యగును,

"ఆచార్యుండు అర్థకామములయెడల ఆశలేనివాఁడగుటంజేసి వాటినిమూలముగ క్షమించుటకుగాని కోపించుటకుగాని యవకాశములేదు. ఇఁక ఈతనికి హితముఁ జేయుటకుగాను కోపించుకొనినట్లయిన, అదియును ప్రాప్యకోటిలోఁ జేరినదియగును" అని మాణిక్యమాలయను గ్రంథమున శ్రీపెరియవాచ్చాన్పిళ్ళైగారు ప్రసాదించియున్నారు గదా!

అవతారిక:—ఇంతకు ముందు వీరిద్దరిచేతనున్న ప్రధానముగాఁ జేయవలసినవిగాను చెప్పఁబడిన హితకరణ ప్రియకరణముల స్వరూపములను విశదముగాఁ దెలుపుచున్నారు.

(ఆచార్యుండు) ఇత్యాది. ఉజ్జీవనపరుండగు ఆచార్యుండు ఉజ్జీవనేచ్ఛగలవాఁడై తనను ఆశ్రయించి తనయెడల ప్రీతిగలవాఁడై యుండునట్టి శిష్యునియొక్క స్వరూపమును ప్రామాదికముగానైనను జక్కఁబోయి నష్టువు విషయమునను ప్రీతిగలుగకుండ ఏకాగ్రచిత్తుండై ఉపదేశాదులచే రక్షించుకొని పోవలయును.

ప్రియపరుండగు శిష్యుండు తన యుజ్జీవనముఁగోరుచు తనస్వరూపమును రక్షించుకొని పోవువాఁడగు ఆచార్యునియొక్క శరీరమును యుచిత కైంకర్యముల నొనర్చుచు ఎల్లకాలమును ఏకాగ్రచిత్తుండై కాపాడుకొనుచుండవలెను.

అవతారిక:— ఇట్లు వీరిద్దఱును ఈరెంటిని ప్రేమించుచున్నట్లయిన, వీరిద్దఱికిన్ని ఫలించు దానిని తెలుపుచున్నారు.

మూ॥ ౩౩౮॥ ఇరణ్డుమ్ ఇరువర్క్కుమ్ స్వరూపముమాయ్ భగవత్కైజ్కర్యముమా యిరుక్కుమ్.

మూ॥ ౩౩౯॥ ఆచార్యనుక్కు దేహరక్షణమ్ స్వరూపహాని.

తార్, (ఇరణ్డుమ్) ఎన్రుతుడజ్గి. అతావతు-ఆచార్యనాలే శిష్యనుడైయ స్వరూపత్తై రక్షిక్కైయుమ్, శిష్యనాలే ఆచార్యనుడైయ దేహత్తై రక్షిక్కైయుమ్ స్వాసాధారణాకారజ్గళాకైయాలే ఇరణ్డుమ్ ఇరువర్క్కుమ్ స్వరూపముమాయ్, «అహమన్నమ్» ఎన్గిఱపడియే అవనుక్కు భోగ్యమాకైక్కు యోగ్యమాయ్ త్తు, అనాదికాలమప్పడి వినియోగప్పడప్పెఱామల్ కిడన్ద ఇవన్ స్వరూపత్తై తాదృశవినియోగార్హమాక త్తిరుత్తుమ్పడి పేణిక్కొణ్డు పోరుకైయుమ్, «నన్దెన్నుడలమ్ కైవిడాన్» ఎన్గిఱపడియే అవనుక్కు విట్టుప్పిడిక్క సహియాతపడి భోగ్యమాయిరుక్కుమ్ ఆచార్యవిగ్రహత్తై పేణిక్కొణ్డు పోరుకైయుమ్ భగవానుక్కు మిక వుమ్ ఉకప్పాకైయాలే, ఇవై తాన్ వస్తుగత్యా భగవత్కైజ్కర్యముమాయిరుక్కుమెన్గై.

ఇప్పడి వ్యవస్థితమాక వేణుమో, ఆచార్యనుక్కు త్తన్నుడైయ దేహరక్షణత్తిలుమ్ శిష్యనుక్కు తన్నుడైయ స్వరూపరక్షణత్తిలు మన్వయముణ్డానాల్ వరువతెన్నెన్న; అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఆచార్యనుక్కు) ఎన్రుతుడజ్గి. అతావతు-తన్నుడైయ దేహయాత్రైయిల్ తాను పేక్షకనాయిరుక్క, శిష్యనానవన్ «ఇతువే నమక్కు స్వరూపమ్» ఎన్రు తన్నుడైయ దేహత్తై పేణిక్కొణ్డు పో

మూ॥ ౩౩౮॥ ఈ రెండును ఇద్దఱకిని స్వరూపముగాను, భగవత్కైంకర్యము గాను నుండగలవు.

మూ॥ ౩౩౯॥ ఆచార్యునికి దేహరక్షణము స్వరూపహాని.

(రెండును) ఇత్యాది. ఆచార్యుడయి నట్టియున శిష్యునియొక్క స్వరూపమునురక్షించుటయు శిష్యుడయినట్టియున, ఆచార్యుని దేహమును రక్షించుటయు వారివారి కసాధారణములయి నందున ఈ రెండును వీరిద్దఱికిని స్వరూపమై «అహమన్నమ్»అని సాయించినట్లు సర్వేశ్వరునికిభోగ్యముగా నుండటకుదగినదిగా నుండియు, అనాదికాలముగ అట్లు వినియోగపడక, పడియున్నట్టి యాతనిస్వరూపమును అట్లు వినియోగమువిధమున దిద్దుపాటుగునట్లు రక్షించుకొని పావుటయు «నన్దెన్నుడలమ్ కైవిడాన్»(తి.వా. ౧౦-౭-౮) (ప్రాప్యమని తలంచి నాశరీరమును విడవకయున్నాడు) అని సాయించినట్లు, సర్వేశ్వరుడు విడిచియుండనంత భోగ్యమైనట్టి యాచార్యుని శరీరమును కాపాడుకొను చుండుటయును సర్వేశ్వరునికే ఎక్కువయిష్టముగుటంజేసి ఇవి వాస్తవముగను భగవత్కైంకర్యముగా నుండును.

అవతారిక:—ఇట్లు నియమితములుగా నుండవలయునా? ఆచార్యునికి తనయొక్క దేహరక్షణమునను, శిష్యునికి తనస్వరూప రక్షణమునను సంబంధమున్నట్లయిన బాధక మేమంటి వేని తెలుపుచున్నారు.

(ఆచార్యునికి) ఇత్యాది. ఆచార్యుడు తనయొక్క దేహరక్షణము విషయమున తాను ఉపేక్షకలవాడైయుండగా, శిష్యుండయిన వాడు «ఇదియే మనకు స్వరూపము» అని తలంచి వాని దేహమునుకాపాడవలయునే తప్ప, తనయొక్క దేహమును తాను కాపాడుకొనుటయనునది యా

మూ॥ శిష్యనుక్కు ఆత్మరక్షణమ్ స్వరూపహాని.

మూ॥ ౩౩౬॥ ఆచార్యన్ ఆత్మరక్షణమ్ పణ్ణుమిడత్తిల్ అహఙ్కారమ్ విరోధి.
శిష్యన్ దేహరక్షణమ్ పణ్ణుమిడత్తిల్ మమకారమ్ విరోధి.

రుక్కైయాలే. తన్నుడైయ దేహత్తై తాన్ రక్షిక్కైయాకిఱ ఇతు, ఆచార్యనుక్కు ఆచార్యత్వమాకిఱ స్వరూపత్తుక్కు హాని; తానాచార్యన్ పక్కలిలే న్యస్తభరనానపిన్బు తన్ స్వరూపత్తై అవన్ పేణిక్కొణ్డు పోరక్కడవనాయిరుక్కైయాలే, తాన్ తన్నాత్మరక్షణమ్ పణ్ణుకైయాకిఱ ఇతు, శిష్యనుక్కు శిష్యత్వమాకిఱ స్వరూపత్తుక్కు హానియిరే. ఆకైయాలే ఇవ్వనుమ్ శిష్యనుక్కు తన్నుడైయ స్వరూపరక్షణముమ్ ఆచార్యనుక్కు తన్నుడైయ దేహరక్షణముమ్ కర్తవ్యమన్ఱెన్ఱతాయిత్తు.

ఇని, ఆచార్యనుమ్ శిష్యనుమ్ ఇప్పడి, తత్తముక్కు వ్యతిరిక్తరాన ఆత్మరక్షణ దేహరక్షణఙ్గళై ప్పణ్ణుమిడత్తిల్ అవశ్యమ్ పరిహరణీయఙ్గళాన విరోధఙ్గళై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (ఆచార్యనాత్మరక్షణమ్ పణ్ణుమిడత్తిల్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. అనావతు-హితపరనాన ఆచార్యన్ స్వోపదేశాదికళాలే శిష్యాత్మరక్షణమ్ పణ్ణుమిడత్తిల్ "నాన్ రక్షిత్తుక్కొణ్డు పోరుకిఱేన్" ఎన్ఱిఱ అహఙ్కారమ్, ఆచార్యపారతన్త్ర్యమాకిఱ తన్నధికారవిరోధి. ప్రియపరనాన శిష్యన్ ద్రవ్యాదికళాలే ఆచార్యదేహరక్షణమ్ పణ్ణుమిడత్తిల్! "ఎన్నుడైయ ద్రవ్యఙ్గళాలుమ్ కరణఙ్గళాలుమ్ ఇప్పడి రక్షిత్తుక్కొణ్డు పోరుకిఱేన్" ఎన్ఱిఱ మమకారమ్, "శరీరార్థప్రాణాదికళెల్లామాచార్యశేషమ్" ఎన్ఱిరుక్కక్కడవ తన్నధికారవిరోధియిరే.

మూ॥ శిష్యునికి ఆత్మరక్షణము స్వరూపహాని

మూ॥ ౩౩౬॥ ఆచార్యుండు ఆత్మరక్షణము చేయునప్పుడు అహంకారము విరోధి

మూ॥ శిష్యుండు దేహరక్షణము చేయునప్పుడు మమకారము విరోధి

చార్యునికి తన యాచార్యత్వరూపమగు స్వరూపమునకు హానిం గలుగం జేయునది తాను ఆచార్యునిపై భారము వేసినపిమ్మట తనస్వరూపము నతండు రక్షించుకొని పోవుచుండంగా, చూచి యూరకుండుటయే తప్ప, తానే తన యాత్మరక్షణముం జేసికొనుట యనునది శిష్యత్వరూపమగు స్వరూపమునకు హానిం గలుగంజేయునది. కావున పొరపాటువలననైనను, శిష్యుండు తనస్వరూపరక్షణమును ఆచార్యుండు తనదేహరక్షణమును చేసికొనకూడదని చెప్పంబడినది.

అవతారిక: — ఇంక ఆచార్యుండును శిష్యుండును తమకు తమకు నియమితములయినట్టి యాత్మరక్షణ దేహరక్షణములం జేసికొనునప్పుడు అవశ్యముగ పరిహరింపవలసిన విరోధులం దెలుపుచున్నారు.

(ఆచార్యుండు) ఇత్యాది. హితపరుండగు ఆచార్యుండు తన యుపదేశాదుల మూలముగ శిష్యుని యాత్మను రక్షించునప్పుడు "నేను రక్షించినాను" అను అహంకారము స్వాచార్యపారతంత్ర్యరూపమగు తనయధికారములో విరోధించును. ప్రియపరుండగు శిష్యుండు ద్రవ్యాదుల మూలముగ ఆచార్యుని శరీరమును కాపాడునప్పుడు, నాయొక్క ద్రవ్యముచేతను సాధనములచేతను నేను కాపాడినాడననెడి మమకారమనునది శరీరమును, ద్రవ్యమును, ప్రాణములను ఆచార్యునికిని శేషభూతములనుగాం దలంచియుండవలసినట్టి తన యధికారములో విరోధించును.

మూ ॥ ౩౩౨॥ ఆచార్యన్ తన్నుడైయ దేహరక్షణమ్ తన్ వస్తువైక్కొణ్డు పణ్ణక్కడవన్;
శిష్యన్ స్వదేహరక్షణమ్ ఆచార్యన్ వస్తువైక్కొణ్డు పణ్ణక్కడవన్.

ఆచార్యనుక్కుమ్ శిష్యనుక్కుమ్ తన్దాముడైయ దేహరక్షణవిషయత్తిల్ ప్రతిప్రత్తివిశేషఙ్గళై వకుత్తరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (ఆచార్యన్) ఎన్ఱుతొడఙ్గి. (ఆచార్యన్ తన్నుడైయ దేహరక్షణమ్ తన్ వస్తువైక్కొణ్డు పణ్ణక్కడవన్) ఎన్ఱతు - "శరీరమర్థం ప్రాణఞ్చ సద్గురుభ్యో నివేదయేత్" ఎన్గిఱపడియే శిష్యసర్వస్వముమ్ అడియిలే సమర్పితమాకైయాలే, స్వదేహరక్షణత్తుక్కు ఉపాయ అవన్ కాలోచితమాకక్కొడుక్కుమవఱ్ఱై అవనతెన్ఱు నినైయిక్క, తన్ వస్తువాగ వినియోగమ్ కొళ్ళక్కడవనెన్కై. (శిష్యన్ స్వదేహరక్షణమ్ ఆచార్యన్ వస్తువైక్కొణ్డు పణ్ణక్కడవన్) ఎన్ఱతు - తనక్కు ఉడైమైయిన్ఱిక్కే సకలముమ్ ఆచార్యశేషమాకైయాలే, స్వదేహరక్షణత్తుక్కు ఉపాయక వినియోగమ్ కొళ్ళుమవఱ్ఱై ఆచార్యనుడైయతెన్ఱు ప్రతిపత్తిపణ్ణి వినియోగమ్ కొళ్ళక్కడవనెన్కై

ఆచార్యదేహరక్షణత్తిల్ వన్దాల్ శిష్యన్ తనక్కుళ్ళదెల్లామ్ అవనుక్కే యుడైమైయెన్ఱు నినైత్తారే కొడుక్కైయుమ్, ఆచార్యనుమ్ తాన్ స్వవస్తువై వాఙ్గుకైయుమ్ ఒఴియ, శిష్యనుడైయ మమ

మూ॥ ౩౩౨ ॥ ఆచార్యుండు తనదేహరక్షణమును (శిష్యుని వస్తువును) తనవస్తువను భావనతోఁగొని చేయఁగలఁడు.

మూ॥ శిష్యుండు తనదేహరక్షణమును (తన వస్తువును) ఆచార్యునిదను భావనతోఁగొని చేయఁగలఁడు.

అవతారిక:—ఆచార్యునికిని శిష్యునికిన్ని తమతమ దేహరక్షణ సమయమున నుండవలసిన భావనావిశేషములను తగినట్లు తెలుపుచున్నారు.

ఆచార్యుఁడు తనయొక్క దేహరక్షణమును తనవస్తువుఁగొని చేసికొనవలయుననఁగా "శరీరమర్థం ప్రాణంచ సద్గురుభ్యో నివేదయేత్" (శరీరమును, ద్రవ్యమును, ప్రాణమునున్ను సద్గురువునకొసంగునది) అన్నట్లు శిష్యునికిఁగల సర్వమును ముందుగానే తనకు సమర్పితమైనది గనుక, తనయొక్క దేహరక్షణమునకుఁ దగినట్లు శిష్యుఁడు కాలోచితముగ సమర్పించినదానిని వానిది యని భావింపక, తనదియని భావించుకొని స్వీకరించి యుపయోగపఱచుకొనునది.

శిష్యుండు తనదేహరక్షణమును ఆచార్యుని వస్తువుకగొని చేసికొనవలయుననఁగా — తనది యనునది యొక్కటియును లేక, అంతయును ఆచార్యశేషమైనది యగుటంజేసి, తనదేహరక్షణమునకుఁ దగినట్లు ఉపయోగపఱచుకొని వాటిని తనవి యని తలంపక ఆచార్యునివి యని తలంచి యుపయోగపఱచుకొనునది.

అవతారిక:— ఆచార్యుని దేహరక్షణమునకై శిష్యుడు తనకున్నదంతయును ఆచార్యునిదే యనెడి తలంపుతో నిచ్చుమను, ఆచార్యుఁడును అట్టితలంపుతో నిచ్చినదానినే స్వీకరించుచు నుండవలయునే తప్ప, శిష్యునియొక్క మమకార దూషితమైన వస్తువును ఆచార్యుఁడు గ్రహింపకూడదను, శిష్యుండును అట్టి వస్తువును ఆచార్యునికీయ కూడదనియును తెలుపుచున్నారు.

మూ॥ ౩౩౮॥ ఆచార్యన్ శిష్యన్ వస్తువై క్కొళ్ళక్కడవనల్లన్,
శిష్యన్ తన్ వస్తువై క్కొడుక్కక్కడవనల్లన్.

మూ॥ ౩౩౯॥ కొళ్ళిల్ మిడియనామ్. కొడుక్కిల్ కళ్ళనామ్.

మమతాదూషితమాన వస్తువై ఇరువరుమ్ కొళ్ళవుమ్ కొడుక్కవుమ్ కడవర్ అల్లరెన్గిఱార్, (ఆచార్యన్ శిష్యన్ వస్తువై) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. (శిష్యన్ వస్తువై క్కొళ్ళక్కడవనల్లన్) ఎన్ఱతు-ఇవన్ "మదీయమ్" ఎన్ఱభిమానిత్తిరుక్కుమ్ వస్తువై మఱన్దుమ్ అఙ్గీకరిక్కక్కడవనల్లనెన్ఱు. శిష్యన్ తన్ వస్తువై క్కొడుక్కక్కడవనల్లన్) ఎన్ఱతు - "స్వకీయమ్" ఎన్ఱభిమానిత్తిరుక్కుమ్ వస్తువై మ్పృదుప్రకృతియాన ఆచార్యనుక్కు, విషన్దైయిడుమాపోలే సమర్పిక్కక్కడవనల్లనెన్ఱు.

అప్పడి క్కొళ్ళుతల్ కొడుత్తల్ శెయ్దాల్ వరువతెన్నెన్న; అరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (కొళ్ళిల్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. అతావతు-శిష్యన్ "ఎన్నతు" ఎన్ఱిరుక్కుమ్ వస్తువై చ్చాపల్యత్తాలే స్వీకరిక్కిల్, "ఈశ్వరన్ అఖిలభరనిర్వాహకనాయ్ పోరుకైయాలే నమక్కెన్న కుఱైయుణ్డు" ఎన్ఱిరుక్కుమ్ పూర్ణనానవన్, దేహయాత్రైక్కుమ్ కూడ ముట్టుప్పడ్డ దరిద్రనాయ్ విడుమ్; "ఎన్నతు" ఎన్ఱ బుద్ధి పణ్ణి ఒన్ఱై ఆచార్యనుక్కు క్కొడుక్కిల్, "శరీరమర్థమ్" ఇత్యాదిప్పడియే అడియిలే సమర్పితమాకైయాలే తదీయమాయిరుక్కుమవతిలే మదీయత్వబుద్ధి పణ్ణుకైయాలే ఆచార్యస్వాపహారియాయ్ విడుమెన్ఱు.

మూ॥ ౩౩౮॥ ఆచార్యుండు శిష్యుని (యభిమానదూషితముగు) వస్తువును స్వీకరింపకూడదు.

మూ॥ శిష్యుండు మమకారదూషితమగు వస్తువు నీయకూడదు.

మూ॥ ౩౩౯॥ ఆచార్యుండు స్వీకరించినచో, దరిద్రుండగును.

మూ॥ శిష్యుండు ఇచ్చినచో, దొంగయగును.

(ఆచార్యుఁడు) ఇత్యాది. ఆచార్యుఁడు శిష్యుని వస్తువును స్వీకరింపకూడదనఁగా నీతఁడు "నాది" అను అభిమానముతో నుంచుకొనినట్టి వస్తువును పొరపాటుగానైనను స్వీకరింపకూడదు. శిష్యుఁడు తనవస్తువు నీయకూడదనఁగా స్వకీయమని యభిమానించుకొనిన వస్తువును మృదువైన స్వభావముగల యాచార్యునికి విషము నిచ్చునట్లనుకొని, దానిని సమర్పింపకూడదనుట.

అవతారిక:—అట్లు గ్రహించినను, ఇచ్చినను దోషమేమంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(స్వీకరించిన) ఇత్యాది. శిష్యుండు తనదియని యభిమానించి యుండునట్టి వస్తువును ఆచార్యుండు చాపల్యముచే స్వీకరించినట్లయిన, సర్వేశ్వరుండు భారమునంతయును నిర్వహించుకొనిపోవుటంజేసి మనకేమి కొఱతయున్నదని తలంచియుండు సంపూర్ణుండగు తాను దేహయాత్రకయినతము గడవని శుద్ధదరిద్రుఁడగును. తనదియను యభిమానముతో నాచార్యుని కొసంగినట్లయిన, "శరీరమర్థం" ఇత్యాది శాస్త్రమునఁ జెప్పియున్నట్లు, పూర్వమే సమర్పింపఁబడిన దగుటంజేసి యాచార్యునిదైనట్టి దానిని తనదియని తలంచుటంజేసి యాచార్యద్రవ్యము నపహరించినవాఁడగును.

మూ॥ ౩౮౦॥ కొళ్కొడై యుణ్డానాల్ సమ్బన్ధమ్ కులైయుమ్.

మూ॥ ౩౮౧॥ ఇవన్ మిడియనాకైయాలే:కొడాన్,
అవన్ పూర్ణనాకైయాలే కొళ్ళాన్.

ఇవ్వళవేయన్ఱు, సమ్బన్ధహానియుమ్ వరుమెన్గిఱార్, (కొళ్ కొడై) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావదు-శిష్యాచార్యత్వమాకిఱ సమ్బన్ధముణ్డానాల్, శేషభూతనాన శిష్యన్ “శరీరమర్థమ్”ఇత్యాదిప్పడియే “సర్వముమడియేనుడైయదు” ఎన్ఱు నినైవాలే సమర్పిక్కైయుమ్, అప్పడి సమర్పిత్తవస్తువై శేషియాన ఆచార్యనఙ్గీకరిక్కైయుమ్ ముఱైయాయిరుక్క, ఇవన్ “తన్నదు” ఎన్ఱు అభిమానిత్త వస్తువై ఆచార్యన్ స్వీకరిక్కైయుమ్, ఇవన్ “ఎన్నదు” ఎన్ఱు అభిమానిత్తొన్ఱై ఆచార్యనుక్కు సమర్పిక్కైయుమాకిఱ ముఱైకేడాన కొళ్ కొడై యుణ్డానపోతు, శిష్యాచార్యత్వరూపసమ్బన్ధమ్ కులైన్దువిడుమెన్గై.

ఇప్పడి దారిద్ర్య ద్రవ్యాపహారఙ్గళ్ వరువదుమ్ సమ్బన్ధమ్ కులైవదుమ్ కొళ్ కొడైతానుణ్డాకిల్ ఇ,అదుతానవర్కళ్ శెయ్యార్కళెన్నుమిడత్తై సహేతుకమాక వరుళిచ్చెయ్కిఱార్,(ఇవన్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావదు - శిష్యనానవివన్ “సకలము మాచార్యస్వమ్” ‘నమ్మదు’ ఎన్ఱు సమర్పిక్కలావతొన్ఱుమిల్లై” ఎన్ఱిరుక్కుమ్ మిడియనాకైయాలే, “నామఙ్గుత్తైక్కొళ్ళక్కడవోమ్”

మూ॥ ౩౮౦॥ ఇచ్చిపుచ్చుకొనుట యుండినచో, సంబంధము చెడిపోవును.

మూ॥ ౩౮౧॥ శిష్యుండు దరిద్రుండగుటచే నీయడు.

మూ॥ ఆచార్యుండు పూర్ణుండగుటచే స్వీకరింపడు.

అవతారిక:—ఇంతమాత్రమే కాకుండ, సంబంధమునకును హానిగలుగునని తెలుపుచున్నారు (కొళ్ కొడై) ఇత్యాది. శిష్యాచార్యరూపమగు సంబంధమున్నట్లయిన, శేషభూతుఁడగు శిష్యుఁడు“శరీరమర్థమ్”ఇత్యాదితావులఁ జెప్పినట్లు, శిష్యుండు“సర్వము ఆచార్యునిది”అనెడి తలంపుతో సమర్పించుటయు,అట్టితలంపుతో సమర్పించినదానిని ఆచార్యుండు స్వీకరించుటయును శాస్త్రసిద్ధముగా నుండఁగా, ఈతఁడు తనది యని యభిమానించుకొనినదానిని ఆచార్యుఁడు స్వీకరించుటయు, ఈతఁడు తనదియని యభిమానించుకొనినదానిని ఆచార్యునికి సమర్పించుటయు నిట్లు సంబంధమును చెడగొట్టునట్టి పుచ్చుకొనుటయు ఇచ్చుటయును జరుగునట్లయిన, శిష్యాచార్యత్వరూప సంబంధము చెడిపోవును.

అవతారిక;—ఇట్లు దారిద్ర్యమును, ద్రవ్యాపహారమును సంభవించుటయు, సంబంధమువిడిపోవుటయును, స్వీకరించుటవలనను ఇచ్చుటవలనను కదా! అట్టిదానిని వారు చెయ్యనే చేయరను విషయమును సహేతుకముగఁ దెలుపుచున్నారు.

(ఈతఁడు) ఇత్యాది. శిష్యుఁడగు ఈతఁడు “అంతయును ఆచార్యునిద్రవ్యము. మనదియని సమర్పింపఁదగినది యొక్కటియునులేదు” అని తలంచియుండు దరిద్రుఁడగుటచే “మనము ఆచార్యుని కొకదానిని ఇచ్చుచున్నాము” అను తలంపుతో నీయడు. ఆచార్యుడయినవాఁడు సర్వేశ్వరుఁడే భారమునంతయును నిర్వహించుకొని పోవువాఁడుగాన, మనకేమిన్ని కొరత యుండదు అని

మూ॥ ౩౮౨॥ అవనుక్కు పూర్త్తియాలే స్వరూపమ్ జీవిత్తతు,
ఇవనుక్కు మిడియాలే స్వరూపమ్ జీవిత్తతు.

మూ॥౩౮౩॥ తనాల్ శిష్యన్ ఆచార్యనుక్కుప్పణ్ణుముపకార మొన్ఱుమిల్లైయో వెన్నిల్,

ఎన్ఱుకొండాన్; ఆచార్యనానవన్, "ఈశ్వరన్ సకలభరనిర్వాహకనాయ్ నడత్తికొణ్డుపోరుకైయాలే నమక్కొని యెన్నకుఱైయుణ్డు?" ఎన్ఱిరుక్కుమ్ పరిపూర్ణనాయిరుక్కైయాలే, ఇవనభిమాన దుష్టమానవై యొన్ఱైయుమజ్గీకరియాన్నై.

ఇప్ప పూర్తి దారిద్ర్యజ్గళాలివర్కళుక్కుమ్ ఫలిత్తవర్త్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,(అవనుక్కు) ఎన్ఱుతుడజ్గి. అతావతు - ఆచార్యనుక్కు ఇవనభిమాన దుష్టమానవై యొన్ఱైయుమ్ కొళ్ళామైక్కు డలాన పూర్త్తియాలే ఆచార్యత్వమాకిఱ స్వరూపమ్ జీవిత్తతు; శిష్యనాన ఇవనుక్కు స్వకీయత్వ బుద్ధ్యా ఒన్ఱైయుమ్ సమర్పిక్కైక్కు యోగ్యతైయిల్లాత సకల తదీయత్వ ప్రతిపత్తిసిద్ధ దారిద్ర్య త్తాలే శిష్యత్వమాకిఱ స్వరూపమ్ జీవిత్తతెన్నై.

ఇని శిష్య నాచార్యనుక్కు పణ్ణునుపకారమిన్నతెన్ఱరుళిచ్చెయ్వతాక తద్విషయప్రశ్నైయనువదిక్కిఱార్, (అనాల్ శిష్యనాచార్యనుక్కు పణ్ణుముపకార మొన్ఱుమిల్లైయో వెన్నిల్) ఎన్ఱు. అతావతు-ఇప్పడి కొళ్ కొడైకళుక్కు యోగ్యతైయిల్లైయాకిలుమ్ ఉపకారస్మృతియుడైయ శిష్యన్ మహోపకారకనాన ఆచార్యనుక్కు పణ్ణుముపకార మొన్ఱు మిల్లైయో వెన్నిలెన్నై.

మూ॥ ౩౮౨॥ ఆచార్యునికి పూర్తివలన స్వరూపము దక్కును
శిష్యునికి దారిద్ర్యమువలన స్వరూపము దక్కును.

మూ॥ ౩౮౩॥ అయితే శిష్యుండు ఆచార్యునికి చేయవలసిన యుపకార మొక్కటి యును లేదా? యంటివేని,

తలంచియుండునట్టి పరిపూర్ణుండగుటంజేసి యీతని యభిమానముచే దూషితములయిన వాటిలో నొక్కదానినిన్ని స్వీకరింపడు.

అవతారిక:—ఇట్టి సంపూర్తివలనను, దారిద్ర్యమువలననున్ను వీరిద్దఱికిన్ని ఫలించినదానిని తెలుపుచున్నారు.

(వానికి) ఇత్యాది. ఆచార్యుఁడు ఈతని యభిమానముచే దూషితమైనట్టిదాని నొక్కదానినిన్ని స్వీకరింపకపోవుటకుఁ దగినట్టి సంపూర్తివలన ఆచార్యత్వరూపమగు స్వరూపము సురక్షితమగును. శిష్యుఁడగు ఈతనికి స్వకీయమను తలంపుతో సమర్పింపఁదగిన దెద్దియును లేకుండునట్లు సర్వమును ఆచార్యునిదే యనెడి తలంపువలనసిద్ధమగు దారిద్ర్యమువలన శిష్యత్వరూపమగుస్వరూపము సురక్షితమగును.

అవతారిక:—ఇఁక, శిష్యుఁడు ఆచార్యునికిఁ జేయునట్టి యుపకార మిట్టిదియని తెలుపుటకై యావిషయమును గుఱించిన ప్రశ్నను అనువదించుచున్నారు.

(అయితే) ఇత్యాది. ఇట్లు స్వీకరించుటకును ఇచ్చుటకును యోగ్యతలేకపోయినను, ఉపకారస్మృతిగలశిష్యుఁడు మహోపకారకుఁడగు ఆచార్యునికిఁ జేయవలసిన యుపకార మెద్దియును లేదా యంటివేని యనుట.

మూ॥ ౩౮౪॥ ఆచార్యన్ నినైవాలే ఉణ్డు.
మూ॥ ౩౮౫॥ అతావతు - జ్ఞాన వ్యవసాయ ప్రేమ సమాచారఙ్గళ్.
మూ॥ ౩౮౬॥ ఆచార్యప్రీత్యర్థమాక ఇవనుక్కు త్తవిర వేణ్డువతు.—భగవద్వ్యాప్తై

అతుక్కుత్తర మరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆచార్యన్ నినైవాలే యుణ్డు) ఎన్ఱు. అతావతు-స్వరూపజ్ఞానాన శిష్యన్ నినైవాల్ ఒరుకాలుమిల్లై; స్వకృషిఫలసన్తుష్టనాన ఆచార్యన్ నినైవాలే యుణ్డాన.

అతేతెన్న; అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అతావతు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (జ్ఞానవ్యవసాయ ప్రేమసమాచారఙ్గళావన)- స్వరూపయాథాత్మ్యజ్ఞానముమ్, తదనురూపఙ్గళాన ఉపాయాధ్యవసాయముమ్, ఉపేయప్రేమముమ్, ఇవైమూన్ఱుక్కుమనురూపమాన సమ్యగనుష్ఠానముమ్. ఇత్తాల్, తిరుమన్త్రత్తిల్ పదత్రయత్తాలుమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పడుకిఱ స్వరూపోపాయ పురుషార్థఙ్గళిల్ జ్ఞానవ్యవసాయ ప్రేమఙ్గళైయుమ్, తదనురూపానుష్ఠానఙ్గళైయుమ్ శొల్లుకిఱతు.

ఆచార్యనుక్కు ఉకప్పాన విషయఙ్గళుమ్ కైఙ్కర్యఙ్గళ్ ప్రవృత్తినివృత్తిరూపమాయిరుక్కైయాలే ప్రవృత్తిరూపమానవఱ్ఱై యరుళిచ్చెయ్తవనన్తరమ్, నివృత్తిరూపమానవఱ్ఱై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (ఆచార్యప్రీత్యర్థమాక ఇవనుక్కుత్తవిర వేణ్డువతు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (భగవద్వ్యాప్తై) ఇత్యాదియాలే ఇవైతన్నై యుద్దేశిక్కిఱార్.

మూ॥ ౩౮౪॥ అది ఆచార్యుని తలంపువలన కలదు.
మూ॥ ౩౮౫॥ అనఁగా—జ్ఞాన వ్యవసాయ ప్రేమ సమాచారములు.
మూ॥ ౩౮౬॥ ఆచార్యప్రీతికై ఈతండు వదలవలసినది—భగవద్వ్యాపహారమును

అవతారిక—అందులకు త్తరముఁ దెలుపుచున్నారు.

(ఆచార్యుని) ఇత్యాది. ఆచార్యుని తలంపునుబట్టియుండుననఁగా, స్వరూపజ్ఞుఁడగు శిష్యుని తలంపునుబట్టి యెన్నఁడు నొక్కటియు నుండదు. అయితే తన ప్రయత్నముయొక్క ఫలమువలన సంతోషించిన యాచార్యుని తలంపునుబటి యుండుననుట.

అవతారిక—అది యెద్దియంటివేని, తెలుపుచున్నారు.

(అదియనఁగా) ఇత్యాది. జ్ఞాన, వ్యవసాయ, ప్రేమ, సమాచారములనఁగా, స్వరూపయాథాత్మ్యజ్ఞానమును, తదనుగుణములగు ఉపాయాధ్యవసాయమును, ఉపేయప్రేమయును ఈ మూడింటికిని అనుగుణమగు మంచి యనుష్ఠానమును. ఇందువలన తిరుమంత్రమునందలి మూఁడుపదములచేతనున్న ప్రతిపాదింపఁబడునట్టి స్వరూపోపాయ పురుషార్థములలో జ్ఞానవ్యవసాయప్రేమములున్ను తదనుగుణములగు అనుష్ఠానములున్ను చెప్పబడినవి.

అవతారిక—ఆచార్యుని సంతోషమునకై యీతండుచేయునట్టి కైంకర్యము ప్రవృత్తినివృత్తిరూపములైనదగుటచే ప్రవృత్తిరూపము లయినవాటిని ముందుగాఁ దెలిపి అటుపిమ్మట నివృత్తిరూపములగువాటిని తెలుపుచున్నారు.

(ఆచార్యుని సంతోషమునకై) ఇత్యాది, భగవద్వ్యాపహారము ఇత్యాదులని వాటిఁ జూపించుచున్నారు.

మూ॥ యపహారిశ్శ్చేయమ్, భగవద్భోజనత్తై విలక్కైయుమ్, గురుమన్త్రదేవతా పరిభవముమ్.

మూ ॥ ౨౪౭ ॥ భగవద్ద్రవ్యాపహారమావతు - స్వాతన్త్ర్యముమ్ అన్యశేషత్వముమ్. భగవద్భోజనత్తై విలక్కైయావతు - అవనుడైయ రక్షకత్వత్తై విలక్కై.

ఇప్పడి ఉద్దేశత్తిల్ ప్రకారత్తై అరుళిచ్చెయ్దార్ మేల్, (భగవద్ద్రవ్యాపహారమావతు) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. (భగవద్ద్రవ్యమెన్గిఱతు) "ఏకన్ ఆత్మాక్కళ్" ఎన్నుమ్పడి శ్రీకౌస్తుభస్థానీయనాన ఆత్మవస్తువై. (స్వాతన్త్ర్యమావతు) - శేషత్వనిరూపకమాన వస్తుక్కళై తన్నుడైయదాక నినైత్తిరుక్కై. (అన్యశేషత్వమావతు) - భగవదేకశేషమాన వస్తువై తదితరశేషమాక నినైత్తిరుక్కై. ఇతు తాన్ మాతాపిత్రాదిదేవతాన్తరపర్యన్తమాయిరుక్కుమ్. ఇవై యిరణ్డుమ్ ప్రణవమాకిఱ విళక్కైయాలుమ్ నమస్సాకిఱ తోలుమ్ పోక్కప్పడుమవైయాయిరుక్కుమ్. ఇతు తన్నై "కిన్తేన న కృతం పాపం చోరేణాత్మాపహారిణా" ఎన్ఱు సకలపాపఙ్గళిలుమాక చొల్లానిన్ఱతిఱే.

(భగవద్భోజనమ్) ఇత్యాది. రక్షణత్తై భగవద్భోజనమెన్గిఱతు - రక్ష్యవర్గత్తై రక్షణమ్ అవనుక్కు, పశిత్తవనుక్కు ఉణవుపోలే ధారకమాయిరుక్కైయాలే. "ఉణ్డాన్ ఉలకేழుమ్ ముனణ్ణాళ్" ఎన్గిఱపడియే, "రక్షణమవనుక్కు ధారకమాయిరుక్కైయాలే" "ఉణ్డ" ఎన్గి

సూ ॥ భగవంతుని నివేదనవస్తువును చెడఁగొట్టుటను, గురు, మంత్ర, దేవతా పరిభవమును,

మూ॥ ౨౪౭॥ భగవద్ద్రవ్యాపహారమనఁగా—స్వాతంత్ర్యమును, అన్యశేషత్వమును, భగవన్నివేదిత వస్తువును చెడఁగొట్టుటయనఁగా — వాని రక్షకత్వమును పాడుచేయుట.

భగవద్ద్రవ్యమనఁగా — "ఏకర్ ఆత్మాక్కళ్" (క-శి-౫) (సర్వేశ్వరుని విలక్షణమైన నట్టి యాత్మవస్తువును) అని సాయించినట్లు శ్రీ కౌస్తుభమువలెనే సర్వేశ్వరునికి స్పృహణీయము గు నాత్మవస్తువు. (స్వాతంత్ర్యమనఁగా) సర్వేశ్వరునికి శేషభూతమైనట్టి దానిని తనకు శేషభూతమయిన దానినిగాఁదలంచుట. దీనినిమాతాపిత్రాది దేవతాంతరములవరకును యోచింపుకొనునది. ఈ రెంటను (ప్రణవముయొక్క) ప్రథమాక్షరము వలి (అను అనుదానియందుండు) లుప్తచతుర్థీవిభక్తి చేతను మధ్యమాక్షరము(ఉకారము)చేతనున్న తొలగింపబడుచున్నవి కదా. ఇది "కిన్తేన న కృతం పాపం చోరేణాత్మాపహారిణా" అనుటావున సర్వపాపములకు నధికమనిగాను శాస్త్రమునందుఁ జెప్పఁబడినది కదా

(భగవద్భోజనమును) ఇత్యాది. ఈతావున రక్షణము భోజనమని చెప్పఁబడుచున్నది. ఏలననఁగా, రక్ష్యవర్గమును రక్షించుటయనునది సర్వేశ్వరునికి, ఆఁకలిగొన్నవానికి అన్నమువలెనే, ధారకముగా నుండును. "ఉణ్డాన్ ఉలకేழుమ్ ముனణ్ణాళ్" (పె. వా. ౨-౨-౧) (భూమినిన్ని ఆకాశముగున్న ఏకకాలమున నారగించిన) అను తావున రక్షణము వానికి ధారకమగుటచే "ఉణ్డ"

మూ॥ ౩౭౪॥ అవనుడైయ రక్షకత్వ[illegible] ప్రపన్నపరిత్రాణ త్తిలే శొన్నోమ్.

గురుపరిభవమానవాదు - కేట్టవా[illegible]ప్పడి యనుష్ఠియాతొ[illegible]యు[illegible],

[illegible], ఎల్లైయూకిల్ [illegible] ఎన్ఱిత్తే [illegible]. ఏవ [illegible] అవనుడైయ రక్షకత్వ[illegible] - [illegible] - రక్ష[illegible] ఎన్ఱు [illegible] నిరుపాధిక సర్వరక్షకనాక [illegible] అవనుక్కు [illegible] ఉపయుక్తమాక [illegible] యాతొన్ఱు [illegible] యిడే ప్రపన్న[illegible]. [illegible] రక్షకత్వ ప్రతిపాదకమానవమ[illegible] కింతి తే.

అవన్ రక్షిత్తు[illegible] ప్రపన్న[illegible]; అనుష్ఠా[illegible], ([illegible]) ఎన్ఱు [illegible]. అవాప్తు-సర్వ[illegible] ప్రపన్న[illegible] ప్రబన్ధ [illegible], [illegible]. అతిలే, [illegible]- రక్ష [illegible] ప్రతిపాది[illegible], [illegible] యిలుమ్.

[illegible] ఎన్ఱు [illegible]" [illegible] ఎన్ఱుపడి. [illegible]" ఎన్ఱు [illegible] అవనుడైయ రక్షకత్వ[illegible] తే.

(గురుపరిభవని) ఇత్యాది. (కేట్టవా[illegible] యాతొ[illegible]). [illegible] [illegible] ఆవనరు[illegible] [illegible] తియా యు[illegible]

మూ॥ ౩౭౪॥ వానిరక్షకత్వ మునుకు విశేషము ప్రపన్నపరిత్రాణము గ్రంథమునం దెప్పియున్నాము.

మూ॥ గురుపరిభవము నంగా— తెలిసికొనిన ప్రకారము నడపకొంక పోవుటయు,

అని సాయించినారు. [illegible] "రక్షింపుము" అంటే [illegible] నాయించు టయు. [illegible] రక్షకత్వమును [illegible]నంగా ప్రపన్నుల [illegible], అవ[illegible] అను ధాతువువలన స్వభావసిద్ధముగాను సర్వరక్షకుండౌగా [illegible] సర్వేశ్వరునికి రక్షింప వలసినవస్తువు లేమంతా [illegible] [illegible] రక్షించు కొనుట [illegible]. ఇట్లు తనను తాము రక్షించుకొనుట నిగ్రహించుట భగవంతుండౌ మాత్రమే రక్షకుడని [illegible] "అవ" అను పదముచేత [illegible] కదా!

అవతారిక—వాడు రక్షించునట్టి క్రమమిద్ది యంటే నని తెలుపుచున్నారు.

(వానిరక్ష) ఇత్యాది. సర్వేశ్వరుండౌ రక్షించు [illegible] ప్రపన్న పరిత్రాణమును గ్రంథమున విశదముగా జెప్పియున్నాము. [illegible], అగ్రంథమున [illegible] తక్కినవారు రక్షకులు కారని చెప్పినపిమ్మట "[illegible]" (తి. వా. ౮-౯-౭) (వేరొక [illegible] రక్షిం చి" అని సాయించినట్లు "తన స్వరూపమును [illegible] [illegible] తల్లివలెనే ముఖము జూపించి ఇంతైనమాటలు [illegible]" అని యారంభించి "[illegible] అందరికిని రక్షకుండు" అనువరకును వాడు రక్షించునట్టి విధమును స్పష్టముగా చెలిపియున్నారు కదా;

(గురు పరిభవము) ఇత్యాది. [illegible] యున్న ప్రకారము [illegible] పోవుటయనంగా—

మూ॥ అనధికారికథోపదేశకర్తృయున్.

మూ॥మన్త్రపరిభవమానంతు—అర్థస్థితిల్ విస్మృతియున్, విపరీతార్థప్రతిపత్తియున్-
దేవతాపరిభవమానంతు—కరణత్రయస్యైను మప్రాప్తవిషయత్వశక్తే ప్రవణ మాకర్తృయున్ అద్వితీయస్థితిల్ ప్రవణమానాక్తా తోక్తృత్రియున్.

శ్రీ త్యాగస్వీకారసమానమాన అనుసానసైన వృత్తాత్రైత్రైక. (అనధికారికథోపదేశకర్తృయా నను)- తనను [illegible] అవనుపదేశించి [illegible] నాస్తికన్యాశకలకు ఇయుక్తాధికారికస్థలాత్త పరకరుక్త ఖ్యాతిలాభాదికస్సై సత్సి యుపదేశకర్తృ.

(మన్త్రపరిభవమా) ఇత్యాది. (అర్థస్థితిల్ విస్మృతియానను)-ఆచార్యన్ అన్నమన్త్రమునకు [illegible] అర్థములను [illegible] [illegible]. (విపరీతార్థప్రతిపత్తియానను). ఆచార్యన [illegible] ప్రకారమన్నిక్కే మన్త్రమునకు [illegible] ఇయుక్త [illegible] భ్రాన్తియాకే ప్రతిపత్తిపక్షి యున్నదికే.

(దేవతాపరిభవమా) ఇత్యాది. (కరణత్రయస్యైను మప్రాప్తవిషయత్వశక్తే ప్రవణమాకర్తృయానను). "[illegible] నిషేధమె" "మామేకం శరణం వ్రజ" [illegible] భగవత్పరమార్థ [illegible], "[illegible]

మూ॥ అధికారులు కానివారికి నుపదేశించుటయును.

మూ॥ మంత్రపరిభవమనఁగా — అర్థమును మఱచిపోవుటయు, విపరీతార్థములఁ గల్పించుటయును.

మూ॥ దేవతాపరిభవమనఁగా—మనోవాక్కాయములను స్వరూపవిరుద్ధములగు వాటివిషయమునఁ బ్రతిగా వాటినిగాఁ జేయుటయు, భగవద్విషయమునఁ బ్రతిలేనివానినిగాఁ జేయుటయును.

తన యందున్నటువంటి యాచార్యుఁడు ప్రసాదింపఁగా [illegible] త్యాగస్వీకారములను అర్థవిశేషములను [illegible] త్యాగస్వీకారములను అనుసానము పోనర్చుకుండుట. అనధికారుల కుపదేశించుట యనఁగా, తనకు [illegible] నాచార్యుండు పదేశించిన సారభూతము లగు నర్థములను నాస్తికులచే దీని కధికారులుకానివారికి ఖ్యాతిలాభాదులకొఱకుపదేశించుట.

(మంత్రపరిభవము) ఇత్యాది. అర్థమున విస్మృతియనఁగా ఆచార్యుండు మంత్రమునకు సాయించిన యర్థమును [illegible] యనుసంధించుకొని దానిని కొనసాగించకుండ సోమరితనముచలన మఱచిపోవుట. విపరీతార్థప్రతిపత్తి యనఁగా ఆచార్యుండు ప్రసాదించినట్లుకాకుండ, మంత్రమునకు విపరీతములగు నర్థములను దీనికర్థమని భ్రాంతిపడి తెలియుట.

(దేవతాపరిభవము) ఇత్యాది. కరణత్రయమును అప్రాప్తవిషయములయందు ఆశగలదానిని గాఁజేయుట యనఁగా—"పరిత్రాణాయ సాధూనాం [illegible]"(సర్వేశ్వరునికై యుప యోగపడుటకై వానప్రస్థ [illegible], "మామేకం శరణం వ్రజ" [illegible] (రా. సూ. ౭౨) (అనుకూలముగా సమస్తుండును సర్వేశ్వరుండు తనను ఆశ్రయించుటకై యిచ్చిన

సూ. ॥ ౩౨౯ ॥ ఇవనుక్కు శరీరావసానపర్యన్తమ్ ఆచార్యవిషయత్తిల్

[illegible] ర్తియుమ శద్ధిగుం ఉకైల్ [illegible]వ'' ఎన్గిఱపడియే అవనైనినైక్కైక్కుక్కుమస్తు అక్కైక్కుమ [illegible] క్కుముఱుప్పాన మనోవాక్కాయఙ్గళ్, స్వరూపప్రాప్తముల్లాద [illegible] యఙ్గళిలే, మేట్టిల్ [illegible] పళ్ళత్తిలే [illegible] ప్రవణమాయ్ప్పుడి ప్పుక్కు. (తద్విషయత్తిల్ ప్రవణమాక్కుతల్కై [illegible] రు)- " [illegible] " ఇత్యాదికళిల్ శొల్లుకిఱపడియే స్వరూపప్రాప్తమాన అన్విషయం [illegible] పణ్ణి [illegible] పణ్ణువిరాతొళ్కై. ఆక " మన్త్రే తద్దేవతాయాఞ్చ తథా మన్త్రప్రదే గురౌ । త్రిషు భక్తిస్సదా కార్యా " ఎన్నుమ్, " మన్త్రనాథం గురుం మన్త్రం సమత్వేనానుభావయేత్ " ఎన్నుమ్ పూర్వర్కళ్ [illegible] ప్పుకయాల్ ఇవ్వర్త్తము విషయ [illegible] యుక్కు పరిభవిక్కై యాన [illegible] యిల్లై.

ఆక ఇప్పడి ఆచార్యప్రీతియాగ [illegible] త్యాజ్యముమ తడైవేణ్డువదాయ [illegible] ; ఇన్నుముమ ఇవనుక్కు అపేక్షితమా యిరుప్పదొన్ఱై యరుళిచ్చెయ్ [illegible], (ఇవనుక్కు) ఎన్గిఱదుక్కు [illegible] అధికారిక్కు శరీరత్తోడిరుక్కుమ్ కాలమిత్తమ్

తా. ॥ ౩౨౯ ॥ ఈతనికి దేహావసానముగా ఆచార్యుని విషయమున

శరీరాద్యుపకరణములు) అని సాయించినట్లు భగవంతుని పరత్వమును గాక [illegible] గాను స్పష్టములై "[illegible] తిరుమూర్త్తి [illegible]'' (తి. వా. ౭-౧-౮) (దివ్యమైన శంఖచక్రాది చిహ్నములు కల్గిన దివ్యమంగళ విగ్రహమును ధ్యానించి, స్తుతించి, దండము సమర్పించునట్లు) అనియును సాయించినట్లు సర్వేశ్వరుని ధ్యానించుటకును, స్తుతించుటకును, దండము సమర్పించుటకును తగినట్టి మనోవాక్కాయములను స్వరూపమును కనుకూలములు కానట్టి [illegible] విషయములయందు, మెరకనుండు నీళ్లు పల్లముకు బోవునట్లు, ప్రీతితో నపయోగపడుచుట. వాని విషయమున ప్రీతిగలవాడౌగాక జేయుటకు [illegible] " [illegible] " (పెరు-తిరు. [illegible]) (నోరు [illegible] కోరుచున్నట్లు శ్రీమన్నారాయణుని తిరునామము చెప్పి శరీరము కోరుకొనునట్లు దండము సమర్పించి స్తోత్రము చేసి నిరతిశయానందమును [illegible] న శ్రీవైష్ణవులయొక్క శ్రీపాదములను నామనస్సునది స్తోత్రము చేసి మంగళాశాసనము [illegible]) ఇత్యాది వాక్యములు జెప్పుచున్నట్లు స్వరూపప్రాప్తమగనట్టి యీ విషయమున సంతోషించి [illegible] కోరుచుట. కావున "మన్త్రే తద్దేవతాయాం చ తథా మన్త్రప్రదే గురౌ । త్రిషు భక్తిస్సదా కార్యా" (మంత్రము విషయమునను, తత్ప్రతిపాదిత దేవత విషయమునను, దానినుపదేశించినట్టి యాచార్యుని విషయమునను ఈమూడింటి విషయమునను భక్తి కలవాడుగా నుండవలెను.) అనియును " మన్త్రనాథం గురుం మన్త్రం సమత్వేనానుభావయేత్ " (మంత్రప్రతిపాదిత దేవతనున్ను ఆచార్యుని మంత్రమునున్ను సమానముగా భావించునది) అనియును మొదలగు వాక్యముల గౌరవింపవలసినవిగాను చెప్పబడినట్టి యీమూడింటిని పరిభవించుటయే యిష్టమని సిద్ధమగుచున్నది.

అవతారిక:— ఇట్లు ఆచార్యుని సంతోషపెట్టుటకుగాను ఆచరింపవలసిన వాటినిన్ని త్యజింపవలసినవాటినిన్ని యింతవరకును తెలిపియున్నారు. ఇంకను ఈతనికి కావలసిన దాని నొక్క దానిని తెలుపుచున్నారు.

మూ॥ ‘‘ఎన్నై త్తీమనమ్ కెడుత్తాయ్’’ ‘‘మరువిత్తొழுమ్ మనమే తన్దాయ్’’ ఎన్ఱు ఉపకారస్మృతి నడక్కవేణుమ్.

మూ॥ ౩౧౦॥ మనస్సుక్కు త్తీమైయావతు, స్వగుణత్తైయుమ్, భగవద్భాగవత దోషత్తైయుమ్ నినైక్కై.

నైమైయుమ్ మహోపకారకనాన ఆచార్యన్ పక్కలిల్ ‘‘ఎన్నైత్తీయమనస్సైప్పోక్కినాయ్ అనన్య ప్రయోజనమాక అనుకూలవృత్తికళై ప్పణ్ణుమ్ మనస్సైత్తన్దాయ్,’’ ఎన్ఱు ఉపకార స్మృతి యనువర్తిక్కవేణుమెన్నై.

మనస్సుక్కు త్తీమైయావతేతెన్న, మాకాన్ఱైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (మనస్సుక్కు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (స్వగుణత్తైనినైక్కైయావతు). శమదమాద్యాత్మగుణఙ్గళ్ తనక్కుణ్డానాలుమ్ ‘‘నిఱైవొన్ఱుమిలేన్’’ ‘‘నలన్దానొన్ఱుమిలేన్’’ ఎన్గిఱపడియే నమక్కోరాత్మగుణము మిల్లైయెన్ఱు తన్ వెఱుమైయై యనుసన్ధిక్కవేణ్డియిరుక్క, ‘‘ఇవైయెల్లామ్ నమక్కుణ్డు’’ ఎన్ఱు తనక్కుణ్డాన సద్గుణఙ్గళై ప్పూర్ణమాయి యనినైక్కై. (భగవానై యదోషత్తైనినైక్కైయావతు). తనక్కుప్పరతన్త్రమాన ఇవ్వాత్మవస్తువై త్తన్నుపేక్షైయాలే అనాదికాలమ్ కర్మత్తైవ్యాజమాక్కి క్కవిழ்త్తిరున్దదన్, అవ్వళవన్ఱిక్కే నిర్దయనాయ్ పోలే యథాకర్మఫలదాయియాయ్ నిర

మూ॥ ‘‘నాయొక్క చెడ్డ మనస్సును పోగొట్టినావు’’ ‘‘అనన్యప్రయోజనముగ దండము సమర్పించునట్టి మనస్సును ఇచ్చినావు’’ అని యిట్లు ఆచార్యునియెడల ఉపకారస్మృతి యుండవలయును.

మూ॥ ౩౧౦॥ మనస్సుకు దోషమనఁగా—తనను గుణవంతునిగాను, భగవద్భాగవతులను దోషవంతులనుగానును తలంచుట.

(ఈతనికి) ఇత్యాది. ఈవిధకారి ఈలోకమున నున్నంతవఱకు మహోపకారకుండగు ఆచార్యుని విషయమున, ‘‘నాయొక్క చెడ్డమనస్సును పోగొట్టినావు. ఫలాపేక్షలేక అనుకూలములను వ్యాపారముల నొనర్చునట్టి మనస్సను ఇచ్చినావు’’ అనెడి యుపకార స్మృతితో నుండునది.

అవతారిక:—మనస్సనందుండునట్టి చెడుపనఁగా నెద్ది యంటివేని, తెలుపుచున్నారు,

(మనస్సునకు) ఇత్యాది. తనగుణమును తలంచుకొనుటయనఁగా—శమదమాద్యాత్మగుణములు తనకున్నప్పటికిని, ‘‘నిఱై వొన్ఱుమిలేన్’’ (తి. వా. 3-3-౮) (భూతదయ మొదలగు సద్గుణములులేనివాఁడను) అనియు, ‘‘నలన్దానొన్ఱుమిలేన్’’ (తి. మొ. ౧-౯-౮) (సుకృతముగాని తనూత్ర అమగు జ్ఞానముగాని లేనివాఁడను) అనియును సాయించినట్లు తనకొక్క యాత్మగుణమును లేదను కొని తనలోపము ననుసంధించుకొనవలసి యుండఁగా, ‘‘ఇవియన్నియును మనకిప్పుడు కలిగినవి’’ అనియిట్లు తనకుఁగల సద్గుణములను సంపూర్ణముగానుండు వాటినిగాఁ దలంచుట. భగవంతుని దోషమును తలంచుట యనఁగా తనకు పరతంత్రమునట్టి యీయాత్మవస్తువును తనయుపేక్షవలన అనాదికాలముగ కర్మమనెడి మిషవలన విడనాడియుండుట మాత్రమే కాకుండ, దయలేని వారివలెనే కర్మానుగుణముగ ఫలమునిచ్చువాఁడై నరకమునఁబడవేసి కష్టపెట్టి తీర్చుకొను

మూ॥ ౩౭౧॥ దోషమ్ నినైయాతొழிకిఱతు, గుణమ్బోలే ఉణ్డాయిరుక్కవన్రు? ఇల్లామైయాలే.

యాఙ్గళిల్ తళ్ళియఱుత్తుత్తీర్తుమ్ అవన్ కైక్కొణ్డాలుమ్, నిరఙ్కుశస్వతన్త్రనాకైయాలే "ఇన్నపోతిన్నపడిశెయ్యుమ్" ఎన్రు విశ్వసిక్కవొణ్ణాతవన్ ఎన్రాప్పోలవుమ్, కృష్ణావతారత్తిలే స్వైరవిహారఙ్గళై యిట్టు "ధర్మసంస్థాపనమ్ పణ్ణప్పిఱన్దవనుక్కు ఇజ్జన్ శెయ్కై ముఱైమైయాయిరున్దతిల్లైయే" ఎన్రాప్పోలవుమ్ నినైక్కై; అల్లతు సమస్తకల్యాణగుణాత్మకమానవిషయత్తిల్ నినైక్కలావ తోరుదోషమిల్లైయిఱే. ఇని (భాగవతదోషత్తై నినైక్కైయావతు)-తిరుమేనియోడేయిరుక్కైయాలే మేలెழுత్తొన్రుకిఱ ఆకారఙ్గళైయిట్టు ప్రకృతివశ్యర్ అహఙ్కారగ్రస్తర్ ఎన్రాప్పోలే నినైక్కై; ఆకైయాల్(స్వగుణత్తైయుమ్ భగవద్భాగవతదోషత్తైయుమ్ నినైక్కైయావతు)

ఆనాల్ తనక్కు చ్చిలగుణముణ్డాయిరుక్క అతు నినైక్కలాకా తెన్రాప్పోలే, అత్తలైక్కుమ్ శిలదోషముణ్డాయిరుక్క నినైక్కలాకా తెన్రితో వెన్న; అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ '(దోషమ్ నినైయాతొழிకిఱతు) ఎన్రుతొడఙ్గి. అతావతు - భగవద్భాగవత విషయఙ్గళిల్ దోషమ్ నినైయాతొழிకిఱతు, తనక్కు గుణముణ్డాయిరుక్క అతు నినైయాతొழிకిఱాప్పోలే, ఉణ్డాయిరుక్క నినైయాతొழிకిఱతన్రు; ముతలిలే ఇవ్విషయఙ్గళిల్ అతిల్లామైయాలేయెన్రు. ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్, సర్వముక్తిప్రసఙ్గమ్ వారాతపడి తానిట్టకట్టళైయిలే అఙ్గీకరిక్కైక్కాక, "ఒన్రియొన్రియులకమ్పడైత్తాన్"

మూ॥ ౩౭౧॥ దోషమును తలంపకుండుటయనునది గుణమువలెనే దోషమున్న వారియం దుండియుండఁగా కాదు. అయితే యది వారికి లేనందుననుట.

వాడు స్వీకరించినను, నిరంకుశస్వతంత్రుఁడగుటంజేసి, "ఈవేళను యివ్విధముగ చేయును" అని విశ్వసించుటకుఁదగినవాఁడుకాఁడనియు నివ్విధముననూ, కృష్ణావతారమున స్వేచ్ఛావిహారముల నారోపించి ధర్మసంస్థాపనముఁజేయుటకై యవతరించిన వాఁడట్లుచేయుట శాస్త్రీయము కాదనియునివ్విధమునఁ దలంచుట. అట్లుకాకున్న, సమస్తకల్యాణగుణాత్మకుండయిన వానివిషయమునఁ దలంపఁదగినట్టి దోషమెద్దియునుండఁజాలదు. ఇఁక భాగవత దోషమును తలంచుటయనఁగా శరీరములో నుండుటంజేసి, పైకి గానఁబడునట్టి యాకారములనుబట్టి ప్రకృతివశ్యులనియు అహంకారాదులు గలవారనియు నివ్విధమునఁ దలంచుట. కావున తనగుణమును భగవద్భాగవత దోషములనున్ను తలంచుటయనునది యిట్టిదిగాని యెఱుంగునది.

అవతారిక—అయితే తనకు కొన్ని గుణములుండఁగా వాటిఁ దలంపకూడదన్నట్లు, వానికిన్ని, కొన్నిదోషములుండఁగా వాటిని తలంపకూడదని చెప్పుచున్నారాయంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(దోషమును) ఇత్యాది భగవద్భాగవత విషయమున దోషమును తలంపఁగూడదనఁగా, తనకు గుణములుండియుండ వాటిఁదలంపఁగూడదని చెప్పినటులనే ఈ విషయముననున్ను దోషములుండి యున్నప్పటికిన్ని వాటిని తలంపఁగూడదని కాదు. అయితే మొదట ఈవిషయమున నది లేకుండుటంజేసి అని యెఱుంగునది. అది యెట్లన, సర్వముక్తిప్రసంగము రాకుండ, తాను ఏర్పఱచిన నియమములప్రకార మంగీకరించుటకుగాను "ఒన్రియొన్రియులకమ్ పడైత్తాన్" (తి. వా ఏ ౩.౯.౧౦) (మిక్కిలి యమరియుండిన లోకమును సృజించినవాఁడు) అనియు, "ఎతిర్శూழల్

ఎన్ఱుమ్, “ఎతిర్ శూழల్ పుక్కు” ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే సకలాత్మాక్కళుడైయ ఉజ్జీవనత్తుక్కు సృష్ట్యవతారాదికళాలే కృషిపణ్ణికొణ్డు పోరుకైయాలే, “అనాదికాల ముపేక్షకనాయ్ కైవిట్టిరున్దాన్” ఎన్నవొణ్ణాతు, నిర్దయనైప్పోలే కర్మానుగుణమాక దణ్డిక్కైయుమ్, మణ్ తిన్ద ప్రజైయై నాక్కిలే కుఱిఉయిట్టజ్ఞప్పణ్ణుమ్ మాతావైప్పోలే హితపరనాయ్ చ్చెయ్కైయాలే ఉజ్జీవనత్తుక్కుడలామిత్తనై, నిరఙ్కుశస్వాతన్త్ర్యమ్ పూర్వమ్ బన్ధహేతువాయ్ప్పోవదతేయాకిలుమ్ కృపాపరతన్త్రనా యఙ్గీకరిత్తపిన్బు, నిత్యసంసారియై నిత్యసూరికళోడు సమాన భోగభోగియాక్కుమళవిల్ నివారకరఱచ్చెయ్కైక్కు ఉపామిత్తనైయాకైయాలే శ్లాఘ్యమామిత్తనై. కృష్ణావతారత్తిల్ స్వైరవిహారమ్, “యది మే బ్రహ్మచర్యంస్యాత్” ఎన్గిఱపడియే తన క్కిన్ద భోగత్తిలొట్టిల్లామైయై వెళియిడుకైక్కాకవుమ్, “గోప్యః కామాత్” ఎన్గిఱపడియే అవ్వழియాలే యవర్కళై త్తన్ పక్కల్ ప్రవణరాక్కి ఉద్ధరిప్పిక్కైక్కాకవుమ్ శెయ్తతాకైయాలే గుణమిత్తనైయల్లదు కుఱ్ఱమన్ఱు. ఇని భాగవతర్కళుమ్, “కుఱ్ఱమిన్ఱిక్కుణమ్ పెరుక్కి” ఎన్గిఱపడియే నిర్దోషరాయ్ నిరవధికగుణరాయిరుక్కైయాలే ఉభ్యావారాయ్న్దు పార్త్తాల్ అవర్కళ్ పక్కలిలుమ్ కాణలావతోరు దోషమిల్లై యిఱే. మఱ్ఱుమిప్పడికళిలే భగవద్భాగవత విషయఙ్గళిల్ దోషఙ్గళ్ తోన్ఱిన్ఱాకిల్ పరిహారఙ్గళ్ కణ్డుకొళ్వతు. ఇవై యెల్లామ్ తిరువుళ్ళప్పఱ్ఱై యాయిఱ్ఱు (ఇల్లామైయాలే) ఎన్ఱు ఇవ రరుళిచ్చెయ్తతు.

పుక్కు” (తి. వా. ౨.౭.౬) (ఎదురుగా తిరిగివచ్చి) అనియును సాయించినట్లు, అన్నియాత్మలయొక్కయును ఉజ్జీవనమునకుగాను, లోకములను సృజించియు, అవతారములుగా నవతరించియును ప్రయత్నము నొనర్చువాఁడగుటచే, అనాదికాలమున ఉపేక్షించినవాఁడైనను “అనాదికాలము ఉపేక్షించినవాఁడై వదలిపెట్టియున్నాఁడు” అని చెప్పకూడదు. దయారసములేనివానివలెనే దండించుటయును, మన్నుతినమరిగిన బిడ్డను నాలుకమీద వాతపెడతానని భయపెటునట్టి తల్లివలెనే హితేచ్ఛగలవాఁడై చేయుటంజేసి, యది యుజ్జీవనమునకుసహకారమగును. ఇంతియె. నిరంకుశస్వాతంత్ర్యము పూర్వము బంధహేతువేయైనను, కృపాపరతంత్రుఁడై యంగీకరించినపిమ్మట, నిత్యసంసారిని నిత్యసూరులతో సమానమైన భోగముగలవానినిగాఁజేయునప్పుడు, నివారకమెద్దియును లేకుండ చేయుటకుఁదగియుండును. ఇంతియెకాక, శ్లాఘ్యమైనదిగా నుండును, ఇంతియే. కృష్ణావతారమున స్వేచ్ఛావిహారమనునది “యది మే బ్రహ్మచర్యంస్యాత్” అనిసాయించినట్లు తన కీభోగముతో సంబంధములేకుండటను బయలుపఱచుటకుగానును, “గోప్యః కామాత్” అని సాయించినట్లు, అవ్విధమున వారిని తన విషయమునఁ బ్రీతిగలవారినిగాఁ జేసి, యుద్ధరించుటకుగాను చేసినది యగుటంజేసి, యది యొక గుణమేకాని దోషము కాదు. ఇఁక భాగవతులున్ను “కుఱ్ఱమిన్ఱిక్కుణమ్ పెరుక్కి” (పెరి. తి ౪-౪-౨) (దోషములులేనివారై శమదమాదిగుణములను వృద్ధిపొందించి) అనిసాయించినట్లు, నిర్దోషులై యనంతగుణములు గలవారగుటంజేసి, పరిశీలించి విచారించితిమేని, వారియందును దోషంబొక్కటియును కానఁబడదుకదా! ఇంకను ఇవ్విధమున భగవద్భాగవత విషయములయందు దోషములు తలఁపనకవచ్చినయెడల పరిహారముల

మూ॥ 3౫౨॥ దోషముణ్డెన్ను నినైక్కిల్ అతు పరదోషమన్ఱు, స్వదోషమ్.

మూ॥ 3౫౩॥ స్వదోషమానపడి యెన్నెన్నిల్;

మూ॥ 3౫౪॥ స్వదోషత్తాలుమ్ బన్ధత్తాలుమ్.

(దోషమిల్లై) ఎన్ఱు స్వపక్షత్తాలే సాధిత్తార్ కీழ్; ఇని పరపక్షత్తాలే దోషసద్భావత్తై యఙ్గీకరిచ్చియిరుక్కిఱార్ మేల్, (దోషముణ్డు) ఎన్ఱతుడఙ్గి. అతావతు - కీழ் చొన్నపడియన్ఱిక్కే భగవద్భాగవత విషయఙ్గళిల్ దోషముణ్డెన్ఱు నినైక్కిల్ అవర్కళ్ పక్కల్ తనక్కు తోన్ఱుకిఱ దోషమ్ అవర్కళ్ దోషమన్ఱు; తద్ద్రష్టావాన తన్నుడైయ దోషమెన్ఱై.

అతు స్వదోషమానపడియై సాధిక్కైక్కాక తద్విషయ ప్రశ్నత్తై యనువదిక్కిఱార్, (స్వదోషమానపడి యెన్నెన్నిల్) ఎన్ఱు. పరగతమాయ్ తోన్ఱుకిఱవతు స్వదోషమానపడి యొఙ్గనే యెన్నిలెన్ఱపడి.

అతుక్కుత్తర మరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వదోషత్తాలుమ్) ఇత్యాదియాలే. అతావతు కాచాదిదుష్టదృష్టిమానుక్కు ఏకద్విత్వాదికళ్ తోన్ఱుమాపోలే, నిర్దోషమానవిషయఙ్గళిలే దో

మూ॥ 3౫౨॥ దోషమున్నదని తలంచితివేని, అది యితరుల దోషము కాదు తన దోషమే.

మూ॥ 3౫౩॥ అది తన దోషమగుట యెట్లంటివేని,

మూ॥ 3౫౪॥ తన దోషమువలనను బంధమువలనను అట్లు తెలియుచున్నది.

గన్పెట్టుకొనునది. దీనినంతయును మనస్సున నుంచుకొనియే కదా! శ్రీపిళ్లైలోకాచార్యులవారు ‹‹లేక పోవుటంజేసి›› అనుపదములను సాయించియున్నారు.

అవతారిక:—దోషము లేదను విషయమును తమపక్షముం గొని యింతకుముందు సాయించినారు. ప్రకృతమున దోషము కలదనెడి పరపక్షము నంగీకరించి, యందులకు పరిహారముం దెలుపుచున్నారు.

ఇంతకుముందు చెప్పినట్లు కాకుండ, భగవద్భాగవత విషయములయందు దోషము కలదని తలంచునట్లయిన వారివిషయమున తనకు తోచునట్టి దోషము వారిదోషము కాదనియు, అట్టి దోషమును నిరూపించునట్టి వాడగు తనయొక్క దోషమనియును యెఱుంగునది.

అవతారిక:—అది స్వదోషమను విషయమును సాధించుటకుగాను అవిషయమగు ప్రశ్నను అనువదించుచున్నారు.

(స్వదోషమగుట యెట్లనిన) అనఁగా ఇతరులయందుండునది తనయందుండునదిగా నెట్లుల ననుకొంటివేని యనుట.

అవతారిక:—అందులకుత్తరమును దెలుపుచున్నారు.

(తనదోషమువలనను) ఇత్యాది. కాచాదినేత్రరోగముగలవానికి ఒక్క చంద్రుఁడు రెండుగఁ గానఁబడునట్లు, నిర్దోషములగు విషయములయందు దోషము తెలియవచ్చునట్లుచేయు దుర్వాసనా

మూ॥ ౩౫౫॥ స్వదోషమిల్లైయాకిల్ గుణప్రతిపత్తి నడక్కుమ్.

మూ॥ ౩౫౬॥ నడక్కత్తిల్లైయాకిల్ దోషజ్ఞానమే దోషమామ్.

షమ్ తోన్ఱుమ్పడియాన దుర్వాసనాగ్రస్తచిత్తరైయాకిఱ స్వదోషత్తాలుమ్, పుత్రాదికళ్ దోషమ్ పిత్రాదికళ్ తామాపోలే అవర్కళుక్కుణ్డాన దోషమ్ తన్నతామ్పడి అవర్కళోడు తనక్కుణ్డాన బన్ధవిశేషత్తాలుమెన్నై. (స్వదోషత్తాలుమ్) ఎన్గిఱవిదు. అత్తైయిల్ దోషాభావత్తై ప్రతిపత్తి చ్చొల్లుకిఱదు, మఱ్ఱైయదు దోషవత్తైయై అఙ్గీకరిత్తుక్కొణ్డు చొల్లుకిఱదు.

(స్వదోషత్తాలే) ఎన్నలావదు దోషదర్శనాలన్ఱోవెన్న, అయలిచ్చేయ్కిఱార్, (స్వదోషమిల్లైయాకిల్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావదు—చన్ద్రిద్విత్వదర్శనహేతువాన చక్షుర్దోషమిల్లాత పోదు చన్ద్రైకత్వమే తోన్ఱుమాపోలే, దోషదర్శనహేతువాన స్వచిత్తదోషమిల్లాతపోదు, భగవద్భాగవతవిషయఙ్గళిల్ గుణప్రతిపత్తియే నడక్కుమెన్నై. అదు నడవామైయాల్ దోషముణ్డెన్ఱు కొళ్ళవేణుమెన్ఱు కరుత్తు.

(నడక్కత్తిల్లైయాకిల్ వరుమ్ దోషమేతెన్నవన్న, అయలిచ్చేయ్కిఱార్. (నడక్కత్తిల్లైయాకిల్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి అతావదు— గుణప్రతిపత్తినడవాతొழிన్దాల్ దోషప్రతిపత్తియిఱే నడప్పదు, అన్దదోషజ్ఞానన్దానే ఇవనుక్కు భగవన్నిగ్రహహేతువాన దోషమామ్. ఇవిడై మాక వేఱొరు దోషముణ్డా మెన్నవేణ్డావెన్నై. ఇత్తాల్, ఇదు అవశ్యమ్ పరిహరణీయమెన్ఱు నిడకు శొల్లిఱ్ఱా యిర్ఱు.

మూ॥ ౩౫౫॥ దోషము లేనట్లయిన, గుణానుసంధానమే యుండ గలదు.

మూ॥ ౩౫౬॥ అది లేనట్లయిన, దోషములఁ గన్పెట్టుటయే దోషమగును.

దుష్టచింతనారూపమగు స్వకీయదోషమువలనను, బిడ్డల తప్పు తల్లిదండ్రులదయినట్లు వారితో తనకుఁ గల సంబంధవిశేషము వలనను అనుట. "తన దోషము వలనను" అనునది వారి యెడల దోషము మొదలికే లేదని తలంచి చెప్పిన మాట. తక్కినది దోషము కలదనుపక్షము నంగీకరించి చెప్పిన మాట.

అవతారిక: — దోషమొకటి యుండేకదా! తన దోషమువలననని చెప్పవచ్చునంటివేని, తెలుపుచున్నారు.

(తనయందు దోషము లేనట్లైన) ఇత్యాది. చంద్రుండు రెండుగాఁ గానఁబడునట్లు చేయునట్టి నేత్రదోషము లేనట్లయిన, చంద్రుఁ డొక్కఁడుగానే కనపడునట్లు, దోషము తెలియవచ్చుటకు హేతుభూతమైన స్వమానసికదోషము లేనట్లయిన, భగవద్భాగవతవిషయములయందు గుణములే యున్నట్లు తోఁచును. అట్లు కాకున్న, దోషముండి యున్నదని గ్రహింపవలయునని తాత్పర్యము.

అవతారిక. — జరుగని యెడల దోషమేమంటివేని, తెలుపుచున్నారు.

(జరుగక పోయినయెడల) ఇత్యాది. గుణవర్ణనము కాకపోయినయెడల, ఇఁక దోషదర్శనము కదా కావలయును. అట్టి దోషమే యీతనికి భగవన్నిగ్రహహేతువగు దోషమగును. ఇందు మూలముగ వేఱొక్క దోషము కలుగునని తలంపనక్కఱలేదు. కావున నిది యవశ్యముగ పరిహరింపవలసినది యని చెప్పఁబడినది.

మూ॥ ౩౫౭॥ ఇతుతనక్కు అవసరమిల్లై.

మూ॥ ౩౫౮॥ స్వదోషత్తుక్కుమ్.

ఇతు తానిల్లామ్ శొల్ల వేణ్డువతు ఇతుతనక్కు అనకాశ మివనుక్కుణ్డానాలిఱే యెన్ని ఱార్ మేల్, (ఇతుతనక్కవసరమిల్లై) ఎన్ఱు. అతావతు - భగవద్భాగవతదోష చిన్తనమాకిఱ ఇతు తనక్కు అవసరణ్డానిఱనుక్కు ముతలిలే యిల్లైయెన్ఱై.

అతెత్తాలేయెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వదోషత్తుక్కుమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు, "నీశనేన్ నిఱైవొన్ఱుమిలేన్" "పొయ్ నిన్ఱ ఞానముమ్ పొల్లావొழுక్కుమ్ అழுక్కుడమ్బుమినిన్ఱ నీర్మై" "అమర్యాదః క్షుద్రః" "విద్వేషమాన మదరాగ విలోభ మోహాద్యజ్ఞాన భూమిః" "అతిక్రామన్నాజ్ఞాం తవవిధినిషేధేషు భవతేప్యభిద్రుహ్య న్వాఙ్మనసకృతిభిరపి భక్తాయ సతతమ్। అజానన్ జానన్వాభవదసహనీయాగసిరతః" "శ్రీరఙ్గేశ త్వద్గుణానామివా స్మద్దోషాణాం కః పారదృశ్వా యతోహమ్" ఇత్యాదికళిల్ శొల్లుకిఱపడియే అనవధికమాన తన్నుడైయ దోషానుసన్ధానత్తుక్కుమ్, అన్యదోషత్తై ప్పారామలక్షీకరిత్తరుళిన భగవానుడైయవుమ్, "చేతమ్

మూ॥ ౩౫౭॥ దీనికి అవకాశములేదు.

మూ॥ ౩౫౮॥ స్వదోషాను సంధానమునకును,

అవతారిక:—దీనినంతయు నేల చెప్పవలయును? మొదట యీతని కవకాశ మొకటి యుండే కదా! యని తెలుపుచున్నారు.

దీని కవకాశము లేదనఁగా భగవద్భాగవతదోషములఁ జింతించుటకు మొదట యీతనికి అవకాశమే లేదనుట,

అవతారిక:—అది యెందుచేతననఁగాఁ దెలుపుచున్నారు.

(స్వదోషమునకు) ఇత్యాది. "నీచనేన్ నిఱైవొన్ఱుమిలేన్" (తి. వా. ౩-౩-౪) (దుర్గుణములు గలవాఁడను. సద్గుణము లొక్కటియును లేనివాఁడను) అనియు, "పొయ్ నిన్ఱఞానమ్ పొల్లావழுక్కు మழுక్కుడమ్బుమున్నిన్ఱనీర్మై" (తి. వి. ౧.) (అసత్యవాచ్యమైన యచేతనమునందు ఆత్మయనెడి జ్ఞానమును, సాంసారికదుష్కర్మప్రవృత్తియు, మఱికి శరీరమును, వీటియందు స్థిరముగానున్న రుచివాసనాస్వభావమున్ను) అనియు, "అమర్యాదః క్షుద్రః" (స్తో. ర.) (మర్యాదలేనివాఁడను, నీచుండను) అనియు, "విద్వేషమానమదరాగ విలోభమోహాద్యజ్ఞానభూమిః" (ద్వేషము, అభిజాత్యము, మదము, రాగము, లోభము, మోహము మొదలగు అజ్ఞానములకు జన్మభూమి యయినవాఁడను) అనియు, "అతిక్రామన్నాజ్ఞామ్ తవవిధినిషేధేషు భవతేప్యభిద్రుహ్య న్వాఙ్మనసకృతిభిరపిభక్తాయసతతమ్, అజానన్ జానన్వా భవదసహనీయాగసిరతః" (నీయొక్క విధినిషేధశాస్త్రములయందుఁ జెప్పఁబడిన యాజ్ఞనతిక్రమించి మనోవాక్కాయములచే నిన్నున్ను నీ భక్తులనున్ను ఎల్లప్పుడు ద్రోహము చేయుచు, తెలిసిగాని, తెలియకగాని నీ విషయమగు నపరాధముఁ జేసినవాఁడనయితిని) అనియు, "శ్రీరంగేశత్వద్గుణానామివాస్మద్దోషాణామ్ కః పారదృశ్వా యతోహమ్" (ర, స్త. ౨-౯-౪) (ఓ రంగనాథా! నీయొక్క గుణములను వలెనే నాయొక్క దోషములనంతను కనుఁగొనిన వాఁడెవ్వఁడు కలఁడు) అనియు నీ మొదలగు తావులఁ జెప్పియున్నట్లు

మూ॥ భగవద్భాగవతగుణఙ్గళుక్కుమే కాలమ్ పోరుకైయాలే.

వల్లార్కళ్ కైక్కొణ్డు” ఎన్నుమ్, “బోధయన్తః పరస్పరమ్” ఎన్నుమ్, “అవనడియార్ శిఱుమామనిశరాయ్ నిన్నై యాణ్డార్ క్కేత్తిరియా-నలుమావిన్దై నాళ్ మలరడిక్కీళ్ ప్పుకుతల్ అఱుకో” ఎన్నుమ్ శొల్లుకిఱపడియే పురుషకారము ముకాన్తుణైయుమ్ ప్రాప్యమాన భాగవతర్ కళుడైయవుమ్, “సమస్తకల్యాణగుణామృతోదధిః” “అసఙ్ఖ్యేయ కల్యాణగుణ గణౌఘమహార్ణవః” “యథా రత్నాని జలధేరసఙ్ఖ్యేయాని పుత్రక। తథా గుణాహ్యనన్తస్య అసఙ్ఖ్యేయా మహాత్మనః” “నాహం సమర్థో భగవత్ప్రియాణాం వక్తుం గుణాన్ పద్మభవోఽప్యగమ్యాన్” ఎన్నుమ్ శొల్లుకిఱపడియే అసఙ్ఖ్యేయమాయిరుక్కిఱ గుణానుసన్ధానఙ్గళుక్కుమే కాలమ్ పోరాద మత్తోన్నుక్కు అవకాశమిల్లామైయాలే యెన్నై. (ఇవర్ కళ్క్కు కాలమ్ పోరుకైయాలే) ఎన్నైయాలే స్వగుణస్మరణత్తుక్కు అవకాశమిల్లై యెన్నుమిడము మర్థాత్సిద్ధమిఱే.

అక. “మనస్సుక్కు తీమైయావతు” ఎన్నుమిడత్తిల్ ఇవ్వళవుమ్ భగవద్భాగవతదోషస్మరణమాకాతెన్నుమిడముమ్, అవర్ కళుడైయ నైర్దోష్యముమ్, దోషముణ్డెన్నినైక్కిల్ అఱు

మూ॥ భగవద్భాగవత గుణానుసంధానమునకున్నుమాత్రమే కాలము సరిపోవుచున్నందున.

అనంతములగు తనయొక్క దోషముల ననుసంధించుకొనుటకును, అట్టి దోషమును గణనింపకయంగీకరించిన వాడగు సర్వేశ్వరునియొక్కయును, “వేతన్ వల్లార్ కళ్ కైక్కొణ్డు”(తి.వా. ౪-౮-౭) (వేదార్థము నెఱింగిన భాగవతుల ద్వారా) అనియు, (బోధయన్తః పరస్పరమ్) (ఒకరికొకరు తెలుపుచు) అనియు, “అవనడియార్ శిఱుమామనిశరాయ్ నిన్నై యాణ్డార్ క్కేత్తిరియా నలుమావిన్దై నాళ్ మలరడిక్కీళ్ ప్పుకుతల్—అఱుకో” (తి. వా. ౮-౧౦-౩) (సర్వేశ్వరునికి శేషభూతులై చిన్నవారై మహిమయందు గొప్పవారై మనుజోత్తములై నన్ను పాలించెడు శ్రీవైష్ణవులు ఈ లోకమునందే సంచరింపఁగా మిక్కిలి పరిమళించుచున్న అప్పుడు వికసించిన పుష్పములవలెనున్న శ్రీపాదముల క్రింద ప్రవేశించుట నాకు తగునా?) అనియును సాయించి యున్నట్లు పురుషకారభూతులును, నృత్యకీర్తన సహాయము గలవారును ప్రాప్యులునైన భాగవతుల యొక్కయును, “సమస్తకల్యాణ గుణామృతోదధిః”(సమస్తకల్యాణగుణములనెడి యమృతమునకు సముద్రము వంటివాఁడు)అనియు“అసంఖ్యేయకల్యాణగుణగణౌఘమహార్ణవః”(లెక్కలేని కల్యాణగుణములకు మహాసముద్రము వంటివాఁడు) అనియు “యథారత్నానిజలధేరసఙ్ఖ్యేయానిపుత్రక।తథాగుణాహ్యనన్తస్య అసఙ్ఖ్యేయామహాత్మనః” (సముద్రమునందు రత్నములకు లెక్కలేనట్లు, మహాత్ముండగు ఈతనిగుణములకును లెక్కలేదు) అనియు, “నాహం సమర్థో భగవత్ప్రియాణామ్ వక్తుమ్ గుణాన్ పద్మభవోఽప్యగమ్యాన్” (చతుర్ముఖబ్రహ్మకున్ను గోచరములు కానట్టి భాగవతుల గుణములను వర్ణించుటకు నేను సమర్థుండను కాను) అనియును చెప్పియున్నట్లు, లెక్కపెట్టతరముకానివియగు గుణములననుసంధించుకొనుటకే కాలము చాలకుండుటచేననుట. వీటికే కాలము సరిపోవుటవలననుటచే స్వగుణ స్మరణమునకు యవకాశములేదని తనంతనేసిద్ధమగుచున్నది కదా!

కావున (మనస్సునందుండు చేడుపనఁగా) అనువాక్యము మొదలుకొని యింతవరకును భగవద్భాగవతులదోషములను తలంపకూడదమిని, వారికి మొదలికే దోషములు లేకపోవుటను, ఉన్నట్లు

మూ॥ ౩౫౯॥ సంసారికళ్ దోషమ్ స్వదోషమెన్ఱు నినైక్కక్కడవన్.

మూ॥ ౩౬౦॥ అతుక్కు హేతు బన్ధజ్ఞానమ్.

తద్దోషమన్ఱు స్వదోషమెన్ఱుమ్, అతు స్వదోషమాకైక్కు నిదానఙ్గళుమ్, స్వదోషాభావశఙ్కైక్కు ఉత్తరముమ్, దోషప్రతిపత్తినడక్కిల్ అతుతానే ఇవనుక్కు మహాదోషమెన్ఱుమ్, స్వదోష భగవద్భాగవతగుణానుసన్ధానత్తుక్కే కాలమ్ పోరుకైయాల్ ఇతుతనక్కు ఇవనుక్కవసరమిల్లైయెన్ఱు మరుళిచ్చెయ్తార్ కీழ், ఇప్పడి తనక్కుద్దేశ్యమాన భగవద్భాగవత విషయఙ్గళిల్ దోషమ్నినైయామలుమ్, నినైత్తాలాకిలుమ్ అతు తన్నుడైయ దోషమాక నినైత్తిరుక్క వేణుమెన్ఱరుళిచ్చెయ్త ప్రసఙ్గత్తిలే, సంసారికళ్ దోషవిషయానుసన్ధానముమ్ ఇన్నపడి యాకవేణుమెన్గిఱార్ మేల్ (సంసారికళ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు- సంసారికళుక్కుణ్డాన భగవద్వైముఖ్యమ్ అనాత్మన్యాత్మబుద్ధి అస్వేస్వబుద్ధి ముతలాన దోషమ్ కణ్డాల్ అన్దదోషఙ్గళైయిట్టు, "అవర్కళై ఇకழ்న్దు"ఇవర్కళుక్కుమ్ నమక్కుమ్ పణియెన్" ఎన్ఱిరాతే అవర్కళుడైయ దోషముమ్ తన్నుడైయ దోషమెన్ఱనుసన్ధిత్తిరుక్కక్కడవన్నై.

అతుక్కు హేతువెన్నెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (అతుక్కు హేతు బన్ధజ్ఞానమ్) ఎన్ఱు అతావతు - తనక్కు శేషికళాన భగవద్భాగవతర్కళ్ దోషమ్ స్వదోషమాక వనుసన్ధిక్కుమతుక్కు హేతు, అవర్కళోడు తనక్కుణ్డాన సమ్బన్ధజ్ఞానమానాప్పోలే, సంసారికళ్ దోషత్తైత

మూ॥ ౩౫౯॥ సంసారులదోషంబులను తన దోషములుగాఁ దలంచునది.

మూ॥ ౩౬౦॥ అందులకు హేతువు సంబంధజ్ఞానము.

తలంచిన యెడల అది తనయొక్క దోషమేయనియు, అది తనయొక్క దోషమగుటకుఁ గారణములను, తనకు దోషములే లేవని శంకించినచో, అందుల కుత్తరమును, దోషములఁ దలంచుటయే యాతనికి గొప్పదోషమనియును, తన దోషములఁ దలంచుటకును భగవద్భాగవతగుణములనున్ను అనుసంధించుకొనుటకున్ను కాలము చాలనందున నిందులకితని కవకాశము లేదనియును ఇంతకుముందు తెలిపిన వారయిరి. ఇట్లు ఈతనికి ఉద్దేశ్యమైన భగవద్భాగవతవిషయముల యెడల దోషముఁ దలంపకూడదనియు, తలంచినను అది తనయొక్క దోషముగాఁ దలంచియుండునది యనియును తెలుపు సందర్భమున, సంసారుల దోషములను గుఱించి యివ్విధమున ననుసంధించుకొనునది యని తెలుపుచున్నారు.

(సంసారుల) ఇత్యాది. సంసారులకుఁ గల భగవద్వైముఖ్యమును, ఆత్మకానిదాని నాత్మనుగాఁ దలంచుట మొదలగు దోషములఁ జూచి, నట్లయిన, ఆ దోషములనుబట్టి వారినిత్యజించి వీరితో మనకేమి సంబంధమనుకొని యుండక, వారి దోషమున్ను తన దోషమే యని యనుసంధించుకొని యుండవలసినది.

అవతారిక:—అట్లు అనుసంధించుటకుఁ గారణమేమంటివేని తెలుపుచున్నారు.

అందులకు హేతువు సంబంధజ్ఞానమనఁగా,— భగవద్భాగవతుల దోషమును తన దోషమునుగాఁ దలంచుకొనుటకుఁ గారణము వారితోఁ దనకుఁగల సంబంధమును గుఱించిన జ్ఞానమునట్లు, సంసారుల దోషమును తన దోషమునుగాఁ దలంచుకొనుటకుఁ గారణము నారాయణత్వము

సూ॥ ౩౬౧॥ “ఇత్తైప్పొళుతుమెణ్ణోమ్” ఎన్గైయాలే అతుతానే తోన్నాతు.

నాన్నైర్దైయు దోషమాకవనుసన్ధిక్కక్కడవేన్, నారాయణాత్మ పదుక కూన సమ్బన్ధజ్ఞానమెన్గై. ఎల్లాక్కుమీశ్వరనోడు సమ్బన్ధమొత్తిరుక్కైయాలే అవ్వళియాలే తనక్కుమవర్కళుక్కుమ్ సమ్బన్ధముణ్డాకైయాలే. తనక్కు అవర్జనీయాగాన ప్రకృతిబన్ధుక్కళుక్కు వన్దదోషమ్ తనక్కు వన్దతాక నినైత్తిరుక్కుమాపోలె సంసారికళుక్కుణ్డానదోషమ్ తన్నుడైయదోష మెన్ఱే నినైక్కక్కడవ నాయిరుక్కై.

ఇతు తాన్ వేణుమో అవర్కళ్ దోషస్థానీయరుక్కు తోన్నిలిరే, అతు తాన్ ముతలిలే ఇవనుక్కు తోన్నాతెన్గిఱార్ మేల్, (ఇత్తైప్పొళుతుమెణ్ణోమ్) ఎన్ఱుకొణ్డు. అతావతు- “కడల్ మల్లై త్తలశయనత్తుఱైవారైయెణ్ణాతేయిరుప్పార్ యిత్తైప్పొళుతుమెణ్ణోమే” ఎన్ఱు పరమపదత్తిలే నిత్యసూరికళ్ పరివ్రపరిచర్యై పణ్ణవిరుక్కుమ్ పెరుమైయుడైయనాయ్వైత్తు తిరుక్కడల్ మల్లైయిలేవన్దు తన్నైపెఱక్కడవకుళి నీర్మైయైయుడైయనానై, “ఇతో యనీర్మైయిరుక్కుమ్పడియెన్” ఎన్ఱు అన్నీర్మైయిలే తోయ్న్దు అనవరతానుసన్ధానమ్ పణ్ణకడవయిరుక్క, అవనైయాట్టమ్ కొణ్డు కార్యమిన్ఱిక్కే, కేవలదేహపోషణాది పరరాయిరుక్కుమ్ సంసారికళై క్షణకాలముమ్ నినైక్కుమ్ ఎన్గైయాలే, సంసారికళ్ దోషఙ్గళ్ ఇవ్వధికారిక్కు తోన్నాతెన్గై. తిరుమఙ్గై యాళ్వార్ అరుళిచ్చెయ్తవితు శ్రీవైష్ణవర్కళెల్లార్క్కుమొక్కుమిఱే.

సూ॥ ౩౬౧॥ “ఇత్తైప్పొళుతుమెణ్ణోమ్” (క్షణకాలమైనను తలంపము) అని సాయించినందున అది తలంపునకు రాదు.

నుబట్టియుండు సంబంధజ్ఞానమని యెంచఁగునది. అనఁగా నాత్మలన్నియును ఆ సర్వేశ్వరునికి శరీరభూతములయినవనెడి జ్ఞానమువలననుట. సర్వేశ్వరునితో సంబంధమందఱికిని సమానముగానుండుట వలన వారితో తనకు సంబంధముండుటంజేసి, తనకు ఆవశ్యకులగు ప్రకృతి బంధువులకు సంభవించిన దోషము తనకు సంభవించినట్లు తలంచు విధమున, సంసారులకుఁ గల దోషమును తన దోషమని యెంచుకొనుటకు బాధకమేదియును లేదు కదా!

అవతారిక:—వారి దోషము ఈతనికిఁ దోచినప్పుడు కదా! యిట్లు తలంపవలయును? అది యీతనికి తోచనే తోచదే యని తెలుపుచున్నారు.

(ఇత్తైప్పొళుతు) ఇత్యాది. “కడల్ మల్లైత్తలశయనత్తుఱైవారైయెణ్ణాతే ఇరుప్పారై ఇత్తైప్పొళుతుమెణ్ణోమ్” (పె. తి. ౨-౬-౧) అనఁగా పరమ పదమున నిత్యసూరులు ప్రీతితో పరిచర్యచేయునట్టి మాహాత్మ్యము గలవాఁడై తిరుక్కడల్ మల్లైయను దివ్యదేశమున వేంచేసియుండి తమను లభించుటకు నిరీక్షించుచుండునట్టి స్వభావముగల వానిని “ఇన్నోరు నీర్మైయిరుక్కుమ్ పడియెన్” (అబ్బా! యీతని స్వభావమెట్టిది!) అన్నట్లు ఆ స్వభావము విషయమున నెక్కువ ప్రీతిగలిగి సర్వదా దానినే యను సంధించుకొనవలసియుండ, వాని విషయముఁగొని పనిలేనివారై కేవలము దేహపోషణాదిపరులైయుండు సంసారులను క్షణకాలమైనను తలంపము అని సాయించుటంజేసి సంసారుల దోషము ఈ అధికారి మనస్సునకు రాదని యెంచఁగునది. తిరుమంగైయాళ్వారులు సాయించినట్టి యీ విషయము శ్రీవైష్ణవులకందఱికిని యెువ్వారలయైనదిరే కదా!

సూ॥ ౩౬౨॥ తోన్ఱువతు నివర్తనార్థమాక.

మూ॥ ౩౬౩॥ పిరాట్టి రాక్షసికళ్ కుఱ్ఱమ్ పెరుమాళుక్కుమ్ తిరువడిక్కుమ్ అఱివియాతాప్పోలే,

---

(తోన్ఱాతు) ఎన్నప్పోమో, “కొన్నాల్ విరోతమ్” “ఒరునాయకమ్” “కొణ్డపెణ్డిర్” ఇత్యాదియిలే ఆழ்వార్కళ్ ముతప్పడ సంసారికళ్ కుఱ్ఱమ్ తోన్ఱిఱ్ఱిల్లైయో వెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తోన్ఱువతు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు-సంసారికళ్ దోషమ్ తోన్ఱువతు అన్దదోషఙ్గళిల్ నిన్ఱుమ్ అవర్కళై నివర్తిప్పిక్కైక్కాకవెన్ఱై. “కొన్నాల్ విరోతమ్, ముతలానవఱ్ఱాల్ ఆழ்వార్ తమ తిరువుళ్ళమ్పైత్తతు అసేవ్యసేవాదికళిల్ నిన్ఱుమవర్కళైనివర్తిప్పిక్కైక్కాకవిఱే, అతెల్లాక్కుమ్ పెంకుమెన్ఱు కరుత్తు.

అక, ఇవ్వధికారి సంసారికళ్ దోషమ్ కణ్డాలనుసన్ధిక్కుమ్ప్రకారముమ్, తద్దోషఙ్గళ్ నినైక్కత్తోన్ఱా తెన్నుమిడముమ్, తోన్ఱువతు ఇన్నతుక్కాకవెన్ఱు మరుళిచ్చెయ్తార్కీళ్, ఇప్పడికాదాచిత్కమాకత్తోన్ఱుమ్ సంసారికళ్ దోషఙ్గళై స్వదోషమాకనినైత్తుమ్, తన్నివర్తకనాయుమ్ పోరుమళవన్ఱిక్కే, స్వవిషయత్తిలే కుఱ్ఱఙ్గళై చ్చెయ్తాల్ ఇవనదుక్కు అతుక్కుమ్పడి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (పిరాట్టి) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. అతావతు-ఏకాక్షి ఏకకర్ణి ముతలాన ఏழுనూఱురాక్షసికళ్ ఏకదివసమ్బోలే పత్తుమాసమ్ తర్జనభర్త్సనమ్పణ్ణియిరున్ద పిరాట్టి, ఇవర్కళప్పడిచెయ్త కు

మూ॥ ౩౬౨॥ తోచుటయును నివర్తింపఁజేయుటకుగాను.

మూ॥ ౩౬౩॥ సీతాపిరాట్టి రాక్షసులదోషమును శ్రీరామచంద్రునికిన్ని హనుమంతునికిన్ని తెలుపని చందమున

అవతారిక—తలంపునకు రాదని చెప్పవచ్చునా? “కొన్నాల్ విరోధమ్” (తి. వా. ౩-౯-౧) అనియు, “ఒరునాయకమ్” (తి. వా. ౪.౧.౧౧) అనియు, “కొణ్డపెణ్డిర్” (తి. వా ౯.౧.౧) అనియు నీ మొదలగు తావుల సంసారుల దోషము శ్రీనమ్మాళ్వారుల తలంపునకు వచ్చియుండ లేదా యని యంటిరేని తెలుపుచున్నారు.

(తోచుట) ఇత్యాది. సంసారుల దోషము తలంపునకు వచ్చుటయనునది ఆ దోషమునుండి వారిని తొలఁగించుటకుగానని యెఱుంగునది. “కొన్నాల్ విరోధమ్” మొదలగు పాశురములచే నాళ్వారులు వారి దోషములఁ దలంచుటకు హేతువు అసేవ్యసేవాదులనుండి వారిని తొలఁగించుటకై గదా; దాని నందఱును చేయవచ్చునని తాత్పర్యము.

కావున నీ యధికారి సంసారుల దోషములఁ జూచినట్లయిన, అను సంధించుకొను విధమును, వారి దోషము తనతలంపునకు రాదను విషయమును, తలంపునకువచ్చుట యనునది యిందులకు గానని యు నింతకు ముందు సాయించినారు.

అవతారిక:—ఇట్లు కాదాచిత్కముగ తలంపునకు వచ్చునట్టి సంసారుల దోషములను తన దోషమునుగాఁ దలంచుకొని వాటిని పోగొట్టుటకై ప్రయత్నించుట మాత్రమేకాకుండ, తనకద్దిరైన చెడుపును చేసినట్లయిన, యీతండుండవలసిన విధమును తెలుపుచున్నారు.

(పిరాట్టి) ఇత్యాది. ఏకాక్షి ఏకకర్ణి మొదలగు ఏడువందల రాక్షసస్త్రీలు ఒకదినమువలెనే పది మాసములు తర్జన భర్త్సనములచే శ్రమపెట్టబడినట్టి శ్రీ సీతా పిరాట్టి వారొనర్చిన దోషము

మూ॥ తనక్కు ప్పిఱర్ శెయ్త కుఱ్ఱఙ్గళై భగవద్భాగవతవిషయఙ్గళిల్ లఱివిక్కక్క డవదల్ల

మూ॥ ౩౬౮॥ అఱివిక్కవుఱియవనకప్పడ వాయ్ తిఱవా తేన,
సర్వజ్ఞ విషయఙ్గళుక్కుమ్ మఱైక్కు మొన్నానిఱ్ఱితే.

—

వ్యాఖ్య, భగవద్విషయమాన పెరుమాళుక్కుమ్, భాగవతవిషయమాన తిరువడిక్కు మశివియాతా పోలే, తన విషయమాహక ప్పిఱర్ శెయ్త కుఱ్ఱఙ్గళై, భగవద్విషయత్తిలాతల్ భాగవతవిషయత్తిలాతల్ మఱన్దుమ్ విణ్ణప్పమ్ శెయ్యక్కడవదల్లకాణ్గ. (అఱివిక్కక్కడవదల్ల) ఎన్ఱదు- అవర్కళ్ తిరువుళ్ళత్తిలే పుణ్ణ్పట్టాల్ పణ్ణియరుళుమవిడక్కు ఇవర్కళుక్కు మికవుమ్ వినాశహేతువాయిరుక్కు మెన్నైక.

ఇతు కిము నన్యాయసిద్ధమామ్పడి ఈశ్వరన పడియయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అఱివిక్కవుఱియవన) ఎన్ఱదుడఙ్గి. అతావతు- "ఎతిర్ శూழల్ పుక్కు" ఎన్ఱు పడియే తన్నుడైయ శీలసౌలభ్యాదికళైక్కాట్టి సంసారిచేతనరై త్తప్పామలకప్పకుత్తిక్కొళ్ళవతాక వన్దవతరిత్తు, తమక్కడియార్ వేణుమెన్ఱపేక్షిత్తాల్ అవర్కళప్పడి యనుకూలరాయ్ త్తోన్ఱాతొழిన్దాలుమ్, "ఇవర్కళ్ శెయ్తపడి శెయ్కిఱార్కళ్, నామివర్కళుక్కువుపాయ ప్పెఱ్ఱోమిత్తో" ఎన్ఱు అతుతానే భోగ్యమాకవిరుప్పర్, అతుక్కు మేల్ "అవర్కళ్ వైముఖ్యమ్ పణ్ణినార్కళ్" ఎన్ఱు అవర్కళ్

మూ॥ తనకు ఇతరులొనర్చినట్టి కష్టములను భగవద్భాగవతులసన్నిధిని తెలుపఁగూడదు.

మూ॥ ౩౬౮॥ "తెలుపవలసినవాఁరు కొసఁబడఁగా నోరు తెరిచి చెప్పక, స్వయముగ తెలిసికొనువారికిన్ని తెలుపకుండ దాచిపెట్టును" అని సాయించియున్నారుకదా

—

ను భగవద్విషయమగు శ్రీరామచంద్రునికిన్ని భాగవతవిషయమగు శ్రీయాంజనేయుల వారికిన్ని తెలుపని చందమున, తనకు ఇతరు లొనర్చిన దోషములను భగవత్సన్నిధిని గాని భాగవతసన్నిధిని గాని పొరపాటువలననైనను విజ్ఞాపనము చేయఁగూడదు.

(తెలుపఁగూడదు) అనఁగా వారి మనస్సున కష్టము గలిగినట్లయిన, వెంటనే దుఃఖించునట్టి వినాశముఁ గలుగఁజేయునట్టిది యనుననుట.

అవతారిక:—ఇది వేఱు చెప్పనక్కఱలేదను విషయమును పెరుమాళ్ళ విషయమునఁ జూపించుచున్నారు.

(తెలుపవలసిన) ఇత్యాది "ఎతిర్ శూழల్ పుక్కు" ఇత్యాది తావులఁ జెప్పియున్నట్లు, తనయొక్క శీలసౌలభ్యాదులఁ జూపించి, సంసారులగు చేతనులను తప్పకుండ వశపఱచుకొనుటకై వచ్చి యవతరించి, తనకు దాసులు కావలయునని యపేక్షించినట్లయిన, వారు యవ్విధమున అనుకూలపడువారు కానివారుగాను తోఁచినను, వీరు మామూలుగాఁ పోవుదారిని పోవుచున్నారు. మన మున్న వీరి కనుకూలముగానుండి లభించినామే యనుకొని దానినే భోగ్యముగాఁ దలంచును. అందుపైని వారు విముఖులుగా నుండిరని ఏకాంతముగా నుండునప్పుడు పిరాట్టితోనైనను తెలుప

మూ॥ ౩౬౯॥ కుత్ఱమ్ శెయ్ దవర్ కళ్ పక్కల్ పొఱైయుమ్, కృపైయుమ్, శిరిప్పుమ్, ఉకప్పుమ్, ఉపకారస్మృతియుమ్ నడక్కవేణుమ్.

కుత్ఱత్తై త్తనియిరుప్పిలే పిరాట్టిక్కు మరుళిచ్చెయ్యార్ ఎన్గిఱ "శూఴ్ న్దడియార్" ఎన్గిఱపాట్టిలే చేతనర్ శెయ్ద కుత్ఱఙ్గళై త్తఙ్గళ్ తిరువుళ్ళత్తుక్కు ఉగన్దవర్ కళుక్కు అఱివిక్కైక్కు ప్రాప్తనాన సర్వేశ్వరనుమ్ అవ్వడ త్తఙ్గళ్ తిరువుళ్ళత్తిలే వైత్తరుళిచ్చెయ్యాతే, తానరుళిచ్చెయ్యాతొழిన్దాలుమ్ అఱిగైవల్ల సర్వజ్ఞవిషయఙ్గళుక్కుమ్ మఱైత్తు కొణ్డిరుక్కుమ్ యన్నై. ఇత్తాల్, అవనుడైయ ఇప్పడిమఱైయానిఱ్కాల్ ఇవనుక్కు ప్పిన్నై శొల్లవేణుమో వెన్నపడి.

ఇప్పడి ఉద్దేశ్యవిషయఙ్గళిల్ అఱివియాతిరుక్కుమ్ మాత్రముమ్ పోరాదు, కుత్ఱమ్ శెయ్దవర్ కళ్ విషయమాక క్షమాదయాదికళుమ్ నడక్కవేణు మెన్గిఱార్ మేల్, (కుత్ఱమ్ శెయ్దవర్ కళ్ పక్కల్) ఎన్డ్రుతుడఙ్గి. (పొఱైయావదు) అవర్ కళ్ శెయ్దకుత్ఱత్తుక్కు త్తామొరు ప్రతిక్రియై పణ్ణుతల్, నెఞ్జిలే కన్ఱియిరుత్తల్ శెయ్యామైయాకిఱ అపరాధసహత్వం. (కృపైయావదు) "శాపాఙ్గ తిరున్దామాకిలు మెమ్బెరుమాను చితదండమ్ పణ్ణవర్ తీపురుకిఱార్, ఐయో? ఇనియిదుక్కెన్ శెయ్వోమ్" ఎన్గిఱ పరదుఃఖాసహిష్ణుత్వమ్. (శిరిప్పావదు) "అదృష్టవిరోధమాక ఇవర్ కళాల్ శెయ్యలాకదొన్ఱిల్లై యన్ఱే. పారుష్యాదిముఖత్తాలే ఖ్యాతిలాభాదిదృష్టవిరోధఙ్గళిఱే

మూ॥ ౩౬౯॥ తప్పుచేసినవారియెడల సహనమున్ను, కృపయును, నవ్వున్ను, సంతోషమున్ను, ఉపకారస్మృతియును ఉండవలయును.

౩౬౮. "శూళ్ న్దడియార్" (పె. తి. అ. ౧౭.) అను పాశురమున చేతను లొనర్చిన తప్పులను తమ కత్యంతము ఇష్టులయిన వారికి తెలుపవలసినవాఁడగు సర్వేశ్వరుఁడు వాస్తవముగ తాను నోరు తెరచి చెప్పక పోయినను, వాటిఁ దెలిసికొనదగిన జ్ఞానముగల వారికిన్ని అవి తెలియకుండ దాచి పెట్టును అని శ్రీనమ్మాళ్వారులు ప్రసాదించి యున్నారు. వాఁడే యిట్లు దాచిపెట్టునట్టి స్వభావముగల వాఁడయినట్లయిన యీ చేతనుని గుఱించి చెప్పవలసినది యేమున్నది?

అవతారిక;—ఇట్లు ఇష్టులయిన వారికి తెలుపకుండుట మాత్రమే చాలదు. తప్పుచేసిన వారి విషయమున క్షమించుటయు, దయతోఁ జూచుటయును మొదలగునవి యుండవలయునని తెలుపుచున్నారు.

(తప్పుచేసిన వారి విషయమున) ఇత్యాది. సహనమనఁగా—వారు చేసిన యపరాధమునకు బదులుగా తామున్ను ఒకదాని నొనర్చుట గాని, మనస్సులో కోపముగా నుండుట గాని లేకుండ వారి యపరాధంబులను సహించుట.

కృపయనఁగా—మనము సహించియున్నను, సర్వేశ్వరుండు తగినట్లు దండించును గదా ఇఁక యీ విషయమున నేమి చేయవలయునని యివ్విధమున నితరుల కష్టములఁ జూచి సహింపఁజాలకుండుట.

నవ్వనఁగా;—కంటికిఁ దెలియగాని వాటికి విరుద్ధముగ వీరాచరించున దెద్దియును లేదు కదా! అటు పైని, పరుషవచనాదుల మూలముగ ఖ్యాతి లాభాది రూపములగు కంటికిఁ గాన వచ్చు

ఇవర్కళాల్ శెయ్యలావతు; అప్పడి శిలవర్గళైచ్చెయ్‌తాల్ తన్గళో పాతి నామమిరవర్కళిలే చపల గాయ్ ఇవర్గళిన్ దైన్యహానినైప్పవర్గళాన నిజ్ఞాతాక్కళ్ పట్టుత్తిలకన్నుకో మెన్నిరున్దార్ కళాకాతే, ఇవర్కళ్‌క్కు లిత్తనమిరున్దపడియెన్ ఎన్ఱు పణ్ణుమ్ హాస్యమ్. (సన్తోషమావతు) అవర్కళ్ పణ్ణుమ్ పరిభవాదికళుక్కు విషయమాన శరీరత్తై తనక్కు శత్రువాకవుమ్, అవర్కళ్ హానిపణ్ణుమ్ దృష్టపదార్థఙ్గళై తనక్కు ప్రతికూలఙ్గళాకవుమ్ నినైత్తిరుక్కైయాలే, తన్నుడైయ శత్రువిషయమాక ఒరువర్ పరిభవాదికళై ప్పణ్ణుకైయాల్ తనక్కు ప్రతికూలఙ్గళానవర్గళై పోక్కుతల్ శెయ్‌తాలుకక్కుమాపోలే, అవర్కళ్ తన్గళో పణ్ణుక్కుమ్ ప్రీతి. (ఉపకారస్మృతియావతు) 'నమ్ముడైయ దోషఙ్గళై నామ్ మఱన్దిరుక్కుమ్ ఇన్నేకళిలే ఉణర్త్తియుమ్, నమక్కివిషయత్తిల్ నసైయాదుపడియాన చెరుప్పుకళై చ్చెయ్‌తుమ్ ఇవర్కళ్ నమక్కుప్పణ్ణుకిఱ ఉపకారమెన్నాన్'' ఎన్నిరుక్కుమ్ కృతజ్ఞతై. (నడక్కవేణుమ్) ఎన్గతు ఇవైయిత్తనైయుమ్ కుర్గ్రమ్ శెయ్‌తవర్ విషయత్తిలే ఇవనుక్కు అవశ్యముణ్డాయ్ పోరవేణుమెన్ఱు తిరుక్కొక్కైకే.

ఆక, ఇప్ప్రకరణత్తాల్, హితోపదేశసమయత్తిల్ విప్రతిపత్తివిశేషఙ్గళుమ్, తద్రహితమాక ఉపదేశిక్కవేణుమెన్నుమిడముమ్, ఉపదేశఫలముమ్, ఉపదేష్టావినాచార్యత్వముమ్ సిద్ధిక్కుమ్ ప్రకారముమ్. విప్రతిపత్తియుడ నుపదేశిక్కిలుభయర్క్కుమ్ స్వరూపసిద్ధియిల్లామైయుమ్ ఉపదేష్టావాన ఆచార్యనుక్కు అవశ్యాపేక్షితగుణద్వయముమ్; సాక్షాదాచార్యత్వమిన్న మస్త్రినైై

నట్టి వాటికి విరోధముగాను కదా! మీరు చేయుదురు. అట్లు మీరు కొన్నింటిని చేసినట్లయిన, వారి వలననే మనమున్న వాటి విషయమున చపలులమై వాటియొక్క హానిని పట్టుదలతో తొలగించుదము'' అని తలంచియుండక, మీరింత బుద్ధిహీనులని నవ్వుట.

సంతోషమనఁగా—వారు చేయునట్టి పరిభవాదులకు విషయభూతమగు శరీరమును తనకు శత్రువునుగాను, వారలు హానిఁ గలుగఁజేయునటి దృష్టపదార్థములను తనకుఁ బ్రతికూలములైన వాటినిగాను తలంచియుండుటచే తనయొక్క శత్రువులవిషయమున వేఱొక్కఁడు పరిభవాదుల నొనర్చినఁగాని, తనకు ప్రతికూలములగు వాటిని పోఁగొట్టుటవలనఁగాని సంతోషించునట్లు, వారి విషయమునఁ గలుగునట్టి ప్రీతి.

ఉపకారస్మృతి యనఁగా—మనము మనదోషంబులను మరచియున్నప్పుడును మనకు వాటిఁ దెలిపియు, మనకు యీ విషయమునఁ బ్రీతిలేకుండ పోవునట్లు చెరుపులఁ జేసియును నివ్విధమున వీరు మనకుఁ జేయునట్టి యుపకారమెంతముని చెప్పవచ్చును!'' అని యివ్విధము నుండునట్టి కృతజ్ఞత.

ఉండవలసినది యనఁగా—ఇవి యన్నియును దోషముల నొనర్చిన వారి విషయమున నితనికి తప్పకయుండి తీరవలయునని తెలిపిన వారయిరి.

కావున ఈ ప్రకరణమున, హితోపదేశసమయమున సంభవించునట్టి విరుద్ధభావనలును, అట్టి భావనలు లేకుండవలయుననుటను, ఉపదేశమువలన గలుగుముఖ్య ఫలమును, ఉపదేశించువానికాచార్యత్వము సిద్ధించు విధములను, విరుద్ధభావనలతో నుపదేశించునట్లయిన, ఇద్దరికిన్ని స్వరూపము సిద్ధింపక పోవుటను, ఉపదేష్టయగు నాచార్యునికి ముఖ్యముగా నుండవలసిన గుణద్వయమును, సాక్షాదాచార్యత్వము సిద్ధించుటనున్ను తెలిపి యుండుటంజేసి, సదాచార్యలక్షణమును, అ

యుపదేశిత్తవనుక్కుమ్ శొల్లుకైయాలే సదాచార్యలక్షణత్తైయుమ్, తదనంతరమ్ సచ్ఛిష్యలక్షణత్తైయుమ్, తదుభయురుడైయ పరిమాఱ్ఱత్తైయుమ్, శిష్యనుక్కు ఆచార్యవిషయత్తిల్ ''తీమనమ్ కెడుత్తాయ్'' ఇత్యాదిప్పడియే యావచ్ఛరీరపాతమ్ ఉపకారస్మృతి నడక్క వేణుమెన్నుమత్తైయుమ్, మనస్సుక్కుత్తీమైయిన్న తెన్నుమిడత్తైయుమ్, అఖిలుపపాదనీయాంశత్తై నుపపాదనత్తైయుమ్, తత్ప్రసక్తత్తిలే మఱ్ఱుమివనుక్కు అపేక్షితమాన అర్థవిశేషఙ్గళైయుమ్ ప్రతిపాదిక్కైయాలే, కీழ் చొల్లివంద ద్వయనిష్ఠనాన వధికారిక్కు త్తదుపదేష్టావాన ఆచార్యవిషయత్తి లుణ్డాక వేణ్డుమ్ ప్రతిపత్త్యనువర్తన ప్రకారఙ్గళుమ్ శొల్లప్పట్టదు.

సచ్ఛిష్యలక్షణ ప్రకరణమ్ ముడిన్దదు.

భగవన్నిర్హేతుకవిషయీకార ప్రకరణమ్.

ఇని (స్వదోషానుసన్ధానమ్ భయహేతు భగవద్గుణానుసన్ధాన మభయహేతు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి, ''నివర్త్యజ్ఞానమ్ భయహేతు, నివర్తకజ్ఞాన మభయహేతు'' ఎన్నుమళవాక, ఇవ్వధికారిక్కు అనాదికాలార్జిత కర్మవినాశకారణమాయ్ అద్వేషమ్ ముతలాక ప్రాప్తిపర్యన్తమాక నడువుళ్ళవై ఉళ్ళవఱ్ఱుక్కెల్లామ్ ప్రధానహేతువాన భగవన్నిర్హేతుక కృపావైభవమ్ శొల్లప్పడుకిఱతు.

సంసారికళ్ దోషముమ్ స్వదోషమెన్ఱు నినైక్కై ముతలాక ప్రసక్తానుప్రసక్తమాయ్ వన్ద అర్థవిశేషఙ్గళై ప్రతిపాదిత్తు త్తలైక్కట్టిన వనన్తరమ్, కీழ், ''స్వదోషత్తుక్కుమ్'' ఇత్యాదివాక్యతుపిమ్మట సచ్ఛిష్యలక్షణమును, వారు ఉభయులు నడుచుకొనవలసిన విధములను, ''తీమనమ్కెడుత్తాయ్=దుష్టస్వభావము గల మనస్సును పోగొట్టిన వాడవు అని యివ్విధమున శిష్యునికి బ్రతికి యున్నంతవరకును ఆచార్యుని విషయమున నుపకారస్మృతియుండవలసి యుండుటను, ఆసందర్భమున నుపపాదింపవలసిన వాటి యుపపాదనమును, ప్రసంగవశమున నింకను ఈతనికిఁ గావలసినట్టి యర్థవిశేషములనున్ను ప్రతిపాదించుటంజేసి యింతకు ముందు చెప్పుచు వచ్చిన ద్వయనిష్ఠుండగు నధికారికి దాని నుపదేశించినట్టి యాచార్యుని విషయమున నుండవలసిన ప్రతిపత్తియు, అనువర్తనము చెప్పఁబడినవి.

సచ్ఛిష్యలక్షణ ప్రకరణము ముగిసెను.

భగవన్నిర్హేతుక విషయీకార ప్రకరణమ్.

ఇఁక, ''తన దోషములఁ దలంచుకొనుట భయహేతువు'' అను చూర్ణిక మొదలుకొని, నివర్తింపుకొనవలసిన వాటిఁ దలంచుకొనుట భయహేతువు వాటినినివర్తించునట్టి దానిఁ దలంచుకొనుట యభయహేతువు'' అను చూర్ణికవరకును, ఈ యధికారికి అనాదికాలముగఁ జేయఁబడిన కర్మమును నశింపఁజేయునదియై అద్వేషము మొదలుకొని భగవత్ప్రాప్తివరకును ఈతఁడులభించునట్టి వాటికన్నింటికిని ప్రధానహేతువగు భగవన్నిర్హేతుక కృపయొక్క వైభవము చెప్పఁబడుచున్నది.

అవతారిక:—(సంసారుల దోషమునుతనదోషమునుగాఁ దలంచుకొనుట) యనునది మొదలుకొని ప్రసక్తానుప్రసక్తముగ నుపదేశింపవలసిన యర్థముల నన్నింటిని ప్రతిపాదించిన పిమ్మట, యింతకు ముందు(స్వదోషమునకును౩౬) ఇత్యాది వాక్యమున నీతండు యెల్లకాలమునొనర్ప వలసినవి

మూ॥ ౩౬౬॥ స్వదోషానుసన్ధానమ్ భయహేతు. భగవద్గుణానుసన్ధానమభయహేతు.

త్తై ఇవనుక్కు అనవరతకర్తవ్యమాకచ్చొన్న స్వదోషభగవద్భాగవత గుణానుసన్ధానఙ్గళిల్ వైత్తుక్కొణ్డు భాగవతగుణానుసన్ధానమ్ ప్రతిపాద్యాంశత్తుక్కు ఉపయుక్తమల్లామైయాలే ఇత్తైవిట్టు, అతుక్కు ఉపయుక్తమాన స్వదోష భగవద్గుణానుసన్ధానఙ్గళై యెడుత్తుక్కొణ్డు అవై యిరణ్డుక్కుమ్ ప్రయోజనమిన్నతెన్గిఱార్ మేల్, (స్వదోషానుసన్ధానమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (స్వదోషమావతు)- అనాత్మగుణాదికళుమ్, అతుక్కు మూలమాయ్ అనాదికాలమ్ పిడిత్తు క్కాల్కట్టిక్కిడక్కిఱ అవిద్యాదికళుమ్, ఏతదనుసన్ధానమ్, ఇతువితువాక ఇరుక్కుమ్ సంసరణమ్ వరిల్ శెయ్వతెన్ ఎన్నుమ్ భయత్తుక్కు హేతు. (భగవద్గుణమావతు)- ఇద్దోషఙ్గళైక్కణ్డు కైవిడామల్ అఙ్గీకరిత్తు ఇవఱ్ఱైప్పొఱుత్తు ఇవ్వాత్మావై త్తిరువడికళిలే శేర్త్తుక్కొళ్ళుకైక్కుడలాన ఆవనాయ దయాక్షాన్త్యాదికళ్, ఏతదనుసన్ధానమ్, అనాదికాలమ్ సంసారహేతువాయ్‌ప్పోన్ద స్వదోషబలత్తై ప్పార్త్తు ‘‘ఇన్నముమప్పడియాకిల్ శెయ్వతెన్’’ ఎన్గిఱ భయత్తినుడైయ నివృత్తిక్కు హేతువెన్గై, ‘‘దురన్తస్యానాదేరపరిహరణీయస్య మహతో నిహీనాచారోఽహం నృపశురశుభస్యాస్పదమపి। దయాసిన్ధో బన్ధో నిరవధికవాత్సల్యజలధే తవస్మారంస్మారం గుణగణమితీచ్ఛామి గతభీః’’ ఎన్నక్కడవతిఱే.

మూ॥ ౩౬౬॥ తనదోషములను మనస్సునకుఁ దెచ్చుకొనుట భయమునకు హేతువు

మూ॥ భగవంతుని గుణంబులను మనస్సునకుఁ దెచ్చుకొనుట యభయమునకు హేతువు.

గాను చెప్పఁబడిన స్వదోషానుసంధానము భగవద్భాగవత గుణానుసంధానము వీటిలో భాగవతగుణానుసంధానము ప్రతిపాదింపఁబోవు విషయమునకంత యుపయుక్తమైనదీ కానందున, అందుల కుపయుక్తములగు స్వదోష భగవద్గుణానుసంధానముల నంగీకరించి వాటి రెంటివలనఁ గలుగు ప్రయోజనములఁ దెల్పుచున్నారు.

(స్వదోషానుసంధానము) ఇత్యాది స్వదోషములనఁగా ఆత్మగుణములు కానివియును, వానిఁ గలుగఁజేయునవియై యనాదికాలముగ బాధించుచు వెనుక గల్పియగు అవిద్యాదులును. వీటిని సంధించుకొనుట యనునది యీదోషముల మూలముగ ఇంక సంసారములోనే పడియుండవలసివచ్చినట్లయిన, ఏమి చేయఁగలము! అను భయము గలుగుటకు హేతువగును.

భగవద్గుణమనఁగా — ఈ దోషములఁ జూచి త్యజింపకుండ, అంగీకరించి వీటిని సహించి యీ యాత్మను తన శ్రీపాదములయందుఁ జేర్చుకొనుటకుఁ గావలసినవియగు వాని దయాక్షాంత్యాదులు. వీటి ననుసంధించుకొనుట యనునది యనాదికాలముగ సంసారహేతువైనట్టి దోషముల బలముఁ గాంచి యింకను ఇట్లే నడుచుకొంటిమేని యేమి చేయవలయును? అను భయమును నివర్తించునది యగును. అట్లే ‘‘దురన్తస్యానాదేరపరిహరణీయస్య మహతో నిహీనాచారోఽహం నృపశురశుభస్యాస్పదమపి। దయాసిన్ధో బన్ధో నిరవధికవాత్సల్యజలధే తవస్మారంస్మారం గుణగణమితీచ్ఛామి గతభీః’’ (హీనమైన నడవడికగల వాఁడనై మనుష్యుండనైనను పశుప్రాయుండనగు నేను దురంతమును, అనాదియును, పరిహరింప శక్యముకానిదియును, అనాదియును, గొప్పదియునగు అమంగళమునకు జన్మభూమినైయున్నను, ఓ దయాసముద్రుఁడా! బంధువా! నిరవధికవాత్సల్యజలధే! నీయొక్క గుణములను పదేపదే యనుసంధించుకొనుచు భయరహితుండనయినాఁడను) అనియును చెప్పియున్నది కదా!

మూ॥౩౬౭॥ భయాభయఙ్గళిరణ్డుమ్ మాఱాడిల్ అజ్ఞతైయే సిద్ధిక్కుమ్.

ఇప్పడి ఇవ్విడత్తిలే భయాభయహేతుక్కళాక సకలదోషగుణఙ్గళైయుమ్ శేరచ్చొల్లి యిరుక్కచ్చెయ్దే, ‘‘ఇఴవుక్కడి కర్మమ్, పేఱుక్కడి కృపై’’ ఎన్నుమ్, ‘‘కర్మఫలమ్బోలే కృపాఫలముమనుభవిత్తే యఱవేణుమ్’’ ఎన్నుమ్ కర్మత్తైయుమ్ కృపైయైయుమే ఇఴవుపేఱుకళుక్కు హేతువాక చ్చొల్లిక్కొణ్డుపోయ్, ‘‘భయహేతుకర్మమ్, అభయహేతుకారుణ్యమ్’’ ఎన్ఱు నిగమిత్తతు, ఇవైయెల్లావఱ్ఱిలు మివనుక్కు సంసారమోక్షఙ్గళుక్కు ప్రధానహేతుక్కళ్ ఇవైయాకైయాలే, ఇవైయిరణ్డైయుమ్ పిఱశెల్లుమ్ మఱ్ఱుళ్ళవైయుమ్ ఇవైపుక్కవిడత్తిలే వన్దువిడుమిఱే. ఇప్పడి ఇన్నిక్కే అవన్పడియై నినైత్తు భయముమ్, తన్పడియై నినైత్తు అభయముమాగుమళవిల్ అఱివిలిత్తనమే ఫలిక్కుమెన్గిఱార్, (భయాభయఙ్గళిరణ్డుమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు - కీழ్చ్చొన్నపడియన్నిక్కే ‘‘అనాదికాలమ్ తనక్కు పరతన్త్రమాన ఆత్మవస్తువై కర్మవ్యాజత్తాలే సంసరిప్పిత్తుపోన్దవన్, నిరఙ్కుశస్వతన్త్రనానవనిన్నముమ్ సంసరిప్పిక్కిల్ శెయ్వతెన్?’’ ఎన్ఱు అవన్పడియై నినైత్తు భయప్పడుకైయుమ్ ‘‘మున్బోలన్ఱిక్కే, నమక్కిప్పోదాత్మగుణఙ్గళుణ్డాకైయాలే పేఱ్ఱిల్ కణ్ణఴివిల్లై’’ ఎన్ఱు తన్పడియై నినైత్తు భయమ్ కెడుకైయుమాగుమళవిల్ తాన్ తనక్కు నాశకనెన్ఱు భయప్పడుకైయుమ్ ఈశ్వరనే రక్షకనెన్ఱు భయమ్ కెడుకైయుమాకిఱ జ్ఞాతృత్వవేషమిల్లామైయాలే అజ్ఞతైయే సిద్ధిత్తువిడుమెన్గై.

మూ॥౩౬౭॥ భయాభయములను రెంటిని వేఱు విధమున తలచుచున్నయిన, తెలివిలేమియే సిద్ధించును.

ఇట్లు ఈ తావున భయాభయహేతువులగు సమస్తములగు దోషములనున్ను గుణములనున్ను చేర్చి చెప్పి యున్నప్పటికిన్ని, (సంసారమునకుం గారణము కర్మము) (వా. ౩౭౮) అనియుఁ (కర్మఫలమునువలెనే కృపాఫలమునున్ను అనుభవించియే తీరవలయును) (వా ౪౦౩) అనియు నిట్లు కర్మమునున్ను కృపనున్ను క్రమముగ సంసార మోక్షములకు హేతువులగాఁ జెప్పి (భయహేతువు కర్మము అభయహేతువు కృప) (వా ౪౦౪) అని ముగించి యున్నారు. అది యెందువలననఁగా వీటి యన్నింటిలో నితనికి సంసార మోక్షములకు ప్రధానహేతువు లనుట. కావున, వీటితోఁగూడ నుండునవి యగు తక్కినవియును, తమంతనే వీటిలోఁ జేరి యుండును కదా!

అవతారిక:—అట్లుకాకున్న, సర్వేశ్వరుని స్థితిని తలంచుకొనినచో, భయమున్ను తనస్థితిని తలంచుకొనినచో, అభయమున్ను గలుగుననుట తెలివి తక్కువ తనమని తెలుపుచున్నారు.

(భయాభయములు రెండును) ఇత్యాది. ఇంతకు ముందు చెప్పిన ప్రకారము కాకుండ, అనాదికాలముగ పరతంత్రముగా నుండునట్టి యాత్మవస్తువును కర్మమనెడి మిషచేత సంసారములో నుంచి యుంచిన వాఁడు కాదా! నిరంకుశ స్వతంత్రుండగు అతండు ఇంకను సంసారములో నుంచినట్లయిన యేమి చేయగలము! అని యిట్లు వాని స్థితిని తలంచుకొని భయపడుటయును, మునుపటివలెఁ గాకుండ మనకిప్పుడు ఆత్మగుణములుండి యుండుటంజేసి, మోక్షముకు కొరత లేదు అని యిట్లు తన స్థితిని తలంచుకొని భయపడక పోవుటయును గలుగు పక్షమున, తాను తనను నశింపఁజేసికొనువాఁడని భయపడుటయును, ఈశ్వరుండు రక్షకుండని నిర్భయుండుగా నుండుటయును నివ్విధమగు జ్ఞాతృత్వ లక్షణము లేనందున అజ్ఞానమే సిద్ధించును.

మూ॥ ౩౮౮॥ ఆనాల్ "నలివానిన్ఱు మెన్ఱుకిన్ఱాయ్" "అర్ఱజిత్తై వాళ్ మర మ్పోలఞ్ఞుకిన్ఱేన్" ఎన్ఱ పాశురఙ్గళుక్కు అడియెన్నెన్నిల్,

మూ॥ ౩౮౯॥ బన్ధానుసన్ధానమ్.

(ఆన్నాల్ యేన్నిల్) ఎన్నవిత్తుక్కళుక్కాక ఆళ్వార్కళ్ పాశురఙ్గళైక్కొణ్డు ప్రత్యవస్థానమ్ పణ్ణినవర్కళ్ శఙ్కైయనుపదిక్కిఱార్, (ఆనాల్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. అతావతు-ఇప్పడియాకిల్ తత్త్వవిద్గ్రేసరరాన ఆళ్వార్కళ్ "ఉణ్ణిలావియ వైవరాల్ కుమైత్తిన్ఱి యన్నైయుమ్ పాతపఙ్గయమ్ నణ్ణిలావకైయే నలివానిన్ఱు మెన్ఱుకిన్ఱాయ్" ఎన్ఱుమ్, "కాట్టిప్పడుప్పాయో" ఎన్ఱిప్పడియే విషయఙ్గళైక్కాణిల్ ముడియుమ్పడియాన వెన్నై, ఉన్ఱై నిరన్తరవాసమ్ పణ్ణుకైయాలే అన్తశ్శత్రుక్కళాయిరుక్కిఱ ఇన్ద్రియఙ్గళైక్కొణ్డు నలివుణ్ణుమ్పడి పణ్ణి, ప్రాప్తముమాయ్ భోగ్యముమాన ఉన్ తిరువడికళై క్కిట్టాతపడియాక వే, శరణాగతనాన పిన్పుమ్ సంసారత్తిలే వైత్తు నలియా వెణ్ణా నిన్ఱాయెన్ఱుమ్, "మక్కళ్ తోత్తమ్ క్కు పలతోత్తిల్ వివ్వాయ్ కొలొన్ఱి న్నమార్ఱిజ్ఞరై వాళ్ మరమ్పోలఞ్ఞుకిన్ఱేన్" ఎన్ఱు- మనుష్యర్కళుడైయ గర్భస్థానత్తిలే ఎన్నుడైయ కర్మానుగుణమాక ఇన్నమ్ సంసరిప్పిక్కిఱాయో వెన్ఱు, "ఇతో పతితో పోయిఱ్ఱు" ఎన్నుమ్పడి భయస్థానమాన అర్ఱఙ్గరైయిలే వర్తిక్కిఱ మరమ్పోలే, ఉన్ స్వాతన్త్ర్యత్తై నినైత్తు అఞ్జా నిన్ఱేనెన్ఱుమ్ అరుళిచ్చెయ్త పాశురఙ్గళుక్కు నిదానమెన్నెన్నిలెన్నై.

అతుక్కు ఉత్తరమరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (బన్ధానుసన్ధానమ్) ఎన్ఱు. అతావతు - శేతి

మూ॥ ౩౮౮॥ "అయితే నలితానిన్ఱు మెన్ఱు కిన్ఱాయ్" "అర్ఱజిత్తైవాళ్ మర మ్పోలఞ్ఞుకిన్ఱేన్" అను పాశురంబులకు హేతువేమంటివేని,

మూ॥ ౩౮౯॥ సంబంధాను సంధానము.

అవతారిక — అజ్ఞానమే సిద్ధించునను పక్షమును త్రోసివేయుటకై ఆళ్వారుల పాశురములం గొని వాదించువటి వారు చేయునట్టి వాదమును అను వదించుచున్నారు.

(అయినను) ఇత్యాది, అట్లయినచో, తత్త్వవేత్తలలో నగ్రగణ్యులగు ఆళ్వారులు "ఉణ్ణిలావియ వైవరాల్ కుమైత్తిన్ఱియన్నైయుమ్ పాతపఙ్గయమ్ నణ్ణిలావకైయే నలివానిన్ఱు మెన్ఱుకిన్ఱాయ్" అనియు "కొట్టిప్పడుప్పాయో" అనియు నీతావుల "విషయములం జూచినంత మాత్రమున ప్రాణములను విడవాడునట్టి నన్ను నాలోపల నెల్లప్పుడుండుటంజేసి నాలోనుండు శత్రువులగు పంచేంద్రియముల చేతను నన్ను బాధపడునట్లు చేసి, ప్రాప్తములును, భోగ్యములును నగు నీ శ్రీపాదములను పొందకుండునట్లు శరణాగతి నొనర్చిన పిమ్మటనున్ను సంసారములో నుంచి బాధపెట్టుచున్నావు" అనియు, "మక్కళ్ తోత్తమ్ క్కు పలతోత్తిల్ వివ్వాయ్ కొలొన్ఱిన్నమార్ఱిజ్ఞరై వాళ్ మరమ్ పోలఞ్ఞుకిన్ఱేన్" (పె. తి. ౧౧) అను తావున "మనుష్యుల గర్భస్థానమున నాయొక్క కర్మానుగుణముగ నింకను జన్మింపంజేయుదువా! ఇదిగో ఇప్పుడు పడిపోవును అని చెప్పందగినట్లు భయస్థానమగు ఏటి యొడ్డుననుండు చెట్టువలెనే నీ స్వాతంత్ర్యముం దలంచుకొని భయపడుచున్నాను" అనియును పాడియుండుటకుం గారణం బెద్దియంటివేని,

అవతారిక:— అందులకు ఉత్తరముం దెలుపుచున్నారు.

(బంధాను సంధానము) ఇత్యాది. బంధాను సంధానమనంగా—సంసార మోక్షములు రెండు

మూ॥ ౩౭౦॥ ప్రజై తెరువిలే ఇడఱి త్తాయ్ ముతుకిలే కుత్తుమాపోలే, నిరుపాధికబన్ధువాయ్ శక్తనాయిరుక్కు అవన్ విలక్కా తొழிన్దాల్ అప్పడి శొల్లలామిఱే.

అవ॥ ఇరణ్డు మవనాలే యెన్నలావప్పడి నిరుపాధికరక్షకనాన అవనోడు తఙ్గళుక్కుణ్డాన సమ్బన్ధత్తి నుడైయ అనుసన్ధానమెన్నై.

బన్ధానుసన్ధానత్తాలే ఇప్పడి తన్నాల్ వరుమవఱ్ఱై అవన్ కళైయాక చొల్లలామో వెన్న, అమెన్నుమిడత్తై సదృష్టాన్తమాక వరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (ప్రజై) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. అతావతు-క్రీడార్థమాకత్తెరువిలే యోడిత్తిరికిఱ ప్రజై, అఙ్గే యిడఱి క్కాల్ నొన్దవాఱే అழுదుకొణ్డు అకత్తిలే వన్దు, తనక్కు ఇవ్వేదనైవన్దదు తాయాలేయాక నినైత్తు అవళ్ ముతుకిలే కుత్తుమాపోలే, నిరుపాధిప్రయుక్త మల్లామైయాలే ఉభయక్కు వాత్సల్యాత బన్ధత్తై యుడైయవనుమాయ్, ఇచ్చేతననుడైయ కర్మత్తోడు ప్రకృతి ప్రాకృతఙ్గళోడు వాసియఱ సర్వముమ్ స్వాధీనమాకైయాలే, కర్మానుగుణమాక ప్రకృతి ప్రాకృతఙ్గళాలే ఇవన్ పడుకిఱ నోవై త్తీర్క్కైక్కు శక్తనుమాయిరుక్కిఱ అవన్, నోవుపడామల్ విలక్కా తొழிన్దాల్, "అవనివఱ్ఱై యిట్టు నలివిక్కిఱాన్" ఎన్నలామిఱే యెన్నై.

విలక్కాతొழிన్దాల్ తన్నాల్ వరుమవఱ్ఱై యవన్ శెయ్దానెన్నలామో వెన్న, అరుళిచ్చెయ్ కిఱార్. (ప్రజైయై) ఎన్ఱుతొడఙ్గి. అతావతు-కిణఱ్ఱిలే విழுగైయిలే ప్రజైయిరుక్కిఱ పడికొణ్డిరుక్కిఱ మాతా

మూ॥ ౩౭౦॥ బిడ్డ వీధిలో కాలుజారిపడి తల్లియొక్క వీపున గ్రుద్దునట్లు, నిరుపాధికబన్ధువై, సమర్థుండైనట్టి సర్వేశ్వరుండు నిరోధింపక పోయినట్లయిన, అట్లు చెప్పఁదగును గదా!

ను వాని వలననే కలుగుచున్నవి యని చెప్పఁదగినట్లు నిరుపాధికరక్షకుండగు వానితో తమకుఁగల సంబంధముయొక్క యనుసంధానమునుట.

అవతారిక:—ఇట్లు తనవలనఁ గలుగునట్టి వాటిని వాని లోపముగాను సంబంధానుసంధానమును బట్టి చెప్పవచ్చునా? యంటివేని, చెప్పవచ్చునని యావిషయమును దృష్టాంతపూర్వకముగఁ దెలుపుచున్నారు.

(బిడ్డను) ఇత్యాది, ఆడుకొనుటకై వీధిలో పరుగిడుచుండునట్టి బిడ్డ యచట జారిపడి కాలిలో నొప్పిపుట్టినతోడనే యేడ్చుచు ఇంటికివచ్చి తనకీ నొప్పి వచ్చినది తల్లివలననే యని తలంచి యామె వీపున గ్రుద్దునట్లు, దేనినిన్ని నిమిత్తీకరించుకొని యుండునట్టిది కాక పోవుటంజేసి తీసివేస్తే పోనట్టి సంబంధముగలవాఁడై ఈ చేతనుని కర్మమును, శరీరమున్ను, శరీరముతో సంబంధించి యుండునవియును అన్నియును వాని స్వాధీనములో నుండునవి యగుటచే కర్మానుగుణముగ శరీరసంబంధములయినట్టి వాటివలన, ఈతండు పడునట్టి కష్టములను తొలగించుటకు సమర్థుండయినవాఁడు కష్టపడనిచ్చుచు వాటిఁ దొలగింపకున్నట్లయిన వాఁడు వీటి మూలముగ కష్ట పెట్టుచున్నాఁడని చెప్పవచ్చును కదా!

అవతారిక:—తొలగింపకుండినంత మాత్రమున వాఁడే కష్టపెట్టినాఁడని చెప్పవచ్చునా, యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

మూ॥ ౩౭౧॥ ప్రజైయాక్కిణఱ్ఱఙ్గరైయిల్ నిన్ఱుమ్ వాఙ్గాతొழిన్దాల్ «తాయే తళ్ళినాళ్» ఎన్నక్కడవతిఱే.

మూ॥ ౩౭౧-౧॥ ఇవనుడైయ అనుమతి పేఱుక్కు హేతువల్లాతాప్పోలే. అవనుడైయ అనుమతియుమ్ ఇழవుక్కు హేతువన్ఱు.

వానవర్ అప్పోతేఓడిచ్చెన్ఱుమ్ వాఙ్గాతొழిన్దాల్, కిణఱ్ఱఙ్గరైయే ప్రజై విழున్దవళవిల్ «తాయ్ పోయే కైవిడుత్తాళాకిల్ ఇప్ప్రజై విழుమో? కిణఱ్ఱఙ్గరైయిలిరుప్పై ఇవళనుమతిత్తిరుక్కైయాలే యన్ఱో విழున్దతు, అనపిన్బు ఇవళన్ఱో తళ్ళినాళ్» ఎన్ఱు లోకమ్ సొల్లక్కడవతిఱే యెన్ఱపడి.

ఆనాల్ «అప్రతిషిద్ధమనుమతమ్» ఎన్గిఱ న్యాయత్తాలే నిలక్కావిరుయావతు అనుమతియాయిఱ్ఱప్పిన్బు, అవననుమతియో పిన్నై ఇవనిழవుక్కు హేతువెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (అవనుడైయ) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు—రక్ష్యభూతనాన ఇవనుడైయ రక్ష్యత్వానుమతి అచిద్వ్యావృత్తివేష మాత్రమాయాలే భగవత్ప్రాప్తిక్కు హేతువల్లాతవోపాతి, రక్షకనాన అవనుడైయ సంసారానుమతియుమ్, స్వాజ్ఞారూపశాస్త్రమర్యాదై జీవిక్కైక్కాక «క్రమేణాత్మీకరిష్యే» ఎన్ఱు ఇవనై రుచిపార్త్తిరుక్కై విషయమాయాలే ఇవనిழవుక్కు హేతువన్ఱు.

మూ॥ ౩౭౧॥ బిడ్డను భావివొద్దనుండి తీసికొని రాకున్నచో, తల్లియే భావిలో పడద్రోసినదని చెప్పుదురు కదా!

మూ॥ ౩౭౧-౧॥ ఈ జీవునియొక్క యంగీకారము ఫలమునకు హేతువు కానట్లు, సర్వేశ్వరునియొక్క యంగీకారమున్ను జీవుని కష్టంబులకు హేతువు కాజాలదు.

(బిడ్డను) ఇత్యాది. భావివద్దను బిడ్డ నిలువబడియుండగా(జూచినట్టి తల్లియయినది వెంటనే పరిగిడి పోయి బిడ్డను భావివద్దనుండి కొనిరాకున్నచో, ఆ భావిలో నా బిడ్డ పడినప్పుడు «తల్లి యప్పుడే పోయి తీసికొనివచ్చినట్లయిన, బిడ్డ భావిలో పడునా? భావి యొద్దనుండుటను ఈమె యొప్పుకొని యున్నందున కదా బిడ్డ భావిలోపడినది. అటుపైని యీమే కదా భావిలోపడద్రోసిన యామె యయినది» అని కదా లోకులు చెప్పుదురు.

అవతారిక—అయితే, «అడ్డు పెట్టకుండుట యొప్పుకున్నట్లే» అను న్యాయమును బట్టి తొలగింపకుండుటయే యనుమతియైన పిమ్మట వాని యనుమతియే కదా? యీతని సంసారమునకు(గారణమంటి వేని తెలుపుచున్నారు,

(ఈతనియొక్క) ఇత్యాది. రక్ష్యవస్తువగు ఈతండు నేను నీచే రక్షింపవలసిన వాండనని యొప్పుకొనుట యనునది యీతండు అచేతనపదార్థము కాక పోవుటను బట్టి యుండునది యగుటంజేసి, యది భగవత్ప్రాప్తికి హేతువు కానట్లు, రక్షకుండగు వాండు ఈతండు సంసారములో బడియుండుటను ఒప్పుకొనియుండుటయును, స్వాజ్ఞారూపమగు శాస్త్రమర్యాద చెడిపోకుండ కాపాడుటకయి క్రమముగ అంగీకరించుదమనుకొని యీతని రుచిని పరీక్షించుచుండునట్టి స్థితి కావున, నది యీచేతనుని కష్టంబులకు హేతువుకాజాలదు.

మూ॥ 323॥ ఇరణ్డు మిరువర్క్కుమ్ స్వరూపమ్.

మూ॥ 32४॥ ఇరుప్పుక్కుడికర్మమ్. పేర్క్కుడి కృపై.

ఇప్పాను మతిద్వయమున్ పిన్నైయే తావ తెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇరణ్డుమ్) ఎన్ఱు తుడజ్గి. (ఇరువర్క్కుమ్ స్వరూపమ్) ఎన్ఱతు-పరతన్త్రనాయుమ్ స్వతన్త్రనాయుమిరుక్కు మివిరువర్క్కుమ్ స్వాసాధారణాకారమెన్ఱపడి. అతావతు-పరతన్త్రనాన ఇవనుక్కు స్వరక్ష్యత్వానుమతి స్వరూపాతిరేకియల్లామైయాలే స్వరూపమ్. స్వతన్త్రనాన అవనుక్కు స్వరక్ష్యవస్తుగతమాన స్వాజ్ఞారూపశాస్త్రానుగుణ నిర్వహణార్థమాన సంసారానుమతి స్వాతంత్ర్య వేషమాకైయాలే స్వరూపమెన్నై.

అనాల్ ఇరుప్పుకేతుక్కుడి యేతెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇరుప్పుక్కుడి) ఎన్ఱు తుడజ్గి-అతావతు-భగవద్విషయత్తై అనాది కాలమిఴక్కైక్కు హేతు "మున్శెయ్తముఴువినై" ఎన్నుమ్పడి అనాదికాలసఞ్చితమాన ఇవనుడైయ కర్మమ్, ఇప్పడియిఴన్దు కిడన్దవిన్ అవ్విషయత్తైప్పెఱుకైక్కు హేతు "వితివాయ్క్కిన్ఱు కాప్పారార్" ఎన్నుమ్పడి ఇరుకరైయుమఴియప్పెరుకుమ్ భగవత్కృపైయెన్నై.

మూ॥ 323॥ రెండును యిద్దఱికిన్ని స్వరూపము.

మూ॥ 32४॥ కష్టంబులకుఁ గారణము కర్మము. మోక్షంబునకుఁ గారణము భగవత్కృప.

అవతారిక—పిమ్మట యీరెండు అనుమతు లేలాటి వంటివని తెలుపుచున్నారు.

(రెండును) ఇత్యాది. ఇద్దఱికిన్ని స్వరూపమనఁగా పరతంత్రుండుగా నుండునట్టి జీవునికిన్ని స్వతంత్రుండుగానుండునట్టి సర్వేశ్వరునికిన్ని వీరిద్దరికిన్ని అసాధారణమగు ఆకార మగుననుట. అదియెట్లన, పరతంత్రుండయిన యీజీవునికి తనను సర్వేశ్వరునిచే రక్షింపవలసినానిగా నొప్పుకొనుట యనునది స్వరూపమునకుఁ డివేఱయినది కాకపోవుటంజేసి వానికది స్వరూపము. స్వతంత్రుండగు సర్వేశ్వరునికి తనయాజ్ఞగు శాస్త్రమున కనుగుణముగ నిర్వహించుకొనుటకై యొనర్చునట్టి సంసారానుమతి యనునది వానికిఁగల స్వాతంత్ర్యముయొక్క లక్షణమగుటంజేసి యది వానికి స్వరూపమైనది.

అవతారిక—అయితే సంసారమోక్షములకుఁ గారణమేద్ది యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(సంసారమునకు) ఇత్యాది. భగవద్విషయమును అనాదికాలముగ విడిచియుండుటకుఁ గారణము "మున్శెయ్తముఴువినై" (మున్నొనర్చిన మహాపాపము) అనిసాయించినట్లు అనాదికాలసంచితమగు నీతని కర్మము, ఇట్లు భగవద్విషయమును విడిచిపెట్టిపడియుండునట్టి యీతండు ఆవిషయమును లభించుటకు హేతువు "వితివాయ్క్కిన్ఱు కాప్పారార్" (తి.వా. ౫-౧-౧) (వానికృపగలిగనేని దానిని నివారించువారెవరు) అనిసాయించినట్లు పరిపూర్ణభగవత్కృప యనుట.

అవతారిక—ఇట్లుకాకుండ, వేఱొక్కవిధమునఁ జెప్పరాదా యనిన, సంభవించునట్టియనర్థముఁ దెలుపుచున్నారు.

మూ॥ ౩౭౫॥ మఱ్ఱైప్పడి శ్లోగ్గళిల్ ఇళవుక్కు ఉప్పామ్.
మూ॥ ౩౭౬॥ ఎడుక్కనినైక్కిఅవనై «తళ్ళినాయ్'' ఎన్ఱ ఎడావైక్కు ఉప్పితే.

ఇజ్జననిక్కే గాఱి చొల్లుగళిల్ వరుమవర్గత్తై యాగళిచ్చెయ్కిఱాన్ మేల్, (మఱ్ఱై ప్పడి) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావదు-ఇప్పడి మన్నిక్కే «భయాభయఙ్గళిరణ్డుమ్ మాఱాడిల్'' ఎన్ఱిఅవిడ త్తిల్ పోలే ఇళవుక్కుడి ఈశ్వరస్వాతన్త్ర్యమ్, పేఱ్ఱుక్కుడిచేతనసద్గుణమన్ఱు ఇళవుపేఱుకళుక్కు హేతువై మాఱ్ఱిచ్చొల్లిల్ ఈశ్వరనైకైవాఙ్గుకైయాలే, అవన్నిరువడికళై ప్పెరామల్ ముడ్డుపోకైక్కుడలామెన్ఱు. అథవా, (మఱ్ఱైప్పడి) ఇత్యాదికు, ఇళవుక్కుడిచేతనకర్మమ్ పేఱ్ఱుక్కుడి ఈశ్వరకృపైఎన్ఱు ఇళవు ఇరణ్డాలుమ్ పేఱు అవనాలుమాకచ్చొన్నపడియన్ఱిక్కే,ఇళవుపేఱుకళుక్కు హేతుక్కడి ఈశ్వరస్వాతన్త్ర్యమెన్ఱు అనాదికాలమిళవుక్కుమడి అవనాకచ్చొల్లిల్, అవనైకై వాఙ్గుకైయాలే, ఒరుకాలుము మవనై ప్పెఱామల్ముడ్డు పోకైక్కుడలాయ్ విడు మెన్నవుమామ్.

ఇప్పడిశొల్లుమళవిల్ ఈశ్వరనైకైవాఙ్గు మెన్నుమత్తై లౌకికన్యాయత్తై యుపజీవిత్తుక్కొణ్డు దర్శిప్పిక్కిఱార్ (ఎడుక్కనినైక్కిఅవనై) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావదు అర్థవకిణఱ్ఱిల్ తన్కర్మానుగుణమాక అనవధానత్తాలే విఴున్దవనై అరుగనిన్ఱానొరు కృపావాన్ నాన్ ఎడుప్పవాకయత్నిక్కిఱ

మూ॥ ౩౭౫॥ వేఱువిధమున(జెప్పినచో, కష్టములే సంప్రాప్తించును.
మూ॥ ౩౭౬॥ భావిలోనుండి లేవతీయుటకు ప్రయత్నించువానిని త్రోసినావని చెప్పుట వాడులేవతీయకపోవుటకు హేతు వగును కదా!

(వేఱొక్కవిధమున) ఇత్యాది. ఇట్లు కాకుండ, (భయాభయములను రెంటినిన్ని మార్చి చెప్పినట్లయిన) అను తావునవలనే సంసారమునకు(గారణము సర్వేశ్వరుని స్వాతంత్ర్యమనియు మోక్షమునకు(గారణ మీచేతనునికి(గల సద్గుణమనియు నిట్లుసంసార మోక్షములహేతువులను మార్చి చెప్పకొంటిమేని, సర్వేశ్వరుండు చేయివదలుటచే వానిశ్రీపాదములను పొందకుండ, సంసారములో(బడియుండుట కనుకూలమగును.

ఈవాక్యమునకు వేఱొక్కవిధమునను అర్థము చెప్పవచ్చును.

(వేఱొక్కవిధమున)ఇత్యాది. «సంసారమునకు(గారణము ఈచేతనుని కర్మము, మోక్షమునకు(గారణము సర్వేశ్వరుని కృప' అనియు నివ్విధమున సంసారము ఈతనివలననినియు, మోక్షమతని వలననియు నిట్లు పైనిచెప్పినప్రకారము కాకుండ, సంసారమోక్షములకు రెంటికిన్ని హేతువు సర్వేశ్వరుని స్వాతంత్ర్యమని తలంచి,యనాదికాలముగ సంసారములో(బడియుండుటకు(గారణము సర్వేశ్వరుడ(డని చెప్పినచో వాడు చేయివదలును గాన, ఎన్నటికిన్ని వానిని పొందజాలక సంసారములోనే పడియుండుటకు(దగియుండు ననియును చెప్పవచ్చును.

అవతారిక—ఇట్లు చెప్పకొనినచో, సర్వేశ్వరుడు విడనాడుననువిషయమును లౌకికన్యాయము ననుసరించి తెలుపుచున్నారు.

(పైకితీయగోరువానిని) ఇత్యాది. లోతైనభావిలో తనకర్మానుగుణముగ ప్రమాదవశమున(బడియుండువానిని సమీపముననుండు కృపాళువైనవా(డొక్కండు బయిటికితీయుటకై ప్రయత్నించుచుండ(గా, తాను పడినప్పుడు దగ్గిరయున్నంతమాత్రమున నాతండే త్రోసినాడని తలంచి

మూ॥ ౩౭౭ ॥ “శీఱ్ఱముళ్” ఎన్ఱ వనన్తర త్తిలే ఇవ్వర్తత్తై త్తామే యరుళిచ్చెయ్ తారిత్తే.

పళ్ళివిలే తాన్ విழுకైయాపోతు అవనాసన్న నెన్గిల సూత్రత్తైక్కొణ్డు. అవన్ తన్నై ఎడుత్తవనాకనిన్ఱు “ఇక్కిణఱ్ఱిలేయన్నై త్తళ్ళినాయుమ్ నియన్ఱో” ఎన్ఱాల్ “నాన్ శెయ్యాతకారియత్తై యివన్ శొల్లువతే” ఎన్ఱు శీఱ్ఱముమిన్ఱిగన్ఱు ఎడానాల్ కైవాఙ్గుక్కిన్ఱు అపాప్పమాపోలే, స్వకర్మత్తాలే సంసారసాగరమాన కుழியిలే విழுన్దుకిడక్కిన్ఱ శేతననై ఎడుక్కనినైక్కిన్ఱ కృపావానాన ఈశ్వరనై “ఇత్తనైకాలము మెన్నై సంసారత్తిలే తళ్ళివిట్టువైత్తాయుమ్ నియే” ఎన్ఱాల్ శీఱిక్కైవాఙ్గి “పటత్తు పడుకిఱాన్” ఎన్ఱిరున్దు విడుక్కైక్కు అపాప్పమిఱే యెన్నై.

అప్పడి శొల్లుకై ఈశ్వరనుక్కు శీఱ్ఱత్తుక్కుడలెన్నుమితు లౌకిక న్యాయమ్కొణ్డుశొల్లవేణుమో? తత్త్వదర్శికళాన తిరుమఙ్గైయాழ்వార్ పుణ్ణో(?)క్కిన్ఱనన్తరత్తిలే తామే యరుళిచ్చెయ్తారిఱే యెన్ఱిఱాల్ (శీఱ్ఱముళ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు “ఇన్నమ్-మక్కళ్ తోఱ్ఱక్కుழிతోఱ్ఱువిప్పాయ్కొల్”) ఎన్ఱు ఈశ్వరన్ తన్ స్వాతంత్ర్యత్తాలే సంసరిప్పిక్కిఱానాకచ్చొన్నవిడు కర్మానుగుణమాక సంసరిక్కిఱవాత్మావై సంసారత్తిల్ నిన్ఱుమెడుక్కైక్కు క్కృషిపణ్ణుమ్ప్పరు మవన్ఱిరువుళ్ళమ్ శీఱుకైక్కుడలెన్ఱు నినైత్తు క్షిప్రణప్పమ్ శెయ్తివాక్కైక్కు. అనన్తరత్తిలే, ఇழுవుక్కుడి అవనాకచ్చొల్లుకై నిగ్రహజనకమెన్నుమివ్వర్థత్తై మున్నప్పడి యరుళిచ్చెయ్తతామే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్గళ్.

మూ॥ ౩౭౭ ॥ “శీఱ్ఱముళ్” అను పాశురముకు పైని ఈ విషయమును తామే తెలిపియున్నారు కదా!

“ఈభావిలో నన్ను ద్రోసినది నీవుకాదా!” అని చెప్పటమునదే “నేను చేసియుండనిదానియీతండు చేసినావని చెప్పుచున్నాడే” అని కోపగించుకొని, యీ భావిలోనుండి బయటికితీయక పోవుటకు కారణమగునట్లు, తన కర్మవశమున సంసారమను పాడుగుంటలో పడియుండు వారి తినయందరి చేర్పఁదలచిన కృపాళుండగు సర్వేశ్వరుని “ఇంతకాలముగ నన్ను సంసారములోఁ బడద్రోసి యుంచినవాఁడవు నీవే” అనినట్లయిన కోపమువచ్చి వెనుతీసి అనుభవింప నిమ్మని విడనాడుట కనుకూలమగును కదా!

అవతారిక — ఇట్లు చెప్పుట సర్వేశ్వరునికి కోపముగలుగఁజేయునను విషయమును లౌకిక న్యాయముఁగొని చెప్పవలయునా! తత్త్వదర్శియగు శ్రీ తిరుమంగైయాళ్వారు లింతకుముం దుదహరించిన వాక్యముకు పైవాక్యమున సాయించిరో యున్నారేయని తెలుపుచున్నారు.

(కోపముగల) ఇత్యాది. “ఇన్నమ్ మక్కళ్ తోఱ్ఱక్కుழி తోఱ్ఱువిప్పాయ్ కొల్” అనుతానువ సర్వేశ్వరుండు స్వాతంత్ర్యముచే సంసారమున నుంచిపెట్టుచున్నాడని చెప్పుటయనునది, కర్మానుగుణముగ సంసారములో పడియుండునట్టి యాత్మను అట్టి సంసారమునుండి దరిచేర్చుటకు ప్రయత్నించునట్టి సర్వేశ్వరునికి కోపము గలుగచేయునని తలంచి, యింతకుముందు విన్నపము చేసిన వార్తకుపైని సంసారమును గలుగజేసినవాఁడతండని చెప్పుట వానికి కోపము గలుగచేయునను ఈయర్థము నింతకు ముందు అట్లు సాయించిన తామే తెలిపియున్నారు కదా;

మూ॥ శీఱ్ఱముణ్డానతినాల్ శొల్లుప్పడియెన్నెన్నిల్, అరుళున్, ఆర్తియుమ్, అనన్యగతిత్వముమ్ శొల్లప్పడుకిన్ఱన.

“శీఱ్ఱముళ” ఎన్ఱ పిన్బుమ్ “అకిలుమ్ శెప్పవర్” ఎన్ఱు మున్బుకొన్నగుణత్తై యీశ్వరనుక్కు హేతువై ప్రశ్నోత్తరరూపేణ ప్రకాశిప్పిక్కిఱార్, (శీఱ్ఱమ్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. అతావతు శీఱ్ఱముణ్డానాలే ఈశ్వరన్ తిరువుళ్ళత్తుక్కు శీఱ్ఱముణ్డెన్ఱాల్ పిన్నెయుమ్ ఇవన్ తనక్కు శామల్ తిరుమున్బే శొల్లుమ్పడి యెఙ్గనేయెన్నిల్, అవన్ శీఱ్ఱత్తై సన్నిధియిల్ జీవిక్కవొట్టాత పరదుఃఖాసహిష్ణుత్వరూపైయాన కృపైయుమ్, శీఱ్ఱమ్ కణ్డు వాయ్మూడవొట్టాతపడి కరైయక్షేన్దు శెల్లుకిఱ సంసారార్తియుమ్; శీఱియెడుత్తాలుమ్ వేఱుపుకలిల్లామైయాకిఱ అనన్యగతిత్వముమ్ శొల్లుప్పడి పణ్ణుమెన్నై. ఇత్తిరుమొళియిలే “అడైయావరుళాయెనక్కున్దనరుళే” “తుణియేనిని నిన్నరుళల్లతెనక్కు” “తొణ్డరానవర్క్కిన్నరుళ్ శెయ్వాయ్” ఎన్ఱు పలవిడఙ్గళిలు మవనరుళైయుమ్ “అఞ్జిఙైవార్ మరమ్బోలఞ్జుకిన్ఱేన్” “కాఱ్ఱత్తిడైప్పట్టకలవర్ మనమ్బోలాఱ్ఱత్తుళఙ్గానిఱ్పన్” “పామ్బోడొరుకూరైయిలే పయిన్ఱాపోల్ తాఙ్గాతుళ్ళమ్తళ్ళుమ్” “ఇరుపాడెరికొళ్ళియినుళ్ళెఱుమ్బేపోలుగుకానిఱ్కుమెన్నుళ్ళమ్”. “వెళ్ళత్తిడైప్పట్ట నరియినమ్బోలె

మూ॥ ౩౭౭॥ కోపముకలదని తెలిసినట్లయిన, చెప్పవలసినవి యేవంటివేని, కృపయును, ఆర్తియును, అనన్యగతిత్వమును

అవతారిక—“శీఱ్ఱముళ” అని సాయించినపిమ్మటనున్న “అకిలుమ్ శెప్పవన్” అని మును పుచెప్పిన దానినే మరల చెప్పటకు హేతువును తెలుపుచున్నారు.

“శీఱ్ఱమ” ఇత్యాది. ఇంతకుముందు చెప్పినదానివలన సర్వేశ్వరునికి కోపము గలిగినదియని తెలిసినట్లయిన మరల ఆనియేవార్తను సర్వేశ్వరుని సన్నిధిని చెప్పవచ్చునా? యంటివే. తెలుపుచున్నారు. వాని కోపమును తనసన్నిధియందుండనీయనట్టిదియగు పరదుఃఖాసహిష్ణుత్వరూపమగు కృపయును; కోపమునకు భయపడి నోరుమూసుకొని యుండనీయనట్టిదై సంపూర్ణముగా నుండునట్టిదియునగు సంసారులవిషయమగు నార్తియును, కోపగించుకొని త్రోసివేసినను వేఱొక్కగతి లేకుండుటయను అనన్యగతిత్వమును వీటిఁజెప్పునట్లుచేయుననుట. ఏలయనఁగా ఈతిరుమొళియందు “అడైయావరుళాయెనక్కున్దనరుళే” (తి. మొ ౧౧-౭-౬) (నేను నిన్నులభించునట్లు కృపచేయుము దీనుఁడగు నాకు నీకృపయే యాధారము) అనియు “తుణియేనిని నిన్నరుళల్లతెనక్కు” (తి మొ ౧౧-౫-౫) (నీయొక్క కృపనుతప్ప వేఱొక్కదానిని నమ్మియుండలేను) అనియు “తొణ్డరానవరికిన్నరుళ్ తరువాయ్” (తి. మొ. ౧౧-౫-*) (దాసులయినవారిని కృపతోఁజూచువాడవు) (అనియునిట్లు అనేకతావుల వానికృపను “అఞ్జిఙైవార్ మరమ్బోలఞ్జుకిన్ఱేన్” (తి, మొ౧౧,౫-౧) (యేటివడ్డుననుండు చెట్టువలెనే భయపడుచున్నాడను) అనియు, “కాఱ్ఱత్తిడైప్పట్టకలవర్ మనమ్బోలఆఱ్ఱత్తుళఙ్గానిఱ్పన్ (తి. మొ. ౧౧-౫-౨) (పెద్దగాలితోఁ చిక్కుకొనిన పడవమీదనుండు వారిమనస్సువలెనే తొట్రుపడుచున్నాడను) అనియు. “పామ్బోడొరుకూరైయిలే పయిన్ఱాపోల్ వాఙ్గాతుళ్ళమ్ తళ్ళుమ్” (తి. మొ. ౧౧-౫-౩) (పాముతోఁగూడ ఒక గృహముననున్నట్టు నామనస్సు ధరింపజాలక తడమాడుచున్నది) అనియు, “ఇరుపాడెరికొళ్ళియినుళ్ళెఱుమ్బేపోలుగు

మూ॥ ౩౭౯॥ శీఱినాలుమ్ కాల్కట్టికొళ్ళలామ్పడి యిరుప్పానొరువనై ప్పెఱ్ఱాల్ ఎల్లామ్ శొల్లలామిఱే.

మూ॥ ౩౮౦॥ "కృపయా పర్యపాలయత్" "అరిశినత్తాల్"

లే ఉళ్ళమ్ తుళక్కానిఱ్పన్" ఎన్ఱు పలదృష్టాన్తఙ్గళాలుమ్ తమ్ముడైయ అనన్యగతిత్వత్తైయుమ్ అరుళిచ్చెయ్దారిఱే.

ఇప్పడి అనన్యగతిత్వాదికళ్ ఉణ్డానాలుమ్ అవనుక్కు శీఱ్ఱమ్ పిఱక్కుమ్పడి శిలవఱ్ఱై చ్చొల్లలామో వెన్న; అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శీఱినాలుమ్) ఎన్ఱుతొడఙ్గి. అతావతు-శీఱిన కాలత్తిలుమ్ శెన్ఱు తన్నుక్కు విషయమాక్కికొళ్ళుమ్పడి పరమకృపావానా యిరుప్పానొరువనై ప్పెఱ్ఱాల్ నిన్ఱ నిలైయెల్లామ్ శొల్లలామిఱేయెన్ఱు.

శీఱినదశైయిలుమ్ కాల్కట్టికొళ్ళలాయిరుక్కుమ్పడిక్కు ప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్, (కృపయా పర్యపాలయత్ అరిశినత్తాల్) ఎన్ఱు. అతావతు - "సతంనిపతితంభూమౌ శరణ్యశ్శరణాగతమ్। వధార్హమపికాకుత్స్థః కృపయా పర్యపాలయత్" ఎన్ఱు అపరాధత్తిన్ కనత్తాలే బ్రహ్మాస్త్రత్తుక్కు లక్ష్యమాయ్ ఎల్లా ప్పోకలిడత్తాలుమ్ వన్దు తిరువడికళిలే విழున్ద కాకత్తై కృపైయాలే రక్షిత్తారాకైయాలుమ్; "అరిశినత్తాలీన్ఱ తాయకఱ్ఱిడినుమ్ మఱ్ఱవళ్ తన్ అరుళ్ నినైన్దే యழுమ్ కుழவియతువే పోన్ఱిరున్దేన్" ఎన్ఱు పెరుమాళ్ తిరుమొழியిలే వన్ద పెఱ్ఱ

మూ॥ ౩౭౯॥ కోపించుకొనినను, కాళ్లుపట్టుకొనుటకుఁ దగినట్లు యుండువానిని లభించినట్లయిన, అన్నియును చెప్పవచ్చును కదా!

మూ॥ ౩౮౦॥ "కృపయా పర్యపాలయత్" "అరిశినత్తాల్" వీటిననుసంధించుకొనునది.

కొనిఱ్కుమ్ మెన్నుళ్ళమ్" (తి. మొ. ౧౧-౮-౩) (రెండుతీరములుగలదై బగదలోపడి కష్టపడుచుండు చీమవలెనే నాహృదయము కష్టపడుచున్నది) అనియు, "వెళ్ళత్తిడైప్పట్టనరియొప్పాలేయుళ్ళమ్ తుళక్కానిఱ్పన్" (తి. మొ. ౧౧-౮-౬) (ప్రవాహములో కొట్టుకొనిపోవు గోమాయువు మృగముల సమూహమువలెనే నామనస్సు తొట్రుపడుచున్నది) అనియు నిట్లు అనేకదృష్టాంతములను చూపించుచు తనయొక్క యాతురతను అనన్యగతిత్వమునున్ను తెలిపియున్నారు గదా!

అవతారిక:—ఇట్లు అనన్యగతిత్వాదులున్నప్పటికిన్ని వానికి కోపమువచ్చునట్టి వార్తలను చెప్పవచ్చునా? యంటివేని, తెలుపుచున్నారు.

(భయపడినను) ఇత్యాది. కోపమువచ్చిన సమయమునను న్ను అట్లు కోపింపబడినట్టి వారు పోయి, శ్రీపాదముల నాశ్రయించినట్లు పరమకృపాళువగు వానిని లభించినట్లయిన, తలంచినటుల అన్నింటిని చెప్పవచ్చునుగదా!

అవతారిక:—కోపమువచ్చిన సమయమునను పోయి శ్రీపాదముల నాశ్రయింప వచ్చుననుటకుఁ బ్రమాణముఁ జూపించుచున్నారు,

(కృపయా) ఇత్యాది. అనఁగా "సతంనిపతితంభూమౌ శరణ్యశ్శరణాగతమ్। వధార్హమపి కాకుత్స్థః కృపయా పర్యపాలయత్" అన్నటుల అపరాధమును సంపూర్ణముగా నొనర్చి బ్రహ్మాస్త్రమునకు విషయమై బయట యెచ్చటను రక్షించువారిఁ గానక; వచ్చి శ్రీపాదములను శరణుజొచ్చిన కాకాసురుని కృపతో చూచి రక్షించినారు) అనియు, "అరిశినత్తాలీన్ఱ తాయకఱ్ఱిడినుమ్ మఱ్ఱవళ్ తనరుళ్ నినైన్దేయழுమ్ కుழవియదువే పోన్ఱిరున్దేన్" (పె. తి. ౫.౧.౧పా) అనఁగా బిడ్డ

తాయానవళ్ ఇతు శెయ్త తీమ్మైకణ్డు ఆర్న్దుపోకవేణ్డుమ్ శిత్తత్తైయుడైయవళాయ్ క్కొణ్డు కిట్టవరవొట్టామల్ తళ్ళివిట్టాలుమ్ వేఱుపోక్కడియత్తు శిఱియొడుత్తైక్కిఱ వళుడైయ ముకత్తై దక్కత్తైయే నినైత్తు, అఴుతుకొణ్డు త్తొఴువిక్కొళ్ళుమ్ కుఴవిపోలే, ఎన్నపరాధత్తైక్కణ్డు అరుళ వారాతపడి దేవర్ తళ్ళివిడప్పార్క్కిలుమ్, తిరువడికళల్లదు వేఱుపోక్కడియేఱ్కిల్లైయెన్ఱు శ్రీకుల శేఖరప్పెరుమాళరుళిచ్చెయ్కైయాలుమ్, ''శినత్తినాలుమ్ శెత్తైక్కిత్తికొళ్ళలామ్పడి యిరుప్పా నొరువన్'' ఎన్నుమిడమ్ సిద్ధమ్మైన్గై. ఇప్పడి ఆళ్వారరుళిచ్చెయ్తి ఇదర్థత్తై, ''నిరాసకస్యాపి న తావదుత్సహే మహేశ హాతుం తవ పాదపఙ్కజమ్। రుషా నిరస్తోఽపి శిశుస్తనన్ధయో న జాతు మాతుశ్చరణౌ జిహాసతి'', ఎన్ఱు ఆళవన్దారరుళిచ్చెయ్తారిఱే.

ఆక ఇవ్వళవుమ్ ''భయాభయఙ్గళిరణ్డుమ్ మాఱాడిల్లాత్తైయే సిద్ధిక్కుమ్'' ఎన్గి అతిల్ మేల్ వన్ద శఙ్కాపరిహారఙ్గళ్ పణ్ణప్పట్టతు.

లు వుట్టుటకై వరములను సంపాదించుకొనినట్టి కన్నతల్లియయినది బిడ్డ చేసినతప్పును చూచి కోపించుకొనినదై దగ్గరకు చేరనీయక నెట్టివేసినను, వేఱొక్కగతిలేనందున కోపించుకొనిన తల్లియొక్కముఖమువంకనే చూచుచు యేడ్చుచు తల్లికాళ్ళను చుట్టుకొనునట్టి బిడ్డవలెనే నాయపరాధములఁజూచి దగ్గరకురానీయకుండ దేవరవారు త్రోసివేసినను దేవరవారి శ్రీపాదములుతప్ప నాకు వేఱొక్కగతిలేదని శ్రీకులశేఖరాళ్వారులానతిచ్చియున్నందునను సర్వేశ్వరుఁడు కోపించియున్నవాఁడయినను శ్రీపాదముల నాశ్రయించుట కనుకూలమైనవాఁడని సిద్ధమగుచున్నది.

ఇట్లు ఆళ్వారులు సాయించినట్టి యీయర్థమునే ''నిరాసకస్యాపి నతావదుత్సహే మహేశ హాతుం తవ పాదపఙ్కజమ్। రుషానిరస్తోఽపి శిశుస్తనన్ధయో నజాతు మాతుశ్చరణౌజిహాసతి'' (స్తో.ర-౨౬-శ్లో) అను శ్లోకమున శ్రీయాళవందారులును కృపచేసియున్నారు కదా!

కావున ''భయాభయములు మారినచో, తెలివిమాలినతనమే సిద్ధించును'' అను చోద్యముపై వచ్చిన శంకలు పరిహరింపఁబడినవి.

గద్య॥ఇది, శ్రీకృష్ణానద్యుత్తరవాహినీతీరస్థ బధవిరామక్షేత్రాపరనామక శ్రీవైకుంఠ పురవాస్తవ్య, శ్రీమదలర్మేల్మంగాసమేత శ్రీవేఙ్కటేశ్వరసన్నిధ్యధ్యాపక కైఙ్కర్య ధురంధర, శ్రీమద్వాధూలదేశిక కోయిల్ కందాడై అప్పన్ ప్రణతార్తి హరాచార్య కృపాపాత్ర, శ్రీపేరరుళాళ రామానుజయతివర పరమాను గ్రహసమధిగత సకల విశిష్టాద్వైత సిద్ధాంత సంప్రదాయగ్రంథ తత్త్వార్థ,వాధూల కులతిలక వేంకటాచార్యరంగమాంబాతనూజ, కావ్యరత్న, వేదాన్తరత్న, వేదాన్తతీర్థ, వేదాన్తవాచస్పతీ త్యాద్యనేక బిరుదాలంకృత, గీర్వాణాంగ్ల ద్రవిడాంధ్రీ శుద్ధమాగధ్యవస్థాది ద్వాదశభాషావిశారద శ్రీమదాంధ్రీ శ్రీభాష్యాది గ్రంథకర్త కందాడై. శేషాచార్య ప్రణీతంబగు శ్రీవచనభూషణాంధ్రీవ్యాఖ్యానమున తృతీయప్రకరణము.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

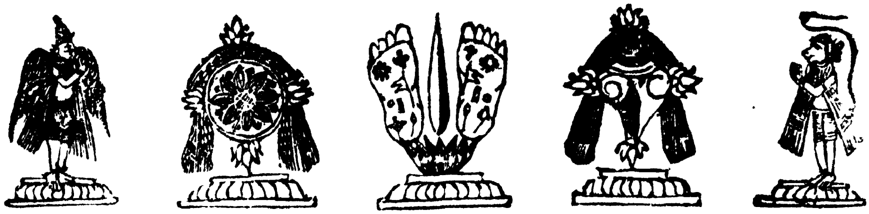

శ్రీపిళ్ళైలోకాచార్యర్ తిరువడికళే శరణమ్.

పెరియజీయర్ తిరువడికళే శరణమ్.

శ్రీవచన భూషణము

సాంధ్ర ద్రావిడ వ్యాఖ్యానమ్.

చతుర్థ ప్రకరణము.

మూ॥ ౩౮౧॥ త్రిపాద్విభూతియిలే

ఇని, "భగవద్గుణానుసన్ధాన మభయహేతు" ఎన్ఱు కీழరుళిచ్చెయ్దత్తై విశదీకరిక్కైక్కాగవుం, ఈశ్వరన్ ఇవ్వాత్మజ్జీవనత్తుక్కుప్పణ్ణుమ్ కృషిపరమ్పరైగళై యరుళిచ్చెయ్గిఱార్, (త్రిపాద్విభూతియిలే) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. "త్రిపాదస్యామృతందివి" ఎన్గైయాలే నిత్యవిభూతిగ్గు త్రిపాద్విభూతి యెన్ఱుక్కుడవతిఱే. ఇతినుడైయ త్రిపాత్త్వస్థాన్ పలవడియాక నిర్వహిక్కలాయిరుక్కుమ్. ఎజ్ఙనేయెన్నిల్; "పాదోస్యవిశ్వాభూతాని త్రిపాదస్యా మృతం దివి" ఎన్ఱు ఇన్ద విభూతియిల్ ఎల్లాభూతఙ్గళు మిదుక్కు నాలత్తొన్ఱిన్నుమ్బడి అల్పమాయిరు

మూ॥ ౩౮౧॥ త్రిపాద్విభూతియందు అనఁగా శ్రీవైకుంఠమునందు

అవతారిక:—"భగవద్గుణానుసంధాన మభయహేతువు" అని యింతకుముందు చెప్పినదానిని విశదపఱచుటకుగాను సర్వేశ్వరుండీయాత్మ యుజ్జీవించుటకుఁగాను చేయునట్టి ప్రయత్నములఁ దెలుపుచున్నారు.

(త్రిపాద్విభూతియందు) ఇత్యాది. "త్రిపాదస్యామృతందివి" అను శ్రుతివాక్యమున నిత్యవిభూతి త్రిపాద్విభూతియని కదా చెప్పఁబడినది. ఇదిమూడుపాదములు గలది యనువిషయము అనేకవిధములుగాను నిరూపింపఁదగినదిగానుండును. అది యెట్లనిన, "పాదోఽస్యవిశ్వాభూతాని త్రిపాదస్యామృతందివి" అనఁగా సమస్తభూతములును దీనికి నాల్గింటిలో నొక్కభాగ మనఁదగినటుల స్వల్పమైయుండును. పరమాకాశమునసుండు నాని నిత్యవిభూతి "త్రిపాత్" అనఁబడుచు

మూ॥ పరిపూర్ణానుభవమ్ నడవానిఱ్క,

క్కుమ్; పరమాకాశత్తిలకనుడైయ నిత్యమానవిభూతి త్రిపాత్తెన్నప్పడి మున్మడజ్గాయిరుక్కుమ్; ‘‘ఇన్దవిభూతిద్వయము విషయమాన పాదశబ్దముమ్ త్రిపాచ్ఛబ్దముమ్, అల్పత్వమహత్వజ్గళుక్కు ఉపలక్షణ మిత్తనైయొఴియ పరిచ్ఛేదపరమన్ఱు; లీలావిభూతియిలణ్డజ్గళ్ తానే అసజ్ఖ్యేతజ్గళాయిఱే యిరుప్పదు’’ ఎన్ఱు దీపప్రకాశత్తిలే జీయరరుళిచ్చెయ్ కైయాలే, ఇవ్విభూతియిల్ కార్యరూపప్రదేశత్తైప్పఱ్ఱి, పరమాకాశత్తిల్ నిత్యవిభూతి మున్మడజ్గాయిరుక్కుమెన్నవుమామ్. అన్ఱిక్కే, ‘‘దివి’’ ఇత్యప్రాకృత స్థానముచ్యతే, త్రిపాత్త్వఞ్చ అప్రాకృతైర్భోగ్య భోగోపకరణ భోగస్థానవిశేషైర్వా భూషణాస్త్రాదిరూపేణ జగదన్తర్గతవస్త్వభిమానిభిర్నిత్యైర్భగవదనుభవమాత్రపరైర్నిత్యసిద్ధైర్ముక్తైశ్చాత్మభిర్వా సమ్భవతి ’’ ఎన్ఱు శ్రుతప్రకాశికైయిలే భట్టరరుళిచ్చెయ్తపడియె అప్రాకృతమాయిరుప్పదొరు భోగ్యవిశేషజ్గళ్ భోగోపకరణ విశేషజ్గళ్ భోగస్థానవిశేషజ్గళాకిఱ మూన్ఱంశజ్గళోడే కూడియిరుక్కైయాలే యాతల్, అస్త్రభూషణాధ్యాయత్తిల్పడియే భూషణాస్త్రాదిరూపత్తాలే జగదన్తర్గతవస్త్వభిమానికళాన నిత్యరుమ్, కేవలభగవదనుభవపరరాయిరుక్కుమ్ నిత్యరుమ్, ముక్తరుమాయ్ ఇప్పడి మూన్ఱంశమాయిరుక్కుమాత్మాక్కళ్ యుడైత్తాకైయాలే యాతల్ త్రిపాత్తెన్నవుమామ్. అక ఇప్పడి లీలావిభూతియిల్ అత్యన్తవ్యావృత్తైయాకైయాలే నిరతిశయ సుఖావహమాన నిత్యవిభూతియిలే. (పరిపూర్ణానుభవమ్ నడవానిఱ్క) నిత్యము కలోడే కూడియిరున్దు ఓరొన్ఱె నిరతిశయానన్దజనకమాన స్వరూప

మూ॥ పరిపూర్ణానుభవము జరుగుచున్నను,

మూడువంతులు పెద్దదిగానుండును. ఈ విభూతులను రెండింటిని పాదమనియు త్రిపాత్తనియును చెప్పుట ఒక్కదానికంటెను వేఱొక్కదానికిఁగల హెచ్చుతక్కువలను తెలియఁజేయునది గాని, యిది యింతమాత్రమనెడి యొకవిధమైన కొలతను తెలుపునది కాదు. ‘‘లీలావిభూతిలో నండములే యనేకములుగానున్నవి’’ అని దీపప్రకాశికయందు జీయర్ సాయించియుండుటచే ఈవిభూతియందు కార్యభూతమగు ప్రదేశమునుబట్టి పరమాకాశమున నిత్యవిభూతి మూడంతలుండుననియును చెప్పవచ్చును. ఇంతియె కాక; పైశ్రుతియందుండు ‘‘దివి’’ అనుశబ్దము అప్రాకృతమగు స్థానమును తెలుపునది. ఇచట మూడింతలనుట అప్రాకృతములగు భోగ్యభోగోపకరణ భోగస్థానవిశేషములనుబట్టిగాని భూషణాస్త్రాదిరూపజగదంతర్గతవస్త్వభిమానదేవతలగు నిత్యులను, భగవదనుభవమాత్రపరులగు నిత్యసిద్ధులను, ముక్తాత్మలనన్నుఁటికాని యుండవచ్చును’’ అని శ్రుతప్రకాశికయందు శ్రీసుదర్శనభట్టర్ వారు సాయించినట్లు, అప్రాకృతములగు భోగ్యవిశేషములు, భోగోపకరణవిశేషములు, భోగస్థానవిశేషము అను మూఁడు అంశములతోఁ గూడియుండుటనుబట్టికాని, అథవా, అస్త్రభూషణాధ్యాయమునఁజెప్పియున్నట్లు, భూషణాస్త్రాదిరూపమున జగత్తులోనుండు వస్తువుల కభిమానిదేవతలగు నిత్యులును, కేవలము భగవదనుభవపరులుగానుండు నిత్యులును, ముక్తులును ఇవ్విధమున మూఁడు అంశములతోఁ గూడియుండుటనుబట్టి కాని త్రిపాత్తని చెప్పవచ్చును. ఇట్లు లీలావిభూతికంటెనున్న ఎక్కువవిలక్షణమయినదియగుటచే నిరతిశయసుఖమున కాస్పదమయినట్టి నిత్యవిభూతియందు పరిపూర్ణానుభవము జరుగుచుండఁగా, అనఁగా నిత్యులతోను ముక్తులతోనున్ను కూడియుండి ఓక్కొక్కటియే నిర

మూ॥ అతు ఉణ్ణతురుకాట్టాతే, దేశాన్తరగతనానపుత్తిరన్ పక్కలిలే పితృహృదయమ్ కిడక్కుమాపోలే,

రూపగుణ విభూతికళ్లెల్లావఱ్ఱైయుమ్ యుగపదేవానుభవిక్కైక్కు యోకిబు పరిపూర్ణానుభవమ్ అచ్ఛిన్నమాయ్ చ్చెల్లానిఱ్కవెన్ఱై. (అతుణ్ణతురుకాట్టాతే) అతావతు- అప్పోతైప్పోతు వడివు ఇట్టు మాఱినాల్పోలే పుతుక్కణిత్తు వరప్పణ్ణుమత్ అనుభవమొన్ఱుమ్ తడిక్కల్ తోన్ఱాతే యెన్ఱై. (దేశాన్తరగతనాన పుత్తిరన్ పక్కలిలే పితృహృదయమ్ కిడక్కుమాపోలే. సంసారికళ్ పక్కలిలే తిరువుళ్ళమ్ కుడిపోయ్) అతావతు-అనేకపుత్తిరర్కళిల్ వైత్తుక్కొణ్డు ఒరువన్ స్వకర్మానుగుణమాక దేశాన్తరమే పోనాల్, మఱ్ఱుళ్ళాన పుత్తిరరుమ్ తానుమాయిరున్తు జీవియానిఱ్కచ్చెయ్తేయుమ్, "ఇవర్కళోపాతి అవనుమ్ కూడియిరున్తు వాఴప్పెఱ్ఱిలనే" ఎన్ఱు, దేశాన్తరగతనాన అన్తపుత్తిరన్ పక్కలిలే పితావినుడైయ హృదయమ్ కిడక్కుమాపోలే, నిత్యముక్తరుమ్ తానుమ్ కూడియిరున్తు వాఴచ్చెయ్తే, "ఇబ్భోగత్తిల్ ప్రాప్తియుణ్డాయిరుక్క ఇచ్చేతనర్ ఇత్తై యిఴన్తు కిడప్పతే!" ఎన్ఱు దేశాన్తరస్థరాన సంసారికళ్ పక్కలిలే తిరువుళ్ళమ్ నేరాకప్పోయెన్ఱై. (ఇవర్కళైప్పిరిన్దా లాఱ్ఱమాట్టాతే) అతావతు- సంహృతి సమయత్తిల్, ప్రాప్తియుణ్డాయిరుక్క, నిత్యవిభూతియిలే ఇస్సంసారి చేతనరైప్పిరిన్తు తానిరుక్కుమళవిల్ పుత్తిరపౌత్రాదికళోడే జీవిత్తవన్ అవర్కళై యిఴన్తు తనియనానాప్పోలే "సఏకాకీ

మూ॥ అనుభవించినది తెలియరాక దేశాంతర గతుడైన, పుత్రునిపై తండ్రిమనస్సు పోవునట్లు

తిశయానందమును గలుగజేయునట్టి స్వరూప, రూప, గుణ, విభూతులనన్నింటిని యేకకాలమున ననుభవించుటయను పరిపూర్ణానుభవము నిరాటంకముగా జరుగుచుండఁగా ననుట.

(అనుభవించుచున్నది తెలియకుండ) అనఁగా అప్పటికప్పుడు ఉన్నట్టిగుర్తునుంచి మారునట్టిది వలె నేక్రొత్తక్రొత్తగావచ్చునదియగు అనుభవమొకట్టియును ఉన్నటుల తెలియరాకుండ యనుట. అదియెటువలెననిన, దేశాంతరమునకుఁబోయిన పుత్రునివిషయమున తండ్రియొక్కమనస్సుపోవునటుల సంసారులవిషయమున మనస్సుపోయి, అనఁగా ననేకపుత్రులలో నొక్కండు తనకర్మప్రకారము దేశాంతరమునకు పోయినచో, తక్కినపుత్రులున్ను తానున్ను జీవించుచున్నను "వీరివలె నే వాఁడున్ను సుఖముగానుండు యోగమున్నను, దానిని పోగొట్టుకొని తిరుగుచున్నాడే?" యని ఇట్లుదేశాంతరమునకుఁజనిన పుత్రునివిషయమున తండ్రియొక్కమనస్సు పోవునటుల, నిత్యులతోను, ముక్తులతోనున్ను చేరి సుఖముగానున్నను, "ఇట్టిభోగము ననుభవించుటకు ప్రాప్తియున్నప్పటికిన్ని, ఈ చేతనులు దీనిఁబోగొట్టుకొని యుంటున్నారే!" యని ఇట్లు దేశాంతరముననుండు సంసారులగు చేతనుల విషయమున మనస్సుపోయినదై యనుట.

(వీరినివదలియుండజాలక) యనఁగా, ప్రళయసమయంబున వీరితో చేరియుండుటసంభవమైనను, నిత్యవిభూతియందీసంసారులను వదలి తానుండునప్పుడు, పుత్రపౌత్రాదులతోఁజేరి జీవించినవాఁడు వారిని వదలి యొంటరిగానుండజాలనటుల, "సఏకాకీనరమేత" (ఒంటరిగానుండుటచే సుఖింపకపోయెను) అన్నట్లు అట్టి వియోగమును సహింపఁజాలక యనుట.

మూ॥సంసారికళ్ పక్కలిలే తిరువుళ్ళమ్ కుడిపోయ్, ఇవర్కళైప్పిరిన్దాలాఱ్ఱ మాట్టాతే, ఇవర్కళోడే కలన్దు పరిమాఱుకైక్కుక్కరణకళేబరఙ్గళైక్కొడుత్తు, అవఱ్ఱైక్కొణ్డు వ్యాపరిక్కైక్కీడాన శక్తివిశేషఙ్గళైయుమ్ కొడుత్తు,

నరమేత’’ ఎన్గిఱపడియే అవ్విశ్లేషమ్ సహిక్కమాట్టాతే యెన్గై. సంసృతరాయ్క్కిడక్కుమళవిలుమ్ ఇవర్కళై చ్చరీరమాకక్కొణ్డు తాన్ శరీరియా యిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, అత్తై యఱుకలవియాక నినైయాతే, కరణకళేబరసహితరాయ్ అవర్కళ్ వర్త్తిక్కిఱకాలత్తిల్ అన్తరాత్మతయా ప్రవృత్తినివృత్తికళై నిర్వహిత్తుక్కొణ్డిరుక్కై ముతలానవఱ్ఱై ఇవర్కళోట్టై క్కలవియాకవుమ్; ఇవర్కళ్ కరణకళేబర విధురరాయ్ అచిద్విశిష్టరాయ్క్కిడక్కత్తాన్ నిత్యవిభూతియిలేయిరుక్కుమిరుప్పు ఇవర్కళైప్పిరిన్దిరుక్కుం విశ్లేషమాకవుమ్ అవన్ నినైత్తిరుక్కైయాలే (ఇవర్కళైప్పిరిన్దాల్) ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవర్కళోడే కలన్దు పరిమాఱుకైక్కు క్కరణకళేబరఙ్గళైక్కొడుత్తు) అతావతు అన్తరాత్మతైయాలుమ్ అవతారార్చావతారఙ్గళాలుమ్ ఇవర్కళోడే కలన్దు పరిమాఱుకైక్కుఉపాయ "విచిత్రా దేహసమ్పత్తిః" ఇత్యాదిపడియే స్వచరణకమల సమాశ్రయణోపకరణమాన కరణకళేబరఙ్గళై దయమానమనావాయ్ క్కొడుత్తతై. (అవఱ్ఱైక్కొణ్డు వ్యాపరిక్కైక్కీడాన శక్తివిశేషఙ్గళైయుమ్ కొడుత్తు) అతావతు అన్దక్కరణ కళేబరఙ్గళైక్కొణ్డు అఱియవేణ్డుమవఱ్ఱై యఱిన్దు శెయ్యవేణ్డుమవఱ్ఱై చ్చెయ్తు తవిరవేణ్డుమవఱ్ఱై త్తవిర్న్దు, ఇప్పడి వ్యాపరిక్కైక్కీడాన చిచ్ఛక్తి ప్రవృత్తిశక్తి నివృత్తిశక్తికళాకిఱ శక్తివిశేషఙ్గళైయుమ్ కొ

మూ॥సంసారమునను౦డువారి విషయమున మనస్సుపోయి, వారిని విడనాడి యుండజాలక, వారితోఁ జేరియుండుటకుగాను వారికి దేహేంద్రియముల నొసంగి, వాటిఁగొని ప్రయత్నించుటకుఁ గావలసిన శక్తినిన్ని యొసంగి,

సంహారకాలమునను వీరలను శరీరముగాఁగొని తాను శరీరిగానున్నప్పటికిన్ని, దానిని కలయికగా నెన్నక, కరణకళేబరములతోఁ గూడియుండువారయియున్నప్పుడు వారికంతరాత్మగానుండి వారిప్రవృత్తి నివృత్తులను నిర్వహించుకొనిపోవుట మొదలగువాటిని వీరితోఁగల సంశ్లేషమునుగాను, వీరు కరణకళేబరములులేనివారై అచిత్తువలె పడియుండఁగా, తాను నిత్యవిభూతిలో(పరమపదమున) వేంచేసియుండుట యనునది వీరినుండి విశ్లేషముగాను వాఁడుతలంచి యుండుటంజేసి (వీరిని విడిచినట్లైన) అని సాయించినారు.

వీరితోఁ జేరి ప్రవర్తించుటకుగాను శరీరేంద్రియముల నిచ్చెననఁగా— అంతరాత్మగానుండుటం జేసియును, రామకృష్ణాద్యవతారములవలనను, అర్చావతారమువలనను వీరితోఁ జేరి ప్రవర్తించుట కనుగుణముగ "విచిత్రా దేహసంపత్తిః" అన్నట్లు తన పాదపద్మముల నాశ్రయించుటకు సాధనభూతములగు శరీరేంద్రియములను దయతో నొసంగి యనుట.

వాటింగొని వ్యవహరించుట కనుకూలములగు శక్తివిశేషములనిచ్చి యనఁగా— ఆశరీరేంద్రియములఁగొని తెలిసికొనవలసినవాటిఁ దెలిసికొని, చేయవలసిన వాటింజేసి, త్యజింపవలసిన వాటిఁ ద్యజించి యువ్విధమున వ్యవహరించుటకుఁగావలసిన జ్ఞానశక్తి, ప్రవృత్తిశక్తి నివృత్తిశక్తులనఁబడు శక్తివిశేషములనున్ను ఒసంగి యనుట.

మూ॥ కణ్ కాణనిఱ్కిల్ ఆకాదెన్ఱు విలక్కవర్కళైన్ఱు కణ్ణుక్కుత్తోర్ఱాతపడి, ఉఱఙ్గుకిఱప్రజైయై త్తాయ్ ముతుకిలే యణైత్తుక్కొణ్డు కిడక్కుమాపోలే, తానతీన్ద్రసమ్బన్ధమే హేతువాకవిడమాట్టాతే, అకవాయిలే యణైత్తుక్కొణ్డు,

ఈఙ్కుటైన్ఱు. (కణ్ణాణనిఱ్కిలాకాదెన్ఱు విలక్కవర్కళైన్ఱు కణ్ణుక్కుత్తోర్ఱాతపడి) అతావతు యిత్తనై యుమ్ శెయ్తు స్వామిత్వప్రాప్తిలోర్ఱ ఇవర్కళ్ కణ్ణుక్కు విషయమాయ్ నిఱ్కిల్, ,,త్వం మే'' ఎన్ఱాల్ సహియామల్ ,,అహమ్మే'' ఎన్నుమ్ స్వతంత్రరాకైయాలే, ,,ఎన్ఱల్ కణ్ముకప్పిల్ నీయొరుకాలుమ్ నిఱ్కక్కడవైయల్లై'' ఎన్ఱు తిరువాణైయిట్టు నిషేధిప్పర్కళైన్ఱు నినైత్తు ,,నచక్షుషాపశ్యతికశ్చనైనమ్'' ,,కట్కిలి'' ఎన్ఱుమపడియే ఇవర్కళ్ కణ్ణుక్కొరుకాలముమ్ విషయమాకాతపడి యెన్ఱై.

(ఉఱఙ్గుకిఱప్రజైయైత్తాయ్ ముతుకిలే యణైత్తుక్కొండు కిడక్కుమాపోలే తానతీన్ద్ర సమ్బన్ధమే హేతువాక అకవాయిలే యణైత్తు) అతావతు తన్నై యఱియుమ్ తాయైయుమఱియాతే కిడన్దురఙ్గుకిఱ ప్రజైయై వత్సలైయానవళ్ తానతీన్ద్రరక్ష్యరక్షకభావ సమ్బన్ధముడైయాక ముతుకిలే యణైత్తుక్కొణ్డు కిడక్కుమాపోలే, అనాదిమాయయాసుప్తరాయ్ స్వపరస్వరూపఙ్గళిరణ్డైయుమ్ అఱియామల్ కిడక్కిఱ ఇచ్చేతనరై, శేషియాన తానతీన్ద్ర రక్ష్యరక్షకసమ్బన్ధమే హేతువాక విడక్షమానన్ఱిక్కే ,,యఆత్మనితిష్ఠన్'' ఎన్ఱుమపడియే అంతరాత్మత్వేనఇవర్కళై స్పర్శిత్తుక్కొణ్డు.) అకవాయిల్

మూ॥ కంటికి గానవచ్చినట్లయిన, నిర్బంధించి నిషేధించుదురని తలంచి, కంటికిఁ గానరాకుండ, నిద్రించునట్టి బిడ్డను తల్లి వీపున నెక్కించుకొని పోవునట్లు, తనకు తెలిసిన సంబంధమునే హేతువుగాఁగొని విడవకుండ, అంతరాత్మ గానుండి

కంటికిఁగానవచ్చునట్లుండిన, నిర్బంధించి నిషేధించుదురని కంటికిఁ గానఁబడకుండ అనఁగా—ఇంతచేసియు, స్వామియని తెలియునట్లు వీరికంటికిఁ దెలియునట్లుండినచో 'నీవు నావాడవు' అన్నట్లయిన, సహింపక ,,నేను నావాడను'' అనునట్లు స్వతంత్రులగుటంజేసి మాకెదురుగ నీవెన్నడును నిలువకూడదని నిర్బంధించి నిషేధింతురనితలంచి, ,,నచక్షుషా పశ్యతికశ్చనైనమ్'' అనియు (కట్కిలీ) అనియును చెప్పియున్నట్లు వీరికంటికెన్నఁడును గానఁబడకయునుట.

నిద్రించునట్టి బిడ్డను తల్లి వీపున పడుకోబెట్టుకొనునట్లు తానెఱింగిన సంబంధమే హేతువుగానెంచి వదలక వారితోఁగూడయుండి అనఁగా = తననున్ను తల్లినిన్నెఱుంగక, పడి నిద్రపోవుచుండుబిడ్డను వత్సలయగుతల్లి తానెఱింగియుండునట్టి రక్ష్యరక్షకసంబంధము మూలముగ వీపున పండుకోపెట్టుకొనునట్లు అనాదియగు అజ్ఞానము మూలముగ నిద్రపోవుచుండి (అజ్ఞానములోపడియుండి) స్వపరస్వరూపము లొక్కటియును తెలియనివారైయుండునట్టి యీచేతనులను శేషియగు తానెఱింగిన రక్ష్యరక్షకసంబంధము మూలముగ వారిని విడనాడుట కసమర్థుండై ,,యఆత్మనితిష్ఠన్'' అని చెప్పియున్నట్లు అంతరాత్మగాను వీటిలో సంబంధించి యుండువాడై యనుట.

మూ॥ అఱ్చియిల్ తుడర్చ్చినన్నై విడాతే, సత్తైయైనోక్కి ఉడనే కేడనాయ్ ఇవర్ కళ్ సత్కర్మజ్గళిలే ప్రవర్తిక్కుమ్బోతు మీట్కమాట్టాతే, అనుమతిదానత్తైప్పణ్ణి ఉదాసీననైప్పోలే యిరున్దు

తుడర్చ్చినన్నై విడాతే సత్తైయైనోక్కి) అతావతు వొరువనుడైయ ఆభరణత్తై ఒరువనపహరిత్తాల్ ఉడైయవనాయ్ వైత్తు ఉడైమైయై యిళన్దవనే తన్నతెన్ఱు మిడఱ్ఱాల్ గ్రహిప్పలనాళుమ్ తుడర్న్దు పోన్దాల్ పిన్బు వ్యవహారత్తిల్ విజయహేతువాక నిఱ్కుమిఱే అప్పడియే "అనుభవవిభవాత్" ఎన్గిఱ చేతనరుడైయ అఱ్చియిలుమ్ "నమ్మతు" ఎన్ఱు మిడఱ్ఱాల్ గ్రహిత్తు పరిగ్రహిక్కైక్కు పోరుకైయుం తుడర్చ్చి ప్రబలమెన్ఱు నినైత్తు, అంతరాత్మతయావస్థితనాన తానే ఇవర్కళ్ యిరుక్కుమ్ కాలమ్ కైవిడాతే ధారకనాయ్ కొణ్డు ధార్యభూతరాన ఇవర్కళ్ సత్తైయైయే నోక్కి యెన్నై. (ఉడన్ కేడనాయ్) అతావతు ఇప్పడి సత్తాధారకతయా స్వర్గ నరకప్రవేశాది సర్వావస్థైయిలుమివర్కళుక్కు తుణైయాయ్ప్పోరుకై (ఉడన్ కేడన్) ఎన్బతు ఇవన్ కేడు తన్ కేడాయిరుక్కుమవనై యిఱే. (ఇవర్కళ్ సత్కర్మజ్గళిలే ప్రవర్తిక్కుమ్బోతు మీట్కమాట్టాతే యనుమతిదానత్తైప్పణ్ణి ఉదాసీననైప్పోలేయిరున్దు మీట్కైక్కిడమ్ పార్త్తు) అతావతు "ఆదావీశ్వరదత్తయైవ పురుషః స్వాతంత్ర్యశక్త్యాస్వయం తత్తద్జ్ఞాన చికీర్షణ ప్రయతనాన్యుత్పాదయన్వర్తతే" ఎన్గిఱపడియే అడియిలే తాన్ కొడుత్త జ్ఞాతృత్వరూప స్వాతంత్ర్యశక్తియాలే స్వరుచ్యనుగుణమాక ప్రవృత్తికళైప్పణ్ణిక్కొణ్డు పోరుకైక్కు యోగ్యరాన ఇచ్చేతనర్ దుర్వాసనాబలత్తాలే పాపకర్మజ్గళిలే

మూ॥ (దూరమునుండి) పాలించుటకంటెను కూడయుండుట మంచిదని విడువకుండ, కాపాడుకొనుచు సహాయభూతుండై, వీరు అసత్కర్మములయందు ప్రవర్తించునప్పుడు వీరిని నిరోధింపక అనుమతినొసంగి ఉదాసీనులవలెనుండి

ఒక్కని యాభరణమును వేఱొక్కఁడు అపహరించినట్లయిన, సొంతగాడై యాభరణమును పోగొట్టుకొనినవాఁడు తనదియని తెలియునటుల, అనేకదినములుగ పోరాడుచుపోయినచో తరువాత వ్యవహారమున జయహేతువుగా నుండును కదా! అట్లె "అనుభవవిభవాత్" (అనుభవమును బట్టి నేనేస్వతంత్రుండను) అనునట్టి చేతనులను సూక్ష్మముగానుండి పరిపాలించుటకంటె మనదనెడి విషయము తెలియునట్లుపట్టుపట్టి వారితోఁగూడయుండుటయే ప్రబలమని తలంచి అంతరాత్మగానుండునట్టి తాను వీరిని ఒకప్పుడున్ను విడనాడక. ధారకుండయి ధరింపఁబడువారగు వీరిసత్తను చెడిపోకుండ కటాక్షించియుండుట.

సహచరుండై యనఁగా—ఇట్లు సత్తను కాపాడువాఁడుగాను స్వర్గనరక ప్రవేశాదిరూపములగు సమస్తావస్థలయందును వీరికి సహాయభూతుఁడుగానుండుట. ఉడన్ కేడన్ అనఁగా ఈతని కష్టమును తనకష్టముగా భావించువాఁడని కదా!

"వీరు అసత్కర్మములలోఁ బ్రవేశించుచుండఁగా వాటినుండి తొలంగింపక యనుమతినిచ్చి యుదాసీనులవలెనుండి తొలగించుట కవకాశముఁజూచి అనఁగా "ఆదావీశ్వరదత్తయైవపురుషః స్వాతంత్ర్యశక్త్యాస్వయం తత్తద్జ్ఞానచికీర్షణప్రయతనాన్యుత్పాదయన్వర్తతే" అనఁగా మొదట తానిచ్చిన జ్ఞాతృత్వరూపమగు స్వాతంత్ర్యశక్తిచే, తనరుచికనుగుణముగ ప్రవర్తించుటకుఁ దగినవారయినట్టి యీ చేతనులు దుర్వాసనాబలమువలన పాపకర్మములలోఁ బ్రవర్తించునప్పుడును అంత

మూ॥ మీట్కైక్కిడమ్‌పార్త్తు నన్మైయెన్ఱు పేరిడలావతొరుతీమైయుమ్ కాణాతే.

త్తిరిక్కుమళవిలుమ్ అంతర్యామియానతాన్ నినైత్తాల్ మీట్కలా యిరుక్కచ్చెయ్‌తేయుమ్, అప్పడి శెయ్యుమళవిల్ స్వాజ్ఞారూపశాస్త్రవినియోగమఴియుమెన్ఱుమత్తై ప్పరిగ్రహిప్పుమ్ మీట్క మాట్టాతే అనుమతిదానత్తై ప్పణ్ణియుమ్, ఉదాసీననాయిరుక్కచ్చెయ్‌తే ‘‘ఇవర్కళ్ ఎన్ పట్టాల్ నల్లతు’’ ఎన్ఱిరుక్కుమ్ ముదాసీనరైప్పోలే ఇరున్దుమ్ అతిల్ నిన్ఱుమవర్కళై మీట్కైక్కుఱుప్పాక చ్చొల్లిక్కొళ్ళత్తక్కతొరు నన్మైయాకిఱ అవకాశమ్ పార్త్తిరై.

(నన్మైయెన్ఱు పేరిడలావతొరు తీమైయుమ్ కాణాతే) అతావతు ఇప్పడి ఇడమ్‌పార్త్తు పో రుమళవిల్ శాస్త్రమర్యాదానుగుణమాకవాతల్, తానఱిన్దతాక వారోపిత్తుక్కొణ్డాతల్, ఇవర్కళై ఆసత్కర్మత్తిల్ నిన్ఱుమ్ మీట్కైక్కవకాశమాయిరుప్పతొరు నన్మై కాణాతిరుక్కై, అవ్వసత్కర్మఙ్గళ్ తన్నిలే నన్మైయెన్ఱు పేరిట్టు కొళ్ళలావతొరు తీమైతా నుట్పడక్కాణప్పె ఱాతే యెన్నై. (నన్మైయెన్ఱు పేరిడలావతొరుతీమైయావతు) పరహింసై శెయ్‌తుకొణ్డు తిరియా నిఱ్కచ్చెయ్‌తే, భగవద్భాగవత విరోధికళాయిరుప్పారై యాదృచ్ఛికమాక హింసిక్కై. విషయ ప్రవణనాయ్ భగవద్దాసికళై ప్పిన్‌పఱ్ఱి ప్పలకాలుమ్ కోయిల్‌కళిలే పుక్కుప్పుఱప్పడుకై. ప యర్ఱిన్ఱు పశుక్కైత్తుడర్న్దవాఱే అతొరు కోయిలై ప్రదక్షిణమాకిల్ అత్తైయడిక్కైయిలుణ్డా

మూ॥ నిరోధించుట కవకాశమును నిరీక్షించి, మంచియని పేర్కొనఁదగినట్టి యొక

చెడుపునైనను కన్పట్టజాలక,

రాత్మగానుండునట్టి తాను తలంచినట్లయిన వారలను వాటినుండి తప్పింపఁగలవాఁడైనను, అట్లు చేసినచో స్వాజ్ఞారూపమగు శాస్త్రముకు ఉపయోగము చెడిపోవుననియు, సర్వముక్తిప్రసంగము తటస్థించుననియును తలంచి వారిని వాటినుండి తప్పింపక అనుమతినిచ్చి ఉదాసీనుండు కాకపోయినను, వీరు దేనినియనుభవించినను మంచి దనుకొనునట్టి యుదాసీనులవలె నేయుండియును, వాటినుండి వారలను తొలంగించుట కనుకూలముగాఁ జెప్పి యిచ్చుటకుఁదగినట్టియొక మంచియను యవకాశమునకై నిరీక్షించుచున్నవాఁడై యునుట.

‘‘మంచిదియని పేరుపెట్టఁదగినట్టి యొక చెడుపునైననుఁ గూడక’’ అనఁగా ఇట్లు అవకాశమునకై నిరీక్షించుచు పోవునప్పుడు శాస్త్రమర్యాదానుగుణముగాను కాని, తనకు తెలిసినట్టిదానిని గా నారోపించుకొనికాని, వీరిని యసత్కర్మమునుండి తొలగించుట కవకాశముగా నుండునట్టిది యగు నొకమంచిని చూడకపోవుటమాత్రమే కాకుండ, ఆ యసత్కర్మములలో మంచిదియని పేరు పెట్టి పిలువఁదగినట్టి యొక చెడుపునైనను యథార్థముగ చూచుటకు లభింపక యునుట.

మంచిదియని పేరుపెట్టతగినట్టి చెడుపనఁగా—పరహింసను చేయుచు పోవుచుండఁగా భగవద్భాగవత విరోధులగువారిని తలవనితలంపుగ హింసించుట. విషయప్రవణుడై భగవంతుని దాసురాళ్ళను వెంబడించి పోవుచు అనేక పర్యాయములు కోవిలలోకి పోవుచు బయటికి వచ్చుచునుండుట.

పయిరు మేసినయావును వెంబడించిపరిగెత్తినచో అదియొకకోవిలకు ప్రదక్షిణముగవచ్చినట్లయిన,

మూ॥ నెఞ్జ్ఞిన్నై నోక్కిత్తివ్వార్ త్తాల్ ఒరువర్త్తియాలుమ్ పత్తై కాణా తొழినాల్.
అప్రాప్యమెన్ను కణ్ణీరోడే మీళువతు;

న అగ్రహత్తాలే తానుమత్తై వత్తియవరుక్కై నిర్వార్థమాక తిరునామఙ్గళై చ్చొల్లుక్కై ముతలానవై. (నెఞ్జిన్నైనోక్కిత్తివ్వార్ త్తాలొరువర్త్తియాలుమ్పత్తై కాణాతొழిన్దా లప్రాప్యమెన్ను కణ్ణీరోడు మీళువతు) అతానతు సర్వదుష్టరాయ్ మృతకల్పరానవర్కళ్ఱై మన్త్రాదికళాలే యుజ్జీవ్పిక్కైక్కు ప్రాణస్థితి పరీక్షార్థమాక నెఞ్జిన్నైనోక్కి త్తివ్వార్ త్తాల్ ఒరుప్రకారముమ్ రక్తమ్పత్తై కాణాతవళవిల్, "ఇవ్విషయమ్ నమక్కు ని కైపుకురాతెన్ను" ఇழవోడే కైవాఙ్గుమ్ బన్ధుక్కళై ప్పోలే, నన్మై కాణాతవళవిల్ విడాతే నన్మైయెన్ను పేరిడలానతొరు తీమైతానుణ్డో వెన్ను మళవాక ప్పార్త్తవళవిలుమ్ ఒరు ప్రకారత్తాలు మివర్కళ్ పక్కల్ పత్తై కాణాపిట్టాల్ "ఇవ్విషయమ్ నమక్కు ప్రాపిక్కప్పడామత్తల్ల, ఇత్తై యిழన్తోమ్" ఎన్ను ఇழవు కణ్ణీరోడే మీళువతెన్నై.—అన్తిక్కే, (నన్మైయెన్ను పేరిడలానతొరు తీమై) ఎన్గిఱతు "శ్యేనేనాభిచరన్ యజేత" ఎన్ను ఆస్తిక్య జనకమాక విహితమాకైయాలే నన్మైయెన్ను పేరిడలాయిరుక్కుమతాయ్, పరహింసై యాకైయాలే తీమైయాయిరుక్కుఅ శ్యేన విధ్యనుష్ఠానత్తైయాయ్. అఙ్గీకారత్తుక్కుడలానతొరు నన్మైకాణాతవళవన్తిక్కే, శాస్త్రమర్యాదైయాలే మేల్ తానాకిలుమాక్కిక్కొళ్ళుక్కైక్కు యోగ్య

మూ॥ నెత్తిలోఁగ్రుచ్చి చూచినచోఁ, రక్తమెంతమాత్రము పారనందున ఉపయోగము
లేదని కన్నీరుకార్చుచు విడిచి పోవునట్లు, విడిచిపెట్టును.

కొట్టవలయునని యాగ్రహమువలన తానును దానిని వెంబడించి అట్లే యాకోవిలకు ప్రదక్షిణముచేయుచుండుటయు నిర్దార్థముగ తిరునామములఁ జెప్పుట మొదలగునవి.

"నెత్తిమీఁద గ్రుచ్చి చూచినట్లయిన ఒకవిధమునను రక్తము లేనటుల కానఁబడినందున ఉపయోగము లేదనుకొని కన్నీరుగార్చుచు మరలిపోవుట" యనఁగా పాము కరచినందున చనిపోయినవారివలెనే పడియుండువారిని మంత్రాదులమూలముగ లేవఁదీయుటకు గాను ప్రాణమున్నదా? యని పరీక్షించుటకుగాను నెత్తిమీఁద గ్రుచ్చిచూచినట్లయిన ఒకవిధమునను రక్తమువచ్చునటుల కనపడనట్లయిన ఈప్రాణము దక్కదని దుఃఖముతో వదలిపెట్టిపోవునట్టి బంధువులవలెనే, మంచి కానఁబడనంతమాత్రమున విడువకుండ, మంచిదియని పిలువఁదగినట్టి యొక చెడుపయినను కలదా? యని చూచినంతవరకు ఒకవిధమునను వీరికడ దియున్నటుల కానఁబడక పోయినయెడల ఈ విషయమును మనము పొందజాలము. దీనిని వదలుకొనవలసినదే యని దుఃఖించి కన్నీరుకార్చుచుపోవుననుట.

అథవా—"మంచి యని పిలువఁదగినట్టి యొక చెడుపు" అనఁగా "శ్యేనేనాభిచరన్ యజేత" అని యిటుల ఆస్తిక్యమును గనఁజేయుటకై విధింపఁబడినట్టిదియగుటచే మంచిదియని పిలువఁదగినట్టిదయ్యు వేఱొక్కదానిని హింసించుట యగుటంజేసి చెడుపయినట్టి శ్యేనయాగానుష్ఠానమైనను కావచ్చును. అంగీకరించుట కనుకూలమైనట్టి యొకమంచియైనను కానఁబడకుండుట మాత్రమే కాకుండ, శాస్త్రమర్యాదచే తనకుతానయినను పైబెట్టుకొని అంగీకరించుటకు యోగ్యమైనదియు, శాస్త్రీక్యమునకనుకూలమైనట్టిదైనను, యథార్థముగ వీరియందున్నట్టిదిగాను కానరానందునను అనియును అర్థము చేసికొనవచ్చును.

మూ॥ తనక్కు ఇడమ్ పెఱ్ఱవళవిలే, "ఎన్నూరై చ్చొన్నాయ్, ఎన్ పేరైచ్చొన్నాయ్, ఎన్నడియారై నోక్కినాయ్

మాన శాస్త్రిస్తిక్కొత్తు కూడలానవతు తానుమట్పడ ఇవర్కళ్ పక్కల్ కాణప్పెఱాతే యెన్నవుమామ్; అప్పొళైక్కు (నెఱిత్తియైక్కొత్తిప్పార్త్తాల్) ఇత్యాదియాల్, జ్ఞాతసుకృతయోగ్యతై యిల్లామైయాలే అజ్ఞాతసుకృతద్వానుణ్డో వెన్నారాయ్న్ద అతువుమిల్లామైయాలే ఉరువఱ్ఱియాలు మఙ్గీకారయోగ్యతైయఱ్ఱు ఇళవోడే మీళుమ్పడి శొల్లుకిఱతు.

(తనక్కు ఇడమ్ పెఱ్ఱవళవిల్) అతావతు - ఇప్పడి మీణ్డాఱ్పోలే మీళుమ్పడుకై యన్ఱిక్కే ఇవర్కళై యుజ్జీవిప్పిక్కైక్కు అవకాశమ్ పార్త్తు త్తిరియుమ్ తనక్కు అవకాశమ్ పెఱ్ఱవళవిలెన్నై. (ఎన్నూరై చ్చొన్నాయ్) ఇత్యాది (ఎన్నాఱ్పోలే శిలవఱ్ఱైయేయిట్టు) అతావతు-అప్పూరిప్పూరెన్ఱు ఇవన్ పలపూర్కళైయుమ్ శొల్లానిఱ్క, కోయిల్, తిరుమలై, ముతలాక త్తానుకన్దరుళిన ఏతేను మొన్ఱైచ్చొన్నాల్, అమ్మాత్రమే పఱ్ఱాశాక "ఎన్నూరైయచ్చొన్నాయ్" ఎన్నుమ్; అవరివరెన్నాఱ్పోలే శొల్లానిఱ్క, ఒరువన్ పేరై చ్చొల్లుకిఱతాకిల్ తిరునామఙ్గళిలే యొన్ఱైచ్చొన్నాల్ అవ్వళవైక్కొణ్డు "ఎన్పేరైచ్చొన్నాయ్" ఎన్నుమ్; శిలభాగవతర్ కాట్టిలే వழிపోకానిఱ్క అవర్కళై హింసిత్తుక్కొళ్ళప్పరిప్పతాక వழிపఱికార రుద్యోగిక్కుమ్ అళవిలే, స్వకార్యత్తిలే పోకిఱానొరు శేవకన్ అవర్కళ్ పిన్నే తొడర, అవనై తద్ర

మూ॥ తన కవకాశము కలిగినప్పుడు. "నా వూరిపేరును చెప్పినావు," "నా పేరును చెప్పినావు." "నాదాసులను రక్షించినావు."

ఈపైని గనఁబఱచిన ప్రకారము అర్థము చేసికొనునప్పుడు "నెత్తినపొడిచి చూచినట్లయిన" ఇత్యాది వాక్యమునకు తాత్పర్యమేమనఁగా—జ్ఞాతసుకృతమునకు యోగ్యతలేనందున అజ్ఞాతసుకృతమైనను కలదా? యని యోచించి, అదియును లేనందున వొకవిధమునను అతం డంగీకరించుటకు తగిన యోగ్యతలేనందున దుఃఖముతో మరలిపోవలయునని తెలుపుచున్నది.

తనకవకాశము గలిగినప్పుడనఁగా ఇటుల మరలిపోవువారిని తెలిసి వదిలిపెట్టక, వీరినుజ్జీవింపఁ జేయవలయునెనెడి యాశవలన మరల యంగీకరించుట కవకాశమునకై నిరీక్షించుచు తన కవకాశము గలిగినప్పుడనుట,

"నా వూరిపేరును చెప్పినావు" యీ మొదలగువాటిని కొన్నింటిని యారోపించియువఁగా, ఈ వూరు ఆవూరు అని యిట్లు కొన్నివూళ్లను చెప్పు సందర్భమున శ్రీరంగము తిరుపతి మొదలగు తాను ప్రీతితో వేంచేసియున్నట్టి దివ్యదేశములలో నెద్దియైన నొక్కదానిని పేర్కొనినట్లయిన, అంత మాత్రమునే యొకయెక్కువయిన దానినిగాఁదలంచి నా వూరును పేర్కొనినావనియు, వీరు వారని సంభాషించునప్పుడు ఎవనినయిన నొక్కనిని పేరుపెట్టి చెప్పు సందర్భమున సర్వేశ్వరుని తిరునామములలో నొక్కదానిని చెప్పితిమేని యంతమాత్రమునే యెక్కువగాఁదలంచి నా పేరును చెప్పినారనియు, కొందఱు భాగవతులు అడవిమార్గమునఁ బోవుచుండఁగా, వారిని చంపి వారివద్దనున్నవాటిని దొంగిలించుటకుగాను దారికొట్టుదొంగలు ప్రయత్నించుచుండఁగా తనపనిమీద పోవుచున్నట్టి యొకసేవకుఁడు (పోలీసువాఁడు) వారిని వెంబడించిరాఁగా వాఁడు వారిని రక్షించుటకై వచ్చు

మూ॥ అవర్కళ్ విడాయ్తీర్త్తాయ్, అవర్కళుక్కాతుజ నిళలైక్కొడుత్తాయ్' ఎన్ఱాఱ్పోలే శిలవఱ్ఱై యేఱిట్టు,మడిమాఙ్గాయిట్టు,

తృణార్థమాక వరుకిఱానాకనినైత్తు అవర్కళ్ భయప్పట్టు ప్పతియామల్పోగ, అతుపఱ్ఱాకాక అన్దసేవకనై "ఎన్నడియారై నోక్కినాయ్" ఎన్నుమ్; ఒరువన్ ఘర్మకాలత్తిలే తన్ వయల్ తీయప్పోక్కవా ఱే నీరుళ్ళవిడత్తిల్ నిన్ఱు వయలిలేవర నెడుమ్దూరత్తిలే కుళైయిట్టిఱైయానిఱ్క, మరుభూమియిలే నెడుమ్దూరమ్నడన్దు "ఇత్తనై జలమ్ పెఱిల్ నమ్ప్రాణన్ ధరిక్కుమ్" ఎన్ఱు మ్పడి ఇఱైత్తువరుకిఱార్కళ్ శిలభాగవతర్ అవనఱియామ అన్దనీరిలే తఙ్గళ్ శ్రీపాదమ్ ముతలాన వఱ్ఱై విళక్కి ఇళైప్పాఱిప్పోనాల్ అతడియాక "ఎన్నడియార్ విడాయ్తీర్త్తాయ్" ఎన్నుమ్; ఒరువన్ తనక్కు సూతుశతురఙ్గమ్ పోరుకైక్కుమ్ కాఱ్ఱుఅపేక్షితమానపోతు వన్దిరుక్కైక్కుమ్ ఇవఱ్ఱుక్కాక ప్పఅన్దిణ్ణై కట్టివైక్క, వర్షపీడితరాయ్ "అఙ్గేయొతుఙ్గువోమ్" ఎన్ఱు వరుకిఱార్ శిలభాగవతర్ అఙ్గేయొతుఙ్గియిరున్దుపోక, తావన్మాత్రత్తాలే "ఎన్నడియార్ కొతుఙ్గనిళలై క్కొడుత్తాయ్" ఎన్నుమ్; ఇప్పడికళిలే శిలవఱ్ఱై అవర్కళఱియామిరుక్క త్తానే యారోపిత్తై, (మడిమాఙ్గాయిడుక్కైయావతు) మాఙ్గాయెడామల్ వెఱుమనే వఴిపోకిఱవన్ మడియిలే మాఙ్గాయై మఱైత్తుక్కొణ్డు శెన్ఱిట్టు "మాఙ్గాయ్ కళవుకణ్డాయ్"ఎన్నై.ఇతు వలియ ఆరోపిక్కు మతుక్కు దృష్టాన్తమ్.

మూ॥ "వారి యాయాసమును పోగొట్టినావు" "వారుండుటకు జాగానిచ్చినావు" అని యివ్విధమున కొన్నింటిని యారోపించి వొడిలో మామిడి కాయనుపెట్టి దొంగలించినావని నట్లును,

చున్నాడని తలంచి వారు భయపడి దొంగలింపకుండయుండఁగా, దానినే ఎక్కువవైనదానిని గాఁ దలంచి ఆసేవకుని నాభక్తులను రక్షించినవాఁడవనియు,

మండు వేసవికాలమున తనపయిరు ఎండిపోవుటంజూచి, నీళ్ళున్నట్టి తావునుండి తనపొలము నకు వచ్చునట్లు, చాలదూరమునుండి యొక్కడు యేతముమూలముగ నీళ్ళను పారుదలచేయుచుండం గా,యొకదారియుఁడు చాలాదూరము నడచివచ్చుచు కొంచముజలము దొరికినయెడల ప్రాణములను దక్కఁచుకొందుమని శ్రమపడివచ్చునట్టికొందరు భాగవతులు వానికి తెలియకుండగనే యానీటిలో కాళ్లుచేతులు కడుక్కొని, శ్రమతీర్చుకొని పోయినట్లయిన, అందుమూలముగ నాదాసుల శ్రమను పోగొట్టినవాఁడవనియు,

ఒకడు జూదమాడుటకును, చతురంగమాడుటకును,యుద్ధవినోదమునకును, గాలికావలసినప్పుడు వచ్చికూర్చొనుటకును యింగలకుగాను యొకటయొకఅరుగును కట్టించగా, వర్షములోపడి వచ్చుచు యెచ్చట నిలుచబడుటకు కొంచము జాగా దొరుకునాయని నిరీక్షించుచువచ్చి ఆయరుగుమీద కొందరుభాగవతులు కొంచముసేపు నిలువబడిపోగా, అంతమాత్రముచేత నాయాశ్రితులు నిలువబ డుటకుయెడమిచ్చినావనియు అనగా వీటిలో కొన్నివారికి తెలియకుండగనే తానే యారోపించి యనుట.

(వడిలో మామిడికాయనుపెట్టుట) అనఁగా—మామిడికాయకుగాను కాకుండ వూరికనే దారిని బోవు వానివడిలో మామిడికాయను మూసికొనివచ్చిపెట్టి మామిడికాయను దొంగిలించినా వనుట, దీనిని సుకృతమును ఆరోపించుటకుమాత్రము దృష్టాంతముగాఁగొమనది.

మూ॥ పొన్ వాణియన్ పొన్నై ఉరైకల్లిలేయురైత్తు మెழுకాలేయెడుత్తు క్కాల్ కఴఞ్జెన్ను తిరట్టుమాపోలే, జన్మపరమ్పరైకళ్ తోఱుమ్, యాదృచ్ఛికమ్ ప్రాసఙ్గికమ్ ఆనుషఙ్గికమెన్గిఱ సుకృతవిశేషఙ్గళై కల్పిత్తుక్కొణ్డు, తానే అవఱ్ఱై ఒన్ఱుపత్తాక్కి నడత్తిక్కొణ్డుపోరుమ్.

(పొన్ వాణియన్) ఇత్యాది, (ఒన్ఱుపత్తాక్కి నడత్తిక్కొణ్డుపోరుమ్) అతావతు - పొన్ వాణియమ్ శెయ్వానొరువన్ ఆరేనుమ్ పరీక్షిక్కక్కొణ్డువన్ద పొన్నై ఉరైకల్లిలే ఉరైత్తు పొన్ శోరాతపడి మెழுకాలే యెడుత్తు, నాళ్తోఱుమ్ ‹‹ కాల్ పొన్నాయిఱ్ఱు, కఴఞ్జుపొన్నాయిఱ్ఱు›› ఎన్ఱు తిరట్టుమాపోలే, ఒరుజన్మమిరణ్డు జన్మత్తళవన్ఱిక్కే చేతనరుడైయ జన్మపరమ్పరైకళ్ తోఱుమ్, ‹‹విడాయ్తీర్త్తాయ్ ఒతుఙ్గ నిழలై క్కొడుత్తాయ్›› ఎన్ఱాప్పోలే ఉణ్డాక్కుమ్ యాదృచ్ఛికమ్, ‹‹ఊరై చ్చొన్నాయ్ పేరై చ్చొన్నాయ్›› ఎన్ఱాప్పోలేవరుమ్ ప్రాసఙ్గికమ్, ‹‹అడియారై నోక్కినాయ్›› ఎన్ఱాప్పోలే ఉణ్డామానుషఙ్గికమెన్గిఱ సుకృతవిశేషఙ్గళై, శాస్త్రవిహితముమ్ చేతనవిదితముమన్ఱియిరుక్క త్తానేకల్పిత్తు, కల్పితమానవత్తై ఒన్ఱై అనేకమాక్కి నడత్తిక్కొణ్డుపోరుమెన్గై

ఇవ్వజ్ఞాత సుకృతమడియాక ఈశ్వరనఙ్గీకరిక్కుమెన్నుమతు కాణలామిడముణ్డోవెన్న, (లలితాచరితాదికళిలే ఇవ్వర్థమ్ శురుక్కమొழிయక్కాణలామ్) ఎన్గిఱార్. అతావతు - విదర్భ

మూ॥ బంగారపు వ్యాపారముచేయువాడు బంగారమును సానరాయిమీఁదరుద్ది మయినముతో అద్ది కాలగురిగింజయెత్తయినది యని యిట్లు క్రమముగ బంగారమునుచేర్చువిధమున, జన్మపరంపరగా యాదృచ్ఛికమనియు, ప్రాసంగికమనియు, ఆనుషంగికమనియును చెప్పఁబడునట్టి సుకృతంబులను కల్పించి తానే వాటిని ఒకటిని పదిగాఁజేసి కొనిపోవును.

(బంగారువ్యాపారము) ఇత్యాది. బంగారువ్యాపారముచేయువాఁడు ఎవ్వరయినను పరీక్షకుగాను తీసికొనివచ్చి చూపించినట్టి బంగారమును సానరాతిమీఁద రుద్దిమాచి బంగారముపొడి క్రిందపడిపోకుండ మయినపుండలో అద్దుచు అద్దుచు నిట్లు దినములు గడువగా, చిన్నమెత్తు బంగారముచేరినది వరాయెత్తు బంగారముచేరినది యని చేర్చునట్లు, యీచేతనులయొక్క యొకజన్మము రెండుజన్మములుమాత్రమే కాకుండ, పరంపరగా ఎన్నిజన్మములయందును‹‹శ్రమమును పోగొట్టినావు›› ‹‹విశ్రమించుటకు తావిచ్చినావు››అన్నట్లు యాదృచ్ఛికముగా నొనర్చినదానిని‹‹నావూరు పేరును చెప్పినావు నాపేరును చెప్పినావు››అన్నట్లు ప్రాసంగికముగా నొనర్చినదానిని‹‹నాదాసులను రక్షించినావు››అన్నట్లు ఆనుషంగికముగానొనర్చిన సుకృతవిశేషములను శాస్త్రసిద్ధములుగాను గాని, యీచేతనునికి తెలిసినవిగాను కాని కాకుండయుండఁగా, తానేకల్పించి అట్లు కల్పించినవాటిలో నొక్కదానిని అనేకముగాఁజేసి, యివ్విధమున ప్రవర్తించును.

అవతారిక — ఇట్టి యజ్ఞాత సుకృతమునూలముగ సర్వేశ్వరుండు రక్షించినట్టి వారు కలరాయంటివేని, లలితాచరితాదులలో నీవిషయమును జూడవచ్చునని తెలుపుచున్నారు.

మూ॥౩౮-౨॥ లలితాచరితాదికళిలే ఇవ్వర్థమ్ శురుక్క మొళియక్కాణలామ్.

రాజపుత్తిరియాయ్ కాశీరాజమహిషియాన లలితై, సపత్నికళాన మున్నూఱు స్త్రీకళిల్ కాట్టిల్ అభిరూప్యమ్ అతిశయ్యభర్తృప్రేమత్తై దేహతేజస్సు సర్వగుణసమ్పత్తి ఇవై యుడైయవళాయ్, అహోరాత్రవిభాగమఱ భగవత్సన్నిధియిలే అనేకమ్ తిరువిళక్కేత్తి అతిలే నిరతైయాయ్ పోరుకిఱ పడియైక్కణ్డు, "ఉనక్కు ఇవ్వభిరూప్యాదికళుక్కుమ్ దీపారోపణకైఙ్కర్య ప్రావణ్యత్తుక్కుమ్ కారణమేన్?" ఎన్ఱు సపత్నికళ్ కేట్క, అవళ్ జాతిస్మృతియోడే పిఱన్దవళాకైయాలే "తదేషా కథయామ్యేతద్వృత్తాన్తం మమశోభనాః" ఎన్ఱుతొడఙ్గి. "సౌవీరరాజస్య పురా మైత్రేయోఽభూత్పురోహితః। తేన చాయతనం విష్ణోః కారితం దేవికాతటే! అహన్యహని శుశ్రూషాం పుష్పధూపానులేపనైః। దీపదానాదిభిశ్చైవ చక్రే తత్ర వసన్ద్విజః" ఎన్ఱు సౌవీరరాజ పురోహితనాన మైత్రేయన్, దేవికాతీరత్తిలే ఒరు ఎమ్బెరుమాన్ కోయిలైయుణ్డాక్కి అఙ్గే నాళ్తోఱుమ్ సకలకైఙ్కర్యఙ్గళైయుమ్ పణ్ణి వర్త్తిత్తుప్పడియైయుమ్; "కార్త్తికే దీపకో దీప ఉపాత్తస్తేన వైకదా। ఆసీన్నిర్వాణభూయిష్ఠో దేవస్య పురతో నిశి। దేవతాయతనే చాసం తత్రాహమపి మూషికా। ప్రదీపవర్తిగ్రహణే కృతబుద్ధిర్వరాననాః। గృహీతా చ మయా వర్తిః పృషదంశోఽరరావ చ। నష్టా చాహం తతస్తస్య మార్జాలస్యభయానుగా। వక్త్రప్రాన్తేన నశ్యన్త్యా సదీపః ప్రేరితో మయా। జజ్వాల పూర్వవద్దీప్త్యా తస్మిన్నాయతనే పునః" ఎన్ఱు కార్త్తికమాసత్తిలే అవనన్ద ఎమ్బెరుమాన్ సన్నిధియిలే కర్త్రీన తిరువిళక్కు అవియత్తేడుకిఱవిళే, అదుకొణ్డుపోకైయిలే ఒరు పెణ్ణెలియాయ్క్కొ

మూ॥ ౩౮-౨॥ లలితా చరితాదులయందు ఈ యర్థమును స్పష్టముగాఁ దెలిసికొన వచ్చును.

అదియెట్లనిన, విదర్భరాజు కుమార్తెయును కాశీరాజు భార్యయునగు లలితయను యామె మూఁడు వందల సవతులకంటె నున్న ఎక్కువ సౌందర్యమును, తనయెడల భర్తకెక్కువప్రీతినిన్ని, దేహకాంతినిన్ని, సర్వగుణసంపూర్ణతనున్న కలిగినదయి. రేయుంబగళ్ళు భగవత్సన్నిధియందు స్వయముగ దీపములనుముట్టించి, ఆ కార్యమున నెక్కువప్రీతికలదియగుటంజూచి, "నీకిట్టి సౌందర్యము నుండుటకును, దీపములను వెలిగించుటలోఁగల ప్రీతికిన్ని కారణమేదియని తక్కువస్త్రీలడుగఁగా, ఆమె పూర్వజన్మజ్ఞానము కలదియగుటంజేసి "తదేషా కథయామ్యేతద్వృత్తాన్తం మమశోభనాః" అని యారంభించి తన వృత్తాంతము నిట్లు చెప్పనారంభెను. "సౌవీరరాజస్య పురా మైత్రేయోఽభూత్పురోహితః। తేనచాయతనం విష్ణోః కారితం దేవికాతటే। అహన్యహని శుశ్రూషాం పుష్పధూపానులేపనైః। దీపదానాదిభిశ్చైవ చక్రేతత్రవసన్ద్విజః" అనఁగా సౌవీరరాజుయొక్క పురోహితుండగు మైత్రేయుండను బ్రాహ్మణుండు దేవికానదీతీరమున నొక దేవస్థానము నేర్పరచి అచట బహుదినములుగా సమస్తకైంకర్యముల నొనర్చుచుండినవిధమును, "కార్త్తికే దీపకో దీప ఉపాత్తస్తేనవైకదా। ఆసీన్నిర్వాణభూయిష్ఠో దేవస్యపురతో నిశి। దేవతాయతనే చాసం తత్రాహమపిమూషికా। ప్రదీపవర్తిగ్రహణే కృతబుద్ధిర్వరాననాః। గృహీతా చ మయా వర్తిః పృషదంశోఽరరావచ। నష్టాచాహం తతస్తస్య మార్జాలస్యభయానుగా। వక్త్రప్రాన్తేన నశ్యన్త్యా సదీపః ప్రేరితో మయా। జజ్వాల పూర్వవద్దీప్త్యా తస్మిన్నాయతనే పునః" అనఁగా కార్త్తికమాసమున నతఁడు ఆదేవస్థానమునందు భగవత్సన్నిధానమునఁ నుంచిన దీపము ఆరిపోవునప్పుడు ఆకోవెలలో నొకయాడ

ణ్ణు ప్పట్రిక్కొణ్డాళ్ అత్తిరువిళక్కిల్ తిరిగ్గొణ్డు పోవతాకనినైత్తువన్దు కణ్డవళవిలే, ఒరుపూనై కత్తిన కురలైక్కేట్టజ్జి మరణత్తై యడైయానిఱ్క, అప్పోదు భయత్తాలే నడుక్కి అత్తట్టు మాఱ్ఱియాలే అత్తిరితూణ్డప్పట్టు మున్బుపోలే అత్తిరువిళక్కు ప్పెరిప్ప త్తెరిన్దపడియాయిఱ్ఱు; “మృతాచాహంతతో జాతా వైదర్భరాజకన్యకా। జాతిస్మరా కాన్తిమతీ భవతీనాంపరాఙ్గనా॥” ఎన్ఱు అనన్తరమ్ తాన్ మరిత్తు విదర్భరాజనుక్కు పుత్రియాయ్ జాతిస్మృత్యాదికళోడే పిఱన్దపడియైయుమ్, “ఏవం ప్రభావో దీపస్య కార్తికేమాసిశోభనాః। దత్తస్య విష్ణ్వాయతనే యాస్యేయం వ్యుష్టిరుత్తమా। అసఙ్కల్పితమప్యస్య ప్రేరణం యత్కృతం మయా। విష్ణ్వాయతనదీపస్య తస్యైతద్భుజ్యతే ఫలమ్। తతో జాతిస్మృతిర్జన్మ మానుష్యం శోభనం వపుః। వర్త్యాః పతిత్వం సర్వాసాం కిమ్పునస్స్వప్రదాయినామ్” ఎన్ఱు అన్దవజ్ఞాతసుకృతఫలమాక స్త్రీకళ్ క్కెల్లామ్ ముఖ్యైయానపడియైయుమ్ కొణ్డాడిన్ఱు శ్రీవిష్ణుధర్మత్తిలే లలితాచరితమ్ విస్తరేణ శొల్లప్పట్టది రే.

అదిశబ్దత్తాలే, తత్త్వవిత్తాయిరుప్పా నొరు బ్రాహ్మణనుడైయ పుత్రియాన సువ్రతై, అతిబాల్యత్తిలే మాతృహీనైయాయ్ అవళైత్ పరిపాలిత్తు వన్ద పితా వర్ద్ధిప్పిత్తుక్కొణ్డు పోర వళర్న్దు, ఇని యొరువర్ క్కైయిలే ప్రదానమ్పణ్ణ ప్రాప్తమెన్ఱు నిఱ్కిఱవళవిలే, అన్దపితావుమ్ మరిక్కైయాలే అతిశోకార్త్తైయాయ్, “యేన సంవర్ధితా బాలా యేనాస్మి పరిరక్షితా। తేన పిత్రా వియుక్తాహం న జీవేయం కథఞ్చన। సద్యోంవా నిపతిష్యామి సమిద్ధే వా హుతాశనే। పర్వతాద్వా పతిష్యామి పితృహీనా నిరాశ్రయా” ఎన్ఱు దేహత్యాగోద్యుక్తైయానవళవిలే “అగత్యాకరుణావిష్టో

యొలుగా నుండిన నేను ఆ దీపమునొద్ద్య వత్తిని గొనిపోదలంచి యాటకిం బోయి లాగినతోడనే ఒకపిల్లి కూతను విని భయపడి సనిపోవుచుండగా, అప్పుడు భయములో వణకుచున్న నానుక్కుచే నావత్తిపైకి ద్రోయబడి యా దీపము యెప్పటివలెనె యెలుంగుచున్నట్టిదయినవిధమును “మృతాచాహంతతో జాతా వైదర్భరాజకన్యకా। జాతిస్మరా కాన్తిమతీ భవతీనాంపరాఙ్గనా॥” అనఁగా అనంతరము తాను మృతినొంది విదర్భరాజు కుమార్తెగా, పూర్వజన్మసంస్కారముతో జన్మించిన విధమును “ఏవం ప్రభావో దీపస్య కార్తికేమాసిశోభనాః : దత్తస్య విష్ణ్వాయతనే యాస్యేయం వ్యుష్టిరుత్తమా। అసఙ్కల్పితమప్యస్య ప్రేరణం యత్కృతం మయా ! విష్ణ్వాయతనదీపస్య తస్యైతద్భుజ్యతే ఫలమ్। తతో జాతిస్మృతిర్జన్మ మానుష్యం శోభనం వపుః। వర్త్యాః పతిత్వం సర్వాసాం కిమ్పునస్స్వప్రదాయినామ్” అనఁగా నట్లు దీపమును వెలిగించుటచేఁగల్గిన యజ్ఞాతసుకృతము ... ముగ తనకిట్టియాధిక్యము గలిగినవిధమునున్ను తెలిపినదాయెనని యిట్లు విష్ణుధర్మమున లలితాచరిత్రము విస్తృతముగాఁ జెప్పబడినది కదా?

మూలమునందు ఆది శబ్దముచే క్రింద యుదహరింపఁబడిన చరిత్రములును తెలుపఁబడుచున్నవి.

తత్త్వవేత్తయగు ఒక బ్రాహ్మణునికి సువ్రతయను ఒక కుమార్తె కలదు, ఆమె తల్లి యతిబాల్యముననే చనిపోయినందున తండ్రి యాబిడ్డను తల్లిజ్ఞాపకమునకురానటుల, అతిగారాబముతోఁ బెంచుచుండెను. ఆమెకు వివాహమునకుఁ దగినవయస్సురాఁగానే తండ్రియును చనిపోయినందున నామె మిక్కిలి దుఃఖపడి “యేన సంవర్ధితా బాలా యేనాస్మి పరిరక్షితా। తేన పిత్రా వియుక్తాహం న జీవేయం కథంచన। సద్యోంవా నిపతిష్యామి సమిద్ధే వా హుతాశనే। పర్వతాద్వా పతిష్యామి పితృహీనా నిరాశ్రయా” (నన్ను బాల్యమునుండియును పోషించినట్టి నాతండ్రిని వదలి నేను క్షణకా

యమస్సర్వహితేరతః । స్థవిరో బ్రాహ్మణో భూత్వా ప్రోవాచేదంవచస్తథా" ఎన్ఱుపడియే సర్వప్రాణికళుక్కుమ్ హితత్తిలే నిరతనాయిరుక్కుమ్ యమన్, కృపావిష్టనాయ్ ఒరు వృద్ధబ్రాహ్మణవేషత్తైక్కొణ్డవన్దు, "అలంబాలే విశాలాక్షి రోదనేనాతివిహ్వలే । నభూయః ప్రాప్యతే తాత స్తస్మాన్నార్హసి శోచితుమ్" ఇత్యాదియాలే ఇవళుక్కైయ శోకాపనోదనత్తైప్పణ్ణి. "తస్మాత్త్వం దుఃఖముత్సృజ్య శ్రోతుమర్హసి సుభ్రతే । పితృభ్యాం విప్రయోగోఽయం యేనాభూత్కర్మణా తవ" ఎన్ఱు అక్కైయాలున్నుడైయ దుఃఖత్తైవిట్టు ఉన్దమాతాపితృవియోగమ్ ఉన్నుడైయ ఏతొరుకర్మత్తాలే యుణ్డాయిత్తు అత్తై చ్చొల్లుకిఱేన్ కేళెన్ఱు, "పురాత్వంసున్దరీనామ వేశ్యాపరమసున్దరీ । నృత్తగీతాదినిపుణా వీణావేణువిచక్షణా" ఎన్ఱుతొడఙ్గి నీ పూర్వజన్మత్తిల్ సున్దరియెన్నాప్పోరు వేశ్యై, ఉన్నాల్ వశీకృతనాయ్ ఉన్నుడనే సంసర్గిత్తుప్పోరువానోరు బ్రాహ్మణపుత్రనై ఉన్నినిమిత్తమాక స్వర్ణయా చెయ్తు ప్రాణవధఙ్గ, అవనుడైయ మాతాపితాక్కళ్ "ఎఙ్గళ్ పుత్రనైక్కొల్లువిత్త నీ ఒరుయురుజన్మత్తిల్ మాతాపితాక్కళై యిழన్దు దుఃఖిక్కప్పోకిఱాయ్" ఎన్ఱు శపిత్తపడియాలే కొడుక్కవన్ద శోకమ్వన్దతెన్న; అనాలిన్ద పాపవియోగన నాయిత్తమజన్మత్తిలే పిఱక్కైక్కుహేతువెన్నెన్నక్కేళెన్ఱు, "శృణు తస్య మహాప్రాజ్ఞే నిమిత్తంగదతో మమ । యేనత్వం బ్రాహ్మణస్యాస్య కులేజాతామహాత్మనః" ఎన్ఱుతొడఙ్గి, జ్ఞానాధికనాయ్ ఒన్ఱిలుమ్ పక్షపాతమిన్ఱి సర్వత్ర

లమైనను జీవింపజాలను, వడిలోనైనను పడి మృతినొందుదును, జ్వలించుచున్న యగ్నిలోనైనను పడుదును. తండ్రిలేనందున నిరాధారురాలగు నేను పర్వతముమీద నుండియైనను పడి చనిపోయెదను అన్నట్లు ప్రాణములను విడనాడుటకై యుద్యుక్తురాలయినప్పుడు "అగత్యకరుణావిష్టో యమస్సర్వహితేరతః । స్థవిరో బ్రాహ్మణో భూత్వా ప్రోవాచేదంవచస్తథా" అన్నట్లు సర్వప్రాణులకును హితమునొనర్చు విషయమున నపేక్షకలవాడగు యముండు యొక వృద్ధబ్రాహ్మణుని వేషమును వేసికొని "అలంబాలే విశాలాక్షి రోదనేనాతివిహ్వలే। నభూయః ప్రాప్యతే తాత స్తస్మాన్నార్హసి శోచితుమ్" అన్నట్లు ఆబిడ్డను వోదార్చి "తస్మాత్త్వం దుఃఖముత్సృజ్య శ్రోతుమర్హసి సుభ్రతే। పితృభ్యాం విప్రయోగోఽయం యేనాభూత్కర్మణాతవ" అనగా నీవు దుఃఖమును విడిచిపెట్టి యేకర్మమువలన నీకిట్టి మాతాపితృవియోగము సంభవించినదో ఆకర్మమును గురించి తెలిసికొనుమాయని తానె చెప్పెదనని "పురాత్వంసుందరీనామ వేశ్యా పరమసుందరీ। నృత్తగీతాదినిపుణా వీణావేణువిచక్షణా" అని యారంభించి యిట్లు చెప్పెను.

నీవు పూర్వజన్మమున సుందరియను పేరుగల యొక వేశ్యగానుంటివి. నిన్ను మోహించినీతో సంబంధించియుండు యొక బ్రాహ్మణచిన్నవానిని నీవిషయమగు యీర్ష్యవలన నొకశూద్రుండు చంపివేసెను, అంతట వాని తల్లితండ్రులు వచ్చి మా కుమారుని చంపించిన నీవు రాబోవుజన్మమున మాతాపితృవియోగమువలన దుఃఖించెదవని శపించిరి. కావున నీకిట్టి దుఃఖము సంభవించినదాయెను.

అంతట యాబిడ్డ మహాపాపియగు నేను యీబ్రాహ్మణజన్మమున జన్మించుటకుఁ గారణమేమియని యడుగగా నతండు "శృణుతస్యమహాప్రాజ్ఞే నిమిత్తంగదతోమమ। యేనత్వం బ్రాహ్మణస్యాస్య కులేజాతామహాత్మనః" అని యారంభించి యీవు బ్రాహ్మణకులమునఁ బుట్టుటకుఁ గారణము నిటుల తెలిపినవాడాయెను.

జ్ఞానాధికుండును, ఒక్కడానియందును పక్షపాతములేక అన్నింటిని సమానముగాఁ జూచువాఁడును, భగవద్ధ్యానపరుండును, ఒకొక్క గ్రామమున నొకొక్కరాత్రిచొప్పున సర్వ

సమదర్శినాయ్ భగవద్ధ్యానపరనాయ్ గ్రామైకరాత్రన్యాయత్తాలే ఎఙ్గుమ్ సఞ్చరిప్పానొరు భాగవతన్ ఒరురాత్రి ఉఱఙ్గావాశల్ తిణ్ణైయిలే ఒదుఙ్గినవళవిలే, తలారిక్కారర్ అవనై కళ్ళనెన్ఱు పిడిత్తుక్కట్ట, అవ్వళవిలే నీరాడిచ్చెన్ఱ ఒరు వైదికన్ తన్ అన్దభాగవతనై ఉఱఙ్గవిట్టిలే కొణ్డుపుక్కు ఆశ్వసిప్పిత్తాన్, అత్తాలే ఇవన్ ఉనక్కు ఉణ్డాయిత్తెన్ఱు ఇతిహాససముచ్చయత్తిలే శొల్లప్పట్ట సువ్రతోపాఖ్యానముమ్,

ఇన్నముమ్, ఒరు స్త్రీ యమభటరాలే అత్యన్తపీడితైయాయ్ ఆకాశత్తిలే రక్షకా పేక్షైతోన్ఱక్కూప్పిట్టుక్కొణ్డు వారానిఱ్క, అశ్వత్థతీర్థత్తిలే చిరకాలమ్ తపస్సుపణ్ణియిరున్ద మాధవి అత్తైక్కణ్డు కృపైపణ్ణి తానారువాళ్ శెయ్త తపఃఫలత్తై అవళుక్కుక్కొడుక్క, అప్పోతే యమభటరుమ్ బన్ధుభూతరాయ్ యామ్యమార్గముమ్ సుఖోత్తరమాయ్ యాతనాశరీరముమ్పోయ్ విలక్షణరూపమాయ్ ఇవళైయుమ్కొణ్డు అవర్కళ్ యమసన్నిధియిలే శెన్ఱవళవిల్, “పితేవధర్మరాజోఽభూత్తస్యాంతత్ప్రియదర్శనః। సాన్త్వయన్ సమహాతేజా వ్యాజహారచతాం ప్రతి” ఎన్ఱు పిత్రుప్రసన్నవదననాయ్ ఇవళైక్కుఱిత్తు ఇఙ్ఙొల్లుక్కొల్లి యమన్ “భద్రే త్వయా సుష్ఠుకృతం నకిఞ్చిదిహవిద్యతే। ఇతోద్వాదశజన్మాన్తే త్వం కిఞ్చిద్విద్ధమావిశత్। విష్ణుభక్తో నివాసార్థం రాత్ర్యాం తవ వేశ్మని। తత్సన్నిధానప్రభవస్తవ సాధుసమాగమః। సాహవై బ్రహ్మవిదుషీ శ్రీమద్రఙ్గముపాశ్రితా। తత్రతీర్థోత్తమం శ్రీమదశ్వత్థం నామ సంశ్రితా। ధర్మజ్ఞా ధర్మపరమా యస్యాస్తే సఙ్గమోఽభవత్” ఎన్ఱు మాధవియిను డైయ అఙ్గీకారమునక్కు వరుకైక్కు ఉపాయమ్ సియాయచ్చెయ్త తోరుసన్నైయిలై; ఇఙ్ఙన్ఱుక్కు పన్నిరణ్డామ్ జన్మత్తిలే ఒరురాత్రి ఉన్నుడైయ గృహత్తిలే తఙ్గిప్పోకైక్కాక ఒరు భాగవతన్ వన్దు ఉన్నైక్కిట్టియిరున్దానాన్, తత్సన్నిధానత్తాలే

త్రసంచరించువాఁడగు నొక భాగవతుండు ఒకనాటిరాత్రి నీతలవాకిటి యరుగుమీఁద పరుండియుండఁగా, కావలివాండ్రు అతండు దొంగయనుకొని యాతనిని కట్టికొనుచుండఁగా నీవచటికేతెంచి యాకట్టును విడిపించి యాభాగవతుని యింటికిఁగొనివచ్చి యోదార్చితివి కావున నీకిట్టి బ్రాహ్మణజన్మము గలిగినదని యిట్లు యీసమాచారము ఇతిహాస సముచ్చయమను గ్రంథమునఁ జెప్పఁబడినది. ఇట్లు చెప్పఁబడిన సువ్రతోపాఖ్యానమునున్ను,

ఇంకను ఒక స్త్రీ యమభటులచే బాధింపఁబడినదై యాకాశమున రక్షింపుఁడు! రక్షింపుఁడని కేకలు వేయుచుండఁగా అశ్వత్థతీర్థమున చిరకాలముగ తపస్సుచేయుచున్నట్టి మాధవియను ఆమె యాకేకలనువిని తనయొక్క నాటి తపఃఫలము నామెకీయఁగా వెంటనే యమభటులు బంధువులవంటివారయి, మార్గమును సుఖావహమై, యాతనాశరీరముపోయి విలక్షణశరీరమువచ్చి యీయామెను వారు యమునిసన్నిధికిఁగొనిపోఁగా, “పితేవధర్మరాజోఽభూత్తస్యాంతత్ప్రియదర్శనః। సాన్త్వయన్ సమహాతేజా వ్యాజహారచతాంప్రతి” అన్నట్లు యముండును తండ్రివలెనె ప్రసన్నుడై యీయామెతో నింపుగమాట్లాడుచు “భద్రే త్వయా సుష్ఠుకృతం నకిఞ్చిదిహవిద్యతే। ఇతోద్వాదశజన్మాన్తే త్వం కిఞ్చిద్ధమావిశత్। విష్ణుభక్తో నివాసార్థం రాత్ర్యాంస్తు తవ వేశ్మని। తత్సన్నిధానప్రభవస్తవ సాధుసమాగమః। సాహవై బ్రహ్మవిదుషీ శ్రీమద్రంగముపాశ్రితా। తత్రతీర్థోత్తమం శ్రీమదశ్వత్థం నామ సంశ్రితా। ధర్మజ్ఞా ధర్మపరమా యస్యాస్తే సంగమోఽభవత్” అన్నట్లు మాధవి నిన్ను కటాక్షించుటకుఁ దగినట్లు నీవు తెలిసిచేసిన సుకృతమెద్దియును లేదు. యీజన్మమునకు ముందు పన్నెండవ జన్మమున ... పోవుటకయి యొకభాగవతుండువచ్చి నీయింటనుండి

మూ॥ ౩౮౩॥ అజ్ఞాతానమనుష్యర్కళ్ వాళాతన్దా నెన్ఱిరుప్పర్కళ్.

తియుణ్డానదుకా ణునక్కున్ద సాధుసమాగమమెన్ను మున్బేయుణ్డాకలో రజ్ఞాతసుకృతన్గళై ఇవళ్ పెఱ్ఱుక్కుడియాక చ్చొన్నానెన్గిఱ గారుడపురాణత్తిలే కోయిల్ మాహాత్మ్యత్తిల్ కథైయుమ్ ముతలానవఱ్ఱై చ్చొల్లుకిఱతు. (శురుక్కమొఴితుకొణ్ణలామ్) ఎన్నతు - విస్తరేణకాణలామెన్న పడి. ఇవ్వజ్ఞాతసుకృతఙ్గళడియాన భగవత్కటాక్షమే ఇవర్కళుక్కువ్వఫలఙ్గళ్ వరుకైక్కు హేతువాకైయాలే అజ్ఞాతసుకృతఙ్గళై వ్యాజమాకక్కొణ్డు ఈశ్వరనఙ్గీకరిక్కుమెన్నుమిడుక్కు ఇవై ఉదాహరణమాకలామిఱే.

ఆక సర్వేశ్వరన్ తన్నిర్హేతుకకృపైయాలే సంసారి చేతనరై ఉజ్జీవిప్పిక్కైయిలే ఉద్యుక్తనాయ్, కరణకళేబర ప్రదానాదికళైప్పణ్ణి స్వాజ్ఞారూప శాస్త్రానుగుణమాక ఇవర్కళ్ పక్కలిలే శిలసుకృతవిశేషమ్ కణ్డఙ్గీకరిక్కలామ్ ఎన్ఱియుణ్డో వెన్ఱుపార్త్తు, తదభావత్తిల్ సర్వముక్తి ప్రసఙ్గముమ్ వైషమ్యనైర్ఘృణ్యాదులుమ్ వారామైక్కాక అజ్ఞాతసుకృతఙ్గళై త్తానే కల్పిత్తు, అవైతనై జన్మపరమ్పరైకళ్ తోఱుమొన్ఱుపత్తాక్కినడత్తికొణ్డు పోరుమ్పడియై విస్తరేణవరుళిచ్చెయ్తు, అజ్ఞాత సుకృత మఙ్గీకారహేతువామ్పడియైయుమ్ దర్శిప్పిత్తారాయ్ నిన్ఱార్కీర్; ఇన్నిర్హేతుక విషయీకారవాశియఱియాతవర్కళ్ ఇతుక్కెన్నవైత్తే ఏతదనుసన్ధానవిధురాకామలిరుప్పర్ కళెన్గిఱార్ మేల్ (అజ్ఞానమనుష్యర్కళ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (అజ్ఞరాకిఱార్) నిర్హేతుకవిషయీకార వైభవమఱియాతవర్కళ్. (వాళాతన్దా నెన్ఱిరుప్పర్కళ్) ఎన్నతు,,ఇప్పడి యుప

మూ॥ ౩౮౩॥ అజ్ఞులగు మనుష్యులు వూరికే సహాయము చేసినాడనుకొనియుందురు

పోయినాడు. అతని సన్నిధి నాశ్రయియున్నందున సుఖా! నీకట్టి సాధుసంగము ఈగోజున సంఘటిల్లె. ముందొకప్పుడెప్పుడో యీనర్చినట్టి యజ్ఞాతసుకృతమును ఈమె పొందినట్టి ఫలమునకు గారణముగాను గారుడ పురాణమున శ్రీరంగ మాహాత్మ్యమునఁ జెప్పఁబడినది, యీకథ మొదలగువాటిని కొరతలేకుండ చూడవచ్చుననఁగా వివరముగాఁ దెలిసికొనవచ్చుననుట. ఈయజ్ఞాతసుకృతములమూలముగ భగవత్కటాక్షమే ఈ ఫలములు గలుగుటకు హేతువగుటంజేసి, ఈ యజ్ఞాతసుకృతములనె హేతువుగాఁగొని యీశ్వరుఁ డంగీకరించు నను విషయమునకివి యుదాహరణము కావచ్చును కదా!

కావున సర్వేశ్వరుండు తనయొక్క నిర్హేతుకకృపవలన సంసారమునఁ బడియుండు ఈ చేతనుల నుజ్జీవింపఁజేయుట కుద్యుక్తుండై దేహేంద్రియాదులనొసంగి తనయాజ్ఞయగు శాస్త్రమున కనుగుణముగ వీరియందు కొన్నిసుకృతములఁగని యంగీకరించుట కిద్దియైన మార్గముకలదా యని చూచి అది లేనట్లయిన, సర్వముక్తిప్రసంగమును వైషమ్యనైర్ఘృణ్యములున్ను సంభవింపకుండుటకై యజ్ఞాతసుకృతములను తానుగానే కల్పించి వాటిని ప్రతిజన్మముననునొకటిని పదిగాఁగొనిపోవునట్టి విధమును విస్తృతముగాఁ బ్రతిపాదించి యజ్ఞాతసుకృతమనునది యీశ్వరుఁ డంగీకరించుటకు హేతువగువిషయమును ఇంతనుముందు తెలిపియున్నారు.

అవతారిక—ఇట్లు నిర్హేతుకముగ భగవంతుండు అంగీకరించుననువిషయము నెఱుంగనివారు దీనికి నొప్పుకొనియుండే, దీని ననుసంధించుకొనుటచే సంతోషములో నుప్పొంగువారుగా నుండియుందురని తెలుపుచున్నారు. (అజ్ఞులగుమనుష్యులు) ఇత్యాది.

మూ॥ ౩౮౪॥ జ్ఞానవాన్గళ్, "ఇన్ఱెన్నైప్పొరుళాక్కి త్తన్నైయెన్నుళ్ వైత్తాన్" "ఎన్నన్ఱిశెయ్ తేనా వెన్నెఞ్జిల్ తికళ్ వతువే"

కరి త్తిరుళువతే" ఎన్ఱు తలైశీయ్తు ఈడుపడవేణ్డియిరుక్క, అతు శెయ్యామల్ వెఱుమనే యుప కరిత్తానెన్ఱిఱ మాత్రత్తై యనుసన్ధిత్తిరున్దువిడువర్ కళెన్ఱపడి.

ఇతిల్ వాశియఱిన్దవర్ కళీడుపడుమ్బడియై యరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (జ్ఞానవాన్గళ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (జ్ఞానవాన్గళాకిఱార్) - నిర్హేతుక విషయీకారవైభవత్తై యఱిన్దపడి యఱియుమవర్ కళ్ (ఇన్ఱెన్నైప్పొరుళాక్కి త్తన్నైయెన్నుళ్ వైత్తాన్) ఇత్యాది-అనాదికాలమ్ అవస్తువాయ్క్కిడన్దవెన్నై ఇన్ఱువస్తువాక్కి) నిత్యసూరికళుక్కు మవ్వరుకొవత్తైన్నై నిత్యసంసారికళు క్కవ్వరుకొన ఎన్నుడైయ హేయమాననెఞ్జిలేవైత్తాన్, పెరియవుడైయార్ పోలే తన్నుడైయోడే ముడిన్దేనో? తిరువడి యైప్పోలే "దృష్టాసీతా" ఎన్ఱు వన్దేనో? అన్ఱిక్కే, తన్నుడైయ ఆజ్ఞానువర్తనమ్పణ్ణినేనామ్బడి హితకర్మఙ్గళై యనుష్ఠిత్తేనో? ఎన్ననన్మైశెయ్ తేనాక వెన్నెఞ్జిలే పుకున్దు విళఙ్గుకిఱిర్

మూ॥ ౩౮౪॥ జ్ఞానవంతులు "ఇన్ఱెన్నైప్పొరుళాక్కి త్తన్నైయెన్నుళ్ వైత్తాన్" (తివా. ౧౦-౮-౯) (ఇప్పుడు నన్నొక వస్తువునుగాఁగొని తన్ను నాలోనుంచెను.) అనియు, "ఎన్నన్ఱిశెయ్ తేనా వెన్నెఞ్జిల్ తికళ్ వతే" (తి. వా. ౧౦-౬-౮) (ఏమి యుపకారముచేసినానని నామనస్సున ప్రకాశించుచువేంచేసియున్నావు) అనియు,

అజ్ఞులనఁగా—నిర్హేతుకవిషయీకారముయొక్క వైభవము నెఱుంగని వారనుట.

(రామేమోయంగీకరించినాడని యనుకొందురు) అనగా—ఇట్లు ఉపకరించినాడేయని తలఁచి దండముసమర్పించి ప్రీతిగలవారలు యుండవలసియుండఁగా, పూర్వక రామేమో యంగీకరించినాడని యనుకొందురు.

అవతారిక—దీని తారతమ్యము నెఱింగియుండువారు ప్రేమ పరవశులయి యుండుస్థితిని తెలుపుచున్నాడు.

(జ్ఞానవంతులు) ఇత్యాది. జ్ఞానవంతులనఁగా నిర్హేతుకవిషయీకారమును బాగుగ నెఱింయుండువారనుట.

(ఈరోజున నన్నొకవస్తువును గాఁగొని నాలోనుండువాఁడు) అనఁగా అనాదికాలముగ నొక వస్తువుగా నెన్నఁదగియుండక పడియుండునట్టి నన్ను ఈరోజున నొకవస్తువును గాఁగొని నిత్యసూరులకుపైగా నుండునట్టి తాను నిత్యసంసారులకంటెనున్న తక్కువగానుండు నాయొక్క హేయమగు మనస్సుననుండియున్నాఁడు. జటాయువలెనె రావణుని యాటంకపరచి ప్రాణములను విడనాడితినా! శ్రీయాంజనేయుల వారివలెనె "దృష్టాసీతా" అన్నట్లు సీతను చూచివచ్చితినంటినా! ఇంతియేకాక, తనయాజ్ఞప్రకారము నడచుకొనువాడనగునట్లు శాస్త్రనియమితములగు కర్మంబుల నాచరించి యుంటినా? యేసుకృతమునొనర్చినానని నామనస్సులోఁ ప్రవేశించి లభింపనిఫలమును లభించినటుల నన్ను సంతోషింపఁజేసినాడు. నేను విషయప్రవణుండనై పోవుచుండగా మధ్య

మూ॥ ‘‘నడువేవన్దుయ్యక్కొళ్కిన్ఱనాథ’’ ‘‘అఱియాదనవఱివిత్తవత్తా నీశెయ్దనవడియేనఱియేనే’’ ‘‘పొరుళల్లాతవెన్నై పొరుళాక్కి యడిమైకొణ్డాయ్’’ ‘‘ఎన్నైత్తీమనఙ్గెడుత్తాయ్’’ ‘‘మరువిత్తొழుమ్ మనమేతన్దాయ్’’ ఎన్ఱిను పడానిఱ్పర్కళ్.

ఱ్నాయ్ విళఙ్గుకిఱతు. విషయప్రవణనాయ్ పోకానిఱ్క నడువేవన్దుజ్జీవిప్పియానిన్ఱ స్వామీ! ఎనక్కు అజ్ఞాతజ్ఞాపనత్తైప్పణ్ణి స్వామియాన నీ శేషభూతనాన ఎన్పక్కల్ పణ్ణిన ఉపకారమ్ ఉపకరిత్తనీ యఱియిలల్లదు మిత్తనై, ఎన్నాల్ శొల్లిత్తలైక్కట్టప్పోమో? ‘‘అసన్నేవ’’ ఎన్గిఱపడియే అసత్కల్పనాయ్క్కిడన్ద ఎన్నై ‘‘సన్తమేనమ్’’ ఎన్గిఱపడియే సత్తావానాయ్ ఒరువస్తువాక్కిపణ్ణి అన్దసత్తై నిలైనిఱ్కుమ్పడి కైఙ్కర్యత్తైయుమ్ కొణ్డరుళినాయ్. అమృతత్తైయుమ్ విషత్తైయుమ్ ఒక్క విరుమ్పువారైప్పోలే ఉన్నైయుమ్ కన్దక్షుద్రవిషయఙ్గళైయుమ్ ఒక్కవుమ్ విరుమ్పాత నెఞ్జైప్పోక్కినాయ్. అనన్యప్రయోజనమాయ్క్కొణ్డు ఉన్నై యనుభవిక్కుమ్ మనస్సైత్తన్దాయ్ ఎన్ఱు అవన్ నిర్హేతుకమాకప్పణ్ణిన ఉపకారవిశేషఙ్గళై యనుసన్ధిత్తు తలైశీయ్త్తు ఈడుపడానిఱ్పర్కళ్.

మూ॥ ‘‘నడువే వన్దుయ్యక్కొళ్కిన్ఱనాథ’’ (తి. వా. ౧-౭-౫) (మధ్యను వచ్చి ఉజ్జీవింపఁజేసిన నాథుఁడు) అనియు, ‘‘అఱియాతన వఱివిత్తవత్తా నీశెయ్ తనవడియే నఱియేనే’’ (తి-వా-౨-౩-౨) (తెలియని విషయములను ఆచార్యునివలెనే తెలిపినట్టి యుపకారకుండవగు స్వామీ! నీవుచేసిన యుపకారమును దాసుండు తెలిసికొనఁజాలడే) అనియు, ‘‘పొరుళల్లాత వెన్నై పొరుళాక్కి యడిమైకొండాయ్’’ (తి-వా-౫-౭-౩) (ఒకవస్తువునుగాఁ దలంపఁదగని నన్ను ఒకవస్తువునుగాఁగొని నావలన కైంకర్యమును గ్రహించినావు) అనియు ‘‘ఎన్నైత్తీమనమ్ కెడుత్తాయ్’’ (తి, వా, ౨, ౭, ౮) (నాయొక్క దుష్టమనస్సును పోఁగొట్టినావు) అనియు, ‘‘మరువిత్తొழుమ్ మనమేతన్దాయ్’’ (తి, వా, ౨, ౭, ౭) (శ్రద్ధతో దండము సమర్పించునట్టి మనస్సునిచ్చినావు) అనియు, నిట్లు ప్రీతిగలవారగుదురు.

నువచ్చి యుజ్జీవింపఁజేయునట్టి స్వామీ! నాకు తెలియనివాటిఁదెలిపిన స్వామియగున నీవు శేషభూతుండగు నావిషయమున జేసియున్నట్టి యుపకారమనునది యట్లు [illegible] చేసెఱింగియుండవచ్చును అది ఇట్టిదియని నేను చెప్పి ముగింపగలనా!

‘‘అసన్నేవ’’ అని సాయించినటుల అసత్తుగాఁబడియుండునట్టినన్ను ‘‘సంతమేనం’’ అన్నటుల నొకసత్తగలవానినిగాఁజేసి ఆ సత్తయనునది యెల్లకాలముండునటుల కైంకర్యముఁగొనుచు కృపచేసినావు. అమృతమునున్ను విషమునున్ను సమానముగాఁ బ్రేమించువారివలెనె నిన్నున్ను క్షుద్రవిషయములనున్ను సమానముగ ప్రేమించునట్టి దుష్టమనస్సును పోఁగొట్టినావు, వేఱొక్క ఫలము నపేక్షింపక నిన్నేయనుభవించునట్టి మనస్సును ఇచ్చినావు అని ఇవ్విధమున నిర్హేతుక కృపాకటాక్షము ననుసంధించుకొని నమ్రులై భగవద్విషయమునఁ బ్రీతిగలవారలగుదురు.

మూ॥ ౧౮౫॥ భాష్యకారర్ కాలత్తిలే ఒరునాళ్ పెరుమాళ్ పుఱప్పట్టరుళునైయుమ్ పార్తుపెరియ తిరుమణ్డపత్తుక్కు క్కీழాక ముదలికళెల్లారుమ్ తిరళ విరున్ద వళవిలే

అన్జిక్కే (అఞ్జర్) ఇత్యాదిక్కు (వాళార్తన్దార్) ఎన్ఱుపాఠమాకిల్, ఇప్పడి సర్వేశ్వరన్ తన్నిర్హేతుక కృపైయాలే తఙ్గళై యుజ్జీవిప్పిక్క కృషిపణ్ణికొణ్డువరుమ్ ప్రకారత్తైయఱియాతమనుష్యర్, వాళ్వలియాలే జీవిత్తుత్తిరివార్ తఙ్గళుక్కు వన్దతొరు సమృద్ధియై “నమ్ముడైయ వాళార్తన్దార్” ఎన్ఱు నినైత్తిరుక్కుమాపోలే, నిర్హేతుకమాకవన్ద భగవదఙ్గీకారత్తై తఙ్గళ్ సుకృతబలత్తాలే వన్దతాక నినైత్తిరుప్పర్కళెన్ఱు పొరుళాకక్కడవతు. అప్పోతైక్కు, సకలముమవనరుళాలేవన్దనెన్ఱు తెలియక్కడవర్కళ్, అవన్ నిర్హేతుకమాకప్పణ్ణిన ఉపకారవిశేషఙ్గళై యనుసన్ధిత్తు ఈడుపడుమ్పడియై యఱుళిచ్చెయ్కిఱా రెన్ఱు మేలిల్ వాక్యత్తుక్కు సఙ్గతి.

ఇన్నిర్హేతుక విషయీకారస్థాపకమానతొరు ఐతిహ్యత్తై స్మరిప్పిక్కిఱార్, (భాష్యకారర్ కాలత్తిలే) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు—సకలవేదాన్త తాత్పర్యార్థఙ్గళెల్లామ్ సంశయవిపర్యయమఱ నడన్దు శెల్లుకిఱ నల్లడిక్కాలమాన భాష్యకారర్ కాలత్తిలే, ఒరునాళ్ పెరుమాళ్ పుఱప్పట్టరుళునైయుమ్ పార్త్తు పెరియతిరుమణ్డపత్తుక్కుక్కీழాక జ్ఞానాధికరాన ముతలికళెల్లారుమ్ తిరళవిరు

మూ॥ ౩౮౫॥ శ్రీభాష్యకారులవారి కాలమున పెరుమాళ్లు బయటికి వేంచేయబోవుటంగని, పెద్ద తిరుమండపమునకు క్రిందుగా స్వాములందఱును గోష్ఠిగా వేంచేసి యున్నప్పుడు

ఇంతేకాక, “అఙ్జులు” ఇత్యాది. వాక్యమున “వాళార్తన్దార్” అనుపాఠమున్నచో నిటుల అర్థముచేసికొనునది.

ఇటుల సర్వేశ్వరుండు నిర్హేతుకకృపచే తమను ఉజ్జీవింపఁజేయుటకై ప్రయత్నించుచుండుట నెఱుంగని మనుష్యులు కత్తులుక్కబలమువలన దిరుగువారు తమకు గలిగిన మేలును తమయొక్క కత్తివలన గలిగిన దానినిగాఁ దలంచునటుల నిర్హేతుకమగు భగవదంగీకారమును తమయొక్క సుకృతఫలమువలన గలిగినదానినిగాను తలంచుదురని యర్థముకావచ్చును.

అటుల అర్థముచేసికొనినపక్షమున సమస్తమును సర్వేశ్వరునికృపవలన గలిగినదియని తెలిసికొనినవారు వాడు నిర్హేతుకముగాఁ జేసిన యుపకారవిశేషంబులను అనుసంధించుకొని భగవద్విషయమున నెక్కువ ప్రీతిగలవారగుదురని తెలిపినవారలైరని పై వాక్యముతో సంబంధించును.

అవతారిక—ఇటుల నిర్హేతుకమగు నంగీకారమును నిరూపించునట్టి యొకయితిహాసమును జ్ఞాపకముచేయుచున్నారు.

(భాష్యకారులకాలమున) ఇత్యాది. సమస్తములగు ఉపనిషత్తుల యర్థములును సంశయవిపర్యములులేకుండ తెలియవచ్చునట్టి మంచికాలమగు శ్రీరామానుజులవారికాలమున. ఒకరోజున పెరుమాళ్లు ఉరేగింపును వేంచేయునప్పుడు పెద్దమండపమునకు క్రిందుగ జ్ఞానాధికులగు స్వాములందఱును, గోష్ఠిగాఁగూడి నిలువఁబడియుండునప్పుడు వారిలో నొక్క శ్రీవైష్ణవులు “ఇంతకాల

మూ॥ ఇవ్వర్థమ్ ప్రస్తుతమాక, పిన్బుపిఱన్దవార్తైకళై స్మరిప్పతు.

మూ॥ ౩౮౬॥ ఆకైయాల్ అజ్ఞాతమాన నన్మైకళైయే పర్రాశాకక్కొణ్డు కటాక్షియానిఱ్కుమ్.

న్దవళవిలే, ఒరు శ్రీవైష్ణవర్, ‚‚ఇతుకొణ్డ జ్ఞాలమ్ ఆర్ వాళలితే అవర్కళ్ పుఱప్పాడు పార్త్తిరున్దోమో ఎన్ఱు తెరియాతు, ఇన్ఱు వకుత్తశేషియాన పెరుమాళ్ పుఱప్పాడు పార్త్తు నన్దిరుక్క ఎన్న సుకృతమ్పణ్ణినోమ్'' ఎన్న, తత్ప్రసఙ్గత్తిలే ‚‚నిత్యసంసారియాయ్ పోన్దవనుక్కు భగవద్విషయత్తిలే రుచిపిఱక్కైక్కుక్కడియెన్?'' ఎన్ఱు విచారిక్కచ్చెయ్తే, యాదృచ్ఛిక సుకృతమెన్న అజ్ఞాతసుకృతమెన్న పిఱన్దతాయ్, అవ్వళవిల్ కిడామ్బిప్పెరుమాళిరున్దవర్, ‚‚నమక్కు భగవద్విషయమ్పోలే సుకృతదేవతొన్ఱు మొరువరుణ్డో ఆశ్రయణీయర్'' ఎన్న, పిళ్ళైతిరునఱైయూరరైయర్ ‚‚సుకృతమెన్ఱుశొల్లుకిఱతుమ్ నీనినైక్కిఱవిషయత్తైయేకాణ్'' ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్య, ఆక ఇప్పడి పిన్బు పిఱన్దవార్తైకళై ఇవ్విడత్తిలే నినైప్పతెన్ఱపడి. ఇక్కథైతాన్ ‚‚తరుతుయరమ్తడాయేల్'' ఎన్గిఱపాట్టిల్ వ్యాఖ్యానత్తిలే సఙ్గ్రహేణ పూర్వర్కళరుళిచ్చెయ్తు వైత్తార్కళిఱే. ఇత్తాలే, అజ్ఞాతసుకృతఙ్గళాయిరుక్కిలుమ్ అతుఫలహేతువన్ఱు. అత్తై వ్యాజమాక్కి యఙ్గీకరిక్కుమీశ్వరనే ఫలహేతువెన్నతాయిత్తు.

కీళుక్తమానవర్థత్తై నిగమిక్కిఱార్, (ఆకైయాల్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు—కీళ్ చొన్న ప్రకారత్తాలే సర్వముక్తి ప్రసఙ్గాదికళ్ వారామైక్కాక ఇచ్చేతననళియామలే విశేషయుమతై

మూ॥ ఈ యర్థము విషయమగు ప్రస్తావనరాఁగా,తరువాత జరిగినసంభాషణమును స్మరించుకొనునది.

మూ॥౩౮౬॥ కావున అజ్ఞాత సుకృతంబులనే యాధారముగాఁగొని కటాక్షించును.

ముగ ఎవ్వరివాకటిమందు యెవ్వరి రాకను నిరీక్షించియుంటిమో తెలియదు. ఈ రోజున శేషియగు పెరుమాళ్లు యూరేగింపును సేవించుట లభించుటకేమి సుకృతముఁ జేసికొనియుంటిమో'' అని విచారించుచుండఁగా నట్టి సందర్భమున నిత్యసంసారియై పోయినవానికి భగవద్విషయమున రుచి గలుగుటకు కారణంబెద్ది? అని యాదృచ్ఛిక సుకృతమా? అజ్ఞాతసుకృతమా'' యనెడి విచారణవచ్చెను. అప్పుడు కిడాంబిపెరుమాళ్ళు అను స్వామి వేంచేసియున్నందున వారు ‚‚మనకు భగవంతునివలెనే సుకృతభగవంతుఁడు అనువాడును వేఱొక్కడు ఆశ్రయింపవలసినవాఁడు కలడా?'' అని యడిగిరి. అంతట పిళ్లైతిరునఱైయూరరైయరు అనువారు సుకృతమనునదియును నీవు తలంచుచున్న భగవద్విషయమే సుమీ! అని బదులుచెప్పిరి. కావున నాసందర్భమున జరిగిన తక్కినవార్తలనున్ను ఈతావున ననుసంధించుకొనునది.

ఈ కథను పూర్వాచార్యులు ‚‚తరుతుయరన్తడాయేల్'' (పె.తి,౫-౧)అను పాశురమునొక్క వ్యాఖ్యానమున సంగ్రహముగా వ్రాయించియున్నారు,

కావున అజ్ఞాతసుకృతమున్నప్పటికిని అది ఫలమునకు హేతువు కాఁజాలదు. దానినొక వ్యాజమునుగాఁగొని యంగీకరించునట్టి సర్వేశ్వరుండె ఫలమునకు హేతువని యభిప్రాయమున్నది.

అవతారిక—ఇంతకుముందు చెప్పినట్టియర్థమును ముగించుచున్నారు.

(కావున) ఇత్యాది. ఇంతకుముందు చెప్పినవిధమున సర్వముక్తిప్రసంగము ...

మూ॥ ౩౮౭॥ ఇవైయుఙ్గూడ ఇవనుక్కు ఉణ్డాయిరుక్కుమ్బడియిఱే ఇవన్దన్నై ముతలిల్ అవన్ సృష్టిత్తతు.

మూ॥ ౩౮౮॥ అతుతన్నై నిరూపిత్తాల్

యాన శిలసుకృతవిశేషఙ్గళై.యే, ఇవనై అఙ్గీకరిక్కైక్కు వ్యాజమాకప్పిడిత్తుక్కొణ్డు విశేష కటాక్షత్తై పణ్ణానిఱ్కుమెన్నై.

ఇప్పడి అజ్ఞాతసుకృతఙ్గళై యాకిలుమ్ హేతువాకక్కొణ్డు కటాక్షిక్కుమళవిల్, అఙ్గీకారమ్ సహేతుకమాకాతో వెన్న; అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవైయుమ్కూడ) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు - ఇన్దయాదృచ్ఛికాది సుకృతఙ్గళుమ్ ఉట్పడ ఇవనుక్కుణ్డామ్బడియిఱే ఇవన్ ఇరుక్కుమ్ యోగ్యతైయిల్లాతపడి కరణకళేబర విధురనాయ్ క్కిడన్ద ఇవన్దన్నై సృష్టికాలత్తిలే కరణాదికళైక్కొడుత్తు అవనుణ్డాక్కినానెన్నై. ఇత్తాల్, కటాక్షహేతువాక చ్చొన్న యాదృచ్ఛికాదికళుమ్ అవనుడైయ కృషిఫలమెన్నై. చశబ్దత్తాలే తుల్యన్యాయాత్ జ్ఞాతసుకృతఫలఙ్గళుక్కుమడి అవన్ కృషియెన్గిఱతు. అన్ఱిక్కే వక్ష్యమాణ నిరూపణవిశేషఙ్గళై సముచ్చయిక్కిఱతాక వుమామ్. సృష్టితాన్ చేతనకర్మానుగుణమన్ఱో వెన్నిల్; సృష్టిప్పతు కర్మత్తైక్కటాక్షిత్తే యాకిలుమ్ యాగపద్యమనుగ్రహకార్యమిఱే

తన్నిరూపణత్తిల్ ఇవనుక్కు సమ్భవిక్కుమత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అతుతన్నై) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. అతావతు- అచిదవిశేషితరాయ్ క్కిడక్కిఱదశైయిలే ఉజ్జీవనోపయోగియాన కరణకళే

మూ ॥ ఇవియును ఈతనికిఁ గలుగునట్లుగాను కదా మొట్టమొదట సర్వేశ్వరుండు ఈతనిని సృజించినది.

మూ॥ ౩౮౮॥ దానిని నిరూపించితిమేని,

రానుండుటకై, యీచేతనునికి తెలియకుండగనే వృద్ధిపొందునవియగు కొన్ని సుకృతవిశేషములనే ఈతని నంగీకరించుటకు హేతువుగాఁగొని సర్వేశ్వరుండీతనిని విశేషముగ కటాక్షించుననుట.

అవతారిక —ఒకవేళ యిట్లు అజ్ఞాతసుకృతంబులనయినను, హేతువుగాఁగొని కటాక్షించునట్లయిన, భగవదంగీకారము సహేతుకమని చెప్పినట్లుకాదా యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(ఇవియును) ఇత్యాగి. ఇట్టి యాదృచ్ఛికాది సుకృతములున్ను ఈతనికి కలుగునట్లుకదా! వీటికిన్ని యోగ్యతలేనట్లు శరీరేంద్రియములులేనివాడై పడియున్నట్టి యీతనికి సృష్టికాలమున శరీరేంద్రియాద్యుపకరణములనొసంగి వాటిఁ గలుగఁజేసినాడు. కావున కటాక్షహేతువుగాను చెప్పఁబడిన యాదృచ్ఛికాది సుకృతములున్ను సర్వేశ్వరుని ప్రయత్నము వలనఁ గలిగినవియే యనుట.

(ఇవియును) అను కావునసుండు సముచ్చయమువలన, జ్ఞాతసుకృతములును ఈపైని చెప్పిన విధమున సర్వేశ్వరుని ప్రయత్నమువలనఁ గలిగినవియని తెలుపుచున్నది. అథవా ఇఁకమీదు చెప్పఁబోవు విశేషములను ఈసముచ్చయమువలన గ్రహించియుండవచ్చును.

సృష్టించుటయనునది చేతనుల కర్మములనుబట్టిగదా యుండునంటివేని, చెప్పెదను.సృష్టించుట కర్మమునుబట్టియేయైనను, ఏకకాలసృష్టి భగవదనుగ్రహమువలనఁ గలిగినది కదా!

అవతారిక — ఆసృష్టిని నిరూపించినచో, ఈతనికి సంభవించుదానిని తెలుపుచున్నారు.

(దానిని) ఇత్యాది. అచేతనవస్తువుతో సమానముగాపడియుండుకాలమున ఉజ్జీవనోపయో

మూ॥ ఇవన్ఱనక్కు ఒన్ఱుమ్ శెయ్యవేణ్డాతపడియాయిరుక్కుమ్.

మూ॥ ౩౪౯॥ పణ్ణియతాక ఉழువతు నడువతు విళైవతాయ్ పోరుమ్ క్షేత్రత్తిలే ఉతిరిముళైత్తు ఫలపర్యన్తమామాపోలే, ఇవైతాన్ తన్నడైయే విళైయుమ్పడియాయిఱ్ఱు, పత్తియుழవన్ పழమ్పునత్తై స్పృష్టిత్తగట్టళై.

బగజ్జైత్తై ప్వరమకరయైయాతే అవన్ తన్డపడియై యనుసన్ధిత్తాల్, తదధీనసత్తాదికనాన ఇవన్ఱనక్కు స్వోజ్జీవనాంశత్తిల్ అవన్ శెయ్తపడి కణ్డిరుక్కైయొழియ తానొరుప్రవృత్తిపణ్ణవేణ్డాతపడియాయిరుక్కుమెన్నై.

ఈశ్వరసృష్టియానతు ఉవనుక్కు విళైయువజ్జీకారప్పడి ఆగుకళ్ యాదృచ్ఛికాదికళ్ మాత్రమేయన్ఱు, ఇన్నముమ్ శిలతుణ్డెన్ఱు దర్శిప్పిక్కైక్కాగవాతల్; కీழ్ చొన్న ఇవై తానుణ్డామ్ప్రకారత్తై ఉపపాదిక్కైక్కాగవాతల్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (పణ్ణియతాక) ఎన్ఱు తుడజ్గి. ఆతావతు- పులిశాక త్తిరుత్తిత్తిరుత్తినతన్ఱిక్కే పణ్ణియతాక ఉழువతు నడువతు విళైవతాయ్క్కొణ్డు శెయ్కాలాయ్ పోరుమ్ క్షేత్రత్తిలే, కర్షకన్ అతుక్కొన్న ఒరు కృషియుమ్ పణ్ణాతిరుక్క, ఉతిరియానతు ముళైత్తు విళైన్దు తలైక్కట్టుమాపోలే, మేల్ప్పోల్లప్పడుకిఱ నిరూపణవిశేషజ్గళాతల్, కీழ్ చొన్న యాదృచ్ఛికాదికళాతల్, ఇతుక్కొన్న వొరుకృషి శెయ్యవేణ్డాతే ఇచ్చేతనర్ పక్కలిలే తన్నడైయే విళైయుమ్పడి యాయిఱ్ఱు, భక్తిక్కు కర్షకనాన ఈశ్వరన్ ప్రవాహరూపేణ నడక్కిఱ సంసారమాకిఱ పழమ్పునత్తై స్పృష్టిత్తు తిరుత్తుమెన్నపడి.

మూ॥ ఈతం డొక దానినిన్ని చేయవలసియుండదు.

మూ॥ ౩౪౯॥ సాగుబడిలోనున్నదై దున్ని విత్తనము వేయబడి పయిరు వృద్ధిపొందునట్టి పొలమునందు గడ్డిమొదలగు కలుపు మొలిచి ఫలించునట్లు, ఇవియును తమకుతామే వృద్ధిపొందునట్లాయెను భక్తికై కృషిచేయునట్టి సర్వేశ్వరుని దద్దుపాటు

క్తములగు శరీరేంద్రియములను పరమకృపతో సర్వేశ్వరుఁడొసంగిన విధమును స్మరించుకొనినచో, వాని యధీనములో నుండునట్టి సత్తాగులుకల యీతఁడు తన యుజ్జీవనమునకై వాఁడు చేయుదానిఁ జూచి యూరకుండవలసినదియేతప్ప, తానొక్కటియును చేయవలసినదిలేదని యేర్పడుచున్నది.

అవతారిక:—సర్వేశ్వరుని సృష్టివలన నీతనికిఁ గలుగు మోక్షహేతువులు యాదృచ్ఛికాదులు మాత్రమేకావు. ఇంకను కొన్ని కలవని తెలుపుటకుగాను కాని అథవా ఇంతకుముందు చెప్పినవి యుండునట్టి విధమును ఉపపాదించుటకుగాను కాని పైగ్రంథమును సాయించుచున్నారు.

(ప్రాతదై) ఇత్యాది. క్రొత్తదై బీడుగానుండి బాగుచేసినదికాకుండ, ప్రాతదై దున్ని విత్తనము వేసి ఫలించునట్టి సేద్యపుభూమిగానుండునట్టి పొలమునందు వ్యవసాయదారుడు దానికిగా నొక్క ప్రయత్నముఁ జేయకయున్నను, తుంగ మొదలగు కలుపు మొలచి పెరుగునట్లు, ఇఁక మీఁదు చెప్పఁబోవు యాశంకలుగాని, ఇంతకుముందు చెప్పిన యాదృచ్ఛికాదులుగాని, వాటికిగాను ఒక్క ప్రయ

మూ॥ ౩౯౦ ॥ అవైతానవైయెన్నిల్;

మూ॥ ౩౯౧॥ పూర్వకృత పుణ్యాపుణ్యఫలఙ్గళై చ్చిరకాలమ్ భుజిత్తు, ఉత్తరకాలత్తిల్ వాసనైకొణ్డు ప్రవర్తిక్కుమత్తనై యెన్నుమ్బడి నైరపేక్షిప్పద్దనైయిలే, "నామార్, నామ్ నిన్ఱ నిలై యేతు, నమక్కు నిమేల్ పోక్కడియేతు!" ఎన్ఱు పిఱప్పన శిల నిరూపణ విశేషఙ్గళుణ్డు; అవై యాతల్, మున్బుశొన్నవై యాతల్.

(ఇవై) ఎన్ఱు కీழ్ అరుళిచ్చెయ్దవర్ఱై విశదీకరిక్కైక్కాక తద్విషయప్రశ్నత్తై యనువదిక్కిఱార్, (అవై తానవై యెన్నాల్) ఎన్ఱు.

అతుక్కు ఉత్తరమరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పూర్వకృత) ఇత్యాదియాలే. అతావతు-మున్బు శెయ్యప్పట్ట పుణ్యపాపరూప కర్మద్వయత్తినుడైయవుమ్ ఫలఙ్గళై స్వర్గనరకాదికళిలే నెడుఙ్గాలమనుభవిత్తు మేలుళ్ళ కాలత్తిల్ పూర్వకర్మవాసనైకొణ్డు పుణ్యపాపరూప కర్మఙ్గళిల్ ప్రవృత్తిక్కుమత్తనై యెన్ఱు శొల్లత్తక్కతామ్బడి అల్పకర్మావాయ్ కర్మఫలానుభవత్తిల్ నైరపేక్షిత్తు నిన్ఱదనైయిలే. "కాణ్గిఱ దేహమో దేహాతిరిక్తరో స్వతన్త్రరో పరతన్త్రరో నామార్" ఎన్ఱుమ్ "నశిక్కుమ్బడి నిన్ఱోమో స్థిరైక్కుమ్బడి నిన్ఱోమో నామ్ నిన్ఱ నిలైయేతు" ఎన్ఱుమ్, "ఇప్పడి నిన్ఱ నమక్కు నిమేల్ తేడుకైక్కుడాన పోక్కడియేతు" ఎన్ఱుమ్ తన్నడైయే యుణ్డావన శిలనిరూపణ

మూ॥ ౩౯౦॥ అవి యేవంటే,

మూ॥ ౩౯౧ ॥ పూర్వ మొనర్చిన పుణ్యపాపంబులను చిరకాలము అనుభవించి, రాబోవు కాలమున దానివాసనప్రకారము ప్రవర్తించుచుండవలనదియే యని నిశ్చేష్టులైయున్నప్పుడు, మనమెవ్వరు? మనముండునట్టి స్థితియేది? మనము ఇంక మీంద పోవలసిన గతియెద్ది? అని యిట్లు కొన్ని యాశంకలు కలుగగలవు. అవియయినను, మునుపు చెప్పినవయినను కావచ్చును.

త్నము జేయకయే ఈ చేతనునికి తమంతట నే వృద్ధిబొందునట్లుకదా! భక్తికలుగజేయుటకు పాటుపడునట్టి సర్వేశ్వరుండు, ప్రవాహరూపముగ జరుగుచువచ్చునట్టి సంసారమును సేవ్యపుభూమిని సృజించి చక్కచేయును.

అవతారిక—"ఇవి" అని యింతకుముందు చెప్పినవాటిని విశదపరచుటకుగాను వాటిని గురించిన ప్రశ్నను అనువదించుచున్నారు

(అవియేవియంటెను) ఇత్యాది.

అవతారిక—అందుల కుత్తరమును తెలుపుచున్నారు.

(పూర్వ మొనర్చిన) ఇత్యాది. ముందొనర్చిన పుణ్యపాపకర్మములరెంటియొక్కయును, ఫలమును స్వర్గనరకాదులయందు చిరకాల మనుభవించినపిమ్మట పూర్వపువాసనవలన, పుణ్యపాపకర్మంబుల నొనర్చుటయందు ప్రవర్తించుట మాత్రమేయని చెప్పదగినట్లు స్వల్పకర్ములగలవాడై కర్మఫలానుభవసమయమున నిర్వ్యాపారుండైయుండి యుండునట్టి స్థితియందు "మనమెవ్వరు? కంటికి గానవచ్చునట్టి శరీరమా? దేహముకంటెను వేఱయినవారమా? స్వతంత్రులమా? పరతంత్రులమా? నశించేటట్టుంటిమే? చిల్లాచిదరై పోవునట్లుయున్నామే? మనముండుస్థితియేది? ఇట్లున్న

మూ ॥ ౩౯.౨ ॥ ‘‘యథాహి మోక్షకాఙ్క్షాణే’’ ఎన్నుతుడఙ్గి ఇతినుడైయ క్రమత్తై భగవచ్ఛాస్త్రత్తిలే శొల్లిన్ఱు.

విశేషఙ్గళుణ్డు, అన్ని రూపణ విశేషఙ్గళాలల్. పూర్వోక్తఙ్గళాన యాదృచ్ఛికాది సుకృతఙ్గళాలన్ఱు.

ఇన్నిర్హేతుక విషయీకారక్రమమ్ శాస్త్రత్తిలెఙ్గే శొల్లిర్ఱెన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (యథాహి) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. భగవచ్ఛాస్త్రమ్ నూఱ్ఱెట్టు సంహితైయాయిఱే యిరుప్పతు అతిలే యొన్ఱిఱే అహిర్బుధ్న్యసంహితై. ‘‘పఞ్చరాత్రస్య కృత్స్నస్య వక్తా నారాయణః స్వయమ్’’ ఎన్గిఱపడియే సకలత్తుక్కుమాదివక్తా భగవానాయిరుక్కచ్చెయ్తే తత్తత్సంహితైకళ్ తోఱుమ్ అవాంతరవక్తాక్కళుముణ్డిఱే, అతిల్ ఇన్ద సంహితైక్కు అహిర్బుధ్న్యసంజ్ఞితనాన రుద్రన్ వక్తావాయిరుక్కైయాలే ఇత్తై అహిర్బుధ్న్యసంహితై యెన్గిఱతు. ఇన్ద సంహితైయిలే, ‘‘నుణ్ణుణర్విల్ నీలార్కణ్డత్తమ్మాన్’’ ఎన్గిఱపడియే సత్త్వమ్ తలైయెడుత్తాల్ సూక్ష్మదర్శియాయిరుక్కుమ్ రుద్రనై, దేవర్షియాయ్ బ్రహ్మవిత్తమనాన శ్రీనారదభగవాన్ శిష్యనుమాయిత్తు స్వసంశయఙ్గళెల్లామ్ కేట్క, అవన్ నిర్ణయిత్తుక్కొణ్డు వారానిఱ్క, పతినాలామధ్యాయత్తిల్ ఇవన్ పణ్ణిన ప్రశ్నత్తుక్కు ఉత్తరమాక సంసారమోక్షహేతుక్కళాక నిగ్రహశక్తి అనుగ్రహశక్తియెన్ఱు సర్వేశ్వరనుక్కు ఇరణ్డు శక్తియుణ్డెన్ఱు ప్రతిజ్ఞై పణ్ణి, అతిల్ ‘‘తిరోధానకరీశక్తిస్సానిగ్రహ సమాహ్వ

మూ॥౩౯.౨॥ ‘‘యథాహిమోక్షకాఙ్క్షాణే’’ అని యారంభించి దీనియొక్క క్రమము భగవచ్ఛాస్త్రమునఁ జెప్పఁబడినది.

మనము కడతేరుమార్గమెద్ది? ఇట్లు తమంతట తమకు మనస్సులో వ్చనట్టి కొన్ని యాశంకలుకలవు అట్టి యాశంకలవలనఁగాని పూర్వము చెప్పిన యాదృచ్ఛికాదులవలనఁ గాని యని యెఱుంగునది.

అవతారిక:—ఇట్లు నిర్హేతుకముగ భగవంతుఁడే చేతనుని యంగీకరించునను విషయము శాస్త్రమునందెచ్చట చెప్పియున్నదంటి వేని తెలుపుచున్నారు.

(యథాహి) ఇత్యాది. పాంచరాత్రము నూటయెనిమిది సంహితలు కలదిగానుండును. అహిర్బుధ్న్యసంహితయనునది వాటిలో నొక్కటి‘‘పాంచరాత్రస్య కృత్స్నస్య వక్తా నారాయణస్స్వయమ్’’ అన్నట్లు సకలమునకును ఆదివక్త నారాయణుండేయైనను, ఆయా సంహితలలో నొక్కక్కదానికి వేర్వేరు గ్రంథకర్తలును కలరు. వాటిలో ఈ సంహితకు అహిర్బుధ్న్యుండను పేరుగల రుద్రుండు వక్తయగుటచే దీనికి అహిర్బుధ్న్య సంహితయని పేరు గల్గెను. ఈ సంహితయందు ‘‘నుణ్ణుణర్విల్ నీలార్కణ్డత్తమ్మాన్’’ (తి. వా. ౬-౧౦-౮) (సూక్ష్మముఁ దెలిసికొనునట్టి జ్ఞానముగల నీలకంఠుండు) అని పాయించినట్లు సత్త్వగుణము హెచ్చఁగా సూక్ష్మదర్శిగానుండు రుద్రునియొద్దకు దేవర్షియును బ్రహ్మవేత్తయునగు శ్రీనారదుండు సమీపించి తనసంశయంబుల నన్నింటిని యడుగఁగా, రుద్రుండును వాటిని నిర్ణయించుకొనుచు వచ్చెను. ఆ సందర్భమున పదునాలుగవ యధ్యాయమునందు నారదుండడుగు ప్రశ్నలకుత్తరముఁ జెప్పునప్పుడు సంసారమును మోక్షమునున్ను గలుగఁజేయుటకు హేతుభూతములగు నిగ్రహశక్తియును, అనుగ్రహశక్తియును ఈ రెండు శక్తులును సర్వేశ్వరునికిఁ గలవని ప్రతిజ్ఞచేసి ‘‘తిరోధానకరీ శక్తిస్సానిగ్రహ సమాహ్వయా। పు

యా । పుమాంసంజీవసంజ్ఞం సాతిరోభావయతిస్వయమ్" ఎన్ఱు తుడఙ్గి నిగ్రహాత్మికైయాన శక్తియాలే తిరోహిత స్వస్వరూపాదికనాయ్ జీవాత్మాసంసరిక్కుమ్బడియై విస్తరేణ ప్రతిపాదిత్తు అనంతరమ్ అనుగ్రహాత్మికైయాన శక్తియాలే సంసారాన్ముక్తనామ్బడియై ప్రతిపాదిప్పతాక "ఏవంసంసృతిచక్రస్థే భ్రామ్యమాణే స్వకర్మభిః । జీవేదుఃఖాకులేవిష్ణోః కృపాకాప్యుపజాయతే సమీక్షితస్తుదాసోఽయం కరుణావగ్రరూపయా । కర్మసామ్యంభజత్యేవ జీవోవిష్ణుసమీక్షయా శక్తిభావస్సవై జీవ ముత్తారయతిసంసృతేః । కర్మణీచసమేతత్ర తూష్ణీమ్భావముపాగతే" ఎన్ఱు సంసారచక్రస్థనాయ్ దుఃఖాకులనాన జీవన్ విషయమాక సర్వేశ్వరనుక్కొరు కృపై జనిక్కుమ్బడియైయుమ్, అక్కృపైయడియాక ఉణ్డాన అవన్ కటాక్షత్తుక్కు విషయభూతనాయ్ క్కొణ్డు ఇవన్ కర్మసామ్యత్తై భజిక్కుమెన్ఱుమ్ సత్తైయుమ్, అన్ద అనుగ్రహాత్మికైయాన శక్తియినుడైయ సద్భావమివనై సంసారత్తినిన్ఱు ముద్ధరిప్పిక్కుమెన్ఱుమిదత్తైయుమ్, కీళ్ క్కర్మసామ్యమెన్ఱతిన్ కరుత్తైయుమ్ సఙ్గ్రహేణకొణ్డు, "యథాహి మోషకాః పాన్థే పరిబర్హముపేయుషి నివృత్తమోషణోద్యోగాస్తదసన్త ఉదాసతే । అనుగ్రహాత్మికాయాస్తు శక్తేః పాతక్షణేతథా । ఉదాసాతే సమీభూయ కర్మణీ తే శుభాశుభే । తత్పాతానన్తరంజన్తు ర్వ్యక్తో మోక్షసమీక్షయా । ప్రవర్తమాన వైరాగ్యో విశేషేఽభినివేశవాన్ । ఆగమాననుసఞ్చిన్త్య గురూనప్యుపసర్పతిచ । లబ్ధసత్ప్రకాశైస్తైః ప్రబుద్ధో బోధపాలనః" ఇత్యాద్యధ్యాయశేషత్తాలే, వళిపోకిఱవన్ సంభారత్తై వైత్తు మనోయానిన్ఱవళవిల్ అవనుడైయ సమ్భారత్తై అపహరిప్పతాక ఉద్యోగిక్కుం తస్కరర్, అన్ద సమ్భారత్తై అవన్ వన్దు కైప్పుగ్గినవళవిల్ యాతొగుపడి నివృత్తమోషణోద్యోగరాకానిన్ఱుకొణ్డు ఎప్పోదు ముదాసీనరాయిరున్ద విషయక్కళ్, అప్పడియే భగవదనుగ్రహశక్తి ఇవన్ పక్కలిలేవన్ద

మాంసం జీవసంజ్ఞంసా తిరోభావ యతిస్వయం" అని యారంభించి, నిగ్రహరూపమగు శక్తివలన నాయఁబడినట్టి స్వస్వరూపాదులుగల జీవుండు జన్మ మరణాదులను మరలమరల పొందుచుండునని విస్తారముగ ప్రతిపాదించి పిమ్మట యనుగ్రహరూపమగు శక్తివలన సంసారమునుండి ముక్తుండగు విధమును ప్రతిపాదించుటకుగాను "ఏవంసంసృతిచక్రస్థే భ్రామ్యమాణే స్వకర్మభిః । జీవేదుఃఖాకులేవిష్ణోః కృపాకాప్యుపజాయతే । సమీక్షితస్తుదాసోఽయం కరుణావగ్రరూపయా । కర్మసామ్యం భజత్యేవ జీవోవిష్ణుసమీక్షయా । శక్తిభావస్సవై జీవ ముత్తారయతిసంసృతేః । కర్మణీచసమేతత్ర తూష్ణీమ్భావముపాగతే" అనఁగా సంసార చక్రమునందుండి దుఃఖాకులుండైన జీవునివిషయముగ సర్వేశ్వరుని కొన విధమయిన కృప కలుగునదియు, అట్టి కృపమూలముగఁ గలిగినట్టి వాని కటాక్షమునకు విషయమైన యీతఁడు కర్మఫలము నపేక్షింపక యుండుటను, అట్టి యనుగ్రహరూపమగు శక్తి యుండుటంజేసి యది యీతనిని సంసారమునుండి విముక్తిని గలుగఁజేయునదియును, ముందు చెప్పిన కర్మసామ్యముయొక్క యభిప్రాయమునున్ను సంగ్రహముగాఁ జెప్పి, "యథాహి మోషకాః పాన్థే పరిబర్హముపేయుషి । నివృత్తమోషణోద్యోగాస్తదానన్త ఉదాసతే । అనుగ్రహాత్మికాయాస్తు శక్తేః పాతక్షణేతథా । ఉదాసాతే సమీభూయ కర్మణీతే శుభాశుభే । తత్పాతానన్తరంజన్తుర్వ్యక్తో మోక్షసమీక్షయా । ప్రవర్తమాన వైరాగ్యో విశేషేఽభినివేశవాన్ । ఆగమాననుసఞ్చిన్త్య గురూనప్యుపసర్పతిచ । లబ్ధసత్ప్రకాశైస్తైః ప్రబుద్ధో బోధపాలనః" ఇత్యాద్యధ్యాయశేషమున, మార్గమునఁబోవువాఁడు తనమూటనొకతావుననుంచి మరుగునకుపోఁగా, వానిమూట నపహరించుటకై ప్రయత్నించునట్టి దొంగలు అమూటను ఆ మార్గస్థుండు పట్టుకొనియున్నప్పుడు ఏదొకవిధమున

మూ॥ ౩౯౩॥ "వెళితేయరుళ్ శెయ్‌వర్" ఎన్ఱు ఇవ్వర్థత్తై స్పష్టమాక వరుళి చ్చెయ్‌తారిఱే.

క్షణత్తిలే, అవ్వాత్మావైత్ తోళవళియే యుళ్ప్పుకుత్తాకానిన్ఱ పుణ్యపాపకర్మఙ్గళిరణ్డుమ్, ఇవనైవన్దు మేలిడామలుగానీ నిత్తిరున్దుడుమ్; అన్ద అనుగ్రహాత్మికైయాన శక్తి తన్‌క్కుళ్ వన్దవనన్తరమ్

గ్యవాయ్ వివేకాభినివేశియాయ్ శాస్త్రప్రవణనాయ్ సదాచార మాశ్రయణమ్ పణ్ణి లబ్ధసత్తాకనాయ్ లబ్ధజ్ఞాననాయ్ అన్దజ్ఞానత్తైరక్షిత్తుక్కొణ్డు సారగ్రాహియాయ్ సముచితోపాయ పరిగ్రహత్తాలే సంసారాదుత్తీర్ణనాయ్ పరమపదత్తై ప్రాపిక్కుమెన్ఱు శొన్నానిఱే. ఆకైయాలే, "యథాహి మోషకాః పానే" ఎన్ఱుతుడఙ్గి ఇన్నిర్హేతుక విషయీకారత్తినుడైయ క్రమత్తై ఆప్తప్రమాణమాన భగవచ్ఛాస్త్రత్తిలే శొల్లిత్తన్నితార్.

ఇప్పడి శాస్త్రఙ్గళ్ శొన్న వళిగళిత్తిక్కు నిర్హేతుకవిషయీకారత్తుక్కు నేరే పాత్రభూతరాయ్, ఆప్తతమాగ్రేసరరాన ఆళ్వార్ ఇవ్వర్థత్తై తెళియవరుళిచ్చెయ్‌తారన్నితాన్ మేల్, (వెళితే) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. "వెళితేయరుళ్ శెయ్‌వర్" ఎన్ఱతు-నిర్హేతుకమాక కృపైపణ్ణువరెన్ఱపడి. (ఇవ్వర్థత్తై స్పష్టమాకవరుళిచ్చెయ్‌తార్) ఎన్ఱతు-ఇన్నిర్హేతుక విషయీకారమాకిఱ రహస్యార్థత్తై సంశయ విపర్యయఙ్గళ్ సకలరుమఱియుమ్పడి ప్రకాశమాక వరుళిచ్చెయ్‌తారెన్నై.

మూ॥ ౩౯౩॥ "వెళితేయరుళ్ శెయ్‌వర్" అను పాశురమున ఈ యర్థమును స్పష్టముగాఁ దెలిపియున్నారు కదా!

దొంగతనము చేయనివారివలెనే యూరకయుందురు. అట్లే భగవంతుని యనుగ్రహశక్తి యీచేతనుని వైపుకువచ్చినప్పుడు ఈయాత్మను తాము పోయిన మార్గమునఁ గొనిపోవునట్టి పుణ్యపాపకర్మములు రెండును ఈతనిపై పడకుండ, యూరకయుండును. అటి యనుగ్రహరూపమగు శక్తి తనవైపు వచ్చినప్పుడు ఈచేతనుండు, మోక్షాపేక్ష గలవాఁడై నానాటికి వృద్ధిబొందునట్టి వైరాగ్యముకలవాఁడై వివేకమునందాశగలవాఁడై, శాస్త్రమునందు ప్రీతిగలవాఁడై సదాచార్యుని శ్రద్ధతో నాశ్రయించి సత్తను జ్ఞానమును న్నలభించినవాఁడై యట్టిజ్ఞానమును రక్షించుకొనుచు సారగ్రాహియై మంచి యుపాయము నవలంబించుటవలన సంసారమునుండి దరిచేరి పరమపదమును పొందగలఁడు" అని చెప్పియున్నాఁడు గదా!

కావున 'యథాహి మోషకాః స్థానే' అని యారంభించి నిర్హేతుకముగ భగవంతుండీతనిని స్వీకరించునట్టి విధమును ఆప్తప్రమాణమగు శ్రీపాంచరాత్రమున చెప్పఁబడినదియని తెలిపినవారయిరి.

అవతారిక:—ఇట్లు శాస్త్రమునఁ జెప్పియుండుటమాత్రమే కాకుండ, నిర్హేతుకవిషయీకారమును నేరుగనే పాత్రులై ఆప్తములలో మొదటివారుగా నెన్నఁదగినవారగు శ్రీనమ్మాళ్వారులవారు ఈవిషయమును తెలిపియున్నారని (వెళితే) ఇత్యాది చూర్ణికచేఁ దెలుపుచున్నారు.

(వెళితే యరుళ్ శెయ్‌వర్) అనఁగా నిర్హేతుకముగ కటాక్షించువారని యర్థము. (ఈయర్థమును స్పష్టముగాఁ దెలిపియున్నారు) అనఁగా ఈనిర్హేతుక విషయీకారరూపమగు రహస్యార్థమును సంశయ విపర్యయములు లేకుండునట్లు అందఱును తెలిసికొను విధమున, బహిరంగముగాఁ దెలిపినారనుట.

మూ॥౩౯౮॥ “శెయ్ వార్ శిటర్ తు” ఎన్ఱు అరుళుక్కు హేతు సుకృతమెన్ఱాన్నిఱ్ఱతే యెన్నిల్, అప్పోతు “వెఱితే” ఎన్గిఱ విడమ్ శేరాతు.

మూ॥౩౯౯॥ భగవదాభిముఖ్యమ్ సుకృతత్తాలన్ఱిక్కే భగవత్కృపైయాలే పిఱక్కి ఱతు, అద్వేషమ్ సుకృతత్తాలేయెన్నిల్, అన్దఫలవిశేషత్తుక్కు అత్తైసాధన మాక్క వొణ్ణాతు.

అన్దదివ్యసూక్తిక్కనన్తరసూక్తియి లభిప్రాయ మఱియాతార్ శఙ్కైకళై యనువదిత్తు ప్పరిహరిక్కిఱార్, (శెయ్‌వార్ కటర్ కు) ఎన్ఱతుడఙ్గి. అతావతు-అరుళ్ శెయ్యవిరుత్తవన న్తరమ్ అర్కు త్తానెన్ఱుమపేక్షైయిలే “శెయ్‌వార్ కటర్ కు” ఎన్ఱు-అరుళుకైక్కు ఉపాధిక్కత్తిరువుళ్ళ మాకవు మ్బడి శిలవర్క్ళై చ్చెయ్యు మవర్కట్కెన్ఱైయాల్, అవర్కళ్ కృపై పణ్ణుకైక్కు హేతు చేతనసుకృత మెన్ఱాన్నిఱ్ఱతేయెన్నిల్; అప్పడిశొల్లుమ్బోతు నిర్హేతుకవాచకమాన “వెఱితే” ఎన్గిఱవిడమ్ సఙ్గత మాకాతెన్ఱై; అకైయాల్ “శెయ్‌వార్ కటర్ కు” ఎన్ఱతు-తాఙ్ శెయ్యనినైత్తవర్కళుక్కెన్ఱపడి.

అభిముఖ్యత్తుక్కు భగవత్కృపై కారణమ్, అద్వేషత్తుక్కు సుకృతమ్ కారణమెన్ఱునినైత్తు చ్చొల్లువార్ వచనత్తై యనువదిత్తుక్కొణ్డు పరిహరిక్కిఱార్, (భగవదాభిముఖ్యమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు-అనాదికాలమ్ విముఖనాయ్‌పోన్ద ఇచ్చేతననుక్కు, భగవద్విషయత్తిల్ పిఱక్కిఱ అభి

మూ॥౩౯౮॥ “శెయ్‌వార్‌కట్కు” అను పాశురమున కృపకు హేతువు సుకృతమని చెప్పియున్నదే యంటివేని, అట్లు అర్థము చేసికొనినచో, “వెఱితే” అనునది దానితో నేకార్థము కాఁజాలదు.

మూ॥౩౯౯॥ భగవదాభిముఖ్యము సుకృతమువలనఁగాక, భగవత్కృపవలనఁ గలుగునని. అద్వేషము సుకృతమువలనఁగలుగునది యంటివేని యిట్టి ఫలంబున కది సాధన మనుకొనకూడదు.

అవతారిక:—పైని యుదహరించిన శ్రీ నమ్మాళ్వారుల దివ్యసూక్తికి తరువాతిపాశురము యొక్క యభిప్రాయమును తెలియనివారు కొందఱు చేయునట్టి శంకల ననువదించి వాటిని పరిహరించుచున్నారు.

(శెయ్‌వార్‌కట్కు) ఇత్యాది. “కృపచేయుదురు” అని చెప్పినపిమ్మట “అట్లు కృపచేయునది యెవ్వరికి?” అను వితర్కరాఁగా, (శెయ్‌వార్‌కట్కు) అనఁగా అట్టికృపకు తగినట్లు మన స్సునకు సంతోషము గలుగవిధమున కొన్నికార్యముల నొనర్చువారికి” అని ఋషులు చెప్పియున్నం దున, నట్లు సర్వేశ్వరుండు కృపతో కటాక్షించుటకు హేతువు ఈ చేతనుండొనర్చిన సుకృతమని చెప్పియున్నారే? యంటివేని, అట్లు చెప్పినట్లయిన, నిర్హేతుకత్వమును తెలుపునట్టి “వెఱితే” అను పదము సరిపడకపోవును. కావున “శెయ్‌వార్‌కట్కు” అనఁగా తాను కృపతో కటాక్షించుటకై తలఁచినవారికని యర్థము.

అవతారిక:—అభిముఖ్యమునకు భగవత్కృప కారణమనియును, అద్వేషమునకు సుకృతము కారణమనియును తలంచువారు చెప్పునట్టి వచనముల ననువదించి వాటిని పరిహరించుచున్నారు.

(భగవదాభిముఖ్యమ్) ఇత్యాది. అనాదికాలముగ విముఖుండై పోవుచున్నట్టి యీచేతనునికి

మూ॥ ౩౯౬॥ శాస్త్రముమ్ విధియాతే నాముమఱియాతే యిరుక్కిఱవిత్తై, సుకృతమెన్ఱు నామ్ పేరిడుకైక్కు అపడియెన్నెన్నిల్, నామన్ఱు, ఈశ్వరన్ ఎన్ఱు కేట్టిరుక్కైయాయిరుక్కుమ్.

ముఖ్యమ్ ఇవనుడైయ సుకృతనిబన్ధనమాకవన్ఱిక్కే కేవలభగవత్కృపైయాలే పిఱక్కిఱతు, తత్పూర్వభావియాన అద్వేషమ్ సుకృతమడియాక పిఱక్కిఱతెన్ఱు శొల్లప్పార్క్కిల్, అఖిలాత్మగుణాదియాయ్ ఆత్మోజ్జీవనాఙ్కురమాయిరున్దుళ్ళ భగవదద్వేషమాకిఱ ఇప్ఫలవిశేషత్తుక్కు అతిక్షుద్రమాన యాదృచ్ఛికాది సుకృతత్తై కారణమెన్ఱు శొల్లవొణ్ణాతెన్నై. ఆకైయాల్ అద్వేషత్తుక్కుమ్ భగవత్కృపైయే కారణమెన్ఱు శొల్లవేణుమెన్ఱు కరుత్తు.

శాస్త్రవిహితముమాన్ చేతనావిదితముమాన ఇన్దయాదృచ్ఛికాదిక్కు సుకృతమెన్ఱు పేరిట్టారిన్నారెన్నుమిడత్తై శఙ్కాపరిహారరూపేణ వరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శాస్త్రముమ్) ఎన్ఱుతొడఙ్గి. అతావతు–"ఇదంకుర్యాత్" ఎన్ఱు శాస్త్రవిహితముమాయ్ కర్తృభూతరాన చేతనరాలే బుద్ధిపూర్వకానుష్ఠితముమానతొన్ఱైయిఱే సుకృతమెన్బతు; అప్పడియే ఇత్తైచ్చెయ్వాయెన్ఱు శాస్త్రముమ్ విధియాతే, ఇన్న సుకృతమ్ పణ్ణినోమెన్ఱు తత్కర్తాక్కళాన నాముమఱియాతే, యిరుక్కిఱ ఇన్దయాదృచ్ఛికాదియై సుకృతమెన్ఱు నామ్ పేరిడుకైక్కు అపడియెఙ్ఙనే యెన్నిల్, "ఇతుక్కు సుకృతమెన్ఱు పేరిడుకిఱోమ్ నామన్ఱు; సర్వముక్తిప్రసఙ్గమ్ వారామైక్కాక సర్వజ్ఞనాన ఈశ్వరన్ సుకృత

మూ॥౩౯౬॥ శాస్త్రమున్ను విధింపక, మనకున్ను తెలియక యున్నట్టి దీనికి సుకృతమని పేరుపెట్టుట యెట్లంటివేని, అది మనముకాదు. ఈశ్వరుండని విని యుండవచ్చును.

భగవద్విషయమునఁ గలుగునట్టి యాభిముఖ్యము ఈచేతనుని సుకృతమూలముగఁ గానిదై కేవలము భగవత్కృపవలనఁ గలుగునది. దానికి పూర్వభావియగు అద్వేషము సుకృతమూలముగ గలుగునదియని చెప్పదామంటే, ఆత్మగుణంబులన్నింటిలో మొట్టమొదటిదై యాత్మోజ్జీవనము కంకురమైయున్నట్టి భగవదద్వేషరూపమగు ఈవిఫలవిశేషమునకు అతిక్షుద్రమగు యాదృచ్ఛికాది సుకృతమును కారణమునుగాఁ జెప్పఁదగదు కావున అద్వేషమునకున్ను భగవత్కృపనే కారణమునుగాఁ జెప్పవలయునని యభిప్రాయము.

అవతారిక:—శాస్త్రమునందు విధింపఁబడకయు, ఈచేతనులచేఁ దెలియఁబడకయును ఉండునట్టి యీ యాదృచ్ఛికాదులకు సుకృతమని పేరుపెట్టినవారు పలానివారను విషయమును శంకాపరిహారపూర్వకముగఁ దెలుపుచున్నారు.

(శాస్త్రము) ఇత్యాది. "దీనిఁ జేయవలసినది" అని శాస్త్రముచే విధింపఁబడినదై కర్తలగు చేతనులచే బుద్ధిపూర్వకముగా ననుష్ఠింపఁబడునట్టి దానిని కదా సుకృతమందురు. అవ్విధమున "దీనిఁ జేయుము" అని శాస్త్రము విధింపక, ఈసుకృతముఁ జేసినారమని కర్తలగు మనకున్ను తెలియకుండ, యుండునట్టి యీయాదృచ్ఛికాదులను సుకృతమను పేరున మన మెట్లు పిలువఁదగునంటివేని, వీటికి సుకృతమను పేరును పెట్టిన వారము మనముకాము. సర్వముక్తిప్రసంగము రాకుండుటకై సర్వజ్ఞుండగు ఈశ్వరుండు వీటికి సుకృతమని పేరుపెట్టినాఁడు అని తత్త్వవేత్తలగు మన పూర్వాచార్యులు పాయించుదురు.

మూ॥ ౧౯౭॥ ఇవ్వర్థవిషయమాక ఆழ்వార్కళ్ పాశురజ్గళిల్ పరస్పరవిరుద్ధమో ఎన్ఱు తోన్ఱుమ్, అవత్తిల్ శొల్లుకిఱ పరిహారముమ్, మత్తుముణ్డాన వక్తవ్యజ్గళుమ్ విస్తరభయత్తాలే శొల్లుకిఱిలోమ్.

మెన్ఱుపేరిట్టువైత్తాన్" ఎన్ఱు తత్త్వదర్శికళాన ఆచార్యర్కళరుళిచ్చెయ్య క్కేట్టిరుక్కైయాయిరుక్కుమెన్నైః ఆకక్కుత్తు "వెఱితేయరుళ్ శెయ్వర్" ఎన్ఱు *మయర్వఱమతినలమ్ పెత్తవర్కళిల్ తలైవరాన నమ్మాழ்వార్ నిర్హేతుకవిషయీకారమాకిఱ ఇవ్వర్థత్తై విశదమాక వరుళిచ్చెయ్తపడియై దర్శిప్పిత్తు అతిల్ మేల్ వన్దశఙ్కాపరిహారజ్గళుమ్పణ్ణియరుళినారాయిత్తు.

ఇని ఇవ్వర్థవిషయమాక ఆழ்వార్కళ్ పాశురజ్గళిల్ అన్యోన్యవిరుద్ధమోవ్వాలే తోన్ఱు మవత్తుక్కు ప్పరిహారముమ్, ఇవ్వర్థస్థాపకమాక మత్తుమ్ శొల్లవేణ్డుమ్ ప్రమాణాన్తరజ్గళుమ్ ఇవ్విడత్తిల్ అరుళిచ్చెయ్యామైక్కు హేతువిన్న తెన్గిఱార్, (ఇవ్వర్థవిషయమాక) ఎన్ఱు తుడజ్గి. అతావతు-నిర్హేతుకవిషయీకారమాకిఱ ఇవ్వర్థవిషయమాక, ఇవ్విషయీకారత్తుక్కు లక్ష్యయ్ మయర్వఱమతినలమ్ పెత్త ఆழ்వార్కళుడైయ భగవదఙ్గీకారప్రకాశకజ్గళాన పాశురజ్గళిల్ "వెఱితేయరుళ్ శెయ్వర్" "ఎన్నన్ఱి శెయ్తేనా వెన్నెఞ్జిల్ తికழ்వతువే" ఎన్ఱుమ్, "తిరుమాలిరుఞ్జోలై మలైయెన్ఱేనెన్న" "మాతవనెన్ఱతేణ్డు" ఎన్ఱుమ్, "నల్లతోరరుమ్ శెయ్తుమిలేఞ్" ఎన్ఱుమ్, "నోత్త నోన్బిలేన్" ఎన్ఱుమ్, "యానొత్తవత్తాల్ కాణ్బన్ కొలిన్ఱు" ఎన్ఱు

మూ॥ ౩౯౭॥ ఈయర్థము విషయమైన యాழ்వారుల పాశురములలో పరస్పరము విరుద్ధములయినవాటివలెనే తోచునట్టి వాటినిగుఱించిచెప్పిన పరిహారమున్ను తక్కిన శ్రీసూక్తులును గ్రంథవిస్తరభయమువలనఁ జెప్పియుండలేదు.

కావుననింతకుముందు "వెఱి తెయరుళ్ శెయ్వర్" అని ఇంచుకైనను ప్రమాదములేని జ్ఞానానందమును లభించినవారిలో ప్రధానులగు శ్రీ నమ్మాழ்వారులు నిర్హేతుకవిషయీకారరూపమగు ఈయర్థమును విశదముగాఁ దెలిపినవిధముఁ దెలిపి, దానివిషయమున వచ్చిన శంకాపరిహారములనున్ను చేసినవారయిరి.

అవతారిక:—ఇంక, ఈవిషయమైన ఆழ்వారులపాశురములలో పరస్పరము విరుద్ధములయినవిగాఁ దోచువాటికి పరిహారమును, ఈయర్థమును ఉపపాదించుటకై యీతావునఁ జూపింపవలసిన ప్రమాణాంతరములనున్ను ఈతావున తాము తెలుపకుండుటకుఁ గారణముఁ దెలుపుచున్నారు.

(ఈ యర్థమువిషయమున) ఇత్యాది.

నిర్హేతుక విషయీకారరూపమగు ఈయర్థము విషయమైన యిట్టి విషయీకారమునకు లక్ష్యభూతులై యించుకైనను ప్రమాదములేని జ్ఞానానందమును లభించినవారలగు ఆழ்వారులయొక్క భగవదంగీకారముఁ దెలుపునట్టి పాశురములలో "వెఱితేయరుళ్ శెయ్వర్" (తి. వా ౭-౭-౭) అనియు, "ఎన్నన్ఱి శెయ్తేనా వెన్నెఞ్జిల్ తికழ்వతువే" (తి. వా. ౧౦-౬-౭) అనియు, "తిరుమాలిరుఞ్జోలమలైయెన్ఱేనెన్న" (తి. వా. ౧౦-౭-౧) అనియు, "మాతవనెన్నతేణ్డు" (తి. వా. ౨-౩-౩) అనియు, "నల్లతోరఱం శెయ్తుమిలేఞ్" (పె. తి. ౧-౯-౪) అనియు, "నోత్త నోన్బిలేన్" (పె. తి. ౧-౯-౭) అనియు, "యానొత్తవత్తాల్ కాణ్బన్ కొలిన్ఱు" (౨ తిరువ ౭౬) అనియు, "యానేతపమ్ శెయ్తేన్" (౨. తిరు ౭౪) అనియు నీమొదలగు తావుల భగవం

మ్, ‘‘యానేతవమ్ శెయ్ తేన్’’ ఎన్నుమ్ ఇత్యాదికళాలే, భగవదఙ్గీకారహేతుక్కళ్ తన్నుడైయ తన్గళ్ పక్కలిల్లైయెన్బదు ఉణ్డానాల్ప్పోలే తోన్ఱుగైయాలే కరుత్తఱియాదవర్కళుక్కు పరస్పర విరుద్ధమ్బోలే ప్రతిభాసిక్కుమెన్నై. అవఱ్ఱుక్కుచ్చొల్లుమ్ పరిహారఙ్గళావన - ‘‘మాతవన్ మలై’’ ఎన్గిఱదై వ్యావృత్త్యుక్తిమాత్రమాగైయాల్ అదఱ్కై యారోపిత్తవన్ మేల్విఴుగిఱ భగవత్కృపైయే యఙ్గీకారహేతు, అదై హేతువన్ఱెన్నుమిడమ్ సిద్ధమ్; ‘‘నోఱ్ఱ నోన్బిలేన్’’ ఎన్గిఱదు - ఎనక్కు ప్పలజన్మఙ్గళుణ్డాప్పడియాగవావుమ్ నాన్ సాధనానుష్ఠానమ్పణ్ణిఱ్ఱిల్లేన్ స్వనిగ్రహమ్ తోన్ఱ విత్తనై! అనేకజన్మఙ్గళిలే ప్పాలుమ్కైక్కు సాధనానుష్ఠానమ్పణ్ణినేనెన్నప్పడియన్ఱు. ‘‘యానేతవమ్శెయ్ తేన్’’ ఎన్గిఱదు - *ఇరున్దమిఴ్ నన్మాలై యిణైయడిక్కే శొల్లప్పెఱ్ఱ ప్రీత్యతిశయత్తాలే ఎన్నైప్పోలే భాగ్యమ్ పణ్ణినారిల్లైయెన్ఱు ఇప్పేఱ్ఱై పెఱ్ఱదెన్నై శ్లాఘిత్తమాత్రమెన్ఱు ఇప్పడికళిలే నిర్హేతుకవచనవిరోధమ్ వారాతపడి సహేతుకమ్బోలత్తోఱ్ఱుమవఱ్ఱుక్కుచ్చొల్లుమ్పరిహారఙ్గళ్. (మఱ్ఱుముణ్డానవక్తవ్యఙ్గళావన)-మఱ్ఱుమిన్నిర్హేతుక స్థాపనార్థమాకచ్చొల్లవేణుమవైయావన, ‘‘ఏవంసంసృతిచక్రస్థే భ్రామ్యమాణేస్వకర్మభిః। జీవేదుఃఖాకులేవిష్ణోః కృపాకాప్యుపజాయతే’’ ‘‘నిర్హేతుకకటాక్షేణ మదీయేనమహామతే। ఆచార్యవిషయాకారా ప్రాప్నువన్తి పరాఙ్గతిమ్’’ ‘‘నాసౌపురుషకారేణనచాప్యన్యేనహేతునా । కేవలంస్వేచ్ఛయైవాహం

తుఁడు తమ నంగీకరించుటకుఁ గావలసిన హేతువులేవియును తమవద్ద లేవని చెప్పినది అవి యున్నట్లువలెఁ దోచున వయినందున అభిప్రాయము తెలియనివారికి అవి పరస్పరవిరుద్ధములయినవిగాఁ దోచును.

వీటిలోఁ జెప్పఁబడిన పరిహారములనఁగా—‘‘మాతవన్ మలై’’ (మాధవునిపర్వతము) అనునది వ్యావృత్తిని (భేదమును) దెలుపుటకుగాను మాత్రము చెప్పినది. దాని నొకహేతువునుగా నారోపించుకొని పైపైబడి రక్షించునట్టి సర్వేశ్వరుని కృపయే యంగీకారమునకు హేతువు కాని, యవి హేతువులుకావను విషయము స్వతస్సిద్ధము.

‘‘నోఱ్ఱ నోన్బిలేన్’’ (అనేకజన్మములుగా నోముకొంటిని) అనఁగా నాకు అనేకజన్మములు వచ్చునట్లుగాను కదా నేను సాధనానుష్ఠానమొనర్చితినిగాని యిట్లు తనయొక్క తక్కువస్థితిని తెలిపినారేకాని అనేక జన్మములుగా సర్వేశ్వరుని బొందుటకు సాధనానుష్ఠానమొనర్చినామని చెప్పియుండలేదు,

‘‘యానేతవమ్శెయ్ తేన్’’ (నేను ఏతపస్సు చేసినాను) అనఁగా గొప్పదియును ద్రావిడ భాషారూపమును, శ్లాఘ్యమైనదియును నగు ద్రావిడ వేదమాలను పరస్పర సదృశములగు నిరొక్క శ్రీపాదములనుగుఱించి చెప్పుటకై లభించిన ప్రీత్యతిశయమువలన నావలెనే భాగ్యము చేసికొనినవారు లేరని యిట్టిఫలమును బొందునట్టి తమను శ్లాఘించుకొనినారు ఇంతియే. కావున ఈతావుననిర్హేతుక కటాక్షమునకు విరోధముఁ రాకుండ సహేతుకములుగాఁ దోచువాటికి పరిహారములు చెప్పఁబడినవి.

తక్కిన వచనములనఁగా—ఇంకను ఈ నిర్హేతుకత్వమును స్థాపించుటకై యుదహరింపవలసిన ‘‘ఏవం సంసృతి చక్రస్థే భ్రామ్యమాణేస్వకర్మభిః । జీవేదుఃఖాకులే విష్ణోః కృపాకాప్యుపజాయతే’’ ‘‘నిర్హేతుకకటాక్షేణ మదీయేనమహామతే। ఆచార్యవిషయాకారా ప్రాప్నువన్తి పరా

మూ॥ ३६७ ॥ ఆకైయాల్ ఇవఱ్ విముఖనానదశైయిలుమ్ కూడ ఉజ్జీవిక్కైక్కుక్కృషిపణ్ణిన వీశ్వరనై యనుసన్ధిత్తాల్, ఎప్పోతుమ్ నిర్భరనాయే యిరుక్కుమిత్తనై.

శ్రీ త్యైకఞ్చిత్తక్కుదాచన" ఇత్యాదిప్రమాణఙ్గళుమ్, ఏతదనుగ్రాహకతర్కఙ్గళుమ్(విస్తరభయత్తాలే శొల్లుకిఱిలోమ్) ఎన్నతు -ఇవైయెల్లామ్ శొల్లప్పార్క్కుమళవిల్ గ్రన్థప్పెరుప్పాయిరుమెన్నుమ్ శొల్లుకిఱోమిల్లైయెన్నపడి.

ఆక, కీழ్, "భగవద్గుణానుసన్ధానమభయహేతు" ఎన్ఱ ప్రతిజ్ఞైక్కు ఉపపాదకమాక "త్రిపాద్విభూతియిలే" ఎన్ఱుతుడఙ్గి, ఇవ్వళవుమ్ ఈశ్వరనివ్వాత్మోజ్జీవనార్థమాక విముఖదశైయై పిడిత్తు క్కృషిపణ్ణిప్పోరుమ్పడియై విస్తరేణవరుళిచ్చెయ్తార్; అతుతన్నై నిగమిక్కిఱార్, (ఆకైయాల్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు-ఈశ్వరనివ్వాత్మోజ్జీవనత్తుక్కు క్కృషిపణ్ణుమ్ కట్టళైయితువాకైయాలే ఇప్పడి ఇచ్చేతనన్ తన్నక్కిల్ విముఖనానవవస్థైయిలుమ్కూడ ఇవనుజ్జీవిక్కైక్కుక్కృషిపణ్ణిప్పోన్ద గుణాధికనానవనై యనుసన్ధిత్తాల్, ఏవమ్భూతనాన అవన్ ఇవ్వవస్థాపన్నరాక్కినమ్మై కర్మానుగుణమాకసంసరిక్కవిడానెన్ఱు తద్గుణవిశ్వాసత్తాలే సర్వకాలముమ్ నిర్భరనాయేయిరుక్కుమిత్తనై, భయప్రసఙ్గమిల్లైయెన్నపడి.

"విముఖనానదశైయిలుమ్కూడవుజ్జీవిక్కైక్కృషిపణ్ణిన వీశ్వరనై యనుసన్ధిత్తాల్" ఎన్ఱుతామ్ కీழరుళిచ్చెయ్త వర్థత్తిలే ప్పిన్కుడలాక జ్ఞానాధికరుడైయ వనుసన్ధానవిశేషత్తై యరుళిచ్చెయ్కి

మూ॥३६७॥ కావున ఈతండు విముఖుండుగా నున్నప్పుడును కృషిచేయునట్టిసర్వేశ్వరుని యనుసంధించుకొనినట్లయిన,ఎప్పుడును నిర్భరుండుగానే యుండును. ఇంతియే.

జ్ఞతిమ్" "నాసౌపురుషకారేణనచాప్యన్యేనహేతునా । కేవలంస్వేచ్ఛయైవాహం ప్రేక్షేకఞ్చిత్కదాచన" ఇత్యాది ప్రమాణములును వీటి కనుకూలములగు వాదములుననుట.

గ్రంథము పెరుగునని భయమువలన చెప్పలేదనఁగా—వీటి నన్నింటిని చెప్పినచో గ్రంథము మిక్కుటముగా విస్తరించిపోవునని భయమువలన చెప్పలేదనుట.

కావున ఇంతకుపూర్వము (భగవద్గుణానుసంధాన మభయహేతువు) అని యారంభించి ఆవిషయమును ఉపపాదించుటకుగాను(త్రిపాద్విభూతియందు) అను వాక్యము మొదలుకొని యింతవఱకును సర్వేశ్వరుండీయాత్మను ఉజ్జీవింపఁజేయుటకై యీతని వైముఖ్యమునే యాధారముగాఁగొని కృషిచేసి పోవువిధమును విపులముగా సాయించినవారయిరి.

అవతారిక:—ఈ పైవిషయమును ముగించుచున్నారు.

(కావున) ఇత్యాది. సర్వేశ్వరుండీయాత్మను ఉజ్జీవింపఁజేయుటకై ప్రయత్నించుట యివ్విధమునఁగాన, నిట్లు ఈచేతనుండు తనవిషయమున విముఖుండుగా నున్నప్పుడును, యీతని యుజ్జీవనమునకై ప్రయత్నించునట్టి గుణాధికుఁడగు వానిని యను సంధించుకొంటిమేని, యిట్టివాఁడగు నీతండు యిట్టి యవస్థలో మనలనుంచి కర్మానుగుణముగ జన్మమరణాదులను బొందనీయడని యీతనిగుణముల విషయమగు నమ్మకమువలన యెల్లకాలమును నిర్భరుఁడుగానే యుండును. కావున నొకప్పుడును భయముయొక్క ప్రసక్తియే లేదు.

మూ॥ ౩౯౯॥ ‘‘ఎతిర్ శూழల్ పుక్కు.’’

మూ॥ ౪౦౦॥ ఒరువనై ప్పిడిక్క నినైత్తు ఊరైవళైవార్ పోలే వ్యాప్తియుమ్.

తార్. (ఎతిర్ శూழల్ పుక్కు) ఎన్ఱు. ‘‘ఎతిర్ శూழల్ పుక్కు’’ ఎన్ఱతు - ఎనక్కు త్తప్ప వొణ్ణాపడి పార్త్తవిడ మెజ్గుమ్ తానేయాయ్ నిన్ఱపడి యాన వ్యాప్తియిలే ఉళ్ పుక్కిన్ఱపడి. ‘‘ఎతిర్ శూழల్’’ ఎన్గిఱతు-అవతారపరమాక మత్తుళ్ళార్ వ్యాఖ్యాతమాయిత్తాకిలుమ్. ఇప్పోతి వరివ్విడత్తిల్ వ్యాప్తి పరమాక వరుళిచ్చెయ్కిఱార్; అనేకయోజనైకళుణ్డాయిఱె యిరుప్పతు.

అతుక్కు దృష్టాన్తమరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఒరువనై ప్పిడిక్క నినైత్తు ఊరైవళైవార్ పోలే) ఎన్ఱు. అతావతు - ఒరువనై ప్పిడిక్క నినైత్తవన్ అవనై త్తప్పామల్ పిడిక్క వేణుమెన్ఱు మభినివేశత్తాలే అవ్వూరై చ్చేరనైయుమాకా తేయాయిత్తు ఓరాత్మావైయకప్పడుత్తిక్కొళ్ళుకైక్కాక సకలచేతనాచేతనఙ్గళిలుమ్ వ్యాపిత్తునిఱ్కుమ్పడి; ఆకైయాలే -వ్యాప్తియుమ్ స్వార్థమాక వెన్ఱే జ్ఞానాధికరనుసన్ధిప్పతెన్గిఱార్. (వ్యాప్తియుమ్) ఎన్ఱతు-సర్వసత్తాహేతువాన అతువు మాత్ పడ వెన్ఱపడి.

మూ॥ ౩౯౯॥ ‘‘ఎతిర్ శూழల్పుక్కు’’ (తి-వా-౨-౭-౬) అని పాయించినట్లు

మూ ॥ ౪౦౦ ॥ ఒకనిని పట్టుకొనతలంచి వూరంతటను ముట్టడివేయునట్లు వ్యాపించి యుండుట.

అవతారిక:— (విముఖుండుగా నున్నప్పుడు ఉజ్జీవింపఁజేయుటకై ప్రయత్నించువాఁడగు సర్వేశ్వరుని మను సంధించుకొనినట్లయిన) అనియింతకుముందు పాయించిన దానిఁ విషయమున విశ్వాసము కలుగుట కనుగుణముగ జ్ఞానాధికులయొక్క అను సంధాన విశేషముఁ దెలుపుచున్నారు.

(ఎతిర్ శూழల్) ఇత్యాది. (ఎతిర్ శూழల్ పుక్కు) అనఁగా నాకు తప్పకుండ చూచిన తావుల యందంతటను, తానే తెలియవచ్చునట్లు అంతటను వ్యాపించియుండి యనుట.

‘‘ఎతిర్ శూழల్ పుక్కు’’ అనుపాశురమును అవతారము విషయమైనదానినిగా నితరులు వ్యాఖ్యానముఁ జేసియున్నను ప్రకృతమున వీరు దీనిని వ్యాప్తిని దెలుపు దానినిగాను పాయించియున్నారు. అనేకార్థము లుండియుండవచ్చును కదా!

అవతారిక:—అందులకు దృష్టాంతముఁ దెలుపుచున్నారు.

(ఒక్కనిని) ఇత్యాది. ఒకనిని పట్టుకొనవలయునని తలంచుకొనినవాఁడు వానిని తప్పకుండ పట్టుకొనవలయునని పట్టుదలవలన నావూరునంతయును ఆక్రమించుకొనియుండునట్లు, సర్వేశ్వరుండును ఒకయాత్మను వశపఱచుకొనుటకుగాను, చేతనాచేతన పదార్థము లన్నింటిలో వ్యాపించియుండినవాఁడాయెను.

అవతారిక:—కావున సర్వేశ్వరుం డంతట వ్యాపించియుండుటయును స్వోపయోగమునకుగానే యని జ్ఞానాధికులు చెప్పుదురని తెలుపుచున్నారు.

(వ్యాప్తియును) ఇత్యాది. అన్ని పదార్థములయొక్కయును ఉనికిపట్టుకు హేతువయినట్టి యదియుఁగూడ యనుట

అవతారిక:—సర్వేశ్వరుండు సృష్ట్యవతారాదులను స్వార్థముకై యొనర్చినదానిని నిరూపింప నక్కఱలేకుండనే యంగీకరించి దానినిందులకు దృష్టాంతముగాఁగొని తెలుపుచున్నారు.

మూ॥ ౪౦౧॥ సృష్ట్యవతారాదికళైప్పోలే స్వార్థమాకవిఱే జ్ఞానాధికరను సంధిప్పతు.
మూ॥ ౪౦౨॥ కర్మఫలమ్పోలే కృపాఫలము మనుభవిత్తే యఱవేణుమ్.

సృష్ట్యవతారాదికళై స్వార్థమాక వనుసన్ధిక్కైయై సిద్ధవత్కరిత్తు, ఇతుక్కు దృష్టాన్తమాక వరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సృష్ట్యవతారాదికళైప్పోలే) ఎన్ఱు. *మున్నీర్ ఞాలత్తిల్ ముతఱ్పాట్టిలే సృష్టియై స్వార్థమాకవుమ్, ఇరణ్డామ్పాట్టిలుమ్ మూన్ఱామ్పాట్టిలుమ్ అవతారఙ్గళై స్వార్థమాకవుమ్ ఇవర్ తామే యనుసన్ధిత్తరుళినారిఱే. (అవతారాదికళ్) ఎన్గిఱవిడత్తిల్ ఆదిశబ్దత్తాలే గుణచేష్టితాదికళై చ్చొల్లుకిఱతు.

ఇప్పడి ఇవన్ విముఖనానదశైయిలుమ్ సృష్ట్యవతారాదికళాలే ఇవనుడైయ ఉజ్జీవనత్తుక్కు అవన్ కృషిపణ్ణిప్పోరుకిఱతు తన్నుడైయ నిర్హేతుకకృపైయాలేయిఱే; తాదృశకృపాఫలమివనుక్కు అవశ్యానుభావ్యమెన్నుమిడత్తై సదృష్టాన్తమాక వరుళిచ్చెయ్యానిన్ఱుకొణ్డు, కీழ் ««నిర్భరనాయిరుక్కుమిత్తనై ›› ఎన్ఱవర్త్తైసిరీకరిక్కిఱార్ మేల్, (కర్మఫలమ్పోలే) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు - తాన్ శెయ్త పుణ్యపాపరూపకర్మఫలమ్. ««అవశ్యమనుభోక్తవ్యమ్›› ఎన్గిఱపడియే అనుభవిత్తే యఱవేణ్డుమాపోలే, నిత్యసంసారహేతువాన కర్మత్తైత్తళ్ళి నిత్యసూరికళోడు సమానభోగభాగియాక్కుకైక్కు హేతువాన అవనుడైయ కృపాఫలముమ్ ఇవనుక్కిచ్చైయిల్లైయేయాకిలుమ్ అవశ్యమనుభవిత్తే విడవేణుమెన్నై,

---

మూ॥ ౪౦౧ ॥ సృష్ట్యవతారాదులవలెనే స్వార్థముగానని కదా జ్ఞానాధికు లనుసంధించుకొందురు.
మూ॥ ౪౦౨॥ కర్మఫలమువలెనే కృపాఫలమున్ను అనుభవించియే తీరవలయును.

(సృష్ట్యవతారాదులవలెనే) ఇత్యాది.

««మున్నీర్ ఞాలత్తిల్›› అను తిరువాయ్మొழிయొక్క మొదటి పాశురమున సృష్టిని స్వార్థముగానొవర్చి నట్టి దానినిగాను రెండవ పాశురమునను మూడవ పాశురమునను అవతారములను స్వార్థముగా నొవర్చి నట్టి వాటినిగానున్న పేరొసాయించియున్నారుకదా? మూలమున (అవతారాదులు) అను, తావుననుండు ఆదిశబ్దముచే గుణచేష్టితాదులను గ్రహించునది.

అవతారిక:—ఇట్లు ఈచేతనుండు విముఖుండుగా నున్నప్పుడును ఈతనియొక్క యుజ్జీవనమునకుఁగాను సర్వేశ్వరుండు కృషిచేయుట యనునది తనయొక్క నిర్హేతుక కృపవలనఁగదా అట్టి కృపాఫలము ఈచేతనునిచే యవశ్యముగ అనుభవింపవలసినదను విషయమును దృష్టాంతపూర్వకముగఁ దెలుపఁదలంచి యింతకుముందు (నిర్భరుఁడుగానుండును ఇంతియే) అను విషయమును స్థిరపఱచుచున్నారు. (కర్మఫలమువలెనె) ఇత్యాది.

తానొనర్చిన పుణ్య పాపకర్మముల ఫలము ««అవశ్య మనుభోక్తవ్యమ్››, అని చెప్పియున్నట్లు అనుభవించియే తీరవలసియున్నట్లు, నిత్యసంసారమునకు హేతువగు కర్మమును తొలగించి, నిత్యసూరులతో సమానమైన భోగముగల వాఁడగుటకు హేతువైనట్టి సర్వేశ్వరుని కృపయొక్క ఫలమున్ను ఈతం డిచ్ఛయింపకపోయినను అవశ్యముగ అనుభవించియే తీరవలయును.

మూ ॥ ౪౦౩ ॥ కృపై పెరుకప్పుక్కాల్ ఇరువర్ స్వాతన్త్ర్యఙ్గళుమ్ తకైయవొణ్ణాతపడి ఇరుకరైయుమ్ మఴియప్పెరుకుమ్.

ఏవమ్భూత కృపై అనాదియాయుకిచ్చెయ్ తే, కర్మకర్తావాన చేతననుడైయవుమ్ తత్ఫలదాతావాన ఈశ్వరనుడైయవుమ్ స్వాతన్త్ర్యఙ్గళాలే తకైయప్పట్టిరుక్కిడన్దుపోన్దతు, ఇన్నుమప్పడియానాలోవెన్న; అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కృపైపెరుకప్పుక్కాల్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు-కృపాగుణమ్, నిరఙ్కుశస్వతన్త్రనానవీశ్వరన్ తానిట్టకట్టళైయిలే వన్దవాఱే యఙ్గీకరిక్కక్కడవోమెన్ఱు ఇచ్చేతననై కర్మానుగుణమాక నిర్వహిక్కుమళవిల్, ఇరువర్ స్వాతన్త్ర్యత్తాలుమ్ తకైయప్పట్టు నిఱ్కుమతొழియ, అక్కట్టళైయిల్ వారామైయాలే దుర్గతియేపర్యన్తమాక ఇవనై అవస్థానే మేల్విழున్దఙ్గీకరిక్కక్కడలామ్పడి పెరుకుమళవిల్, స్వాశ్రయమానవీశ్వరనుడైయ చేతనకర్మానుగుణమాక వే నిర్వహిక్కక్కడవోమెన్ఱుమ్ స్వాతన్త్ర్యత్తాలుమ్, స్వవిషయమాన చేతననుడైయ "శ్రుతిస్స్మృతిర్మమైవాజ్ఞా యస్తాముల్లఙ్ఘ్య వర్తతే" ఎన్ఱుమపడియే ఈశ్వరాజ్ఞైయైయతిలంఘిత్తు నడక్కక్కడవదాన స్వాతన్త్ర్యత్తాలుమ్ విరోధిక్కవొణ్ణాతపడి "విదివాయ్క్కిన్ఱు కాప్పారార్" ఎన్ఱుమపడియే ఉభయస్వాతన్త్ర్యరూపమాన ఇరణ్డుకరైయుమ్ ముడైన్దழియుమ్పడి యొరుమట్టిల్ నిల్లామైమేన్ మేలుమ్ పెరుకానిఱ్కుమెన్నై.

ప్రకరణాదియిల్ భయాభయహేతుక్కళాక చొల్లిన స్వదోషభగవద్గుణఙ్గళిల్ వైత్తు

మూ ॥ ౪౦౩ ॥ కృపగలుగుట కారంభించినట్లయిన, ఉభయుల స్వాతంత్ర్యమువలననున్ను అణచిపెట్టుటకు వీలులేకుండ, ఇటుఅటు నిండిపోవును.

అవతారిక:—ఇట్టి కృపయనునది, అనాదిగానున్నను, కర్మంబుల నొనర్చినవాఁడగు ఈ చేతనుని యొక్కయును, అట్టి కర్మంబులకు ఫలంబుల నొసంగువాఁడగు సర్వేశ్వరుని యొక్కయును స్వాతంత్ర్యములమూలముగ అడ్డగింపఁబడియున్నదికదా! ఇంకను అట్లే యుండకూడదా యంటిరేని తెలుపుచున్నారు.

(కృప) ఇత్యాది. కృపాగుణమనునది నిరంకుశస్వతంత్రుండగు సర్వేశ్వరుండు తాను యేర్పరచిన నియమముల కనుగుణముగ ఈచేతనుండుండి యున్నప్పు డంగీకరించుదమనుకొని యీచేతనుని యొక్క కర్మానుగుణముగ నిర్వహించునప్పుడు, వీరి యుభయుల స్వాతంత్ర్యమువలనను నిర్బంధింపఁబడియుండును. ఇంతేకప్ప, ఈచేతనుండు ఆనియముల కనుగుణము ప్రవర్తింపకపోవుటచే వాని దుర్గతినే యాధారముగాఁగొని యాతనిని సర్వేశ్వరుండే పైపైబడి యంగీకరించుటకుఁ దగినట్లు ప్రవర్తిందునప్పుడు చేతనుని కర్మానుగుణముగానే నిర్వహింపవలయునను నెడి ఈశ్వర స్వాతంత్ర్యమువలనను, "శ్రుతిః స్మృతిర్మమైవాజ్ఞా యస్తాముల్లంఘ్య వర్తతే" అన్నట్లు సర్వేశ్వరుని యాజ్ఞనతిక్రమించి, నడుచుకొనుట కనుకూలమైనట్టి యీచేతనుని స్వాతంత్ర్యమువలనను అడ్డగింపఁబడనట్లు "విధివాయ్క్కిన్ఱు కాప్పారార్" అని పాయించినవిధమున, ఈరెండు స్వాతంత్ర్యములనెడి రెండు వొడ్డులును నిండిపోవునట్లు ఒకతావున నిలువకుండ పైపైని వృద్ధిపొందుననుట.

అవతారిక:—ఇంతకుముందు భయాభయంబులకు హేతువులుగాఁ జెప్పఁబడినట్టి యీచే

మూ॥ ౪౦౪॥ భయహేతుకర్మమ్, అభయహేతుకారుణ్యమ్.

మూ॥ ౪౦౫॥ భయాభయఙ్గళిరణ్డుమ్ మాఱిమాఱి ప్రాప్తియళవుమ్ నడక్కుమ్.

కొణ్డు, కర్మకారుణ్యఙ్గళ్ ప్రధానఙ్గళాకైయాలే అవత్తై యుపపాదిత్తుక్కొణ్డు వన్దార్ కీழ్; అతు తన్నై నిగమిక్కిఱార్ మేల్, (భయహేతు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. అతావతు- ఈశ్వరనే ఉపాయమెన్ఱిరుక్కుమ్ ఇవ్వధికారిక్కు ఇన్నముమ్ సంసార మనువర్త్తిక్కిల్ శెయ్వతెన్నెన్ఱుమ్ భయత్తుక్కు హేతు, అనాదికాలమ్ సంసరిక్కైక్కు క్కారణమాయ్ప్పోన్ద స్వకర్మస్మరణమ్, ‘‘శూழ్ పిఱప్పుమ్ మఱుఙ్గేవరప్పెఱుమే’’ ఎన్ఱుమ్పడియే సంసారమ్ నమ్మరుకుమ్ వరమాట్టాతు, శరీరావసానత్తిల్ భగవత్ప్రాప్తిక్కుమ్ కణ్ణழివిల్లైయెన్ఱు నిర్భయనాయిరుక్కైక్కు హేతు కర్మత్తైప్పారామల్ అఙ్గీకరిత్తు సంసారత్తై యఱుత్తు తన్ తిరువడికళిలే శేర్త్తుక్కొళ్ళుకైక్కు ఉఱుప్పాన అవనుడైయ నిర్హేతుక కారుణ్యస్మరణమెన్ఱె. ‘‘స్వదోషానుసన్ధానమ్’’ ‘‘భగవద్గుణానుసన్ధానమ్’’ ఎన్ఱు తుడఙ్గిన ప్రకరణత్తై నిగమిక్కుమ్ ఇడమాకైయాలే। (కర్మమ్) (కారుణ్యమ్) ఎన్ఱుమ్ ఇడత్తిల్ స్మరణపర్యన్తమ్ వివక్షితమ్.

ఇప్పయాభయఙ్గళిరణ్డుమ్ ఇవనుక్కెవ్వళవాక నడక్కుమెన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భయాభయఙ్గళిరణ్డుమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. అతావతు భగవత్కృపావిషయమాయ్, ప్రకృతియోడే యిరు

మూ॥ ౪౦౪॥ భయహేతువు కర్మము. అభయహేతువు కారుణ్యము.

మూ॥ ౪౦౫॥ భయాభయములు రెండును మారిమారి భగవత్ప్రాప్తివరకును అనువర్తించును.

నుని దోషంబును సర్వేశ్వరునిగుణములను వీటిలో కర్మకారుణ్యములు ప్రధానంబులగుటంజేసి, వాటి నింతకుముందు ఉపపాదించియున్నారు. ఆవిషయమునే ముగింపుచున్నారు.

(భయహేతు) ఇత్యాది సర్వేశ్వరుండే యుపాయమని తలంచియుండునట్టి యీయధికారికి యింకను సంసారము విడువక జరుగుచున్నట్లయిన, యేమిచేయవలయుననుభయంబునకు హేతువు అనాదికాలముగ సంసారములోఁ బడియుండుటకు హేతువైయున్నట్టి తనకర్మమును స్మరించుకొనుట.

‘‘శూழ్ పిఅప్పమ్ మరుఙ్గేవరప్పెరుమే’’ (తిరువి ౪౫) (చక్రమువలె తిరుగుచుండు సంసారము సమీపించునా?) అని పాయించియున్నట్లు, సంసార మిఁక మనవద్దకు రాదు. శరీరావసానమున భగవత్ప్రాప్తికి కొరతలేదు, అని యిట్లు నిశ్చింతగా నుండుటకు హేతువు కర్మముఁ జూడకయే యంగీకరించి సంసారమును బోగొట్టి తనయొక్క శ్రీపాదములలోఁ జేర్చుకొనుటకు కనుకూలమగు సర్వేశ్వరుని నిర్హేతుక కారుణ్యమును అనుసంధించుకొనుట.

‘‘స్వదోషానుసంధానము. భగవద్గుణానుసంధానము’’ అని యారంభించి ముగించునట్టి ప్రకరణమగుటంజేసి (కర్మము-కారుణ్యము) అను తావున కర్మమనఁగా కర్మానుసంధానమనియు, కారుణ్యమనఁగా కారుణ్యానుసంధానమనియు నిట్లు అర్థము చేసికొనునది.

అవతారిక:— ఈభయాభయంబులు రెండును ఈతని కెంతవరకుండునంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(భయాభయంబులు రెండును) ఇత్యాది. భగవంతుని కృపకు విషయమైనను, ప్రకృతితోఁ

మూ॥ ౪౦౬॥ నివర్త్యజ్ఞానమ్ భయహేతు, నివర్తకజ్ఞానమభయహేతు.

కైక్కొణ్డాలే యనాదికాలమ్ సంసరణహేతువాయ్ పోన్ద స్వకర్మత్తై యనుసన్ధిప్పతు, అత్తై ప్పారాతే అఙ్గీకరిత్త భగవత్కారుణ్యత్తై యనుసన్ధిప్పతాయ్ క్కొణ్డే ఇవ్వధికారియిరుప్పతు. అతిల్ కర్మత్తై యనుసన్ధిత్తాల్ భయముమ్, కారుణ్యత్తై యనుసన్ధిత్తాల్ అభయముమాయ్ ఇరణ్డుమ్ మాఱిమాఱి ప్రకృతిసమ్బన్ధమఱ్ఱు భగవత్ప్రాప్తిపణ్ణుమళవుమ్ నడక్కుమెన్నై.

ఇప్పడి ఉభయముమ్ మాఱిమాఱి ప్రాప్తియాళవుమ్ నడక్కుమతెఙ్ఙే? తద్గుణవిశ్వాసత్తాలే ఎప్పోతుమొక్క నిశ్చిన్తనా యిరుక్కప్ప్రాప్తమల్లావోవెన్న, అరుళిచ్చెయ్ కిఱార్; (నివర్త్యజ్ఞానమ్ ఎన్ఱు తొడఙ్గి. అతావతు అవనుడైయ కారుణ్యత్తాలే నివర్తిక్కప్పడుమతాన అవిద్యాకర్మవాసనా రుచి ప్రకృతి సమ్బన్ధవిషయజ్ఞానమ్, ఇవై కిడక్కైయాలే ఇన్నముమ్ సంసారమ్ మేలిట్టాల్ శెయ్వతెన్నెన్గిఱ భయహేతు, "సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి" ఎన్ఱు సర్వేశ్వరనిత్తై గళ్కై పోక్కడుమ్బడిపణ్ణక్కడవనాయ్ ఇవనుక్కు నివర్తకమాన అవనుడైయ కారుణ్యవిషయజ్ఞానమ్ తద్భయరాహిత్యహేతువెన్నై. నివర్తకబలమఱిన్దాలుమ్ నివర్త్యమ్ కిడక్కుమళవుమ్ భయముమ్ నడునడువే కలశిచ్చెల్లుమెన్ఱు కరుత్తు.

ఆక ఇప్ప్రకరణత్తాల్ ఇవనుక్కు భయాభయహేతుక్కళుమ్, తదుభయ విపర్యయత్తిల్

మూ ॥౪౦౬॥ నివర్తింపవలసినదియగు స్వకర్మమునుగుఱించిన జ్ఞానము భయహేతువు. దానిని నివర్తింపఁ జేయునట్టివాఁడగు సర్వేశ్వరునిగుఱించిన జ్ఞానము అభయహేతువు.

గూడియుండుటంజేసి, అనాదికాలము సంసారమునకు హేతుభూతమైనట్టి కర్మము ననుసంధించుకొనుచును. దానిని గమనింపక అంగీకరించినట్టి భగవంతుని కారుణ్యము ననుసంధించుకొనుచును కదా! యీ యధికారి యుండును. అందులో కర్మము ననుసంధించుకొనునప్పుడు భయమును కారుణ్యము ననుసంధించుకొనునప్పుడు అభయమును నుంటుటంజేసి యీరెండును ఒక్కటివిడిచి వేఱొక్కటిచొప్పున ప్రకృతి సంబంధముపోయి భగవంతుని బొందువరకును కలుగుచునే యుండును.

అవతారిక:— ఇట్లు ఒక్కటితప్పితే వేఱొక్కటి భగవత్ప్రాప్తివరకును ఏలయుండవలయును? సర్వేశ్వరుని గుణములయెడల యుండునట్టి విశ్వాసమువలన యెల్లకాలమును నిశ్చింతుఁడుగా నేల యుండఁగూడదంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(నివర్త్యజ్ఞానము) ఇత్యాది సర్వేశ్వరునియొక్క కారుణ్యమువలన నివర్తింపఁబడునట్టి యవిద్యా కర్మవాసనా రుచి ప్రకృ సంబంధవిషయమగు జ్ఞానమనునది, యింకను యీయవిద్యాదులుండుటంజేసి, యింకను సంసారముపై బడినచో, ఏమిచేయఁగలమనెడి భయంబునకు హేతువగును, "సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి" అన్నట్లు సర్వేశ్వరుండు వీటి నన్నింటిని పోఁగొట్టువాఁడగుటంజేసి వీటిఁ బోఁగొట్టువాఁడగు సర్వేశ్వరునియొక్క కారుణ్యమువిషయమగు జ్ఞానము అట్టిభయము లేకపోవుటకు హేతువగును.

నివారకుండగు సర్వేశ్వరుని శక్తి తెలిసియేయున్నను, వానిచే నివారింపఁబడునవియగు యవిద్యాదు లున్నంతవరకు భయమున్ను మధ్యమధ్య కలుగుచుండునని భావము.

కావున ఈప్రకరణమున ఈజీవునికి భయాభయంబులను గలుగఁజేయునట్టి హేతువులను

సిద్ధిక్కుమతువుమ్, తన్నిబన్ధన శఙ్కా పరిహారఙ్గళుమ్, సర్వేశ్వరన్ సంసారికళుక్కు జీవనత్తిల్ కృషిపణ్ణుమ్పడియుమ్, అజ్ఞాతసుకృతభగవదఙ్గీకార హేతుత్వముమ్, ఇన్నిర్హేతుకవిషయీకార వైభవానభిజ్ఞర్ పడియుమ్, ఏతద్వైభవాభిజ్ఞర్ పడియుమ్, ఇవ్వర్థ మభియుక్తవచన సిద్ధమెన్నుమతువుమ్, అజ్ఞాతసుకృతవ్యాజేన అవనఙ్గీకరిక్కుమ్పడియుమ్, అఙ్గీకారహేతువాన్న మజ్ఞాత సుకృతఙ్గళిన్ తత్కృషిఫలత్వముమ్, తన్నిరూపణఫలితముమ్, అఙ్గీకారప్పర్యాప్తకాలముకైకాదాచిత్కమాక స్వయమేవ విళైక్కైక్కడియుమ్. అవఱ్ఱిన్ ద్వైవిధ్యముమ్, ఏవమ్భూతవిషయీకార శాస్త్రసిద్ధత్వముమ్, ఇవ్విషయీకారమ్ పెఱ్ఱవర్ ఇత్తై వెళియాకచ్చొల్లినపడియుమ్, ఏతదనభిజ్ఞవచనపరిహారముమ్, అభిముఖ్యవదద్వేష తత్కృపాజనితత్వముమ్, యాదృచ్ఛికాదికళిల్ సుకృతనామమీశ్వరకృతమెన్నుమతువుమ్, ఏతదర్థవిషయాభియుక్తవచన పరస్పరవిరోధ పరిహారాద్యుక్తిహేతువుమ్, కీఴ్ పరక్క ఉపపాదిత్తువన్దతిన్ ఫలితముమ్, తదాప్తిహేతుతయా జ్ఞానాధికరనుసన్ధానముమ్, నిర్హేతుక కృపాఫలావశ్యానుభావ్యత్వముమ్, ఈదృశకృపాప్రవాహ దుర్నివారత్వముమ్, ప్రకరణాది ప్రతిజ్ఞాతార్థ నిగమనముమ్, భయాభయానువర్తన కాలావధియుమ్, ఏతదుభయహేతుభూత జ్ఞానవిశేషఙ్గళుమ్ శొల్లుకైయాలే ఇవ్వధికారిక్కు అద్వేషాదిమోక్ష పర్యన్తాఖిలలాభహేతువాన భగవదాకస్మిక కృపాప్రభావమ్ విస్తరేణ ప్రతిపాదిక్కప్పట్టతు. ఇత్తాల్, ద్వయో

ఇవి రెండును విపర్యస్తములయినట్లయిన, సిద్ధించునదియు, అందుమూలకములగు శంకాపరిహారములను, సర్వేశ్వరుండు సంసారుల యుజ్జీవనమునకై ప్రయత్నించుటయు, అజ్ఞాతసుకృతము భగవదంగీకారమునకు హేతువగుటయు, ఇట్టి నిర్హేతుక విషయీకారము నెఱుంగనివారుండునట్టి విధమును, దీని వైభవముఁ దెలిసిన వారివిధమును, ఈ విషయము ఆప్తవచన సిద్ధమనియును, అజ్ఞాతసుకృతమునొక వ్యాజముగాఁగొని సర్వేశ్వరుం డంగీకరించువిధమును. అంగీకార హేతువులుగాఁగొనఁబడునట్టి యజ్ఞాత సుకృతముల విషయమున నతని కృషి ఫలమును, దానిని నిరూపించినందువలని ఫలమును, అంగీకారమునకు హేతువులగు వాటిని కాదాచిత్కముగ తానే స్వయముగ వృద్ధిపొందించుటకుఁ గారణమును, వాటియొక్క ద్వైవిధ్యమును, ఇట్టి యంగీకారము శాస్త్రసిద్ధమగుటయును, ఇట్టి యంగీకారమును లభించినవారలు దీనినిగుఱించి స్పష్టముగాఁ దెలిపియుండుటయు, దీనిఁ దెలియనివారు చేయునట్టి వాదములను పరిహరించుటయు, ఆభిముఖ్యమువలెనే యద్వేషమును సర్వేశ్వరుని కృపవలన గలుగునదియనియు. యాదృచ్ఛికాదులకు సుకృతమనెడి పేరు సర్వేశ్వరుండు పెట్టితననియు, ఈ విషయమున నభియుక్తుల వచనములందలి పరస్పరము విరోధములను పరిహరింపకుండుటకు హేతువును. ముందు ఉపపాదించుకొనుచు వచ్చిన దానిఫలితమును, ఈవిషయమున విశ్వాసము గలుగుటకై జ్ఞానాధికుల యనుసంధానములును, నిర్హేతుక కృపాఫలము అవశ్య మనుభవింపవలసినది యగుటయు, ఇట్టి కృపాప్రవాహము అడ్డగించుటకు అశక్యమగుటయు, ప్రకరణాదియందు ప్రతిజ్ఞ చేయఁబడినట్టి విషయమును ముగించుటయు, భయాభయము లనువర్తించునట్టి కాలముయొక్క యవధియు, ఈ రెంటికిని హేతుభూతములగు జ్ఞానవిశేషములును చెప్పియుండుటంజేసి యీ చేతనునికి అద్వేషాదులు మొదలుకొని మోక్షమువరకును సమస్తమగు లాభమునకు హేతుభూతమగు భగవంతుని నిర్హేతుక కృపయొక్క ప్రభావము విపులముగ ప్రతిపాదింపఁబడినది. ఇందువలన ద్వయము నుపదేశించినట్టి యాచార్యుని యాశ్రయించుట మొదలగు వాటికిని తనచే

పదేష్టృభూతాచార్యోప సత్త్యాదికళుక్కుమ్, తదుపదిష్టద్వయార్థ జ్ఞానాదికళుక్కుమ్ హేతువాన భగవన్నిర్హేతుక కృపావైభవమ్ శొల్లప్పట్టదు.

నిర్హేతుకకృపావైభవప్రకరణమ్ సంపూర్ణమ్.

చరమప్రాప్య ప్రాపకప్రకరణమ్.

ఇప్రబన్ధత్తిల్ ఉపక్రమమే పిడిత్తు ఇవ్వళవాక, సిద్ధోపాయభూతనాన సర్వేశ్వరనే చేతనర్కళుక్కు పరమపురుషార్థలక్షణ మోక్షసిద్ధిక్కు నిరపేక్షసాధనమెన్రు అరుళిచ్చెయ్దు, ఉపాయభూతనాన సర్వేశ్వరన్ కర్మనిబన్ధనమాక సంసరిప్పిక్కవుమ్, కారుణ్యనిబన్ధనమాక ముక్తనాక్కవుమ్ వల్ల నిరఙ్కుశ స్వతన్త్రనాకైయాలే, అవనై ఉపాయమాకప్పత్తియిరుక్కుమవర్కళుక్కు స్వకర్మానుసన్ధానత్తాలుమ్ తత్కారుణ్యానుసన్ధానత్తాలుమ్ వరుమ్ భయాభయఙ్గళ్ యావత్ప్రాప్తి మాఱిమాఱి నడక్కుమ్పడియైయుమ్ దర్శిప్పిత్తార్ కీழ், ఇనిమేల్, "సాక్షాన్నారాయణో దేవః కృత్వామర్త్యమయీం తనుమ్" ఎన్ఱుమ్, "తిరుమామకళ్ కొழுనన్ తానే గురువాకి" ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకైయాలే అన్త సిద్ధోపాయ బహిర్భూతమన్ఱికే తచ్చరమావధియాయ్, బన్ధమోక్షఙ్గళిరణ్డుక్కుమ్ పొదువాయిరుక్కైయన్ఱిక్కే మోక్షైకహేతువాయిరుక్కైయాలే తన్నిష్ఠర్క్కు భయప్రసఙ్గమిన్ఱియే ఎప్పోదుమొక్క నిర్భయరాయ్ క్కొణ్డిరుక్కలామ్పడియాయ్, చరమావధియాన స్వరూపప్రాప్యఙ్గళుక్కు అనురూపమాన చరమోపాయమ్ సదాచార్యాభిమానమేయెన్ఱు సకలవేదాన్తసార విశ్రమ

నుపదేశింపఁబడినట్టి ద్వయముయొక్క యర్థజ్ఞానాదులను హేతుభూతమైనదియగు భగవన్నిర్హేతుక కృపయొక్క వైభవము చెప్పఁబడినది.

భగవన్నిర్హేతుక కృపాప్రభావ ప్రకరణము ముగిసినది.

చరమప్రాప్య ప్రాపక ప్రకరణము.

ఈ ప్రకరణమున మొదటినుండి యింతవరకును సిద్ధోపాయమగు సర్వేశ్వరుండే యాచేతనులకు పరమపురుషార్థమగు మోక్షము సిద్ధించుటకు వేఱొక్కదాని సహాయము నపేక్షింపనట్టి యుపాయమని తెలిపి, ఉపాయభూతుండగు సర్వేశ్వరుండు కర్మానుగుణముగ సంసారముననుంచుటకును కారుణ్యమూలముగ ముక్తునిగాఁజేయుటకును సామర్థ్యముగల నిరంకుశ స్వతంత్రుండగుటంజేసి, వానిని ఉపాయముగాఁగొని యాశ్రయించి యుండువారికి తమ కర్మము ననుసంధించుకొనుటంజేసియు, భగవత్కారుణ్యము ననుసంధించుకొనుటంజేసియును, కలుగునట్టి భయాభయంబులు ఒకటితప్పితే యొకటి భగవత్ప్రాప్తివరకు నుండగలవని యింతకుముందు తెలిపియున్నారు.

ఇఁకమీఁదు "సాక్షాన్నారాయణో దేవః కృత్వా మర్త్యమయీంతనుం" (సాక్షాత్తుగ నారాయణుండే నరశరీరముఁ గొనివచ్చినాఁడు) అనియు, "తిరుమామకళ్ కొழுనన్ తానే గురువాకి" (జ్ఞానసారం ౩౭) (శ్రియఃపతి తానేస్వయముగ గురువుగానయి) అనియును చెప్పియున్నందున నట్టి సిద్ధోపాయముకంటె (సర్వేశ్వరునికంటె) వేఱుకాకుండ, దానియొక్క చరమావధియై; బంధమోక్షములకు రెంటికిన్ని పొదువయినదిగానుండక, మోక్షమునకు మాత్రమే హేతువైనదియై యున్నందున దానియందు నిష్ఠగలవారికి భయప్రసక్తి లేకుండ, యెల్లకాలము ఒక్కవిధముననే నిశ్చింతగా నుండకగినట్లుండి, చరమావధియగు స్వరూపప్రాప్యంబులకు అనుగుణమైనదియగు చర

మూ॥ ౪౦౭॥ స్వతన్త్రనై ఉపాయమాక పఱ్ఱినపోతిఱే ఇప్రసజ్గ ముళ్ళతు.

రాన పూర్వాచార్యర్కళ్ తజ్గళుక్కు త్తిజ్ఞమాక వనుసన్థిత్తు ముపదేశిత్తుమ్పోన్ద రహస్యార్థత్తై సకలరుముజ్జీవిక్కుమ్పడి ప్రబన్ధశేషత్తాలుమ్ సుస్పష్టమాక వరుళిచ్చెయ్కిఱార్.

అతిల్, ఇప్పడి భయాభయజ్గళిరణ్డుమ్ మాఱిమాఱి యనువర్తియామల్ ఎప్పోతు మొక్క నిర్భయనాయిరుక్కలావతొరు వఴియుణ్డో వెన్నుమాకాజ్క్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్; (స్వతన్త్రనై) ఎన్ఱుతుడజ్గి. అతావతు - కర్మానుగుణమాక సంసరిప్పిక్కవుమ్ కారుణ్యానుగుణమాక సంసారనివృత్తియైప్పణ్ణి త్తిరువడికళిలే శేర్త్తుక్కొళ్ళవుమ్ వల్ల నిరఙ్కుశ స్వతన్త్రనాన సర్వేశ్వరనై ఇష్టానిష్టప్రాప్తి పరిహారజ్గళుక్కు ఉపాయమాకప్పఱ్ఱినపోతిఱే, భగవత్ప్రాప్తి భయాభయజ్గళిరణ్డుమ్ మాఱిమాఱి నడక్కుమెన్ను మిప్రసజ్గత్తానుళ్ళతెన్నై. పరతన్త్రస్వరూపనాయ్ మోక్షైకహేతువాన స్వాచార్యనై యుపాయమాకప్పఱ్ఱినాల్ ఇప్రసజ్గమిల్లై, సతతనిర్భయనాయిరుక్కలామెన్ఱు కరుత్తు. (ఉపాయమాకత్తాన్) ఎన్ఱు ఒరుముఖచ్చొల్లిత్తెన్నై.

ప్రమాణాత్ప్రమేయ నిశ్చయమ్పణ్ణవేణుమిఱే, ఇవ్వర్థమెన్కొణ్డు నిశ్చయిక్కక్కడవో మెన్నుమాకాజ్క్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (ఉణ్డాపోతు) ఎన్ఱుతుడజ్గి మయర్వఱమతినలమ్పెఱ్ఱు

మూ ॥ ౪౦౭ ॥ స్వతంత్రుండగు సర్వేశ్వరుని ఉపాయముగాఁ గొనినప్పుడు కదా యివి యన్నియును ప్రసక్తించును.

ఉపాయము సదాచార్యాభిమానమే యని సకల వేదాంత సారవేత్తలగు పూర్వాచార్యులు తమకు దానిని రక్షకముగా ననుసంధించుకొనియును, ఇతరుల కుపదేశించియు నున్నట్టి రహస్యార్థమును అందఱును తెలిసికొని యుజ్జీవించునట్లు తక్కిన గ్రంథభాగముచే స్పష్టముగాఁ దెలుపుచున్నారు.

అవతారిక — అందులో, ఇవ్విధమున భయాభయములు రెండును ఒకటితప్పితే యొకటి రాకుండ, ఎల్లకాలము నిశ్చింతుఁడుగా నుండుట కెద్దియును మార్గము లేదాయుంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(స్వతంత్రుని) ఇత్యాది. కర్మానుగుణముగ సంసారములో నుంచుటకును, కారుణ్యానుగుణముగ సంసారమును తప్పించి తన శ్రీపాదములయందుఁ జేర్చుకొనుటకును సామర్థ్యముగల నిరంకుశ స్వతంత్రుండగు సర్వేశ్వరుని ఇష్టప్రాప్తికిని అనిష్టనివారణమునకును ఉపాయముగా నాశ్రయించినప్పుడు కదా! భగవత్ప్రాప్తివరకును భయాభయములు రెండును ఒకటి తప్పితే యొకటి ప్రవర్తించుననెడి ప్రసక్తివచ్చును?

పరతంత్రస్వరూపుండై మోక్షమునకుమాత్రమే హేతువగు స్వాచార్యుని యుపాయముగాఁ గొని నట్లయిన, దీని ప్రసక్తియే యుండదు. ఎల్లకాలమును నిర్భయుండుగానే యుండవచ్చునని యభిప్రాయము.

మూలమున, «ఉపాయమాకత్తాన్» అను తావుననుండు «తాన్» అనునది శబ్దాంతమున ప్రయోగింపఁబడునది యింతియే.

అవతారిక—ప్రమాణముఁ గొనియేకదా ప్రమేయమును నిర్ణయింపఁవలయును? ఇట్లుండ, ఈయర్థమును దేనిఁగొని నిర్ణయింపఁగల రంటివేని తెలుపుచున్నారు.

మూ॥ ౨౦౭ ॥ ఉణ్ణాపోతోరువార్తైయుమ్ ఉణ్ణాతపోతోరువార్తైయుమ్ శొల్లువార్ ఒత్తుపేర్కణ్ణిరే.

భగవదనుభవైక ధారకరాయిరుక్కు మాళ్వార్కళుక్కు, ఉణ్ణాపోతు ముణ్ణాతపోతుమావన భగవదనుభవ తదలాభ కాలఙ్గళ్, అతిల్ భగవదనుభవమ్పణ్ణి తృప్తరానపోతు, తద్దాస్యవివృద్ధికామతయా తదీయదాస్యత్తిలేయూన్ఱి, ‟పయిలుమ్ పిఱప్పిడైతోఱెమ్మైయాళుమ్పరమర్” ‟నాళుమ్ పిఱప్పిడతోఱెమ్మైయాళుడైనాథర్” ‟వరుమర్మైయుమిమ్మైయుమ్ నమ్మైయళిక్కుమ్ పిరాక్కళ్” ‟శలిప్పిన్ఱియాణ్డెమ్మైచ్చన్మశన్మాన్తరమ్కాప్పర్” ‟నన్మైపెఱుత్తెమ్మై నాళుయ్యక్కొళ్కిన్ఱనమ్బర్” ‟ఎమ్బిల్ పిఱప్పిడైతోఱెమ్తొళుకులమ్తాఙ్గళ్” ‟అవనడియార్ శిఱుమామనిశరాయెన్నైయాణ్డారిఙ్గేతిరియ - శెన్దామరైక్కట్టిరుక్కుఱళన్ నఱుమావిరై నాణ్మలరడిక్కీళ్ప్పుకుతల్ - ఉఱుమోపావియేనుక్కు” ఎన్ఱుమ్, ‟అరెణ్ణుమ్ నెఞ్జుడైయారవరెమ్మైయాళ్

మూ॥ ౨౦౭॥ భగవదనుభవము కలిగినప్పు డొక్కమాటను,అదికలుగనప్పు డొక్కమాటనున్ను చెప్పునట్టివారు పదిమంది కలరు.

(అనుభవించునప్పుడు) ఇత్యాది. ఇంతునైనను అజ్ఞానములేనట్టి జ్ఞానానందమును అభించిన ఆళ్వారులకు అనుభవించినప్పుడు అనుభవింపనప్పుడనఁగా- భగదనుభవముకలిగినప్పుడును అదికలుగనప్పుడు ననుట. అందులో భగవంతుని యనుభవించి సంతుష్టులయినప్పుడు, భగవంతుని కైంకర్యవృద్ధిని కోరువారగుటంజేసి, భాగవతకైంకర్యమునఁ బ్రీతిగలిగి ‟పయిలుం పిఱప్పిడైతోర్ ఎమ్మైయాళుమ్ పరమర్” (తి. వా. 3-౭-౧) (ఎంత తక్కువజాతివారయినను, నిరంతరమువచ్చెడి జన్మపరంపరలో మమ్ములను పాలించెడి యుత్కృష్టులు సుమీ) అనియు, ‟నాళుమ్ పిఱప్పిడైతో రెమ్మైయాళుడైనాదర్” (తి. వా. 3-౭-౨) (ప్రతిదినము ఆశ్రయించువారే జన్మమరణములకు మధ్యనున్నకాలమందును మనలను దాసులనుగాఁగొనిన నాథులు) అనియు, ‟వరుమైయుమిమ్మైయుమ్ నమ్మైయళిక్కుమ్ పిరాక్కళ్” (తి. వా, 3-౭-౫) (పరలోకమునందును ఈలోకమునందును మనలను రక్షించెడి స్వాములు) అనియు, ‟శలిప్పిన్ఱియాణ్డెమ్మైచ్చన్మశన్మాన్తరమ్ కాప్పర్” (తి. వా. 3-౭-౬) (చలింపకుండ రక్షించి జన్మజన్మాంతరములయందును రక్షించుదురు) అనియు, ‟నన్మై పెఱుత్తెమ్మైనాళుయ్యక్కొళ్కిన్ఱనమ్బర్” (తి. వా. 3-౭-౭) (భాగవతశేషత్వమనెడి మంచితనమును కలుగఁజేసి, ప్రతిదినము ఉజ్జీవింపఁజేయుచున్నట్టి విశ్వసనీయులగు పెద్దలు) అనియు ‟ఎమ్బిల్ పిఱప్పిడతోర్ ఎన్తొళుకులన్దాఙ్గళ్” (తి. వా. 3-౭-౮) (మనయొక్క యనేక జన్మములమధ్యను సర్వకాలమందును, మనచే నాశ్రయింపఁదగిన వంశము గలవారగుదురు) అనియు ‟అవనడియార్ శిఱుమామనిశరాయెన్నైయాణ్డారిఙ్గేతిరియ శెన్దామరైక్కట్టిరుక్కుఱళన్ నఱుమావిరై నాణ్ మలరడిక్కీళ్ పుకుతర్ ఉఱుమోపావియేనుక్కు” (తి.వా. ౮-౧౦-౧) (ఆవామనునికి దాసులై రూపమందు చిన్నవారయినను, మహిమయందు గొప్పవారయినట్టి మనుజోత్తములయి నన్ను పాలించెడి శ్రీవైష్ణవులు ఈలోకమునందే సంచరింపఁగా, నాకు భోగ్యమయి పద్మములనెనున్న నేత్రములుగలవాఁడునైన శ్రీనివాసునియొక్క శ్లాఘ్యమై మిక్కిలి పరిమళించుచున్నవై అప్పుడువికసించిన పుష్పములనెనున్న శ్రీపాదములక్రింద ప్రవేశించుట పాపియైనట్టి నాకు తగునా?) అనియు, ‟అరెణ్ణుమ్ నెఞ్జుడైయారెమ్మైయాళ్వార్” (తి. మొ.

వారే'' ''ఞానత్తినొళియురువై నినైవారెన్నాయకరే'' ''నచ్చిత్తొழువారై నచ్చెన్ఱన్నెంజే'' ''పేరాళన్ పేరోతుమ్ పెరియోరై యొరుకాలుమ్ పిరికిలేనే'' ''కణ్ణారక్కణ్డురుకి కైయారత్తొழువారై క్కరుతుమ్కాల్ - ఉణ్ణాతువెమ్కూత్తమ్ మోవాతుపావఙ్గళ్ శేరా'' ఎన్నుమ్, ''ఈట్టమ్కణ్డిడక్కూడుమేలతుకాణుమ్ కణ్బయనావతే'' ''తొణ్డరడిప్పొడియాడనామ్పెఱిల్ కఙ్గైనీర్ కుడైన్దాడుమ్ వేట్కైయెన్నావతే'' ''ఇన్బుఱుమ్తొణ్డర్ శేవడియేత్తివాழ்త్తుమెన్నెఞ్జమే'' ఎన్నుమ్ ఇత్యాదికళాలే తద్విషయత్తిలుమ్ కాట్టిల్ తదీయరేనమక్కు శేషికళుముపాయోపేయ భూతరుమెన్ఱు అత్యాదరత్తైప్పణ్ణి ప్పేశువతు.

భగవదనుభవాలాభక్లిష్టరానపోతు, అప్పడి పరమశేషికళుమ్ పరమప్రాప్య ప్రాపకభూతరుమాన తదీయర్ సన్నిహితరాయిరున్దాలుమ్ అవర్కళ్ పక్కల్ నెఞ్జుశెల్లామల్ భగవద్విషయమేప్రాప్యముమ్ప్రాపకముమాక నినైత్తు, ''కాణవారాయ్'' ''కాణుమారరుళాయ్'' ''వరికొళ్ వెఞ్జిలైవళైవిత్తమైన్దనుమ్ వన్దిలనెన్ శెయ్కేన్'' ''వెఞ్జమత్తడు శరమ్తురన్ద వెమ్మడికళుమ్వారా నాల్''

౧-౬-౨) (సర్వేశ్వరుని ధ్యానించు వారెవ్వరయినను మాకు రక్షకులయినవారు) అనియు ''ఞానత్తినొళియురువై నినైవారెన్నాయకరే'' (తి. మొ. ౨-౬-౩) (జ్ఞానస్వరూపుండగు సర్వేశ్వరుని ధ్యానించువారు మానాయకులు) అనియు, ''నచ్చిత్తొழువారై నచ్చెన్నన్ నన్నెంజే'' (తి. మొ. ౨-౬-౩) (నాయొక్క మంచిమనస్సా! తిరుక్కడల్మల్లై యనుదివ్యదేశమును నమస్కరించువారితో స్నేహముచేయుము) అనియు, ''పేరాళన్ పేరోతుమ్ పెరియోరై యొరుకాలుమ్ పిరికిలేనే'' (తి. మొ. ౭-౪-౪) (సర్వాధికుండగు సర్వేశ్వరుని నామసంకీర్తనముఁజేయునట్టి పెద్దలను ఎన్నటికిని విడనాడజాలను) అనియు, ''కణ్ణారక్కణ్ణురికి క్కైయారత్తొழువారై క్కరుతుమ్ కాల్ ఉణ్ణాతు వెంగూత్తమ్ మోవాతు పావఙ్గళ్ శేరా'' (తి. మొ. 6 - ౫ - ౭) (సర్వేశ్వరుని కండ్లార సేవించి చేతులార దండముసమర్పించునట్టి వారికి మృత్యువునుండి భయముండదు. క్రూరమగు మృత్యుదేవత వారికి భయపడును, పాపములు వారియొద్దకుఁ జేరజాలవు) అనియు, ''ఈట్టమ్కణ్డిడక్కూడుమేలతుకాణుమ్ కణ్బయనావతే'' (పె, తి. ౨-౧) (భాగవతోత్తముల సేవ లభించినట్లయిన అదియే దృష్టఫలము) అనియు, ''తొణ్డరడిప్పొడియాడనామ్ పెఱిల్ కంగైనీర్ కుడైన్దాడుమ్ వేట్కైయెన్నావతే'' (పె. తి- ౨-౨)(భాగవతుల శ్రీపాదధూళియందు దవగాహింప లభించితిమేని యిఁక గంగాస్నానమేందుకు) అనియు, ''ఇన్బురుమ్దొణ్డర్ శేవడియేత్తి వాழ்త్తుమెన్నెంజమే'') (పె.తి. ౨,౪) (శ్రీవైష్ణవులను స్తోత్రముచేసి యానందావహములగు వారి శ్రీపాదములను శరణుజొచ్చుమా) అనియు నీమొదలగు తావుల భగవంతునికంటెను భగవద్భక్తులే మనకు శేషియయినవారును, ఉపాయోపేయభూతులును అనియిట్లు యెక్కువ యాదరణతోఁజెప్పియుండిరి. భగవదనుభవము లభింపకపోవుటంజేసి కష్టపడుచుండునప్పుడు ఈపైనిజెప్పినప్రకారము పరమశేషియయినవారును పరమప్రాప్యప్రాపక భూతులునునగు భగవద్భక్తులుసమీపమున నెయుండియున్నప్పటికిన్ని, వారిపైపుకు మనస్సుపోక, భగవంతునే ప్రాప్యప్రాపకములనుగాఁ దలంచి, ''కాణవారాయ్'' (తి. వా. ౭.౫=౨) (సేవసాయింపుమా?) అనియు, ''కాణుమారరుళాయ్'' (తి. వా. ౭-౧-౨) (సేవించునట్టివిధమును కృపచేయుమా) అనియు, ''వరికొళ్ వఞ్జిలైవళైవిత్తమైన్దనుమ్ వన్దిలనెన్ శెయ్వేన్'' (తి. మొ. ౭-౫-౬) (రేఖలుకలదియు, ఉగ్రమునునగు ధనుస్సును వంచినస్వామి సేవసాయింపతేదే ఏమిచేయుదును) అనియు, ''వెఞ్జమత్తడుశరమ్తురన్దనెమ్మడికళుమ్ వారానాల్

మూ॥ అవర్కళ్ పాశురమ్కొణ్డన్ఱు ఇవ్వర్థమఱుతియిడువతు.

మూ॥౪౦౯॥ అవర్కళై చ్చిరిత్తిరుప్పారొరువరుణ్డిఱే,

“వాసుతేవాఉన్ వరవుపార్త్తు-త్తార్మణర్కున్ఱిల్ పులరనిన్ఱేన్” ఎన్ఱు ఇత్యాదికళాలే ఆర్తిపరవశరాయ్అలర్ఱువతుఊదువతు, “వెళ్ళై త్తైప్పుళ్” “ఉఙ్గళోడెఙ్గళిడైయిల్లై”ఎన్ఱు ఇత్యాదికళాలే వెఱుప్పతు ఊతఉవతాకైయాలే, (ఉణ్ణపోతొరువాఱ్ఱైయుం ఉణ్ణాతపోతొరువాఱ్ఱైయుమ్ శొల్లువార్) ఎన్గిఱార్. ఆళ్వార్కళెల్లారుమేకప్రకృతికళాయ్ ఏకకణ్ఠరాయిరుక్కైయాలే (పత్తుప్పేరుణ్డిఱే) ఎన్గిఱార్.(అవర్కళ్ పాశురమ్కొణ్డన్ఱు ఇవ్వర్థమఱుతియిడువతు)ఎన్నతు- మయర్వఱమతినలమరుళిప్పెఱ్ఱవర్కళాకైయాలే ప్రథమపర్వత్తిల్ ఎల్లైయిల్ చరమపర్వత్తుక్కుళ్ళ ఏన్ఱమఱ్ఱఇదైయుమ్ త్తైతియక్కణ్డు పేశినార్కళేయాకిలుమ్, చరమపర్వైకనిష్ఠరన్ఱియే ప్రథమపర్వత్తిలే మణ్డి, తదనుభవహృష్టరానపోతొన్ఱైచ్చొల్లువతు, తదలాభక్లిష్టరానపోతొన్ఱైచ్చొల్లువతాయ్ ఒరుపడిప్పడాదవర్కళాకైయాలే అవర్కళ్ పాశురమ్కొణ్డన్ఱు ఆచార్యనే ఉపాయమెన్నుమివ్వర్థనిశ్చయమ్ పణ్ణువతెన్నై.

పిన్నైయార్ పాశురమ్ కొణ్డఱుతియిడువతెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవర్కళై) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. అతావతు, “మేవినేనవన్ పొన్నడి - మెయ్మైయే” ఎన్ఱు స్వాచార్యరాన నమ్మా

మూ॥ వారి పాశురములఁగొని కాదు ఈయర్థము నిర్ణయించుట.

మూ॥ ౪౦౯॥ వారిని పరిహసించునట్టి వారివలెనుండు వారొక్కరు కలరు కదా!

(పె.తి. ౬-౧) (అయోధ్య యుద్ధమునందు క్రూరమైనబాణమును వేసిన నాస్వామి రాడే) అనియు, “వాసుదేవావున్ వురవుపార్త్తువార్మణర్క్కున్ఱిల్ నేపులరనిన్ఱేన్”(వాసుదేవుఁడా! నీకై నిరీక్షించుచు, సంసారప్రవాహవేగమున తపించువాఁడనైయున్నాను)అనియు నీమొదలగుతావుల పదేపదే చెప్పుచుఁ ప్రణయకలహముఁ జేయుచు నుండుటంజేసియు, “వెళ్ళైశైప్పుళ్” (తి.వా. ౧-౪-౧) (క్రూరములయిన రెక్కలుగల గరుత్మంతుఁడు)అనియు, “ఉఙ్గళోడెఙ్గళిడైయిల్లై. (తి.వా.౮-౨-౪) (మీతో మాకు సంబంధములేదు) అనియు నీమొదలగు తావుల నిందించుచు త్యజించుచుండుటంజేసియును, భగవదనుభవము కలిగినప్పుడొకమాటను అది కలుగనప్పుడు ఒక మాటను చెప్పువారలనుట. ఆళ్వారులందఱును ఒక్కటియే స్వభావముగలవారైనను యొక్కవిధముననే చెప్పువారగుటంజేసి యట్టివారు పదిమంది కలరని చెప్పియున్నారు.

వారిపాశురములఁగొని కాదు యీవిషయమును నిర్ణయించుట యనఁగా—ఇంచుకయినను ప్రమాదములేనట్టి జ్ఞానానందమును లభించినట్టివారలగుటచే ప్రథమపర్వముకంటెనున్న (భగవంతుని యాశ్రయించుటకంటెనున్న) చరమపర్వముకు(భాగవతుల నాశ్రయించుటకు)గల యాధిక్యమును సంపూర్ణముగా నెఱింగి చెప్పినట్టివారయ్యెనను, చరమపర్వమునమాత్రమే నిష్ఠగలవారుకాకుండ, ప్రథమపర్వమునఁ బ్రీతికలిగినవారయి భగవదనుభవానందభరితులయినప్పుడొక్కటిచెప్పుచు, అది లభింపక కష్టపడునప్పుడొక్కటిచెప్పుచునొక్కవిధముగా జెప్పియుండనివారలగు వారిపాశురములఁ గొని కాదు. ఆచార్యుండే యుపాయంబను ఈవిషయమును నిర్ణయించుట యనుట.

అవతారిక—అటుపైని యెవ్వరిపాశురములఁగొని యీయర్థమును నిర్ణయింపవలయునంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(వారిని) ఇత్యాది. “మేవినేనవన్ పొన్నడి మెయ్మైయేన్” (క. శి. ౨) (నా యా

మూ॥ అవర్‌పాశురమ్ కొణ్డు ఇవ్వర్థమఱుతియిడక్కడవోమ్.

ళ్వార్ తిరువడికళే ప్రాప్యముమ్ ప్రాపకముమాకప్పత్తియఱప్పత్‌త్తి అవిదితాన్యదేవతరాయ్, "నావినాల్ నవిఱ్ఱిన్బమెయ్‌తినేన్" ఎన్ఱు తత్సంకీర్తనానన్ద నిర్భరరాయ్ "అడియేన్ శతిర్‌త్తేన్" ఎన్ఱు ఉఱువతఱిన్ద పత్తిన చతురరాయిరుక్కైయాలే, చరమపర్వత్తిలే ఊన్ఱియఱిన్దపేశా నిఱ్కచ్చెయ్‌తే తదేకనిష్ఠరన్ఱియే ప్రథమపర్వత్తిలేమణ్డి తద్వైలక్షణ్యపరవశరాయ్ ఉణ్డాపోతోరువా ర్త్తైయుముణ్ణాపోతోరువార్త్తైయుమ్ శొల్లుకిఱ ఆళ్వార్‌కళ్ పతిన్మరైయుమ్, "అడియులేరాచా చార్యన్ తిరువడికళైప్పత్తి అనవరతసుఖికళాయిరుక్కప్పెఱాతే స్వవైలక్షణ్యత్తాలేపిచ్చేఱ్ఱుమ్‌భగవద్విషయత్తిలే మున్దుఱమున్నమిఴున్దు తదనుభవదశైయిలొన్ఱైచ్చొల్లువతు తదలాభదశైయిలొన్ఱై చ్చొల్లువతాయ్ ఇవర్‌కళ్ పడుకిఱపాడేన్; ఎన్ఱు పరిహసిత్తిరుక్కుమ్ శ్రీమధురకవి యాళ్వారొరువరుణ్డిఱే, చరమపర్వనిష్ఠరాయ్ సదైకరూపవచనరాన ఇవరుడైయపాశురమాన కణ్ణినుణ్ శిఱుత్తామ్బైక్కొణ్డు ఇవ్వర్త్తై సంశయవిపర్యయగన్ధమఱ నిశ్చయిక్కక్కడవోమెన్నై.

అథవా, ఉణ్ణపోతు ఇత్యాదికు. భగవదనుభవమ్పణ్ణిన పోతు, "ఉణ్ణుకళిత్తేఱ్కుమ్బరేన్ కుఱై" "యావర్ నికరకల్ వానత్తే" "మాఱుళతో విమ్మణ్ణేన్ మిశై" ఎన్ఱు ఇప్పడి అనుభ

మూ॥ వారిపాశురములఁగొని యీ యర్థమును నిర్ణయింపగలము.

చార్యుల శ్రీనమ్మాళ్వారుల స్పృహణీయములగు శ్రీపాదంబులను రొదతెగకుండ అశ్రయించినాడను. అవి తప్ప వేఱొక్కగతి నెఱుంగని వాడను) అని యిట్లు తమ యాచార్యులగు శ్రీ నమ్మాళ్వారుల శ్రీపాదంబులనే ప్రాప్యప్రాపకములనుగాను విడువక యాశ్రయించి వేఱొక్క దేవత నగుఱించి యెఱుంగనివారయి "నావినాల్ నవిఱ్ఱిన్బమెయ్‌తినేన్" (క. శి. ౨) (వాక్కుతో స్తోత్రముజేసి యానందభరితుండనయితిని) అన్నట్లు, వారిని స్తోత్రముచేయుటచే నానందము గలవారయి "అడియేన్ శతిర్‌త్తే" (క.శి. ౬) (చాతుర్యమును బొందితిని) అన్నట్లు అనురూపము నెఱింగి యాశ్రయించినట్టి చాతుర్యముగలవారగుటంజేసి, చరమపర్వముయొక్క యాధిక్యము నెఱింగి చెప్పుచున్నను, దానియందుమాత్రము నిష్ఠగలవారుకాకుండ, ప్రథమపర్వమునఁ బ్రీతిగలిగి దానివైలక్షణ్యమున నెక్కువయాశగలవారయి భగవదనుభవముగలిగినప్పుడొక్కమాటను అది కలుగనప్పుడొక్కమాటనున్ను చెప్పునట్టి యాళ్వారులు పదిమందిన్ని మొదటనే యొకయాచార్యుని యాశ్రయించి సుఖముగానుండక,తన వైలక్షణ్యమువలన పిచ్చెక్కునట్లుచేయునట్టి భగవద్విషయమున ముందుముందుగ ప్రవేశించి దాని ననుభవము కలుగునప్పుడొక్కమాటను, అదికలుగనప్పుడొక్కమాటను చెప్పుచుందురు. వీరు పడుపాట్లు యేమని చెప్పవచ్చునని పరిహసించునట్టివారగు శ్రీ మధురకవియాళ్వారొక్కరున్నారు కదా ! చరమపర్వనిష్ఠులయి యెల్లకాలము ఒక్కవిధముననే మాట్లాడువారగు శ్రీమధురకవుల పాశురమగు కణ్ణినుణ్ శిఱుత్తాంబునుఁగొని ఈ విషయమును సంశయవిపర్యయములులేకుండ నిర్ణయించెదమనుట.

అథవా ఈవాక్యమునకు వేఱొక్కవిధమునను అర్థముచెప్పకొనవచ్చును.

భగవంతుని యనుభవించినప్పుడు "ఉణ్ణుకళిత్తేఱ్కుమ్బరేన్ కుఱై"(తి.వా. ౧౦=౮=౪)(అనుభవించి తృప్తిపొందినట్టి నాకు దానికిపైని యేమికొఱతయున్నది?) అనియు, "యావర్ నికర

మూ॥ ౪౧౦॥ స్వరూపత్తుక్కుమ్ ప్రాప్యత్తుక్కుమ్ శేర్న్దిరుక్క వేణుమిఱే ప్రాపకమ్

నితి హర్ష ప్రకర్ష గర్వితమాన తోయ వార్త్తైయుమ్, తదనుభవమ్ పెఱాతపోతు, ‹‹మతియెల్లాము ళ్ కలఙ్గి మయఙ్గుమాల్›› ‹‹శాయలొడుమణిమామై తళర్న్దేన్ నాన్›› ‹‹కాణవారాయెన్ఱెన్ఱు కణ్ణుమ్ వాయుమ్ తువర్న్దు›› ‹‹తీయోడుడన్ శేర్ మెழுకాయులకిల్ తిరివేనో››ఎన్ఱు ఇప్పడి శోక వేగజనితమాన తోరువార్త్తైయుమ్ శొల్లువారొరువరిరువరన్ఱిక్కే పత్తుప్పేర్ ఉణ్డిఱే. తదీయశేషి కళు ముపాయోపేయ భూతరుమెన్ఱఱిన్దిరుక్కచ్చెయ్తే, తదనుగుణమాక నిఱ్కమాట్టామల్ భగ వద్విషయవైలక్షణ్య పరవశరాయ్ ఇప్పడి ఉణ్ణపోతొరువార్త్తై శొల్లుకిఱవర్ కళుక్కి కొణ్డన్ఱు స్వా చార్యచరణఙ్గళ్ ఉపాయోపేయ మెన్గిఱ ఇప్పరమార్థనిర్ణయమ్ పణ్ణుకతు. ఆழ்వార్ తిరువడి కళైయే తమక్కు త్రాణమాకప్పఱ్ఱి, ‹‹తేవుమత్తఱియేన్›› ఎన్ఱిరుక్కైయాలే, ప్రథమపర్వత్తి లేమణ్డి హార్దశోకపరవశరాయ్ పేశుకిఱవర్ కళై ప్పరిహసిత్తుప్పొరువరుణ్డిఱే అప్పడియి రున్దశ్రీమధురకవికళ్ దివ్యసూక్తియైక్కొణ్డు ఇవ్వర్థనిశ్చయమ్ పణ్ణక్కడవోమెన్ఱు ఇజ్జనేరా జిక్కవుమామ్.

ఇప్పడి ప్రమాణసిద్ధమానవర్థత్తై ఉపపత్తియాలే స్థిరీకరిక్కిఱార్ మేల్, (స్వరూపత్తు

మూ॥ ౪౧౦॥ స్వరూపమునకును ప్రాప్యమునకును అనుగుణమైనదిగాను కదా! ప్రాపక ముండవలయును.

కల్ వానత్తై›› (తి.వా. ౪-౬-౫) (పరమపదమున నుండువారెవ్వరు సమానులగుదురు) అనియు ‹‹మారుళతోవిమ్మణ్ణిన్ మిశై›› (తి. వా. *-౫౬) (ఈభూలోకమున నుపమానము కలదా) అని యు నిట్లు భగవదనుభవమువలనఁ గలిగిన సంతోషాతిశయమువలన గర్వముతోఁ జెప్పినది యొకమాటయు, అట్టి యనుభవము లభింపనప్పుడు ‹‹మతియెల్లాముళ్ కలఙ్గి మయఙ్గుమాల్›› (తి వా, ౧-౪-౩) (జ్ఞానమంతయు చెదరిపోయి మోహించును) అనియు, ‹‹శాయలొడు మణి మామైతళర్న్దేన్›› (తి. వా. ౧,౫౯౪) (అవయవకాంతితోఁగూడ స్పృహణీయమగు సము దాయకాంతిని పోగొట్టుకొంటిని) అనియు, ‹‹కాణవారాయెన్ఱెన్ఱు కణ్ణుమ్వాయుమ్తువర్న్దు›› (తి.వా. ౫-౫-౨) (సేవసాయింపుమాయని పలుమాఱు చెప్పటచే కండ్లున్ను వాక్కున్ను శుష్కించి అనియు, ‹‹తీయోడుడన్ శేర్ మెழுకాయులకిల్ తిరివేనో››) అగ్నిసమీపమునందుండు మయిన ముపలెనే లోకమునందు తిరుగుచున్నానను) అనియు నిట్లు దుఃఖవేగమువలన నొక్కమాటనున్ను చెప్పినట్టివారు ఒక్కరిద్దరు కాకుండ పదిమంది కలరు కదా! భాగవతులే శేషియయినవారనియు ఉపాయోపేయభూతులనియు నెఱింగియున్నను, అందుల కనుగుణముగ నిలిచియుండక, భగవద్విష యపరవశులయి ఇట్లు భగవంతుని యనుభవించినప్పుడు ఒకమాట చెప్పువారలునగు వారి మాట లను బట్టికాదు స్వాచార్యుని శ్రీపాదములే యుపాయోపేయములను ఈ పరమార్థమును నిర్ణయిం చుట. అయితే శ్రీనమ్మాళ్వారుల శ్రీపాదములే తమకు రక్షకమని నమ్మియుండి, ‹‹తేవుమత్తఱి యేన్›› (క. శి.) (వేఱొక్కగతి నెఱుంగను) అని యుండుటంజేసి, ప్రథమపర్వ పరవశులును హార్దశోకపరులునునయి మాటలాడువారగు ఆళ్వారులను పరిహసించువారివలెనుండువారొక్కరు కలరు కదా! అట్టివారలగు శ్రీమధురకవుల దివ్యసూక్తిఁగొని యీయర్థమును నిర్ణయించెదమనియు నిట్లు అర్థముజేసికొనవచ్చును.

అవతారిక:—ప్రమాణసిద్ధమగు అర్థమును ఉపపత్తినిబట్టియును స్థిరపఱచుచున్నారు.

(స్వరూపమునకు) ఇత్యాది. స్వరూపోపాయపురుషార్థములను నిర్ణయింపవలయునన్న, ప్ర

క్కుమ్) ఎన్ఱతుడక్కె. స్వరూపోపాయపురుషార్థఙ్గళై నిష్కర్షిక్కుమళవిల్, ప్రథమమ్ స్వరూపత్తై యాథాత్మ్యపడి నిష్కర్షిత్తు, అనన్తరమ్ ప్రాప్యత్తైత్ తదనురూపమాక నిష్కర్షిత్తు, ప్రాపకత్తైత్ తదుభయానురూపమాక నిష్కర్షిక్క వేణుమిఱే. వ్యుత్పత్తిదశైయిల్ ఉపేయమ్ మున్పాయు ఉపాయమ్ పిన్పాయిరుక్కుమ్, అనుష్ఠానదశైయిల్ మాఱాడియిరుక్కుమ్ స్వరూపత్తుక్కుమ్ ప్రాప్యత్తుక్కుమ్ శేరామైయాలేయిఱే ఉపాయాన్తరత్తైప్పరిత్యజిత్తతు. ఆకైయాలే (స్వరూపత్తుక్కుమ్ ప్రాప్యత్తుక్కుమ్ శేర్న్దిరుక్క వేణుమిఱే) ఎన్గిఱార్. ఇని స్వరూపత్తై నిరూపిత్తాల్ జ్ఞానానన్దఙ్గళుమ్ పుఱవిత్తాయ్ నిన్నప్పడి భగవదనన్యార్హ శేషత్వమే వడివాయ్, అతినుడైయ యాథాత్మ్యమ్, తచ్ఛేషత్వముమ్ పుఱవిత్తాయ్ నిన్నప్పడి తదీయ శేషత్వమే వడివాయిఱే యిరుప్పతు. ఏవమ్భూత స్వరూపానురూపమాన ప్రాప్యత్తై నిరూపిత్తాల్, తత్కైఙ్కర్యమ్ ప్రథమావధియాయ్ తదీయకైఙ్కర్యమ్ చరమావధియాయిరుక్కుమ్. స్వరూపప్రాప్యవేష మిప్పడియానాల్ తదుభయానుగుణమాన ప్రాపకమ్ తదీయరాయాక వేణ్డియిఱే యిరుప్పతు. ఇని యిన్ద తదీయరిల్ వైత్తుక్కొణ్డు, ముతలడియాలే తన్నై యఙ్గీకరిత్తు, తత్త్వజ్ఞాన ప్రదానత్తైప్పణ్ణిన మహోపకారకనాన స్వాచార్యనుక్కు శేషమాయిరుక్కై సమస్తభాగవతరుడైయ ఉకప్పామ్ తన్ స్వరూపత్తినుడైయ ఎల్లై నిలముమాయిరుక్కుమ్. ఇన్ద స్వరూపత్తుక్కనురూపమాన ప్రాప్యముమ్ స్వాచార్యన్ తిరువడిక్కళిల్ పణ్ణుమ్ కైఙ్కర్యమాయిరుక్కుమ్. ఇప్పడి స్వరూపప్రాప్యఙ్గళాయ్ అఱ్ఱాల్ ఇవైయిరణ్డుక్కుమ్ సదృశమాన ప్రాపకమ్ స్వా

ధమున, స్వరూపమును వాస్తవరీతిని నిర్ణయించి, అటుపిమ్మట అట్టిస్వరూపము కనుగుణముగ ప్రాప్యమును (ఉపేయమును) నిర్ణయించి, ఆరెంటి కనుగుణముగ ప్రాపకమును (ఉపాయమును) నిర్ణయింపవలయును కదా! *జ్ఞానదశయందు ఉపేయము మొదటిది గాను, ఉపాయము తరువాతిది గాను నుండును. అనుష్ఠానదశయం దివి వ్యత్యస్తముగా నుండును. స్వరూపమునకును ప్రాప్యమునకును అనుగుణముగా నుండకపోవుటంజేసియే కదా ఉపాయాంతరము త్యజింపఁబడినది. కాఁబట్టిస్వరూపమునకును, ప్రాప్యమునకును అనుగుణముగాను ఉండవలయునని చెప్పియున్నారు.

ఇఁక స్వరూపమును నిరూపించినట్లయిన, జ్ఞానానందములు బయటిపొరవంటివై భగవదనన్యార్హ శేషత్వమే స్వరూపమగును. దానియొక్క లోతునదిగఁగా భగవచ్ఛేషత్వము బయటిపొరవంటిదై భాగవతశేషత్వమే స్వరూపముగానుండును.

ఇట్టి స్వరూపమునకు అనుగుణమైనట్టి ప్రాప్యమును నిర్ణయింపఁబూనితిమేని, భగవత్కైంకర్యము ప్రథమావధియై భాగవతకైంకర్యము చరమావధి యగును. స్వరూపప్రాప్యములు స్వరూపమిట్టిదియగుటంజేసి యీరెంటికిన్ని యనుకూలమగు ప్రాపకమున్ను భాగవతులుగానే యుండవలయును.

ఇఁక భాగవతులలో మొట్టమొదట తన నంగీకరించి తత్త్వజ్ఞానము నొసంగిన మహోపకారకుండగు స్వాచార్యునికే శేషభూతుండుగా నుండుట సమస్తభాగవతులకు ఇష్టమై తన స్వరూపమునకు పరమావధియైయుండును. ఇట్టి స్వరూపమునకు అనుగుణమైన ప్రాప్యమును తన యాచార్యుని కొనర్చునట్టి కైంకర్యమైయుండును.

స్వరూపప్రాప్యంబు లివ్విధములయినవయినందున వీటిరెంటికిని తగినట్టిదియగు ప్రాపకమున్ను స్వాచార్యుని శ్రీపాదములే యయియుండవలయును, ఇదియే స్వరూపప్రాప్యంబుల కనుగుణ

---

* ఇది కావలయునని తెలిసినపిమ్మట దాని కుపాయమును గన్పెట్టుదురు. కావున జ్ఞానదశయందు ఉపేయము మొదటిది ఉపాయము తరువాతిది. అట్టిసాధనము ననుష్ఠించి కదా సాధ్యమును బొందగలరు. కావున అనుష్ఠానదశయందు ఉపాయము మొదటిది ఉపేయముతరువాతిది గానగును.

మూ॥ ౪౧౧॥ వడుకనమ్బి ఆழ்వానైయుమ్ ఆణ్డానైయుమ్ ఇరుకరైయరెన్బర్.

చార్యచరణయుగళమాక వేణుమెన్గై. ఇతువే స్వరూపప్రాప్యఙ్గళుక్కుచ్చేర్న్ద ఉపాయమెన్గై యాల్, ఈశ్వరస్వాతన్త్ర్య భీత్యా నిర్భయత్వైస్పృహ్ ఇతిల్ పోన్దవళవల్ల, ముఖ్యోపాయ మితువే యెన్నుమిడమ్ సమ్ప్రతిపన్నమిఱే.

ఇవ్వర్థవిషయమాక ఓరైతిహ్యత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్' (వడుకనమ్బి) ఎన్ఱుతొడఙ్గి. అతావతు. ఆழ்వార్ తిరువడికళిల్ శ్రీమధురకవికళిరున్దాప్పోలే, ‹‹ప్రాప్యప్రాపకఙ్గళిరణ్డు మెమ్బెరుమానార్ తిరువడికళే'' ఎన్ఱు ప్రతిపత్తిపణ్ణి ‹‹తేవుమత్తఱియేన్'' ఎన్ఱిరుక్కుమ్ వడుకనమ్బి ఎమ్బెరుమానార్క్కు నిழలుమడితారుమ్బోలే అవినాభూతరాయ్, ‹‹రామానుజస్య చరణౌ శరణం ప్రపద్యే'' ‹‹రామానుజార్యవశగః పరివర్తిషీయ'' ఎన్ఱు ఉపాయోపేయఙ్గళ్ అవర్ తిరువడిగళుమ్ ఆత్తిరువడికళిల్ పణ్ణుమ్ కైఙ్కర్యము మెన్ఱిరుక్కుమ్ కూరత్తాழ்వానైయుమ్ తాదృశరాన ముతలియాణ్డానైయుమ్, సంసారత్తిలిరుప్పిలడిక్కొతిప్పాల్ వన్ద ఆర్తియిన్ మికుతియాలేకలఙ్గి కాదాచిత్కమాక ప్పెరుమాళ్ పక్కలిలుమ్ శెన్ఱు పల్ కాట్టువతు, తద్వైలక్షణ్యమ్ కణ్ణావాఱే ప్రవణరాయ్ప్పోవుతలా మివ్వళవైక్కొణ్డు, ‹‹ఎమ్బెరుమానార్ తిరువడికళే ప్రాప్యముమ్ ప్రాపకము మానాల్, ‹తేవుమత్తఱియేన్' ఎన్ఱియక్కవేణ్డావో, అజ్ఞవన్ఱిక్కే, చరమావధియిలుమ్ ప్రథమావధియిలుమ్ కైవైత్తు నిక్కుమవర్కళిరుకరైయర్'' ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తరెన్ఱపడి.

మూ॥ ౪౧౧॥ వడుకనంబి కూరత్తాళ్వారునిన్ని ముదలియాండానునిన్ని రెండుప్రక్కలను పట్టుకొనియుండువారనియందురు.

మైనట్టి యుపాయమగుటంజేసి, ఈశ్వరస్వాతంత్ర్యమును భయపడి దీనియందుండు నిశ్చలతను బట్టి ఇందులోఁ ప్రవేశించుటమాత్రమె కాకుండ, ముఖ్యోపాయము పయిత మిద్దియేయని యందఱును ఒప్పుకొనుచున్నారు,

అవతారిక:—ఈ విషయము గుఱించి యొక యితిహాసముఁ దెలుపుచున్నారు.

శ్రీ నమ్మాళ్వారుల శ్రీపాదములను శ్రీ మధురకవులాశ్రయించియున్నట్లు, ప్రాప్యప్రాపకములు రెండును శ్రీ రామానుజులవారి శ్రీపాదంబులేయని నిశ్చయించుకొని ‹‹తేవుమత్తఱియేన్'' (గత్యంతర మెఱుంగనివాఁడను) అని తలంచియుండు వడుకనంబి యనువారు పాదచ్ఛాయవలెను పాదరేఖలవలెనున్న శ్రీ రామానుజులవారి నెన్నండును విడజాడియుండనివారయి ‹‹రామానుజస్య చరణౌశరణంప్రపద్యే'' (శ్రీ రామానుజులవారి శ్రీపాదములను శరణుజొచ్చినాడను) అనియు ‹‹రామానుజార్యవశగఃపరివర్తిషీయ'' (శ్రీ రామానుజులవారికి కైంకర్యమొనర్చెదను) అనియు నిట్లు ఉపాయోపేయంబులు రెండును వారి శ్రీపాదంబులును వాటికొనర్చునట్టి కైంకర్యమునని తలంచియుండు శ్రీ కూరత్తాళ్వారులును అట్టివారగు శ్రీముదలియాండానును సంసారమున నుండుటవలనఁ గలిగిన శ్రమవలనవచ్చిన కష్టాతిశయమువలన మనస్సుచలించి కదాచిత్తుగ భగవంతుని సన్నిధికిన్నిపోయి రక్షింపమని ప్రార్థించుటను, వాని వైలక్షణ్యముఁగనినతోడనే ప్రీతిపరవశులగుటనున్నకని ఇంతమాత్రమున, శ్రీరామానుజులవారి శ్రీపాదంబులే ప్రాప్యమును ప్రాపకంబునయినట్లయిన, వేఱొక్కగతి నెఱుంగనివారుగా నుండవలయును కాదా! అట్లుకాకున్న, చరమావధినిన్ని (భగవంతునిన్ని) ప్రథమావధినిన్ని (ఆచార్యునిన్ని) యాశ్రయించియుండువారు రెండువడ్డులను పట్టుకొనియుండువారని సాయింతురు.

మూ॥ ౪౧౨॥ ప్రాప్యత్తుక్కు ప్రథమపర్వమ్ ఆచార్యకైఙ్కర్యమ్, మధ్యమపర్వమ్ భగవత్కైఙ్కర్యమ్, చరమపర్వమ్ భాగవతకైఙ్కర్యమ్.

"స్వరూపత్తుక్కుమ్ ప్రాప్యత్తుక్కుమ్ శేర్న్దిరుక్కవేణుమిఱే" ఎన్గిఱవిడత్తిల్ స్వరూపత్తై యొరువఴియాలిశైన్దు, భగవత్కైఙ్కర్యమన్ఱో ప్రాప్యమ్, ప్రాప్యత్తుక్కు సదృశమాక వేణుమెన్నపడి యొజ్జనే యెన్నారుడైయ శఙ్కైయైప్పరిహరిక్కైక్కాక, ప్రథమమ్ ప్రాప్యవేషత్తై ఓడవైత్తుక్కాట్టుకిఱార్, (ప్రాప్యత్తుక్కు) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. (ప్రాప్యమావతు) - శేషత్వైకనిరూపణీయమాన ఆత్మవస్తువుక్కు ప్పురుషార్థమాన కైఙ్కర్యమ్. పర్వశబ్దమ్ అంశవాచి, ఇఙ్గు ప్రథమపర్వమాకచ్చొల్లుకిఱ ఆచార్యకైఙ్కర్యమావతు- "తిరుత్తిత్తిరుమకళ్ కేళ్వనుక్కాక్కియపిరాన్" ఎన్గిఱపడియే ముతలడియిలే తన్నై ప్పరిగ్రహిత్తు భగవద్విషయత్తుక్కాళామ్పడి తిరుత్తిన ఆచార్యనుక్కుకప్పాక పణ్ణుమ్ భగవత్కైఙ్కర్యమ్, మధ్యమపర్వమాకచ్చొల్లుకిఱ భగవత్కైఙ్కర్యమావతు - "అడియార్క్కెన్నైయాట్పడుత్తవిమలన్" ఎన్గిఱపడియే తానుకన్దారైత్తన్నడియార్క్కడిమైప్పడుత్తుమ్ భగవానుక్కుకప్పాక పణ్ణుమ్ భాగవతకైఙ్కర్యమ్, చరమపర్వమాక చ్చొల్లుకిఱ భాగవతకైఙ్కర్యమావతు-ఆచార్యపరతన్త్రరుక్కుమవర్కళాయ్ ఆచార్యవైభవజ్ఞాపకరాయ్ ఆచార్యకైఙ్కర్యత్తినెఞ్ఱఱియుమవర్కళాన భాగవతర్కళెల్లార్క్కుమ్ ఉక

మూ॥ ౪౧౨॥ ప్రాప్యముకు ప్రథమపర్వము ఆచార్యకైంకర్యము.

మూ॥ మధ్యమపర్వము భగవత్కైంకర్యము. చరమపర్వము భాగవతకైంకర్యము.

(స్వరూపమునకున్ను ప్రాప్యమునకున్ను అనుగుణముగా నుండవలయును) అనుతావున స్వరూపము నొక్కవిధముగ గ్రహించి, భగవత్కైంకర్యము కాదా ప్రాప్యమనునది? ప్రాప్యమున కనుగుణముగా నుండవలయుననఁగా నేమి? యని యాక్షేపించువారి యాక్షేపమును పరిహరించుటకు గాను, మొట్టమొదట ప్రాప్యముయొక్క స్వరూపమును విశేషించి తెలుపుచున్నారు.

(ప్రాప్యముకు) ఇత్యాది. ప్రాప్యమనఁగా శేషత్వమునుబట్టిమాత్రమే నిరూపింపవలసినదియగు ఆత్మవస్తువుకు పురుషార్థమగు కైంకర్యము. ఈతావున పర్వమనఁగా అంశమనుట.

ఈతావున ప్రథమపర్వముగాఁ జెప్పఁబడినట్టి యాచార్యకైంకర్యమనునది "తిరుత్తి తిరుమకళ్ కేళ్వనుక్కాక్కియపిరాన్" (రా. నూ. ౭౮) (దిద్దుపాటుచేసి, సర్వేశ్వరునికి దాసునిగాఁ జేసినట్టి యుపకారకుండు) అని సాయించినట్లు మొట్టమొదట తననంగీకరించి భగవద్విషయమునకుఁ దగినట్టివాఁడగునట్లు దిద్దుపాటుచేసినట్టి యాచార్యుని సంతోషమునకై చేయునట్టి భగవత్కైంకర్యము.

మధ్యమపర్వముగాఁ జెప్పఁబడినట్టి భగవత్కైంకర్యమనఁగా, "అడియార్క్కెన్నై యాట్పడుత్తవిమలన్" (అమల ౧) (తనదాసులకు నన్ను దాసునిగాఁ జేసినట్టి పరిశుద్ధుండు) అని సాయించినట్లు తాను ప్రేమించినవారిని తనదాసులకు దాసునిగాఁ జేసినట్టి సర్వేశ్వరుని సంతోషమునకై యొనర్చునట్టి భాగవతకైంకర్యము.

చరమపర్వముగాను చెప్పఁబడినట్టి భాగవతకైంకర్యమనఁగా ఈతం డాచార్యుని యాశ్రయించినవాడని సంతోషించువారును, ఆచార్యవైభవముఁ దెలుపువారును, ఆచార్యకైంకర్యముయొక్క వైభవముఁ దెలిసినవారలగు భాగవతులందఱియొక్కయును సంతోషమునకై యొనర్చునట్టి యాచార్యకైంకర్యము.

మూ॥ ౪౧౩॥ స్వరూపప్రాప్తియై శాస్త్రమ్ పురుషార్థమాక చ్చొల్గానిఱ్క, ప్రాప్తి ఫలమాయ్ క్కొణ్డు కైఙ్కర్యమ్ వరుకిఱాప్పోలే, సాధ్యవివృద్ధియాయ్ క్కొణ్డు చరమపర్వమ్ వరక్కడవతు.

ప్పాకప్పణ్ణుమాచార్యకైఙ్కర్యమ్. ఆక, ఆచార్యప్రీతివిషయమాన భగవత్కైఙ్కర్యత్తై ఆచార్య కైంకర్యమెన్ఱుమ్, భగవత్ప్రీతివిషయమాన భాగవతకైంకర్యత్తై భగవత్కైంకర్యమెన్ఱుమ్, భాగవతప్రీతివిషయమాన ఆచార్యకైంకర్యత్తై భాగవతకైంకర్యమెన్ఱుమ్ శొల్లిత్తాయిత్తు. ఆకై యాల్ ఆచార్యకైంకర్యమ్ ప్రాప్యమెన్ఱు శొన్నవిటిల్ కుఱైయిల్లై యెన్ఱు కరుత్తు.

ఇప్పడి ఆచార్యకైంకర్యమే చరపర్వమెన్ఱు శాస్త్రమ్ శొల్లాతిరుక్కచ్చెయ్తే ఇతు వరుకిఱ వళి తానెన్నెన్గిఱ శఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వరూపప్రాప్తియై) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు- ‘‘పరఞ్జ్యోతిరుపసమ్పద్య స్వేనరూపేణాభినిష్పద్యతే’’ ఎన్ఱు పరప్రాప్తిపూర్వకైయాయ్ అనాది కర్మనిబన్ధనాచిత్సమ్బన్ధత్తాలే మలావకుణ్ఠిత మణిప్రభైపోలే తిరోహితమాన స్వాసాధారణాకారత్తినుడైయ ఆవిర్భావరూపైయాన ప్రాప్తియే వేదాన్తశాస్త్రమ్ పురుషార్థమాక చ్చొల్లాని ఱ్క, ఇప్పడి ఆవిర్భూతమానస్వరూపత్తైయుడైయ వాత్మా, శేషత్వైక నిరూపణీయతయా శేషివిషయ కిఞ్చిత్కారత్తాలల్లతు శెల్లాత పడియాయిరుక్కైయాలే, అన్దస్వరూపప్రాప్తి ఫలమాయ్ క్కొణ్డు భగవదనుభవజనిత ప్రీతికారితకైంకర్యమ్ వరుకిఱాప్పోలే, శేషియాన భగవానుక్కు స్వవిషయకి

మూ॥ ౪౧౩॥ స్వరూపప్రాప్తిని పురుషార్థమునుగాను శాస్త్రము చెప్పుచున్నను, ప్రాప్తిఫలముగాను కైంకర్యమొచ్చు విధమున, సాధ్యవృద్ధిరకిగా నుచమ పర్వము రాఁగలదు.

కావున ఆచార్యుని సంతోషింపఁజేయుటకై యొనర్చునట్టి భగవత్కైంకర్యము ఆచార్య కైంకర్యమనియు, భగవంతునికి సంతోషము గలుగఁజేయుటకై యొనర్చునట్టి భాగవతకైంకర్యము భగవత్కైంకర్యమనియు, భాగవతులకు సంతోషము గలుగఁజేయుటకై యొనర్చునట్టి యాచార్య కైంకర్యము భాగవతకైంకర్యమనియును చెప్పఁబడినది. కావున ఆచార్యకైంకర్యము ప్రాప్య మని చెప్పినచో కొరతయొద్దియును లేదని యభిప్రాయము.

అవతారిక:—ఇట్లు ఆచార్యకైంకర్యమే చరమపర్వమని శాస్త్రము చెప్పకున్నను, ఇది యే విధమున సంప్రాప్తించునంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(స్వరూపప్రాప్తిని) ఇత్యాది. ‘‘పరంజ్యోతిరుపసంపద్య స్వేనరూపేణాభిసంపద్యతే’’ అన్నట్లు పరమాత్మప్రాప్తిపూర్వకమై అనాదికర్మసంబంధమువలన, మయలవలన మణియొక్క కాంతి కప్పబడినట్లు, మాయబడినట్టి తనయొక్క యసాధారణాకారముయొక్క యావిర్భావరూపమగు స్వస్వరూపప్రాప్తిని పురుషార్థమును గాను వేదాంతశాస్త్రము చెప్పుచుండఁగా, ఇట్లు ఆవిర్భూతమైనట్టిస్వరూపముగల యాత్మ శేషత్వమునుబట్టియే నిరూపింపఁదగినట్టిదగ్గుటయైనందున | శేషియగు సర్వేశ్వరునికి కైంకర్యమొనర్చిననే తప్ప వేఱు విధమున నుండజాలనిది యగుటంజేసి, అట్టి స్వరూపప్రాప్తికి ఫలముగాను భగవదనుభవమువలనఁ గలిగిన ప్రీతిమూలకమగు కైంకర్యము సంభవించునట్లు, శేషి యగు సర్వేశ్వరునికి తన విషయమున కైంకర్యమొనర్చుటకంటెను తన భక్తులవిషయమున

మూ॥ ౪౧౪॥ ఇతుతాన్ దుర్లభమ్.

మూ॥ ౪౧౫॥ విషయప్రవణనుక్కు అత్తైవిట్టు భగవద్విషయత్తిలే వరుకైక్కుళ్ళ వరువైపోలన్ఱు, ప్రథమపర్వత్తైవిట్టు చరమపర్వత్తిలే వరుకైక్కుళ్ళవరువై.

ఇచ్ఛైతాన్ ఉకప్పాకైయాలే, అన్దభగవత్కైంకర్యమాకిఱ సాధ్యత్తిన్ వృద్ధిరూపమాయ్కొణ్డు మధ్యమపర్వమాన భాగవతకైంకర్యమ్ వరక్కడవతాయ్, అన్దభాగవతర్కళెల్లార్క్కుమ్ స్వవిషయకిచ్ఛైతాన్ ఉకప్పాకై యాలే అన్దసాధ్యత్తినుడైయ విశేషవృద్ధియాయ్కొణ్డు చరమపర్వమాన ఆచార్యకైంకర్యమ్ వరక్కడవతెన్నై.

ఇన్ద చరమపర్వలాభత్తిన్ అరుమైయై దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్, (ఇతుతాన్ దుర్లభమ్) ఎన్ఱు.

ఇతుతన్నై వివరిక్కిఱార్ మేల్, (విషయప్రవణనుక్కు) ఎన్ఱుతొడఙ్గి. అతావతు-క్షుద్రవిషయఙ్గళిల్ పుఱప్పట్టవనై అత్తుఙ్గ్యత్తిలే ఈడుపట్టు మీట్కవొణ్ణాతపడి అవత్తిలే ప్రవణనాయ్ నిన్ఱవనుక్కు అవత్తైక్కైవిట్టు వస్తువిషయమాన భగవద్విషయత్తిలే వరుకైక్కుళ్ళవరుమైపోలన్ఱు, పుంసాందృష్టిచిత్తాపహారియాన భగవద్విషయప్రవణనాయ్ తత్కైంకర్యనిరతనానవనుక్కు ప్రథమపర్వమాన అత్తైవిట్టు చరమపర్వమాన ఆచార్యకైంకర్యత్తిలే వరుకైక్కుళ్ళవరుమై యెన్నపడి.

మూ॥ ౪౧౪॥ అయితే యిది దుర్లభము,

మూ॥ ౪౧౫॥ విషయాసక్తిగలవానిని వాటినివదలి భగవద్విషయమును సేవింపఁజేయునట్లు కాదు, ప్రథమపర్వనిష్ఠుని దానినివదలి చరమపర్వమునం బ్రీతికలవానినిగాఁజేయుట యనునది.

కైంకర్యమొనర్చుట వానికి సంతోషముఁగలుగఁజేయునది యగుటంజేసి, అట్టి భగవత్కైంకర్యరూపమగు సాధ్యమును వృద్ధిపొందించునదియై మధ్యమపర్వమగు భాగవతకైంకర్యము రాఁదగియున్నదై అట్టి భాగవతుల కందఱికిని తమ విషయమున కైంకర్యముఁ జేయుటకంటెను తన కుపకారకుండగు ఆచార్యునికి కైంకర్యమొనర్చుట యిష్టమగుటంజేసి, యట్టి సాధ్యమును విశేషముగ వృద్ధిపొందించునట్టిదియై చరమపర్వమగు ఆచార్యకైంకర్యము రాఁగలదు,

అవతారిక:—ఇట్టి చరమపర్వమును లభించుట యరుదని తెలుపుచున్నారు.

(ఇది యయితే దుర్లభము) ఇత్యాది.

అవతారిక —ఈ విషయమును వివరించుచున్నారు (విషయప్రవణునికి) ఇత్యాది.

క్షుద్రవిషయములయందు పైకి గానవచ్చునట్టి వైలక్షణ్యముఁజూచి ప్రేమించి దానినుండి మరల్చుట కలవికానట్లు వాటియం దాసక్తుండైనవానిచే వాటిని విడిపించి, తగినట్టి విషయముగు భగవద్విషయమున వచ్చునట్లుచేయుట వంటిది కాదు సుమీ పురుషులయొక్కయును మనోదృష్టుల నాకర్షించునట్టిదియగు భగవద్విషయమునఁ బ్రీతిగలిగి తత్కైంకర్యపరుండగువానిని ప్రథమపర్వమును విడిపించి, చరమపర్వమగు నాచార్యకైంకర్యమునఁ గొనివ

మూ॥ ౪౧౯॥ అఙ్గు దోషదర్శనత్తాలే మీళలామ్, ఇఙ్గు అతుశెయ్యవొణ్ణాతు,

మూ॥ ౪౨౦॥ దోషముణ్డానాలుమ్ గుణమ్బోలే ఉపాదేయమా యిరుక్కుమ్.

ఆ తెఙ్గనేయెన్నుమాకాంక్షయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అఙ్గు) ఎన్తుతుడఙ్గి. అతావతు-క్షుద్రవిషయఙ్గళిల్ దేహాదోషాదికళుమ్ అల్పాస్థిరత్వాదిదోషఙ్గళు ముణ్డాయిరుక్కైయాలే అవత్తైత్తర్శిక్కవే అరువరుత్తు మీళలాయిరుక్కుమ్, విలక్షణవిగ్రహయుక్తమాయ్ సమస్తకల్యాణగుణాత్మకమాయ్ నిత్యమాయ్ అపరిచ్ఛేద్యమాన ఇవ్విషయత్తిల్ దోషగన్ధమిల్లామైయాలే, దోషదర్శనమ్పణ్ణి మీళపోకాతెన్గై. ‹‹సఙ్ఖ్యాతుం నైవశక్యన్తే గుణా దోషాశ్చశార్ఙ్గిణః। అనన్త్యాత్ప్రథమోరాశిః అభావా దేవపశ్చిమః›› ఎన్నక్కడవతిఱే.

క్షుద్రవిషయఙ్గళుక్కు చ్చొల్లుకిఱదోషమొన్ఱు మిఙ్గుచ్చొల్లలావతిల్లైయేయాకిలుమ్, స్వవిషయభక్తిపరవశర్క్కు స్వసంశ్లేషసుఖత్తై ఉణ్డాక్కవడత్తాలే విశ్లేషిత్తు దుఃఖత్తై విళైక్కైయాలే, ‹‹కడియన్ కొడియన్›› ఇత్యాదిప్పడియే శొల్లలామ్పడి తోన్ఱుమవన శిలదోషముణ్డు, అతుతాన్ మీళుకైక్కుడలా మోవెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (దోషముణ్డానాల్) ఎన్తుతుడఙ్గి. అతావతు-అప్పడియాన్ఱాన్మైయాలే తోన్ఱుమవన శిలదోషముణ్డానాలుమ్. ‹‹కొడియవెన్నెఞ్జమవనెన్ఱేకిడక్కు

మూ॥ ౪౧౯॥ వాటివిషయమునఁగల దోషంబులఁజూపించి త్రిప్పవచ్చును. ఈ విషయమున దానిని చేయజాలము,

మూ॥ ౪౨౦॥ దోషమున్నప్పటికిన్ని గుణమువలెనే యుపాదేయముగా నుండును.

అవతారిక:—అది యెటువలెననిన, తెలుపుచున్నారు. (అవిషయమున) ఇత్యాది,

అది యెట్లనిన, క్షుద్రవిషయములయందు దేహదోషాదులును, అల్పాస్థిరత్వాదిదోషములును ఉండియుండుటంజేసి, వాటిని చూపించినయెడనే వెంటనే మరలిపోవునట్లు చేయవచ్చును. విలక్షణమగు విగ్రహముతోఁ గూడియుండునదియై, సమస్తకల్యాణగుణాత్మకమై అపరిచ్ఛేద్యమగునట్టి యీవిషయమున దోషంబుల వాసనయైనను ఉండుట దుర్లభము గాన, దోషంబులఁ జూపించి మరల్చుట యశక్యము ‹‹సంఖ్యాతుం నైవశక్యంతే గుణాదోషాశ్చశార్ఙ్గిణః। అనన్త్యాత్ప్రథమోరాశిః అభావాదేవపశ్చిమః›› (సర్వేశ్వరుని గుణంబులును దోషంబులును లెక్కపెట్టుట కలవికావు. ఏలనఁగా, గుణంబులో యనంతములు. దోషంబులో మొదటికే లేవు) అని చెప్పియున్నదికాదా

క్షుద్రవిషయములను గురించి చెప్పునట్టి దోషమొక్కటియును ఈవిషయమున లేకపోయినను, తన విషయమున భక్తిచే పరవశులయినవారికి తన సంబంధమువలన నిత్యమగు సుఖమును గలుగఁజేయుచు, వారిని విడనాడియుండి వారికందుమూలముగ దుఃఖమును గలుగఁజేయుచుండుటంజేసి, ‹‹కడియన్ కొడియన్›› (తి. వా. ౫-౩-౫) (తన కార్యమును శీఘ్రముగా నెరవేర్చుకొనువాడును, ఇతరులను దుఃఖపెట్టువాఁడును) అనియు నీమొదలగు తావులఁ జెప్పియున్నట్లు చెప్పఁదగినవియును తోచునట్టి కొన్నిదోషంబులు కలవే? అవి యీతనిని భగవద్విషయమునుండి మరలించుటకుఁ దగినట్టివి కావా? యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(దోషమున్నప్పటికిన్ని) ఇత్యాది. అట్లు సహింపఁజాలమిచేఁ దలంపఁబడినట్టివియగు కొన్ని దోషంబులున్నను, ‹‹కొడియవెన్నెంజమవనెన్ఱేకిడక్కుమ్›› (తి. వా. ౫-౩-౪) క్రూరమయిన

మూ॥ ౪౧౮॥ లోకవిపరీతమాయిఱే ఇఱ్గిరుప్పతు.

మూ॥ ౪౧౯॥ గుణ ముపాదేయమాకైక్కిడాన హేతు దోషత్తుక్కుముణ్డిఱే.

వ్యా॥ ఎన్ఱు అద్వైతరై న్యయే విరుమ్బి మేల్ విఴుమ్బడి యిరుక్కైయాలే హేయమాయిరాతు, విషయత్తై విరుమ్బి మేల్ విఴుగైక్కుడలాన గుణమ్పోలే ఉపాదేయమాయిరుక్కుమెన్గై.

లోకత్తిల్ దోషమ్ హేయమాయ్ గుణముపాదేయమాయన్ఱో విరుప్పతు, దోషమ్ గుణమ్పోలే ఉపాదేయమామోవెన్న; అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (లోకవిపరీతమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు,దోషమ్ విడుగైక్కుడలాయ్ గుణమ్ పఱ్ఱుగైక్కుడలాయిరుక్కుమ్ లోకప్రక్రియైయన్ఱియే, దోషముమ్ గుణమ్పోలే ఉపాదేయమాయిఱే ఇవ్విషయత్తిలిరుప్పతెన్గై.

ఎల్లామ్ శెయ్‌తాలుమ్ దోషమ్ గుణమ్పోలే ఉపాదేయమాకక్కూడుమోవెన్న మాకాఙ్క్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (గుణముపాదేయమాకైక్కు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు భగవద్గుణమ్ తత్ప్రవణర్కుపాదేయమాకైక్కుడాన ప్రాప్తశేషికత్వమాకిఱ హేతు, అవ్విషయత్తిల్ తోఱ్ఱుకిఱ దోషత్తుక్కుముణ్డిఱే యెన్గై. ఇత్తాల్, అనఙ్గపక్కలుళ్ళతెన్నుమత్తాలే గుణముపాదేయమాకిఱపోలే అవన్పక్కలుళ్ళతెన్నుమత్తైప్పఱ్ఱ దోషము ముపాదేయమాకక్కుఱైయిల్లై యెన్ఱతాయిఱ్ఱు. ఇప్పడియాకైయాల్ దోషముణ్డానాలుమ్ మతుమిఴ్కైక్కుడలాకాతెన్ఱుకరుత్తు.

మూ॥ ౪౧౮॥ లోకవిరుద్ధముగాను కదా! యుండును.

మూ॥ ౪౧౯॥ గుణ ముపాదేయమగుటకుగానగు హేతువు దోషంబునకున్ను కలదు కదా!

ట్టుదలగల వామనస్సు. (శ్రీకృష్ణుం డేయని) అన్నట్లు వాటినే ప్రేమించి పైపై బడునట్లుండుటంజేసి, యది హేయముకాఁజాలదు. ఈవిషయమును ప్రేమించి పైపైబడుటకుఁ దగినట్టి గుణమువలెనే యుపాదేయంబగును.

అవతారిక—లోకమునందు దోషము హేయమై గుణము ఉపాదేయముగాను కదా యుండును. ఇట్లుండ, దోషము గుణమువలెనే యుపాదేయం బెట్లగునంటివేని, తెలుపుచున్నారు. (లోకవిపరీతము) ఇత్యాది.

దోషమనునది త్యజించుటకు హేతువై గుణము ఆశ్రయించుటకు హేతువుగానుండునట్టి లోకపద్ధతిప్రకారము కాకుండ, దోషము గుణమువలెనే యుపాదేయముగాను కదా యీవిషయమున నుండగలదు.

అవతారిక—ఎంతచెప్పినను, దోషము గుణమువలెనే యుపాదేయమగుట సంభవమా? యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(గుణము ఉపాదేయమగుటకు) ఇత్యాది.

భగవద్గుణము భగవద్భక్తుల కుపాదేయంబగుటకు హేతువు అదిస్వీకమునకు ప్రాప్తశేషియైనవానియందుండుటను బట్టియే కదా! అట్టి హేతువు దోషంబునకున్ను కలదు కదా!

కావున దోషమున్నప్పటికిన్ని, అది విడనాడుట కుపయుక్తము కాదని యభిప్రాయము.

మూ॥ ౪-౨౮॥ నిర్ఘృణనెన్ఱు వాయ్ మూడువతఱ్కుమున్నే ఘృణావానెన్ఱు శొల్లుమ్బడి యాయిరున్దతిఱే.

మూ॥ ౪-౨౯॥ ఇప్పడి శొల్లుమ్బడి పణ్ణిఱ్ఱు కృపైయాలే యెన్ఱు

విశ్లేషదశైయిల్ తోన్ఱుమ్ నైర్ఘృణ్యాదిదోషత్తై యఙ్గీకరిత్తు, అతుతాన్ గుణవదుపాదేయమాయిఱుక్కుమ్బడియై యరుళిచ్చెయ్ తార్ కీళ్, అన్దనైర్ఘృణ్యాదిదోషన్దాన్ ముతలిలే ఇవ్విషయత్తిలిల్లైయెన్నుమిడత్తై అభియుక్తవచనఙ్గళాలే దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్, అతిల్ ముతలిలే ఆళ్వారుడైయ వచనత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (నిర్ఘృణన్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు, "ఎనతెళకణ్ణర్ తకవుకళే" ఎన్ఱు ఎజ్జనేయిరున్దన శుద్ధస్వభావరాన ఉమ్ముడైయ కృపైకళ్, నాట్టిలేయిప్పడిబుజుక్కళుమాయ్ పరదుఃఖాసహిష్ణుక్కళుమాయిరుప్పార్ శిలధార్మికర్నడైయాడ అబలైకళుక్కు అఙ్గకిరాక్కక్కడిక్కడక్కలాయిరున్దతెన్ఱు పెణ్పిళ్ళైయాన్ఱ్ఱాపై కుఱ్ఱవాతిరుక్కొణ్డు తిరుత్తాయార్ నిర్ఘృణనెన్ఱు వాయ్ మూడువతఱ్కుమున్నే అవళ్ వాయ్యైప్పొత్తిత్తాప్పోలే, "తకవుడైయవనే" ఎన్ఱు, కెడువాయ్! అకత్తిల్ తకవుముఱుక్కుమో, అతు నమ్ కుఱ్ఱజ్ఞానెన్ఱు ఘృణావత్తైయై చ్చొల్లుమ్బడి యాయిరున్దతిఱే యెన్నపడి.

ఇవ్వుక్తితాన్ తాయార్శొన్నగుణహానిక్కు ఒరుపరిహారమ్పణ్ణినమాత్రమో, సహృదయమాకచ్చొన్నతో వెన్గిఱ శఙ్కైయిలే, అతిన్ సహృదయత్వత్తై మూతలిక్కిఱార్, (ఇప్పడి) ఎన్ఱు.

మూ॥ ౪-౩౦॥ దయారహితుండనిచెప్పి నోఱుమూయుటకు ముందుగానే దయాళువని చెప్పునట్లున్నది కదా!

మూ॥ ౪-౩౧॥ ఇట్లుచెప్పినది కృపామూలకము గానని తోచునట్లు,

అవతారిక:—విశ్లేషదశయందు తెలియవచ్చునట్టి దయారాహిత్యాదిదోషమును అంగీకరించి, యది గుణమువలెనే యుపాదేయంబని యింతకుముందు సాయించి యుండిరి. ప్రకృతమునట్టి దయారాహిత్యాదిదోషము ఈ విషయమున మొదలికేలేదని యాప్తులయినవారి శ్రీసూక్తులఁగొని తెలుపుచున్నారు. అందు మొట్టమొదట శ్రీ నమ్మాళ్వారుల శ్రీసూక్తిఁగొని తెలుపుచున్నారు.

(దయారహితుఁడు) ఇత్యాది. "ఎనతెళకణ్ణర్ తకవుకళే" (తి.వా.౨-౪-౬) అనఁగా పరిశుద్ధస్వభావుండగు నీయొక్క కృప యెక్కడ? లోకమునందు మృదుస్వభావులై పరదుఃఖాసహిష్ణువులయియుండు వారు కొందఱు ధార్మికులు సంచరించుచుండ, స్త్రీలకు బాగుగ వసించుటకు యోగ్యమైయుండెననుచు, అట్టికృప సహింపజాలకుండునప్పుడు ఉపయోగపడకుండుటంగని తల్లియైనది "దయారహితుండు" అని చెప్పి నోరుమూయునంతలో, ఆమె నోటినిమూయునట్లు "ఓదయాళువా" అని ఓపాపీ! నిధియయినవానియందు కృపకు కొరతయుండునా? అట్లు కొరతయుండుట మనదోషమేసుమీ! అనియిట్లు దయాళుత్వమును చెప్పునట్లు కదా యున్నది.

అవతారిక:—ఈపైని చెప్పినది తల్లి చెప్పినట్టి గుణహానికొక పరిహారముఁ జెప్పుటకై మాత్రమేనా? అథవా ఇది మనస్ఫూర్తిగాఁ జెప్పిన మాటా? అని శంకింపగా, ఇది మనస్ఫూర్తిగాఁ జెప్పిన విషయమగుటను ఉపపాదించుచున్నారు.

(ఇట్లు) ఇత్యాది. గుణరహితుండని చెప్పినమాటను త్రోసివేసి, గుణమున్నట్లు చెప్పినది

మూ॥ స్నేహము ముపకారస్మృతియుమ్ నడన్దతిఱే.

మూ॥ ౪౨౨॥ నిర్ఘృణనాక శజ్కిక్కత్తుచ్చొల్లు మవస్థైయిలుమ్ కారణత్తై స్వగతమాకవిఱే శొల్లిற்றు.

దజ్ఞి. అతావతు-గుణహానిశొన్నత్తిల్ గుణమ్ శొల్లుమ్పడి పణ్ణిற்றు కృపైయాలేయన్ఱో, ‘‘మికవిరుమ్బుమ్’’ ఎన్ఱు స్నేహముమ్, ‘‘పిరాన్’’ ఎన్ఱు ఉపకారస్మృతియుమ్ నడన్దతిఱే! ఆకైయాల్, ‘‘తకవుడైయవనే’’ ఎన్ఱ విఱు సహృదయోక్తియెన్గై.

అనన్తరమ్ పిరాట్టియుడైయ వచనత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (నిర్ఘృణనాక) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు- పిరివాற்றామైయాలే పెరుకక్కలఙ్గిన శ్రీజనకరాజన్ తిరుమకళ్ పెరుమాళ్ తన్నాற்றామైక్కు ఉతవవన్దు ముకమ్ కాట్టప్పెఱాత ఇన్నాప్పాలే, ‘‘ఖ్యాతః ప్రాజ్ఞః కృతజ్ఞశ్చ సానుక్రోశశ్చ రాఘవః। సద్వృత్తో నిరనుక్రోశశ్శజ్కే’’ ఎన్ఱు పెరుమాళై నిర్ఘృణనాక శజ్కిత్తుచ్చొల్లుకిఱవవస్థైయిలుమ్, ‘‘మద్భాగ్యసజ్క్షయాత్’’ఎన్ఱు ఇప్పడి శజ్కిక్కైక్కడి ఎన్నుడైయ భాగ్యహాని యెన్గైయాలే, శజ్కాకారణత్తై స్వగతమాకవిఱే శొల్లిற்றెన్గై.

‘‘ప్రథమపర్వత్తైవిట్టు’’ ఎన్గిఱవిడత్తిల్ అర్థానుక్తమాన భగవత్సంశ్లేషముమ్, ‘‘దోషముణ్డానాలుమ్’’ ఎన్గిఱ విడత్తిల్ అర్థాదుక్తమాన భగవద్విశ్లేషముమాకిఱ ఇవైయిరణ్డుమ్ శౌర్యమత్తై

మూ॥ స్నేహమున్ను, ఉపకారస్మృతియును కలిగినవి కదా!

మూ॥ ౪౨౨॥ దయారహితుండని చెప్పునట్టి సందర్భముననున్న అందులకుఁ గారణమును తమయందున్నట్టి దానినిగాను కదా చెప్పియున్నారు.

కృపవలన నగుటంజేసియే ‘‘మికవిరుమ్బుమ్’’ (తి. వా. ౨-౪-౭) అనుతావున స్నేహమున్ను ‘‘పిరాన్’’ (తి. వా. ౨-౪-౭) అనుతావున ఉపకారస్మృతియును కలిగినవి. కావున ‘‘ఓదయాళుణా’’ అని చెప్పినది మనస్ఫూర్తిగాఁ జెప్పిన మాటయే.

అవతారిక:—అటుపిమ్మట పిరాట్టియొక్క శ్రీసూక్తిని యుదహరించుచున్నారు.

(దయారహితుఁడుగా)ఇత్యాది. శ్రీరామవియోగమును సహింపఁజాలమిచే యెక్కువ క్షోభను పొందిన శ్రీ సీతాపిరాట్టి తాను సహింపజాలకున్నప్పుడు శ్రీ రామచంద్రుండువచ్చి సేవ సాయింపనందున గలిగిన దుఃఖమువలన ‘‘ఖ్యాతః ప్రాజ్ఞః కృతజ్ఞశ్చ సానుక్రోశశ్చరాఘవః సద్వృత్తో నిరనుక్రోశశ్శంకే’’ (శ్రీరామచంద్రుండు ప్రాజ్ఞుండుగాను, కృతజ్ఞుండుగాను దయాళువుగాను ప్రసిద్ధిపొందినవాఁడు. ఏల ఇప్పుడు దయారహితుండు) అనియిట్లు శ్రీరామచంద్రుని నిర్దయునిగా శంకించి చెప్పునప్పుడును ‘‘మద్భాగ్యసంక్షయాత్’’ అనఁగా నిట్లు సందేహించుటకుఁ గారణము నాదౌర్భాగ్యమేయనుటచే నట్లు శంకించుటకుఁ గారణమును తనయం దుండునట్టి దానిని గాను కదా చెప్పినదాయెను.

అవతారిక:—(ప్రథమపర్వమునువదలి) అనుతావున అర్థాత్సిద్ధమగు భగవత్సంబంధమును (దోషమున్నప్పటికిన్ని) అనుతావున అర్థాత్సిద్ధమగు తద్వియోగమునున్ను ఈరెంటిని కలుగఁజేయునట్టివాటిని తెలుపుచున్నారు.

మూ॥ ౪౨౩॥ గుణదోషఙ్గళిరణ్డుమ్ క్షుద్రపురుషార్థత్తైయుమ్ పురుషార్థకాష్ఠైయైయుమ్ కులైక్కుమ్.

యతులిచ్చెయ్కిఱార్, (గుణదోషఙ్గళిరణ్డుమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. గుణమావతు- స్వసౌన్దర్యాదికళై ఆశ్రితర్క్కుముఱ్ఱాక వనుభవిక్కక్కొడుత్తు క్కొణ్డిరుక్కుమ్ కలవి; దోషమావతు - అవ్వనుభవాలాభత్తాలే అవర్కళ్ కణ్ణాఙ్కుళిరైయిట్టు త్తుడిక్క త్తానముకమ్ కాట్టాతిరుక్కైయాకిఱ పిరివు. (ఇవై యిరణ్డుమ్ క్షుద్రపురుషార్థత్తైయుమ్ పురుషార్థకాష్ఠైయైయుమ్ కులైక్కైయావతు)- ఒరోన్ఱే ఇరణ్డైయుమ్ కులైక్కై. ఇతిల్ గుణమిరణ్డైయుమ్ కులైక్కైయావతు- ‘‘మాతాప్పొన్ మనఙ్కుళిప్ప మఙ్గైయర్ తోళ్ కైవిట్టు’’ ఎన్ఱుమ్, ‘‘మన్నైప్పావిల్ పిఱన్దార్ పిఱన్దెయ్తుమ్ పేరిన్బమెల్లామ్ తుఱన్దార్ తొழுతారత్తోళ్’’ ఎన్ఱుమ్ తద్విషయవైలక్షణ్యత్తాలే క్షుద్రవిషయవైరాగ్యత్తై ప్పిఱప్పిక్కైయాలే, క్షుద్రపురుషార్థాన్వయత్తై క్కులైక్కైయుమ్, ‘‘పయిలుఞ్జుడరొళి’’యిలే తదీయశేషత్వత్తిలే యూన్ఱిన ఆழ்వారై, అన్దప్పత్తదీయరుడైయ స్వరూపనిరూపకత్వేన ప్రస్తుతమాన తత్సౌన్దర్యశీలాదికళాలే తదీయదాస్యరసత్తై మఱన్దు ఇవనై యనుభవిక్కైయిలాశై కరైపురణ్డు, అనన్తరమ్ తిరువాయ్మొழிయిలే తాముమ్ తమ్ముడైయ కరణగ్రామఙ్గళుమ్ పెరువిడాయ్ప్పట్టు క్కూప్పిడుమ్పడి పణ్ణినాల్పోలే, వేఱొన్ఱు క్కాకప్పుకున్దాలుమ్ తన్నైయొழிయ ప్పుఱమ్బుత్తు

మూ॥ ౪౨౩॥ గుణదోషములు రెండున్ను క్షుద్ర పురుషార్థమునున్ను నిరతిశయ పురుషార్థమునున్ను పోగొట్ట గలవు.

(గుణదోషములు రెండును) ఇత్యాది, గుణమనఁగా—స్వసౌందర్యాదుల నాశ్రితులు సంపూర్ణముగా ననుభవించునట్లు వారితోఁ జేరియుండుట.

దోషమనఁగా అట్టి యనుభవము లభింపనందున, కన్నీరు కార్చుచున్నను, తాను సేవసాయింపఁ యుండుటయనెడి వియోగము.

ఈ రెండును క్షుద్రపురుషార్థమును అంతిమపురుషార్థమునున్ను చెడగొట్టునఁగా వీటిలో నొక్కొక్కటియే రెంటినిన్ని పోగొట్టునది యగుట.

వీటిలో గుణమనునది రెంటిని చెడగొట్టుట యనఁగా, ‘‘మాఱ్పాల్ మనఞ్జుళిప్పమఙ్గయర్ తోళ్ కైవిట్టు’’ (సర్వేశ్వరునియందు చిత్తమునుంచినయెడల నారీబాహు లతలయందు ఆశను విడిచి వేదాంతమందు మనస్సునుంచుట సులభమగును) అనియు, ‘‘మన్నైప్పావిల్ పిఱన్దార్ పిఱన్దెయ్తుమ్ పేరిన్బమెల్లామ్ తుఱన్దార్ తొழுతారత్తోళ్’’ (౨ తిరు, ౪౨) (గృహంబుననుండువాగు అనుభవించునట్టి మహాసుఖంబులన్నింటిని సర్వేశ్వరుని బాహువులను స్తుతించునట్టివారు త్యజించుదురు) అనియు భగవద్విషయమునఁ గల వైలక్షణ్యమువలన క్షుద్రవిషయములందు వైరాగ్యమును గలుగఁజేయుటచే క్షుద్రపురుషార్థములతోఁ గల సంబంధమును పోగొట్టుటయు, ‘‘పయిలుఞ్జుడరొళి’’ అను తిరువాయ్మొழிయందు భాగవత శేషత్వమునఁ బ్రీతిగల నమ్మాళ్వారులను అట్టి భాగవతుల స్వరూపమును నిరూపించుటకై ప్రసాదింపఁబడిన భగవంతుని సౌందర్య సౌశీల్యాదులవలన భాగవత దాస్యరసమును మరిచిపోయి, సర్వేశ్వరుని యనుభవించుటయందాశ సంపూర్ణముగాఁ గలిగి పై తిరువాయ్మొழிయందు తామును తమ యింద్రియంబులును యెక్కువ యాయాసపడునట్లు భగవంతుని పలుమాఱు ప్రార్థించునట్లు చేసినవిధమును, వేఱొక్కడా

క్కాళాకాతపడిపణ్ణుమ్ దృష్టిచిత్తాపహారియాన అవర్ పక్కలిలే శుశ్రీయాలుపడుత్తిప్పురుషార్థ శాస్త్రైయాన తదీయశేషత్వత్తిల్ నిల్లైయైక్కులైక్కైయుమ్, దోష మిరణ్డైయుమ్ కులైక్కైయావతు- అనుభవాలాభక్లేశత్తాలే సర్వకాలముమ్ తన్ పక్కలిలే మనస్సాయ్, ‘‘ఉణ్ణాలియాలుక్కమ్ పేణాళ్,’’ ‘‘పన్దొడుకళల్ మరువాళ్ పైఙ్గిళియుమ్ పాలూట్టాళ్ పావై పేణాళ్’’ ఎన్గిఱపడియే మున్బనుభవిత్తుపోన్ద ప్రాకృతభోగఙ్గళాకిఱ క్షుద్రపురుషార్థఙ్గళిల్ వైరుద్ధాన్యమైవై విళైక్కైయుమ్ ‘‘అవనడియార్ శిఱుమామనిశరాయెన్నై యాణ్డారిఙ్గేతిరియ -శిన్నామ్మైరెక్కట్టిరుక్కుఱళన్ నఱుమావిరై నాణ్మలరడిక్కీళ్ ప్పుకుతల్ - ఉఱుమోపావియేనుక్కు’’ ఎన్నుమ్, ‘తనిమాత్తైయ్ వత్తెళిరడిక్కీళ్ ప్పుకుతలన్ని యవనడియార్ తనిమాక్కలవి యిన్బమే నాళుమ్ వాయ్క్కనఙ్గట్కు’’ ఎన్నుమ్ ఇప్పడి తద్విషయ సంశ్లేషరసమ్ వేణ్డాతపడి తదీయవిషయ సంశ్లేషరసమే అమైయుమెన్నిరుక్కుమవర్కళైయుమ్, అన్దత్తదీయరుడనేకూడి యిరుక్కాలుమ్ అవర్కళ్ పక్కల్ నెఞ్జ్ శెల్లు, అవనైయనుభవిక్కై యిలాశైయాలే, ‘‘కాణవారాయ్’’ ‘‘కాణుమారు నికై ప్రస్తాపింపఁబడినది, తనను తప్ప వేఱొక్కదానిని ప్రేమించుచుటను చేయనివాడును మనోదృష్టుల సాక్షించునట్టి వాడునునగు సర్వేశ్వరుని విషయమునఁగల ప్రీతిలో మునింగిపోవునట్లుచేసి నిరతిశయ పురుషార్థమగు భాగవత శేషత్వమునఁగల స్థితిని చెడగొట్టుటయును.

దోషము రెండింటినిన్ని చెడగొట్టును అనఁగా, భగవంతుని యనుభవము లభింపనందున గలిగిన కష్టమువలన యెల్లప్పుడును తననే ధ్యానించుచు ‘‘ఉణ్ణాలియాలుక్కమ్ పేణాల్’’ (తిరు. నె ౧-౨) (భుజించేదిలేదు నిద్రపోయేదిలేదు) అనియు, ‘‘పన్దొడుకళల్ మరువాల్ పైంగళియుమ్ పాలూట్టాళ్ పావై పేణాళ్’’ (తి. మొ. ౫-౫-౭) (స్త్రీలతో బంతులాడదు సుందరమైన చిలుకకు పాలు పోయదు బొమ్మలను ప్రేమింపదు) అన్నట్లు ముం దనుభవించినట్టి ప్రాకృత భోగములనెడి క్షుద్రపురుషార్థములయెడల వైరాగ్యమును గలుగఁజేసియు, ‘‘అవనడియార్ శిరుమామనిశరాయెన్నై యాండారింగే తిరియ శెన్నామ్మైరెక్కట్టి తిరుక్కుఱళన్ నఱుమావిరై నాణ్మలరడిక్కీళ్ పుకుతల్ ఉఱుమోపావియేనుక్కు’’ (తి. వా. ౭-౧౦-౩) (వానిదాసులు రూపమందు చిన్నవారయినను మహిమయందు గొప్పవారైన మనుజోత్తములై నన్ను పరిపాలించెడి శ్రీవైష్ణవులు ఈలోకమందే సంచరింపఁగా, వారిని వదలి పద్మములవంటి నేత్రములుకలవాడగు శ్రీనివాసునియొక్క మిక్కిలి పరిమళించునవియు, అప్పుడు వికసించినవియునగు పుష్పములవలెనున్న శ్రీపాదముల క్రింద ప్రవేశించుట యనునది పాపియగు నాకుఁదగునా?) అనియు ‘‘తనిమాత్తైయ్వ తళిరడిక్కీళ్ పుకుతలన్ని యవనడియార్ తనిమాక్కలవి యిన్బమే నాళుమ్ వాయ్క్క నంగట్కు’’ (తి. వా. ౭-౧౦-౭) (అద్వితీయమైన పరదేవతయైన శ్రీమన్నారాయణునియొక్క చిగురుటాకులవంటి శ్రీపాదముల క్రింద ప్రవేశింపక వానిదాసులగు శ్రీవైష్ణవులయొక్క మిక్కిలి శ్లాఘ్యమైనట్టి సంశ్లేషసుఖమే ప్రతిదినమున్ను మనకు లభింపవలెను) అనియు నిట్లు భగవత్సంబంధము అక్కరలేకుండ భాగవతసంబంధమే చాలుననుకొనియుండునట్టివారినిన్ని అట్టి భాగవతులతోఁజేరియేయున్నను, వారివిషయమున మనస్సుపోక సర్వేశ్వరుని యనుభవింపవలయు ననెడి యాశవలన, ‘‘కాణవారాయ్’’ (తి. బా. ౭-౫-౨) (సర్వేశ్వరుఁడా! సేవసాయింపుము) ‘‘కాణుమారు శాయ్’’ (తి. వా. ౭-౧-౨) (సేవించునట్లు కృపచేయుమా) అనియు నిట్లు వానిని పిలుచుటయు ‘‘వెఞ్జిఱైప్పుళ్’’ (తి. తు. ౧-౪-౧) (క్రూరములగు రెక్కలుగల గరుత్మంతుండు) అని

మూ॥ ౪–౨౪॥ ,,నిత్యశత్రుఘ్నాయిత్తే యిఱుప్పతు.

శాయ్'' ఎన్ఱు కూప్పిడువతు, ,,వెఞ్జిఱైప్పుళ్'' ఇత్యాదికళాలే అవర్కళ్ తజ్ఞ్గళోడే వెఱుత్తు వార్తై శొల్లువతామ్పడి పణ్ణుకైయాలే, పురుషార్థకాష్ఠైయిల్ నెఞ్జుశ్రాంతపడిపణ్ణుకైయుమ్.

ఇతిల్ క్షుద్రపురుషార్థత్తై కుర్ఱైక్కు మెన్ఱవితు. తన్ పక్కలిలే యిక్ప్రీతియుడైయార్ పక్కల్ ముర్ఱు విషయమఱియాతపడి పణ్ణుమిన్విషయత్తిన్ స్వభావమ్ శొల్లుకైక్కాక కుర్ఱైక్కొణ్డ విత్తై. పురుషార్థకాష్ఠైయై కుర్ఱైక్కుమెన్నుమతువే ఇవ్విడత్తిల్ వివక్షితమ్. ఆనపిన్పు క్షుద్రపురుషార్థభఞ్జకత్వమ్ ప్రాసఙ్గికమాకైయాలే అతైవిట్టు ప్రాకరణికమాన చరమపురుషార్థభఞ్జకత్వత్తై యూతలిక్కిఱార్, (నిత్యశత్రుఘ్నాయిత్తే యిఱుప్పతు) ఎన్ఱు. అతావతు ,,శత్రుఘ్నో నిత్యశత్రుఘ్నః'' ఎన్ఱు పెరుమాళుక్కు అభిమతవిషయమాన శ్రీభరతాళ్వానైయే తనక్కు ఉద్దేశ్యమాకప్పర్ఱి అవనైయల్లతఱియాతే యిఱుక్కుమ్ శ్రీశత్రుఘ్నాళ్వాన్ భరతానువృత్తిక్కు విరోధియాన రామసౌన్దర్యమాకిఱ నిత్యశత్రువై జయిత్తిఱుక్కుమెన్నైయాలే, తదీయకైఙ్కర్యనిష్ఠనుక్కు నిత్యశత్రువాయిత్తే భగవత్సౌన్దర్యమిఱుప్పతెన్నై. ఆకైయాల్ ఇప్పడి విలక్షణమాన విషయత్తిల్ సంశ్లేషవిశ్లేషఙ్గళిరణ్డుమ్ పురుషార్థకాష్ఠైయై కుర్ఱైక్కుమెన్న కుర్ఱైయిల్లై యెన్ఱు కరుత్తు.

అన్ఱిక్కే, కీழ్ చ్చొన్న గుణదోషఙ్గళిరణ్డుమ్ శెయ్యుమత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (గుణదోషఙ్గళిరణ్డుమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. గుణమావతు-,,ఇఙ్గు అఱుశెయ్య వొణ్ణాతు'' ఎన్గిఱ విడత్తిల్ శొన్న। సాం

మూ॥ ౪–౨౪॥ నిత్యశత్రువుగాను కదా యుండును.

యు నిట్లు వారిపైనోచ్చుకొని మాటలాడునట్లు చేయుటంజేసి, నిరతిశయపురుషార్థమునందు (భాగవతవిషయమున) మనస్సు పోకుండునట్లు చేయుటయును.

అవతారిక: — ఈతావున క్షుద్రపురుషార్థములను పోగొట్టుననుట, తనవిషయమున ప్రీతిగలవారిని వేరొక్కవిషయము నెఱుంగకుండునట్లు చేయునట్టిదియగు ఈవిషయముయొక్క స్వభావముఁదెలుపుటకుగాను పేర్కొనంబడినది యింతియే. నిరతిశయ పురుషార్థమును (భాగవతప్రీతిని) పోగొట్టునదియనుటయే యీతావున కావలసినది. కావున క్షుద్రపురుషార్థమును బోగొట్టునదియనుట ప్రసంగవశమునఁ జెప్పఁబడినది యగుటంజేసి, దానిని విడిచి ప్రకరణసిద్ధమగు చరమపురుషార్థ బాధకత్వమును ఉపపాదించుచున్నారు.

(నిత్యశత్రువు) ఇత్యాది, ,,శత్రుఘ్నో నిత్యశత్రుఘ్నః'' అన్నట్లు శ్రీరామచంద్రునికి యెక్కుడు యిష్టుండగు శ్రీభరతులవారినే తనకు ఉద్దేశ్యులనుగా భావించి, వారినితప్ప వేరొక్కదాని నెఱుంగక యుండునట్టి శ్రీశత్రుఘ్నులవారికి భరతులవారి నాశ్రయించుటలో విరోధియగు నిత్యశత్రువుగాను కదా! శ్రీరామసౌందర్యమనెడి భగవత్సౌందర్యముండుకలుగు. కావున నిట్లు విలక్షణమైనట్టి యీవిషయమున సంశ్లేషవిశ్లేషదశలు రెండును భాగవతప్రీతిని పోగొట్టునవి యగుటకు బాధకములేదు.

ఈ వాక్యమునకు వేరొక్కవిధమునను అర్థముచేసికొనవచ్చును,

అవతారిక:—ఇంతకుముందు పేర్కొనఁబడినట్టి గుణదోషంబులు రెండును చేయునట్టివటిఁ దెలుపుచున్నారు.

(గుణదోషములు రెండును) ఇత్యాది. గుణమనఁగా—(ఇచ్చట అడికూడదు) అనుతావున

దృష్టి చిత్తాపహారియాన సౌన్దర్యశీలాదికళ్. దోషమావతు «గుణమొప్పతే ఉపాదేయమాయిరు క్కుమ్" ఎన్గిఱ విడత్తిల్ శొన్న, "కడియన్ కొడియన్" ఇత్యాదికళ్. «ఇరణ్డుమ్ క్షుద్రపురుషార్థత్తైయుమ్ పురుషార్థకాష్ఠైయైయుమ్ కులైక్కుమ్" ఎన్గఱు— ఓరొన్రే ఇరణ్డైయుమ్ శెయ్యుమెన్ఱపడి. గుణమిరణ్డైయుమ్ శెయ్కైయావతు, «మన్నప్పాల్ పిఱన్దార్ పిఱన్దెయ్తుమ్ పేరిన్బమెల్లామ్ తుఱన్దార్ తొழு తారత్తోళ్" ఇత్యాదికళిల్ శొల్లుకిఱపడియే క్షుద్రపురుషార్థత్తై క్కులైక్కైయుమ్, స్వవైలక్షణ్యత్తాలే అழைత్తాల్ పడుత్తి ప్పురుషార్థకాష్ఠైయాన తదీయశేషత్వనిలైయైక్కులైక్కైయుమ్. దోషమిరణ్డైయుమ్ కులైక్కైయావతు - గుణమొప్పతే ఉపాదేయమాయ్. అవనైత్తైకిడక్కుమ్బడి పణ్ణుకైయాలే ఊణుఱక్కమ్ పన్ద కళ్ళల్ ముతలానవత్తిల్ పోగ్యతైయై విళైత్తు క్షుద్రపురుషార్థత్తై క్కులైక్కైయుమ్. «శిఱుమామనిశరాయెన్నై యాణ్డారిఙ్గెరియ- నఱుమావిరై నాణ్మలరడిక్కీழ் ప్పుకుతల్ - ఉఱుమో" ఎన్నుమ్బడియాన పురుషార్థకాష్ఠైయై క్కులైక్కైయుమ్ ఎన్గిఱ ఇజ్జనే యోజిక్కవుమామ్. ఇన్ద యోజనైక్కు «నిత్యశత్రు" ఎన్గిఱతు- సౌన్దర్యాది గుణవిశిష్ట వస్తువిషయమాకక్కడవతు.

అజ్జనమన్నిక్కే, గుణమ్ పురుషార్థకాష్ఠైయై క్కులైక్కుమ్, దోషమ్ క్షుద్రపురుషార్థత్తైక్కులైక్కుమ్ఎన్ఱు ఇజ్జనేపిభజిత్తు యోజిప్పారుముణ్డు. అపోప్పైక్కుమ్ పురుషార్థకాష్ఠైయైక్కులైక్క

చెప్పఁబడినట్టివియు, పురుషులయొక్క మనస్సునున్ను దృష్టినిన్ని ఆకర్షించునట్టివియగు సౌందర్య శీలాదులు.

దోషమనఁగా — (గుణమువలెనే యుపాదేయముగానుండును) అనుతావున చెప్పఁబడిన «స్వార్థపరుఁడు పరులను పీడించువాఁడు" ఇత్యాదులు.

రెండును క్షుద్రపురుషార్థమును భాగవతశేషత్వమునున్ను చెడకొట్టుననఁగా వీటిలో నొక్కొక్కటియే రెంటినిన్ని చేయఁగలదని యెఱుంగునది,

గుణము రెంటినిన్ని చేయఁగలదనఁగా—«మనప్పాల్ పిరన్దార్ పిఱన్దెయ్తుమ్ పేరిన్బమెల్లా మ్తురన్దార్ తొழுగాతత్తోళ్" (౨ తిరువ ౪౭) (ఒకచోట పుట్టినవారు పుట్టిపొందెడి గొప్ప సుఖమును సర్వేశ్వరుని భుజమును నమస్కరించువారు విడిచిపెట్టినవారగుదురు) అనియు ని మొదలగుతావులఁ జెప్పియున్నట్లు క్షుద్రపురుషార్థములను పోగొట్టుటయు స్వవైలక్షణ్యమునే యాధారముగాఁజూపించి భాగవతశేషత్వనిష్ఠను పోగొట్టుటయును.

దోషము రెంటినిన్ని పోగొట్టుటయనఁగా—గుణమువలెనే యుపాదేయంబై సర్వేశ్వరుండేరక్షింపవలయునని నిశ్చయముతో నుండునట్లుచేయుటంజేసి, నిద్రాహారములను స్త్రీలతో బంతులాడుట మొదలగువాటిని సహింపకుండునట్లు చేయుటంజేసి, యందుఁగూలమగు క్షుద్రపురుషార్థములను పోగొట్టుటయు «శిరుమామనిశరాయెన్నైయాణ్డారిఙ్గెరివరుమావిరై నాణ్మలరడి క్కీழ் ప్పుకుతల్ ఉరుమో"(తి.వా.౯-౧౨-౩) (చిన్నవారయినను మహిమయందు గొప్పవారగు శ్రీవైష్ణవులు ఈలోకము నందే సంచరించుచుండగా, మిక్కిలి పరిమళించుచున్నవై అప్పుడు వికసించిన పద్మములవంటి సర్వేశ్వరుని శ్రీపాదములక్రింద ప్రవేశించుట పాపినియగు నాకు తగునా) అని చెప్పియున్నట్టి భాగవతశేషత్వమును పోగొట్టుటయనియును అర్థము చేసికొనవచ్చును. అట్లు అర్థము చేసికొనినట్లయిన, «నిత్యశత్రుః" అనఁగా సౌందర్యాతి గుణవిశిష్టమైన వస్తువని యర్థము చేసికొనునది

అథవా గుణము భాగవతశేషత్వమును పోగొట్టునని యును, దోషము క్షుద్రపురుషార్థముల ను పోగొట్టుననియును నిటు విభజించి యర్థముచేసికొనువారును కలరు. అట్లు అర్థముచేసికొ టినే

మూ॥ ౪౭౭॥ ఇప్పడి ప్రాప్యత్తై యఱుతియిట్టాల్, అతుక్కు సదృశమాక వేణుమిఱే ప్రాపకమ్.

మూ॥ ౪౭౮॥ అల్లాతపోతు ప్రాప్యప్రాపకఙ్గళుక్కు ఐక్యమిల్లై.

మెన్ఱు నఱుక్కుమ్ దోషమ్ క్షుద్రపురుషార్థత్తై కుఱిక్కుమెన్ఱుమ శుక్కుమ్ పూర్వయోజనై కళిల్ చొన్నపడియే పోరుళ్ కొళ్ళక్కడవతు. ఇవ్విషయత్తుక్కు స్వభావ మితువాకైయాలే చరమపర్వమాన ఆచార్యకైఙ్కర్యమాకిఱ ఇతు తాన్ దుర్లభమెన్ఱు సింహావలోకన న్యాయత్తాలే శ్రీఱిడే యాన్వయమ్.

“స్వరూపత్తుక్కుమ్ ప్రాప్యత్తుక్కుమ్ శేర్న్దిరుక్కవేణుమిఱే ప్రాపకమ్” ఎన్ఱవిటిల్ స్వరూపానురూపమాన ప్రాప్యమ్ చరమపర్వమాన ఆచార్యకైఙ్కర్యమెన్ఱు నిర్ణయిత్తారాయ్ నిన్ఱార్ కీళ్. ఇన్ద ప్రాప్యానురూపమాన ప్రాపకనిర్ణయమ్ పణ్ణుకిఱార్ మేల్, (ఇప్పడి ప్రాప్యత్తై యఱుతియిట్టాల్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు - ఇప్పడి ఆచార్యకైఙ్కర్యమే ప్రాప్యమెన్ఱు అఱుతియిట్టాల్ ఇన్దప్రాప్యత్తుక్కు త్తకుతియాక వేణుమిఱే ఏతత్ప్రాపకమెన్నై. ఇత్తాల్ ఆచార్యకైఙ్కర్యమాకిఱ చరమప్రాప్యత్తుక్కు ఆచార్యనే ప్రాపకనాక వేణుమెన్ఱపడి.

ఇప్పడి యల్లాతపోతు వరుమ్ హానియే తెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అల్లాతపోతు) ఎన్ఱు

మూ॥ ౪౭౭॥ ఇట్లు ప్రాప్యముఁ దెలిసికొనినట్లయిన, అందులకనురూపగాను కదా ప్రాపక ముండవలయును.

మూ॥ ౪౭౮॥ అట్లుకాకున్న, ప్రాప్యప్రాపకములకు ఐక్యము లేకపోవును.

ని, గుణము భాగవతశేషత్వమును బోగొట్టునను విషయమును గుఱించియు, దోషము క్షుద్రపురుషార్థములను పోగొట్టునను విషయమును గుఱించియును ఇంతకుముందు గాన్పించినట్టి యన్వయముల యందుఁ జూపించిన ప్రకారమే యర్థము కొనవలెను. ఈ విషయము కిట్టి స్వభావమిట్టిదియగుటంజేసి చరమపర్వమగు ఆచార్యకైంకర్యమనెడి యిది దుర్లభమని సింహావలోకన న్యాయప్రకారము ఇంతకుముందు చెప్పినవాక్యముతో నన్వయించుకొనునది.

(స్వరూపమునకును ప్రాప్యమునకును అనుగుణమైనదిగాను కదా ప్రాపక ముండవలయును) అనుచోవున స్వరూపానురూపమగు ప్రాప్యము చరమపర్వమగు ఆచార్యకైంకర్యమని ఇంతకుముందు నిర్ణయించియున్నారు. ఇట్టి ప్రాప్యమునకు అనుగుణమైనట్టి ప్రాపకమును ఇఁకమీదు నిర్ణయింపఁబోవుచున్నారు.

(ఇవ్విధమున ప్రాప్యమును తెలిసికొనునట్లయిన) ఇత్యాది. ఇవ్విధమున ఆచార్యకైంకర్యమే ప్రాప్యమని తెలిసికొనినట్లయిన, ఇట్టి ప్రాప్యమునకనుగుణమైనట్టిది గాను కదా! ప్రాపక ముండవలయును. కావున ఆచార్యకైంకర్యరూపమగు ప్రాప్యమునకు ఆచార్యుండె ప్రాపకముగానుండ వలయుననుట,

అవతారిక: — ఇట్లు ఉండకపోయినచో, సంభవించునట్టి హాని యేమంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(అట్లుకాకున్న) ఇత్యాది. ఇవ్విధమున ప్రాప్యమునకుఁ దగినటు ఆచార్యుని ప్రాపకముగా

మూ ॥ ౪౭౨ ॥ ఈశ్వరనైప్పత్తుకై కైయైప్పిడిత్తు క్కారియమ్ కొళ్ళు మోపాతి;

డక్కి. అతావతు - ఇప్పడి ఇప్ప్రిపత్తుక్కు సదృశమాప్పడి ఆచార్యనై ప్రాపకనాక క్కొళ్ళాతే ఈశ్వరనై ప్రాపకమాక క్కొళ్ళుమ్బోతు, ప్రాప్యత్తుక్కుమ్ ప్రాపకత్తుక్కుమ్ తన్నిలైక్యమిల్లైయన్నై. ప్రథమపర్వత్తుక్కుణ్డాన ప్రాప్య ప్రాపకైక్యమ్ చరమపర్వత్తుక్కు మొక్కుమిఱే. ఆకైయాలేయిఱే పిళ్ళైయముతనార్, “పేఱొన్ఱుమత్తిల్లై నిన్ఱన్ శరణన్ఱి యప్పేరళిత్తఱ్కు ఆఱొన్ఱుమిల్లై మత్తచ్చరణన్ఱి” ఎన్ఱు ప్రాప్యప్రాపకఙ్గళిరణ్డు మేకవిషయమేయాక వరుళిచ్చెయ్తతు.

ఇప్ప్రిబన్ధత్తి లుపక్రమమే పిడిత్తు, “స్వతన్త్రనై” ఇత్యాదివాక్య త్రికవుమ్, సిద్ధోపాయతయా సకలశాస్త్రసిద్ధనాన ఈశ్వరనై ప్పరమోపాయమాకవుమ్, ఆచార్యన్ అజ్ఞాతజ్ఞాపనముఖేన ఉపకారకనాకవుమిఱే శొల్లిప్పోన్దతు. ఇప్పోతు ఈశ్వరనైవిట్టు ఆచార్యనే ఉపాయమెన్నుమళవిల్ శాస్త్రవిరోధముమ్ స్వోక్తివిరోధముమ్ సమ్భవియాతో, ఈశ్వరనై ఉపాయమాక ప్పత్తుమతిఱ్కాట్టిల్ ఆచార్యనై ఉపాయమాక ప్పత్తినాల్ వరుమేత్తమ్ ఎన్నతేతో వెన్నిలశఙ్కైయిల్ మేలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఈశ్వరనైప్పత్తుకై) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు - ఈశ్వరనై ప్పత్తుకై అవన్ కైయైప్పిడిత్తు క్కారియమ్ కొళ్ళుమోపాతి. ఆచార్యనైప్పత్తుకై అవన్ కాలైప్పిడిత్తు క్కారియమ్ కొళ్ళుమోపాతియెన్నై. ఇజ్జనరుళిచ్చెయ్తతు, ఈశ్వరవిషయత్తోడు ఆచార్యవిషయత్తుక్కుణ్డాన అనన్యత్వముమ్, అవ్విషయత్తై ప్పత్తుమతిల్ ఇవ్విషయత్తై

మూ॥ ౪౭౨॥ ఈశ్వరుని యాశ్రయించుటయనునది చేతులుపట్టుకొని బ్రతిమాలి పనిచేయించుకొనుట వంటిది.

గొనక సర్వేశ్వరుని ప్రాపకముగాఁ గొనినట్లయిన, ప్రాప్యప్రాపకంబుల కైక్యము లేక పోవును. ప్రథమపర్వమునకుఁగల ప్రాప్యప్రాపకముల యైక్యము చరమపర్వమునకున్న సమానమే కదా. కావుననే కదా! పిళ్ళైయముథనార్ “పేఱొన్ఱుమత్తిల్లై నిన్ శరణన్ఱియప్పేఱళిత్తఱ్కు ఆఱొన్ఱుమిల్లై మత్తచ్చరణన్ఱి” (రా. నూ. ౫౫) (దేవరవారి శ్రీపాదములు తప్ప వేఱొక ప్రాప్యములేదు. వాటిని లభించుటకు దేవరవారి శ్రీపాదములే ప్రాపకమున్న) అనుటవలన ప్రాప్యప్రాపకములను రెంటిని ఏకవిషయములనుగాను కదా సాయించియున్నారు.

అవతారిక:—ఈ ప్రబంధమున మొదటినుండి (స్వతంత్రుని) ఇత్యాది వాక్యమువరకు సిద్ధోపాయమును, సకలశాస్త్రప్రసిద్ధుండగు సర్వేశ్వరుని పరమోపాయంబుగను, ఆచార్యుండు తెలియనివాటిఁ దెలుపునట్టివాఁడుగాను కదా ఇంతకుముందు తెలుపఁబడినది. ఇట్లుండ, ఇప్పుడు సర్వేశ్వరునివిడిచి ఆచార్యుండే యుపాయమని చెప్పినట్లయిన. శాస్త్రవిరోధమున్ను స్వవచనవిరోధమున్ను సంభవింపవా? సర్వేశ్వరుని యుపాయముగాఁ గొనుటకంటెను ఆచార్యుని యుపాయముగాఁ గొనుటలో నెక్కువేమి యనియంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(సర్వేశ్వరుని యాశ్రయించుట) ఇత్యాది. సర్వేశ్వరుని యాశ్రయించుటయనఁగా చేతులుపట్టుకొని బ్రతిమాలి పనిచేయించుకొనుట వంటిది. ఆచార్యుని యాశ్రయించుటయనఁగా కాళ్ళుపట్టుకొని బ్రతిమాలి పనిచేయించుకొనుటవంటిది. ఈలాగున చెప్పినది యొంగలకంటెను యీశ్వరుండన్నను ఆచార్యుండన్నను ఒక్కటియేయని తెలుపుటకుగానును, సర్వేశ్వరుని యాశ్ర

మూ॥ ఆచార్యనై ప్పఱ్ఱుకై కాలైప్పిడిత్తు క్కారియమ్ కొళ్ళుమోపాతి.

ప్పఱ్ఱుమతుక్కు జ్ఞానకార్యసిద్ధియిల మోఘత్వముమ్ తోన్ఱుకైక్కాక; అతైత్తనేయొన్నిల్ చరణత్తోట్టైయాలే తదనన్యత్వమ్ సమ్ప్రతిపన్నమ్. (ఈశ్వరనైప్పఱ్ఱుకై అవన్ కైయై పిడిత్తు క్కారియమ్ కొళ్ళుమోపాతి) ఎన్గైయాలే, మహాప్రభువాయిరుప్పానొరువనై వశీకరిత్తు క్కారియమ్ కొళ్ళువానొరువన్ అవన్ కైయైప్పిడిత్తు వేణ్డికొణ్డు కారియమ్ కొళ్ళప్పార్క్కుమళవిల్, నిర్మైయాలే శెయ్కైక్కు క్కారియమ్ శెయ్యవుమాయ్, స్వాతన్త్ర్యత్తాలే ఉపేక్షిక్కవుమాయిరుక్కైయాలే ఇన్నపడి యొత్తువిరుక్కుమెన్ఱు వోణ్ణాతాప్పోలే ఆశ్రితనాన ఇవనుడైయ వపేక్షితమ్ తన్నుడైయ కృపైయాలే: శెయ్కైక్కు క్కారియమ్ శెయ్యిల్ ఫలిక్కుమ్పడియుమాయ్ స్వాతన్త్ర్యత్తాలే మఱుక్కిల్ వ్యర్థమాకైయిల్ విఫలిక్కుమ్పడియుమాయిరుక్కైయాలుమ్; (ఆచార్యనైప్పఱ్ఱుకై అవన్ కాలైప్పిడిత్తు క్కారియమ్ కొళ్ళుమోపాతి) ఎన్గైయాలే, అప్పడి ప్రభువానవన్ తన్నైయే కాలైప్పిడిత్తు వేణ్డికొణ్డు కారియమ్ కొళ్ళుమళవిల్ దయాపరవశనాయ్ కారియమ్ శెయ్తల్లతు నిల్లామైయాలే తప్పామల్ కారియమ్ సిద్ధిక్కుమాపోలే, ఆశ్రితనాన ఇవనుడైయ అపేక్షిత మఱుతియాక ఫలిక్కుమ్పడి యిరుక్కైయాలుమ్ అమోఘత్వమ్ సమ్ప్రతిపన్నమ్.

ఆక, ప్రాప్యనిర్ణయత్తైప్పణ్ణి. "ఇతుక్కు సదృశమాకవేణుమిఱే ప్రాపకమ్" ఎన్ఱిత్తాలే ఆచార్యకైఙ్కర్యమాకిఱ చరమప్రాప్యత్తుక్కు ఆచార్యనే సదృశోపాయమెన్ను,

మూ॥ ఆచార్యుని యాశ్రయించుట యనునది కాళ్లుపట్టుకొని బ్రతిమాలి పనిచేయించుకొనుట వంటిది.

యించుటకంటెను ఆచార్యుని యాశ్రయించినందువలన కార్యసిద్ధి యమోఘముగాఁ గలుగునని యును తెలుపుటకు గానని యెఱుఁగునది. దృష్టాంతమున నాచార్యుని చరణములనుగాఁగొని చెప్పినందున నుభయములకును అభేధము ఒప్పుకొనబడి యున్నది.

(సర్వేశ్వరుని యాశ్రయించుటయనునది వాని చేతులుపట్టుకొని పనిచేయించుకొనుట వంటిది) అనఁగా గొప్పప్రభువును వశపరచుకొని వానిమూలముగ తన పనిని సాధించుకొనునట్టి వాఁడు వానిచేతులు పట్టుకొని బ్రతిమాలి పనిచేయించుకొనునప్పుడు దయవలన మనస్సుకరిగి వానిపనిని చేయవచ్చును. అథవా స్వాతంత్ర్యమువలన దగ్గిరకు పోవుటకును వీలులేకుండనున్న నుండవచ్చును. ఇవ్విధముననని నిశ్చయముగాఁ జెప్పుటకు వీలులేదు. అట్లె సర్వేశ్వరుండును ఆశ్రితుండగు యీతని కార్యమును మనస్సు కరిగి చేసినను చేయవచ్చును. స్వాతంత్ర్యమువలన కోపించుకొని చేయకపోయినను పోవచ్చును.

ఆచార్యుని యాశ్రయించుట వాని కాళ్ళుపట్టుకొని పనిచేయించుకొనుట వంటిది యనఁగా అట్లు ప్రభువైనవానినే కాళ్లుపట్టుకొని బ్రతిమాలి పనిచేయించుకొనునప్పుడు అతండు దయాపరవశుండై పనిచేసిననే తప్ప విడువకుండుటంజేసి తప్పకుండ కార్యము సిద్ధించునటుల, ఆశ్రితుండగు యీతని కార్యము నిశ్చితముగ ఫలించుటంజేసి యది యమోఘమగుట సిద్ధము.

అవతారిక:—ప్రాప్యమును నిర్ణయించి దీనికి సమానముగా నే (ప్రాపకముండవలయును) అనుటచే ఆచార్యకైంకర్యరూపమగు చరమప్రాప్యమునకు ఆచార్యుండే తగినట్టి ప్రాపకమని

మూ॥ ౪౧౮॥ ఆచార్యన్ ఇరువర్క్కు ముపకారకన్.
మూ॥ ౪౧౯॥ ఈశ్వరనుక్కు శేషవస్తువై యుపకరిత్తాన్;

యాకత్తై ప్రతిపాదిత్తు, అప్పడియన్ఱిక్కే ఈశ్వరనై ఉపాయమాకక్కొళ్ళు మళవిల్ వరుమ్ విరోధమ్ కాట్టి, ఆచార్యనుక్కు ప్రాప్యత్వ మీశ్వరనోడన్వయత్తాలే యామోపాతి ప్రాపకత్వముమ్ అతదన్వయత్వనిబన్ధనమెన్నుమత్తైయుమ్, ఈశ్వరనైప్పఱ్ఱుమతిల్ ఇవనైప్పఱ్ఱుమతుక్కుళ్ళ ఏఱ్ఱత్తైయు మరుళిచ్చెయ్తార్ కీఴ్. ఇనిమేల్ పలహేతుక్కళాలు మాచార్యవైభవత్తై ప్రకాశిప్పిక్కిఱార్, ఇవ్విషయత్తై ఉపాయమాకప్పఱ్ఱు మవర్కళుక్కు రుచివిశ్వాసజ్గళ్ విళైక్కైక్కాక. అతిల్ ప్రథమత్తిలే, ఈశ్వరచేతనర్కళిరువర్క్కు మివనుపకారకనానపడియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆచార్యన్) ఎన్ఱు తొడజ్గి. అతావతు - ఇప్పడి ఉపాయమాకక్కీఴ్చ్చొల్లప్పట్ట వాచార్యన్, శేషిశేషభూతరాన ఈశ్వరచేతన రిరువర్క్కుమ్ అభిమతవస్తుక్కళైక్కొడుత్త ఉపకారకనెన్నై.

ఇరణ్డుతలైక్కు మివనుపకరిత్తపడి ఎవ్వైయెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఈశ్వరనుక్కు) ఎన్ఱు తొడజ్గి. అతావతు-మేన్మేలుమ్ సృష్ట్యవతారాదికళైప్పణ్ణి వశీకరిక్కప్పార్త్తువిడత్తిలుమ్ ఒరాత్మవస్తువు మెట్టప్పడామైయాలే ఇఴవాళనాయిరుక్కుమ ఈశ్వరనుక్కు, శేషమాన ఆత్మవస్తువై అజ్ఞాతజ్ఞాపనముఖేన తిరుత్తి ఇష్టవినియోగార్హమామ్పడి కైప్పడు

మూ॥ ౪౧౮॥ ఆచార్యుండు ఉభయులకును ఉపకారకుండు.
మూ॥ ౪౧౯॥ సర్వేశ్వరునికి శేషవస్తువును ఉపకరించినవాడు,

యుపపాదించిరి, అట్లుకాకుండ, సర్వేశ్వరునే యుపాయమునుగాఁ గొనినచో, సంభవించునట్టి విరోధముఁజూపించి, ఆచార్యునికి ప్రాప్యత్వము యీశ్వరసంబంధమువలన సిద్ధించుచందంబున, ప్రాపకత్వమున్ను ఈతని సంబంధమువలననే కలుగునది యనియు, ఈశ్వరు నాశ్రయించుటకంటెనున్ను ఆచార్యుని యాశ్రయించుటవలనఁగల యాధిక్యమునున్ను ఇంతకుముందు తెలిపియున్నారు. ఇఁకమీఁదు ఆచార్యుని యాశ్రయించువారల కీవిషయమున రుచి విశ్వాసములను గలుగఁజేయుటకై యాచార్యవైభవమును అనేక హేతువులనుబట్టి తెలుపుచున్నారు. అందు మొట్టమొదట యాచార్యుండు సర్వేశ్వరునికిన్ని యీచేతనునికిన్ని యుపకారకుండను విషయమును తెలుపుచున్నారు,

(ఆచార్యుండు) ఇత్యాది. ఇట్లు ఉపాయముగాను ఇంతకుముందు చెప్పఁబడినట్టి యాచార్యుండు శేషియగు సర్వేశ్వరునికిన్ని శేషభూతుండగు జీవునికిన్ని వారువారు కోరునట్టివాటి నొసంగినట్టి యుపకారకుండనుట.

అవతారిక:— వీ రిద్దఱికిన్ని యీతండు ఒనర్చిన ఉపకారం బెద్దియఁటివేని తెలుపుచున్నారు.

(ఈశ్వరునికి) ఇత్యాది. పైపైగా సృష్ట్యవతారాదుల నొనర్చి వశపరచుకొనుటకై ప్రయత్నించినను, ఒక్క యాత్మయైనను వశపడనందున, ఆశాభంగముగల ఈశ్వరునికి శేషభూతుండగు నాత్మను తెలియనివాటిం దెలుపుటచే దిద్దుపాటుచేసి, యిష్టమొచ్చినట్లు యుపయోగపడువానినిగాఁ జేసినవాడు అనఁగా భగవంతుని గుఱించిన జ్ఞానములేనందున అనాదికాల

మూ॥ చేతననుక్కు శేషియాయ్ ఉపకరిత్తార్.

మూ॥ ౪౩౮॥ ఈశ్వరన్ తానుమ్ ఆచార్యత్వత్తై ఆశైప్పట్టిరుక్కుమ్.

మూ॥ ౪౩౯॥ ఆకైయిఱే గురుపరమ్పరైయిలే అన్వయిత్తదుమ్, శ్రీగీతైయుమ్ అభయప్రదానము మరుళిచ్చెయ్ తదుమ్.

త్తినార్, భగవద్జ్ఞానాభావత్తాలే అనాదికాలమసత్కల్పనాయ్ క్కిడన్ద చేతననుక్కు, భగవత్సమ్బన్ధత్తై యఱివిత్తు శేషియానవనై క్కొడుత్తానిఱే. ఇత్తాల్, ఆచార్యన్ అడైయ చేతనేశ్వరర్ కళిరువర్కుమ్ ఉపకారకనాకైయాలే వైభవమ్ శొల్లప్పట్టదు.

ఇన్నమ్ ఒరు ప్రకారత్తాలే ఆచార్యవైభవత్తై ప్రకాశిప్పిక్కిఱార్ (ఈశ్వరన్ తానుమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. అతావదు-ఇదుక్కిట్టు ప్పిఱవాత ఈశ్వరన్ తానుమ్ ఇవ్వాచార్యత్వత్తిల్ ఆశైప్పట్టు ఇతిలే మిగవుమ్ శ్రద్ధైపణ్ణి యిరుక్కుమిఱే.

అతెఙ్గేకణ్డు తెన్నుమపేక్షైయిలే అత్తై యుపపాదిక్కిఱార్, (ఆకైయిఱే) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. అతావదు - ఆచార్యత్వత్తై యాశైప్పట్టిరుక్కైయాలే యిఱే, "సదాచార్యవంశోజ్ఞేయః ఆచార్యాణామసావసావిత్యాభగవత్తః" ఎన్ఱుమ్పడి గురుపరమ్పరైయిలే ద్వయోపదేష్టృత్వేన అన్వయిత్తదుమ్, ఆచార్యకృత్యత్తై యేఱిట్టుక్కొణ్డు అర్జుననైక్కుఱిత్తు, తత్త్వవివేకాది చరమోపాయపర్యన్తార్థ ప్రతిపాదికైయాన శ్రీగీతైయరుళిచ్చెయ్తదుమ్, శ్రీవిభీషణాళ్వాన్ నిమిత్తమాక, "సకృదేవప్రపన్నాయ తవాస్మీతిచయాచతే। అభయంసర్వభూతేభ్యో దదామ్యేతద్వ్రతం మమ"

మూ॥ చేతనునికి శేషిని యుపకరించినవాఁడు.

మూ॥ ౪౩౮॥ సర్వేశ్వరుండే స్వయముగ ఆచార్యత్వమునకై యాశపడును.

మూ॥ ౪౩౯॥ కావుననే కదా గురుపరంపరతో సంబంధించియున్నదియును, శ్రీ భగవద్గీతలనున్ను, అభయప్రదానమునున్ను కృపచేసినదియును.

ముగ అసత్తుగా నయిపోయినట్టి యీచేతనునికి భగవత్సంబంధముఁ దెలిపి శేషియైనవానిని చూపించినవాఁడనుట. ఇందువలన ఆచార్యుండు యీచేతనునికిన్ని సర్వేశ్వరునికిన్ని నుపకారకుండగుటచే వైభవము చెప్పఁబడినది.

అవతారిక:—ఇంకొక విధముననున్న ఆచార్యునివైభవముఁ దెలుపుచున్నారు.

(సర్వేశ్వరుండే) ఇత్యాది. ఇందులకై పుట్టియుండని సర్వేశ్వరుండును ఈ యాచార్యత్వము యొక్క యాధిక్యము విషయమున నెక్కువ యాదరణకలవాఁడుగా నుండును,

అవతారిక:—అది యెటులఁ దెలియునంటివేని తెలుపుచున్నారు,

(కావుననే) ఇత్యాది. ఆచార్యత్వమునకై యాశపడుటంజేసియే కదా! "సదాచార్యవంశోజ్ఞేయః ఆచార్యాణామసావసావిత్యాభగవత్తః" (పూర్వాచార్యులవంశమున జన్మించినవానిని ఆచార్యులలో నితండు ఈతండు అని ఇటుల భగవంతునివరకును) అని సాయించియున్నట్లు, ద్వయము నుపదేశించినవాఁ డగుటంజేసి గురుపరంపరతో సంబంధించియుండుటయు, ఆచార్యకృత్యమును పైఁబెట్టుకొని యర్జునునికి తత్త్వవివేకము మొదలుకొని చరమోపాయపర్యంతములగు అర్థములను ప్రతిపాదించునట్టి శ్రీ భగవద్గీతలను సాయించుటయు, శ్రీ విభీషణుల వారినిగురించి "సకృదేవప్రపన్నాయ తవాస్మీతిచయాచతే। అభయం సర్వభూతేభ్యో దదామ్యేతద్వ్రతంమమ" (ఒక్క-

మూ॥ ౪౩౨॥ ఆచార్యనుక్కు సదృశప్రత్యుపకారమ్ పణ్ణలావతు విభూతిచతుష్టయము మీశ్వరద్వయము ముణ్డాకిల్.

మూ॥ ౪౩౩॥ ఈశ్వరసమ్బన్ధమ్ బన్ధమోక్షఙ్గళిరణ్డుక్కుమ్ పొతుయిరుక్కుమ్;

తంమమ'' ఎన్ఱు అభయప్రదానమరుళిచ్చెయ్‌దతుమెన్నై, ఇత్తాల్ ఈశ్వరను మాశ్రితప్పడుమ్బడి యన్ఱో ఆచార్యత్వత్తై పెఱుమైయొన్ఱు ఆచార్యవైభవమ్ శొల్లిఱ్ఱాయిఱ్ఱు.

ఇన్నము మొరువకైయాలే ఆచార్యవైభవత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (ఆచార్యనుక్కు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు- ఉభయవిభూతియైయుమ్ విభూతిమానాన వీశ్వరనైయుమ్ తానిట్టు వైక్కాప్పడిపణ్ణికొణ్డు ఆచార్యన్ పణ్ణిన ఉపకారత్తుక్కు సదృశమాన ప్రత్యుపకారమ్ పణ్ణలావతు, ఇప్పడియే ఇన్నము మిరణ్డు విభూతియుమ్ విభూతి మానాయిరుప్పానోరీశ్వరనుమ్ వేణ్డియుణ్డాకిలెన్నై. ''యో దద్యాద్భగవద్జ్ఞానం కుర్యాద్ధర్మోపసేవనమ్। కృత్స్నాంవా పృథివీందద్యాన్నతత్తుల్యం కథఞ్చన'' ఎన్నానిన్ఱతిఱే. ఇత్తాల్, ఆచార్యనుడైయ ప్రత్యుపకారావకాశరహిత మహోపకారకత్వమాకిఱ వైభవమ్ శొల్లిఱ్ఱాయిఱ్ఱు.

ఇన్నము మొరువకైయాలే ఆచార్యవైభవత్తై యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (ఈశ్వరసమ్బన్ధమ్ ఎన్ఱు

మూ॥ ౪౩౨॥ ఆచార్యునికి ప్రత్యుపకారమొనర్చుటయునునది విభూతిచతుష్టయమును, ఈశ్వరద్వయమును ఉన్నట్లయిన సంభవించును,

మూ॥ ౪౩౩ ఈశ్వర సంబంధము బంధమోక్షములకు రెంటికిని సమానమైన హేతు వగును

తూరి శరణాగతిచేసిన చాలును. సర్వభూతములకును అభయమునిచ్చుచున్నాఁడను. ఇది నాయొక్క వ్రతము'' అని యభయప్రదానమును సాయించినదియు ననుట. ఈశ్వరుఁడు నయితము ఆశ్రయడునట్టిది కాను కదా ఆచార్యత్వముండునని యాచార్యవైభవ మిందుమూలముగాఁ దెలుపఁబడినది.

అవతారిక— ఇంకొకవిధమునను ఆచార్యునివైభవముఁ దెలుపుచున్నారు.

(ఆచార్యునికి) ఇత్యాది. ఉభయవిభూతులనున్న వాటిని గలిగియుండు సర్వేశ్వరునిన్ని యుపకరించినవాఁడగు ఆచార్యుం డొనర్చిన ఉపకారమునకు ప్రత్యుపకారమొనర్చుట యెప్పుడనఁగా, ఇట్టి ఇంకను రెండు విభూతులును ఇంకొక యీశ్వరుండును ఉన్నట్లయిన నని యెఱుంగునది. కావుననే ''యో దద్యాత్ భగవత్ జ్ఞానం కుర్యాద్ధర్మోపసేవనం। కృత్స్నాం వా పృథివీం దద్యాత్ నతత్తుల్యం కథంచన'' (భగవంతుని విషయమగు జ్ఞానమునిచ్చినవానికిన్ని ధర్మము నుపదేశించిన వానికిన్ని యీ పృథివినంతయు నిచ్చినను నాని ఋణము తీరదు) అని చెప్పియున్నది కదా.

ఇందువలన ఆచార్యుం డొనర్చినట్టి యుపకారమునకు సరియయిన ప్రత్యుపకార మొద్దియును కాఁజాలదనుటచే నాచార్యుని మహోపకారముయొక్క వైభవము తెలుపఁబడినది.

అవతారిక—ఇంకొక విధమున ఆచార్యుని వైభవమును తెలుపుచున్నారు.

(ఈశ్వరసంబంధము) ఇత్యాది, ఈతావున ఈశ్వరసంబంధమనఁగా, ఈశ్వరునియా

మూ॥ ఆచార్యసమ్బన్ధమ్ మోక్షత్తుక్కే హేతువాయిరుక్కుమ్.
మూ॥ ౪౩౪॥ భగవల్లాభమ్ ఆచార్యనాలే.

తుడఙ్గి. ఇవ్విడత్తిల్ (ఈశ్వర సమ్బన్ధమ్) ఎన్గిఱతు- "ఈశ్వరనై ప్పఱ్ఱుకై" ఎన్ఱు కీழ் చ్చొన్న తదాశ్రయణరూపసమ్బన్ధత్తై: అతు (బన్ధమోక్షఙ్గళిరణ్డుక్కుమ్ పొతువాకై యావతు) కర్మాను గుణమాక సంసరిప్పిక్కవుమ్ కారుణ్యాను గుణమాక ముక్తనాక్కవుమ్ వల్ల నిరఙ్కుశస్వాతన్త్ర్యనోడుణ్డాన సమ్బన్ధమాకై యాలే. ఉభయసాధారణమాయిరుక్కై. (ఆచార్యసమ్బన్ధమాకిఱతు) "ఆచార్యనై ప్పఱ్ఱుకై" ఎన్ఱు కీழ் చ్చొన్న తదాశ్రయణరూపసమ్బన్ధమ్. అతు (మోక్షత్తుక్కే హేతువాకై యావతు)- కర్మానుగుణమాక సంసరిక్కవుమ్విడుమ్ స్వాతన్త్ర్యమన్ఱిక్కే, సర్వప్రకారత్తాలుమ్ ఇవనై యుజ్జీవిప్పిత్తేవిడుమ్ నిరతిశయకృపావానోట్టై సమ్బన్ధమాకై యాలే, సంసారమోక్షఙ్గళుక్కు పొతువన్ఱిక్కే సంసారవిమోచనైకహేతు వాయిరుక్కై, ఇత్తాల్, మోక్షైకహేతుత్వ నిబన్ధనమాన వైభవమ్ శొల్లప్పట్టతు.

ఉత్తారకత్వత్తిల్ ఆచార్యనుడైయ ఆధిక్యత్తై యరుళిచ్చెయ్తార్ కీழ், ఉపకారకత్వత్తిల్ ఈశ్వరనుడైయ ఆధిక్యత్తైయరుళిచ్చెయ్కైక్కాక అడిక్కోలిడుగిన్ఱార్ మేల్, (భగవల్లాభమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి, అతావతు - నిరుపాధికశేషియాయ్ నిరఙ్కుశస్వతన్త్రనా యిరుక్కుమ్ భగవానై లభిక్కై, తత్సమృద్ధ్యేకప్రయోజననాయ్ క్కొణ్డు, మఙ్గళాశాసనత్తుక్కాక వేణుమెన్ఱు తన్నై యఙ్గీకరిత్తు, తద్వ్యామోహవిషయమాక్కిన స్వాచార్యనాలే యెన్గై.

మూ॥ ఆచార్యసంబంధమన్ననో, మోక్షముకే హేతువుగానుండును.
మూ॥ ౪౩౪॥ భగవల్లాభము ఆచార్యనివలన.

శ్రయించుటకు ఇంతకుముందు చెప్పిన యీశ్వరాశ్రయణరూపమగు సంబంధము, అది బంధమోక్షములకు రెంటికిన్ని సాధారణమైనది యనఁగా—కర్మానుగుణముగ సంసారమున నుంచుటకును కారుణ్యానుగుణముగ ముక్తునిగాఁజేయుటకున్ను సమర్థుండగు నిరంకుశస్వతంత్రునితోఁ గల సంబంధమగుటంజేసి, రెంటికిన్ని సాధారణముగానుండు ననుట.

ఆచార్యసంబంధమనఁగా—ఆచార్యుని యాశ్రయించుట. అది మోక్షముకే హేతువగుట యనఁగా కర్మానుగుణముగ సంసారములోనుంచునట్టి స్వతంత్రుండు కాకుండ, అన్ని విధములచేతను యీతనిని యుజ్జీవింపఁజేసియె తీరవలయునని పట్టుదలగల కృపావంతునితోఁ గల సంబంధమగుటంజేసి, యది సంసారమోక్షములకు రెంటికిన్ని సాధారణమైనది కాకుండ, సంసారమునుండి విముక్తిని గలుగఁజేయుటకు హేతువు కాఁగలదు. ఇందువలన మోక్షమునకుమాత్రమే హేతువగుటయనెడి యాచార్యవైభవము చెప్పఁబడినది.

అవతారిక—ఉత్తారకుండగు విషయమున ఆచార్యునికిఁగల యాధిక్యమును ఇంతకుముందు తెలిపియున్నారు. ఉపకారకుండగు విషయమున సర్వేశ్వరునికిఁ గల యాధిక్యమును తెలుపుటకై ఇఁకమీఁదు ఉపక్రమింపఁబోవుచున్నారు.

(భగవల్లాభము) ఇత్యాది. నిరుపాధికశేషియై నిరంకుశస్వతంత్రుఁడైయుండు భగవంతుని లభించుటయనునది భగవత్సమృద్ధినే కోరువాఁడై మంగళాశాసనమునఁ బ్రీతిగలవాఁడు కావలయునని తనను అంగీకరించిన భగవంతుని విషయమునఁ బ్రీతిగలవానినిగాఁ జేసినట్టి స్వాచార్యుని వలన ననుట.

మూ॥ ౪౩౫॥ ఆచార్యలాభమ్ భగవానాలే.
మూ॥ ౪౩౬॥ ఉపకార్యవస్తుగౌరవత్తాలే ఆచార్యనిఱ్కాట్టిల్ మిక్క
     ముపకారకన్ ఈశ్వరన్.

ఏవమ్భూతనాన ఆచార్యనైత్ తాన్ లభిక్కైక్కు హేతువేతెన్న మపేక్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (ఆచార్యలాభమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు - భగవల్లాభహేతువాయ్ పరమప్రాప్యభూతనాన ఆచార్యనై లభిక్కై. "ఈశ్వరస్య చ సౌహార్దమ్" ఇత్యాదిప్పడియే నిరుపాధికసుహృత్తాయ్ విశేషకటాక్షప్రవృత్తికారణఙ్గళైయుమ్ తానే కల్పిత్తుక్కొణ్డు విశేషకటాక్షత్తైప్పణ్ణి, అద్వేషత్తైప్పిఱప్పిత్తు ఆభిముఖ్యత్తైయుణ్డాక్కి సాత్త్వికసమ్భాషణత్తిలే మూట్టి సదాచార్యప్రాప్తియైప్పణ్ణువిక్కుమ్ నిర్హేతుక కృపావానాలే యెన్ఱ్గై,

ఆనాల్ ఇరువరు ముపకారత్తిల్ సమరోవెన్న, అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (ఉపకారవస్తు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు- ఉభయరు ముపకరిత్తవస్తుక్కళై చ్చీర్‌తూక్కిప్పార్త్తాల్, ఆచార్యోపకార్యవస్తువాన బన్ధమోక్షోభయహేతువాయ్ ప్రథమపర్వముమా యిరుక్కిఱ భగవద్విషయత్తిఱ్కాట్టిల్ భగవదుపకార్యవస్తువాన మోక్షైకహేతువాయ్ చరమపర్వముమాయిరుక్కిఱ ఆచార్యవిషయత్తినుడైయ గౌరవత్తాలే, ఈశ్వరనై ఉపకరిత్త ఆచార్యనిఱ్కాట్టిల్ ఆచార్యనై యుపకరిత్త ఈశ్వరన్ మహోపకారకనెన్గై.

మూ॥ ౪౩౫॥ ఆచార్యలాభము భగవంతునివలన.
మూ॥ ౪౩౬॥ ఉపకార్యవస్తు గౌరవమునుబట్టిచూచితే ఆచార్యునికంటెను
     ఈశ్వరుండే యెక్కువ యుపకారకుండు.

అవతారిక—ఇట్టి యాచార్యుని లభించుటకు హేతువెద్దియంటే వేని తెలుపుచున్నారు.

(ఆచార్యలాభము) ఇత్యాది. భగవంతుని లభించుటకు హేతువై పరమప్రాప్య భూతుండగు ఆచార్యుని లభించుటయనునది "ఈశ్వరస్య చ సౌహార్దమ్" ఇత్యాదితావులఁ జెప్పియున్నట్లు నిరుపాధిక బంధువై విశేషకటాక్షమునకుఁ గావలసినట్టి హేతువులను తానే కల్పించి, విశేషముగ కటాక్షించి అద్వేషమును కలుగఁచేసి, యాభిముఖ్యమునున్ను కలుగఁజేసి, సాత్త్వికసంభాషణమున రుచిని గలుగఁజేసి, సదాచార్యప్రాప్తిని గలుగఁ జేయునట్టి నిర్హేతుక కృపావంతుఁడగు భగవంతునివలన ననుట.

అవతారిక—అయితే ఉపకారము విషయమున ఇద్దఱును సమానులేనాయంటే వేని తెలుపుచున్నారు.

(ఉపకార్యవస్తువు) ఇత్యాది. ఉభయులయొక్కయును ఉపకారములను తుల్లతూచితిమేని ఆచార్యునిచే నుపకరింపఁబడునట్టిదియు, బంధమోక్షంబులకు రెంటికిన్ని హేతువయినదియు, ప్రథమపర్వమగు భగవద్విషయము కంటెనున్ను భగవంతునిచే నుపకరింపఁబడునదియు, చరమపర్వమునగు ఆచార్య విషయముయొక్క గౌరవమువలన ఈశ్వరుని లభింపఁజేసిన యాచార్యునికంటెనున్న ఆచార్యుని లభింపఁజేసిన యీశ్వరుండె యెక్కువ యుపకారకుండు అనుట.

మూ॥ ౪౩౭॥ ఆచార్యసమ్బన్ధమ్ కులైయాతే కిడన్దాల్ జ్ఞానభక్తివైరాగ్యఙ్గళుణ్డాక్కిక్కొళ్ళలామ్; ఆచార్యసమ్బన్ధమ్ కులైన్దాల్ అవై యుణ్డానాలుమ్ ప్రయోజనమిల్లై.

“అచిన్త్యాద్భుతాక్లిష్ట జ్ఞానవైరాగ్యరాశయే అగాధభగవద్భక్తిసిన్ధవే” ఎన్గిఱపడియే ఆచార్యర్ తనక్కిరుక్కుమ్ జ్ఞానవైరాగ్యభక్తికళాలే యిఱే; అన్దజ్ఞానవైరాగ్య భక్తికళుణ్డానవన్ ఇవ్వాచార్యసమ్బన్ధత్తై నెకిழ్నిత్తావాకిలుమ్ అవై భగవల్లాభత్తుక్కుడలామోవెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (ఆచార్యసమ్బన్ధమ్ కులైయాతే కిడన్దాల్) ఎన్దుతుడఙ్గి. అతావతు - కీழ్ చ్చొన్నపడియే ఉత్తారకనుమాయ్ ఉపకారకనుమాయిరున్దుళ్ళ స్వాచార్యర్ “ఇవనెన్నుడైయవన్” ఎన్ఱభిమానిత్తిరుక్కుమ్బడి అవర్ తిరువడికళిల్ తనక్కుణ్డాన సమ్బన్ధమ్ స్వవిప్రతిపత్తియాలే కులైయాతపడి అత్తై నోక్కిక్కొణ్డు కిడన్దాల్, ఆత్మాలఙ్కారఙ్గళాన తత్త్వజ్ఞానమ్ అప్రాప్తవిషయ వైరాగ్యమ్ ప్రాప్తవిషయభక్తియాకిఱ ఆత్మగుణఙ్గళిల్లైయాకిలుమ్, అవ్వాచార్యప్రసాదాదికళాలే క్రమేణ ఉణ్డాక్కిక్కొళ్ళలామ్. సర్వమఙ్గళహేతువాన అన్ద ఆచార్యసమ్బన్ధమ్ స్వవిప్రతిపత్తియాలే కులైన్దాల్, జ్ఞానాదికళానవై పూర్వసుకృతఙ్గళాలే కిటైత్తుణ్డాయిరున్దాలుమ్ భగవదఙ్గీకార హేతువాకామైయాలే నిష్ప్రయోజనమెన్గై.

ప్రయోజనమిల్లామైయేయన్ఱు, అవద్యకరముమెన్గిఱార్, (తాలికిడన్దాల్) ఎన్దుతుడఙ్గి.

మూ॥ ౪౩౭॥ ఆచార్యసంబంధనమును చెడకొట్టుకొనక యుండినట్లయిన, జ్ఞానభక్తివైరాగ్యములను సంపాదించుకొన వచ్చును. ఆచార్య సంబంధము చెడిపోయినట్లయిన, జ్ఞానభక్తివైరాగ్యములున్నను ప్రయోజనములేదు.

అవతారిక—“అచిన్త్యాద్భుతాక్లిష్టజ్ఞాన వైరాగ్యరాశయే, అగాధభగవద్భక్తిసింధవే” అన్నటుల ఆచార్యునికి గల యాధిక్యమనునది జ్ఞానభక్తివైరాగ్యములను బట్టియుండునది కదా అట్టి జ్ఞానభక్తి వైరాగ్యములు కలవానికి యీయాచార్యసంబంధము లేకపోయినచో, అవి భగవల్లాభమునకు హేతువులు కాఁగలవా? యంటేని తెలుపుచున్నారు.

(ఆచార్యసంబంధము చెడిపోకున్నట్లయిన) ఇత్యాది. ఇంతకుముందు చెప్పిన ప్రకారము ఉత్తారకుండై ఉపకారకుండయినట్టి స్వాచార్యుండు “ఈతండు నావాఁడు” అని యభిమానించునట్లు వాని శ్రీపాదములతో తనకుఁగల సంబంధము తన విపరీతభావనవలన చెడిపోకుండ కాపాడుకొనినట్లయిన, ఆత్మాలంకారములగు తత్త్వజ్ఞానమును, అప్రాప్తవిషయములయెడల వైరాగ్యమును ప్రాప్తవిషయమున భక్తియును ఈయాత్మగుణములు లేకపోయినప్పటికిన్ని, వాటిని ఆ యాచార్యుని యనుగ్రహమువలన క్రమముగ కలుగఁజేసికొనవచ్చును. సమస్తమంగళములకును హేతువయినదియగు ఆ యాచార్యసంబంధము తనయొక్క విపరీతభావనలవలన చెడిపోయినట్లయిన. పూర్వజన్మసుకృతము మూలముగ జ్ఞానాదులు కొన్నిన్ని కలిగినప్పటికిన్ని, అవి భగవంతుండు యీతని నంగీకరించుటకు హేతువులు కానందున, నవి నిరుపయోగములు.

అవతారిక— ఉపయోగము లేకపోవుటయే కాదు, అవమానకర మనియును తెలుపుచున్నారు.

మూ॥ ౪౩౮॥ తాలి కిడన్దాల్ భూషణఙ్గళ్ పణ్డిపూణలామ్;
తాలి పోనాల్ భూషణఙ్గళెల్లా మవద్యత్తై విళైక్కుమ్.

మూ॥ ౪౩౯॥ తామరైయై యలర్ త్తక్కడవ ఆదిత్యన్దానే నీరై ప్పిరిన్దాల్
అత్తై యులర్త్తుమాపోలే,

అతావతు-పతివ్రతైయాన స్త్రీక్కు ప్పతిసమ్బన్ధసూచకమాన తాలియొన్రుమ్ పోకామల్ కిడన్దాల్ భూషణఙ్గళిల్లైయేయాకిలుమ్ ముతలుణ్డానపోతు పణ్ణిప్పూణ్డుకొళ్ళలాయిరుక్కుమ్. «ఇత్తై భూషణముణ్డు" ఎన్రునినైత్తు త్తాలియై వాఙ్గిప్పోకట్టాల్, విధవాలఙ్కారకల్పమాకైయాలే పూణ్డభూషణఙ్గళెల్లా మవద్యావహఙ్గళాయిరుక్కుమెన్గై. ఇత్తాల్, ఆత్మభూషణఙ్గళాన జ్ఞానవైరాగ్యభక్తికళిల్లైయేయాకిలుమ్ ఆచార్యసమ్బన్ధమాత్రమ్ కిడన్దాల్ అవన్ ప్రసాదత్తాలే అవైక్రమేణ ఉణ్డాక్కిక్కొళ్ళలామ్; ఆచార్యసమ్బన్ధముత్తైయుమ్ కులైన్దాల్ ఆత్మగుణఙ్గళాన జ్ఞానవైరాగ్యభక్తికళెల్లాముణ్డానాలుమ్, అవై శ్లాఘ్యతాహేతువన్రిక్కే అవద్యావహమాయ్ విడుమెన్రపడి.

ఆచార్యసమ్బన్ధమ్ కిడన్దాలుమ్ స్వరూపవికాసక నీశ్వరనన్రో, అతుకులైన్ద తాకిలుమ్ ఇత్తైయాత్మగుణముడైయవనుక్కు అవన్ స్వరూపవికాసత్తైప్పణ్ణానో వెన్గిఱ శఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,(తామరైయై) ఎన్రుతొడఙ్గి. అతావతు-జలజమెన్నుమ్పడిజలత్తిలే పిఱన్దు జలైకధారమాయిరు

మూ॥ ౪౩౮॥ మంగళసూత్రమున్నట్లయిన, ఆభరణములను చేసివేసికొనవచ్చును.
మంగళసూత్రము పోయినట్లయిన ఆభరణములు నిందనుగలుగఁజేయును.

మూ॥ ౪౩౯॥ తామరపువ్వును వికసింపఁజేయునట్టి సూర్యుండే నీటిలోనుండి
బయటపడి యున్నప్పుడు దానిని వాడిపోవునట్లు చేయును.

(మంగళసూత్ర మున్నట్లయిన) ఇత్యాది. పతివ్రతయయిన స్త్రీకి పతిసంబంధ సూచకమగు మంగళసూత్రము పోకుండ యున్నట్లయిన, ఆభరణములు లేకపోయినను ద్రవ్యమున్నప్పుడు చేయించి వేసికొనవచ్చును. ఇన్ని యాభరణములున్నవి కదా యని తలంచి మంగళసూత్రమెందుకని దానిని తీసివేసినట్లయిన, విధవయొక్క యలంకారమగుటంజేసి, ధరించిన యాభరణంబులన్నియును అవమానాస్పదంబులగును,

కావున ఆత్మాలంకారంబులగు జ్ఞానభక్తివైరాగ్యములు లేకపోయినప్పటికిన్ని, ఆచార్యసంబంధముమాత్రము చెడిపోకుండ యున్నట్లయిన, యాతని యనుగ్రహమువలన వాటిని క్రమముగ కలుగఁజేసికొనవచ్చును. ఆచార్యసంబంధము మాత్రము చెడిపోయినచో, జ్ఞానభక్తివైరాగ్యంబులన్నియును ఉన్నప్పటికిన్ని అవి శ్లాఘనకు హేతుభూతములయినవి కాకుండ నిందాస్పదములు కాఁగలవు.

అవతారిక—ఆచార్యసంబంధ మున్నప్పటికిన్ని, స్వరూపమును ప్రకాశింపఁజేయునట్టివాఁడు సర్వేశ్వరుడుకాఁడా? అది చెడిపోయినప్పటికిన్ని, యిన్ని యాత్మగుణములు గలవాని స్వరూపము నతండు ప్రకాశింపఁజేయఁడా? అంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(తామరపువ్వును) ఇత్యాది. జలజము అనఁబడునట్లు జలమునఁబుట్టి జలమునే యాధారముగాఁగలిగి యుండు తామరపువ్వును "కెజ్జమలమన్దరంజేర్ వెజ్జతిరోఙ్కల్లాలలరావాల్"

మూ॥ స్వరూపవికాసత్తైప్పణ్ణు మీశ్వరన్దానే ఆచార్యసమ్బన్ధమ్ కులైన్దాల్ అత్తై వాడప్పణ్ణుమ్.

మూ॥ ౪౪౦॥ ఇత్తైయొழியయ భగవత్సమ్బన్ధమ్ దుర్లభమ్.

ఠ్కుమ్ తామరైక్కు, ‹‹శెజ్గమలమన్దరమ్ శేర్ వెజ్గతిరోఱ్కల్లాలలరావాల్›› ఎన్నుమ్బడి నియమేన వికాసకనాయ్పోరు మాదిత్యన్ తానే, స్వధారకమాన జలత్తైవిశ్లేషిత్తాల్ అన్దత్తామరైయై వికసిప్పియాతమాత్రమన్ఱిక్కే శోషిప్పిక్కుమాపోలే, ఆచార్యాన్వయత్తాలే సత్తైపెఱ్ఱు స్వసత్తాధారకమాన తత్సమ్బన్ధమ్ కులైయాతే నిఱ్కుమళవిల్ ఇవనుడైయ స్వరూపత్తై జ్ఞానవికాసముఖేన, ‹‹ఉళ్ళవులకళవుమ్ యానుముళనావన్›› ఎన్నుమ్బడి వికసిప్పిక్కు మీశ్వరన్దానే, స్వసత్తాధారకమాన ఆచార్యసమ్బన్ధత్తై స్వవిప్రతిపత్తియాలే ఇవన్ కులైత్తుక్కొణ్డకాలత్తిల్ తాన్ వికసిప్పిక్కక్కడవ అన్ద స్వరూపత్తై వికసిప్పియాతమాత్ర మన్ఱిక్కే నాళుక్కునాళున్ నష్టప్రజ్ఞనాయ్ సజ్కోచిత్తుప్పోమ్బడిపణ్ణుమెన్గై. ‹‹నారాయణోపివికృతింయాతి గురోః ప్రచ్యుతస్యదుర్బుద్ధేః। కమలంజలాదపేతం శోషయతి రవిర్న తోషయతి›› ఎన్నక్కడవతిఱే.

ఇజ్ఞశొల్లుకిఱతెన్, ఇవ్వాచార్యసమ్బన్ధమ్ కులైన్దతాకిలుమ్ ‹‹ఒழிక్కవొழியాతు›› ఎన్గిఱ భగవత్సమ్బన్ధ ముజ్జీవనత్తుక్కు డలాకాతోవెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇత్తైయొழியయ)

మూ॥ స్వరూపమును వికాసముఁ గలుగఁజేయునట్టి యీశ్వరుండే ఆచార్యసంబంధము చెడిపోయినట్లయిన, దానిని వాడిపోవునట్లు చేయును.

మూ॥ ౪౪౦॥ ఇదిలేకున్న, భగవత్సంబంధము దుర్లభము.

(పె. తి, ౬౫) (యెఱ్ఱతామరపువ్వు ఆకాశమునఁ దిరుగుచుండుసూర్యునిచేఁ దప్ప ప్రకాశింపదు) అన్నట్లు నియతముగ వికసింపఁజేయునట్టి వాఁడగు సూర్యుండే అది తన కాధారభూతమగు జలమును విడిచియున్నట్లయిన, ఆతామరపుష్పమును వికసింపఁజేయడు సరియేకదా, పైగా దానిని (తన వేడిమివలన) శోషింపఁజేయును. అట్లే యాచార్యుని సంబంధమువలన సత్తనులభించి తన సత్తకాధారభూతమగు వాని సంబంధము చెడిపోకుండ యుంచుకొనునప్పుడు యీతని స్వరూపమును జ్ఞానవికాసము ద్వారా ‹‹ఉళ్ళవులకళవు యానుముళనావన్›› (పె. తిరు ౪౬)(ఈ లోకము లున్నంతవరకును సత్తగలవాఁడనయి యుందును) అన్నట్లు వికసింపఁజేయునట్టివాఁడగు సర్వేశ్వరుండే, యీతండు తనసత్తకు ఆధారభూతమగు యాచార్యసంబంధమును తనరొక్క విపరీతభావనవలన చెడగొట్టికొనినప్పుడు తాను వికసింపఁగలిగినట్టి యీస్వరూపమును వికసింపఁజేయకపోవుట మాత్రమేకాకుండ, రోజు రోజుకు జ్ఞానము నశించి సంకోచించిపోవునట్లు చేయుననుట. కావుననే ‹‹నారాయణోపి వికృతింయాతి గురోఃప్రచ్యుతస్యదుర్బుద్ధేః। కమలం జలాదపేతం శోషయతిరవిఃనతోషయతి›› (గురువును విడనాడినవాని విషయమున నారాయణుండును కోపముగలవాఁడగును. జలమును విడనాడిన కమలమును సూర్యుఁడు శోషింపఁజేయునే కాని, వికసింపఁజేయడు కదా) అని చెప్పియున్నది.

అవతారిక—ఇట్లు సెలవిచ్చుటకును. ఈయాచార్యసంబంధము పోయినప్పటికిన్ని చెడగొట్టినను చెడిపోనిదియని చెప్పఁబడునట్టి భగవత్సంబంధము ఉజ్జీవనమునకు హేతువుకాఁజాలదా? యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

మూ॥ ౪౪౧॥ ఇరణ్డుమమైయాతో, నడువిల్ పెరుఙ్గుడియెన్నెన్నిల్;

ఎన్తుఱుడజ్గి. అతావతు - అనాదిసిద్ధమాయిరుక్కచ్చెయ్ తేయుమ్, ఆచార్యనుణర్త్తువతుక్కు మున్బు అసత్కల్పమాయ్ అవనుణర్త్తినపిన్బు ఇవనుక్కు కార్యకరమాకక్కడవతాయిరుక్కుమతు. ఇవ్వాచార్యసమ్బన్ధమ్ కులైన్దపోతు ఇతడియాకవన్దతానుమ్ కులైన్దుపోమాకైయాలే, ఇవ్వాచార్యసమ్బన్ధత్తైయొழியు భగవత్సమ్బన్ధ మివనుక్కుక్కిడైయాతెన్గై. ఆకైయాల్ ఇతు పోయిన్ఱాకిలుమ్ అతునమక్కు ఉజ్జీవనత్తుక్కుడలెన్తిరుక్క విరకిల్లైయెన్తు కరుత్తు.

ఇప్పడి ఆచార్యసమ్బన్ధత్తైయొழியు భగవత్సమ్బన్ధమ్ లభియామైయాలే ఆత్మోజ్జీవనత్తుక్కు ఇరణ్డుమ్ వేణుమెన్నుమత్తై దర్శిప్పిత్తవనన్తరమ్, భాగవతవిషయసమ్బన్ధముమ్ అవ్వోపాతి ఇవనుక్కవశ్యాపేక్షితమెన్నుమత్తై దర్శిప్పిక్కైక్కాక తద్విషయప్రశ్నత్తై యనువదిక్కిఱార్. (ఇరణ్డుమమైయాతో నడువిల్ పెరుఙ్గుడియెన్నెన్నిల్) ఎన్తు. అతావతు -ఆత్మోజ్జీవనత్తుక్కు భగవత్సమ్బన్ధస్థాపకమాన ఆచార్యసమ్బన్ధముమ్ తత్ స్థాపితమాన భగవత్సమ్బన్ధముమాకియ ఉభయముమ్ పోతాతో, ప్రాప్యమధ్యమపర్వోక్తతయా నడువిల్ పెరుఙ్గుడిపోలే యిరుక్కుమ భాగవతర్కళోడు, ‘‘సాత్త్వికైస్సమ్భాషణమ్’’ ఎన్గిఱ సమ్బన్ధమిత్తైప్పఱ్ఱ వేణ్డువతెన్గిఱతాకిలెన్గై.

ఇప్ప్రశ్నత్తుక్కుత్తరమరుళిచ్చెయ్కిఱార్, .(కొడియై) ఎన్తుఱుడజ్గి. అతావతు-ఉపఘ్నా

మూ॥ ౪౪౧॥ ఈ రెండును చాలవా? (ఊరి) మధ్యను పెద్దయిల్లు వలెనుండు భాగవత సంబంధమెందులకంటివేని,

---

(ఇది తప్పితే) ఇత్యాది అనాదిసిద్ధముగా నున్నట్టిదయినను, ఆచార్యుండు దిద్దుపాటు చేయుటకు పూర్వము అసత్తువలెనుండి, వాఁడు దిద్దుపాటు చేసినపిమ్మట వానికి యుపయుక్తమైనట్టిది యగు ఇది యీయాచార్య సంబంధము చెడిపోయినప్పుడు దానిమూలకముగ వచ్చినట్టి తానున్ను చెడిపోవునుగాన, ఈయాచార్యసంబంధము లేకుండెనేని భగవత్సంబంధము కలుగజాలదు. కావున ఆచార్యసంబంధము పోయినప్పటికిన్ని, భగవత్సంబంధము ఉజ్జీవించుట హేతువుకాఁగల దను కొనుట కవకాశములేదని భావము.

అవతారిక:—ఇట్లు ఆచార్యసంబంధమున్ననే తప్ప భగవత్సంబంధము కలుగజాలదు గాన, ఆత్మోజ్జీవనమునకై రెండును గావలసినవియే యని తెలిపిన పిమ్మట, భాగవతసంబంధమున్ను అట్లే ఈతని కవశ్యము కావలసినదియని తెలుపుటకుగాను అందువలను గురించిన ప్రశ్నను అనువదించుచున్నారు.

(ఈరెండును చాలవా మధ్యను పెద్దయిల్లెందుల కంటివేని) ఇత్యాది.

ఆత్మోజ్జీవనమునకు గాను భగవత్సంబంధమును స్థాపించునట్టిదియగు ఆచార్యసంబంధమున్ను ఆట్టి యాచార్యసంబంధమున్ను యీ రెండును చాలవా! ప్రాప్యమధ్యమపర్వముగాఁ జెప్పుటచే గ్రామమధ్యముననుండు ఒక పెద్దయిల్లువలెనే యున్నట్టి భాగవతులతో ‘‘సాత్త్వికైస్సహసంభాషణం=సాత్త్వికులతో సంభాషణము’’ అన్నట్టి సంబంధము దేనిని యాశ్రయించియుండు నంటివేని యనుట.

అవతారిక—యీపైప్రశ్న కుత్తరముఁ దెలుపుచున్నారు.

(తీగెను) ఇత్యాది. ప్రాకుటకయి యొకమండ కొదలగుదాని సహాయము నపేక్షించు

మూ॥ ౪౪౨॥ కొడిక్కొళ్కొమ్బిలే తువక్కుమ్బోతు శుళ్ళిక్కాల్ వేణ్డుమాపోలే, ఆచార్యాన్వయత్తుక్కు మితు వేణుమ్.

పేతుమాయ్ వళరువతాయ్ కొడియాయ్ అతిపరిణామత్తుక్కిల్లామిడమ్ కొడుక్కత్తక్క పెరియతాయ ఉపఘ్నత్తిలే శేర్క్కుమ్బోతు ముతలిలే అతు తన్నోడే శేర్క్కప్పోకామైయాలే, తద్రప్పడామల్ మున్దుఱ తానితుక్కాశ్రయమాయ్ కొణ్డు అణుకినిన్ఱు తన్నోడే యన్వయముణ్డాన కొళ్ కొమ్బిలేకొణ్డు సుపిక్కుమ్ శుళ్ళిక్కాలపేక్షితమామాపోలే, కోల్ తేడి యోడుమ్ కొళున్దుపోలే అభిముఖనాన ఇచ్చేతనన్ ఆశ్రితర్ అధఃపతియామలుద్ధరిప్పిక్కుమ్ మహాశ్రయమాన ఆచార్యన్ తిరువడికళిలన్వయిక్కుమ్బోతు, ముతలిలే తదన్వయమ్ సిద్ధిక్కైయాలే మున్దుఱత్తాఙ్గళాసన్నరాయ్ నిన్ఱు తఙ్గళోడే ఇణక్కువిత్తు అవ్వళియాలే ఆచార్యవిషయత్తిలే శేర్క్కుమ్ భాగవతర్కళోట్టై సమ్బన్ధమవశ్యాపేక్షితమెన్గై. ఇప్పడి ఆచార్యాన్వయత్తుక్కుడి భాగవతర్కళాకిల్, ‚‚ఆచార్యలాభమ్ భగవానాలే‛‛ ఎన్బానెన్నిల్; అతుక్కుమ్కైయిల్లై, భాగవతాన్వయమ్ తనక్కుడి అవనాకైయాలే; అభిముఖ్యపర్యన్తమాకత్తానే కృషిపణ్ణికొణ్డువన్దు పిన్నై భాగవతర్కళోడే ఇణక్కి అవ్వళియాలేయిఱే అవన్ఱాన్ ఆచార్యవిషయత్తిలే శేర్ప్పతు. ఇతిత్తైనత్తుమ్ ఇవరరుళిచ్చెయ్త దృష్టాన్తత్తిల్ సిద్ధమ్! ఎజ్ఞనేయెన్నిల్, చేతననై క్కొడియినుడైయస్థానే యాకవుమ్ ఆచార్యనై క్కొళ్కొమ్బినుడైయస్థానేయాకవుమ్ భాగ

మూ॥ ౪౪౨॥ చెట్టపాదు తీగెను చెట్టపాదు పందిలికెక్కింపలయునన్న ప్రక్కను ఒక చిన్నమండను పాతవలసియున్నట్లు ఆచార్యసంబంధమున కిదికావసిలనది

నట్టి తీగను దానిని పయికిగొనిపోయి వృద్ధిపొందునట్లు చేయునట్టిదియగు ఒకపెద్ద చెట్టపాదు పదిలితోఁ జేర్పవలయునన్న మొదటనే అది దానితోఁ జేరనేరదుగాన మొదట అది క్రిందపడిపోకుండ దానికి యాశ్రయమై తనతోఁగల సంబంధము మూలముగ పందిలితోఁ జేర్చునట్టిదియగు నొక చిన్నమండ గావలసియుండునట్లు, ‚‚కొయ్యకై వెతుక్కొనుచు ప్రాకునట్టి తీగవలెనే అభిముఖుండగు ఈచేతనుండు ఆశ్రితులధఃపతితులు గాకుండ యుద్ధరింపఁజేయునట్టి గొప్పయాశ్రయమగు యాచార్యుని శ్రీపాదముల నాశ్రయించునప్పుడు ముందుగ అట్టి యాచార్య సంబంధము లభించుట యరుదయినందున తాము ముందుగనిలిచి దగ్గిరకుతీసి, యందుమూలముగ యాచారునితోఁ జేర్పునట్టి భాగవతులతోటి సంబంధము అవశ్యముగ గావలసినది.

ఇట్లు యాచార్యసంబంధముకు మూలము భాగవతు లయినట్లయిన, యాచార్యప్రాప్తి భగవంతునివలనఁ గలుగునని యింతకుముందేల చెప్పినారంటివేని, అట్లు చెప్పినందున బాధకము లేదు. భాగవతసంబంధముకున్ను మూలకారణము భగవంతుండె యగుటంచేసి, యాభిముఖ్యము గలుగువరకును భగవంతుండె కృషిచేసికొనివచ్చి అటుపిమ్మట భాగవతుల చెంతచేర్చి యందుమూలముగ తానే ఆచార్యునితో చేర్చును, ఇది యంతయును వీరు ఉదహరించిన దృష్టాంతముననే స్పష్టముగాఁ దెలియ గలదు. అది యెట్లనిన, యీచేతనుని యొకతీగెనుగానును ఆచార్యుని చెట్లపాదుపందిలిగానును, భాగవతులను అట్టి తీగె పందిలి కెక్కుటకుగాను దాని ప్రక్కను పాతునట్టి యొకచిన్నమండనుగానునుబోల్చి చెప్పియున్నందున వ్యాఖ్యాతయదారుడు తన

వతర్కళై ప్పళ్ళిక్కొళ్ళినుడైయ స్థానేయాకవు మరుళిచ్చెయ్దరుళియాలే కర్షకన్ యిఱప్పానీ రువన్ స్వప్రయోజనార్థమాక ముతలిలే విత్తైయిట్టు ముళైప్పిత్తు క్కొమ్బుస్థళరిక్కుమళవుమ్ వళర్త్తుక్కొణ్డు పోన్దతోరుకోడిక్కై, ఇతుక్కు ఇని వేఱుపఱ్ఱు వేణుమెన్ఱు తానే ఉపఘ్న ముమ్ తేడి అతిలే శేర్త్తుక్కైక్కు శుళ్ళిక్కొళ్ళుమ్నాట్టి అవ్వళియాలే, సర్వశేషియాన సర్వే శ్వరన్ స్వప్రయోజనార్థమాక ఇచ్చేతననై ముతలిలే సృష్టిత్తు, „ఈశ్వరస్యచసౌహార్దమ్" ఇత్యా దిప్పడియే క్రమేణ అభిముఖ్యపర్యన్తమాక విళైత్తు ఇవనుక్కోరాచార్యనైయు మిన్నానెన్ఱు తానే తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి అవనోడే శేర్క్కుమ్ భాగవతర్కళోడే ముతలన్వయిప్పిత్తు అవ్వళియాలే ఆచార్యవిషయత్తిలే యన్వయిప్పిక్కుమెన్నుమిడమ్ తోన్ఱుకైయాలే కొళ్కొమ్బులేయేఱవిట్ట కర్షకనుక్కు అన్దక్కొడియాలుళ్ళ ప్రయోజనమామాపోలే, ఆచార్యవిషయత్తి లీశ్వరన్ శేర్త్త చేతననాలుళ్ళ ప్రయోజనము మీశ్వరనతే యెన్నుమిడముమ్ ఫలితమ్, ఇని అచేతనమాన కొళ్ కొమ్బుపోలన్ఱియే చేతనోత్తమనాన ఇవ్వాచార్యన్ తానుమ్ పరసమృద్ధ్యైక పరనాకైయాలే, స్వశేషియాన ఈశ్వరనుడైయ ప్రయోజనమాక నినైత్తిరుక్కుమిఱే.

ఇని (స్వాభిమానత్తాలే) ఎన్ఱతుడఙ్గి. „ఆచార్యాభిమానమే ఉత్తారకమ్" ఎన్నుమళవాక, ఇప్పడి తదీయర్మున్నాకప్పఱ్ఱప్పడుమ్ సదాచార్యనుడైయ అభిమానమే ఉజ్జీవనత్తుక్కు ఉచితోపాయమెన్ఱు ఇప్ప్రబన్ధతాత్పర్యత్తై ప్రకాశిప్పిత్తరుళుకిఱార్. పెరువిలైయాన ఆభరణ త్తుక్కు నాయకక్కల్ పోలేయాయిత్తు వచనభూషణత్తుక్కు ఇప్ప్రదేశమ్ నాయకరత్న

లాభమునకై మొట్టమొదట విత్తనమును చల్లి మొలిపించి తీగ వేయువరకును కాపాడుకొని పో యిన యొక మొక్కను ఇది యల్లుకొనుట కొక యాధారముండవలయునని కోరి, యందులకై యొక పందిలివేసి యాతీగె దానిపైకి పోవుటకుగాను దీనిప్రక్కను ఒకచిన్నమంకను పాతునట్లు, సర్వశేషియగు సర్వేశ్వరుండును స్వప్రయోజనమునకై మొదట యీచేతనుని సృజించి, „ఈశ్వర స్యచసౌహార్దమ్" అని పాయించినట్లు క్రమముగ అభిముఖ్యమువరకును గలుగఁజేసి; యీతని కొక యాచార్యుండు యుండవలయునని తానే తలంచి, వానిలోఁ జేర్చునట్టి భాగవతులతో ముందుగ సంబంధమును గలుగఁజేసి, తద్వారా ఆచార్యునితో సంబంధము గలుగునట్లు చేయునని తెలియవచ్చు టంజేసి తీగను మండకొఁజేర్చునట్టి కాపునానిదే ఆతీగెవలనఁ గలుగునట్టి ప్రయోజనమగునటుల ఆచార్యునిలో నీచేతనునిచేర్చినట్టి యీశ్వరునిదే యీచేతనునివలనఁ గలుగుప్రయోజనమును అని తెలిపి యున్నారు.

ఇఁక ఈ యాచార్యుండు చెట్టుపాదుపందలివలెనే యచేతనము కాకుండ చేతనోత్తముండగు టంజేసి పరసమృద్ధినే (సర్వేశ్వరుని యతిశయమునే) కోరువాఁడుగాన, తనకు శేషియగు సర్వేశ్వరుని ప్రయోజనమే తన యొక్క ప్రయోజనము నని తలంచియుండును కదా.

అవతారిక:— ఇఁక (స్వాభిమానముచే) అనువాక్యము మొదలుకొని (ఆచార్యాభిమానమే యుత్తారకము) అను వాక్యమువరకును యిట్లు భాగవతపురుషకారము ద్వారా యాశ్రయింపఁబడు నట్టి సదాచార్యునియొక్క యభిమానమే ఉజ్జీవించుటకుఁ దగినట్టి యుపాయ మని యీప్రబంధము యొక్క ముఖ్యాభిప్రాయముఁ దెలుపుచున్నారు.

గొప్ప వెలగల యాభరణమునకు నాయకరత్నమువలెనే శ్రీవచనభూషణగ్రంథమునకు యీ ఘట్టము నాయకరత్నముగా నుండును,

మూ॥ ౪౪౩॥ «స్వాభిమానత్తాలే ఈశ్వరాభిమానత్తై క్కులైత్తుక్కొణ్డ ఇవనుక్కు ఆచార్యాభిమానమొழிయ గతియిల్లై” ఎన్ఱు పిళ్ళైపలకాలు మరుళిచ్చెయ్య క్కేట్టిరుక్కైయా యిరుక్కుమ్.

మా యిరుక్కుమ్పడి. ఇత్తనైయు మరుళిచ్చెయ్‌కైయెప్పడి యెన్ఱ అధిక్షేపత్తిల్ శాస్త్రత్తిన్ సహాయత్తాల్ ... డజ్గలుమ్, మేలుడజ్గలు మితిల్ నిష్ఠైయై స్థాపిక్కిఱతు. అతిల్ ప్రథమత్తిల్ ఇవ్వర్థమ్ సత్సమ్ప్రదాయసిద్ధమెన్ఱు సర్వరుమ్ విశ్వసిక్కైక్కుడలాక ఇతు తమక్కు ఆప్తోపదేశలబ్ధమెన్ను మిడత్తైయరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (స్వాభిమానత్తాలే) ఎన్ఱుతొడక్కి. అతావతు-అనాదికాలమ్ «నానే యెనక్కు నిర్వాహకన్” ఎన్ఱిరుక్కుమ్ తన్నుడైయ దురభిమానత్తాలే, «ఇవన్ నమక్కు శేషమ్, ఇవన్ కారియమ్ నమక్కుభరమ్” ఎన్ఱు తన్నై ఉజ్జీవిప్పిక్కైక్కుడలాన ఈశ్వరాభిమానత్తై యழிత్తుక్కొణ్డ ఇవనుక్కు, దుర్గతియై పర్యాలోకవజ్గీకరిత్తు తన్నుడైయవన్” ఎన్ఱభిమానిత్తిరుక్కుమవ న్నభిమానమొழிయ, వేఱు ఉజ్జీవనోపాయమిల్లైయెన్ఱు సకలశాస్త్రసారవిద గ్రేసరరాన నమ్బిళ్ళైతిరువడికళిలే పలకాలుమ్ సేవిత్తు తదేకపరతన్త్రరాయ్ సకలశాస్త్రతాత్పర్యజ్గళైయు మవరరుళిచ్చెయ్యక్కేట్టు తన్నిష్ఠరాయిరుక్కుమ్ నమ్ముడైయ ఆచార్యరాన పిళ్ళై తజ్గమాకప్పలకాలుమరుళిచ్చెయ్య క్కేట్టిరుక్కైయాయిరుక్కుమెన్నపడి. ఆకైయాల్, ఆచార్యాభిమానమే ఇవ్వాత్మావుక్కు ఉజ్జీవనోపాయమెన్ఱు కరుత్తు.

మూ॥ ౪౪౩॥ «స్వాభిమానమువలన సర్వేశ్వరుని యభిమానమును పోగొట్టుకొనినట్టి యీతనికి ఆచార్యాభిమానముతప్ప గతిలేదు” అని వడక్కుత్తిరువీధిపిళ్లగారు పలుమారు సాయింపఁగా వినియున్నాము.

అవతారిక: —ఇంతవరకును సాయించినదానినిబట్టి యొకపీఠిక నేర్పఱచి, యింతకుముందు గ్రంథముచేతను పైగ్రంథముచేతనున్ను యీవిషయమున నుండవలసిన నిష్ఠను స్థాపించుచున్నారు అందులో మొట్టమొదట యీయర్థము సత్సంప్రదాయసిద్ధమని యెల్లరును విశ్వసించుటకుగాను ఇది తమకు ఆప్తోపదేశమువలన లభించినదియని తెలుపుచున్నారు.

(స్వాభిమానముచే) ఇత్యాది. అనాదికాలముగ «నేనే నాకు నిర్వాహకుఁడను” అని తలంచియుండు తనయొక్క దురభిమానమువలన, «ఈతండు మనకు శేషభూతుండు ఈతని కార్యము మనచే నిర్వహింపవలసినది” అని తలంచి తనను ఉజ్జీవింపఁజేయ శక్తిగల సర్వేశ్వరుని యభిమానమునుపోగొట్టుకొనినట్టి తనయొక్క దుర్గతినే హేతువునుగాఁగొని యంగీకరించి, తనయుజ్జీవనమునకై కృషిచేయునట్టి పరమదయాళువగు ఆచార్యుండు «ఈతండు మనవాడు” అని యభిమానించియుండుట యనెడి యభిమానముతప్ప వేరొక్క యుజ్జీవనోపాయములేదని సకలశాస్త్రసారవేత్తలలో నగ్రేసరులగు నంబిళ్ళైగారి శ్రీపాదములయందు సేవచేసి వారికి పరతంత్రులయి సకలశాస్త్రతాత్పర్యార్థములను వారు ఉపన్యసింపగావిని వాటియందు నిష్ఠగల మాయాచార్యులగు వడక్కుత్తిరువీధి పిళ్ళైగారు యీయర్థమునే రక్షకముగాను పలుమారు ప్రసాదింపఁగా వినియున్నారమనుట. కావున ఆచార్యాభిమానమే యీయాత్మకుజ్జీవనోపాయమని యభిప్రాయము.

మూ॥ ౪౪౪॥ స్వస్వాతన్త్ర్యభయత్తాలే భక్తి నழுవిற்று.

మూ॥ ౪౪౫॥ భగవత్స్వాతన్త్ర్యభయత్తాలే ప్రపత్తి నழுవిற்று.

ఇప్పడి “ఆచార్యాభిమానమొழிయ గతియిల్లై” ఎన్బాన్, శాస్త్రసిద్ధఙ్గళాన భక్త్యాద్యుపాయ విశేషఙ్గళుణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్దే, ఇతొழிన్దవైయెల్లా మివనుక్కు ఉపాయమన్ఱిక్కే నిழுవిప్పోవదెవ్వాఱే యెన్నుమ్ ఆకాఙ్క్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్. ప్రథమత్తిలే భక్తి ఉపాయమన్ఱియే నழுవిప్పోవదెన్ఱరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వస్వాతన్త్ర్య) ఇత్యాదియాలే. అతావదు-భగవత్ప్రాప్తిసాధనతయా విహితైయాయ్ స్వయత్నసాధ్యయాన భక్తి భగవదేకపారతన్త్ర్యవిరోధియాన స్వస్వాతన్త్ర్యత్తై యుణ్డాక్కుమెన్నుమ్ భయత్తాలే ఇవనుక్కు ఉపాయమన్ఱియే నழுవినిన్ఱతెన్నై.

అనన్తరమ్, ప్రపత్తి ఉపాయమన్ఱియే నழுవిప్పోవదెన్ఱరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భగవత్స్వాతన్త్ర్య) ఇత్యాదియాలే. అతావదు-స్వపారతన్త్ర్యానురూపైయాయ్ మహావిశ్వాసరూపైయాన ప్రపత్తి, బన్ధమోక్షోభయ నిర్వాహకనాన భగవానుడైయ స్వాతన్త్ర్యత్తాలే మీళవుమ్ కర్మానుగుణమాక, వైత్తిరుక్కిఱవాఙ్గువిత్తు సంసరిప్పిక్కిల్ శెయ్వతెన్నెన్నుమ్ మహాభయత్తాలే ఇవనుక్కు ఉపాయమన్ఱియే నழுవినిన్ఱతెన్నై.

అనన్తరమ్, ఆచార్యవిషయత్తిల్ స్వకీయస్వీకార ముపాయమన్ఱిక్కే యొழிన్దమైయై

మూ॥ ౪౪౪॥ స్వస్వాతంత్ర్యభయమువలన భక్తి యుపాయము కాకున్నది.

మూ॥ ౪౪౫॥ భగవత్స్వాతంత్ర్యభయమువలన ప్రపత్తి యుపాయము కాకున్నది.

అవతారిక:—ఇట్లు యీతనికి ఆచార్యాభిమానముతప్ప వేఱొక్క గతిలేదని చెప్పవచ్చునా? శాస్త్రమునందు విధింపఁబడినట్టి భక్తి మొదలగు ఉపాయములనేకములు కలవేయంటివేని ఈ యాచార్యాభిమానము లేనట్లయినచో, అవి యన్నియును యీతని కుపాయముకాకపోవుటను క్రమముగ తెలుపుచున్నారు, అందులో ప్రథమమున భక్తి యుపాయము గాఁజాలదనువిషయమును “స్వస్వాతంత్ర్య” ఇత్యాదివాక్యముచే తెలుపుచున్నారు.

భగవత్ప్రాప్తికి సాధనముగాను విధింపఁబడినదై స్వయత్నసాధ్యమగుభక్తి భగవత్పారతంత్ర్యరూపమగుస్వరూపమునకు విరోధియగు స్వస్వాతంత్ర్యమును గలుగఁజేయునది యగుటంజేసి యది యీతని కుపాయముకాదగదు.

అవతారిక— అనంతరము ప్రపత్తి యుపాయము కాకపోవుటను తెలుపుచున్నారు.

(భగవత్స్వాతంత్ర్యము) ఇత్యాది. తనయొక్క పారతంత్ర్యమున కనుగుణమై మహావిశ్వాసరూపమగు ప్రపత్తియనునది బంధమోక్షంబులకు రెంటికిన్ని నిర్వాహకుండగు భగవంతుండు దాని విషయమై యుండున్నట్టి యభిప్రాయమునువదలుకొని కర్మానుగుణముగ మరల సంసారమునవుంచినచో యేమిచేయఁగలను అనెడి గొప్పభయమువలన, ఈతని కుపాయముకాదగదు.

అవతారిక—అనంతరము ఆచార్యుని విషయమున స్వకీయస్వీకారము ఉపాయముకాకపోవుటను తెలుపుచున్నారు.

మూ॥ ౪౪౬॥ ఆచార్యనైయుమ్ తాఙ్ పఱ్ఱుమ్ పఱ్ఱు అహఙ్కార గర్భమాకైయాలే, కాలన్ మోతిరమిడుమోపాతి.

మూ॥ ౪౪౭॥ ఆచార్యాభిమానమే ఉత్తారకమ్.

యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆచార్యనైయుమ్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. అతావతు - ఆచార్యనైయుమ్ ఉపాయమాకత్తాఙ్ స్వీకరిక్కుమ్ స్వీకారమ్ స్వఫలిత్వకర్తృత్వరూపమాయ్ స్వరూపనాశకమాయిరుక్కుమ్ అహఙ్కారత్తై ఉళ్ళే యుడైత్తాయిరుక్కైయాలే, స్వవినాశకరమాన కాలనైప్పొన్ గ్రహిత్తు అన్దప్పొన్నాలే అఙ్గులీయకధారణమ్ పణ్ణినాల్ అవద్యకరమామోపాతి అన్నుడైయ స్వరూపత్తుక్కు అవద్యకరమాయిరుక్కుమెన్నై. ఆకైయాల్ ఇతువుముపాయమన్ఱియేయెన్నతెన్ఱు కరుత్తు.

పారిశేష్యాత్ కీழ్ తామరుళిచ్చెయ్తతే ఉపాయమెన్ఱు తలైక్కట్టుకిఱార్, (ఆచార్యాభిమానమే ఉత్తారకమ్) ఎన్ఱు. అతావతు- మోక్షసాధనతయా శాస్త్రసిద్ధఙ్గళాన భక్త్యాదికళొన్ఱుముపాయమన్ఱియిలేసిన్ఱపిన్బు, నిరతిశయ కృపావానాయ్ నిర్హేతుకమాక త్తన్నై యఙ్గీకరిత్తరుళి నిరపాయమాక నోక్కిక్కొణ్డుపోరు మాచార్యన్ "ఇవనెన్ముడైయవన్" ఎన్ఱిరుక్కుమన్దయభిమానమే యివనై సంసారత్తినిన్ఱు ముత్తరిప్పిక్కుమెన్నై. అక. "స్వతన్త్రనైయుపాయమాకత్తాఙ్ పఱ్ఱినపోతిలే" ఎన్ఱు తొడఙ్గి ఉపపాదిత్తుక్కొణ్డువన్ద చరమోపాయస్వరూపత్తై ఉళ్ళపడి శోధిత్తు నిర్ణయిత్తరుళినారాయిఱ్ఱు.

మూ॥ ౪౪౬॥ ఆచార్యుని తాను ఆశ్రయించిన ఆశ్రయణము అహంకార గర్భితమగుటంజేసి యమునిప్రతిమయొక్క బంగారముతో వుంగరముచేసి ధరించునట్లు నిందాస్పదము.

మూ॥ ౪౪౭॥ ఆచార్యాభిమానమే యుద్ధారకము.

(ఆచార్యుని) ఇత్యాది. ఆచార్యునిన్ని ఉపాయముగాను తాను స్వీకరించినట్టి స్వీకారమనునది స్వఫలిత్వస్వరూపకర్తృత్వమై (తన ప్రయోజనమును తాను సాధించుకొనుటయై) స్వరూపనాశకమగు అహంకారమును లోపలకలిగి యున్నదగుటంజేసి, స్వవినాశకుండగు యముని యొక్క బంగారపు ప్రతిమను దానమియ్యంగా స్వీకరించి, ఆ బంగారముతో నుంగరము చేయించి పెట్టుకొనుట నిందనీయమగునట్లు, తన స్వరూపము నిందాస్పదమగును. కావున నిదయును ఉపాయముకాదని భావము.

అవతారిక:—ఇంక మిగిలినది యింతవఱకుంగు తాము సాధించినది యుపాయమని తెలుపుచున్నారు.

(ఆచార్యాభిమానమె యుద్ధారకము) ఇత్యాది. మోక్షసాధనములుగాను శాస్త్రసిద్ధములయినట్టి భక్తి మొదలగు వాటిలో నొక్కటియును ఉపాయము కాని పిమ్మట, నిరతిశయకృపావంతుండయి సహేతుకముగ తనను అంగీకరించి యెట్టి యపాయమున్ను రాకుండ తనను రక్షించుకొనుచు పోవునట్టి యాచార్యుండు "ఈతండు మనవాండు" అని తలంచియుండుట యనెడి యభిమానమె యీతనిని సంసారమునుండి యుద్ధరింపంజేయును.

కావున "స్వతంత్రుండయినవానిని తాను ఉపాయముగాంగొని యాశ్రయించినప్పుడు" అనువాక్యము మొదలుకొని ఉపపాదించుకొనివచ్చిన చరమోపాయ స్వరూపమును బాగుగ పరిశీలించి నిర్ణయించినవారయిరి.

మూ॥ ౨౨౬॥ కైప్పట్టపొరుళై క్కై విట్టు ప్పుతైత్తపొరుళై క్కణిశిక్కక్కడవనల్లన్.

అనన్తరమ్, ఇవ్వుపాయనిష్ఠనానవధికారిక్కు క్కర్తవ్యాకర్తవ్య విశేషఙ్గళై విస్తరేణ వరుళిచ్చెయ్కిఱార్. అతిల్ ప్రథమత్తిలే సులభమాన ఆచార్యవిషయత్తైవిట్టు దుర్లభమాన భగవద్విషయత్తై ఇచ్ఛిప్పానల్లనెన్నుమిడత్తై దృష్టాన్తముఖేన వరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కైప్పట్ట) ఇత్యాదియాలే. అతావతు - కైయిలే యిరుక్కిఱ ధనమ్బోలే అతిసులభనాయిరుక్కిఱ ఆచార్యనై శక్కైయని నైత్తు అనాదరత్తాలే కైవిట్టు, భూమియిలే పిఱర్ పుతైత్తువైత్త ధనమ్బోలే ఎట్టప్పడామైయాలే «అరుమ్పొరుళ్» ఎన్నుమ్పడి దుర్లభమాన భగవద్విషయత్తై రక్షకమాకప్పర్రవిచ్ఛిక్క క్కడవనల్లనెన్నై. «సులభంస్వగురుంత్యక్త్వా దుర్లభంయఉపాసతే। లబ్ధంత్యక్త్వాధనంమూఢో గుప్తమన్వేషతిక్షితౌ» ఎన్నుమ్, «పర్ఱురుమై» ఎన్నుతుడఙ్గి, «తఙ్కై ప్పొరుళ్ విట్టారేనుమ్ కాశినియిల్ తామ్పుతైత్తవప్పొరుళ్ తేడి త్తిరివారర్ఱు» ఎన్నుమ్ శొల్లక్కడవతిఱే.

ఇన్నుమ్ శిలదృష్టాన్తముఖత్తాలే సులభమానఆచార్యవిషయత్తైవిట్టు దుర్లభమానభగవ

మూ॥ ౨౨౭॥ చేఁజిక్కిన ద్రవ్యమును విడిచిపెట్టి, భూమిలో పాతిపెట్టిన దానికై ప్రయత్నింపకూడదు.

కదా» అను వాక్యము మొదలుకొని యుపపాదించుకొనివచ్చి చరమోపాయస్వరూపమును యథార్థరీతిని పరిశీలించి నిర్ణయించినవారయిరి.

అవతారిక—అటుపిమ్మట యీయుపాయమున నిష్ఠగలవానిచే ననుష్ఠింపవలసినవాటిని విపులముగాఁ దెలుపుచున్నారు,

అందు మొట్టమొదట సులభమగు ఆచార్యవిషయమును వదలి దుర్లభమగు భగవద్విషయమును కోరకూడదను విషయమును దృష్టాంతపూర్వకముగాఁ దెలుపుచున్నారు.

(చేఁజిక్కిన) ఇత్యాది, చేతిలోనున్నట్టి ధనమువలెనే అతిసులభుండగు ఆచార్యుని తక్కువగాఁ దలంచి అనాదరణచే విడిచిపెట్టి భూమిలో నెవ్వరో పాతిపెట్టియుండిన ధనమువలెనె పొందుట కశక్యమైనందున «అరుమ్పొరుళ్» (కష్టసాధ్యమైన విషయము) అని సాయించినట్లు దుర్లభమగు భగవద్విషయమును రక్షకముగాను, ఆశ్రయింపఁగోరకూడదు. «సులభంస్వగురుంత్యక్త్వా దుర్లభంయఉపాసతే। లబ్ధంత్యక్త్వాధనంమూఢో గుప్తమన్వేషతిక్షితౌ» (సులభుండగు గురువుని వదలి భగవంతుని యాశ్రయింపఁగోరువాఁడు చేతిలోనుండు ద్రవ్యమును వదలి భూమిలోనుండు ద్రవ్యమునకై వెదకువానివంటివాఁడు) అనియు, «పర్ఱురుమై» అని యారంభించి «తఙ్కైపొరుళ్ విట్టరేనుమ్ కాశినియిల్ పుత్తైత్త వప్పొరుళ్ తేడి త్తిరివానత్తు) తన యాచార్యునివదలి కండ్లకగుపడని సర్వేశ్వరుని యాశ్రయించుట యను నది చేతనున్న సొత్తును పారవైచి భూమియం దెవ్వరో పూడ్చిపెట్టిన ద్రవ్యమును వెదకుటవంటిది) అని జ్ఞానసారమునను చెప్పఁబడియున్నది కదా!

అవతారిక — ఇంకను సులభమగు ఆచార్యవిషయమునువదలి దుర్లభమగు భగవద్విషయమునకై యాశపడగూడదను విషయమును దృష్టాంతపూర్వకముగాఁ దెలుపుచున్నారు.

మూ॥ ౪౪౯॥ విడాయ్ పిఱన్దపోతు కరస్థమాన ఉదకత్తై యుపేక్షిత్తు, జీమూతజల త్తైయుమ్ సాగరసలిలత్తైయుమ్ సరిత్సలిలత్తైయుమ్ వాపీ కూప పయస్సు క్కళైయుమ్ వాఞ్ఛిక్కక్కడవన్ల్లన్.

ద్విషయత్తై యాశైప్పడువాన్ల్ల న్నెన్గిఱార్ మేల్, (విడాయ్ పిఱన్దపోతు) ఎన్ఱు తుడజ్గి. అతావతు- పిపాసై విఞ్జినపోతు శడక్కవప్పానమ్ పణ్ణలామ్పడి పాత్రగతమాన్స్ కొణ్డు తన్ కైయిలిరుక్కుమ్ జలత్తై సులభమ్మైయే హేతువాక అనాదరిత్తు, తన్నైయిలేయుకుత్తు ఆకాశస్థమాయ్ క్కొణ్డోట్టాతపడియాయుమ్, భూమిస్థమాయిరుక్క దూరస్థమాయుమ్., ఆసన్నమాయిరుక్కచ్చెయ్ తే పెరుకుమ్ కాలమొఴియ ఎల్లాక్కాలమిన్డి క్కయుమ్, ఎప్పోతుముణ్డానాలుమ్ అవ్వళవుమ్ శెన్ఱు ఉపజీవిక్కవేణ్డియుమ్, ఇరున్దవిడమ్ తన్నిలే యుణ్డాయుమ్ ఖనిత్రాదికళ్ కొణ్డు కల్లిప్పొఱవేణ్డియుమిరుక్కుమ్ జీమూతాదికళిన్ జలత్తై యాశైప్పడమవన్నై పోలే, రక్షకాపేక్షై పిఱన్దదశైయిల్ అప్పోతే తనక్కు ఉతవుమ్పడి కైపుకున్దిరుక్కుమ్ ఆచార్యవిషయత్తై సౌలభ్యమే పచ్చాక్ శాక ఉపేక్షిత్తు, పరమాకాశవర్తియాయ్ దుష్ప్రాపమాయిరుక్కుమ్ పరత్వత్తైయుమ్. భూమియిలేయాయుమ్ క్షీరాబ్ధియళవుమ్ శెల్లవల్లవర్ కళుక్కన్ఱి నామయుతవాత వ్యూహత్తైయుమ్, అసన్నమానవన్దుమ్ తాత్కాలికర్ క్కన్ఱియు పాశ్చాత్యర్ క్కుతవాత విభవత్తైయుమ్, నిత్యసన్నిధియుణ్డాయుమ్ సమ్భాషణాదికళ్ లివనోడు కైకలన్దిరాత అర్చావతారత్తైయుమ్, ఇరున్దవిడమ్ తన్నిలే యుణ్డాయిరున్దాకిలుమ్ యమనియమాదిక్రమేణ యత్ని

మూ॥ ౪౪౯ ॥ దప్పికగొనినప్పుడు చేతిలోనుండు ఉదకమును ఉపేక్షించి, మేఘములలోనుండునట్టి జలమును, సముద్రములోనుండు జలమును, నదిలోనుండు జలమును, వాపీకూప తటాకంబులలోనుండు జలమునున్ను ఆశింపకూడదు.

(దప్పికగొనినప్పుడు) ఇత్యాది. దప్పికగొనినప్పుడు వెంటనే త్రాగుటకు యోగ్యమై తన చేతిలోని పాత్రములోనున్నయుదకమును సులభప్రాప్యమైనదియని యనాదరణచేసి, భూమిమీద యునికి ఆకాశమునకుఁబోయి పొందశక్యముగానట్టి మేఘోదకమునున్ను, భూమియందున్నను దూరముగానుండు సముద్రోదకమునున్ను, దగ్గరయున్నను వర్షాకాలముతప్ప తక్కినకాలములయందగు లభింపని నద్యుదకమునున్ను యెల్లకాలముండునదైనను అంతదూరముపోయి కొనిరావలసినట్టి కూపోదకమును, ఉన్నచోటనే యున్నను గడ్డపలుగు మొదలగు యాయుధములఁగొనివచ్చి త్రవ్వి పొందవలసిన భూగతజలమునున్ను ఇవ్విధమున మేఘాదులలోనుండునటి జలమునకై యాశపడు వానివలెనే రక్షకుండెవ్వడా యనెడి యాశగలిగినప్పుడు వెంటనే యాశ్రయించుటకుఁ దగియుండునట్టి యాచార్యవిషయమును సులభమైనదను హేతువువలన వదలుకొని, పరమపదముననుండి దుష్ప్రాప్యమగు పరస్వరూపమును, భూమియందున్నను క్షీరాబ్ధివరకుఁబోగల్గు సామర్థ్యముగలవారికే తప్ప తక్కినవారికి యుపయోగము లేనట్టి వ్యూహమును, సమీపముననున్నను ఆకాలమున నున్నట్టి వారికే తప్ప తరువాతికాలముననుండిన వారికి ఉపయోగపడని విభవమునున్ను, యెప్పుడును సమీపముననేయున్నను, సంభాషణాదులమూలముగ నితనితోఁ గలిసిమెలసి యుండని యర్చావతారమును, తానున్నచోటనే యున్నను, యమనియమాది క్రమప్రకారము

మూ॥ ౪౫౦॥ పాట్టుక్కేట్కుమిడముమ్ కూప్పీడు కేట్కుమిడముమ్ కుతిత్తవిడముమ్ వళైత్తవిడముమ్ ఊట్టుమిడముమ్ ఎల్లామ్ వకుత్తవిడమే యెన్నిరుక్కక్కడవన్.

త్తు దర్శిక్కవేణ్డు మన్తర్యామిత్వత్తైయుమ్ మాశైప్పడక్కడవనల్లనెన్నై. "చతుర్గమ్యంగురుంత్యక్త్వా శాస్త్రగమ్యన్తుయః స్మరేత్ హస్తస్థముదకంత్యక్త్వా ఘనస్థం సోఽభివాఞ్ఛతి" ఎన్నుమ్, 'ఎట్టవిరున్దకురువై యిఱైయన్ఱెన్నువిట్టు" ఎన్నుతుడఙ్గి, "అమ్బుత్తైప్పార్త్తిరుప్పానన్ను" ఎన్నుమ్ శొల్లక్కడవతిఱే. ఇతు వ్యాహారకళుక్కుముపలక్షణమ్.

ఇప్పడి సులభమాన వాచార్యవిషయమ్ స్వరక్షణత్తుక్కణ్డాయిరుక్క ఇత్తైయుపేక్షిత్తు దుర్లభమాన పరత్వాదికళై వాఞ్ఛిక్కక్కడవనల్లనేయాకిలుమ్, ప్రాప్యత్వేన అవై ఇవనుక్కు వాఞ్ఛనీయఙ్గళన్ఱోవెన్న, అవై యెల్లామాచార్యనేయెన్ఱిరుక్కక్కడవనెన్గిఱార్, (పాట్టుక్కేట్కుమిడముమ్) ఎన్నుతుడఙ్గి. అతావతు- "ఏతత్సామగాయన్నాస్తే" ఎన్గిఱపడియే నిరన్తరానుభవపరరాన నిత్యముక్తర్ అనుభవత్తుక్కుపోక్కువీడాకప్పణ్ణుమ్ సామగానమ్ కేట్కుమ్ స్థలమాన పరమపదముమ్, అసురరాక్షసపీడితరాన బ్రహ్మాదిదేవర్కళార్తనాదమ్ కేట్కచ్చెవికొడుత్తుక్కొ

మూ॥ ౪౫౦॥ సామగానము వినంబడు ప్రదేశమును (పరమపదమును) దేవతల ప్రార్థనలనువినునట్టి ప్రదేశమును (పాలసముద్రమును) వచ్చి దుమికిన ప్రదేశమును (అవతారమును) వ్యాపించి యుండు ప్రదేశమును (అంతర్యామిత్వమును) ప్రత్యక్షముగా ననుభవింపఁజేయు ప్రదేశమును (అర్చావతారమును) కోరతగినవన్నియును ఈ యధికారికి ఆచార్యుఁడే.

కృషిచేసి దర్శింపవలసినదియగు అంతర్యామిత్వమునున్ను ఆశపడువాఁడు కాఁగూడదనుట. "చక్షుర్గమ్యం గురుం త్యక్త్వా శాస్త్రగమ్యంతుయః స్మరేత్ । హస్తస్థముదకంత్యక్త్వా ఘనస్థమ్సోభివాంఛతి" (కంటికిఁ గానవచ్చునట్టి యాచార్యునివదలి శాస్త్రగమ్యమగు భగవద్విషయముఁ గోరువాఁడు చేతిలోనుండు నీటిని వదలుకొని మేఘములలో నుండునీటికై యపేక్షించువానివంటివాఁడు) అనియు "ఎట్టవిరుందకురువై యిఱైయన్ఱెన్నువిట్టు" (జ్ఞానసార ౩౮) (సమీపమునునున్నట్టి గురువును వదలినవాఁడు) అని యారంభించి "అంబుదత్తైప్పార్త్తిరుప్పానన్ఱు" (ఉదకమునకయి మేఘముల కెదురుచూచువాని వంటివాఁడు) అనియును చెప్పియున్నది కదా ! ఇది వ్యాహారములకును ఉపలక్షణము.

అవతారిక—తనను రక్షించుటకై సులభుండగు ఆచార్యుఁడుండగా, వానిని ఉపేక్షించి, దుర్లభంబులగు పరత్వాదులను వాంచించుట కూడని దయినను, ప్రాపకములయినందున నవియును ఈతనిచే కోరవలసినవి కావాయని యడిగితివేని, అవియన్నియును ఆచార్యుండేయని తలంచుకొని యుండవలయునని తెలుపుచున్నారు.

(సామగానముచేయు స్థలమును) ఇత్యాది. "ఏతత్సామగాయన్నాస్తే" అన్నట్లు నిరంతర భగవదనుభవ పరులగు నిత్యులును ముక్తులును, ఆనంద భరితులై చేయునట్టి సామ గానము వినవచ్చునట్టి దేశమగు పరమపదమును, అసురులచేతను రాక్షసులచేతనున్ను బాధింపఁబడిన

ణ్డుకణ్ వళరుమ్ ప్పూవాస్థలముమ్, అవర్ కళార్తధ్వనికేట్టుత్తుయిత్తుక్కొణ్డెழுన్దిరున్దు, ‘‘నాగపర్య ఙ్కముత్సృజ్య హ్యాగతో మధురాంపురీమ్’’ ఎన్ఱుపడియే తిరుప్పాఱ్కడలిలే తిరువరవణైయిల్ నిన్ఱుమివ్వరుకేవర క్కుత్తిప్పాయ్ప్పోలే వన్దవతరిత్త అవతారస్థలముమ్, నిన్ఱైత్తు తలైక్కట్టుమ ళవుమ్ మలైయాళర్ వళైక్కుమాపోలే ఇట్టవడిపేరవిడాతే వళైత్తుక్కొణ్డిరుక్కుమ్ అర్చా వతారస్థలఙ్గళుమ్, ‘‘యే సామిన్దీవరశ్యామో హృదయేసుప్రతిష్ఠితః’’ ఎన్ఱుమ్, ‘‘ఒణ్ శఙ్గదైవాళాழி యానొరువనడియేనుళ్ళానే’’ శొల్లుకిఱపడియే హృదయ కమలత్తిలేయిరున్దు తానుకన్దార్క్కు త్తన్నழகై భుజిప్పిక్కుమ్ అన్తర్యామిత్వస్థలమాకిఱ ఇన్దప్రాప్యస్థలఙ్గళెల్లామ్, తనక్కుకన్త స్థలమాయ్ ప్రాప్యమాయిరుక్కుమాచార్యవిషయమే యెన్ఱధ్యవసిత్తుక్కొణ్డవస్సై.- (వై త్తవిడమావతు)- పిఱరఱియాతపడి తిరై వళైత్తుక్కొణ్డిరుక్కుమ్ అన్తర్యామిత్వమ్ (ఊట్టుమిడ మావతు) చక్షుర్విషయమాయిరున్ద తిణ్ణవడివழகైయుమ్ గుణఙ్గళైయుమ్ ఆశ్రితర్గళై భుజిప్పి క్కుమ్ అర్చావతారస్థలమెన్ఱు శొల్లవుమామ్. ‘‘యేనైవ గురుణాయస్య న్యాసవిద్యాప్రదీయతే। తస్య వైకుణ్ఠదుగ్ధాబ్ధి ద్వారకాస్సర్వ ఏవసః’’ ఎన్ఱుమ్, ‘‘విల్లార్ మణికొழிక్కుమ్’’ ఎన్ఱుతొడఙ్గి, ‘‘అరుళాలే వైత్తవర్’’ ఎన్ఱుమ్ శొల్లక్కడవతిறే.

పఁబడినట్టి బ్రహ్మాదిదేవతల యార్తధ్వనినివినుటకు చెవియిచ్చి యోగనిద్ర సలుపుచుండునట్టి క్షీరాబ్ధియు, వారియొక్క యార్తధ్వనిని విని మేల్కాంచి - ‘‘నాగపర్యంకముత్సృజ్య హ్యాగతో మధురాంపురీమ్’’ (శేషశయనమును వదిలి మధురాపట్టణముకు వచ్చియున్నాఁడు) అని సాయించి యున్నట్లు, క్షీరాబ్ధియందుండు శేషపర్యంకమునుండి యిచ్చటికి ఒక మనుష్యుఁడు దుమికినట్లు వచ్చి యవతరించినట్టి యవతారస్థలమును, ‘‘యే సామిందీవరశ్యామో హృదయేసుప్రతిష్ఠితః’’ (యెవ్వరి హృదయమునకలువపుష్పమువలెనే నల్లనివాఁడగు సర్వేశ్వరుండు స్థిరముగా నిల్చియున్నాఁడో) అ నియు ‘‘ఒణ్ శఙ్గత్తై వాళాழிయానొరువనడియేనుళ్ళానే’’ (తి, వా. ౮-౮-౧) (శంఖచక్రగదాదు లను ధరించినవాఁడు దాసుని హృదయములోనున్నాఁడు) అనియును సాయించి యున్నట్లు హృద యకమలమునందుండి తాను ప్రేమించినవారిచే తన సౌందర్యము ననుభవింపఁజేయునట్టి యంత ర్యామిస్థలమునునగు నీప్రాప్యస్థలంబుల నన్నింటిని తనకు ఇష్టమైన తావై ప్రాప్యమైనదియగు ఆ చార్యవిషయమే యని నిశ్చయించుకొని యుండునది.

మూసికొనియుంచు తావనఁగా—ఇతరులకుఁ దెలియకుండ తెర వేసికొని యుండునట్టి యంత ర్యామిత్వమనుట.

అనుభవింపఁజేయు స్థలమనఁగా—కంటికిఁ గానవచ్చునట్టిదియై తన శరీరకాంతిని న్ని గు ణంబులనున్ను ఆశ్రితులచే ననుభవింపఁజేయునట్టి యర్చావతారస్థలమనియును చెప్పవచ్చును,

‘‘యేనైవగురుణాయస్య న్యాసవిద్యాప్రదీయతే। తస్యవైకుంఠదుగ్ధాబ్ధి ద్వారకాస్సర్వఏ వసః’’ (యే యాచార్యునిచే నెవ్వనికధ్యాత్మవిద్య యుపదేశింపఁబడుచున్నదో శ్రీవైకుంఠక్షీరాబ్ధిద్వా రకాదులన్నియును ఆయాచార్యుండే) అనియు ‘‘విల్లార్ మణికొழிక్కుమ్’’ (జ్ఞానసారం) (కిర ణములు మిక్కుటముగాఁగల మణులు చేరియుండు తిరుమల మొదలగు దివ్యదేశములు) అని యారంభించి ‘‘అరుళాలే వైత్తవర్’’ (అవి యన్నియును దయాళువగు ఆచార్యుండు) అనియును సాయించియున్నారు కదా!

మూ॥ ౪౫౧॥ ఇవనుక్కు ప్రకూలర్ స్వతన్త్రరుమ్, దేవతాన్తరపరరుమ్; అనుకూలర్-ఆచార్యపరతన్త్రర్; ఉపేక్షణీయర్ ఈశ్వరపరతన్త్రర్.

అన్తిక్కే, (పాట్టుక్కేట్కుమిడమ్) ఇత్యాదిక్కు రక్షకమాక అవర్ నైయాన్తైప్పడవ నల్ల సెన్గిఅవళవన్తిక్కే అవైయెల్లామ్ తనక్కువిపక్షమే యెన్తిరుక్కక్కడవ సెన్గిం తెన్తు కీఝ్రోడేశేర యోశక్కువుమామ్.

ఏవమ్భూతనాన ఇవ్వధికారిక్కు స్వరూపనాశకత్వ స్వరూపవర్ధకత్వ తదుభయరహిత త్వజ్ఞళాల్ ప్రతికూలరాయుమ్ అనుకూలరాయుమ్ అనుభయరాయు మిరుక్కుమవర్కళై దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్, (ఇవనుక్కు ప్రతికూలర్) ఎన్తుతుడఙ్గి. అతావతు- ఇప్పడి ఆచార్యాభిమాననిష్ఠనాయ్ పరత్వాదిపఞ్చకత్తిలుముళ్ళ ప్రావణ్యమడైయ ఇవ్విషయత్తిలే ఒరుమడైప్పడుత్తి "తేవుమత్తఱియేన్" ఎన్తిరుక్కు మివ్వధికారిక్కు, అణుకిల్ ఆత్మనాశత్తై ప్పిఱప్పిక్కుమ్ ప్రతికూలర్, ఆత్మాపహారికళాన స్వతన్త్రరుమ్ పారతన్త్ర్యత్తుక్కిసైన్దవైత్తే భగవద్వ్యతిరిక్తదేవతైకళుక్కు పరతన్త్రరాయిరుక్కుమవర్కళుమ్; స్వసంసర్గత్తాలే స్వరూపత్తై వళర్క్కుమనుకూలర్, స్వరూపత్తై ఉళ్ళపడియుణర్న్దు తచ్చరమావధి నిష్ఠరాన సదాచార్యపరతన్త్రర్ ; ఇప్పడి స్వరూపనాశకరుమ్ స్వరూపవర్ధకరుమల్లామైయాలే వెఱుప్పుతలుక్కుమ్ విరుప్పత్తుక్కుమ్ విషయమల్లాత ఉపేక్షణీయర్, చరమపర్వమాన ఆచార్యపారతన్త్ర్యత్తిలూన్ఱామన్తియిలే ప్రథమపర్వమాన ఈశ్వర పారతన్త్ర్యత్తిలే యూన్తినిఱ్కు మవర్కళెన్తపడి.

మూ॥ ౪౫౧॥ ఈతనికి ప్రతికూలులు—స్వతంత్రులును, దేవతాంతరపరులును. అనుకూలులు—ఆచార్య పరతంత్రులు, ఉపేక్షణీయులు—ఈశ్వరపరతంత్రులు.

అథవా (సామగానము వినఁబడుదేశము) ఇత్యాది వాక్యమునకు "రక్షకములను గాను వాటికయి యాశపడకుండుటమాత్రమే కాకుండ, అవియన్నియును తనకు ఆచార్యుండే యని తలంచియుండువాఁడనియును అర్థము చెప్పఁకొన వచ్చును.

అవతారిక—ఇవ్విధమున నుండువాఁడగు ఈయధికారికి స్వరూపనాశకుల లగుటంజేసి ప్రతికూలులయినట్టివారును, స్వరూపవర్ధకులగుటంజేసి యనుకూలు లయినట్టివారును, యీ పై రెంటి నిన్ని చేయనివారగుటంజేసి యీ రెండువిధము లయినవారున్ను కానివారు వీరని చూపించుచున్నారు. (ఈతనికి ప్రతికూలులు) ఇత్యాది.

ఇట్లు ఆచార్యాభిమాననిష్ఠుండై పరత్వాదు లయిదింటివిషయమున నుండవలసిన ప్రీతికంతయు నాస్పదమైనట్టి యీవిషయమున తదేకదృష్టితో "తేవుమత్తఱియేన్" (వేఱొక్కగతి నెఱుంగను) అన్నట్లు ఉన్నట్టి యీయధికారికి దగ్గిరకుపోతే యాత్మ నాశనముఁ గలుగఁజేయునట్టి ప్రతికూలులు. ఆత్మాపహారకులగు స్వతంత్రులును, పారతంత్ర్యమున నొప్పుకొనియుండియు, దేవతాంతరములకు పరతంత్రులుగా నుండునట్టివారును, తమ సంబంధమువలన స్వరూపమును వృద్ధిపొందించునట్టి యనుకూలులు స్వరూపమును యథార్థముగ తెలిసికొని తచ్చరమావధినిష్ఠులగు ఆచార్యపరతంత్రులు, ఇవ్విధమున స్వరూపనాశకులును స్వరూపవర్ధకులును కాకపోవుటంజేసి, త్యాజ్యో

మూ॥ ౪౬౩॥ జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళ్ ఇరణ్డుమ్ అల్లాతార్క్కు ఉపాయాఙ్గమా యిరుక్కుమ్, ఇవనుక్కు ఉపేయాఙ్గమాయిరుక్కుమ్.

ప్రతికూలరై చ్చొల్లుకిఱ విడత్తిల్ స్వతన్త్రి దేవతాన్తరపరతన్త్రిరువరైయుమ్ శొన్నవిదు ప్రపత్తిప్రకరణత్తిల్ శొన్నతుర్ జుళ్ళ ప్రతికూలర్క్కుముపలక్షణమ్. ప్రథమపర్వనిష్ఠనుక్కు ప్రతికూలరానవర్కళ్ ఇవనుక్కు ప్రతికూలరల్లామైయిల్లైయిఱే. ఇత్తాల్, కీழ் భగవత్సన్నిధి కారిక్కు సహవాసతన్నివృత్తికళుక్కుఉప్పాక అనుకూలప్రతికూలదర్శనమ్ పణ్ణువిత్తాప్పోలే ఆచార్యాభిమాననిష్ఠనాన ఇవనుక్కుమ్ సహవాసనివృత్తివిషయమాన ప్రతికూలరైయుమ్ సహవాసవిషయమాన అనుకూలరైయుమ్ దర్శిప్పిత్తు, తదధికమాన ఉపేక్షణీయ విషయముమ్ ఇవనుక్కుణ్డెన్ను మిడమ్ దర్శిప్పిత్తారాయిற்று.

ఇవ్వధికారిక్కుణ్డాక వేణ్డుమ్ ప్రతిపత్త్యనుష్ఠానఙ్గళై ప్పలపడియాలు మరుళిచ్చెయ్తారకీழ் ; ఇన్దప్రసఙ్గత్తిలే అన్యోపాయనిష్ఠరుడైయ జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళుక్కుమ్, ఇవనుడైయ జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళుక్కుముణ్డాన వినియోగవిశేషత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళిరణ్డుమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు- తత్త్వజ్ఞానముమ్ తదనురూపమాన అనుష్ఠానముమ్, ఆచా

మూ॥ ౪౬౩॥ జ్ఞానానుష్ఠానంబులు రెండును తక్కినవారికి ఉపాయంగముగా నుండును. ఈతనికవి యుపేయాంగముగా నుండును.

పాదేయంబులకు విషయభూతులు కానట్టివారలగు ఉపేక్షణీయులు చరమపర్వమగు యాచార్యపారతంత్ర్యమునఁ బ్రీతిలేనివారయి ప్రథమపర్వమగు యీశ్వరపారతంత్ర్యమునఁ బ్రీతికలవారు.

ప్రతికూలులను పేర్కొనుసందర్భమున స్వతంత్రులనున్ను దేవతాంతరపరతంత్రులనున్ను పేర్కొనుట యనునది ప్రపత్తి ప్రకరణమునఁ బేర్కొనినట్టి తక్కిన ప్రతికూలులకున్ను ఉపలక్షణము. ప్రథమపర్వమున నిష్ఠగలవానికి ప్రతికూలులయినవారు ఈతనికిన్ని ప్రతికూలులు కాకుండ యుండరు కదా; కావున నింతకుముందు భగవత్సన్నిధియందు ప్రపత్తిచేసినవానిచేఁ జేయవలసిన సహవాసమునకున్ను తన్నివృత్తికిన్ని తగినట్లు అనుకూలులనున్ను ప్రతికూలులనున్ను చూపించినట్లు, ప్రకృతముననున్ను ఆచార్యాభిమానమున నిష్ఠగలవానిచే సహవాసము చేయకూడనివారగు ప్రతికూలులనున్ను అట్లు సహవాసము చేయఁదగినవారలగు అనుకూలులనున్ను చూపించి అటుపిమ్మట దానికిపైగా ఉపేక్షింపవలసిన విషయము వేఱొకటి కలదని దానినిన్ని చూపించినవారయిరి.

అవతారిక — ఈ యధికారి కుండవలసిన యధ్యవసాయమునున్ను అనుష్ఠానమునున్ను ఇంతకుముందు తెలిపిన వారయిరి. ఈసందర్భమున ఇతరోపాయంబుల నవలంబించినవారికిఁ గల జ్ఞానానుష్ఠానములయొక్కయును ఈయధికారికిఁగల జ్ఞానానుష్ఠానములయొక్కయును ఉపయోగములకుఁ గల తారతమ్యముఁ దెలుపుచున్నారు.

(జ్ఞానానుష్ఠానములు) ఇత్యాది. ఆచార్యాభిమాన నిష్ఠునికంటెనున్ను వేఱయిన యధికారులకుఁ గల తత్త్వజ్ఞానమును, అందుల కనుగుణమగు అనుష్ఠానమున్ను, వారవలంబించిన యుపాయము అధికారిని బట్టియుండునది గావున, ఉపేయము లభించువరకును ఉపాయాధికారము చెడి

మూ॥ ౪౫౩॥ ఇవనుక్కు నిషిద్ధానుష్ఠానమ్ తన్నైయుమ్ పిఱరైయుమ్ నశిప్పిక్కైయాలే త్యాజ్యమ్.

ర్యాభిమాననిష్ఠనాన ఇవనై యొழిన్ద అధికారికళుక్కు, ఉపాయమధికారి సాపేక్షమాకైయాలే ఉపేయప్రాప్తియళవుముపాయాధికారమ్ నడువామల్ నడక్కైక్కుఉపాయ్ కొణ్డు అవ్వழియాలే ఉపాయశేషమాయిరుక్కుమ్; ఆచార్యాభిమానమే ఉత్తారకమాకైయాల్ ఉపాయాధికారశేషమాక వేణ్డువతొన్ఱిల్లామైయాలే, ఇవ్వధికారిక్కుణ్డాన జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళిరణ్డుమ్ ఆచార్యన్ ముకమలర్త్తియాకిఱ ఉపేయత్తుక్కు శేషమాయిరుక్కుమెన్గై. (ఇవనుక్కు ఉపేయమాయిరుక్కుమ్) ఎన్ఱ పాఠమానపోతు, ఆచార్యనుక్కభిమతమాయ్ కొణ్డు ఇవైతానివనుక్కు ఉపేయమాయిరుక్కుమెన్ఱపడి.

ఇప్పడి జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళిరణ్డుమ్ ఆచార్యప్రీతిహేతువాక నినైత్తు క్కుఱిక్కొణ్డువర్తిక్కు మివ్వధికారిక్కు అవశ్యమ్ నివర్తనీయఙ్గళై అరుళిచ్చెయ్యవేణ్డి ప్రథమమ్ నిషిద్ధానుష్ఠానమ్ త్యాజ్యమెన్నుమతై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవనుక్కు నిషిద్ధానుష్ఠానమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు- ఏవమ్భూతనాన ఇవ్వధికారిక్కు ప్పరదారపరిగ్రహాది నిషిద్ధానుష్ఠానమ్, స్వవినాశత్తైయుమ్ స్వానుష్ఠానఙ్కణ్డపరరుడైయ వినాశత్తైయుమ్ పణ్ణుకైయాలే పరిత్యజిక్కప్పడుమతొన్ఱెన్గై.

మూ॥ ౪౫౩॥ తననున్ను ఇతరులనున్ను నశింపఁజేయునది యగుటంజేసి నిషిద్ధానుష్ఠానమీతనికి త్యాజ్యము.

పోకుండ యుండుట కనుకూలముగానుండి ఆవ్విధమున యుపాయాధికారముకు అంగభూతము లయియుండును. ఈయధికారికన్ననో, ఆచార్యాభిమానమే యుత్తారకమగుటంజేసి, ఇవి యుపాయాధికారము కంగములు కావుగాన, ఈతనికిఁగల జ్ఞానానుష్ఠానములు రెండును ఆచార్యుని సంతోషింపఁజేయుట యనెడి యుపేయమునకు అంగములయి యుండగలవు.

ఈ వాక్యమున "ఇవనుక్కు ఉపేయమాయిరుక్కుమ్ = ఈతనికు ఉపేయముగానుండును" అని పాఠమున్నట్లయిన, "ఈతని జ్ఞానానుష్ఠానంబులు రెండును ఆచార్యునికి ప్రీతిని గలుగఁజేయునవియై యివియే యుపేయముగా నుండగలవు" అని యర్థము చేసికొనునది,

అవతారిక—ఇట్లు జ్ఞానుష్ఠానములను రెంటినిన్ని ఆచార్యునికి ప్రీతిని గలుగఁజేయునట్టివాటినిగాఁ దలంచి జాగరూకతో ననుష్ఠించుకొనునట్టి యీయధికారిచే అవశ్యముగ పరిత్యజింపవలసిన వాటిఁ దెలుపఁదలంచి ప్రథమమున, నీతనిచే నిషిద్ధానుష్ఠానము త్యాజ్యమనువిషయమును తెలుపుచున్నారు,

(ఈతనికి నిషిద్ధానుష్ఠానము) ఇత్యాది. ఇవ్విధమున నుండునట్టి యీయధికారిచే పరదార పరిగ్రహాది నిషిద్ధానుష్ఠానము తనను నశింపఁజేయుటయే కాకుండ, తనను చూచి యవ్విధమున నడచుకొనునట్టి యితరులనున్ను నశింపఁజేయుటంజేసి దానిని యీతండు అవశ్యముగ పరిత్యజింపవలయుననుట.

అవతారిక—దీనివలన ఉభయులును నశించుట యెట్లంటిదని. తెలుపుచున్నారు,

మూ॥ ౪౬౪॥ తాన్ నశిక్కైయాతు మూన్ఱపచారత్తిలుమన్వయిక్కైయాలే; పిఱర్ నశిక్కైయాతు తన్నైయనాదరిత్తుమ్ తన్ననుష్ఠానత్తై యఙ్గీకరిత్తుమ్.

ఉభయవినాశముమిత్తాలే వరుకిఱపడి యెజ్జనేయెన్న; అరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (తాన్ నశిక్కైయాతు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు - ఆచార్యాభిమానత్తిలేయొతుఙ్గి భగవద్భాగవతాచార్య విషయఙ్గళ్ మూన్ఱుక్కుమభిమత విషయమాయిరుక్కైయాలే తాన్ నశిక్కైయాతు, అమ్మూవర్క్కుమితు అనిష్టమాకైయాలుమ్' (అపచారమావతు)- అనిష్టకరణమాకైయాలుమ్ అతిక్రూరమాన అపచారత్రయత్తిలు మన్వయిక్కైయాలే. పిఱర్ నశిక్కైయాతు, చరమపర్వపర్యన్తమాకవన్దు నిఱ్కిఱ భాగవతోత్తమనాన తన్నై నిషిద్ధానుష్ఠానమ్ పణ్ణినవనెన్ఱు అనాదరిత్తుమ్, తత్త్వవిత్తాన ఇవన్ ఇప్పడిశెయ్కైయాలే ఇతిల్ దోషమిల్లైయాకవేణుమ్, నమక్కుమిప్పడియే శెయ్యలామెన్ఱిన్ఱే? ఎన్ఱు ఇవనుడైయ అనుష్ఠానత్తై తాఙ్గళఙ్గీకరిత్తుమెన్నై. అనాదరిప్పార్ భాగవతవైభవమఱియాతవర్కళ్, అనుష్ఠానత్తై యఙ్గీకరిప్పార్ ప్రాప్తాప్రాప్త వివేకశూన్యరానవర్కళ్. అనుష్ఠానత్తై యఙ్గీకరిక్కుమవర్కళ్ నశిక్కుమార్కళ్, అనాదరిత్తవర్కళ్ నశిప్పానేన్? దోషముణ్డాకిలుమనాదరిక్కలాకాతో వెన్నిల్, రాజపుత్రనుక్కు దోషముణ్డానాల్ రాజా తాన్ శిక్షిత్తుక్కొళ్ళుమత్తనైయొఴియ అవనై యనాదరిత్తవర్కళ్ మేలే నిగ్రహం పణ్ణిక్కొణ్డు పోమాపోలే. స్వాభిమత

మూ॥ ౪౬౪॥ తాను నశించుటయనునది మూఁడు అపచారములతోనును సంబంధించియుండుటవలన.

మూ॥ ఇతరులు నశించుట యనునది తనను అనాదరణచేసియు, తన యనుష్ఠానము నవలంబించియును.

(తాను నశించుట) ఇత్యాది, ఆచార్యాభిమానమే యుత్తారకమని నిశ్చయించుకొని భగవంతునికిన్ని భాగవతులకున్ను ఆచార్యునికిన్ని యీముగ్గురికిన్ని మిక్కిలి యిష్టుండగు తాను నశించుట యెట్లనఁగా— నిషిద్ధానుష్ఠానము ఆముగ్గురికిన్ని అయిష్టమయినది. అపచారమనఁగా అయిష్టమయిన దానిఁజేయుటయే కదా; వారికయిష్టమయిన దాని నాచరించుటంజేసి వారి ముగ్గురియెడలను అపచారమొనర్చినవాఁడయినందున నశించిపోవును. ఇతరులు నశించుట యెట్లనఁగా, చరమపర్వమువరకును వచ్చియున్నట్టి భాగవతోత్తముండగు తనను నిషిద్ధానుష్ఠానముగలవాడని యనాదరణచేసియును, తత్త్వవేత్తయగు యీతండు యీకార్యమును చేసినాడు, ఇందువలన దోషమెద్దియును లేకపోవుటంజేసియే కదా! యీతండట్లుచేయఁగలిగెను. కావున మనమట్లు చేసినచో నేమియని తలంచి తన యనుష్ఠానము నవలంబించినందున ఇతరులు నశింతురు,

అవతారిక—ఈతనిని అనాదరణ చేయువారు భాగవతవైభవము తెలియనివారు. ఈతని యనుష్ఠానమునవలంబించువారు ప్రాప్తాప్రాప్తవివేకము లేనివారు. ఈతని యనుష్ఠానము నవలంబించువారు నశింతురు. ఈతని కనాదరణచేయువారేల నశింపఁగలరు? దోషమున్నట్లయిన అనాదరణ చేయఁగూడదా యంటివేని చెప్పెదను. రాజుయొక్క కుమారునివలన తప్పున్నట్లయిన రాజు వానిని తానే శిక్షించును. అయితే, అందుమూలముగ వానిని అనాదరణజేసినవారియెడల కోపించుకొని వారిని దండించు

మూ॥ ౪౫౫॥ విహితభోగమ్ నిషిద్ధభోగమ్పోలే లోకవిరుద్ధమున్నన్ఱు, నరకహేతువున్నన్ఱు; ఆయిరుక్కచ్చెయ్ తే, స్వరూపవిరుద్ధముమాయ్ వేదాన్తవిరుద్ధముమాయ్ శిష్టగర్హితముమాయ్ ప్రాప్య ప్రతిబన్ధకముమా యిరుక్కైయాలే త్యాజ్యమ్.

నాన ఇవనుక్కుదోషముణ్డానాలుమ్ సర్వేశ్వరన్దా నేతిరుత్తిక్కొళ్ళుమతొழிయ పిఱరనాదరిక్క ప్పొఱా మైయాలే. అనాదరిత్తవర్కళుక్కు వినాశమేఫలిక్కైయాల్ అనాదరిక్కలాకాతు, ‹‹అపిచేత్సుదురాచారో భజతే మామనన్యభాక్ । సాధురేవ సమన్తవ్య స్సమ్యగ్వ్యవసితో హిసః›› ఎన్ఱు ఉపాసకవిషయమాక వరుళిచ్చెయ్తపడి కణ్డాల్ ఎల్లైనిలత్తిల్ వన్దునిన్ఱ ఇవ్వధికారివిషయత్తిలవనిరుక్కుమ్పడి శొల్లవేణ్డావిఱే. అక్కైయాల్, ఇప్పడి తానుమ్ పిఱరుమ్ నశిక్కుమ్పడియిరుక్కైయాలే ఇవనుక్కు నిషిద్ధానుష్ఠానమ్ పరిత్యాజ్యమెన్ఱతాయిత్తు.

ఇప్పడి పరదారాదిభోగమ్ స్వపరవినాశహేతువాకైక్కాడి శాస్త్రనిషిద్ధమాకైయిఱే, ఇజ్జనన్నిక్కే శాస్త్రవిహితవిషయమాన స్వదారభోగత్తుక్కుక్కూడ అయిల్లైయేయెన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (విహితభోగమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు– విశిష్టవేషవిషయి యాన

మూ॥ ౪౫౫॥ శాస్త్రమునందు విధింపఁబడినట్టి భోగము నిషిద్ధ భోగమువలెనే లోకవిరుద్ధము కాదు నరకహేతువున్ను కాదు. అయినప్పటికిన్ని స్వరూప విరుద్ధమై వేదాంత విరుద్ధమై శిష్టగర్హితమై, ప్రాప్యప్రతి బంధకమునునయియుండుటంజేసి, త్యాజ్యము.

చందమున,తన కిష్టుండయినట్టి యాతనియందు తప్పున్నను, సర్వేశ్వరుండు తాను స్వయముగ దిద్దుపాటుచేయు నేతప్ప,। ఇతరులు చేయునట్టి యనాదరణమును సహింపఁజాలనందున అట్లుఅనాదరణ చేసినవారికి వినాశమే కలుగునుగాన, అనాదరణ చేయరాదను. కావుననే ‹‹ అపిచేత్సు దురాచారో భజతేమామనన్యభాక్ । సాధురేవసమన్తవ్యః సమ్యగ్వ్యవసితోహిసః ›› అనఁగా (ఎక్కువ దురాచారవంతుఁడైనను నన్ను విడువక యుపాసించునట్టివాఁడు మంచివాఁడే వాఁడు మంచినడవడిక కలవాఁడు కదా) అని ఇట్లు ఉపాసకునిగురించి చెప్పినదానిని మించితే కట్టకడదిని (చరమపర్వమున) యున్నట్టి యీయధికారివిషయమై యతని మనస్సునుగురించి వేఱుచెప్ప నక్కఱలేదు. కదా! కావున నిటులు తానున్ను ఇతరులున్ను నశించునట్లుండుటంజేసి యీతనికి నిషిద్ధానుష్ఠాన మెంతమాత్రము కూడదు.

అవతారిక—ఇట్లు పరదారాదిభోగము తననున్ను ఇతరులనున్ను నశింపఁజేయునట్టిది యగుటకుం గారణ మది శాస్త్రనిషిద్ధ మగుటకదా! అట్లుకాకుండ, శాస్త్రమున విధింపబడినట్టిదైన స్వభార్యాభోగమునందు తప్పులేదు కదా యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(విహితభోగము) ఇత్యాది. దేహవిశిష్టస్వరూపమునుగురించి నదియగు శాస్త్రముచే విధింపఁబడినట్టి స్వభార్యాభోగము శాస్త్రనిషిద్ధమగు పరదారాపరిగ్రహమువలెనే లోకవిరుద్ధమైనదియును కాదు. (కాలిన) రాగివిగ్రహమును ఆలింగనము జేసికొనునటువంటి ఘోరమయినదుఃఖానుభవముఁ గలుగఁజేయునట్టి నరకములోఁబడుటకు హేతువున్ను కాదు. ఇవ్విధమున ప్రత్యక్షమగు లోకవిరో

మూ॥ ౪౫౬॥ భోగ్యతాబుద్ధి కులైన్దు ధర్మబుద్ధ్యా ప్రవర్తిత్తాలుమ్ స్వరూపమ్ కులైయుమ్.

శాస్త్రత్తిలే విధిక్కప్పట్ట స్వదారత్తిల్ భోగమ్, తాదృశశాస్త్రనిషిద్ధమాన పరదారభోగమ్పోలే లోకవిరుద్ధముమన్ఱు, శెమ్బునాలియన్ఱ పావైయై త్తళువుకై ముతలాన ఘోరదుఃఖానుభవమ్ తిణ్ణుమ్ నరకహేతువుమన్ఱు. ఇప్పడి ప్రత్యక్షపరోక్షసిద్ధజ్గళాన లోకవిరుద్ధత్వ నరకహేతుత్వజ్గళిరణ్డుమఱ్ఱిరుక్కచ్చెయ్ తే, అనన్యభోగత్వరూపమాన స్వరూపత్తుక్కు విరుద్ధముమాయ్. “శాన్తోదాన్త ఉపరతస్తితిక్షుస్సమాహితోభూత్వాఽఽత్మన్యేవాత్మానం పశ్యేత్” ఇత్యాదికళాలుమ్ తిరుమన్త్రాదికళాలుమ్, ఉపాసకనోడు ప్రపన్ననోడువాశియఱ ఇరువర్కుమ్ విషయభోగమాకాతెన్ఱు మిడత్తై ప్రతిపాదిక్కిఱ వేదాన్తత్తుక్కు విరుద్ధముమాయ్, దోషదర్శనత్తాలుమ్ అప్రాప్తదర్శనత్తాలుమ్ విషయభోగత్తై అరువరుత్తిరుక్కుమాచార్యప్రధానరాన శిష్టర్కళాలే హేయమెన్ఱు నిన్దిక్కప్పట్టిరుప్పతుమాయ్, అప్రాప్తవిషయవిరక్తిప్రీతనాన ఆచార్యనుక్కనభిమతమాకైయాల్ ఆచార్యముఖకమలవికాసానుభవరూపప్రాప్యత్తుక్కు ప్రతిబన్ధకముమాయ్, ఇప్పడి అనేకానర్థావహమాయిరుక్కైయాలే ఇవ్వధికారిక్కు ప్పరిత్యాజ్యమెన్నపడి.

భోగ్యతాబుద్ధియొవిట్టు ధర్మబుద్ధ్యా ప్రవర్తిక్కు మళవిల్ ఇవైయొన్ఱుమిల్లైయేయెన్న, అరుళిచ్చెయ్ కిఱార్ మేల్, (భోగ్యతాబుద్ధికులైన్దు) ఎన్ఱుతుడజ్గి. అతావతు- విహితవిషయప్రవృత్తియిల్ కాముకతయా వరుమ్ భోగ్యతాబుద్ధియై విట్టు ఉపాసకరాన మహర్షికళ్ కుడక్కమానశి

మూ॥ ౪౫౬॥ భోగ్యమనెడి తలంపును వదలి ధర్మమనెడి తలంపుతో ప్రవర్తించినను స్వరూపము చెడిపోవును.

థమును పరోక్షమగు నరకహేతువున్ను ఈరెండును లేనిదేయైనను, అనన్యభోగత్వరూపమగు స్వరూపముతో విరోధించునట్టిదియై “శాంతోదాన్త ఉపరతస్తితిక్షుస్సమాహితోభూత్వాత్మన్యేవాత్మానం పశ్యేత్” (బాహ్యేంద్రియ నిగ్రహముగలవాఁడును, ఆంతరింద్రియ నిగ్రహముకలవాఁడును, ఉపరతుండును, సహనశీలుండును, సమాధిగలవాఁడునయి పరమాత్మను తనయందే యనుభవించునది) ఇత్యాద్యుపనిషద్వాక్యములచేతనున్ను, తిరుమంత్రాదులచేతనున్న ఉపాసకులకును ప్రపన్నులకును వీరియుభయులకున్ను విషయానుభవముకూడదని ప్రతిపాదించునట్టి వేదాంతమునకు విరుద్ధమైనందువల్లనున్ను దోషదర్శనమువల్లనున్న స్వరూపమునకు తగినట్టిదికానందుననున్ను విషయభోగమును పొత్తుగ విడనాడియుండు ఆచార్యాభిమాననిష్ఠులగు శిష్టులచేత హేయమని నిందింపఁబడినదై స్వరూపోచితములుగానట్టి విషయములయెడల వైరాగ్యమును ప్రేమించునట్టి యాచార్యునికి అయిష్టమైనందున; ఆచార్య ముఖకమలవికాసానుభవరూపమగు ప్రాప్యమునకు ప్రతిబంధకమై యివ్విధమున ననేకానర్థంబులకుఁ గారణమగుటంజేసి యీయధికారిచే త్యజింపవలసినది.

అవతారిక—భోగ్యతాబుద్ధినివిడిచి ధర్మబుద్ధితోఁ ప్రవర్తించునప్పుడు ఇవి యన్నియును లేవే యంటివేని తెలుపుచున్నారు,

(భోగ్యమనెడితలంపును) ఇత్యాది. శాస్త్రవిహితమగు విషయమునఁ బ్రవర్తించునప్పుడు కాముకులకుఁగల భోగ్యతాబుద్ధినివిడిచి ఉపాసకులగు మహర్షులు మొదలగు శిష్టులు పితృఋణ

మూ॥ ౪౧౨॥ "క్షేత్రాణిమిత్రాణి" ఎన్గిఱ శ్లోకత్తిలవస్థై పిఱక్కవేణుమ్ స్వరూపమ్ కులైయామైక్కు.

ప్పర్ పైతృకఋణ మోచక ప్రజోత్పాదనార్థమాకవుమ్ స్నానశివస త్తిలఙ్గీకరియావిడిల్ భ్రూణహత్యాది దోషముణ్డెన్న మత్తైప్పఱ్ఱియుమ్ ధర్మబుద్ధ్యా ప్రవర్తిక్కుమాపోలే ఇవనుమప్పడి ధర్మబుద్ధ్యా ప్రవర్తిత్తాలుమ్, సిద్ధధర్మనిష్ఠనాన ఇవనుక్కు అన్యధర్మాన్వయమ్ విరోధియాకైయాలే అనన్యోపాయరూపమాన స్వరూపమ్ కులైయుమెన్గై. ఇత్తాల్, భోగ్యతాబుద్ధ్యా ప్రవర్తిక్కిల్ అనన్యభోగత్వరూపమాన స్వరూపమ్ కులైయుమోపాతి ధర్మబుద్ధ్యా ప్రవర్తిక్కిల్ అనన్యోపాయత్వరూపమాన స్వరూపమ్ కులైయుమ్, అనపిన్బు ఒరుపడియాలుమివ్వధికారిక్కు విహితవిషయ ప్రవృత్తి యాకాతెన్నతాయిఱ్ఱు. ఆకైయాల్ ఏతేను మొరుపడి అన్వయిత్తాలుమ్ స్వరూపహానితప్పాతు, ఆకపిన్బు పరిత్యజిక్కవేణుమెన్నుమిడమ్ నిశ్చితమిత్రే.

ఇప్పడి స్వరూపహాని వరుమెన్నుమ్ భయత్తాలే విడుకైయవళవు పోరాతు, ప్రాప్తవిషయ ప్రవణచిత్తైయాలే ప్రాకృతసకల భోగ్యవస్తుక్కళుమ్ ప్రతికూలమాయ్ త్తోఱ్ఱుమవస్థై పిఱక్కవుమ్ వేణుమ్ స్వరూపమ్ కులైయామైక్కెన్గిఱార్ మేల్, (క్షేత్రాణి) ఎన్తుతుడఙ్గి. అతావతు- "క్షేత్రాణిమిత్రాణి ధనాని నాథ పుత్రాశ్చదారాః పశవోగృహాణి। త్వత్పాదపద్మప్రవణాత్మవృత్తేః భవన్తిసర్వే ప్రతికూలరూపాః" ఎన్తు పేరరుళాళరాన పెరుమాళైక్కు

మూ॥ ౪౧౨॥ స్వరూపము చెడిపోకుండ యుండి యుండవలయునన్న, "క్షేత్రాణి మిత్రాణి" అను శ్లోకమునఁజెప్పియున్నట్టి యవస్థ కలుగవలయును.

మును తీర్చునట్టి సంతానమునకుగానుఁ ఋతుస్నానము చేసికొనినరోజున భార్యతో సంగమింపని యెడల భ్రూణహత్యాది దోషము కలుగునని శాస్త్రమునఁబట్టియుఁ ధర్మమనెడి బుద్ధితో ప్రవర్తించునట్లు, ఈతండును అట్లు ధర్మబుద్ధితో ప్రవర్తించినను, సిద్ధధర్మనిష్ఠుండగు (సర్వము సర్వేశ్వరుండనుకొనిన) ఈతనికి వేఱొక్కధర్మముతోఁ గలసంబంధము విరుద్ధమయినదగుటంజేసి, అనన్యోపాయరూపమగు స్వరూపము చెడిపోవును. కావున భోగ్యతాబుద్ధితోఁ ప్రవర్తించినప్పుడు అనన్యభోగరూపమగు స్వరూపము నశించునట్లు, ధర్మబుద్ధితో ప్రవర్తించునప్పుడును అనన్యోపాయత్వరూపమగు స్వరూపము చెడిపోవును, కావున నెవ్విధమునను ఈ యధికారికి శాస్త్రనియమితమగు విషయమునను (స్వభార్యాభోగమునను) ప్రవర్తింపఁగూడదని యేర్పడుచున్నది. కావున నేతలంపుతో సంబంధించినను స్వరూపహాని తప్పనిసరి. కావున పరిత్యజింపవలయునన్నమాట నిశ్చితము కదా!

అవతారిక—ఇట్లు స్వరూపమునకు హాని కలుగునవెడి భయముతో విడిచిపెట్టుట మాత్రమే చాలదు. స్వరూపోచితమగు విషయమునఁగల ప్రీతివలన ప్రాకృతములగు సమస్త పదార్థములును ప్రతికూలములుగాఁ దోచునట్టి యవస్థ కలుగవలయును. అది కలిగిననే స్వరూపము చెడిపోకుండ యుండగలదని తెలుపుచున్నారు.

(క్షేత్రాణి) ఇత్యాది, "క్షేత్రాణిమిత్రాణి ధనానినాథ పుత్రాశ్చదారాః పశవోగృహాణి। త్వత్పాదపద్మప్రవణాత్మవృత్తేః। భవన్తిసర్వే ప్రతికూలరూపాః" అని ఇట్లు శ్రీవరదరాజ పెరుమాళ్లతో చతుర్ముఖ బ్రహ్మ విజ్ఞాపనము చేసిన శ్లోకమునందుఁ జెప్పినక్షేత్రమిత్రధనాదులగుసమ

మూ॥ ౭౫౭॥ ప్రాప్యభూమియిల్ ప్రావణ్యముమ్, త్యాజ్యభూమియిల్ జిహాసైయుమ్, అనుభవాలాభత్తిలాత్మధారణాయోగ్యతైయుమ్, ఉపాయచతుష్టయత్తుక్కుమ్ వేణుమ్.

ఇత్తు బ్రహ్మవిజ్ఞాపత్తశ్లోకత్తిల్ శొల్లికిఱ క్షేత్రమిత్రధనాదికళాన సమస్తవస్తుక్కళుమగ్ని కల్పమాయ్ తోన్ఱుమ్పడియానవవస్థైపిఱక్క వేణుమ్ స్వరూపప్రచ్యుతిపిఱవామైక్కైస్, ఇన్ద శ్లోకార్థత్తై, ‟నల్లపుతల్వర్” ఇత్యాదియాలే అరుళాళప్పెరుమాళెమ్బెరుమానార్ అరుళిచ్చెయ్తారిఱే.

ఇనిమేల్, ప్రాప్యభూమియిల్ ప్రావణ్యాదిత్రయము మివనుక్కవశ్యాపేక్షితమెన్నుమత్తై యఱివిక్కైక్కాక. అవన్ శ్రీయుడైయ ఉపాయచతుష్టయ సాధారణ్యత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రాప్యభూమియిల్) ఎన్ఱుతుడక్కి. (ప్రాప్యభూమియావతు)- తనక్కు వకుత్తశేషియాన విషయమెழున్దరుళియిరుక్కుం దేశమ్, (తత్ప్రావణ్యమావతు - అద్దేశత్తై క్కిట్టిరుల్లాల్ తరియాత అతిమాత్రమాన ఆశై. (త్యాజ్యభూమియావతు)- అవ్విషయత్తై యకన్ఱిరుక్కైక్కు డలాన దేశమ్. (తజ్జిహాసైయావతు)-ఇత్తైవిట్టే నిఱ్క వేణుమెన్ను మిచ్ఛై. (అనుభవాలాభత్తిలాత్మధారణాయోగ్యతైయావతు) వకుత్తశేషియాన విషయత్తినుడైయ విగ్రహాద్యనుభవమ్ పెఱాతపోతు, దేహధారణమాన భోజనమిల్లావిడిల్ దేహమ్ ధరియాతాప్పోలే తాన్ ధరిత్తిరుక్కైక్కు యోగ్యతైయిన్ఱిక్కేయిరుక్కై (ఉపాయచతుష్టయత్తుక్కుమ్ వేణుమ్) ఎన్నతు- ఇప్పడియిరుక్కై యుపాయచతుష్టయాధి

మూ॥ ౭౫౭॥ ప్రాప్యభూమి విషయమునఁ బ్రీతియు, త్యాజ్యభూమి విషయమున వైరాగ్యమును, భగవదనుభవము కలుగనప్పుడు ప్రాణములను ధరించియుండజాలక పోవుటయును ఇవి నాల్గుఉపాయములకును కావలసి యుండును.

స్తపదార్థములును అగ్నితో సమానములుగాను తోచునట్టియవస్థ, యాత్మస్వరూపము చెడిపోకుండుటకుగాను కలుగవలయును. యీశ్లోకముయొక్క యర్థమునే ‟నల్లపుతల్వర్” ఇత్యాది పాశురమున అరుళాళప్పెరుమాళ్ యెంబెరుమానారువారు సాయించియున్నారు కదా,

అవతారిక —ఇఁకమీఁదు ప్రాప్యభూమివిషయమున ప్రావణ్యాదులు మూఁడును ఈ యధికారికి అవశ్యముగ ఉండియుండవలయునని తెలుపుటకై యివి నాల్గు ఉపాయములకును కావలసినవి యని తెలుపుచున్నారు.

(ప్రాప్యభూమి) ఇత్యాది. ప్రాప్యభూమియనఁగా తనకు మిక్కిలి యిష్టుండగు సర్వేశ్వరుండు వేంచేసియున్నట్టి దివ్యదేశము.

(దానియెడల) ప్రీతియనఁగా ఆదేశమునువిడిచి యుండినచో, ప్రాణములను ధరింపజాలక యుండునట్టి యాశ.

(త్యాజ్యభూమి) యనఁగా ఆవిషయమును విడనాడియుండుట కుపయుక్తమైనట్టి ప్రదేశము దానియెడల వైరాగ్యమనఁగా—దానిని విడిచిపెట్టి యుండవలయుననెడి కోరిక.

భగవదనుభవము కలుగనప్పుడు ప్రాణములను ధరించియుండజాలక పోవుట యనఁగా— ప్రాప్తశేషియగు సర్వేశ్వరుని దివ్యమంగళవిగ్రహాదులసేవ లభింపనప్పుడు, దేహధారణమునకుఁ గావలసిన భోజనము దొరకనట్లయిన, దేహము ధరింపజాలని చందంబున తాను ప్రాణములను ధరించి యుండజాలనివాఁడుగా నుండుట.

కారికళుక్కుమ్ శేషత్వాధికారానుగుణమాక వేణుమెన్ఱపడి. (ఉపాయచతుష్టయమావతు) “స్వాస్వాతన్త్ర్యభయత్తాలే” ఎన్ఱుతుడఙ్గి. కీழ் చొల్లియవైత భక్తిప్రపత్తికళుమ్, ఆచార్యవిషయత్తిల్ స్వగతపరగత స్వీకారఙ్గళుమ్. భగవద్విషయత్తిల్ స్వగతపరగత స్వీకారఙ్గళుమ్ ఆచార్యవిషయత్తిల్ స్వగతపరగత స్వీకారఙ్గళుమాక వుమాయ్। ఇతిలుమ్ మున్బుటయోజనైక్కు ఔచిత్యముణ్డు. కీழ் నాలు ఉపాయత్తైయుమ్ ఇవర్ తామే యరుళిచ్చెయ్తతుక్కు చ్చేరుమైయాలే. ఇతిల్ ప్రపత్తినిష్ఠరిరునర్కళుమ్, “మాకవైకున్దమ్ కాణ్బతఱ్కు ఎన్ మనమేక మెణ్ణుమ్” ఎన్గిఱ ప్రాప్యభూమియాన పరమపదత్తిల్ ప్రావణ్యముమ్, “వరంహుతవహజ్వాలా పఞ్జరాన్తర్వ్యవస్థితిః । నశౌరిచిన్తావిముఖజనసంవాసవైశసమ్” “కొడువులకమ్ కాట్టేల్” ఎన్నుమ్బడి ప్రాప్యవస్తువైయిழన్దు ప్రాకృతమధ్యేయిరుక్కక్కడవాన సంసారమాకిఱ త్యాజ్యభూమియిల్ జిహాసైయుమ్, “ఉన్నైవిట్టొన్ఱుమ్ ఆత్తరిక్కిఱ్కిన్ఱిలేన్” ఎన్గిఱపడియే భగవదనుభవాలాభత్తిలాత్మధారణాయోగ్యతైయుమవశ్యముణ్డాకవేణుమ్. ఆచార్యవిషయత్తిల్ స్వగతపరగత స్వీకారనిష్ఠరాన ఇరువర్కళుమ్ “ఎల్లామ్ వకుత్తవిడమే” ఎన్ఱిరుక్కైయాలే ఆచార్యనెழున్దరుళియిరున్ద దేశమ్ ప్రాప్యభూమియాయ్, అవనైప్పిరిన్దిరుక్కుమిడమ్ త్యాజ్యభూమియాయ్, అవనుడైయ విగ్రహాదికళే అనుభవ విషయముమా

(నాలుగు ఉపాయములకును ఉండవలయును) అనఁగా ఇవియున్నియును నాలుగు ఉపాయముల నవలంబించియుండు వారికిన్ని వారి వారి యధికారము కనుగుణముగ గావలసినవైయుండు ననుట.

నాల్గుఉపాయములనఁగా—(స్వస్వాతంత్ర్యభయమువలన) అనువాక్యము మొదలుకొని ఇంతకుముందు చెప్పఁబడినట్టి భక్తిప్రపత్తులును ఆచార్యుని విషయమున స్వగతపరగత స్వీకారములును. భగవద్విషయమున స్వగతపరగత స్వీకారములు ఆచార్యవిషయమున స్వగతపరగతస్వీకారములునని చెప్పవచ్చును. దీనికంటెను మొదట చెప్పినవిధమున నన్వయించుకొనుటయే యుచితము. ఏలననఁగా నింతకుముందు వీరు సాయించిన నాల్గు ఉపాయంబులతోను చేరియుండును.

వీరిలో భక్తిప్రపత్తినిష్ఠుల కుభయులకును “మాకవైకున్దమ్ కాణ్బతఱ్కెన్ మనమేక మెణ్ణు మ్” (తి. వా. ౯-౨-౪) (గొప్పదియు “ఖ” అనఁబడునట్టిదియునగు శ్రీ వైకుంఠమును సేవింపవలయునని నామనస్సున కోరికగలదు) అని సాయించినట్లు ప్రాప్యభూమియగు పరమపదవిషయమున ప్రీతియు, “వరంహుతవహజ్వాలా పంజరాంతర్వ్యవస్థితిః । నశౌరిచిన్తావిముఖజనసంవాసవైశసం” (భగవద్విముఖులయిన వారితోఁ గలిసిమెలసియుండుటకంటెనున్న అగ్నిజ్వాలామధ్యను వసించుట మంచిది) అనియును “కొడువులకంకాట్టేల్” (తి. వా. ౪-౭-౪) (క్రూరమయిన లోకమును చూపింపవలదు) అనియు చెప్పియున్నట్లు ప్రాప్యవస్తువగు సర్వేశ్వరుని వదలి ప్రకృతి సంబంధులగువారితోఁ జేరియుండుటకుఁ దగినట్టి సంసారమనెడి త్యాజ్యభూమివిషయమున వైరాగ్యమును “ఉన్నైవిట్టొన్ఱుమాత్తరిక్కిఱ్కిన్ఱిలేన్ (తి. వా. ౫-౪-౧) (క్షణకాలమైనను నిన్ను విడిచి ధరించియుండజాలను) అనియును సాయించియున్నట్లు భగవదనుభవము లభింపనప్పుడు ప్రాణము ననుధరించి యుండజాలకుండుటయు అవశ్యముగ నుండవలయును.

ఆచార్యునివిషయమున స్వగతపరగత స్వీకారనిష్ఠులగు ఉభయులును అన్నియు తాము ప్రేమించియున్నట్టి యాచార్యుండె యని తలంచియుండుటంజేసి యాచార్యుండు వేంచేసియున్నట్టి ప్రదేశము ప్రాప్యభూమియై వానిని విడనాడియుండునట్టిదేశము త్యాజ్యభూమియై వానియొక్క

మూ॥ రగీ॥ ‘‘పఴుతాకాతొన్ఱుత్తన్నై’’ ఎన్గిఱపాట్టై పూర్వోపాయత్తుక్కు ప్రమాణమాక వనుసన్ధిప్పతు.

కైయాలే, ప్రాప్యభూమియిల్ ప్రావణ్యాదికళ్ మూన్ఱుమివనుక్కనుగుణమాక అవశ్యముణ్డాక వేణుమెన్ఱుఅధికారానుగుణ్యమ్ విభజిత్తు చొల్లక్కడవతు—అన్ఱిక్కే ‘‘మతురకవి శొన్నశొల్ నమ్బువార్ పతి వైకున్దమ్’’ ఎన్ఱు తామరుళిచ్చెయ్త ప్రబన్ధత్తై యభ్యసిక్కుమవర్కళుక్కు వాసస్థానమ్ తదీయవైభవమే నడక్కుమ్ శ్రీవైకుణ్ఠమెన్ఱు శ్రీ మధురకవియాழ్వార్ అరుళిచ్చెయ్కైయాలుమ్, చరమపర్వ నిష్ఠరానవర్కళుక్కుమ్ స్వాచార్యనుకన్ద భగవద్విషయత్తిల్ పరిపూర్ణానుభవాదికళ్ సిద్ధిప్పతు అవ్విభూతియిలే యాకైయాలుమ్ ప్రాప్యభూమి, పరమపదమ్. (ఇరుళ్ తరుమాఞాలమాకైయాలే అవనుక్కు విరోధియాన సంసారమ్ త్యాజ్యభూమి (అనుభవాలాభత్తిలాత్మధారణాయోగ్యతైయావతు) స్వాచార్యవిషయత్తిలుమ్ అవనుకన్ద భగవద్విషయత్తిలుమ్ ముణ్డాన వనుభవమ్ పెఱాతవళవిల్ తాన్ ధరిత్తిరుక్కమాట్టామై ఎన్ఱు ఇఙ్గనే యోజిక్కవుమాయ్.

ఉక్తోపాయచతుష్టయత్తిలుమ్ భగవద్విషయత్తై యవలమ్బిత్తిరుక్కుమ భక్తిప్రపత్తికళాకిఱ వుపాయద్వయము మివ్వధికారిక్కు వఴువినన్ఱప్రకారత్తై క్కుఱియరుళిచ్చెయ్తవనన్తరమ్, ‘‘ఆచార్యనైయుమ్ తానే పఱ్ఱుమ్పఱ్ఱు’’ ఎన్ఱుమ్, ‘‘ఆచార్యాభిమానమే ఉత్తారకమ్’’ ఎన్ఱుమరుళిచ్చెయ్త ఆచార్యవిషయత్తిల్ స్వగతపరగత స్వీకారరూపోపాయద్వయత్తుక్కుమ్ ప్రయాణదర్శనమ్ పణ్ణిక్కవేణుమెన్ఱు తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి, ప్రథమమ్ స్వగతస్వీకారోపాయత్తుక్కు ప్రమాణమ్ కాట్టు

మూ॥ రగీ॥ ‘‘పఴుతాకాతొన్ఱుత్తన్నై’’ అను పాశురమును పూర్వోపాయమునకు ప్రమాణమునుగా ననుసంధించుకొనునది.

వ్యమంగళవిగ్రహోకులే అనుభవవిషయము లగుటంజేసి ప్రాప్యభూమి ప్రావణ్యాను మొదలుగా ల యీమూడును ఈతనికనుగుణముగ అవశ్య ముండవలయునని యధికారానుగుణ్యము విభజించి ప్పబడినది.

అథవా ‘‘మధురకవి శొన్నశొల్ నమ్బువారి పతి వైకున్దమ్’’ అనియిట్లు తామురచించిన ప్రబంమును అభ్యసించునట్టి వారికి వాసస్థానము భాగవతవైభవమే అనుభవింపబడునట్టిదియగు శ్రీ వైంఠమని శ్రీ మధురకవియాళ్వారులు సాయించియున్నందనను, చరమపర్వనిష్ఠులకును స్వాార్యుండు ప్రేమించిన భగవద్విషయమున పరిపూర్ణానుభవాదులు సిద్ధించునది ఆ విభూతియందే గుటంచేసియును, ప్రాప్యభూమి యనునది పరమపదము. అజ్ఞానాస్పదమయినది యగుటంజేసి ందులకు విరుద్ధమైనట్టి సంసారము త్యాజ్యభూమి.

(అనుభవము లభింపనందున ధరించియుండజాలమి) అనగా స్వాచార్యుని విషయమునను, స్వియాచార్యుండు ప్రేమించినట్టి భగవద్విషయమునను నుండవలసిన యనుభవములభింపక పోయినయిన, తాను ప్రాణములను ధరించియుండజాలక పోవుట యనియును అర్థము చేసికొనవచ్చును.

అవతారిక:— పైని చెప్పకనినట్టి నాలుగు ఉపాయంబులలో భగవద్విషయములగు జ్ఞాపపత్తులు రెండును ఈయధికారివిషయమున ఉపాయములుగా కాకుండునవి యని తెలిపినపిమ్మట చార్యుని తానాశ్రయించినట్టి యాశ్రయణము) అనియు, (ఆచార్యాభిమానమే యుత్తారకము) అనుతావుల సాయించిన యాచార్యవిషయములగు స్వగస్వీకార పరగతస్వీకార రూప

మూ॥ ౪౬౧॥ ‟నల్లవెన్ తోழி”

కిఱార్, (పழுతాకాతు) ఎన్నుతుపక్కి. ‟పழுతాకాతొన్నఱిన్దేన్ పాఙ్గుడలాల్ పారమ్। పழுవాపకైనిన్నైన్దుపైకల్ తొழுవార్కై। కణ్డిఙ్గై వాழ்వార్కణ్డవినైకడుత్తు। విణ్డిఱన్దువిళ్ళ్ తిరుప్పార్ మిక్కు” అతావతు అమోఘమాయిరుప్పతొరు ఉపాయమఱిన్దేన్, ఆశ్రయిప్పార్క్కు సమాశ్రయణీయనాయ్ కొణ్డు తిరుప్పాఙ్గుడలిలే కణ్వళర్న్దరుళుకిఱ అవనుడైయ తిరువడిగళై త్తప్పాతప్రకారత్తైనినైత్తు నాడోఱుమనుకూలవృత్తియై ప్పణ్ణికొణ్డు పోరుమ్ జ్ఞానాధికర్కైక్కొణ్డు గజ్జరుక్కు ఉత్తారకరాక ఆశ్రయిత్తు ఉజ్జీవిక్కుమవర్కళ్, ఆత్మావోడు అవినాభూతమాన పాపత్తైప్పోక్కి శ్రీవైకుంఠత్తిల్ తిరువాశల్ తిఱన్దు అఙ్గే సమృద్ధమాక జ్ఞానాదికళైయుడైయరాయ్. తదీయ కైంకర్య నిరతరాయ్ కొణ్డు వ్యావృత్తరాయిరుప్పరెన్ఱు పరమాప్తరాన తిరుమழிశైప్పిరానరుళిచ్చెయ్త ‟పழுతాకాతొన్నఱిన్దేన్” ఎన్గిఱపాట్టై ఆచార్యవిషయత్తిల్ మున్బుచొన్న స్వగతస్వీకారమాకిఱ ఉపాయత్తుక్కు ప్రమాణమాక వనుసన్ధిప్పతెన్గై, అత్తాల్ స్వగతస్వీకారమ్ అహఙ్కార గర్భతయా అవద్యకరమాయిరున్దతేయాకిలుమ్, ఫలసిద్ధియిల్ వన్దాల్ పழுతుపోకాతెన్నుమిడమ్ శొల్లిత్తాయిత్తు. ‟గురుణాయోభిమన్యేత గురుంవాయోభిమన్యతే। తావుభౌ పరమాంసిద్ధిం నియమాదుపగచ్ఛతః” ఎన్ఱు పరగతస్వీకారత్తోపాతి స్వగతస్వీకారత్తుక్కుమ్ ఫలమ్ తప్పాతెన్నుమిడమ్ భారద్వాజసంహితైయిలుమ్ శొల్లప్పట్టతిఱే.

ఇనిమేల్ పరగతస్వీకారమాకిఱ పరమోపాయత్తుక్కు ప్రమాణఙ్గళ్ పలవఱ్ఱైయుమ్ దరిప్పిత్తరుళికిఱార్, (నల్లవెన్ తోழி) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు తోழிయానవళ్ ఇవళ్ తనక్కే.

మూ॥ ౪౬౦॥ ‟నల్లవెన్ తోழி”

ఉపాయద్వయమునకును ప్రమాణంబులను జూపింపఁదలంచి, అందు ప్రథమమున స్వగతస్వీకారమునకు ప్రమాణముఁ జూపించుచున్నారు.

(పழுతాకాదు) ఇత్యాది ‟అమోఘమైనట్టి యొకవిషయముఁ దెలిసికొంటిని. ఆశ్రయించువారి కాశ్రయింపఁదగినట్టి వాఁడై క్షీరాబ్ధియందు శయనించియుండు సర్వేశ్వరుని శ్రీపాదములను తప్పకుండ ధ్యానించి, రోజురోజు మంచిపనులఁ జేయుచుండునట్టి జ్ఞానాధికులగు వారిని సేవించి తమ నుద్ధరించువారినిగా నాశ్రయించి యుజ్జీవించువారలు ఎల్లప్పుడు ఆత్మతోనుండునట్టి పాపమునుపోగొట్టి శ్రీవైకుంఠపు ద్వారమును తెరచి ఆచటనే సమృద్ధిగ జ్ఞానాదులనులభించి భాగవత కైంకర్యపరులైయుండి, విలక్షణులుగా నుందురు” అని పరమాప్తులగు శ్రీ తిరుమழிశైయాళ్వారులు సాయించిన ‟పழுతాకా తొన్నఱిందేన్” ఇత్యాదిపాశురమను ఆచార్యుని విషయమున మొదటచెప్పిన స్వగతస్వీకారోపాయమునకు ప్రమాణముగా ననుసంధించుకొనునది. కావున, స్వగతస్వీకారము అహంకారమును లోపలకదియై యైనను, ఫలమునిచ్చు విషయమున వెనుతీయదను విషయము చెప్పఁబడినది ‟గురుణాయోభిమన్యేత గురుంవాయోభిమన్యతే తావుభౌ పరమాంసిద్ధిం నియమాదుపగచ్ఛతః” అనుటవలన పరగతస్వీకారమునకువలెనే స్వగతస్వీకారమునకును ఫలము తప్పక కలుగునని భారద్వాజసంహితయందును చెప్పియున్నది కదా!

అవతారిక:— ఇఁకమీఁదు పరగతస్వీకార రూపమగు పరమోపాయమునకు ప్రమాణంబుల ననేకములను తెలుపుచున్నారు.(నల్ల వేన్ తోழி) ఇత్యాది.

చెలికత్తె ‟ఈమె తనకు ఫలసాధనముగాఁ దలంచియుండునది ‟నత్యజేయం” (విడనా

క్కడలాక నినైత్తిరుప్పదు, అవన్ ‘‘సత్యజేయమ్’’ ఎన్ఱ వార్తైయైయుమ్, పెరియాళ్వార్ తిరుమగళార్ పిళ్ళైప్పెయుమాయిన్ఱు, ఇప్పోతవన్ వార్తై తనక్కు ఫలియాతమాత్రత్తైక్కొణ్డు ఏఱ మతిశజ్జైక్కపణ్ణానిన్ఱాళ్, ఇని ఇవళెజ్జనే జీవిత్తు త్తరైక్కట్టప్పకఱతో ఎన్ను మిళవు పవిరక్క, అవళైప్పార్త్తు ఎన్నిలుమెన్నిళవుక్కు, నోవుపడుమ్పడి స్నిగ్ధైయాన ఎన్ను శ్రోత్రి అనంతశాయియాయ్ అతిఏవ సర్వస్మాత్పరరాయిరుక్కుఅవర్, అతుక్కుమేలే శ్రీ కళాయ్ ఒరువర్క్కు మెట్టవొణ్ణాత పెరుమైయై యుడైయరా యిరుప్పారొరువర్, దేవ యుల్ పిఱన్ను శతివజైయనిరైక్కయుమన్నిక్కే అవర్క్కుమ్ నమక్కుమ్ పర్వతపరమాణుక్కుత వాశి పోరుమ్పడి క్షుద్రరాన మనుష్యర్నామ్, అతపిన్బ నమ్మాల్ శెయ్యలావతుణ్డో! ఈరువార్తై మున్బే శొల్లి వైత్తిరుక్కుత్తైక్కొణ్డు నమ్మాలవనైవశైక్కప్పోమో అతుకిడక్కిడుమ్ ఉజ్జీవిక్కవళియుణ్డుకాణ్, శ్రీవిల్లిపుత్తూరిలే యవతరిత్తరుళినత్తై యుడైయరాయ్ సర్వవ్యాపకవస్తువైత్తన్ తిరువుళ్ళత్తిలేయడక్కికొణ్డిరుక్కుం పెరియాళ్వార్, ‘‘ఆచార్యదేవో భవ’’ ఎన్ఱపడియే నమక్కుత్తేవతానతమక్కుత్తేవరాయిరుక్కుంవనై ఓరిశైయైచ్చొల్లి యిశైక్క ‘కిళియఱుత్తు వరప్పణ్ణువుమామ్, తిరుమఞ్జనత్తైచ్చేర్త్తు శైత్తక్కవుమామ్, తిరుక్కళైప్పణియైచ్చమైత్తు వైత్తక్కవుమామ్, తిరువన్దిక్కాప్పిడక్కగైవుమామ్, ఆన్నిక్కే, తమ్మైయున్నిట్టాల్పోలే తమక్కు పురుషకారమానాలైమున్నిట్టు వరప్పణ్ణువుమామ్. నల్ల

1) ఆమసర్వేశ్వరుని వాక్యమును పెరియాళ్వారుల గర్భమున జన్మించి యుండుటయునుకదా! ప్రస్తుతము సర్వేశ్వరుని వాక్యము తనవిషయమున ఫలింపనందున, దానివిషయమున సంశయము కలదై యున్నది. ఇఁక యీమె యెట్లు జీవింపఁగలదు’’ అని దుఃఖించుచుండఁగా వామెనుచూచి దుఃఖమునకై వాకంటెనున్న ఎక్కువగా దుఃఖించునట్టి ప్రీతిగలదానవగు నాచెలియా! సర్వేశ్వరుండన్ననో, ‘‘శేషశాయియై కనుకనే యందఱికంటెనున్న గొప్పవాఁడైనవాఁడు. దానికి పైగా శ్రియఃపతియై ఒక్కరికిని లభింప శక్యముకానట్టిదియగు ఆధిక్యము కలవాఁడై యుండువాఁడు. మనమో, దేవతలుగానైనను జన్మించి వానికంటెనున్న కొంచము తక్కువ వారుగానైనను యుండి యుండక, వానికిన్ని మనకున్న పర్వత పరమాణువులవలెనే భేదముగల మిక్కిలి క్షుద్రమైన మానవజన్మమెత్తినారము. అటుపిమ్మట మనము చేయఁతగిన దేమున్నది? సర్వేశ్వరుండు మును పెప్పుడో యొక మాటను చెప్పినాడని, వానిని యొప్పింపగలమా?

అది యట్లుండనిమ్ము! మనకు ఉజ్జీవనమునకు మార్గమున్నది సుమీ! అది యేమనఁగా శ్రీ విల్లిపుత్తూరులో నవతరించునట్టి భాగ్యముకలవారై సర్వవ్యాపకుఁడగు సర్వేశ్వరుని తమ మనస్సులో నుంచుకొనియుండిన శ్రీ పెరియాళ్వారులు ‘‘ఆచార్యదేవోభవ’’ అన్నట్లు మనకు దేవతయగు తమకు దేవతయగు సర్వేశ్వరుని ఒక్కపాశురముఁజెప్పి యొప్పించినను యొప్పింపగలరు. శుక్కమిచ్చెదనని పిలిచినను పిలువవచ్చును. తిరుమంజనమును సిద్ధముచేసి పిలిచినను పిలువవచ్చును. పుష్పమాలలను సిద్ధముచేసినానని పిలిచినను పిలువవచ్చును. సాయరక్షను చేయుటకై పిలిచినను పిలువవచ్చును. అట్లుకాకున్న నేను వారిని పురుషకారముగాఁ గొనినట్లు, తమకున్న పురుషకారభూ

మూ॥ "మాతాపితా యువతయః" ఎన్ఱ పాట్టుక్కళైయుమ్ స్తోత్రత్తిల్ ముడిన్దశ్లోకత్తైయుమ్,

తోఱ్ఱప్రకారమ్ వచువిత్తారాకిల్ అత్తైక్కణ్డిరుక్కక్కడవోమ్. నామ్ మేల్ విழுక్కడవోమల్లోమ్, ఎన్ఱాణ్డాళరుళిచ్చెయ్త "నల్లవెన్ తోழி" ఎన్ఱ పాట్టైయుమ్, ఈశ్వరనెన్ఱు పారాతే తనక్కెతిరియాన హిరణ్యాసురనై క్కూరియతిరువుకిరాలే, పరబలఙ్గళాలే పుణ్కట్టియిరుక్కుమ్ మార్వైప్పూవమలై పిళన్దాప్పోలే ఇరణ్డుకూఱామ్పడి అనాయాసేన కిழிత్తుప్పోకట్ట మిడుక్కైయుడైయ నరసింహత్తై, "అన్దియమ్బోతిలరియురువాకి యరియై యழிత్తవనై - పల్లాణ్డు - పాడుతుమ్" ఎన్ఱు అనన్యప్రయోజనరాయ్ క్కొణ్డు మఙ్గళాశాసనమ్ పణ్ణియిరుప్పారై జయిక్కుమ్, వ్యావృత్తరాయిరుక్కుమ్ అవర్కళ్ పక్కలిలే న్యస్తభరరాయ్ అవ్వైకళభిమానత్తిలే యొతుఙ్గియిరుప్పారుడైయ సుకృతమెన్ఱు తిరుమొழிశెప్పిరా వరుళిచ్చెయ్త "మాతా పితా యువతయః" ఎన్ఱ పాట్టైయుమ్, "అకృత్రిమ" ఎన్ఱుతుడఙ్గి స్వాభావికమాయ్ దేవరీరుడైయ ప్రాప్తమాయ్ భోగ్యముమాన తిరువడికళిలుణ్డాన ప్రేమత్తినుడైయ అతిశయత్తుక్కెల్లై నిలమాయిరుప్పారాయ్ అన్దప్రేమ ప్రకర్షత్తుక్కడియాన అత్యాయాథాత్మ్యజ్ఞానత్తైయుడైయరాయ్ విద్యైయాలుమ్ జన్మత్తాలుమ్ అడియేనుక్కు ప్పితామహరాయిరుక్కుమ్ నాథమునికళైప్పార్త్తు, అడియేనుడైయ వృత్తత్తైప్పారాతే ప్రసన్నరాయరుళవేణుమెన్ఱు పరమాచార్యరాన ఆళవన్దా రరుళిచ్చెయ్త వేదాన్తతాత్పర్యమాన స్తోత్రత్తిల్ చరమమాన శ్లోకత్తైయుమ్, జ్ఞానయోగ్యతైయిల్లాత పశుపక్షిక

మూ॥ "మాతాపితా యువతయః" అనుపాశురములను శ్రీయాళవందారుల స్తోత్రమునందలి తుట్టతుది శ్లోకమును

లగువారిని ముందుపెట్టుకొని పిలిచినను పిలువవచ్చును. ఏదైన నొకవిధమున పిలిచినను పిలవవచ్చును. దానిని మనముచూచి యూరకుండవలయునే తప్ప మనము పైకి పోజాలము అనియిట్లు ఆండాళు నాచ్చియార్ తిరుమొழிయందు సాయించిన "నల్లవేన్ తోழி" అనుపాశురమును, సర్వేశ్వరుండని తలంపక, తననెదిరించినవాఁడగు హిరణ్యాసురని వాడిగలగోళ్లతో పరబలబాణములు పడి కాయకాచియున్నట్టి రొమ్మును బంగారపుకొండను బ్రద్దలుచేసినట్టు రెండు భాగములగునట్లు సులభముగా చీల్చివేయునట్టి సామర్థ్యముగల నారసింహుని "అందియంబోతి లరియురువాకి యరియై యழிత్త వనై ప్పల్లాండు పాడుతుమ్" (రాక్షసబలము వృద్ధిపొందునట్టి సాయంకాలమునందు, నృసింహరూపియై హిరణ్యాసురుని సంహరించిన వానినిగూర్చి వాని యాయాసముతీరునట్లు మంగళముఁ గోరుచున్నాము) అని ఇట్లు వేఱొక్కఫలము నపేక్షించినవారయి మంగళాశాసనము చేసియుండువారిని జయించునట్లు విలక్షణులైయుండునట్టి వారియందు భారమునుంచి వారి యభిమానమునందుండు వారియొక్క సుకృతము" అని తిరుమొழிశై యాళ్వారులు సాయించిన "మాతాపితా యువతయః" అను పాశురమును, "అకృత్రిమత్వచ్చరణారవిందే" (స్తో, ౬౬= శ్లో) అనియారంభించి భగవంతునియొకల యెక్కువ ప్రీతికలవారై అట్టి ప్రీతికిఁ గారణమగు యాథాత్మ్యజ్ఞానముగలవారై విద్యవలనను జన్మమువలనను దాసునికి పితామహులగు శ్రీమన్నాథమునులనుజూచియైనను, దాసునియొక్క నడవడికవంత గమనింపక. కృపతో జూచునది" అని ఇట్లు పరమాచార్యులగు శ్రీయాళవందారులు సాయించినట్టి వేదాంత తాత్పర్యమగు స్తోత్రమున నంతిమ

మూ॥ “పశుర్మనుష్యః” ఎన్గిఱశ్లోకత్తైయుమ్ ఇతుక్కుప్రమాణమాక వనుసన్ధిప్పతు.

మూ॥ ౪౬౧॥ ఆచార్యాభిమానన్దాన్ ప్రపత్తిపోలే ఉపాయాన్తరఙ్గళుక్కు అఙ్గముమాయ్ స్వతన్త్రముమాయిరుక్కుమ్.

శాకవుమామ్, జ్ఞానయోగ్యతైయుళ్ళ మనుష్యరాకవుమామ్, యావర్ శిలర్ భగవత్సమ్బన్ధమే నిరూపకమామ్పడి యిరుప్పార్గళ్ తదీయరోడే సమ్బన్ధిత్తిరుక్కిఱార్కళ్, అవర్కళ్ వైష్ణవనాలే ప్రాప్యభూమియాన పరమపదత్తై ప్రాపిప్పర్కళ్ ఎన్గైయాలే జ్ఞానముణ్డాకవుమామ్ ఇల్లైయాకవుమామ్, తదీయాభిమానమే ఉత్తారకమెన్నుమిడత్తై సుస్పష్టమాక చ్చొల్లుకిఱ, “పశుర్మనుష్యః పక్షీవాయేచ వైష్ణవసంశ్రయాః । తేనైవతే ప్రయాస్యన్తి తద్విష్ణోః పరమంపదమ్” ఎన్గిఱ పౌరాణికశ్లోకత్తైయుమ్, ఆచార్యాభిమానమాకిఱ ఇన్ద పరగతస్వీకారోపాయత్తుక్కు ప్రమాణమాక వనుసన్ధిప్పతెన్దపడి.

కీళ్ చ్చొన్న ప్రపత్తినిష్ఠనాన వధికారిక్కు ఉపాయాధికారత్తిల్ నున్దైయుణ్డాకిలుమ్, అతుపారామల్ ఈశ్వరన్ కారియుమ్ శెయ్కైక్కుడలాయ్ కొణ్డు అవ్వుపాయశేషమాయిరుక్కుమ్ ఆచార్యాభిమానత్తై ఇప్పోతు స్వతన్త్రోపాయమాక చ్చొల్లువానేన్, ఒన్ఱుక్కే ఉభయాకారముమ్ కూడుమో వెన్గిఱ శఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (ఆచార్యాభిమానన్దాన్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి ఆతావతు-ఆచార్యాభిమానమాకిఱతుతాన్, “తమేవచాద్యంపురుషంప్రపద్యే” “తమేవశరణం గచ్ఛ” ఇత్యాదికళిల్ శొల్లుకిఱపడి విరోధిపాపక్షయత్తుక్కుమ్ భక్తివివృద్ధిక్కు ముదలాయ్

మూ॥ “పశుర్మనుష్యః” అను శ్లోకమును ఇందులకు ప్రమాణంబులనుగాననుసంధించుకొనునది.

మూ॥ ౪౬౧॥ ఆచార్యాభిమానము ప్రపత్తివలెనే యుపాయాంతరములకు అంగమును స్వతంత్రమునునై యుండును.

శ్లోకమును “జ్ఞానమును సంపాదించుకొనుటకు యోగ్యతలేనట్టి పశుపక్షులైనను, జ్ఞానమును సంపాదించుకొనుటకు యోగ్యతగల మనుష్యులైనను, యెవ్వరైనను సరె భగవత్సంబంధముగల యొక భాగవతునితో సంబంధముగలవారయినట్లయిన, వారు ఆవైష్ణవుని మూలముగ ప్రాప్యభూమియగు పరమపదమును బొందగలరు” అని చెప్పియున్నందున జ్ఞానమున్నను, లేకున్నను భగవద్దాసులతోఁ గల సంబంధమే యుత్తారకమని స్పష్టముగాఁ దెలుపునట్టి “పశుర్మనుష్యః పక్షీవాయేచ వైష్ణవసంశ్రయాః తేనైవతే ప్రయాస్యన్తి తద్విష్ణోః పరమంపదం” అను పురాణశ్లోకమునున్న ఆచార్యాభిమానరూపమగు పరగతస్వీకారోపాయంబునకు ప్రమాణంబులనుగాననుసంధించుకొనునది

అవతారిక:—ఇంతకుముందు చెప్పిన ప్రపత్తినిష్ఠుండగు అధికారికి ఉపాయాధికారమున కొరతయున్నను, దానినంత గమనింపక, సర్వేశ్వరుండే యీచేతనుని యంగీకరించుట కనుకూలమైనదియై యట్టి యుపాయమునకు శేషమైయున్నట్టి యాచార్యాభిమానమును ఇప్పుడు స్వతంత్రోపాయమునుగా నేల చెప్పఁదగును? ఒక్కదానికే రెండు విధములు ఉండవచ్చునా? యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(ఆచార్యాభిమానము) ఇత్యాది, ఆచా   షునట్టి యీ

పురుషంప్రపద్యే” అనియు, “తమేవశర

కొణ్డు ఉపాయాన్తరమాన భక్తికళ్ణుక్కుమాయ్, తత్త్యాగపూర్వకమాక “మామేకం శరణం వ్రజ” ఎన్ఱువిధిక్కప్పడి ఇష్టానిష్ట ప్రాప్తిపరిహారఙ్గళ్ ఇరణ్డుక్కుమ్ స్వయమేవోపాయమాయ్ కొణ్డు స్వతన్త్రోపాయముమాయిరుక్కుమ్ ప్రపత్తిపోలే, ఉపాయాధికార మాన్ద్యత్తైప్పార్త్తు ఈశ్వరనుపేక్షియానుల్ కార్యమ్ శెయ్గైక్కుఉపాధియాలే స్వేతరోపాయమాన ప్రపత్తిక్కు సాకల్యత్తై యుణ్డాక్కానిన్ఱుకొణ్డు అవ్వళియాలే అతుక్కఙ్గముమాయ్, అత్తైయొళియ తన్నైయే ఉపాయమాక కొళ్ళుమళవిల్ అనిష్టనివృత్త్యాదికళుక్కు త్తానే ఉపాయమాయ్ కొణ్డు స్వతన్త్రముమాయిరుక్కుమెన్గై. “ఆన్ఱిక్కే. అనాచార్యోపలబ్ధాహి విద్యేయం నశ్యతిధ్రువమ్” ఎన్ఱుమ్, “శాస్త్రాదిషు సుదృష్టాపి సాఙ్గా సహ ఫలోదయా। నప్రసిధ్యతివై విద్యా వినా సదుపదేశతః” ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకైయాలే ఏతేను మొరువిద్యైయై యవలమ్బిక్కు మవనుక్కుమ్ ఆతుకాచార్యోపదేశమ్ వేణ్డుకైయాలే ఆచార్యాభిమానమ్ సకలోపాయాఙ్గమాయిరుక్క, “తేనైవతేప్రయాస్యన్తి” ఎన్ఱు స్వతన్త్రోపాయమాక చ్చొల్లువానెన్నెన్న, (ఆచార్యాభిమానత్తాల్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి యరుళిచ్చెయ్కిఱారాకవుమామ్; అతావతు-ప్రపత్తితాన్ కర్మజ్ఞానభక్తికళాకిఱ ఉపాయాన్తరఙ్గళుక్కు ఉత్పత్తివివృద్ధివిరోధి పరిహారార్థమాక విహితమాయ్ కొణ్డు తదఙ్గముమాయ్, “అనన్యసాధ్యేస్వాభీష్టే మహావిశ్వాసపూర్వకమ్। తదేకోపాయతాయాచ్ఞా ప్రపత్తిశ్శరణాగతిః” ఎన్గిఱపడియే అన్యోపాయఙ్గళైయొళిన్దు తన్నైయే ఉపాయమాకక్కొళ్ళు

తరమగు భక్తికంగమునై, దానిని త్యజించి యందుమూలముగ “మామేకం శరణం వ్రజ” అని విధింపఁబడునట్టిదియు ఇష్టప్రాప్తికిని అనిష్టనివృత్తికిన్ని యీరెంటికిన్ని స్వయముగ ఉపాయమై స్వతంత్రోపాయమగు ప్రపత్తివలెనే ఉపాయాధికారమునఁ గల కొరతనుచూచి సర్వేశ్వరుండు ఉపేక్షింపక, యుజ్జీవింపఁజేయుట కనుకూలమైనదై తనకంటెను వేఱయినట్టి యుపాయమగు ప్రపత్తికి సాఫల్యమును గలుగఁజేయునదియై, అందుమూలముగ దానికంగమై, దానిని విడిచి తననే యుపాయమునుగాఁ గొనునప్పుడు అనిష్టనివృత్త్యాదులకున్ను తానే యుపాయముగుచు నిట్లుస్వతంత్రముగా నుండుననుట.

అథవా “అనాచార్యోపలబ్ధాహి విద్యేయం నశ్యతిధ్రువం” (ఆచార్యునిద్వారా లభింపని విద్య నిస్సంశయముగా నశించును) అనియు, “శాస్త్రాది ... ష్టాపి, సాంగాసహాఫలోదయా నప్రసిధ్యతివై విద్యా వినా సదుపదేశతః” (ఫలము నిచ్చునదిగాను శాస్త్రాదులయందుఁ దెలియఁవచ్చినను మంచి యాచార్యునిమూలముగ లభించినట్టిది కానట్టి విద్య సిద్ధింపదు) అనియును చెప్పియున్నందున, ఎదైన నొకవిద్యను లభింపఁగోరువానికిన్ని, అందులకుగా నొకయాచార్యోపదేశ ముండియుండవలయును గాన, ఆచార్యాభిమానము సకలోపాయంబుల కంగముగానుండియుండ. “తేనైవతే ప్రయాస్యన్తి” అని ఇట్లు స్వతంత్రోపాయముగా నేలచెప్పవచ్చునంటివేని, అంగుళకుత్తరమును (ఆచార్యాభిమానము) ఇత్యాదివాక్యముచేఁ దెలిపినవారయినని యును చెప్పవచ్చును.

అది యెట్లనిన, ప్రపత్తియనునది కర్మజ్ఞానభక్తు లనఁబడునట్టి యుపాయాంతరముల; యుత్పత్తి వృద్ధి విషయములగు విరోధులఁ దొ ... టకై విధింపఁబడినదియగుటంజేసి వాటి కంగమై

... స్వ ... ష్టే మహావిశ్వా ... తదేకోపాయతాయాచ్ఞా ప్రపత్తిః శరణాగతిః

... ... గమై విశ్వాసపూర్వకముగ భగవంతునే

... ఉపాయాంతరములను వదలుకొని